O Rigenes. Deus ad benefaciendū ꝓmptus eſt: ad puniendū diſſilit. Cū enī poſſit reos ſine cōteſtatione venturi iudicij punire. nuſ⁄ q̃ꝫ hoc facit: ſed etiā ſi cōdēnauerit: p̄dicit vt liberent̃ ꝑ penitentiā: qui damnati fuerāt ꝑ delictū. Niniuite ꝯdēnati erāt peccatores a deo. Ad huc enim tres dies ⁊ Niniue erat ſubuertenda. Noluit enī deus cū ſilētio punire damnatos: ſed dans eis locū penitentie mi
Jone.3.b ſit hebreū ꝓphetā: qui diceret: Adhuc tres dies ⁊ Niniue ſubuertet̃. ne perirēt. ſ. q꞉ cōdemnati erant
A ſed agētes penitentiā impetrarēt miſericordiā. So⁄
Gen.18.c domite q̇ꝫ et Gomorrei diuino iā erāt exitio deſtīa ti: ſicut ſermo dei ad Abraā oſtēdit: tñ qđ ſuū erat fecerunt angeli volētes eos ſaluare: qui ſe īdignos
Ibi.19.d ſalute iudicauerīt: ⁊ dicētes ad Loth: Eſt ne aliq̇s h̄ tibi gener: aut filij aut filie ⁊c̃. neq꞉ ignorabāt n̄ eſ⁄ ſe eos ſecuturos Loth: ſed oſtenderūt ſuāꝫ pariter ⁊ ei⁹ q̇ eos miſerat benignitatē ⁊ amorē. Simile q̇d dam in Hieremia inuenim⁹. Notandū eſt enī tp̄s ꝓphetie ei⁹ quādo ꝓphetare cepit vel finierit. Di⁄ cit ergo aliq̇s: Quid ad me tp̄s hiſtorie: q꞉ cepit ꝓphetare in dieb⁹ Joſie filij Amos regis iuda vſ⁄ q꞉ ad annū tertiūdecimū in regno eius. Deinde ꝓ⁄ phetauit in diebus Joakim filij Joſie regis iuda vſq꞉ ad cōſummationē vndecimi anni ſedechie filij Joſie regis iuda: ⁊ ꝑ tres reges ꝓphetia eius extē ſa eſt vſq꞉ ad captiuitatē hierl̄m in quinto mēſe. Cō dēnauerat enī de⁹ hierl̄ꝫ ꝓpter pctā ſua: ⁊ hec erat extrema ſentētia ſua: vt captiuitati relīqueret̃. Sꝫ cū hoīm amator ſit de⁹: nec quēq̃ꝫ velit perire ante q̃ꝫ depopulatiōis tp̄s īſtaret: miſit ⁊ hūc ꝓphetam q̇ inuitaret ad penitentiā. Miſit eundē etiā ſub ſe⁄ cundo rege poſt primū. Miſit q̇ꝫ ſub tertio. Iā ca⁄ ptiuitas īminebat: ⁊ adhuc ad ſalutē hortabat̃ de⁄ us tribuens et ante vnū diē locū penitentie. vñ ſcri ptū eſt: Vſq꞉ ad captiuitatē hierl̄m ⁊ vſq꞉ ad quin tū menſē ꝓphetaſſe Hieremiā. Iā hoſtiuꝫ vincula ſtrinxerāt manus: et nihilominus hec dicebat de⁹
Ecce captiui facti eſtis; agite (licet ſero) pēitētiā.
B Rogate me ⁊ parcā vobis: poſſū eruere de captiui tate qui tradidi. Hec etiā de nobis poſſum⁹ intelli⁄ gere. Si peccauerimus: captiui futuri ſum⁹: Tradi enī peccatorē ſathane nihil diſtat ab eo ꝙ iudei traditi ſunt Nabuchodo⁄ noſor: vt ſicut illos deus conceſſit aduerſario propter frequentes impieta⁄
1.Tio.1.d tes: ſic nos ꝓpt̃ peccata trademur ſpiritali Nabuchodonoſor. Vñ: Quos tradidi ſathane vt diſcāt nō blaſphemare. Putas quātū malū eſt peccare vt tradaris ſathane captiuātis aīas eoꝝ qui relinquūtur a deo nō ſine cā̄ ſ. nec ſine iudicio? Cū enī miſerit pluuiā ſup vineā: ⁊ ipā ꝓ vua attulerit ſpi nas: q̇d faciet niſi vt mādet nubib⁹ ne pluant ſup vineā imbrē? Prope ē er⁄ go et captiuitas noſtra: ſi nō egerimus penitētiā: vt tradamur. ſ. Nabucho donoſor et babylonijs quib⁹ iā adiacētib⁹ ſmōes ꝓphetaꝝ legis aplo꞉ꝝ: ⁊ ipſi⁹ xp̄i hortant̃ nos ad penitētiā ꝓuocāt ad ſalutē. Si audierim⁹: credi⁄
Je.18.b mus ei qui dixit. Et ego penitentiā agā de oib⁹ mal' q̄ locut⁹ ſū eis facere.
Hieronym⁹ ad Euſebiū. Quia volumē eſt longiſſimū: ⁊ in pleriſq꞉ hiſto ria manifeſta in Hieremia latā explanationē nō queras. ſup his maxime q̄ iā in alijs ꝓphetis ſunt dicta. Ut nihil deſit in ſenſib⁹ cū multū deſit in ver bis: ſtamina tibi atq꞉ ſubtegmina ⁊ litia p̄parabo: tu ipē veſtem pulcherri⁄ mā conficito. Ceteri ꝓphete: vt Eſaias: Oſee: Johel fuerūt ante captiuita tē duaꝝ tribuuꝫ. ſ. iude ⁊ beniamin. alij poſt: vt Daniel: Agge⁹ ⁊ Zachari⁄ as. Hieremias vero ⁊ Ezechiel īminēte captiuitate ꝓphetauerūt: alt̃ in ter ra iuda: alter in babylone. Hieremias puer ꝓphetare cepit tertiodecīo an⁄ no Joſie regis iuda filij Amon: ꝓphetauitq꞉ ſub eo decē ⁊ nouē annis: et ſub Joakim filio ei⁹ annis vndecim: ⁊ ſub Sedechia qui vltim⁹ fuit reguꝫ iuda ānis. xj. vſq꞉ ad. v. mēſem q̇ babylonijs captiuata ē hierl̄m. Joachaz vero ⁊ Jechonie trini mēſes (q̇ꝝ alt̃ in egyptū: alt̃ cū matre duct⁹ ē in baby⁄ lonē) in ſupradictis ānis cōputāt̃. Ac ꝑ h̄ ab exordio ꝓphetie ſue vſq꞉ ad captiuitatē hierl̄m in qua ⁊ ipē capt⁹ eſt ꝓphetauit annis. lx. vno p̄ter illđ tp̄s quo in egyptū duct⁹ eſt: ibiq꞉ ꝓphetauit in thānis: ſicut in hoc ipſo vo lumine continetur. Ca. I
a V Erba Hieremie. Lxx. Verbū dei: q꞉ verba Hieremie verbuꝫ dñi eſt. Hiero. poſt exordiū vaticinatiōis Hieremie. xxxv. ꝓ phetie anno: Ezechiel in babylone his qui cū eo captiuati fuerāt: exorſus ē ꝓphetare. b In die. ⁊c̃. Hiero. Mirabilis dei clemētia. Iā captiuitate vicina: ⁊ babylōio exercitu vallāte hierl̄m: ni⁄ hilomin⁹ ppl'm ad pēitētiā vocat: malēs ſuare ꝯūſos q̃ꝫ ꝑdere delinq̄ntes.
c Priuſq̃ꝫ te ⁊c̃. Nō ꝙ añ ꝯceptionē fuerit: vt heretici ſuſpicāt̃. Sꝫ q꞉ pre ſciuit eū dñs futuꝝ: cui faciēda iā fctā ſūt: q̇ vocat ea q̄ nō ſūt: tā q̃ꝫ ea q̄ ſūt.
Hiero. Priuſq̃ꝫ ⁊c̃. Quidā hūc locū ſup ſaluatorē intelligūt q̇ ꝓprie ꝓ pheta gētiū fuit ⁊ ꝑ aplos oēs natiōes vocauit. Qui priuſq̃ꝫ ī vtero virgi⁄ nali formaret̃ añq̃ꝫ de vulua exiret ſctificat⁹ ē in vtero: ⁊ nōt⁹ p̄ri q̇ ſp ī p̄re ⁊ ī

Quo ſemꝑ

Incipit Hieremias ꝓpheta.

a V Erba Ca. I a†
Hieremie filij b
helchie de ſa⁄ c
cerdotib⁹ q̇ fue
a ſ ecce locus.
ſ vicul⁹ eſt: in tertio ab vrbe miliario.
rūt in ānatoth
in terra benia⁄ d
ſ id ē q꞉. a ſ hoc eſt. b ſ quod erat in princi pio apud patrem.
min. Q꞉ factuꝫ eſt vērbū dñi ad e
b euꝫ in diebus ioſie filij amon re
gis iuda in tertiodecīo anno re⁄
gni ei⁹. Et factū eſt in dieb⁹ ioa⁄
kim filij ioſie regis iuda vſq꞉ ad
conſummationē vndecimi anni
ſ qui vltimus regum iuda.
ſedechie filij ioſie reg' iuda vſq꞉
Lxx. captiuitatem.
ad trāſmigrationē hierl̄m in mē
a ſ quod erat in principio apud deum: in quo lo quuntur ꝓphete.
ſe quīto. Et factū eſt vērbum do f
mini ad me. dicēſ: Priuſq̃ꝫ te for g†

lis huius libri eſt vtilitas vniuerſalis eccl'ie que collecta eſt ex oīb⁹ gentib⁹. ⁊ hic finis notat̃ cū dicit̃: In gentib⁹. i. ad vtilitatē oīm gentiuꝫ: ꝓ⁄ pter qđ de ipō pōt dici illđ Eſa. xlix. Dedi te ī lu cē gētiū vt ſis ſal⁹ mea vſq꞉ ad extremum terre. vt ſit verbuꝫ dñi ad Hie⁄ remiā dicētis: Dedi te in luceꝫ gētiū: ad illuminā⁄ dū eos lumīe fidei ⁊ clari tate morū: vt ſis ſal⁹ mea vſq꞉ ad extremū terre: et hoc denunciatiue tm̄. q꞉ xp̄s eſt ſalus gentiū effe⁄ ctiue: ſꝫ qđ dicit̃. ps̄. lxx iij. Operatus eſt ſalutē in medio terre. i. in hieru ſalem: que ē in medio cli⁄ mate terre habitabilis in qua operat⁹ ē ſalutē hu⁄ manam ꝑ ſuā paſſionem benedictā et reſurrectio⁄ nem ⁊ aſcenſionē in celū: vbi cū patre ⁊ ſpiritu ſan cto viuit et regnat ī ſecu⁄ la ſeculoꝝ. Amen.

Ca. I
a V Erba Hieremie fi. Liber iſte di uidit̃ in duas ꝑ tes: ſcilicet in prohemium ⁊ tractatum. ſecunda in⁄ cipit ibi: Et factū ē. Pri⁄ ma in duas: q꞉ p̄mo poni tur auctoris notificatio. ſecūdo fctā ſibi cōmiſſio. ibi: Et factū eſt. Circa primum notificat̃ auctor primo ex nomine. cū dici⁄ tur: Verba Hiere. ſupple ſunt que ſequuntur in h̄ libro. ſecūdo ex genere. cū dicitur: b Filij hel⁄ chie. qui fuit etiā ꝓpheta licet non tam famoſus ſicut Hieremias: ⁊ hoc ſm̄ regulam hebreorum que dicit: ꝙ quando in principio alicuius ꝓphe tie exprimitur nomen patris ipſius ꝓphete. itel⁄ ligendū eſt ꝙ et pater fuit ꝓpheta. c De ſa⁄ cerdotibus qui ⁊c̃. ex quo patet dignitas ſui ge⁄ neris. quia tribus ſacerdotalis cōmixta fuit tri⁄ bui regie ꝓpter ſui dignitatē. Tertio ex loco. cū dicitur: d In terra beniamin. Dicit ei Hie⁄ ronymus in prologo huius libri ꝙ anathoth ē vicus tribus miliarib⁹ diſtās a hieruſalē in ſor⁄ te beniamin ſitus. Quarto notificatur ex tēpore cum dicitur: e Q꞉ factum eſt verbū domini ad cū in diebus Joſie. Et ſciēduꝫ ꝙ iſtud ꝙ nō eſt pronomē ſed coniūctio. ⁊ pōitur ꝓ quia: ⁊ re⁄ fertur ad id qđ dicit̃ in principio: Verba Hiere mie ⁊c̃. Et ad oſtendendum ꝙ hec verba ꝓcede bant ex ſpiritu diuino. dicit̃: Q꞉ factum eſt ⁊c̃. i. quia factū eſt verbum domini ad euꝫ in diebus Joſie ⁊c̃. Tacētur hic duo reges quorū tēporib⁹ ꝓphetauit. ſ. ioachaz ⁊ iechonias filius ioakim: eo ꝙ quilibet eoꝝ regnauit tm̄ tribus mēſib⁹: et ſic tp̄s eoꝝ cōputat̃ ſub alijs regib⁹ vſq꞉ ad trāſ migrationē hierl̄m. i. captiuitatē populi eius: ci uitate deſtructa per nabuchodonoſor in menſe quinto. Contrariū videt̃. ī. xxxix. Ubi dicitur: Menſe quarto quinta die menſis aperta eſt ciui tas ⁊c̃. dicendū ꝙ menſe quarto fuit capta a ba⁄ bylōijs vt ibi d̄r: ſꝫ ciuitas nō fuit deſtructa nec ppl's in babylonē duct⁹: donec ſup hoc audiret̃ volūtas nabuchodonoſor exiſtētis tunc in anti ochia: per nuncios ad hoc miſſos: qui redierunt menſe quinto. vt dicitur hic: f Et factum eſt verbum domini ad me dicens: Hic conſequent̃ deſcribitur cōmiſſio facta Hieremie de actu pro⁄ phetādi. cū d̄r ei a dño: g Priuſq̃ꝫ te forma. ī vtero no. te. noticia p̄deſtīatiōis q̄ ē ab eterno.

Et anteq̃ꝫ

Hi q̃ ſp pr. a Anteq̃ꝫ de vul. ꝛc̃. Hiero. ſꝫ illḋ Pauli Poſtq̃ꝫ cõpla cuit ei q̃ me ſegregauit ex vtẽo mr̃ıſ mee ꝛ vocauit ꝑ graꝫ ſuã: vt reue laret filiũ ſuũ in me vt euãgeliçarẽ eũ ĩ gentib⁹. Johãnes ſctĩficat⁹ q̃ꝫ in vtero ꝛ ſpũmſanctũ accipit: ꝛ in vulua mouet: ꝛ ꝑ os matr̃ lo quit: b Ha ha ha dñe de⁹ ꝛc̃. Deteſtat officiũ qḋ ꝓ etate nõ põt ſuſtinere. Eadẽ verecũdia qua moyſeſ gra cilis et tenuis vocis ſe eſſe dicit: ſed ille q̃ſi magne ꝛ robuſte etatis corripit: quaſi pue ro huic vẽia dat: q̃ verecũdia ꝛ pudore de corat. c Noli dicere ꝛc̃. Grego. Officiũ p̃dicatiõis alij laudabilit̃ appetũt: ad qḋ alij laudabilit̃ cogunt: Eſaias enĩ vltro ſe obtulit dicẽs: Ecce ego: mitte me. Hieremi as humilit̃ reluctat. dicẽs: Ha ha ha dñe deus ꝛc̃. Ab vtriſq̃ꝫ exterius diuerſa vox ꝓdijt: ſꝫ nõ a diuerſo fõte dilectiõis. Duo enĩ ſunt p̃cepta charitat̃ dei. ſ. amor ꝛ ꝓxi mi. Per actiuã ergo vitã ꝓxĩs ꝓdeſſe cu piens Eſaias officiũ p̃dicationis appetit. Per cõtẽplatiuam Hieremias amore dei inherere deſiderãs: mitti ad p̃dicandũ re nuit. Hic ne tacite cõtẽplatiõis lucra loq̃n do ꝑderet. Ille ne dãna ſtudioſi oꝑis tacẽ do ſentiret. Sed notãdũ q̄ q̃ recuſauit pe nitus nõ reſtitit: ꝛ q̃ mitti voluit: ante ſe ꝑ altaris calculũ purgatũ vidit: ne aut non purgat⁹ adire q̃s ſacra myſteria audeat: aut quẽ deus elegit ſub humilitatis ſpecie ſuꝑbe ɔtradicat. Quia ꝗ difficile eſt pur gatũ ſe cognoſcere p̃dicationis officiũ tuti us declinatur. Non tñ pertinaciter declĩa ri debet: cũ ad hoc ſuſcipiendũ ſuꝑna volũ tas agnoſcit: Quod moyſes vtrũq̃ꝫ mira biliter expleuit: qui preeſſe tãte multitudi ni: ꝛ noluit ꝛ obediuit. Forte enĩ ſuꝑb⁹ eſ ſet ſi ducatũ intrepid⁹ ſuſciperet: vel aucto ris imꝑio obedire recuſaret. Utrobiq̃ꝫ er go ſubiectus ꝛ preeſſe pplĩs ſeſe metiendo noluit: ꝛ tñ de imperantis virib⁹ preſumẽ do conſentit. d Et miſit dñs ma. ꝛc̃. No tandũ q̄ hic manus dei mittit que tangit os ꝓphete. ꝛ dicit: Ecce dedi verba mea ĩ ore tuo. In Eſaia aũt ſcriptũ eſt: Et miſſus ẽ vnus de ſeraphin ꝛ ĩ manu habebat car bonem quem forcipe tulerat de altari: ꝛ te tigit os meũ ꝛc̃. Quia eſaias ꝑfecte etatis erat et immuda labia habebat: ꝛ in medio populi polluta labia habentis habitabat. Mittitur vnus de ſeraphin q̃ nõ manu ſed forcipe ꝛ carbone tangat os eius iniquita tes auferat. Hic autẽ ipſius dei man⁹ mit tit nõ vt peccata auferat: q̃ multa ꝑ pueri ciam nõ fecerat: ſed vt loquẽdi gratiaꝫ tri buat. Ezechiel vero librũ deuorat inĩ⁹ ꝛ foris ſcriptũ. ſ. tã ſacramen ta diuina q̃ꝫ ſimplicẽ hiſtoriã cõtinentẽ. Hieremie os tangit: ꝛ dñi verba tribuunt: vt cõfidentiã accipiat p̃dicandi. e Ut euellas et de. Quattuor triſtibus duo leta ſuccedũt: neq̃ꝫ enĩ poterãt edifi cari bona niſi deſtructa eſſent mala: nec plãtari optima: niſi eradica rent peſſima. Omnis enĩ plantatio quã nõ plãtauit pater, m. c. e. et edificatio q̃ nõ eſt edificata ſupra petrã ſed ſuꝑ arenaꝫ: ſermone dei ſuffodit atq̃ꝫ deſtruit. Illam aũt quã ɔſumet dñs ſpũ oris ſui: ꝛ de ſtruet aduẽtu p̃ſentie ſue: omnẽ. ſ. ſacrilegã ꝑuerſamq̃ꝫ doctrinã diſ ꝑdet in ꝑpetuũ. Ea vero q̃ eleuant cõtra ſcientiã dei: ꝛ in ſua confi dunt ſapientia que eſt apud deũ ſtulticia diſſipabit atq̃ꝫ deponet vt ꝓ his edificent humilia: ꝛ in locũ ſuperioꝝ que d̃ſtructa ſũt ꝛ euul ſa extruant ꝛ plantent que eccleſiaſtice cõueniũt ỽitati. de quib⁹: Dei edificatio eſtis: dei agricultura eſtis. Multi hũc locũ ſuꝑ per ſona chriſti accipiunt. Hieremias enĩ ĩterp̃tat excelſus dñi q̃ deſtru xit regna diaboli: que ſibi in excelſo montis oſtẽderat: aduerſarias perdidit poteſtates: delens cyrographũ erroꝝ in cruce: de quibus poſt hiſtorie veritatem tropicos dicit: Quare fremuerũt gentes et populi meditati ſunt inania. Aſtiterunt reges terre: et principes cõ uenerunt in vnum. Pro his euulſis deſtructis perditis: et in inferi ora detractis edificat ꝛ plantat eccl̃ia dei. Suꝑ Hieremie aũt ꝑſõa nulla dubitatio ẽ q̃ ĩ manu accipit calicẽ meri plenũ vini ꝛ ꝓpĩare iu bet oĩb⁹ natiõib⁹. f Uirgã vi. virgã vigiliaꝝ. Aq̃. bacullũ nuce um ꝓp̃ ỽbi ſilitudinẽ trãſtulerũt: vigilia ei ꝛ vigil et vigilare: he braice ſeched d̃r ꝛ nux ſeded. Unde in ſequentib⁹ pardus vigilans

hoc no

Gal. 1. c

Eſa. 6. c

Eſa. 6. b

Ezech. 2. d

Mat. 15. b

1. Cor. 3. b

Pſal. 2.

Idem.

---

a ſ actu. b ſ matris. c ſ in preſentia.

a Priuſq̃ꝫ te formarem ĩ vtero noui te: et anteq̃ꝫ exi res de vulua ſanctificaui te: ꝛ pro

a ſ in vtero vſus eſt libero arbitrio.

b phetã in gẽtibus dedi te. Et dixi: Ha ha ha dñe de⁹ Ecce neſcio loq̃ q̄ puer ego ſũ. Et dixit dñſ ad me.

a ſ quaſi ne cõſideres etatẽ cani hominis ſapiẽtiã eius adhibe voluntatẽ: vt pergas habebis me comi tẽ quo cũcta cõpleas: aperi os tuũ et implebo illḋ.

c Noli dicere q̄ puer ſum: quoniaꝫ ad omnia que mittã te ibis: ꝛ vni uerſa quecunq̃ꝫ mãdauero tibi: lo

a ſ ne conſideres multitudinẽ eoꝝ ad quos locutu rus es: ſed me qui tecũ ſum. b ſ habebis me comi tẽ quo cuncta compleas.

queris. Ne timeas a facie eoꝝ: q̄

a ſ nõ q̄ ꝑſecutionibus et anguſtijs careat: multa enĩ paſſus ẽ: ſed vt omnia patient̃ ſuꝑet ꝛ nõ cedat

ego tecũ ſũ vt eruam te dicit dñs.

ſ vt humanã ſimilitudinẽ vidẽs nõ expaueſcat.
a ſ pater. b ſ filiũ ꝑ quẽ oĩa. c ſ vt humanoꝝ artuũ ſilitudinẽ vidẽs tãgi nõ formidet

d Et miſit dominus manũ ſuã ꝛ tẽ

ſ pater. ſ quaſi viriliter age: et cõfor. cor tuum.

tigit os meum. Et dixit ad me:

ſ pater ad filiũ.

Ecce dedi ỽba mea in ore tuo: ec

a ſ Poſtula a me et dabo tibi gẽtes here. tuaꝫ.

ce cõſtitui te hodie ſuꝑ gẽtes ꝛ ſu

a ſ mala. c ſ regna diaboli.

e per regna vt euellas et deſtruas

ſ eccleſiam.

et diſꝑdas ꝛ diſſipes ꝛ edifices et plantes. Et factum eſt verbũ do mini ad me dicens. Quid tu vi

a ſ interrogatiõe excitat. b ſ alij amigdalũ. ſ de qua: Uirga tua et ba. t. ip. me cõ. ſũt et alibi: Quid vultis ĩ virga veniã ad v. ꝛc̃. b ſ peccata

f des hieremia? Et dixi: Uirgam

---

a Et ãteq̃ꝫ exires de vulua ſanctificaui te. purgãdo ab originali in vtero matris per gratiã ſanctificantẽ. b Et ꝓphetã in gentib⁹ dedi te. nũc tibi officiũ ꝓphetã di ĩponẽdo: ꝛ q̄ officiuꝫ eſt magnũ. idõ ſubdit excuſatio Hieremie. c Et dixi. Ha ha ha dñe de⁹. ꝛ dicũt aliq̃ ex poſitoreſ q̄ ħ ter ponit ha: q̄ Hie remias ſe excuſat a tãto officio ꝓ pter triplicẽ d̃fectũ. ſ. etatis: ſciẽ ꝛ eloq̃ntie: q̄ adhuc erat iuuẽis: ſꝫ ħ expoſitio ꝓcedit ex ignorantia hebraici ſ̃mõis vbi põit hic vna dictio ꝛ dicit ha ha cõpoſita extri bus lr̃is. ſ. aleph: he ꝛ he. q̄ bis põit hec lr̃a he: ꝛ hec dictio ſic ſo nat: ha ha ha. littera ei he aliquã do ſonat in hebreo ſic̃ a in latio: ꝛ eſt dicta dictio ĩteriectio dolent̃ vl̃ admirãtis. Sed q̄ deuſ p̃t ſup plere omnem d̃fectũ. ideo ſubdit: c Noli di. q̄ puer ſũ ꝛc̃. q. d. po tẽs ſũ omnẽ d̃fectũ tuũ ſupplere: ꝛ te ab ĩpugnationibus eoꝝ q̃s tu formidas ꝓtegere. Sciebat enĩ Hieremias q̄ ꝓphete qui ante eũ fuerãt: ꝑſecutiones vſq̃ꝫ ad mortẽ ſuſtiuuerant: maxime tempe ma naſſe regis: vt habet. iiij. Reg. ꝛ ſubdit iniunctio officij. cũ d̃r: e Et miſit dñs manũ ſuã ꝛ teti git os meũ. vidit enĩ imaginaria viſione quaſi ſimilitudinẽ homis deũ repſentãtis: os Hieremie ma nu ſua tãgentis: ꝛ ĩtellexit q̄ ꝑ ħ deſignabat collatio doni ꝓphetie ſibi date a deo. ideo ſubdit: f Ecce dedi ỽba mea ꝛc̃. ꝛ q̄ Hie remias nõ ſolũ ꝓphetauit ɔtra re gnũ iude: ſed etiã ɔtra plura alia vt videbit. j. ideo ſequit: g Ec ce cõſtitui ꝛc̃. vt euellaſ. i. euellẽdo denũcies trãſferẽdo inde habita tores. h Et deſtruas q̃ꝫtũ ad occidẽdos. i Et diſꝑdas. q̃ꝫtũ ad fugiẽtes ꝑ diuerſas vias. k Et diſſipes. q̃ꝫtũ ad moriẽtes in fuga vl̃ captiuitate. l Et edi fices ꝛ plãtes. i. denũcies iudeos reedificãdos ꝛ plãtãdos in terra ſua. quod impletũ fuit tp̃e Cyri q̃ dedit pplo licentiã redeundi ĩ ter ram ſuam: et reedificandi tẽplũ. ꝛ tp̃e artaxerxis q̃ dedit licentiam Neemie redificandi ciuitatẽ hie ruſalẽ: vt habet. j. Edſre. j. ꝛ Neemie. j. m Et factũ. fi nito ꝓemio hic incipit tractat⁹. Circa quẽ ſciendũ q̄ licet principalis materia hui⁹ libri ſit myſteriũ ipſi⁹ xp̃i: vt j. s. dictũ eſt. tñ Hieremias multo diffuſius ſcribit fu turã ciuitatis ꝛ tẽpli deſtructionẽ: ꝓpter qḋ meli⁹ põt ac cipi diuiſio libri ſ̃m iſtã materiã. Et ſ̃m hoc liber iſte in duas ꝑtes diuidtur: quia primo Hieremias hanc deſtru ctionem futuram denunciat. ſecundo ipſam factam de plorat in Threnis: q̃ non eſt liber diſtinctus ab iſto: vt patet per Hieronymum in prologo galeato: qui prolo gus ponitur in principio libri Reg. Prima in duas: q̄ primo futurã deſtructionẽ denunciat. ſecũdo dicta epilo gat. ca. lij. Prima adhuc in duas. q̄ primo prenunciat deſtructio iudeoꝝ. ſecundo aduerſarioꝝ ſuoꝝ. ca. xlvj. Prima adhuc in duas: quia primo denunciat dicta de ſtructio ꝓphetice. ſecundo hiſtorice. ca. xxxix. Pr̃ia ad huc ĩ duas. q̄ p̃mo oñdit d̃ſtructio ciuitat̃ futura. ſcd̃o ſ̃bdit hui⁹ deſtructiõis cã. ca. ſe. Pr̃ia adhuc ĩ duas: q̄ p̃mo ponit dicta oſtẽſio. ſcd̃o ꝓph̃e ɔfortatio. ibi: Tu ḡ. Oſtẽſio ỽo deſtructiõis future fuit duplici viſione. ſcd̃a põit ibi: Et factũ ẽ. Pr̃ia põit cũ d̃r: n Quid tu vi. ꝛc̃. nõ q̃rit dñs ex ignorãtia: ſꝫ vt ex ei⁹ rñſiõe ɔuenienti⁹ eũ ĩſtruat de futura deſtructiõe ciuitat̃. idõ ɔñr põit ꝓph̃e rñſio. o Uirgã vi. ꝛc̃. Aliq̃ ſic exponũt: Uirgã vigi lantem: id eſt vigilãtiũ. ſ. latronuꝫ qui vigilant de nocte

quando

Ecc̃i. 49. b
87. di. § ħ
regl̃ariter.
De renũc.
c. niſi. ĩ. p̃n.

† s. q. 1. c. in
ſcripturis.

† 36. di. c. q̃
eccleſiaſti
cis. De ma
io. et obe.
c. ſolite.
De his q̃ fi
unt a p̃la.
c. quanto.
96. di. c. ſi
imperator
7. q. 2. c. ſã
cta. 6. q. 1. c
beatus. ibi
p̃cipiebat.
c. ſacerdo
tes. et. c. o
nes. De
offi. deleg.
c. 2. lib. 6.

☞ h̄ noīe ponit̄. Nõ ⁊ in Daniele iux̄
Theodocionē ſcriptū ē: vt arbori/
Dañ.13.f bus cyno ⁊ prino: ilice ſcꝫ ⁊ lētiſco
ſciſſio ⁊ ſerratio adulteris ꝑſbyterꝭ
decernat̄. ⁊ in ꝑncipio geneſeos. A
viro qui dicit̄ is: appellat̄ iſſa mu/
lier q̄ſi q̄dā virago. Quidā vir/
gā vigilantē atq; nuceā dñm intelli
Eſe.11.a gūt. De quo Eſa. Exibit vga de ra
dice ieſſe. vñ: virga aarō q̄ putabat̄
emortua ī reſurrectiōe dñi floruiſſe
Moralit̄ narrat̄. Moraliter Virgā vi. de
Pſ.22. qua: Virga tua ⁊ ba. t. ipa me con.
ſūt. Ad h̄ enī corripit dñs vt emen
det: ⁊ quō nux ⁊ amigdalū amariſ/
ſimū habet corticē teſtā duriſſimā:
vt detractis duris ⁊ amaris: fructꝰ
dulciſſimus reperiat̄: ſic oīs corre/
ctio ⁊ labor cōtinētie amara ſūt ad
p̄ſens: ſꝫ fructū dulciſſimū pariūt.
Vñ vetus illa ſnīa eſt: Litterarum
radices amare: fructus dulces.
a Et factū eſt. Gradatim peccātes
corripiunt̄ qui noluerūt percutiēte
virga corrigi vl' emendari: mittunt̄
Job.41.b ī ollā ſuccēſā. de qua plenꝰ Ezech.
b Ollā ſuc. Hinc dñs ad Job di
cit: De naribꝰ eiꝰ ꝓcedit fumꝰ ſicut
olle ſuccēſe atq; feruētꝭ. Halitꝰ eius
prunas ardere facit: ⁊ flāma de ore
eius egredit̄. Quidā hūc locuꝫ
in bonā partē accipiūt. Ut hi vide
D licet q̄ in olla erea excocti ſūt ⁊ per
cruciatus purgati: poſtea pn̄cipes
ſint hierl'm: et poſtq̄ dñs fuerit mi
ſertus eoꝝ exprobret eis: q̄ ſe deſer
to ſimulacra coluerunt. Sed hec vi
olēta ⁊ praua interp̄tatio eſt.
c Habitatores ter. de q̄bꝰ ī Apo/
Apo.8.d calypſi: Ue ſup habitatores terre.
ſancti enī nō ſunt habitatoreſ terre
ſed aduene et peregrini. Vñ vnꝰ eo/
Pſ.38. rū dicit: Aduena ego ſū et peregri/
nus: ſicut oēs patres mei. Et alius
Par ſūt ⁊ peſſimi dies mei q̄bꝰ ego
1.Pe.1.a peregrinor ſup terrā. Et petrꝰ: Ele/
ctis aduenis p̄oti. ga. ca. a. b. ⁊ cū.
d Tu ergo accin. lu. t. ⁊c̄. Job q̄ꝫ
p̄cipit̄ vt accingat lūbos ſuos. Et
Eph.6.c apl's: State ergo ſuccīcti lūbos v.
ī v. ⁊c̄. vt accinctis lūbis q̄s helias
⁊ Johes baptiſta ʒonis mortificaue
re pelliceis: lucernas tenēāt in ma/
nibus ſuis euāgelice. ſ. p̄dicatiōis.
Quicūq; p̄dicaturꝰ eſt ſermōes dei
debet accīgere lūbos ſuos. Diabo/
Pſ.37. li enī fortitudo in lūbis. Vñ: Lum/
bi mei impleti ſūt illuſionibꝰ. accin/
Eph.5.d ctis lūbis audiat q̄ð ſcriptū ē: Sur
ge q̄ dormis ⁊ illuminabit tibi xp̄s
vt ſp̄ vigilās ⁊ de ſomno cōſurgēs
īperata faciat ⁊ dicat. e Ciuita/
tē. nō domū vnā: nō turrim aut ali/
qua menia: ſed ciuitatē totaꝫ q̄ ſup
montē poſita latere nō poteſt.
f Et in columnā. De qua Aplus
1.Tī.3.d ait: Colūna et firmamētū veritatꝭ:
⁊ Petrꝰ ⁊ Jacobꝰ ⁊ Johānes q̄ pu
tabāt eē colūne ecclīe: ⁊ Paulo ⁊
Gal.2.b Barnabe dederūt dextras cōmuni/
onis. g Regibꝰ iu. ſi qñ reges iu/
da q̄ īterp̄tat̄ ꝯfeſſio: ⁊ p̄ncipeſ ⁊ ſa
cerdoteſ eiꝰ ⁊ ꝓpl'i: epi. ſ. ⁊ p̄ſbyteri ⁊
diaconi ⁊ vulgꝰ vile atq; ignobile:
ꝯtra ſctīs vir ꝯſurgē voluerīt: fidei
firmitatē habeat nec timeat in deo
ſperet vt vincat.
☞ Adoleſcē

ſ. cōſiderat: vt ꝑcutiat et corripiat.
vigilātē ego video. Et dixit do/
minꝰ ad me. Bñ vidiſti: q̄r vigi/ a
a ſ omnia cōſiderans.
labō ego ſuper verbo meo vt fa/
a ciā illud. Et factū eſt vbū dñi ſe/ b
cūdo ad me dicēs: Quid tu vi/ c
a ſ regē babyloniū ⁊ vrbē hierl'm ſignificat.
b des? et dixi: Ollāꝫ ſuccēſā ego vi d†
a ſ diaboli. ſ de quo Salomō. Aq̄lo durꝰ ē vē
tus: nomie aūt dexter vocat̄ ab his ſcꝫ q̄ eiꝰ frigo
re calorē fidei ꝑdiderūt.
deo: et facieꝫ eiꝰ a facie aq̄lonis. e f
ſ aliis exardeſcēt mala.
Et dixit dñſ ad me: ab aq̄lōe pā g
c det̄ oēe malū ſup oēs habitato
a ſ iudee. ſ. vel vniuerſe terre.
res t̄rē. Quia ecce ego ꝯuocabo †
a ſ regi babylonio ſubiectos.
oēs cognatiōes regnoꝝ aq̄lōis
a ſ vocati. b ſ obſeſſa ciuitate.
ait dñs: ⁊ vēniēt ⁊ pōnent vnuſ h†
a ſ thronū. tētoriū ſuū. b ſ ne q̄s exire poſſit.
q̄ſq; ſōliū ſuū in ītrōitu portarū i
hierl'm: ⁊ ſup oēs muros eiꝰ ī cir †
a ſ ſili obſidiōe vallatas. ſ nō tm̄ ſup hierl'm.
cūitu: et ſup vniuerſas vrbēs iu †
a ſ cū ciuitas capta fuerit oñdā iudicia mea fuiſ
ſe recta: et recepiſſe ſingulos q̄ð merebant̄.
da. Et lōquar iudicia mea cum k
ſ nullū pct̄m ipunitū.
eis ſup omnē maliciaꝫ eorū qui
a ſ quaſi nō ꝓ ceteris vitiis q̄bus ſubiacet hūa/
na cōditio: ſed maxīe ꝓ idolatria. b ſ dñm ſuū.
dērelīq̄rūt mē et libērauērt diis
a ſ quos nō coluerunt patres eoꝝ.
b ſ q̄ð fecerūt nō a quo facti ſūt.
ālienis: ⁊ adorauerūt ōpus ma
b ſ opꝰ ſimulacra gentiū: argē. et auꝝ. o. m. ho.
d nuuꝫ ſuaꝝ. Tu ḡ accinge lūbos l
tuos ⁊ ſurge: ⁊ loq̄re ad eos oia
a ſ quaſi fac q̄ð tuū eſt: ꝑſto ſū facere q̄ð meū ē.
q̄ ego p̄cipio tibi. Nē formideſ a
a ſ qui correctionē nō ſuſtinent. b ſ ſic
c ſ videt̄ facere timere q̄s reliquit formidine.
faciē eōꝝ: nēc enī timerē te faciā m
a ſ comes et adiutor: quo duce tutus eris.
b ſ donec hodie dicit̄ in p̄ſenti vita.
vultū eoꝝ. Egō q̄ppe dedi te hōdie n†
a ſ Glorioſa dicta ſūt de te ciuitas dei. et alibi:
Ego ciuitas firma q̄ nō oppugnat̄. b ſ eccl'iam
e f die ī ciuitatē munitā: ⁊ ī colūnā †
a ſ quaſi nec hoc ſufficit. b ſ qui nulla rubigi/
ne violatur: non cedit imbribus: et vetuſtate fit
fortior
ferream: et in murūm ereūm ſu/ †
ſ talis erit regibus iuda ⁊c̄.
g per omnem terram. rēgibus iu
da principibus eius et ſacer/
a ſ quia terrena ſapiunt qui imaginem terreni
non celeſtis portant.
dotibus et pōpulo terre† Et bel/
labunt aduerſum te et non pre/ †
a ſ in quo vincis fortior omnibus.
ualebunt: quia ēgo tecum ſū ait o
ſ ne in tentationibus ſuccumbas.
dominus et liberem te.

quā do alii dormiūt ad faciendūꝫ futura.
et habēt aliquādo virgā longā in extre/
mitate vncinū ferreū habentē cū qua ex/
trahunt veſtes vl' alias res de domibus
ꝑ feneſtras: et ꝑ hoc vt dicūt deſignabat̄
futura ſpoliatio ciuitatꝭ ꝑ chaldeoſ. Sed
iſtud dictū ꝓceſſit ex ignorātia hebraici
ſermonis qui ſic habet hic. Baculū amig
dalinuꝫ ego video. et dicit: Baculum ad
deſignandū ꝑcuſſionē ciuitatis futuram.
Amigdalinū. ad deſignandū huiꝰ ꝑcuſ
ſionis accelerationē: eo ꝙ inter alias ar/
bores amigdalus multū accelerat emitte
re flores. ⁊ ideo cū ſubdit̄: a Bñ vidi
ſti q̄r vigilabo ego ⁊c̄. In hebreo habet̄:
Quia feſtinabo ego ⁊c̄. ⁊ eadē ſnīa eſt in
l'ra nr̄a. cū d̄r: Virgā vigilantē. ⁊ poſtea:
Vigilabo ego. per vigilantiā enī intelligi
tur feſtinatio: eo mō loquēdi q̄ cōiter d̄r
de homīe multū feſtināte ad aliq̄d obtinē
dū ꝙ vigilat ſup illud. ſacra ſcriptura ei
nō ſp̄ trāſfert̄ de vbo ad verbū: ſꝫ aliq̄n
accipiēdo ſenſū ex ſenſu. b Et factū ē.
Hic ponit̄ ſcd̄a viſio. cū d̄r: c Quid tu
vides. exponat̄ vt. ſ. d Ollā ſuccenſā
ego video. nō eſt intelligenduꝫ ꝙ viderit
imaginaria viſione ollā plenā igne ardē/
te: vt aliqui imaginant̄: ſed videbat ollā
bullientē. ⁊ hoc mō cōi vbo d̄r olla ſuccē
ſa qñ fortiter bullit. vñ in hebreo habet̄
Ollā bullientē ego video. e Et faci/
es eiꝰ. i. ebullitiōes eiꝰ q̄ apparēt in ſupfi/
cie olle bulliētis. In hebreo enī facies po
nit̄ in plurali. f A facie aquilōis. id
eſt a ꝑte aquilōis. olla enī poſita ad ignē
qñ bullit eiꝰ ebullitiōes incipiūt a ꝑte ig/
nis ⁊ flectunt̄ ad ꝑtē oppoſitā. ⁊ ꝑ h̄ ſig/
nificabat̄ ꝙ chaldei ciuitatē icēſuri veni/
rēt a ꝑte aquilonis. ⁊ iō ſequit̄ exponēdo
dictā viſionē: g Ab aq̄lone pan. oē ma.
⁊c̄. ⁊ ptꝫ l'ra vſq; ibi: h Et ponēt vnuſ
quiſq; ſoliū ſuū. i. tentoriū ſuū. i In i/
troitu portaꝝ hierl'm. vt nullꝰ poſſit egre
di vl' ingredi q̄n capiat̄. vl' ad l'ram: ſoliū
ſuū: q̄r capta ciuitate ſederūt p̄ncipes in
portis in ſoliis ſuis tanq̄ victores: vt ha
bet̄. ī. xxxi. k Et loquar iudicia mea
cū eis. reddēdo eis penā debitā ꝓ pctīs.
Sed querit̄ hic quō chaldei dicūt veniſ/
ſe ab aq̄lone: cū chaldea ſit magis ad oriē
tē reſpectu iudee. Ad quod dicēdū ꝙ na/
buchodonoſor tūc erat monarcha: vt pa/
tet Dañ. iiii. ⁊ ſic regna aq̄lonis erāt ſibi
ſubiecta ⁊ ꝓ maiori ꝑte collegit inde exer
citū ad veniendū ꝯtra hierl'm: vt ſic chal/
deā dimitteret munitaꝫ bellatoribꝰ in ſui
abſentiam ꝯtra pericula imminētia: ꝙ āt
ponitur duplex viſio ad ſignificandū idē
ſcꝫ ciuitatis diſtructionē: facit ad iudiciū
veritatis. et vt ſermo dei velocius cōplea
tur: ſm̄ ꝙ expoſuit Joſeph de duplici ſō/
nio Pharaonis famē futuram ſignificā/
te: Geñ. xli. l Tu ergo accinge lum/
bos. Hic conſequenter ponitur prophete
confortatio: cum dicitur: Tu ergo accin/
ge lumbos tuos. ⁊c̄. i. ſis promptus ⁊ pa/
ratus ad exequendum mandatū meum
abiiciendo a te timorē humanū. ꝓpter q̄ð
ſubditur: m Nec enī timere te faciam.
id eſt permittā. ꝓpter quod ſubdit̄:
n Ego quippe dedi te hodie in ciuitatē
munitā ⁊c̄. q. d. ſic̄ ciuitas mūita nō p̄t ca
pi: nec colūna ferrea frāgi: nec murꝰ eneꝰ
penetrari: ſic nec poteris a tuis aduerſa/
riis ſupari. cuiꝰ cā ſubdit̄: o Quia ego
tecū ſū ⁊c̄. qui ſum infinite virtutis: et ſic
poſſū te in omnibus protegere.
Et factum

Moraliter. a† Verba hieremie. Per Ca. I
hieremiā ꝗ excelſus dn̄o īterꝑtat̄ bonus ꝑlatꝰ vel doctoꝛ vel ꝑdicatoꝛ ſignificat̄. quilibet enī iſtoꝝ in gradu ſuo eſt excelſus dn̄o. Huic aūt dicit̄ a dn̄o. g† Priuſꝗ̄ te foꝛmarē in vtero noui te ⁊c̄. Vterꝰ aūt in quo foꝛmat̄ ē ſtudiū ſacre ſcripture. ⁊ inde exit vel educitur a domino vt applicetur regimini populi vel eius doctrine: ſeu eiꝰ ꝑdicationi et ꝓpheta conſtituit̄ per denūciationē future pene ⁊ glie. Per hoc aūt qꝺ dicitur: † Ecce neſcio loqui ⁊c̄. oſtendit̄ ꝙ quilibet reputare ſe debet inſufficientē ad officia dicta. ꝓpter qꝺ valentiſſimi viri legunt̄ officiū paſtoꝛale ꝗ̄tū poterāt recuſaſſe. ſ. Ambꝛo. Grego. Augꝰ. ⁊ plures alij: ſed multi valde inſufficientes modo ſe ingerūt impudent̄ ſicut auicula feſtinās ad predā ⁊ muſcipulā nō attendēs. d† Noli dicere qꝛ puer ego ſū. ſciens eī circa ſe voluntatē dn̄i de ſua ꝓmotione debet humiliter obedire: ⁊ ſic fecerūt ſancti ꝑdicti. e† Et miſit dominus manū ſuā ⁊c̄. ꝓmotis enī ex oꝛdinatione diuīa ipē dat gratiā exequendi debite officia impoſita. † Vt euellas. vitia. h† et deſtruas. hereſes. i† Et diſꝑdas et diſſipes. maloꝝ colligatiōes. l† Et edifices. virtutes. † Et plātes. in eccl'ia bonas ꝑſonas ⁊ ſufficientes. Et talis ꝑlatus videt virgulā vigilantē. qꝛ cōſiderat finalis iudicij terroꝛē. o† Et ollā ſuccenſā. i. pene gehennalis hoꝛroꝛē vt ipſe timeat et ad hoc alios inducat: qꝛ maligni ſpūs ad cōtrariū nituntur. ideo ſequitur: † Quia ecce ego conuocabo omnes cognationes regnoꝝ aquilonis ait dominus ⁊c̄. per quas ſignātur congregationes demonū quas dicitur hic deus cōgregare inꝗ̄tum ꝑmittit demones ſuos fideles tētare: ſicut patet de ſācto Iob. h† Et ponet vnuſquiſꝗ̄ ſoliū ſuū in ītroitu poꝛtarū hierl'm. per quas ſignant̄ ſacerdotes curati: qꝛ miniſtri ſunt ſacramentoꝝ: et ſic ꝑbent alijs aditū ad eccl'iam dei. † Et ſuꝑ omnes muros eiꝰ. ꝑ quos ſignant̄ ꝑlati ⁊ ꝑdicatores qui debent eſſe muri ad defēſionē ppl'i chꝛiſtiani. ꝓpter qꝺ de malis dicit̄ Ezech. xiij. Nō oppoſuiſtis vos murū ꝓ domo iſrael. † Et ſuꝑ vniuerſas vꝛbes iuda. id eſt ſuper alioꝛuꝫ fidelium congregationes. ſuper omnes enī predictoſ querunt demones dominari: ꝓpter quod doctoꝛes ⁊ ꝑlati debēt ad oppoſitū conari. ideo ſequit̄: o† Dedi te hodie in ciuitatē munitā. recipiendo charitatiue cōfugientes ad tuū conſiliū. † Et in columnā ferreā. ad ſuppoꝛtationē debiliū. † Et in murū eneū. reſiſtendo violētie tyrānoꝝ: ⁊ ſubdit̄ diuinū auxiliū cū dicitur: † Et nō preualebūt qꝛ ego tecū ſum ⁊c̄.

In capitulo primo Hieremie vbi dicit̄ in poſtilla: Filij belchie qui fuit etiam ꝓpheta.

Additio. j. Quod ſit regula apud hebꝛeos ꝙ quando in principia alicuius prophetie exprimitur nomen patris ipſius ꝓphete: intelligēdū eſt ꝙ pater fuit ꝓpheta: nullū habet fundamentū in ſacra ſcriptura: nec aliquē hebꝛeoꝝ expoſitorē me recolo legiſſe hoc aſſerentē: licꝫ in quodā thalmudico libꝛo hoc legat̄: tamē hoc nō ē ꝓ regl'a reputandū. immo ſm Ra. cambi ⁊ alios auctenticos hebꝛeoꝛuꝫ expoſitoꝛes. belchias hic nomīatus eſt belchias ille ſummus ſacerdos qui inuenit libꝛuꝫ legis tēpoꝛe Ioſie: vt habet̄. iiij. Reg. xxij. qui quidē belchias nō fuit ꝓpheta: qꝺ patet ex h̄ ꝙ ipſe cū alijs de mandato regiſ iuit ad querendū verbū domini ab oldam ꝓphetiſſa: vt patet in ca. ſupradicto.

Replica. In ca. primo Hieremie vbi poſtil. belchiam patrē Hieremie hic nomīatū dicit fuiſſe ꝓphetā iuxta regulā hebꝛeoꝝ dicentē patres ꝓphetaruꝫ nominatos fuiſſe ꝓphetas: ſed Burgen. dicit ſe illā regulam non legiſſe nec regulā eſſe. dicit tamē in thalmud reperiri. vnde quia thalmud apud iudeos ꝓ lege reputat̄: lex aūt et regula coincidūt: igit̄ Burgen. negās illud dictū foꝛe regulaꝫ. concedit ipſū eſſe regulā ex eo: quia dicit ipm̄ in thalmud foꝛe contentū. Aſſumit aūt Burgen. ꝙ belchias hic nominatꝰ nō fuit ꝓpheta: ſed fuit ille ſummꝰ pōtifex. de quo. iiij. Reg. xxij. dicitur ꝙ inuenit libꝛū legis tp̄e Ioſie: ⁊ ad hoc allegat Rabi cambi et alios. Sed videt̄ ꝙ Burgen. ꝑ aſſumptū illꝰ ꝓbat ꝓpoſitū: quia ſummi pōtificis officiū fuit ꝓphetare: ſi enī tp̄e chꝛiſti quādo ſacerdotiū et ꝓphetia legis debuit obmuteſcere: ad pōtificis officiū ꝑtinebat ꝓphetare. ſicut dicit̄ Ioh. xj. de caipha: cū eſſet pontifex ꝓphetauit: multo ampliꝰ tēpoꝛe regū quādo ꝓphetia fuit in maximo vigoꝛe: ad pontificis officium pertinebat ꝓphetare ergo: qꝛ ſm Burgen. belchias nō fuit ꝓpheta: ⁊ cum hoc ſm eundē fuit pōtifex. ergo fuit ꝓpheta ſaltem officio et ſi nō actu. Et ad hoc tēdit argumentū Burgen. per quod nititur oſtendere ipm̄ non fuiſſe ꝓphetam: quia miſſus eſt a rege ad oldam prophetiſſam ad conſulendū. Ad hoc autē cōmuniter dicitur ꝙ aliqui ſunt ꝓphete actu ſed non officio: vt Dauid: Iob ⁊ ꝗ̄plureſ alij. quidam autē fuerunt ꝓphete vtroꝗ̄ modo: ſicut Eſaias: Hieremias ⁊c̄. quidā autē officio ⁊ nō actu: ſicut multi ſummi pontifices: ⁊ ſic belchias. Et ad ſedandā Burgen. cōtentionē poteſt dici ꝙ non eſt inconueniens vnum prophetam ad alium accedere et ab eo inquirere aliquid ſibi non reuelatum: et ab eo inſtrui: vt patet factum in multis locis tempoꝛe reguꝫ. In primo libꝛo regum dicitur Num: Saul inter prophetas qui tamen conſuluit phitoniſſam: multo rationabilius belchias exiſtens propheta potuit conſulere veraꝫ prophetiſſam: quia prophete ſpiritu prophetico non ſemper tanguntur: nec eſt in eoꝛum poteſtate vſus luminis prophetalis: quia donum ſuꝑnaturale eſt. Sed quicquid ſit de prophetia iſtius belchie nō videtur veriſimile hunc ſummum pontificē fuiſſe patreꝫ Hieremie. quia pater ipſius hic nominatus dicitur fuiſſe de ſacerdotibus qui ſunt in anathoth: qui ſm beatū Hieronymuꝫ fuit viculus ruralis: et īde accidit ei Hieremie ruſticitas in eloquio: fuit enim anathotites: vt inquit idem beatus Hieronymus: nec puto veriſimile ſummum ſacerdotem in tali viculo habitaſſe: ſed in ciuitate regia ad reddēdū iura in cauſis perplexis: nec videt̄ honeſtꝰ modꝰ loquēdi l'r̄e bt̄i Hiero. de patre Hiere. ſi fuiſſet ſummꝰ pōtifex: nō enī honeſte de ſūmo pōtifice dici pōt: ꝙ ſit vnꝰ de ſacerdotibꝰ. ꝑſidens enī cū ſimplicibus ſacerdotibus nō cōnumerat̄ honeſte: ſicut nō decet regem populo connumerari.

Nico. de lyra

Et factum eſt Ca. II
verbum domini ad me
a ſ alte aperte. vt nemo excuſationē habeat.
dicēs: Vade et clāma i[n] b
ſ habitatorū ſcꝫ.
aurib⁹ hierl'ꝫ. dicēs: Hec dic̄ dn̄s. c

Et factū eſt. Hic cōſequēter d'ſcribit̄ dicte deſtructionis cā. ſ. ppl'i iudaici malicia. Et diuidit̄ in duas ꝑtes. qꝛ ꝑmo Hieremias arguit ppl'i maliciā. ſcd̄o ex h̄ patit̄ m'ltiplicē iniuriā ca. xx. Prima in duas: qꝛ primo arguit̄ ppl'i malignitas. ſecūdo eius irreparabilitas. xiij. ca. Prima adhuc in duas: qꝛ primo Hieremias arguit ppl'i tranſgreſſionē. ſcd̄o plāgit ſibi futuraꝫ ꝑſecutionē. ca. xj. circa mediū. ibi: Tu autē domine demōſtraſti mihi. Sed iſtud dictū videt̄ repugnare ei quod dictū eſt capitulo precedenti. Nec enim timere te faciam. id eſt permittaꝫ: quia planctus de malo futuro videtur ꝓcedere ex timoꝛe. Ad quod dicendū ꝙ ſicut dicit phus. ij. rhetoꝛice: Timoꝛ ē paſſio de malo futuro de difficili euitabili: nō tamē īpoſſibili: qꝛ ſi apꝑhendat̄ vt impoſſibile euitari: iā ceſſat timoꝛ: ⁊ ſuccedit triſticia ꝗ eſt ꝓpꝛie de malo ꝑſenti: qꝛ iā appꝛehendit̄ illud malū vt ꝑſens: pꝛopter quod iudicati ad moꝛtē cū illuc ducuntur nō timent. ſed triſtantur: ⁊ hoc eſt peius ꝗ̄ timere. Prouerb. xvij. Spūs triſtis exiccat oſſa. Hieremias aūt per diuinā reuelationē erat certus de perſecutione ſibi futura. Et ideo nō erat in eo timoꝛ de hoc ſed triſticia. et ſic plangebat: quia appꝛehendebat illam quaſi iam preſentem: pꝛopter euaſionis impoſſibilitatem

Nico. de lyra

a† ſibilitatem. Planctus enim pꝛopꝛie eſt de malo preſenti vel preterito ſm rem vel ſm appꝑehenſionem. Per dicta patet ſolutio argumenti. Pria adhuc diuiditur in duas. quia pꝛio arguitur populi multiplex flagitium. Secundo excludit̄ ab eo remediū. ca. v. Pria adhuc in tres. quia primo arguitur populi malicia. ſcd̄o peccandi inuerecūdia capitulo ſequenti. tertio peccantium cōtumacia. ca. iiij. Preſens autem capitulū in duas partes diuiditur: quia primo ꝑmittitur dei et populi mutua dilectio. Secundo ipſius populi depꝛauatio: vt grauioꝛ appareat ex precedenti bonitate. ſecunda. ibi: Audite. Circa primum ſciendum ꝙ deus magnam dilectionem oſtendit populo iudaico quando ſic mirabiliter eduxit eum de egypto: et ſibi ſpecialiter deſponçauit per dationem legis: ſm ꝙ dicitur pſ. cxlvij. Non fecit taliter omni nationi et iudicia ſua non manifeſtauit eis. Et econuerſo: populus magnam dilectionem oſtendit ad deum: quādo ad mandatum eius exiuit in deſertuꝫ: vbi victualia non creſcebant: nec cibos ad ſufficientiam ſibi ꝑparare poterāt: ⁊ hoc eſt quod dicit̄ hic: b Vade et clama in auribus hieruſalē. i. habitatoꝝ eius: ita ꝙ oēs poſſint audire tā maioꝛes ꝗ̄ minoꝛes. c Hec dicit dn̄s. cuꝰ verbū nō pōt eſſe falſum. A

Recoꝛdatus

Ezech.23. a Adoleſcentiā ⁊c̄. Plenꝰ hoc ī Ezechiele Ca. II
legit̄ vbi ſibi deus hieruſalē matrimonio copulat: et
ſub pſona vxoris ſuis iūgit āplexibus. Siue vt ardēti
orē mōſtret effectū: puellā eā ⁊ adoleſcentulā et deſpō
ſatā vocat. Quo ei nōdū potiti ſumꝰ ardētiꝰ appetimꝰ.
b. Oēs qui deuo. Hiero. Si
cut qui p̄mitias deuorāt nō de
genere ſacerdotali rei ſūt ſcele
ris: ſic q̄ cōtamināt iſrael. Vn̄:
Ps.26. Dū appropiāt ſup me nocētes:
vt edāt car. m. ⁊c̄. vſq₃ cecide/
rūt. Neq₃ a ſupplicio īpunes
erūt: q₂ dn̄i ſētētiā impleuert̄.
Luc.17.a Oportet eī vt veniāt ſcādala:
ſed ve ei per quē ſcādalū vēit.
Primitie debēt̄ ſacerdoti/
bus nō hoſtibꝰ. c Iſrl' vtrū
q₃ nomē ponit̄ iacob ⁊ iſrl': nō
ſm̄ duaſ ⁊ decē tribꝰ: ſ₃ iuxta
omnē ppl'm cum ip̄e iacob po/
ſtea dictꝰ ſit iſrael. d Quid
inue. pa. Offenſam dicit deus
a patribus factā: nō q̄ pecca/
ta patrū filijs īputent̄: ſed q₂
filij habētes ſimilitudinem pa
trū et ſuo et parētū ſcelere pu/
niunt̄. Propter ſanctos pres
filioꝝ miſeret̄ deus. e Ne/
q₃ habitauit hō. Qui ſēp ad
maiora feſtinat. nō eſt eni ꝑfe/
ctio in via ſed in fine: ⁊ in mā
ſione que ſctīs in celis parat̄.
Ps.134. quibꝰ dr̄: Qui ſtatis in domo
domini in atrijs domꝰ dei no/
ſtri. Fruſtra igit̄ heretici ſuſpi
cant̄ hic perfectā eſſe victoriā
B vbi pugna eſt ⁊ nō victoria: ſ₃
certamen ⁊ incertus exitus fu
turorum. f Et induxi vos.
quaſi pro labore duriſſimi iti/
neris: dedi vobis abundanti/
am omnium reꝝ: quod ſignifi
cat carmelꝰ: qui hebraice cher
mel: latine ſcientia circumciſi/
onis. Quomodo autē popu/
lus ille terram ſanctam et om/
nium rerum fertilem idolatria
polluit et violauit: ſic ⁊ nos ve
re circūciſionis accipiētes ſciē
tiam: comedimus fructū eius
⁊ ſi negligentia ſurrepſerit: cō
taminamus hereditatez dei et
hereditatē illius abominabi/
lem facimus. g Sacerdo/
tes non dixerūt vbi eſt domi.
⁊c̄. Grego. Neſciri ſe a ſacerdo
tibus querit̄ veritas: et neſci/
re ſe principatū neſcientiū ꝓ/
Luc.13.f teſtat̄. vnde: Recedite a me o/
perarij iniquitatis: neſcio qui
eſtis. Quia iniqui dū ea q̄ ſūt
dn̄i neſciūt: a dn̄o neſciūt̄. vn̄:
1.Co.14.g Si quis ignorat ignorabitur.
Que paſtoꝝ īperitia ſepe me/
rit' ſubiectoꝝ cōgruit: q̄ q̄uis
lumē ſcientie ſua culpa exigen
te nō habeant: diſtricto tn̄ iu/
dicio agitur vt ꝑ eoꝝ ignoran
tiā: et qui ſequunt̄ offendant.
Mat.15.d vn̄: Si cecus ceco ducatū p̄be
at: ambo in foueam cadunt.
Quaſi: poſt m'lta beneficia
dignitatis p̄uilegia verterunt
in contemptum vt ſacerdotes dominū nō quererent:
doctores legis ignorarent eum qui alios docere debe
rent: et paſtores per negligētiā preuaricatores fierēt.
Et prophete in populis diſputant: non in deo loquū/
tur: ſed in idolo: et ſua figmenta venerant̄. His verb
vtēdū eſt.

a q̄ſi hoc totū miſericordie mee ē: nō meriti tui
a Recordatꝰ ſū tui miſerās adole a b
a q̄ua inſtar deſpōſalioꝝ legis tibi ornamen/
ta et verboꝝ diſtribui monilia.
leſcētiā tuā: ⁊ charitatē deſpōſa c
tiōis tue: qn̄ ſecuta me es in de/ d†
a fuit tamē ciboꝝ affluentia.
ſerto: in terrā que nō ſemiat̄. Sā e† f
a pplus eni gentiū poſt primitias iudeoꝝ cō
gregatur.
ctus iſrael dn̄o p̄mitie frugū eiꝰ. g
ergo.
b Omneſ q̄ deuorāt eū deliquūt: h
mala veniēt ſup eos dicit dn̄s. i
a quaſi: Popule meꝰ q̄d feci tibi: aut quid mo
leſtus fui tibi. rn̄de mihi ⁊c̄.
Audite verbū dn̄i domꝰ iacob: k
c et omnes cognatiōes domꝰ iſrl'.
d Hec dicit dn̄s: Quid iuenerunt l†
patres veſtri in me iniquitatis:
id eſt lōgo tp̄e reliquerūt.
q₂ elōgauerūt a me: ⁊ ambula/ m n†
a idola que non ꝓſunt cultoribus: ſed illis ſimi
les fiunt. ſm̄ illud: Similes illis fiūt qui faciūt
ea: ⁊ omnes qui cōfidūt in eis.
uerūt poſt vanitatē: et vani fa/ o†
cti ſunt: Et non dixerūt: vbi eſt p† q
a q̄ꝺiu in hoc ſeculo ſumus: et de egypto edu/
cimur: paulatim aſcendimus.
dn̄ſ qui aſcēdere nos fecit de ter
prius.
ra egypti: qui traduxit nos per r†
quā ſanctus inhabitare nō debet.
deſertū: per terrā inhabitabilē †
a difficultatē notat itineris. b in qua ſꝑ ma
iora cupimus: nō cōtēti p̄ſentibus. c ſemꝑ eni
in ꝑiculo ſumꝰ: et laqueos vndiq₃ tendit diabolꝰ.
et inuiā: per terrā ſitis et imagi/ s† t† v†
nē mortis: per terrā in q̄ nō am/ †
a vir q̄ ꝑfecte eratis: in xp̄o: oēs ei ſurgemꝰ in
virū ꝑfectum: in menſurā etatis ple. xp̄i domini
noſtri. dei.
e blauit vir neq₃ habitauit homo. †
f Et iduxi vos in terraz carmeli: x† y†
vt comederetis fructū eiꝰ ⁊ bo/
idolatria.
na illius. Et ingreſſi cōtamiāſtl z†
terrā meā: et hereditatem meaz †
g poſuiſtis in abominationē. Sa/ † a†
cerdoteſ nō dixerūt: vbi ē domi
nus: et tenētes legē neſcierūt me: b† c†
⁊ paſtores preuaricati ſūt ī me. d† e†
Et ꝓphete ꝓphetauerūt ī baal: f† †
a ne videatur opprimere per potentiam: q̄ſi
cū patribus rōne cōtēdit. vn̄: vt iuſtificeris ī ſer
monibꝰ tuis: et vincas cū iudicaris.
⁊ idola ſecuti ſunt. Propterea g†

a Recordatus ſū tui. ſ. o iſrael. b Miſerans adoleſcentiā tuaz.
id eſt tempꝰ tui exitꝰ de egypto. c Et charitatē deſpōſatiōis tue. i
legis datiōe. d Qn̄ ſecuta es me in deſerto. ad dictuz moyſi ſerui
mei. e In terra que nō ſeminat̄: eo q̄ eſt omnino ſteril'. f Sā/
ctus iſrl' dn̄o. q. d. tūc pplus iſrl' fuit dn̄o ſanctificatꝰ. g Primitie
frugū eiꝰ. q. d. ſicut primitie frugū offereban/
tur dn̄o p̄ frugibꝰ alijs. ſic pplus iſrael fuit ei
applicatꝰ ſpecialiter ꝑ ſuſceptionē leg': tūc ei
dixerūt: Oia quecunq₃ locutꝰ ē dn̄s faciemꝰ.
Exo. xxiiij. h Oēs q̄ deuorāt eum delin/
quūt. ſicut eni primitie nō comedebant̄ licite
niſi a ſacerdotibus ⁊ eoꝝ familijs: ſic ppl'i ter/
rarū vaſtātes ppl'm iudaicū peccauerūt: q₂ li/
cet hec punitio ꝓcederet a diuina iuſticia. ta/
mē aduerſarij iudeoꝝ exequebāt̄ volūtate ma
la. ideo ſubditur: i Mala veniēt ſup eos.
ſicut declaratū eſt multipliciter in Eſaia. ⁊ ad/
huc declarabit̄. j. k Audite verbum dn̄i.
Hic dn̄r deſcribit̄ populi deprauatio. ⁊ diuidi
tur in duas: quia primo deſcribitur eius mali
cia. ſecūdo remouetur falſa fiducia ibi: Si la/
ueris te. Prima adhuc in tres: ſm̄ qđ malicia
populi ex tribus oſtenditur. Primo ex eius i/
gratitudie. Secūdo ex gētiliū cōparatiōe. ibi:
Propterea. Tertio ex flagelloꝝ multitudine.
ibi: Nunquid ſeruus ⁊c̄. Circa primū dicit̄:
l Quid inuenerūt patres veſtri in me iniq̄/
tatis? q. d. nihil: quia nō habet locū in deo.
m Quia elongauerūt a me. q. d. non fuit de
fectus ex parte mea ſed ſua. n Et ambula
uerunt poſt vanitatem. i. idola que nullā ha/
bent virtutē aut bonitatē. o Et vani facti
ſunt. i. bonitate vacui ſicut ⁊ idola: ꝓpt̄ qđ di/
cit̄. ps. cxiij. Similes illis fiāt q̄ faciūt ea ⁊c̄.
Qr eni declinauerūt ad idolatriā patet Exo.
xxxij. in adoratiōe vituli: ⁊ poſtea in libris Iu
dicū: Reg. ⁊ Paral'. p Et nō dixerūt. i. fac
to nō oſtenderūt. q Vbi eſt dn̄s q̄ aſcēde/
re nos fecit ⁊c̄. q₂ nō oſtēderūt ſe gratos de ħ
beneficio. r Qui traduxit nos ꝑ deſertū.
q̄ erat locus inhabitabil' ⁊ inuius. s Per
terrā ſitis: q₂ carebat fontibꝰ ⁊ fluminibus.
t Et imaginē mortis. ꝓpter ſerpētes ⁊ aīalia
venenoſa ibi exiſtētia. Deut̄. viij. v Per
terrā in qua nō ābulauit vir. ſ. antea: ⁊ ſi ali/
qui ambulauerūt fuerunt ita pauci q̄ quaſi
nihil ſunt reputādi: et tn̄ in tota iſta via deꝰ ꝓ
uidit bonis de victu et veſtitu: ita q̄ nihil eis
defuit: ſm̄ qđ dr̄ Deut̄. ij. Dn̄s nouit iter tuū
quō trāſieris ſolitudinē hāc magnā ꝑ. xl. an/
nos habitans tecum: ⁊ nihil tibi defuit. ⁊ in ħ
maior dei dilectio apparuit q̄ tanto tēpore ꝓ/
uidit eis: ⁊ ita bene. x Et induxi vos. muta
tur modus loquendi de tertia perſona ad pri/
mam. y In terram carmeli. i. terram iſrael. †
exprimitur tamen ſpecialiter carmelus. eo q̄ ē
locus fertilis et amenus. iſte tamen carmelus
eſt alius ab illo carmelo: qui eſt in ſorte ephra
im: qui eſt magis ſterilis: ſicut dictū fuit Eſa.
xxix. Libanus cōuertetur in chermel: et cher/
mel in ſaltū reputabitur. z Et ingreſſi cō/
taminaſtis. multis idolatrijs.
a Sacerdotes nō dixerunt vbi eſt dominus.
cum deuote requirendo.
b Et tenentes legem. que dat mei cognitio/
nem. c Neſcierunt me. recognoſcendo me
dominū per debitam ſeruitutem. d Et pa
ſtores. i. reges et principes. e Preuaricati
ſunt in me. cultū mihi debitū idol' exhibētes.
f Et prophete ꝓphetauerunt in baal. loquit̄
de falſis ꝓphetis quos reges et principes fo/
uebant contra veros dn̄i ꝓphetas: vt patz. iij.
Reg. tp̄e Achab. ⁊. iiij. Reg'. tp̄e Manaſſe et
plurium aliorum: vt patet infra. xx. g Propterea adhuc iudicio.
Hic conſequenter arguitur malicia ppl'i iudeoꝝ in cōparatione aliaꝝ
gentium. cum dicitur ī perſona domini: Propterea adhuc iudicio cō
tendam ⁊c̄. quaſi diceret: nolo vos et filios vr̄os ꝑ violētiā deprimere:
ſ₃ ꝑ viā iuſticie: q₂ peiores eſtis gētibꝰ alijs. ideo ſubditur:

Trāſite

P vtẽdum eſt aduerſus magiſtros noſtri oꝛdinis q̃ deuoꝛãt populũ dei velut cibũ panis: ꝛ ꝑ mala opa nõ inuocãt nomẽ dñi. a Cethim. Cethim vel italie.ſ. vl' occidentaliũ partiũ: q2 iudee cypꝛus inſula in qua vrbs hui⁹ noĩs vicina eſt: de qua ꝗeno pꝛinceps ſtoicoꝝ. b Et conſiderate. Poſſumus cõtra eos hoc dicere: q̃ maioꝛi ſtudio ſequunt̃ vitia q̃ꝫ virtutes: quibus dicit̃: Humanũ dico
o.6.d
ꝑpter infirmitatem carnis veſtre ſicut exhibuiſtis mẽbꝛa veſtra ſeruire immũdicie ꝛ iniquitati ad iniquitatẽ ꝛc̃. c Populus me⁹. Et antropomoꝛphite: qui occaſio
eñ.1.c
ne hui⁹ teſtimonij: Faciam⁹ hominẽ ad imaginẽ et ſimilitudinẽ: non immẽſam et ſimplicem diuinitatis ſubſtãtiã liniamẽtis noſtris: ꝛ humana figuratione cõpoſitã ꝯtinaciter contendũt. d Obſtupeſcite celi. Hiero. Lxx. Obſtupuit celũ.ſ. de quo dicit̃: Attẽde celũ ꝛ lo
u.32.a
quar: et audi celũ ꝛ auribus ꝑcipe terra. Uidẽs p̃cepta dei cõculcata inhoꝛreſcit: ꝛ ſtupoꝛeꝫ diſſimulare nõ põt. omnis creatura cõtremiſcit ꝛ cõdolet ſup peccat̃ hoĩm. Aquila ꝛ Symmachus: celos. Lxx. et Theododotion celũ interp̃tati ſũt Sed ſamay hebꝛeũ cõmunis numeri eſt: et tam celi q̃ꝫ celũ eodem dicunt̃ nomine: vt thebe athene.
e Me dereliquerũt. Qui pꝛeceptum dei dicẽs: Ego ſum dominus
o.20.a.
deus tu⁹ qui eduxi te de terra egypti. Et ſm quod in codẽ loco ſcriptum eſt: Nõ ſint tibi dij alieni in
ibidẽ.a
conſpectu meo: pꝛo quo ſecutus eſt demones. f Fontẽ aque viue. Fons ꝑpetuus eſt et vitales habet aquas. Ciſterne et lacus d' toꝛrentibus et aquis turbidis cõplentur in pluuijs. g Nunquid ſeruus. Ex hoc loco iudei in ſuperbiam elati dixerunt: Semen abꝛae ſu
oh.8.d
mus et nemini ſeruiuimus vnq̃ꝫ: quomodo tu dicis liberi eritis? Neſciẽtes ꝙ omnis qui facit peccatũ ſeru⁹ eſt peccati: et ſeruiet ei a quo vincitur. Nati de amico dei abꝛaã vitio ſuo quaſi filij Cham facti ſũt cui dictum eſt: Maledictus chanaan
en.9.d
ſeruus erit fratribus ſuis.
h Leones. Scd'm anagogẽ leones intelligimus aduerſas poteſtates vel herreticoꝝ pꝛincipes: qui terram eccleſie deſolantes omnes vꝛbes illius herreticoꝝ incendio vaſtauerunt illo igne. d' quo dicit̃: Omnes adulterantes quaſi cliba
c.7.a
nus coꝛda eoꝝ.
i Uſq ad verticem. Scd'm illud A planta pedis vſq ad verticem
ſa.1.b
non eſt in eo ſanitas. Tanta fuit libido egyptioꝝ qui ſunt magnarum carniũ vt nulli parcerent mẽbꝛo: Iuxta litterã hec ad idola egyptioꝝ referuntur. Spiritualiter ad magiſtros ꝑuerſi dogmat̃ qui puritatẽ eccleſie ſua polluunt turpitudine. Grego. Uſq
po.
ad verticẽ. Tropologice. Cõſtupꝛari eſt poſt male operationis vſum et in ipſa fidei ſublimitate coꝛrumpi. Cuꝫ enĩ nequiſſimi ſpiritus vniuſcuiuſq animũ impijs operibus ĩuoluunt: ſed integritatem fidei vitiare non poſſunt quaſi adhuc inferioꝛa membꝛa polluunt. Qui autem in fide coꝛrumpit̃ iam vſq ad verticẽ conſtupꝛat̃: Malignus enim ſpiritus quaſi ab inferioꝛibus mẽbꝛis vſq ad ſumma pertingit cum actiuã vitã polluens: caſtam celſitudineꝫ fidei diffidentie moꝛbo coꝛrumpit. k Ut bibas. aquaꝫ turbidam

a ſ ſepe hoc feciſſe ſe ſignificat.
adhuc cõtẽdã iudicio vobiſcũ ait
a ſ qui ſimiliter ꝑtinaces in malo: occulte ſignat ꝙ antiquã in deum negationem etiã filij eoꝝ in aduentu domini ſunt ſecuti.
dñs: ꝛ cũ filijs veſtris diſcrepa
a ſ rem comparat incomparabilem: et verũ deũ confert mendacibus.
a bo. Trãſite ad inſulas cethim et a
a ſ hec eſt regio ſolitudinis hiſmaelitarum: quos nunc ſaracenos vocant: cõtra quã in partib⁹ extremis Hieremi. vaticinat̃: de q̃ dicit dauid: Habitaui cũ habitantibus cedar.
b videte: ꝛ ĩ cedar mittite ꝛ ꝯſidera b c
te vehemẽter: ꝛ videte ſi factũ ẽ
a ſ ligneos: vel lapideos: aureos: quaſi erroꝛem antiquũ a maioꝛibus acceptũ tenuit cũ nullus eoꝝ deus ſit ſed ſimulacra manufacta.
huiuſcemõi: ſi mutauit gẽs deos d† e
c ſuos. Et certe ipſi nõ ſũt dij. Po f
a ſ veritatẽ in mendacium. b ſ mihi.ſ. idolum pꝛetulit.
pulus vero me⁹ mutauit gloꝛiã g
d ſuã in idolum. Obſtupeſcite celi h i†
a ſ de quibus dicit̃: Leuate poꝛte capita veſtra: et introibit rex gloꝛie.
ſup hoc: ꝛ poꝛtẽ eius deſolamini
vehemẽter dicit dñs. Duo eĩ ma k
ſ hec ſcꝫ.
e la fecit ꝑpl's me⁹. Me dereliquerũt l
f rũt fontẽ aquę viue: ꝛ foderũt ſi m†
a ſ demones. b ſ q2 mãdata dei nõ ſeruãt.
bi ciſternas diſſipatas q̃ cõtinere n
g re nõ valẽt aquas. Nunq̃d ſeru⁹ p
a ſ interrogat vt reſpondeat.
eſt iſrl' aut vernaculus? Quare g̃ o
factus eſt in pꝛędam? Super euꝫ q
a ſ pꝛĩcipes babylonis. b ſ clamãt enĩ et cõgregãt q̃ nõ pepererũt: faciũt diuitias: nõ cũ iudicio
h rugierũt leones ꝛ dederunt vocẽ
ſuã: poſuerũt terram eius in ſolitudinẽ. Ciuitates eius exuſtę ſũt r
a ſ nõ habẽt habitatoꝛẽ deum.
ꝛ nõ ẽ q̃ habitet ĩ eis† Filij quoq s†
a ſ duas maximas ciuitates egypti poſuit.
mempheos ꝛ thaneos cõſtupꝛa t†
i uerũt te vſq ad verticẽ. Nunq̃d v
nõ iſtud factum eſt tibi: q2 dereli x
a ſ quo.ſ. ſequi debuiſti.
quiſti domininũ deũ tuuꝫ ẽo tpe y
quo ducebat te per viaꝫ. Et nũc ꝫ†
k q̃d tibi vis ĩ via egypti vt bibas a

a Trãſite ad inſulas cethim.i.ad inſulas maris mediterranei in quib⁹ habitant barbari. b Et in cedar mittite.i.ad agarenos q̃ deſcẽderũt ab agar ancilla abꝛae ꝑ hiſmaelẽ et cedar filiũ hiſmaelis. c Et cõſiderate vehemẽter.i.toto mẽtis conatu. d Si mutauit gens.ſ.alia quecunq a vobis. e Deos ſuos. quaſi diceret nõ.ſed quelibet gens alia illud qd' pꝛimo coluit tanq̃ꝫ deuꝫ tenuit eius cultũ q̃uis ſint dij falſi.
f Populus vero me⁹.i.populus iſrael a me ſpecialiter elect⁹. g Mutauit gloriã ſuã.i.deũ ſuũ in quo debebat gloꝛiari h In idolum. ſicut ptꝫ Exo.xxxij. vbi tanq̃ꝫ deũ coluit idolũ vituli. ꝑpter qd' dicit̃ Ps.cv. Mutauerũt gloꝛiã ſuam ĩſimilitudinem vituli ꝛc̃. Poſtea vero multis idolis ꝛ varijs ſeruierunt. vt ptꝫ ĩ libꝛis Iudicũ Regũ ꝛ Paral̃. ꝛ q2 iſtud erat valde inhonoꝛabile. id' ſubditur: i Obſtupeſcite celi.i. angeli ſuperioꝛes. ꝛ poꝛte celi.i. ãgeli ĩferioꝛes. Sciendũ tñ ꝙ in hebꝛeo ſic habet̃: Obſtupeſcite celi ſuꝑ hoc ꝛ turbetis ac diſſipetis: ꝛ ſm hebꝛeos loquit̃ de celo aereo: qd' dicit̃ hic celi ĩ plurali ꝑpter diuerſas ei⁹ partes: vel accipiẽdo plurale ꝓ ſingulari: ſicut Exo.xxxij. dicit̃: Iſti ſunt dij tui iſrael. ꝛ tamen erat ibi tñ vnicũ idoluꝫ. Dicit̃ aũt celũ aereũ metaphoꝛice obſtupeſcere quãdo notabiliter ĩmutat̃: ſicut homo ſtupidus in facie mutat̃ ꝛ in modo ſe habendi: in tempeſtate ꝛ diſſipatione quãdo fiũt ibi tonitrua ꝓcelle ꝛ fulgura que ſunt ire diuine ſigna. ꝛ per hoc vt dicit Ra. Sa. intelligit̃ deſtructio ciuitatis ꝛ templi futura ꝑ nabuchodonoſoꝛ q̃ fuit magna tẽpeſtas iudeis: ſicut ĩ cõmuni mõ loquendo dicit̃ aliqua gens vel ciuitas tempeſtari quãdo magnum infoꝛtuniũ accidit ei. ꝛ huius tempeſtatis ſubdit̃ cauſa cũ dicit̃: k Duo enĩ mala fecit populus meus. ꝛ que ſint illa ſubdit̃: l Me dereliquerũt fontem aque viue. ſic nomniatur deus: eo ꝙ eſt vita per eſſentiã dans omnibus alijs vitã ꝛ inſpirationẽ. m Et foderunt ſibi. id eſt cũ diligẽtia et laboꝛe queſierũt.
n Ciſternas diſſipatas ꝛc̃.i. idola nullã vite virtutẽ in ſe nec in alijs habẽtia.
o Nunquid. Hic oſtendit̃ malicia populi ex flagelloꝝ multiplicatione cũ dicit̃: Nunquid ſeruus.ſ. empticius ẽ iſrl' aut vernaculus.i. ſeruus natus ĩ domo vt ſic debeat flagellari: quaſi diceret: nõ eſt iſta cauſa. ꝛ ideo inquirit̃ de ea cũ dicit̃: p Quare ergo factus eſt in p̃dã? alijs gentibus. q Sup eũ rugierunt leones.i. aſſyrioꝝ et egyptioꝝ reges crudeliter ipſum inuadentes. ideo ſubdit̃: r Poſuerũt terrã eius ꝛc̃. ꝛ patet littera vſq ibi: s Filij quoq mẽpheos ꝛ thaneos.i. egyptij ſic nominati q2 mẽphis ꝛ thanis erãt ciuitates notabiles in egypto. t Cõſtupꝛauerũt te. id eſt diſſipauerũt te. In hebꝛeo habet̃. Cõfregerũt te vſq ad verticẽ. iſtud fuit impletũ qñ egyptij interfecerũt Ioſiã regẽ q̃ erat caput in iuda: ꝛ ſubdit̃ dictoꝝ maloꝝ vera cã cum dicitur:
† I.46.c
v Nunq̃d nõ iſtud factũ ẽ tibi: quaſi diceret ſic.
x Quia dereliquiſti dñm ꝑ idolatriam. y Eo tpe.i. ab illo tpe: ꝫ Quo ducebat te ꝑ viã.ſ.ꝑ colũnã ignis et nubis p̃cedẽdo: vt habet̃ Exo.xiij. Et hoc fuit qñ populus fecit ſibi vitulũ conflatilem ꝛ adoꝛauit vt deũ: Exo.xxxij. ꝛ poſtea tempoꝛe Iudicum quando nõ habebant regẽ niſi deũ. vt habet̃.j. Reg.
a Et nũc quid tibi vis ꝛc̃. aquã turbidã.i. nili: vt habet̃ in hebꝛeo: qui Nilus diuiditur ꝑ multos riuos ad irrigandum terram egypti: et ſic ex commixtione terre fit eius aqua turbida: et per bibitioneꝫ illius aque intelligit̃ petitio ſubſidij ab illa gẽte.
r Et quid

ꝗ bidam. Moraliter. Qui fontem aque viue christum re/
liquerūt: ⁊ hereticoꝝ lacus sibi foderunt. qui doctrina
rū aquas cōtinere nō possunt: necesse est vt leonibꝰ sub/
ijciantur qui redigant eoꝝ terrā in solitudinē: ⁊ vniuer
sas ecclesias destruant vsq; ad verticem polluant: et bi/
bāt aquas turbidas: ⁊ assyrij flu
J.1.c minis ⁊ aquilonis: vnde exardes
cunt mala sup terrā. a Argu/
Nu.11.g et te ma.t.⁊c. Hiero. Nota ꝙ ma/
licia ⁊ p̄uaricatio postq; p̄uaricā
tē satiauerunt: ⁊ instar cōturnicū
vsq; ad nauseā deuenerūt: erudi/
ant agentē penitentiā cui impera
tur vt videat quid reliquerit et
quid secutus sit: quomodo sper/
nens bona ⁊ dulcia mala elegerit
et amara: hoc aūt totuȝ factū est
quia dereliquit dn̄m deū suū.
b A seculo cōfregisti. Hierony.
Potest hoc ad eū dici: q̇ ab ini/
tio christianꝰ et sacris lr̄is ex par
te deditus: postea desiderio secu/
laris litterature que significat̄ in
collibus et amene eloquentie q̄
in frondosis arboribus monstra/
tur: ꝓsternit se demonibus q̇ sub
occasione eruditiōis ⁊ sublimis
scientie polluūt animas credētiū
vt faciunt diuaricare pedes suos
omni trāseūti. c Vineā electā.
In hebreo soreth quod genus est
vitis optime: de cuius surculo
plantauit israel: ⁊ mirat̄ quomo/
do semen verū et electa vinea in
amaritudineȝ versa facta sit alie/
na. d Quō ḡ cōuersa ⁊c. Nul
lus securus sit: si et plantatio dn̄i
et semen verū: ⁊ vinea soreth in
E tm̄ vitio suo cōmutat̄: vt per ama
ritudinē a deo recedat ⁊ fiat vi/
Job.15.a tis aliena. At notanda creatoris
clementia qui est vitis vera. Ipse
enī discipulis suis ⁊ credenti ī se
populo dedit vt sint vitis vera:
vitis electa: si ꝑmāserint in eo qꝺ
plantata est. e Borith. Ipm
hebreū. Lxx. vero herbā fullonū
que in palestina in humidis ⁊ vi/
rentibus nascit̄: ⁊ ad lauandas
sordes eandem vim habet quā ⁊
Allego. nitrū. Hiero. Allego. Nitrum
nostrū et herba fullonis peniten/
tia est. Ecclesiasticus quoq; ser/
mo qui arguit ⁊ increpat et corri/
git delinquentē mordatioris ni/
tri habet similitudinē. Qui vero
leui peccatoꝝ sorde maculatꝰ est:
lenioribus purgat̄. Porro gra/
uia peccata que ad mortē trahūt
nec nitro nec herba borith dilui
possunt: sed grauioribꝰ tormētis ī
diget. Uniuscuiusq; opus quale
sit ignis ꝓbabit. f Quō dicis
⁊c. Iuxta tropologiā: impuden/
tiā frontis eoꝝ arguit qui nolūt
vitia sua cōfiteri: operibꝰ ip̄is pa/
Mat.7.b tet: q2 nō ambulāt in arta ⁊ angu
sta via q̄ ducit ad vitā: sed in la/
ta et spaciosa quā ingrediunt̄ plurimi q̄ ducit ad mortē:
que signanter poliandrion nominata est. Vel iuxta hi/
storiā quia idolatrie malo ibi perdita est: ⁊ īterfecta po/
puli multitudo. g Vide vi.t.i. respice cōuallem filio/
rū ennon que syloe fontibus irrigat̄. ibi cernes delubrū
baal quē relicto deo coluisti. h Prohibe pedē tuū
Exo.12.b ⁊c. Pasca facturi calciamenta iubentur habere in pedi
Eph.6.c bus. Et apostolus p̄dicat pedes eoꝝ calciatos qui ad
euangelium p̄parantur. Ne dum ꝑ seculi huius solitu/
dinē ingrediuntur venenatis pateant animantibus q̄
ꝗ deberent

a ſ hebraice syor: cōmunis editio habet geon.
ſ Nilū. s. cuius aqua turbida.
aquam turbidā? Et quid tibi cū a
a ſ euphratis. s. q̇ est assyrioꝝ flumen.
via assyrioꝝ vt bibas aquā flū/
a ſ alij erudiet te p̄uaricatio tua.
a minis? Arguet te malicia tua et b
aduersio tua icrepabit te. Scito c
⁊ vide q2 malū ⁊ amaꝝ est reliq̇s/ d e
a ſ qui principium sapientie.
se te dn̄m deū tuū: ⁊ nō esse timo f
rē eius apud te: dicit dominꝰ de/
a ſ qui timēdus. b ſ quasi ad meretricē loquit̄.
b us exercituū. A seculo cōfregisti g h
a ſ coniugij. b ſ vel tua.
iugum meū: rupisti vinculā meā i
a ſ domino vel marito k
⁊ dixisti. Non seruiām. †In omni l m
a ſ amena ⁊ excelsa semꝑ idolis dedicant̄.
enim cōlle sublimi ⁊ sub omni li/
a ſ idolatrie. ſ quasi.
gno frōdoso tu ꝓsternāberis me/
c retrix. †Ego aūt plātaui te vineā n
d electā: omne semen veruȝ. Quō o
a ſ Lxx. in amaritudine vitis aliene.
ergo cōuersa es mihi in prāuum
vinea aliena? Si laueris te nitro p†
e ⁊ multiplicaueris tibi herbā bo/ q
a ſ q̄uis mūda in cōspectu hoīm.
rith: māculata es iniq̇tate tua co
a ſ q̇ noui cogitatiōes hoīm. vn̄: Nō iustificabit̄
ī cōspectu tuo oīs vi. b ſ q̄si mūdiciā iactas: fru
f rām me dicit dn̄s deus. Quōmō r†
stra īmūdiciā negas: q̄ idolatrie sorde polluta es.
dicis nō sū polluta: post baalim
g nō ambulaui? Vide vias tuas ī s† †
a ſ Lxx. poliādrion qꝺ ē sepulchꝛū multitudinis
b ſ scito q̇d feceris: clausos oculos aperit negātī:
vt videat qꝺ aspicere erubescit. ſ caprea.
cōuālle: scitō quid feceris. Cur/ t
a ſ vt expedite ferat̄ ad pabula. b ſ q2 sicut ad
meretricē loquebat̄ describit fornicationē eiꝰ.
sor leuis ēxplicās viās suas: ona v
a ſ sic isrl̄ toto ip̄etu ac desiderio libidinis: fert̄ ⁊
omni idoloꝝ amore feruet.
ger assuetus ī solitudine: in dēsi/ x
derio aīe sue attraxit ventū amo
a ſ salutaribus monitis. b ſ obstinatā.
ris sui. Nullūs auertet eāȝ. Oēs y
qui querūt eam non deficient: in z
ſ sordibus.
h mēstruis eiꝰ inuenient eā. Prohi a

a Et quid tibi ⁊c. fluminis. s. euphratꝰ ꝑ terrā illā currētis. Ter/
ra enī isrl̄ erat sita inter syriā ⁊ egyptū: q2 ab aquilone habet syriā:
a meredie egyptū: ⁊ qn̄ infestabant̄ filij isrl̄ ab vna parte querebāt
auxiliū ab altera: ⁊ nihil eis valebat. iō subdit̄: b Arguet te ma
licia tua. desperātes eī de diuino auxilio recurrebāt ad humanā. ⁊
iō iusto dei iudicio deficiebāt cadentes in
manibꝰ aduersarioꝝ. iō subdit̄: c Sci/
to ⁊ vide. pena intellectū dante.
d Quia malū. ex priuatione boni prius
habiti. e Et amarū. ex incursione ma/
li prius inexpti. f Reliquisse te dn̄m. ꝑ
idolatrie cultū. g A seculo. i. a pricipio
legis date: h Cōfregisti iugū meū. fa
ciendo et adorādo conflatilē vitulū: Exo.
xxxij. i Rupisti vincula mea. i. p̄cepta.
k Et dixisti. facto. l Nō seruiā. q2 ser
uisti idolis. ⁊ nemo pōt duobꝰ dn̄is serui/
re: Matth. vj. m In oī enī colle ⁊c. in
collibꝰ enī colebāt idola ꝑpter eminētiā
loci ⁊ amenitatē ibidē in veneratiōe idolo
rū: exercētes in cōdēsis luxuriā in venera
tionē veneris et priapi. n Ego autem
plātaui te vineā electā. in sanctis patribꝰ
primis abraā isaac et iacob. o Quō er/
go cōuersa es ⁊c. quasi diceret ex malicia
tua. p Si laueris te. Hic cōsequēter re
mouet̄ falsa fiducia in duobꝰ q̄ excludunt̄
secūdū. ibi: Quid niteris. Prima in du/
as. q2 primo fit ista remotio. scđo pene cō/
minatio. ibi: Prohibe. Primū in quo cō/
fidebāt erāt sacrificia q̄ in templo offere/
bant̄ ꝓ peccatorum expiatione: q̄ tamē nō
valebant absq; debita penitentia. iō sub/
ditur: Si laueris te nitro. species est terre
qua vtunt̄ purgatores vestiū. ⁊ dicit̄ a ni/
teo nites: q2 facit vestes nitidas.
q Et multiplicaueris tibi herbā borith:
que similiter habet vim purgatiuā. In he
breo nō habet̄ herbā: sed tm̄ borith: quod
ꝰm hebreos significat saponeȝ qui habet
vim purgatiuā. ⁊ ꝑ ista intelligit̄ multipli
catio sacrificioꝝ veteris legis ad expian/
dū peccata: que nō valent ad hoc sine de/
bita penitentia. r Quomodo dicis ⁊c.
q2 peccata negare ⁊ defendere grauius ē
q; facere. j. Reg. xv. Quasi peccatū ario/
landi est repugnare ⁊c. ideo sequit̄:
s Vide in conualle. s. ennon. vbi filios
suos tradicebāt ꝑ ignem offerentes ido/
lis. Ra. Sa. dicit: In cōualle phegor: vbi
filij isrl̄ cōmiserūt idolatriā: Nu. xxv.
t Cursor leuis ⁊c. quasi diceret: sine fre/
no cucurristis ad idolatriā. In hebreo ha
betur: Camela leuis retinens vias suas. i.
modū suū currendi absq; obliuione exer/
cens: et est eadē sentētia: ⁊ dicūt hebrei ꝙ
femella camela agilior est ad currendū q;
masculus. v Onager assuetus in solitu/
dine. q2 ibi conuersatur. x In desiderio
anime sue ⁊c. per taleȝ attractionē sentit a
longe femellā: ⁊ sic insequit̄ sine retinacu/
lo. q. d. sic gens iudaica secuta est idolatri/
am. y Omnes qui querunt eam. ad for
nicandū cum ea per idolatriam.
z In menstruis eius inuenient eam. in le
ge ꝓhibitum erat ne mulier tempore men/
struoꝝ suoꝝ admitteret concubitū alicu/
ius viri: ꝓpter quod nimis luxuriosa repu
tabatur q̄ tali tempore se exponebat. ⁊ ꝑ hoc designatur vehemen/
tia idolatrie in populo israel: quia omni tempore erat ad eam para
tus. In hebreo habet̄. In mense suo inuenient eam. qꝺ exponens
Ra. Sa. dicit ꝙ in vno mēse anni onager dormit toto mense: ⁊ alio
tempore nō querit̄ vt capiat̄: q2 hoc esset pro nihilo ꝓpter eius cur
sum velocē: sed tunc capitur faciliter ⁊ sine defectu: ⁊ ꝑ hoc vt dicit
designat̄ captio gentis iudaice q̄ facta est per nabuchodonosor mē
se quarto. vt habet̄. iiij. Reg. vlti. a Prohibe ⁊c. Hic cōsequēter
ponit̄ pene cōminatio. cū dr̄: Prohibe pedē tuū ⁊c. q. d. recede ab
idolatria ne ducaris in captiuitatē nudis pedibus et sitiens: sicut
solent du/

Glo.oꝛdi.

deberent euangelico pe/
de calcari et conteri.
a Deſperaui. Hiero. cõ
ueniunt hec eis qui ħere/
ticos ſequunť qui a bo/
no deſperant: ⁊ in ſuo con
foꝛtanť erroꝛe. Neceſſe eſt
autẽ vt qui alienã doctri/
nã ſequiť alienoſ diligat.
b Adamaui. Impudẽ/
ti cõfeſſione putat ſe cri/
mina deuitare.
c Quõ cõfũdiť. Hiero.
Uti poſſum⁹ hoc teſtimo/
nio ſi quando prudentes
noſtri et hi qui in eccleſia
putanť duces in peccatis
turpibus depħendũť.
d Uerterũt. Pꝛoijcien
tes ſermões meos retroꝛ/
ſum. Quando eni magi/
ſter p̃cipit iudiciũ eſt ob/
audientis ſi demiſſo au/
diat capite. Si tergũ ver/
tat cõtemnẽtis. vñ: Uer/
terunt ad me ſcapulam re
cedentem. Quaſi intan/
tum p̃cepta ſpꝛeuerunt vt
nec audire quidem digna
ti ſunt: ſed tumoꝛem ani/
mi indicant geſtu coꝛpo/
ris. e Secundum nu/
merum ⁊c̃. Uel eoſdem vł
diuerſos ſingule ciuita/
tes colebãt deos: vt nec
in impietate viderenť ha/
bere conſenſum: ſed pu/
gnans contra ſe ſuperſti/
tio: erroꝛem ſequeretur di
uerſum. f Quid vul/
tis ⁊c̃. Pꝛona eſt ad excu
ſationem ſui humana per/
uerſitas: ⁊ quod merito
ſuſtinet ſibi iniuſte videť
ſuſtinere.
g Filios veſtroſ. Ut pla
gis filioꝛũ diſceretˀ: ꝙ au
ſterioꝛi curãdi eſſetis me/
dicamine: et ne foꝛſitan di
ceretis: peccantes coꝛrũ/
pere noluiſti.
h Uidete verbum do/
mini. Moyſes videbat vo
cem domini. Et iohãnes
apoſtolus verbum dei ſe
vidiſſe ⁊ attrectaſſe dicit:
i Nunquid obliuiſce.
Hiero. Oꝛnamentũ ſuum
ꝑdidit qui a dño recedit
⁊ intelligentiã doctrine q̃
ſignificať in pectoꝛe. Un/
de iohannes ſupꝛa pect⁹
domini in cena recubuit.
⁊ ſacerdotibus inter cete/
ra ſeruať pectuſculũ victi
marũ. k In omnibus.
Iſtis ſiue ſub omni quer/
cu: alia littera. Hebꝛeũ eĩ
et quercũ et iſta ſignificat
In amenis aũt locis vm/
bꝛa et frondib⁹ immola/
bant. l Et dixiſti a.p.
⁊c̃. His vtenduʒ eſt apud
eos q̃ noluũt peccata ſua
cognoſcere: ſed in tempo/
re afflictionis dicũt ſe im
merito pati. Magiſq̀ irã
dei ꝓuocant: dũ alterum
immo

Hieremie Ca. II

a ſ vnde: Qui ſitit veniat ⁊ bibat
be pedẽ tuũ a nuditate: et gutťur tuũ a †
a ſ deſperatione melioꝛũ vel maloꝛũ negat ſe facere qᷦ do/
minus imperauit.
a ſiti. Et dixiſti: deſperaui nequaq̃ faciã. † a†
a ſ quia. b ſ deos. ſ hereticos vel demones.
b Adamaui q̇ppe alienos: ⁊ poſt eos am b†
a ſ quiſquis impudens: et pꝛocax.
c bulabo. Quõ cõfũdiť fur quãdo dep̄/ c†
a ſ depħenſi in idolatria b ſ illi qui ſunt do.
hendiť: ſic confuſi ſunt domus iſrael ip/ †
a ſ non modo populus.
ſi et reges eoꝛũ: pꝛincipes ⁊ ſacerdotes
eoꝛũ ⁊ ꝓphete eoꝛũ dicẽtes ligno: pa/
ter meus es tu: ⁊ lapidi tu me genuiſti.
a ſ impudẽtis eſt: tꝑe neceſſitatis ab eo q̃rere auxiliũ: quẽ
in pace cõtempſerit. ſ quẽ per beneficia nõ ſenſerũt. per
toꝛmenta ſentiunt dominum.
d † Uerterũt ad me tergũ ⁊ nõ faciẽ: ⁊ ĩ tꝑe d
afflictionis ſue dicent: Surge ⁊ libera e
a ſ increpatiue: quaſi de⁹ creatoꝛ eſt hoĩm: homo fecit ſibi
deũ: ipſa ꝓbat neceſſitas q̇d poſſint: quos ſecuri⁹ coluiſti.
nos. † Ubi ſunt dij tui quos feciſti tibi?
Surgãt ⁊ liberẽt te ĩ tꝑe afflictiõis tue. f
a ſ tẽpoꝛe afflictionis.
e † Scd̃m numeꝝ q̇ppe ciuitatũ tuaꝝ erãt g
a ſ quaſi fruſtra obijcitis querimonias: ⁊ iniquã cauſam ĩ
iudicẽ retoꝛquetis: cũ impietatis veſtre ſit qᷦ patimini.
f dij tui iuda. Quid vultis mecũ iudicio
ſ quia.
cõtendere? Oẽs dereliquiſtis me dicit h
a ſ percutiebã vt diſciplinã ſuſciperẽt: ſed nihil ꝓfeci.
g dñs. Fruſtra ꝑcuſſi filios veſtros: diſci/ i
a ſ Lxx. nõ recepiſtis. b ſ quẽ ꝓ pctĩs vr̃is ſuſtinetis.
plinã nõ receperũt. Deuoꝛauit gladius k
a ſ nõ me⁹. b ſ baal: et ariolos. c ſ nõ meos. d ſ vos
tamẽ in ſcelere ꝑſiſtitis nec ꝓphetarũ timoꝛe ad melioꝛa
redditis.
veſter ꝓphetas veſtros: quaſi leo va/ l
h ſtatoꝛ generatio veſtra. Uidete verbũ m
a ſ admirãdo. b ſ cũ idola ſequať: quaſi celebꝛitate vꝛbiũ
i dñi. Nunquid ſolitudo fact⁹ ſum iſraeli: n
a ſ q̃ imbꝛẽ nõ recipit doctrĩe. b ſ plena ſẽtiũ. nõ exulta. ſ.
aut terra ſerotina? Quare ergo dixit o
a ſ quondã. b ſ quod ſceleſtum. c ſ quod ſceleſtius.
ſ grauis offenſa: nolle placare quẽ offenderis.
populus me⁹ receſſimus: nõ veniemus
a ſ eccleſia que mater parit. ⁊ virgo ẽ ſine macula et ruga.
vltra ad te? Nunquid obliuiſciť virgo p
oꝛnamẽti ſui: aut ſpõſa faſcie pectoꝛalis q r
a ſ Hiero. quanto longi⁹ obliuiſcimur deũ: tãto mai⁹ pec/
catum eſt: cũ nec longitudine ſeculoꝛũ poſſum⁹ edomari.
ſue? Populus vero me⁹ oblit⁹ eſt mei
a ſ quaſi fruſtra niteris verboꝛum te arte defendere: quaſi
bona opera tua oſtẽdere vt merearis dilectionẽ q̃ inſuꝑ ⁊c̃.
diebus inumeris. Quid niteris oſten/ s
dere bonã viã tuam: ad querendã dile t
a ſ alios: vt alijs eſſes exemplum maloꝛum.
ctionẽ: que inſuꝑ ⁊ malicias tuas docu v
ſ alij in manibus.
iſti vias tuas: et in alis tuis inuentus x y
a ſ quos idolis immolaſti: vel exemplo ꝑdidiſti.
eſt ſanguis animarum pauperum et in
a ſ quod plerũq̀ accidit latronũ inſidijs. b ſ iterfectos.
nocentium? Nõ in foſſis inueni eos: z
ſ vel iſtis. a ſ que ſupꝛa dixi. ſ.
k ſed in omnibus que ſupꝛa memoꝛaui. a
ſ o hieruſalem.
l Et dixiſti: Abſq̀ peccato ⁊ inocẽs ego b c
ſum: et pꝛopterea auertatur furoꝛ tu⁹ a

Nico. de lyra

ſolent duci captiui. a Et dixiſti. de re/
medio: ⁊ iõ nõ dimittã. In hebꝛeo habeť
nõ curo. ſ. de tali cõminatione: ⁊ magˀ cõ
ſonat ei quod ſequiť: b Adamaui q̇p
pe alienos. ſ. deos: ⁊ talis amoꝛ vehemẽs
facit nõ curare de monitione ad oppoſi/
tũ. c Quõ cõfundiť ⁊c̃. q. d. ſic cõfun/
denť filij iſrł: qꝛ inuenienť idola eoꝛuʒ a
chaldeis eos ſaluare nõ potentia. ⁊ loq̇ť
ꝓpheta ꝺ futuro ꝑ modũ p̃teriti. ⁊ iõ ſub
diť: d In tꝑe afflictionis dicẽt. i. tem/
poꝛe obſidionis ꝑ chaldeos. e Libera
nos. ⁊ ſubdiť dñi reſpõſio: f Surgant
⁊c̃. qꝛ ipſe noluit eos liberare. g Scd̃m
numerũ quippe ⁊c̃. ꝓ dñi cultu habebãt
vnũ tm̃ altare ad ĩmolandũ in hierłm. ex
quo ptʒ dei cõtẽpt⁹ maioꝛ. ideo ſequiť:
h Oẽs dereliquiſtis me. ſine differẽtia
ſexus aut etatis. i Fruſtra ꝑcuſſi ⁊c̃.
qꝛ nõ eſt ſecuta coꝛrectio. k Deuoꝛauit F
gladi⁹ veſter ꝓphetas veſtros. ſ. Zacha/ † ij.32.f
riã tꝑe ioas: ⁊ Eſaiã tꝑe manaſſe: ⁊ plu/
res alios q̇ occiſi fuerũt ante tp̃s Hiere/
mie. iõ ſubdiť: l Quaſi leo vaſtatoꝛ.
q̇ aĩalia innocentia occidit: vt ceruos et † Deu.32.e
hmõi. m Generatio vr̃a. q̃ ſemꝑ ſitiuit
ſanguinẽ innoxiũ. n Nunq̇d ſolitudo
fact⁹ ⁊c̃. q. d. nõ: ĩmo ꝓuidi ei de terra fer
tili lacte et melle manãti. o Quare ġ ij.11.e
dixit ⁊c̃. q. d. nullã cãm habuit niſi mali/
ciã ſui. p Nunq̇d obliuiſceť virgo. de
ſponſata. q Oꝛnamenti. qᷦ dat ei ſpõ/
ſus in deſponſatione ſua. r Aut ſpõ/
ſa faſcie. i. ligamenti mãmillarũ ne groſ/
ſities earũ indecenter appareat. quaſi di
cat nõ. ⁊ ꝑ hoc intelligiť ꝙ gens iudaica
nullo modo debuit obliuiſci legˀ quã de/
us dedit ei in oꝛnamẽtũ qñ eã deſponſa/
uit in monte ſynai: ⁊ p̃ceptoꝝ reſtringen
tiũ indecentiã vite: qꝛ tñ fecit cõtrariũ et
longo tꝑe. ideo ſequiť: Populus aũt me
us ⁊c̃. s Quid niteris ⁊c̃. Hic remo/
ueť ſecũdũ. ſ. apparẽs iuſticia ꝑ quã ſuaʒ
maliciã palliabãt. vnde ⁊ rex manaſſes
occiſionẽ Eſaie palliauit çelo legis impo
nẽs ei ꝙ ꝯtra moyſen locutus fuiſſet. vt
dictũ fuit Eſaie. j. ꝓpter qᷦ diciť: Quid
niteris ⁊c̃. q. d. fruſtra pallias maliciã tu
am: qꝛ ſm̃ Hiero. ſimulata ſanctitas du/
plex eſt iniquitas. t Ad querendã di/
lectionẽ. allegãdo ꝙ deberet te deus dili
gere. v Que inſuꝑ ⁊ malicias ⁊c̃. ſem
ꝑ in malis creſcendo. x Et in alis tu
is. i. in ſacerdotibus ⁊ regib⁹ ꝑ quos de/
bebat popul⁹ ſubleuari ſicut auis ꝑ alas.
y Inuẽtus eſt ſanguis. ſ. ꝓphetarũ et
maxime tꝑe manaſſe. vñ diciť. iiij. Regˀ. G
xxj. Et ſanguinẽ innoxiũ effudit manaſ/
ſes multũ nimis: ita vt impleret hierłm
vſq̀ ad os. z Nõ in foſſis inueni eos.
quaſi diceret iſta occiſio innocentũ nõ fu
it facta in occulto ſed in manifeſto: ita ꝙ
non poteſt negari. Ra. Sa. dicit ꝙ hec ẽ
vera littera: Non in foſſis inueniſti eos:
⁊ eſt ſenſus: nõ habuiſti cauſam occiden/
di eos: ſicut ille qui inuenit furem de no/
cte domum effodientem: licite poteſt euʒ
occidere: vt habeť Exo. xxij.
a Sed in omnibus que. ſ. memoꝛaui. ſ.
quia ĩueniſti eos de idolatria tua ⁊ alijs
malis p̃dictis te arguentes: ideo occidi/
ſti eos. cum tamen debuiſſes eoꝛum ver/
ba recepiſſe cum tremoꝛe et reuerentia.
b Et dixiſti. poſt iſta flagitia manifeſta.
c Abſq̀ peccato innocens ſum. quia li/
cet malum ſit peccare: grauius tamẽ eſt
peccata perpetrata mendaciter excuſare.
ideo ſubdiť:

☞ imo maius peccatū ſit qđ feciſti nō lugere ſed excuſationes p̄tendere. a Ecce ego cō. Hiero. Audiat hereſis noua ex veteri irā dei eſſe vel maximā nolle peccatū humiliter cōfiteri ſꝫ impudenter iactare iuſticiā. b Et ab egypto. Ut egyptioꝝ impetū declinarēt:⁊ ad aſſyrios cōfugiebāt q̄ nihil ꝓfuerūt. Ab egyptijs enī victi ſūt. Rurſus vt irā aſſyrioꝝ fugerent ad egyptios fugiebant:ſed nihilominꝰ ſuperati ſunt. Increpanť ergo qꝛ relicto deo ſpem in hoībus ponūt. c Sup caput tuum. 2.Re.13.a More lugētiū:thamar ab amnō corrupta cinere caput ſperſit:⁊ manꝰ ſupra poſuit. Ca. III

d V Ulgo diciť: Si dimiſerit ⁊c̄. Ecce de fornicata ⁊ relicta muliere argumētū iuſticie p̄ponitur:⁊ tamē nobis poſt lapſum redeūtibꝰ nō iuſticia ſed pietas exhibeť: vt colligamꝰ ſi vobis delinquētibꝰ tāta pietate parcitur a nobis:nec poſt delictū redeūtibꝰ quāta improbitate peccať. Aut que ab illo erit ſup īprobos venia:q̄ nō ceſſat vocare poſt culpā. Eſa.30.c vñ:Et erūt oculi tui vidētes p̄ceptorē tuū:⁊ aures tue verbū poſt tergū monentis audiēt. Debemꝰ igiť pietatē vocantis erubeſcere ſi iuſticiā noluerimꝰ formidare:qꝛ tanto grauiori improbitate cōtēniť:quanto contēptus adhuc vocare nō dedignať. Si dimiſerit vir vx.ſu. Hoc dicere poſſumꝰ aduerſus eos qui fidē dñi relinquentes ⁊ hereticoꝝ erroribꝰ irretiti poſt multas fornicationes et deceptionez ſuarū aīarū ſimulāt ſe reuerti ad priſtinā veritatē:nō vt deponāt venena pectoris:ſed vt inſinuent alijs. e Tu aūt fornicata es. Siue habuiſti paſtores multos in offenſionē tui: vt deū.ſ.offenderes:⁊ q̄ magiſtri eſſe debuerāt vt alios ab omni errore ꝓhiberēt auctores īpietatis extiterūt. f Tamē reuertere. Si reuertebaris ad me dicit dominus. Arguit impudentiam meretricis que poſt adulterium audet reuerti ad maritum.

a ſ ex quo diffiteris. b ſ dicit dominus. c ſ non potentia.

a me. Ecce ego iudició ↄtēdā tecū: a

a ſ cū maius peccatū ſit:aliud habere in conſcientia:aliud in ore.

eo ꝙ dixeris:nō peccaui. Q̄ȝ vi/

a ſ ſepius. ſ peccata tua.

lis facta es nimis: iterans vias

b tuas. Et ab egypto cōfūderis: ſi b

a ſ in quo nō inueniſti auxiliū.

cut cōfuſa es ab aſſur. Naȝ et ab c

a ſ egypto ſicut ab aſſyrijs. b ſ ſepe fruſtrata c ſ lugētis:qꝛ fruſtra ſperaſti auxilium.

iſtā egredieris:⁊ mānꝰ tue erunt d e

c ſup caput tuuȝ:qm̄ obtriuit dñs f

a ſ quā in alienis poſuiſti.

cōfidentiā tuam:⁊ nihil habebis

ſ aduerſo deo.

proſperum. Ca. III

d V Ulgo dicitur. Si dimi/ g h

ſerit vir vxorē ſuam: et

recedēs ab eo duxerit viꝝ alteꝝ: i

nunquid reuerteť ad eam vltra? k

Nunqđ nō polluta ⁊ cōtamiata l

a ſ alij terra:qꝛ terrā iſrl' adultere cōparabat.

e erit mulier illa? Tu āt fornicata m

a ſ vel paſtoribus:hebreū enim remi paſtores romi amatores ſignificat.

f es cū amatoribꝰ multꝭ:tñ reūtere n o

a ſ poſt fornicationē ſuſcipit penitentē et hortať vt ad ſe reuertatur.

ad mē dicit dñs. Et ego ſuſcipiā p

☞ Leua oculos tuos

Nico. de lyra

a Ecce ego iudicio cōtendā tecū. cōuincēs te et malicia tua ⁊ puniens nō violenter ſed rōnabiliter. ⁊ ptꝫ lr̄a vſqꝫ ibi:

b Et ab egypto ⁊c̄. ab aſſur. tp̄e enī achaz ꝓceſſerat iſta confuſio ab aſſur:qꝛ ſpoliata domo dñi miſit regi aſſyrioꝝ munera:⁊ tñ finaliter nō valuit ei:ſed magis nocuit:qꝛ iuit obuiaȝ regi aſſyrioꝝ in damaſcū vbi vidēs altare idolatrie fecit fieri ſimile in domo dñi qđ fuit occaſio ruine ſibi et populo ſuo. et eodē mō poſtea ſecuta ē cōfuſio ab egypto tp̄e ſedechie: q̄ etiā ex cōfidētia regis egypti rebellauit nabuchodonoſor regi: ꝓpter qđ ciuitatē et tēplū deſtruxit:⁊ populū partim occidit et partim captiuauit:egypti rege nullū auxiliū tribuēte. iō ſubdiť: c Nā et ab iſta.ſ.terra. d Egredieris. in captiuitatē ducta. e Et manus tue erūt ſup caput tuū. in ſignū cōfuſionis et triſticie:ſicut thamar ab amnō violata ⁊ eiecta poſuit manꝰ ſup caput ſuū.ij.Reg.xiij. f Qm̄ obtriuit dñs cōfidentiā tuā. quā habebas in rege egypti:et loquiť de futuro p modū p̄teriti. Ca. II

Moraliter. a† Et factū eſt verbū dñi ⁊c̄. Sequitur: Recordatꝰ ſum tui. Hoc pōt moraliter exponi de religioſis generaliter ⁊ de mendicantibꝰ ſpecialiter quibꝰ ad memoriā reduciť feruor deuotiōis ſue in religionis ingreſſu vt cōuenientius arguať tepor et remiſſio ī ꝓgreſſu:⁊ ſic diciť ī pſona dñi. a† Recordatus ſū tui miſerās adoleſcētiā tuā ⁊c̄. in principio ꝓfeſſiōis. d† Qñ ſecuta es me in deſerto. religionis. e† In terra q̄ nō ſeminať. qđ de religioſis mendicantibꝰ ꝓprie diciť: Et cōſequēter arguiť relaxatio cū diciť: l† Quid inuenerūt patres veſtri in me iniquitatis. ⁊ nō loquiť de primis patribꝰ q̄ fuerūt valde feruentes ſed de ſequentibꝰ q̄ ceperunt paulatiue declinare a prima pfectione. n† Et ambulauerūt poſt vanitatē. p ſeculariū imitationē. o† Et vani facti ſunt.i.ſupbi ⁊ cupidi. ita ꝙ multi religioſi ſolo habitu a ſecularibꝰ diſtinguunť et aliqui peiores efficiunť. p† Et nō dixerūt vbi eſt dñs ⁊c̄.i.nō recognouerūt beneficiū diuine vocationis ad ſtatū religionis. r† Qui traduxit p deſertū. ꝓuidendo ſufficienter de neceſſarijs. † Per terrā inhabitabilē. hoībꝰ carnalibꝰ ⁊ vanis. s† Per terrā ſitis.i. deſiderij patrie celeſtis. t† Et imaginē mortis.ſ.pctō ꝓpter qđ religioſi diciť mortui mundo. † In qua nō ambulauit vir.i.ſupbꝰ innitens ſuis viribꝰ. † Neqꝫ habitauit hō.carnalibꝰ intētꝰ. x† Et induxi vos.ego dñs. y† In terrā carmeli. vt comederetis deguſtando bona ſpūalia p ſtudiū ſacre ſcripture et or̄onis deuote. z† Et ingreſſi cōtaminaſtis terrā meā.pctīs vr̄is. † Et hereditatē meā.i.religionem. † In abominationē.angelis ⁊ hoībꝰ ꝓpter veſtrā malā cōuerſionē. a† Sacerdotes nō dixerūt vbi ē dñs.i.ſimplices religioſi q̄ circa diuinū officiū debēt eſſe intēti.nō dixerūt illud attēte nec deuote. b† Et tenētes legē.i. lectores ⁊ ſtudētes q̄ tenent ſcripturā legēdo ſꝫ nō opando. c† Neſcierūt me.practice p imitationē. d† Et paſtores p̄uaricati ſūt. magis querētes p̄eſſe q̄ꝫ ꝓdeſſe. f† Et ꝓphete.i.p̄dicatores. † Prophetauerūt ī baal.q̄ interp̄tať deuorator ſub p̄textu p̄dicationū querētes deuorare domꝰ viduarū. g† Propterea ⁊c̄. Hic arguiť p̄dicatorū malicia cū ſubdiť: d† Si mutauit gens deos ſuos ⁊c̄. q.d.non:dij militū ſūt excellentie. dij mercatorū ſūt diuitie:dij carnaliū ſūt delitie et ſeruiunt eis īmobiliter:ſꝫ religioſi qui elegerūt xp̄o ſeruire ipm relinquētes querūt excellentias cum militibꝰ:⁊ pecunias cū mercatoribꝰ: ⁊ delitias cū carnalibꝰ. Et qm̄ h̄ ē mirabile.ſubdiť: i† Obſtupeſcite celi ſup hoc ⁊c̄. Me dereliquerūt fontem aque viue. fugiētes or̄onis ſtudiū ⁊ ſacre ſcripture exercitiū. m† Et foderūt ſibi ciſternas diſſipatas. immiſcentes ſe ſecularibꝰ negocijs ⁊ gētiliū doctrinis. s† Filij quoqꝫ mēphe os et thaneos. ciuitates ſūt egypti ī qua primo fuerunt phi: vt habeť.j.metaphiſice. iō p iſtos filios intelliguť philoſophi et eoꝝ doctrina qua multi abutunť in theologia ⁊ plꝰ videnť revereri dicta phoꝝ q̄ꝫ ſanctorū. iō ſubdiť: t† Cōſtuprauerūt te vſqꝫ ad verticē. ꝓpter qđ ſubdiť: z† Et nūc qđ tibi vis in via egypti vt bibas aquā turbidā.i.doctrinā erroribus plenā. p† Si laueris te. hic auferť falſa ↄfidentia p̄dictorū q̄ cōſiſtit in ſequēti cōfeſſione et celebratione q̄ parū aut nihil valet ſine emēdatiōe. iō dr̄: p† Si laue. te ⁊c̄. ſꝫ qm̄ aliq̄ malū ſuū falſo volūt excuſare. Seq̄ť: r† Quō diciſ ⁊c̄. Et admoneť humiliatio vera. cū ſubdiť: s† Uide in cōualle vias tuas ⁊c̄. ꝓhibe pedē tuū a nuditate. virtutis. † Et guttur tuū a ſiti. mūdane cupiditatꝭ. † Et dixiſti. p obſtinationē ī malo. a† Deſpaui. poſſe ſuare pfectionē regulariū ⁊ ſubdiť cā cū dr̄: b† Adamaui q̄ppe alie.i. mores ſeculariū ⁊ ſubdiť punitio taliū. c† Quō ↄfūdiť fur qñ dep̄hēdiť. qꝛ cū furto ſuo ad mortē duciť. † Sic ↄfuſi ſūt do. iſrl'.i. religioſi mali ī morte:qꝛ cū pctīs ſuis ducūť ad mortē gehenne.

g V Ulgo dr̄. Poſtq̄ꝫ ꝓph̄a redarguit ꝓp̄li mali Ca. III ciā. hic ↄñr arguit peccantiū iuerecūdiā:⁊ h̄ ſub metaphora mulieris ꝓ ſua libidine a marito dimiſſe. ⁊ diuidiť ī duas ptes:qꝛ p̄mo arguiť h̄ iuerecūdia abſolute. ſecūdo cōpatiue. ibi: Et dixit: Circa p̄mū dr̄: Uulgo dr̄.i. vulgariter ſeu cōiter. h Si di. vir ⁊c̄. ꝓpť effrenatā eiꝰ libidinē. i Et recedēs ⁊c̄. nolēs aliqualiter ↄtinere ī recōciliationē viri modicū expectare. k Nūq̄d reuer. ⁊c̄.ſ. vir p̄mꝰ. q.d. nō. ⁊ cā ſubdiť: l Nūq̄d nō pol. ⁊c̄. q.d. ſic:qꝛ nimis vilificata eſt. ⁊ ex h̄ oñdiť dei clemētia cū ſubdiť: m Tu aūt for. es. p idolatriā. n Cū ama. mul.i. ſeruiēdo multꝭ idoꝉ. o Tñ reuer. ad me. q.d. ſuſcipiā te. qđ aūt ſubdiť: p Et ego ſu. te. in aliq̄bꝰ

a Leua oculos tuos. Iuxta anagogen his q̄ hereticos errores deſereꝛe ſe ꝑmittunt: p̄cipit vt leuent oculos in directū. Niſi enī recta viderint priſtinā prauitatē dānare nō poſſunt. b Quaſi latro in. Sicut ſolent latrones ad veſperā in deſertis locis viatoribꝰ inſidiari: ſic tu vt cōcubitu tuo aīas interficeres fornicantiū. Pro latrone: in Heb. ara be habet: qđ et arabes ſignificare pōt: q̄ gēs latrociniјs dedita vſq; ad terminos paleſtine incurſat: ⁊ deſcendentibꝰ de hierlm ī hiericho obſidet vias. Vñ: Hō qdā deſcēdebat ab hieruſalē ī hiericho: ⁊ incidit ī latrones.

Luc.10.c

c Quobrē ꝓhibite. Grego. Aliquādo ſolis noīe claritas p̄dicatoꝝ deſignat. Vñ: Factus eſt ſol vt ſaccꝰ cilicinꝰ ⁊c. In extremo eniȝ tp̄e ſol quaſi ſaccus cilicinꝰ oſtendit: q2 fulgēs vita p̄dicantiū ante reproborū oculos aſpera ⁊ deſpecta demonſtrat. Qui ſtellarū quoq; claritate figurant: q2 dū recta peccantibꝰ referūt vel p̄dicāt: tenebras noctꝰ illuſtrāt. vñ: Quia ꝓhibite ſunt ſtelle pluuiaꝝ. Quia vero ſol ꝑ diē lucet. ſtelle vero ꝑ noctē: ⁊ plerūq; ꝑ noctē p̄ſens vita ſignat: ⁊ ꝑ diē eterna patria: p̄dicatores ſancti ſol nobis fiūt: cū cōtēplationē vere lucis aperiunt: ⁊ ſtelle cū ꝑ actiuā vitā neceſſitatibus p̄ſentis vite ꝓſpiciunt.

Apo.6.c — Ioel.2.a

d Frons mulieris ⁊c. Hoc poſſumꝰ dicere hereticis q̄ in erroribꝰ ſuis gloriant. Quia ſ. dixit: nō peccaui. arguit eā vt mulierē ꝓcacem q̄ ad nullū declinare erubeſcit. e Dux virgi. Deſpōdit deꝰ aīam amplexibꝰ ſuis: ⁊ docet quō orare debeat et agere penitētiā. Quāto aūt ille clementior q̄ ſalutis viā poſt fornicationē oſtēdit: tanto miſerior meretrix q̄ non vult recipere ſanitatem. f Et dixit dñs ⁊c. Hiero. Fit hec ꝓphetia tēporibꝰ Ioſie regꝰ iuſti ſub quo cepit Hieremias ꝓphetare. Si intellexiſti populos duos iſrl. ſ. et gentiū intellige trāſmigrationē iſrael in populo iudeoꝝ: ⁊ de eodē dictū dimiſi eam ⁊ dedi ei libellū repudij: vt relinquēs. ſ. firmet exemplū. Iubet lex moyſi mulieri viro diſplicenti dari libellū repudij et dimitti: ⁊ tunc viro licere vt alteram ducat. Sic intellige iudeos accipientes libellū repudij: ⁊ ideo a deo omnino reliqui. Ubi enī apud eos ꝓphete: vbi ſigna virtutum: vbi manifeſtatio dei: nō templū: nō victime: nō alius eius cultus lege expreſſus. Eiecti ſunt ꝺ regionibꝰ ſuis: ⁊ ita dedit eis deꝰ libellum repudij. Poſt eos nos q̄ in ſcripturis iudei vocamur ꝓpter tribuȝ iuda ex cuiꝰ ſtirpe ſaluator deſcēdit: cōuerſi ſumꝰ ad dñm: ⁊ nouiſſima noſtra ī cōſūmatione ſeculi ſimilia erūt peccatis iuda īmo peiora. Vñ: Cū multiplicate fuerint iniquitates refrigeſcet charitas multorū. Qui autem pſeuerauerit vſq; in finē ſ. e. Et putas veniens filius hominis inueniet fidem ſuper terrā? Si etiā nunc iudicemus fidē noſtrā nō multitudinē et voluntatē hominū: non cōgregationē: videbimus in tanto numero eccleſiarū difficillime reperiri fidem: difficile enī eſt plures eſſe bonos. Unde: Multi vocati pauci electi. Si ergo dicit: primū dimiſi ꝓpter peccata iſrael: et reliqui eum in contaminatione: iudas autē audiens que acciderunt iſrael noluit ad me cōuerti: ꝺ noſtris peccatis loquit qui legētes ea que paſſus eſt populus iudeorū non timemꝰ: neq; dicimꝰ: Si naturalibus ramis non pepercit: quanto magis nec nobis parcet deus? Non enim tantū benignus eſt ⁊ nō ſeuerus. Si benignus tantum eſſet bonitatem eius cōtemneremus. Si ſeuerus tm̄: deſperaremꝰ. Neceſſaria eſt nobis bonitas ob penitentiā: ⁊ ſeueritas ob delicta.

Deu.24.a — Mat.24.a — Luc.18.b — Mat.22.b

g Nunquid vidiſti ⁊c. Facit comparationē inter duas et decem tribus que iam captiuate erant ab aſſyrijs. Et cum hoc due tribus vidiſſent non emendauerunt ſe: ſed deterius fecerunt. Et hoc eſt quod dicit: Nunquid ⁊c. h Aduerſatrix iſrael. Sub figura duarum ſororū loquitur que de vna ſtirpe abrae iſaac et iacob ſunt generate. Priorem aduerſatricē vocat que ſtatuit in dan ⁊ in bethel vitulos aureos.

.rȝ. g

i Abijt ſibimet ⁊c. Fm Anagogen de hereticis prophetia eſt qui falſi nominis ſcientiā heretica ſubtilitate putant ſe ſectari: ⁊ aſcendere montem ſuperbie: ⁊ carnis voluptatibꝰ delibuti ſub omni ligno frondoſo et ameno exponunt fornicationē ſuā. Qui cum tradant diabolo in interitū carnis frequēter euenit vt domꝰ iuda. i. confeſſionis ⁊ vere fidei nō terreat exemplo: ſed multo maiora cōmittat: ⁊ fornicatione ſua contaminet terrā eccl'ie: ⁊ mechet cū ligno ⁊ lapide dogmata deo cōtraria ſequēs. Si aūt vir eccleſiaſticꝰ corrigere voluerit errātē: ⁊ putridas carnes reſecare: ⁊ ad pniam retrahere eos qui ſecuti ſunt falſitatē: illi nihilominꝰ

a ſ o hieruſalem: huc illucq;.

a te. Leua oculos tuos ī directū ⁊ a b+

vide vbi nūc ꝓſtrata ſis. In vijs c+

b ſedebas expectās eos q̄ſi latro ī d

a ſ vel īterfeciſti: q2 multi idolatrie malo pierūt.

ſidiās ī ſolitudine: ⁊ polluiſti ter e+

rā in fornicationibꝰ tuis ⁊ ī mali f

a ſ ablata eſt. ſ. omnium rerum benedictio vt pateretur ſiccitatem ſermonis dei.

c cijs tuis. Quobrem prohibite ſūt g+

ſtille pluuiarum: ⁊ ſerotinus im

ſ Lxx. facies.

d ber non fuit. Frons mulieris me h+

ſ Lxx. facta eſt ad omnes.

retricis factā eſt tibi: noluiſti eru

a ſ erubeſcāt heretici q2 ad meliora nolūt cōuerti

beſcere. Ergo ſaltem amodo vo i k

e ca me pater meꝰ: dux virginita l

tis mee tu es. Nunquid iraſceris m

in perpetuum aut perſeuerabis

in finem? Ecce locuta es ⁊ feciſti n

f mala: ⁊ potuiſti. Et dixit domi o p+

ſ fit hec ꝓpheria in diebꝰ Ioſie regis iuſti ſub quo Hieremias orſus eſt ꝓphetare.

nus ad me in diebus ioſie regis.

g h Nūqd vidiſti que fecerit aduerſa q r

i trix iſrl? Abijt ſibimet ſuꝑ oēȝ mō s+

ſ vbi maior voluptas.

tē excelſū: † ⁊ ſub oīm ligno frōdo †

ſo: ⁊ fornicata eſt ibi. Et dixit: cū t

feciſſet hec oīa ad me reuertere

in aliquibꝰ libris: nō ē de textu: q2 nō eſt in hebreo nec ī libris correctꝰ: ſ; ſubintelligit: ꝓpter qđ aliqs expoſitor poſuit hic ꝑ modū gloſe īterlinearis: q̄ poſtea inſerta fuit textui ꝑ imperitiā ſcriptoꝝ. a Leua oculos tuos ī directū. i. ad facta tua recte cōſiderādū. b Et vide vbi nūc ꝓſtrata ſis. q. d. nō ē locus vbi nō exercueris idolatriam. c In vijs ſedebas. ſicut meretrix in biuio vt ſe exponat trāſeuntibꝰ. d Expectans eos quaſi latro. i. cuȝ magno fornicandi deſiderio. ſicut latro expectat aliquē trāſeuntē deſiderās ipm ſpoliare. e Et polluiſti terrā in fornicationibꝰ tuis. i. in idolatrijs **B** f Et in mali. tuis. peccādo cōtra ꝓximū. g Quobrem ꝓhibite ſunt ſtille pluuiaruȝ ſicut ptȝ. iij. Reg. xvij. vbi dr q̄ clauſum fuit celū ꝓpter peccata terre: ſ; nō dicit ibi quātum temporis: ſed Iacobi. v. dicit q̄ nō pluit annis tribus et menſibus ſex: ꝓpter idolatriam et alia peccata tempore achab et ieȝabelis. Cōſequēter ex p̄dictis concludit inuerecundia peccandi. cū dicit: h Frons mulieris meretricis ⁊c. ⁊ ſubdit diuina clemētia ad penitentiā recipere ſemper parata. cum dr: i Ego ſaltem amodo. i. poſt tot ⁊ tāta flagitia. k Uoca me pater meus. recognoſcendo beneficiū tue creationis. l Dux virginitatꝰ mee tu es. recognoſcēdo beneficiū eductionis tue de egypto. tūc enī populus hebreus cōmuniter † Ex.2.d erat integer ab idolatrie peccato vſq; ad fabricationē vituli. **C** m Nunquid iraſceris in perpetuū. recedendo a me per peccatū. n Ecce locuta es et feciſti mala. i. ore et opere peccaſti. o Et potuiſti. me permittente ex tuo demerito: qđ autem ſequit: Et pro verbis penitentie ⁊c. vſq; ibi: Quod ſermone tractaſti incluſiue: non eſt de textu: quia nō habetur in hebreo nec in libris bene correctis. p Et dixit: Hic cōſequenter arguit inuerecundia p̄dicta comparatiue. ſ. ad populum regni iſrael. Et diuiditur in duas ptes: q2 primo ponit dicta comparatio: ⁊ ſecūdo peccantiū reuocatio. ibi: Uade et clama. Circa primū notat tempus huiꝰ reuelationis facte Hieremie cū dicit: Et dixit ⁊c. Ioſie regis. ſ. iude. ante enī tempore Eȝechie regis iude Oſee rex iſrael ⁊ populus eiꝰ fuerat debellatus et captiuatus et ductus in aſſyrios ꝓpter idolatriam et alia peccata ipſorū: ſm quod dicit. iiij. Regꝰ. xviij. et hoc eſt quod dicit: q Nunquid vidiſti: id eſt cōſideraſti. Hieremias enim non vidit oculis carnis: nondū enī erat natus quando populus regni iſrael fuit captiuatꝰ: q2 hoc fuit ſexto anno Eȝechie. iiij. Reg. xviij. et extunc vſq; ad. xviij. annū regis ioſie in quo iſta reuelatio facta fuit Hieremie: vt dicit Ra. Sa. fluxerunt anni. xcviij. vt patet. iiij. Reg. coniungēdo annos intermedios per tempora quibus dicūt regnaſſe reges iuda illius temporis. Hieremias aūt adhuc iuuenis cepit ꝓphetare tempore ioſie. vt dictū eſt. ſ. ca. j. r Que fecerit auerſatrix iſrael. i. populus regni iſrael. s Abijt ſibimet ſuper omnem montē ⁊c. i. expoſuit ſe omni idolatrie. t Et dixit cum feciſſet hec omnia ad me reuertere. hoc dixit dominꝰ per Amos et Oſee qui ꝓphetauerunt de regno iſrael.

P hilominꝰ ſub ſpecie eccľiaſtice ꝟitatꝰ antiquū
ſequūť errorē. a Et vidit p̄. Alioꝝ tormēta
alioꝝ remedia ſūt. Nūcꝙ puniť homicida reci/
pit q̄d ē ipē qđ fecit: ſ3 alij terrenť a ſcelere. De
cē tribubꝰ q̄ vocabanť iſrľ captis ab aſſyrijs
in medãcꝙ tranſlatis:
due tribꝰ iuda ⁊ ben/
iamin q̄ debuerūt ſimi
lia formidare: et tota
C mēte ad deū cōuerti vi
cerūt decē tribuū ſcele
ra: vt ī tēplo dei ſtatu/
am Baal ponerēt q̄ in
Ezech.8.b Ezechiele đr idolū ad
çelū et emulationē dñi
collocatū. b Et me/
chata. Orige. Et me/
chať lignū et lapidem
⁊c̃. Qñ peccamꝰ duro
corde ꝯtra deum: lapi/
dē fornicamur. qñ pec
camus in voluptate:
mechamur ſubter om
ne lignū nemoroſū. Et
in his oībꝰ nō eſt ꝯuer
ſa ad me p̄uaricatrix
D iuda ex toto corde ſuo
ſed in mendacio. Nos
quocꝙ cōuerſi ſumꝰ ad
dñm: ſ3 nō ex toto cor/
de ſ3 in mēdacio. Necꝙ
vero ait: Nō ē cōuerſa
ad me p̄uaricatrix iu/
da ⁊ tacuit ſ3 addidit
ex toto corde ſuo: ſ3 in
mēdacio: vt oſtēderet
eos q̄ nō ex toto corde
cōuertunť in mēdacio
nō in ꝟitate cōuerti.
c Iuſtificauit aīam.
Ezec.16.f Iuſtificata ē ſodoma
ſoror tua ex te. Et ali/
Iud.18.c bi: Deſcēdit hic iuſtifi
catꝰ in domū ſuā ab il
lo. d Uade ⁊ clama
⁊c̃. Hiero. Contra aq̄/
lonē et aſſyrios dirigi
tur ſermo ⁊ ad decē et
ad duas tribꝰ et earu3
E reuerſio p̄dicať.
e Et nō auer. Unde
Ps.50. Auerte faciē t. Alij ve
ro obfirmabo faciē me
am ꝯtra vos. i. nō auſteritate iudicis: ſ3 vultu
Eccl.2.e miſcđie ſuſcipiā vos. Sanctꝰ enī ⁊ miſericors
Eſa.64.d ſum: vt vltra nō meminerim iniq̄tatis veſtre.
Hoc ad hereticos ⁊ negligētes ī eccleſia refer
ri pōt: q̄ quotidie p̱ eccleſiaſticos viros ad pe
nitētiā vocanť: q̄bꝰ ꝓprie aptať. Et vocē meā
nō audiſtis. Nis aūt hereticus habitat ī aq̄/
lone ſine fidei calore: nec illđ apľi pōt audire:
ſpū feruētes ⁊c̃. Et q2 ſe voluptatibꝰ tradidit
a dño receſſit: ⁊ vias ſuas alienis dogmatibꝰ
diſp̱ſit: ⁊ voluptatē ſecutꝰ ē. Nulla enī hereſis
niſi ꝓpter gulā ⁊ vētrē: ſe ducēs mulierculas
oneratas p̱ctis ſemp̱ diſcētes ⁊ nūcꝙ ad ſcien
Ps.52. tiā veritatꝰ p̱uenietes. de q̄bꝰ vere đr: Qui de
uorāt ppľm meū ſicut eſcā panis. f Tñ ſci.
Quia cū miſertꝰ fuero tui: ne te iuſtū putes:
ſ3 ſemp̱ memēto iniq̄tatꝰ tue: ⁊ ſup̱bie colla di/
mitte: vt q̄ p̱ arrogantiā offendiſti: p̱ humili/
tatē placare deū poſſis. g Cōuertimini ⁊c̃.
Hiero. Iudei putant hoc completu3 eſſe poſt
reuerſionem de babylone ſub çorobabel: ⁊ ꝙ
nō oēs fuerunt reuerſi in hoc ſignificari. Aſ/
ſumā vos ⁊c̃. S3 meliꝰ cōpleť in aduentu xp̄i
Ro.9.f quando reliquie ſaluanť. Unde apľus: Niſi
dñs ſabaoth reliq̄ſſet nobis ſemen ſicut ſo. ⁊c̃.
P Nūcꝙ

a ſ in qua templū et religio imitatione germane paulatim receſſit a domino.

a ⁊ nō eſt reuerſa. Et vidit p̄uārica
b trix ſoror eiꝰ iuda: q2 p̱ eo ꝙ me/
chata eſſet auerſatrix iſrľ dimiſiſ
ſem eā: ⁊ dediſſem ei libellū repu
dij: ⁊ nō timuit p̄uaricatrix iuda
ſoror eiꝰ: ſ3 abijt ⁊ fornicata ē etiā
ipſa: ⁊ facilitate fornicatiōis ſue
cōtaminauit terrā: ⁊ mechata ē
cū lapide ⁊ ligno. Et ī oībus his
nō eſt reuerſa ad me p̄uaricatrix
ſoror eius iuda in toto corde ſuo
ſed in mēdacio ait dominus. Et

a ſ q2 ſtatim in principio perijt.

c dixit dñs ad me: Iuſtificāuit ani
mam ſuam auerſatrix iſrael cō/

a ſ que illius cruciatibus potuit emendari.

paratione p̄reuāricatricis iuda.

a ſ alij lege. b ſ verbū hebraicū cararhat voca: et clama: et lege ſonat.

d † Uāde ⁊ clāma contra aquilonē
ſermōes iſtos. ⁊ dices: Reuerte
re auerſatrix iſrael ait dominus:

ſ vnde: Auerte faciē t. a peccatis meis.

e ⁊ non auertam faciem meā a vo
bis: quia ego ſanctus ſum dicit
dñs ⁊ non iraſcar in p̱petuū. Ue
f rūtamē ſcito iniquitatē tua3: q2
ī dñm deū tuū p̄uaricata es. Et

ſ idolis.

diſperſiſti vias tuas alienis ſub

a ſ vbi delicata et amena religio.

oī ligno frondoſo: ⁊ vocem meā
g nō audiſti ait dñs. Cōuertimini

a Et nō eſt reuerſa. q2 ad verba eorū nō fecit penitentiam: ſed magis auxit maliciā. b Et vidit p̄uaricatrix ſoror eiꝰ iuda. i. populus de regno iude q̄ deſcenderat ex eiſdem patribꝰ: ꝓpter qđ vocať eius ſoror. c Quia p̱eo ꝙ mechata eſſet ⁊c̃. exponēdo ſe omni idolatrie. vt dictū eſt. d Dimiſiſſem eam. in manibus regis aſſyriorū. e Et dediſſem ei libellū repudij. p̱mittē/ do ꝙ duceret in captiuitatē. f Et nō timuit p̄uaricatrix iuda ſoror eiꝰ. ex dicta pena illata populo iſrľ ⁊ tñ debuiſſet timere ne accideret ſibi ſimile: qđ nō fecit. iđ ſubdiť: g Sed abijt et fornicata eſt. p̱ idolatriā timore dei poſtpoſito. h Et in oībus his nō ē reuerſa ad me. licet eā reuocauerim verbo ꝓphetaꝝ ⁊ facto punitionis in populo iſrľ vt dictū eſt. i In toto corde ſuo. ſed in mendacio. q2 in populo iuda erāt multi q̄ exteriꝰ videbanť iuſti: ⁊ tamē non erāt. vt dictū eſt ca. p̄ce. k Et dixit dñs ad me. cuius dictū non pōt eſſe falſum. l Iuſtificauit aīam ſuā auerſatrix iſrľ. non ſimpliciter ſed cōparatiue. iđ ſubdiť: m Cōparatiōe p̄uaricatricis iuda. ſ3 mo do dixit iudas: Geñ. xxxviij. de thamar: Iuſtior me eſt: q2 minus peccauerat q̄3 ipſe: ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito: tū q2 in regno iuda erat templū et cultꝰ diuinus quo debebat regnū iuda teneri in timore dei: tū q2 regnū iuda viderat punitionē p̄teritā regni iſrľ: ex qua debebat a peccato retrahi. regnū aūt iſrľ nō ſic viderat punitionē p̄teritā regni iuda. n Uade. Hic ꝯſr ponit peccantiū reuocatio. ⁊ primo de regno iſrľ ſpecialiter. ſcđo oīm generaliter. ibi: Conuertimini. Circa primū đr: Uade ⁊ clama ſermōes iſtos ꝯtra aquilonē. ⁊ eſt verbū dñi ad Hieremia3 qui vt dicit Ra. Sa. fuit miſſus in terrā aſſyriorū q̄ eſt in plaga aquilonari reſpectu iudee: vbi pp̄ľs iſrľ detinebať captiuus ad p̄dicandū eis penitētiā. Alij vero dicūt ⁊ veriſimilius vt videť ꝙ fuit miſſus ad aliquos q̄ đ populo iſrľ effugerāt manus regis aſſyriorū: ⁊ latuerāt in terris circūadiacentibꝰ ⁊ poſtea ad terrā iſrľ redierant. ⁊ ibi multiplicati fuerāt: ⁊ q2 erāt idolatre ſicut ante captiuitatē fratrū ſuorū. iđ Hieremias iuit ad reducēdū eos ab idolatria ad dei cultum q̄ vigebat ī hierľm maxime tp̱e Ioſie. terra aūt regni iſrľ eſt in p̱te aq̄lonari reſpectu hierľm ⁊ regni iude. o Reuertere auerſatrix iſrľ. ab idolatria. p Et nō auertā faciē meā a vobis. ſ3 ſuſcipiā vos in miſericordia. q Quia ſanctꝰ ego ſū. q. d. ſ3 faciā ex bonitate mea: nō ꝓpter veſtra merita: ⁊ q2 ad verā conuerſionē requiriť ꝓprij p̱cti cognitio. iđ ſubdiť: Uerūtñ ſcito iniq̄tatē tuā ⁊c̃. r Et diſp̱ſiſti vias tuas alienis. i. idolis q̄ dicūť dij alieni: ⁊ vocat ſ3 vias tuas. i. pedes tuos q̄bꝰ p̱cediť p̱ viā: loquiť enī hic ꝓpheta de pp̄ľo iſrľ ſub metaphora meretricis q̄ parata eſt diuidere pedes ſuos oī trāſeunti ī cōcubitu carnali: ſicut đr Ezech. xvj. Diuiſiſti pedes tuos oī trāſeunti p̱ viā. s Sub oī ligno frōdoſo. in talibꝰ enī locis exercebať idolatria. ⁊ cū hoc aliq̄ñ etiā luxuria in veneratione veneris ⁊ priapi. t Cōuertimini. Hic ꝯſr poniť reuocatio peccātiū generaliter. Sciendū tñ ꝙ aliq̄ expoſitores nr̄i exponūt reſiduū huius capľi de reditu filioꝝ iſrľ de captiuitate babylonica. ⁊ q2 plures eoꝝ remāſerūt in babylone detenti amore ꝓlis quā genuerāt: ⁊ poſſeſſionum q̄s ibi acq̄ſierant. iđ ſubdiť: Et aſſumā vos vnū de ciuitate et duos de cognatione ⁊c̃. ⁊ qđ ſubdiť: Et dabo vobis paſtores ⁊c̃. exponūt đ çorobabel: eſdra neemia: aggeo ⁊ çacharia: q̄ gubernauerūt ppľm ī tp̱alibus ⁊ ſpiritualibꝰ. Nō dicēt vltra arca teſtamēti ⁊c̃. q2 ī tēplo ab eis reedificato nō fuit arca: vt dicūt etiā iudei: ⁊ habeť. ij. Mach. j. ⁊ ſic ꝯſr adaptāt lrām ad iſtud ꝓpoſitū ꝓut poſſūt. S3 huic dicto obuiat qđ ſubdiť: In tp̱e illo vocabunt hierľm ſoliū dñi: q2 nō legiť hierľm fuiſſe in tanta ſolēnitate ⁊ reuerentia poſt tēpus captiuitatis babylonice: ſed ſemp̱ vel quaſi ſemp̱ erat ſubiecta ſeruituti. primo p̱ſarū. poſtea grecoꝝ: ⁊ vltimo romanorū. vt p3 ex libris Eſdre Neemie Machabeoꝝ. ⁊ ex euāgelijs. Itē qđ ſubdiť: Et cōgregabunť ad eā oēs gentes in noīe dñi: q2 nō leguntť cōuerſi ad iudaiſmū de gentilibꝰ niſi pauci. ſimiliter qđ ſubdiť: In diebꝰ illis ibit domꝰ iuda ad domū iſrľ: ⁊ veniēt ſimul de terra aquilonis: q2 nō legiť ꝙ aliq̄ iudei eiuſdē tp̱is iuerint ad reducendu3 filios iſrael de regno aſſyriorū vbi fuerunt ducti per aſſyrios. Propter qđ Ra. Sa. exponit paſſum iſtū de tp̱e chriſti: ⁊ in hoc dicit magis catholice q̄3 expoſitores p̄dicti. dicit tamē ꝙ iſta ſūt implenda de futuro: ſicut ⁊ expectat xp̄m venturum: cuius tamen aduētus tranſit in p̄teritum. Igiť ſequendo dictum eius q̄3tum ad id qđ continet veritatis pars iſta in qua agiť de vocatione chriſti qui venit vocare peccatores: Matth. ix. diuidiť in duas. q2 primo circa hanc vocationem poniť vocantis benignitas. ⁊ ſcđo iudeoꝝ malignitas. ibi: Sed quomodo. Prima adhuc in duas. q2 primo poniť dicta vocatio

a Cunctis mul. Hiero. Alij hec ad finē tēpoꝝ referūt qñ ſub/ intrāte plenitudine gentiū oīs iſrl ſaluus fiet. b Arca te/ ſtamēti. Hiero. In arca q̄ cuſtos erat moſaice legis non habe/ būt fiduciā: ſed et ipſi erūt in tēplū dei. Nec iuxta errātes na/ ʒareos abolitis inſeruient ſacrificijs: ſʒ ſpūalem cibū ſectabū tur. c Vocabūt. Qui olim dice
Ps. 79. bāt: Qui ſedes ſup cherubin manife ſtare ⁊c̄. Inter duo cherubin ī ꝓpici atorio dn̄i maieſtas apparebat: ⁊ lo/ quebatur moyſi et ſacerdotibus: ſed modo aliter tempoꝛe fidei.
d In diebus il. Hoc pꝛopꝛie in chri ſti aduentu completur. cū duodecim tribus ſimul euangelio credūt: ⁊ ter/ ram aquilonis relinquunt ⁊ diaboli imperium. e In filijs. In nume/ ro filioꝝ qui de gentibus crediderūt.
Joh. 1. b Quotquot enī receperunt euʒ dedit eis poteſtatē fi. dei fieri. f Muli/ er amatoꝛē. Semel mixta videns euʒ ſeruire libidini ſue: ⁊ in ſe mutatā le/ gē nature per quā quondā viro ſub/ iecta fuerat: dicente domino ⁊ abs te conuerſio eius. g Vox in vijs au. Libēter ſuſcipit domin⁹ penitentem: occurrit filio inopia et ſqualoꝛe confe cto. priſtinis veſtibus induit: gratiā reddit reuertēti: ſi tñ cū ploꝛatu ⁊ vlu latu redeat ad patrē. ¶ Auerſiões

a ſ Alij vagi et recedentes:
filij reuertētes dicit dominus: qꝛ a†
a ſ Vel dominatoꝛ veſtri.
ego vir veſter. Et aſſumam vos b+
a ſ in vnitate fidei. ſ nō ei oīm ē fides. b ſ mū di. c ſ i dilectiōe dei ⁊ ꝓximi. d ſ carnis.
vnū ʒ ciuitāte: ⁊ duōs ꝺ cōgna
a ſ de qua: Glorioſa dicta ſunt de te. c. d.
tione ⁊ introducam vos in ſiōn. c
a ſ apoſtolos et apoſtolicos viros.
Et dabo vobis pāſtoꝛes iuxta d
a ſ credentes. b ſ chriſti.
coꝛ meū: ⁊ pāſcēt vos ſciēntia et e f
a ſ non iudaicis cerimonijs. b ſ in toto oꝛbe multiplicato euangelio.
a doctrinā. Cūq̄ꝫ multiplicāti fue/ g
a ſ In omnē terrā exiuit ſon⁹ eoꝛū.
ritis ⁊ creueritis in terrā ī dieb⁹ h
b illis ait dñs: non dicent vltra ar/ i
ca teſtamenti dñi: neq̄ꝫ aſcendet k
ſup coꝛ: neq̄ꝫ recoꝛdabunt illius l
nec viſitabitur: nec fiet vltra. In m
a ſ viſio pacis: de qua: Fact⁹ ē in pace loc⁹ eius. ſ eccleſiā.
c tempoꝛe illo vocabūt hierl̄m ſo/ n o
a ſ oēs qui ꝑfecte credētes thꝛon⁹ dei eruat.
liū dñi: ⁊ congrēgabunt ad eam p
ſ fideles.
omnes gentes in nomine dñi in
a ſ eccleſiā. b ſ facientes deſideria ſua et ſe/ quentes erroꝛes ſuos: ſed dicent: Adheſit aīa mea poſt te me ſuſcepit d. t.
hierūſalē: ⁊ nō āmbulabūt poſt q
d prauitatē coꝛdis ſui peſſimi. In r
diebus illis ibit dom⁹ iuda ad
domū iſrl: ⁊ veniēt ſimul de ter/
a ſ duriſſimi frigoꝛis. ſ ꝓmiſſiōis. ſ ſicut ꝓmiſi
ra āquilonis ad terraʒ quā dedi s
a ſ Abraā iſaac ⁊ iacob. b ſ xp̄s. c ſ vox xp̄i.
pātrib⁹ vr̄is. Egō aūt dixi: Quō t v
a ſ vt fiat vnū ouile. b ſ viuentium.
pōnā te ī filioſ: ⁊ tribuā tibi tērrā
e deſiderabilē hereditatē ꝑclarā ex x y
a ſ .i. foꝛtiū. b ſ Theodotio: robuſtiſſimi. ſ. xp̄i.
c ſ Qui credit in me credit in deū patrem.
ērcituū gēntiū: Et dixi: Pātrem z a
a ſ o iſrael. b ſ imitando.
vocābis me: ⁊ pōſt me ígredi nō b
ſ obediendo.
f ceſſabis. Sed quō ſi cōtēnat mu/ c
a ſ nō virū. b ſ in ꝑniciem ſuā. ſ ſaluatoꝛē.
lier āmatoꝛē ſuū: ſic cōntēpſit me d
g domus iſrael dicit dñs. †Vox in e
in vijs audita eſt: ploꝛatus ⁊ vlu
lat⁹ filioꝛū iſrael: quoniā iniquā f
ſ vitio ſuo.
fecerūt viā ſuā: obliti ſūt dñi dei

Nico. de lyra

catio. ſecūdo circa hoc ſoluit queſtio. ibi: Et dixi. Circa pꝛimū dicit in per ſona chriſti: Conuertimini filij reuer/ tentes. i. vere penitentes reuertendo de tenebꝛis ad lucem: ꝺ vmbꝛa ad ve/ ritatem. a Quia ego vir veſter. i. ſponſus: ſic enim habet in hebꝛeo. qđ optime conuenit chriſto qui ſponſus eſt eccleſie. ſm q̄ dicit Joh. iij. Qui habet ſponſam ſponſus eſt. Verūta/ mē quia ad chriſti vocationem pauci de iudeis crediderūt: q̄bus ipſe in ꝑ/ ſona pꝛopꝛia p̄dicauit. ideo ſequit:
b Et aſſumam vos. vnum de ciuita te ⁊c̄. id eſt paucos reſpectu multitu/ dinis in ſua infidelitate remanentis. et iſtud fuit figuratum in ingreſſu ter re pꝛomiſſionis. quia de ſexcentis mi/ libus qui exierunt de egypto duo tan tū ingreſſi ſunt eam. ſ. caleb et ioſue.
c Et introducā vos in ſion. id eſt in eccleſiā militantem: que dicit ſion et hieruſalem: eo q̄ eccleſia ꝓut diuidit contra ſynagogam: ibi incepit ꝑ chri ſti pꝛedicationem ⁊ miraculoꝝ ope/ rationem: vt patet ex euāgelijs: et ſpi ritusſancti miſſionē ſuper apoſtolos: vt patet Act. ij. ꝓpter quod de ipſa dicit Heb. xij. Acceſſiſtis ad ſion mō/ tem et ad ciuitatem dei viuentis hie/ ruſalē celeſtē ⁊c̄. d Et dabo vobis paſtoꝛes. ſ. apoſtolos. e Et paſcēt vos. ſcientia. i. fide certa que dicit ſci entia ꝓpter certitudinē adheſionis.
f Et doctrina. i. moꝛibus ſanctis.
g Cūq̄ꝫ multiplicati fueritis. ſ. poſt chriſti aſcenſionem ſm q̄ dicit Act. vj. Augebatur numerus diſcipuloꝝ id eſt credentiū in hieruſalem valde.
h Et creueritis in terra. ꝑ vocatio/ nem gentilium ad fidē: qđ videmus impletum ꝑ oꝛbem. i Non dicent vltra arca teſtamenti. ſ. q̄ circa eā de/ beat eſſe cultus dei ſicut fuit tp̄e veteris teſtamēti.
k Neq̄ꝫ aſcendet ſuper coꝛ. i. fideles non ponent ibi fiduciā ſicut fiebat antiquitus quādo poꝛtabat ad bellū vt ſaluaret ab inimicis populū iudeoꝝ: vt habet. j. Reg. ī plurib⁹ locis.

l Neq̄ꝫ recoꝛdabunt. amplius de arca quā fecit moyſes.
m Nec fiet vltra. ſ. alia noua. ⁊ per iſta deſignat ceſſatio ce/ rimoniarum veteris legis quā videmus impletā. Per dicta etiā patet falſitas iudeoꝝ dicentiū: q̄ in aduentu meſſie red detur eis arca teſtamenti: ⁊ altaria holocauſtoꝝ et incenſi et cetera ad cultum veteris legis ꝑtinē/ tia. n In tp̄e illo vocabunt hieru ſalem. i. eccleſiā. vt p̄dictum eſt.
o Solium domini. Si hoc referat ad eccleſiaʒ triumphantē hoc fuit im pletū in aſcenſione chriſti: ſm q̄ dicit Marci vl. Et dominus quidā ieſus poſtq̄ꝫ locutus eſt eis aſſumpt⁹ eſt in celū et ſedet a dextris dei. Si aūt refe ratur ad eccleſiā militantē impletū fu it qñ chriſtus ſedēs apoſtolos doce/ bat: ⁊ implet in euchariſtia q̄ reuerē/ ter ſeruatur in eccleſia in qua tot⁹ chri ſtus continetur. p Et congregabū tur ad eam oēs gentes. i. aliqui ex oī bus gentibus ꝑ fidē charitate foꝛma/ tā q Et nō ambulabūt poſt praui/ tatē: ſequēdo idolatriā ſicut ante fi/ dei receptionē. r In dieb⁹ illis ⁊c̄. ſancti ei apl̄i Simō et Judas fuerūt de domo iuda: qꝛ fuerūt cognati ger mani ipi⁹ xp̄i: ipi vero p̄dicauerūt ī ꝑſide q̄ eſt ī ꝑte aq̄lonari reſpectu ter re ꝓmiſſiōis. Añ: Exierūt xp̄i diſcipu li ad p̄dicādū ꝑ oꝛbē: vbi erāt multi iſraelite q̄ nō redierāt de captiuitate: et multos de illis adduxerūt ad fidē. ſicut ⁊ de gētilib⁹. s Ad terrā quā de. i. ad terrā viuentiū ad quā xp̄s aſ cendēs in celū trāſtulit patres ſāctos q̄ pꝛius detenti fuerāt in limbo. Illa enī terra fuit eis ꝓmiſſa pꝛincipaliter ſicut declaraui pleni⁹ Gen. xv. Pre/ miū enī a deo ꝓmiſſum nō eſt minus ſed maius merito. oīa vero bona ter/ rena ſunt min⁹ bonū q̄ꝫ opus v̄tutis: ⁊ ideo quandocūq̄ꝫ ꝓ opibus virtu/ tū a deo ꝓmittit aliquid terrenū. in/ telligit pꝛincipaliter ꝓmiſſum bonū ſpūale ⁊ eternū. t Ego aūt. Hic cir ca pꝛedicta mouet queſtio. ſ. qualiter habeat fideliū multiplicatio ⁊ here/ ditatis celeſtis adeptio. cū dicit: F
v Quō ponā ⁊c̄. ⁊ pʒ ex dictis lr̄a vſq̄ꝫ ibi: x Hereditatē p̄clarā. quia ibi clare videt de⁹ facie ad faciē:
y Exercituū gentiū. exercit⁹ gētiū dicūt hic angeli ſancti ad cuſtodiā re gnoꝝ ⁊ gētiū deputati. ⁊ illoꝝ ꝓpꝛie eſt hereditas celeſtis. z Et dixi: Hic ponit rñſio. ſ. q̄ duo p̄dicta ha/ bent ꝑ fidē ⁊ moꝛes. ideo ſubdit:
a Patrē vocabis me. nō ſolū coꝛde credēdo: ſed oꝛe cōfitendo. ad Ro. x. Coꝛde enī credit ad iuſticiā: oꝛe autē cōfeſſio fit ad ſaluteʒ. Et qꝛ fides ſine operib⁹ moꝛtua eſt: Jacobi. ij. iō ſub/ dit: b Et poſt me ingredi nō ceſſa/ bis. bona oꝑa vſq̄ꝫ ad finē cōtinuan/ do. c Sed quō. Hic dñr circa chri/ ſti vocationē ponit iudeoꝝ maligni/ G tas. cū d: Sʒ quō ſi contēnat mulier † Ji. 31. c amatoꝛē ſuū. i. maritū ſuū. vñ ⁊ in he/ Mat. 2. a bꝛeo habet ſociū ſuū. d Sic contē/ pſit me do. iſrl blaſphemādo: ꝑſequē do ⁊ tandē occidēdo: ⁊ qꝛ ī vindictā ei⁹ ſecuta eſt deſtructio iudeoꝝ ꝑ ro/ manos. vt habet Luce. xix. ideo ſub/ dit: e Vox in vijs audita eſt plo/ ratus ⁊c̄. qꝛ deſtructa ciuitate iudei ducebāt captiui ad diuer ſas partes: ſuam miſeriā deploꝛantes. f Quoniā iniquā fecerūt viā ſuā. recedēdo a chriſto qui eſt via veritas ⁊ vita. Sʒ quia poſt deſtructionē ciuitatis aliqui de iudeis chriſto

☞ a Auerſiones. Alij cõuerſiones: ꝙuis ꝓpria voluntate ad eū cõuertant̄: niſi tñ ille nos traxerit: ⁊ cupiditatē noſtrā ſuo ꝑſidio coꝛroboꝛauerit: nō poſſum⁹ eſſe ſalui. Intelligim⁹ ⁊ de populo iudeoꝝ ad eū reuertētē: ⁊ de hereticis q̄ dn̄m dereliquerūt. b Doꝛmiemus. Vox iſrl̄ qui deū ſuū nō audiuit et heretici penitentis. Pars eni eſt ſalutis peccata noſce ⁊ cõfiteri. vnde:
Ps. 50. Dic tu prius iniquitates tuas. vt iuſtificeris. Ca. IIII
c Si reuerteris. Lxx. alia lr̄a: cõuerteris. i. ſi ſalutē deſideras ⁊ te peccaſſe dicis plene: ꝯuertere. i. quē negaſti crede. ☞ Si ab/

Nico. de lyra

crediderūt: tenētes ꝙ ꝓpter eius moꝛtē fuiſſet illa deſtructio ſubſecuta. iō Hieremias hoc ꝓuidēs dicit quantū ad iſtos: a Cõuertimini filij reuertētes. exponat̄ vt. ſ. b Et ſanabo auerſiones veſtras. q̄bus auerſi eſtis a xp̄o. ⁊ ſubdit̄ penitentiū reſponſio: c Ecce nos vinim⁹ ad te. ꝑ fidem. d Tu eni es dn̄s deus noſter. iudei eni vere cõuerſi xp̄m eſſe verū deū cõfitent̄. e Vere mendaces erāt colles ⁊c̄. i. ſupbi ꝑ colles ⁊ mõtes ħ metaphoꝛice deſignati. ſicut Eſa. xl. dicitur: Oīs mons ⁊ collis humiliabit̄. q2 ꝓphete vt cõiter metaphoꝛice loquunt̄: ⁊ iſti ſuperbi fuerūt ſacerdotes et phariſei qui ꝑ ſuā ſupbiā xp̄m contēpſerūt: ⁊ populū ꝑ ſua mendacia a fide chꝛiſti auerterūt q̄ mēdacia cõuerſi de iudaiſmo recognoſcūt.
f Vere in dn̄o deo noſtro. ſ. chꝛiſto.
g Salus iſrael. ſm̄ ꝙ dr̄ Act̄. iiij. d̄ ipſo. Et non eſt in alio aliquo ſalus.
h Confuſio. i. peccatū in chꝛiſtū: ꝓpter qd̄ venit ſup nos cõfuſio.
i Comedit laboꝛem patrū ⁊c̄. q2 romani oīa ꝑcioſa in q̄bus laboꝛauerāt iudei et aīalia et filios et filias eoꝝ rapuerūt. ⁊ iō ſequit̄: k Doꝛmiemus in cõfuſione noſtra. ꝙdiu ſtabim⁹ in
A infidelitate. ideo ſubdit̄: l Nā dn̄o deo noſtro peccauim⁹. iſta ſūt verba penitentiū peccata ꝑterita lamētātiū. ⁊ nō ſolū peccata ꝓpꝛia: ſʒ patrū ſuoꝝ. ⁊ ptʒ lr̄a ex dictis.

a ſed. ſ q2 intellectus patrū peccatis cū ploratu ⁊ vlulatu redeunt ad patrem.
ſui. Cõuertimini filij reuertētes a
a ſ quibus auerſi eſtis a domino.
a ⁊ ſanabo auerſiones vr̄as. Ecce b c
ſ dicat ħ penitēs ⁊ oēm ſupbiā relinquēs.
nos venimus ad te. Tu enim es d
dominus deus noſter. Vere mē e
a ſ altitudo qua ſupbit̄ cõtra deū.
daces erant colles et multitudo
a ſ non in alijs.
mõtiū. Vere in dõmino deo no/ f
a ſ Vn̄ ſcriptū ē: Defecerūt ſcrutātes ſcrutinio.
ſtro ſalus iſrael. Cõfuſio come/ g h i
ſ hereticoꝛum.
dit laboꝛem patrū noſtroꝛuʒ ab
ſ quos deceperūt.
adoleſcentia noſtra. Greges eoꝝ
a ſ qui in hereſi ꝑfecerāt.
et armēta eoꝝ: filios eoꝝ ⁊ filias
b eoꝝ comedit cõfuſio. Doꝛmiem⁹ k
in confuſione nr̄a ⁊ operiet nos
ignominia noſtra: quoniam do/ l
a ſ chꝛiſto. ſ non ſolum quando in carne apparuit ſed et anteꝗ̄ veniret.
mino deo nr̄o peccauim⁹ nos et
patres noſtri ab adoleſcētia no/
a ſ Si crederit̄ moyſi foꝛ. ⁊ mi. d̄ me ei ille ſcꝑſit.
ſtra vſq; ad hāc diem: et nõ au
a ſ qui parentib⁹ noſtris loquebat̄.
diuim⁹ vocē dõmini dei noſtri.
ſ ſi reuerti vis a captiuitate
c Si reuerteris Ca. IIII m†
ad me iſrael ait dn̄s. Cõ

tionē. q̄ ſm̄ Hiero. eſt duplex iniquitas. ideo ſequit̄: l† Iuſtificauit aīam ſuā auerſatrix iſrl̄ ⁊c̄. q2 tñ deus parat⁹ eſt ſuſcipere vere penitētes de religione vtraq; ſequit̄: a† Cõuertimini filij reuertētes dicit dn̄s ⁊c̄. q2 tñ pauci cõpatiue reuertunt̄. ſequit̄: b† Et aſſumā vos vnū de ciuitate ⁊ duo de cognatione ⁊c̄. malicia nāq; religioſoꝝ videt̄ minus curabilis ꝗ̄ ſeculariū cõmuniū: q2 quāto ſtat⁹ altioꝛ: tāto caſus grauioꝛ: et ꝑ cõſequēs ad ſanandum difficilioꝛ.

In ca. iij. vbi dicit̄ in poſtilla: Nūquid iraſceris in perpetuum.

Additio. j. Ubi nos habem⁹. Nūq̄d iraſceris ⁊c̄. in heb. habet̄. Nunq̄d iraſcet̄ in ꝑpetuū aut ꝑſeuerabit in finē. Et exponit̄ ſic ꝙ ſi illa vxoꝛ ſeu ſponſa de qua loquit̄ cõuerteret̄ ad recognoſcendū deū tanꝗ̄ patrē ſuū ⁊ ducē virginitatis ſue: nunq̄d de⁹ iraſceret̄ in ꝑpetuū ita ꝙ nõ recõciliaret eā q. d. nō. iuxta illud pſalmiſte. Nō i ꝑpetuū iraſcetur ⁊c̄. Ps. 1. Et hec ſententia videtur magis ꝓpꝛia in ꝓpoſito. valde eni impꝛopꝛie de peccatoꝛe inquātū a deo recedit diceret̄ ꝙ iraſcit̄ ſed poti⁹ ꝓuocat deū ad iracundiā.

In eodē ca. vbi dicit̄ in poſtil. Conuertimini filij reuertētes.

Additio. ij. Ubi nos habemus: filij reuertētes. in hebꝛeo habet̄: Filij rebelles: ⁊ ſic vocat rebelles ad penitentiā ad quā attrahit eos ad ħ: q2 ego vir vr̄.

In eodē ca. iij. vbi dicit̄ i poſtilla: Et iſtud fuit figuratū i ingreſſu terre ꝓmiſſionis.

Additio. iij. Non videt̄ ꝓpꝛie figurari paucitas iudeoꝝ in xp̄o credentiū reſpectu alioꝝ in ſua infidelitate remanentiū ꝑ caleb ⁊ ioſue ꝓut in poſtilla: tū quia ibi fuerūt tm̄ duo de ſexcētis milib⁹ viroꝝ: hic autē multo plures fuerūt credētes. ſ. in maioꝛi ꝓpoꝛtiōe vt ptʒ in Actib⁹ aplo̅ꝝ: tū q2 moyſes ⁊ aaron q̄ fuerūt ſancti ⁊ nō fuerūt ingreſſi terrā ꝓmiſſionis figurarēt infideles xp̄m negātes. qd̄ videt̄ incõueniens: ſed figura hui⁹ paucitatis credentiū de iudeis ꝓpꝛie ꝑceſſit tꝑe Hieroboā iij. Reg. xij. qñ tot⁹ popul⁹ iſraeliticus fuit diuiſus in duas ꝑtes: quaꝝ maioꝛ. ſ. decē trib⁹ receſſerūt a regno dauid q̄ fuit figura xp̄i ⁊ a cultu dei q̄ vigebat in tēplo ⁊ coluerūt vitulos. Minoꝛ vero pars. ſ. due trib⁹ adheſerūt regno dauid et cultui diuino: ꝓut hec figura largi⁹ tractat̄ in pugione: prima ꝑte ca. ij. eā ꝓpꝛie ad ꝓpoſitū adaptādo.

Moꝛaliter. g† Vulgo dicitur ⁊c̄. Ca. III Hic arguit̄ inuerecūdia maloꝝ religioſoꝝ ſub metaphoꝛa meretricis inuerecunde. nā aliqui depoſita verecūdia ita ſe gerūt diſſolute ſicut ſeculares: verūtñ quia deus ſemꝑ eſt paratus recipe penitētes ſequit̄: o† Cū reuertente ad me ⁊c̄. Leua oculos tuos in directū: cõſiderando tuū religionis ingreſſum habens ꝓficiendi ꝓpoſitum.
b† Et vide vbi nūc ꝓſtrata ſis. deuiando a rectitudine obſeruantie regularis. c† In vijs ſedebas expectās eos quaſi latro. tuis malis exemplis iunioꝛes virtutib⁹ ſpoliando.
e† Et polluiſti terrā. i. religionē tuā. g† Quobꝛem ꝓhibite ſunt ſtille pluuiarū. i. diſtributiones diuinarū gratiarū. Et cõcludit̄ ꝓpoſitū cū dicit̄: h† Frõs mulieris meretricis facta eſt tibi. ꝑ inuerecūdiā peccandi. p† Et dixit dn̄s ad me. Hic ſub metaphoꝛa gentis iſrl̄ et iuda poteſt intelligi trāſgreſſio duplicis religionis. ſ. habentiū poſſeſſiones ⁊ mendicātiū. Per iſrael eni q̄ colebat vitulos aureos: vt habet̄. iij. Reg. xij. ſignant̄ trāſgreſſoꝛes religionis habentiū poſſeſſiones: q̄ ꝑ vitiū ꝓpꝛietatis coaceruāt ſibi aurū et argentū: vt ꝑ ħ aſcēdāt ad maioꝛē ſtatū. iō ſubdit̄: s† Et abijt ſibimet ſuꝑ montē excelſum. ſequēdo pompam ſeculariū. † Et ſub omni ligno frondoſo. ducēdo vitā carnaliū. b† Et vidit ꝑuaricatrix ſoroꝛ eius iuda. i. religio mendicantiū. Iuda eñ cõfeſſio interꝑtat̄. mēdicātes aūt ſaltē ꝓ magna ꝑte in confeſſionib⁹ occupāt̄. c† Quia ꝓ eo ꝙ mechata eſſet aduerſatrix iſrael dimiſi eā. ruere de peccato in peccatū. f† Et nō timuit ꝑuaricatrix iuda. ſ. iudicia mea ſeuera. g† Sʒ abijt ⁊ foꝛnicata eſt. ſequēdo vicia ꝑdicta. h† Et in oīb⁹ his nō ē reuerſa. ꝑ verā penitētiā. k† Sʒ i mēdacio. ꝑ falſam ſāctitatis ſimulationē

Replica. In ca. iij. Bur. mutat textū trāſlationis noſtre ab actiuo ad paſſiuuʒ ⁊ ſic poſtil. vno mō applicat Bur. Alio mō veritas eſt in vtraq; applicatione. Sed ꝙ dicit Bur. in hebꝛeo haberi: rebelles. vbi nos reuertentes: credat Bur. q̄ voluerit puto beatum Hiero. poſtillatoꝛē ⁊ oēs alios ita ignaros hebꝛaici ſermonis vſq; ad Burgeñ. nō fuiſſe vt interꝑtarent̄ rebelles ꝑ reuertētes filios. In eodē ca. poſtil. dicit paucitatē credentiū in xp̄m ex iudeis figuratā eſſe paucitatē ingredientiū terrā ꝓmiſſionis ex egritudinib⁹ de egypto. Bur. aſſignat aliā figurā putās figurā poſtil. nō eſſe ꝓpꝛiā. Ad ħ dicēdū ꝙ vni⁹ facti poſſunt eſſe plures figure: ſicut pʒ in locis multis ſacri canonis. Etiā cū figura alicui⁹ ſit ei⁹ ſimilitudo q̄ nō ſemꝑ currit quatuoꝛ pedib⁹. Si eni oīs ſimilitudo eſſet oīmoda nulla eſſet ſimilitudo ſicut arguit beatus Aug⁹. Si oīa eſſent equalia non eſſent oīa. Omnimoda eniʒ ſimilitudo potius eſſet dicēda identitas ꝗ̄ ſimilitudo: vt dicit Burgeñ. vide circa primum ca. Oſee.

Ca. IIII

m Si reuerteris. Poſtꝗ̄ Hieremias reꝑhendit populū de peccādi inuerecūdia: hic arguit eū de cõtumacia. ⁊ primo dicta cõtumacia arguit̄. ſecūdo pena debita ſubiūgit̄. ibi: Annūciate. Circa primū dr̄ i ꝑſona dn̄i. Si reuerteris

a Si abſtuleris. Patet qꝫ q̄ñ mouemur ꝛ dicim⁹
ſ.71. Mei aūt pene moti ſūt pedes.p.e.ſunt.g.mei. Nō ex imbecillitate nature h̄ patimur: h̄ qꝛ cōtra deum offendicula et idola nr̄a ponim⁹. b Et iurabis viuit do. Hiero. In ſugillationē.ſ. mortuorū deoꝝ per quos iurat oīs idolatria. c Nouate. Eradicādo vepres: ꝛ ſentes vt munda ſemina ſuſcipiant
ſ.7. a arua mūda. nec mittatis margaritas ante porcos: nec ſanctuꝫ detis canib⁹: nō pōt anim⁹ erūnis mūdi plen⁹ ſemē dei ſuſcipere et fructum facere.
d Circūcidimini do. Hiero: Uiro iuda et habitatorib⁹ hierl̄m p̄cipit̄ vt deſerant occidētē litterā: et ſequātur viuificantē ſpm̄.
e Ne forte. Hiero. Monet ꝛ p̄dicit ne facere cō
ae.3.d pellat̄ q̄ i ninuuitis ꝓbam⁹: q̄b⁹ eſt p̄dicta ſnīa vt īminentē furorē declinarent penitentia.
f Aſcēdit leo ꝛc̄. Hiero. Si q̄s factorē aut auctor ꝓuerſoꝝ dogmatū de eo pōt dici: Aſcēdit leo d̄ cubili ſuo ꝛ p̄do gētiū ſe.le.
g Et p̄do. De quo dicit̄
ſ.109. Omniū inimicoꝝ ſuoꝝ dominabit̄. Qui gloriat̄
ob.2.a dicens: Circuiui terraꝫ et pambulaui eā. Quis eſt enī queꝫ diaboli venena nō tangunt niſi ille q̄ ait:
.14.d Uenit princeps mūdi huius: et in me non habet quicq̄. h De loco ſuo. De abyſſo: in qua eſt religandus. in quā ne mittatur exorat.
i Super hoc accingite vos ꝛc̄. Sine penitentia ſeuiſſimā beſtiam vitare non poſſumus. Et niſi ad deū nō ſolū mente ſed etiam corpore conuertamur. Dū enī vaſtatur eccl'ia: ira dei eſt aperta.
k Principū. Qui legē docere debuerūt: ꝛ ſubiectos a leone defendere.
l Sacerdotes. Qui putabantur eſſe ſapientes.
.1.c Stultam enī fecit deus ſapientiā huius mundi: qꝛ ꝑ illum nō cognouerūt deum. m Prophete cōſternabūtur: Aquila amētes erūt. Quis enim non inſaniat: non perdat cor: cū principes et reges ꝛ ſacerdotes quōdā ſuos ſub leone conſpexerit?
n Et dixi: heu. Quia ſu
.3.f pra dixit. In tempore illo vocabunt hieruſalem ſolium dn̄i ꝛc̄. Nunc dicit peribit cor regis ꝛc̄. Turbatur ꝓpheta in ſe putat
[catchword] deum

a ſ prius penitēdo. b ſ idola.
a uertere. Si abſtuler̄ offendiculā a†
tua a facie mea nō cōmoueberis. b
a ſ ius iurandū veteris te. b ſ deſpectis idolis ꝑ que prius iurabas. ſ hos vere comites habet iuſiurandū: qui ſi defuerint ꝑiuriū eſt.
b † Et iurabis viuit dn̄s ī v̄itatē ꝛ ī c†
a ſ cū hec.ſ.fecerit iſrl': cum ꝑ apoſtolos magiſter gentium fuerit.
iudicio ꝛ ī iuſticia: ꝛ benedicēnt d
a ſ qꝛ ſalus ex iſrael eſt.
euꝫ gentēs ipm̄qꝫ laudabūt. Hec e
a ſ vere fidei.
enī dicit dn̄s virō iuda ꝛ habita
ſ eccleſie.
c tori hierl̄m. † Nouate vobis noua f+
a ſ que ſuffocāt ſemē. b ſ mūdamini. ſ Symmachus purificamini.
d le: ꝛ nolite ſerere ſuꝑ ſpinās. Circū g
a ſ vitia. ſ Symmachus malicias.
cidimini dn̄o ꝛ auferte ꝑputiā cor b+
diū vr̄oꝝ viri iuda ꝛ habitatores
e hierl̄m: ne forte egrediat̄ vt ignis i+
īdignatio mea: ꝛ ſuccēdat̄ ꝛ nō ſit
q̄ extinguat. Ωia aūt hec mala ve
a ſ hec omnia fient.
niēt ꝓpt̄ mālicā cogitationū vr̄a
a ſ in quo cōfeſſio dei. b ſ in qua pax.
rū. Annūciate ī iudā: ꝛ ī hierl̄ꝫ au k+
ditū facite: loq̄mini ꝛ canite tuba l
a ſ cui ſimile. Exalta in fortitudine vocē ꝛc̄.
ī terra: clāmate fortit̄ ꝛ dicite: Cō m
a ſ in vnā fidē. b ſ quaſi hereticorū bella cōſurgūt. xp̄i munimenta nos teneant.
gregāmi ꝛ īgrēdiamur ciuitates
ſ crucis. a ſ ī ſpecula ꝛ ſublimitate eccleſie. n
munitas. Leuate ſignū ī ſiōn. Cō o p
a ſ qui timetis. ſ ad xp̄i auxiliū currite.
fortāmini nolite ſtare: qꝛ maluꝫ q r
a ſ verū nabuchodonoſor.ſ.q̄ iō ī mūdo iſto a me ꝑmittit̄: vt fortitudo veſtra cōprobet̄.
egō adduco ab aq̄lōe ꝛ ꝯtritionē s
a ſ nabuchodonoſor: ver⁹ q̄ tāq̄ leo cir.q.q.d.
b ſ .i. de nequicia vel de inferno vbi retrudet̄.
f g magnā. Aſcēdit leō d̄ cūbili ſuo: ꝛ t† v
h ꝑdo gētiū ſe leuabit. Egreſſus ē d̄ x
a ſ ſcꝫ eccleſiā: vt egreſſi de eccleſia pugnēt cōtra ipam. vn̄: A nobis ex. ſed nō erāt ex no.
loco ſuo: vt ponat t̄rā tūā ī ſolitu y
a ſ eccleſie. b ſ cū floreāt hereticorū cōciliabula.
dinē. Ciuitātes tuę vaſtābūt̄: re
i manētes abſq̄ hitatore. Suꝑ h̄ ac z
cīgite vos cilitījs: plāgite ꝛ vlulate: qꝛ nō ē auerſa ira furoris dn̄i a
a ſ Lxx. a nobis. ſ p̄done eccleſiā vaſtāte ira dei cōtra nos permanente.
vōbis. Et erit ī die illa dicit dn̄s: a†
a ſ inutile erit oē cōſiliū. b ſ qd̄ debet eē ī manu d̄i.
k pēribit cōr reg̃ ꝛ cor p̄ncipū: ꝛ ob b
l m ſtupeſcēt ſacerdotes ꝛ ꝓph̄ę ꝯſter
n nabūt̄. Et dixi: Heu: heu heu: dn̄e c d†
de⁹. Ergo ne decepiſti ꝑpl'm iſtū ꝛ e†
hierl̄m dicēs: Pax erit vob̄. Et ec f g†
a ſ q̄ ſecet ꝛ purget vitia: aliter enī pax ꝛ ꝓmiſſio nō ſequit̄. b ſ qꝛ nihil vitale ī aīa reſeruat̄.
ce ꝑuenit glādi⁹ ūſq̄ ad aīam. In b+
a ſ cū venerit gladius vſq̄ ad aiam ꝛ arca fuerit conſummata.
tēmpore illo dicet̄ populo huic et

uerteris iſrl'. hic accipit̄ ſi ꝓ nō: qꝛ iſta reuerſio
a† nō fuit ſubſecuta. ꝛ ſic apparet cōtumacia. ꝛ eodē mō accipit̄ cū ſubdit̄: a Si abſtuleris of
b fendicula tua.i.peccata quibus me offendiſti.
b Nō cōmoueber̄.de terra tua in captiuitatē babylonicā. c Et iurabis ꝛc̄. Hic ponūt̄ tres
c† comites iuramēti liciti: ꝛ quolibet ſubtracto redꝫ dit̄ illicitū. ſicut eſt iuramētū mēdax qd̄ caret veritate: ꝛ iuramētū iniquū: vt ſi quis iuret ſe hominē occiſurū qd̄ caret iuſticia: ꝛ iuramentū in
d cautū qd̄ caret iudicio diſcretionis: vt ſi q̄s iuret ſine cā ꝛ rōne legitima. d Et bn̄dicēt eum
e ꝛc̄. imp̄cādo ſibi bona ſi fecerit iſta: ꝛ mutat̄ modus loquēdi de ſcd̄a pſona ad tertiā. ſed qꝛ hoc nō fecit: iō in captiuitatē ductus fuit: ꝛ ꝑ iſrael intelligit̄ hic ppl's regni iude: qꝛ iſrl' eſt nomen
f+ generale ad oēs hebreos: ꝛ h̄ ptꝫ ꝑ h̄ qd̄ ſubditur: e Hec enī dicit domin⁹ viro iuda ꝛ ha. ꝛc̄. in aliq̄bus libris interponit̄ habitatori: ſed nō eſt de textu. f Nouate vobis nouale. eſt
g autēꝫ nouale terra de nouo culta prius ſpinis ꝛ ſentibus plena. ꝛ per hoc innuit ꝓpheta qꝫ erāt
b+ inueterati in malicia. g Circūcidimini domino. in circūciſione ſpūali q̄ placet ei: et q̄ ſit illa ſubdit̄: h Et auferte ꝛc̄. i. peccata ꝛ cōſuetu
i+ dines peccādi. i Ne forte egrediat̄ ꝛc̄. i. vindicta mea ꝑ ignē ꝛ qꝛ hoc nō fecerūt in cōtumacia ꝑmanētes. iō ſecuta eſt ſuccenſio ciuitatis et tēpli ꝑ chaldeos tp̄e ſedechie. iiij. Reg. vl. et. ī. xxxix. k Annūciate. Hic cōſequēter ſequit̄ pena cōtumacie. ꝛ diuidit̄ in duas: qꝛ primo ponit̄ cōminatio pene. ſcd̄o cōpaſſio Hieremie. ibi: Et
k+ dixi. Circa p̄mū dicit̄: Annūciate ī iuda ꝛc̄. i.
l oībus notificate. l Et canite tuba ī terra. ad cōuocādū bellatores vndecūq̄. m Et dicite:
m Cōgregamini ꝛ īgrediamur ciuitates munitas vt ibi poſſim⁹ ſaluari. n Leuate ſignū. i. vexillum. o In ſion. vbi erat fortaliciū ciuitat' hieruſalē. p Cōfortamini. ad inuicē. q Nolite ſtare. ocioſi. r Quia malū ego adduco ab
n o p aquilone. i. graue bellū qd̄ nō poteritis ſuſtinere. iō ſubdit̄: s Et cōtritionē magnā. i. ciui
q r tatis ꝛ tēpli deſtructionē. ꝛ ideo qd̄ dicit Hiere. Canite tuba: ꝛ poſtea. leuate ſignū in ſion cōfortamini ꝛc̄. dicit ironice. q. d. ſic facietis. ſed nihil valebit vobis. vnde ſubdit̄: t Aſcēdit leo de
s cubili ſuo. i. nabuchodonoſor de regno ſuo q̄ dicit̄ hic leo: eo qd̄ in vexillo ſuo habebat imaginē leonis vt dicūt aliqui. vel ꝓpter ſuā audaciā
t† v ꝛ ferocitatē. v Et p̄do gentiuꝫ ſe leuauit. qꝛ a multis gētib⁹ p̄das accepit. x Egreſſus eſt d̄
x loco ſuo. ad veniendū cōtra iudeā. iō ſubdit̄:
y Ut ponat terrā tuā in ſolitudinē. ciuitates
y deſtruēdo: ꝛ habitatores captiuādo. Et qꝛ hoc fuit iudeis materia doloris. iō ſubdit̄: z Suꝑ hoc accingite vos cilitijs ꝛc̄. in ſignū triſticie et lamentationis. a In die illa dicit dominus
z peribit ꝛc̄. qꝛ de nocte fugerūt ꝑ locum occultū tamē nō valuit eis. quia cōp̄hendit eos exercitus chaldeorū. iiij. Reg. vlti. et. ī. xxxix.
b Et obſtupeſcent ſacerdotes et ꝓphete: qꝛ dixerant ſedechie regi ꝛ principib⁹ cōtrariū.
c Et dixi. Hic cōſequēter ponit̄ cōpaſſio Hiere
a† mie eo qꝫ erat de populo illo. Et diuidit̄ ī duas: qꝛ primo ponit̄ ipſius dolor in mente. ſcd̄o ī cor
b pore. ibi: Uentrē meū. Circa primū dicit Hieremias. d Heu. interiectio eſt dolentis. ꝛ ponitur ter propter triplicē deſtructionē. ſ. templi: ci
c d† uitatis et populi. e Ergo ne decepiſti populū
e† iſtum: id eſt decipi permiſiſti ꝑ falſos ꝓphetas q. d. ſic. f Dicens: id eſt dicere permittēs per
f g† eos. g Pax erit vobis ꝛc̄. poteſt etiā exponi negatiue. ergo ne decepiſti: quaſi diceret nō: ſed falſi ꝓphete fingentes loqui per te.
b+ h Et ecce peruenit gladius vſq̄ ad animam. ſ. vſq̄ ad intima cordium populi ꝛ principum: et loquit̄ de futuro per modū p̄teriti. ideo ſubdit̄: In tempore illo dicetur ꝛc̄.

Margin notes: † 22.q.1.c. ꝛ iurabunt De iureiu. c. ꝛ ſi xp̄us — † De tho. ſig.c.1. Oſee.10.d — B — C

deū mētitū nec intelligit illud lōge
poſt hoc in ꝓximo futurum.
a Vētus vrens ⁊c̄. Qn̄.ſ.ꝑuenerit
gladi⁹ vſq₃ ad aīam ⁊ fuerit area cō
ſūmata: tūc vent⁹ vrens veniet de de
ſerto q̄ nō eā purget ⁊ vētilet vt pa/
leis huc illucq₃ diſpſis: frumentū in
horrea recōdat. Sȝ ſpūs plen⁹ neq̄/
q̄ȝ pplo: ſ₃ mihi veniet vt meū triticū
diſſipet. b Spiritus plen⁹. Qui
D dā hūc locū ſic exponunt. vt poſtq̄ȝ
purgata fuerit area: reliquie ſalue ſi
Iob.i.b. ent. Vn̄ ſcriptū eſt: Spūs plenitudi/
nis veniet mihi. Vn̄ euāgeliſta: De
plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹.
c Et nūc ego ⁊c̄. Apoſiopeſis ſicut
Virgilius ait Virgili⁹. Quos ego: ſed motos
i.Eneid. p̄ſtat cōponere fluctus. Dicturus ꝓ
ſpera retinet ſe: et triſtibus luxit tri
ſtia. d Ecce quaſi nu. Ventura
cernit vt p̄ſentia: ⁊ babyloniox de/
ſcribit exercitū: cui⁹ currū rotarūq₃
ſtrepit⁹ tēpeſtati ſeuiſſime cōparat ⁊
equoꝝ velocitas aquilis. Exerci/
tus diaboli currus.ſ. ⁊ equites pha
raonis: qd̄ intelligēs vir Eccleſiaſti
cus dicit: Ve nob. qm̄ va.ſu. credēs
Ezec.33.e illi ſnīe. Cū ꝯuerſus ingemuer̄ ſal.e.
e Ve nobis. Quia ꝓpheta quaſi di
gito demōſtrauit: pplus ingemiſcit.
Et nō futura ſed iā facta ſentit dicēs
Ve nobis ⁊c̄. f Laua a ma. Rn̄dit
ꝓpheta: Immo in ꝓpheta dn̄s. La
Eſa.i.d ua ⁊c̄. vn̄ Eſaias: Lauamini mundi
eſtote.ſ. aqua baptiſmi aqua peniten
tie ſalutaris. g Vox eni an. Iux/
ta ſitū iudee loquit. Trib⁹ eni Dan
iuxta libanū mōtē et vrbē q̄ nūc pa/
neas d̄r aquilonē reſpicit. vn̄ vētur⁹
nabuchodonoſor. h De monte
Poſt tribū eni Dan ſuccedit terra
Allego. ephraim ꝑ quā venit in hierl'm. Al
lego. Venit iudiciū dn̄i in terrā do/
mino delinquentē cū omni vbertate
ſupplicij. i Concitate gentes: Ad/
E uerſarios.ſ. q̄ tam diligenter obſide
ant: ⁊ munitionib⁹ vrbē claudāt vt
magis vinearū agroꝝq₃ cuſtodes
q̄ȝ aduerſarios putes. Vult domin⁹
nationes oēs in circūitu ſuam noſſe
ſnīam: et flagellata hieruſalē cūctos
recipere diſciplinā. k Vie tue ⁊c̄.
Quicquid mali nobis accidit vitij
noſtri eſt: nō dei qui dulcē deū verti
mus in amaritudinē: ⁊ cogim⁹ ſeui/
re volentē. Non virib⁹ hoſtiū im/
putet hoc: ſed culpe hierl'm. Si eī in
porcos nō habēt poteſtatē demones
quāto min⁹ in hoīes: ⁊ hoīes quon/
dā ciuitatis dei. l Vētrē m. Hie/
ro. Loquit hoc dn̄s cū ſeditionem ⁊
diſcordiam cernit in eccleſia: ⁊ in cō/
uenticulis ſuis clamare ꝑdicem: et ī
bella cōuerti dei requiē. Vn̄ ſequit:
m Vſq₃ q̄ v.f. ⁊c̄. Vox ꝓphete: ⁊ ꝑ ꝓ
phetā dei dolētis ſup ꝯtritionē ppli
ſui: cui⁹ viſcera ad inſtar hoīs lace/
Ioh.xi.d rant. Sicut ſaluator in morte laçari
Luc.19.g ⁊ ſup hieruſalem fleuit: nec dolorem
celat ſilētio: ⁊ clāgor buccine: ⁊ ſtre/
pit⁹ p̄lioꝝ illi⁹ turbat affectū dū ma
la malis cumulantur: et vniuerſa
†16.q.fi.c. duarū tribuū terra vaſtatur.
et hoc dixi/ n Quia ſtul.po.me. Lxx. q2 p̄nci/
mus. pes ppli mei nō cognouerūt. At ma
giſtroꝝ maior ſit culpa: q̄ȝ ppli dei ſci
entiā nō habēt. Que ē maior ſtulti/
Eſa.i.a cia q̄ȝ boue cognoſcente dominum
ſuum

a ſ nabuchodonoſor vel diabolus.
b ſ non qui purget ⁊ ventilet.
a hierl'm vent⁹ vrēns in vijs q̄ a
a ſ vbi non eſt hoſpitium dei.
ſunt in deſerto: vie filie popu b
li mei nō ad ventilādum ⁊ ad c
b purgādū. Spūs plen⁹ ex his d e
ſ et non populo.
c veniet mihi. Et nunc ego: ſed f g
a ſ vt ſciāt ſe iuſte ſuſtinere qd̄ ſuſtinent.
d lōquar iudicia mea cū eis. Ec h i
a ſ quaſi digito oſtendat.
ce quaſi nubes aſcēdet: ⁊ qua k l
ſi tempeſtas currus eius. Ve/ m
e lociores aquilis equi illi⁹. Ve n
f nobis qm̄ vaſtati ſum⁹. Laua o
a ſ metropolis iudeorum
a malicia cor tuuȝ hieruſalē:
vt ſalua fias. †Vſq₃quo mora p
a ſ que procedunt de corde: cor autem in ſcri
pturis ſanctis pro anima et ſenſibus debem⁹
accipere.
būtur ī te cōgitatiōes noxie?
a ſ iudicium.
g Vox eni annūciantis a dān: q r
h et notum facientis idolum de s t
a ſ vbertas. b ſ Vidit dominus omnes
nationes in circūitu. ſ al's. Dicite gētib⁹.
i monte ephraim. Concitate gē
ſ crebro ſcȝ.
tes. Ecce auditum eſt in hie/ v
ruſalē cuſtodes venire de ter/ x
ra longinqua: ⁊ dare ſup ciui
a ſ vlulantis. b ſ exercitus.
tates iuda vōcē ſuām. Quaſi
cuſtodes agroꝝ facti ſunt ſup
eā in gyro: q2 me ad iracundi y
a ſ actiones tue. ſ o hieruſalē.
k am ꝓuocauit dicit dn̄s. Vie
tue ⁊ cogitatiōes tue fecerūt
ſ per ſe.
hec tibi. Iſta malicia tua quia
a ſ interiora anime penetrauit. ſ vel os.
amara: quia tētigit cor tuuȝ.
a ſ mentis afflictionē patior.
l Vēntrem meū: ventrem me/ z†
um doleo: ſenſus cordis mei a
turbati ſūt in me. Nō tacebo:
qm̄ vocē buccine audiuit aīa b
mea: clamorē ꝑlij. Cōtritio ſu/ c†
per contritionē vocata eſt et
a ſ inſperato.
vaſtata ē omnis terra. Rēpē/ d
a ſ irruente babylonio. ſ ſcȝ quondā ho/
ſpita ī p̄dā ceſſere hoſtiū. ſ quondam.
te vaſtāta ſunt tabernacula
m mea: ſubito pelles mee. Vſq₃ e f
a ſ regem babyloniū: vel a meo ſeruitio re/
cedentes.
quo videbo fugiētēm: audiaȝ
a ſ cauſam ſupponit p̄dictoꝝ maloꝝ.
b ſ non natura ſed ſtudio voluptatis.
n vocem buccine? †Quiā ſtult⁹ g
ſ quia.
popul⁹ me⁹ me nō cognouit. h
ſ facti ſcȝ. a ſ pro ſapientibus.
Filij iſipiēte s ſūt ⁊ vecōrdes. i k

a Ventus vrēs in vijs q̄ ſunt in deſerto:
id eſt ſicut vētus vrēs oīa cōſumēs que cre
a ſcūt in deſerto eo q modicū habent de hu/
miditate: ꝓpter qd̄ citius deſiccant ⁊ cōſū/
b munt a vento vrente. b Vie filie popu/
li mei. q.d. ſic populus me⁹ cōſūmet. iō ſub
c dit: c Nō ad vētilandū ⁊ ad purgādū
d e ſicut in aliquib⁹ terris triticū purgat a ven
to. q2 granū cū palea ꝓijcit ſurſuȝ cū inſtru
f mento ad hoc apto. ⁊ vent⁹ tollit paleas et
g granū cadit in area. q.d. ſic nō purgabitur
h ppl's me⁹: ſed magis cōſumet. iō ſequit:
i d Spirit⁹.i. vētus. e Plenus ex his.ſ.
aduſtionib⁹. f Veniet mihi.i. ad volūta/
k l tē meā. g Et nūc ego. ſupple faciā hoc ex
m odio vel violentia. q.d. nō: ſed ex iuſticia. ⁊
ideo ſubdit: h Sȝ loquar iudicia mea
n cū eis. puniēs eos ꝓ iniq̄tatib⁹ ſuis.
o i Ecce quaſi nubes.ſ. tempeſtuoſa q̄ ſubi/
to ſurgit. k Aſcēdet.ſ. exercit⁹ chaldeo/
rū: ⁊ dicit aſcēdet: q2 iudea eſt in altiori ſitu
q̄ȝ ſit regio vnde venit. l Et quaſi tempe
p ſtas currus eius. ad portandū arma ⁊ alia †Sic
exercitui neceſſaria: ⁊ iſti currus ꝓpter mul
titudinē faciebāt ſtrepidū magnū et terribi
lē ad modū tēpeſtatis. m Velociores aq̄/
lis equi illi⁹. hyꝑbole eſt ad deſignādū ve/
locitatē ⁊ fortitudinē equoꝝ. n Ve no/
q r bis ⁊c̄. Verbū eſt ꝓphete plangētis miſeriā
s t populi ſui īminētē ⁊ cōſulentis pn̄iam dicē/
tis: o Laua a malicia ⁊c̄. vt ꝑ hoc rigor
diuine iuſticie tēperet. p Vſq₃quo mora/
bunt ī te ⁊c̄. quaſi diceret. tu nimis tardas
agere penitētiā: q2 in ꝓmptu eſt dei vindi/
cta. vnde ſubdit: q Vox eni annūcian/
v tis.ſ. ad vētū reg' babylonis. r A dan.
x q̄ eſt ciuitas ī extremitate aquilonari iudee:
exercit⁹ eni chaldeoꝝ venit ex illa parte.
s Et notū facientis idolū.i. regē babylo/
nis q̄ ſe fecit adorari vt deū ī ſtatua aurea:
Dan.iij. t De monte ephraim. locus eſt
ꝓpinquior hierl'm q̄ȝ ſit dan: ⁊ ſm̄ q exerci/
y tus chaldeoꝝ mag' appropinquabat: ſm̄ h̄
currebāt nūcij ſedechie deſtinati ad h̄ ad nū
ciādū ſibi. iō ſubdit: v Ecce au. ēī hieru
ſalē. vbi erat ſedechias. x Cuſtodes ve/
nire.i. chaldeos veniētes ad obſidēdū hie/
ruſalē. ⁊ ita diligēter cuſtodiētes portas et
exitus q nullus poſſet egredi q̄n caperet:
cui⁹ cā ſubdit: y Quia me ad iracundiā
ꝓuocauit. ꝑ idolatriā: ⁊ alia mala ſuprapo
ſita. z Ventrē meū. Hic cōſequēter poni
z† tur dolor ꝓphete in corpore: vehemēs eniȝ
motus mentis gaudij vel doloris redūdat
a ad corpus. ideo dicit ꝓpheta: Ventrē meuȝ
⁊c̄. quaſi diceret. ita affligor in corpore ſicut
mulier ꝑturiēs: vel ſicut vir torſiones horri
b biles ſentiēs. a Senſus cordis mei tur/
c† bati ſunt. ex vehementia doloris. b Qm̄
vocē buccine audiuit aīa mea. videbat eniȝ
in ſpiritu exercitū chaldeoꝝ d̄ ꝓpinquo in/
uaſurum ciuitatē hierl'm cū tubis et clamo/
d ribus bellicis. c Cōtritio ſup cōtritio/
nē. q2 primo vaſtatus eſt populus fame. ſe
cundo gladio d Repente vaſtata ſunt ta/
bernacula mea.i. templum vbi erant multa
e tabernacula. e Subito pelles mee. loqui
f tur de templo ſalomonis ad modū taberna
culi moyſi qd̄ fuit opertū pellib⁹. vt habet
Exo.xxvj. f Vſq₃quo videbo fugientem
per hoc deſignat q populus iſrael non poſ
ſet ſe defendere. g Stultus populus me
g us. falſis prophetis credendo. h Me
non cognouit. verba mea recipiendo: vt ha
h betur.ſ. in multis locis. i Filij inſipien/
tes ſūt. neſciētes diſtinguere vera a falſis.
i k Et vecordes. tanq̄ȝ inſani pſeudo pro/
k phetarum dicta ſequentes.

Sapiētes

¶ ſuum:⁊ aſino pſepe.d.ſ.iſrael do.nō cogno/ſcere ⁊ pſentē cōtēnere quē ſemꝑ cupiebat vi/dere. a Sapientes ſunt: Sapientes mali/cioſi: cui ſimile. Filij hui⁹ ſeculi ſapientiores ſunt filijs lucis in generatione ſua. Et villi/cus iniquitatis que/dā ſapientius feciſſe narratꝰ.⁊ ſerpēs ī pa/radiſo prudētior cū/ctꝭ beſtijs legitꝰ. Illa ergo eſt vera ſapien/tia q̄ cū timore dei iū/gitꝰ. Ubi aūt inſidie ⁊ tergiuerſatio: nō ſa/pientia ſed verſutia et calliditas vocatꝰ.
b Aſpexi ter. Pro/pheta cernit in ſpiri/tu q̄ vētura ſunt: vt audiēs ppl's terreatꝰ ⁊ penitētiā agat: vt nō ſuſtineat q̄ formi/dat. Quicq̄d ſm hi/ſtoriā de iudea et hie/ruſalē dicitꝰ ad eccle/ſiā dei referam⁹: que cum deuz offenderit ⁊ vitijs ⁊ pſecutione vaſtata fuerit: vbi quondā virtutū co/hors ⁊ leticia: ibi mul/titudo peccatoruz et meror verſetur
c Hec ei dicit: Pix/ta ē dñi clemētia ire: terra deſeritꝰ: ſed nō cōſumitꝰ: vt remane/ant qui intelligāt cle/mentiā eius.
d Cogitaui. Ut p̄/dictā auferrē ſenten/tiā: ⁊ ira ſeuiētis nō pueniret ad finem: minat⁹ eſt dominus per Jonam: ſed im/pendentem gladiuz lachrymarum et ge/mituum magnitudo ſuperauit.
e A voce equitis. Deſcribit furentium exercitum a cuius ti/more populus ciui/tatem relinquit ⁊ ar/dua conſcendit: ſed tū iram dei declina/re nō potuit. Hoc to/tū ad eccleſiā poteſt referri: cum deuz of/fenderit: ⁊ aduerſa/rijs tempore perſecu/tionis vel vitijs atq3 peccatis tradita fue/rit. f Tu autez. vaſtata. Hieronym⁹ Hoc idez dicendum cōtra eos qui coniu/gales affectus ⁊ ve/re fidei pudicitiā ꝓ/diderunt.
g Cum veſtie. Hec enī et tuis amatoribus p̄paras: ⁊ lect⁹ angu/ſtus vtrūq3 capere non pōt. Nec deus orna/menta ſuſcipit quibus ante amatorib⁹ tuis placuiſti. h Uocem enī quaſi. Duo exem/pla poſita ſūt et parturiētis ⁊ lugētꝭ: ⁊ q̄cq̄d mulier patitꝰ vel in fetu vel in morte filiorum hieruſalem patiatꝰ in populis.

¶ Circūite

Marginal references: Luc.16.c (beside "cioſi: cui ſimile"); idem. (beside "ſunt filijs lucis"); Gen.3.c (beside "narratꝰ"); Jone.3.c (beside "per Jonam").

a Sapiētes ſunt vt faciant mala: a
b bene aūt facere neſcierūt. Aſpexi b
a ¶ habitatore deleto.
terrā ⁊ ecce vācua erat: ⁊ nihil et c d
a ¶ terroris magnitudinē populo nō vidente.
cęlos ⁊ nōn erat lux in eis. Uidi e
a ¶ hyperbolicos.
mōtes ⁊ ecce mōuebātꝰ: ⁊ omnes f
a ¶ cōturbari videntꝰ. b ¶ circūquaq3.
colles ɔtūrbati ſūt. Intūit⁹ ſū ⁊ ec g
a ¶ qđ ſolet habitatores ſequi. ¶ irā dei ſentiūt elemēta et irrōnabilia ꝑtimeſcūt animalia.
ce nō erat hō: et oē vōlatile cęli re h
a ¶ cū homine: perijtq3 cū pereunte. b ¶ qui ma ri magno iminet oleis conſitus arbuſtis vineiſq3 depreſſus vel condenſus.
ceſſit. Aſpexi ⁊ ecce cārmel⁹ deſer
tus: ⁊ oēs vrbes ei⁹ deſtructę ſūt i
a ¶ inſtantia dñi. b ¶ inſtātia. c ¶ vitio po puli concitate que omniū malorū cauſa.
c a faciē dñi ⁊ a faciē irē furoris ei⁹.
Hęc ei dicit dñs: Deſerta erit oīs
terra: ſ3 tū cōſūmationē nō faciā. k
Lugebit terra: ⁊ mętebūt cęli de l m
d ſuꝑ eo ꝙ locut⁹ ſū. Cogitaui ⁊ nō n o
pęnituit me: nec auerſus ſuz ab
e eo. A voce equitis ⁊ mittētꝭ ſagit/
tā fugit oīs ciuitas. Ingreſſi ſūt p q
ardua: ⁊ aſcenderūt rupes. Uni/
uerſę vrbes derelictę ſūt: ⁊ nō ha
a ¶ que culpa clementē deum amaricaſti.
f bitat i eis hō. Tū aūt vaſtata q̄d r
a ¶ ſub figura adultere alloquitꝰ eā. b ¶ fide ſanguinis chriſti.
g facies? Cūz veſtieris te cōccino: cū s
a ¶ meditatione ſenſus et intelligentia ſpirituali.
ornata fueris mōnili aureo: ⁊ pin t
a ¶ ſi habueris ſtudiū myſteriorū: ⁊ dei ſecreta co gnoſcēdi b ¶ cū deū quaſi virū tuū offenderis.
xeris ſtibio oculos tuos: fruſtrā v
a ¶ demones.
cōponeris. Cōtēpſerūt te amāto x
a ¶ non ſtupri imundiciā. b ¶ deſcribit hierl'm euigilantem atq3 clamantem.
h res tui aiām tuā quęrēt. Uōcē ei y z
a ¶ inter quas poteſt vix reſpirare.
quaſi parturientis audiui: āngu
a ¶ huiuſmodi dolorem nondum experte.
b ¶ eſt talis ſcz.
ſtias vt puerpērę. Uōx filię ſion
¶ ſuos.
inter morientes expādēteſq3 ma
nus ſuas. Uę mihi: quia defe/ a

n Sapientes ſunt vt faciāt mala. iſta eſt ſapientia mūdana que eſt terrena aīalis ⁊ diabolica: Jacobi.iij. b Aſpexi terrā.ſ.iude. c Et ecce vacua erat. bonis oībus ꝑ chaldeos inde ſublatis: ⁊ habitatorib⁹ captiuatis. d Et celos et nō erat lux in eis. loquitꝰ metaphorice. ꝑ hoc deſignās magnitudinē tribulationis iminētis ſm cōmunē modū loquēdi: quo poſitis in an/guſtia magna dicūtꝰ celi obtenebrati: ⁊ hic modus lo/quēdi frequēs eſt in ſcriptura. e Uidi mōtes ⁊c̄.i. principes iudee ⁊ bellatores. f Et ecce mouebātꝰ. ad fugā tanq̄3 viribus diſſoluti. g Intuit⁹ ſum et ecce nō erat homo. q2 partim fuerūt occiſi ⁊ partim in captiuitatē ducti: ⁊ ꝑ fugā euaſerūt pauci: vt habetꝰ j.xl.ca. iō ſubditꝰ: h Et omne volatile ⁊c̄. ꝑ hoc de/ſignās euadentes in fuga. i Aſpexi ⁊ ecce carmel⁹ deſertus. i. iudea a carmelo dominata: eo ꝙ erat lo/cus fertilis et amenus. intelligēdo tamē ō carmelo q̄ eſt in ſorte iude: q2 ali⁹ erat in ſorte ephraim ſterilis. Cetera patēt ex dictis vſq3 ibi: k Sed tū cōſūma/tionē nō faciā. i. populo iſrael oīmodā deſtructionez. q2 poſtea tꝑe Cyri redijt in iudeā et reedificauit tem/plum ⁊ ciuitatē: vt habetꝰ. j. Eſdre et Neemie. q2 tamē hoc fuit poſt. lxx. annos ſm cōmuniorē opinionē. iō ſubditꝰ: l Lugebit terra. tanq̄3 inculta: q̄ dr̄ meta/phorice lugere: ſicut pratū virens dicitꝰ ridere: ⁊ codē modo qđ ſubditꝰ: m Et merebūt celi deſuꝑ. q2 ros et pluuia inde deſcēdentes nō ꝓficiebāt ibi ꝓpter de/fectū hoīm colentiū. n Eo ꝙ locut⁹ ſum. diffiniti/ue hāc vindictā inferendo. iō ſubditꝰ: o Cogitaui ⁊c̄. A voce equitis ⁊c̄. i. equitū regis babylonis. ⁊ ac/cipitꝰ hic ſingulare ꝓ plurali: ſicut Exo. viij. dr̄: Uenit muſca grauiſſima. i. multitudo muſcarū. p Fugit oīs ciuitas. i. habitatores omniū ciuitatuz. q In/greſſi ſunt ardua. i. loca inacceſſibilia equitibus vbi multi fuerūt fame mortui nō audētes inde egredi ad querendū ſibi victū. r Tu autē vaſtata quid faci/es? q.d. nō habebis remediū. vñ ſubditꝰ: s Cū ve/ſtieris te coccino ⁊c̄. loquitꝰ de iudea ſub metaphora meretricis ſe ornantis veſtib⁹: ⁊ iocalibus ⁊ vnguen/tis meretricijs. cum ſubditꝰ: t Et pinxeris ſtibio. id eſt fardinatione: ſicut dicitꝰ ō ieçabel. iiij. Reg. ix. et hoc ad querendū gratiā. v Fruſtra cōponeris. cuius cauſa ſubditꝰ: x Contempſerūt te amatore. tui: id eſt chaldei cū quibus mechata fuiſti per idola/triam. y Animā tuā querent. quā auferent de cor/pore. ideo ſubditꝰ: z Uocem quaſi perturiētis audi/ui ⁊c̄. in quo ꝓpheta deſcribit clamorē morientiū fa/me ⁊ gladio. ⁊ iō ſubdit: a Ue mihi ⁊c̄. lamentans interfectionē populi ſui. Ca. IIII

Moraliter. m† Si reuerteris iſrael ⁊c̄. Hoc litteraliter exponitur ō cōtumacia iudeorū. Moraliter aūt pōt exponi de cōtu/macia malorū religioſorū quib⁹ dicitꝰ: † Si reuerte/ris ⁊c̄. et accipitꝰ hic ſi ꝓ nō. nā multi apoſtate reuer/tuntꝰ magis coacti fame et nuditate q̄3 deuotiōe: ⁊ eo/dē modo cū dicitꝰ: a† Si abſtuleris offendicula ⁊c̄. accipitꝰ ſi ꝓ nō. nā plurimi reuertētes de apoſtaſia: ſic offendunt ſicut antea. ideo ſubditꝰ: c† Et iurabis vi/uit dominus nō in veritate. quia reuertentes ficte ꝓ/mittunt emendationem vite. ideo ſequitꝰ: f† No/uate vobis nouale ⁊c̄. auferentes totaliter priſtina vi/tia. h† Auferte p̄putia cordium veſtrorum: id eſt malas voluntates ad cauendum recidiuū. i† Ne forte egrediatur vt ignis indignatio mea. puniendo vos in gehenna. k† Annūciate in iuda. Hic p̄nū/ciatur punitio contumacie religioſorū: et loquitꝰ pro/pheta ironice de populo iuda. cum dicit: m† Con/gregamini ⁊c̄. quaſi diceret: nō poteritis euadere ma/nus regis babylonis. et per hoc ſignatur ꝙ mali reli/gioſi non poterunt euadere manus demonis. de quo ſubditur: t† Aſcendit leo de cubili ſuo: predo gen/tiū ſe leuauit. ad ducendum ſecum malos religioſos ad infernū. a† Et erit in die illa peribit cor regis et principū. i. dolebit cor bonorū regentiū de ꝑditione ſuorū ſubditorum ſm il/lud Apl'i. ij. Cor. xj. Quis ſcandaliçatꝰ et ego nō vror? ideo in eorū ꝑſona dr̄: d† Heu heu heu dñe. debēt enī timere ne ɔtingat h̄ ex aliqua negligētia ipo/rū. e† Ergo ne decipiſti pplm iſtū. i. decipi ꝑmiſiſti ꝑ ſuggeſtiōes demonū di/cētiū: g† Pax erit vobis. ſic enī ſuggerūt demones hoībus: ꝙ nō damna/buntꝰ pro ſuis peccatis. h† Et ecce ꝑuenit gladius vſq3 ad animam. ipſum iugulās morte culpe ⁊ ɔſequēter morte gehēne. Et qm̄ boni paſtores ō ꝑditio/ne ſuoruz

C Ircūite vias. Grādis amor Ca.V
iuſticie vt nō iuxta interrogationez
Gēn.18.c Abrae ⁊ reſpōſionē dei: ꝙ ꝓ decē vi
ris iuſtis liberet de⁹ ciuitatē iamiāq; peri
turā: ſed ſi vnū inuenerit q̄ faciet iudiciū et
querat fidē.
b Dñe oculi t. Dā
nanꝫ opa iudeoꝝ (in
q̄bus iuxta legis ce
A rimonias exultabāt)
ꝑ fidē chriſtianoꝝ: ꝑ
quā grā ſalui facti ſu
m⁹. c Percuſſiſti
⁊c̄. Greg. Qis diui
na ꝑcuſſio: aut pur
gatio eſt nobis vite
p̄ſentis: aut initium
pene ſequētis: Pro
pter eos q̄ ꝓficiunt
Ps. 93. dictū ē: Qui fingis
laborē ī p̄. Quia dñ̄
flagellaꝫ iniqu⁹ ⁊ cor
rigiꝫ q̄ p̄ceptū audi
re noluit audiuit do
lorē: ⁊ a malis quaſi
p̄cepto dolore cohi
beꝫ. De his xp̄o q̄s
dānāt flagella et nō
emēdāt dr̄: Percuſ
ſi eos et nō doluerūt
⁊c̄. Hec flagella in
hac vita inchoāt: in
eternū ꝑdurāt. Vñ:
Deu.32.c Ignis exarſit ab ira
mea: ⁊ ardebit vſq;
ad īferos deorſū. Et
eſt vnū flagellum qd̄
tꝑaliter incipit ⁊ eter
nis cōſumaꝫ ſuppli
cijs. d Et nō do
B luerūt: Inferūꝫ ſup
plicia vt corrigant
vitia: ſed nō emen
daꝫ hieruſalez nec ꝑ
tormenta.
e Forſitan paupe
res ſūt. Sicut illud:
Mat.21.f Mittā filiū meuz for
ſitan ip̄m verebunꝫ.
Vtitur deus ſermo
ne dubitantis: vt ex
ambiguitate ſentētie
et verborum ſuſpen
ſione liberum homi
nis monſtreꝫ arbitri
um. f Ecce ma
gis hi ſimul cōfrege
runt. Iuxta tropolo
giam qui magni pu
tanꝫ in eccleſia: quia
ſoluūt iugum ⁊ rum
punt vincula: tradū
tur ī ignominias paſ
ſionū: vt faciunt que
nō cōueniūt. g Vincula: Preceptorum
Ps.2. dei nō phariſeorū. de quibus diciꝫ: Dirum
pam⁹ vincula eorū: ⁊ pro.a nob̄ iugū ip̄oꝝ.
h Pardus vigilās. Alexandri impetum
ſignificat: qui ſubditis ſibi varijs gentib⁹
quaſi variatus pardus contra medos per
ſaſq; arma corripuit. Quia vero non de fu
turo ſed de preterito: vel iamiamq; futuris
hiſtoriam texit: ideo de romano tacet impe
rio: de quo forſitan diciꝫ: Omnis qui egreſ
ſus fuerit ex eis ⁊c̄.
i Super quo tibi. Cathalogus peccatoꝝ
hieruſalem: dum dicit ſe deus ignorare quā
ratione poſſit eis miſereri.

cit aīa mea ꝓpter interfectos.
a C †Ircūite vias hic Ca.V a†
ruſalē ⁊ aſpicite ⁊ ꝯſide
rate ⁊ q̄rite ī plateis ei⁹: †
an īueniatis virū facientē iudici b
um: ⁊ querentē fidē: ⁊ propitius
a ſ poterāt aliq̄ in populo cultū dei ſimulare: ⁊ ꝑ dñm iurare: deus autē nō delectaꝫ ſermone ſed ve ritate: et eos diligit quoꝝ v̄ba labiaq; cōſentiūt.
ero ei. Q̄ ſi etiā viuit dñs dixerit c†
a ſ poſt verbū quo dicit: Circūite vias hierl̄m ⁊c̄. propheta loquitur ad dominū.
b et hoc falſo iurabunt. Dñe oculi d e
ſ al's pro.
c tui reſpiciunt fidem. Percuſſiſti f+
ſ tamen.
d eos ⁊ nō doluerūt: attriuiſti eos g
ſ tamen.
⁊ renuerūt accipere diſciplinam.
a ſ ſuper omnia. ſ impudentes ne vitia ſua eru beſcerent.
Indurauerunt facies ſuas ſupra h
a ſ ſaltē in pudore. b ſ mecū cogitās.
petrā: ⁊ noluerunt reuerti. Ego i k+
a ſ in plebe.ſ. ſ vulgus ignobile imperitū ſi nō pōt dei noſcere mādata excuſabile eſt.
e aūt dixi: forſitā pauperes ſūt ⁊ ſtul l
ti: ignorātes viam dñi ⁊ iudiciuz m n
a ſ qui p̄ſunt populo.
dei ſui. Ibo igiꝫ ad optimates et o†
loquar eis. Ipſi ei cognouerunt p
viā domini ⁊ iudiciuz dei ſui. Et q r†
a ſ magiſtri peiores diſcipul': ⁊ quāto in diuitib⁹ maior auctoritas: tāto maior inſolentia peccātū.
f ecce magis hi ſimul ꝯfregerūt iu
ſ legis.
g gum: ruperūt vincula. Idcirco ꝑ s †
a ſ babyloniorū regnum. b ſ Medi et perſe quod ſignificat Vrſa in Daniele.
cuſſit eos leo de ſilua: lup⁹ ad veſ t†
h perā vaſtauit eos: pard⁹ vigilās v†
ſuper ciuitates eorum. Omnis x†
qui egreſſus fuerit ex eis capieꝫ: †
ſ hec omnia patientur.
q2 multiplicate ſunt preuaricati y
a ſ vſu aſſiduo. b ſ a domino.
ones eoꝝ: ꝯfortate ſūt auerſiōes z
i eorū. Super quo tibi propitius a†

ne ſuorū ſubditoꝝ nō ſolū dolēt mente ſz etiā corꝑe: q2 mot⁹ fort' aīe redundat
ad corpus. ideo in eorū ꝑſona ſubdiꝫ poſtea: z† Vētrē meū doleo. Et ſubdi
tur cauſa: c† Cōtritio ſuꝑ cōtritionē vocata eſt. id eſt mors gehenne ſuper
mortem culpe.
In ca.iiij. vbi diciꝫ in poſtilla. Circa primum dicit Hieremias heu.

Additio. Ubi diciꝫ heu heu heu. eadem di
ctio poniꝫ in hebreo ſicut in primo
ca. vbi dr̄ Ha ha ha. Vñ nec ibi nec hic poniꝫ triplex
dictio: ſed eſt vna dictio cōpoſita ex trib⁹ litteris put
poſtill'. ibidē expoſuit ⁊ eodē mō ē ī h̄ loco exponēdū.
C Ircūite. Superi⁹ Hieremias arguit Ca.V
regni iude multiplex flagitiū ꝓpter qd̄ meru
it ſuppliciū. Hic cōſequēter excludit remediū
⁊ diuidiꝫ in duas ꝑtes: q2 primo poniꝫ remedij exclu
ſio. ſcd̄o ſubdiꝫ Hieremie lamētatio. ca.ix. prima ī q̄t
tuor. ſm quattuor remedia q̄ excludit in h̄ ca. ⁊ trib⁹
ſequētib⁹ q̄ ſunt ppl'i iuſticia: ſacerdotū ſanctimonia:
tēpli ſanctitas: doctorū veritas: vt videbiꝫ. Primuz
aūt ꝑ qd̄ poſſet ppl's habere remediū eſſet aliquoꝝ iu
ſticia ꝓ quibus parceret dñs toti populo: ſicut Gen.
xviij. dñs dixit ſe velle parcere toti ciuitati ſodomoꝝ
ꝓ decē iuſtis ſi ibi inuenirenꝫ: ⁊ iſtud remediū in hoc
capitulo excludiꝫ: ⁊ diuidiꝫ in tres ꝑtes: q2 primo ex
cludiꝫ iuſticia vulgariū. ſcd̄o principū. ibi: Ego autē
tertio ſimul iſtoꝝ et illoꝝ. ibi: Suꝑ quo. Circa primū
diciꝫ: Circūite vias hierl̄m querēdo diligēter ⁊ nō ſu
ꝑficialiter. b An inue. vi. fa. iudiciū. i. aliquos vi
ros iuſtos ī tali numero ꝙ ꝓpter eos decēs ſit parce
re cōitati. nō enī accipiꝫ hic virū facientē iudiciū pro
vnico: q2 ibi erat Hieremias ⁊ baruch et adramelech
ethiops q̄ erāt iuſti. Ad h̄ enī ꝙ ꝓ iuſticia aliquoruz
cōitati parcaꝫ: ſufficiēs numer⁹ requiriꝫ. vñ ⁊ abraā
petēs a dño vt ꝓ aliquibus iuſtis parcereꝫ ſodome:
nō fuit auſus vltra decē deſcēdere: Gen. xviij.
c Q̄ ſi eſſet viuit dñs di. quaſi faciēdo reuerētiā no
mini diuino. d Et hoc fal. iu. ⁊ ſic tale iuramētū re
uertiꝫ in diuinā irreuerētiā. e Dñe oculi tui re. fi.
id eſt mētis fidelitatē ⁊ nō tm̄ verba: ſm ꝙ dr̄. j. Reg.
xvj. Homo videt ea q̄ patēt: de⁹ aūt intueꝫ cor.
f Percuſſiſti eos. ꝑ reges aſſyrioꝝ ⁊ egypti q̄ ante
tp̄s Hieremie afflixerāt regnū iude. vt pz. iiij. Reg.
g Et nō do. dolore cōtritiōis de peccatis ſuis. iō ſe
quiꝫ poſtea: h Indurauerūt facies ſuas ſu. pe. in
uerecūde et cōtumaciter peccātes. vt pz ꝑ ſupradicta.
i Et noluerūt reuerti. d̄ malicia ſua ad monita ꝓphe
tarū. k Ego aūt. Hic ꝯñr excludiꝫ iuſticia princi
pū. cū dr̄: l Forſitan pauperes ſunt et ſtulti. vulga
res iſti: cui⁹ cā ſubdiꝫ: m Ignorantes vi. do. q̄ītū
ad p̄cepta moralia ⁊ cerimonialia. n Et iudiciū dei
ſui. q̄ītū ad iudicialia: q2 tales hoīes ſūt ītēti agricul
ture ⁊ oꝑibus mechanicis ⁊ nō mādatis dei audien
dis. o Ibo ḡ ad optimates. i. ad regē ⁊ p̄ncipes ⁊
alios maiores. p Ipſi enī cognouerūt. i. cognoſcere
debuerūt. q Viā dñi ⁊ iu. dei ſui. exponaꝫ: vt. s̄. de
rege enī ſcribiꝫ Deut. xvij. ꝙ debet habere legē ⁊ eam
meditari. ⁊ idē intelligēdū ē de principib⁹. r Et ec
ce magis hi ſi. cō. iu. i. p̄cepta moralia et cerimonialia
trāſgrediēdo. s Ruperūt vincula. i. p̄cepta iudicia
lia q̄ erāt quedā retinacula a trāſgreſſiōe penaꝝ timo
re. ⁊ q2 pctm̄ iſtorū erat grauius ratione ſtatus altio
ris et maioris cognitionis. ideo ſubdiꝫ quadruplex
pena que inflicta eſt iudeis ſucceſſiue ſm diuerſa tem
pora. cum diciꝫ: Idcirco percuſſit eos leo de ſilua: id
eſt rex babylonis qui ꝑ leonē intelligitur: vt dictum
eſt. capi. p̄cedenti. t Lupus ad veſperam. i. rex perſarū ⁊ medoꝝ. q2lz Cy
rus fuerit iudeis beniuolus. tm̄ poſt cū fuerūt aliqui alij eis duri: tenentes eos
ſub ſeruitute graui. v Pardus vigilans ſuꝑ ciuitates eorum: ad eas ſpo
liandum. per hoc intelligiꝫ regnū grecorum: ⁊ potiſſime antiochi illuſtris qui
multa mala intulit iudeis: vt patet. j. Machab. et. ij. x Omnis qui egreſſus
fuerit ex eis capieꝫ. ꝑ romanū imperium ꝑ edom ſignificatum: vt dicit hic Ra.
Sa. ⁊ hoc potiſſime fuit impletū quādo Tit⁹ deſtruxit ciuitatē ⁊ tēplū ⁊ capti
uauit populū. ⁊ cauſa p̄dictorum ſubdiꝫ: y Quia multiplicate ſūt p̄uarica
tiones eoꝝ. ante captiuitatē babylonicam. z Confortate ⁊c̄. poſt tempus
dicte captiuitatis: ⁊ potiſſime tꝑe chriſti: a quo iudei ꝑ deceptionem ſacerdotū
⁊ phariſeorum fuerunt auerſi: vt dictū eſt. s̄. ca. iij. a Suꝑ quo. Hic ꝯſequē
ter deſcribiꝫ malicia omniū laicoꝝ generaliter. Et diuidiꝫ in duas ꝑtes. q2 pri
mo excludēdo iuſticiam eoꝝ ꝯcludiꝫ oppoſita malicia. ⁊ ſcd̄o ſubdiꝫ debita pe
na. ibi: Hec ergo. Circa primū diciꝫ: Super quo tibi propitius eſſe potero. q. d.

a Saturaui eos. Audiāt hoc qui acceptis diuitijs luxurie ſeruiūt.
b Equi ama. Equi cuz nō vident iumentum nō apparent genitalia. Sz cū vident imminent ⁊ irruunt ſup eaz. Hebraice moſechim.i.trahētes vt oſtendatur magnitudo genitalium. vnde in Ecechiele: quaſi aſinorum carnes eorum: Et alibi Aſſimilatus ē iumentis inſipientibus et ſimilis factus eſt illis.
c Et diſſipate ⁊c̄. Audiat eccleſia ꝙ cito muri et ꝓpugnacula diſſipenſ eorum qui non habent ſpem in domino: et preuaricantur in eum. Sed tamen non fiat conſūmatio propter clemētiam iudicis non ꝓpter meritum peccantium.
d Negauerunt dominū ⁊c̄. Audiat hoc eccleſia negligens: ⁊ ꝓuidentiā dei refutans: ꝙ ⁊ gladium et famem ſuſtineat niſi ventura crediderit q̄ dicūſ. e In ignē. Ut icreduli ſermōe tuo cremēſ. Sicut de⁹ ignis cōſumēs ḋr: vt cōſumat in nobis ligna: fenū: ſtipulā: ſi ſupra fundamētū chriſti edificauerim⁹.
f Ignorabis linguā. In hebreo: non intelliges q̇d loquaſ. Eſt eniz malorū ſolatiū ſi habeas hoſtes quos rogare valeas q̇ ītelligāt p̄ces tuas. g Et comedet. Uaſtitatem terre deſcribit: interfectionē multorum: abactionē pecoruz ſubuerſionē vrbiū ⁊ murorum ꝙ gladio hoſtili cūcta capiāſ. h Uerūtamen ⁊c̄. Reliquie ſcz ſalue fient vel eoꝝ qui ī babylonē ducti: vel relicti ad culturā t̄re iudee vel eoꝝ qui poſt ꝑſecutionis ardorē vel fuga: vł ꝯfeſſione fidē deo ſeruauerūt. i Q2 ſi dixerit.
po. Tropologice: Pōt hoc ſup hereticis accipi de quib⁹: A nobis exierunt ſ3 ex nobis nō erāt ⁊c̄. Hereticos nāq3 ꝓijcit dominus ab eccleſia q̇ multo t̄pe ſub nomine eius mēdaciorū ſuoꝝ ſimulacra venerati ſunt: vt foris ea colāt: ⁊ palee ſeparenſ a tritico.
k Dijs alienis ī ter. ⁊c̄. Babylonijs ⁊ chaldeis q̄ſi: Si vos ꝑegrina religio ḋlectat: q̄d lōgīquū neceſſe ē errorē ſuſcipe? Habitate immo ſeruite his quoꝝ deos colitis.

Audi

a ſ non mei.
eſſe potero? Filij tui dereliquerūt me: ⁊ iurāt
a ſ quibus honorē tribuūt dei. b ſ ſine cerere et bacho friget venus amica ſunt vēter et genitalia.
a in his qui nō ſūt dij. Saturaui eos ⁊ mechati ſunt: ⁊ in domo meretricis luxuriabātur.
a ſ nō homines: Homo cū in honore eſſet: non intellexit cōparat⁹ eſt iumentis inſipiētib⁹: et ſimilis factus eſt illis.
b † Equi amatores ī feminas: ⁊ emiſſarij facti
a ſ metaphora. ſ quaſi equus libidine plenus.
ſūt: vnuſq̇ſq3 ad vxorē ꝓximi ſui hinniēbat.
a ſ cū hoc feceris: viſitatione digna es. b ſ viſitabo in virga iniquitates eorum.
† Nūquid ſup his nō viſitābo dicit dñs: ⁊ in
a ſ quaſi iam nō populus dei. b ſ quod in veteri te. ꝑ affectu ponit: in nouo ꝓ veritate: Poteſtatē habeo ponendi animā meā.
c ſ vos gentes de quibus.ꝑcuſſit leo de ſilua ⁊c̄.
ſ Hiero pro vera anima.
gēnte tali nō vlciſceſ animā mea? Aſcēndite
a ſ o hierl'm. b ſ vt ſaluenſ reliquie: et ſint qui annūcient in gentibus gloriā dei. c ſ ſeueritati miſcet clementiam.
c murōs ei⁹ ⁊ diſſipate: cōſūmatiōnē āūt nolite facere. Auferte ꝓpagines ei⁹ quia nō ſūt
ſ alij ſuſtentacula ſcz.
domini. Preuaricatione enī ꝑuaricata eſt in
a ſ decem tribus. b ſ due.
d me dōmus iſrl': ⁊ dōm⁹ iuda. ait dñs: Negauerunt dominū ⁊ dixerūt. Non eſt ipſē neq3
a ſ cui⁹ iudicio fiant omnia: ſed caſu fiunt.
a ſ quod ꝓphete minanſ. b ſ obſidionis.
veniet ſup nos mālū: gladiū ⁊ famēm non
a ſ omnia irrita tranſierunt.
videbim⁹. Prophete fuērūt in ventū locuti:
a ſ domini. b ſ que ſequēs ſermo deſcribit.
⁊ rēſpōſum nō fuit in eis. Hēc ergo euenient illis. Hec dicit dñs de⁹ exercituū. Quia locu
a ſ ꝓphete fuerunt in ventū locuti.
ti eſtis vērbū iſtud: Ecce ego do verba mea
a ſ o Hieremia. b ſ que.ſ.ignis habeant poteſtatem.
e in ōre tuo in ignēm: ⁊ populū iſtū in ligna:
a ſ quaſi nō in ventū locuti ſunt ꝓphete. ſ iam nunc.
⁊ vorabit eos. Ecce ēgo adducam ſup vos
ſ babylonis.
gentem de longinquo: dom⁹ iſrael ait dñs:
a ſ ꝓ quo in hebreo ethan. b ſ cui quondam dominatus eſt Nemroth gigas.
gēntē robuſtā: gēntē antiquā: gentē cuius
f ignorabis linguā nec intelliges quid loquatur.
ſ armatura babyloniorum: Aſſyrij et babylonij perſi et medi ſagittarij ſunt.
Pharetra ei⁹ q̄ſi ſepulchrū patens: vniū
a ſ gens predicta.
g ſi fortes. Et cōmedet ſegetes tuas: ⁊ panez tuū deuorabit: filios tuos et filias tuas comedet: gregē tuū ⁊ armēta tua: et comedet vineā tuā et ficū tuā: ⁊ cōteret vrbes munitas tuas in q̇bus tu habes fiduciaz gladio.
ſ hoſtili.
h Uerūtamē in dieb⁹ illis ait dñs: non faciaz
a ſ grandis ſtulticia: neſcire cur patianſ: cū tāta cōmiſerūt mala.
i vos in coſūmationē. † Q2 ſi dixeritis: quare nobis fecit dñs deus noſter hec oia? Dices
a ſ breuis reſponſio.
ad eos: Sicut dereliquiſtis me: et ſeruiſtis
a ſ Baal vel dijs alienis omnium gētiū. b ſ iudea.
k deō alienō in terra veſtrā: ſic ſeruietis dijs alienis in terra nō veſtra. Annunciate hec domui iacob: ⁊ auditum facite in iuda dicē/

dñs: ex quo nō eſt iuſticia in vulgaribus nec ī principib⁹ ex ꝑte ꝓpl'i: nō pōt tibi remediari. ⁊ iō de vtriſq3 ſubdit:
a Filij tui.i. maiores ⁊ minores. q̇ dicunſ filij regni iude ⁊ et etiā hierl'm q̄ erat metropolis. b Dereliquerūt me.ꝑ idolatriā. c Et iurāt ī his ſcz idolis ad eoꝝ reuerētiā. d Saturaui eos.replēdo bonis t̄palibus. e Et mechati ſunt.ꝑ idolatriā q̄ eſt ſpūalis mechia. ⁊ etiā corporali luxuria. iō ſequiſ: Et in domo meretricis ⁊c̄. f Equi ama. ī fe. ī h̄ notat effrenatā eoꝝ luxuriā. eo ꝙ eq̇ p̄ ardore libidinis aliq̄n inſaniūt poſt equas.
g Unuſquiſq3 ad vxo. ꝓxi. ſui hinniebat.i. ſigna luxurie p̄tēdebat īuerecūde. h Nūq̇d ſu. his nō vi. q.d. ſic iō cōuertit ſermonē ad chaldeos dicēs: i Aſcēdite mu. ei⁹ ⁊ diſ. ciuitatē ⁊ gētē. k Cōſūmationē aūt.i. totalē ꝓpl'i exterminatiōez. l Nolite face. q2 illi q̇ fuerūt ad vitā reſeruati ⁊ ī captiuitatē ducti: poſtea redierunt in hierl'z t̄pe Cyri. m Auferte ꝓ. ei⁹.i. ramos ⁊ nō radices: ꝑ h̄ deſignās reditū dictū. n Quia non ſūt dñi.i. ſeruiētes ei. o Preuaricatiōe enī ꝑua. ē ī me dom⁹ iſrl'.i. decē trib⁹ p̄mo q̄ erāt iā captiuitate ī aſſyrios.
p Et do. iu.i. de trib⁹ poſtea. q Negauerūt dñz.ſ. facto idolis īmolādo.
r Neq3 veniet ſup nos malū. a hieremia et alijs ꝓphetis nūciatū: ſic eī falſo eſtimabāt. iō ſequiſ: s Prophete fuerūt in ventū locuti.i. ꝓ nihilo. Et rñſum nō fuit in eis: q2 nō eſt ſecuta aliqua correctio. t Hec ḡ. Hic ꝯñr poniſ debita pena. ⁊ p̄mo poniſ hui⁹ pene cōmīatio. ſcd̄o cōminatiōis rō. ibi: Q2 ſi dixerit. Circa p̄mū ḋr. Hec ḡ euenient eis.i. pene q̄ ſequunſ.
v Ecce ego do verba mea ī ore tuo. in ignē verbū ē dñi ad Hieremiā q̇ ꝓphetauit ciuitatē ſuccendēdā. s̄. j. ca.
x Et populū iſtū ī ligna. q2 multi de populo cū ciuitate fuerūt cōbuſti.
y Ecce ego adducā ſup vos gentē de lōginquo. q.d. nō miſerebiſ veſtri ex aliqua familiaritate priſtina ſicut ſolet eſſe inter vicinos. z Gentē ro. cui nō poteriſ reſiſtere. a Gētē an. q2 Nemroth cito poſt diluuiū regnauit in chaldea. q.d. exercitata eſt ī armis ab antiquo. b Gētē cui⁹ igno. linguā. ⁊ ideo p̄ces tue non valebunt apud eam: q2 non intelliget te nec tu eam. c Pharetra eius quaſi ſepulchrū patēs. q.d. in ea ſunt optimi ſagittarij ita ꝙ percuſſi ab eis ſtatim moriunſ et ad ſepulchrū portanſ.
d Uniuerſi fortes. ad ſuſtinendum belli labores. e Et come. ſege. tu. ⁊c̄.i. deſtruet oīa bona tua in reb⁹ ꝓle et animalibus ⁊ terre fructibus.
f Uerūtamen in dieb⁹ il. ⁊c̄. exponatur vt. s̄. g Q2 ſi dixeritis. Hic cōſequenter poniſ dicte cōminationis duplex ratio. ſecūda ibi: Iniquitates prima ratio accipiſ ex peccato idolatrie. cum diciſ: h Dices ad eos. tu Hieremias ex domini perſona.
i Sicut dere. me. legem meam tranſgrediendo. k Et ſeruiſtis deo ali. in ter ve.ſ. in iudea. l Sic ſer. dijs ali. in ter. nō ve.ſ. ī babylone vbi multi de iudeis trāſlati ſecuti fuerunt illius terre idolatriam.

Audi

C † Ezech.
† I.9.
D
E † I.16.b

E a Audi ꝑle. Proprie ad iudã loqꝛ̃ ⁊ ad domũ iacob. Iſrl̃ aũt mlto iã tpe exulabat ĩ aſſyrijs. b Qui non ha.cor. ⁊c̃. Dat intelligi ꝙ abſ ꝑcepto naturaliter debem⁹ ĩtelligere q̃ recta ſunt.
c Qui ha. Cuꝫ
Ps.113. ſimile. Oculos habẽt ⁊ nõ videbũt ⁊c̃. Similis illiſ fiũt q̃ faciunt ea ⁊ oẽs q̃ cõfidũt ĩ eis.
F d Iniq̃tates. ⁊c̃. Si qñ mare trãſcẽdat terminos ⁊ pluuia retrahiꝛ̃: manus dñi nõ abbreuiatur vt iſta non faciat. Sꝫ pctã nr̃a ad nos hec veniẽtia declinauerũt: vt pergãt ad alios q̃ nõ peccauerũt.
Esa.5.b Vñ: Mãdabo nubib⁹ meis ne pluãt ⁊c̃. Poſſum⁹ imbrẽ temporaneũ ⁊ serotinũ legẽ atq̃ euãgeliũ accipere: et diuerſas vocationes a ꝑma hora vſq̃ ad vndecimã: ĩ q̃b⁹ operarijs vinee eterne ꝑmiũ ꝓmittitur.
G e Sicut deci. Dũ inuicẽ ſe venanꝛ̃ ad mortẽ ⁊ aliorũ dãnis atq̃ diſpendijs domos ſuas cõplẽt ꝺm illã philoſophoꝝ ſniãꝫ Ois diues aut iniqu⁹: aut heres iniqui: atq̃ vtinam hec tm̃ ab eis fiãt q̃ foris ſũt: ⁊ non a nobis. ⁊ veniẽtiũ ad nos: non mau⁹ cõtẽpleꝛ̃ ſꝫ ora. f Incraſſa. Cui ſiꝉe.
Deu.32.b Incraſſat⁹ ĩpinguat⁹ di. dereli
Ibidem q̃t deũ ⁊c̃. Et incraſſat⁹ ẽ dilect⁹ ⁊ recalcitrauit.
g Et ꝑte. In diuitijs ↄfiſi q̃ſi di
Luc.12.c cãt. Aia multa bona habes poſita ĩ ãnos plurimos. req̃eſce: comede bibe.
Confor.

a ſ multꝭ modis peccatores retrahit ad ſalutẽ: ⁊ ſtultũ vocat pplm̃ q̃ ſapiẽtie reliquit auctorẽ.
a b tes: Audi popule ſtulte q̃ nõ ha- a
a ſ ſimulacris ſimilis.
c bes cor: q̃ habẽtes oculos nõ vi- b c
a ſ qui tanta feci vobis.
detis: ⁊ aures ⁊ non auditꝭ. Me d
a ſ quaſi nõ dilectionẽ quero ꝑfectorũ: ſed timorem incipientium.
ergo nõ timebitis ait dñs: ⁊ a fa
a ſ beneficia narrat: vt ingratos arguat.
cie mea nõ dolebitꝭ? Qui poſui e
a ſ ne litora ingrediaꝛ̃. b ſ tã poteti clemẽto.
arenã terminũ mari: ꝓceptũ ſem f
piternũ qḋ nõ ꝑteribit: ⁊ cõmoue g
a ſ quaſi me ſentiũt q̃ nõ habent ſenſum.
bunꝛ̃ ⁊ nõ poterũt: ⁊ intumeſcẽt
fluct⁹ eius ⁊ nõ trãſibũt illud. Po h
a ſ quondã meo. ſ.
pulo aũt huic factũ eſt cor incre- i
a ſ nõ ſolũ cõtẽnẽs. b ſ terga mihi dederunt.
dulũ ⁊ exãſperãs. Receſſerunt et k
a ſ concito gradu. b ſ nec tacita eos retraxit conſcientia.
abierũt ⁊ nõ dixerũt ĩ corde ſuo.
Metuam⁹ dñm deũ noſtrũ q̃ dat
a ſ per hec omnia bona ſignificat.
nobis pluuiam tẽporaneã et ſe-
rotinam in tempore ſuo: plenitu
dinẽ annue meſſis cuſtodientem
b nobis. Iniquitates nr̃e declina- l
ſ a nobis.
uerũt hec: ⁊ peccata noſtra ꝓhi- m
buerũt bonũ a nobis: q: inuenti n†
a ſ q: aperte negãt deũ: in iq̃tas atq̃ pctm̃ ſi cõfiteaꝛ̃ errorẽ: facile ad miſericordiã flectit deũ.
ſũt in pplo meo impij inſidiãtes
quaſi aucupes laqueos ponẽtes o
⁊ pedicas ad capiendos viros.
e Sicut decipula plena auib⁹: ſic p q
dom⁹ eoꝝ plene dolo. Ideo ma- r s
f gnificati ſunt ⁊ ditati: incraſſati
a ſ cunctos deſpicientes.
g ſũt ⁊ ĩpinguati: ⁊ ꝑterierũt ſermo
a ſ q: dare nõ poteſt.
nes meos peſſime. † Cauſã vidue t
a ſ q: dare nõ pot. ſ iudicis eſt aduocatũ pupillo dare: ⁊ cauſam eius dirigere.
nõ iudicauerũt: cauſaꝫ pupilli nõ v
a ſ quod iuſtũ eſt.
direxerũt: ⁊ iudiciũ paupeꝝ nõn
ſ peccatis.
iudicauerũt. † Nunq̃d ſuꝑ his nõ x
a ſ tam malum. b ſ affectus.
viſitabo dicit dominus: aut ſuꝑ
gẽtẽ huiuſcẽmodi nõ vlciſceꝛ̃ aĩa
mea? Stupor ⁊ mirabilia facta y
a ſ de q̃b⁹ ibo ad optimates. b ſ q̃ futura ꝑdicũt
ſunt in terra. Prophete ꝓphetã- z a
a ſ nemo in his omnibus qui recta ſentiat.
b ſ qui facienda ex lege decernũt.
bãt mendaciũ: ⁊ ſacerdotes ap- b c
a ſ quaſi populus quoq̃ nõ eſt ſine culpa.
plaudebant manibus ſuis: et pọ d
ſ quondã: ſꝫ poſtq̃ talia dilexit me⁹ eſſe deſijt.
pulus meus dilexit talia. Quid e†
a ſ ab eis. b ſ iudicio vel captiuitatis. ſ.
igiꝛ̃ fiet in nouiſſimo eius? f

a Audi popule ſtul. q̃ nõ habes cor. i. intelligẽtiam boni. Cor enĩ frequẽter poniꝛ̃ in ſcriptura ꝓ mente ſeu intelligentia. b Qui ha. oc. ſ. carnis. c Nõ vide. oculis mẽtis. d Me ergo nõ timebitis ⁊c̃. q. d. me debetis timere. ⁊ de offenſa mea dolere. cui⁹ ratio ſubdiꝛ̃: e Qui poſui arenam. i. terrã aridã. f Terminũ mari. quẽ nõ trãſit vltra ſe effũdendo. g Et cõmouebunꝛ̃ ⁊c̃. ſ. q̃tũcũq̃ cõmoueanꝛ̃ ⁊ intumeſcãt fluct⁹ eius: nõ tñ trãſeũt terminũ a me ꝑfixũ: cũ tñ nullã habeant cognitionẽ. h Populo aũt huic. ad imaginẽ dei facto ꝑ rõnẽ ⁊ intellectũ. i Factũ eſt cor incredulũ. verbis meis ꝑ ꝓphetas dictis. k Et exaſperans. i. leges meas tranſgrediẽs. Cetera patẽt in lr̃a. l Iniquitates. Hic ↄ̃ñr poniꝛ̃ ſcḋa rõ q̃ accipiꝛ̃ ex peccato auaricie. et primo cõtinuaꝛ̃ littera hec ꝑcedenti. cuꝫ diciꝛ̃: Iniquitates noſtre declinauerũt hec. i. abſtulerunt. ſ. plenitudinẽ annue meſſis. m Et peccata no. ꝓhi. bonũ a nobis. ſ. bonũ ſpirituale ⁊ temporale. ⁊ ſubdiꝛ̃ quõ: n Quia inuenti ſunt in populo meo impij inſidiantes. ſimplicib⁹ ad eos decipiẽdũ et depauperandũ. o Quaſi aucupes. qui ſtudent decipere aues. ⁊ iõ ſubdiꝛ̃: p Sicut decipula. i. rete aucupũ. q Plena auibus. ab eis deceptis. r Sic dom⁹ eorũ plene dolo. i. bonis ſimpliciũ doloſe acquiſitis.
s Ideo magnificati ſunt ⁊c̃. ⁊ ꝑ. ſer. me. peſſime. q: ꝺm ꝙ dicit apoſtolus. j. Timotꝭ. vj. Radix oĩm maloꝝ eſt cupiditas. iõ ſubdiꝛ̃: t Cauſam nõ iudicauerũt. ſ. iuſte: ſed iniuſte ꝓpter munera. aliqui libri habent: Cauſam vidue. li vidue nõ eſt in hebreo nec in libris correctis. v Cauſam pupilli nõ direxerũt ⁊c̃. q: nõ ſperabãt inde habere lucruꝫ. x Nunquid ſuꝑ his nõ viſitabo. q. d. imo penã debitã inferendo. y Stupor ⁊ mirabilia fa. ſunt in ter. ⁊ q̃ ſint illa ſubdit: z Prophete. ſ. falſi. a Prophetabãt mendaciũ. cũ tñ fingebãt ꝙ loquerenꝛ̃ quaſi ex ore dei qui eſt veritas. b Et ſacerdotes. q̃ ꝑ alijs debent eſſe intelligentes. c Applaudebãt. eorũ mendacijs. d Et populus me⁹ dilexit talia. q: populus cõis ꝓn⁹ eſt ad mala. e Quid igitur fiet. vos ſacerdotes ⁊ ꝓphete falſi. f In nouiſſimo ei⁹. ſcꝫ populi mei. qñ ꝑ chaldeos occideꝛ̃ et captiuabiꝛ̃. q. d. cũ eis cõfuſibiliter moriemini ⁊ captiuabimini. Ca. V

Moraliter.

a† Circũite vias hierl̃m ⁊c̃. Hic ad litterã excludiꝛ̃ iuſticia habitãtiũ ꝓtunc in hierl̃m: ꝑ quã myſtice ſignaꝛ̃ militãs eccleſia ĩ qua ſunt clerici et laici: ⁊ in hoc caplo excludiꝛ̃ iuſticia laicorũ: et clericoꝝ in capitulo ſequẽti. nã de vtriſq̃ pauci comparatiue ſũt iuſti: ⁊ ꝑ oppoſitũ concludiꝛ̃ iniuſticia eoꝝ. Et quantũ ad laicos vulgares diciꝛ̃: † Querite in plateis hierl̃m an inuenietis virũ facientẽ iudiciũ. q. d. paucos valde inuenietꝭ. Matth. vij. Arta eſt via q̃ ducit ad vitã ⁊ pauci intrãt ꝑ eam. c† Qꝫ ſi etiã viuit dñs dixerint ⁊c̃. i. ſi aliquid ſub iuramento ꝓmiſerint vel dixerint nõ tenebunt. f† Percuſſiſti eos et nõ doluerũt ⁊c̃. i. flagellis tuis ſe nõ emẽdauerũt: ſed obſtinati in ſuis fecibus remanſerunt. k† Ego aũt dixi. Hic cõſequẽter oſtendiꝛ̃ ꝓpoſitũ quãtũ ad principes de quib⁹ ſubdiꝛ̃: o† Ibo ergo ad optimates ⁊c̃. Et ſequiꝛ̃: r† Et ecce ipſi magis cõfregerũt iugum ſcꝫ iuſticie ⁊ legis diuine. † Idcirco ꝑcuſſit eos leo. i. diabolus q̃ ḋr leo ĩquãtũ ꝑcutit ꝑncipes plaga ſuꝑbie. t† Et lupus. inquãtũ ꝑcutit eos ſubditoꝝ oppreſſione ⁊ bonoꝝ ſuorũ deuoratiõe. v† Et ꝑdus vigilans. inquãtũ ꝑcutit eos plaga doloſitatꝭ ⁊ malicie. ⁊ ſbdiꝛ̃ eoꝝ pena cũ ḋr: x† Omnis q̃ egreſſus fuerit ex eis. ſ. de ꝑſenti vita. † Capieꝛ̃. a demonib⁹ ⁊ punieꝛ̃ ĩ gehẽna. a† Suꝑ q̃. Hic oñdiꝛ̃ ꝓpoſitũ quãtũ ad vtroſq̃. ſ. vulgares ⁊ principes ſimul ⁊ arguũtur de infidelitate cũ ḋr a dño: a† Filij tui dereliquerunt me ⁊c̃. arguũꝛ̃ etiã ḋ luxurie feditate cũ ḋr: f† Equi amatores ĩ femĩas ⁊c̃. ⁊ ſubdiꝛ̃ pena cũ ḋr: i† Aſcẽdite muros ei⁹ ⁊ diſſipate. auferẽdo ab eis ꝑſidiũ angeloꝝ: ſic ĩ ꝑſona eorũ ḋr Hiere. lj. Curauim⁹ babylonẽ ⁊ nõ ẽ ſanata: dereliquam⁹ eã. k† Cõſũmationẽ aũt nolite facere. ħ ḋr eo ꝙ ĩ vita ꝑſenti põt peccator ſemꝑ ad bonũ reuerti. q† Negauerũt dñm ⁊c̃. ſ. factis de q̃b⁹ ḋr Titũ. j. Cõfitenꝛ̃ ſe noſſe deũ: factis aũt negãt. r† Neq̃ veniet ſuꝑ nos malũ. ſic enĩ dicũt ſi aliq̃ peccatores de⁹ nõ fecit nos ad dãnãdũ ⁊ verũ dicũt ſi faciam⁹ debitũ noſtrũ. ideo ſequiꝛ̃: v† Ecce ego do ṽba mea in ore tuo in ignẽ. debẽt ei ꝑdicatores ignẽ gehenne obſtinatis in malo denũciare. y† Ecce ego adducam ſuꝑ vos gẽ. ⁊c̃. id eſt demones de inferno que dicunꝛ̃ hic gens robuſta quia non eſt poteſtas ſuper terram que eis compareturr: Iob. xlj. Et gens antiqua. Nam a mundi principio peccauerũt

peccauerũt. e† Et comedet ſegetes tuas ⁊c̃.i.cõſumet oĩa bona tua. g† Q; ſi dixerit⁹ quare nobis fecit dñs de⁹ noſter hec oĩa? Et reſpondet duplex cauſa. Prima eſt multiplicatio peccatorũ cõtra dñm cũ dicit: i† Sicut dereliquiſtis me ⁊ ſeruiſtis deo alieno ⁊c̃. Secunda eſt multiplicatio peccatorũ ꝯtra ꝓximũ ꝗ tangit cũ dicit poſtea. n† Inuenti ſunt ĩ populo meo impij inſidiantes.ſ.ſimplicib⁹ ad defraudandũ eos verbis mendacib⁹. e† Quid igit fiet in nouiſſimis eius. quaſi diceret grauiſſime puniet.

In ca.v.vbi dr̃ in poſtilla. Dñe oculi tui reſpiciũt fidem.

Additio. Quod dicit. Domine oculi tui reſpiciunt fidẽ. ꝓprie poteſt exponi de vera fide ꝑ quã homo iuſtificat. ſm illud Abac.ij. Iuſtus in fide ſua viuit. q̃ quidem fides non erat in viris hieruſalẽ de quibus hic agit: quod ꝓpheta ꝓbat ex hoc ꝙ licet deus percuſſerit eos per aduerſarios: nõ tamẽ dolebant per penitentiã eo ꝙ credebãt ꝙ hoc non ꝓcedebat ex ꝓuidentia diuina eo modo quo philiſtei dicebãt. j. Reg. vj. Nequaꝗ̃ manus eius tetigit nos: ſed caſu accidit. vnde perſeuerabãt in peccatis ſuis tanꝗ̃ nõ eſſent a deo flagellati: ⁊ hoc eſt quod dicit: Domine oculi tui reſpiciunt fidem. per quã iuſtus credit ꝙ tu punis peccatores: quia das vnicuiqꝫ ſm opera ſua. ⁊ tu reſpicis ꝙ iſti non habẽt talẽ fidẽ. qđ patet ex hoc: quia tu percuſſiſti eos ⁊ non doluerunt: ſed potius indurauerunt facies ſuas et noluerũt reuerti: vt patet in littera. Et ſic ex ſua impendentia arguit defectum fidei eorum.

Glo. ordi.

Ca. VI

c Confortamini. Quia iamiãqꝫ ab aquilone nabuchodonoſor venturus eſt: o habitatores hieruſalẽ: arma corripite: vt hoſtib⁹ poſſitis reſiſtere. Hec oĩa referam⁹ ad eccl'iam: vt ſi dereliquerit ⁊ ꝑſecutionis ĩpetus fuerit ꝑparet ſe ad reſiſtẽdũ.

b Hierl'm ⁊ the. Hiero. Hieruſalẽ ĩ tribu beniamĩ ſita ẽ: Thecuã viculũ ĩ mõte ſitũ. xij. milib⁹ ab hierl'm ſepatũ quotidie oculis cernim⁹. Inter hos ali⁹ vicus eſt ꝗ̃ lĩgua ſyra ⁊ hebrea bethacaren noĩat in mõte poſitus. c Specioſe. Deſcribitur pulchritudo hierl'm: ꝗ̃ ẽ ipſa ſion: vt aliud totã vrbẽ: aliud arcẽ vrbis ſonet. Sion enĩ arx. i. ſpecula interp̃tat: ⁊ ſpecioſe mulieri cõparat.

d Paſtores. Satis elegãter ponit hic verbũ hebreũ: quod ꝗttuor l'ris ſcribit. Res: eyn: ioth: men. Si enim legat reim amatoreſ: ſi roim paſtores ſignificat: Uel iuxta metaphorã pulchre mulieris amatores vel iuxta euerſionẽ vrbis: intelligant paſtores. quorũ alij feſtinãt ad polluendũ ſcortũ: alij ad vrbis excidium

e Ue nobis quia decli.⁊c̃. Hiero. Illis dicẽtib⁹ ſurgite: ⁊ aſcen. iſti reſpondent ve nobis ⁊c̃. et eſt hic ſenſus ſi ꝑ diẽ hoc patimur ꝗd ꝑ noctẽ patiemur.

49. f Surgite. Qui dixerũt conſurgite et deſcẽdite ⁊c̃. ſeſe illis verbis ꝓuocãt ad bellũ: Surgite et aſcendam⁹ in nocte: vt ſciãt aduerſarij nõ tẽporis eſſe victoriam: ſed virtutum.

g Sicut frigidã: Sine calore fidei eccleſia ſpiritu feruentes.

4. b Mala aũt frigida. vnde Refri

27. geſcet charitas multorũ. Et illud aſſimilabor deſcẽdentibus in lacũ. Semel ſufficiat dixiſſe lacũ nõ ſtagnũ ſonare ſm grecos: ſed ciſternaꝫ: ꝗ̃ ſyro et hebreo ſermone gab dicit.

h Iniquitas. Lxx. Impietas ⁊ miſeria audient ĩ ea cõtra faciem eius. ꝑ omnẽ dolorẽ ⁊ flagellũ erudieris hierl'm ⁊c̃.

i Erudire hierl'm. Hierony.

4. b Per hoc diſcimus ꝙ flagellet deus omnem filiũ quẽ recipit. et iđ plagis et tormẽtis erudit hieruſalem vt corrigat et non

recedat

Ca. VI

a Confortami
ſ hieroſolymite. ſ filij dextere.
ni filij beniamin in
b medio hieruſalẽ: et in thecua b
a ſ tuba b ſ villa vinee.
clãgite bũccina: ⁊ ſuꝑ bethã
caren leuate vexillũ: q2 ma
a ſ a quo exardeſcũt mala ſuꝑ terrã.
lum viſum eſt ãb aquilone ⁊
c cõtritio magna. Specioſe et c†
delicate aſſimilaui filiã ſion: d
a ſ ſicut ad mulieres amatores. b ſ principes. c ſ exercitus chaldeorum.
d ad ẽã veniẽt pãſtores ⁊ grẽ e
ges eoꝝ. Fixerũt in ea tento f g
a ſ ad obſidionẽ vrbis. b ſ princeps.
ria ĩ circũitu. Paſcet vnũſqſ h
a ſ turmas ſuas. ſ vel am. b ſ ꝑ̃ate.
qꝫ ẽos qui ſub mãnu ſua ſũt. i
a ſ paſtores ſcꝫ dicẽt gregib⁹ ſuis. ſ domini enĩ imperiũ eſt. ſ confirmante.
b ſ hieruſalem.
Sanctificãte ſuꝑ eãm bellũ: k†
a ſ cito. b ſ nõ nocte. nõ ꝑ inſidias plena luce pugnemus: nemo eĩ nobis reſiſtet. l
cõſurgitẽ et aſcendam⁹ ĩ mẽ m n
e ridie. Ue nobis q2 declina o
a ſ alij defecerũt. b ſ Cui ſimile: Maioreſqꝫ cadunt altis de montib⁹ vmbre.
uit dies: quia lõgiõres fãcte
f ſunt vmbre veſpi. † Surgite p
et aſcẽdam⁹ in nocte: ⁊ diſſi
a ſ vel fundamẽta. ſ que firmitate murorũ vallant. b ſ quaſi de victoria certi ſumus q2 dominus precepit.
pem⁹ dõmos ei⁹. Quiã hẽc
dicit dñs exercituũ. Cedite li q
a ſ vel fodite. ſ hic ſignificat vrbẽ nõ ſtatim ſꝫ longa obſidione capiendam.
gnũ ei⁹: ⁊ fũditẽ circa hierl'm r s
a ſ munitionibus faciendis. b ſ enim.
aggerẽm. Hẽc eſt ciuitas vi t
a ſ dei ſ Viſitabo in virga iniquitates eorũ. b ſ ſicophancia. ſ hoc maximũ inter peccata.
ſitatiõis oĩs calũnia in me v†
ſ ergo.
g dio eius. Sicut frigidã facit x†
ciſterna aquã ſuam: ſic frigi
h dã fecit maliciã ſuã. Iniqtas y
⁊ vaſtitas audiet ĩ ea corã me
i ſemꝑ ĩfirmitas ⁊ plaga. Eru z
dire hierl'm ne forte recedat a

Nico. de lyra.

a† c Confortamini. Hic cõſequẽter Ca. VI excludit ſecũdũ remediũ. ſ. ſacerdotũ ſanctimonia ꝑ qua parceret ppl'o ſi adeſſet ſicut ad p̃ces aaron et oblationẽ incenſi extinctus fuit ignis ꝗ̃ deuorabat ppl'm: Nu. xvj. ſed hoc remediũ in hoc ca. excludit: qđ diuidit ĩ quattuor ꝑtes: q2 primo punitio populi nũciat. ſcđo cã punitionis aſſignat ibi: Oĩs calũnia. tertio remedium ꝑ ſacerdotes euacuat. ibi: A minore. quarto denunciatio punitionis iterat. ibi: Propterea. Circa primũ dicit ꝓpheta. Cõfortamini filij beniamin ĩ medio hierl'm: ad defendẽdũ eã. hoc aũt dicit q2 hierl'm ꝓ vna ꝑte erat in ſorte beniamin. b Et in thecua clangite ⁊c̃. Thecua eĩ et bethacaren erãt duo fortalicia in iudea ĩ parte aquilonari reſpectu hierl'm. ⁊ iđ in illis fuerũt poſite armatorũ cuſtodie ad impediẽdũ iter exercit⁹ chaldeorũ veniẽtis ex illa ꝑte verſus hierl'm. vt dictũ eſt. s. ca. j. c Specioſe et delicate. ſ. mulieri ꝗ̃ nõ põt ſuſtinere aliquid laboris. d Aſſimilaui fi. ſion. i. hierl'ꝫ. ꝗ̃ dicit filia ſiõ: eo ꝙ tẽplũ ⁊ reg' palatiũ erãt in monte ſion: et ꝑ hierl'm hic intelligit ppl's habitãs in ea: ⁊ iđ qđ dictũ eſt: Confortamini ⁊c̃. dicit ironice. q. d. ꝓpheta. ſic facietis vos p̃parantes ad reſiſtendũ: ſed nõ poteritis. vñ ſubdit: e Ad eã. ſ. hierl'm. e Uenient paſtores ⁊ greges eorũ. i. principes exercitus regis babylonis cũ acieb⁹ ſuis. g Fixerũt in ea tentoria in circũitu ſic eã occidendo: vt nullus poſſet egredi ad fugiendũ nec ingredi ad p̃bẽdũ obſeſſis auxiliũ. h Paſcet vnuquiſqꝫ. principũ dictorũ. i Eos qui ſub manu ſua ſunt. de p̃dis terre. k Sãctificate ſuꝑ eũ bellũ. i. cõfirmate. q2 ſãctũ in vna ſignificatione idẽ eſt qđ firmũ. l Cõſurgite. verbũ eſt bellantiũ cõtra hierl'm. ⁊ mutuo ſe exhortantiũ. m Et aſcendam⁹. muros ei⁹. n In meridie. in quo deſignat deſideriũ eorum ad bellandum cõtra ciuitatem: quaſi non retracti pre feruore ſolis ab actu bellandi. † 16. q. 7. c. ⁊ h̃ dixim⁹ in princi.

o Ue nobis quia declinauit dies: ⁊ ſic non poterimus eam capere ante noctẽ. p Surgite et aſcendamus in nocte, totum iſtud dicit ad exprimendũ dictũ deſideriũ chaldeorũ. quaſi non retrahant a bello ꝓpter tenebras noctis et quãdo homines ſolent quieſcere a labore diurno. B

q Cedite lignũ eius. i. ligna regiõis in circũitu. r Et fũdite. i. effundite. s Circa hierl'm aggerem. i. cõgeriẽ. de lignis terra ⁊ lapidibus ad implẽdũ foſſata. t Hec eſt ciuitas viſi. i. punitionis a deo. v Omnis. Hic ꝯſequẽter dicte punitionis aſſignat cauſa. cũ dicit: Omnis calũnia ĩ medio eius quia potẽtiores oĩbus modis querebant occaſiones cõtra minores ad rapiendũ bona eorũ. x Sicut fri. fa. ci. aquã ſu. ⁊c̃. Hoc eſt dictũ ꝙ charitas in populo erat totaliter refrigidata et ꝑ cõſequẽs malicia augmẽtata: ſm ꝙ dicit ſaluator Matth. xxiiij. Et qm̃ abundabit iniquitas refrigeſcet charitas multorũ. In hebreo habet: Sicut puteus effluit aquã ſuã. ſ. cõtinue: ſic populus cõtinuat maliciã ſuã. y Iniquitas ⁊ va. au. in ea. i. deſtructio et plaga. z Erudire Hie. verbũ eſt dñi quaſi cõpatientis. a Ne forte recedãt ãĩa mea a te. i. dilectio mea.

Ne forte

recedat aĩa dei ab ea. Si qñ igiꝛ crebris anguſtiꝭ ſubiacemꝰ: iſtiꝰ verſiculi recordemur: ꝑ oẽm dolorẽ ⁊ flagellũ erudierꝛ hieruſalẽ. a Uſqꝫ ad racemũ. Quaſi cũ vaſtata fuerit hierl̃m reliquie ſalue fient. Uel ſic: Ne vnꝰ q̃dẽ racemꝰ remaneat: ⁊ q̃modo vĩdemiator ſic quocunqꝫ inueneris ꝓtrahe ĩ babylonẽ quaſi in cartallũ vel in torcular.

b Incircũciſe au. ⁊c̃. Notandũ ꝙ circũciſio in ſcripturis tribꝰ dꝛ modis. In ꝑputio: in corde: in auribus. vnde: Qui habet aures audiendi audiat. (Mat. 11. b)

c Idcirco furore. Quaſi venientẽ irã dei ꝓſpicio ⁊ furore eius et iracundia plenus ſum ⁊ vltra ſuſtinere nõ poſſum. Nec pro peccatoribus audeo depꝛcari deum. d Extendã. Lxx. Eleuabo: vtrũqꝫ autem ꝑcutientis habitꝰ eſt. vnde: Et adhuc manꝰ eiꝰ extenta ſiue excelſa. (Eſa. 5. f)

e Et curabant cõ. Quaſi cũ tanta facerent mala tñ ꝓſpera queqꝫ populo meo nũciabant. Et quaſi curare cupiebant vulnus ⁊ cũ ignominia fi. p. m. dicentes pax pax. Hoc ꝓprie de ſacerdotibus et doctoribus intelligẽdũ eſt qui diuitibus ⁊ honoratis repromittunt ꝓſpera et clementẽ ꝑdicant deum: magis illos ſupplicio et dei iracundie ꝑparãtes.

f Confuſi ſunt ⁊c̃. Expreſſius hic legendũ ẽ iuxta hebraicum. Et cũ inquit tanta fecerint nũq̇d confuſi ſunt. nunquid erubuerunt in ſcelerib ſuis? quin potius peccatũ auxerunt contemptu.

g Neſcierũt: Noluerũt: ſed nimio cõtẽptu ⁊ vitio violenti mali nec intelligere q̇dẽ potuerũt. Grãdis impietas nõ ſolũ nõ cauere: ſed ne intelligere velle peccata: ⁊ nullam habere diſtantiã bonorũ malorũqꝫ operũ.

h State ſup ⁊c̃. Legamꝰ euãgelicã parabolã in qua negociator bonos oẽs vẽdidit margaritas. vt vnã emat ꝑcioſam: vt ſcꝫ ꝑ patriarchas ⁊ ꝓphetas veniamꝰ ad eũ q̃ dicit: Ego ſũ via. vnde: State ſup vias ⁊c̃. (Mat. 13. f) (Joh. 14. a)

i Uocẽ tu. Hiero. Uo. tube: mandata euangeliꝭ vel doctrinã apl̃oꝝ. vnde In montẽ excelſum aſcende tu qui euãgelizas ſyõ. Exalta ſicut tuba vocem tuam qui annuncias hieruſalem. (Eſa. 40. b) (Ibi. 58. a)

Ut q̃d

---

aĩa mea a te: ne forte ponã te deſertam terrã inhabitabilẽ. Hec dicit dñs exercituũ. Uſqꝫ ad racemũ colligẽt quaſi ĩ vinea reliquias iſrl̃. Cõuerte manum tuã quaſi vindemiator ad cartallũ. Cui lo/

ſ quia.

quar ⁊ quẽ cõteſtabor vt audiat. Eccẽ

a ſ qꝛ nolũt: nõ poſſe ei de cõtẽptu et infidelitate deſcẽdit.

incircũciſe aures eoꝝ: ⁊ audire nõ poſ/

a ſ ideo. b ſ quod datũ eſt eis ĩ ſalutẽ. c ſ vitio eorũ verſum eſt in penam.

ſunt. Eccẽ verbũ dñi factũ eſt eis in opprobriũ: ⁊ nõ ſuſcipiẽt illud. Idcirco furore domini repletus ſum: laboraui ſu/

a ſ furorẽ. ſ ꝓpheta ad chaldeũ. b ſ nulli parcaꝛ etati

ſtinens. Effundẽ ſup paruulũ foris: et

a ſ ad repugnandũ arma corripuerat. ſ vir eni dulciſſima eius noia pariter ſentiũt captiuitatem.

ſuper cõſiliũ iuuenũ ſimul. Uir eni cuꝫ

a ſ patet ꝙ ſenectus nõ eſt etas vltima. b ſ quẽ decrepitum vel depoſitum dicimus.

muliere capietur ſenex cuꝫ pleno dieꝝ:

a ſ hec oĩa referimꝰ ſpũaliter ad eccleſiã: ſi dñm offenderit

⁊ trãſibũt domos eoꝝ ad alteroſ: agri

a ſ coniunx ſcꝫ et poſſeſſio.

⁊ vxores pariter: qꝛ extẽdaꝫ manũ me/

a ſ qui ſemꝑ in vitio. vnde: Ue habitatoribus terre.

am ſuper habitãtes terrã dicit dominus. †A minore quippe vſqꝫ ad maiorẽ

a ſ Radix oĩm malorum auaricia. b ſ qui mendaciũ prophetat.

omnes auaricie ſtudent: ⁊ a ꝓphetã vſ

a ſ qui peruerſe interꝑtantur legẽ: dicit enim in alio loco ꝓpheta: Querite legẽ a ſacerdotibus.

qꝫ ad ſacerdotem cuncti faciũt dolum. Et curabãt cõtritionẽ filie populi mei

ſ omnino.

cũ ignominia dicẽtes: Pax pax: ⁊ nõn erat pax. Confuſi ſũt qꝛ abominatiõeꝫ fecerũt? Quin potius cõfuſione nõ ſũt

a ſ nec ſcientiã quidã: nec ſenſum pnie habuerunt.

confuſi et erubeſcere neſcierunt. Ꝙob/

a ſ qui prius ſtabant. ſ vitijs ſuis.

rem cadẽt inter ruentes: in tẽpore vi/

a ſ pene. ſ a nabuchodonoſor. ſ ruentibꝰ ſociati.

ſitationis ſue corruent dicit dominus.

a ſ prophetas.

Hec dicit dñs: State ſuper vias: ⁊ vi/

ſ ſic. a ſ diligenter inquirite. b ſ que multorũ ſanctorũ. ſ trite veſtigijs. ſ in euangelio.

dete †⁊ interrogate de ſemitis antiquis

a ſ quaſi hec via inuenta ꝑbet refugiũ aĩabus credentiũ.

que ſit via bona: ⁊ ambulate in ea: ⁊ inuenietis refrigeriũ animabus veſtris.

a ſ econtrario. b ſ per viam. ſ. euangelij. c ſ hec propheta dicente ꝓprie de ꝑfidia iudeorum ſtatim infert: Cõſtitui ſuꝑ vos ſpecu.

Et dixerũt: Nõ ãbulabimꝰ. Et cõſtitui

a ſ ſcꝫ apoſtolorũ chorũ. vnde: Fili hominis ſpeculatorem dedi te domui iſrael. b ſ dicens.

ſuꝑ vos ſpeculatores. Et dixi: Audite

a ſ inuitati ad cenã noluerũt venire b ſ vnde: Cito conuertimur ad gentes.

vocẽ tube ⁊ dixerũt nõ audiemꝰ. Jõ au

a ſ alij cognoſcite qui paſcitis gregẽ: epiſcopi ſcꝫ et ꝑſbyteri. b ſ nõ iudaica ſed omniũ nationũ.

dite gẽtes ⁊ cognoſcite ꝯgregatio: quã

a ſ incredulis. b ſ totꝰ orbis: ſicut illud Eſaie: Audi celũ: ⁊ auribꝰ ꝑcipe terra q̃. ſ. dñs ppl̃o iudeorũ facturꝰ ſit.

ta ego faciã eis. Audi tra †Ecce ego ad/

---

a Ne forte ⁊c̃. Uſqꝫ ad racemũ colligẽtli. vſqꝫ teneꝛ hic excluſiue: ⁊ eſt ſenſus ꝙ ſicut pauci racemi euadũt manus vindemiatorũ: ſic pauci iudei euadent manus chaldeorũ. iõ ſubdiꝛ: b Cõuerte ⁊c̃. ad cartallũ. qd̃ eſt inſtrumẽtũ quo portãtur vue ad preſſoriũ: ⁊ eſt verbũ dñi directũ ad exercitũ chaldeoꝝ q̇ partim occiderũt ⁊ partim captiuauerũt: ppl̃m ipſuꝫ ducentes ad preſſoriũ mortis ⁊ anguſtie. In hebreo habeꝛ: Ad iteratas ſcrutationes: ꝑ hoc deſignaꝛ captiuatio iudeoꝝ q̃ remãſerãt cũ godolia: quo interfecto fugerũt in egyptũ ꝯ̃ ꝯſiliũ Hieremie: vt habeꝛ. ĩ. xliij. ⁊ ibi cũ egyptijs perierũt per chaldeos: vt hr̃. ĩ. xliiij. c Cui lo. Uerbũ eſt Hiere. deſperantis de iudeoꝝ correctione. iõ ſubdiꝛ: d Ecce ĩcir. au. eo. In hebreo habeꝛ: obturate. e Ecce verbũ do. ⁊c̃. qd̃ eſt peſſimũ: qꝛ peiꝰ eſt ipm vituperare qꝫ nõ audire: ꝓpter qd̃ ſubdit ꝓpheta. f Idcirco fu. do. i. eius vindicta. g Plenꝰ ſum. qꝛ plene reuelata eſt mihi ſuꝑ populũ futura. h Laboraui ſuſti. i. ppl̃o meo cõpatiẽs. i Effunde. id eſt effundẽs dictã vindictam. ⁊ loquiꝛ Hiere. ad dñm. k Suꝑ paruulum foris ⁊c̃. quaſi dicat: nõ parces alicui rõne etatis ſexus aut cõditionis. l Et tranſibũt do. eoꝝ ad al. i. bona ĩ domibꝰ eoꝝ. m Agri. i. bona agroꝝ. chaldei eni non remãſerũt in terra ad poſſidẽdũ domos ⁊ agros in iudea. n A minore. Hic cõſequẽter excludiꝛ remediũ qd̃ poſſet haberi ꝑ ſacerdotiũ. ⁊ primo ꝓpter maliciaꝫ eoꝝ. ſcd̃o ꝓpꝛ diſplicẽtiã ſacrificioꝝ. ibi: Ut q̇d. Circa primũ dꝛ: A minore quippe id eſt a leuita q̇ miniſtrabat ſacerdoti. o Uſqꝫ ad maiorẽ. i. ſũmũ ſacerdotẽ. p Oẽs auaricie ſtudẽt. varijs cautelis ⁊ dolis ſubtrahẽdo bona laicoꝝ. q Et curabãt cõtritionẽ filie ppl̃i mei. i. deſtructionẽ hierl̃m ꝑ ꝓphetas dñi nũciatã. r Cũ ignominia. i. cũ falſitate. s Dicẽtes pax pax. ſ. ppl̃o ⁊ ciuitati. t Cõfuſi ſũt. i. cõfundenꝛ in deſtructione ciuitatis. qꝛ tũc eoꝝ falſitas apparebit ⁊ ipſi ignominioſe occidenꝛ et captiuabũtur. v Quin potiꝰ cõfuſione nõ ſunt cõfuſi. qꝛ etiã ante deſtructionẽ ciuitatis apparuit eoꝝ falſitas ĩ multis de quo nõ erubeſcebant ſꝫ magis errorẽ ſuũ mẽdacijs palliabãt. x Ꝙobrẽ cadẽt iter ruentes. qꝛ in captiõe hierl̃m fuerũt cũ alijs partim occiſi ⁊ partim capti. y State ſu. vi. i. varios viuẽdi modos. z Et videte. inſpiciẽdo ſcripturas. a Et interrogate. a ꝓphetis dñi q̇ ſciũt intellectum ſcripturaꝝ ꝑ reuelationẽ ſpũſſancti. b De ſemitꝭ an. i. ãtiquoꝝ. ſ. abraã iſaac ⁊ iacob ⁊ alioꝝ ſctõꝝ patrũ. c Et ambulate ĩ ea. aliter etiã eiꝰ cognitio nõ ꝓficeret. d Et ĩuenietꝭ ⁊c̃. in ſinu abrae cuꝫ patribꝰ ſãctis. e Et dixerũt. facto. f Nõ ambulabimꝰ. qꝛ viuebãt mõ ꝯtrario. g Et cõſtitui ſuꝑ vos ſpe. ſ. ꝓphẽas ſãctos ꝑm ꝙ dꝛ Ezech. iij. Fili hoĩs ſpeculatorẽ dedi te domui iſrl̃. h Audite vo. tu. i. ſancti ꝓphete: q̇ dꝛ tuba: eo ꝙ ſicut tuba materialis nõ põt emittere ſonũ niſi inſufflata: ſic ꝓphete ſãcti loquebãt a deo inſpirati. ij. Pe. j. Nõ volũtate humana allata ẽ aliq̃n ꝓphetia. ſꝫ ſpũſãcto inſpirati locuti ſũt ſãcti dei hoĩes. i Et dixerũt nõ audiemꝰ. qꝛ ꝓphetꝭ non credebãt: ſꝫ magis eis calũniã inferebãt vt hr̃. ĩ. xx. ꝓpter qd̃ ſubdiꝛ pena eorum cũ dꝛ: Ecce ego adducã mala ⁊c̃.

Fructũ

a Ut q̇d mi. ⁊c̄. Quaſi fruſtra mi/
hi ad vnguēta cōficienda que in lege
ꝑcepta ſunt ſuauiſſimi odoris pigmē
ta cōfertis ⁊ holocauſta ſuccēditis:
.4.c. qui meā ī lege volūtatē non facitis.
.9.d. vñ.ſ. Uocē meam nō audierūt ⁊c̄.
lego. Allego. Hoc ꝓprie conuenit his q̇
de rapinis ⁊ nudatione miſeroꝝ of/
ferūt ſacrificia ⁊ elemoſynas. Ex ini
quitate putant ſe redimere pctā. cum
o.30.b ſcriptura dicat: Redēptio aīe viri ꝓ
prie diuitie ei⁹. b Patres ⁊ filij.
Filij patrū ſequūť blaſphemias q̇ti/
e.27.c die illā imꝑcationē ſuſcipiētes: San
guis eius ſuꝑ nos ⁊ ſuꝑ filios nr̄os.
c Ecce populus. Proprie hoc dici
tur de babylonijs q̇ venturi contra
hieruſalē ⁊ omis armature ordo de
ſcribitur ⁊ preliantiū impet⁹: vt ter/
rore cōmoti agant penitentiā ⁊ deuz
clementiſſimū placēt. d Uox ei⁹.
lego. Allego. Hiero. Poſſum⁹ h̄ teſtimo/
nio abuti tempore ꝑſecutiōis q̄ñ om
nis aduerſuz nos diaboli rabies cō
citatur: cui⁹ nulla miſericordia eſt: et
quaſi vehemētiſſimi maris fluctus
ita opprimūt reſiſtentes. e Noli
t.24.b te exire. Euangeliū quoq̧ docet: nō
eſſe exeundū in agrū: nec de tectorū
altitudine deſcēdendū: ſed illud au/
.17.b diendū: In monte ſaluū me fac. Ad
quē in Eſaia ⁊ Michea iubemur cur
rere. Precepit iuxta litterā ne foras
exeant ne muros deſerāt: ſed firmiſ/
ſime tueanť munitionibus. f Et
probabis. Quaſi: vt cū ꝓbaueris ⁊
ſcieris viā populi delinquētis: tunc
intelligas argentū ere mixtū nllā ra
tione purgari. Quō ei plumbū ī mi/
ſcetur metallis q̄ ſunt adulterata vt
aliena ſepareť materia: ⁊ ſi forte pur
gata fuerint: plumbū omnino cōſu/
mitur ⁊ in nihilū redigiť. ſic doctri/
ne verbū ⁊ ſermo ꝓpheticus perit ī
his qui audire ꝯtemnūt. Dicam⁹ et
ſuꝑ his qui ſicut aſpides ſurde obtu
rant aures ſuas: ne audiāt vocē in/
cantantiū. g Omēs iſti princi.
Grego. Principes ſūt a dño recedē/
tes ⁊ inobediētes: qui ꝑuerſe ambu
lant ⁊ fraudulēter. de hac enī conſla
b.28.a tione in Job legiť: Habet argentuz
venarū ſuaꝝ principia: ⁊ auro locus
eſt in quo cōflatur. In argēto eloqui
um. In auro vita vel ſapiē claritas
ſignať. Et q̄ heretici ſic de eloquij ni
tore ſuꝑbiūt: vt nulla ſacroꝝ librorū
auctoritate ſolideńť: q̇ nobis ad lo/
quenduz quaſi argenti vene ſunt: q̄
de ipīs loquēdi originē trahim⁹ eos
ad ſacre auctoritatis paginas reuo/
cat: vt ſi vere loqui deſiderant: inde
quid loquanť ſumāt. Et auro locus
eſt in q̇ cōflatur: q̄ſi vera fideliuz ſa/
pientia cui vniuerſalis ecclīa eſt lo/
cus: tribulationē nobis ꝑſequētib⁹
patiť: ſed a cūctis pctōꝝ ſordib⁹ ꝑſe
cutionis noſtre igne purgať. Unde:
ū.2.a Igne ꝓbať aurū ⁊ argentū. Hoīes
vero receptibiles in camino humili/
ationis: vel auro locus eſt in q̇ cōfla
tur: q̄ q̇ſq̇s extra vnitatē ecclīe pati
tur. pōt quidē pati: ſed non pōt mar
tyr fieri. Hunc ḡ locū o heretici ꝯfla
tionis querite: hāc fornacē qua auꝝ
recte purgať inuenite. Si q̇d ꝓ deo
amaritudinis: ſi q̇d tribulatiōis ex/
tra hūc ſuſtineť: incēdi poteſtis nō
h̄ purgari

a ſ ſupplicia. b ſ qui reſpōdit: nō audie/
mus. ſ non ſuꝑ gētes que vocantur ad veritatē.
ducam mala ſuper populū iſtum
a ſ vel auerſionum eius. vnde: Labores
manuum tuarum manducabis.
fructum cogitationū eius: q̄ ver a
ſ aure cordis.
ba mea nō audierūt: ⁊ legē meaz
a ſ indomabili ceruice.
a proiecerūt. † Ut q̇d mihi thus de b+
a ſ vnde thura veniūt: ſm illud virgilij. Centūq̧
ſabeo thure calent are. b ſ hebraice canen. ꝓ quo
lxx. ⁊ theodotio cynamomū tranſtulerunt.
ſaba affertis: ⁊ calamū ſuaue olē c
a ſ idia. ſ. de q̄ ꝑ mare rubꝝ veniūt aromata mlťa
tē de terra longiqua: † Holocau/ d
ſ nō mea. ſ quantū in vobis eſt.
ſtomata veſtra ñ ſūt accepta: ⁊ vi e
a ſ quantum in vobis eſt.
ctime veſtre nō placuerunt mihi.
Propterea hec dicit domin⁹ de/ f
a ſ hec omnia quotidie impleri videmus.
us. Ecce ego dabo ī populū iſtū g
a ſ nihil in eis forte: ſed omis infirmitas apud
eos eſt. b ſ ſanguis ei⁹ ſu. n.
b ruinas: ⁊ ruent in eis pr̄es et filij
a ſ q̄ pariter peccauerūt. b ſ nō ſolū. ſ. illi: ſed
omnes qui legē ſequūtur ad litteram occidentem.
ſimul: vicinus et proximus ⁊ ꝑi/
c bunt. Hec dicit dominus: Ecce b+
populus venit de terra aquilo/
nis: ⁊ gens magna cōſurget a fi/ i
nibus terre. Sagittaz ⁊ ſcutū ar/
ripiet: crudelis ē ⁊ nō miſerebiť. k
ſ vt etiam voce terreat.
d Uox eius quaſi mare ſonabit: et l
ſuꝑ equos aſcēdēt ꝑparati qua/
a ſ dat occaſionez rogandi dominū ac placandi.
ſi vir ad preliū: et aduerſum te fi/
a ſ reſponſio populi: cui ꝑ prophetam domi/
nus cōminatus eſt. b ſ babylonij.
lia ſion. Audiuimus famaz eius. m
a ſ timore ſcz non poſſumus leuare manus.
Diſſolute ſunt man⁹ nr̄e. Tribu/ n
a ſ dolore parturientis affirmant nihil eſſe gra/
uius que ſenſerunt.
latio apphēdit nos: dolores vt
e parturiētē. Nolite exire ad agroſ
⁊ in vineā ne ambuletis: q̄m gla
ſ ſed
dius inimici pauor ī circuitu. Fi o
a ſ docet q̇d facere debeāt: cōcurranť. ſ. ad peni/
tentiā: ⁊ hanc firmiſſimā habeāt armaturam.
lia populi mei accingere cilicio: ⁊ p
a ſ in hebreo ſolitarij. ſ nihil dolenti⁹ q̄ꝫ vni/
genitum vel ſolum perdere filium.
ꝯſpergere cinere. † Luctuz vnigē q
niti fac tibi planctum amarū: q̄
a ſ nabuchodonoſor: vel diabol⁹. ſ ſiue miſeria
alia littera. b ſ affectuoſe quod ſuper populum
venturū eſt: ſuper ſe deus venire teſtatur.
repente veniet vaſtator ſuꝑ nos.
ſ dominus ad ꝓpheram. ſ incredulo.
ſ quondam.
Probatorē dedi te in pplō meo r s
ſ vt nihil timeas: nullas populi inſidias.
f robuſtū: et ſcies ⁊ probabis viaz
ſ a domino.
g coꝝ. Oēs iſti ꝑncipes declinātes t
ambulātes fraudulenť. Es ⁊ fer/ v x
rū vniuerſi ſunt corrupti. Defecit y+

a Fructū cogitationū ei⁹. fructus eſt
vltimū q̄ᵭ de arbore expectať. ⁊ ſimili
ter pena vel premiū eſt illud q̄ᵭ ꝓ ope
malo vel bono vltimo recipiť. b Ut
quid. Hic excludiť remediū ꝑ ſacerdo/
tes q̄ꝫtuz ad ſacrificia ꝑ ipōs oblata q̄
nō erant ire dei placatiua. ꝓpter q̄ᵭ dr̄
in ꝑſona dei: Ut q̇d mihi thus de ſaba
affertis. in illa enim terra inueniť thus
lucidiſſimū q̄ᵭ ponebať in thymiama/
te cremādo in altari incenſi. Exo. xxx. † Eſa. 1. c
c Et calamū ſua. olē. de ter. lō. i. de in
dia. eſt āt calam⁹ arbor aromatica gra/
cilis ⁊ nodoſa ad modū cāne vel arun
dinis: ⁊ ponebať in ſacra vnctiōe qua
vngebanť vaſa diuio cultui cōſecrata: †
Exo. xxx. d Holocauſtomata vr̄a. Eccū 34. c
id eſt ſacrificia totalr̄ icēſa. e Nō ſt̄
ac. q̄ ſacrificia veter̄ leḡ ñ erāt acce/
pta ex ſeipīs: ſicē euchariſtia: q̄ ē ſacra
mentū noue leḡ: ſed erāt tm̄modo ac/
cepta ex fide ⁊ deuotiōe offerētiū. ſacer
dotes aūt iſti erant infideles ⁊ indeuo
ti: vt ptꝫ ex ꝑdictis: ⁊ iō ſacrificia ⁊ vi/
ctime eorū nō placebāt deo. f Pro/
pterea. Hic ꝯñr excluſo remedio ex par
te ſacerdotū: iterať denūciatio punitio
nis. ⁊ primo poniť hec iteratio. ſcōo in/ F
fertur q̇dā ꝯcluſio. ibi: Probatorem.
Circa primū diciť: Propterea. i. ꝓpter
mala ſupradicta. g Ecce ego da. in
po. iſt. rui. ſ. famis: gladij ⁊ captiuitat̄.
b Ecce. po. ve. de ter. aq̇. ſ. exercitus
nabuchodonoſor q̇ intrauit iudeā ex il
la ꝑte. i Gens ma. ⁊c̄. i. fortis ⁊ ad ꝑ
liū docta. k Crudelis eſt. ⁊ ſic non
parcet alicui pietate ducta. l Uox
ei⁹ quaſi mare ſonabit. i. terribiliť ſicut
ſon⁹ maris ex vndaꝝ colliſione ē ter/
ribilis. m Audiuim⁹ famā ei⁹. et
loquiť Hieremias ex ꝑſona populi iu/
de. n Diſſolute ſunt man⁹ noſtre. ꝑ
timore. Timor enī cordis cauſat tremo
rem in exteriorib⁹ membris. Cetera pa
tēt vſq̧ ibi: o Filia pplī mei. i. hieru
ſalem que dr̄ pplī filia: eo q̧ fuit ab eo
edificata. vel ad litteram: Filia. i. filie:
accipiendo ſingulare pro plurali: ſicut
Exo. viij. Uenit muſca ḡuiſſima. i. mul
titudo muſcaꝝ. p Accingere cilicio
⁊c̄. in ſignū triſticie ⁊ doloris. mulieres
enī in talib⁹ tribulatiōib⁹ oſtendūt ma
iora ſigna triſticie ⁊ doloris q̄ꝫ viri.
q Luctum vnigeniti fac tibi. id eſt ſi
milem luctui quem facit mater ꝓ mor/
te vnigeniti filij ſui: qui eſt maximus et
amariſſimus. r Probatorem. Hic
ex predictis infertur concluſio. ſcilicet
q̧ labor Hieremie ad reuocandum ſa/
cerdotes et populum de malo ad bo/
num: non habuit aliquem effectum: ſi/ †
cut labor examinatoris ſeu probatoris Amos. 3. c
alicuius metalli: quando metallum il/
lud non purgatur: ſed magis in ſcori/
am ⁊ cineres conſumitur: ⁊ hoc eſt q̄ᵭ
dicit dominus Hieremie: Probatorē. G
id eſt examinatorem: s Dedi te in
po. ⁊c̄. robuſtum. quia ꝓpter quaſcūq̧
minas ⁊ ꝑſecutiōes nō dimiſit arguere
eius malū: ſed quia correctio non fuit
ſecuta. ideo ſequiť: t Omēs iſti ꝑnci
pes declinantes. a cultu dñi ꝑ idolatri
am. v Ambulātes fraudulēter. do
lo ⁊ calumnia alios bonis ſuis defrau
dantes. x Es ⁊ ferrū vniuerſi. i. in/
corrigibiles. iō ſubdiť: Corrupti ſūt et
nō emēdati. y Defecit ſuffla. ī igne.
id eſt nō habuit effectū verbū tuū.
s Cōſumptū

ƺ.6.g purgari. Aũ: Fruſtra cõflauit cõflatoꝛ. malicie ẽĩ eoꝝ n.ſ.cõ.
1.Coꝛ.13.b ꝛc. ⁊ alibi: Si tradidero coꝛ.me.ita vt ar.cha.a.nõ ha.ni.mi
bi ꝓdeſt. Alij enĩ de deo praua ſentiũt: alij a ꝓximoꝝ ſocieta
te diſſentiũt. Illi erroꝛe fidei: iſti ſciſmatis diuiſi ſunt. Aũ in
principio decalogi vtroꝛũq; culpa repꝛimiť: cum diuina vo
Deu.6.a ce diciť: Diliges dñm deũ tuũ ex toto
Mat.22.d coꝛde ꝛc. ⁊ ſtatim ſubdiť: Diliges pro
ximũ tuũ ſi.teip. Qui ei de deo praua
ſentit: nõ euƺ diligit. Qui ab eccleſie
vnitate diſcoꝛdat ꝓximũ nõ amat.

Ca. VII

a In poꝛta. Per quã multitudo po
puli ad rogandũ dñm ingreditur vt
hac occaſione audiãt que dñs prece
pit. Per qꝺ intelligimꝰ duriciã iudai
ci populi: q̄ quaſi mẽdaces ⁊ veſanos
A habuerũt ꝓphetas ⁊ ꝑ occaſionẽ ⁊ ce
lebꝛitatẽ loci audire coganť verbum
dñi. b Templũ dñi. Poteſt ħ con
uenire illis virginibꝰ: que iactãt pudi
ciciã ⁊ impudẽti vultu pferũt caſti
tatẽ: cũ aliud habeãt in ꝯſciẽtia. Vir
go aũt vera ⁊ coꝛpe ⁊ ſpiritu caſta eſt.
Quid enĩ ꝓdeſt coꝛpis pudicicia mẽ
te coꝛrupta? vel ſi virtutes defuerint
quas ꝓpheticus ſermo enumerat.

Precepit tũc populo iudeoꝝ: ⁊ ho
die nobis qui videmur in eccƚia cõſti
tuti ne habeamꝰ fiduciã in ſplendoꝛe
edificioꝝ ⁊ auratis laquearibꝰ ⁊ mar
moꝛeis parietibꝰ. ⁊ dicamꝰ: Templuƺ
dñi ꝛc. Illud enĩ vere templũ dñi eſt
in quo fides vera: ꝯuerſatio ſancta: ⁊
oĩm virtutũ choꝛus. Ecce

Nico. de lyra

a Conſumptũ eſt plumbum. loquiť
de Hieremia ad modũ aurifabꝛi: qui
fundens aurũ vel argentũ in igne ap
ponit ſimul plũbũ vel ſtannũ vt caloꝛ
ignis aurũ vel argentũ non cõſumat:
ſed magis ſtannũ vel plũbuƺ: ⁊ iõ qñ
ſtannũ eſt totaliť ꝯſumptũ ignis cõſu
mit aurũ vel argentũ poſitũ in foꝛna
ce: ⁊ ſic eo ꝯſumpto laboꝛ aurifabꝛi ñ
habet effectũ optatũ ſed magƚ ꝯtrari
um: ⁊ ſic Hieremias in coꝛrectione iu
23.q.5.c. regum. deoꝝ. iõ ſubdiť: b Fruſtra cõfla
uit cõflatoꝛ ꝛc. ⁊ ptƺ ſnĩa ex dictis.

B Moraliter. Ca. VI a† Cõfoꝛ
tamini filij beniamin ꝛc. Hic excludiť
iuſticia clericoꝝ: ⁊ iniuſticia cõcludiť
ꝑ oppoſitũ. Sed qꝛ malicia cleri ẽ oc
caſio tranſgreſſionis ppƚi: ſicut dicit
Grego. Cũ paſtoꝛ ꝑ abꝛupta gradiť:
ꝯſequẽs eſt vt ad ꝑcipitiũ grex ſequa
tur. ideo pꝛimo tangiť malũ ppƚi cum
diciť: Cõfoꝛtamini ꝛc. ⁊ ad litteraƺ
diciť ironice. ꝓpter qꝺ idẽ eſt ac ſi di
cereť: Deſolamini: quia traditi eſtis
in manu diaboli ꝑ regem babylonie deſignati. c† Spe
cioſe ⁊ delicate aſſimilaui filiã ſion. qꝛ ſicut mulier delicata ñ
poteſt ſe defendere: ſic nec ppƚs peccatis aſſuetis poteſt tem
ptationibus demonis reſiſtere. ideo ſubdiť: k† Sanctifica
te ſuꝑ eam bellũ. i. firmate. ſanctũ enĩ in vna ſignificatiõe idẽ
eſt qꝺ firmũ. ⁊ ſanctificare idẽ eſt qꝺ firmare. ⁊ ſubdiť cauſa
cũ diciť: v† Omnis calũnia in medio eius. ad ſubuerten
dũ ſimplices ⁊ reſiſtere nõ potẽtes. x† Sicut frigidã facit
ciſterna aquã ſuã: ſic frigidã fecit maliciã ſuaƺ. ꝑ hoc ſignať
ꝙ abundantia iniq̄tatis facit refrigeriuƺ charitatis: ſicut dꝛ
Matth. xxiiij. Qm̃ abundabit iniquitas: refrigeſcet chari
tas multoꝝ. Ex hoc aũt ſequiť obſtinatio. ꝓpter qꝺ ſequitur
poſtea: d† Ecce incircũciſe aures eoꝝ ꝛc. n† A minoꝛe.
Hic poniť occaſio dicti mali q̄ eſt malicia cleri vt ꝑdictũ eſt.
de qua dꝛ: A minoꝛe. ſ. clerico habente ſolã tonſurã. o† Vſ
q; ad maioꝛẽ. qui habet pontificalẽ dignitatẽ. † Oẽs aua
ricie ſtudent. qꝛ ꝑ diuerſas cautelas pecunias extoꝛquẽt.
Et a ꝓ

ſ nihil pꝛoficiens. a ſ verbũ dei.
ſufflatoꝛiũ ĩ igne: ꝯſũptũ ẽ plũm a
a ſ vel argentarius.
bũ: fruſtra cõflauit cõflãtoꝛ. Ma b
a ſ ergo. ſ nõ auꝝ.
licię enĩ eoꝝ nõ ſũt ꝯſũptę. Argẽn
tũ repꝛobuƺ vocate eos: qꝛ dñs
ſ longe a ſe.
pꝛoiecit illos. Ca. VII

Verbum quod factuƺ eſt c†
ad hieremiam a dño di
a cens: Sta ĩ poꝛta domꝰ d
domini: ⁊ pꝛędica ibi verbũ iſtud
⁊ dic: Audite verbũ domini om
nis iuda q̄ ingredimini ꝑ poꝛtas
has vt adoꝛetis dñm. Hec dicit
dominus exercituuƺ deus iſrael.
a ſ que modo male. b ſ clementiſſimꝰ vite medi
cus omnes ſanare deſiderat.
† Bõnas facitẽ vias vr̃as et ſtu e f
a ſ quia naturale eſt natale ſoluƺ diligere ⁊ nihil
patria dulcius: pollicetur pꝛemia obedientibꝰ ha
bitabo vo. in loco iſto.
dia veſtra: ⁊ hãbitabo vobiſcum g
in loco iſto. Nolite ꝯfidere in ver h†
b bis mendacij dicentes: Templũ i
domini: tẽplũ domini: templum
domini ẽ. Quoniã ſi benedixeri k
ſ vel dixeritƚ. a ſ opera. ſ cogitationes.
tis viãs veſtras: et ſtudia vr̃a: ſi l
ſ Hiero. ſi iuſticiã ſecuti fueritis.
feceritis iudiciũ inter virũ ⁊ ꝓxi m n
a ſ ſi mala aduene non feceritis. ſ qui non poſ
ſunt ſe defendere.
mum eius. † Adũenę et pupillo et o
ſ defendendo.
viduę nõ feceritis calũniam: nec p
a ſ ſimplices ſcƺ ſcandalizando.
ſanguineƺ innocẽntẽ effuderitis
a ſ peruerſa dogmata adoꝛando:
que ſimulaſtis in malum vo. ip.
in loco hoc: et poſt dẽos alienos q
nõ ambulaueritƚ in malũ vobiſ
a ſ quẽ vocaſtis vel vocatis templum domini.
metĩpĩs: habitabo vobiſcũ in lõ r

† Et a ꝓpheta vſq; ad ſacerdotẽ. i. a ſimplici pꝛedicatoꝛe vſ
q; ad curã habentẽ. q† Et curabãt ꝯtritionẽ ꝛc. excuſando
potentũ peccata ꝓpter queſtũ. ꝓpter qꝺ cũ ipſ damnabunť ⁊
grauiꝰ. iõ ſubdiť: x† Ob hꝛem cadent inť ruẽtes. Et qm̃ ſa
crificia taliũ nõ valent eis. ſequiť poſtea: b† Vt q̄d mihi thꝰ
de ſaba affertis ꝛc. circa qꝺ ſciẽduƺ
ꝙ oĩa ſacrificia veteris legƚ figura fu
erũt vnius ſacrificij ꝑfecti. ſ. euchari
ſtie: qꝺ licet in ſe ſit bonũ ⁊ ſanctũ: tñ
ſi offerať ꝑ obſtinatis in malo eis nõ
valet: ⁊ offerẽti indigne multũ nocet:
qꝛ iudiciũ ſibi mãducat ⁊ bibit. j. Co
rinth. xj. ꝓpter qꝺ replicať pena cum
ſubdiť poſtea: b† Ecce ppƚs venit
de terra aq̄lonis ꝛc. i. exercitꝰ demo
nis ad toꝛquendũ malũ cleꝝ in peniſ:
⁊ ſubdiť cauſa q̄ eſt deſperatio coꝛre
ptionis. cũ dꝛ verſus finẽ capituli:
y† Defecit ſufflatoꝛiuƺ ꝛc. loquiť de
deo ſicut de aurifabꝛo: q̄ purgare vo
lens auruƺ apponit plumbũ vel ſtan
nũ ne ignis ꝯſumat aurũ: ſed qñ con
ſumptũ eſt plũbũ: tunc cõflatio nocet
auro ipm ꝯſumendo. Deꝰ aũt ad pur
gandũ peccata aliqñ cõflat verbis do
ctoꝛuƺ ⁊ aliqñ flagellis aduerſarioꝝ. ⁊
qñ ad neutꝝ ſequiť emẽdatio: fruſtra
fit conflatio: ⁊ eſt ſignũ ꝙ talis pecca
toꝛ qui verbis ⁊ flagellis nõ emenda
tur gehenne reſeruatur.

In ſexto ca. vbi dicitur in poſtilla: ‡.ſ.ſo
Ideo ſubdiť: Ecce incircũciſe aures
eoꝛum.

Additio. In hebꝛeo in ħ lo
co nõ diciť aures
obturate: ſed ꝓpꝛie dꝛ incircũciſe au
res: ſed qꝛ auris incircũciſa intelligiť
hr̃e pꝛeputiũ qꝺ aures videť obtura
re. iõ ꝑ incircũciſionẽ auriũ intelligiť
eoꝝ obturatio. Ca. VII

c Verbũ. Hic ꝯñr excludiť tertiũ
v remediũ in q̄ ꝯfidebant iudei.
ſcƺ ſanctitas tẽpli ꝓpter quam
credebãt ab aduerſarijs defenſari: et
diuidiť in duas partes: qꝛ ꝑmo poniť
hec excluſio. ſecundo dicti confirma
tio. ibi: Tu ergo. Pꝛia ĩ duaſ: qꝛ pꝛio
poniť excluſio remedij. ſecũdo deſtru
ctio templi. ibi: Ite ad locũ. Pꝛima ĩ
duas: qꝛ pꝛimo excludiť fiducia in tẽ
plo ex omiſſione boni impoſiti. ſecun
do ex cõmiſſione mali pꝛohibiti. ibi:
Ecce vos. Circa pꝛimũ dꝛ Hieremie:
d Sta in poꝛ. do. dñi. vt omẽs ingre
dientes ⁊ egrediẽtes poſſint te audi
re. Cetera patẽt vſq; ibi: e Bonas
fa. vi. ve. i. opera. f Et ſtudia ve. i.
cogitatiões. g Et habitabo vo. in
lo. iſto. vr̃as pꝛeces exaudiendo. q. d.
ſi iſta omiſeritis facere nõ exaudiã. iõ
ſubdiť: b Nolite ꝯfidere in ver.
men. q̄ dicebauť a ſacerdotibꝰ ꝓpter tꝑale lucrũ. ⁊ que ſint il
la ſubdiť: i Tẽplũ dñi ꝛc. Sic enim dicebãt ſacerdotes ꝙ
omĩa mala remitterent eis ſi facerẽt multas oblatiões. ⁊ repli
catur ter vt ſacerdotes oñderent dictũ ſuũ magis firmum: qꝺ
tñ erat falſuƺ: qꝛ ꝑmo reqꝛiť pnĩa de ꝑteritƚ ⁊ cautela de futu
ris. iõ ſubdiť: k Qm̃ ſi bñ. i. bñdictiõe dignas feceritis:
l Vias ve. ꝛc. i. opatiões ⁊ cogitatiões vr̃as: et explicat ma
gis ĩ ſpeciali dicẽs: m Si feceritƚ. vos iudiceſ. n Iudiciũ.
ſcƺ rectũ q̄ʒtũ ad ĩtraneos ⁊ etiã q̄ʒtũ ad extraneos. iõ dꝛ: Ad
uene. ⁊ q̄ʒtũ ad ĩpotẽtes ſe defendere. iõ ſubdiť: o Et pupil
lo ꝛc. ⁊ iſtud tãgit iudices: vt ĩ fauoꝛẽ ꝑtis oppoſite ñ ꝯdẽnẽt
eos. ⁊ etiã alios ĩferioꝛes vt ñ moueãt ꝯ eos cãs iniuſtas.
p Nec ſan. ꝛc. vos iudices ĩnocẽteſ ꝯdẽnãdo: ⁊ vos ĩferioꝛeſ
falſo accuſãdo. ⁊ ĩ ħ monet eoſ ꝙ ſe habeãt iuſte erga ꝓximũ.
q Et poſt deos alie. ꝛc. colẽdo ſolũ deuƺ veꝝ: vos bñ hñtes
erga deũ. iſta ĩponũť hoĩbꝰ faciẽda. ſ. bñ ſe hr̃e in his q̄ ſũt ad
deũ: ⁊ ĩ his q̄ ad ꝓximũ. r Habitabo vobiſ. exponať vt. ſ.
Ecce

a Ecce vos cõ. Fruſtra eos in tẽplo habere fiduciã hec
peccata demonſtrant. Quid enĩ ꝓdeſt audacter ingredi
limen domus dñi: ꝛ erecta ſtare ceruice: ꝛ nõ ſolũ cor: ſed
ꝛ manus hr̃e pollutas. Hec ſpiritualiter accidere ĩ eccle/
ſia nemo dubitat: qñ preſentis tp̃is felicitatẽ conſideran/
tes ſua peccata nõ emẽdant. Sed
deũ non videre putant: qꝛ nõ ſtatĩ
vindicta cõſequit̃: Et intantã ꝓ/
rumpunt amentiã vt liberatos ſe
iactent: qꝛ a cultu dei receſſerunt.
b Spelunca. Hiero. De hoc lo/
co ſumptũ puto qđ dicit̃ in euan/
c.u.b gelio: Dom⁹ mea domus ora. vo.
vos aũt fe. il. ſpe. la. Siue vt ĩ alio
..ã.c euãgelio eſt: Domũ negociatiõiſ.
Eccleſia dei vertit̃ in ſpeluncã la/
tronũ: qñ furta: homicidia: adul/
teria: ꝑiuria: ſacrilegiũ: hereſes ꝛ
alia ſcelera verſant̃ in ea: qñ aua/
ricie facib⁹ principes inardeſcũt:
ꝛ regũ quondã opes vile: aut cer/
te nõ vile palliolũ poſſidet. vñ in/
fert: Ego ego ꝛc̃. c Ite ad lo/
cũ. Ubi. ſ. fuit tabernaculũ meuz.
Ps.77. Uñ: Repuli tabnaculuz ſylo. Si/
cut enĩ in cinerem lapſuz eſt: ita ꝛ
templũ cũ ſimilium fuerit habita
tio peccatoꝝ. Sicut aũt ſylo exem
plũ eſt templi: ſic templuz nobis.
Lc.18.b Uñ: Cũ venerit fili⁹ homĩs putas
inueniet ꝛ fidẽ ſuꝑ terram?
d Ad vos ma. ꝛc̃. Non ꝙ ei tẽ/
pus abſqꝫ diluculo ſit: ſed qꝛ poſt
noctis quietez corꝑis viribus in/
ſtauratis anima hominũ vigenti/
or ſit: ꝛ non voluptatibus occupa
ta audire ꝛ facere valeat q̃ dicun/
Ps.5. tur. vnde: Mane exaudies vocez
ibidem meã. Mane aſtabo tibi ꝛ videbo.
Esa.26.b Et in Eſaia. De nocte ſiue dilucu/
lo conſurgit ſpũs meus ad te de/
us: qꝛ lux precepta tua ſunt ſuper
Eph.5.a terram. vnde: Filij lucis dicũtur
ꝛ non noctis neqꝫ tenebraruz nec
dormientes: qui ſcꝫ mandata dei
conſeruant. e Sicut feci ſylo.
Abiecit ſylo: abiectur⁹ ꝛ templũ.
abiecit decem tribus: abiecturus
ꝛ duas tribus. Quicquid illi po/
pulo minatur timeamus: ꝛ nobis
ſimilia faciam⁹. f Tu ergo no
li. Hiero. Ne videat̃ propheta ro/
gans non impetrare quod poſtu/
lat: p̃cipit dñs: ne oret ꝓ populo
peccatore: ꝛ nullam penitentiam
agente. g Et nõ ob. Sancto/
rũ preces ire dei pñt obſiſtere. vñ
..32.c Moyſi dicit̃: Dimitte me vt ꝑcu/
tiam populũ iſtũ ꝛc̃. Et ſtetit phi/
nees ꝛ pla. ꝛc̃. Aaron quoqꝫ arre
pto thuribulo inter ignẽ ꝛ popu/
lũ arſuruz medius ſtetit: ꝛ ira dei
ceſſauit. Hiero. Duo ſunt q̃ ob/
ſiſtunt orõnib⁹ ne audiant̃ a do/
mino: incorrect⁹. ſ. ꝛ ꝑmanens er/
ror: ꝛ cor impenitens. Error enim
nunq̃ veniã ꝓmeret̃: ſed q̃ ab eo
veraciter abſoluit̃. Cor vero impe
nitens in ſpiritũſctm̃ peccat quo ĩ
vnũ ppl̃s dei ꝯgregat̃: quo ſpiri/
tus immũdus eijcit̃: quo bapticamur: quo pctã omĩa di
mittunt̃: ꝛ quẽ accipit eccl̃ia: vt cui dimiſerit peccata di/
mittantur. Uerbum enim valde maluz ꝛ nimis impiũ di
cit cõtra ſpm̃ſctm̃ cogitatiõe vel lingua: vt ẜm duriciam
cordis theſauricet ſibi irã hec impenitentia: hec blaſphe
mia: vel verbũ in ſpm̃ſctm̃ remiſſionẽ nõ habꝫ in eternũ.
h Nonne vides. Ne putemus crudelẽ deũ: q̃ nec roga
ri patiatur: cauſam reddit q̃re nõ audiat. Nõne vides.

a ſ apoſtolis: et apoſtolicis viris.
co iſto in terra quã dedi patrib⁹
a veſtrꝭ a ſeculo ꝛ vſqꝫ ĩ ſeculũ. Ec/ a
ce vos cõfiditis vobis ĩ ſermoni
bus mẽdacijs: q̃ nõ proderunt vo b
bis furari: occidere: adulterari iu c d e
rare mendaciter: liberare baa/ f
lim: et ire poſt deos alienos q̃s
ignoratis. Et veniſtis ꝛ ſtetiſtis g
corã me ĩ domo hac ĩ q̃ inuocatũ ẽ
a ſ poſt opera mala.
eſt nomẽ meũ. Et dixiſtis: Libe/ h i
rati ſum⁹: eo ꝙ fecerim⁹ oẽs abo/ k
b miatiões iſtaſ † Nũq̃d ergo ſpelũ l
ca latronũ facta eſt dom⁹ iſta: in
qua inuocatũ eſt nomẽ meum in
oculis veſtris? Ego ego ſuꝫ: ego
ſ quod putatis occultum. a ſ ex predictis docet fieri preſentia.
c vidi dicit dominus. Ite ad locũ m †
meũ in ſylo: vbi habitauit nomẽ n o
meũ a principio: ꝛ videte q̃ fece/ p
rim ei propter maliciam populi
ſ ſimilia. ſ.
mei iſrl̃. Et nunc quia feciſtis oĩa q
opa hec dicit domin⁹: ꝛ locutus r
a ſ vt vos de tenebris liberarem.
d ſum ad vos mane cõſurgens ꝛ lo s
quẽs: ꝛ nõ audiſtꝭ † ꝛ vocaui vos t
a ſ templo in quo cõfiditis.
ꝛ nõ rñdiſtis: faciam domui huic v
a ſ vt ſimilia peccata pari feriãtur ſententia.
in qua inuocatũ eſt nomẽ meuz:
et in qua vos habetꝭ fiduciã et lo
co quẽ dedi vobis et patrib⁹ ve/
e ſtris ſicut feci ſylo: ꝛ ꝓijciam vos x y
a facie mea ſicut proieci oẽs fra/ z
a ſ decem tribus quibus p̃fuit hieroboam de tribu ephraim.
tres vr̃os vniũerſuz ſemẽ ephraĩ. a
f † Tu ergo noli orare pro ppl̃o h̃: nec b
g aſſumas ꝓ eis laudẽ ꝛ orõnẽ: et c
nõ obſiſtas mihi: qꝛ nõ exaudiaꝫ d
ſ intus et foris.
h te. Nõne vides q̃d iſti faciũt in ci e †
uitatibus iuda: ꝛ ĩ plateis hieru
a ſ quaſi nulla eſt etas: nullus ſexus q̃ ab ipa impietate diſſentiat.
ſalẽ? Filij colligũt ligna: ꝛ patres f g

a Ecce vos. Hic ꝯñr excludit̃ dicta fiducia ex cõmiſſiõe mali ꝓ/
hibiti. cũ dr̃: Ecce vos ꝯfi. vo. in ſer. mẽdacij. pſeudo ꝓphetaꝝ ꝛ ſa
cerdotũ. b Qui nõ ꝓderũt vobis. ſed magꝭ nocebũt. minus
enĩ dicẽdo plus ſignat. c Furari. ꝑ quod nocet̃ ꝓximo ĩ reb⁹
poſſeſſis. d Occidere. nocẽdo ei in ꝑſona ꝓpria. e Adulte
rari. in ꝑſona ſibi cõiuncta. f Iurare
mendaciter ꝛc̃. iſta ſunt peccata cõtra de/ B
um directe: ꝛ ꝑ hoc deſignat̃ ꝙ ſacerdo/
tes ꝛ ꝓphete falſi informabãt populũ: ꝙ
oĩe peccatũ cõmiſſum ꝯtra deũ vel ꝓxi/
mũ remittebat̃ eis ꝑ ſolas oblationes in
templo que cedebãt in vſum ſacerdotũ in
toto: cuiuſmodi erant oblationes ꝓ pec/
cato. de oblatiõib⁹ aũt pacificꝭ vna pars
cedebat in vſum offerentiũ. ideo ſubdit̃.
g Et veniſtis. cõfidenter ẜm informati/
onẽ predictã. h Et dixiſtis. factꝭ ob/
lationib⁹ veſtris. i Liberati ſum⁹. ab
oĩbus peccatis. k Eo ꝙ fecerim⁹ ab/
ominationes iſtas ꝛc̃. qđ põt exponi du/
pliciter. Uno modo ſic: eo ꝙ fecerim⁹ ꝛc̃.
id eſt ab oĩ malo qđ fecimus abſqꝫ alia ſa
tiſfactione. Alio modo ſic: eo ꝙ fecerim⁹
abominatiões iſtas. i. eo ꝙ fecim⁹ oblati/
ones in tẽplo: que ẜm veritatẽ erant abo/ † Eſa.56.e
minatiões ipĩ deo: qꝛ de alieno erãt facte Mat.21.b
ꝛ mala intentiõe. ideo ſubdit̃: l Nun ſ.32.f
q̃d ergo ſpelũca latronũ ꝛc̃. q. d. ſic. Spe/
lunca enĩ latronũ eſt eis ad refugiũ et ad
repoſitionẽ ſuoꝝ furtoꝝ: ꝛ ſic ad templuꝫ
recurrebãt ꝓ ſalute ꝯſequẽda: ꝛ ibi offe/
rebãt predas ꝛ latrocinia. m Ite. Hic
ex predictꝭ nunciat̃ tẽpli deſtructio. cũ di
citur: Ite ad locũ meũ. i. cultui meo depu
tatũ. n In ſylo. que eſt ciuitas in ſor/ C
te ephraim. o Ubi habitauit nomẽ me
um a principio: qꝛ tabernaculum moyſi ꝛ
arca teſtamẽti primo habuerunt ibi ſtabi/
lem manſionẽ: vt habet̃ Ioſue. xviij.
p Et videte que fecerim ei. qꝛ locus iã
erat deſtructus: ꝛ cultus dñi inde ſubla/
tus. q Et nunc qꝛ fe. omĩa opa hec. i.
mala predicta q̃ ſunt tanta vel maiora q̃
illa ꝓpter que deſtructa fuit ſylo. r Et † Pro.1.c
locutus ſum ad vos. ꝑ ꝓphetas vos re/ Eſa.65.a
uocando. s Mane ꝯſurgens. i. dili/
genter h̃ faciens. t Et nõ audiſtꝭ. vos
corrigendo. v Faciam domui huic. i.
templo ꝑ Salomonẽ edificato. x Si/
cut feci ſylo. qđ impletuꝫ fuit ꝑ nabucho/
donoſor: qui deſtruxit hieruſalẽ ꝛ tẽplũ:
vt habet̃. j. y Et ꝓijciaꝫ vos a facie
mea. eijciendo de terra veſtra in babyloni
cam captiuitatem. z Sicut ꝓieci oẽs
fratres veſtros. i. decem tribus que iam
erant in captiuitate inter aſſyrios.
a Uniuerſum ſemen ephraim. hoc dici/
tur: quia illa tribus erat principalior in/ † ſ.14.b
ter decem: ꝛ quia hieroboam primus rex ſ.11.c
eoruꝫ fuit de tribu ephraim. b Tu er
go. excluſo predicto remedio. hic cõſeq̃n/
ter ponitur dicte excluſionis cõfirmatio:
ꝛ hoc ex tribus que hic excluduntur. ſcꝫ
Hieremie oratio: ꝛ holocauſtorum obla/
tio. ibi: Hec dicit. et adheſio populi cum D
deo. ibi: Tonde capillum. Circa primum
dicit domin⁹ Hieremie: Tu ergo noli ora
re pro populo. et ſubditur poſt: c Et
non obſiſtas mihi. rogando ꝙ non infe/
ram ei predicta mala. d Quia nõ ex/
audiam te. cuius cauſa ſubditur: e Nonne vides q̃d iſti faci/
unt. id eſt q̃ꝫ horribile. quaſi dicat: dignum eſt ꝙ puniantur: ꝛ q̃d
ſit iſtud oſtenditur: f Filij colligunt ligna. ad coquendũ ido/
latrie ſacrificia. ad hoc enim pueri inducebantur a parentibus vt
nutriti in talibus in ſenectute non recederent ab eis: ẜm ꝙ dicitur
Prouer. xxij. Adoleſcens iuxta viam ſuam etiaꝫ cum ſenuerit nõ
recedet ab ea. g Et patres ſuccendũt ignem. dantes filijs ex/
emplum ſic faciendi cum venerint ad etatem adultam.

a Cōflatur. Hiero. Quaſi qđ diu facere nolui vr̄orum peccatoꝝ multitudine facere ꝯpellor ſup viros ⁊ ſup iumēta. Cū iraſcit de⁹: et homines ⁊ q̄ ſūt hoīs ſilem ſeueritatē ſentiunt.

b Quia ñ ſū. ⁊c̄. Manifeſte oñdit: q2 p̄mū decalogū dedit ī lapideis tabul' ſcriptū digito dī: ⁊ p⁹ offenſā idolatrie: caputq; vituli iuſſerit ſibi hoſtias fieri mag' q̄ƺ demonib⁹. auferens religionē purā mādatorū dei: ⁊ concedēs ſanguinē victimarū carniūq; deſiderium. Deu.9.b

c A die q̄ egreſſi. Omne tp̄s mediū dicit eos p offenſā dñi trāſegiſſe. Neceſſaria ḡ fuit euangelica gr̄a que eos nō merito ſed dei miſericordia ꝯſeruaret.

d Et loq̄ris ad ⁊c̄. Ne dubitet' indurasse ceruices ⁊c̄. Ecce do locū pnīe: nec iō loq̄r vt fiāt q̄ dico: ſed q2 futura iō p̄dico: Nunc ſaltē loquere eis verbis meis.

e Hec ē gēs ⁊c̄. Hoc in tp̄e ꝓphetarū factū eſt: ⁊ in vmbra p̄ceſſit. In xp̄o plene completū eſt cuiuſ diſciplinā noluerunt audire. Vñ eleganter infert: periit fides: q̄ ꝓprie chriſtianorum eſt.

f Tonde ca. Apud veteres ꝯſuetudo fuit lugentiū tondere ceſariē: nūc ecōtra comā dimittē luctus indiciū ē.

Excelſa.

ſuccendūt ignē: ⁊ mulieres ꝯſpergūt adi- a
a Hiero. vel preparationes: omne gen⁹ ſacrificii.
b lune vel militie celi: vel omibus ſtellis.
pem† vt faciāt placentas regine celi: et li- b c d
a qui non ſunt dii: ſed ſub noibus deoꝝ demonib⁹ immolant. ſic. b quam non habeo. ſ.
bent diis alienis: ⁊ me ad iracūdiā ꝓuo- e
a quaſi hoc facientes: non intelligunt miſeri q; hec contentio non me ledat: quem ira non mutat: ſed ipſos.
cent. Nūqd me ad iracūdiā ꝓuocāt di-
a deum nanq; ledimus qui ledi non poteſt. ſed nobis interitum preparamus theſaurizantes nobis iram in die ire.
b ignominia ſempiterna erunt.
cit dñs? Nōne ſemetipos in ꝯfuſionē vul f g
a quaſi ego nō naturaliter iraſcor: ſed illi me ad iracundiam prouocant: vt meam videar mutare naturam. ſentiant igitur iratum: quod quantum poſſunt facere nituntur.
tus ſui? Ideo hec dic̄ dñs de⁹. Ecce furor h
a vel ſtillabit. i. moderatā penā inferet. ſi aūt in ſtilla tanta duricia eſt. qđ ſi oīs imber fuerit effuſus qđ erit in futuro.
a meus: ⁊ idignatio mea cōflatur ſup locū i
iſtum ſup viros ⁊ ſup iumēta: ⁊ ſup lignū k l
furor.
regionis: ⁊ ſup fruges terre: ⁊ ſuccendet
a quoniam non agit populus in quo poſſit extingui.
⁊ nō extinguetur. Hec dicit dñs exercitu- m
a quorum reprobauit templum reprobat ſacrificiū: et publice arguit: q2 nō veneratiōe ſuis: ſed epularum deſiderio immolauerunt.
um deus iſrael. Holocauſtomata vr̄a ad- n o
dite victimis veſtris: ⁊ comedite carnes. p
b Quia nō ſum locut⁹ cū patrib⁹ veſtris et q
nō precepi eis i die qua eduxi eos de ter- r
ra egypti de verbo holocauſtomatū ⁊ vi
ctimarū: ſed hoc verbum precepi eis di- s
a mandata in quibus religio pura.
cens: Audite vocem meā: ⁊ ero vobis de
a proficientes.
us: ⁊ vos eritis mihi populus. Et ambu
a quaſi vobis ꝓuideo nō mihi. verus dñs ſum. nō egeo ſeruorum officiis.
te in oī via quā mandaui vobis: vt bene
a me dicente: Audite vocem meam.
ſit vobis. Et nō audierūt nec incliuauerūt t
rūt aurē ſuam: ſed abierunt in voluptati v
a contra illud apoſtoli: Que retro ſunt obliuiſcens in anteriora me extendo.
bus et prauitate cordis ſui mali: factiq; x y
a preterita cupientes. b futura contemnentes.
c ſūt retrorſū. ⁊ nō i ante: a die q̄ egreſſi ſūt z
p̄res eoꝝ de terra egypti vſq; ad hāc diē. a
Et miſi ad vos oēs ſeruos meos ꝓphas b
ſicut ſupra.
p diē: ꝯſurgēs diluculo: ⁊ mittens: ⁊ non
a patet: q2 merito ſtillauit ira dei ſuper populum cōtemptorem dure ceruicis.
audierūt me: nec iclinauerūt aurē ſuā† ſed
idurauerūt ceruicē ſuā: ⁊ peius opati ſūt
tamen.
d p̄res eoꝝ. Et loq̄ris ad eos oīa v̄ba hec
tamen. a tante ſunt ſuperbie vt dedignentur reſpondere. tamen.
⁊ nō audiēt te: ⁊ vocabis eos ⁊ nō rñde- c d
a non populus dei.
e būt tibi. Et dices ad eos: Hec ē gens q̄ ñ
audiuit vocē dñi dei ſui: nec recepit diſci-
a fides chriſtianoꝝ. filii dei: fideiq; confeſſio.
plinā. Periit fides ⁊ ablata ē de ore eoꝝ. e f g†
f Tonde capillum tuum ⁊ proiice: et ſume h
in directum planctum: quia proiecit do- i k l

a Et mulieres con. adipē. i. farinā tritici delicatiſſimā: ſm illud Pſ. cxlvii. Ex adipe frumēti ſatiat te. in qua miſcebāt aquā faciēdo inde paſtā.
b Vt fa. pla. i. panes rotūdos ⁊ tenues. c Regine celi. i. lune: ⁊ ſic p̄z q; oēs pſone dom⁹ intrinſece. ſ. vir: vxor ⁊ proles erāt in illa idolatria occupate. d Et li. di. alie. libamina ſunt oblatiões de liq̄dis: vt de vino oleo ⁊ ſiſibus. e Et me ad ira. ꝓ. ſ. ad inferēdū vindictā: q2 ira ⁊ alie paſſiões nō ſunt ī deo: ſed ei⁹ punitio dr̄ ira: eo q; ad modū hoīs irati ſe h3 qū pūit. f Nōne ſemetipos. ſupple ꝓuocāt. g In cō. vult⁹ ſui. q. d. ſic eo q; ꝓcurāt p mala ſua p me ꝯfuſibiliter puniri. ꝓpter qđ ſubditur: h Ecce fu. m. i. vindicta mea. i Conflatur ſu. lo. iſtū. ad deſtruēdū ciuitatē ⁊ templū. k Sup vi. puniēdo eos in pſonis ꝓpriis. l Et ſu. iu. ⁊c̄. puniēdo eos in bonis poſſeſſis. m Hec di. Hic ꝯñr ꝯfirmat ꝓpoſitū p excluſionē holocauſti deo oblati: ita q; nō valeat pplo ad aliqđ remediū. cū dr̄: n Holocau. v. iſta erāt ſacrificia digniora: eo q; totalit' incendebant' ad diuinū honorē. o Addite v. ve. i. hoſtiis pacific': quaꝝ vna pars cedebāt ī vſū offerentiū. iō ſubdit': p Et co. c. ſ. holocauſtoꝝ. q. d. nō incēdite ꝓ me: q2 ī nullo placēt mihi. iō ſubdit': q Quia nō ſum lo. de ipis mihi offerēdis. r In die qua eduxi eos de terra egypti: ſicut p̄z Exo. xx. vbi de⁹ dedit p̄cepta decalogi pplo: ⁊ de holocauſtis nō fit ibi ſermo.
s Sed hoc verbū precepi eis dicens: Audite vocem ⁊c̄. Et h̄ p̄z Exo. xix. vbi dicit: Si audierit' vocem meā ⁊ cuſtodieritis pactū meū: eritis mihi in peculiū. Melior eſt enim obedientia q̄ƺ victime. i. Reg'. xv. Sciendū tñ q; poſtea dñs p moyſen p̄cepit holocauſta ⁊ victimas ſibi offerri a pplo ne talia offerrent idolis: ad qđ erāt proni: ⁊ ad experiēdum obedientiā populi: ⁊ ad p̄figurandū futurā īmolationē xp̄i: ⁊ ꝓpter h̄ dictū eſt hic: Non precepi eis in die q̄ eduxi ⁊c̄. p qđ nō excludit' p̄ceptum poſtea datū. t Et nō audierūt. obediendo.
v Sed abierūt in voluptatib⁹. q̄ƺtū ad delitias carnis. x Et prauitate cordis ſui mali. ſeruiendo idolis. y Factiq; ſunt retrorſum: a me recedentes. z A die qua egreſſi ſunt ⁊c̄. i. a tempore illius egreſſionis: quia tunc fecerunt ⁊ adorauerunt vitulū conflatilē: Exo. xxxii. a Vſq; ad diem hanc. nō q2 ꝯtinue fuerint idolatre: ſed ꝓ maiori pte tp̄is: vt p̄z ex libris Iudic'. Reg. ⁊ Paral.
b Et miſi ad vos. ſ. reuocandos: ſic eſt ī hebreo. ⁊ mutatur modus loquēdi de tertia pſona in ſecūdam. Cetera patēt ex ſupradictis vſq; ibi: c Et vocabis eos. ad penitentiā. d Et nō reſpondebunt tibi. p correctionem. propter quod poſt ſequitur: e Periit fides. i. fidelitas populi erga deum et proximū. f Et ablata eſt de ore eorū. quia tantūmodo loquūtur dolos et mendacium.
g Tonde. Hic tertio cōfirmatur ꝓpoſitum excludendo coniunctionem ⁊ amicitiam populi cū deo. Ad cuius intellectum ſciendum q; ꝓphete domini nō ſolū ꝓphetabant verbis: ſed etiā aliqñ ſenſibilibus ſignis: ſicut Hieremias poſuit in collo ſuo catenas ad ſignificandum q; ſic ducerent' concatenati in captiuitatem. i. xxvii. ⁊ ſic in propoſito dominus precepit Hieremie vt tonderet capillos ſuos ſuo capiti adherentes ⁊ ei valde amabiles: eo q; erat naçareus ex vtero matris ſue: vt dictū eſt. ſ. ca. i. ⁊ ſic nouacula nō debebat ſup caput ſuum aſcendere: vt dicitur de ſamſone Iudic'. xiii. et hoc fuit ad ſignificandum q; dominus populū regni iuda ſibi prius adherentem et amabilem ſepararet ⁊ proiiceret a ſe: et hoc eſt qđ dicitur: Tonde capillū tuum. i. capillos: accipiendo ſingulare ꝓ plurali.
h Et proiice. a te. i Et ſume in directū. i. directe aſpiciens capillos. k Planctū. cuius ſignificatio ſubditur: l Quia proiecit dñs et reliq̄t generationem furoris ſui. id eſt populum iuda quē dilexit prius: quia per mala ſua ꝓuocauit cōtra ſe iram dei. et ideo dicitur hic: generatio furoris dei: ſicut homo dign⁹ morte dr̄ filius mort'. ii. Reg. xii.
Conſe-

a Excelſa tophet. Hiero. Tophet hebꝛaice: latitudo latine: qui loc⁹ eſt ī valle filioꝝ ennon. Et hebꝛaice dicit̄ geennon. He enim vallem: ennon homīs nomen: vel gratiaꝫ ſonat. Et tradūt hebꝛei ex hoc loco dictā gehennā: eo ꝙ omīs populus iudeoꝝ ibi offendens dn̄m periꝫt. In quo loco etiā filios ſu/os in igne idolis conſecrauerunt.
b Qui eſt in valle. Locuꝫ qui ſyloe fontib⁹ irrigat̄ ſignificat amen⁹ atꝗ nemoꝛoſus: ꝛ vſꝗ hodie hoꝛtoꝝ p̄bet delitias. Hic aūt gentilitat̄ erroꝛ om/nes ꝓuincias occupauit: vt ad capita fontiū lucoſꝗ ameniſſimos victimas imolarent. c Et fi. Si iepte obtulit filiā virginē nō ſacrificiū deo: ſed ani mus placuit offerētis. Neꝗ enī ſi ca/nis aut aſin⁹ aut immūdū ꝗdlibꝫ ani mal p̄mū occurriſſet dn̄o offerre debu iſſet. d Ecce di. ve. ꝛc̄. Nō receſſit a fidelitate dn̄i ſui tūc incepit. Sed cū rex egypti veniret vt liberaret hieru/ſalem: nabuchodonoſoꝛ illū fugauit. Poſtea nabuçardan obſedit eā: et ce pit ꝛ duxit ſedechiā in antiochiā ꝛ ibi oꝛbat⁹ eſt. e Et quieſce. Cū locus idolatrie ꝟſus fuerit in ſepulchꝛa: vt vbi deū offenderāt: ibi cadauera eoꝝ inhumata iacerēt.

In tp̄e [a ſ populū iudeoꝝ: et hoc ꝓpꝛie ad xp̄i temp⁹ re/ferendū quādo periꝫt fides: et ablata eſt de oꝛe populi dominum blaſphemantis.] minus et reliquit generationem furoꝛis ſui. Quia fecerunt filiꝫ iu [a ſ quem nihil latet: vel in templo meo.] da maluꝫ in oculis mēis dicit do [ſ idola baal.] min⁹. Poſuerūt offendicula ſua a in domo in qua īuocatū ē nomē b meū vt polluerent eam: ꝛ ędifica c [ſ que hebꝛaice ramath. ſiue aramtophet alia littera.] a b uerūt excelſa tophet ꝗ ē in valle d filiꝫ ennon: vt incēderēt filios ſu/ e f c os ꝛ filias ſuas igni: quę nō pꝛę/ g cepi nec cogitaui ī coꝛde meo. Iō [a ſ obſidionis ſcꝫ quā a nono anno ſedechie regis vſꝗ ad vndecimum perpeſſi ſunt.] d ecce dies venient dicit domin⁹: ꝛ non dicetur amplius tophet: ꝛ h [a ſ ob interfectionem plurimoꝝ.] vallis filiꝫ ennon: ſed vallis inter [a ſ tanta erit cedes. b ſ in loco ſue religionis.] fectionis: ꝛ ſepelient̄ ī tophet: eo i [a ſ qui ſepeliri nō poterant.] ꝙ nō ſit locus. Et erit moꝛticinū ppl̄i hui⁹ ī cibos volucrib⁹ cęli et [a ſ qꝛ ꝗſꝗ ſibi timebit: vel vict⁹ humādi officio.] beſtiꝫs terrę: ꝛ nō erit qui abigat. [a ſ Hierony. manifeſta tranſcurrimus vt in oc/cultis immoꝛemur. b ſ que hieruſalem ſubiacebant.] e †Et quieſcere faciam de vꝛbibus iuda: ꝛ de plateis hieruſaleꝫ: vo/cem gaudiꝫ ꝛ vocē letitię: vocem [a ſ vt meroꝛe ꝛ gemitu omnia cōpleantur.] ſpōſi ꝛ vocē ſpōſę. In deſolatiōe enī erit terra.

Nico. de lyra

Conſequēter ponit̄ duplex cauſa hu/ius ꝓiectionis. Pꝛima cū dicitur: a Poſuerūt offendicula ſua. i. ido/la. b In domo in qua ꝛc̄. ſ. in tem plo diuino cultui deputato: vt habet̄ iiij. Reg. xxi. ꝛ hoc fuit valde deteſtā dum: ſicut cū mulier introducit adul/teriū in eodē lecto cū marito ſuo. ſcd̄a ponit̄ ibi: c Et edificauerūt excel/ſa. i. altaria alta: qꝛ loc⁹ ille erat in val le: vt patet ex littera ſequēti. d To phet. i. idolo moloch: ꝛ ſm̄ hoc dic̄ R. Ra. Sa. ſonat tympanū ſeu tympani/çationeꝫ: eo ꝙ in ritu illi⁹ idoli fiebat tympaniçatio. Erat enī illud idolum ereum ꝛ interi⁹ concauum: ꝛ intra cō/cauitatem illā fiebat ignis foꝛt̄: ꝛ qn̄ idolum erat ignitum: ponebatur pu/er qui offerebatur in manibus eius: ꝛ tunc ſacerdotes ꝑcutiebant foꝛtit̄ tym pana ne parentes pueri audirent cla/moꝛem pueri ꝛ cōpaterentur: ꝛ vt cre/derent ſine doloꝛe coꝛpoꝛis animam euolaſſe: ꝛ iſtud erat valde hoꝛribile. ſcꝫ innocentem ad veneratiōem idoli ſic interficere. e Filiꝫ ennon. nomen erat pꝛopꝛiuꝫ homi/nis: cuius filius erat dominus loci illius. f Ut incende/rent filios ſuos ꝛc̄. modo pꝛedicto. g Que nō pꝛecepi ꝛc̄. hoc dicitur: quia ſacerdotes illius idoli aſſerebant talem ob/lationem eſſe deo valde acceptam: eo ꝙ domin⁹ dixit abꝛae: Tolle filium tuum vnigenitum quem diligis iſaac: ꝛ offer il/lum in holocauſtum ꝛc̄. Gen. xxij. quod eſt falſum: quia illud nō fuit dictum abꝛae vt iſaac moꝛeretur: ſed vt abꝛae obedi/entia pꝛobaretur. ꝓpter quod ibidem ſubditur: Ne extēdas manum tuam ſuper puerum: neꝗ facias illi quicꝗ: nunc co/gnoui ꝙ timeas dominū ꝛc̄. h Et non dicetur amplius tophet ꝛ vallis filiꝫ ennon. licet enim ennon ſit nomen pꝛopꝛi um vt dictum eſt: tamen alio modo eſt appellatiuū: et ſignat conſolationem. q. d. non vocabitur amplius locus conſola/tionis: ſed magis contrarium. ſcꝫ vallis interfectionis: quia multi iudei ibi fuerunt poſtea interfecti a chaldeis. i Et ſepelientur in tophet. ſcꝫ ſepultura aſini: ſicut dicitur. ī. xxij. de iechonia. Sepultura aſini ſepeliet̄: ꝛ hoc ptꝫ ꝑ hoc quod ſubditur: Et erit moꝛticinum populi huiꝰ in cibum volucri buſ ꝛc̄. Cetera patēt.

Ca. VII

Moraliter.

b† Uerbum quod factum eſt ad Hieremiā ꝛc̄. In hoc ca. ſm̄ ſenſū lit teralem excluditur falſa ꝯfidentia iudeoꝝ de ſanctitate tem/pli: qua credebant peccata ſua ſine penitentia expiari. qđ eſt falſum. Moraliter aūt ꝑ hoc ſignantur chꝛiſtiani qui capel las edificant de rapinis vel miniſtris eccleſie elemoſynas dāt: ꝑ hoc credētes ſaluari ſine emendatiōe peccati. ideo talib⁹ dꝛ: h† Nolite cōfidere in verbis mendaciꝫ dicētes: Templū dn̄i ꝛc̄. id eſt peccata veſtra nō expient̄ ꝑ pꝛedicta abſꝗ debita pe nitentia: ꝛ dicit̄ ter templū dn̄i ꝓpter tres radices peccatoꝝ. ſcꝫ ꝯcupiſcen/tiā carnis. cōcupiſcentiā oculoꝝ: ꝛ ſu/perbiā vite. peccata nanꝗ ex eis ꝓce dentia nō expiant̄ ꝑ modū pꝛedictuꝫ. Et quoniaꝫ edificia dicto modo facta cito cadere ſolent. ideo ſequit̄ poſtea: m† Ite ad locū meū in ſylo. vbi fuit arca dn̄i: ꝛ tn̄ fuit deſtruct⁹ ꝓpter ma liciā populi: ꝛ ſic tempoꝛibus moder/nis deſtructa ſunt loca ſancta iudee ꝓ pter peccata gentis chꝛiſtiane. ꝓpter qđ ſequit̄: e† None vides ꝗd iſti fa ciunt in ciuitatib⁹ iuda ꝛc̄. dicit̄ enim ꝙ ante deſtructionē multa peccata et enoꝛmia fiebant in terra illa. Et ꝗniā hoc debet eſſe cauſa doloꝛis oībus bo nis. ideo dicit̄ poſt: g† Tonde ca/pillū tuū ꝛc̄. modus enī antiquoꝝ fu/it tondere capillos in ſignū doloꝛis ꝛ humiliatiōis: ſicut dꝛ de ſancto Job: Scidit veſtimenta ſua: ꝛ tonſo capite coꝛruit in terram. G

In ca. vij. vbi dicit̄ in poſtil. Et re/plicatur ter.

Additio. j.

Scd̄m tranſlati onē chaldaicaꝫ replicat̄ hic ter templū dn̄i: eo ꝙ ter ī anno debebāt apparere in templo co/rā dn̄o: vt ptꝫ Deut̄. xvj. ꝑ quā trinaꝫ apparitionē credebant expiari a ſuis delictis. qđ tn̄ erat falſum: niſi coꝛrige rent vias ſuas vt cōiter dicit̄.

In eo. ca. vbi dꝛ in poſtill̄. Regina celi. i. lune.

Additio. ij.

Ubi nos habe m⁹: Regine ce/li: in hebꝛeo habet̄ ꝗdā dictio ꝗ vno modo ſignificat reginaꝫ: ꝛ alio modo ſignificat opus: ꝛ ſic nō deſignat vnū certū planetā: ſed totum opus celeſte qđ obſeruat̄ ab aſtronomia ſm̄ certaſ ꝯſtellatiōes: ꝛ quōcūꝗ ſit irrationa/le videt̄ dici ꝙ luna ſit regina celi: cū ſol ſit maioꝛis efficacie lumīs ꝛ ꝟtut̄. † Eze. 26. c

In eo. ca. vbi dꝛ in poſtil. Quia nō ſum locut⁹ de ipis mihi offerēdis.

Additio. iij.

Licet in p̄ce/ptis decalo/gi nō fiat mētio de holocauſt̄: nec de ſacrificiꝫs: tn̄ antea ꝛ ſpe cialit̄ qn̄ de⁹ eduxit ppl̄m de egypto p̄cepit eis de agno paſca/li īmolādo: qđ fuit celebꝛatū in die ꝓpꝛia ſeu tp̄e eductiōis de egypto: vt hr̄ Exo. xij. qđ ꝗdē ſacrificiū vt habet̄ ibidē: vocat̄ victima: ꝛ hoc fuit pꝛimū pꝛeceptū ꝛ de p̄ncipalib⁹ datis filiꝫs iſrael a deo ꝑ moyſen. Aū ratio poſtillatoꝛis ꝗ dicit ꝙ in hoc qđ dꝛ hic: Nō pꝛecepi eis in die qua eduxi ꝛc̄. nō excludit̄ p̄ce ptū poſtea datū. ſ. de ſacrificiꝫs: ſed p̄ceptū antea n̄ videt̄ ſuffi cere: vt ptꝫ: ꝛ ideo aliter videt̄ hic dicendū. Pꝛo ꝗ ſciendū eſt ꝙ in p̄cedenti ca. iā dixerat ꝓpheta ꝙ holocauſtomata ꝛ victi me nō placebāt deo: eo ꝙ legē nō ſeruabāt: nūc aūt arguit eoſ ex hoc ꝙ īmolatiōes ſuas ſeu ſacrificia nō ꝓ cultu dei: ſed ma gis ꝓ voꝛacitate ſua faciebāt. Unde gloſa interlinearis ſuper iſtud verbū: Et comedite carnes: ſic dicit: qꝛ non veneratione ſui: ſed epularū deſiderio īmolauerūt. Hec in glo. Aū cū dicit̄ hic: Holocauſtomata vr̄a addite victimis vr̄is ꝛc̄. ſenſus eſt: Ex ꝗ ad appetitū vr̄m ſatiandū īmolatis ꝯuenienti⁹ eſt vt nō offeratis holocauſta: ꝗ totalit̄ incendunt̄: ꝛ ſic ꝯn̄r vident̄ cō ſumi totalit̄ in honoꝛē meū: ſed addatis ea victimis veſtr̄ vt ſaturemini carnib⁹. nā victime ꝓ maioꝛi parte cedebāt ī vſuꝫ offerentiū. Et ſequit̄: Quia nō ſum locut⁹ cū patrib⁹ veſtris: ꝛ nō pꝛecepi eis in die qua eduxi eos de terra egypti de verbo holocauſtomatū ꝛ victimarū: quia tunc non pꝛecepit eis face re holocauſta ꝛ victimas: ſed ſolū victimā: nam agn⁹ paſcalis

victima erat: vt ptꝫ in p̄dicto ca. Exo. xij. nō aūt holocauſtū. poſtea vero cū lapſi fuerūt in idolatriā d'ꝰ precepit eis holocauſta ꝛ victimas ſibi offerri a ppl'o: ne talia offerent idolis: ꝓut in poſtilla. Et ſequit̄: Sed h' verbū p̄cepi eis. Audite vocem meā. q. d. hoc mandatū de obediēdo deo in q̄ verus dei cultus cōſiſtit ſemꝑ fuit ꝑ ſe intentū a deo: nō aūt holocauſta ꝛ victime ꝛc. In eodē ca. vbi dicit̄ in poſtilla: Perijt fides: id eſt fidelitas populi.

Additio. iiij. Hoc quod d'r hic: Perijt fides. ꝓprie pōt intelligi de fide iuſtificante: q2 qui idola colūt ſicut verꝫ deū: manifeſte deficiūt in fide: credētes idolū habere potētiā ſeu auctoritatē diuinaꝫ. Et q2 duplex eſt actꝰ fidei. ſ. intrinſecꝰ in corde q̄ credit̄ ad iuſticiā: ꝛ extrinſecꝰ in ore q̄ fit ꝯfeſſio ad ſalutē: ad Ro. x. iō de p̄mo dicit: Perijt fides. ſ. in corde. de ſcd'o vero: Et ablata eſt de corde eoꝝ: et iſtū ſenſum videt̄ tenere gloſa. In eo. ca. vbi dicit̄ in poſtil. Tonde. Hic tertio cōfirmat̄ ꝓpoſitū ꝛc.

Additio. v. Hoc q̄d d'r hic: Tonde capillū ꝛ ꝓijce ꝛ ſume: nō ſunt verba dn̄i directa ad Hieremiā: q2 vt dictū fuit Eſa. xl. ſuꝑ illud verbū: Suꝑ montem excelſum aſcēde. verba hebraica ꝛ ꝓnoīa diſtinguuntur ſm̄ ſexū: q2 aliq̄ ſūt maſculina ꝛ aliq̄ feminina: ꝛ q̄ hic dicit̄: Tonde ꝛ proijce ꝛ ſume: ſūt feminini generis in hebraico in h' loco: ſic q̄ dirigunt̄ ad feminā: ꝛ iō hec v'ba intelligēda ſunt tāq̄ȝ dicta ꝑ ꝓphaꝫ ī ꝑſona dn̄i ad ciuitatē hierl'm vt. ſ. ī ſignū meroris tonderet capillos: q2 vt d'r in glo. apud veteres ꝯſuetudo fuit lugentiū tondere ceſariē: ſicut nūc ecōtra comā dimittere

mittere luctꝰ indiciū ē. Hec ī glo. ꝛc. In eo. ca. vbi d'r in poſtilla: Et nō dicet̄ ampliꝰ tophet: ꝛ vallis filij ennon.

Additio. vj. Ubi nos habemꝰ: Uallis filij ennon: in hebreo habet̄: Gehen hynnon. vnde ex h' noīe fuit aſſūptū in hebreo gehēna: ad ſignificandū locū infernalē vbi cruciant̄ dānati: ꝛ ſic h' in catholicon. ꝛ rō ē: q2 in h' loco crudeliſſime ꝛ irremediabilit̄ cruciabant̄ hoīes ꝑ demonū admīſtrationē q̄dāmō ſicut ī inferno. Sil'r ꝛ tophet nomē ē īferni. iuxta ill'd Eſa. xxx. Preꝑata ē ab heri tophet ꝛc.

Replica. In ca. vij. extraneū videt̄ Bur. q̄ poſtil. reginā celi vocat lunā: eo q̄ ſol ſit maior' efficacie. q̄d argumētū Bur. modicū ꝯcludit: ſ vſu loquentiū ph'oꝝ ꝛ poetaꝝ ꝯcludit illa rō ꝓ poſtillatore. Nā ſol d'r pr̄: q2 generat hoīeꝫ: ꝛ n̄ hoīm tm̄ ſ deoꝝ. i. alioꝝ planetaꝝ: ꝛ a mlt' poet' d'r ſol rex rōe maior' efficacie. luna d'r regia ꝛ mr̄ ꝛ bona ꝯgruētia: q2 ſol ꝛ luna ſt duo mag̃ lūiaria. ſol tn̄ maiꝰ ꝛ luna minꝰ: vt ptꝫ Gen̄. j. ita ī regno magne ꝑſone ſt rex ꝛ regia: maior tn̄ rex q̄ȝ regia ꝛc. In eo. ca. vbi d'r: Nō p̄cepi eis ī die q̄ edu. ꝛc. dic̄ poſtil. ꝑ h' n̄ excludūt̄ p̄cepta pꝰ data: vbi Bur. accipit occaſionē ꝯ poſtillatorē: cū tn̄ ꝛ h' ꝛ ille volūt idē: vt ptꝫ. In eo. c. vbi d'r: Tōde capillū Bur. h' ꝛ. ſ. Eſa. iiij. fantaſiat̄ d' generibꝰ v'boꝝ: q̄ vicꝫ v'ba ſt maſculini ge. ꝛ feminini ge. in grāmatica hebraica: ſic̄ noīa ī grāmatica latina. Q̄d ſi ita ē puto btm̄ Hiero. ꝛ alios n̄ latuiſſe. Sꝫ glo. quā adducit n̄ fac̄ ꝓ eo: ſ ſtat cū expoſitiōe poſtil. q̄ tōſio capit' Hieremie h' p̄cepta ꝓnoſtice deſig̃uit merorē ciuitat' ꝛ ppl'i: ſic̄ ī ipiꝰ collo catena fuit p̄noſticū ſignū captiuitatis: de quo. ī. xxvij.

Glo. ordi.

A a In tpe illo ꝛc. Ca. VIII Eijcient oſſa. Oīa q̄ ꝓphaꝝ ſmo deſcribit nr̄o tpe vidēmꝰ accidiſſe: non vni hierl'm q̄ iſta ꝑpeſſa eſt a chaldeis ꝛ romanis: ſ vniuerſo orbi: vt iā lachryme aruerint: ꝛ mortuoꝝ oſſibꝰ cōpleant̄ oīa. b De ſepulchris ꝛc. Querētes auꝝ ꝛ argentū ꝛ cetera q̄ in ſepulchris more antiq̄ ponebant̄. c Et dices. Poſt tāta mala ad pn̄iaꝫ ꝓuocat eos q̄ remāſerunt. Siue p̄us q̄ȝ vēiāt q̄ minatus ē hortat̄ ad ꝯuerſionē: ꝛ pn̄ie locū indulget. d Auſus ē. Siue auerterit. q̄ſi ꝯuerſus p̄t ire dei p̄cibꝰ reſiſtere ꝛ auertere. e Quare g̃ ꝛc. q̄ſi q̄ȝto eos ad pn̄iaꝫ ꝓuocaui: tāto mag' receſſerūt nō tam ſtudio peccādi q̄ȝ me ſuperandi. f Nemo q̄d bo. ꝛc. Omne genꝰ hoīm ꝓnū eſt ad malū. In tpe ſaluator' omēs declinaue

Ps. 13. rūt: ſi. iu. f. ſ. nō e. q̄ f.

Ibidē. 11. b. vn̄ ip̄e: Saluū m. f. d. q̄m defe. ſā. Ubi ſt g̃ q̄ dicūt ī nr̄a poſitū ptāte oī pctō carē: g Mil. i. q̄ſi ēt aues ſua norūt tpa: vt ſciāt q̄n ad calida feſtināntes loca rigoreꝫ hyemis d'cliāre debeāt: ꝛ v'is p̄ncipio ad ſolitas redire regiones. Propte.

a In tpe illo ait Ca. VIII dn̄s: eijciēt oſſa reguꝫ iuda: ꝛ oſſa p̄ncipum eiꝰ: et

a que effodit auaricia.

oſſa ſacerdotū: ꝛ oſſa ꝓphetaꝝ: et b oſſa eoꝝ q̄ habitauerūt hierl'm de ſepulchris ſuis: ꝛ expandēt ea ad c

vt q̄bꝰ ſuierāt derelicto d'o eoꝝ pateāt aſpectibꝰ

ſolē ꝛ lunā ꝛ oēm militiā celi q̄ dilexerūt: ꝛ q̄bꝰ ſeruiert̄: ꝛ poſt q̄ ambulauerūt: ꝛ q̄ q̄ſierūt ꝛ adorauerūt. Nō colligent̄ ꝛ non ſepelient̄: d

inhumati.

in ſterq̄liniū ſuꝑ faciē t̄re erūt. Et e†

ſi qui fugere poterunt.

eligēt mag' mortē q̄ȝ vitā oēs q̄ f reſidui fuerit d' cognatiōe hac peſſima: ī vniuſis loc' q̄ derelicta ſūt: g ad q̄ eieci eos dicit dn̄s exercitu

c um. Et dices ad eos: Hec dic̄ dn̄s. h

peccādo. penitendo.

Nunq̄d q̄ cadit n̄ reſurget: et qui i

a a domino. ad eum.

d e auſus ē nō reuertet̄? Quare g̃ auk ſus ē ppl's iſte ī hierl'm auerſiōe cō l

a fortit̄. b idola vl' q̄lbꝫ ꝓuaritati iuſticieq̄ ꝯtraria

tentioſa? Apphēderūt mēdaciuꝫ: m

a q̄ cū poſſent ſtudioſe ſectati ſunt iniqua.

b ſi redirent. ſi aliquid boni dicerent.

ꝛ nōluerūt reuerti. Attēndi et au n o

f ſcultaui: nēo q̄d bonū ē loq̄t̄. Nul p† lus ē q̄ agat pn̄iaꝫ ſuꝑ pctō ſuo di

ore vel corde.

cens: Quid feci? Oēs ꝯuſi ſūt ad q

a erecto collo cōtra deū.

curſū ſuum: q̄ſi equꝰ īpetu vadēs

a cui ſimile: Cognouit bos poſſeſſorē ſu. et aſ. ꝛc.

b Hiero. in aere.

g in ꝓliū. Miluꝰ ī celo cognouit tēr† pus ſuū: turtur ꝛ hyrūdo et cico

Nico. de lyra

a a† In tpe il. Hic excludit̄ q̄rtū reme Ca. VIII diū. ſ. ſapia doctoꝝ ſi ineſſet. ꝑ quā ppl's poſb ſet ab errore ꝛ idolatria reduci: ꝛ a punitione diuina liberari: ſ h' excludit̄ in h' ca. q̄d diuiditur in duas partes: q2 p̄mo p̄dicit̄ ppl'i exterminiū. ſcd'o excludit̄ dictū remediū. ibi: Miluꝰ ī celo. Pria adhuc in duas: q2 p'rio ponit̄ ppl'i extermiātio. ſcd'o exterminatiōis rō. ibi: Et dices. Circa p̄mū p̄mo ponit̄ exterminatio q̄ȝtū ad defunctos: q̄ꝝ int̄ hoīes n̄ remanēt c niſi oſſa ſepulta: ꝛ q̄ȝtū ad h' d'r: In tpe illo. ſ. deſtructionis hierl'm ꝑ chaldeos. b Eijciēt oſſa re. ꝛc. mos enī fuit apud iudeos ſepelire mortuos ſūptuoſe: vt h' Ioh. xix. ꝛ marie ꝑſonas regū ꝛ pontificū et alioꝝ notabiliū: ita q̄ ī capitibꝰ regū ponebant corod nas aureas cū lapidibꝰ p̄cioſis: ꝛ anulos ī digitis: ꝛ circa alias ꝑſonas ponebāt alia p̄cioſa ſm̄ ꝯueniētiā ſui ſtatꝰ. ꝓpter q̄d chaldei ī deſtructiōe hierl'm ſee† pulchra taliū effoderūt: oſſa ꝓijciētes ꝛ iocalia accipientes. c Et expan. ea ad ſo. ꝛ lu. ꝛc. q. d. ſicut ſaf crificauerūt ſoli ꝛ lune ꝛ ceteris ſtellis: ſic iuſtū eſt q̄ oſſa eoꝝ proijciant̄ ad ſolē ꝛ lunā extracta de ſepulchris. iō ſubdit̄: d Nō colli. ꝛ n̄ ſepe. de cetero. q2 g habitatores terre ī captiuitatē ducent̄. e In ſterquiliniū ſuꝑ faciē ter. erūt. i. putrefiēt ſuꝑ terrā ꝑ pluuiā ꝛ niuē deſuꝑ cadentē. Cōſeq̄nter ponit̄ extermih natio q̄ȝtū ad viuos. cū d'r: f Et eligēt mag' mortē ꝛc. p̄ nimia anxietate ꝛ miſeria quā ſuſtinebunt. i g In vni. lo. q̄ derelicta ſūt: ad q̄ eieci eos. ī captiuitatē ductos: vbi dicēt mortuos fuiſſe beatos. k h Et dices. Hic ꝯn̄r ponit̄ huiꝰ exterminij rō: q̄ eſt obſtinatio ppl'i in pctō. cū d'r: i Nunq̄d q̄ cadit n̄ l re. ꝛc. q. d. ille q̄ cadit ad t̄rā libent̄ reſurgit: ꝛ q̄ auerſus ē a recta via libent̄ reuertit̄ ad eā. k Quare g̃ m auerſus ē po. iſte ī hie. a via moꝝ. l Auerſiōe ꝯtē. id eſt obſtinata nolēs reuerti. ꝛ ſubdit̄ huiꝰ cauſa: m Apphēderūt mē. pſeudo ꝓphaꝝ. n Et nolu. re. n o ad meū obſequiū. o Attēdi ꝛ auſ. loq̄t̄ deꝰ ad modū hoīs emēdationē ſui filij deſiderāt': ꝛ q2 n̄ fuit ſep† cuta. ſubdit̄: p Nullꝰ ē q̄ a. pe. de pctīs p̄terit': ſ ſt obſtinati ad futura ꝑpetrāda. iō ſeq̄t̄: q Oēs cō. ſt ad cur. ſ. ꝛc. ī q̄ notat̄ libido peccādi ꝛ obſtinatio maq xima. r Miluꝰ. Hic ꝯn̄r excludit̄ remediū q̄d poſſet h'ri ꝑ ſapiam doctoꝝ: ꝛ p'rio h' remediuꝫ excludit̄. ſcd'o exterminiū ppl'i futurū repetit̄. ibi: Cōgregās. Circa p̄mū p̄mittit̄ ignorātia ppl'i ꝑ exēplū auiū ītellectu carētiū. cū d'r: Miluꝰ in celo cognouit tp̄s ſuū. r† ſcꝫ nidificandi ꝛ pullificandi. s Turtur ꝛ hyrundo ꝛ ciconia cuſtodierūt tempꝰ aduentus ſui: q2 tpe tpe determinato recedūt ꝛ reuertuntur.

Populus

a Propterea dab. Receperũt mercedẽ ſuã: ⁊ qui verbuꝫ do mini abiecerunt: ipſi abiecti ſunt.
b Et ſanabant cõ. Quaſi boni medici aliena vulnera vbis ſanare cupiebãt: qui oĩbus flagitijs vulnerati erant. Hec q̃ꝫ quotidie in nr̃o populo cernim⁹. Vnde: Ro.2.c Qui p̃dicas non furandũ furar̃ ⁊c̃. Huiuſmodi enĩ cũ pctõres ⁊ diuites viderĩt ſanare ꝯtritioneꝫ cupiũt filie populi mei: id eſt eccl'ie: ⁊ ignominia eoꝝ q̃ decipiũt dicẽtes: pax: pax: ⁊c̃.
c Idcirco ca. Ut q̃ ruꝫ dignitas excellebat: etiã ruine populi miſceanť. quaſi.ſ. a minore vſq; ad maiorẽ oẽs auariciã ſe.
d Non eſt vua ⁊c̃. Quaſi cũ tp̃a preter eant: et eſtati ſuccedat autumn⁹: et hyeme arboꝝ cadent folia: de longe cũcta videbitis: nec ex eis cibum capietis.
e Quare ſedem⁹. Vox ppl'i induciť reſpõdẽtis: ⁊ vitia ſua ꝯfitẽť: ⁊ ſeſe mutuo cohortantis: cõuenite ⁊ ingrediamur ciuitates munitas. Al vnam ciuitatẽ hieruſalem: iam enĩ alie capte fuerãt. Hiero. Perſonaꝝ mutatio maxime in pphetis difficilẽ facit intellectũ: q̃ ſi in ſuis locis ⁊ cauſis ⁊ tp̃ib⁹ reddanť: plana fiẽt que obſcura videbanť.
f A dan. Ubi iordaniſ fluui⁹ oriť. Nabuchodonoſor d̃ſcribiť a dan veniens p phenice ꝫ cũ exercitu ſuo.
g Mittam vo. ſer. ⁊c̃. Ut inſanabiliter p̱cutiam eos. Fruſtra p̃ces fũdũt cõtra ſerpenteꝫ antiquũ colubrũ tortuoſum: qui dĩ precepta contempſerunt. Sic quoq; qui eloquia dñi cõtemnũt tradũtur aduerſarijs poteſtatib⁹.
h Dolor me⁹. Ex pſona dñi h̃ legenda ſunt euerſionẽ hierl'm plangẽtiſ: ⁊ ei⁹ miſeriã nõ ferentis.
i Et ecce vox clamo. Deſcribit fletum ⁊ vlulatũ vrbis ingreſſis hoſtibus.

ſ dolenter pronunciandũ eſt.

nia cuſtodierunt tempus aduentus ſui:

ſ dolenter pronunciandũ eſt. a ſ ſupuenturũ.

ppl's aũt meus nõ cognouit iudicium dñi.

a ſ o vos ſcribe et pharise i. ſ q̃ſi legis iactatis noticiam ⁊ ſcribitis iniquitatem.

Quõ dicitis ſapiẽtes nos ſum⁹: ⁊ lex dñi nobiſcũ eſt? Uere mendaciũ operat⁹ eſt ſti

a ſ qui ſcꝫ iudicio ſuo poſſunt cõdemnari: hoꝝ ſapiẽtia ſtulticia eſt. vnde: Qui alium doces: teip̃m non doces

lus mẽdax ſcribaꝝ. Cõnfuſi ſunt ſapiẽtes: perterriti ⁊ capti ſunt. Uerbũ enĩ dñi p̱ie

a ſ ſed fruſtra iactat legis noticiã q̃ opib⁹ deſtruit doctrinam.

cerũt: et ſapiẽntia nulla eſt in eis. Propte

ſ vxores. ſ hoſtibus. ſ poſſeſſiones.

rea dabo mulieres eorum exteris: agros

a ſ qui in perpetuũm teneant. ſ quaſi ipſi ſunt cauſa: non mea crudelitas.

eorũ hẽredib⁹ † Quia a minimo vſq; ad maximum auãriciã omẽs ſequunť: a ppheta

a ſ que eſt radix omnium malorum.

a ſ qui debuerunt prohibere. b ſ aliena rapiendo. c ſ vt non ſit in ore eorum veritas.

vſq; ãd ſacerdotẽ cuncti faciũut mẽndacium.

ſ tales.

Et ſanabant contritiones filie populi mei ad ignominiam dicentes: pax: pax: cũ

a ſ mentis. ſ corporis. ſ imo bellũ imminet pctõrũ.
b ſ intelligẽtes abominationem quam fecerunt.

nõ eſſet pãx. Cõnfuſi ſunt q̃ abomiationẽ

a ſ in ſuis.ſ.ſceleribus. b ſ non ſcꝫ. imo in tantã amentiã proruperunt: vt nec confuſione cuperent emendare vitia: nec ſpe venie confiteri.

fecẽrunt: quinimõ confuſione non ſunt cõfuſi: et erubeſcere neſcierũt. Idcirco cadẽt

ſ captiuitatis.

inter corruentes: in tempore viſitationis

a ſ i hierl'ꝫ ſcꝫ vt obſidiãť a chaldeis diu ⁊ fame crucť ſ nobis.

ſue corruent dicit dominus. Congrẽgans

ſ nobis.

congregabo eos ait dominus. Nõ eſt vua

a ſ obſeſſo populo: q̃ ficus hoſtiũ ſunt. ſ in hyeme.

in vitibus: ⁊ nõn ſunt fic⁹ in ficulnea: foliũ

a ſ que preterire cernerent et tangere non auderent: et magis dolerent.

defluxit: et dedi eis que pretẽrgreſſa ſunt. Quare ſedem⁹? Cõuenite ⁊ ingrediamur

ſ lxx. vel tes. a ſ q̃ nõ audem⁹ dep̃cari. b ſ quẽ offendim⁹.

ciuitatem munitã: ⁊ ſileãmus ibi: q̃ domi

a ſ quia dulcem deum nobis amarum facimus.

nus de⁹ nr̃ ſilere nos fecit: ⁊ pôtũ dedit nobis aquam fellis. Peccauimus enĩ domi

ſ qui nihil boni fecimus.

no† expectauimus pacẽ ⁊ non erat bonuꝫ:

a ſ noſtre. b ſ omnia formidine plena. c ſ quaſi iam preterita narrat pro veritate rei.

tempus mẽdele: ⁊ ecce formidõ. A dãn au

a ſ Nabuchodonoſor.

ditus eſt fremitus equorum eius: a vôce

a ſ alias hinnĩtium. ſ hyperbole.

hinnituum pugnatorum eius cõmota eſt omnis terra. Et venerunt et deuorauerũt

a ſ hierl'm. b ſ ve habitãtib⁹ terrã.

terrã ⁊ plẽitudinẽ ei⁹: ⁊ vrbẽm ⁊ hãbitatores ei⁹.

a ſ aquila regulos.

Quia ecce ego mittã vobis ſerpẽntes peſſimos quibus nõ eſt incantatio: et mordebunt vos ait dominus. Dolor me⁹ ſup dolorẽ: in me cor meũ mẽrẽs. Ecce vox clamoris filie populi mei de ťra lõginqua.

a Populus aũt meus nõ cognouit iudiciũ dñi.i.eius mãdata: p quoꝝ trãſgreſſione dñs iudicabit populũ ⁊ ꝯdemnabit: ⁊ q̃ ignorantia ppl'i prouenit ex defectu doctorũ. iõ ꝯñter arguit inſipientiã eorum dicens: b Quõ dicitis. vos ſcribe et doctores. c Sapiẽtes nos ſum⁹. cognoſcẽtes diuina: de q̃b⁹ p̱prie eſt ſapientia.
d Et lex dñi nobiſcũ eſt.i. apud nos ẽ ei⁹ intellect⁹ qð excludiť cũ ſubdiť: e Uere menda. opa. eſt ſti. mẽ. ſcri. q̃ falſe et extorte legẽ interpretabanť: ſicut dictuꝫ ẽ ca. p̃cedenti de relaxatiõe rapinaꝝ p oblationes. f Cõfuſi ſunt ſapiẽtes ⁊c̃.i. cõfundenť q̃n cũ ciuitate capienť.ſ. cui⁹ contrariũ aſſerebant. cui⁹ cauſa ſubdiť: g Uerbum enĩ dñi. p pphetas dictũ. h Proiecerunt. tanq̃ꝫ falſum. i Et ſapientia eius. ſcꝫ domini. k Nulla eſt in eis. ſed tñ ſapiẽtia que terrena eſt: aĩalis ⁊ diabolica: Iaco. iij. p̱pter qð ſubdiť pena cũ d̃r: l Propterea ⁊c̃. exteris.i. chaldeis q̃ eas violabũt: ⁊ poſtea ducent captiuas. † ĩ.6.c Eſa.56.d
m Agros eoꝝ.i. bona agroꝝ. n Heredibus.i. extraneis. nõ ad modicũ tp̃s: ſed ad longũ q̃ſi hereditario iure. Dimiſit enĩ ibi rex babylonis de paup̱ib⁹ terre q̃ colerent terrã. nõ ſicut dñi ſ; magl' ſerui reddẽdo tributũ regi: ⁊ poſt reditũ de babylone iudea fuit ſub ſeruitute. p̃mo perſarum. ſecundo grecoꝝ: ⁊ tertio romanoꝝ: vt ptꝫ ex libris Eſdre: Neemie: Machabeoꝝ: ⁊ etiã ex euãgelijs q̃ꝫtum ad ſeruitutẽ ſub romanis. o Quia a nimio ⁊c̃. vſq; ad locuꝫ illũ: Cõgregans: expoſitũ eſt. ſ̃. vj. ca. circa mediũ. p Congregans. Poſtq̃ꝫ excluſum eſt doctorũ remediuꝫ. hic ꝯñter repetit populi exterminiũ. cũ diciť: Congregans cõgregabo eos: q̃ timore exercitus chaldeorũ de villis campeſtrib⁹ fugerunt hieruſalem. q Nõ eſt vua in vitib⁹ ⁊c̃. id eſt nõ erit: aduenientib⁹ chaldeis q̃ totũ comedent. ideo ſubdiť: r Et dedi eis.ſ. iudeis terrena ſcẽtia in abundãtia.
s Que pretergreſſa ſunt.ſ. ab eis ⁊ occupata a chaldeis. t Quare ſedem⁹. verbũ eſt habitantiũ extra hieruſalem. q.d. ſi tardem⁹ fugere in hieruſalem: que eſt ciuitas fortis ⁊ munita: a chaldeis capiemur.
v Et ſileam⁹ ibi: modus eſt enĩ obſeſſoꝝ ſilere de die: vt audiãt ſonũ tube ⁊ currant ad locũ vbi fit inſult⁹ hoſtiũ. x Quia dñs noſter ſilere nos fecit.i. ad hanc neceſſitatem nos adduxit. y Et potum dedit nobis aquã fellis.i. anxietatem amarã dedit nobis. cui⁹ cauſa ſubdiť: z Peccauim⁹ enĩ dño. hoc dicebant illi qui peccatũ ſuum recognoſcebant. a Expectauim⁹ pacẽ. ſ̃m dicta pſeudo pphetarũ. † ĩ.14.d
b Et nõ erat bonũ.ſ. pacis: qð eſt ſũmuꝫ bonũ in vita: ſicut dicit Priſcian⁹ ĩ minori volumine. ſi querať q̃d ſit ſummũ bonũ in vita: bene rñdeť pax. c Temp⁹ medele. a rege egypti q̃ p̱miſerat auxiliuꝫ ſedechie ⁊ defecit. iõ ſubdiť: Et ecce formido. cui⁹ cã ſubdiť: d A dan audit⁹ eſt fremit⁹ ⁊c̃. ab illa enĩ parte intrauit iudeã exercitus chaldeoꝝ cũ maxĩa ptãte. ⁊ ptꝫ lr̃a vſq; ibi: e Mittã vobis ſerpentes regulos.i. chaldeos. f Quib⁹ nõ eſt incantatio.i. dep̃catiõib⁹ vr̃is nõ flectentur ad parcendũ vob. g Dolor me⁹ ſup dolorẽ. verbũ eſt Hieremie dolentis de ppl'i ſui culpa: ⁊ de superueniente pena. h Ecce vox clamoris filie populi mei.i. ſynagoge vel ꝯgregatiõis iudeorũ. i De terra lõginq̃.ſ. de babylone: vbi ducta ĩ captiuitatẽ lamẽtabať hierl'm ꝯſtructiõeꝫ dicẽdo:

Hoſtes veniētes de terra longinq̄ clamāt ꝯtra ciuitatē: vel ciues ꝯ̄ hoſtes.
a Trāſijt meſ. Uerba ppl'i in hierl'm lōga obſidiōe ꝯcluſi: qꝛ mutata ſ꜀ tp̄a. anni circulus reuolut⁹. Spes aūt nr̄a irrita. b Super cō. Dn̄i reſpōſio q̄ in afflictione hierl'm videt̄ afflictus.

Ca. IX

4.Re.25.a
J.35.a
Quis dabit. Rex hieruſalē obſeſſa ciuitate ab hoſtib⁹ nocte fregit murū ciuitat̄ ⁊ fugit: ⁊ ī campo hierichōtino captus eſt cū ſeq̄cib⁹: ⁊ duct⁹ antiochiam exorbat⁹ eſt corā filijs ſuis.
Quis dabit. Quaſi ſi totus vertar in fletuȝ ⁊ non ſint gutte lachrymar̄: ſed abundātia fluminis: digne tn̄ flere nō potero. Tanta enī ſunt mala vt omneȝ dolorē ſua vincant magnitudine. Hoc autē tā ex pſona dn̄i q̄ꝫ ex pſona pphete intelligi pōt. d Quis dab.⁊c̄. Quaſi meli⁹ eſt habitare in ſolitudine q̄ꝫ inter tāta ſcelera hoīm commorari. Unde in euāgelio.
Mat.17.c
Uſq̄ q̄ ſuſtiebo vos? Et alibi: q̄ intelligit ſedebit ⁊ tacebit qm̄ temp⁹ peſſimū eſt.
Threñ.3.d
Mich.2.a
e Quia de malo in. De malo ī malū tranſeunt pctōres: qn̄ idolū idolo mutāt: ⁊ de pctō cadūt in peius pctm̄: vel de obſidione ī captiuitatē. De ſanct̄ d꜀: Ibūt de virtute in virtutē. de peccatorib⁹ vero: de malo in malū egreſſi ſ꜀. Cauſa āt malorū eſt ꝙ non cognouerūt dominū ⁊ cetus ſunt preuaricantiū: ⁊ lingua armantium in blaſphemiā.
Ps.83.
f Unuſq̄ſq̄ ſe. Hiero. Callidus hoſtis cū a bonor̄ cordibus expelli ſe ꝯſpicit: eos q̄ ab illis valde diligunt̄ exq̄rit: ⁊ p eor̄ verba blādiēs loquitur: qui plus ceteris amantur: vt dum vis amoris cor perforat: facile pſuaſionis gladius ad intime rectitudinis intima irrumpat.
g A proximo ſuo. Quia et inimici hominis domeſtici eius. Fratrum quoq̄ gratia rara. Et tradet pater filium: et filius patrem. Et duo in tres: et tres in duos diuidentur.

a ſ quaſi ideo vox clamoris in hieruſalē: qꝛ rex eius ab ea receſſit. ſ pater.
Nunq̄d dn̄s non eſt in ſion: aut a
a ſ filius. de q̄ d꜀: De⁹ iudiciū tuū regi da: ⁊ iu.tu.fi.re. b ſ quare ergo receſſit ab eis rex: qꝛ ad iracundiam me concitauerunt.
rex eius non eſt in ea? Quare er b
go me ad iracundiam cōcitaue
ſ idolis.
runt in ſculptilibus ſuis: ⁊ in va
ſ gentium cerimonijs.
a nitatib⁹ alienis? Trāſijt meſſis: c†
finita eſt eſtas: ⁊ nos ſaluati nō d†
b ſum⁹. Sup ꝯtritione filie populi e
ſ antropoſpatos.
mei ꝯtritus ſum ⁊ contriſtatus: f
a ſ medicina penitentie. g
ſtupor obtinuit me. Nunq̄d reſi h i
a ſ propheta vel ſacerdos: quor̄ medicamine curari debuit.
na nō eſt ī galaad: aut medicus
nō eſt ibi? Quare igit̄ nō eſt ob k
ſ peccati.
ducta cicatrix filie populi mei? l m

Ca. IX

c Quis dabit capiti meo n†
aquā: ⁊ ocul' meis fon
tem lachrymarum? Et plorabo o
die ac nocte īterfectos filie popu p
d li mei. Quis dabit me in ſolitu q
dine diuerſorum viator̄? Et de r
relinquā ppl'm meū: ⁊ recedā ab
eis: qꝛ oēs adulteri ſūt ⁊ cetus s
preuaricator̄: ⁊ extenderunt lin t
guam ſuaȝ quaſi arcū mēdacij:
⁊ nō veritat̄. Confortati ſunt in v
a ſ vt mereant̄ audire: Terra es ⁊ ī terrā ibis.
e terra: qꝛ de malo in malū egreſſi
ſ qꝛ hec cauſa malor̄.
ſunt: et me nō cognouerūt dicit
ſ cognatū fratrēq̄ caue carūq̄ ſodalem.
f g dn̄s. Unuſquiſq̄ ſe a proximo x

a Nunq̄d dn̄s nō eſt in ſion ⁊c̄. q.d. nō. quia templū eſt deſtructū: ⁊ rex ſedechias captiuatus. ⁊ ſubdit̄ reſpōſio dn̄i ad hanc querimoniā. b Quare ergo me ad iracundiā ⁊c̄. q.d. iſta eſt dicte deſtructionis cauſa. Cōſequenter ponunt̄ verba Hieremie lamētantis. c Tranſijt meſſis ⁊c̄. id eſt tempus quo rex egypti debebat nobis auxiliari: quia guerre fiunt in eſtate. d Et nos ſaluati non ſum⁹. i. deſtructi ſum⁹. min⁹ enim dicēdo plus ſignat. Ex confidentia enī regis egypti rebellauit ſedechias regi babylonis: ⁊ ex hoc ſecuta eſt deſtructio ciuitatis ⁊ ppl'i: vt habetur. j. xxxvij. ⁊ ideo ſubdit Hieremias. e Sup contritiōe filie ppl'i mei cōtrit⁹ ſum. i. afflictus corpe. f Et cōtriſtatus. mente. g Stupor. i. ſtupefactio mēbror̄. h Obtinuit me. p̄ horrore tanti mali. i Nunq̄d reſina nō eſt in galaad. p reſinā intelligitur gutta aromatica ⁊ medicinalis: p quā vt dicit Ra. Sa. hic intelligit̄ ſapientia: ⁊ p medicū ſapiens qui curat vulnera peccator̄: ⁊ talis erat Hieremias ⁊ etiā Baruch ⁊ alij pphete ſancti. ideo ſubdit̄: k Quare igit̄ nō eſt obducta. i. pfecte curata: l Cicatrix. i. vulnus: m Filie populi mei. ex quo habet̄ medic⁹ ⁊ medicina: ⁊ tacet̄ reſpōſio: quia loquit̄ ad modū hominis turbati q̄ truncat verbū ſuū ⁊ nō complet. Reſpōſio tn̄ eſt ꝙ populus nolebat audire medicū: nec eius recipe medicinā: vt patet ex ſupradictis. Ca. VIII

Moraliter.

a† In tp̄e illo ait dn̄s: eijcient oſſa regis iuda ⁊c̄. Per reges ⁊ principes veteris teſtamēti ſignant̄ p̄ncipes noui teſtamēti: ⁊ per ſacerdotes p̄lati nr̄i: ⁊ p pphas doctores ⁊ p̄dicatores catholici: ⁊ p habitātes ī hierl'm religioſi. Per iſtor̄ igit̄ oſſa q̄ poſt mortē remanent carne putrefacta: ſignant̄ eor̄ peccata q̄ poſt mortē remanent puniēda. Hec aūt oſſa ſepulta ſunt q̄ꝫdiu ſūt occulta: ſ3 ad ſolē expandunt̄ qn̄ publice ppetrant̄. qd̄ ī multis de oīb⁹ ſtatib⁹ p̄dictis fit hodie. nā publice peccāt ⁊ inuerecūde in ſcandalū magnū populariū. iō ſubdit̄: e† In ſterquiliniū ſup faciē terre erūt. ſ. p infamiā ipor̄ int̄ habitatores terre: ⁊ qꝛ plures de talib⁹ ī ſua malicia ſūt obſtinati. ſequit̄: p† Nullus eſt q̄ agat pn̄iam ſup pctō ſuo ⁊c̄. Talis aūt obſtinatio obfuſcat intellectū nō ſolū q̄ꝫtū ad cognitionē legis diuine: ſ3 etiā leḡ nature. iō ſubdit̄: r† Miluus ī celo cognouit tp̄s ſuū ⁊c̄. ſ. ad agendū ea que ſ3m naturā ſuā ſunt ꝯuenientia. a† Popul⁹ aūt me⁹ nō cognouit iudiciū dn̄i. i. legem nature ſcriptā in corde ſuo: ⁊ tn̄ tales frequēter ſe iactāt de ſapientia ſua: q̄ terrena eſt aīalis ⁊ diabolica: vt d꜀ Jacobi. iij. puertit enī legē nature q̄ dicit: Hoc facias alij qd̄ tibi vis fieri. hoc nō facias alij qd̄ tibi nō vis fieri. ppter qd̄ ꝯtra ſapientiā taliū d꜀: b† Quō dicit̄ ſapiētes nos ſum⁹. qꝛ talis ſapia ſtulticia eſt apud deū. ppter qd̄ ſubdit̄: e† Uere mendaciū operat⁹ ē ſtilus mēdax ſcribar̄. Et ſubdit̄ ipor̄ pena cū dicit̄: l† Propterea dabo mulieres eor̄ exteris. p mala tp̄alia hic diffuſe poſita ſignant̄ mala eterna iuſticie ſubuerſoribus infligenda. ppter qd̄ ſubdit̄ verſus finē capl'i. c† Tranſijt meſſis. i. tp̄s merendi. d† Et nos ſaluati n̄ ſum⁹. qꝛ tp̄e merēdi neglexim⁹ bn̄ opari. h̄ d꜀ in pſona dānator̄: ſicut ⁊ illud Sap. v. Quid nobis pfuit ſupbia ⁊ diuitiarū iactātia q̄d contulit nobis: trāſierunt oīa velut vmbra: laſſati ſum⁹ in via iniq̄tat̄ ⁊ pditionis ⁊c̄.

In ca. viij. vbi d꜀ in poſtil. Nūq̄d reſina nō ē in galaad.

Additio.

Ubi nos habem⁹: Reſina. ī hebreo h̄r: Tori. qd̄ ſignificat in hebreo vbicūq̄ ponitur tyriacam que eſt medicina ad ſalutem hoīm ordinato ſpecialiter cōtra venena ⁊ toxicationes: ⁊ eſt ſignificatio littere magl' propria in propoſito. Ca. VIII

n Quis dabit. Poſtq̄ꝫ Hieremias deſcripſit maliciā ppl'i ⁊ excluſionē remedij. h̄ ꝯ̄ñr p̄ dolore incipit lamētari: ⁊ diuidit̄ in duas ptes. qꝛ p̄mo ponit̄ Hieremie lamētatio. ſcd̄o ppl'i inde reuocatio: ſicut pius pr̄ poſt increpationē filij ⁊ abiectionē ſtudet eū reuocare ad bonū. ſcd̄a incipit ſequēti ca. Prima adhuc in duas: qꝛ p̄mo Hieremias lamentat̄. ſcd̄o ceteros ad idē hortat̄. ibi: Hec dicit. Prima adhuc in duas: qꝛ p̄mo ponit̄ dicta lamētatio. ſcd̄o lamētatiōis ratio. ibi: Quia oēs. Circa primū dicit Hieremias: Quis dabit capiti meo aquā ⁊c̄. q.d. vellē tot⁹ reſolui in lachrymas. o Et plorabo die ac nocte. i. ꝯtinue q̄ꝫtū pōt fieri. p Interfectos filie ppl'i mei. i. hieruſalē: vt dictū eſt. ſ. q Quis dabit me in ſolitudine diuerſor̄ viator̄. lugētes enī querūt loca ſolitaria. r Et derelinquā ppl'm meum. hoc enī deſiderabat ppter mala culpe q̄ videbat ineſſe ppl'o de pn̄ti: ⁊ mala pene de futuro: vt d꜀ poſtea: ſed de p̄cepto dn̄i cogebat̄ ibidē remanere ad arguendū ppl'm. s Quia omnes. Hic conſequenter ponitur ratio lamentationis: ⁊ eſt duplex. prima pter malū culpe p̄ſentis. ſecūda ppter malū pene imminētis. ſecunda ibi: Propterea. Circa primum dicitur: Quia oēs adulteri ſunt. q.d. ex hoc habeo cauſam lamentandi ⁊ fugiendi. t Et extenderūt linguam ſuā quaſi arcum mendacij. verba enim mendacia ſunt quaſi quedam ſagitte emiſſe: ⁊ ſic lingua ex qua emittuntur arcus dicit̄: v Cōfortati ſūt. ī malicia ſua pcedētes d̄ malo ad peius. x Unuſq̄ſq̄ ſe a pxi. ſuo ⁊c̄. q.d. vicinitas ⁊ ꝯſanguinitas nō h̄nt aliquam fidelitatem ſibi adiunctam

Et pro

g Et pbabo [et]c. In fornace tribulatiõis.
17.a Vasa figuli pbat for nax: vt q̃cq̃d in nobis adulterine materie ẽ excoquat. Argentũ
i.11. ci dñi igne ex. p.ter.
b Nunquid super his. Sepe versiculũ istũ repetit: vt malis eorum enumerat⁹ in ferat se iuste facẽ qđ facit. c Sup mon
po. tes. Tropologice. Sup montes flet⁹ as sumitur: [et] lamẽtatio sup speciosa deserti: dũ peccant p̃ncipes ecclesie: [et] nihil in ea inuenitur substantie dei: nec auditur vox christi ecclesiã possi dentis p apostolicos viros. Et a volucri b⁹ ce. vs. ad pecora. Ab his.s. qui possũt in sublime ascendere vsq; ad simplices re cesserunt a deo.
d Et dabo hierusa lem. Cũ ecclesiastici doctores deficiũt: hie rusalem daẽ in acer uum arene: vel in transmigrationẽ: vt hereticus sermo ĩ ea preualeat. Et sic cu bile draconum [et] ciui tates illius desolen tur: ne inhabitet ser mo diuinus. [et] qui di
6.d cit: Inhabitabo [et] in ambulalo in eis.
e Cordis sui. Non in corde nostro sed ĩ domino ɔfidendum
17.b est. Prauum est cor homis: de quo exe unt praue cogitatio nes. f Idcirco h di. do. [et]c. Potest de vicino tempore pro phetari q̃ capti sunt a chaldeis: [et] proprie de hoc q in omnib⁹ gentibus sunt disper si [et] toto orbe diuisi.
g Gladiũ. Vl' ma terialem vel spiritua lem quo diuiduntur ne in malum consen tiant: sed in eo q ma li sunt dispereant.
h Et vocate. Voca te lamentatrices pro pter futuram captiui tatem: [et] ciuitat' euer sionẽ. Lamẽtatrices vocare iubet q̃ voce flebili verberatis la certis ad lachrymas inuitãt. Is enĩ mos vsq; hodie perma net ĩ iudea: vt sparsis crinib⁹ mlieres nuda t' pectorib⁹ voce mo dulata pp'lm trãsfun dãt in lachrymas.

suo custodiat: [et] in oĩ fratre suo non habeat fi
duciã: q2 omis frater supplãtãs supplãtabit: a
a ſ inane nomen amicitie: nomen inane fides.
et omnis amicus fraudulenter incedet: et vir
fratrẽ suũ deridebit: [et] veritatẽ non loquẽtur.
a ſ vsus facit magistrũ: cõsuetudo altera natura est. b ſ verba mẽ dacij.
Docuerunt enĩ linguã suam loqui mẽdaciũ: b
a ſ student scz vt agant iniquitatẽ. b ſ o hieremia. ſ vel hierl'm.
vt inique agerẽt laborauerũt. Habitatio tua c
a ſ populi dolosi. b ſ quotidie peccata augẽtes. c ſ q.d. hoc phibui.
in medio doli: in dolo renuerũt mẽ scire dicit d
domin⁹. Propterea hec dicit dñs exercituũ. e
a ſ vel igne examinabo.
a Ecce ego conflabo [et] pbabo eos. Quid enĩ ali f g
a ſ impudentia. b ſ hierusalem. c ſ quondam.
ud faciã a faciẽ filie populi mei? Sagitta vul h
a ſ hereticoꝝ qui vulnerãt corda auditoꝝ [et] nescientiũ. contra q̃s dicitur: Omni custodia custodi cor tuum. b ſ non dei.
nerans lingua eorũ: dolũ locuta ẽ† In ore suo i
a ſ quia in corde et corde loquiẽ. vnde: Qui loquũtur pacem cũ pro. suo. mala aũt in cordib⁹ eoꝝ: et venenum aspi. sub la. e.
pacẽm cũ amico suo loquiẽ: et occulte ponit
ſ tot et tantis. ſ in virga.
b ei insidias. † Nunquid sup his nõ visitabo di k
a ſ tam iniquam.
cit dominus: aut in gẽnte huiuscemodi nõ vl
a ſ babylonio cuncta vastante prophetatur solitudo puincie.
c ciscetur anima mea? Super montes assumam l
ſ vel semitas.
fletum ac lamentũ: [et] sup speciosa deserti plan m
a ſ nõ est qui p terram gradiaẽ. b ſ homo. c ſ cesis om nibus nihil remansit qđ viuere possit.
ctum: qm̃ incensa sunt: eo q nõn sit uir ptrãn n
a ſ vl' substãtie cuiuslibz. s. possessiõis. b ſ irã dei vniuersa sentiũt.
siens: [et] nõ audierũt vocẽ possidentis. A volu o p
cre celi vsq; ad pecora transmigrauerunt et re q
a ſ ecclesiam. ſ vel transmigrationem.
d cesserunt. Et dabo hierusalem in aceruos are r
ſ hereticoꝝ. ſ confessionis.
ne [et] cubilia draconuz: [et] dabo ciuitates iuda s
ſ deus.
in desolationẽ: eo q non sit habitator. † Quis t
ſ propheta. ſ scz in hierusalem.
est vir sapiens qui intelligat hoc: et ad quem
ſ digne. ſ alijs. a ſ causam aperit.
verbũ oris dñi fiat: vt anũnciet istud. Quare v
a ſ desolata. b ſ a deo. c ſ oib⁹ interfectis.
perierit tra: [et] exũsta sit q̃si desertũ a do: eđ q ñ
a ſ inducit prophetam dominum responden tem causasq; reddentem.
sit qui pertranseat? Et dixit dominus: Quia x
dereliquerũt legem meã quã dedi eis: et non
ſ precepta.
audierũt vocẽ meam: [et] non ambulauerunt in
e ea: [et] abierũt post prauitatẽ cordis sui: et post
a ſ baalim pluralis numeri: baal singularis numeri: idolum sydoniorum. b ſ nec parentum error sequendus est sed auctoritas scripturarum et dei docentis imperium.
f baalim quod didicerunt a patribus suis. Id
circo hec dicit dñs exercituũ deus israel † Ecce y
a ſ necessitatib⁹ et angustijs.
ego cibabo populũ istũ absinthio: [et] potuz da
a ſ magnitudinem maloꝝ: et sempiternum exilium: aut legis ignorantiam. pro christo enim antichristum sunt suscepturi.
bo eis aquã fellis. Et dispergã eos in gentib⁹ z
quas nõ nouerũt ipi [et] pr̃es eoꝝ: [et] mittã post a
g eos gladiũ donec ɔsumãẽ. Hec dic dñs exerci b
h tuum. Cõtemplamini [et] vocate lamẽtatrices c d

adiunctã: q2 vicini [et] consanguinei ni tuntur pdere se ad inuicẽ. iđ subdiẽ:
a a Quia oĩs frater supplãtans. du plicat aũt supplantationis verbũ: q2 multũ studebant ad hoc q vn⁹ altum deciperet [et] supplãtaret. b Docue runt enĩ linguã [et]c. p verba pulchra [et] deceptoria sua mendacia colorando.
b ideo subditur: c Habitatio tua in medio doli. q2 quiescẽtes in suis do mibus dolos cõtra alios cogitabãt.
c d In dolo renuerũt scire me. i. man data mea vt licenti⁹ peccarẽt.
d e Propterea. Hic poniẽ scđa ratio
e lamentatiõis: [et] diuidiẽ in duas par tes. q2 primo poniẽ hec ratio. secundo
f querit hui⁹ ratiõis consideratio. ibi:
g Quis est. Circa primũ dicitur: Pro
h pterea. i. pter peccata populi predi cta. f Ecce ego cõflabo. i. puniam eos debita pena. g Quid enĩ ali ud faciam [et]c. q.d. tantũ dedecus cul
i pe nõ debz dimitti sine decore iusticie. † Pro.18.a
h Sagitta vulnerans lingua eorũ. et.25.c
quia habebãt verba nociua valde. iđ Ps.27.
subditur: i In ore suo pacem [et]c. nulla enim pestis grauior ad nocẽdũ
k q̃z familiaris inimicus: [et] iste est ami † u.5.e
cus fictus. k Nunquid sup his nõ visitabo. debitam penam inferen do. q.d. sic. l Super montes assu
l mam fletũ. i. assumi faciam: et p mon tes intelligitur iudea que est tra mon tuosa. m Et sup spe. deser. planc.
m quoniã incẽ. sunt. loquitur de futuro per modũ preteriti pter certitudinẽ.
n n Eo q non sit vir pertransiens. q2 sunt occisi vel captiuati. o Et non audierunt vocem possidentis. i. ipius
o p dei: qui est domin⁹ totius terre: [et] spe cialiter terre promissiõis. p A vo
q lucre celi vsq; ad pecora. i. a maiori bus vsq; ad minores. q Transmi
r grauerunt in babylonem. Vel a volu cre celi [et]c. quia cũ homĩb⁹ capta sunt
s pecora: [et] ad recessum aniãliũ [et] pecoꝝ remanet terra deserta: [et] sic inde fugi
t unt aues nutrimentũ ibi conueniens † Osee.14.d
nõ habentes. r Et dabo hierusalẽ in aceruos arene. p destructionẽ muroꝝ et domoꝝ. s Et cubilia dra
v conũ. aniãlia enĩ venenosa habitant in ruinis. t Quis est. Hic conse quẽter queritur huius destructionis consideratio. cum diciẽ: Quis est vir sapiens q̃ intelligat hoc. i. consideret dictam destructionẽ. v Et annũ
x ciet istud. q̃rendo q̃re perierit terra. et subdiẽ rñsio dñi: x Quia dereliq̃ runt legẽ meã [et]c. et ptz lr̃a ex supradi ctis. y Ecce ego cibabo [et]c. i. mit tam eis tribulatiões amaras. z Et dispergam eos in gentibus. extrane is. a Et mittam post eos gladiũ. quia multi de iudeis in via captiuita tis babylonice et in termino fuerunt mortui: [et] similiẽ de illis qui ɔtra Hie
y remie cõsilium post destructionẽ ciui † Deu.32.f
tatis fugerunt in egyptum. b Hec i.23.e
dicit dominus. Hic ɔsequẽter Hiere mias alios inducit ad lamentum di cẽs: c Cõtẽplamini. i. ɔsiderate ma
z la supradicta. d Et vocate lamẽta trices. Antiq̃t⁹ enĩ in lamẽtatiõib⁹ vo
a cabanẽ mlieres carmẽ lugubre p̃cinẽ
b tes ad cõmouẽdũ alios ad fletũ: eo q
c mulieres magis sunt cõpassiue q̃z vi
d ri: [et] adhuc fit in aliq̃bus terris.

Et ad eas

Oculi

F a Oculi noſtri. Propheta vel ipſe deus adiūgit ſe cōpatientꝫ affectu: vt qḋ pp̄ls ſuſtinet ſuſtiere ꝛ ſentire ipſe dicat. b Quō va.ſ.ꝛc. Dicāt h̄ ꝑſecutiōe credētiuꝫ turbe q̄ idcirco vaſtate ſꝫ atq3 ꝯfuſe: qꝛ dereliq̄rūt legeꝫ dn̄i: ꝛ deſeruerīt tabernacula ſua. c Audite ḡ ꝛc. Superiꝰ dixit: vocate lamētatrices ꝛc. Nūc q̄ſi pn̄tes alloq̄t in ſugillationē ſacerdotum atq3 doctoꝝ ꝛ virorum oīm: vt illꝫ a doctrīa ceſſantibꝰ mlieres audiāt xbū dn̄i. d Quia aſcē.mors. Quia tanta erit fortitudo ꝛ velocitas hoſtiū: vt nō expectēt oſtiū: ſꝫ p feneſtras ꝛ tecta ꝯſcēdāt. e Loq̄re h̄ di.ꝛc. Verbū hebraicū qḋ tribꝰ lr̄is ſcribiꝫ deletb: beth. res. Vocales eī ī medio nō hꝫ: p ꝯſequētia ꝛ legē ꝫ arbitrio ſi legaꝫ dabar ſermonē ſignificat ſi deber mortem: ſi daber: loq̄re. Unde lxx. ꝛ theodotio iūxere illud ī fine capituli qḋ ſic terminauerūt: vt dicereꝫ:
Je.59.c Juuenes ḋ plateiſ morte. Aq̄la ꝛ ſymmachus trāſtulerīt: loq̄re: vt imG peret dominꝰ ꝓphete.
f Quaſi fenū. Quod poſt tergū metentꝫ q̄ſi inutile negligiꝫ. In q̄ oſtendiꝫ tantā in vrbe et circa futurā cedē: vt nō ſit q̄ ſepeliat corruēteꝫ. g Qui fa.m.ꝛc. Et ſi quedā videanꝫ iniuſta oīa tn̄ faꝫ iuſte: oīa ꝓuide. Ubi ſūt ḡ q̄ dicūt hoīem ꝓprio regi arbitrio: ꝛ ſic dataꝫ liberi arbitrij ptātem: vt dei tollāt miſericordiaꝫ atq3 iuſticiā. Hoc apl's ponit teſtimoniū
1.Cor.1.d dicēs: Qui gloriaꝫ in dn̄o glorieꝫ. h Ecce dies ve.ꝛc. Multe gentiū ꝛ maxīe iudee ꝛ paleſtine ꝯfines vſq3 hodie circūcidunꝫ: ꝛ p̄cipue egiptij et idumei amonite moabite ꝛ oīs regio ſaracenoꝝ q̄ habitāt ī ſolitudīe: ꝛ q̄ attōſi ſꝫ ī comā. Nō igiꝫ
N dꝫ glari iuda ſi ex lege circūciſus ē. circūciſio eī n̄ ꝓdeſt niſi legē obſerues. Ca. X
i Audite x. Proprie adūſus eoſ loq̄ꝫ q̄ celeſtia venerantꝫ: q̄ ī ſignū poſita ſꝫ ānoꝝ ꝛ tēpoꝝ et mēſiū ꝛ dieꝝ: tanq3 ab eis re

vt veniāt: ꝛ ad eas q̄ ſapiētes ſūt a
a ſ vt loquantur.
mittite: properent: feſtinant et aſ b
ſumāt ſup nos lamentū. Deducāt
a oculi nr̄i lachrymas et palpabre
nr̄e defluāt aq̄s: qꝛ vox lamenta
a ſ vox eſt lamentantium in ſion.
b tionis audita eſt de ſion. Quō va
a ſ ipſi ſibi reſpondent.
ſtati ſumꝰ ꝛ confuſi vehementer?
ſ noſtro vitio.
Quia dereliquimꝰ terrā: qm̄ deie
a ſ que q̄ſi pteruntes quondā poſſederūt vel poſſidebant.
c ta ſūt tabernacula nr̄a. Audite er
a ſ viris negligentibus.
go mulieres verbū dn̄i: ꝛ aſſumāt
aures vr̄e ſermonē oris eiꝰ: ꝛ doce
te filias vr̄as lamētū: ꝛ vnaqueq3
a ſ cauſa lachrymaꝝ.
d ꝓximā ſuā planctū: qu̇ia aſcendit c
a ſ peccatoꝝ. b ſ ſenſus. c ſ ad interitū anime.
mors p feneſtras vr̄as: ingreſſa ē
ſ mentes. a ſ ad diſperdendum. ſ ſenſu.
domos vr̄as diſpdere paruulos
a ſ extra eccleſiā. b ſ leues qui ambulant ſpacioſam viā q̄ d.a.m. c ſ cum hec cōpleta fuerint.
e deforis: iuuenes de plateis. Lo
a ſ cadauera mortuorum.
quere. Hec dic̄ dn̄s: Et cadet mor d
ticinū homis quaſi ſtercus ſup fa
f ciem regionis: ꝛ quaſi fenum poſt
tergū metētis: ꝛ non eſt qui colli
a ſ omnis auferet ſupbia: ſola et vera gloriatio eſt ſcire deum et intelligere.
gat. Hec dicit dn̄s† Non glorietur e
ſapiens in ſapīa ſua: et nō glorieꝫ
fortis in fortitudine ſua: ꝛ nō glo
rietur diues in diuitijs ſuis: ſed in f
hoc glorieꝫ q̄ gloriaꝫ ſcire et noſſe g
g me: qꝛ ego ſum dn̄s qui facio mi
ſericordiā ꝛ iudiciuꝫ ꝛ iuſticiam in
terra. Hec enī placent mihi ait do
h minus: Ecce dies veniūt dicit do h
minus: ꝛ viſitabo ſup omnē q̄ in i k
ſ ſcꝫ
circūciſū hꝫ preputiū: ſup egyptū l
ſ circumciſum carne non corde.
ꝛ ſup iudā: ꝛ ſup edom: ꝛ ſup filioſ
ſ gentem ſignificat nō fortitudinē pugnatorū.
amon: ꝛ ſup moab: ꝛ ſup oēs qui m
attonſi ſūt ī comā habitātes in de
a ſ alie gentes. ſ carnis.
ſerto: qꝛ oēs gētes hn̄t preputiuꝫ. n
Omnis autē domus iſrael incir
a ſ non carne: qḋ ad mortē ducit.
cumciſi ſunt corde. Ca. X
i Audite verbū qḋ locutus o†
eſt dn̄s ſup vos domꝰ iſ
rael. Hec dic̄ dn̄s: Juxta p†
vias gentiuꝫ nolite diſcere: ꝛ a ſi q r
gnis celi nolite metuere q̄ timent s
a ſ humana ſapientia. b ſ inutiles ſunt.
gētes: qꝛ leges pploꝝ vane ſunt. t†

a Et ad eas que ſapi.ſunt.in hac arte. b Mittite ꝛ properent.q.d.tempus lamentatiōis inſtat.cetera patent in lr̄a vſq3 ibi: c Quia aſcēdit mors ꝛc.quaſi dicat: nihil valebit claudere oſtia vel portas contra chaldeos: qꝛ aſcendent ꝛ intrabūt p feneſtras ad interficiendū iuuenes ꝛ paruulos. d Et cadet morticinū hoīs ꝛc.q.d.non erit q̄ ſepeliat.iō ſubdiꝫ: e Nō glorieꝫ ſapiens ꝛc.hoc diciꝫ: qꝛ illi de regno iude iactabāt ſe poſſe chaldeis reſiſtere: partim p ſapīam doctoꝝ: partim p fortitudinē bellatorū: ꝛ partim p munitiones ꝛ diuitias in hierl'm cōgregatas.q.d.iſta nō valebunt vobis. f Sꝫ in hoc glo.ꝛc.vere. g Scire ꝛ noſſe me.cauēdo offenſam meā ꝛ recurrendo ad meū auxilium ꝛ nō humanum. h Ecce dies veniunt.de ꝓpinquo.
i Et viſitabo.p punitionē. k Sup oēm q̄ incir.ha.preputiū.ſiue ſit preputiū carnis ſiue preputium cordis. l Sup egyptū ꝛ ſup iudam.cum punitione populi iude exprimit hic punitioneꝫ aliquoꝝ populorū qui erant eis ꝓpinqui: ꝛ in q̄bus habuerant fiduciā de adiutorio: ꝛ ipi magis fuerūt eis in nocumentū: ꝓpter qḋ hic exprimiꝫ punitio eorū.
m Et ſup oēs qui ꝛc.iſti erant agareni deſcēdētes de hiſmael filio abrae: qui habebāt capillos reciſos vſq3 ad aurē ad modū pugilū. In hebreo habetur: Et ſup omnē angulatū angulo.ꝛ dicit Ra. Sa. ꝙ p hoc intelligiꝫ ppl's habitans in deſerto iuxta angulum iudee. n Quia oēs gentes habēt preputium.ſ.carnis: ꝛ iudei preputiū cordis. Sciendū autē ꝙ vbi nos habemꝰ.ſ. Sup oēm q̄ incircūciſum habet preputiū.in hebreo habeꝫ: Sup oēm incircūciſū habentē preputiū.qꝛ aliq̄ de populis circūſtantibꝰ iudeā erant circūciſi in carne.ſ.hiſmaelite.ꝛ q̄ agareni ſeu ſaraceni dicunꝫ: ꝛ ſilr idumei: ſicut hiſmael filius abrae: ꝛ eſau filiꝰ iſaac a quibꝰ deſcēderunt fuerunt circūciſi: ꝛ ſic quantū ad circūciſionē carnis filij iſrael n̄ precellebāt iſtos pplos. Eſt ergo ſn̄ia ꝙ ſicut circūciſio carnis nō valebat extrancis: eo ꝙ erāt incircūciſi mente p idolatriā: ſic nō valebat filijs iſrael qui h̄ modo erāt incircūciſi corde: ꝛ ſm hoc lr̄a que ſequiꝫ: Quia oēs gentes hn̄t preputiū: ſic eſt exponenda: ꝙ hn̄t preputiū cordis q̄tū ad circūciſos carne: vel preputiū carnis ꝛ cordis q̄tū ad alios.

Moraliter. n† Quis dabit capiti meo aquā ꝛc. Ca. IX
Increpata malicia ppl'i iude: Hieremias hic ſe ꝯuertit ad lugendū ppl'i ſui culpas ꝛ penas ꝓpter hoc dicto pplo infligēdas: ꝛ in h̄ dedit exemplū eccl'ie platis lugēdi ꝓpter peccata ſibi ſubditoꝝ: ꝛ ꝓpter penas eis infligēdas ī eternū: nec req̄riꝫ hic alia moralitas: qꝛ ſenſus lr̄alis eſt etiā moralis.
o Audite xbū. Poſtq3 Hieremias deplorauit ppl'i maliciā: hic ꝯſiter reuocat eos ad pn̄iam. Et p̄mo reuocat eos a ſeruitute idolatrie. ſcḋo a tranſgreſſiōe legis diuine ca.ſe. Ca. X
Prima in duas: qꝛ primo poniꝫ dicta reuocatio.ſecundo obſtinatorū punitio.ibi: Congrega. Prima adhuc in duas: qꝛ primo poniꝫ reuocatio ppl'i. ſcḋo declaratio dicti.ibi: Quia lignū. Ad intelligentiaꝫ p̄miſſoꝝ ſciēdū ꝙ gentiles crediderūt corpora celeſtia eſſe anīata: ꝛ nō ſolū eſſe anīata: ſed hr̄e aliquid diuinitatꝫ: ꝛ ſic ex libero arbitrio influere in iſta inferiora ad cauſandū effectꝰ ꝓſperos vl' aduerſos hominibꝰ: ꝛ iō ſtatuerūt ea placare ſacrificijs ꝛ oblationibꝰ: ꝛ iſtud ē falſuꝫ: qꝛ vt dic̄ Damaſce.celi inanimati ſūt ꝛ inſenſibiles: ꝛ ſic agūt ī hec īferiora ex neceſſitate nature: ꝛ ſic offerre eiſ mūera ad placationē ex timore effectuū eſt erroneū ꝛ ſupſtitioſuꝫ ad idolatriā ptinēs: ꝛ qꝛ iudei ī hūc errorē inciderāt: vt patet ex ſupradictꝫ.vij.ca.ꝙ faciebāt placētas regine celi.iō ab h̄ errore reuocat eos Hieremias dicens: p Juxta vi.gē.i.leges ꝛ ſtatuta earū. q Nolite diſcere.ſ.idolatriā. r Et a ſig.ce.i.a planetꝫ et cōſtellationibꝰ diuerſis. s Nolite metuere.ſ.metu ſupſtitioſo mō p̄dicto. t Quia leges po.va.ſunt.q̄bꝰ ſtatuerūt ſigna celi placare mūeribꝰ: vt dictū ē.p h̄ tn̄ n̄ excludiꝫ metꝰ rōnabilꝫ: lꝫ eī corpa celeſtia ſint agentia de neceſſitate: hn̄t tn̄ virtutē immutandi

C eis regaṫ genꝰ humanū:ꝛ ex cauſis celeſtiuꝫ mouerenṫ terrena. a Lignuꝫ ꝛc̃. Qꝺ de idolis dixi/ mus ad hereticos referamꝰ. Ipſi enī ingentia ꝑmit tūt:ꝛ ſimulacra vani cultꝰ de ſuo coꝛde ꝯfingūt. Ia ctant grādia:ꝛ q̄ſi ſenſibꝰ aureis ꝛ eloquijs argēte/ is imperitoꝝ aciē ꝯſtrigūt: q̄rū dogmata a ſuis inuēto ribꝰ poꝛtanṫ: in q̇bꝰ nulla vtilitas:q̄rū cultura gētiuꝫ ꝓpꝛia eſt:ꝛ eoꝝ qui ignoꝛāt deū. b Argēto ꝛ auro. Piero. Ut fulgoꝛe materie ſimplices occupet ꝛ decipi/ at. Hic erroꝛ vſq̧ ad nos ꝑ/ uenit vt religioneꝫ in diui/ tijs arbitremur c No/ lite ꝗ timere. Solēt plerīq̧ gētiū demones colere ne of ficiāt:ꝛ alios exoꝛare vt ꝑ/ ficiāt. vñ Uirgiliꝰ: Nigrā hyemi pecudē ꝛ zephyris fe licibꝰ albā. d Nō eſt ſi. Nō eſt ſilis tui dñe:deoꝝ.ſ. q̄ ab hereticꝭ finguntur. e Tuū ē enī ꝛc̃. Quis he retici iuxta ſapiam mūdi q̄ deſtruiṫ ſibi ſapiētes vide/ antur:tñ in oībus regnis q̄ eccleſiā lacerant nullꝰ ſimi/ lis dño. Unde: Perdaꝫ ſa/ pientiam ſapientiuꝫ: ꝛ pꝛu/ dentiam pꝛudentiuꝫ repꝛo/ babo. f Inuolutuꝫ ꝛc̃. Aliter: nō decipit: falſitas inuoluiṫ: veritas aperiṫ. g Ophir. Unū de ſepteꝫ noībus quibꝰ aurum apud hebꝛeos appellaṫ. qꝺ dicere poſſumus obꝛiꝫum: vt in ſu perficie ſplendeat qꝺ intus latet. h Hyacinthꝰ ꝛc̃. Ut ſuꝑficiē intuētes decipi ant: dū celi ſibi coloꝛē oſten dūt:ꝛ celeſtia ꝑmittūt. i Celos ꝛ terrā. Que co/ operatoꝛes xp̄i q̄ dij vocan tur ꝛ dñi ꝑ doctrinā eccleſi/ aſticam partim fecerūt. k Qui facit terrā. Oꝛig. Dñs q̄ facit terrā in foꝛ. ꝛc̃. Tres quodāmō ꝟtutes dei aſſumēs ꝓpheta: foꝛtitudi nē: ſapientiaꝫ: pꝛudentiam vnicuiq̧ ꝓpꝛia opa diſtribu it. Foꝛtitudini terrā. ſapiē oꝛbē terraꝝ. pꝛudētie celuꝫ. In nr̄a ergo terra (de q̄ di/ ctū eſt: Terra es ꝛ in terraꝫ ibis) neceſſariā habemꝰ foꝛ titudinē dei: ſine qua impoſ ſibile eſt exeq̄ qꝺ repugnat carni. Cum aūt moꝛtificata fuerint mēbꝛa ſuꝑ terrā: tūc paret ſpūs volūtati. Spiri/ tu enī facta carnis moꝛtifi/ canṫ. Dñs ergo facit terraꝫ in foꝛtitudine ſua: quaꝫ (ſi/ cut ſcriptū eſt in Job) ſtatu it ſupꝛa nihilū: quo conſtat in foꝛtitudine dei īmediate mūdi terre libꝛaꝫ ſuſtineri. Ueniam ꝛ ad oꝛbem terra/ rum qui grece eycoimen hic dicitur. id eſt inhabita ta. Scio animam inhabitatam. Scio deſertam. Si ergo non habet deum patrem ꝛ filium dicentē: Ego ꝛ pater apud eū manſionē faciemꝰ:ꝛ ſpm̄ſctm̄: vere deſerta eſt. Habitata aūt eſt q̄ deo plena eſt:ꝛ habet xp̄m ꝛ ſpm̄ſctm̄. Hinc dauid in pſalmo cōfeſſionis.

Spū

a ſ deſcriptio idoloꝝ. b ſ materia vilis ꝛ coꝛruptibilis.

a Quia lignūꝫ ꝺ ſaltu ꝑcidit opus
a ſ qui moꝛtalis immoꝛtalia facere non pōt.

b manus artificꝭ in aſcia. Argēto ꝛ
a ſ mirabilis potētia idoloꝝ q̄ ꝑ ſe ſtare nō pōt.

auro decoꝛauit illud: clauis et malleis cōpegit vt nō diſſoluaṫ.
a ſ quaſi pulchꝛitudineꝫ habent materie et pictu/ re: ſed nihil vtile et vitale.

In ſimilitudinē palme fabꝛicata
a ſ vnde: Os habent et non loquentur.
b ſ foꝛtioꝛ ergo q̄ poꝛtat.

ſūt:ꝛ ſi loquenṫ: poꝛtāta tollenṫ:

c quia incedere nō valent. Nolite ergo timere ea: q2 nec male poſ/
a ſ hec in lxx. non habentur. ſed de theodotione in plerīſq̧ adduntur.

d ſunt facere nec bñ. Nōn eſt ſimi/ lis tui dñe: magnus es tu: et ma gnū nomē tuū ī foꝛtitudīe. Quis
a ſ Pꝛincipium ſapientie timoꝛ domini.
b ſ in veritate decoꝛ: in mēdacio turpitudo.

e nō timebit te o rex gētiū? Tuūm eſt ei decus. Inter cūctos ſapien tes gentiū:ꝛ in vniuerſis regnis eoꝛū: nullus eſt ſilis tui. Pariter
ſ ſimul.

inſipiētes et fatui ꝓbabunṫ: do/
ſ vile.

ctrina vanitatis eoꝝ lignum eſt.
a ſ ſimilis argento eloquentie venuſtate.
b ſ verboꝝ artificio. c ſ regio indie: ſꝫm Joſephum: vel quodlibet mare.

f Argentuꝫ inuolutum de tharſis
ſ vel ophaꝫ.

g afferṫ:ꝛ aurū de ophir opus ar/
h tificis: ꝛ manꝰ erarij. Hyacinthꝰ ꝛ purpura indumētū eoꝝ. Opus
a ſ putatiue: apud deum enim ſtulti ſunt.
ſ ſiue ſapientum.

artificū vniuerſa hec: dñs autem
ſ illa mendacia. ſ illa moꝛtua.

deꝰ verus eſt. Ipſe deus viuens
ſ illa tranſitoꝛia.

ꝛ rex ſempiternus. Ab indigna/
ſ terreni.

tione eiꝰ cōmouebiṫ terra:ꝛ non
ſ nō populus dei.

ſuſtinebūt gētes cōminatiōeꝫ eiꝰ.
a ſ falſis dijs iſta dicēda ſunt.

i Sic ergo dicetis eis: Dij qui ce/ los ꝛ terrā nō fecerunt pereāt de terra:ꝛ de his que ſub celo ſunt.
ſ pater. a ſ filio qui dei virtus ꝛ ſapiētia diciṫ.

k † Qui facit terrā ī foꝛtitudīe ſua: †

tandi elemēta ꝛ cōpoſita ex eis ad diuerſas q̄litates: ex q̇bꝰ diſponunṫ humana coꝛpoꝛa ad varias infirmitates. ſicut ex dominio martꝭ chole/ ra accendiṫ: ex qua accenſione nō ſolūmodo coꝛpoꝛa diſponunṫ ad in/ firmitatē aliquā: ſed etiā appetitus ſenſitiuus ad iram: ex quo ſequun/ tur vlterius lites ꝛ diſſenſiones: eo ꝙ homīes vt in pluribꝰ ſequunṫ ſu as paſſiones. ſoli autē ſapientes earū dominanṫ per rationē. timoꝛ aūt homīes conſiliatiuos effi cit: vt dicit phs. ij. rhetoꝛice: ad precauenduꝫ de malis futuris:ꝛ ideo timere a celi cōſtellatiōibꝰ ad hoc ꝙ homo cōſulat de habendo remedio cō tra diſpoſitiones ad infirmitates coꝛpoꝝ et ma/ las paſſiones:ꝛ alia huiuſmodi que poſſunt ex influentia celi cauſari: nō eſt malū ſed licitum et bonū:ꝛ ſꝫm hoc dicit ptolemeus in centiloquio ſuo ꝙ ſapiens dominabiṫ aſtris: inquantū ꝓui debit ſibi de remedio contra effectus eoꝛum.

a Quia lignum. Hic poniṫ declaratio dicti:ꝛ diuiditur in duas partes. quia pꝛimo poniṫ iſta declaratio. ſcꝺo infertur quedam concluſio. ibi: Sic ergo. Dixit enī Hieremias parte ꝑcedenti: ꝙ leges populoꝛuꝫ vane ſunt que ſunt de idola tria:ꝛ hoc declarat hic diffuſe oſtendens ꝙ ido/ la nullā habeant virtutē iuuandi vel nocēdi ho minibus: ſed magis ecōuerſo: quia homīes faci unt idola ꝑ artē ꝛ poſſunt ea diſſipare. ꝛ hoc eſt qꝺ diciṫ: Quia lignū de ſaltu pꝛecidit. ꝛ ptꝫ lr̄a vſq̧ ibi: b In ſimilitudine palme fabꝛicata ſunt. qꝺ exponiṫ vno modo: q2 ſicut arboꝛ pal/ me celata ꝑ artem nō habet aliquā virtutem fa/ ciendi fructū: ſic nec idola habent aliquā virtu/ tem faciendi bonū vl' malū. Alio modo: ꝙ ſicut palma creſcit in altuꝫ virtute nature: ſic idolum metallicū erigiṫ in altū virtute artis:ꝛ nō ꝓpꝛia virtute. ꝛ ideo ſubdiṫ: c Non eſt ſimilis tui dñe. q2 omnia agis ꝓpꝛia virtute a nullo depen/ dens. ꝛ ideo ſudiṫ: d Quis nō timebit te. q. d. nullus eſt q̄ nō debeat te timere. e Tuum eſt ei decus. i. honoꝛ tibi debeṫ ab hoībꝰ. In he bꝛeo habeṫ: Quia tibi veniet. ꝛ ſubintelligitur: q̄cunq̧ ſapiens ad te honoꝛandū:ꝛ ſic eſt eadeꝫ ſnīa: ſed tranſlatoꝛ poſuit clariꝰ transferens ſen ſum ex ſenſu:ꝛ nō verbū de verbo. f Inṫ cun ctos ſapiētes gentiū ꝛc̃. apud oēs enī gētes ſapi entes ſeu phi poſuerūt vnā cām pꝛimā homibꝰ pꝛeſidentē:ꝛ illā dixerūt eſſe deū deoꝝ:ꝛ illuꝫ ꝑ ceteris honoꝛauerūt. Uerūtamē cū vulgaribus hoībus vt cōiter adoꝛabant idola in tēplis. ideo ſubditur: g Pariṫ inſipiētes ꝛ fatui pꝛoba/ bunṫ. dicunṫ aūt hic inſipiētes idoloꝝ factoꝛes: ꝛ fatui eoꝝ cultoꝛes:ꝛ vtriq̧ ꝓbabunṫ. i. repꝛo/ babunṫ. h Doctrina vanitatꝭ eoꝝ. i. doctrīa qua aſſerunt idolū eſſe deū vana eſt: iō ſubdiṫ: i Lignū eſt. ſ. idolū interiꝰ: ſed oꝛnatū auro et argento exteriꝰ. iō ſubdiṫ: k Argentū inuo/ lutū. In hebꝛeo habeṫ: Argētū ductile de thar/ ſis affertur: q2 ibi inueniṫ argentū ductilius. l Et aurū de ophir. iij. Regꝭ. ix. noīaṫ locꝰ iſte ophir:ꝛ ibi inueniṫ aurū valde bonū. m Opus artificis. ſupple eſt idolum ex iſtis fa ctum. n Hyacinthus ꝛ purpura indumētū eoꝝ. idolis enim aliq̄ñ fiebant veſtes de tali ma/ teria. o Dominꝰ autem. celi ꝛ terre. p De/ us verus eſt. iſti autem falſi. q Ipſe deus vi uens. iſti autem carentes vita. r Et rex ſem piternus. iſti tempoꝛaliter facti. s Ab indi gnatione eius cōmouebitur terra. aliq̄ñ induci/ tur a deo terremotus ꝓpter hominū peccata. t Et non ſuſtinebunt gentes. que in terremo/ tu aliquando ſubito moꝛiuntur. v Sic ergo. Hic ex pꝛedictis infertur concluſio ſcꝫ ꝙ idola non ſunt venerāda: ſed magꝭ vitupe randa. ꝛ h̄ eſt qꝺ d2: Sic ergo dicetꝭ ꝛc̃. Ra. Sa. dicit ꝙ h̄ eſt pꝛincipiū lr̄e miſſe a Hieremia ioachin regi iuda:ꝛ illis qui cum eo iam erant in babylone: quia de conſilio hieremie ſe tradiderant regi babylonis: vt habeṫ. iiij. Regꝭ. xxiiij. vnꝺ ꝛ chaldaice ſcribitur ab hoc loco: Sic ergo dicetꝭ ꝛc̃. vſq̧ ibi: Que ſub celo ſunt: incluſiue. Et ē ſenſus ſꝫm Ra. Sa. Cū babylonij inducēt vos ad idolatriā ſic dicetis eis: x Dij qui celos ꝛ terrā ꝛc̃. ꝛ patet littera vſq̧ ibi:

Ad vocem

† Apoc. 15. b

B

† 1. 51. b

Pſ.50. Spū ꝑncipali ꝯfir.me.Spm̄ re.in.ī u.m.Spm̄ ſ.t.ne au.a me.Hec in appro/
bationē huiꝰ rei dixim' ꝙ hītata.i.orbis terrarum ī ſapia dei fabricata ſit.Sa/
Sap.7.c. pientia enī auxiliaṫ iuſto ſup.x.ꝑtātē hñti ciuitates.Sapiam enī ꝛ diſciplinā
q̄ abijcit infelix ē:ꝛ vana ſpes eiꝰ ꝛ labores inſenſati ꝛ inutilia opa.Labore/
mus ḡ vt hītata aīa nr̄a dei ſapia erigaṫ.Cecidit enī de ſublimi venientibꝰ
nobis in locū miſeriarum cecidit poſtq̄ꝫ peccauimus.
Deniq̄ꝫ q̄cūq̄ꝫ vel q̄cq̄d ē in iſto orbe ante erectionē
cecidit.Oēs enī corruimꝰ ꝑ pctm̄ in orbē terrarū.
Sed dn̄s eleuauit iacētes:ꝛ in prudētia ſua exten/
dit celū.Nō fortitudo:nō ſapia ī celi extēſione aſ/
Pro.3.c ſumpta ē.Vñ:Dn̄s ſapia fūdauit terrā:ꝑparauit
aūt celos prudētia.Eſt ḡ aliq̄ prudētia dei quā no
lo vt extra xp̄m req̄ras.Oīa enī q̄ dei ſunt xp̄s eſt.
Ipe ē ſapia eiꝰ:ipe fortitudo:iuſticia:ſctitas.Ipe
etiā prudētia.Sed cū vnū ſit ī ſubiacēti ꝑ varieta
te ſenſuū diuerſis vocabulis nuncupaṫ.Aliud enī
ſignificat ſapia:aliud iuſticia.Qñ enī ſapia diciṫ
diſciplinis te humanarū diuinarūq̄ꝫ rerum inſtituit.
Qñ iuſticia:diſtributor ꝛ iudex meritorum ſignifica/
tur.Ita ergo prudētiā eiꝰ hic intellige:cū doctria
eſt ꝛ demonſtratio bonarum aut malarum rerū aut neu/
trarū.Sicq̄ꝫ nūc celū extendiſſe dr̄ in prudētia ſua.
Pro.1.c vñ:Extendi verba mea ꝛ nō attēdiſtis.Aſſerit enī
Pſ.103. quandā eſſe verborum extenſionē:vt celi.vñ:Qui ex
tendit celū ſicut pellē.Extendiṫ enī anīa nr̄a q̄ ꝑus
fuerat ꝯtracta.Qui aūt celeſtē portāt hoīem:celi
Eccl.3.d ſunt.Si enī ad pctōrē dr̄:Terra es ꝛ in terrā ibis.
Cur nō dicaṫ ad iuſtū:Celū es ꝛ in celū ibis?Aut
ſi ꝓpter coycū dr̄ ei q̄ portat imaginē coyci:Terra
es:ꝛ ī terrā ibis.Cur ꝑpter celeſtē ei q̄ portat ima
ginē celeſtis nō dicaṫ:Celū es ꝛ in celū ibis?Vnuſ
quiſq̄ꝫ noſtrū aut celeſtia facta habet aut terrena.
Si terrena ſunt:ad cognatā ſibi terrā deducūt eū
qui theſauriçauit ſibi in terra:ꝛ nō in celo.Si vero
celeſtia:theſauriçatorē ſuū ad ꝓpinquā ſibi regio/
nem ſubuehunt. a Nebulas.Que nouerūt ſcꝫ
quibꝰ pluuias ſuſpendāt:ꝛ q̄bꝰ impēdant. Moy
Job.29.d ſes quaſi nubes loquebatur qui dicebat.Expectet
Eſa.1.a terra vt pluuiā verba mea.Et Eſaias.Audi celū:
ꝛ auribꝰ ꝑcipe terra:q2 dn̄s locutus eſt. b Ab
Mar.9.e extre.Qui vult in vobis primꝰ eſſe:fiat nouiſſimꝰ.
Aliter enī nemo fit nubes. c Fulgura in plu.
ꝛc.Orige.Fertur ꝙ fulgura ex nubiū vel imbriuꝫ
colliſione generanṫ.Sicut ex durioribꝰ ſilicibꝰ ſibi
cōploſis mediꝰ ignis elabiṫ.Moyſes nubes erat:
ꝛ ieſu naue qui dū ſibi colliduṅṫ ex ſermonibꝰ eorum
micant fulgura.Hieremias q̄ꝫ ꝛ Baruch ſibi collo
quētes rutilantia fulgura mittūt. d Et edu.v.
d.t.Idem.Venti q̄ terras ꝑflant:de theſauris dei
nō ſunt:q2 natura eorum manifeſta:ſed ſunt theſauri
Eſa.11.a ventorum.i.ſpirituū:ſpūs.ſ.ſapie ꝛ intellectꝰ.ſpūs cō
ſilij ꝛ fortitudinis:ſpūs ſcie ꝛ pietatis:ꝛ ſpūs timo
ris dñi.Hi aūt theſauri ſunt in xp̄o abſcōditi.In/
de oriṫ vt alius ſit ſapiēs:aliꝰ fidelis:ꝛ huiuſmōi.
e Stultus fa.Stultꝰ cōparatiōe dei.Stultū enī
dei ſapientiꝰ eſt oībꝰ hoībꝰ ſapiētibꝰ.ſ.Infatuauit
enī deꝰ ſapiam mūdi:nō in ſapia ſua.nō enī pōt ſa
pientia mūdi capere ſapiam dei.nō enī dignaṫ ſapia
dei ad mūdi ſapiam cōuincēdā tota deſcēdere.Sꝫ
modicū quid neceſſariū fuit:quod fatuū dei erat.
Omia enī ꝯtraria aſſumpſit deus vt ꝯtraria diſſol
uat. f Falſum eſt.Orige.Qd in corde ſuo fin
git.Falſum eſt enī qd conflauit:ſicut ſtultꝰ eſt om/
nis homo a ſcientia.ſtultū eſt enī quod facit.
g Nō ē ſpi.in.Notandum ꝙ in h capitulo ven/
tus ꝛ ſpiritus vno nomine apud hebreos appellā/
tur rucha. h Vana ſunt.Aut enī ruſtica ſunt:
vt lignum.aut pulchro ſermone tinnientia:vt ar/
gentum.aut de proprio ſenſu ſimulata mentiuntur
aurum. i In tpe viſi.ꝛc.Ad tp̄s valet hereſis:vt q̄ ꝓbati ſunt manifeſti
fiant.Cū aūt viſitatio dei venerit:ꝛ oculus eiꝰ cūcta reſpexerit omia cōtice/
ſcent. k Congrega.Precipiṫ hieruſalē vt q̄cquid ſubſtātie foris habet
in vrbē minutiſſimā ꝯgreget:ꝛ longe obſidioni ꝑparet alimēta.Nō enī deꝰ
ſicut priꝰ longe poſt futura minaṫ:ſed ſtatim futura. l Ve mihi ꝛc.Conq̄
ritur hieruſalē ꝙ vehemēter afflicta ſit ꝛ plaga inſanabili. m Taberna/
culū.Plangit hieruſalē tam facilē factā ſubuerſionē ſuā vt nō menia eruta:
ſed tabernaculū ablatū putes. n Et nō ſubſiſtūt.Neq̄ꝫ enim in chalde/
am tranſlati ſunt:ſed magna pars eorū interfecta atq̄ꝫ deleta eſt.

a ſ lxx.ꝛ erexit orbē.b ſ filio.ipe enī dixit:ꝛ fa.ſ.
ipe mand.ꝛc.loquens ad filiū:Faciamus ho.ꝛc.
preparat orbē in ſapiētia ſua:ꝛ
prudentia ſua extēdit celos.Ad a
a ſ omnis doctrina dñi de celeſtibus fluit.vnde:
Pluuiā volūtariā ſegregabis hereditati tue deꝰ.
vocē ſuā:dat multitudinē aqua/
a ſ de q̄bꝰ:Mandaui nu.m.ne.p.ſ.e.imbrē.
a b rum in celo:et eleuat nebulas ab b
a ſ non a conſulibus:nō a ducibꝰ:nō a diuitibꝰ.
Beati enī pauperes ſpū:q.i.ē re.c. ſ cū arentia
hoīm corda coruſcanti doctrina ſatiat. b ſ prius
fragilis:modo firmus dei fortitudine.
c extremitatibus terre.Fulgura i c
d pluuiā facit:ꝛ educit ventum de d
ſ in q̄bꝰ oēs ſunt theſauri ſapie et ſcie abſcōditi.
e theſauris ſuis.Stultꝰ factus eſt e
omnis homo a ſciētia ſua:confu
ſus eſt omnis artifex in ſculptili:
f quoniā falſum eſt quod cōflauit:
ſ ſanctus. ſ hereticis.
g h et nō ē ſpūs in eis.Vana ſunt et f
i opus riſu dignum.In tempore g
viſitationis ſue peribūt.Non eſt h i
a ſ eorum ſcꝫ qui ſupplantauerūt iudeos et
deſtruunt hereticos.vnde.Dñs pars here.mee.
his ſimilis pars iacob.Qui enī k l
a ſ tam in aīs q̄ꝫ in corpe. b ſ oīs qui directꝰ eſt
in deo vl'ſenſu cernēs deū:ſceptrū ē hereditat'eiꝰ.
formauit oia ipſe eſt:ꝛ iſrael vir/ m n
ſ ſabaoth.
ga hereditatis eiꝰ:dñs exercituū o
ſ o hieruſalem. ſ agris.
k nomen illi.Cōgrega de terra cō/ p q
a ſ ſubſtantiam.quicquid enim habes confuſione
dignum eſt.
fuſionē tuam que habitas in ob/ r
ſidione:quia hec dicit dñs.Ecce s
ſ non alius. ſ a terra ſua. ſ quaſi funda.
ego longe proijciam habitato/
res terre in hac vice:ꝛ tribulabo
a ſ in vrbe ſcꝫ effugere non valentes.
l eos ita vt nō iueniant.Ve mihi t v
ſup contritione mea peſſima pla
a ſ verba hieruſalē culpā ſuā confitentis.
ga mea.Ego āt dixi:Plane hec x y
ſ patienter. a ſ vel iram dei ſuſtinebo.
infirmitas mea ē:ꝛ portabo illā. z
ſ habitatio. ſ q2 peccaui ei.
m Tabernaculum meū vaſtatū eſt: a
ſ ſicut tentorij.
omnes funiculi mei dirupti ſūt:
ſ interfecti.
n filij mei exierūt a me:ꝛ ñ ſbſiſtūt. b

a Ad vocē ſuā dat multitudinē aquarū i ce
lo.ſ.aereo:vbi vapores hūidi ꝯdenſanṫ in nu
bes:ꝛ nubes in pluuias reſoluunṫ. b Et
eleuat nebulas ab extremitatibꝰ terre.i.a ma/
ri oceano qd terminat terrā habitabileꝫ.inde
enī eleuanṫ nebule ꝑ ma
iori parte. c Fulgura
in pluuiā facit.q2 reſolu/
tis in pluuiā nubibꝰ ful/
gura ceſſant q̄ procede/
bant ex eis. d Ete/
ducit vētū de theſaur' ſu
is.i.de locis occultis.
e Stultꝰ fa.ꝛc.a ſcia:
faciēdi idola ꝛ colendi.
f Vana ſunt:ꝛ opꝰ riſu
dignū.i.deriſiōe. g In
tpe viſita.ſue a deo.
h Peribūt.idola ꝛ ido
latre. i Nō ē hiſ.ſ.ido
lis. k Siſis pars ia/
cob.ſ.ipe deꝰ quē ſolū co
luit. l Qui enī forma
uit oia ipe ē.ſ.deꝰ iacob.
m Et iſrl'.i.ꝓpl's iſrael.
n Virga he.eiꝰ.i.ꝑvl'
mēſura inq̄ꝫtū elegit euꝫ
ſpecialr̄ ad cultū ſuum.
o Dñs exercituū.i.an/
gelorum. p Nomē illi.ꝛ
nō alteri.hoīes enī bene
dñanṫ hoībꝰ:ſed nō an/
gelis. q Congrega.
Hic ꝯñr deſcribiṫ obſti/
natorum punitio.et primo
quantū ad iudeos.ſcdo
q̄ntuꝫ ad extraneos.ibi:
Effunde.Circa primū di
citur:Cōgrega de terra
confuſionē tuā.q.d.veni
et tibi cōfuſio ex vniuer/
ſis partibus. r Que
habitas in obſidione.id
eſt tu hieruſalem que ob/
ſideber' a chaldeis:ꝛ lo/
quitur de futuro ꝑ mo/
dū ꝑſentis ꝓpter certitu/
dinē ꝓphetie. s Ec/
ce ego longe proijciā ꝛc.
ante enim captiuitatem
babylonis aliqui de re/
gno iude fuerūt captiua
ti in ꝓpinquis regiōibꝰ:
vt in egypto ꝛ ſyria et ſi/
milibꝰ:ſꝫ babylonia val/
de longe diſtat a iudea.
t Ita vt nō inueniant.
ſcꝫ ab amicis ſuis.In he
breo habetur:Ita vt iue
niant.ſ.penam debitam
pro peccatis ſuiſ:vt dicit
gloſa hebraica.ideo ſub/
ditur: v Ve mihi ſu/
per contritione mea.loq̄/
tur ſub perſona hieruſa/
lem ſeu populi habitan/
tis ī ea. x Ego autꝫ
dixi.vexatiōe mihi intel/
lectum dante.
y Plane hec infirmitas mea eſt.id eſt pena
iſta proceſſit ex culpa mea.
z Et portabo illam.mihi a deo iuſte inflictā.
a Tabernaculum meum vaſtatum eſt.id eſt
templum.de quo loquitur ad modum taber/
naculi Moyſi quod funibus extendebatur:et
pellibus cooperiebatur.
b Filij mei exierunt a me,id eſt habitatores
mei in captiuitatem ducti.

Hrex

Quia

a Grec. Hiero. Lxx. pecora. Nō iuxta hiſtoriā ſtare nō pōt. In tā lōga enī obſidione pecora nō duraſſent. b Vox au/ditiōis ⁊c. Hec oīa q̄ p̄terit⁹ ⁊ p̄ns ſermo deſcribit: ad pſecuti/onis eccleſiaſtice tēpora referam⁹: qn̄ tabernacl'a dn̄i ſubuer/tunt: ⁊ habitatio eccl'ie in ſolitudinē redigit̄. Que oīa culpa paſtorū fiunt: qui ſtulte egerūt: ⁊ do/minū nō queſierūt. c Draconū. Vt ſtrutionū. Symmach⁹ ſyrenaꝝ. Vt ꝑ hominibus habitēt ſcꝫ dracōes ⁊ om/nia venenata. Vel ſtrutiones q̄ ſoli/tudini familiares in deſertis naſcunt̄ ⁊ nutriunt̄. Aut ſyrenes. ſ. quedā mō/ſtra ⁊ demonū fantaſmata.

d Scio ⁊c. Erubeſcāt q̄ dicūt vnū/quēq; ſuo regi arbitrio. Nō eſt enī ho/minis via eius ⁊c. Vn̄ dauid: A dn̄o greſſus homīs diriget̄. e In iudi/cio ⁊c. Quaſi q̄ patimur magna ſūt ⁊ maiora meremur: ſꝫ corripe vt pater filiū: nō affligas: vt hoſtis inimicum. Caſtigas enī oēm filiū quē recipis: ⁊ omni dolore ⁊ flagello emēdas hieru/ſalē. Gentes aūt que nō cognouerunt te: non iudiciū ſed indignationē me/rentur.

Ps. 36.

12.b

☞ Verbum.

a ſ. i. qui īſtauret me ⁊ muroꝝ faciat fūdamēta

Non eſt qui extēdāt vltra tēto/riū meū: et erigat pelles meas.

ſ metaphora. a ſ principes quoꝝ culpa ppl's diſpergitur.

a Quia ſtulte egerūt pāſtores: et b dn̄m nō q̄ſierūt: ꝑpterea nō itel c

ſ populus.

a lexerūt: ⁊ oīs grex eorum diſper d e

ſ ꝑpheta loquitur.

b ſus ē. Vox auditiōis ecce vēit: ⁊ f

ſ babylonij venientis.

cōmotio magna de terra aq̄lo/nis vt ponat ciuitates iuda i ſo

ſ habitatorib⁹ interfectis.

c litudinē et habitaculum draco/

d nū. Scio domine q̄ non eſt ho/ g

a ſ babylonij: ſꝫ mei meriti.: ⁊ tue idignatiōis.

minis via eius: nec ūiri ē vt ambulet et dirigat greſſus ſuos.

ſ huic conſonat dauid. Dn̄e ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me.

e Corripe me dn̄e verūtn̄ in iudi/ h i

cio et nō in furore tuo: ne forte k l

ſ ſed.

ad nihilū redigas me. † Effunde m

ſ non iudicium.

indignationem tuā ſuꝑ gentes n

que nō cognouerunt te: ⁊ ſuper

prouincias que nomen tuuꝫ nō o

a ſ quaſi tradidiſti nos vt emendaremur: illi autem aggrauauerunt iugum ſuum: nec etati: nec ſexui: nec dignitati: nec loco pepercerunt.

inuocauerunt. Quia comede/ p

runt iacob et deuorauerunt eū:

⁊ conſumpſerunt illuꝫ: et decus q

eius diſſipauerunt.

litudinē palme fabricata ſunt. Nam qui plātat palmā nō co/medit eius fructū: q̄ cōmuniter morit̄ ante palme fructifica/tionē. ſimilit̄ q̄ ꝓmouet ꝑlatū inutilē nō ꝑcipit inde fructum dulcē meriti ſed amarū peccati. † Portata tollent̄. nā a ꝓ/motoribus incōuenient ſuſtentant̄. † Quia incedere non valent. ſcꝫ per viā morū. h† Doctri/na. Hic moralit̄ arguit̄ doctrina curio/ſa. cū dicit̄: Doctrina vanitat⁹ eo/rū. ſ. multoꝝ theologoꝝ qui magis ſtu/dēt curioſitati q̄ꝫ veritati ⁊ cuꝫ maiori pōdere allegāt autoritates phi ⁊ cōmē/tatoris: q̄ꝫ dicta noſtri ſaluatoris.

i† Lignū eſt argentū inuolutū. talis enī doctrina ſicut lignū aridū caret hu/more deuotionis: ⁊ ē inuoluta verbis ornatis. † De tharſis affert̄ ⁊c. thar/ſis explorās gaudiū interp̄tat̄. ideo ſi/gnat doctorē vanū q̄ nō querit docere vtilia ſed magis curioſis auditoribus placentia. l† Et aurū de ophir. q̄d interp̄tat̄ radiās. q̄ nō curat de verita/te ſed magis de apparentia fame.

m† Opus artificis ⁊ nō dei. q̄ talis doctrina nō eſt ex inſtinctu ſpūſſancti. n† Hyacīth⁹ ⁊ purpura indumētū eo/rū. naꝫ anhelant ad pōtificalē ornatū. o† Dn̄s aūt de⁹. Hic oſtendit̄ diuīa veritas iuxta p̄dictoꝝ falſitatē. vt op/poſita iuxta ſe poſita magis eluceſcāt. ideo dicit̄: p† Dn̄s aūt de⁹ ver⁹ eſt. in factis et verbis. † Qui facit ter/ram in fortitudīe ſua ⁊c. id ē terrenos p̄ncipes: ad defenſionē bonoꝝ: ⁊ puni/tionē maloꝝ. † Preparat orbē. id eſt eccl'iam. † In ſapiētia ſua. ſ. euā/gelica ⁊ nō philoſophica. † Et pru/dētia ſua extē. ce. i. hoīes cōtēplatiuos † Ps.78. oſidit ad praxim regimīs eccl'ie ꝓpt̄ po/puli neceſſitatē. a† Ad vocē ſuam Eccli.36.b ⁊c. i. ſanarū doctrinaꝝ. b† Et eleuat nebulas. i. p̄dicatores ad p̄dicādū. de quib⁹ dr̄ Eſa. lx. Qui ſūt iſti q̄ vt nu/bes volāt ⁊c. c† Fulgura in pluui/am fa. i. tormēta diuinit⁹ cōminata ceſ/ſare facit ꝑ pluuiā lachrymaꝝ. exēplū de Niniuitis penitēciā agentib⁹ ad Jo/ne p̄dicationē. d† Et educit vētum de theſauris ſuis. id eſt multiplex ſpiri/tuſſancti donum de ſapientie ſue occul/tis. e† Stultus factus ē omnis ho/mo a ſciētia ſua. nā ad talia ꝑtigere nō p̄t ſcientia hūanit⁹ repta.

Nico. de lyra

a Quia ſtulte egerūt paſtores. i. p̄n/cipes et ſacerdotes. b Et dominū nō queſierūt, per debitū cultū.

c Propterea nō intellexerūt. verba ꝓphetarū. d Et omnis grex eoꝝ. id eſt populus. e Diſperſus ē. par/tim occiſione partim captiuitate.

f Vox auditiōis ⁊c. q̄ a parte aqui/lonis intrauit exercitus chaldeorum iudeam ad deuaſtandū eā. g Scio dn̄e quia nō eſt hominis via eius ⁊c. id eſt non eſt in poteſtate hominis re/cte ambulare in via iuſticie niſi per te dirigat̄: q̄ tn̄ deus nō deficit alicui di/rectionē iſtā debite petenti: ſed mlt̄i ꝑ ſua peccata demerent̄ a deo dimitti: ⁊ ſic errant iudei. ideo ſubditur:

h Corripe me domine. de meo erro/re. i Verūtamē in iudicio. tua mi/ſericordia tēperato. k Et nō in fu/rore. id eſt in rigore iuſticie. l Ne forte ad nihilū redigas me. ita q̄ nul/lus de populo meo remaneat.

m Effūde. Hic conſequēter petit̄ pu/nitio q̄ꝫtū ad extraneos qui iudeā va/ſtauerunt: q̄ licet in hoc fuerint executores diuine iuſticie: ta/men hoc fecerunt mala voluntate. ſ. ex odio ⁊ ſue virtuti p̄ſū/ptuoſe attribuendo q̄d fiebat a deo. ideo dicit̄: Effunde indig/nationē. i. punitionē. n Super gentes que nō cognouerūt te. per fidē verā. o Que nomē tuū nō inuocauerunt: ſed magis nomina idolorum. p Quia comederunt iacob. po/pulū iſrael crudeliter occidendo. q Et decus eius diſſipa/uerunt. i. tēplū in quo iudei maxime gloriabantur.

Moraliter. o† Audite verbū dn̄i ⁊c. Ca. X Poſtq̄ꝫ Hieremias luxit ppl'i ſui pec/cata, reuocat eū a ſua malicia ⁊ prīo reuocat euꝫ ab idolatria. dicēs: p† Juxta vias gētiū nolite diſcere ⁊c. ⁊ ſubdit̄ cā cū dr̄: r† Quia leges populoꝝ vane ſūt. nam inducūt ad ſui/endū idolis que nihil ſūt: vt dicit̄. j. Coꝛ. viij. ⁊ ſubdit̄ rō cum dicit̄: a† Lignū de ſaltu p̄cidit ⁊c. Moraliter ꝑ ſaltuꝫ cui⁹ ligna ſunt infructuoſa: ſignat̄ q̄libet cōgregatio q̄ in pluribus caret bonis operib⁹: q̄d aliquādo cōtingit in religioſis ⁊ ſecu/larib⁹: igit̄ lignū de ſaltu accipit̄ cū aliq̄s īſufficiēs ſciētia pa/riter et vita ad eccl'ie regimē eligit̄ vel aſſumit̄ vt inde fiat ido/lū. de quo dicit̄ Zacha. xj. O paſtor et idolū derelinquēs gre/gem. Opus manuū artificis. talis enī ꝓmotio eſt ab homi/nibus et nō a ſpūſancto. † Auro ⁊ argēto decorabit illū. q̄ tales ꝓmotores ꝓmouēt eum ad cōgregationem auri ⁊ ar/gēti vt habeāt ꝑtē ſibi. † Clauis ⁊ malleis cōpegit illū vt nō diſſoluat̄. tales enī ꝓmoti nō ſtāt in ſtatu paſtorali ꝑ virtu/tē intellectualē vel moralē: ſed ꝑ potentiā t̄palē. b† In ſimi/litudinē pal.

In ca. x. vbi dicit̄ in poſtilla. Ad intelligentiā p̄me ꝑt' ⁊c.

Additio. Nō ſolū gētiles vt platonici poſuerūt cor/pora celeſtia eſſe animata: ſed etiam docto/res nr̄i aliqui hoc ſentire vident̄: vt Orige. ⁊ Hiero. Augu/ſtinus vero ſuꝑ Gen̄. ad l'ram hoc relinquit ſub dubio nō de/clinās ad aliquā ꝑtē. dicit etiā in enchiridion q̄ ſi corpora ce/leſtia ſūt aīata aīe eoꝝ ad angeloꝝ ſocietatē ꝑtinēt. Sanctus Tho vero in parte prima. q. lxx. arti. iij. in deciſione q̄ſtionis in fine dicit q̄ interponētes corpora celeſtia eē animata: ⁊ po/nētes ea nō animata: parua vl' nulla differentia īuenit̄ in re: ſed in voce tm̄. vn̄ nō debet cenſeri erroneū dicere q̄ corꝑa ce/leſtia ſint animata. Itē ſuꝑſtitio idolatraꝝ nō ſolū ſe extēdit ad colēdū res aīatas: ſ; etiā res inanimatas ⁊ corruptibiles: vt patet Eſa. xliiij. ⁊ in multis alijs loc'. Et ideo motiuū ido/latrādi cū planetis nō pēdet ex hoc q̄ credant̄ eſſe animata ſeu inanimata: p̄ſerti cū ſcd̄m vtrāq; opinionē moueāt̄ a ſub/ſtātia apprehendente ⁊c.

Replica. In ca. x. vbi in p̄ncipio poſtil. ponit no/tabile verbū. ſ. q̄ gētiles crediderūt corꝑa celeſtia aīata: ⁊ nō ſolū aīata: ſ; habere aliq̄d diuīitat': ⁊ ſic ex libero arbitrio in/fluere in iſta inferiora ad cauſandū in hoīb⁹ ꝓſperitatē ⁊ ad/uerſitatē. ⁊ ideo ſtatuerūt ea placare ſacrificijſ ⁊ oblationib⁹: ḣ aūt eſt erroneū ⁊ ſuꝑſtitioſū ad idolatriā ꝑtinēs. Et q̄ꝫuis Bur. inq̄ꝫtū vult eſſe catholic⁹ ḣ totū notabile non audet ne/gare. trūcatim tn̄ poſtillatoris factū interp̄tat⁹. dicit q̄ poſtil/lator nō bene dicit eſſe errorem q̄ corpora celeſtia ſint aīata:

t quia vt

q: vt inq̄t Bur. ħ dicūt Orige. ⁊ Hiero. ⁊ beat⁹ Aug⁹. relin/
quit ſub opiniōe. Allegat etiā ſctm̄ Thomā i. i. pte. q. lxx. di/
centē ꝙ interponētes corpa celeſtia fore eſſe aīata: ⁊ ponētes
cōtrariū parua vel nulla differentia eſt in re: ſed in voce tm̄.
Quicq̄d ſit de opinione ſctōꝝ circa illas ꝓpoſitiōes: tamē vt
Plato ⁊ alij phi poſuerūt ex hm̄oi aīatione mūdū fore aīal. ħ
dicit btūſ Aug⁹. j. retract. ca. x. nec haberi poſſe ex ratiōe: nec
ſcripture auctoritate. Vñ ptz ꝙ ⁊ ſi opīabile ſit ſic dici celū vł
mundū aīatū: nō eſt tñ ꝓbabile. ꝙ ꝗ ſit aīal: q: talis aīa celi
ſi ponaꝛ: nō tñ eſt vt ps eſſentialis cū celo cōſtituēs vnū p ſe.
ħ dictū cōiter doctores moderni exponētes. dicūt illas corpo
rū celeſtiū aīas cōiūgi ſolū vt motores: ⁊ cōiungunꝛ illis cor
porib⁹ ſm̄ opari nō ſm̄ eſſe. Ideo dicit btūs Aug⁹. in enchi/
ridion: Si corpa celeſtia ſūt aīata aīe eoꝝ ad angeloꝝ ſocieta
tē ptinēt. Vñ ptz eſſe falſū ꝙ modica ſit differētia tm̄ vocis et
nō rei inter tales poſitiōes: q: poſitio gentiliū vult tales aīas
coniūgi corpib⁹ vt cōſtituāt vnū p ſe tanꝙ ptes eſſētiales. po/
ſitio aūt xp̄ianoꝝ eſt ſm̄ rē ꝯtraria: q: tales aīe ſi ſūt nō cōſti/
tuūt vnū niſi ſicut motor ⁊ mobile: qđ nō eſt vnū p ſe ſ; p acci/
dens. Inter modernos aūt fortaſſis veꝝ eſt ꝙ nō ſit differen/
tia in re inter poſitionē affirmatiuā vel negatiuā. Qui eni ne/
gāt celū animatū intelligūt ſm̄ eſſe ⁊ ꝓprie. q̄ aūt ponūt intelli
gūt ſm̄ opari tm̄ ⁊ īproprie. Scđm eni ꝓpriā rōnē anime quā;
pōit Ariſtoteles. ij. de aīa. ipa eſt actus corpis orgāici phiſici
hñt̄ vitā ī potētia: q̄ rō nō cōuenit motorib⁹ celi ꝓprie. igiꝛ nō
dicūꝛ aīe corpoꝝ celeſtiū q̄ ñ ſūt organiçata: q: nō mixta ſ; ſim
plicia. nec habētia vitā ī potētia: q: ſꝛ ingenerabilia ⁊ icorru/
ptibilia. ptz ex his q̄ vtiliꝛ Bur. moueꝛ cōtra poſtillatorē.

Glo. ordi.

ꝗ a Verbū. Qđ. ſ. erit in principio apđ Ca. XI
A v deū. Hec eſt eni vtilitas p̄dicātiū: ſi ad ſingu
los fiat dei verbū. Quid eni ꝓdeſt mihi eum
veniſſe in mundū: ſi nō habeā eū qui factus eſt ad ꝓ
Mat. 18. d phetas ⁊ diſcipulos ait: Vobiſcū ſum vſq; ad cōſum
mationē ſcli Verbū qđ factū eſt ⁊c. Nō eſt poſitu;
in titulo: quo tpe vel quo rege: vel quoto ei⁹ anno ħ
ꝓphetia facta eſt: ſed intelligimus priori ꝓphetie ⁊ tē
pori hec eſſe iungēda. Vel ꝙ poſt tpis interuallū hic
ſermo dñi ad ꝓphām factus ſit. Proprie aūt nūc ad
viros iuda ⁊ hierłm ſermo dirigiꝛ. b Ad viros
Allego. iuda ⁊c. Allego. Chriſtianos. ſ. Chriſtus eni de iuda
Geñ. 49. b ortus eſt. De quo vere dicitur: Iuda te laudabūt fra
tres tui: manus tua: ſup dorſū inimicorū t. ⁊c.
c Hieruſalē ⁊c. eccleſie que eſt ciuitas regis magni
⁊ viſio pacis. Pax eni in ea multiplicaꝛ ⁊ cerniꝛ.
d Maledictus. Orige. Iudei eni maledicti q̄ nō au
dierūt teſtamentu; dei: qñ eduxit eos de terra egyp/
ti. Nos aūt qui in chriſto credim⁹ teſtamēto ei⁹ obe/
dimus qđ p moyſen traditur. Et nobis hoc diciꝛ: ne
maledicti ſim⁹. e Eduxi vos. Hiero. Orige. Nos
quoq; eduxit deus de egypto ⁊ fornace ferrea: mun/
do ſc; et eius anguſtia: locus eni vbi crucifix⁹ eſt do/
minus vocatur ſpecialiter ſodoma ⁊ egyptus.
f Fornace ferrea. Tribulationis ⁊ pene magnitu/
dinem ſignificat: non locum aliquē ferri materia ī pe
nam preparatum. g Audite vocem. Ac ſi dicat:
non generis priuilegio: nō circūciſionis p̄rogatiua:
nō ſabbati ocio: ſed ꝓpter obediētiā iſrael efficior de
us: ⁊ ipſe populus meus. Et hic quide; ad ſeruos lo
Ioh. 15. b quitur in euangelio ad amicos: Vos amici mei eſtis
ſi feceritis que precipio vobis. Iam non dicam vos
ſeruos ⁊c. Cum autē amici fuerint: de amicis tranſe/
Ibidem. unt in filios. Quotquot eni receperūt eum: dedit eis
Mat. 5. g poteſ. filios dei fie. Amicis autē ⁊ filijs p̄cipit: Eſto/
te perfecti ſicut pater veſter perfectus eſt. Similitudi
B nem imperat nō equalitatē. In lege obedientia man
datorum: hi ſimilitudo dei. h Et ego. Non ē de/
us omniu;. ſed eorum tm̄ quibus ſe largitur. Unde:
Geñ. 3. b Ego deus tuus. ⁊ alibi alijs quoq; inquit: Ero de⁹
eorum. ⁊ ego ſum deus abraam: deus iſaac: ⁊ de⁹ ia/
Luc. 20. g cob. Quod exponens ſaluator ait: Deus autē nō eſt
mortuorū ſed viuorū. Mortuus eſt. ſ. peccator.
i Lacte et melle. Melle et lacte rerū omniū abūdā
Virgili⁹ in tiam ſignificat. ſicut Virgilius: Mella fluunt illis fe
bucolicł rat et rubus aſper amomu;. Vel tropologice terra
lacte et melle manans: eccleſia eſt in qua paruuli nu/
triuntur lacte donec poſſint ſolidum cibum accipere.
k Et dixit: Vox ꝓphete deſiderantis impleri pro/
miſſionem domini. quaſi vere dñe impleſti quod ꝓmi
ſiſti. Vel fiat: de. i. ſemper maneat quod dediſti.
l Quia cōteſtat⁹ ⁊c. Vſq; vt facerēt hec. in. lxx. nō
habenꝛ. Quod ſequitur ⁊ non fecerunt ab ipſis in
fine ſuperioris capituli poſitū eſt. Audite verba ⁊c.
m Inuenta eſt coniuratio. Origeñ. Inuenta ē col/
ligatio in viris iuda ⁊c. Si peccauerim⁹ q̄ viri iuda
ꝓpter chriſtum dicimur. de nobis diciꝛ: Inuēta ē col
ligatio vel coniuratio in viris iuda: ⁊ in ha. hieru. cum in eccł'ia tales ſint in
q̄bus reperiatur laqueus iniquitatis: ⁊ vincula peccati. de quib⁹ diciꝛ: Vin
culis peccatorum ſuorum quiſq; conſtringitur. Conuerſi ſunt ad iniquitates
patrum ſuorum priorum. Non ait ſimpliciter patrū: ſed addidit patrū ſuorū
prioꝝ. Duplices eni habemus patres: ⁊ vna ſpecies eſt peſſimorū patrū. An
ꝗ teq; cre.

a Verbū qđ factū Ca. XI a†
eſt ad hieremia; a dño
dicens: Audite verba b
ꝭ verbū berith aquila ſymmach⁹ ſꝑ pactū: lxx. et theodotion interp̄tanꝛ teſtamentum.
b pacti hui⁹: ⁊ loquimini ad viros
c iuda et habitatores hieruſalē: ⁊
dices ad eos: Hec dicit domin⁹
d deus iſrael: Maledictus vir qui c†
nō audierit ꝟba pacti huius: qđ
precepi patrib⁹ vr̄is in die qua d† †
e f eduxi eos de terra egypti de for e
g nace ferrea dicēs: Audite voce; †
meā et facite oīa q̄ p̄cepi vobis:
ꝭ ſic ſc;. i. nō aliter.
h ⁊ eritis mihi in pplm̄: ⁊ ego ero
vobis in deū: vt ſuſcitē iuramē/ f†
a ꝭ patres ſuſcipiunt in filijs et ꝓmiſſiōes abrae implentur in filijs.
tū quod iuraui patribus veſtri g
daturum me eis terrā fluentem h
a ꝭ hyꝑbolice. b ꝭ ſic reb⁹ ipis hodie cōprobaꝛ
i lacte ⁊ melle: ſicut ē dies hec. Et i†
ꝭ Lxx. fiat dñe quod idem eſt
k reſpondi ⁊ dixi: Amen dñe. Et k l
ꝭ frequēter deus futura p̄dicit vt increduli mollianꝛ: p̄dicit aūt tā in vrbe q̄ foris. vt quoꝝ vnū eſt diſcrimē: ſit eadē penitētia.
dixit dñs ad me. Vociferare oīa m
verba hec in ciuitatibus iuda: ⁊
foris hierłm dicēs: Audite ver/
l ba pacti hui⁹: ⁊ facite illa. Quia
cōteſtās cōteſtat⁹ ſu; pr̄es vr̄os
ī die qua eduxi eos de terra egy
ꝭ ſicut ſupra.
pti vſq; ad diē hāc. Mane cōſur
gens cōteſtatus ſum: ⁊ dixi: Au
dite vocem meam: ⁊ non audie
rūt nec inclinauerūt aurē ſuā: ſ;
abierūt vnuſquiſq; in prauitate
cordiſ ſui mali. Et iduxi ſup eos
oīa verba pacti huius: quod p̄/
cepi vt facerēt ⁊ nō fecerūt. Et di
m xit dominuſ ad me. Inuenta eſt n†

Nico. de lyra

a Verbū Ca. XI
v qđ fa. ē ⁊c. Hic
ꝯſequēter reuo
b caꝛ ppł's a leg. trāſgreſ
ſione. ⁊ diuidiꝛ ī tres
ptes. q: p̄mo poniꝛ re/
uocatio dñi. ſecūdo re/
bellio populi. ibi: Et
dixit dñs. tertio inflic/
ctio ſupplicij. ibi: Ob/
obrem. Circa p̄mu;
diciꝛ: b Audite ver
ba pacti hui⁹. i. legis q̄
fuit quaſi quoddā pa/
ctū inter deū ⁊ pplm̄.
c Maledict⁹ vir q̄ nō
audierit. nō ſolū aure
corpis: ſed etiā cordis
⁊ ipletiōe operis.
d Qđ p̄cepi ⁊c. i. die
⁊c. i. in tpe eductiōis đ
egypto: q: q̄nquageſi/
ma die a p̄ncipio egreſ
ſionis data fuit lex in
monte ſynai. e De
fornace fer. i. valde du
ra: eo ꝙ afflicti fuerūt
ibi filij iſrael laborib⁹
duris in cōpoſitiōe la/
terū ⁊ decoctiōe.
f Vt ſuſcitē iura. effe/
ctu adiplēdo. g Qđ
iuraui ⁊c. abrae: Geñ.
xxij. ⁊ Iſaac. xxvj. ⁊
Iacob. xxviij.
h Daturu; me ⁊c. in
quo notaꝛ bōitas ter/
re. i Sicut eſt di. ħ.
i. ſic hec dies oſtēdit ꝙ
filij iſrael erāt in terra
ꝓmiſſiōis quā obtinu
erāt a tpe Ioſue.
k Rñdi ⁊c. verbū eſt
hieremie. l Amē
dñe. i. ſit maledict⁹ q̄ le
gē nō obſeruauerit.
m Et dixit. Hic ꝯſeq̄n
ter poniꝛ ppł'i rebellio:
mādato dñi de obſer/
uatiōe legis nō obedie
runt q̄uis ſēp admo
niti fuerint ad hoc per
ꝓphas p Moyſen: Io
ſue: Samuelē ⁊ alios
ſequētes vſq; ad capti
uitatē babylonica; : et
ptz lr̄a hui⁹ ptis ħ ex/
cepto. n Inuēta eſt ꝯiu. ⁊c. In hebreo habe
tur: Inuēta eſt colligatio: ⁊ eſt eadē ſnīa: illi
eni q̄ colligāt ſe ad aliqđ malū agēdū: ſolēt ſe
ad hoc aſtringere p iuramentū: ⁊ in hoc deſig
naꝛ obſtinatio ppł'i in malo: qđ videbaꝛ vna/
nimiter ope.

Q crederemus diabolus pater noſter fuit. Un:
Vos ex patre diabolo eſtis. Cũ autẽ crediderimus
facti ſum⁹ filij dei. Si poſtea peccam⁹ ↄuertimur
ad iniq̃tates patrũ prior. Omnis ei qui
facit peccatũ ex diabolo nat⁹ eſt. Totiẽs enĩ ex
diabolo naſcimur quotiens peccam⁹. Infelix il
le q̃ ſp a diabolo generat: ille aũt felix q̃ ſemper
ex deo naſcit. Nõ enĩ ſemel dicã iuſtũ ex deo na
tũ: ſed p ſingula virtutis opa ſp ex deo naſcit.
Saluator q̃z noſter ſplẽdor claritatis eſt: ſplendor
aũt nõ ſemel naſcit ⁊ deſinit: ſed quotienſcunq̃
ortũ fuerit lumẽ ex quo ſplẽdor orit: totiens
orit etiã ſplẽdor claritat. Saluator noſter
ſapientia eſt dei: ſapiẽtia vero eſt ſplẽdor eterne
luc. Sic ergo ſaluator noſter ſp naſcit. Un ait:
Ante omnes colles generat me. nõ vt quidã ma
le legunt generauit. Tu q̃z in ſimilitudinẽ ei⁹. ſi
tñ adoptiõis habes ſpũm: ſp generar a deo per
ſingulos intellectus p ſingula opa: ⁊ efficier fi
lius dei in xp̃o ieſu. a Clamabũt. In neceſſi
tatib⁹ ⁊ nõ exaudiam: q: me audire noluerũt q
etiã Saul paſſus eſt. Cũ enĩ philiſteos timeret:
⁊ verbũ dei accipe nõ meruiſſet: cõuerſus eſt ad
phitoniſſã vt ab idolis diſceret qd̕ inſtãtia orõ
nis ⁊ fletuũ a dño extorq̃re dbuiſſz. Un diſcim⁹
ſi dñs nõ exaudierit: nõ eſſe ceſſandũ. Cito eniz
irat⁹ flectit mutatq̃z ſententiã. ſi q̃b⁹ irat⁹ eſt: cõ
mutent. Totũ aũt qd̕ nũc dr ad iudã ⁊ hierlm
ptinet quibus inſtat captiuitas. b Scdm nu
merũ ⁊c. In libro regũ ⁊ Paralipomenõ inue
nimus iudã ⁊ hierlm mlto peiora q̃z iſrl feciſſe:
vt qd̕ habebãt vrbes tot haberẽt idolor ſpecies:
⁊ q̃t in vrbe platee ⁊ viar capita: tot in cõfu
ſionẽ ſuã aras haberẽt quibus idolis immolarent.
c Tu ergo ⁊c. Precipit pphete ne p
eis oret in quos eſt iã cõſũmata ſnia: ne videat
oratio ei⁹ infirma: ⁊ merito nõ exaudita. Ne aſ
ſumas p eis laudẽ ⁊c. Quaſi ne replicãdo ve
teris hiſtorie clemẽtiã qua miſereri ſoleo: ⁊ lau
dando meã nitaris mutare ſententiã. Non eniz
exaudiã eos qui afflictiõe coacti clamãt. Ex hiſ
diſcimus fruſtra p aliquo rogari q̃ nõ meret ac
cipere. d Quid eſt. Hiero. Dicam⁹ hoc pnci
pibus eccleſiar vel diuitib⁹: q̃ cũ aliena rapiãt:
⁊ malicias cordis ſui nõ auferãt: putãt ſe dei me
reri clementiã. Nunq̃d carnes. ſ. ⁊c. At nũc pu
blice offerentiũ nomĩa recitant: et redẽptio pec
cator ĩ laudẽ mutat: nec euãgelice vidue memo
ria celebrat que plus omnib⁹ in gaçophylatiũ
miſit. e Ad vocẽ lo. ⁊c. Quaſi exaltat⁹ p ſu
perbiã: nõ humiliter creatorẽ ⁊ dñatorẽ tuũ intellexiſti:
ſed cõtra dominũ grãditer locut⁹ ignẹ
eius ſuccenſus redigeris in nihilũ. f Et do
minus ⁊c. Quaſi oliuã vberẽ pul. fru. ſ. vo. d. n.
t. atq̃z plãtauit te: ſed pter vocẽ loquele gran
dis flamma eius deſcendit in te.

g Tu autẽ. Judei et noſtri iudaiçantes ad p
ſonam Hieremie hoc referũt ⁊ pter vaticiniuz
futuror malor hec eũ a populo ſuſtinuiſſi aſſe
runt. Sed quõ eũ crucifixũ pbãt cũ ſcriptura h
nõ dicat: niſi forte dicant populũ cogitaſſe ⁊ nõ
feciſſe. Orige. Tu aũt dñe ⁊c. Vel: Notuz fac
mihi dñe ⁊ cognoſcã. Juxta pſalmiſtã: Dñs do
cet hominem ſcientiam. Un: Nolite vocari ma
giſtri ſup ter. Unus quippe eſt magiſter veſter
qui in celis eſt: qui. ſ. erudit hominẽ vl per ſe: vl
per filiũ. Erudit etiã p Paulũ: per Petrũ vel
quẽlibet ſanctor. Tñ deus ſpũs: ⁊ deus ſermo
deſcẽdat ⁊ doceat. Notũ fac mihi dñe ⁊ cogno
ſcã. quaſi: Non poſſum ſcire niſi tu reuelauer.
Te autẽ demonſtrãte videbo cogitationes ſin
gulorum: ⁊ quid gerant: vel cuius ſint volunta
tis. Mittamus lig. in pa. e. ⁊c. Panis ieſu q̃ nu
trimur eſt ſermo eius. Quia vero docẽte eo vo
luerunt quidã ſcandalũ ponere doctrine ei⁹ cru
cifigentes eum dixerunt: Mittamus lig. in pa.
e. ⁊c. Cũ enĩ verbo ⁊ diſcipline eius cõiũgit cru
cifixio magiſtri ĩ panẽ lignũ mittit: ⁊ illi quidẽ
Q inſidiãtes di

a ſ alij colligatio quaſi pari mẽte: et ſtudio
ſe mandata dei contẽnunt.
ↄiuratio in viris iuda ⁊ ĩ ha †
bitatoribus hierlm. Reuerſi †
ſũt ad iniquitates patrũ ſuo
rũ priores: q̃ noluerũt audire
vba mea. Et hi ergo poſt de
os aliẽos abierũt vt ſeruirẽt
a ſ decem tribus.
eis. Irrituz fecerunt domus
a ſ due. ſ vt quor ẽ cõe ſtudiũ: fiat cõmu
ne ſupplicium.
iſrael ⁊ domus iuda pactum
meũ quod pepigi cũ patrib⁹
eor. Quobrẽ hec dic dñs: Ec a† b
ce ego inducã ſup eos mala †
de q̃bus exire nõ poterunt: c
a et clamabũt ad me: ⁊ non ex d e
audiã eos. Et ibũt ciuitates
iuda et habitatores hierlm:
⁊ clamabunt ad eos q̃bus li f
bãt: et nõ ſaluabũt eos in tẽ g
b pore afflictiõis eorũ. † Scdm h
numerũ ciuitatũ ei tuar erãt
dij tui iuda: et ſcdm numerũ i
viarũ tuar hierlm poſuiſtis
aras ↄfuſionis: aras ad libã
c dum baali. Tu ergo noli ora k l
re p pplo hoc: et ne aſſumas
p ea laudẽ ⁊ orationẽ: q: nõ
exaudiã in tpe clamoris eor
ad me: in tpe afflictiõis eor.
ſ populus iuda.
d †Quid eſt q dilectus meus ĩ m† n
ſ venerando idola.
domo mea fecit ſcelera mul o
a ſ quaſi multitudie taliũ ſacrificior nõ de
lentur peccata tua.
ta? Nũquid carnes ſãctẹ au p† q†
ferẽt a te malicias tuas in q̃
bus gloriata es? Oliuã vbe r†
rẽ: pulchrã: fructiferã: ſpecio
ſam vocauit dñs nomen tu
e um. Ad vocẽ loquelẹ grãdis s†
a ſ gladio oſtium. Dñ: Exterminauit eaz
aper de ſilua.
exarſit ignis in ea: ⁊ cõbũſta t †
ſ pplus.
f ſunt fruteta eius. Et domi
nus exercituũ qui plantauit
te: locutus eſt ſup te malũ p

ſ nõ imerito cũ poſſit de⁹ facere qd̕ vult:
cauſas tñ exponit ne videat iniuſtus. Dñ:
Vt iuſtificeris in ſer. t. ⁊ vincas cũ iudi.
malis domus iſrael et dom⁹
ſ ſtudioſe.
iuda quẹ fecerunt ſibi ad irri
tandum me libãtes baalim.

a ſ pater. b ſ ſm hominem. c ſ quomo
do oporteat me loqui. ſ filio
g Tu ãt dñe demõſtraſti mihi v

nimit er opari ac ſi eſſet iuramẽto
conſtrictus. a Quobrẽ. Hic cõ
ſequẽter ponit inflictio ſupplicij.
cũ dicit: b Ecce inducã ſuper
eos mala. ſ. famis: gladij et capti
uitat. c De quibus exire nõ
poterũt. p ſe nec p adiutores de q̃
bus cõfidũt. d Et clamabũt
ad me. neceſſitate cõpulſi. e Et
nõ exaudiã eos. q: nõ pmeruerũt
f Et clamabũt ad eos quib⁹ li
bant. offerendo ſacrificia liq̃da. ſ.
idolis. g Et nõ ſaluabũt eos.
q: nullã hñt virtutẽ ſaluãdi.
g Scdm numer enĩ ciuitatũ tu
arũ ⁊c. ex quo patz multiplicatio
idolatrie in terra iuda. i Et ſz
numer viar tuar hierlm ⁊c. q: in
ſingulis vicis ⁊ plateis erãt alta
ria cõſtructa idolis: ⁊ maxime tẽ
pore Manaſſe regis qui idolatri
am ⁊ alia mala ſupra modum mul
tiplicauit in hieruſalem: vt habet
iiij. Reg. xxj. ⁊ ſubdit: k Tu er C
go. Hieremia l Noli orare pro
pplo hoc. q. d. nõ eſt dignus vt p̃
ces tue p eis exaudiant: et ſpeci
alis ratio ad hoc ſubdit:
m Quid eſt q dilectus. i. ppls † ẽ. 2. f
iſrael a me ſpecialiter electus.
n In domo mea. t. in tẽplo meo
nomine ↄſecrato. o Fecit ſce
lera multa. ponẽdo ibi idola tpe
manaſſe regis. iiij. Reg. xxj. ⁊ in
hoc fuit maxim⁹ dei cõtẽptus: q:
ſile eſt ac ſi vxor ĩtroducat adulte
rũ ĩ eodẽ lecto cũ marito. p Nũ
q̃d carnes ſctẽ. ſ. ſacrificior mihi
oblator. q Auferẽt a te mali
cias tuas. q. d. nõ: q: talia nõ pla
cẽt niſi ex deuotiõe ⁊ bonitate of
ferentium. pter hoc dr Gen. iiij. † De cõſe.
Reſpexit dñs ad Abel ⁊ ad mũe di. 2. c. qui
ra ei⁹: q: pncipalit reſpexit ad bo ſtudet.
nitatẽ offerẽtis: ⁊ ex ↄñti ad eius
oblationẽ Ra. Sa. expõit: Nũq̃d
carnes ſctẽ ⁊c. i. circũciſio. q. di.
circũciſio nõ liberabit te niſi cum
ea aſſint opa iuſticie. r Oliuã
vberẽ ⁊c. in pncipio enĩ exitus de
egypto vſq̃z ad cõflationem vitu
li aurei fuit gratioſus ſtat⁹ ppli.
vl iſtud pt referri ad ſtatũ ipſi⁹ tẽ
pore dauid ⁊ Salomõis eo q da
uid augmẽtauit cultũ diuinũ: ⁊ d
pcepto eius Salomõ edificauit tẽ
plũ: vt hr. j. Paral. ⁊ ſubdit dete
rioratio. cũ dicit: s Ad vocez
loq. ⁊c. i. ipſi⁹ dei cui⁹ magnitudis
nõ eſt finis: vel ipſi⁹ nabuchodo
noſor q̃ fuit ĩſtrumẽtũ dei ĩ deſtru
ctiõe tẽpli. t Exarſit ignis ĩ ea.
nabuchodonoſor eĩ pcepit ĩcẽdi
ciuitatẽ ⁊ tẽplũ: ⁊ h cõtigit pter
ppli pctã. Cetera patẽt in lra.
v Tu ãt. Supi⁹ a pncipio tracta
tus hui⁹ libri Hieremias increpa
uit ppli iude maliciã. h ↄñr plan
git iminentẽ ex hoc ſibi iniuriam:
q: ſicut dicit Johẽs os aureũ: In
currit odiũ q̃ arguit criminoſos.
Et diuidit in duas ptes: q: prĩo
plãgit ſuã aduerſitatẽ. ⁊ ſcdo ad
uerſantiũ ſibi pſperitatẽ. ca. ſe.
Circa primum dicit: Tu autem
domine demonſtraſti mihi ⁊c. cer
titudinalit per tuã reuelationez.
⁊ quid ſit illud ſubditur: D
t 2 Tu oſtẽdiſti

insidiantes dicunt. Mittamus ligna in panem eius. Ego vero inuiſibile vł mirabile quoddã inferã: lignum miſſum in panẽ eius: panem fecit meliorem. i. doctrinã dulciorẽ. Sicut lignũ p moyſen miſſũ in amarã aquã fecit eã dulcem. Ante eni ꝙ mitteretur lignũ in panem eius: qñ tñ erat panis: ⁊ non lignum: in omnem terram nõ exierat ſon⁹ eorum. Sꝫ poſtꝙ aſſumpſit fortitudinez per lignum in omnez terrã: ſermo paſſionis eius ſeminatus eſt. Ego aio: legem non intellectaz amaram eſſe aquaz. Cum aũt venit lignuz ieſu xp̃i: ⁊ ſermo ſaluatoris in eam deſcẽdit dulcoratur: ↄteramus a terra viuentium.

a Tibi enim. Quia non merito meo: ſed eorum ſcelere cru/
Job.14.d cifigor. Añ: Venit princeps mũdi huius: ⁊ i me non habet quicꝙ. b Propterea hec dicit dominus ad viros anatoth q̇ querunt animã tuaz. videt̃ hoc ſuperiori ſententie cõtraire in q̃ q̃ dicta ſũt pſõe xp̃i aptam⁹ non
A Hieremie q̃ proprie habitat i viculo anatoth. Sed p anatoth (quod obedientia interpretat̃) iudeos et maxime hieroſolymitas intelligim⁹: qui quondam preceptis domini obedierunt. Sed qui a domino receſſert: venit infra eos extrema ſentẽtia vt iuuenes eorũ moriantur in gladio ⁊c̃. Ut autẽ nos omnem moleſtiam interpretationis liberemus illam regulã ſequamur: ꝙ omnes prophete in typum ſaluatoris pleraꝙ geſſerunt: et quod in preſenti in Hieremia completur: hoc in futurum de domino prophetatur.

c Iuſtus quidem tu Ca. XII es domine ⁊c̃. Contra omnes inique agẽtes diſputatio ẽ: ſic
Ps.72. in illo pſ. Q̃ bon⁹ iſrł ⁊c̃. Sꝫ p̃cipue contra

⁊ cognoui: tu oſtendiſti mihi ſtu a
a ſ iudeorum.
dia eoꝝ† et ego q̃ſi agn⁹ mãſuet⁹
a ſ crucis. b ſ pctm̃. Qñ: eũ qui nõ nouerat pctm̃ p nobis peccatum fecit.
q̇ portat̃ ad victimãz. Et nõn co b
gnoui q2 cogitauerũt ſup me ↄſi
a ſ puerbiũ fuit in iſrael. b ſ corp⁹ ſaluatoris q̇ eſt panis q̇ de celo deſcẽdit. c ſ crucis.
lia dicẽtes† Mittãm⁹ lignũz i pã c d
a ſ vt nomẽ ei⁹ deleat̃. ſ Origeñ. Si granũ frumẽti cadẽs in terra mor. fue. multũ fruc. affert.
nẽ ei⁹: et eradam⁹ eũ de terra vi/
uentiũ: et nomẽ ei⁹ nõ memore/
a ſ filius ſm carnẽ ad patrẽ loquitur et iudiciuz eius imprecatur.
tur amplius† Tũ autem dñe ſa/ e
a ſ reddendo vnicuiꝙ quod meretur.
baoth qui iudicas iuſte ⁊ pbas
a ſ eorum qui in ſcelere pſeuerant. non q̇ peĩtẽt.
renes et corda: videam vltiõnẽ f
a ſ obſtinatis. p alijs ei dicit: Pater ignoſce ilł: q2 neſciunt quid faciunt.
a tuã ex eis. Tibi ẽm reuelaui cãz
b meaz. Propterea hec dicit dñs g
a ſ iudeos. b ſ obedientie.
ad viros anatoth q̇ querũt aĩaz
tuã: ⁊ dicũt: Non pphetabis in h i
nomine dñi: ⁊ non morieris in
manib⁹ noſtris. Propterea hec k
dicit dñs exercituũ: Ecce ego vi
ſitabo ſuper eos: iuuenes moriẽ
tur in gladio: filij eoꝝ et filie eoꝝ
morientur in fame: ⁊ reliquie nõ
erunt ex eis. Inducã eni maluz
ſup viros anatoth: annum viſi/
tatiõis eoꝝ. Ca. XII
c †Iuſt⁹ q̇dẽ tu es dñe ſi diſ l+
putẽ tecũ: verũtamẽ iu m
ſta loquar ad te† Quare via im/ n
a ſ hereticorum.
piorum proſperat̃: Bene eſt om o
ſ in legẽ.
nibus qui preuaricantur ⁊ iniq̃
a ſ ſpoliãdo eccłiam. b ſ ſicut iactant.
ãgunt. Plãtaſti eos: ⁊ radicẽ mi p
ſ decipiendo.
ſerũt: proficiunt ⁊ faciũt fructũ. q r

a Tu oſtendiſti mihi ſtudia eoꝝ. q2 p vias occultas querebãt interficere eũ. iõ ſubditur: Et ego quaſi agnus manſuet⁹. b Et nõ cognoui. ante reuelationem tuã factã mihi. Quia cogitauerũt ſup me cõſilia. qđ ſubdit̃: c Dicẽtes. nõ eſt de textu ſꝫ ſubintelligit̃. d Mittamus lignũ in panẽ eius ⁊c̃. Eſt ei in terra illa arbor nomine taxus venenata: ⁊ ĩde dicit̃ toxicũ. i. venenũ. ⁊ toxico toxicas. i. venenare: a mutata in o. ⁊ de ligno illius arboris minutatim inciſo volebant ponere in cibo Hieremie: qui cibus nomĩe panis intelligit̃: vt ſic moreret̃ et amplius eos nõ argueret. e Tu aũt dñe ſabaoth. i. exercituũ p quod angeli deſignant̃. f Videã vltionẽ tuã ex eis. hoc dicebat nõ ꝣelo vindicte: ſed amore iuſticie: ⁊ maxime q2 volebãt verbũ diuinũ ĩpedire. †Ecc.

g Propterea hec dicit domin⁹ ad viros anatoth. iſti enĩ erant qui principaliter eũ occidere volebant. erat eni Hieremias de eadẽ ciuitate: ⁊ ſic frequẽtius ⁊ acrius eos arguebat: ꝓpter quod magis odiebãt eũ: ⁊ q2 ꝓpter donuz ꝓphetie ſibi magis inuidebãt eũ: ⁊ q2 ꝓpt̃ donũ ꝓphetie ſibi magis inuidebãt ꝙ alij: eo ꝙ inuidia magis eſt inter cõpatriotas ⁊ ſimul habitãtes ꝙ inter extraneos ⁊ longinquos: ſm qđ dicit pħs. ij. Rhetorice. cuius ratio eſt: q2 inuidia eſt triſticia de bono alterius inq̃ꝫtũ eſtimat̃ ꝓprij boni diminutiuum. bonũ aũt ſi excellentia alicui⁹ multũ lõginq̃ nõ apprehendit̃: ſic diminutiuũ boni ꝓprij ſicut excellentia ꝓpinq̇: ideo ſubditur: h Et dicunt. ex inuidia moti. i Non ꝓphetabis in noĩe dñi ⁊c̃. i. ſi tu ceſſeſ a ꝓphetia ſicut ⁊ nos. nõ interficiemus te. k Propterea ⁊c̃. ego viſitabo ſup eos. penã debitam inferendo ꝓ ſua malicia. ⁊ patet littera. †Sed. †Jos.

Moraliter. a† Verbũ qđ factũ ẽ ⁊c̃. Ca. XI Scđm ſẽſũ litteralẽ reuocat̃ h ppłs iudaic⁹ a moſaice legis trãſgreſſiõe. Moraliter aũt reuocatur ppłs chriſtian⁹ a legis euãgelice trãſgreſſiõe. c† Maledict⁹ vir q̇ nõ audierit vba pacti hui⁹ qđ p̃cepi. ſ. ego xp̃s. d† Patrib⁹ ve. i. apłis ⁊ fidelib⁹ alijs. † In die q̇ eduxi eos ⁊c̃. ſicut eni lex moſaica data fuit q̇nq̃geſima die egreſſiõis ppłi de egypto. ſic lex euãgelica p ſpũmſctm̃ ſcripta fuit in cordib⁹ apłoꝝ q̇nq̃geſima die eductiõis patrũ de limbo q̇ dicit̃ fornax ferrea ꝓpter lõgã detẽtionẽ. ſ. a p̃ncipio mũdi vſꝙ tũc. † Audite vocẽ meã ⁊c̃. mihi fidelit̃ obediẽdo. f† Ut ſuſcitẽ iuramentũ ⁊c̃. in iuramento nãꝙ diuiõ facto patribus de terra ꝓmiſſiõis ĩtelligebat̃ p̃ncipalit̃ ꝓmiſſio de terra viuentiũ. ſic oſtẽdi Geñ. xv. in expoſitiõe litterali. et hec ꝓmiſſio p xp̃m eſt ĩpleta. ideo ſequit̃: i† Sicut eſt dies hec. nã a tpe eductiõis de limbo dat̃ fidelib⁹ purgat̃ vera btĩtudo. n† Inuẽta eſt ⁊c̃. Q̃m multi chriſtiani ⁊ ſpecialit̃ mali clerici ⁊ religioſi declinãt a veritate euãgelij. d2 poſtea: Inuẽta ẽ ↄiura. ⁊c̃. i. mala colligatio in cleric̃ q̇ ſignant̃ p viros iuda. i. ↄfitẽſ: q2 deputati ſũt ad ↄfeſſionẽ diuine laudis. † Et i habitato. hic. i. ĩ religioſis q̇ debẽt ẽẽ pacifici ⁊ q̇eti: ⁊ tñ multi clerici faciũt litigia ⁊ appellatiões: et multi religioſi ſũt ſuis ſupiorib⁹ rebelles. iõ ſubdit̃: † Reuerſi ſũt ad iniq̇tatẽ pa. ⁊c̃. ſ. Adã ⁊ Eue q̇ fuerũt deo iobediẽtes. ⁊ ſubdit̃ pena cũ d2: † Inducã ſup eos ma. ⁊c̃. nã in inferno nulla ẽ redẽptio. Et de celebrãtib⁹ indigne d2 poſtea: m† Quid eſt ꝙ dilect⁹ me. ⁊c̃. ſignũ magne dilectionis ẽ qñ dñs admittit aliquẽ ad ſue corpis ⁊ ſãguis ↄſecrationẽ ꝓpter qđ petã taliũ ſcelera dicunt̃ ꝓpt̃ grauitatẽ: nec p celebrationẽ expiant̃ ſꝫ magis aggrauant̃. iõ ſubdit̃: †Eccl. †Joh. Abd.

p† Nũq̇d carnes ſcti. ſ. agni ĩmaculati ieſu xp̃i. q† Auferẽt a te malici. t. q. d. nõ: ſꝫ magis multiplicabũt. Et ſubdit̃ debita cõditio clerici ⁊ religioſi cũ d2. r† Oliuã vbe. ⁊c̃. debet eni eſſe vber oliua p pietatẽ. pulchra p ↄſciẽtie puritatẽ. fructifera p opis boni multiplicitatẽ. ſpecioſa p ↄuerſationis honeſtatẽ. nominata p fame celebritatẽ. Et ſubditur oliue dicte deterioratio cũ dicitur: s† Ad vocẽ loquele grandis. id eſt diabolice ſuggeſtionis exarſit vinea. idem ſignatur hic per vineam quod prius per oliuam. de qua dicitur Eſa. v. Vinea domini exercituũ domus iſrael eſt. Sed hec vinea exarſit igne carnalitat̃ ⁊ cupiditat̃. † Et cõbuſta ſũt. ⁊c̃. i. oĩa dei dona.

l Iuſtus q̇dẽ. Hic ↄñr Hieremias plãgit ſibi aduerſantiũ ꝓſperitatẽ. Ca. XII aliq̇ tñ expoſitores dicũt ꝙ plãgit h ꝓſperitatẽ chaldeoꝝ q̇ erãt ĩfideles: ſꝫ lr̃a p̃cedẽs ⁊ ſubſequens magis ↄſonat ꝙ loquat̃ de viris anatoth pſequẽtib⁹ Hieremiã: vt dictũ eſt. ⁊ diuidit̃ in duas: q2 p̃mo p modũ q̃rimonie ponit̃ Hieremie q̃ſtio. Scđo dñi rñſio. ibi: Si cũ peditib⁹. Circa p̃mũ dic: Juſt⁹ q̇dẽ tu es dñe. h eni p̃mittit Hieremias ne videat̃ loq̇ temere de diuinis iudicijs hoĩb⁹ occult̃. veꝝ tamẽ iuſta loquar ad te. nõ p modũ ↄtẽtiõis ſeu diſputatiõis: ſꝫ p modũ hũił q̃ſtiõis ſicut diſcipul⁹ q̃rit a magiſtro volẽs doceri ab eo. n Quare via ĩpioꝝ. i. viroꝝ anatoth me pſequentiũ: o Proſperat̃. i. tpalia bõa veniũt eis ad votũ. iõ ſubdit̃: p Plãtaſti eos ⁊c̃. i. firmati ſunt in terra filijs ⁊ amicis. q Proficiũt. in bonis tẽporalibus. r Et faciũt fructũ. ꝓlem multiplicando.

Prope es

¶ cōtra hereticos.
a Et tu do.ꝛc̄. Ne ſi dicat: Nō ſcādaluz ſi impij vel heretici ꝓſꝑe florēt. Licet enim ꝓficiāt: filios faciāt: licet ꝓpe ſis ori eoꝝ: ꝛ lōge a renib⁹ eoꝝ.i. a conſciētia: nō eſt tñ ꝯſolatio parua ꝙ ſignanť vel ſignificanť ad victimā ſicut peco ra. b Congrega eos. In paſca quādo omnes cōgregabanť ad diē feſtū: tūc obſeſſi ſunt ꝛ ducti in captiuitatē. c Occiſionis. Occiſio hereticoꝝ ſalus eſt decep-toꝝ cū fuerit.ſ.eccleſiaſtico iugulati mucrone. d Si cū peditib⁹. Quaſi: Si captiuitas vicinarū gētiū te fatigauit moabitaꝝ.ſ. philiſtijm ammonitarū: idumeoꝝ qui ꝓpter difficultatē locoꝝ nō tā pugne ꝙ̄ latrocinio apti ſť. e Quō ꝛc̄.i.q̄d facies cū ad captiuitatē in chaldeā venerǀ. Chaldei enī ꝛ ꝑ ſe equis gaudent.
f Nā et fra.ꝛc̄. Poteſt h̄ de chriſtoītelligi ꝯtra quem fratres clamauerūt: Crucifige eū: nō habem⁹ regem niſi ceſarē. (Jo.19.b)
g Reliqui domuz. Unde: relinqueť vob domus veſtra deſerta, et ſurgite eamus hic. (Lu.13.g) (Jo.14.e) h Hereditas mea. Orige. Nō ē mirandū ſi tūc truci belue cōparata ſit hereditas cuz vſqꝫ hodie ſint leones in ſilua anathematiçātes chriſtum: et blaſphemantes et fidelibus inſidiantes. i Nunquid auis. Lxx. Nūquid ſpelunca hyene hereditas mea mihi? Hyena nocturna beſtia mortuoꝝ deuorat cadauera: ꝛ de ſepulchris effodit corpora et cunctis veſciť ſordibus: cuius immundicie iſrael cōparať.
k Paſtores multi ꝛc̄. Hiero. Audiant hec qui principes volunt eſſe: ꝛ ꝓ cōmiſſis ſibi in die iudicij rationem reddere: ꝓpter illos enī pars dñi cōculcať atqꝫ polluiť: ꝛ vbi quondam erat dei hoſpitium eſt habitaculum beſtiaruz. Alij non prepoſitos ¶ plebis

a ¶ vnde: Ppľs hic labijs me honorat: cor āt eorū longe eſt a me.
a Prope es tu ori eoꝝ et lōgē a re- a b
¶ pater.
a nibus eorū. Et tu dñe noſti me: c
a ¶ filium. Nemo enī nouit filiū niſi pater. et nemo nouit patrem niſi filius.
vidiſti mē: et ꝓbaſti cor meū te-
a ¶ in hieruſalē vel in conciliabula.
b cum. Congrega eos quaſi gregē d†
a ¶ a vitys. ¶ interficiendo ſanctifica. quē eniz dñs diligit corripit fla
ad victimā: et ſanctificā eos in e
a ¶ donec.ſ. animus peccantium muteť.
c die occiſionis. Uſqꝫquō lugebit f
b ¶ que in vſus hominū creata ſunt cōſumunť ꝓ peccatis coꝝ. a ¶ ſterilis.
terra: et herba omnis regionis
¶ cauſam ſcꝫ.
ſiccabiť ꝓpter maliciā habitātium in ea? Cōſūptū eſt aial ꝛ vo g
¶ cum omnia dei ꝓuidentia agantur.
lucre: qm̄ dixerūt nō videbit no h i
¶ quod paſſuri ſumus.
d uiſſima nr̄a. Si cū peditib⁹ cur- k l†
¶ laſſitudine.
e rēs laboraſti: quō poterǀ ꝯtēde- †
a ¶ id eſt ſi in terrā tuā aliquā habuiſti fiduciaz. quid facies cū iordanē trāſieris: cū illius gurgites ſuſtinueris.
re cū eq̄s? Cūz āt in terra pacǀ ſe m
¶ rumore.
cura fueris: q̄d facies in ſuꝑbia n
¶ etiā. b ¶ idumei.
f iordanis? Nā et fratres tui ꝛ do o p
a ¶ moab et āmon: qui de loth. b ¶ cū chaldeis
mus patrǀ tui: etiā ipi pugnaue- q
rūt aduerſuz te: ꝛ clamauerūt p⁹ r
te plena voce. Ne credas eis cū s
a ¶ quaſi cōſāguinei: nemo nociuior ꝙ̄ familiarǀ inimic⁹. b ¶ veniēs in hūc terrenū locū.
g locūti fuerit tibi bōa. Reliq do- t
a ¶ celeſtis hierľm. ¶ iacob funiculū heredi.
mū meā: dimiſi hereditātē meā: v
a ¶ patrē: pater in me ꝛ ego in prē. b ¶ vñ poteſtatē habeo ponēdi animam meam.
dēdi dilectā animā meā i manū x† y
a ¶ iudeorum. b ¶ populus iſrael.
h inimicoꝝ ei⁹: facta ē mihi herēdi z
a ¶ pariter rugiēdo: Crucifige eū.
tas mea q̄ſi leō i ſilua. Dedit cō- a† b†
¶ vt quodā dilecta appelletur odioſa.
i tra me vocē: iō odiui eā. Nunq̄d c† d†
a ¶ tātā pulchritudinē hūit iſrľ: vt nihil eſſet bonoꝝ qd̄ nō fulgeret in eo: ſꝫ nūc vēite ꝛc̄.
auis diſcolor hereditas mea mi
¶ tamē.
hi? Nūq̄d auis ticta ꝑ totū? Ue e f
¶ diuerſe gentes.
nite ꝯgregami oēs beſtię terrę ꝓ
¶ qm̄ deū ſuū non cognouerunt.
k perate ad deuorādū. †Paſtores g
¶ iſrael.
mľti demoliti ſūt vineā meā: cō- h
¶ ſortem.
culcauerūt partē meā. Dederūt
a ¶ quondam. b ¶ ſine deo.
portionē meā deſiderabilē i de-
ſertū ſolitudinis: poſuerūt eā in
diſſipationem: luxitqꝫ ſuper me. i

a Prope es tu ori eoꝝ. erāt enī ſacerdotes: vt habetur.j.ca. erat em̄ anatoth vna de ciuitatib⁹ ſacerdotū ꝛ ſic diuinis laudib⁹ laudabāt deū. b Et lōge a renib⁹ eoꝝ: qꝛ erāt adulteri: ſm qd̄ diciť.ſ.v.ca. Unuſquiſqꝫ ad vxorez ꝓximi ſui hinniebat. c Et tu dñe noſti me. qꝛ nihil eis nocui: ſed magis ꝓficere volui.
d Cōgrega eos ꝛc̄. hoc dicit çelo diuine iuſticie.
e Et ſanctifica eos. In hebreo habeť: Et ꝑpara eos in die occiſionis: vt tua iuſticia impleať: ꝛ ne ꝓpter eoꝝ maliciā terra vlterius ſterilis reddať. ideo ſubdiť:
f Uſqꝫquo lugebit ꝛc̄. iā enī vt videť dñſ induxerat ſiccitatē. de qua habeť.j.xiiij.ca. g Cōſūptū ē animal ꝛ volucre. victū in cāpis nō inueniētia. ꝛ cauſa huius ſiccitatis ſubdiť cū diciť: h Qm̄ dixerūt viri anatoth ꝛ alij mali. i Non videbit.ſ. dñs.
k Nouiſſima noſtra. ad puniendū. Ex quo videtur ꝙ ceciderāt in errorē quo negať anime hūane īmortalitas: ꝛ ſic poſt mortē nō remanet punitio aliqua. vľ in illū errorē q̄ negat diuinā ꝓuidentiā ſe extendere ad actus humanos: eo ꝙ ꝓcedunt ex libero arbitrio: et ſic non puniuntur a deo. l Si cum. Hic conſequenter ponitur dñi reſponſio q̄ꝫtum ad duo. ſecundū ponitur ibi: Reliqui. Cōquerebatur autē Hieremias de viris anatoth cum perſequentibus. et dominus reſpōdet ſibi ꝙ ſit grauiora paſſurus. dicens: Si cum peditibus currens laboraſti ꝛc̄. metaphorica eſt locutio. ꝛ eſt ſenſus: Si cum difficultate ſuſtines perſecutionem viroꝝ anatoth qui ſūt quaſi pedites ꝛ parui momēti: quō ſuſtinebis perſecutionē regis ꝛ principū qui ſunt quaſi equites reſpectu eorum: ꝛ tamē oportebit te illā ſuſtinere: vt habeť.j.xxxvj. m Cum autē in terra ꝛc̄. id eſt in ciuitate anatoth in qua natus ꝛ nutritus fuiſti: et ſic habes ibi parentes et amicos qui aliquaz ſecuritatem poſſunt dare tibi: ꝛ tñ ibi times. (B)
n Quid facies in ſuꝑbia iordāis.i. in hieruſalē vbi oportebit te ſuſtinere perſecutionē: vt habeť.j.xxvj. Uocať aūt hierľm hic ſuꝑbia iordanis: qꝛ iordāis fluuius frequēter intumeſcit intātū ꝙ exit ripas ſuas. ſic hierľm ꝓpter potentiā et diuitias ſuꝑbierat ꝛ metas ſuas circa diuinū cultū ſupra modū exierat ad idolatriā declinādo: vt patet ex dictis prece.ca. o Nā ꝛ fratres tui.i. viri anatoth q̄ ſūt ſacerdotes ſic̄ ꝛ tu.
p Et domus patris tui.i. aliq̄ tibi ꝯſanguinei.
q Etiā ipſi pugnauerť aduerſū te. cū alijs querētes te intoxicare. r Clamaue. p⁹ te. dicētes tibi ꝟba pūgitiua. vľ poti⁹ ꝟba detractiua q̄ nō dicūť aň faciem ſꝫ p⁹.i. occulte. s Ne credas eis ꝛc̄. aliquādo em̄ loquebanť ei pacifice fingentes amicitiā: vt magis euz deciperent. t Reliqui domum meam. Hic ponitur ſecundum de quo reſpōdet domin⁹ Hieremie.ſ. de populi iude deſtructione. Et primo denunciatur hec deſtructio. et ſecundo ipſius reparatio. ibi: Et cū euulſero. Et ex iſtis duobus apparebit queſtiōis Hieremie ſolutio. Circa primū dicit dominus: Reliqui domū meā. id eſt templum meo nomini dedicatum.
v Dimiſi hereditatem meā.i. hieruſalē ꝛ iudeā.
x Dedi dilectā animā meā.i. ita mihi dilectā ſicut ē anima mea. ꝛ dicitur hoc ad exprimendū amicitiā dei erga locū et gentē: ſicut aliq̄s de amico ſuo ſpeciali dicit: talis eſt cor meū ꝛ anima mea. y In man⁹ inimicoꝝ eius.i. nabuchodonoſor ꝛ exercitū eius.
z Facta eſt mihi hereditas mea.i. gens iudaica: ſm qd̄ diciť Eſa.xix. Hereditas mea iſrael. a Quaſi leo in ſilua.i. a me extranea ꝑ idolatriaz. b Dedit ꝯtra me vocē. dicēdo ꝯtra me blaſphemiā. c Ideo odiui eā. dimittēdo eā in manib⁹ inimicoꝝ ſuoꝝ. ideo ſubditur: d Nunquid auis diſcolor.i. rubricata ſāguine in diuerſis partibus. q.d. ſic: qꝛ regnū iuda fuerat afflictū partialiter ab egyptijs ꝛ aſſyrijs. (C) († Eſa.56.d)
e Nunq̄d auis tincta per totū.i. tota ſanguinolenta q.d. ſic ꝑ nabuchodonoſor q̄ totā terrā deſtruxit occidendo ꝛ captiuando. ideo ſubdiť: f Uenite ꝛc̄. ꝓperate ad deuorandū carnes occiſoꝝ. g Paſtores multi.i. ꝑncipes exercit⁹ nabuchodonoſor ſꝫ qd̄ expoſitū eſt.ſ.ca.vj. in pri. Ad eā veniēt paſtores ꝛc̄.
h Demoliti ſūt vineā meā.i. ppľi iſrľ. ſicut diciť Eſa. v. Uinea dñi exercituū dom⁹ iſrľ eſt. i Luxitqꝫ ſuꝑ me. afflictiōe dāte eis ītellectū. Cetera patēt vſqꝫ ibi:
t z Seminauerūt

☞ plebis ⁊ ſacerdotes: ſed hoſtiū pͥncipes ītelligūt q̄ pplm̄ dei diſſipauerūt. a Deſolatione ⁊c̄. Orige. Qñ iudei cōpleuerūt mēſurā patrū ſuorū: et addiderūt ad ꝓphetaꝝ occiſionē: etiā ſaluatoris: tūc exterminatiōe exterminata eſt omnis t̄ra eoꝝ. Orige.

Cōſidera terrā q̄ eſt in te quō exterminata ſit: ⁊ videbis poſt aduentū xp̄i ipleta eē q̄ dicta ſunt mortificat' mēbr' nr̄is ſup t̄rā. Cū iā nō operet terra opa ſua: nec fiāt apō iuſtū ea q̄bus caro ātea foneba tur fornicatio. ſ. īmundicia: luxuria ⁊c̄. Vñ:
Mat. 10. d Nō veni mittere pacē
D ſed gladiū. Anteq̄ȝ ille veniret nō erat gla-
Gal. 5. c diꝰ ſup terrā: neq̄ȝ concupiſcebat caro aduerſus ſpm̄: neq̄ȝ ſpūs aduerſus carnē. Qñ aūt venit et docti ſumus q̄ ſunt carnis vel ſpūs: doctrina eiꝰ quaſi gladius immiſſus diuiſit terrā. i. carnē a ſpū: et exterminauit eā: quia mortificationē ieſu circūferimꝰ in corpe nr̄o: ⁊ nō viuimꝰ iuxta carnē: viuit aūt ſpūſ. Et ſeminamꝰ nō in carne ſȝ
Ibi. 6. b in ſpū: vt nō metamus corruptionē de carne: ſed de ſpū vitā eternā. b Nō eſt pax ⁊c̄. Caro pacē dei in ſe recipe nō pōt. Sapiētia enim carnis inimica ē deo: ⁊ q̄ in carne ſunt deo placere nō pñt. c Seminauerūt ⁊c̄. Hoc q̄ȝ eccleſiaſticis dicit̄ q̄ verbū dn̄i mala cōuerſatione diſperdūt. De q̄bꝰ p Lxx. infert̄. Cleri eorū nō pderūt eis. Nihil enī pderit nomē epiſcopi: p̄ſbyteri ⁊ huiuſmodi: ſed magis dignitatibus ſuiſ grauabunt̄: Et potētes potēter tormēta patient̄: et cui plus cōmittit̄ plus ab eo exigit̄. d A fructibꝰ ⁊c̄. Lxx. A gloriatiōe vr̄a: veſtibꝰ. ſ. p̄cioſis domibꝰ exornatis poſſeſſionibus multis ſeculari ſapientia:
Sap. 6. a (margin beside "bunt̄: Et potētes")
1. Cor. 1. d Qui aūt gloriat̄ ī dn̄o glorieт̄: et in cruce domini nr̄i ieſu chriſti: et in infirmitatibus ſuiſ: vt ihabitet ī eo virtus chriſti. e Vicinos meos. Ad litteraȝ idumeos: philiſtijm moab. ⁊ ammon.
Allego. Allegorice. hereticos qui chriſtiani dicuntur: et magis terre ſancte fiunt affines q̄ȝ habitatores. Ca. XIII
f H b Ec dicit do. Vade ⁊ poſſide ⁊c̄. vir ſāctꝰ lumbare dei dicit̄: qui de limo terre aſſūptus eſt et eius cōſortio copulat̄. Et quōdāmodo que in eccleſia videntur obſcena maiori diligentia circūdat: ne gentium et hereticorū ☞ moribus

ſ id eſt auxilio meo deſtituta.
a Deſolatiōe deſolata eſt oīs ter- ſ deum. ra: q̄ȝ nullꝰ eſt qui recogitet corde. Sup oēs vias deſerti vene- ſ hoſtes. rūt oēs vaſtatores terre: q̄ȝ gla- a ſ a termino vſq̄ȝ ad terminū. diuſ domini deuorauit ab extrēmo terre vſq̄ȝ ad extremum eiꝰ.
a ſ alij finis. ſ etiā de vrbe fugiētibꝰ. b ſ q̄ſi expectauerūt bona: et venerūt mala: pſpera: et ecce aduerſa.
Nō ēſt pax vniūſe carni. Sēmia- a
b c uerūt triticū et meſſuert̄ ſpinas: a ſ rex omniū abūdantiā a dn̄o acceperūt. hereditatē acceperūt: ⁊ nō eis p- a ſ quibꝰ ſcȝ cleri nō pderunt.
d derit. Cōfūdemini a fructibꝰ ve- b c ſtris ppter irā furoris domini.
e Hec dicit dn̄s aduerſum oēs vi- d† ſ vel vaſtant. cinos meos peſſimos: q̄ tāgūt e ſ id eſt eccl'iam hereditatē quam diſtribui pplo meo iſrl'. Ecce ego euellā eos de † terra ſua. Et domū iuda euellaȝ f a ſ de faucibus inimicoꝝ hereticoꝝ. de medio eoꝝ. Et cum euulſero g† eos cōuertar ⁊ miſerebor eoꝝ: ⁊ b ſ eccl'iam. reducā eos virū ad hereditateȝ ſ viuentium. ſuā: ⁊ virū i terraȝ ſuā. Et erit ſi e- i a ſ redeūtes ab hereticis. b ſ in eccl'is. rūditi didicērint vias ppl'i mei: k a ſ nō idoloꝝ q̄ de corde finxerunt. vt iurēt i noīe mēo: viuit domi- l nus: ſicut docuerūt populū me- m ſ a dn̄o ps ppl'i ſui. um iurare in baal: edificabunt̄ n in medio ppl'i mei. Quod ſi nō a ſ verba mea. b ſ remanētes ī heref̄. ſ de populo meo. audierit euellā gentē illam euul- a ſ ppetua vt nō reliquat̄ locus penitentie. hoc quotidie cernimus et rebus pbamus q̄ heretici fidei veritatē ſimulant vt ſimplices decipiāt: ipſi tamen nunq̄ȝ redeant. ſione et perditione ait dominꝰ.
f H Ec dic̄ dn̄s Ca. XIII o† ſ ſicut ego filios iſrl'.
b ad me. Vade ⁊ poſſide ti- p

a Seminauerūt triticū et ſpinas meſſuerunt. q̄ꝺ exponit Ra. Sa. dicēs q̄ īminēte deſtructiōe ciuitatis iudei fecerūt aliqua bona ſed nō valuerūt eis: eo q̄ nō fecerāt debitā penitētiā de malis p̄teritis ſm monitionē Hieremie. ſ. poſitā. iiij. ca. Nouate vobis nouale ⁊ nolite ſerere ſup ſpinas. Pōt etiā hoc exponi: q̄ȝ dn̄s ante aduentū nabuchodonoſor īmiſerat ſterilitatē per quā nō fuit reuerſus ppl's ad penitentiā. b Cōfundemini. in captiuitatē ducti. c A fructibꝰ veſtris. i. ppter demerita veſtra. d Hec dicit do. ⁊c̄. Hic ꝯſr pōit ppl'i iude reparatio. ⁊ hoc ad ꝯſolationē bonoꝝ: ſicut p̄miſſa eſt deſtructio ad ꝯfuſionē maloꝝ: p̄mittit̄ tñ deſtructio aduerſarioꝝ. cū dicit̄: Hec dicit dn̄s aduerſū omnes vicinoſ meos peſſimos. iſti erant idumei deſcēdētes ab Eſau fratre Iacob. ⁊ moabite ⁊ āmonite q̄ deſcēderāt de loth nepote Abrae: ꝓpter quod debebāt iudeos diligere: ⁊ ipſi ecōtrario aduerſabant̄ eis: et incitauerūt nabuchodonoſor cōtra eos: ⁊ in eius exercitu venerūt cōtra iudeā. ideo ſubdit̄: e Qui tangūt hereditatē ⁊c̄. Ecce ego euellā eos de terra ſua: quia poſt captiuitatē iudeorū ipſi fuerunt ſatis cito captiuati. f Et domū iuda euellā de medio eoꝝ. q̄ȝ ipſi habitabāt circa terrā iuda. g Et cū euulſero eos. ſ. iudeos. h Conuertar ⁊ miſerebor eoꝝ ⁊c̄. ⁊ hoc fuit impletū tpe cyri regis pſarū qui remiſit captiuitatē iudeoꝝ: vt habet̄ j. Eſdre. j. ⁊ q̄ȝ plures de babylonijs cōuerſi ad iudaiſmū venerūt cū eis. ideo ſubdit̄: i Et erit ſi erudit̄. a iudeis. aliq̄ libri habēt: Eruti. ⁊ male. k Didicerint vias ppl'i mei. idolatriā dimittēdo: ⁊ vnum deū colendo. l Et iurēt in nomine meo. iuramentū enī tale qñ habet circūſtātias debitas fit in reuerentiā dei. m Sicut docuerūt pplȝ meū iurare ⁊c̄. q̄ȝ ante cōuerſionē inducebant iudeos ad ritū gētilē. n Edificabunt̄ in medio ppl'i mei: fide et moribꝰ et tp̄alibus bonis.

Moraliter. Ca. XII
l† Iuſtus quidē tu es domine ⁊c̄. Per hoc aūt q̄ ſctūs Hieremias in h̄ ca. dominū interpellat cōtra pſecutores ſuos eis optando penā tp̄alē. d. infra. d† Cōgrega eos quaſi gregē ad victimā ⁊c̄. oſtendit̄ q̄ innocētes poſſūt licite ȝelo iuſticie diuine optare penas corporales et tp̄ales ſuis pſecutoribus: q̄ȝ ſunt quedā medicie: vt ſic vexatione dāte intellectū corrigant̄. vel ſaltē ad male agendū impotētes efficiant̄: ſed qm̄ īnocētes parati debēt eſſe ad grauiora ſuſtinendū ſi dominꝰ voluerit. ideo ſequit̄: l† Si cū peditibꝰ currēs laboraſti. q̄ꝺ eſt eſt minus. † Quō poteris cū equis cōtēdere. q̄ꝺ eſt grauius. q. d. ſi penalitates vite p̄ſentis cū difficultate ſuſtines. quō penas purgatorij poteris ſuſtinere hec enī meditatio cū maiori patiētia ſuſtinere facit vite p̄ſentis mala: ⁊ qm̄ ad idē facit paſſiōis chriſti memoria. ideo ſubdit̄ in eius perſona. x† Dedi dilectam animā meā in manus inimicoꝝ eius facta ē hereditas mea. id eſt plebs iudaica. a† Quaſi leo in ſilua ⁊c̄. rugiēs ꝯtra me nequicia magna. b† Dedit cōtra me vocē. d. Crucifige crucifige eū. c† Ideo odiui eam. volēdo p romanos eius punitionē. de q̄ ſubdit̄: d† Nūq̄d auis diſco. ⁊c̄. fuit ei plebs iudaica p romanos partim rubea ex ſui ſāguinis effuſiōe: ⁊ partim nigra ex ciuitatis cū pplo cōbuſtiōe. Et qm̄ pͥncipes romanoꝝ nō ſolū pſecuti ſunt iudeā: ſȝ etiā poſtea grauiter eccl'iam tpe Neronis et alioꝝ tyrannoꝝ. iō ſubdit̄ pena eoꝝ cū dr̄: d† Hec dic̄ dn̄s aduer. ⁊c̄. dicunt̄ aūt romani chriſtianoꝝ vicini eo q̄ chriſtiani int̄ eos habitāt. † Euellā eos de terra ſua. pl'es eī īpatores romāi chriſtianoꝝ pſecutores fūt de ſua dignitate deiecti. ſ. Nero: Domicianus ⁊ pl'es alij. g† Et cū euul. eos ⁊c̄. ſ. tpe Cōſtātini q̄ baptiȝatꝰ pcepit grāȝ xp̄i ⁊ cū eo magna ps ppl'i romani. Ca. XIII
H b Ec dicit do. Suplꝰ a pͥncipio tractatꝰ huiꝰ libri deſcripta eſt circa populū regni iude malicie grauitaſ. Hic ꝯſr deſcribitur ipſiꝰ īcorrigibilitas ſeu irreparabilitas. et diuidit̄ in. vij partes ſm ſeptē modos oſtēdēdi ꝓpoſitū. p̄tes patebūt pſequēdo. Primꝰ aūt modus ꝯtinet̄ in hoc ca. videlicet p parabolā lumbaris putrefacti ad nihilū vltra valentis. et diuidit̄ in duas partes: q̄ȝ primo parabola ponit̄ ad ꝓpoſitū. ſecūdo ad hoc adducit̄ exemplū. ibi: Si mutare pōt. Prima in duas: q̄ȝ primo parabola ponit̄ et ſecūdo exponit̄ ibi: Et factū eſt. Circa primū dicitur: p Poſſide tibi lūbare lineū. i. de lino ꝯtextum.

Et pone

morsib⁹ pateāt.hoc lūbare ſi aquā
tetigerit:⁊ euphratis fluēta trāſie/
rit.aſſyrio humore imbutū ꝑdit pri
ſtinā fortitudinē et cōputreſcit. Et
q̄uis redeat in vſū dei:tn̄ priſtinā
plenitudinē habere nō poterit: nō
dei duricia ſed ſua culpa: q2 noluit
audire verbū dn̄i. Caueat ergo qui
ps.72 poteſt dicere: Mihi autē adherere
deo bonū eſt:ne forte per negligen
tiā ab illius renib⁹ ſeparet̄:et tran/
ſeat euphratē:et det̄ in poteſtatē aſ
ſyrij regis et nequaq̄ȝ in ſolidiſſi/
ma petra:ſed in foramine petre cor/
rupte atq̄ȝ viciate:hoc eſt heretico/
rū ſordibus et vitijs occupet̄: in tā
tam veniat putredinē vt in vſū ⁊ ci
ctoriū dn̄i vltra redire nō poſſit.
a Lūbare. ppl̄s iſrl̄ eſt qui ſicut li
nū de terra aſſumpt⁹ ⁊ illotus nec
mollicīē habuit nec candorē:et ta/
men per dei miſericordiā deo adhe/
ſit. Cū aūt peccaſſet trāſ euphratē.
i.in aſſyrios educt⁹.⁊ ibi abſcōdit⁹
eſt.i.multitudinē innumerabiliū
gentiū quodāmodo abſorptus ⁊ ni
hil reputatus. b Et abſcōde ⁊c̄.
Orige. Judei indigni extitert̄ deo
⁊ proiecti ſūt ab eo:nobis ꝓ illis ac/
cinctus eſt de⁹. Neq̄ȝ enī putandū
eſt cinctoriū abijcientē manſiſſe in/
cinctū:ſtatim vt alios proiecit:alios
ſibi cōtexuit.i.eccl̄iam de gentib⁹ q̄
ex nigra facta eſt lucida atq̄ȝ candi
can.3.c da. Unde: Que ē iſta q̄ aſcēdit de/
albata. Sciat tn̄ q2 ſi naturalib⁹ ra
mis non pepercit nec ſibi parcet ſi
non fuerit digna lumbo eius.id eſt
ſi non adherens dn̄o vnuſ ſpiritus
fuerit in chriſto. c Et tuli lūba
re. Jn captiuitatem. Significat au/
tem q̄ propheta in typū domini po
pulum liberat:ſed nihilomin⁹ pec/
cat. Poſtea deoſ alieoſ ſequit̄:ad
extremū i dei filiū man⁹ mittit. ido
eterna perditione contabeſcit.
d Ois laguncula ⁊c̄. Hec ē ebrie/
tas qua obliuiſcimur preceptorum
dei et vitijs atq̄ȝ peccatis humana
ps.142 impletur conditio. Unde: Non iu/
ſtificabitur in cōſpectu tuo omnis
viuens. Non ad cōparationem dei
vt veteres et noui volunt heretici:
et coꝝ patroni:ſȝ ad ſcientiā eius:
re.16.b Homo enī videt in facie.de⁹ in cor/
de:et quod nobis mundū videt̄ ei
immundū deprehendit̄. Uerbuȝ
hebraicū nebel aquile prima editio
lagunculam. Secūda ipm nebel.
Symmach⁹:craterē.lxx.vtrē The
odocio vas interp̄tati ſunt q̄ oīe
vino tm̄ et ebrietate cōpletur. Su/
mus enī vas fragile et theſaurū ha
bemus in vaſis fictilibus in quib⁹
id cōplet̄ nō habitāt in carne mea
ro.7.d bonū. Non enī qđ volo bonū h̄ fa/
cio:ſ₃ qđ volo malū h̄ operor:⁊ mi/
ſer ego hō q̄s me liberabit de corpe
mortis huius? e Et diſpergam.
rationabili ira:vt reducā ab erro/
re doloribus et tormentis q̄ ſermo/
ne nō poterunt cōuerti. f Non
parcā. Non crudelitate ſententie:
ſed iudicij veritate. Qui enī truci/
darunt in eternū peribunt. Hoc iu/
xta hiſtoriaȝ ſimpliciter accipimus
q̄ reges et ſacerdotes ⁊ prophete
et omnis ppl̄us hieruſalem calice
babylonie

ſ cinctorium.
a bi lumbare lineuȝ et pōes illud ſup lum/ a
ſ ne corrumpatur.
bos tuos:et in aquā nō inferes illud. Et b
ſ vel cinctorium.
poſſedi lūbare iuxta verbuȝ dn̄i:et poſui
ſ poſtq̄ȝ peccauit.
circa lumbos meos. Et fact⁹ ē ſermo do/
a ſ a te ſicut ablatū eſt a me.
mini ad me ſcđo dicens: Tolle lūbare qđ
ſ quia ego ſurgam in vindictam.
poſſediſti qđ ē circa lūbos tuos:⁊ ſurgēs
a ſ ad aſſyrios. ſ p̄dicta abſorbendū.
b vade ad euphraten:⁊ abſcōde illud ibi in
ſ in typo domini.
foramine petrę. Et abij ⁊ abſcōdi illud in
euphratē ſic̄ p̄ceperat mihi dn̄s. Et fctm̄ ē
poſt dieſ plurimos dixit dn̄s ad me: Sur
ſ ſicut ego reducam filios iſrael
ge et vade ad euphratē et tolle inde lum/
bare qđ p̄cepi tibi vt abſcōderes illđ ibi.
c Et abij ad euphraten ⁊ effodi:⁊ tuli lūba
ſ in ſignum captiuitatis.
re de loco vbi abſcōderā illud. Et ecce cō/ †
putruerat lūbare ita vt nulli vſui aptum
eſſet. Et factū eſt verbum domini ad me c
a ſ adaptat ſimilitudinem.
dicens: Hec dicit domin⁹ deus. Sic cōm d
ſ duarum tribuum iuda.
putreſcere faciā ſuperbiā iuda:et ſuperbi
am hieruſalē multā: populum iſtū peſſi/ e
ſ vitia ſua ſequētes
mū qui nolūt audire verba mea:et ambu f
lant in prauitate cordis ſui: abieruntq̄ȝ g
poſt deos alienos vt ſeruirēt eis et ado/
rarēt eos. Et erūt ſicut lūbare iſtud quod h
nulli vſui aptū eſt. Sicut enī adheret lum i
bare ad lūbos viri: ſic agglutinaui mihi
a ſ decem tribus. b ſ duas tribus.
omnē domū iſrael:⁊ omnē domū iuda di k l
cit dn̄s vt eſſent mihi in ppl̄m ⁊ in nomē m n
a ſ tn̄. ſ me qui hec oīa feci. o
et in laudē et in gl̄iam:et nō audierūt. Di p q
ces ergo ad eos ſmonē iſtū. Hec dicit do †
a ſ bonus ſcȝ vel mal⁹. b ſ ſingulorum meritis congruo
d min⁹ de⁹ iſrl̄. Ois lāgūcula iplebit̄ vino ⁊ r
dicēt ad te: Nunquid ignoram⁹ q2 oīs la
guncula implebit̄ vino? Et diceſ ad eos:
Hec dicit dominus: Ecce ego iplebo om s

a ſ nō ſolū vulgus ignobile. b ſ eccl̄iarū. ſ .i. c ſ reſupini
erecta ceruice:preſſo aqualiculo.i.ſtomacho.

nēs habitatores terre hui⁹:et reges q̄ ſe/
a ſ ſecundus in eccleſia gradus.
dēt de ſtirpe dauid ſup thronū ei⁹:⁊ ſacer

a ſ qui vident̄ habere ſcientiā ſcripturarum. b ſ ꝓ pctōꝝ varie
tate.

dotes ⁊ ꝓphetās et oēs habitātores hie/

a ſ vt creſcat dolor pene dū mutuis ſe nō cōſolant̄ alloquijs.
b ſ .i. ſ ebrioſos. c ſ vt diuerſis polluantur erroribus et he/
reſibus:vt ſub nomie xp̄i dimicēt cōtra matrē ſuā eccl̄iam.

e ruſalē ebrietate:et diſꝑgām eōs virūm a t
fratre ſuo:et patres et filios parit ait do/
f min⁹. Nō parcā ⁊ nō cōcedā:neq̄ȝ miſere/ v

a Et pone illud ſup lūbos tu
os.te accingēdo. b Et in
aquā nō inferes illđ:ne ex ma
defactione citius putrefiat: ſȝ
magis aliūde. Cetera patēt in
littera. c Et factū eſt. Hic
ɔ̄ſr exponit̄ parabola. ⁊ p̄mo
q̄ȝtū ad ppl̄i iude culpā. ſcđo
q̄ȝtū ad penā.ibi: Dices ergo.
Circa primū dicit̄: d Sic
putreſcere faciā ſuꝑbiam iuda
⁊c̄.eā annihilādo.⁊ ꝑ hoc inſi
nuat̄ q̄ nabuchodonoſor non
annihilauit gloriā regni iude
virtute ꝓpria ſed diuina:ſicut
lūbare nō fuerat putrefactum
ex madefactione aque: nec ex
loci cōditione:q2 erat abſcōdi
tum in foramine petre:ſed di/
uina voluntate. e Popu/
lū iſtū peſſimuȝ. p̄mo propter
eius inobedientiā.ideo ſubdi
tur: Quia nolunt audire ver/
ba mea. Secundo ꝓpter neq̄/
ciam in ꝓximum.cū dicit̄:
f Et ābulant in prauitate cor
dis ſui.ex certa ſcientia nocu/
mentum inferentes ꝓximis ſu
is in rebus ſuis ꝑ auariciā:ſic̄
dictū eſt ſupra vj.ca. A mino/ B
re vſq̄ȝ ad maiorē omnes aua/
ritie ſtudent ⁊c̄.⁊ in vxoribus
ꝑ luxuriā.ſ̄.v.ca. Unuſquiſq̄ȝ
ad vxorē ꝓximi ſui hinniebat.
g Abierūtq̄ȝ poſt deos alie/
nos.ꝑ idolatriā. h Et erūt
ſicut lūbare iſtud. deſtructi et
annihilati. i Sicut enī ⁊c̄.
ſic agglutinaui mihi. i.adiūxi
mihi k Oēȝ domū iſrl̄.q̄ȝtū
ad decē trib⁹. l Et omnem
domū iuda.q̄ȝtū ad duas.
m Ut eēnt mihi in ppl̄m.dā
do eis legē i mōte ſynai p̄ cete
ris ppl̄is. n Et in nomē.vt
nominarent̄ ſpecialiter ppl̄us
dei. o Jn laudē et gl̄iam.
i.vt eſſēt famoſi per totū orbē.
ſupple ſi audierint verba mea
debite obediēdo. p Et nō
audierunt.in cōtrariū rebellā
do. q Dices ergo. Hic con
ſequēter ſubdit̄ debita pena.
⁊ diuidit̄ in duas partes.q2 p̄
mo ponit̄ denūciatio pene q̄ȝ/
tum ad omnes generaliter.ſe/
cūdo q̄ȝtum ad principes ſpe/
cialiter.ibi: Dic regi. Cir/
ca primū premittit̄ parabola.
cū dicit̄: r Ois lagūcula i.
vi.eſt aūt lagūcula vas terre/
um ad reponēdū vinū: ⁊ quia
accepert̄ verba ꝓphete ad lit/
terā.ideo exponit parabolam
dicēs: s Hec dicit dn̄s.ec/
ce ego implebo ⁊c̄.i.ſicut lagū
cula materialiſ impletur vino
ſic totus populus regni iude
q̄ȝtum ad maiores ⁊ minores
⁊ mediocres replebitur ſpiri/
tuali ebrietate. id eſt defectu
mētis ⁊ corpis ad reſiſtēdū ad
uerſarijs: ſic̄ ebrietaſ aufert ſē
ſū ⁊ mēbroꝝ vſū. t Et diſꝑ
gā eos.i captiuitatē ad diuer/
ſas ciuitates et loca. v Ne/
q̄ȝ miſerebor ⁊c̄.q.d.bn̄ tn̄ mi/ C
ſerebor in alio.ſ.poſtea reuocā

☞ babylonie ſit inebrīandus: ⁊ capti
uitate obruēdꝰ. a Date dn̄o ⁊c̄.
Ad penitentiā ꝓuocat anteq̄ʒ du/
Allego. cant in babylonē. Allego. Date
Job.9.a dn̄o ⁊c̄. Quaſi opa. dn̄ dies ēvēiet
nox cū n̄ poterit̄ opari. Vn̄ ⁊ Eſai
Eſa.13.b as: Stelle celi nō dabūt lucē: ⁊ tene
brabūt̄ orto ſole ⁊c̄. Et ſophonias:
Dies tenebrarū ⁊ turbis. b Qz
ſi h̄ nō audieritis. Dicamꝰ iudeis ⁊
nr̄is iudaiçantibꝰ q̄ litterā occiden
tē ſequunt̄. Niſi audieritis ī abſcō/
dito. i. in myſterio. Vl' h̄ʒ aquilā in
tenebris quas poſuit latibulū ſuū.
et iuxta Salomonē: intellexerit̄ pa
rabolā et tenebroſū ſermonē: plora
bit anima ꝓphete a facie ſupbie eo
rū. c Captus eſt. a diabolo vel
nabuchodonoſor vel cōtritus. Ali
quādo iſrael fuit grex dn̄i: ſed qꝛ ī/
dignos ſe iudicauerūt ſalute cōuer
ſus eſt ſermo ad gentes. Caueat o/
leaſter in bonā oliuā ꝯtra naturaʒ
inſertus ne et ipſe cōterat̄. d Dic
regi et domi. Verbū hebreū gebira
Aquila ⁊ Symmachus dn̄atricē et
dn̄am interp̄tati. Alex. putātes eſſe
geburoth potētes dixert: Dic regi ⁊
potētibus. Delirat in hoc loco q̄ re
gē xp̄m ⁊ potētes angelos ītelligit:
vt aſſumāt corpus humilitatis: ⁊ ī
puluere ſedeant ⁊ amittant de capi
te ſuo coronā ⁊ gl'iam fortitudinis.
Ciuitates qʒ auſtri clauſas: infer/
nū que nulli aperiant̄: ⁊ oēm glori
am inde eſſe trāſlatā qn̄ in paſſio/
Ps.13. ne cōpletū ē: Oēs declinauerūt ſimt̄
inutiles facti ſunt. Dic regi et do.
⁊c̄. Manicheus dicebat naturā bo
nā a deo creatā: malā vero a diabo
lo. Et ꝙ quidā angeli paſſi ſūt ꝓ re
demptione demonū: ⁊ poſt iudiciū
portas inferni claudi: et nullum ibi
puniri qđ Orige. ſentire videt̄: qđ
friuolum eſt. e Tu enī docuiſti.
Quādo ezechias oſtendit theſaurū
nuncio regis babylonie. Tu enim
docuiſti eos ⁊c̄. Audiat hoc eccl'ia
negligens q̄ docet aduerſarios ſu/
os quō poſſint eā ſpirituali captiui
tate cōprehendere: et pecus eius be
ſtiali crudelitate lacerare.
H f Propter multitudinē ⁊c̄. Hiero.
Hinc diſcimꝰ q̄ʒdiu peccata ſunt mi
nora deū patienter agere: et penitē/
tiā nr̄am expectare. Si aūt delictis
delicto copulamus: ⁊ cumulos pec
catorū facimus: reuelabunt̄ puden/
da noſtra vel in hoc ſeculo vl' in fu/
Mat.10.c turo. Nihil enī opertū quod nō re/
uelet̄ quando illud Danielis imple
Dan.12.a bitur: Iſti reſurgēt in vitā eternā: ⁊
illi in opprobriū et confuſionem ſem
piternā. g Si mutare pōt ethi.
pel. ⁊c̄. hoc teſtimōio vtunt̄ q̄ diuer
ſas naturas aſſerere conant̄: tātam
nigredinē vel varietatē pctōꝝ dicē/
tes vt in candorē ⁊ vniꝰ coloris pul
chritudinē trāſire nō poſſit. Nō hoc
attēdētes cū didicerit̄ malū. Quic
quid enī diſcit̄ nō nature eſt: ſed ſtu
dij ⁊ ꝓprie voluntatis: que ꝯſuetu
dine peccandi quodāmodo in na/
turam trāſit. Sed quod hominibꝰ
impoſſibile eſt: deo poſſibile eſt: vt
nō ethiops vel pardus ſuam natu/
rā mutare videat̄: ſʒ qui ī illis ope/
Phil.4.c rat̄. Vn̄ Aplus: Omnia poſſum in
☞ eo qui

a ſ ergo. ſ tā intrīſecus q̄ʒ extrinſecus: tā men/
te q̄ʒ corpore.
bor vt nō diſpergā eos. Audite a
a ſ i ſuperbiā. quaſi cogitare fragilitatē veſtrā:
qꝛ nullus q̄ ꝓ qualitate pcti hac ebrietate careat.
⁊ auribus pcipite: nolite eleuari b
a ſ .i. agite pēitētiā. vn̄ alibi: date gl'iaʒ deo vr̄o
a qꝛ dominꝰ locutꝰ eſt. Date dn̄o c
a ſ in die iudicij. ſ vobis in babylone.
deo veſtro gloriam āteq̄ʒ ꝯtene/ d
breſcat: et anteq̄ʒ offendant pe/
a ſ babylon ⁊ omnis regio chaldeoꝝ mōtes cali
ginoſi dicunt̄. vn̄ Eſaias: Sup caliginoſū mon
tē eleuate ſignū. ſ caliginoſos demones qui cru
ciatibus prepoſiti.
des vr̄i ad mōntes caliginoſos.
ſ hic. ſ ibi.
Expectabitis lucem: et ponet eā e f
b in vmbrā mortꝭ ⁊ ī caliginē. Qz g
a ſ vt nec gemitꝰ quidē et ploratꝰ liber ſit: ne vi
ctores offendantur.
ſi hoc nō audieritis: in abſcōdi/ h
a ſ dei vel ꝓphe. b ſ victoꝝ. ſ impenitentiū.
to plorabit aīa meā a facie ſup/ i
a ſ vnde. ſ .i. dolorē meū diſſimlare nō potero.
bie† Plōrans plorabit ⁊ educet.
a ſ a diabolo vel nabuchodonoſor.
c oculꝰ meus lachrymaʒ: qꝛ captꝰ
a ſ ironice. b ſ vox dn̄i ad ꝓpherā. ſ iechonie.
c ſ matri eius.
d eſt grex dn̄i. Dic regi ⁊ dn̄atrici. k
ſ in puluere.
Humiliamini: ſedete ī terra: qm̄
a ſ regia dignitas babylonio tradita.
deſcēdet de capite vr̄o corona
a ſ iudee et hieruſalē que ad auſtrū eſt: verſa ē.
gl'ie vr̄e. Ciuitates auſtri clauſe l
a ſ obſidione clauſas.
ſunt et nō eſt qui apiat. Trāſla/ m n
ta eſt oīs iuda trāſmigratione p
ſ o habitatores hieruſalem.
fecta. Leuate oculos veſtros et o
ſ chaldei.
videte: qui venitis ab aquilōe.
a ſ o hierl'm. b ſ ppl's. c ſ a deo. d ſ inclyta
multitudo: quaſi tota ꝓuincia in vnū cōgregata
Vbi eſt grex qui datꝰ eſt tibi: pe p
cus inclytū tuū? Quid dices cū q
ſ in virga babylonijs tradendo.
b ſ ad eoꝝ auxilia fugiēdo: ⁊ idola colēdo q̄ ſub
occaſiōe amicitie didicerāt q̄ venirēt ad te.
e viſitauerit te? Tu eniʒ docuiſti r
eos aduerſū te: et erudiſti in ca/ s
ſ captiuitatis.
put tuū. Nūquid nō dolores ap t
ſ ſubito dū neſcis.
prehendent te quaſi mulierem
ſ id eſt ſi cauſam queris
parturientē? Qz ſi dixeris ī cor/
de tuo quare venerūt mihi hec?
a ſ reſpondeo.
f † Propter multitudinē iniq̄tatꝭ v
a ſ ſic̄ meretricꝭ vt publice pateat fornicatio
tua. ſ ſublatis veſtibus.
tue reuelata ſūt verecūdiora tua: x
a ſ quaſi ipi nō pn̄t. deus pōt.
g pollute ſūt plāte tue. Si mutare y z
a ſ niger ī pctis. b ſ diuerſitates vitioꝝ.
pōt ethiōps pellē ſuā aut pardꝰ va
rietates ſuas: ⁊ vos poteritꝭ bn̄

do ipſos. ſic̄ dictū eſt ca. p̄ce. a Audi
te ⁊ au. pci. verba ſūt Hiere. reuocantis
populū ab errore. b Nolite ele. cōtē/
nendo v'bū dn̄i. c Date dn̄o deo ve/
ſtro gl'iam. cōfitēdo humilit̄ culpam ve/
ſtram et eius iuſticiam: ſicut Joſue dixit
achan. Joſue vij. Fili da gl'iam deo ⁊c̄.
d Anteq̄ʒ ꝯtenebreſcat. i. āteq̄ʒ tribula
tio importabilis ſup vos veniat.
e Expectabitis lucē. i. cōſolationē a re
ge egypti a quo tpe ſedechie ſperauerūt
cōtra nabuchodonoſor auxiliari.
f Et ponet eā in vmbrā mortis: qꝛ illa
fiducia fuit eis occaſio deſtructionis. vt
dictū eſt ſupra frequēter. g Qz ſi h̄ nō
audieritis. in malo pſeuerādo. h In
abſcondito plorabit aīa mea. vobis cō/
patiēs. i A facie ſupbie. i. de malis
vobis ſupuenientibꝰ ꝓpter ſupbiam ve/
ſtrā. k Dic regi. Poſtq̄ʒ poſita eſt pe
na ſup totū ppl'm generalit̄. hic ꝯn̄r pōit̄
q̄ʒtū ad pncipes ſpecialit̄. cū dicit̄: Dic
regi et dn̄atrici: humiliamini ⁊c̄. qđ expo
nit Ra. Sa. de ioakim filio ioſie ⁊ matre
eius: q̄ reddiderūt ſe nabuchodonoſor:
et duxit eos in babylonē: vt habet̄. ī. x/
xix. ca. lr̄a tn̄ ſequēs magis cōcordat ꝙ ī
telligat̄ de ſedechia rege et eius vxore q̄
captus fuit a nabuchodonoſor ⁊ exocu/
latus. l Ciuitates auſtri clauſe ſūt.
p̄ timore nabuchodonoſor venientꝭ con/
tra ſedechiā: ⁊ dicunt̄ hic ciuitates reg/
ni iude ciuitates auſtri: qꝛ regnū iuda re
ſpectu regni iſrl' eſt in parte auſtrali.
m Et nō eſt qui aperiat. i. exire audeat.
n Trāſlata eſt oīs iuda. qđ fuit ſub ſe
dechia. trāſlatio enī que fuit ſub ioakim
fuit tm̄ partialis. o Leuate ocu. ⁊c̄.
ab aquilone. exercitus enī nabuchodo/
noſor venit ab illa parte. p Vbi eſt
grex. i. populus. q. d. nō cōparebit in ter
ra tua: ſʒ trāſferet̄ ad alienā. q Quid
dices cū viſitauerit te. ſ. nabuchodono/
ſor te captiuando. q. d. nō habebis excu/
ſationē: qꝛ dediſti ei occaſionē. ideo ſub/
ditur: r Tu enī docuiſti eos. i. baby
lonios. s Aduerſū te. ⁊ hoc pmo fu
it quando ezechias oīa que in domo ſua
erāt nūcijs regis babylonis oſtendit: ꝓ
pter qđ Eſaias cū reprehendens dixit ꝙ
de filijs eiꝰ ducēdi eſſent eunuchi in ba/
bylonē: ⁊ ꝙ ibi trāſportarent̄ bona hie/
ruſalē. Eſa. xxxix. ſecūdo hoc fuit qn̄ illi
de regno iude miſerūt nūcios in babylo
nē ad apportādū inde idola. ſicut habe/
tur Ezechiel'. xxiij. ⁊ ſic babylonij ꝯtra/
xerunt cū eis familiaritatē. ⁊ ꝯſiderauē/
rūt infirma terre p que poſſent eā obtine
re et habere p̄cioſa q̄ ibi viderāt tpe Eze
chie: et poſtea alijs tpibus. t Nūq̄d
nō dolores app̄hēdent te. q. d. ſic nabu/
chodonoſor te captiuante. ⁊ ſubdit̄ cau
ſa cū dr̄: v Propter multitudinē iniq̄
tatis tue ī n ꝓximū ⁊ in deū. x Re/
uelata ſūt verecūdiora tua. i. ſpoliata es
bonis tuis. ⁊ loquit̄ de hieruſalē ad mo/
dū meretricis: que cū ſpoliat̄ ad vitupe
riū incipit̄ a pte inferiori. y Pollute † ...
ſunt plante tue. i. greſſus tui p quos ope
ra deſignant̄. In hebreo habet̄: Preciſe
ſūt plāte tue. q. d. nō poteris vltra ī mal
tuis ꝓcedere. z Si mutare. Hic ad/
ducit̄ exemplū ad ꝓpoſitum. ⁊ diuidit̄ in
duas: qꝛ primo ad ꝓpoſitū ponunt̄ duo
exēpla. Secūdo ſubdit̄ debita pena. ibi:
Et diſſeminabo. Primū exemplū eſt de
ethiope q̄ nō pōt ſuā nigredinē īmutare.
Scđm de pardo: q̄ nō pōt mutare varie/
tates pellis

deo q̄ me ꝯfortat. Et nō
ego aūt ego: ſ; grā dei: ⁊ vi
uo ego iā nō ego: viuit
vero in me xp̄s. Et q̄d
habes qđ nō accepiſti?
ſi autē̄ accepiſti quare
gloriariſ quaſi nō acce
periſ? Nō igiť gloriet̄
ſapiēs in ſapiētia ſua:
vel fortis in fortitudīe
ſua: ⁊ hmōi q̄ in omni/
bus operatur virt⁹ xp̄i
a Nudaui ⁊c̄. Roge
mus xp̄z vt nec in pn̄ti
nec i futuro reuelet po
ſteriora nr̄a: ſ; deleat i
iq̄tates nr̄as ⁊ ſcelera
nr̄a apparere nō ſinat.
b Super colles. Al/
legorice. In collibus ⁊
in agris fornicat̄ ⁊ nū/
q̄ mundat̄: qui erecta
ceruice per ſuperbiam
nō humiliatur ſub po/
tenti manu dei: ſed cō/
fidit in ſceleribus ſuis

Ca. XIIII

Quod factū ⁊c̄.
q Et porte ⁊c̄. ſē/
ſus ſc; p q̄s aīe
cōcipit̄ diſciplina.
d Et obſcura. ſūt ⁊c̄.
Ire dei vniuerſa cōſen
tiunt. vn̄: Sol ſup pec/
catores occidit in meri
die: et luna et ſtelle nō
dāt lumē ſuū. Putan/
dū ē aūt obſidiōis tp̄e
pluuias non fuiſſe vt
obſeſſi ſuſtinerent ſteri
litatem aque. Vno q̄p/
pe fonte ſyloe: et h̄ nō
ꝑpetuo vtit̄ ciuitas: et
vſq; in preſentē diē ſte
rilitas pluuiarū nō ſo/
lū frugū ſed bibēdi fa/
cit inopiā. e Agri
cole. Quoꝝ vnus ait:
agricultura eſtis. Dei
coopatores ſum⁹.
f Nā et cer. ⁊c̄. Gre/
gori. Nam ⁊ cerua vel
cerue in agro pepit vel
pepererūt. Hec ſenten/
tia de doctoribus gēi/
tos filios incaute deſe
rentibus dicit̄: Bene
autem cerue doctori/
bus aſſimilant̄ q̄ mo/
re ceruarū interemptis
vitijs quaſi extictis ſer
pentibus viuunt: ⁊ in/
de acriuſ ad fontē vite
inardeſcunt. Vn̄: Sicē
ceru⁹ deſide. ad fō. ⁊c̄.
ipſi ēt duz labētia hui⁹
tp̄is momēta q̄ſi q̄dam
flumia trāſeūt: cōpatiē
tes charitate onera ſua
ſibiīnicē ſupponūt: q;
tanta obſuatiōe cuſto
diūt qđ ſcriptū ē. Inui
cē onera vr̄a portate ſic
adiplebit̄ legē xp̄i.
g Traxerūt vē. ⁊c̄. Gre.
Perūſi q̄ſi dracōeſ tra
hūt vētū cū malicioſa
ſupbia inflantur.

Defecerūt

---

a ſtudio nō natura.
facere cū didicerit̄ malū. Et diſ a
a quaſi ſtudio peccādi nō potuerunt mutare naturā. b vn̄: Tanq̄ puluis que ꝓij. v. a fa. ter.
ſeminabo eos q̄ſi ſtipulā q̄ vēn/
a o hieruſalē.
to raptat̄ i deſerto. Hec ſors tua b
quā elegiſti. vn̄: In qua mēſura mēſi fue. ⁊c̄.
p̄ſq; menſure tue a me dic̄ dn̄s:
a cauſa diſpſionis iſrael. b in tp̄alibus.
q; oblita es mei: ⁊ ꝯfiſa es i mēn c d
a vel poſteriora tua: vt ſc; videat ignominiā ſuā: et q̄ retro eſſe debēt fiant in prioꝛib⁹.
a dacio. Vn̄ et ego nudaui femō/ e
omnibus.
ra tua ꝯtra faciē tuā: ⁊ apparuit
ignominia tua: adulteria tua: ⁊ f
a quaſi equaꝝ q̄ iſaniūt ad coitū. vn̄ Virgili⁹ Lentū diſtillat ab inguine vir⁹.
hinnitus tu⁹: ſcel⁹ fornicatiōis g
nō ſolū in ciuitate.
b tue. Sup colles in agro vidi ab h
a idola. ergo.
ominatiōes tuas. Ve tibi hieru
a Quis iactes te ſequi veſtigia mea: et mei nominis vētiles cōfeſſiōnē.
ſalē. Nō mūdaberiſ poſt me: vſ/ i k
q; quo adhuc?

Capitulum: XIIII

id eſt quia.
c Quod factū eſt verbum l†
q dn̄i ad hieremiā de ſer/
a p fame verbi dei. cultū dei ſe p̄ri⁹ hr̄e iactās ⁊ cōfeſſionē de fidi
monib⁹ ſiccitat̄. Luxit m†
b iudea et porte ei⁹ corruerūt et ob n† o†
a peccatis b confuſus non rationabil̄.
ſcurate ſūt in terra: ⁊ clamor hie †
a qui ipſi deberent pergere.
ruſalē aſcēdit. Maiores miſerūt p†
a in quibus non ſunt tani ſapientie. quam leguntur inueniſſe patriarche.
minores ſuos ad aquam: vene/
runt ad hauriendum. Non in/
a minores: nō q aque nō fuerūt: ſed q; illi inuenire non potuerunt.
uenerunt aquā: reportauerunt †
vaſa ſua vacua: Confuſi ſunt et †
a q; reuelata facie nō cōtēplant̄ gl'iam dei.
afflicti ⁊ operuerūt capita ſua ꝓ †
a cauſa: q; quippe mandatum eſt nubibus ne pluant ſuper eam imbrem.
pter terre vaſtitatē: q; nō venit †
pluuia in terram. Confuſi ſunt †
a non intelligentes ſine dei gratia ſe nihil proficere.
e agricole: operuerūt capita ſua.
a grandis eſt ſterilitas. b que venenoſa interficiunt. cui aſſimilantur.
f Nam ⁊ cerua in agro peperit et q†
a paſtus gratie.
reliquit quia non erat herba. Et † r†
a vnde Iob: Quis dimiſit onagrū liberum.
b plana relinquentes currere non valētes.
g onagri ſteterunt in rupibus: tra †
trahuntur odore nariū.
xerunt ventuz quaſi dracones. s

---

tates pellis ſue: q; vtrūq; iſtoꝝ eſt a natura. Et ſic dicit̄
a de iudeis q̄ nō poterāt reuerti ad bonū ꝓpter cōſuetu/
dinē ad malū: q; cōſuetudo eſt quedam natura: vt dicit
ph̄s libro de memoria et reminiſcentia: ⁊ ſm̄ hoc patet
lr̄a. Sciendū tn̄ q hec ſilitudo nō tenet ſimpliciť: ſ; tm̄
ſm̄ quid. Illa eni natura q̄ eſt cā nigredinis ethiopis i
b nullo ſubiacet iperio rōnis. ⁊ ideo ethiops nō pōt illaz
imutare q̄tūcunq; conet̄ ad hoc: ſed habit⁹ ex cōſuetu
dine peccādi generat⁹ ⁊ p modū nature inclinat̄ ad ma
lū. cauſat̄ ex inclinatiōe appetit⁹ ſenſitiui: qui natus eſt
c obedire rōni. ⁊ ideo p conatū liberi arbitrij ad oppoſi/
d tū pōt reuerti ad bonū tn̄ cū difficultate ꝓpter habitū i
clinantē ad oppoſitū: ⁊ hoc dicit̄ ipoſſibile ſm̄ q̄d ꝓut
dr̄. v. Metaphy. Vno mō dr̄ ipoſſibile qđ vix pōt fieri:
e aut cū difficultate. in exemplis aūt poſitis de ethiope ⁊
pardo eſt impoſſibile ſimplr̄: ſm̄ naturā tn̄: q; deo nō ē
ipoſſibile. a Et diſſeminabo. Hic ꝯſr̄ ponit̄ debita
f pena cū dicit̄: Et diſſeminabo ⁊c̄. eijciēdo in captiuita/
tē ad diuerſa loca. b Hec ſors tua ⁊c̄. i. pena corre/
ſpondēs pctīs tuis. c Quia oblita es mei. dimittē
g do cultū diuinū. d Et cōfiſa es in mēdacio. i. in ido
lo. e Unde et ego nu. fe. tua ⁊c̄. i. inferēdo tibi penā
debitā oſtendi pctōꝝ tuoꝝ turpitudinē. Iō ſubdit̄:
h f Adulteria tua ⁊c̄. i. adulteriū ſpūale p idolatriā. ⁊
corpale per luxuriā. g Et hinnitus tu⁹. i. vtriuſq; ad
ulterij patēs libido. h Sup colles ⁊c̄. ibi eni cole/
bāt idola. ideo cōcludit̄: Ve tibi hierl'm. ⁊ cauſa ſubdi/
tur: i Nō mūdaberis poſt me. i. mihi obediēdo.
i k k Uſq; quo adhuc. i. ita cito. ⁊ ſic legit̄ depreſſiue. alij
aūt legunt interrogatiue. q. d. nō eſt eadē ſnīa.

Moraliter. o† Hec dicit do/ Ca. XIII
minus ad me vade et poſſide
tibi lūbare lineū ⁊c̄. Per Hieremiam qui interpretatur
excelſus domino ſignat̄ dn̄s noſter ieſus xp̄s ad patrē
dextrā eleuatus. Mar. vlti. Per lūbare vero lumbis
l† eius adherens populus chriſtianus qui ſibi debet ad/
herere per fidē formatā charitate: ſed quia multi ab ea
declinant. iubetur lumbare poni i euphrate: per quod
ſignatur declinatio ad amorem terrene cupiditat̄ ⁊ de/
m† lectationis carnalis et ſic putreſcit vitijs. Per foramen
n† petre in quo ponitur: in malis obſtinatio ſignat̄: et ſic
o† inutilis ad omne bonum homo redditur. ideo dicitur:
Et ecce computruerat lumbare ita vt nulli vſui aptum
† eſſet. Et ſequitur pena cū dicit̄: † Hec dicit domi/
nus ⁊c̄. Per vinū eni mordicatiuū ſignat̄ pena: vt pa/
p† tet i lr̄a ſeq̄nte. ⁊ p ipletionē lagūcule magnitudo pene.
In ca. xiij. vbi dr̄: In abſcōdito plorabit aīa mea.

Additio. Dicit in abſcōdito ſe plorare vt oſtē
dat q tanta eſſet ſupbia inimicoꝝ
q nō auderet libere plorare ſeu gemere: ne offenderent
inimici: qui erant maxime ſuperbi. ideo ſubdit: A facie
ſuperbi. Ca. XIIII

Quod factū eſt verbū dn̄i ad hieremiaz. Hic po/
† q nit̄ ſecundū per quod oſtendit̄ peccati irrepara
† bilitas. ſ. per ſiccitatē inductā ad deſignandum
q humor gratie et deuotionis totaliter defecerat in eis
ſicut terrenaſcētia totaliť deſiccata vltra n̄ vireſcūt. cir/
† ca quod primo ponit̄ ſiccitatis reuelatio. ſecūdo ꝓphe
depcatio. ibi: Si iniquitates. tertio dn̄i reſponſio. ibi:
Hec dicit. ⁊ quarto depcatiōis iteratio. ibi: Nūquid.
† Circa primū p̄mittit̄ deſtructio hierl'm. cū dicit̄:
† m Luxit iudea. i. luget ꝓpter mala ſibi futura. loquit̄
eni de futuro p modū p̄teriti ꝓpter certitudinē ꝓphe
tie. n Et porte eius corruerūt. i. corruent p caldeos
deiecte. o Et obſcu. ⁊c̄. i. obſcurabunt̄ terra et lu/
to eo q nō reuelabunt̄: ſ; putrefiēt. Neemias eni ciui/
tatē reedificās fec̄ ibi portas nouas: q; priores erāt to
q† taliť putrefacte p lōgitudinē tp̄is: ⁊ ſubdit̄ de ſiccitate/
p̄uia dicte deſtructiōi. cū dr̄: p Maiores mi. ⁊c̄. ⁊ pa
† tet lr̄a vſq; ibi: q Nā et cerua ⁊c̄. vt iret ad querēdū
r† paſtū vt poſſit nutrire fetū: ⁊ q; nō inuenit mortua ē fa/
me ex pte vna: et fet⁹ ex altera. r Et onagri ſtete. ⁊c̄.
In hebreo hr̄: In ripis. ſ. fluuioꝝ ⁊ torrētiū deſiccatoꝝ.
Et traxerūt ventum. i. attraxerūt aerē ad ſui refrigera/
† tionē: eo q non inueniebant aquam. s Quaſi dra/
cones. habet enim draco multū de calore intrinſeco. et
ideo ad eius refrigerium non ſolum vtitur potu aque:
ſed etiam aeris attractione.

Defecerūt

a Defecerūt oculi ⁊c̄. Claraȝ lucē cernere nō valētes ſubtractis rationalibuſ cibis. Hec ſiccitas ſepe accidit eccl'ie qñ cerui ⁊ onagri inueniunt̄ in populis: ⁊ magiſtrorum penuria cōtabeſcunt: ſūt qui diſcāt nō q̄ doceant. b Expectatio iſrl' ⁊c̄. Dicamꝰ ⁊ nos in tpe ſiccitatis
Ps̄.50. ⁊ aque penuria. Tibi peccaui
Iud.6.d mus ⁊ malū corā te fecimꝰ: tuū p̄ſtolamur aduentum q̄ ſaluas iſrael: nō ſuo merito ſꝫ tua gr̄a. c Quaſi colo. ⁊c̄. Greg. Qui enī vt dñs auditꝰ nō eſt nō poſſeſſor agri ſed colonꝰ ē creditꝰ: qui quaſi viator ad manēdum tātūmodo decliauit: q2 paucoſ ex iudea abſtulit: et ad gentiū vocationē pgens iter ceptū peregit. d Et quaſi viator. Iudei hūc locū ſic exponūt: Quare ſegregas te a populo meo: ⁊ quaſi viator vnius hore refrigerium nō curas quaſi vtaris hoſpitio: ſꝫ ad alia trāſiturus non ſaluas pplm tuū et templū quondā inclytū. Noſtri de incarnatione dici putant ꝙ futurus ſit chriſtꝰ peregrinus in terra: et tpe paruo terre vſurꝰ hoſpitio: et quaſi vir pertranſiēs ac robuſtuſ relicto iſrael tēdat ad gentes: vt de loco ad locuȝ: de populo ad populum. de templo ad eccleſiam. e Mouere pedes ſuos et nō q̄euit. Notādū in ſcripturis ſanctis ꝙ ſꝑ peccatorum pedes moueātur:
Deu.5.d ⁊ ſanctis cum moyſe dicat̄: Tu vero hic ſta mecum. Et alibi:
Ps̄.134. Laudate ſerui dominū qui ſtatis in domo dñi: in atrijſ domꝰ dei noſtri. Et qui turrem babylonis edificauerūt ab oriente mouerunt pedes ſuos.
f Noli orare pro populo iſto ī bonum. Stultū eſt orare ꝓ eo qui peccauerit ad mortem. Vn̄
1.Ioh.5.d Iohānes: Eſt peccatū ad mortem nō ꝓ illo dico vt roget q̇s ⁊ eſt peccatū non ad mortē. Ieiunia et p̄ces ⁊ victime ⁊ holocauſta tūc ꝓficiunt cū a vitijs recedimꝰ: ⁊ ātiqua peccata deflemus. Si aūt in ſcelerибꝰ permanemus putātes votis atq3 ſacrificijs redimi aures dei: vehementer erramus: quia deuȝ iniquum arbitramur: qui eniȝ ſemel gladio ⁊ fami et peſti deſtinat̄ nullis precibus eruitur. Vnde: Noli orare pro populo iſto in bo. g Prophete dicunt eis ⁊c̄. Audiant hec magiſtri qui peccantibus et in vitijs permanentibꝰ ꝓſpera pollicentur. Multi tales hodie ſunt qui nō curāt vndecūq3 ſit oblatio cōſulētes ſue auaricie: vt q̄dā feciſſe d2 qui pſuadebat vt ſecreta ꝯfiterēt̄ pctā corā do aū altare: ⁊ ip̄e ex adūſo ſedebat ⁊ audiebat. ⁊ hāc ſecuritatē dabat: tñ largaſ elemoſynaſ facē ⁊ ſufficē. h Hec di. d. Caueāt pſeudo ꝓphe ne q̇ decipiē do lactant pplm dei ⁊ ip̄i peāt cū decept

a Defecerūt ocl'i eorum: q2 nō erat her a† b†
a ſ quaſi horum omniū cauſe ſūt iniq̄tates nr̄e.
ba. Si iniq̄tātes nr̄e reſpōderit no c†
a ſ non ſꝫm opera noſtra.
bis: dñe fac ꝓpter nomen tuū: qm̄ d
a ſ nō poſſumꝰ ea vincere: tu vince qui vincere potes. b ſ peccata quibus auerſi ſumus a te. c ſ q̄ ſcrutaris corda et renes.
multe ſūt auerſiōes nr̄e. Tibi pec
a ſ in te ſolū ſperamꝰ: te expectamus. ſ vera.
b cauimꝰ expectatio iſrael: ſaluator
a ſ Dñ: Ad dñm cū tribularer cla. et exau. me.
c eius in tpe tribulatiōis. Quare q̄ e†
a ſ in propria venit et ſui eū non receperūt.
d ſi colonꝰ futurꝰ es in terra: et q̄ſi vi f†
a ſ qui exultauit vt gigas ad curren. viam ſuam.
ator declinās ad manēdū? Qua g†
ſ in gentibus.
re futurꝰ es velut vir vagꝰ et for †
a ſ iſrael. b ſ relinquēs iudeos.
tis q̄ nō potes ſaluare? Tu aūt in † h
a ſ in gentibus. ſ chriſtianum.
nobis es domine: et nomē tuū in i
ſ ergo.
uocatū eſt ſuꝑ nos: ne dereliquas k
a ſ quibꝰ aduentū tuū ꝓphete cecinerunt. b ſ q̄renti quare futurus es quaſi colonꝰ ⁊c̄.
nos. Hec dicit dñs pplo huic q̄ di l m
a ſ a dño. ſ q̄ſi vis ſcire rōnē auſculta. Quaſi dilexit ppl's meꝰ ⁊c̄. b ſ affectus. ſ nō dei. c ſ in deo qui eſt vera quies: in quo q̇eſcit iacob domi. Eſau vagat̄ vt venator.
e lexit mouere pedes ſuoſ ⁊ nō q̇uie n
a ſ ideo. b ſ q̄ diu ſuſtinuit. ſ q2 ip̄enitētes obſtinantur.
uit: et dño nō placuit. Nūc recorda o p
a ſ innumerabiliū. b ſ q2 egroti et deū nō ſentiētes vt peccare deſiſtant.
bit̄ iiq̄uitatū eorū: et viſitabit pec
f cata eorum. Et dixit dñſ ad me† Noli
a ſ fruſtra. b ſ peſſimo obſtinato. ſ quo indigni ſunt. c ſ enim. d ſ impenitentes.
orare ꝓ pplo iſto ī bonū. Cūȝ ieiu q
a ſ iuſtus. b ſ iniuſtas. c ſ etiam
nauerint nō exaudiā p̄ces eorū: et
ſ que digniora.
ſi obtulerit holocauſtomata ⁊ vi
a ſ q̄ſi peccauer̄t ad mortē: ſemel morti traditi ſūt
ctimas nō ſuſcipiā ea: qm̄ gladio
⁊ fame ⁊ peſte ego cōſumā eos† Et r
ſ ter cōtra gladiū: famē et peſtē. ſ pſeudo.
g dixi: A.a.a. domie deꝰ: prophete s t
a ſ tormentorum dei. b ſ verbi dei.
dicūt eis: nō videbitis gladiū: ⁊ fames in vobis nō erit: ſed pacē ve
ſ eccleſie vel hierl'm.
rā dabit in loco iſto. Et dixit dñs ad me: Falſo prophete vaticinan
ſ ſpōte venerūt: nō audiendi.
tur in nomine meo.† Nō miſi eos et non p̄cepi eis: neq3 locutus ſuȝ ad eos. Viſionē mēdacē ⁊ diuiati
a ſ nō ꝓpheciā. b ſ vt blāditijs ſeducant timorē domini tollentes.
onē fraudulētā ⁊ ſeductionē cordiſ
ſ non dei.
h ſui ꝓphetāt vob. Idcirco hec di
ſ dicentes hec dicit dominus.
cit dominꝰ de prophetis q̄ ꝓphetant in nomine meo quos ego nō

a Defecerunt oculi eorum. i. onagrorum. b Quia nō erat herba. ⁊ ſic moriebant̄ ex defectu potus ⁊ paſtus. c Si iniq̄tates. Hic ꝯñr ponit̄ ꝓphete dep̄catio: eo ꝙ cōpatiebat̄ pplo ſuo. ⁊ p̄mo cōfitet̄ pctā populi ſui dicēs: Si iiq̄tates nr̄e rñderūt nobis: ⁊ ponit̄ hic ſi ꝓ q2. q. d. ex pctis nr̄is ſumꝰ cōſcij ꝙ meruimꝰ a te puniri: ⁊ q̄uis eſſet iuſtus cōnumerat ſe tñ pctōribus eo ꝙ erat de eodē pplo. d Dñe fac ꝓpter no. t. i. ꝑ tuā miſcdiam: nō ꝓpter nr̄am iuſticiā. e Quare quaſi co. ⁊c̄. Dicit̄ aūt colonꝰ q̄ nō eſt de terra natꝰ. ⁊ iō de facili recedet inde. ⁊ ꝑ talē modū loquit̄ de deo q̄ erat receſſurꝰ a iudea ꝑ ſubtractionē auxilij ſui cōtra chaldeos. f Et quaſi viator declinās ad manēdū. i. quare ita parū ſtabis nobiſcū quaſi viator qui tm̄ per vnā noctē manet in domo ī qua hoſpitat̄. g Quare futurꝰ es velut vir vagus. nos dimittens ⁊ ad alios trāſiens. In hebreo habet̄: Velut vir pauidus et fortis ⁊c̄. q. d. q̄uis ſis potēs ad nos ſaluandū. tñ chaldei dicēt te pauidū et īpotentem nos ſaluare: ⁊ ita dixerunt chaldei poſtea attribuentes victoriaȝ ſue virtuti proprie. ꝓpter qd̄ ꝑ ꝑſas fuerūt deſtructi. h Tu aūt in nobis es dñe. H̄ dicit: q2 in tēplo erat ꝓpitiatoriū quaſi ſedes ipſius dei: vt dictū fuit plenꝰ Exo. xxv. i Et nomē tuū inuocatū eſt ſuꝑ nos: q2 licet ſit deꝰ omniū: tñ vocabat̄ ſpecialit̄ deꝰ hebreorum. idola vero dicebant̄ dij gentiū. ⁊ ideo ſubdit propheta: k Ne derelinquas nos. in manibus aduerſariorum nr̄orum. Alio mō exponit̄ h̄ littera: Quare quaſi colonꝰ ⁊c̄. de xp̄o q̄ habitauit inter homīes q̄ſi alienꝰ: Ioh. j. In ꝓpria venit ⁊ ſui eū nō receperūt. Et quaſi viator declinās ⁊c̄. q2 xp̄s nō habuit ꝓpriū domiciliū Mat. viij. Filius hoīs nō habet vbi caput ſuū reclinet. ⁊ ideo decliabat ad domū Marthe ⁊ aliorum deuotorum ad hoſpitādū. ⁊ velut vir vagꝰ: q2 diſcurrebat ꝑ iudeā ad p̄dicandū. Et vir fortꝭ q̄ nō pōt ſaluare. in paſſione enī ſua nō fuit vſus ſua fortitudine. ꝓpter qd̄ deridebāt eū dicētes: Alios ſaluos fecit: ſeip̄ȝ nō p̄t ſaluū facere: Mat. xxvij. ⁊ hec expoſitio magꝭ cōſonat huic littere p̄ciſe: ⁊ ſꝫ h̄ d2 ab aliq̄bꝰ expoſitio lr̄al': ⁊ p̄cedēs figuratiua: q2 ꝓphe nūciādo ppl'i captiuitatē futurā: ꝑ xp̄m redēptionē intermiſcebāt: vt ptȝ in pl'ibꝰ locis. Cōſiderādo xo lr̄am p̄cedentē ⁊ ſubſequētē d2 ab alijs p̄or expoſitio lr̄al': ⁊ iſta myſtica. l Hec di. do. ⁊c̄. h̄ ꝯñr pōit̄ dñi rñſio. ⁊ ſcd̄o. circa h̄ ꝓphe admiratio. ibi: Et dixi. Circa p̄mū dic̄ Hiere. explicās dñi rñſionē. Hec dic̄ dñſ po. huic. Hieremias eī rogauerat ꝓ pplo: ⁊ iō pplo fit rñſio. m Qui dilexit mo. ⁊c̄. ad q̄rēdū aliū de idola. ſic̄ dictū fuit. s. ca. p̄ce. n Et nō q̇euit. in cultu diuīo. o Et dño nō pla. i. diſplicuit. p Nūc recor. in. eorum. ſ. inferēdo penā abſq3 retractione. ⁊ iō ꝓhibet̄ ꝓpha ꝓ eiſ orare. cū d2: Et dixit ⁊c̄. q Cū ieiunauerīt ⁊c̄. q. d. ꝓ afflictiōe ſua corporali ⁊ ꝓ p̄cibus et ſacrificijs nō dimittā punitionē. iō ſubdit̄: Qm̄ gladio ⁊c̄. r Et dixi. Hic ꝯñr ponit̄ ꝓphete admiratio de tāta ppl'i ſui deſtructiōe. cū ſubdit̄: s A a a domie deus. dicūt aliq̄ ꝙ hic pōitur ter a ꝯtra tria ve poſita: Ezechiel. xxiij. in ſimili materia: ſed hoc procedit ex ignorātia hebraici ſermonis: ſicut dictū fuit plenius ſupra ca. j. q2 hic et ibi eſt vna dictio q̄ ſic ſonat: Aha. et eſt aduerbiū admirandi. Cuius cauſa ſubditur:
t Prophete dicunt eis non videbitis gladiū et fames in vobis nō erit. ⁊ ſubditur reſponſio domini. cū dicitur: Et dixit dñs ad me. ⁊ primo

† Ier. 8. d. † De pa... dixerat... † Ez. 6. † Ier. 23. c et 27. c et 29. b

cũ deceptis ⁊ iaceãt iſepulti: ⁊ nõ ſit qui opiat ignominiaꝫ eoꝝ puluere pẽitẽtie. a De/ ducãt ocli mei ⁊c̃. Dupliciter hic loc⁹ itelligit̃: ꝙ vel iṗe de us pplm ſuũ plãgat ⁊ flere ſi deſinat: vel imperet pplo vt lachꝛymis affluat. Alij ex p/ ſona ꝓphete hec dici arbitrã tur. b Qm̃ cõtritiõe ⁊c̃. Juſta cã plangẽdi: virgo cõ/ trita: filia ꝑcuſſa: ppl's delet⁹ c Si egreſſus ⁊c̃. Audiant hec ꝓphete nr̃i et ſacerdoteſ: ꝙ nec for᷑ nec int⁹ ꝓpt̃ negli gentiã eoꝝ ſit vlla ſecuritas. Qui foris ſunt ab eis ſcãda/ liçant̃: ⁊ eos qui int⁹ ſũt fame perire patiuntur. Sed q̃ an/ ctores fuerunt peccandi ĩ toꝛ mentis ſint pꝛimi. d Pro pheta quoqꝫ. Qui prophetabant ꝓſpera: et legis manda ta aperire debebant: abierũt in terrã quã ignoꝛabãt. i. ca/ ptiuati ſunt. e Nunquid proijciẽs ⁊c̃. vt vbi fuerat cul tus dei ⁊ tranquillitas ibi ſit ſeditio et hoſtilis fremitus. Si quãdo noſtra ſion noſter/ ꝗ iudas abomĩabilis abijci/ tur: nequaꝗ̃ miremur: ſ꜡ di/ camus quod ſequit̃: Cogno uimus dñe im. ⁊c̃. f Co/ gnouimus dñe impie. no. ⁊c̃. Quaſi ⁊ nos et patreſ nr̃i ea/ dẽ demẽtia dei p̃cepta negle/ ximus: et impleta eſt in nob menſura patꝝ noſtroꝝ: ⁊ qđ illis defuerat peccato noſtro cumulat̃. Vñ de iuda dicit̃:

P.108. In memoriã redeat ĩiquitas patrũ eius in cõſpectu dei: et peccatũ matris eius nõ delea tur. fiãt ꝯtra dñm ſp ⁊c̃. Pa/

c.23.d trum nroꝝ. Vñ: Jmplete mẽ ſurã patrũ veſtrorũ: nõdũ ve nerãt ad iniquitatis cumulũ qđ in xp̃i morte cõpletũ ẽ.

g Solij glie t. Tẽpli vl' cui⁹ libet ſancti in quo ſicut ſcrip/ tum eſt: Thronũ eius in ter/ ra alliſiſti. tũc allidit̃ atqꝫ de/ ſtruitur cum ab eo multitudi ne peccatorum deus offendi/ tur. Sed qui ſua culpa perdi/ tur domini clementia ſuſten/ tatur que mutatur ſeueritate ſententie ſi irritum faciat do/ minus pactum ſuum quo no bis pollicitus eſt ſalutem.

b Nunquid ſunt in ſculpti lib⁹ gentiũ qui pluant. Poſt multos varioſqꝫ ſermões re/ dit ad titulũ prophetie quo ſcriptum eſt: Factũ eſt verbũ domini ad Hieremiã de ſmo nibus ſiccitatis. Quaſi de/ monum ſimulacra pluuiã da re nõ poſſũt: tu ergo da cuiuſ omne bonũ eſt: ſine quo dari nõ põt. Heretici q̃z pluuiã do ctrĩe dare nõ pñt ꝗ̃uis ſe ce/

P.18. los eẽ gliẽt̃: de q̃b⁹ dr̃. Celi enar. glo. d. Tu ſol⁹es q̃ pl'ꝫ tuũ potes inſtruere: et diuiſi/ ones gratiarum dare expec/ tantibus te.

Et dixit

miſi: dicẽtes: gladius et fames nõ erit in terra hac. Jn gladio ⁊

a ſ qui calcauerunt mãdata dei.

fame cõſument̃ ꝓphete illi: ⁊ põ puli quib⁹ ꝓphetant erunt ꝓ/ a

a ſ quãtos cernimus iacere in vijs hierl'm inſe/ pultos: et recipere ſua mala.

iecti in vijs hierl'm p̃ fame ⁊ gla

a ſ puluere penitentie.

dio: ⁊ nõ erit q̃ ſepiliãt eos: iṗi ⁊

a ſ decepte plebes. b ſ genimina vipaꝝ c ſ idiote d ſ abundanter.

vxores eoꝝ filij et filie eoꝝ et eẽ

ſ quod meruerant.

fundã ſuꝑ eos malũ ſuũ. Et di/ b

a ces ad eos verbũ iſtud: † Dedu/

ſ vel veſtri. ſ aſſidue.

ducãt ocli mei lachꝛymaꝫ ꝑ diẽ

a ſ lachꝛyme põdera vocis habẽt. b ſ nõ leue nõ vile qđ plangit̃.

b et noctẽ ⁊ nõ taceãt: qm̃ ꝯtritiõ

a ſ quõdã nõ idolatria polluta ſ cui⁹ etati ⁊ te neritudini ⁊ integritati naturaliter cõdolet̃.

ne magna cõtrita eſt virgõ filia

ſ intolerabili.

ppl'i mei plaga peſſima vehemẽ

ſ eccleſiam.

c ter. Si egreſſus fuero ad agros ecce occiſi gladio: et ſi introiero

a ſ eccl'iaꝫ. b ſ vix oſſib⁹ herẽtes. ſ verbi dei

ĩ ciuitatẽ: ecce attenuati fame.

a ſ quaſi ne mirer᷑ plebẽ et vulg⁹ ignobile.

d Propheta ꝗ̃ꝫ et ſacerdos abi/

a ſ dño. b ſ in infernũ. c ſ debito dignitatis et officio. d ſ mirat̃ ꝓpħa ꝙ de⁹ ſic iudã abie cerat.

e erũt ĩ terrã quã ignoꝛabãt. Nũ/ c

a ſ tã repente. b ſ duas tribus in quibus reli gio et templum domini.

quid ꝓijciens abieciſti iudam: aut ſion abominata eſt anima

ſ plaga inſanabili.

tua? Quare ergo ꝑcuſſiſti nos ita vt nll'a ſit ſanitas? † Expecta d uimus pacẽ et non eſt bonũ: et e

ſ vbi fuerat cultus.

tẽp⁹ curatiõis: ⁊ ecce turbatio.

f Cognouimus domine impieta f tes noſtras iniquitates patruꝫ noſtroꝝ: qꝛ peccauim⁹ tibi. Ne g nos des ĩ oppꝛobꝛiũ ꝓpter no men tuũ: neqꝫ facias nobis cõ/

a ſ templi. b ſ cuiuſlibet ſancti.

g tumeliã. Solij glie tue recoꝛda/ h i

ſ ſalutis ꝓmiſſe.

re: ne irritũ facias fedus tuũ no k

b biſcũ. Nunquid ſũt ĩ ſculptilib⁹ l

ſ per ſe.

gẽtiũ: qui pluãt aut celi poſſũt m dare ĩbꝛeſ niſi tu volueꝛ᷑? None n tu es dñs deus noſter quẽ expe o

a ſ ĩ quo ſpes noſtra ad quem cõuertimus vo/ ta.

ctauimus? Tũ eni feciſti oĩa ħ. p

me. et pꝛimo ꝗ̃tum ad ꝓphetas populũ decipiẽ tes. cum dicit̃: Falſo ꝓphete vaticinãt̃ ⁊c̃. ⁊ pa tet littera. Secundo ꝗ̃tũ ad ppl'm a falſis ꝓphe tis deceptũ. cum dicitur: a Et ppl'i ⁊c̃. erunt ꝓiecti moꝛtui. ⁊ patet lr̃a. Tertio ꝗ̃tũ ad Hiere miam ꝓ populo oꝛantẽ. cũ dicit̃: b Et dices ad eos verbũ iſtud: Deducant oculi mei lachꝛy mã ⁊c̃. q. d. ꝓpheta: ex quo nõ poſſũ ꝓ vobis ex audiri: nõ reſtat mihi niſi lachꝛymari. Cetera pa tent in lr̃a. c Nũquid ꝓijciens. Hic ponit̃ ipſius Hieremie dep̃catio iterata: ꝗ̃uis ei dictũ eſſꝫ ſibi ꝙ non exaudiret̃ quin popul⁹ captiua/ retur: tamẽ in aliquo ſperabat penã differri vel diminui: et habet̃ ſimile. ij. Reg. de dauid qui li cet audiuiſſet a Nathan ꝓpheta ꝙ puer natus de Bethſabee moꝛeret̃: tamẽ iṗo egrotãte ieiu/ nabat et oꝛabat ꝓ eius ſanatione. Similiter Sa muel poſtꝗ̃ cognouit Saulẽ abiectuꝫ eẽ a dño: tñ lugebat eũ. j. Reg᷑. xv. Dicit igit̃ Hieremias † Ezeõ.1.f lamẽtãdo: Nũq̃d ꝓijciẽs abieciſti iudã: ⁊ dupli cat̃ ṽbũ abijciẽdi: ad deſignãdũ abiectiõis ma gnitudinẽ. d Expectauim⁹ pacẽ. ꝑ auxilium regis egypti. e Et nõ eſt bonũ: qꝛ magis fuit in nocumentũ: vt frequẽter dictũ eſt. ſ̃. f Co/ gnouim⁹ dñe ĩpietates nr̃as ⁊c̃. hoc dixit Hiere/ mias in ꝑſona ſua ⁊ alioꝝ bonoꝝ pctã ppl'i ꝯfi/ tentiũ. g Ne des nos in oppꝛobꝛiũ ꝓpt̃ no/ men tuũ: quod inuocatũ eſt ſuꝑ nos: vt p̃dictũ eſt. q. d. quodãmodo redũdaret in te. h So/ lij glie tue. i. tẽpli vbi eſt ꝓpitiatoꝛiũ tanꝗ̃ ſedi/ le tuũ. i Recoꝛdare. tẽperãdo rigoꝛẽ iuſticie tue. k Ne irritũ facias fedus tuũ nobiſcuꝫ. quo in montẽ ſynai elegiſti nos ĩ ſpecialẽ ppl'm. Et vt ĩpetret aliquã miſericoꝛdiã cõfitet̃ dei ma/ gnificentiã. dicẽs: l Nũq̃d ſũt in ſculptilib⁹ gen. q̃ plu. q. d. nõ: ſed tu das pluuiã. m Aut celi pñt dare imbꝛes. q. d. nullo mõ ſine te. n None tu es dñe de⁹ noſter. q. d. ſic. o Quẽ expectauim⁹. ſaluatoꝛẽ in nr̃is tribula tionib⁹. p Tu eni feciſti oĩa hec. ſ. celos ⁊ im bꝛes: ⁊ omnia alia que ſũt in celo ⁊ in terra.

Moraliter. l† Quod Ca. XIIII factũ eſt verbuꝫ dñi ad Hiere. ⁊c̃. Per quam ſignatur in eccleſia arefa/ ctio deuotionis. ideo ſubditur: m† Auxit iu dea ⁊c̃. Per quam ſignatur eccleſia per chꝛiſtuꝫ et apoſtolos qui fuerunt iudei in hieruſalẽ pꝛĩo fundata: que nunc habet lugendi materiam ꝓ/ pter ariditatem deuotionis et doctrĩe ſalutar᷑. nam multi theologi nimis ſunt occupati erga cu rioſa et inutilia de quibus nũꝗ̃ ſcient veritatẽ. et dato ꝙ ſcirent et docerent nihil proficeret ad animarum ſalutem. o† Et eius poꝛte coꝛrue † ẽ.ſ.e runt. id eſt pꝛelati qui poꝛte dicuntur eccleſie. eo ꝙ per eos alij debent ingredi ad vitam: et ipſi ꝓ magna parte coꝛruerunt per ſuperbiam: ſicut an geli ſuperbientes de celo ceciderunt in terram. o† Et obſcurate ſunt. iſte poꝛte per ignoꝛãtiã: ⁊ quia magis ſtudent ad congregãdũ pecunias ꝗ̃ ſcientiam. † Et clamoꝛ hieruſalem aſcen/ dit. id eſt murmur populi contra eos ⁊ ſi tacerẽt lapides clamare deberent. p† Maioꝛes. Hic ponitur malum ſequens ex doctrina curioſa. cũ dicitur: Maioꝛes miſerũt minoꝛes ſuos ad aquã. nam epiſcopi aliquos de ſuis ſubditis licentiãt vt vadãt ad audiendũ doctrinã ſalutarẽ: ⁊ ſimi liter ſuperioꝛes religionum idem faciũt. ⁊ ſequi/ tur: † Repoꝛtauerunt vaſa ſua vacua. ſcili/ cet ſalutari doctrina. † Confuſi ſunt ⁊ afflic/ ti. nã in addiſcendis curioſis magnus eſt laboꝛ ⁊ paruꝫ aut nihil vtilitat᷑. vñ ſubdit̃: † Ope/ ruerunt capita ſua. p̃ cõfuſione. nã aliquãdo de cõmunibus ad ſalutem ꝑtinentibus interrogan tur et neſciũt reſpõdere. ⁊ ſubdit̃ cã: † Quia nõ venit pluuia in terrã. i. doctrina ſalutaris ad aures audientis. † Confuſi ſunt agricole. id eſt pꝛedicatoꝛes quoꝝ officium eſt in agro domi/ ni laboꝛare: ſed neſciunt ꝓpter defectuꝫ ſcientie

qꝛ lectoꝛes

quia lectores nō legūt eis vtilia de quibus debēt pplm̄ infor/mare. ideo ſubdit: q† Cerua peperit in agro et reliquit. id eſt ſimplex perſona bonū opus inchoatū cito relinquit.
† Quia nō erat herba. i. fomentū vtilis p̄dicatiōis.
r† Et onagri ſteterūt in rupibus. per onagros in ſolitudīe cōmorantes. ſignant̄ primi religioſi cōtēplationi vacantes. tu multus ſecularium fugientes: ſed modo mutatū eſt p̄dicamē tū. nam multi ſe ingerūt negocijs ſeculariū vt aſcēdāt ad prelationis ſtatum. ideo dicitur: s† Traxerunt ventuꝫ quaſi dracones. aſpirantes magis preeſſe q̄ꝫ prodeſſe. a† Defecerunt oculi eoꝝ. a cōtēplatiōe diuinoꝝ. b† Quia nō erat her. i. deuotiōis fomētū. Et qm̄ tal' doctrīa ſubtrahit̄ aliqñ ꝓpter auditoꝝ defectū: ſic̄ Ezech. iij. dr̄: Linguā tuā adherere faciā palato tuo: qꝛ dom⁹ exaſperās eſt. ideo ſubdit̄: † Si iniq̄tates no. re. no. ⁊c̄. ⁊ ponit̄ hic ſi ꝓ nō. e† Quare ⁊c̄. Hoc exponit̄ de dn̄o nr̄o ieſu xp̄o q̇ de⁹ eſt ab eterno. iō dicit̄: Quare quaſi colo. ⁊c̄. humanitatē aſſumēdo. f† Et q̄ſi viator declinās ad manendū. ſ. in aliena domo. Matth. xviij. Vulpes foueas habēt: ⁊ volucres celi nidos. fili⁹ aūt homis nō habet vbi caput ſuū reclinet. Velut vir vagus. i. diſcurrens hinc et inde ad p̄dicandū. † Ut fortis ſm̄ deitatē.
† Qui nō pōt ſaluare. ſm̄ iudeoꝝ errorē. qui putabāt eū purum hominem. ideo deriſorie dicebant Matth. xxvij. Alios ſaluos fecit ſeipſum non poteſt ſaluuum facere. Ad queſtiōeꝫ vero factam reſpondetur veraciter ꝙ hec omnia ſuſtinuit pro noſtra ſalute.

Glo. ordi.

A [pointing hand] a Et dixit dn̄s. Moy Ca. XV ſes et ſamuel. Grego. Omiſſis tot partib⁹ ſoli moyſes ⁊ Samuel ad mediū deducunt̄: quoꝝ mira obtinēdi virt⁹ oſtendit̄: dū nec ipi poſſe intercedere dicūt̄. Quaſi nec illos audio q̇s ꝓpter magnū petitionis ſue meritū minime cōtemno. Quid eſt ergo ꝙ moyſes ⁊ ſamuel ceteris parib⁹ in poſtulatiōe p̄ferunt̄: niſi ꝙ iſti duo tm̄ in omni teſtamenti veter' ſerie. etiam ꝓ inimicis oraſſe legunt̄. Un⁹ a populo lapidibus impetit̄: et tm̄ ꝓ lapidatoribus p̄cat̄. Alt̄ ex pricipatu eij/

Joſ. 22. f citur et ait: Abſit a me hoc peccatum: vt ceſſem orare ꝓ vobis. Si moyſes i/quit ⁊ ſamuel corā me: nō eſt aīa mea ad populum iſtum. Quaſi nec illos modo ꝓ amicis audio: quos magne virtutis merito orare etiā ꝓ inimicis ſcio ⁊c̄. Virt⁹ ergo vere orationis eſt celſitudo charitatis: et tūc quiſq̄ꝫ q̄d recte petit adipiſcit̄: cū ei⁹ anim⁹ nec ī petitione odio inimici fuſcatur.
b Et viſitabo ſup. Quattuor plagaſ quib⁹ ppl's iude tradit⁹ ē: etiā Ezechiel ꝓpheta demōſtrat gladiū peſtilētiam et famē: beſtias et captiuitatē. In ter beſtias aūt canes q̄ꝫ ⁊ volatilia intellige quib⁹ lacerāda ⁊ deuoranda ⁊ diſſipanda corpora tradita ſūt. Nec q̄ꝫ enī fieri poterat vt creatore neglecto
B nō vniuerſa creatura cōſurgeret ī peccatores. c Et dabo eos ⁊c̄. hoc ſub babylonijs ex parte cōpletū eſt: ⁊ nūc expletur in toto qñ peſſimū regeꝫ et q̇ hierl'm a porta vſq̄ꝫ ad portā repleuit cruore iuſtoꝝ ppl'us ipius imitat⁹ eſt. Ex quo diſcimus regū ac p̄ncipū ac p̄poſitoꝝ ſcelere ppl'os plerūq̄ꝫ deleri.
d Propt̄ manaſſen ⁊c̄. Legim⁹ ī dierū volumie manaſſem poſt captiuitatē ⁊ penitentiā reuerſū in hierl'm regnaſſe. Sed quō ſctōꝝ merita ad poſteros deſcendūt: ſicut dauid ⁊ ceteroꝝ: ſic pctōꝝ flagitia: ſi liberi nepoteſq̄ꝫ ſimilia geſſerint ad poſteros p̄ueniūt.

4. Re. 21. d Iſte manaſſes nequiſſim⁹ fuit Eſaiam ſerra lignea ſecuit. Amō filiū ſuuꝫ ꝑ ignē traduxit ad honorē idoloruꝫ et tophet. e Quis enī mi. null⁹ offenſo deo pōt rogare ꝓ flagitijſ peccātiū: qꝛ nec tā clemēs pōt eſſe creatura q̄ꝫ creator: nec tā alien⁹ externis q̄ꝫ dn̄s ſuis miſereri. f Retrorſum abiſti. Cum iuxta apoſtolū poſteriora obliuiſcens ad priora ſe extendere debuit egyptias carnes deſiderauit.
g Multiplicati ſunt mihi vidue ei⁹ ſuper arenaꝫ ma. Diuerſis medicaminibus cupit deus ſaluare peccāteſ: vt qui contempſerant blandientem timeant minantem.

[pointing hand] Septem

a Et dixit dn̄s Ca. XV
a ſ ꝓ ppl'o. b ſ cui dictū ē: Dimitte me ⁊c̄. ſ qui ire dei ꝓ ppl'o legū/tur reſtitiſſe: et iā impendentē ſn̄iaꝫ auertiſſe.
ad me. Si ſteterit moy/ b
a ſ quia conſummata ſunt ſcelera populi.
ſes et ſamuel corā me: nō ē ani/ c d
a ſ ergo. ſ oſtende eiectos.
ma mea ad pplꝫ iſtū. Eijce illos e
a ſ qꝛ indigni. b ſ nō loco ſed volūtate. quā q̄ꝫ legam⁹. ⁊ adā: et cain eē eiectos a facie dn̄i.
a facie mea ⁊ egrediāt̄: ꝙ ſi dixerit ad te: Quo egrediemur? Di/
ces ad eos: Hec dicit dn̄s: Qui † f
ad mortē: ad mortē: et q̇ ad gla/
diū ad gladiū: et qui ad famem
ad famē: ⁊ qui ad captiuitatem
b ad captiuitatē. Et viſitabo ſup g
eos quattuor ſpēſ dicit domin⁹.
j Gladiū ad occiſionē: ⁊ caneſ ad
lacerādū: ⁊ volatilia celi ⁊ beſti/
as terre ad deuorādū ⁊ diſſipā/
c dū: ⁊ dabo eos ī feruorē vniuer h
d ſis regniſ terre: ꝓpter manaſſen i
filiū ezechie reg' iuda ſuper om
e nibus q̄ fecit in hierl'm. Quis eī k
miſerebit̄ tui hierl'ꝫ? aut q̇s ꝯtri l
ſtabit̄ ꝓ te? Aut quis ibit ad ro m
ſ quia.
gādū ꝓ pace tua? Tu reliquiſti n
a ſ nemo mittens manum ad aratrum ⁊c̄.
f me dicit dn̄s: retrorſū abiſti. Et
a ſ manus extēſa percutientē ſignificat: interfectio peccatoꝝ iram cōſūmatam. b Lxx. nequaq̄ꝫ vltra dimittam eos.
extēdā manū meā ſup te et īter/
a ſ quaſi defecit crebo eis ignoſcēdo: vel laſſus ſum ſup eos ad ſalutē ꝓuocādo.
ficiā te. Laboraui rogās. Et diſ/ o p
a ſ diſpſi vt purgarē areā meā. b ſ vt quodam modo inferni limina calcarent.
ꝑdā eos vētilabro ī portis ter q
a ſ vt coacti neceſſitate maloꝝ fugerēt ipēdētia
re. Interfeci et perdidi popu/ r
mala. a ſ q̄ſi iō nō ꝓdeſt ꝓ eis rogari: qꝛ nec reuertuntur nec penitent. b ſ malis.
lū meū: ⁊ tm̄ a vijs ſuis non ſunt
interfectis viris.
g reuerſi. Multiplicate ſunt mihi s†
vidue eius ſuper arenam mar'. t
ſ i. matres ꝑditis liber' ſenſere vaſtantē.
Induxi eis ſuper matrem ado/ v† †
a ſ clara luce: nō nocte: nō iſidijs ſꝫ apta via
leſcentis vaſtatorem meridie x†

Nico. de lyra

a† a Et dixit dn̄s. Hic po Ca. XV nitur tertiū ad oſtendēdū peccatū iude irremediabile q̄ꝫtum ad penā tp̄alē. ſ. ꝑ excluſioneꝫ oratiōis moyſi et ſamuelis: quoꝝ tm̄ orōnes fuerūt valde efficaces. ⁊ diuidit̄ in tres ꝑtes: qꝛ p̄mo ponit̄ ppl'i reprobatio. ſecundo reprobatiōis rō ibi: Tu reliq̄ſti. tertio Hieremie lamētatio. ibi: Ve mihi. Circa p̄mū dr̄ in ꝑſona dn̄i:
b Si ſteterit moy. ⁊ ſa. q̇ ſūt valde amici mei. c Corā me. ad dep̄cādūꝫ ꝓ ppl'o iſto. d Nō ē aīa mea. i. volūtas mea ad ꝑcēdū ei. iō ſubdit̄: e Eijce illos ⁊c̄. i. tu Hieremia denūcia eos deijciēdos de terra ſua: ⁊ ꝙ iſta eiectio ſit dura. ſubdit̄: f Qui ad morteꝫ ⁊c̄. qꝛ in obſidione hierl'm aliq̇ fuerunt mortui infirmitate et peſte. aliqui gladio: et aliqui fame: et reliqui in captiuitatem ducti. g Et viſitabo ſup eos quattuor ſpecieſ. i. quattuor modos cōſumendi eos qui patent in littera.
h Et dabo eos ī feruorē vniuerſis regniſ. In hebreo habet̄: In cōmotionē. quia vbicunq̄ꝫ audiebatur eoꝝ deſtructio: fiebat in hominibus cordiū cōmotio ſiue cōcuſſio que vocat̄ hic feruor.
i Propter manaſſen. qui ſupra modum irritauit dn̄m idolatriā multiplicando: ⁊ ſanguinē innoxium effundendo. iiij. Reg. xxj. k Quis enī miſerebit̄ tui hierl'm. q. d. nullus poſt tāta mala in te ꝑpetrata. l Aut q̇s contriſtabit̄ ꝓ te. q. d. q̇libet iuſtus magis letabit̄ de impletiōe diuine iuſticie.
m Aut q̇s ibit ad rogandū ꝓ pac. t. q. d. nullus: ex quo oratio moyſi ⁊ ſamuelis eſt excluſa. n Tu reliquiſti. Hic cōſequenter ponitur dicte reprobatiōis ratio. cū dicit̄: Tu reliq̄ſti me ⁊c̄. ⁊ patet lr̄a vſq̄ꝫ ibi: o Laboraui rogans. In hebreo habet̄: Laboraui recogitās: pluries punitionē differēdo: tuā emendationē expectādo. ⁊ ad eundem ſenſū pertinet littera iſta: Laboraui rogans. i. laborare feci ꝓphetas reuocando ppl'm dulciter ꝑ deprecatiōis modū. p Et diſpergā eos. ventilabro iuſticie mee. q In port' terre. eijciendo eos ad diuerſas ꝑtes ⁊ longinquas. r Interfeci et diſperdidi populum: per flagella multiplicia eos caſtigando: et tm̄ nō ſunt emendati.
s Multiplicate ſunt mihi vidue. maritis carū interfectis. t Super arenam maris. hyperbole eſt ad denotandum magnam multitudinem virorum interfectorū. v Induxi eis ſuper matrem adoleſcentis. i. adoleſcentiū: accipiendo ſingulare ꝓ plurali: ⁊ hec mat̄ dicitur hierl'm: q̄ erat mat̄ toti⁹ terre.
x Vaſtatorē meri. i. palā ⁊ māifeſte.

Miſi ſup

a Septē. Verbū hebraicū ſabe: vel ſeptē: vel iuramentū: vel
plurimos ſonat. Vñ. Lxx. ⁊ Aquila ⁊ Theodotio ſeptē inter
ptant: apud Symmachū in plurimos trāſſert. Alij hec ad ſy/
2.a nagogā referūt q̄ infirmata eſt eccl'ia creſcente. Vñ: Steril' pe
perit ſeptē vl' plīmos: ⁊ q̄ multos habebat filios infirmata ē.
Inde occidit ſol iuſticie: ī cui⁹ penis ē
ſanitas ꝯfuſa in eternū ſpūali gladio
pdēs ppl'm ſuū. b Ve mihi ⁊c. Po
teſt hoc ſynodochicos de Hieremia ī/
telligi qui nō in toto orbe terraꝝ: ſ in
iudea iudicatus ſit. Vere aūt dño cō/
9.6 petit q̄ ait: In iudiciū ego in mūdum
iſtū veni: vt q̄ nō vidēt videāt: ⁊ q̄ vi
2.c dent ceci fiāt. De quo ſcriptū eſt: Po
ſitus eſt hic in ruinā ⁊ reſurrectionē
multoꝝ in iſrael: ⁊ in ſignū cui ꝯtradi
cetur. Quis enī philoſophorū: quis
gentiliū: q̄s hereticoꝝ nō iudicat chri
ſtū ponēdo ei legē naſcendi: patiēdi et
reſurgendi: ⁊ ſubſtātie: varie de eius
eſſentia opinando? Ve mihi ⁊c. Non
mirū iuxta humanitatē xp̄m dicere:
7.a Ve mi. ⁊c. Cū alibi apte dicat: Ve mi
hi: quia factus ſū ſicut qui colligit ſti/
pulam ī meſſe: ⁊ racemū in vindemia
⁊c. Et ne putem⁹ vilitatē gemituū re/
ferri ad dei verbū: quid ſit iſte q̄ plan/
git ſtatim indicat: Ve mihi anima: q̄
perijt reuertens de terra. Nō q̄ diui/
damus pſonas vt impij. ſed q̄ vn⁹ at
q̄ idē fili⁹ dei ⁊ homis nūc iux̄ carnē
nūc iuxta deitatē loq̄t. c Nō fenera
ui. Lxx. Non pfui nec mihi pfuit q̄ſ/
q̄. Theodocio nō debui: neq̄ debuit
mihi quiſq̄. Quorū omniū hic ſēſus
eſt: Null⁹ digne era mea ſuſcepit: nec
fenerauit mihi quiſq̄ in paupibus cō
fouendis me ſibi debitorem faciens.
Non feneraui vel nō profui. Null⁹
enim voluit tantum accipere quātum
ego dare: neq̄ profuit mihi q̄ſq̄. Sa/
lus creature lucꝝ eſt creatoꝝ. Unde:
Non debui. i. nemo mihi dedit quan/
tum volui: nec me ſibi debitorem fecit: nec debuit mihi quiſq̄.
Quaſi: quomodo mihi potuit vſurā debere qui fenus nō ē di
gnus accipere? Omneſ maledicūt mihi heretici. ſ. peruerſe cre
dendo: peruerſius blaſphemando. d Omnes maledicunt
⁊c. Hiero. Pro eo q̄ nos iuxta hebraicū interpretati ſum⁹ om
nes maledicunt mihi vſq̄ ad hoc: In tēpore tribulationis ad/
uerſū inimicū. in vulgata editione repperi: Fortitudo mea de/
fecit in his qui maledicunt mihi: fiat dñe dirigētib⁹ illis ſi nō
aſtiti tibi in tpe afflictiōis eoꝝ ⁊ ī tēpore tribulatiōis eoꝝ ī bo
na cōtra inimicū. Quaſi: fortitudo mea defecit in his q̄ male/
dicunt mihi. Non enī intelligūt virtutē meā que in infirmita/
te pficitur: ⁊ q̄toplus mihi maledixerūt: tanto mea in illis de
fecit amplius fortitudo. Iungitq̄ ppheta vel dominus ⁊ ait:
Fiat domie dirigentibus illis ⁊ hoc eſt. Eueniant mihi male/
dicta que loquunt̄ inimici ⁊ illi dirigant̄ in bonū: ſi nō in tem
pore tribulationis eoꝝ et anguſtie: quando eos vaſtabat ini/
3.0 micus. ſteti in conſpectu tuo: ⁊ rogaui te p illis. ⁊ dixi: Pater
ignoſce illis: quod enim faciūt neſciunt. Sed et Hieremiā de/
prehendimus ſepe in hoc volumine rogaſſe pro populo.
c Si non reliquie. Reſpōſio domini ad id quod Hieremias
supradixerat: Ve mihi mater mea ⁊c. quaſi noli conſiderare p̄
ſentia tm̄: ſed futura. Reliquie enim tue in bonum. In preſen/
ti quoq̄ cum te cuperent inimici opprimere occurri tibi: et pro
texi te. Si non reliquie tue in bonum. de chriſto quoq̄ ſm
humanitatem poſſunt hec dici: Si non reliquie ⁊c. Poſſūt
hec de Hieremia accipi qui peſſimo tpe imminenteq̄ captiui/
tate prophetare cōpulſus eſt: ⁊ dura perpeti a populo nō cre/
dente. f Nūnquid federabitur ferrū ferro. Quaſi nō do/
leas q̄ populus tuus inimicus ſit: te enī dura nunciante non
pt te amare q̄ dur⁹ ē. Vl' babylōij q̄ ab aq̄lōe vēiūt ⁊ ſūt ferrū
duriſſimū. huic populo duriori ⁊ īdomito in ſi'itudinē eris nō
poterūt amicitia copulari. Vl' ferrū duriſſimū. i. ppl's iſrael de
recognitione indign⁹ ē qui in tantā puenit maliciā vt duriori
metallo. i. ere circūdat⁹ ſit. g Et theſau. Orige. Vn⁹ theſau
r⁹ ē Hieremias, ali⁹ Iſaias vl' moyſes: ⁊ ceteri. Hos theſauros
abſtulit

a ſ iuda peccatoris ppl'i. b ſ vt quanto ſubito malū: tāto difficili⁹ effugium.
miſi ſup ciuitates repente terro/ a b
a ſ liberis orbata. ſ vel abiecit vel vacua facta eſt b ſ plurimos.
a rē. Infirmata eſt q̄ pepit ſeptē: c†
ſ leticie.
defecit anima ei⁹ † Occidit ei ſol † d†
a ſ clara luce. b ſ in ſolitudine ſua.
cum adhuc eſſet diēs: cōfuſa eſt
a ſ vt mortem et iram dei nullus effugiat.
et erubuit. Reſiduos ei⁹ ī gladi/ e f
um dabo in cōſpectu inimicorū
a ſ ſapientia vel ſynagoga.
b meoꝝ ait dñs: Ve mihi mater g†
ſ vel iudicij.
mea. Quare gēuiſti me virꝝ rixe h
ſ vel qui iudicet.
virū diſcordie ī vniuerſa terra? i
c Nō feneraui nec fenerauit mihi k
d quiſq̄. Omēs maledicūt mihi: l
e dicit dominus. Si non reliquie m† n
tue in bonum: ſi nō occurrit tibi o† †
in tempore afflictioniſ: ⁊ in tem p†
pore tribulationis aduerſum in
f imicum. Nunquid federabit̄ fer q
a ſ omnē ſubſtantiā.
rū ferro ab aquilōe ⁊ es? Diui/ r
g tias tuas ⁊ theſauros tuos ī di/

a Viſi ſup ciuitates. alias. b Repente terrorē. audita
deſtructione hierl'm. c Infirmata eſt que pe. ſep. aliq̄ libri
habēt additū: Filios. ſed nō eſt in hebreo nec in libris corre/
ctis. p iſtā infirmatā intelligit̄ terra decē tribuū q̄ iā erat cap
tiuata p regē aſſyrioꝝ: ⁊ p ſeptē quos peperat intelligunt̄ ſe/
ptem cognationes regū maloꝝ q̄ ibi
regnauerāt: vt dicit h̄ Ra. Sa. ſ. Hiero
boam et domus ſua baaſa: et dom⁹ ſua
amri: iehu: manahen: phacee ⁊ oſee cū
domibus ſuis. d Occidit ei ſol cū
adhuc eſſet dies. q̄ regnū iſrael fuit ca
ptiuatū cū adhuc regnū iude ſtabat ī
pſperitate ſub Ezechia rege. e Et
reſiduos eius. i. illos de regno iuda q̄
dicunt̄ eius reſidui: q̄ vtrunq̄ regnū † Amos. 8.c
erat ps eiuſdē ppl'i. ſ. hebraici. f In
gladiū dabo. p chaldeos. g Ve mi
hi. Hic ꝯñr ponit̄ Hieremie lamenta/
tio. ⁊ diuidit̄ in duas ptes: q̄ prio po/
nitur ei⁹ lamētatio. ſcdo dñi cōſolatio.
ibi: Dicit dñs. Circa primū dic̄ Hie
remias: Ve mihi mater mea q̄. ⁊c. hoc
dicit ppt̄ pſecutionē viroꝝ anatoth
ꝯtra ip̄m: vt dictū eſt. ſ. ca. xj. ideo ſub
dit̄: h Quare genuiſti me virū ri/
xe: q̄ ip̄m pſequebant̄ verbis ⁊ fact̄.
i In vniuerſa terra. ſ. illa: q̄ nō intel
ligit̄ generalit̄: ⁊ ꝯñr oſidit q̄ nō erat
ex culpa ſua. dicens: k Non fene/
raui. i. nō cōmodaui. q. d. nullū tracta
tum de re tpali cū eiſ habui vñ poſſent
me odire et pſeq̄. l Oēs maledicūt
mihi. ⁊ hoc erat. q̄ vitia eoꝝ arguebat
Incurrit enī odiū q̄ arguit criminoſos
vt dicit Iohēs os aureū. m Dicit
dominus. Hic ponitur primo dñi con/
ſolatio. ⁊ ſcdo pphete petitio. ibi: Tu
ſcis. ⁊ tertio dñi reſponſio. ibi: Propt̄
hoc. Circa primum dicitur in perſo/
na domini conſolantis Hieremiam.
n Si non reliquie tue in bonum. id
eſt niſi finis hui⁹ negocij veniat ad bo
num tuū. ſupple non credatur mihi. et
eſt modus loquēdi q̄ apd̄ hebreos d̄r trūcat⁹ vbi oportet ali/
quid ſuppleri. ⁊ eodē modo etiā cū dicit̄: o Si nō occurri
tibi. i. occurrā. p In tpe afflictionis. In hebreo habet̄: Si
nō feci tibi occurrere ⁊c. ⁊ eſt eadē ſnīa: q̄ dñs pōt occurrere
p ſe vel p aliū. Et exponit iſtud Ra. Sa. dupliciter. Uno modo
de ſedechia rege iuda q̄ tpe ſue afflictiōis miſit nūcioſ ad Hie
remiā rogās vt oraret deū p ipſo et ppl'o ſuo: vt hr̄. ī. xxj. ca.
q̄ ſedechias d̄r h̄ inimic⁹ chaldeoꝝ ip̄m obſidētiū. Vl' Hiere.
q̄ ip̄m pmiſit incarcerari: vt hr̄. ī. cū tñ ex officio reg' debuiſ
ſet eū d̄fendē. Alio mō d̄ nabuçardā q̄ d̄ſtructa ciuitate ⁊ po
pulo captiuato occurrit Hieremie dādo ei munera ⁊ liberta/
tē eūdi vel manēdi vbi vellet: vt hr̄. ī. xl. qñ ſedechias: ſacer/
dotes ⁊ falſi pphete inimici Hieremie in anguſtia ⁊ afflictiōe
erāt. q Nūq̄d federabit̄ ferrū ⁊c. ferrū h̄ accipit̄ p̄mo pro
rege egypti. ⁊ iteꝝ p rege babylōis: q̄ vterq̄ rex erat fortis.
es vero p ſedechia rege q̄ erat debilior. Eſt igit̄ ſenſus: Nū/
q̄d rex egypti ⁊ ſedechias faciēt pacē cū nabuchodonoſor: q̄
dicit̄ ferrū ab aq̄lone: eo q̄ venit ꝯtra hieruſalē ex illa parte.
quaſi diceret: nō pacificabunt̄: q̄ ſic pphetia tua inueiret̄ fal
ſa ⁊ magis te pſequerēt̄ tanq̄ pphetā falſū cōuictū. Ra. Sa.
dicit q̄ hec eſt littera vera: Nūquid cōteret ferrū ferro ab aq̄
lone ⁊ es. Nō hui⁹ diuerſitatis eſt: q̄ verbū hebraicū h̄ poſi/
tū a Hiero. equiuocū eſt ⁊ ſignat aſſociationē ⁊ ꝯfractionē. p̄
mā ſignificationē ſequitur tranſlatio noſtra. ſecundam vero
Ra. Sa. ⁊ ſm eū p ferrū primo poſitū intelligit̄ rex egypti. d̄
cuius auxilio ꝯfidebat ſedechias. p ferrū ſecūdo poſitū rex
babylonis: ⁊ p es ip̄e Hieremias: q̄ in fine hui⁹ ca. vocatur
murus ere⁹. ⁊ ſic eſt ſenſus: Nūquid rex egypti p ſuā fortitu/
dinē cōteret regē babylonis ⁊ te qui pphetiças p rege baby
lonis cōtra ſedechiā ⁊ regē egypti. quaſi diceret nō: īmmo ac/
cidit ꝯtrariū. ideo ſubdit̄ cōuertēdo ſermonē ad regnū iuda.
r Diuitias tuas ⁊ theſauros tuos in direptionem dabo gra
tis. id eſt pro nihilo. Sedechias enim vnam partem miſit regi
egypti vt auxiliaretur ſibi ⁊ nihil ei valuit: vt habebit̄. ī. aliā
vero partē rapuerunt chaldei.

In omnib⁹

abſtulit deus iudeis:ꝛ dedit nobis
Mat.21.d Unde: Auferet a vobis regnū dei
et dabit gen.fa.f.e. Primū credita
ſūt illis eloq̄a dei:ꝛ poſtea data no
bis.habēt quidē legē ꝛ ꝓphas:ſed
nō intelligūt. a In oibus.p.id
eſt ꝓpter pctā tua:q̄ in omnes ter/
minos tuos ꝑuenerūt:qꝛ.ſ.cꝫtū in
te eſt interfeciſti ſapientiā ꝛ verita/
tē. Siquidē xp̄s ſapiētia eſt ꝛ veri/
tas. Omnia ergo ꝑdiderūt:ꝛ reſur
gēs xp̄s nō apparuit vltra interfe/
ctorib⁹ ſuis:ſed tm̄ credētib⁹.
b Ardebit. Nō pōt extingui: qꝛ
materiā ꝑbuiſtis ardoris:vt meus
ignis tua que in te ſunt ligna cōſu/
mat et fenū et ſtipulā. Nō eſt ergo
cauſa ardoris ī dn̄o:ſed in his q̄ fo
mēta miniſtrāt incēdio. c Noli ī
patiētia. Uox xp̄i. Quaſi longani/
mis fuiſti ſꝑ huic pplo delinq̄nti.ſꝫ
R qꝛ etiā ꝯtra me erexit temeritatē ſu
am noli iā eſſe longanimis. Si aūt
ꝯſideres tpa dn̄ice paſſiōis:ꝛ ruine
hierl'm:videbiſ qꝛ nō patiens fuit.
A q̄ntodecimo enī anno tiberij ce/
ſaris vſqꝫ ad ſubuerſionē tēpli nu/
merant anni.xlij. Quia ſpatiū pe/
nitētie oportebat dari ꝓpt eos qui
ꝑ apl'os erāt credituri. d Nō ſe/
di ī ꝛc. hebrei arbitrant hec ex ꝑſo/
na hierl'm dici ꝙ ſola ſederit amari
tudie repleta.ꝛ dolor ei⁹ ꝑpetu⁹:et
ſicut aque ꝑtrāſeūt:ſic verba ꝓphe
tarum q̄ ꝓſpera ꝓmittebāt trāſire
mēdacit. Sꝫ meli⁹ a ꝓpha vl' viro
ſctō hec dicunt q̄ nō ſedit in cōcilio
ludentiū. Preſtet nobis dn̄s nō
ſedere in cōcilio ludentium:ꝛ eoꝝ q̄
futura nō cogitāt p̄ſtet nob aduer/
ſis non credere:ſed ſemꝑ dei ſentē/
tiā formidare:ꝛ cū ꝓpha dicere: qꝛ
† 11.q.3.c. quando. amaritudie replet⁹ ſū. Gaudeāt il/
li luſibus:nobis aūt bonū ſit adhe
rere deo ꝛ ponere ſpē nr̄aꝫ in eo: ſa
turati opprobrijs:ꝛ expectare ſētē/
tiā iudicis:q̄ oꝑe mōſtrabit omnē
amaritudinē inſtar fuiſſe fluentiuꝫ
aquaꝝ. e A facie manus tue ꝛc.
Orige. Facies manus dei eſt ipa ꝑ
cuſſio iuſti iudicij q̄ ſuꝑbiētē homi/
nē a paradiſo expulit in hāc cecita/
tem preſētis exilij. Comminatio ve
ro eius eſt terror adhuc p̄ntis ſup/
plicij. Poſt faciem ergo manus ad
huc nos mine terrificāt:qꝛ poſt ex/
perimentū iudicij nos pena preſen
tis exilij ꝑculit:ꝛ ſi peccare nō deſi
ſtim⁹:eternis adhuc ſupplicijs ad/
ijcit. f Solus ſedebā ꝛc. Grego.
Quaſi dicat dū cōſidero q̄d iā per
iudicij experimentū patior a tumul
tu deſiderioꝝ tpaliū trepidus mē/
tis receſſū peto: quia adhuc acrius
illa q̄ minaris eterna ſupplicia for/
mido. g Si ſeparaueris ꝛc. Gre
go. Uilis q̄ppe eſt deo p̄ſens mun/
dus: precioſa eſt ei munda anima.
Qui ergo precioſū a vili ſeparat:q̄
ſi os dn̄i vocatur:quia per eū domi
nus verba ſua exerit: qui ab amo/
re p̄ſentis ſeculi loquendo que pōt
humanā animā euellit.
h Quaſi os meū. Conſideremus
quantam mercedem habeat ſermo
doctoris:ſi ab errore quempiam li/
berare voluerit: et de peccantium
numero reuocare.
Nō acci.

a inimicis tuis.
a reptionē dabo gratis in om/ a
nibus peccatis tuis: ꝛ ī omni b
bus termis tuis† Et adducā i/
imicos tuoſ d terra quā neſci:
qꝛ ignis ſuccēſus eſt in furore c
a felix cōſcia q̄ ꝓpt deū patit opprobriū.
b meo ꝛ ſuꝑ voſ ardebit. Tū ſciſ d e
dn̄e recordare mei ꝛ viſita me: f
ꝛ tuere me ab his q̄ ꝑſequunt
c me. Noli in patiētia tua ſuſci/ g
pere me. Scito qm̄ ſuſtinui ꝓ/ h
veri.
pter te opprobriū. Inuēti ſūt i
a qui illos meo ore loquebar. b id eſt verſi ſunt mihi ī cibū: Symmachus ſuſcipiā cos:ſubaudis: ī gaudiū q̄ fuerāt ī opprobriū
ſermōnes tui ꝛ cōmedi eoſ. Et k l+
als dn̄i.
factū eſt mihi verbū tuū ī gau
quaſi ideo gauiſus ſū: qꝛ ꝓpter nomē tuū dura paſſus ſum.
diū ꝛ in leticiā cordis mei:qm̄ m
inuocatū eſt nomen tuū ſuper
me:domin⁹ deus exercituuꝫ.
Nō ſedi cū cōcilio va.ꝛ cū ini.gerē.nō itroi. hinc ieſus ſe reſurrexiſſe docens:ait:dimittet vo.do.v.d.reliquit em̄ ſermo diuinus conci/lium iudeorum.
b Non ſedi in cōcilio ludentiuꝫ: n
a nō habere conſortiū maloꝝ. b dū ipen dentē mihi manū tuā ſemꝑ expecto.
e et glōriatus ſum a faciē man⁹ o
a Solitari⁹ ſū ego donec tranſeā. b q̄ſi in cōcilio ludētiū ſedere nolui:ſed amaritudi nē meā deuoraui:vt in futuro ꝑpararē gaudi um mihi.
f tue.† Sōl⁹ ſedebā: quōniaꝫ a/ p q
a quaſi nō habui interūalla doloris :nec vl la remedia expectaui.
maritudie repleſti me† Qūare r
factus eſt dolor meus perpe/
ꝑualuerūt q̄ me cōtriſtabāt.
tuus:et plaga mea deſperabi
a in hoc eſt conſolatio:ſicut enī aque deflu/ unt ſic iper⁹ inimicoꝝ te adiuuante peribit.
lis renuit curari? Fācta eſt mi s
hi quaſi mendacium aquarū ī
a patet ꝙ ꝓpheta ſuꝑiora dixerit cui dn̄ſ re ſponderit.
fideliū. Prōpter hoc hec dicit t
a ꝑplm a peccatis. b de tribulatiōe in le ticiam.
dn̄s: Si cōūerteris cōūertā te: v x
a ſicut angeli ſtāt in cōſpectu dei vidētes fa ciē eius. b ſermonibus tuis.
g et ante faciē meā ſtābis: ꝛ ſi ſē y z+
a ſanctum. b peccatore. c quaſi ne pures boni oꝑis nō eſſe mercedē. ꝑceptis meis copulaberis.
h parauerīs precīoſum a ūili:q̄ſi a+
a imitatores tui erūt:nō tu coꝝ.
os meū eris. Cōnuertēt ipi ad b
te: et tu non conuerteris ad c
ne reformides .dicens: quare factus dolor meus per.
eoſ. Et dabo te ꝑplo huic i mu/ d+
vt contra aduerſarium omni robore reſi/ ſtas.
rūm ereū fortē† ꝛ bellabūt ad/

a In omnibus pctīs tuis.i. ꝓ pctīs tuis
accidēt tibi hec. b Et in omnib⁹ termis
tuis.ſicut in omnibus terminis tuis ſtatui
ſti idola:vt habetur ſupra ca.xj. c Ig/
nis ſuccēſus eſt in furore meo.i.çelus vindi
cte mee. d Et ſuꝑ vos ardebit.i.vindi/
ctā meā nō euadetis. e Tu ſcis. Hic cō
ſequēter ponit ꝓphete petitio:qꝛ dixerat ſi
bi dn̄s ꝙ finis ſu⁹ eſſet bon⁹ ipm ꝯſolādo.
ideo petit hui⁹ ꝯſolationiſ accelerationē di
cēs: Tu ſcis dn̄e innocentiā meā.ſupple.
f Recordare mei.me cito ꝯſolādo ꝛ de ad
uerſarijs liberādo. g Noli in patientia
tua.i.diu ſupportādo adūſarios meos. vn̄
in hebreo habet: Noli in ꝓlōgatiōe tua ſu
ſcipere me.i.meā petitionē exaudire in lon/
ginquū. h Scito qm̄ ſuſtinui ꝓ te op/
probriū.q.d.cito debes adhibere remediū.
i Inuēti ſūt ſermōes tui.ſ.veritate pleni.
k Et comedi eos.i.ſuſcepi tanq̄ꝫ cibū ſua
uem. l Et factū eſt mihi verbū tuū ī gau/
diū.ſ.a ꝑncipio q̄n miſiſti me ad arguendū
ppl'm.cuius correctionē ſperabā:eo ꝙ dixi/
ſti.ſ̄.iij.ca. Tu aūt fornicata es cū amatori/
bus multis tm̄ reuertere ad me.ꝛ ſic exponit
Ra.Sa. Aliter exponitur ſic: Et factū ē mi
hi ꝛc.qꝛ materia gaudij debꝫ eē hoī q̄n illu/
ſtratur reuelatiōe diuīa ꝛ maxīe in iuuētute
ſua.ſic fuit de hieremia vt habet .ſ̄.j.ca. et
huic expoſitiōi ꝯcordat lr̄a ſequēs cū ſubdi
tur: m Qm̄ inuocatū ē no.ꝛc. eo ꝙ ſum
inſtitutus ꝛ vocor ꝓpha dn̄i. Et qꝛ ꝓphe ſe
abſtrahebāt a vanitatib⁹ mūdi vt eēnt ma/
gis apti ad ꝑcipiendū illumīatiōes diuīas.
ideo ſubdit: n Nō ſedi ꝛc. ꝛ gloriat⁹ ſū.
in te nō ī mūdana vanitate. veruntm̄ qꝛ ꝓ/
ceſſu tpis reuelata ē hieremie deſtructio ci/
uitatis ꝛ tēpli diffinitiue.ita ꝙ ſciuit illā ꝓ/
phetiā eſſe p̄deſtinatiōis.de qua tm̄ in ꝑnci/
pio neſciebat vtꝝ eēt p̄deſtinationis vl' tm̄
cōminatiōis:qꝛ ſic ī cognitiōe naturali ē ꝓ
ceſſus de cognitiōe min⁹ determīata ad ma
gis determīata vt hr̄.j.phiſicoꝝ.ſic frequē/
ter fit ī cognitiōe ſuꝑnaturali.q̄ ꝓceſſus eſt
ꝑ reuelationē diuinā.iō ſequit: o A fa/
cie manus tue.i. ꝓpter cognitiōem vindicte †
tue future. p Solus ſedebā.tanq̄ꝫ triſtꝭ
et merēs. q Qm̄ amaritudīe repleſti me.
reuelādo deſtructionē ciuitatꝭ ꝛ templi dif/
finitiue.ꝛ ſubdit: r Quare fact⁹ ē dolor
me⁹ ꝑpetu⁹.i.abſqꝫ ꝯſolatiōe tpib⁹ meis.qꝛ
videbat ꝙ ciuitas ꝛ tēplū nō reedificarent
tpe ſuo. s Facta ē mi.q̄ſi men.aq̄ꝝ īfide/
liū.dicūt aque infideles torrētes q̄ ad tp̄s
fluūt aquis q̄ adueniēte ſiccitate deficiūt.ꝛ
ꝑ hāc ſiītudinē inſinuat ꝓpha ꝙ cōſolatio
tpalis ſibi deficiebat q̄n ea indigebat.ſicut
aqua torrētis magꝭ eēt neceſſaria ī eſtate q̄ꝫ
in hyeme. t Propter h. Hic ꝯn̄r ponitur
dn̄i rn̄ſio ī q̄ ꝓmittit ꝓphe ſuꝑna cōſolatio
que ē ſūme appetēda.cū dr: v Si ꝯuerte
ris.ſ.aliquos de malo ad bonum per tuam
exhortationem. x Conuertam te. ſcꝫ ad
me dando tibi internam coſolationem.
y Et ante faciem meaꝫ ſtabis.eternaliter
videndo clare faciem meam cum angelis.
z Et ſi ſeꝑauerꝭ p̄cioſū a vili.i.p̄deſtīatos
a preſcitis. a Quaſi os meum eris.q̄ſi
diceret.in hoc loqueris.pro me qui p̄deſti/
natos ab eterno ad gratiā voco in tempore.
ille em̄ qui loquitur pro rege dicitur os re/
gis. b Cōuertēt ipi ad te.malū dimitten
do ꝛ te imitādo. c Et tu nō ꝯuerteris ad
eos.i.ad eoꝝ maliciā p̄cedētē.q.d.dn̄s: nō
debes dimittere p̄dicationē ex h ꝙ pauci ti
bi credūt.ꝛ multi ꝓpter hoc te odiūt.et quia
ero tecū ꝯ eos.iō ſbdit: d Et dabo te ꝛc.i
tāt̄ū ꝙ nō hēbis eos timē,cui⁹ cā ſubdit: †
Quia ego

Ca. XVI

a Nō accipies vxorē. Inſtāte captiuitate ne ſu
ꝑ ꝓpriū dolorē vxoris ꝗ̄z ⁊ liberoꝝ miſerijs torq̄arꝭ. Bene ergo
ꝑ.7.c Apl'us iubet: qꝛ tp̄s breue eſt ⁊ cōſūmatio imminet vt q̄ vxo-
res habēt ſint quaſi nō habētes. b Mortibus ergo. Mo-
res habēt ſint quaſi nō habētes. b Mortibus ergo. Mo/
1.21.c ta ꝙ lōga infirmitate tabeſcere ira dei eſt. vnde iorā filiꝰ ioſa/
ꝓbat infirmitate ↄſumit. ⁊ Apl's ait:
.11.6 Ideo inter vos multi infirmi ⁊ ībecil/
1.5.ↄ les ⁊c̄. c Ne ingrediaris. Nō cuȝ
huiuſmodi nec cibum ſumere: nec de/
.10.c bes dicere ei aue. apoſtolis quoq̄ȝ iter
dictū eſt: ne quē q̄ȝ in itinere ſalutent.
vñ et Heliſeus ſalutationē gieçi inter
c.4.c dicit. Mos antē eſt lugentiū ferre ci/
bos et ꝑparare conuiuiū que parēta/
lia vocant̄: eo ꝙ a parentibꝰ iuſta ce/
.31.a lebrant̄. Unde alibi: Date vinū his q̄
ſunt in luctu vt obliuiſcant̄ doloris.
Precipit̄ ergo ꝓphete ne quenq̄ȝ de
populo conſolet̄: ne inimicoꝝ dei cōui
uijs miſceat̄. ne iuſta celebret in mortu
orū funeribꝰ. Aliud enī eſt mori com/
muni lege nature: aliud dei occubuiſ/
ſe ſentētia. Hieremias iuuenis ad ꝑ
dicandū miſſus eſt a dño. Unde ait:
3.1.a Ha ha ha dñe neſcio loqui. At virgo
fuit caſtus et ſine liberis vt expeditiꝰ
ꝑdicaret. ↄ Neq̄ȝ plangent̄. Mos
fuit apud veteres ⁊ vſq̄ȝ hodie ꝑma/
net in quibuſdam iudeoꝝ in luctu la/
b.1.ↄ certos incidere: qđ etiā legimus Iob
feciſſe. Interdicit̄ ergo ꝓphete ne pa/
nē inter eos frangat: ne ingrediat̄ do
mum cōuiuij ne miſceat̄ eis quos dei
ſententia execrauit. Si autem de lugē
tibus hoc dicit̄: quid fiet de hereticis
quoꝝ ſermo ſerpit vt cancer: ⁊ quoti/
die deceptoꝝ funera ꝓſternūt in eccle
ſia. Ecce ego

Nico. de lyra

a Quia ego tecū ſum. qui ſum vir/
tutis infinite. b Et liberabo te de
manu peſſimoꝝ. i. ſacerdotū ⁊ pſeudo
ꝓphetarū: qui ſub ſpecie ſanctitatꝭ de/
cipiebant pplm̄: ⁊ dicebāt Hieremiaȝ
eſſe ꝓphetā falſū. ⁊ hoc eſt peſſimū. ſcȝ
ſub ſpecie ſanctitatis agere malū. Un̄
dicit Hiero. Simulata ſctītas duplex
eſt iniquitas. c Et redimā te de ma
nu fortiū. i. regis ⁊ principū q̄ ꝑſeque
bant̄ Hieremiā ad inſtinctū ſacerdo/
tū ⁊ falſoꝝ ꝓphetaꝝ. Ca. XV

Moraliter.

a† Et dixit dñs ad me ſi
ſteterit moyſes ⁊ ſamuel ⁊c̄. Ex h̄ ptȝ
ꝙ oratio iuſtoꝝ facta ꝓ peccatoribus
obſtinatis nō habet ꝓ ipſis effectū. iō
ſequit̄: f† Hec dicit dñs q̄ ad mor
tē ⁊c̄. Per ſeptē que ponunt̄ hic pñt notari ſeptē vitia capita/
lia ꝓpter q̄ dānant̄ pctōres obſtinati. Per mortē q̄ facit com
putreſcere luxuria. ↄ qua dicit Grego. in moralibꝰ: Iumēta in
ſuo ſtercore cōputreſcere eſt in fetore luxurie vitā finire. Per
gladiū ira q̄ facit inſurgere ad occiſionē. Per famē inſatiabi/
lis auaricia. Per captiuitatē animū deprimētē accidia. Per
canes corrodētes mordax inuidia. Per volatilia nimis ele/
uans ſuꝑbia. Per beſtias terre deuorātes vorax gula.
g† Multiplicate ſunt. Hic deſcribitur malū ꝓueniēs ex de/
fectu prelatorum. cū dicitur: Multiplicate ſunt mihi vidue.
nā eccl'ie multe derelicte ſunt a ſuis paſtoribꝰ q̄ȝtū ad fructuȝ
aiaꝝ: ſed nō q̄ȝtū ad leuationē pecuniarū q̄s expēdūt exceſſi/
ue in principū negotijs. et alij qđ peiꝰ eſt in venationibꝰ ⁊ au/
cupijs. ⁊ alij quod peſſimū eſt in rebꝰ bellicꝭ: nō ꝓ ſua eccleſia
defēdenda: ſȝ frequēter ꝓ alia indebita cā ⁊ ī alijs maleficijs
v† Induxi. ꝑmiſſiue. † Sup matrē adoleſcentis. i. ppl'i
igorantis ⁊ inſoleſcētis. x Vaſtatorē in meridie. i. demoni
um meridianū deuaſtās bonū ppl'i ꝓpter defectū paſtorꝭ bo/
ni. c† Infirmata eſt que peperit. i. eccleſia que tpe bōi ſpō/
ſi pariebat multos filios bonos. infirmata eſt que peperit ſep
tē tpe ſponſi

uerſū te: ⁊ nō ꝑualebunt: qꝛ ego a
tecum ſum: vt ſaluem te et eruā
te dicit dominus. Et liberabo te b
a ſ meo ſanguine: vel in preſenti meo auxilio
de manu peſſimoꝝ: ⁊ rēdimā te c
de manu fortium. Ca. XVI

a Et factum eſt verbū dñi ↄ†
ad me dicēs: Non acci/ e†
a ſ non ꝙ ꝓhibuiſſet ꝓphete vxo/
rē accipe: ſed populo dictū ē.
piēs vxorē: ⁊ non erunt tibi filij
et filię in loco iſto. Quia hęc di/
cit dominus ſuper filioſ et filias
qui generātur in loco iſto: ⁊ ſuꝑ f
matres eoꝝ que genuerunt eos
et ſuper patres eoꝝ de quoꝝ ſtir
b pe ſunt nati in terra hac. Morti †
bus egrotationū morient̄. Non
a ſ ꝓ multitudine morientiū. b ſ quaſi in ſter
quilinio iacebūt cadauera volatilibus et beſtijs
terre laceranda.
plangētur ⁊ nō ſepelient̄ in ſtēr/ ‡
quilinium ſuꝑ faciē terrę erunt.
Et gladio ⁊ fame cōſūmēt̄ ⁊ erit †
cadauer eoꝝ in eſcaȝ volatilibꝰ
cęli et beſtijs terrę. Hęc enī dicit
c dominus: Ne īgrediaris domū g†
cōuiuij: neq̄ȝ vadas ad plāgēdū h
neq̄ȝ cōſoleris eos: qꝛ abſtuli pa
cem meaȝ a ppl'o iſto dicit dñs:
ſ qꝛ miſericordia indigni ſunt.
miſericordiā ⁊ miſerationes. Et
ſ nulli parcam etati.
moriētur grādes ⁊ parui ī terra
ſ ſepultura quoq̄ȝ carebunt.
ↄ iſta. Nō ſepeliēt̄ neq̄ȝ plangēt̄: i
⁊ non ſe incident neq̄ȝ caluiciuȝ k
fiet pro eis. Et nō frangēt inter l

tem tpe ſpōſi defectuoſi. † Defecit aīa eiꝰ. i. deuotiōis ſpi/
ritus. ↄ† Occidit ei ſol ſapiētie. cū adhuc eſſet dies. id eſt
tp̄s bene oꝑandi. ⁊ ſic dicit ſaluator Ioh. ix. Me oportet oꝑe
rari oꝑa eiꝰ q̄ miſit me donec dies eſt ⁊c̄. g† Ue mihi. Uer
ba ſunt Hieremie ad litterā cōquerētis de ꝑſecutiōe ſibi mo/
ta a ſuis ciuibꝰ ꝓpter ꝓphetiā veritatꝭ:
⁊ in hoc ſignat quēlibet ꝑdicatorē vel
doctorē bonū qui ꝓpter doctrinā ve/
ritatis fit odioſus malis hominibꝰ: et
ꝑſecutionē patit̄ ab ipis: ſed qm̄ dñs
tales cōſolat̄ ſequit̄: m† Dicit do/
minus ſi nō reliquie tue in bonū. i. non
dubites quin opꝰ tuū habeat finē bo/
nū. o† Si nō occurri tibi. i. occur
rā. † In tpe afflictiōis. dādo tibi
patientie virtutē ⁊ meā conſolationeȝ. R
ideo ſequit̄ poſtea: Et factum eſt mihi
verbū tuū in gaudiū ⁊c̄. ȝ† Et ſi ſe
paraueris. Hic oſtendit̄ meritūȝ boni
ꝑdicatoris vel doctoris. cū dicit̄: Si
ſeparaueriſ ꝑcioſū a vili. i. animas xp̄i
ſanguine ꝑcioſa redemptas a vilitate
peccati ꝑ tuā doctrinam. a† Quaſi
cor meū eris. qꝛ verbū boni ꝑdicatorꝭ ē
verbū ſaluatoris: Mat. x. Nō enī vos
eſtis q̄ loquimī: ſȝ ſpūs patris vr̄i qui
loquit̄ in vobis. ↄ† Et dabo te po
pulo huic ī murū ereū ⁊c̄. es enī eſt ſo/
lidū durabile et ſonoꝝ ſic ꝑdicator vel
doctor bonus in aduerſis eſt ſolidꝰ ꝑ
patientiā. durabilis per conſtantiam:
et ſonorus per eloquentiā efficacem.
In ca. xv. vbi dicit̄ in poſtilla: Pro
pter manaſſen ⁊c̄.

Additio.

Hoc qđ dicit̄ hic: Propter manaſſen
⁊c̄. videt̄ eſſe ↄtra illud qđ habet̄ Deu
tero. xxiiij. Non occident̄ filij ꝓ patri
bus. Ad qđ dicendū ſm̄ glo. ꝙ quō ſā
ctoꝝ merita ad poſteroſ deſcēdūt ſicut
dauid et ceteroꝝ ſi pctōꝝ flagicia ſi li/
beri nepoteſq̄ȝ ſimilia agerēt ad poſte/
ros perueniunt. Ca. XVI
Et factū eſt. Hic ponitur quar/
tū ꝑ qđ oſtendit̄ pctm̄ iuda irre
mediabile q̄ȝtū ad euaſionē pe/
ne. ſ. mortalitas hoīm futura ſine retra
ctiōe. ⁊ diuidit̄ in duas ꝑtes: qꝛ primo
ponit̄ huiꝰ mortalitatꝭ denūciatio. ſcđo
ipſiꝰ cā vl'rō. ibi: Et cū annunciaueris. B
Circa ꝑmū dic̄ dñs Hieremie: e Nō
accipies vxorē ⁊c̄. ex hoc loco dicūt do
ctores ꝙ Hieremias mortuꝰ fuit virgo:
qꝛ nō eſt aliq̄ mō veriſil'e ꝙ cognouerit
mulierē fornicarie cū fuit ſctificatꝰ ī vte
ro mr̄is: vt hr̄. ſ. j. ca. ⁊ illuſtratꝰ dono
ꝓphetie a iuuētute vſq̄ȝ ad mortē. Sed
ↄtra h̄ poſſȝ obijci qđ ſbdit̄: f In loco
iſto. ex q̄ videt̄ ꝙ alibi accepit vxorē. Ad qđ dicēdū ꝙ argu/
mētū ē magꝭ ad oppoſitū q̄ȝ ad ꝓpoſitū: qꝛ cū dr̄: In loco iſto
intelligit̄ tota iudea q̄ ꝑ nabuchodonoſor fuit vaſtata: ⁊ mul
tomagis excludūt̄ ab eo nuptie ī terra aliena. ſ. in egypto vbi
deſcēdit cū populo iude fugitiuo. vt hr̄. ī. xliij. nec habuit ibi
materiā leticie ſeu nuptiaꝝ ſȝ magꝭ triſticie: ⁊ miſeriaꝝ ꝓ cul
pa ppl'i quā arguebat ⁊ ꝓ pena ſeq̄nte quā ꝑuidebat. Cetera
patēt vſq̄ȝ ibi: g Ne ingrediarꝭ do. cō. ſ. gaudioſi. q. d. nō
īminet tp̄s gaudij ſȝ doloris. h Neq̄ȝ vadas ad plā. ſ. mor
tuos: tū qꝛ nō vacabat alicui plāgere amicū mortuū ꝓpt̄ con
tinuū inſultū chaldeoꝝ: tū qꝛ ꝑ nimia anguſtia melioris cōdi
tiōis reputabant̄ mortui q̄ȝ viuētes. Cetera patēt vſq̄ȝ ibi:
i Et nō ſe incidēt. In hebreo habetur: Lacerabūt vnguibꝰ.
k Neq̄ȝ caluiciū fiet ꝓ eiſ. i. eradicatio ſeu tonſio capillorū.
talia enī fiebāt tunc in luctu mortuoꝝ. l Et nō frāgēt in/
ter eos lugenti panem ⁊c̄. cōueniebāt enī amici defūcti ad mā
ducandū ⁊ bibendū cū filio eiꝰ vel alio repreſentāte pſonā de
functi ad ↄſolationē ꝓ morte eiꝰ: et adhuc fit in pl'ibꝰ terris.
ꝑ hoc aūt ꝙ hic dr̄ ꝙ talia nō fiēt: deſignat̄ ꝙ nō vacabit ali
cui flere mortuos: nec flētes cōſolari rōnibꝰ ꝑdictꝭ.

Et cū an.

a Ecce ego auferã. Sic q̄z peccãti ecclĩe auſert de⁹ om̃e gaudiũ ⁊ oẽm leticiã. De quo dicit: Gaudete in dño ſp ⁊c̃. b Sz ⁊ vos ⁊c̃. Ne forte dicerent: iniuſta ſententia eſt patres comediſſe vuã acerbam et dentes filioꝝ obſtupeſcere. c Ecce dies veniẽt dicit dominus ⁊c̃. Predicunt miracula que iuxta litteram ſub ꝫorobabel et ieſu pontifice partiz completa ſũt. Spiritualiter pleni⁹ in chriſto complẽda.

Phil. 4. a

Hier. 31. c

Ecce dies venient dicit domi. ⁊c̃. Poſſumus hoc de pſecutionibus dicere: q̄ populo noſtro accidere a diebus Neronis vſq̄ ad tempora Maximiani. Miſertus enĩ dominus poplo ſuo reduxit eos in terraz ſuã. i. eccleſiã quã dedit patribus eorum. id ẽ apl̃is ⁊ aplic̃ viris. d Ecce ego. Iudei putãt piſcatorũ nomine ſignificari chaldeos: ⁊ p vẽatores romanos: qui de mõtib⁹ collibuſq̄ et de cauernis petrarum venati ſunt in felicem populum.

†23. q. 4. c. recedite ibi vehemẽter increpauit hieremias peccãtores. et c. nimiũ. in fi.

e Cauernis petrarum. Apoſtolis ⁊ apoſtolicis viris. Petra eniz chriſtus: ſed et Petro donauit vt petra vocaretur: i. cuius ſenſibus requieſcentes recte dicunt tranſlati de petra. et oſtẽdit vl' apoſtolos. vel qui poſtea venandi ſunt peccata habuiſſe et recepiſſe duplices iniquitates ſuaſ. f Duplices iniquitates et peccata eoꝝ. Quia ſeruus ſciens et non faciens voluntatem domini vapulabit multis. Dignũ eſt enĩ eos qui de gẽtibus ſunt ſimplicia peccata nõ recipere: et nos duplicia. vnde volũtarie nobis peccantibus non relinq̄tur hoſtia ꝓ peccat'. g Ad te gentes venient ab extre. Poſt q̄ eiectus eſt iſrael ⁊ a piſcatorib⁹ venatoribuſq̄ trãſlat⁹: gẽtiũ m'titudo ꝯũr vocat: ⁊ ꝓtinũ ꝯfitet̃ errorẽ. h Ab extre. ꝓmi t̃re ſũt ſapientes ſeculi

1. Cor. 10. a

Luce. 12. D

eos lugẽti panẽ ad cõſolandũ ſup mortuo: ⁊ nõ
dabũt eis potũ calicis ad ꝯſolãdũ ſup patre ſuo
et matre. Et domũ cõuiuij nõ ingrediaris vt ſedeas cũ eis ⁊ comedas et bibas. Quia hec di-
a cit dñs exercituũ deus iſrael: Ecce ego auferam
de loco iſto in oculis veſtris et in dieb⁹ veſtris
ſ qui habet ſponſam ſponſus eſt.
vocẽ gaudij et vocẽ leticie vocem ſponſi ⁊ vocẽ
ſponſe. Et cũ annũciaueris populo huic omnia a
verba hec: et dixerint tibi† quare locutus eſt dominus ſup nos omne malũ grãde iſtud? Que iniquitas noſtra aut quod peccatũ nr̃m qḋ peccauim⁹ domino deo noſtro? Dices ad eos: Quia b
a ſ qui preſunt in eccleſia.
dereliquerunt me patres veſtri ait dominus: ⁊
a ſ quoꝝ deus venter eſt: auaricia: luxuria et huiuſmodi. b ſ a quo q̄s vincitur eius ſeruus eſt. c ſ adorat quiſq̄ quod diligit.
abierũt poſt deos aliẽos: et ſeruierũt eis: ⁊ ado c
a ſ ſacerdotũ eſt proprium: non ſolum docere ſed etiam facere legem: vt non ſolum verbis ſed etiã exemplis gregem doceant.
rauerũt eos et me dereliquerũt: et legem meam
b non cuſtodierũt† Sed ⁊ vos peius operati eſtis d
a ſ ſemel a domino derelicti faciunt que non conueniunt.
q̄ patres veſtri. Ecce enĩ vnuſq̄ſq̄ ambulat poſt
a ſ de quo exeunt cogitationes peſſime: ideo ab eccleſia ſeparantur: vt vadãt in terrã lõgiquã: quã nec ipi nec p̃res eoꝝ nouerãt anq̄ peccarẽt.
prauitatem cordis ſui mali: vt me non audiat:
et eijciã eos de terra hac in terrã quã ignoratis e
ſ qui non ſunt dij ſed putantur.
vos et patres veſtri: et ſeruietis ibi dijs alienis f
a ſ perſeuerantiam peccandi oſtendit dũ in diebus flagitijs in noctib⁹ ſeruiunt libidini. b ſ dij: quicquid ergo peccamus imperium demonũ eſt q̄ nunq̄ dãt nob requiẽ: ſed ſp cõpellũt delict' cumulare delicta.
die ac nocte: qui non dabũt vobis requiẽ† Pro g
a ſ manifeſte populo reſtitutio predicatur.
c pterea ecce dies veniũt dicit dominus: ⁊ nõ di- h
a ſ per moyſen et aaron.
cetur vltra viuit dominus: qui eduxit filios iſrl'
a ſ Cyro rege perſarũ laxante captiuos.
de terra egypti: ſed viuit dominus qui eduxit fi
a ſ quod nõ ſub cyro: ſed ſub chriſto cõpletũ eſt. Dñ: Cũ plenitudo gentium intrauerit: tunc omnis iſrael ſaluus fiet.
lios iſrael de terra aquilõis: et de vniuerſis terris ad aquas eieci eos: et reducam eos in terrã
ſ enim.
d ſuam quam dedi patribus eoruz. Ecce ego mit- i
a ſ apoſtolos. Venite poſt me faciam vos fieri piſcatores hominum.
tam piſcatores multos dicit dominus: et piſca-
a ſ eccleſiaſticos viros: vel angelos qui poſtq̄ conſummatio aduenerit venentur ſanctos.
buntur eos. Et poſt hec mittam eis multos ve- k
ſ dogmatũ.
natores: et venabuntur eos de omni monte: ⁊ l
ſ bonorum operum.
e de omni colle et de cauernis petrarũ: quia ocu- m
li mei ſuper omnes vias eorum. Non ſunt abſcõdite a facie mea: ⁊ nõ fuit occl'ta iniq̄tas eoꝝ
a ſ quia poſtea bona recipient.
f ab ocl'is meis. Et reddã ꝓmũ duplices iiq̄tates n
a ſ vt ſubdit⁹ fiat oĩs mũd⁹ deo: ⁊ nõ merito ſed miſe͛ia conſeruetur.
⁊ peccata eorum: q2 cõtãminauerunt terrã meã o
in morticinis idoloꝝ ſuoꝝ: ⁊ abomĩationib⁹ ſu- p
a ſ chriſte dñe refugium factus eſt nobis.
is impleuerũt hereditatem meam. Domine for q
titudo mea ⁊ robur meũ: ⁊ refugium meũ in die r s t v
a ſ vnde redimentes tempus: q2 dies mali ſunt.
g h tribulatiõis. Ad te gẽtes venient ab extremis x

a Et cũ annũciaueris. Hic ꝯñr ponit dicte mortalitatis ratio. ⁊ diuidit in duas: q2 primo explicat cauſa. ſecũdo replicat pena. ibi: Et eijciã. Prima pars patet vſq̄ ibi: b Quia dereliquerũt me patres veſtri. negligendo diuinũ cultũ. c Et abierũt poſt deos alienos. p idolatriã. hoc ptz Exo. xxxij. ĩ adoratione vituli cõflatilis: ⁊ in libro Iudicũ quaſi p totuz. d Sed et vos pei⁹ operati eſtis. q̄ nõ ſolũ coluiſtis idola: ſed etiã ea poſuiſtis ĩ templo dñi: vt habet̃. iiij. Reg. xxi. qḋ nõ fecer̃t patres veſtri. ⁊ in h̃ ẽt eſtis obſtinati. ideo ſubdit̃: Ecce enĩ vnuſquiſq̄ ⁊c̃. e Et eijciã. Hic cõſequẽter replicat̃ pena: ⁊ diuidit̃ in duas. q2 primo ponit̃ iudeoꝝ reprobatio. ſecũdo gentium vocatio. ibi: Dñe fortitudo. Circa primũ dicit̃ Et eijciã vos de terra hac ⁊c̃. h̃ fuit ĩpletũ qñ nabuchodonoſor ĩ babyloniã trãſtulit ppl'z: vt habet̃. j. lij. f Et ſeruietis ibi dijs alie. q2 multi iudeoꝝ adheſerũt idolatrie babyloniorũ. g Qui non dabũt vobis requiem. quaſi dicat: ibi affligemini valde dura ſeruitute. ideo ſeq̄tur: h Ecce dies veniẽt dicit dominus ⁊c̃. per hoc innuit ſeruitutez babylonicam fore duriorem egyptiaca: quia faciet obliuiſci ſeruitutis egyptiace: ⁊ liberatio de babylone liberationẽ de egypto. motuſ enim maiores repellunt minores. li. bro de ſomno et vigilia. i Ecce ego mittaz piſcatores multos. i. chaldeos qui ceperunt habitatores hieruſalem tanq̄ piſces cõcluſos intra rete. k Et poſt hec mittã eis multos venatores. q2 rex ſedechias ⁊ viri bellatores: ⁊ plꝫs alij de hierl'm fugerũt p viã occultã: ſed chaldei ad modũ venatoruz inſecuti ſunt eos ⁊ ceperũt: vt habetur. iiij. Reg. vl. l Et venabunt̃ eos de omni mõte ⁊c̃. de omnib⁹ latibulis vbi refugient. m Quia oculi mei ſup oẽs vias eoꝝ. i. ſuper omnia mala opa ſua ad puniẽdũ. n Et reddam primuz duplices iniquitates et peccata eorum. i. peccata cordis et operis ipſorũ. Vl' peccata contra deum et proximũ puniam debite anteq̄ reuocẽ eos de babylone. o Quia contaminauerunt terram meam. ſ. iudeam que erat diuino cultui deputata ratione tẽpli quod erat in ea. p In morticinis idoloruz. i. in animalib⁹ idolis immolatis. q Domine. Hic iuxta deiectionẽ iudeorum ponitur erectio gentiliũ ad fidem: ſicut fit ĩ pluribus locis in prophetiſ: ⁊ quia iſtud fuit ex maxima dei miſeratiõe ⁊ potentia. ideo ꝓpheta dei potentiam confitetur. dicens: Domine fortitudo mea. in aggrediẽdo magna cõfidẽs de virtute tua. r Et robur meũ. i. me roborans in ſuſtinẽdo aduerſa. s Et refugiũ meuz. ꝯtra ĩminentia pericula. t Ad te gẽtes. i. gẽtiles: v Veniẽt. p fidem ad apl'oꝝ ꝓdicationẽ. x Ab extremis terre. q2 in omnem terram exiuit ſon⁹ eoꝝ: et ĩ fines orbis ⁊c̃. pſ. xviij.

Hier. 34

Hie. 52

Hie. 39

ſeculi:nobiles:diuites:optimates.Sꝫ extrema.i.ſtulta mūdi elegit deus: vt fortia queqꝫ ꝯfundat. Veniūt gentes ab extremis terre.i.ab his q̄ ſūt nouiſſimi ſup terrā:fatui ꝛ ignobiles ꝛ abiecti. a Deos. Nō ſolū ꝺ corporeiſ ſimulacris faciunt ſibi hoīes deos:ſꝫ ꝛ de corde cōfingunt. Oēs philoſophi heretici: q̄ varia dogmata ꝑdiderūt: fecert ſibi idola:ꝛ aīe volūtatem putauerūt deū: ꝛ adorauerunt opꝰ manuuꝫ ſuaꝝ putātes vera eē q̄ finxerūt.

Ca. XVII

Peccatū iuda ꝛc. Quaſi gētiuꝫ peccata deleta ſūt. de qbꝰ ad moyſen dicit: Dimitte me vt īterficiā populū iſtū ꝛ faciaꝫ te ī gentē magnam. peccatū ꝟo iuda indelibile q̄ſi ſcriptum ſtilo ferreo in vngue adamātino q̄ hebraice ꝺ samir non q̄ vllꝰ vnguis appelleť ſamir: ß adamas q̄ ī eo q̄ indomitꝰ ſit ꝛ infrāgibilis ħ nomen accepit:tātū nitorē habet ꝛ lenitateꝫ vt abſqꝫ vllo impedimēto ſcribi poſſit ī eo ſtilo ferreo: vt dura ferri materies ſcribat ī duriori tabula. ꝛ ſcriptura ī eternū maneat.ſm illud :Sāguis eiꝰ ſup nos ꝛ ſup fi.no. Hiero. Peccatū iuda ꝛc.De gentibꝰ ꝯuerſis dictuꝫ eſt.Idcirco ego oſtendā eis ꝛc. nunc ꝺ abiecto iſrľ loquiť peccatū iuda ꝛc. Cur aūt hoc a.lxx. ꝑtermiſſum ſit neſcio niſi pepercerint populo ſuo. Sic in eo loco Eſaie. Quieſcite ab homīe cuius ſpūs in naribus eius. Orig. Forſitan pctm̄ iuda pctm̄ nr̄m: q̄ credimus in chriſtum de tribu iuda. Anteqꝫ peccatum faciam. nulla in corde meo peccati imago verſatur. Cum autem cōſcientia peccati imaginem ſumpſerit:habeo formam illius ꝛ añ oculos cordis mei delicti pompa depingitur.Et ſiquidem eſſet peccatū atramento conſcriptum :deleri poſſet.Sꝫ ſcriptum eſt ſtilo fer.in vngue ada.ſuper pectus cordis vt cōpleať. Nihil opertum quod nō reueletur: neqꝫ oc. qꝺ nō ſciatur. Nudabiť pectoris mei cōſcientia ꝛ aperto corde videbuntur littere peccatorū que ſtilo ferreo cum vngue adamantino ſcripte ſunt. atqꝫ vniuerſa ſpectātiuꝫ multitudo leget ī pectore meo ſignatas imagines peccatorū.Si de iuda ꝓditore voluerꝭ ītelligere.pctm̄.i.ſ.eſt.repugnat quod ſeqť

terre:ꝛ dicēt:Vere mēdaciū poſſiderūt pr̄es nr̄i:vanitateꝫ q̄ eis

a ſ ſuggillāt ignorātiā tam ſuā q̄ꝫ maioꝝ ſuoꝝ q̄ putauerūt hoīes facere deos cū deꝰ faciat hoīes.

nō ꝓfuit. Nunquid faciet ſibi hō deos:ꝛ ipi nō ſūt dij: Idcirco ecce

a ſ non in vmbra ꝛ imagine:vt prius. ſ paſſione complera.

ego ōſtēdā eis ꝑ vicē hāc: oſtēdā eis mānū meā ꝛ ꝟtutē meā:ꝛ

a ſ oſtenſa manu. b ſ illud audiētes: Pater manifeſtaui nomen tuum hominibus.

ſciēnt qꝛ nōmē mihi dominus.

ſ iudeoꝝ.

Peccatū iuda Ca.XVII

a ſ indelibiliter: Sanguis eiꝰ ſuper nos et ſuper filios noſtros.

ſcriptū ē ſtilo ferreo ī vngue adāmātino: exaratū ſuꝑ la

a ſ vbi eſt ergo illud qꝺ anus de lyra fingit poſſe hoīeꝫ ſine pctō eē ſi velit:ꝛ facilia eē mādata dei.

titudinē cōrdis eoꝝ:ꝛ in cornibꝰ ararū eoꝝ. Cū recordati fuerint filij eorū ararū ſuaꝝ: ꝛ lucoꝝ ſuorū lignorūqꝫ frōdētiū in mōtibꝰ excelſis:ſacrificātes in agro fortitudineꝫ tuam ꝛ oēs theſauros

a Et dicēt.tuā deitatē ꝯfitēdo. b Vere mēdaciū ī cultu idoloꝝ. c Poſſederūt pr̄es nr̄i.ſic enī dicebāt gētiles ꝯuerſi ꝑ apl'oꝝ ꝑdicationē de idolis pr̄es q̄ eoꝝ coluerant.iꝺo ſubdiť: d Nūq̄d fa.ꝛc.q.d.nō:ß magis ecōuerſo deꝰ facit hoīes.iꝺo concludiť de idolis.Et ipi nō ſūt dij.ꝛ ſubdiť:ī ꝑſona dn̄i. e Idcirco ecce ꝛc.i.gentilibus ad fidē veniētibꝰ. f Per vicē hāc.i.apl'os:ꝛ q̄d oſtēdať ſubdiť: g Oſtēdā eis manū meā.i.potētiā ī oꝑibꝰ miraculoſis ad ꝯfirmationeꝫ ꝟitatis ꝑdicate ꝑ apl'os ſm q̄ ꝺ Marc.vlť. At illi ꝓfecti ꝑdicauerūt vbiqꝫ dn̄o cooperāte ꝛ ſermonē ꝯfirmāte ſequētibꝰ ſignis. h Et ſciēt qꝛ nomē mihi dn̄s.In hebreo habeť hic: Nomē dn̄i tetragrāmatō qꝺ ē approprīatū ſūmo creatori. Gētiles enī vidētes miracula q̄ non poterāt fieri niſi virute diuina:ſtatim ꝯfitebanť diuinitatē xp̄i in cuiꝰ noīe ħ fiebāt.Totū autē iſtud ab illo loco:Ad te gētes.exponiť ab aliquibus doctoribꝰ ꝯīter ad lr̄am ꝑcedentē de iudeis reuertētibꝰ de babylone cum q̄bus plures gētiles ꝯuerſi ad iudaiſmū redierūt.ꝛ vtriqꝫ cōfitebanť patres ſuos ī idolatria erraſſe.ꝛ patet applicatio littere ad hāc ſententiam. Ca. XVI

Moraliter.

†d Et factū ē verbum dn̄i ad me dicēs: Nō accipies vxorē ꝛc. Vxor accipienda ē vera ſapientia ſicut diciť Sap.viij. Hanc q̄ſiui mihi ſponſā aſſumere. Et ꝑ oppoſitum mūdana ſapientia q̄ vt diciť Jacobi.iij.ē terrena aīalis ꝛ diabolica ē mulier refutanda. et ſic diciť hic: e† Nō accipies vxorem ꝛ nō erūt tibi filij ꝛc.i. nō facies oꝑa a ſapiētia mundi ꝓcedētia:q̄ ſunt fraudes:lites ꝯtētiones et ſimilia. † Mortibꝰ egrotationuꝫ moriūť.ꝛ dicit mortibꝰ ꝓpť mortē culpe ꝛ mortē gehēne q̄bꝰ moriūť tales filios faciētes. † Nō ſepelienť.ꝑ occultationē.nā talia veniūt ad cōmunē noticiā.ideo ſubdiť: † In ſterquiliniū.ꝑ ſcandalum ꝛ infamiā. † Et erūt cadauer eoꝝ ī eſcā volatilibꝰ ce.ꝛc. id ē anime eoꝝ ī peccatis putrefacte tradenť demonibꝰ q̄ per volucres deſignāť.Matth.xiij.in ꝑabola ſeminatis cū ꝺ: Et volucres celi comederūt illud.i.demones vt ſaluator exponit ibidē.Et qꝛ ī inferno nulla ꝯſolatio.iꝺ ſubdiť: † Ne īgrediaris domū ꝯuiuij.ꝑ qꝺ ītelligiť excluſus oīs modus gaudij. Reſiduū huiꝰ capl'i ad lr̄am eſt repetitio punitionis iudeoruꝫ ꝑ chaldeos.ꝑ quam ſignanť pene dānatoꝝ ꝑ ſpūs malignos q̄ non eſt a nobis plene explicabilis.ideo ꝑtranſeo.

In ca.xvj.vbi ꝺ ī poſtil. Nō ingrediaris domū ꝯuiuij.

Additio.j.

Vbi lr̄a nr̄a habet: Cōuiuij ī hebreo habeť q̄dā dictio q̄ ſignificat ꝯuiuiū n̄ ſimpliciť ß ꝯuiuiū lugētiū tm̄.vn̄ glo.ī ħ loco. Mos ē lugētibus ferre cibos ꝛ parare ꝯuiuiū.vn̄ alibi: Date vinū his q̄ ſunt in luctu vt obliuiſcanť doloris. Hec in glo. Pro.31.a In eodē ca.vbi ꝺ in poſtil. Ecce dies veniunt dicit dominus.

Additio.ij.

Liberatio ab egyptiaca captiuitate q̄ſi incōꝑabiliť excedit liberationē a captiuitate babylonica.illa enī fuit cū maxīs miraculꝭ ꝛ portētis ꝛ cuꝫ ꝟa libertate ꝛ triūpho ſine aliq̄ iugo gētiū cuiꝰ oppoſitū ꝯtigit in babylonica captiuitate. Vn̄ ī tēplo ſcꝺo celebrabať feſtū paſce ī memoriā liberatiōis egyptiace.vn̄ Luc.xxij. Appropinq̄bit āt paſca dies feſtꝰ iudeoꝝ. Vnde de illo tēplo nō verificareť illud qꝺ hic diciť: Nō diceť vltra viuit dn̄s q̄ eduxit filios iſrľ de terra egypti.cū in illo tp̄e vigebat memoria liberatiōis egyptiace ſicut in ꝑmo tēplo:ꝛ iꝺ hec ꝓphetia de tp̄e redēptionis xp̄i ītelligenda ē:q̄ q̄dē redēptio incōꝑabiliter excedit redēptionē egyptiacā. Vn̄ in glo.ħ qꝺ ꝺ nō ſub Cyro ſed ſub chriſto completū eſt.

Replica.

In ca.xvj.vbi ꝺ: Nō ingrediarꝭ domum ꝯuiuij.poſtil.dicit gaudioſi: Bur.lugētiū tm̄ qꝛ mos ē inq̄t ferre cibos ꝛ parare ꝯuiuiū lugētibꝰ :qꝛ alibi ꝺ: Date vinū his q̄ ſūt in luctu vt obliuiſcāť doloris. Hec Burgē. Sꝫ hec expoſitio videť ꝯ lr̄am q̄ dicit: Nō ingrediaris ad ꝯuiuiū. Burgē. aūt ꝑcipit in ſuo ſenſu parari ꝯuiuiū:ꝛ ſic glo. Burgē.ꝑcipit qꝺ lr̄a ꝓhibet ꝛ interdicit: In eo. ca.vbi ꝺ: Ecce dies venient ꝛc. Exponit poſtil.ꝓut lr̄a ſonat q̄ ſeruitus babylonica fuit durior egyptiaca ꝛ liberatio ab illa glorioſior ꝛ cōꝑhendioſior q̄ꝫ ab iſta: hoc ſane ītelligēdo ꝺ liberatōe cōpleta:q̄ ꝑ xp̄ꝫ tp̄e ſcꝺi tēpli fuit cōſūmata. Iſtā ſuppletōeꝫ ponit poſtilla.infra.xxiij.ca.ꝛ ꝑ eā tolliť obiectio Burg.in hoc loco.Ea q̄ ab hoc loco vſqꝫ ad.xlj.ca.Burg.facit ſunt modice ſpeculationis. Pro.31.a Ca. XVII

i Peccatū iuda. Hic poniť q̄ntū ad oſtēdēdū pctm̄ ꝓpl'i iude inſanabile.ꝑ ħ qꝺ ꝺ: Scriptū ſtilo ferreo ī ada.q̄ ſcꝑtura ē indelibil'.ꝛ diuidiť ħ capl'm in duas ꝑtes.qꝛ ꝑmo poniť ꝓpl'i iude reprobatio.ſcꝺo Hieremie deꝑcatio.ibi: Sana me dn̄e. Pria ī duas.qꝛ ꝑmo poniť reprobatio ꝓpl'i ꝓpť eiꝰ idolatriā.ſcꝺo ꝓpť ipiꝰ falſā ꝯfidētiā.ibi: Hec dic. Circa ꝑmū ꝺ: Pctm̄ iuda ſcꝑtū ē ſtilo ferreo.i.ꝑ ſculpturā. k In vngue ada.i.ī lapide adamātino ad modū vnguis polito:ꝛ ī ħ deſignať īdelibilitas huiꝰ peccati ꝛ eiꝰ manifeſtatio corā deo. l Exaratū.i.ſcriptū. m Suꝑ lati.In hebreo habeť: Suꝑ tabulā cordis eoꝝ.ex hoc ptꝫ q̄ ī vngue adamātino ſignificauit cor ꝓpl'i iude.qꝺ ſic noīať ꝓpť obſtinatiōeꝫ ī pctō.In hebreo hꝫ: In vngue ſamir.ꝛ dicūt hebrei q̄ ſamir ē nomē cuiuſdā ꝟmis cuius ſāguis hꝫ vim cauādi ꝛ īcidēdi lapidē.ꝛ ſm ħ vnguis n̄ accipiť ħ ꝓ politiōe:ß ꝓ ꝟtute filiꝰ ſāguis.ꝛ ſm eos ſic fuerūt ſciſſi lapides q̄ ponebāť ī tēplo ſalomōis.ſic dictū fuit.iij.Reg.vj.ſuꝑ illꝺ: Malleꝰ ꝛ ſecurꝭ n̄ ſūt audita ī domo dn̄i cū edificareť. n Et ī cor.ꝛc.qꝛ ibi erāt ſculpta noīa idolorū. o Cū recordati ꝛc.imitantes idolatriā patrū in oībꝰ locis vbi pr̄es eoꝝ ſacrificabāt idolis. p Fortitudinē tuā.i. bellatores tuos. q Et oēs theſau.tu.i.oēs

v diuitias

☞ ſequit̃ eoꝝ. a Excelſa. Que
hebraice ramoth. ⁊ ſignificant̃
heretici q̃ ponũt ĩ celũ os ſuũ:
⁊ in tantã inſaniã ꝓruperunt:
vt ſine ſpũſſancti gratia ſoli re/
manſerint: ⁊ hereditatẽ domi/
ni priorem ꝑdiderunt.i.verita/
tẽ fidei. Vñ eis eternũ cõpara/
tur incendiũ ⁊ ſeruitus demo/
num qui inimici ⁊ vltores.
b Maledictus homo ⁊c. Ma
ledictꝰ ergo Paulus ſamoſate
nus ⁊ Fotinus q̃ cõuis ſanctũ
⁊ cunctis virtutibus excelſuȝ:
xp̃m tamẽ p̃dicãt hominez tm̃.
Nos autẽ benedicti q̃ credimꝰ
Joh.7.c in eũ q̃ dicit: Queritis me ĩter
ficere hominez qui vera locutꝰ
ſum vobis. Et ſi enĩ chriſtũ ali/
quando ſm carnẽ cognouimꝰ:
ſed nũc iã non nouimꝰ. De quo
Gal.1.a dicit̃: Paulꝰ ap̃ls: Nõ ab hoĩ/
bus neq; ꝑ hoĩem ſed ꝑ ieſum
1.Co.15.g xp̃m. Si enim abſorpta ẽ mors
in victoria: quare nõ carnis hu
militas que ꝓpter nos aſſũpta
eſt in diuinitatis trãſierit maie
ſtatem vt fieret vtrũq; vnum: ⁊
non adoremus creaturã ꝓ cre/
atorem. c Benedictus vir
Quaſi iudei maledicti ⁊ hereti
ci q̃ non habẽt ſpem in domino
id eſt in xp̃o: quẽ nõ dei filium
B ſed hoĩem putãt purũ. Qui
enĩ ↄfidit in dño ⁊ dñs ẽ fidu/
cia eius: in tp̃e iudaice ſiccitat̃
nõ metuet: ſed ſemꝑ afferet fru/
ctum: credẽs in eũ q̃ ſemel mor
tuus eſt ⁊ vltra nõ morit̃. Et di
Joh.14.a cit: Ego ſum vita. d Quod
ad humorẽ ⁊c. Quaſi de ſicci/
tate iudaica trãſit ad baptiſmi
gratiam.. e Prauũ eſt cor
⁊c. Lxx. profundum eſt cor ſuꝑ
omnia: ⁊ homo eſt quis cogno
ſcet euȝ? Verbũ hebraicũ enos
quattuor l̃ris ſcribit̃. Aleph.
nun: vau: ſchin. Si igit̃ legat̃
enos: homo dicit̃. Si ãt enon:
inſcrutabile vel deſperabile:
qꝛ cor hominuȝ nemo põt inue/
nire Symmachus inſcrutabi/
le cor hominũ. Vir autẽ quis ẽ
q̃ inueniat illud? Solentq; nr̃i
ʒelo dei: ſȝ nõ ſm ſcientiaȝ ħ di/
cere ↄtra iudeos q; hõ ſit xp̃s
ſm carnẽ: ⁊ nemo poſſit eiꝰ cog/
Act.8.b noſcere natiuitatẽ. ſm illõ: Ge/
nerationẽ eius q̃s enarrabit? ⁊
arcana rimat̃: et reddit vnicui
q; iuxta oꝑa ſua. Quia dixit:
maledictꝰ homo q̃ ↄfidit in ho
mine: ⁊ bñdictꝰ vir q̃ confidit ĩ
domino. ne hominũ certũ pute
mus eſſe iudiciũ: infert omniũ
Ps.18. ꝓpe eſſe corda ꝑuerſa. vñ: Ab
occultis meis mũda me.i. cogi
Gen.6.a tationibꝰ. Et in Geneſi: Cũcta
cogitatio hoĩm intenta ad ma/
Jbidem. lũ. Et iterũ: Sẽſus ⁊ cogitatio
humani cordis in malum ⁊c.
Patet ergo ſolum deum noſſe
cogitatiões hominũ. xp̃s ergo
deus: qui vidit cogitationes.
f Perdix fouit. Nõ. lxx. di/
cunt. Clamauit ꝑdix: ad hereti
cos referẽdũ eſt: per quos dia/
bolus clamat: ⁊ diuitias ↄgre/
☞ gat: que

a tuos ĩ direptiões dabo. Excelſa a
tua ꝓpter pctã ĩ vniũſis finibus b
tuis. Et reliqueris ſola ab heredi/ c d
tate tua quã dedi tibi: et ſuire te
¶ babylonijs: vel verius romanis.
faciã inimicis tuis ĩ t̃ra quã igno
a ¶ clemẽtiſſimũ deũ in furorẽ ꝓuocando.
ras. Qm̃ ignez ſuccẽdiſti ĩ furore e
a ¶ hoc in.lxx.non habet̃ ne permaneat in gente ſua ſentẽtia eterna. b ¶ ignis.
meo uſq; ĩ et̃nũ ardebit. Hec dič f
b dñs. Maledictus homo qui cõfi g h+
a ¶ tm̃: homo enim ⁊ deus chriſtus.
b ¶ non deũ. c ¶ fortitudinẽ ſcȝ bonoꝝ ſuoꝝ.
dit in hõmie: ⁊ ponit carnem brã
a ¶ ſic. b ¶ aſſerẽs ſe poſſe qđ nõ põt.
chium ſuuȝ: et a domino recedit i
¶ hebraice aroer. ¶ Symmachꝰ: quaſi lignũ infructuoſum in ſolitudine.
cor eius †Erit enĩ quaſi myrice in k+
deſerto: ⁊ nõ videbit cuȝ venerit l+
a ¶ qđ viſure gẽtes. ¶ ſicut iudei qui a deo deſerti ſunt fructũq; non faciunt.
bõnũ: ſed habitabit in deſerto in
a ¶ infructuoſa: q̃ non habet hoſpitem deum nec ꝑſidia angelorum: nec ſpũſſancti gratiam: nõ magiſtrorum ſcientiam.
ſiccitate ĩ terra ſalſuginis ⁊ inha/ m
a ¶ vel beatus. b ¶ eccleſiaſticus.
c bitabili †Benedictus uir qui con ‡
a ¶ de quo: Scitote qm̃ do. ipe eſt deus.
b ¶ non homo.
fidit ĩ domino: ⁊ erit dominus fi
a ¶ vera. b ¶ de quo: Et erit tanq; lignum qđ plantatum eſt ſecus decurſus aquaꝝ.
ducia eiꝰ. Et erit quaſi lignuȝ qđ †
a ¶ ſpũſſancti diuiſas gratias.
d tranſplãtat̃ ſuꝑ aquas: quod ad
a ¶ gratiã. ¶ vt a domino accipiat vbertatẽ.
humorẽ mittit radices ſuaſ: ⁊ nõ n+
¶ ꝑſecutionis vel iudicij.
timebit cuȝ venerit eſtus. Et erit
a ¶ non timẽs ſiccitatẽ.
folium eius viride: ⁊ in tempore
a ¶ quãdo dominus iratus mãdabit nubibus: ne pluant ſuper iſrael imbrem.
ſiccitatis nõ erit ſollicitũ: nec ali/
a ¶ ſicut ficus cui maledixit dñs. b ¶ virtutũ.
e qñ deſinet facere fructuȝ. Prauũ o+
eſt cor hominis et inſcrutabile. p+
Quis cognoſcet illud? †Ego do/ q
minus ſcrutãs cor ⁊ probans re/ r
nes: qui do vnicuiq; iuxta viam s
ſuã: ⁊ iuxta fructũ adinuentionũ
a ¶ lxx. clamauit perdix. cõgregauit que nõ peperit. ¶ diabolus. b ¶ vel cõgregauit.
f ſuaꝝ. Perdix fouit q̃ nõ peperit. t+
a ¶ dicẽs: Tibi dabo hec oĩa: ſi ca. ad. me.
Fec̃ diuitias ⁊ nõ ĩ iudicio. Jn di v x
a ¶ vel derelinquent eũ: quia conuertentur ad dominũ per apoſtolos.
midio dieꝝ ſuoꝝ dereliquet eaſ:
a ¶ iudicio. b ¶ q̃ ſibi ſapiẽs videbat̃.
c ¶ perdice relicto.
⁊ ĩ nouiſſimo ſuo erit iſipiẽs. Sõ/ y z
a ¶ domini ſcȝ qui habitat in ſanctis.
b ¶ quaſi vbicũq; eſt locus ſãctus eſt.
liũ glie altitudinis a p̃ncipio: lo/ a
¶ eſt.
cus ſãctificatiõis nr̃e expectatio b+

diuitias. a Jn direptionem da.i.ipſis chal
deis q̃ diripiẽt ſibi oĩa. b Propter pctã ĩ
vniuerſis finibꝰ tuis. qꝛ nõ ſolũ in hier̃lm ſȝ
etiam in alijs ciuitatibus iudee figebat ido/
latria. vt habet̃.ſ.xj. c Et relinqueris ſo
la.i.priuata. d Ab hereditate tua.i. a ter/
ra iudee. e Quoniã ignẽ ſuccẽdiſti.i. oc/
caſionẽ te puniẽdi mihi p̃buiſti. f Uſq; in
eternũ ardebit. hoc d̃r q̃tum ad illos qui in
peccatis ſuis mortui ſũt: ⁊ ſic nõ tm̃ tẽporali
ter ſȝ eternalit̃ puniti ſũt. g Hec dicit. Hic
ↄñr ponit̃ reprobatio populi iude ꝓpt̃ falſaȝ
ↄfidentiã: ⁊ p̃mo ꝓpt̃ ↄfidẽtiã in egyptijs.
ſcđo ꝓpt̃ cõfidentiam in diuitijs ꝓprijs. ibi:
Prauũ ẽ. Circa primũ d̃r: h Maledictꝰ
hõ qui ↄfidit ĩ hoĩe. ſicut fuit Sedechias cũ
populo ſibi aſſentiente q̃ rebellans ↄtra na/
buchodonoſor: ↄfidebat de auxilio reg̃ egy
pti: ⁊ de dei auxilio diffidebat. ideo ſubdit̃:
i Et a dño recedit cor eius. qꝛ ↄfidere ĩ ho/
mine dũ tamen cõfidentia principaliter ſit in
deo non eſt malum. k Erit enim q̃ſi myri †
ce in deſerto.i.ſine fructu bono. ſicut myrica
que alio nomĩe vocat̃ geneſta. eſt enĩ fructe/
tum inutile ad edificationẽ. nec facit fructũ
qui eſt cõueniẽs ad nutritionem. l Et nõ
videbit cum venerit bonum. qꝛ Sedechias
fuit exoculatus ⁊ in babylonẽ ductus ⁊ ibi ĩ
amaritudine mortuus. ideo ſubdit̃: m Jn
terra ſalſuginis.i. amaritudinis. Et qꝛ in po
pulo iude erant aliq̃ boni vt Hieremias. Ba
ruch ⁊ Adramelech in domino cõfidentes.
ideo de talibus ſubdit̃: Benedictus vir ⁊c. †
et patet ſnĩa vſq; ibi: n Et non timebit cũ
venerit eſtus.ſ. tribulationis. ſicut enĩ lignũ
ſuper aquas plantatũ non perdit viriditatẽ
adueniente eſtu: ſic homo bonus nõ relinq̃t
iuſticiã adueniente tribulationis tempore.
o Prauũ. Hic cõſequenter ponit̃ reproba/
tio populi ꝓpter cõfidentiã in ſuis diuitijs.
cum dicit̃: Prauũ eſt cor hoĩs.i. pronum ad
auariciã. p Et inſcrutabile. ab homine q̃
tm̃ videt ea que patent. j. Reg̃. xvj. nõ tamẽ
a deo. ideo ſequitur: q Ego dominꝰ ſcru/
tans cor.i. cogitationes. r Et probans re
nes.i. examinãs affectiões. s Qui do vni
cuiq; iuxta viam ſuaȝ. priuans eum diuitijs
male acquiſitis. ideo ſequit̃: t Perdix fo
uit.ſ. oua q̃ nõ peperit. furat̃ enĩ aliena oua
⁊ fouet ea: ſed pulli inde nati audiẽtes vocẽ
ꝓprie matris q̃dam induſtria naturali currũt
ad eã alienã dimittẽtes. ⁊ tũc ꝑcipit ſe fatue
egiſſe ĩ furto ⁊ fetu alienoꝝ ouoꝝ. ⁊ hec para
bola applicat̃ ad populũ iude q̃ bona aliena
male aggregauerat. cum ſubdit̃: v Fecit
diuitias ⁊c.i. nõ mõ licito ſȝ illicito. x Jn
dimidio dieruȝ ſuoꝝ derelinquet eas. malis †
gratibꝰ ſuis: chaldeis eas rapientibus.
y Et ĩ nouiſ. ſuo erit inſipiẽs.i. tũc ꝑcipiet
inſipientiã ſuã aliena bona illicite ſibi aggre
gando. Sed qꝛ in populo illo erant aliq̃ bo/
ni vt p̃dictũ eſt: qui nõ ponebãt ſpem ſuam
in bonis tꝑalibꝰ ſȝ in ſpũalibꝰ ⁊ eternis. idõ
ſubdit̃ q̃tũ ad eos: z Soliũ glie altitudi
nis a principio.i. celũ empyrreũ qđ ẽ altiſſi/
mũ. qđ d̃r ſoliũ glorie: qꝛ deꝰ p̃ſidẽs omĩ cre/
ature: ibi clare videt̃ ⁊ laudat̃ a beatis a p̃n
cipio ↄfirmationis ſanctoꝝ angelorum ⁊ de/
iectionis maloꝝ. nec põt hoc ↄueniẽter ĩtel/
ligi de tẽplo Salomonis: qꝛ nõ fuit factuȝ a
p̃ncipio tẽporis: ſȝ ex q̃ celũ empyrreum fuit
factũ fuit angelis repletũ. a Locꝰ ſancti/
ficationis nr̃e. qꝛ nullus põt ingredi niſi ſan
ctus. b Expectatio iſrl̃. ſuꝑple eſt iſte locꝰ
glorie. ⁊ accipit̃ hic iſrael ꝓ bonis de popu/
lo iſrael. ⁊ iſte locus fuit ꝓmiſſus abrae ⁊ ſe/
mini eius. Gen̄. xv. vt plenĩ dictũ fuit ibidẽ.
et ex hoc ꝑ oppoſitum concludit Hieremias
dãnationẽ

gat: que derelinquẽt eũ. Perdix
ſo ⁊c. Aiũt ſcriptores naturalis hi
ſtorie tam beſtiarũ ⁊ volucrũ ꝙ ar
boꝝ ⁊ herbaꝝ (quoꝝ principes ſũt
apud grecos Ariſtoteles ⁊ Theo/
phraſt⁹: apð nos Plini⁹ ſcðs) hãc
ꝑdicis eſſe naturã vt oua alteri⁹ ꝑ/
dic[is] ſurripiat: incubet ⁊ foueat: fe/
tus ꝟo adultos auolare ⁊ alienũ
parentẽ relinquere. Pmõi diuites
ſunt q̇ aliena rapiũt ⁊ ſine reſpectu
iudicij dei diuitias faciũt: q̄s in me
dio tꝑe derelinquũt morte ꝑuenti.
Vñ: Stulte hac nocte repetẽt aiaꝫ
tuã a te q̄.c.c.e. Nihil aũt īſipiẽti⁹
ꝙ nõ ꝓuidere nouiſſima: et breuia
putare ꝑpetua. Perdicem q̇ꝫ pug
nacẽ dicũt ⁊ īmũdũ: vt palma ſit vi
ctoris polluiſſe victũ ĩ quo ſignifi
cat diabolũ. Orig. Perdix iſte.
id eſt diabol⁹ clamando per hereti
cos creaturas q̄s nõ generauit cõ/
gregat ⁊ alienas facit ſuas ſcꝫ ſim/
plices fideliũ laqueo heretice ſãcti
onis impedit. Diues fact⁹ ẽ ꝑdix.
Ecce quãta ſũt milia: ſꝫ nõ ſũt cũ iu
dicio. Nõ enĩ cogitat iudiciũ neqꝫ
hꝫ ĩ corde iuſticiaꝫ: ſꝫ oĩa ſine lege.
Chriſt⁹ aũt facit diuitias ſuas cuꝫ
iudicio: exaltata et eleuata eſt eius
opulẽtia. In dimidio dierum ⁊c.
Dies eius dies huius ſeculi ſunt.
Eruit nos xp̄s ð hoc ſecl̄o nequã:
⁊ ſic derelinquim⁹ ꝑdicẽ. Nouiſ/
ſimum eius erit inſipiẽs: cũ oĩa
.15.c ſubiecta fuerĩt chriſto: Nouiſſim⁹
inimicus deſtruetur mors.
.8.f a Sane me domine. Multi medi/
ci curauerũt emorroiſſã euangeli/
cam: ſed a nullo potuit ſanari niſi
ab illo qui verus eſt medicus. Vñ
propheta a populo paſſus oppro/
bria: ⁊ inſidijs circũuent⁹ ab eo cu
rari ⁊ ſanari cupit: cui⁹ vera laus ⁊
vera medicina. Et ego nõ ſum ⁊c.
Quãto pl⁹ xp̄m ſequeris tanto mi
nus laboras. Nõ eſt enĩ laſſitudo ĩ
.11.d iacob neqꝫ dolor in iſrael. vñ: Ve/
nite ad me oẽs qui la. et one. eſtis.
⁊ ego reficiam vos. b Non ſis
⁊c. Lxx. Non fias mihi in alienuꝫ
parcẽs mihi ĩ die malo. Quaſi: ne
parcas mihi ĩ preſenti ſeculo quod
malum ẽ: ſed redde mihi iuxta pec
cata mea: vt requiem ſempiternam
.12.b habeã. Quẽ enĩ diligis corripis ⁊
flagellas omnẽ filiũ quem recipis.
Vel dies iudicij mal⁹ hiſ q̇ tormẽ/
ta patiunt̃. c Vade et ſta in ⁊c.
Quaſi q̄ verba tua audire contẽ/
nunt: ⁊ dei ſententiaꝫ nõ requirũt:
vade ad locum celeberrimuꝫ: quo
omnes ingrediũt̃ ⁊ egrediunt̃. ꝓdi
ca oportune et ĩportune ne poſſint
excuſari: q̄ſi non audierint: ſꝫ audi
ant velint nolint. d Cuſtodite
aĩas ⁊c. Ne ꝓceptũ ſabbati inſtau/
ratũ ꝑ Hieremiã diſcerpamus: to/
tum ſimul ponim⁹ vt ſimul oĩa cog
noſcamus. e Ut non inferatis.
Si noſtri iudaiçantes explanatio/
nem tropicã repudiauerint aut iu/
dei eſſe cogent̃. et cum obſeruatiõe
.o.b ſabbati circũcidere ꝓpucia aut re/
.5.d prehendere ſaluatorem qui iuſſit ĩ
ſabbato paralytico tollere lectum
ſuũ. ꝓ q̇ magis q̄rebãt eũ iudei in/
terficere: q̄ nõ ſolũ ſoluebat ſabba
ſꝫ tũ: ſed

ꝟ videntis deũ. ꝟ econtra.
iſrl̃. Dñe omnes qui te derelinquũt a†
a ꝟ ꝑpetuo. b ꝟ deleti de libro viuẽtiũ ꝙꝝ cõuerſatio ẽ ĩ celo ſcribũt̃ in celo: recedẽtes a dño ſcribũt̃ in ter/ra cũ his q̇ terrena ſapiũt. ꝟ deleti de libro vite.
ꝯfũdẽt̃: recedẽtes a te in tẽrra ſcri b c†
a ꝟ qui dicit: Si quis ſitit veniat et bibat. ꝟ vnde: Flumina de ventre eius fluent aque viue.
bent̃: qm̄ dereliquerũt vẽnã aqua/ d
a rũ viuẽtiũ dñm. Sana me dñe ⁊ ſa e f
nabor: ſaluũ me fac ⁊ ſalu⁹ ero: qm̄ g h
ꝟ qui nõ credunt ventura que dico: diſſimulationẽ ſententie dilationem arbitrantes. i
laũs mea tu es. Ecce ipſi dicunt ad k†
a ꝟ illis ita dicentib⁹.
me: vbi ẽ ꝟbũ dñi: Veniat. Et ẽgo l m
non ſũ turbat⁹ te paſtorẽ ſequens: n o
a ꝟ vitã longã vel ꝓſpera hui⁹ ſeculi: ſꝫ dñi. i. reſurre ctionis. ꝟ etiã. b ꝟ quaſi tu teſtis qui ⁊ iudex.
et diẽꝫ hoĩs nõ deſideraui. Tũ ſcis p† q
a ꝟ non mendoſum.
qð egreſſũ ẽ de labijs meis: rẽctũ in r s
a ꝟ beneplacito tuo. b ꝟ non hominũ.
b ꝯſpẽctu tuo fuit. Nõ ſis tu mihi for/ t†
midini: ſpes mea tu ĩ die afflictõis. v†
a ꝟ q̇ exprobrãt ⁊ dicũt: Vbi ẽ ꝟbũ dñi ⁊c. ꝟ bene in
Cõnfũdãt̃ q̇ me ꝑſequũt̃ ⁊ nõ ꝯfun x
ſalutẽ. a ꝟ q̇ vera ꝓdico. b ꝟ deũ vel penas.
dar ẽgo: pãueãt illi et ñ paueã ego.
a ꝟ vltiõis. b ꝟ tũc. c ꝟ gladio ⁊ fame: aĩa ⁊ corꝑe.
Induc ſuꝑ eos diẽ ãfflictiõis: ẽt du y
plici ꝯtritiõe ꝯtere eoſ. Hec dic̃ dñs z a
c ad me: Vade ⁊ ſta ĩ porta filioꝝ ꝑpli
mei ꝑ quã ingrediunt̃ reges iuda ⁊
egrediũt̃ et ĩ cũctis portis hierl̃m.
Et dices ad eos: † Audite ꝟbũ dñi
reges iuda: ⁊ oĩs iuda: cũctiqꝫ habi
tatores hieruſalem: qui ingredimi
a ꝟ templi vel vrbis.
ni per põrtas iſtas: Hec dicit domi
d nus † Cuſtodite animas veſtras: et
a ꝟ peccatorum. b ꝟ non enim portanda ſunt ſꝫ po tius abijcienda. c ꝟ quietis.
nolite põndera põrtare in die ſãb/
ꝟ virtutes.
bati: nec inferat[is] ꝑ portas hierl̃m:
a ꝟ portanda penitus. b ꝟ corporibus mentibus.
et nolite eijcere onẽra ð dõmib⁹ ve/
a ꝟ ſeruile de quo dicitur: Eſca ventri: ⁊ venter eſcis ⁊c. ſed opus quod non perit.
ſtris ĩ die ſabbati: ⁊ õmne opus nõ b
a ꝟ omne tẽpus veſtrũ in ſanctificatiõe ducentes.
facietis. † Sãnctificate diem ſabba
ti ſicut precepi patribus veſtr[is]. Et
a ꝟ mentis.
non audierũt: nec inclinauerũt ãu/
a ꝟ reijcientes iugũ legis ſicut indomiti tauri.
rem ſuam: ſed indũrauerũt ceruicẽ
ꝟ docentem.
ſuã ne audirẽt me ⁊ ne acciperẽt di
ſciplinã. † Et erit: ſi audierit[is] me dic̃
e dñs: vt nõ inferat[is] onera ꝑ portas
ciuitatis huius in die ſabbati. Et ſi
ſãctificaueritis diem ſabbati: ne fa
a ꝟ hoc eſt premiũ obedientie.
ciatis in eo omne opus. Ingrẽdi/
entur per portas ciuitatis hui⁹ re/

damnationem malorum dicens:
a Domĩe omnes q̇ te derelinquũt. ꝑ idolatriam ⁊ alia opera mala.
b Cõfundent̃. quia ꝯfuſibiliter pu/nientur. ⁊ modus punitiõis ſubdit̃:
c Recedẽtes a te in terra ſcribẽt̃. i. in inferno q̇ a doctorib⁹ eſſe ſub ter/ra dicitur. d Qm̄ dereliquerunt venam aquaꝝ viuentiũ dñm. a quo fluunt oẽs grẽ: q̄ dicunt̃ aq̄ viue: eo ꝙ deducũt ad vitã eternã. Io𝔥. iiij. Qui biberit ex aqua quã ego dabo ei: fiet in eo fons aque ſaliẽtis ĩ vitã eternam. e Sana me. Hic ꝯñter ponitur ip̄ius Hieremie deꝑcatio: ⁊ ſecundo dñi reſpõſio. ibi: Hec dicit: Circa primũ dicit Hieremias: Sana me dñe. ab infirmitate culpe. f Et ſanabor. q. d. de hac infirmitate non poſſum ſanari niſi ꝑ te. lꝫ enim eẽt iu ſtus: tamẽ non fuit ĩmunis ab omni culpa ſaltem veniali. g Saluum me fac. ab inſidiantib⁹ mihi iudeis. h Et ſaluus ero. q̄ nihil poſſũt cõ tra te. i Quoniã laus mea tu es. ſcꝫ obiectiue ⁊ finaliter. k Ecce ip̄i dicunt ad me. deriſorie. l Ubi eſt verbũ dñi. i. vbi eſt pena captiuitat[is] quã in noĩe domini denunciaſti no/bis? m Veniat. quaſi diceret: cer ti ſumus ꝙ nõ veniet: q̄ tu es falſus ꝓpheta. n Et ego nõ ſũ turbat⁹. turbatione rõnem ſubuertẽtẽ ꝓpt̃ ver ba eorũ. o Te paſtoreꝫ ſequens. mãdata tua exequẽdo. p Et dic̃ hominis. i. vitã carnalẽ ⁊ delicioſaꝫ. q Nõ deſideraui. Tu ſcis q̇ ſecreta cordium cognoſcis. r Qð egreſ/ſũ eſt de labijs meis. pctõres arguẽ/do. s Rectũ in ꝯſpectu tuo fuit. h̄ enĩ feci de mãdato tuo. t Nõ ſis mihi tu formidini. i. pena quã ſuper populũ inducere diſpoſuiſti nõ veni/at ſuꝑ me. iðo ſubditur: v Spes mea tu ĩ die af. future per chaldeos quã ꝑ te ſpero euadere ꝟ ſuꝑ malos veniet. ideo ſubdit̃: x Cõfundãt̃ ⁊c. i. ꝯfundẽt̃ ita ꝙ nõ loquit̃ optati ue ꝟ magis denunciatiue de malo fu turo. põt etiã dici ꝙ lõquit̃ optatiue non ſitiẽs populi penã ꝟ approbans diuinã iuſticiã. ſm illud pſ. lvij. Le tabit̃ iuſtus cum viderit vindictaꝫ. y Et duplici contritiõe. ſcꝫ mort[is] et captiuitatis: q̄ aliqui fuerũt interfe cti ⁊ alij captiuati. z Cõtere eos. id eſt cõteres vel optando diuinã iu ſticiam vt dictum eſt. a Hec dicit dominus. Hic ponitur domini reſpõ ſio in qua precepit Hieremie ꝙ timõ re hominũ non dimittat mala argue re ⁊ ſpecialiter ð ſabbati violatione: ⁊ hoc ꝓcipiendo aſſecurat euꝫ: ⁊ ptꝫ littera vſqꝫ ibi: b Et omne opus non facietis. quod ĩtelligitur de ope re ſeruili ſeu corporali impediente re uerentiam ſabbati. tamen opera cor/poralia non prohibeantur q̄ non po/terant bono modo differri nec antici pari. ſicut animalia adaquare et pa/bulum eis ꝓbere. ⁊ in caſualibus re/mediũ adhibere quando periculum erat in mora. ſicut bouem lapſum in foueã inde leuare ⁊ filia. poterãt fie/ri licite. ſm ꝙ dic̃ ſaluator Luc. xiij. et. xiiij. ⁊ h̄ modo machabei pugna/uerunt cõtra inuadẽtes eos die ſab/bati. j. Machab. ij. Cetera patent in

Marginal references: † Je. 22. a; Ez. 7. a.; † Deu. 4. b; † Levi. 25 a; Deu. 5. b; Ezec. 20. c; † Je. 19. d; C; D

v 2 littera

tum:ſ ꝛ patrē ſuum dicebat deum ꝛc.
a Sacrificiū. Pro quo.lxx. ipſum hebrai/cū poſuere manaa.qḋ in no/ſtris codicib⁹ ſcriptorum ne/gligentia manna legitur.
b Si autē nō audieritis me ꝛc. Quaſi hec ſunt premia eorum qui ſan/ctificāt ſabba/tū.ꝛ nullo pō/dere grauant̄ Si autem ꝛc.
Ca. XVIII
c Verbuꝫ qḋ fa/ctū ꝛc. Per oēs ſen/ſus ad iudiciū ꝛ intelligentiā animi ꝑuenit̄ auditū odora/tum . guſtum. tactum :ſ ma/gis mente retinetur qḋ ocu/lis cernitur. Unde ꝓpheta iubetur ire ad domum figuli ꝛ ibi audire p̄/cepta dñi.
A d Et diſſipa/tum ē. Diſſipa patū diuina ꝓ uidētia : vt ne/ſci⁹ artifex er/roꝛe ſuo para/bolam figura/ret. e Repē/te loquar ꝛc. Liberum arbi triū ſignificat dicēs ſe annū/ciare regno et genti mala et rurſum bona: nec tamē ven/tura ſed in con trarium muta tis euenire cō/traria. Non ꝙ hec ignoꝛet fu/tura: ſed ꝙ ho minem ſue vo/lūtati dimittat vt merito ſuo recipiat: vel p̄/mia vl̄ penas.
†22.q.4.c. incōmuta/bilis. De pe.di.1.c.ſi agamus.et c. q̃obrem — Non tamē to/tum bonuꝫ eſt hominis :ſ di/uine largitat̄.
B Ita enim ſua/tur libertas ar bitrij vt in om nibus excellat gr̄a largitor̄.
Ps,126. Vñ: Niſi do. edifica.do.ꝛc.
Non

a ſ q̄ꝝ coꝛ in manu dei:q̄ regnāt ī coꝛpoꝛib⁹ ſuis. b ſ imitātes chriſti exemplum.
gēs ꝛ principes ſedētes ſuꝑ ſoliū
a ſ de quibus:Curr⁹ dei vel decē milib⁹ ꝛc.et ali/bi:Equitatio tua ſalus.
dauid:ꝛ aſcēdētes ī cūrrib⁹ ꝛ eq̄s
a ſ qui confitentur dominum.
ipī ꝛ pꝛīcipes eoꝝ uiri iuda et ha
a ſ de q̄ fact⁹ ē in ſalem.i.in pace locus eius ꝛc.
bitatoꝛes hierl̄m:ꝛ habitabit̄ ci/
ſ eccleſia.
uitas h̄ ī ſempiternū. Et veniēt d̄ ciuitatib⁹ iuda ī circūitu hierl̄m ꝛ
a ſ q̄ filius virtutis ꝛ dextere. b ſ qḋ hebꝛaice ſephela:qḋ hiſtoꝛie planiciem ſignificat.
d̄ t̄ra bēniamin ꝛ de cāpēſtribus
a ſ excelſis dogmatibus. b ſ de quo:Dominus ab auſtro veniet:vnde caloꝛ ꝛ plena lux : ꝛ omne frigus expellitur. c ſ ſeipſos conſecrātes.
ꝛ d̄ mōntuoſis ꝛ ab aūſtro poꝛtā tes holocauſtū ꝛ victimā ꝛ ſacrifi
a ſ Sacrificiū deo ſpi.cōtri.vel tymiama d̄ quo: Chriſti bon⁹ odoꝛ ſu.ꝛc. dirigat̄ oꝛatio mea. ſ ob lationē.vel laudē ſm.lxx.q̄ hebꝛaice thoda.i.gr̄a rūactio. b ſ de q̄:Ut q̄d mihi thus affertis de ſaba.
a ciūm ꝛ thus : ꝛ inferēt oblationē
a ſ eccleſiam.
b ī dōmū dñi. Si aūt nō audieritis me vt ſāctificetꝭ diē ſabbati ꝛ ne poꝛtetꝭ onus:ꝛ ne inferatꝭ ꝑ poꝛ tas hierl̄m ī die ſabbati : ſuccēdā a
a ſ de q̄ oēs adulterātes q̄ſi clibanus coꝛda eoꝝ.
ignēm in poꝛtis ei⁹ et deuoꝛabit
a ſ vniuſcuiuſq̄ꝫ opus quale ſit ignis ꝓbabit:ꝛ ſi cuius opus exarſerit:detrimentum patiet̄.
domos hierl̄m ꝛ nō extinguēt̄. b

c Verbū qḋ Ca.XVIII c
factum ē ad hieremiaꝫ a dño dicēs : Surge ꝛ de/ d
ſcēde ī domū figuli:et ibi audies †
verba mea. Et deſcēdi in domuꝫ figuli:ꝛ ecce ipſe faciebat op⁹ ſu/
a ſ lxx.ſuꝑ lapides ambiguitate decepti. hebꝛeū enim ꝓ diuerſitate loci ꝛ ꝓnūciationis: ꝛ oꝛganū id eſt rotā figuli ſignificat ꝛ lapides.
d pēr rotā ꝛ diſſipatū ē vas qḋ ipē †
faciebat e luto manib⁹ ſuis . Cō/ †
uerſuſq̄ꝫ fecit illud vas alteruꝫ ſi †
cut placuerat ī oculis ei⁹ vt face/
ſ ſtatim.
ret. Et factū ē verbum dñi ad me
: dicēs:† Nūquid ſicut figulus iſte e
a ſ qui periſſe videmini.
nō potero facere vōbis dom⁹ iſrl̄
ait dñs : Ecce ſicut lutū in manu
a ſ vt poſſim ꝛ ꝑdere:ꝛ reſtituere.
figuli :ſic vōs ī manu mea dom⁹
e iſrl̄ † Repēte loquar aduerſū gētē f†
ꝛ aduerſus regnū :vbi eradicē et
ſ tamen
deſtruā ꝛ diſꝑdā illud . Si penitē g†
ſ mala. ſ recedendo.
tiā egerit gēs illa a malo ſuo qḋ
a ſ .i.non inducā.
locutus ſum aduerſus eā : āgam h
et ego penitentiā ſuper malo qḋ
cogitaui vt facerem ei : et ſubito

littera vſq̄ꝫ ibi: a Succēdam ignē ꝛc.hoc fuit impletū q̄ñ Nabuçardan incēdit domū dñi:ꝛ domū regis:ꝛ domos hie/ruſalē ꝑ circūitū.iiij.Reg.vlt. b Et nō extinguet̄.ſ.ꝑ hu/manū officiū:ſꝫ tm̄ ꝑ materie combuſtibilis defectū . chaldei enī q̄ eā accēderāt non extinxerunt:nec populus iude q̄ ꝑtim erat moꝛtuus ꝛ ꝑtim captiuatus. Ca. XVII

Moraliter. i† Peccatū iuda ſcriptū ē ꝛc. Iuda trib⁹ erat regia ꝛ ſacerdotali commixta.ꝛ ideo ſignat ſtatū p̄latoꝝ q̄b⁹ d̄r.j. Petri.ij. Uos eſt̄ gen⁹ electū regale ſacerdotiū ꝛc. Et q꞉ quāto ſtatus altioꝛ tā/to caſus grauioꝛ.ideo d̄r: Peccatum iuda ſcriptū ē ſtilo fer/reo.i.indelibiliter:q꞉ ꝓpt̄ ei⁹ grauitateꝫ difficulter pōt deleri. l† Exaratū ſuꝑ latitudinē coꝛdis eoꝝ.ꝑ qḋ deſignat̄ dilata/tio hui⁹ peccati ad alios ꝑ exēplū. Greg⁹ in paſtoꝛali. Cū pa/ſtoꝛ ꝑ abꝛupta gradit̄:ꝯſequēs ē vt ad p̄cipitiū grex ſequat̄. n† Et ī coꝛnib⁹ araꝝ eoꝝ.i.in mitris ſuis coꝛnutis q̄ nimis ſūptuoſe oꝛnate ſūt auro ꝛ lapidib⁹ p̄cioſis ad oſtētationem de bonis q̄ deberēt expēdi ad paupeꝝ ſuſtētationē. o† Cū recoꝛdati fuerint filij eoꝝ araꝝ ſuaꝝ ꝛc.eoꝝ filij dicūt̄ h̄ cle/rici inferioꝛes q̄ mēte tractātes vitā ſuperioꝝ in vanitatib⁹ et carnalitatib⁹ ſtudēt eos ſequi. p† Foꝛtitudinē tuā ꝛ omnes theſauros tuos ī direptionē dabo.nā aliq̄ eoꝝ coꝛꝑa ſua ꝛ di/uitias ſuas expendūt diſcurrēdo ꝛ laboꝛādo ꝓ tēpoꝛalib⁹ ne/gocijs principū ſperātes ꝑ h̄ alti⁹ ꝓmoueri. ideo ſequitur: h† Maledict⁹ hō q̄ ꝯfidit in hoīe.ꝓ tali ꝓmotiōe.idō ſeq̄t: k† Erit enī q̄ſi myrice.i.inutilis ad edificiū eccl̄ie.ſicut myri/ce non valēt ad materiale edificiū.nec ad faciendū fructuꝫ ꝑ paſtu hoīm. l† Nō videbit cū venerit bonū.q꞉ carebit viſi/one diuina. Et ecōtrario d̄r d̄ bono p̄lato. † Benedict⁹ vir. id eſt p̄latus v̄tuoſus. † Qui ꝯfidit in dño .de bonis gr̄e ꝛ gl̄ie obtinēdis ab eo. † Et erit q̄ſi lignū qḋ tranſplātat̄ ſuꝑ aq̄s.id ē ſempꝛ ī meli⁹ ꝓficiēdo. n† Et nō timebit cū venerit eſtus.ſcilicet ꝑſecutionis humane vel diabolice tentationis. o† · Prauū coꝛ hoīs. Hic ponit̄ vnde maluꝫ hoīs oꝛit̄:ſcꝫ ex inclinatiōe mala ex parentib⁹ contracta.ideo dicit̄: Prauum coꝛ hoīs. Geñ.viij. Senſus ꝛ cogitatio humani coꝛdis ꝓna ſunt ad malū ab adoleſcētia ſua. p† Et inſcrutabile ꝛc.ſcꝫ ab hoīe ſed non a deo .ideo ſubdit̄ : Ego dñs ſcrutans coꝛda ꝛc. t† Perdix fouit oua aliena q̄ furat̄.et q̄ñ pulli ſunt nati fugiūt ab ea.ſic diuitie male acquiſite frequenter ab alijs ra/piunt̄:ꝛ ſic laboꝛantes ad eaꝝ acquiſitionē defraudant̄ ꝓpt̄ qḋ non ē in eis ſpes ponēda ſ in gloꝛia futura.ideo ſubdit̄: Soliū gloꝛie ꝛc.ſequit̄: b† Expectatio iſrl̄.ecōtrario dicit̄ de nō ꝯfidentib⁹. a† Dñe oēs qui te derelinquunt confun/dent̄.in finali iudicio. c† Recedētes a te in terra ſcribent̄.i. in inferno q̄ dicit̄ eſſe ī terre ꝓfundo. k† Ecce ipī dicūt vbi eſt verbū dñi: veniat. Scđm ſenſū litteraleꝫ hoc dicit̄ ironice ꝛ ſimiliter ī peccatis obſtinati deridēt p̄dicationes de penis inferni ꝛ gaudijs paradiſi.ſ q꞉ p̄dicatoꝛ nō debet ꝓpter hoc dimittere ſue p̄dicatiōis officium.ſequit̄ : Et ego non ſū tur/batus te paſtoꝛē ſequens. p† Et diē hoīs nō deſideraui. id eſt vitā voluptuoſā. Sic dicebat Paul⁹: Caſtigo coꝛp⁹ meuꝫ 1.Co.9 ꝛ in ſeruitutē redigo ne foꝛte cū alijs p̄dicauerim ipē repꝛob⁹ efficiar. Et q꞉ p̄dicatoꝛ veritatis aliq̄ñ ꝓpter h̄ ſuſtinet ꝑſecu/tionem.ſequit̄: t† Nō ſis tu mihi foꝛmidini.i. auferas a me hoīm foꝛmidinē ꝑ tuaꝫ ꝯſolationē.ꝛ ſubdit̄ cauſa cum dicit̄: v† Spes mea tu dñe ī die afflictiōis. Ca. XVIII

c Verbū qḋ factū eſt. Hic ponit̄ ſext⁹ modus oſtēdendi peccatū iude irremediabile ꝑ ſimilitudinē figuli vas † Ro. diſſipatū refoꝛmāt̄ eo ꝙ lutū nō reſiſtebat ei :ſ popu/lus iude in peccato obſtinat⁹ reſiſtebat diuine gr̄e : ꝓpter qḋ iuſto dei iudicio ꝑmiſſus ē perire. Et ſm hoc p̄ſens capitulū in duas ꝑtes diuidit̄:q꞉ p̄mo ponit̄ miſeratio dei benigna.ſe/cūdo obſtinatio ꝓp̄li maligna.ibi: Qui dixerūt. Circa p̄mū p̄mo exemplū de figulo ꝛ luto ponit̄.cum dicit̄: d Surge ꝛ deſcende in domū figuli ꝛc.et ptꝫ l̄ra.ſcđo ad ꝓpoſitum appli cat̄.cuꝫ dicit̄: e Nūq̄d ſicut figul⁹ ꝛc.q̄cq̄d placuerit mihi q.d.ſic.tñ ex ꝑte materie ē diſſimilitudo :q꞉ lutū nō habet ali/q̄d vnde poſſit ſe ſubtrahere a figuli oꝛdinatione.ſ homo ha/bet liberū arbitriū per qḋ pōt declinare a diuina lege ꝑ pecca/tum. Uerūtamē h̄ modo exiens dei oꝛdinatiōeꝫ ex ꝑte vna re/incidit in eam.ex ꝑte altera.ſ.in oꝛdinē diuine iuſticie punien/tis dedecus culpe. Uerūtamē q꞉ de⁹ ſempꝛ parat⁹ ē miſereri et parcere penitentib⁹.ideo ſubdit̄: f Repente loquar aduer/ſus gētē ꝛc.cōminando ei penā ꝓpter culpā ſuā. g Si pe/nitentiā egerit gens illa.de peccatis ſuis vere penitendo. h Agā ꝛ ego pniāꝫ.nō inferēdo penā cōminatā.ꝛ idō indu/cit ꝓp̄lm iude ad pniāꝫ ꝑ Hieremiā dicēs: Nūc ergo ꝛc.

Ecce ego

Ro.9.c Nō ē eni volentis neq; currētis ⁊c̄.
a Ecce ego ⁊c̄. Implet parabolā quā ⁊ aſpectu docuit ⁊ ſermone.
b Poſt cogi. ⁊c̄. Ubi eſt abſq; grā dei liberi arbitriȷ̄ ptās: ⁊ proprie volūtatis iudiciū cū ſit dei offenſa ſeq̄ cogitatiões ⁊ praui cordis facere voluntatē. Unde infert. Interrogate gentes ⁊c̄. i. oēs in circūitu ei⁹ nationes.
c Nunq̄d de petra ⁊c̄. Tale inquit Uirgilius: An leues ergo paſcenṫ in ethere cerui. Et freta deſtituent nudos in litore piſces. Quam noſtro illius labatur pectore vult⁹. Et alibi: In freta dum fluuiȷ̄ currēt: dū montibus vmbre Luſtrabūt: cōuexa pol⁹ dum ſidera paſcet. Semper honos nomen q; tuum laudeſq; manebūt. Nūq̄d de petra ⁊c̄. Quaſi ſicut de libani ſūmitatib⁹ nix deficere nō pōt: nec vllo ardore ſolis ſuperari: ⁊ fluentes de mōtib⁹ riui nō ſiccanṫ: ſic nomē tuū ſtabile ⁊ ꝑpetuum nō pōt immutari. Cū eni cetera ordinē ſeruēt: popul⁹ oblitus eſt mei.
d Ut fieret terra ⁊c̄. Hoc pleni⁹ p⁹ aduētū dn̄i videṫ eē cōpletū: qn̄ nullus iudeoꝝ terraȝ ⁊ vrbē ſāctā ingredi lege ꝑmittitur. Sȝ cū ad plāctum venerint miraṅṫ et deflēt vaticinia ꝓphetaꝝ cōpleta.
e Sicut vē. Uſq; hodie hec ſnīa permanet ī iudeis toto orbe diſꝑſis corā īimico. i. diabolo vl̄ inimicis. i. demonibus. Et cum dieb⁹ ac noctib⁹ ī ſynagog̃ ſathane īuocēt nomē dn̄i: dorſū ⁊ nō faciem oſtēdit eis vt ītelligāt eū recedētē: et nūq̄ȝ ad ſe venientē. Dies aūt iudaice ꝑditiōis oē tp̄s eſt poſt paſſionem ſaluatoris.

gilius / ccoli. — gilius / neid.

loquar de gente et de regno vt edificem ⁊ plantem illud.
ſed — a qꝛ omnia video.
Si fecerit malū in ocul̄ meis
a p̄cepta.
vt non audiat vocem meaȝ:
id eſt nō dabo: qꝛ talibus non ꝓmiſi ſed bonis ⁊ penitentibus.
penitētiā agam ſuper bono quod locutus ſum vt facerē ei. Nunc ergo dic viro iuda ⁊ habitatori hierl̄m dicēs: Hec
a dicit dominus: Ecce ego fin a
a ſicut figuli lutū. b id eſt meritā inferam ſententiā. c vnde faciēs pacem: et creans malum: nō ꝙ ꝑ ſe malum ſit vt patientibus videtur.
gō contra vos malum: et cogito cōtra vos cogitationē. b
a .i. mutate opa: vt muteṫ ſententia.
† Reuertaṫ vnuſq̄ſq; a via ſua mala: ⁊ dirigite via vr̄as ⁊ c d
a ecōtrario.
ſtudia vr̄a: Qui dixerūt: De e f g
a ſalutē. vel cōfortabimur in malis ſcȝ vel deficimus. id eſt deum placare non poſſumus.
b ſperauim⁹: p⁹ cogitatiões eni h
a operando. b idolis ſeruiēs.
nr̄as ibimus: et vnuſquiſq; prauitatē cordis ſui mali faciemus. Ideo hec dicit dominus: Interrogate gentes. i
† Quis audiuit talia horribi k
a vltra gentes. b deo deſponſata. vnde: Notus ī iudea deus. olim.
lia: que fec̄ nimis virgo iſrl̄? l m
c Nunquid de petra agri defi n
ciet nix libani: aut euelli poſ o
ſunt aque erumpētes frigide ⁊ defluentes? Quia oblit⁹ ē p
a qui ſum via. b inutiliter
mei populus meus fruſtra li q
a idolis. a offendentes.
bantes ⁊ impingētes in viȷ̄s r
non dei.
ſuis in ſemitis ſeculi: vt am s
bularent per eas in itinere t
a veſtigiȷ̄s ſanctorum deū colentiū q̄ relicto deo idola coluerunt. vnde infert penā q̄ ſequitur vt fieret terra eorum.
b quia reliquerunt cultum dei: idolatrie ſemitam ſecuti.
d non trito. Ut fieret terra eo v
a ſolitudinem.
rum in deſolatione ⁊ in ſibi x
a ꝑ ſtupore mentis.
lum ſempiternū † Omnis eni y
a olim florentiſſimam.
qui preterierit ꝑ eaȝ obſtupe
a in ſignum confuſe mētis.
e ſcet: ⁊ mouebit caput ſuū. Si z a
cut ventus vrens diſperdaȝ eos coram inimico: dorſuȝ ⁊ b
non faciem oſtēdam eis ī die ꝑditionis eoꝝ. Et dixerunt: c

a Ecce ego fingo. i. inferre diſpono. dicit tn̄ fingo: ꝓſequēdo parabolā de figulo. b Cōtra vos malū. ſ. pene vobis inferēdo. c Reuertaṫ vnuſq̄ſq;. mala relinquēdo. d Et dirigite vias vr̄as. ī bonis vos exercēdo. e Et ſtu. ve. ꝺ talibus meditādo. ⁊ ſupplēdū ē. ⁊ ego penā cōminatā retractabo. Circa p̄dicta ſciēdū ꝙ pnīa in deo nō habet locum: ita ꝙ velit aliq̄d ⁊ poſtea nolit illud: qꝛ volūtas ei⁹ ē īmutabilis: ſ; ſic nr̄ ītellect⁹ īmaterialiter ītelligit materialia: ita voluntas diuia īmutabiliṫ vult mutabilia. Sciēdū tn̄ ꝙ cōminatiões penarū ⁊ ꝓmiſſiões bonoꝝ aliqn̄ denūcianṫ ꝓut ſunt in diſpoſitione mētis diuie: ⁊ ſic veniūt ī effectū īmutabiliter. ⁊ h̄ modo dixit Samuel de abiectiōe Saulis. j. Reg. xv. Porro triūphator in iſrl̄ nō parcet ⁊ penitudine nō flecteṫ: neq; eni hō ē q̄ agat penitētiā. Aliqn̄ xͦo denūcianṫ ⁊ cōmuni⁹ ꝓut ſūt ī cauſis ſecundis. videlicet ī hoīm merit̃ vel demeritis ꝑpṫ q̄ ſm legē diuinam aliq̄ meruerūt p̄miari vel puniri. ⁊ talia nō ſemꝑ eueniūt ſicut ſūt nūciata: qꝛ cauſe iſte ſūt mutabiles. poſſunt eni hoīes mutari ꝺ malo ī bonū ⁊ ecōuerſo. ⁊ ſic dꝛ Jone. iȷ̄. Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſubuerteṫ. ſic eni demeruerāt pctā niniue. ſ; quia niniuite egerūt pnīaȝ ſubuerſio nō fuit ſubſecuta vt dꝛ ibideȝ. ſic ergo dꝛ hic ⁊ ī aliȷ̄s loc̃ ſcripture dn̄s penitere: eo ꝙ ad modum hoīs penitētis ſe habet inquātū nō facit qꝺ p̄dixit: ſicut homo penitēs de h̄ qꝺ ꝓpoſuit illud nō facit. volūtas tn̄ hoīs in h̄ mutaṫ nō natura diuia. f Qui dixerūt. Hic ꝯſ̄ter ponīṫ iudeoꝝ obſtinatio maligna. ⁊ p̄mo ꝯ dn̄m. ſcꝺo ꝯ ei⁹ nunciū. ibi: Et dixerūt. Circa p̄mū dꝛ: Qui dixerūt. ſ. iudei ī malo obſtinati. g Deſperauim⁹. ſ. de dei auxilio ⁊ ei⁹ ꝓmiſſiōib⁹ ꝓpter hoc eni recurrebāt ad humanū remediū. vt dictū eſt ca. p̄ce. h Poſt cogitatiões eni nr̄as ibim⁹. abſq; freno ⁊ retinaculo. ideo admiratiue ſequiṫ: i Interrogate gētes. i. gētiles legem a deo nō habentes. k Quis audiuit talia horri. a gētib⁹ facta. l Que fecit nimis. reiterādo ⁊ ꝯtinuādo. m Uirgo iſrl̄. i. popul⁹ iuda. q. d. īter gētiles nō inuenienṫ talia. qꝛ ſicut habeṫ. ſ. iȷ̄. ca. q̄libet alia gens coluit ꝓ deo illud qꝺ p̄mo recepit ⁊ nō mutauit. populus aūt iſrl̄ frequenter mutauit: ⁊ ī idola multa. ⁊ ī admiratiōe hui⁹ ſubdiṫ: n Nūq̄d de pe. agri deficiet nix libani. in monte libani deſcendebāt niues: vt dicūt aliq̄ expoſitores in tāta abūdātia ꝙ ex eaꝝ reſolutione ꝯtinuabaṫ riuus deſcendēs ad agros petroſos. o Aut euelli poſſūt aque erūpētes. de fontib⁹ abūdātib⁹. ꝑ iſtas ſimilitudines arguiṫ malicia iudeoꝝ: qꝛ q̄uis aque riuales ⁊ fontales cognitionē nō habeāt: tamē curſum ſuū debitū tenēt. iudei autē ad imaginē dei facti ⁊ lege diuia directi a deo totaliter retrocedebāt ꝑ idolatriā. idꝰo ſequiṫ: p Quia oblitus eſt mei populus meus. dimittendo cultum meum. q Fruſtra libātes. idolis impotentib⁹ ad eos adiuuandum. r Et impingētes in viȷ̄s ſuis. cadēdo de peccatis in peccata. s In ſemit̃ ſe. i. in idolatriȷ̄s q̄b⁹ tunc ſeculū erat infectum. t In itinere nō trito. via eni regia dꝛ trita. ⁊ illa ē ꝑ decalogi p̄cepta quā iudei dimiſerāt ⁊ ꝑ aliā incedebāt. In hebreo aūt ſic habeṫ: Nūq̄d derelinquet de petra agri niuē libani. qꝺ ſic exponiṫ: Nūq̄d derelinquet hō ſitiēs niuē libani. i. aquā frigidam ad modū niuis fluentē de libano. ⁊ conſequēter de petra agri. i. de agro petroſo: qꝛ in alueo aquarū currentiū ſolēt eſſe lapilli. q. d. non derelinquet. īmo cū magno deſiderio accipiet eam ad potandū. Aut euelli poſſunt. ſ. de facili ab homīe ſitiēte. Aque erūpentes. de libano: Frigide ⁊ defluentes. q. d. nō. ⁊ ſunt eedē aque q̄ primo deſignanṫ ſub nomine niuis. cū dicitur: Nix libani. De monte eni libani fluunt aque abundātes ⁊ optime. de q̄bus diciṫ Cañ. iiȷ̄. Fons hortorū pute⁹ aquarū viuentiū que fluunt impetu de libano. Igiṫ ſenſus hui⁹ littere eſt ꝙ homo ſitiens nō dimittit aquas iſtas voluntate ꝓpria. ⁊ ſi aliquis velit eas ab eo auferre reſiſtit quātū pōt violētie. ⁊ per hoc deſignaṫ malicia populi iude qui volūtarie reliquerat dn̄m qui eſt vena aquarum viuentiū: vt dictū eſt ca. prece. ideo ſubdiṫ: Quia oblitus eſt mei popul⁹ meus. ⁊ exponaṫ vt prius vſq; ibi: v Ut fieret terra eoꝝ ī deſolatione. vbi ponitur pena ſequēs maliciā p̄dictā. ꝓpter quaȝ terra iude fuit per chaldeos vaſtata. x Et in ſibilū. i. in deriſioneȝ. y Ois qui p̄terierit ꝑ eam obſtupeſcet. de tanta deſtructione. z Et mouebit caput ſuū. notandū ꝙ hoc ꝯtigit ꝓpter magnam maliciam habitatoꝝ. ideo ſubdiṫ: a Sicut ventus vrens. qui diſpergit ⁊ cōſumit. b Dorſum ⁊ nō faciē oſtendā eis. i. nō iuuabo eos: ſicut homo vertit dorſū illi cui non vult p̄ſtare auxilium. c Et dixerūt. Hic ꝯſ̄ter poniṫ obſtinatio iudeoꝝ ꝯ dn̄i nūciū. ⁊ diuidiṫ in duas. qꝛ p̄mo hec obſtinatio ponitur. ⁊ ſcꝺo Hieremie dep̄catio. ibi: Attēde dn̄e. Circa p̄mū ſciendū ꝙ dn̄s ī filiȷ̄s iſrl̄ inſtituit ſacerdotiū. vt h̄r Exo. xxix. ⁊ hōc ad

† Jone. i. 8
† ſ. 25. b
† Eſa 66. c
† ſ. 19. c
† 49. c

☞ ſaluatoris vſqȝ ad ꝯſūmatiōem ſecli:
Ro.xi.c vt poſtq̄ȝ ſubintrauerit plenitudo gē
tiū tūc oīs iſrl' ſaluus fiet. a Veni/
te ⁊c̄. Iſta tūc iudeoꝝ ꝯtra Hieremiaȝ
vel xp̄m ⁊ nūc hereticoꝝ ꝯ̄ ſeruos dei
cogitatio ē: vt
calūnias īſtru
ant: et ſanctos
accuſatiōe pre/
māt nō cogitā/
tes quid illi lo
quanť ꝟitatis
ſ; q̄d inſtruant
D mendacij. Ia/
ctant enī in ſa/
cerdotib⁹ et in
ſapientib⁹ ⁊ in
pſeudo ꝓphetꝭ
ſuis legem dei
ꝯſiliū ⁊ eloqui
um ꝑmanere:
Sap.i.a cū in maliuolā
aīam n̄ ītroeat
ſapiētia. Hie/
ro. Manifeſta
trāſcurrim⁹ vt
ī obſcuris īmo
remur. Nō de/
lyramēta quo/
rundā ⁊ capti/
uitateȝ celeſtis
hierl'm īterpre/
tātes: ſ; perſpi/
cuam hiſtoriaȝ
et manifeſtiſſi/
mā ꝓphetiam
oī verborum ⁊
ſenſuū ꝯſiden/
tia pſequētes.
b Attēde do/
mine ⁊c̄. In ty/
po ſaluatoris
Hieremias a iu
deis h̄ vniuer/
ſa perpetitur q̄
poſtea babylo
nio veniēte va
ſtanť. Sed ple
nius compleť
in chriſto vrbe
ſubuerſa roma
no gladio: nō
ꝓpter idolatri
am: q̄ tunc nul
A la erat: ſed q2
filio dei mortē
inclamauerūt.
Job.19.c Tolle: tolle eū
nō habem⁹ re/
gē niſi ceſarē. Et imp̄catio eoꝝ ī eťnuȝ
Mat.27.c cōpleť: Sāguis ei⁹ ſuꝑ nos ⁊ ſuꝑ fili/
os nr̄os. c Ne ꝓpitier⁊ ⁊c̄. Nō ē cō
trariū ſupiori ſniē in q̄ ꝓ ppl'o dep̄ca/
tur. Sȝ q2 ſpaciū penitētie p̄terijt: illi
ꝑmanētes ī ſcelerib⁹ ſuis nō tam ꝓ ſe
puniūť q̄ȝ ꝓ alijs: ne inultū pctm̄ il/
lis fieret in exemplū. Ca. XIX
Hec dicit dn̄s. Vade et accipe.
Vult diuīa ſcriptura nō ſoluȝ
aurib⁹ docere populū: ſ; etiaȝ
oculis. Magis enī mēte retineť qd̄ vi
ſu ꝑcipitur q̄ȝ qd̄ auditu. c Lagū/
culam. Pro laguncula figuli (que he
braice diciť bodioc) lxx. doliū tranſtu
lerunt. Pro porta fictili: aq̄la ⁊ ſym/
machus ⁊ theodotio: ip̄m hebreū po/
ſuerūt harſith. Lxx. more ſuo ꝓ aſpi/
ratiōe beth lr̄e addiderūt chi grecū:
☞ vt diceret

a Venite ⁊ cogitemus contra hie/ a†
remiam cogitatiōes. Non eni pe b†
ribit lex a ſacerdote: neqȝ cōſiliuȝ c
a ſapiēte: nec ſermo a propheta. d
†Venite ⁊ ꝑcutiamus eū ligua: e†
⁊ nō attendam⁹ ad vniuerſos ſer f
b mones ei⁹. Attende dn̄e ad me: g†
a ſ crucifige eū ⁊c̄. b ſ iudeoꝝ.
⁊ audi vōcē aduerſarioꝝ meorū. h
Nūquid reddeť ꝓ bono maluȝ: i† k
a ſ deceptionē. b ſ tollēde.
q2 foderunt foueaȝ anime mee: l
Recordare q ſteterim in ꝯſpectu m
a ſ Pater ignoſce illis: q2 neſciunt q̄d faciunt.
tuo vt lōquerer ꝓ eis bonum et
auerterē indignationem tuā ab
eis. Propterea da filios eoꝝ ī fa n
mē: ⁊ deduc eos ī manus gladij.
Fiāt vxores eoꝝ abſqȝ liberis ⁊
vidue: ⁊ viri eaꝝ iterficianť mor
te. Iuuenes eorū cōfodiātur gla
dio ī prelio: audiatur clamor de o
domib⁹ eorum. Adduces eni ſuꝑ p
a ſ nabuchodonoſor vel romanū exercitum.
b ſ merito. c ſ exponit quid fecerint contra fi/
lium dei: ⁊ quid paſſi ſunt.
eos lātronem repēte: quia fodē/
rūt foueā vt caperēt me: ⁊ laque/
os abſcōderūt pedib⁹ meis. Tu
aūt dn̄e ſcis om̄e ꝯſiliū eoruȝ ad
c uerſū me in mortē. Ne ꝓpitieris q
iniq̄tati eoꝝ: ⁊ pctm̄ eorū a facie
a ſ vel impingētes in lapidē. ſ. offenſiōis: ⁊ petrā
ſcandali. de quo: Lapidē quē reprobauerūt ⁊c̄.
tua nō deleať. Fiant corruētes
in cōſpectu tuo in tp̄e furoris tui r
abutere eis. Ca. XIX s
d Hec dicit dominus: Va/ t†
e de et accipe lagunculaȝ

colendū dn̄m ⁊ docendū de lege dn̄i populū. Siľiter inſtituit. lxx. viros d̄ ſenioribus
iſrl' q̄ cū moyſe ſuſtinerēt onus regimīs ppl'i. Numeri. xj. ⁊ extunc vſqȝ ad deſtructiōeȝ
ciuitatis ⁊ tēpli fuerūt ſic ſtatuti. lxx. viri q̄ cū rege ⁊ ſūmo ſacerdote determinabant
cauſas arduas. Siľiter ꝓmiſit ppl'o dare ꝓphetas ꝑ ſucceſſionē tp̄is. Et q2 iſta tria a
deo fuerāt inſtituta: credebāt aliq̄ ⁊ maxime illi d̄ anatoth q ſemp̄ durarēt. ꝓpter qd̄
ꝟba Hieremie ꝯtrariū aſſerētis ꝯtēnebāt ⁊ eū ꝑſequebāť. Et
hoc ē qd̄ d2: Et dixerūt. ad inuicē ꝯferendo. a Venite ⁊ co
gitem⁹ ꝯtra Hieremiā cogitatiōes. i. vias ꝯueniētes ad eū oc
cidēdū tāq̄ȝ ꝓphetā falſū. Cui⁹ cauſa ſubdiť: b Nō eni pe
ribit lex a ſa. q̄n poſſit de ea populū docere. c Neqȝ ꝯſiliuȝ
a ſa. i. a ſapiētib⁹ ponēdo ſingulare ꝓ plurali: ſicut Exo. viij.
Venit muſca grauiſſima. i. multitudo muſcaꝝ. ⁊ dicunť hic ſa
pientes. lxx. ſenes p̄dicti. d Nec ſermo a ꝓpheta. q2 dn̄s i † Biſ.
ſtituit iſta ⁊ iſti male arguebant: q2 ſicut de⁹ dat beneficia ꝑſe/
uerātib⁹ in bono: ita data ſubtrahit obſtinatis in malo.
e Percutiam⁹ eū lingua. accuſando eū eſſe ꝓphetā falſum ⁊
ſic moriať. f Et nō attēdam⁹ ad ⁊c̄. hec lr̄a eſt trāſpoſita et
ſic ē ꝯſtruēda. Et ad vniuerſos ſermones ei⁹ nō attēdam⁹: ſcȝ
vt ſic negatio ſequať ſignū vniuerſale q̄ facit ſuo ꝯtrario eq̄/
pollere. q2 oīs nō ⁊ null⁹ eq̄pollēt. ⁊ ſic eſt ſenſus: Ad nullos
ſmōes ei⁹ attēdam⁹: cū ſint friuoli ⁊ nulli⁹ momēti. g At
tēde dn̄e. Hic ꝯñter poniť Hieremie dep̄catio dicētis: Atten/
de dn̄e ad me liberandū de meis inimicis. h Et audi vocē
aduerſarioꝝ meoꝝ. ad eā puniendū. i Nūq̄d red. ſ. mihi:
k Pro bono malū. q. d. ſic. l Quia foderūt foueam aīe
mee. querētes eā educere de corꝑe malicioſe. m Recorda/
re ⁊c̄. q laborauerim ꝓ bono eoꝝ. n Propterea da filios
eoꝝ in famē ⁊c̄. qd̄ dupliciť exponiť. Uno mō denūciatiue tm̄
ſic: Da. i. dabis. Alio mō dep̄catiue nō ſitiendo ppl'i penam: ſȝ
magis diuinā iuſticiā: ſicut dictū eſt capl'o p̄cedēti. o Au/
diať clamor de domib⁹ eoꝝ. familie ſue ibidem fame ⁊ gladio
morientis. p Adduces eni ſuꝑ eos latronē. i. nabuchodo
noſor cū ſuo exercitu populū dep̄dantē occidentē ⁊ captiuan
tē. Cetera patēt vſqȝ ibi: q Ne ꝓpitieris iniq̄tati eoꝝ. i. nō
dimittas tātū dedec⁹ culpe ſine decore iuſticie. r In tp̄e fu
roris tui. i. vindicte a te inferēde. s Abutere eis. Circa qd̄
ſciēdū q abuſus ꝓprie eſt vti aliq̄ re ad aliud q̄ȝ ſit ordinata.
natura ꝟo humana eo q ē ad imaginē dei facta ē ad gl'iaȝ dei
ordinata. iſta tm̄ ordiatio ē lōginqua: q2 diſponiť de ꝓpinquo
ꝑ grāȝ ⁊ ad penā diſponiť ꝑ culpā. ⁊ ſic in dānatiōe hoim ma
loꝝ ſi ꝯſidereť natura tm̄ ē abuſus in h̄ q natura applicať ad
penā q̄ erat ordinata ad gl'iam. ſi tm̄ ꝯſiderať natura obſtina/
tione ī malo depoſita. nō ē abuſus: ſed debitus vſus iuſticie.
Sciēdū tm̄ q in hebreo ſic habeť. In tp̄e furoris tui fac eis ſcȝ
qd̄ debet fieri ſm ordinē tue iuſticie. ⁊ ſic eſt lr̄a plana.

Moraliter. c† Verbū qd̄ factū ē Ca. XVIII
ad Hieremiā a dn̄o dicēs: deſcēde in
domū figuli. In domū figuli deſcēdere ē dei potētiā ⁊ fragili/
tatē ꝓpriā ꝯſiderare. † Et ibi audies verba mea. nā humili/
bus reuelatur veritas diuina: Matth. xj. Cōfiteor tibi pater
dn̄e celi ⁊ terre: q2 abſcondiſti hec a ſapiētibus ⁊ prudētib⁹ et
reuelaſti ea paruulis. † Et ecce ip̄e faciebat opus ſuꝑ rotā.
ꝑ figulū iſtū ītelligiť de⁹: cuius ſpeciale opus ē homo ad ima
ginē dei factus ⁊ p̄ſidens alijs creatur⁊ inferiorib⁹. ⁊ ideo di
factus ſuꝑ rotā. i. creaturis corruptibilib⁹ preſidentē. Gen. j.
Et p̄ſit piſcib⁹ maris ⁊ volatilibus ⁊c̄. † Et diſſipatū ē vas
⁊c̄. ſcȝ ip̄e Adam cui⁹ corp⁹ erat vas aīe. ⁊ aīa ſciētie: q2 fact⁹
fuit ꝑfectus in ſcientia potēs docere ſicut ⁊ generare. † Co
uerſuſqȝ fecit vas alteꝝ. i. chriſtum qui diciť nouiſſim⁹ adam.
j. Coꝝ. xv. † Sicut placuerat in oculis eius. de xp̄o nanqȝ diciť Matth. iij. Hic eſt
filius me⁹ dilectus in q̄ mihi cōplacui. Poteſt etiā aliter exponi de eodē hoīe qui ꝑ ſe
ip̄m diſſipať ꝑ culpā ⁊ a deo reꝑať ꝑ grām. Oſee. xiij. Perditio tua ex te iſrl'. tm̄mo/
do ex me auxiliū tuū. Siľiter pōt exponi de vno regno vel de vna gēte vt ptȝ de nini/
uitis. Jone. iij. ideo ſequiť: f† Repente loquar aduerſus gentē ⁊ aduerſus regnū.
Et ſeq̄t: g† Si pniāȝ egerit gens illa ⁊c̄. agā ⁊ ego pniāȝ ⁊c̄. Et dixerūt: a† Veni
te ⁊ cogitem⁹ ꝯtra hieremiā cogitationes. Per iſtos ſignanť mali clerici ⁊ mali ſacer/
dotes: machinanť ꝯtra paupes p̄dicatores ⁊ ſuggerūt p̄latis vt auferāt ab eis pote
ſtatē p̄dicādi ⁊ audiēdi ꝯfeſſiones: dicētes qd̄ ſeq̄t: b† Non enī peribit lex a ſacer/
dote ⁊c̄. dicunt enī ſe ad regimē eccleſiaꝝ ſuaꝝ ſufficere: ⁊ hoc frequēti⁹ dicunt illi qui
minus ſufficiūt. nam intelligētes pōdus oneris ſui libenter volūt ab alijs adiuuari.
e† Venite ⁊ ꝑcutiam⁹ eū ligua. dicēdo populis q2 nō habēt ptāteȝ niſi de licētia ꝓprij
ſacerdotis qd̄ tm̄ ē falſū: cū maior ſit ptās p̄latoꝝ. Et q̄m in talib⁹ recurrēdū ē ad deū.
ſubdiť: g† Attēde dn̄e ad me: ⁊ audi voces aduerſarioꝝ meoꝝ. dādo eis penitētie
ſpiritū. i† Nūq̄d reddiť ꝓ bono malū. q. d. ſic. q̄n ꝓ adiutorio reddiť ꝑſecutio.
Ca. XIX
Hec dicit domin⁹. Hic poniť ſeptimum ad oſtendendū irreme/
diabile populi peccatum: ſcȝ per fractionē lagene terree cuius fractura eſt ir/
reparabilis. Et diuiditur in duas partes. quia primo ponitur domini p̄ce/
ptum. ſecūdo oſtenditur ipſum adimpletum. ibi: Venit autē. Sententia prime partis
patet in

Vt dicerent charſith: ſicut ꝓ hebron chebron: ⁊ ꝓ hieribo hiericho. a Eo ꝙ ⁊c̄. Omnis hereticus derelinquit deū: ⁊ alienum facit locū habitatiōis dei quem ſua fraude polluit: et libat dijs alienis quos non nouerunt patres ſui.i. apoſtoli et apoſtolici viri. Reges autē iuda.i. hereſiarche implent locuȝ dei quondā ſanguine deceptorum ⁊ innocētiū. Nemo enī niſi ſtultus ⁊ ſimplex cito ſubuertitur. Et edificant excelſa baalim: dum ꝺ ſublimibꝰ diſputāt. Et comburunt idolis filios ſuos quos in hereſi genuerūt.
b Que nō p̄cepi. Non p̄cepi: vel cogitaui ⁊c̄. Non ꝙ dn̄s futura neſciat: ſ; q̄ īdigna ſūt ſua noticia ignorare ſe dicat: ſic̄ il-
.25.a lis: Recedite a me neſcio vos:
.14.g Nouit enī dn̄s q̇ ſūt eiꝰ. et q̇ ignorat ignorabit̄. Vel antropoſpathos hec de deo accipienda ſunt ſicut et alia. c Tophet et vallis fi. ⁊c̄. Hiero. Que ſit vallis filij ennon q̄ hebraice dꝛ gehēnon. vn̄ gehennā appellatā putant ſupradiximꝰ. Mirorꝰ aūt q̇d ſibi volūt. lxx. ꝓ tophet ruinam ponētes ⁊ ꝓ valle poliādrion.i. viroꝝ multitudinē niſi forte ꝙ ibi populus corruerit: ⁊ ceſa ſit multitudo hoīm: vel ſpiritualit̄ erroꝛe idolatrie vel hiſtorialiter babylonio vaſtante. d Et dabo cadauera ⁊c̄. Quis hec in babylonia captiuitate populo acciderit: verius tn̄ in tpibꝰ xp̄i qn̄ a veſpaſiano ⁊ Tito Adriano ciuitas obſeſſa ⁊ ī eternos cineres collapſa ē: vt q̇ obtulerant filios ſuos idolis: eos deuorarent neceſſitate cōpulſi: vt q̇ dei muneribꝰ abuſi erāt ī impietate ⁊ ꝓpria viſcera idolis īmolarent: vētres ſuos ſepulchra facerent liberoꝝ. e Sic ꝯte. Sub helio adriano ciuitas: ⁊ nomē ꝑdidit ⁊ ſtatū ad frangēdā ſupꝑbiam habitatoꝝ. Sācte autem crucis ⁊ reſurrectiōis vocabula nō vꝛbē ſignificāt ſed locū.
Hiero. Iudei auratā hierl̄m atq; gēmatā reſtituēdā putāt: ⁊ victimas ⁊ ſacrificia ⁊ coniugia ſanctoꝝ ⁊ in terra ſaluatoris regnū. Que lȝ non ſeq̄mur dānare nō poſſumus qꝛ multi et eccleſiaſtici viri et martyres teſtantur: vnuſquiſq; abundet in ſuo ſenſu: ⁊ ꝺo iudici cūcta reſeruentur. f Et in tophet ſepeliē. ⁊c̄. Quod ſupꝛadixerat non vocabit̄ locus iſte ampliꝰ tophet ⁊ vallis filij ennon: ſed vallis occiſionis. hic apit ꝙ tāta in ip̄o ſolo cedes futura ſit: vt ibi aceruatim populus ſepeliat̄ ⁊ locus religionis fiat moꝛtuoꝛū tumulus. ⁊ ip̄a ciuitas q̄ huic imminet loco fiat ſicut tophet. g Et domus. Omnis domus reguȝ iuda ſicut locus tophet. Hoc in hebꝛeo non habetur: ſed a. lxx. interſeritur.

Et audi

a ſ vt videant qui intelligere deberent.
figuli teſteaȝ a ſenioꝛibꝰ ppl̄i et a ſenioꝛibꝰ a
a ſ vbi delubꝛū baal: ⁊ lucus ſyloe fontibꝰ irrigatus.
ſacerdotū: ⁊ egredere ad vallē filij ennon q̄ †
a ſ vl̄ leges: vel clamab: hebꝛeū enī charath hec tria ſignificat.
eſt iuxta introitū poꝛtę fictilis: ⁊ p̄dicabis b †
ibi verba q̄ ego loquar ad te: et dices: Au-
a ſ regie ſtirpis. b ſ populꝰ vt omnes inexcuſabiles ſint qui audire noluerunt.
dite dn̄i reges iuda ⁊ habitatoꝛes hierl̄m.
Hęc dicit dn̄s exercituū deꝰ iſrl̄: † Ecce ego
a ſ templum dei vbi baal ⁊ ara eius: ſupꝑ quam īmolauerunt: ⁊ incenderunt filios ſuos.
inducā afflictioneȝ ſupꝑ locum iſtum: ita vt
a oīs q̇ audierit illā: tinniant aures eiꝰ eo ꝙ
dereliquerint me: ⁊ alienū fecerit locū iſtū c
et libauerint ī eo dijs alienis quos neſcie- d
rūt ip̄i ⁊ patres eoꝛū et reges iuda: ⁊ reple e
uerūt locū iſtū ſanguine inocentū. Et ędi-
ficauerūt excelſa baalim ad cōburēdos fili f
b os ſuos igni ī holocauſtū baalim: q̄ n̄ p̄ce-
pi: nec locutꝰ ſum: nec aſcenderūt in coꝛ me
um. Propterea ecce dies veniēt dicit dn̄s:
c ⁊ nō vocabit̄ locꝰ iſte ampliꝰ tophet ⁊ val-
lis filij ennon ſȝ vallis occiſionis. Et diſſi- g h
pabo ꝯſiliū iudę ⁊ hieruſaleȝ in loco iſto: ⁊
ſubuertam eos gladio in conſpectu inimi
coꝛum ſuoꝛum ⁊ in manu quęrentium ani
d mas eoꝛum. Et dabo cadauera eoꝛuȝ eſcā
volatilibus cęli et beſtijs terrę. Et ponam i
ciuitatē hāc in ſtupoꝛem ⁊ in ſibiluȝ. † Om
nis qui p̄terierit ꝑ eam obſtupeſcet: ⁊ ſibi-
labit ſupꝑ vniuerſa plaga eius. Et cibabo k
eos carnibus filioꝛum ſuoꝛuȝ: ⁊ carnibus
filiarum ſuarum: ⁊ vnuſquiſq; carnes ami
ci ſui comedet ī obſidione et anguſtia in q̄
concludent eos inimici eoꝛum et quęrunt
a ſ omnino in romana captiuitate.
animas eoꝛum. Et conteres laguncula m ī l †
oculis viroꝛum qui ibunt tecum: et dices
ſ vt non reſtauretur poſt romanam captiuitatem ſicut poſt babyloniam.
e ad eos: Hęc dicit dominus exercituū: Sic
conteram populum iſtum ⁊ ciuitatem iſtā
ſicut conteritur vas figuli quod nō poteſt
a ſ in antiquum ſtatum.
f vltra inſtaurari. Et in tophet ſepelient̄: eo
ꝙ non ſit alius locus ad ſepelienduȝ. Sic
faciā loco huic ait dn̄s: ⁊ habitatoꝛibꝰ eiꝰ
ſ lxx. ruinam.
vt ponā ciuitateȝ iſtā ſicut tophet. Et erūt m
ſ palacia.
g domus hieruſalem ⁊ domus regum iuda
a ſ in ruina. ſ merito. b ſ idolatria.
ſicut locus tophet inmundę: omnes do-
mus in quarum domatibus ſacrificaue-
a ſ ſoli lune ſtellis. b ſ non contenti his.
runt omni militię cęli: et libauerunt liba-
mina dijs alienis. Venit autem hieremi- p
a ſ vbi fregit lagunculam pꝛeſentibus ſenioꝛibus quos duxerat ſecum.
as de tophet quo miſerat eum dominꝰ ad

patet in littera exceptis aliq̄bus que exponētur. a A ſenioꝛibus populi et a ſenioꝛibꝰ ſacerdotum. quia iſti pꝛe ceterꝭ tenebantur verba dei recipere ⁊ ad hoc populum inducere.
b Poꝛte fictilis. ſic nominabatur. quia ibi manebant figuli facientes vaſa fictilia: vt dicunt aliqui. Ra. Sa. dicit ꝙ extra ciuitatem pꝛope poꝛtā illaȝ pꝛoijciebantur fragmēta vaſorum fictilium: ꝑpter qꝺ ſic nominabat̄. c Et alienuȝ fecerunt locum iſtum. ſcilicet me. cuius cauſa ſubdit̄: d Et libauerīt in eo dijs alienis. idē enī locus non conuenit cultui demonum in idolis ⁊ cultui diuino. ſicut nec idem lectus marito ⁊ adultero. e Et reges iuda. ⁊ repleuerunt locum iſtū ſanguine innocentū. quod pꝫ de manaſſe rege. iiij. Reg. xxi. et de ioas qui interfecit ȝachariam in tēplo. ij. Paral. xxiiij. f Ad cōburēdos filios ſuos igni ī holocauſtū baalim. dicētes ſe imitari in h̓ abꝛaā. ſȝ hoc eſt falſū. qꝛ dn̄s ꝓhibuit īterfectionē innocentū. vnde ⁊ abꝛae volēti iſaac īmolare dictuȝ fuit a dn̄o: Ne extendas manū tuam ſuper pueruȝ ⁊c̄. Gen̄. xxij. Illud enī p̄ceptum fuit datum abꝛae ad declarationē ſue obedientie tm̄. ideo ibidē ſubdit̄: Nūc cognoui ꝙ timeas dominum ⁊c̄. id cognoſcere feci. g Sed vallis occiſionis. dicitur ab occiſione iudeoꝛū ibi futura. h Et diſſipabo ꝯſiliū iude. quo rebellauit regi babylonis contra conſilium hieremie. i Et ponam ciuitatem hanc in ſtupoꝛem ⁊ in ſibilum. exponatur ſicut capl̄o p̄cedēti. k Et cibabo eos carnibus filioꝛum ſuoꝛum. quia pꝛeualuit nimis fames in hieruſalem obſeſſa a chaldeis. iiij. Reg. vlt̄. l Et conteres lagunculam in oculis viroꝛum: vt oſtendas ſenſibili ſigno quod dixiſti verbo. m Et ponam ciuitatem iſtam ſicut tophet. ſcilicet abſq; domibꝰ ⁊ habitatoꝛibꝰ. n In quarum domatibus. id eſt tectis. o Sacrificauerunt omni militie celi. erāt autem tecta domoꝛuȝ plana: ⁊ ibi conſtituerūt homines altaria ad ſacrificandum militie celi. id eſt ſoli et lune et ceteris planetis in aſpectu eoꝛum.
p Venit autem hieremias ⁊c̄. Hic oſtenditur mandatum domini adimpletū ꝑ hoc ꝙ hieremias expleto mādato domini in tophet: venit inde ad atriū templi domini ad pꝛophetandum illud quod in tophet pꝛophetauerat: vt quod dixerat coꝛam paucis reiteraret coꝛam multis in atrio templi domini: vbi conueniebat populus ad oꝛādū ⁊ verbū legis audiēdū. ⁊ patet littera ex dictis.

† 4. Re. 21. c. 2. Pa. 6. c.
B
C
† Ge. 18. c.
D

 Moralit̄

G a E T audi.phaſ.Hic erat Ca.XX
pontifex templi ⁊ dignitate ſacer
dotij ꝑuerſe abutebať: nō vt do/
ceret ⁊ ſermone corripet ſed cruciatibus
Job.19.a exterreret.Dn̄s q̄z ⁊ apoſtolus Paulus
Act.22.f iuſſu pontific̄ ver
berabanť.nec mi/
rum ſi vſqꝫ hodie
ſerui dei a phaſcor
ceduntť ⁊ in carce/
rem mittunť: dať
enim hec poteſtas
a domino vt ſan/
ctorum fides oſtē/
datur. Nec vincit
qui cedit ſed q̄ ce/
ditur: ⁊ domini iu
dicium humiliter
patitur: nec recla/
mat ad verberātē
ſed conſiderat im/
perātez. b Cū/
qꝫ illuxiſſet. Notā
A da ꝓphete patien
tia atqꝫ prudētia:
miſſus in carcerez
tacet ⁊ ſilentio vin
cit iniuriaz nec tn̄
diſſimulat qđ ſcit
eſſe venturum: vt
ſaltem dei pōtifex
peccare deſiſtat et
dei clementiam de
precetť. c Non
phaſſur ⁊c̄. Juxta
ſuperiorē interpre
tationē qua phaſ/
ſur nomen fuerat
īmutatū vt appel/
lareť phaſcor om/
nes ſimiliter tranſ
tulerunt vt ſignifi
carent vel pauorē
vel pegrinationez
vel ſubleuationez
vel tranſlationez.
Nō phaſſur vo/
cauit domin⁹ ⁊c̄.
Mutatur nomen
pontificis: vt futu
rū demonſtret ſup
pliciuz. Quaſi nō
habebis oris ni/
gredinē ⁊ iniquū
B poteſtatis imperi/
um: ſed captiuus
ducer̄ in babylo/
nem. Hoc enī ſig/
nificat pauor vn/
diqꝫ: vt tremens ⁊
ſalutis incert⁹ huc
illucqꝫ circūſpici/
as: et veniētes ad
uerſarios reformi
des. d Sedu/
xiſti me domīe ⁊c̄.
Dicit ſe propheta
a domino deceptū
cui ſupra dictuz ē.
J.r.b Prophetaz in gē/
tib⁹ dedi te: et cō/
ſtitui te hodie ſup
g.⁊.ſ.r.⁊c̄. Qui/
bus xbis arbitratus ē nihil ſe ꝯ iudeos
dicturū ſ ꝯ gētes: ⁊ id̄o ꝓphetiā libenter
aſſūpſit. Nūc aūt res ī ꝯtrariū recidit vt
captiuitatez hieruſalē p̄dicans: pſecutio
nes ⁊ anguſtias ſuſtineat.

ꝓphetanduz: ⁊ ſtetit in atrio do
mus dn̄i: ⁊ dixit ad oēz populū:
a ſ Qui noluit cum eo ire in tophet.
Hec dicit dn̄s exercituuz de⁹ iſrľ:
Ecce ego inducā ſup ciuitatē hāc
ſ ſubditas.
et ſuper omnes vrbes ei⁹ vniuer
ſa mala que locutus ſum aduer/
ſ non iniuſte. b ſ dura ceruice: ⁊ incircūciſi cor
de: nec poſt multas impietates agūt penitētiā.
ſus eam: † quōniā indurāuerunt
ceruicem ſuam ⁊ nō audirent ſer/
mones meos. Ca. XX
ſ Lxx.faſchor q̄ interp̄tatur oris nigredo.
a E T audiuit phāſſur fili⁹ a†
a ſ verbū de quo nigredo generať
non vitio parentis ſed ſcelere dege/
nerantis.
emmēr ſacerdos q̄ cōſti/
tut⁹ erat p̄nceps i domo dn̄i hie/ b
remiā ꝓphetātē ſermones iſtos.
† Et ꝑcuſſit phaſſur hieremiā pro c
a ſ genus tormēti.
phetam: et miſit euz in nēruū qđ d e
a ſ filij dextere. b ſ q̄ non veritatē indicat ſed
iniuſtam pontificis poteſtatem.
erat in porta beniāmin ſupiōri i f
b domo dn̄i. Cūqꝫ illuxiſſet i craſti g
nū eduxit phaſſur hieremiā d̄ ner
c uo: ⁊ dixit ad eū hieremias: Non
phaſſur vocauit dn̄s nomē tuuz h
ſed pauorem vndiqꝫ: quia hec di i k
cit dn̄s: Ecce ego dabo te i pauo
rem ⁊ om̄es amicos tuos: et cor/
ruent gladio inimicorū ſuorū: et
oculi tui videbūt. Et omnē iudā
dabo i manu regis babylonis: ⁊
traducet eos ī babylonē: ⁊ ꝑcuti
et eos gladio. Et dabo vniuerſā
ſubſtantiā ciuitat̄ huius et oēm
laborē eius omneqꝫ p̄ciuz: ⁊ cun
ctos theſauros regū iuda dabo
in manu inimicoꝝ eorū: et diripi
ent eos ⁊ tollēt: et ducent eos in
babylonē. Tu aūt phaſſur et oēs
habitatores domus tue ibitis ī
captiuitatē: ⁊ i babylonē venies
⁊ ibi morieris: ibiqꝫ ſepelieris tu
⁊ omnes amici tui q̄bus prophe l
a ſ nō vera ⁊ triſtia: ſꝫ mēdoſa ⁊ ꝓſpera pollicēdo
d taſti mēdāciū. Seduxiſti me do/ m

Moraliter. † Hec dixit dominus vade ⁊ accipe la Ca.XIX
gunculam figuli teſteam. que moraliter accipiť qn̄ dilige/
ter humana fragilitas cōſideratur: que conſideratio ꝑtinet ad p̄dicatorem: vt ꝑ h
peccatores inducat ad celerem cōuerſionem. † Et egredere ad vallē filij ennon.
qui interpretať fons doloris: id eſt induc peccatores ad fontem lachrymarū ex do
lore vere cōtritionis. † Et p̄dicabis ibi verba mea. ſcꝫ
penas obſtinatorū in peccatis vt ptꝫ in littera ſequēti. et
ꝑ oppoſitum p̄mia veraciter cōtritoꝝ. Per hoc autez qđ
poſtea ſubditur. l† Et conteres laguncu̲lam in oculis
viroꝝ. ſignatur ꝙ p̄dicator non ſolum debet p̄dicare ver
bis ſed etiaz ſenſibilibus exemplis. in moralibus enī ma/
gis mouēt facta q̄ꝫ verba. ꝓpter quod dicit Greg.homel.
xxxviij. Cui⁹ vita deſpiciť reſtat vt ei⁹ p̄dicatio ꝯtēnať.
a E T audiuit. Supius Hieremias rep̄hē Ca.XX
dit populi maliciā. hic ꝯn̄ter ex h patiť iniuriam.
qꝛ ſicut dicit Johānes os aureū: Odiuz incurrit
q̄ arguit criminoſos. Et diuidiť in duas ptes: qꝛ p̄mo pa
tiť iniuriā a pōtifice. ſcđo a multitudīe. ca.xxvj. Prima i
duas: quia primo patiť iniuriā. ſecundo reſumit prophe/
tiam. ca. ſequēti. Prima adhuc in duas. quia primo Hie †J.7.le.17.c
remias iniuriā patiť. ſecūdo de hoc cōqueriť. ibi: Sedu/
xiſti. Prima adhuc in duas. qꝛ primo infertur Hieremie
iniuria. ſecundo declaratur eius conſtantia. ibi: Cunqꝫ.
Circa primū diciť: Et audiuit phaſſur ⁊c̄. princeps in do/
mo domini: id eſt ſummus ſacerdos ſiue pontifex.
b Hieremiā ꝓphetantem ſermones iſtos. de deſtructio
ne ciuitatis et templi. cuius contrariuz iſte phaſſur ⁊ alij
ſacerdotes aſſerebant. c Et percuſſit phaſſur Hieremi
am. actu loquentē in nomine domini ex quo grauior fuit
iniuria. d Et miſit euz in neruum. id eſt in cippum ne
poſſit exire ad prophetādum. e Quod erat in porta
beniamin ſuperiori. erat enim duplex porta ſic nomiata:
ſed vna erat in loco ſuperiori in qua erat cippus ille. † Jer.
f In domo domini. id eſt intra ſcepta ad templum perti
nentia. g Cunqꝫ illuxiſſet. Hic conſequenter oſtendi/
ditur Hieremie conſtantia: quia timore carceris nō dimi
ſit arguere maliciam pontificis. et etiam eius patiētia: qꝛ
percuſſus et incarceratus tacuit. liberatus aūt pontificē
conſtanter arguit vt oſtenderet ſe loqui non ex ip̄etu paſ/
ſionis: ſed ex inſtinctu diuine reuelatiōis. h Nō phaſ/
ſur vocauit do. ⁊c̄. phaſſur enim in hebreo ſonat os nigri
vel os nigrum. ⁊ per os intelligitur auctoritas precipien
di ratione pontificatus. ⁊ ꝑ nigredinem illius poteſtatis
abuſus: eſt ergo ſenſus: Nō phaſſur vocauit domin⁹ no
men tuum: id eſt ex ordinatiōe dei cito priuaberis poteſta
te qua abuteris. i Sed pauorem. In hebreo habetur:
Sed magur. ⁊ ſic eſt quedam alluſio ad aliud nomen i ſo
no. Significat tamē magur pauorem ſeu pauidū. in quo
deſignatur quod erat capiendus a chaldeis ⁊ in captiui/
tatem ducendus. ꝙ autē ſubdiť: k Undiqꝫ. deſignat
ꝙ non ſolus ip̄e: ſed etiam om̄es eius amici eſſent occidē/
di vel captiuādi ſm qđ Hieremias exponit cōiter. ⁊ patꝫ
lr̄a vſqꝫ ibi: l Quib⁹ ꝓphe. mē. ſ. ꝙ ciuitas non ſit tra
dēda i manib⁹ chaldeoꝝ. m Seduxiſti. Hic ꝯn̄ter Hie
remias ꝓ illata iniuria cōqueriť. ⁊ p̄mo dirigēdo ſmonē
ad deū. ſcđo ad ortū ſuū. ibi: Maledicta. Prima adhuc i
duas ptes. qꝛ p̄mo poniť Hieremie q̄rulatio. ſcđo ei⁹ ꝯſo
latio. ibi: Dn̄s aūt. Circa primū dicit: Seduxiſti me dn̄e.
Circa qđ ſciendū ꝙ cum deus ſit veritas ꝑ eſſentiam non
pōt aliquem ſeducere vel fallere ſm veritatem: ſed tn̄ ſm
eſtimationē falſā. ⁊ id̄o hec littera pōt dupliciter exponi.
Uno modo vt ſit verbū Hieremie exprimētis horrorē ſen
ſualitatis reſpectu ꝑſecutiōis q̄ ſibi inferebať in verbis ⁊
factis. lꝫ illā ꝑſecutionē acceptauerit ſm deliberationem
rōnis q̄ acceptabat penam tēporalem ꝓ domino ſuſtine/
re. ſicut xp̄s dicebat Luc̄. xxij. Pater ſi vis transfer a me
calicē iſtū. indicans ſenſualitatis horrorē. ⁊ ꝑ hoc ſe oſtē/
dens verum hoīez naturā ſenſitiuam habentē. tn̄ ſm rati
onē deliberatiuā acceptabat paſſionis calicē. ideo ſubde/
bat: Uerūtamē non mea volūtas fiat ſed tua. ⁊ ſic loquiť
Hieremias dicens: Seduxiſti me dn̄e ⁊ ſeduct⁹ ſum. id eſt
ꝑ hoc ꝙ miſiſti me ad ꝓphetandum incurri tantū maluꝫ
ꝙ ſm partem ſenſitiuam horreo ſupra modum. Alio mo/
do poteſt exponi vt ſit verbum Hieremie exprimentis illud quod de ip̄o dicebant
ſacerdotes et falſi ꝓphete qui reputabant eum ꝓphetam falſum. ⁊ ſic eſt ſenſus:
Si ſum ſeductus vt dicunt ſacerdotes ⁊ pſeudo ꝓphete: ſum ſeductus a te. qđ tn̄
eſt impoſſibile. aliqua enim ꝓpoſitio ꝯditionalis bene eſt vera cuius vtraqꝫ pars
eſt falſa ſcꝫ iſta: Si homo volat homo habet alas.

G Factus

Fortior

a Factus ſum in deriſum ꝛc̃. Propheta putauerat ſtatim futurum qđ dñs minabat̃: ꝛ populus eſtimabat qđ ſtatim nõ venerat nõ eẽ venturũ. Aug⁹. De adulterinis coniugijs. Reconciliari penitens non poteſt in eadẽ nequicia pſeuerando. Qui voluntate cõtinentiã elegerũt fecerunt eam eſſe neceſſitatis: quoniã iam ab illa ſine dãnatiõe deuiare nõ poſſũt.
b Et factus eſt mihi. Greg⁹. Propheta ꝙ ſe minime audiri conſpexit ſilẽtium appetijt: ſed cum creſcentia vel ꝯſcientia mala cerneret in eodẽ ſilentio non ꝑmanſit. Qui enim foris caluit ex tedio locutionis intus ignem ꝑtulit ex çelo charitatis. Inflãmantur quippe corda iuſtorũ cum nõ correcta creſcere cõſpiciunt: ac malorũ eorũq₃ culpe ſe ꝑticipes credunt: q̃s in iniq̃tate ſilẽdo ꝑmittunt. Unñ: Dđ:
Ps.38. Cõcaluit cor meũ ĩtra me: et ĩ me.m. ex.ig. Lxx. Quia amaro ꝟbo meo ridebo: ꝑuaricationẽ ꝛ miſeriã inuocabo. Quaſi ſcio p̃ſentem triſticiam
Mt.5.a futuro gaudio cõmutandã. vñ: Beati flentes quoniã ipĩ ridebũt. idđ miſeriam ꝛ iniq̃tatẽ afflictionẽq₃ libenter ſuſtineo: cupio: inuoco: breuitatẽ iniurie felicitatis eternitate compenſans.
c Et tu domine. Solus deus eſt qui ꝓbat iuſticiam ſicut ſolus eſt q̃ cordis videt ꝯſcientiã. Unñ: Jeſus ſciens cogitatiões hominũ: non ex ꝓfectu vt q̃dam putant: ſed natu
Ps.142. ra deus eſt. Cui ſimile: Nõ iuſtificabit̃ in ꝯſpectu tuo oĩs viuẽs. In virtutibus. ſ. multo minus ergo in peccatis mortuus.
d Uideam queſo ꝛc̃. Cum ſciat iuſtus ſe deum habere pugnatorẽ in patientia tñ fragilitat̃ humane qđ nouit eẽ vẽturũ iã nunc videre deſiderat.
e Tibi enim.
Ro.12.c Qui dicis: mihi vindictã ꝛ.e.r.ꝛc̃. Felix ꝯſciẽtia cui⁹ cauſa dño reuela
Eph.5.c tur. vnde apl̃s: Om̃e qđ manifeſtat̃ luxẽ.
f Quia libe. Paup ſpiritu vindictã a dño ꝯſecut⁹ laudat: et ſe de manu peſſimoꝝ erutũ gloriatur. Hoc aũt nõ fit merito ſ₃ eius gr̃a qui pauperẽ liberauit: q̃ nõ amat diuitias ſupbie corruentis ſ₃ humilitatem pauperis liberati.
g Maledicta di. In q̃nta mẽſe. i. auguſto natus ẽ Hieremias: ꝛ eodẽ deſolata eſt ciuitas a chaldeis et romanis et eadem die q̃ nat⁹ fuerat: ꝛ ꝓpt̃ hãc miſeriã quã ꝓuiderat dicit: maledicta dies ꝛc̃. Hebrei q̃ntũ menſem q̃ ciuitas capta tẽpluq₃ ſubuerſũ eſt natiuitati Hieremie ſuppũtãt inextricabilibus argumẽt̃ ꝛ incredibilib⁹. Qđ ſi probare potuerint quõ teſtimoniũ Job exponẽt niſi ꝛ illũ diẽ p̃figurationẽ ꝛ vaticiniũ future ſubuerſiõis tẽpli autumẽt.
h Maledict⁹ vir ꝛc̃. Qui putãt aĩas fuiſſe in celeſtib⁹: ꝛ đ meliori in peiorẽ ſtatũ p̃cipitatas: ꝛ his hmõi vtũt̃ teſtimonijs: ꝙ. ſ. meli⁹ fuerit ĩ celeſtib⁹ q̃₃ ĩ terrenis cõmorari ꝛ corpe indui. Nos ꝟo ſ₃m illđ bea
Job.3.a ti Job: Maledicta dies ĩ q̃ nat⁹ ſũ ꝛ nox illa ĩ q̃ dixerũt: ecce maſcul⁹: et maledict⁹ hõ q̃ annunciauit pr̃i meo dicẽs: nat⁹ ẽ tibi puer. Hoc teſtimoniũ exponimus: vt ſc₃ melius ſit nõ eſſe q̃₃ in ſupplicijs eſſe. Unde mors viri requies ẽ cui clauſit de⁹ viã ſuã.
Et quare

mine et ſeductus ſum: fortior a
a ꝗ: putant me omnia mentitum.
a me fuiſti ꝛ inualuiſti. Factus b
ſum in deriſum tota die. Om c
a Apoſtol⁹: Habẽtes dãnationẽ quoniã primam fidem irritam fecerunt.
nẽs ſubſãnabant me: quia iã d
olim loquor vociferãs: iniqui
hoſtium. babyloniam.
b tatem ꝛ vaſtitatẽ clamito. Et e f
dum tarditatem prophetie putant eſſe mẽdacium.
factus eſt mihi ſermo domini
in opprobrium ꝛ ĩ deriſũ tota
a id eſt non loquar vltra verba eis: nec nomen illius nominabo.
die. Et dixi: Nõn recordabor g h
a hec verecunde q̃dem ſed ſtulte cõſtituit.
eius neq₃ lõquar vltra in no
a ſermo non ore ꝓlatus. vnde Paulus: Si euãgelizauero non eſt mihi gloria: neceſſitas enĩ mihi incũbit. etiam alibi: Incitabat̃ ſpiritu ꝛ tota mente feruebat.
mine illius. Et fãctus ẽ in cor i k
de meo quaſi ignis exęſtuãs:
clauſuſq₃ ĩ oſſibus meis: ꝛ de l
feci ferre non ſuſtinens† Audi m n
ui enim contumelias multoꝝ
et terrorem in circũitu. Perſe o p
quimini ꝛ ꝑſequamur eũ: ab q
omnib⁹ viris qui erãt pacifici
mei ꝛ cuſtodiẽtes lat⁹ meum. r
Si q̃ modo decipiat̃ ꝛ ꝓualea s t
mus aduerſus eũ: ꝛ ꝯſeq̃mur v
a nos quoq₃ in ſimili perſecutione idem dicamus. gratia.
vltionem ex eo. Dõminus au x
tem mecũ ẽ quaſi bellator for
a vel ideo ꝑſecuti ſũt: ꝛ ĩtelligere nõ potuerũt ꝓpheram ſc₃ vnde confuſio eis erit.
b quia ꝑſequuntur.
tis: Idcircõ qui ꝑſequũt̃ me
cadẽt: ꝛ infirmi erũt ꝛ confun
dent̃ vehementer: quia non ĩ y
tellexerunt opprobriũ ſempi
a qđ nulla obliuione delebitur.
c ternũ quod nunq̃₃ delebit̃. Et z
vel qui ꝓbas iuſta.
tu domĩe exercituũ probator a
d iuſti qui vides renes ꝛ cor: vi b c
deã queſo vltionẽ ſuã ex eis.
e † Tibi enim reuelaui cauſã me d
am. Cãtate domino: laudate
f dominũ: quia liberauit aĩam
a ſpũ q̃ nõ habet diuitias huius ſeculi: q̃s q̃ habet recipit cõſolationem ſuam.
pãuperis de manu malorum.
g † Maledicta dies ĩ qua natus e†
ſum: dies in qua peperit me
mater mea non ſit benedicta.
a iure vel q̃ maſculũ nũciat natũ maledicitur: q: eius nuncio reprobum gaudiũ noſtri corruptoris indicatur.
h Maledictus vir qui annũcia f†
uit patri meo dicens: natus ẽ
tibi puer maſcul⁹: ꝛ quaſi gau

a Fortior me fu. q: me horrẽtem ꝓphetare ꝓpter malũ ĩminẽs: ꝓphetare feciſti: nõ ꝑ violentiã q̃ libero arbitrio nõ põt inferri: ſ₃ ꝑ ei⁹ inclinationẽ q̃ vertit̃ ad voluntatem diuinã. Prouer. xxi. Cor regis in manu dñi quocũq₃ voluerit inclinabit illud.
b Fact⁹ ſũ ĩ deriſũ tota die. i. continue.
c Oẽs ſubſannãt me. ẽ autẽ ſubſannatio q̃daꝫ ſpecialis deriſio ſic nominata a naſo rugato.
d Quia iã olim lo. voci. iniq̃tatẽ. populi.
e Et vaſtitateꝫ clamito. i. deſtructionẽ terre ꝓpter peccata ſequentem. ꝓpter hoc enĩ deridebãt Hieremiaꝫ tanq̃₃ falſũ ꝓphetã: q: diu ante iſta predixerat et nõ euenerãt.
f Et fact⁹ ẽ mihi ſermo dñi ĩ opprobriũ. q. d. nõ dixi iſta de capite meo ſed de p̃cepto diuĩo.
g Et dixi. i. cogitã do decreui ſ₃m impulſũ ſenſualitatis.
h Nõ recordabor ei⁹ ꝛc̃. i. non ꝓphetabo ampli⁹.
i Et fact⁹ ẽ. ſ. ſmo dñi.
k In corde meo q̃ſi ignis eſtuãs. q̃ nõ põt retineri quin exterius ꝓdeat.
l Et defeci. a ꝓpoſito quo tacere ꝓpoſueram.
m Ferre nõ ſuſtinẽs. ſ. impulſũ dñi ad ꝓphetanduꝫ q̃n exequerer q̃₃uis viderẽ inde ꝑſecutionẽ mihi ĩminentẽ. ideo ſubdit̃:
n Audiui enĩ ꝯtumelias. ĩ ꝟbis. C
o Et terrorẽ. in factis.
p Perſequimini ꝛ ꝑſeq̃mur. ꝟba erãt aduerſarioꝝ Hieremie mutuo ſe exhortantiũ ad ei⁹ ꝑſecutionẽ.
q Ab oĩbus viris q̃ erãt pacifici mei. ꝛ ſ₃ erat grauiſſimũ: q: nulla peſtis grauior ad nocẽdũ q̃₃ familiaris inimicus. † Ps.30.
r Et cuſtodientes latus meũ. i. mihi inſidiãtes ex oĩni latere ad me ſubuertenduꝫ ꝑ verba deceptoria. ideo ſubdit̃:
s Si quo modo decipiat̃. i. ad noſtrã ſnĩaꝫ ꝑtrahatur: vt dicit Ra. Sa.
t Et p̃ualeam⁹ aduerſus eum. ita ꝙ dictũ noſtrũ approbet̃ ꝛ ſuum reprobet̃.
v Et ꝯſequã. vl. ex eo. ꝑ ei⁹ mortẽ. q: ſi primã ꝓphetiã retractaſſet dicẽdo contrariũ reputaret̃ ꝯuict⁹ de falſitate ꝓphetie. ꝛ ſic ĩterficeret̃ ſ₃m legẽ.
x Dñs aũt. Hic ꝯñter ponit̃ Hieremie ꝯſolatio. q: ſentiebat diuinũ adiutoriũ ſibi aſſiſtens. ideo dicit: Dñs autem mecũ ẽ ꝛc̃. et ptꝫ lr̃a vſq₃ ibi:
y Quia non ĩtel. op. ſem. i. penã gehẽne q̃ eterna ẽ p̃ oculis non habuerunt.
z Et tu do. exer. i. angeloꝝ.
a Probator iuſti. i. ei⁹ approbator.
b Qui vi. re. et cor. i. corp⁹ ꝛ aĩaꝫ. vl̃ affectiões ꝛ cogitationes.
c Uideã q̃ſo ꝛc̃. hoc dicit nõ ſitiẽs penã ſ₃ dei iuſticiã.
d Tibi enĩ re. ꝛc̃. nõ tibi aliq̃d manifeſtãdo qđ ignores. q: hoc eſt impoſſibile: ſ₃ auxiliũ a te poſtulando. ꝛ q: ĩtellexit ſe exauditũ. idđ ĩuitat alios ad laudandũ deũ ſecũ dicẽs: Cãtate dño ꝛc̃.
e Maledicta. Hic Hieremias q̃rulat̃ dirigens ſermonẽ ad ortũ ſuũ. et primo ad tp̃s ſui ortus dicẽs: Maledicta dies ꝛc̃. nõ ſũt impatientis ꝛ deſperantis verba ſed ĩ hoc exprimit horrorẽ ſenſualitat̃ reſpectu mali ĩminentis. de qua tamen ratio patienter D tolerabit: ſicut ſanctus Job exemplar patientie dixit: Pereat dies in qua natus ſũ ꝛc̃. et ſic eſt ſenſus: Maledicta dies in qua ꝛc̃. id eſt ſi ſequerer ſenſualitatis horroreꝫ: tempori natiuitat̃ mee maledicerem: ſicut † Job.3.a etiam aliqui ſe interficiũt p̃ horrore mali p̃ſentis vel ĩminentis. Põt etiaꝫ hec lr̃a exponi vt ſit verbũ Hieremie recitãtis ꝟba aduerſarioꝝ ſuoꝝ natiuitati Hieremie maledicentiuꝫ. ſcđo dirigit verbũ ad p̃ncipia ſui ortus. ſ. ad patrẽ et matrem dicens:
f Maledict⁹ vir ꝛc̃. ꝛ exponat̃ dupliciter ſicut littera precedens. Uno modo referendo ad ſenſualitatem. Alio modo ad aduerſarios Hieremie.
Sit homo

Job.3.d Et q̄re data ē miſero lux ⁊c̄. Et meli⁹ illi erat ſi
Mat.26.c natus non fuiſſet. non ꝙ ſit qui natus non fue
rit: ſꝫ ꝙ melius ſit nō eſſe q̄ꝫ male eſſe. Aliud ē
enim omnino nō eſſe. aliud cum ſit abſqꝫ vlla ī
termiſſione cruciari: ſicut mortē quietā vite mi
ſere preferimus vnde
Amos.5.e Amos diē tenebrarū
diem afflictiōis appel
Gen.47.b lat: ⁊ iacob eo ꝙ vixe
rit ī labore ⁊ anguſtia
dies vite ſue paruos
et peſſimos vocat. Et
Gal.1.a Paulus: Ut eriperet
nos de preſenti ſeculo
nequā: et redimētes tē
Eph.5.d pus q̄m dies mali ſūt.
Maledictus vir ⁊c̄. In pſona ꝓphete fluctuātis humani generis mutabilitas deſignaꝛ: per patrem illius iſte de q̄ naſcimur mūdus exprimitur. Uir q̄ natiuitatem noſtrā annūciat patri noſtro antiquus hoſtis eſt: q̄ cū nos in cogitatiōibus
A fluctuare ꝯſiderat: malorum mentes ad perſuaſionem noſtre deceptionis inſtigat. Cumqꝫ nos agere īfirma cōſpexerit: ea quaſi fortia fauoribus extollit: ⁊ q̄ſi maſculos natos loq̄ꝛ cū corruptores veritatꝭ vel īnocētie per mēdaciū nos extitiſſe gratulaꝛ. Patri ḡ maſculū natū denunciat: q̄n huic mūdo euꝫ quē pſuaſerit factū īnocentie corruptorem demōſtrat. Nam cum cuilibet peccanti ac ſuperbienti dicitur: feciſti ſicut vir: quis alius q̄ꝫ natus maſculus ī mūdo nūciaꝛ? Ca. XXI

B Uerbum qd̄ ⁊c̄. Quādo miſit ad eū ⁊c̄. Notandum ꝙ in ꝓphetis ⁊ maxime in Ezechiele ⁊ Hieremia neqꝫ rerum neqꝫ tempor̄ ordo ſeruatur. Sed prepoſtere quod iuxta hiſtoriam poſtea factum ē prius refertur: ⁊ ecōuerſo. Aliud eſt enim hiſtoriam aliud ꝓphetiam ſcribere. Unde ī pſenti loco Sedechiaſ q̄ cū vrbe hierl̄m capt⁹ ē mittēs ſcribiꝛ ad hieremiā: ⁊ eo tp̄e q̄ obſidebaꝛ hierl̄m: ⁊ poſtea narraꝛ hiſtoria fratris ei⁹ ioakim: q̄ an̄ eū regnauit: ⁊ ioachin .i. iechonie q̄ fuit fili⁹ ioakim de q̄b⁹ d̄r in ſequentibus.

b Phaſſur fi. ⁊c̄. Supra pōtifex phaſſur ſiue phaſchor q̄ ꝑcuſſit Hieremiā prēm habuit Emmer: h̄ aūt phaſſur fili⁹ ē melchie: nō enī ē idem.

c Ecce ego ⁊c̄. Quaſi fruſtra repugnare vultꝭ ⁊ arma bellica ꝑparatꝭ q̄ꝛ ī media vrbe vſū tm̄ habebitꝭ vt armati eē videamini. Nō enī habuerūt hoſtes q̄s vincerēt ſꝫ tm̄ q̄s caperent.

dio letificauit euꝫ. Sit homo ille a†
(a ſ. ſodoma ⁊ gomorra.)
vt ſūt ciuitātes q̄s ſubuertit dn̄s
(a ſ. vt ꝑ omne tēpus ſit in luctu.)
⁊ non penituit eū. Audiat clāmo b c†
(a ſ. omnia hyꝑbolice.)
rē mane et vlulātū in tēpore me
(ſ. dominus.)
ridiano: q̄ nō me interfecit a vul d†
ua vt fieret mihi mr̄ mea ſepul
chrū: ⁊ vulua eius ꝯceptus ęter e
(a ſ. cauſas exponit quare mortē ꝑferat vite.)
nus. † Quāre de vulua egreſſus
ſum vt viderem laborem ⁊ dolo
rem: et conſumerentur in confu
ſione dies mei? Ca. XXI

a Uerbum quod factuꝫ eſt f†
ad hieremiā a domino:
(a ſ. occulte volēs vl̄ populū vel principē ſcire qd̄ dominus reſpondeat.)
quāndo miſit ad euꝫ rex ſedechi
b as phaſſur filium melechię: et ſo g
phoniā filiū maaſię ſacerdotē di
cēs: † Interroga pro nobis dn̄m h
(ſ. iam enim ciuitas obſeſſa erat.)
q̄ꝛ nabuchodonoſor rex babylo
nis prĕliaꝛ aduerſuꝫ nos: ſi forte
faciat nobiſcuꝫ dominus ſ̄m om
nia mirabilia ſua: ⁊ recedat a no
bis. Et dixit hieremias ad eos: i
ſic dicetis ſedechię. Hęc dicit do
c min⁹ de⁹ iſrael. Ecce ego cōuertā k
vaſa belli quę in manib⁹ veſtris
ſunt: et q̄bus vos pugnatis ad
uerſum regē babylonis et chal
dęos q̄ obſident vos in circūitu
murorū: ⁊ ꝯgregabo ea in medio l m
(a ſ. non chaldei.)
ciuitatis huius: ⁊ debellabo ēgo n
(a ſ. vindicta aperta.)
vos ī mānu extēta: et in brachio
(a ſ. cōtra peſſimos. ſ. vl̄ ꝓ. b ſ. ꝯ̄ min⁹ peccātes.)
forti: ⁊ ī furōre ⁊ ī indignātiōe ⁊ ī
(a ſ. ꝯ̄ mediocriꝛ peccātes. b ſ. vel ſuꝑ habitatores)
irā grādi: ⁊ ꝑcutiam hābitatores
(terre. a ſ. terrene. b ſ. rōnales. c ſ. ſimplices.)
hui⁹ ciuitātꝭ. Hoiēs ⁊ bēſtię peſti
(a ſ. diploide. b ſ. aię nō corporis tm̄.)
lētiā māgna mōrieꝛ. Et p⁹ h̄ ait o

ſ Dabo

a Sit hō ille vt ſūt ciuitates .ſ. ſodoma ⁊ gomorra ⁊ alie de quib⁹ habetur Gen. xix. b Et nō penituit eū. q̄ꝛ illas nō reparauit. ⁊ ſic ad modū penitētis nō ſe habuit. c Audiat clamorē ⁊c̄. i. ꝯtinue audiat terrorē fremitus belli ⁊ aduerſarior̄. d Qui nō me ⁊c̄. i. q̄ꝛ me non interfecit ante natiuitatē. e Et vulua ei⁹ ⁊c̄. ita ꝙ nunq̄ꝫ ꝓceſſiſſem ad ortū. Cetera patent. Et illa que dicunꝛ hic ex parte matrꝭ poſſunt exponi dupliciter: ſicut ꝑdicta ex ꝑte patris. Aliqui autem verba ꝑdicta Hieremie exponūt tāq̄ꝫ dicta ab eo ex ſubita mentis turbatione. ſcripſit tn̄ ea ex deliberatione: vt nō de venia deſperem⁹: ſi aliquādo ex mētis turbatione verba indebita ꝓferam⁹. Alij vero dicūt ꝙ Hieremias hic loquiꝛ in pſona populi in deſtructione ciuitatis ſic affligendi ꝙ maledicit natiuitati ſue ⁊ conceptui. Sed due expoſitiones prime videnꝛ magꝭ rationabiles ⁊ magis conſone alijs locis ſimilibus ſacre ſcripture. Ca. XX

Moraliter. a† Et audiuit phaſſur ⁊c̄. Per Hieremiaꝫ q̄ fuit magnus ꝑdicator in veteri teſtamento: myſtice ſignatus fuit Paul⁹ ꝑdicator veritatis in nouo. ꝑ phaſſur vero qui tempore Hieremie fuit princeps in domo domini: ſignatus fuit Ananias pōtifex tempore Pauli † Joh. ca. 1
vt habeꝛ Actꝭ. xxiij. ⁊ ſic phaſſur ꝑcuſſit Hieremiam ꝓphetam veritatis. ſic Ananias precepit ꝑcutere os Pauli veritatē ꝑdicantis. ⁊ ſicut Hieremias denūciauit miſeriā futurā ipi phaſſur ⁊ amicꝭ ſuis. ſic Paulus dixit Ananie: Percutiet te dn̄s parieſ dealbate: qd̄ videꝛ impletū fuiſſe ꝑ romanos. nā cū capta ciuitate hierl̄m ſacerdotes peterēt miſericordiā Tytus ꝑcepit eos occidi dicēs eos eſſe degenerꝭ animi q̄ cuperent ſuꝑuiuere tēplo ⁊ numini. c† Maledicta dies in qua nat⁹ ſum. ſ̄m moralē ſenſum h̄ diciꝛ in pſona peccatoris ⁊ de natiuitate ipſius ꝑ culpā: in q̄ natiuitate diabol⁹ ē pater: ⁊ ꝯcupiſcētia ꝑ diabolū excitata mater. Unde d̄r Joh. viij. Uos ex patre diabolo eſtꝭ. Dies aūt hui⁹ natiuitatis eſt ꝓductio act⁹ exterioris † Joh. q̄ dies malediciꝛ: cū homo pctm̄ ſuū ꝑ verā pn̄iaꝫ deteſtaꝛ. f† Maledict⁹ vir q̄ annūciauit patri meo d. quia nat⁹ eſt tibi puer maſculus: ⁊ q̄ſi gaudio letificauit eū. hic vir eſt adulator peſſimus q̄ pctm̄ attribuit vtuti vt homicidiū probitati: et ſic de ſimilib⁹. ⁊ inde pater diabol⁹ letificaꝛ: q̄ꝛ de pctō ꝑpetrato ⁊ d̄ adulatione ſequenti gratulaꝛ. a† Sit hō ille vt ciuitates q̄s ſubuertit dn̄s. q̄ꝛ talis adulator ē gehēne dignus. c† Audiat clamorē mane ⁊c̄. i. ſit in ꝯtinuo dolore. d† Qui nō me īterfecit a vulua. pctm̄ a vulua īterficiꝛ: cū an̄ actū exteriorē ꝑ pn̄iaꝫ deleꝛ. Ca. XXI

f Uerbū ⁊c̄. Hic Hieremias p⁹ illatā ſibi iniuriā reſumit ſuā ꝓphetiā. ⁊ diuidiꝛ in duas. q̄ꝛ pmo reſumiꝛ ꝓphetia. ſcd̄o q̄ꝫtū ad ꝑtē oſtēdiꝛ īpleta. ca. xxiiij. Prima adhuc diuidiꝛ in duas ꝑtes. q̄ꝛ primo ꝓphetat ꝯtra habitatores hierl̄m generaliter. ſcd̄o cōtra maiores ſpecialiter. caplo ſequēti. Prima in duas. q̄ꝛ primo ponitur Sedechie regꝭ petitio. ſcd̄o Hieremie reſponſio. ibi: Et dixit. Circa primū dicitur: Uerbū ⁊c̄. q̄n miſit ad eū rex Sedechias. Ex h̄ patet ꝙ liber iſte non ꝓcedit ſ̄m ordinē tēporis. quia ſequenti caplo ⁊ pluribus alijs ſcribunꝛ plura q̄ anteq̄ꝫ regnaret Sedechias fuerunt facta: vt videbiꝛ infra. g Phaſſur filiū Helchie. ex hoc patet ꝙ iſte ē alius ab illo Phaſſur q̄ poniꝛ ca. ꝑcedenti: q̄ꝛ ille diciꝛ fili⁹ Emmer. h Interroga ꝓ nobis dn̄m. in obſidiōe ⁊ anguſtia poſiti recurrerūt ad Hieremiā cui⁹ an̄ ꝯtēpſerant ꝓphetiā: ſicut dn̄s ꝑdixerat ſibi. ſ. ca. xv. Cōuertenꝛ ipi ad te ⁊c̄. i Et dixit. Hic ponitur Hieremie r̄ſio. ⁊ diuidiꝛ in duas ꝑtes. q̄ꝛ pmo denūciat futurū exterminiū. ſcd̄o dat ꝯſiliū. ibi: Et ad populū. Circa primū dicit: k Ecce ego ꝯuertam vaſa belli. i. inſtrumēta bellica: q̄ꝛ mō loquēdi hebraico inſtrumēta cuiuſlibet artis dicunꝛ eius vaſa. ⁊ dicit: Conuertam ſcꝫ in nocumentū veſtrū. ex hoc enim ꝙ iudei reſtiterunt q̄ꝫtum potuerūt chaldei fuerunt eis magis duri. ⁊ idem ſignificaꝛ ꝑ h̄ qd̄ ſeq̄ꝛ: l Et ꝯgre. ea. i. inſtrumēta bellica. m In me. ci. hui⁹. i. ī nocumētū ei⁹ mō dicto. n Et debellabo ego. ex q̄ ptꝫ ꝙ nabuchodonoſor nō debellauit iudeos vtute ꝓpria ſed diuina: quia in hoc erat inſtrumentū dei: ſicut Athila rex hunor̄ dixit ſancto Lupo trecēſi ſe eſſe flagellū dei. Cetera patent vſqꝫ ibi: o Et poſt hoc ait dn̄s. dabo Sedechiā: q̄ꝛ capta ciuitate fugit cū virꝭ bellatorib⁹: ſed captus fuit a chaldeis cū inſequentib⁹: ⁊ ad regem babylonis adductus qui ī cōſpectu

Ba Dabo ſedechiā ⁊c̄. Primum de vni/
uerſa vrbe ꝓphetatum eſt: nunc ꝓprie ſe/
dechie ⁊ populo eius q̄ ſupeſt peſti fami
et gladio ꝙ a nabuchodonoſor capien/
dus ē: ſic ⁊ īterficiēdus cū amicis ſuis:
nec vllā ſperet miſericordiā cū fedus ꝑ/
iurio vigilauerit. b In manu. In ma
nu nabuchodonoſor re.b. ⁊ in manu ini
micoꝝ eius. Hec in.lxx. nō habentur.
c Neqꝫ parcet ⁊c̄. Lxx. ita: nō parcam
neqꝫ miſerebor. Sed melius eſt iuxta he
braicū vt crudelis ⁊ inflexibilis ſit ſen
tentia regꝰ ꝙ̄ domini. d Et ad popu/
lum. Nuncijs regis q̄ venerant ad ꝓphe
tam vt interrogaret dn̄m ſupiora rn̄dit
q̄ nunciarēt regi: nunc hortatꝰ vt rn̄deat
ꝓplo ⁊ dat ꝯſiliū vt trāffugiant ad chal/
deos ꝯtra voluntatē regis: qd̄ ꝓphete
fuiſſe periculoſū nemo dubitat: vnde ⁊
Hie.20.d mortem ſibi imprecatꝰ dicēs: Maledicta
dies in q̄ natus ſū. e Ecce ego do co.
⁊c̄. Sunt q̄ hunc locū ſm̄ tropologiā ſic
exponūt: meliꝰ ē ſe tradere ſecularibꝰ di
ſciplinis et maxime philoſophicis: ꝙ̄ in
eccl̄ia illa pmanere in q̄ fames ſit ſm̄o͞is
dei: ⁊ oīs populꝰ hereticoꝝ gladio ⁊ do/
ctrine penuria ⁊ peſte heretica moriatꝰ.
f Judicate mane ⁊c̄. In h̄ loco clemen
tia dei demōſtratꝰ: cū enī ſupra dixiſſet:
Poſui faciē meā ſup hāc ciuitatē in ma
lum ⁊c̄. Nūc ꝓuocat eos ad ſalutē iā vr
gente ſnīa: nō ꝙ ignoret vrbē eſſe capiē/
dam: ſꝫ liberū hoīs demōſtrat arbitriū:
vt ꝓpria volūtate videatꝰ ſubire pericu/
lū. Nō ſaluator ſciebat populum nega
turū ⁊ ſe crucifigēdū ⁊ h̄ ſepe aplīs dixe/
rat: ⁊ nihilominꝰ ad pnīaꝫ cōmonebat:
vt q̄cq̄d poſtea ſuſtinerēt vitio ſuo acci/
deret eis nō duricia cōminantis.
g Ecce ego ⁊c̄. loquar cōtra hierl̄m q̄
obſeſſa eſt. Vl̄ ſicut tyrus mari ita baby
lonio cingitꝰ exercitu ⁊ euadere non pōt.
Vel q̄ſi petra duriſſima ſe inexpugnabi/
lē ⁊ robuſtā putat ꝓ ſoliditate ⁊ magni/
tudine muroꝝ. h Habitatricem val.
Lxx. qui habitas in valle ſor atqꝫ cāpe/
ſtri. Pro q̄ Symmachꝰ petram Theo/
dotio oppreſſum. Aquile pͥma editio ſo/
lidū. Scd̄a tyrum. Sor enim ſiue ſur lin/
gua hebrea tyrū ⁊ ſilicē coartatā ſonat.
i Viſitabo ſup ⁊c̄. Hregꝰ. qꝛ peccatis
alijs adiūxerūt pctā q̄ ꝑpetrātꝰ ꝑ ꝯſiliū.
Nō tā praue facta dn̄s ꝙ̄ ſtudia prauita
tis iſeq̄tꝰ. In factꝰ enī ſepe īfirmitate ſepe
negligētia: in ſtudijs xͦo malicioſa ſemp
Pſ.1. ītētiōe peccatꝰ. Vn̄: Et ī cathedra peſtilē
tie nō ſedit. In pūerſi ꝯſilij cathedra ſe/
det q̄ tanta iniq̄tatis elatiōe attollitꝰ: vt
implere malū etiā ꝑ ꝯſilia conetꝰ. Ma/
gis delinq̄t ille q̄ ſtudioſe ⁊ ſciēter pecca
tum cōmittit: ꝙ̄ ille q̄ ignorāter ⁊ ex fra/
gilitate. k In ſaltu. Hieruſalē ⁊ ad/
iacentem regionē que frugiferas arbo/
res bonoꝝ opeꝝ non habebat. ⁊ ideo in/
cendio digna. Nō pulchre vallē cāpeſtrē
appellat: q̄ſi ꝑuiam hoſtibus: non mon
tem excelſum: q̄ difficile aſcendatꝰ. Vnde
Eſa.22.a Eſaias: Viſio vallis ſion. Ca. XXII

l h Ec dicit do. Hic ſermo dn̄i factꝰ
eſt ad ꝓphetam anteqꝫ Sedechi
as ad eū miſerit nūcios: vl̄ poſt/
ꝙ̄ pͥcepit nuncijs q̄d annunciarēt regi.
Hec dicit dn̄s: Precipitꝰ Hieremie vt
nō ꝑ nūcios ſꝫ ꝑ ſeipm̄ loquatur regi. Et
aduertenda diuina ſapientia: ꝑ nūcios
iubet triſticia nunciari. ꝑ ipm̄ ꝓphetam
non triſtia: ſꝫ quid facere debeat: vt im/
pendentē ſcꝫ fugiat dei ſententiam.

Facite

a dn̄s. Dabo ſedechiā regē iu/
da et ſeruos eius ⁊ populū a
eius ⁊ q̄ derelicti ſūt ī ciuita/
te hac a peſte et gladio et fa/
b me ī māu nabuchodonoſor
regis babylonis: ⁊ in manu
inimicoꝝ eoꝝ: ⁊ ī manu q̄ren
tiū aīam eoꝝ: ⁊ ꝑcutiet eos ī
c ore gladij: ⁊ non flectetꝰ neqꝫ
d parcet neqꝫ miſerebitꝰ. Et ad
populum hunc dicetꝰ: Hec di
e cit dominus deus † Ecce ego †
do corā vobis viā vite: ⁊ †
viā mortis. Qui habitaue b†
rit ī vrbe hac: morietꝰ gladio c
a quaſi hoc q̄dem graue: ſꝫ leuius ē in ca/
ptiuitate viuere ꝙ̄ mori gladio. ⁊ fa. ⁊ p.
et fame et peſte. Qui autem †
egreſſus fuerit et trāſfugerit d† e
ad chaldeos q̄ obſident vos
viuet: et erit ei anima ſua q̄/ f† g†
ſi ſpolium. Poſui enī faciem
meā ſuper ciuitatē hāc in ma
lum ⁊ non in bonū ait domi
nus. In manu regis babylo
nis dabitur ⁊ exuret eā igni.
dicens q̄ ſupra populo. regie domui h̄
ꝓprie pͥdicitꝰ ꝓ cuius culpa maxime ciuitas
obſidetꝰ. vt penitentia emendet errorem. et
clementiam domini conſequatur.
Et domui regis iuda. Audi/ h
te verbū dn̄i domus dauid.
f † Hec dicit dn̄s: Judicate ma i
a in luce iuſticie. pauperē.
ne iudiciū: ⁊ eruite vi oppreſ/
a diuitis. quaſi nō accipias ꝑſonā ī iu/
dicio. b quaſi ſi hoc feceritis ignis furo
ris mei non inueniet in vobis materiā quā
conſumat.
ſum d̄ manu calūniantis: nē
forte egrediatur vt ignis in/
dignatio mea: et ſuccendatꝰ:
a hoc in.lxx. non habetꝰ.
et non ſit qui extinguat pro/ k
pter maliciam ſtudiorum ve
g h ſtrorū. Ecce ego ad te habita l m
tricem vallis ſolide atqꝫ cam
peſtris ait dn̄s: Qui dicitꝭ: n
quis percutiet nos: ⁊ quis ī/
gredietur domos noſtras?
ego ſi non alius pōt cuius oculum effu/
gere non poteſtis.
i Et viſitabo ſuper vos iuxta o p
fructū ſtudiorum vr̄oꝝ dicit q
a ego non babyloniꝰ.
k dn̄s: et ſuccendam ignem in r
ſaltu eius: et deuorabit om/ s
nia in circuitu eius.

Ca. XXII

l h Ec dicit dominus: t†
Deſcende in domū
regꝭ iuda: ⁊ loqueris ibi ver/

ſpectu eiꝰ interfecit filios eiꝰ ⁊ nobiles. ⁊
poſt hec eū exoculatū duxit ī babylonē
captiuū. iiij. Regꝭ. vlt. et. ij. Paral. vlt.
ideo ī fine ꝯcluditꝰ: Et nō flectetur neqꝫ
parcet nec miſerebitꝰ. a Et ad po. Hic
ꝯn̄r Hieremias dat ꝯſiliū. ⁊ pͥmo oībus C
generalitꝰ dicēs: b Qui habi. ⁊c̄. ꝯti/
nuādo rebellionē ꝯ regem babylonis.
c Morietꝰ gla. ⁊ fa. ⁊ pe. qꝛ aliq̄ fuerunt
occiſi. ⁊ aliq̄ fame ꝯſūpti. ⁊ aliq̄ corrupti
one aeris mortui. d Qui autē egreſ.
fue. de ciuitate volūtarie. e Et tranſ/
fu. ad chal. ſe eis reddēdo. f Viuet.
qꝛ recipient eū ſalua vita. g Et erit ei
aīa ſua q̄ſi ſpoliū. q. d. ſufficiat ei vitam
ſuā ſaluare. Cetera patent vſqꝫ ibi:
h Et domui regis ⁊c̄. vbi dat ꝯſilium † Deu.30.d
domui regie ſpecialitꝰ dicēs: i Judica/ Eccl.15.d
te mane iudiciū. i. celeritꝰ exequimini qd̄ Hie.38.a
iuſtū ē: nō differēdo ꝓpter fauorē vel po
tentiā ꝑtis iniuſte. ideo ſubditꝰ: Et erui/
te vi oppreſſū ⁊c̄. k Propter ma. ſtu/
dioꝝ vr̄oꝝ. peccabāt enī ex certa ſcīa.
l Ecce ego ad te. ſ. deſtruēdā. m Ha
bitatricē vallis ſolide atqꝫ cāpeſtrꝭ. i. ad
te gentē iudaicā q̄ habitas in hieruſalē
q̄ dr̄ h̄ vallis ſolida ⁊ cāpeſtris. qꝛ ꝑtim
erat ſita in valle: ⁊ ꝑtim in monte: ⁊ erat
clauſa tribꝰ muris. n Qui dicitꝭ. q̄s
ꝑcutiet nos. ꝯfidentes de fortitudine ⁊
pluralitate muroꝝ. ſꝫ qꝛ h̄ nihil valet cō/
tra dn̄m. ideo ſubditꝰ: o Et viſita. ſup
vos. ſ. ad malum vr̄m. p Juxta fru D
ctū. i. opus. q Studioꝝ vr̄oꝝ. qꝛ ſtu/
dioſe ⁊ ſciēter opati eſtis malū. r Et
ſuccēdā ignē ī ſaltu eiꝰ. i. in domo ſaltꝰ
libani quā edificauit Salomon ad repo
nendū arma ⁊ q̄cūqꝫ pͥcioſa. s Et de/
uo. oīa in circūitu eiꝰ. qꝛ nabuçardan in
cēdit domū regis ⁊ domū dn̄i ⁊ domos
hierl̄m. iiij. Regꝭ vlt. Ca. XXI

Moraliter. f Verbū qd̄ † Hie.22.a
factū ē ad Hie/
remiā ⁊c̄. Per regē Sedechiā qui miſit
nūcios ad Hieremiā ꝓ ꝯſilio ⁊ auxilio
req̄rendo ꝑ pͥces eius ad dn̄m. ſignantꝰ
illi qui petunt a religioſis ꝑſonis oratio
nū ſuffragia: ⁊ in pͥdicationibꝰ ⁊ ꝯfeſſio/
nibꝰ ꝓ peccatis ſuis ꝯſilia. ſꝫ ſicut Sede
chie nō valuit: qꝛ ꝯſiliū Hieremie nō fe/
cit. ſic talibꝰ nō valēt ſuffragia vel ꝯſilia
niſi faciāt ſm̄ bona cōſilia ſibi data. ideo
ſequitꝰ poſtea: † Ecce ego do corā vo
bis viā vite. ſcꝫ ſi ſm̄ bona cōſilia feceri/
tis. † Et viam mortis. ſi ea repuleritꝭ.
b† Qui habitauerit in vrbe hac morie/
tur ⁊c̄. per vrbem iſtam que erat peccatꝭ
maximis inuoluta. ſignatur cōgregatio
malorū que eſt ciuitas diaboli. ſicut cō
gregatio bonorum eſt ciuitas dei. illi ve
ro qui manent in ciuitate diaboli mori/
untꝰ gladio diabolice īuaſiōis. † Et fa
me. ex defectu ſacre eruditiōis. † Et
peſte. praue exemplificationis ſuperioꝝ
que moraliter corrumpit multitudinem
ſubditoꝝ. d† Qui autem egreſſus fue
rit. de ciuitate diaboli per veram penitē
tiam. f† Viuet. ꝑ gratiā. g† Et erit
ei anima ſua quaſi ſpolium. raptū d̄ ma
nibus inimicorum. Ca. XXII

t h Ec dicit dn̄s. Hic Hieremias ꝓ/
phetat cōtra maiores ſpecialitꝰ.
⁊ primo ꝯtra reges. ſcd̄o ꝯ pſeu/
do ꝓphas ⁊ ſacerdotes. ca. ſequēti. Pri
ma in duas. qꝛ primo ꝓphetat cōtra do/ A
mum regiā in generali. ſcd̄o ꝯ aliquos
reges in ſpeciali. ibi: Nolite flere. Circa
primum dicit de mandato domini.

Audi

☞ a Facite iudiciū. Quicq̄d regie domui dictū ē ītelligāt epi: ꝑ̄sbyteri: diaconi: ⁊ oīs ordo ecclīasticꝰ. Qui si fecerint p̄cepta dei ⁊ inocētem sanguinē nō fuderint scādalizātes minimos: ⁊ ꝑcutientes ꝯscientias singulorum obtineant ꝓpriam dignitatē: alioquin redigāt ecclesiam in solitudinem. Ingrediunꝫ autem de genere dauid ꝑ portas hierusalem: ⁊ sedent sup thronum eius q̄ īterpretaꝫ manu fortis: ⁊ ascēdūt currus ⁊ equos q̄ñ refrenant ⁊ suas ⁊ populi ꝑturbatiōes: ⁊ in ecclesia cōposito īcedunt gradu. b Si enim facientes.

Allego. Alleg. Quicquid ad domū regiam ⁊ ad vrbem metropolim ꝓphetatur: ad ordinē ecclesiasticū ⁊ principes ecclesiarum referamus: q̄ sese supbie ⁊ diuitijs ⁊ lasciuie tradiderunt. Nec statim liberanꝫ: quia de domo regia sunt: quō qui de stirpe regia dauid fuerunt qui placuerunt dn̄o pauci inuēti sunt: vt ipse Dauid: Ezechias: Josias. Magna

B autem pars principū ⁊ regie stirpis in vniuersum populū irā dei prouocauit. c Galaad.

Gen̄. 31. g Que est in dimidia tribu manasse trans iordanem: in quo mōte laban fugientem iacob cōsecutus ē: ⁊ tumulꝰ testimonij dictus ē: eo ꝙ ibi iacob et laban iurauerūt in aceruum lapidibꝰ ꝯgregatū. Est aūt caput vel p̄ncipiū libani mōtis excelsi q̄ vniuersis cedris cōsi

Ps. 28. tus ē. vnde: Cōmouebit dn̄s

Ibi. 36. cedros libani. Et vidi impiū superaltatū ⁊ ele. si. ce. li. Et i

Zach. 11. a Zacharia: Aperi libane portas tuas: ⁊ comedat ignis cedros tuas. Quia ḡ ad domū regiā loquebaꝫ ꝑ metaphorā loquiꝫ ad templū siue ad domū regiā ꝙ ip̄a sit in excelso. siue ꝙ de templo omniū peccatorum remedia petant. vnde:

S. 8. g Nūquid resina non est in galaad: aut medicus nō est ibi? d Si non posuero. Comminaꝫ domui regie: ⁊ vrbi hierusalem ⁊ tēplo qđ vocat caput libani: ꝙ redigendū sit in solitudinem cum vniuersis vrbibus suis. Audiant hec nr̄e

C vrbis domus regia et principes eiꝰ: ⁊ cedri q̄ vsq̄ ad celū eleuanꝫ: et supbiā loquūtur. Quis nos videbit? ꝙ cito flāma domini consumenꝫ si noluerint acquiescere preceptis illius. Alia est autem sanctificatio interfectoris et armorum eius: alia sacerdotū et eorum qui ministrant domino.

e Nolite flere mortuum ⁊c. Hieronymus. Mihi proprie dici videꝫ de Sedechia de quo ⁊ p̄sentis et p̄teriti capituli ꝓphetia est: in quo vere regnū finitū est: sub q̄ ⁊ vrbs capta est: ⁊ ip̄e in babylonē ductus mortuꝰ ē. Iste est sellū. i. cōsūmatio: atq̄ cōpletio: filiꝰ Josie rex iuda q̄ regnauit ꝓ Josia patre suo. Jechonias aūt nō fuit filiꝰ: sed nepos Josie filiꝰ Joakim vt a p̄ncipio huiꝰ visionis q̄ñ ad Hieremiā Sedechias Phassur filiū Melchie: ⁊ Sophoniā filiū Maasie sacerdotē: vsq̄ ad istud capitulū oīa de Sedechia intelligamus.

☞ Ve qui

bum hoc et dices: Audi verbum a
dn̄i rex iuda q̄ sedes sup soliū da b
uid tu ⁊ serui tui: et populꝰ tuꝰ q̄
ingredimini ꝑ portas istas. Hec
a quod ꝓprium est regis p̄cipit.
a dicit dn̄s: † Facite iudiciū ⁊ iusti c
ciā: et liberate vi oppressū de ma d
a hi facilius opprimuntur a potentibus.
nu calūniatoris: ⁊ aduenā ⁊ pu
a quasi non solū eripiatis: sed nec patiamini ab alijs contristari vel opprimi.
pillū ⁊ viduā nolite ꝯtristare: neq̄ opprimatis inique: ⁊ sanguinē innocētē ne effundatis in loco isto.
a homicidas enī ⁊ sacrilegos ⁊ venenarios punire nō ē effusio sāguinis: sed ministeriū legis.
b Si enī faciētes feceritis verbum e
a id est pristinā retinebitis p̄rātē: ⁊ cum ambitione ingrediemini ꝑ portas hierusalem.
istud ingredieꝫ ꝑ portas domus f
huiꝰ reges sedentes d̄ genere da
uid sup thronum eiꝰ: ⁊ ascēdētes
currꝰ ⁊ equos ip̄i ⁊ serui ⁊ populꝰ
a q̄si: nō tā dn̄i erit crudelitas q̄ vr̄e volūtatis.
eorū. Qui si non audieritis verba g
a quasi maiorē non habui.
hec: i memetip̄o iuraui dicit dn̄s h
q̄ i solitudinem erit domus hec.
Quia hec dicit dn̄s sup domū re i
c gis iuda. Galaad tu mihi caput k
ego non rex babylonis.
d libani. Si nō posuero te solitudi l
nē vrbes ihabitabiles. Et sāctifi m n
cabo sup te interficientē virum o
a nabuchodonosor: q̄ dn̄i sententiam exequiꝫ.
⁊ arma eiꝰ: ⁊ succident electas ce p
a potentes ⁊ principes ciuitatis.
b omnia consumet flāma vorax.
dros tuas: ⁊ p̄cipitabūt in ignē: q
omnibus deletis.
⁊ ꝑtrāsibūt gētes multe ꝑ ciuita r
tē hanc: ⁊ dicet vnusq̄sq̄ ꝓximo s
suo: † Quare fecit dn̄s sic ciuitati
pessime. interroganti.
huic grādi? Et rn̄debūt: eo ꝙ de t
reliquerit pactum dn̄i dei sui: et
ꝓ deo vero.
adorauerint deos alienos: ⁊ fui
e erint eis. Nolite flere mortuū ne v
q̄ lugeatis sup eū fletu. Plāgite x

a Audi v̄bū dn̄i. nō solū aure corꝑis: s̄ etiā mētꝭ ⁊ cum effectu opis. b Rex iuda ⁊c. q. d. sicut tu es successor dauid i honore: ita debes ēē i valore. c Facite iusti. ⁊ iudiciū. iusticia enī ē s̄nia iusta. iudiciū vero executio illiꝰ iusticie q̄ debet celeriter fieri. iō subdiꝫ: d Et liberate ⁊c. et aduenā ⁊ pupillū ⁊c. nolite ꝯtristare ⁊c. ꝑ h̄ innuit ꝙ ibi fiebāt talia mala. e Si enī fa. fe. verbū istud. s. iusticiā exequēdo ⁊ iniusticiā declinādo. f Ingredieꝫ ꝑ por. do. huiꝰ reges ⁊c. i. ꝑseuerabūt i honore regio. g Qui si non au. v̄ba h̄. s. dimittēdo iusticiā ⁊ ꝓsequēdo iniusticiam. h In memetip̄o iu. di. do. hoīes enī ꝑ maiorē sui iurāt: ad Heb. vj. deꝰ autē nō habet maiorē se: ideo ꝑ semetip̄m iurauit. i Quia in so. e. do. h̄. i. domꝰ regia ad illā enī venerat Hieremias: vt ꝑꝫ i p̄ncipio huiꝰ capli. k Galaad tu mi. ca. li. galaad ē mōticulꝰ i sūmitate mōtꝭ libani existēs: ⁊ sic ad modum capitis ibidē se habēs: ⁊ ꝑ h̄ itelligiꝫ domꝰ regia vl̄ soliū ꝑ modū capitꝭ se habēs ad alias regni ꝑtes. ⁊ nō accipiꝫ h̄ galaad ꝓ illa terra q̄ est vltra iordanē. l Si non po. ⁊ subintelligiꝫ nō credāt mihi. m Vrbes inhabita. h̄ enī impleuit deꝰ ꝑ chaldeos. hierl̄m q̄ erat caput regni succedentes ⁊ vrbes i circūitu destruētes. n Et sāctificabo. hebrei dicūt: Et p̄parabo. v̄bū enī hebraicū h̄ positū ē eq̄uocū ad sāctificare ⁊ p̄parare: hebrei tñ videnꝫ meliꝰ h̄ dicere: q̄ chaldei qui hoc fecerūt nō fuerūt sancti s̄ infideles: tñ s̄m trāslationē nostrā possunt dici sancti vel sāctificati. non formaliter sed effectiue tm̄: in q̄ntum erāt instrumenta diuine iusticie que est sancta. o Interficiētē vi. ⁊ ar. eiꝰ. i. chaldeos ad interficiendū paratos ⁊ arma eoꝝ. p Et succidēt ⁊c. i. principes ⁊ nobiles q̄ vocanꝫ h̄ cedri: pro sequēdo sīlitudinē: quia regnū iuda signatum est noīe libani in quo crescūt cedri. q Et p̄cipita. q̄ chaldei succēderūt ciuitatē. r Et ꝑtrāsibūt gē. post destructionē ciuitatꝭ. s Et dicet vnuq̄sq̄. admirans de ciuitatis tā fortis destructiōe. t Et respō. attribuētes hoc v̄tuti ⁊ iusticie diuīe ꝓpꝫ pctm̄ idolatrie. v Nolite flere. Hic ꝯn̄r Hieremias ꝓphetat cōtra aliquos reges in speciali. Ad cuius ītellectū sciēdum ꝙ mortuo Josia rege iude successit ei filiꝰ Joachaz quē rex egypti cepit ⁊ vinctū duxit i egyptū. vbi ⁊ mortuꝰ ē. ⁊ substituit rex egypti fratrē eius Heliachim ⁊ vertit nomen eius in Joakim scriptum ꝑ. m. in fine. iiij. Regꝭ. xxiij. ꝯtra istud venit Nabuchodonosor cū exercitibus suis ⁊ fecit eū sibi tributariū tribꝰ annis. q̄rto v̄o anno ꝑcipiēs eiꝰ rebellionē i fauorem regis egypti q̄ fecerat eū regē fecit eū capi ⁊ interfectū extra portas hierl̄m inhumatū ꝓijci: ꝯstituens ꝓ eo eiꝰ filiū Joachin scriptū ꝑ. n. i fine. sed post tres mēses cogitās ꝙ non fideliter ei seruiret ꝓ iterfectione patris tam vili. venit cōtra eū: q̄ ꝯsilio Hieremie tradidit se regi babylonis a quo cū matre sua: ⁊ multꝭ nobilibꝰ regni iude ductus ē in babylonē vbi fuit vsq̄ ad diē mortis sue: ⁊ loco eiꝰ ꝯstituit regem Sedechiā eius patruū ⁊ filiū Josie: qui postea rebellans regi babylonis captus a chaldeis excoculatus fuit ⁊ i babylonem ductꝰ. iiij. Regꝭ. vlꝫ. igiꝫ de istis q̄ttuor loq̄ꝫ hic Hieremias. et primo de Joachaz. scd̄o de Sedechia. ibi: Plāgite. tertio de Joakim filio Josie. ibi: Ve q̄ edificat. q̄rto de Joachin nepote Josie. ibi: Viuo ego. Circa primū dicit Hieremias: Nolite flere mortuū. id ē Joachaz filiū Josie mortuum in egypto: vt dictum est. quasi diceret. mors eius nō est sic lamētabilis vobis sicut aliorum trium sequentium: quia rex egypti non legitur aliud malū fecisse populo iude nisi ꝙ duxit eum vinctū ⁊ imposuit regno iude tributum. peiora autē satis cōtigerunt in temporibus aliorū vt videbiꝫ. x Plāgite. Hic cōsequēter loquiꝫ de Sedechia qui inter istos vltimo regnauit. non enim in scribendo tenet ordinem temporis vt dictū est capitulo p̄cedenti. dicit ergo: Plāgite eum qui egrediꝫ. i. egredieꝫ. Loquiꝫ enim de futuro per modū p̄sentis de Sedechia. qui excoculatꝰ ductus fuit postea in babylonem ibiq̄ mortuꝰ: ⁊ tpe

V Ve qui edificat domū ſu am ⁊c. a Ad ſellū ⁊c. Ioſias rex iuſt⁹ tres fili os habuit: ioachaz et io
36.a akim: ⁊ ſedechiam. Pri mū pharao nechao tra duxit ī egyptū: ⁊ ibi mor tuus eſt ⁊ ſubſtituit fra trē ei⁹ ioakim: quo mor tuo regnauit fili⁹ ei⁹ ie chonias q̄ a nabuchodo noſor cū matre ⁊ principi bus in captiuitatē duct⁹ eſt: pro quo patru⁹ eius ſedechias regnauit: q̄ ca pta hierſm ductus eſt in babylonē. Cū itaq̄ȝ tres captiuati ſint: hebrei pu tant hoc oībus cōuenire: ⁊ oēs filios ioſie ſellē vel ſellū appellāt. i. cōſūma tionē vel cōpletionē: ideo ꝙ in eis regnū iuda fini tū ſit. b Ve qui ⁊c. Io akim filio ioſie: quē ſub ſtituit pharao p ioachaz fratre ſuo q̄. xi. annis im pie ⁊ crudelit̄ regnauit: quē mortuū nō ſepultum narrat hiſtoria: cuȝ alie nos reges ⁊ mortuos et ſepultos referat. hūc aūt ꝓprie narrat mortuum ⁊ nō ſepultū: de quo dice m⁹ in poſterioribus.
c Non plan. eū. Hiero. Q̄ de hebreo poſuim⁹ nō plāgēt eū: ve frater: et ve ſoror. in Lxx. nō habe tur: ꝓprieq̄ȝ dr̄ ꝯtra ioa kim regē iuda: ⁊ aperit̄ qd̄ inter fratres erat am biguū: vt nō ſit ſermo de ioachaz vel de ſedechia: ſed ꝓprie de ioakim quē interfectū a latrunculis chaldeorū ſyrie amonita rū ⁊ moabitaruȝ hebrea
24 b narrat hiſtoria. Vñ ī ma lachim mortuus ſcribit̄:
36.a ſepultus tacet̄. In libro dierū legim⁹ catenis vin ctū ⁊ in babylonē ductū: nec vltra aliquid refert̄ de eo. Ductus a nabu chodonoſor vinculatus: ſed etiaȝ in via pacē ſub tributo fecit. Sed poſtea rebellauit. tandē latrun culi interfecerūt eū. vn de ſepultura aſini ⁊c.
d Aſcēde liba. ⁊c. Per metaphorā libani ⁊ ba ſan regiōis ⁊ mōtiū trās iordanē ad hierſm ꝓphe tat: ꝙ fruſtra in egyptijs ſit cōfiſa. Vel ad ioakim q̄ tunc repugnabat ⁊ ab egyptijs rex cōſtitut⁹ fu erat ꝙ fruſtra ab eis ſpe ret auxiliū: ipſi enī a rege babylonio captiuati ſūt. Hiero. Quod nos di cim⁹ ad tranſeuntes cla ma. vt ⁊ ī hebreo ſcriptū eſt: Veabali. Lxx. ⁊ The odotio verterūt trās ma re. Symmachus de cōtra [...]ȝ vt ſignifi

a ꝗ tres filios ioſie vel ꝓprie ſedechiam.
eū q̄ egredit̄: qꝛ non reuertet̄ vltra
nec videbit terrā natiuitatis ſuę.
a Quia hęc dicit dn̄s ad ſellū filiuȝ a
ioſię regeȝ iuda q̄ regnauit p ioſia
patre ſuo q̄ egreſſus ē de loco iſto. b
Nō reuertet̄ huc ampli⁹: ſed in lo
co ad quē trāſtuli eū ibi morieṫ: ⁊
ꝗ heretico.
b terrā iſtā nō videbit ampli⁹. Vę q̄ c
a ꝗ cōuenticulū. b ꝗ qꝛ aliena diripit.
edificat domū ſuā in iniuſticiā: et
a ꝗ quē decipit nomine amicitie.
cęnacula ſua nō ī iudicio. Amicūȝ d
a ꝗ quā promittitis.
ſuū opprimet fruſtra: ⁊ mercedem
a ꝗ putans ſe imppetuū regnaturū.
non reddet ei: qui dicit ędificabo e
mihi domū latā ⁊ cęnacula ſpacio f
a ꝗ nō enī habet ſolidū ⁊ ppetuū edificiū.
ſa. Qui aperit ſibi feneſtras ⁊ facit g
a ꝗ videt̄ enī edificationē habere pulcherrimā.
b ꝗ chriſti ſanguine.
laquearia cedrina: pigitq̄ȝ ſinōpi h
a ꝗ imppetuū. ꝗ heretici nō regnāt imppetuū.
b ꝗ contendēdo cōtra eccleſiā.
de. Nūq̄d regnabis qm̄ cōfers te i k
a ꝗ ioſie patri iuſto regi. b ꝗ ioſias pater tu⁹.
c ꝗ eccleſiaſticus omnes heretici ab eccleſia incepe runt. d ꝗ corpus chriſti fruens regijs opib⁹.
cędro: Pater tu⁹ nūq̄d nō come l m
ꝗ ſanguinem.
dit ⁊ bibit ⁊ fecit iudiciū ⁊ iuſticiā n
a ꝗ quaſi nō ſupbiuit de abūdantia. ideo tam in p ſenti ꝗ in futuro bene fuit ei: vel erit.
tūc cūȝ bn̄ erat ei: Iudicauit cau
a ꝗ pauperis et egeni: vel ſtupius.
ſaȝ paupis ⁊ egeni ī bonū ſuū. Nū o
a ꝗ hec bona habuit.
q̄d nō ideo qꝛ cognouit me dicit p
a ꝗ ioakim: corporis et anime.
dn̄s: Tui vero oculi ⁊ cor ad aua q
ꝗ vt aliena diripias. ꝗ deceptorum.
riciā: ⁊ ad ſāguinē innocētē fundē r
dū ⁊ ad calūniā ⁊ ad curſum mali s
c opis. Propterea hęc dicit dn̄s ad t
ioakim filiū ioſię regē iuda. Non v
plāgēt eū. Vę frater: ⁊ vę ſoror nō x
ꝗ ſed.
cōcrepabūt ei: vę dn̄e: ⁊ vę īclyte.
a ꝗ .i. inſepultus a beſtijs et ab auibus lacerabit̄: hec eſt enī aſini ſepultura.
Sepultura aſini ſepelieṫ: putrefa y z
ct⁹ et piect⁹ extra portas hierſm.
d Aſcēde libanū ⁊ clama ⁊ ī baſā da a
vocē tuā ⁊ clama ad trāſeūtes: qꝛ b c
a ꝗ deus per prophetas: vel locuti ſunt prophete ſcilicet.
cōtriti ſunt oēs amatores tui. Lo d
ꝗ ſuperbiens contra me ex abundantia.
cutus ſum ad te: in abūdātia tua: e
a ꝗ .i. ſuperbia ex quo educta es ab egypto
dixiſti non audiaȝ. Hęc eſt via tua f g
ab adoleſcētia tua: qꝛ non audiſti h
a ꝗ principes: huc illucq̄ȝ diſpſos.
vocē meā. Oēs paſtores tuos pa i k
a ꝗ babyloniam.
ſcet vēt⁹: ⁊ amatores tui ī captiui l

⁊ tpe ſue captionis fuit templum cōbuſtum ⁊ ci uitas et populus partim occiſus ⁊ partim capti uatus: que erant occaſio magni luctus.
a Quia hec dicit dominus ad ſellū. i. ad ſede chiā qui nominat̄ ſellū. j. Paral. iij. vt dictū fu it ibidē qui regnauit pro ioſia patre ſuo. nō im mediate ſed in quarto loco. quia ante euȝ regna uerunt duo fratres ſui ⁊ eius nepos: vt dictū ē.
b Qui egreſſus eſt de loco iſto. loquit̄ de fu turo p modum pteriti ꝓpter certitudinē ꝓphe tie. Cetera patent. c Ve qui edificat. Hic lo quit̄ de ioakim filio ioſie. cuius primo deſcribit maliciā. ſecūdo debitam penā. ibi: Propterea. D
Circa primū dicit: Ve qui edificat domū ſuā in iniuſticia. erat enī iſte ioakim cupidus et ſuper bus: ꝓpter qd̄ ad faciēdū ſibi edificia exceſſiua in magnitudine ⁊ curioſitate rapiebat bona ali ena. d Amicū ſuū opprimet fruſtra. id eſt ſi ne cauſa legitima. ⁊ ſi faciebat hoc ioakim ami cis multo fortius alijs. e Qui dicit: edifica bo mihi domū latā. i. exceſſiuā in altitudine.
f Et cenacula. i. ſolaria ī quo notat̄ exceſſus ī latitudine. g Et facit laquearia cedrina. ⁊ ſic eſt exceſſus in materia. h Pingitq̄ȝ ſinopide. in quo notat̄ exceſſus in curioſitate. i Nūq̄d regnabis. ſ. pſeuerāter. k Qm̄ cōfers te ce dro. i. te eleuas vltra debitū: vel cōfers te cedro. ſ. ſalomoni potētiſſimo ad edificandū.
l Pater tu⁹. ſ. ioſias q̄ fuit deuot⁹ ⁊ ſanctus.
m Nunq̄d nō comedit et bibit. i. pacifice vixit.
n Et fecit iudiciū et iuſticiā. tūc cū bene erat ei. q. d. ex ſtatu pſpero potuiſſet aliter feciſſe. ideo ſequit̄: o Nunq̄d nō ideo. ſupple vixit bn̄ et iuſte. p Quia cognouit me dicit dn̄s. q. d. ſic.
q Tui vero oculi ⁊ cor ad auariciā. ⁊ iō dege neras a patre. r Et ad ſanguinē innocētē ⁊c. ad hoc enī ꝙ bona innocētū ſibi acquireret: cri mē dignū morte eis īponebat. s Et ad curſū mali operis. cupiditas enī impellit ad oīa mala ꝓpter qd̄ dicit aplus. j. Timot. vj. Radix oīm malorū eſt cupiditas. t Propterea. Hic dn̄r ꝓpheta denūciat debitā penā: ⁊ primo reſpectu regis dicēs: v Nō plāgent eū: ve frater ⁊c. i. E fratres eius ⁊ ſorores nō plangēt eū mortuū di cētes: ve nobis de morte fratris. x Nō cōcre pabūt ei. i. fratres nō dicēt carmē lugubre: ſicut tūc fiebat in ſolēnib⁹ ſepulturis. ꝓpter qd̄ ſubdi tur: y Sepultura aſini. cui⁹ cadauer pijcit̄ in cāpū vel foſſatū. z Sepelieṫ: putrefact⁹ ⁊c. Cōtra hoc videt̄ illud qd̄ dr̄. iiij. Reg. xxiiij. de iſto ioakim. Et dormiuit ioakim cū fratrib⁹ ſu is. Ad hoc dicunt aliqui ꝙ qꝛ cadauer regis ſic piectū redūdabat nimis in verecūdiā iudeoruȝ impetrauerunt a nabuchodonoſor ꝙ ſepeliret̄. Vel poteſt dici ꝙ. iiij. Reg. xxiiij. nō dicit̄ ꝙ ſe pultus fuerit: ſed ꝙ dormiuit cū patribus ſuis: que dormitio nō importat niſi mortē. Conſequē ter ponit̄ pena populi iude: cum dicit̄:
a Aſcende libanū ⁊ cla. ⁊c. i. denūcia vſq̄ȝ ad extremitates regni. qꝛ liban⁹ eſt in extrema pte verſus aquilonē: ⁊ baſan verſus orientem.
b Et clama ad trāſeuntes. ita ꝙ oēs etiā extra nei p terrā tuā tranſeuntes: pcipiāt dolorē tuū.
c Quia cōtriti ſunt oēs amato. tui. i. egyptij d̄ quorū auxilio cōfidebas quos nabuchodono ſor debellauit. iiij. Reg. xxiiij. d Locut⁹ ſū. ad te. p ꝓphetas meos. e In abūdātia tua. i. tpe pſperitatis In heb. habet̄: In pace tua. ſine q̄ nō poteſt eſſe pſperitas. f Dixiſti nō audiā. qꝛ rebellis fuiſti verbis prophetarum.
g Hec eſt via tua. i. conſuetudo tua.
h Ab adoleſcentia tua. i. ab exitu de egypto. F ex tunc enī fuerunt frequēter rebelles moyſi et deo. i Omnes paſtores tuos. id eſt reges ⁊ ſacerdotes. k Paſcet ventus. i. inanis fi ducia quā habent de egyptijs. de quibus ſubdi tur: l Et amatores tui in captiuitatē ibūt. per nabuchodonoſor captiuandi.

x Et tūc

vt ſignificent q̄ vox ꝓphete vſq; ad montē libanū ꝛ baſan debeat ꝑuenire. a Uiuo ego ꝛc. Supra dixerat domui regis iuda hec loqueris. deinde deſcēde ī domū regis iuda ꝛ iterū hec dicit dn̄s ſup domū regis iuda et prepoſtero ordine poſtq̄ locutus eſt de ſedechia q̄ vltim⁹ rex fuit: reuertit̄ ad ioakim fratrē ei⁹ q̄ ante eū regnauit: q̄ vaticinatione cōpleta nūc loq̄t̄ ad iechoniā filiū ioakim nepotē ioſie q̄ alio noīe vocat̄ ioakim q̄ capt⁹ eſt cum multis nobilib⁹: ꝛ in chaldeā duct⁹ mortu⁹ eſt. Hiero. Soleo ī cōmētarijs ꝛ explanationib⁹ q̄rū mos eſt diuerſas interp̄tū ſniās exponere: huiuſcemodi miſcere ſmonē: q̄ dā h̄ dicūt: alij autumāt: ſed nō nulli ſic ſentiūt: qd̄ Bruniūs ꝛ poſt multos ānos diſcipuli Iouiniani et illi⁹ calūniati ſūt me ſub alienis noībus ꝓprias ſniās ponere: qd̄ ego facio cū beniuolētie: ne certo noīe aliquē videar lacerare. Dico ꝗ apte
b magiſtrum cox̄ Origenē hūc locum ad xp̄m referre q̄ de manu dei p̄ris īſtar annuli auulſus ſit: ꝛ miſſus ſit ī terrā captiuitatis ī vallē lachrymax̄: ꝛ cruci traditus. Matrē q̄z ei⁹.i. ſynagogā captā atq; deiectā: ꝛ nō ꝑtimeſcit qd̄ ſequit̄: hic dicit dn̄s. Scribe virū iſtū abominatū ꝛc. itelligere de dn̄o maieſtat̄. b Quia ſi fue. ꝛc. Hiero. Miſerabilis Bruni⁹ ſexti pithagorici hoīs gētilis vnū librū ī latinū trāſtulit: ꝛ ī duo volumīa diuiſit ſub noīe Sixti martyris. Ubi nulla xp̄i: nulla ſpūſſancti: nulla dei patris: nulla patriarchax̄ ꝓphetarū et apl̄ox̄ fit mētio: ꝛ hūc librū ſolita temeritate ꝛ inſania annulū noīauit: q̄ ꝑ multas ꝓuīcias legit̄ ꝛ maxime ab his q̄ apathaian ꝛ īpeccātiā p̄dicānt. Quō igit̄ dn̄s iechoniam tāq̄ ānulū d̄ manu ſua ꝓiecturū ſe minatur: ita lectorē obſecro vt nephariū librū abijciat. Si voluerit legere legat vt ph̄m: nō vt eccleſiaſticū.
c Nūq̄d vas ꝛc. Hiero. Cū hoc de iechonia dicat̄ filio ioakim quō referri pōt ad xp̄m. Et ex eo q̄ aplūs
Colof.1.c dicit eū eſſe imaginē dei inuiſibilis primogenitū oīs creature eū appellari annulū q̄ ꝓijciat̄ de manu dn̄i ꝛ tradat̄ babylonio regi. d Uir iſte iecho. Hiero. Iechonias interp̄tat̄ dn̄i ꝑpatio: cui ī p̄ſenti loco p̄ma ſyllaba ie.i. nomē dn̄i aufert̄: ꝛ d̄r chonias vt ſubaudiat̄ ꝑditioni ꝛ interitui p̄parat⁹. e Scribe tibi vi. ꝛc.
A Hiero. Chriſt⁹ d̄ hui⁹ ſemīe nat⁹ eſt.
Luc.1.c Añ: Gabriel: Dabit illi dn̄s de⁹ ſedē dauid p̄ris ei⁹ ꝛc. ſ nō ī dieb⁹ ei⁹: ſed multo poſt nat⁹ ē de ioakim iechonias: de q̄ ſalathiel: de quo çorobabel ꝛ ꝑ ordinē venit̄ ad xp̄m. Sz ī dieb⁹ ioakim nō ſucceſſit ei fili⁹ rex ſicut ipſe patri: ꝛ vſq; ad xp̄m null⁹ regiā obtinuit ꝑtatē. Oēs enī captiui fuerūt ꝛ de ſtirpe dauid null⁹
Joſephus in iudea regnauit. Añ refert Joſephus de tribu Leui fuiſſe p̄ncipes q̄bus ſucceſſit herodes antip̄ris ꝓſelyti fili⁹: ꝛ poſtea ſub Ueſpaſiano hui⁹ generis regimē: imo regni ſimulacrū penit⁹ fuiſſe deletū. f Sterilē. Aq̄le p̄ma editio ſterilē. Scd̄a nō creſcētē. Symmachus vacuū. Lxx. et Theodotio aboīabilē et abdicatū. Ca. XXIII
Ue paſtorib⁹ ꝛc. Quia oīs ſpes iudaici regni defecit trāſit ad principes eccl̄ie: ꝛ ſynagoga cū ſuis paſtoribus derelicta atq; dānata ad apl̄os ſermo fit: de q̄b⁹
Ezec.34.f d̄r: Sup eos ſuſcitabo paſtores ꝛc. Hiero. Poſſum⁹ hoc iuxta tropologiā de eccl̄ie principib⁹ intelligere: q̄ nō digne regūt oues dn̄i: q̄b⁹ abiectis atq; dānatis: ſaluat̄ ppl̄s bonis paſtori.

tatē ibūt. Et tūc cōfūderis ꝛ erubeſces ab omni malicia tua q̄ ſedes in libano: ꝛ nidificas in cedris. Quō cōgemuiſti cū veniſſēt tibi dolores quaſi dolores parturientis? Uiuo ego dicit dominus: quia ſi fuerit iechonias fili⁹ ioakim regis iuda annulus ī manū dextera mea inde euellā eū. Et dabo te ī manu querētiū animā tuā: et in manu quorū tu formidas faciē: ꝛ in manu nabuchodonoſor regis babylonis: ꝛ in manū chaldeox̄. Et mittam te ꝛ matrē tuā q̄ genuit te ī terrā alienā in qua nati nō eſtis: ibiq; moriemini ꝛ in terrā ad quā ipſi leuant animā ſuā: vt ipi reuertant̄ illuc. ꝛ nō reuertent̄. Nunq̄d vas fictile atq; ꝯtritū vir iſte iechonias? Nūq̄d vas abſq; oī voluptate? Quare abiecti ſūt ipſe et ſemen ei⁹: et ꝓiecti in terrā quā ignorauert? Terra: terra terra: audi ſermonē dn̄i. Hec dicit dn̄s: Scribe virū iſtū ſterilē: virū q̄ in diebus ſuis non ꝓſperabit̄. Nec enī erit de ſemine ei⁹ vir q̄ ſedeat ſup ſoliū dauid et poteſtatē habeat vltra in iuda.

(Interlinear glosses: arrogantiā ſignificat. — ſubite captiuitatis. — q̄ de manu portātis difficulter eripit̄. — tn̄. — babyloniox̄. — iudeam. — deſiderio. — vel lun. — hoc factū de iechonia nemo dubitat. — tn̄: ſed chriſtus deus ꝛ homo cui⁹ regnū non erit terrenū: ꝛ breue ſicut regnū dauid: ſed perpetuum eſt atq; celeſte.)

Ca. XXIII

Ue paſtoribus qui diſpgunt: et dilacerant gregez paſcue mee dicit dominus. Ideo hec dicit dominus

a Et tūc cōfunderis. ꝓpter fruſtrationē tue ſpei. b Que ſedes ī libano.i. in hierl̄m de lignis libani edificata. c Et ni. diuitias īmale cōgregādo. d Quō cō.i. cōgemiſces. q̄ȝ loquitur de futuro ꝑ modū p̄teriti. e Cū ve.ti.do. ꝛc.i. cū veniēt in deſtructione tēpli et ciuitatis. f Uiuo ego. Hic vltimo loquit̄ de ioachin nepote ioſie dicēs ī ꝑſona dn̄i: g Quia ſi fue. In heb. habet̄ chonias. ē tn̄ idē nomē ioachin iechonias ꝛ chonias: variatū tn̄. ī heb. ſicut ī latino idē nomē eſt Nicola⁹ coletus et colin⁹. h Annulus ī manu dextera mea ꝛc. antiquit⁹ enī annulus erat ſignū dilectionis ꝛ etiā firmitat̄. lr̄e eī ſignabāt̄ annulo reḡ: vt habet̄ in libro Heſter ꝛ ī plurib⁹ alijs locis. Eſt igit̄ ſenſus: Si apparuerint ſigna dilectionis mee erga iechoniā ꝛ ſue ſtabilitatis ī regno: nihilomin⁹ eijciā eū. i Et dabo te. mutat̄ modus loquēdi de tertia ꝑſona ad ſecūdā. Cetera patēt ex dictis. ſ. vſq; ibi: k Et in ter. ꝛc.i. ī iudeā ad quā cū magno deſiderio anhelabāt reuerti. l Nō re. ꝛ in h̄ ꝑtz qd̄ dictū ē. ſ. de ioachaç q̄ erat min⁹ lugēd⁹ q̄ iſte: q̄ȝ cū iſto multi nobiles fuerūt captiuati abſq; reuerſiōe. m Nūq̄d vas fi. atq; cō.i. null⁹ momenti. n Uir iſte iechonias. q.d. ſic. o Nunq̄d vas abſq; oī bo.i. nullam bonitatē habēs ī ſe. iō ſeq̄t̄: p Quare ab. ſūt ꝛc. q.d. ꝑ malicia ſua. q Terra terra terra. ter replicat̄ ad maiorē aſſertionē ei⁹ qd̄ ſubdit̄: r Scribe vi. iſtū ſteri. ꝑ ſniam dei diffinitiuā. cui⁹ ſterilitas explicat̄. cū d̄r: s Uirū q̄ in die. ꝛc. in regimine regni nec etiā in poſteris. iō ſequit̄: t Nec enī erit de ſe. ei⁹ ꝛc. q̄ȝ ſibi ſucceſſit ſedechias ei⁹ patru⁹: vt dictū eſt. ſ.

Moraliter.

Ca. XXII

t Hec dicit dn̄s. Hic Hieremias ꝓphetat ꝯtra mala regni iude generaliter: ꝛ ꝯtra quattuor malos reges ſpecialiter. Moraliter aūt ꝑ regnū iuda regnū eccleſie ſignat̄: eo q̄ iuda cōfitēs ſiue laudās interp̄tat̄. ad laudē vero dei et ſue bonitatis cōfeſſionē eccl̄ie regnū deputat̄: ſz tn̄ malicia multox̄ multū deturpat ꝛ impedit laudē bonox̄. Per quattuor vero reges malos: q̄ttuor mala regnū eccl̄ie deprauātia ſignant̄. ſ. cupiditas effrenata: ſublimitas īflata: carnalitas affectata: crudelitas aggrauata. Primū facit dignitates eccleſiaſticas p̄bēdas ꝛ bn̄ficia alia ſymoniace cōferri. ſecūdū familiā equos et alia hmōi excellētiū ſiue nimis ampliari. tertiū facit nepotulos et alios ꝓpinquos de bonis eccleſie indecenter ſublimari. quartū vero facit paupes bonis ſibi debitis defraudari: ꝛ hoc malū de die in diē notabiliter augmētat̄. Bern̄. ad henricū archiepiſcopū ſenonenſem. Clamāt famelici cōquerunt̄ et dicunt. dicite pontifices in freno q̄d facit aurū: q̄d ꝓſunt tot mutatoria aut appēſa in particis aut plicata ī mātīcis: nobis fame et frigore laborantib⁹? noſtrū ē qd̄ effunditis: nobis crudeliter ſubtrahit̄ qd̄ inaniter expenditis.

Ca. XXIII

Ue paſtorib⁹. Hic ꝯſir Hieremias ꝓphetat ꝯ̄ ſacerdotes ꝛ falſos ꝓphetas q̄s vocat paſtores: eo q̄ tenebāt paſcere ppl̄m exēplo bone vite ꝛ verbo ſane doctrine. ipſi aūt faciebāt ꝯtrariū. ꝛ iō p̄ſens ca. ī tres ꝑtes diuidit̄. q̄ȝ p̄mo Hieremias maliciā eox̄ breuiter arguit. ſcd̄o aduētū boni paſtoris ſcz xp̄i p̄dicit. ibi: Et ego. tertio nequiciā malorū paſtox̄ diffuſius reſumit. ibi: Ad ꝓph̄as. vt ſic oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcāt. Circa primū dicit: Ue paſtorib⁹.i. ꝓphetis falſis ꝛ ſacerdotib⁹. x Qui di ſ. ꝛ dila. gre. exēplo male vite ꝛ verbo falſe

g nis paſtoribꝰ tradit' et reliquie ſaluant. ꝑdunt oues paſtores hereſim docētes. lacerant ⁊ diſſipāt ſciſmata faciētes. eijciunt ab eccleſia iniuſte ſeꝑantes. nō viſitāt infirmos. penitentibus manū cōtrahentes. quoꝝ oīm miſeretur deus: priſtina paſcua reddēs ⁊ malos paſtores auferens. a Ecce dies ⁊c. Abiectis paſtoribus ſynagoge ſcribis. ſ. et phariſeis ⁊ apoſtolis: in loco eoꝝ ſubſtitutꝰ inducit xp̄s paſtor paſtorū.

¶ Propter

a ſ ſynagoge ſcribas ⁊ phariſe.

† deus iſrael ad paſtores q̄ paſcūt populū meū. Uos diſꝑſiſtis gregē meū: ⁊ eieciſtis eos: ⁊ non viſitaſtis eos† Ecce ego viſitabo ſuꝑ vos maliciā ſtudioꝝ veſtroꝝ ait dominus. Et ego cōgregabo a b c

a ſ vt ſint vnū ouile.

reliquias gregꝭ mei de oībus terris ad quas eiecero eoſ illuc: ⁊ cōuertā eos ad rura ſua: ⁊ creſcent ⁊ multiplicabunt: ⁊ ſuſcitabo ſu d e f

a ſ apoſtolos. b ſ pane verbi dei. c ſ eccleſie gregem.

per eos paſtores ⁊ paſcent eos. Nō formidabūt vltra: ⁊ non pauebūt: ⁊ nullus queret ex numero dicit dominꝰ. Ecce dies veniunt dicit dn̄s: et ſuſcitabo dauid g h i+ k+

ſ chriſtum.

germen iuſtum: et regnabit rex ⁊ l

a ſ nō eni pater iudicat quēq̄ſ ſed omne iudiciū dedit filio.

ſapiens erit: et faciēt iudicium et iuſticiam i terra† In diebus illis m n o p+

a ſ vt de duabus virgis fiet vna. b ſ due tribus. ſ decem tribus.

ſaluabit iudā: ⁊ iſrael habitabit q

a ſ ſicut et in Eſaia Emanuel appellat.

cōfidēter. Et hōc eſt nomē quod r

a ſ Dn̄ q̄ factꝰ eſt nobis ſapiētia a deo ⁊ iuſticia

vocabūt euz dōminꝰ iuſtus no s

Nico. de lyra

bo falſe doctrine. iō ſubdit pena cuz dr̄: a Ecce ego vi. ſu. vos acriter puniēdo. b Maliciā ſtu. ve. ex quo ptz ꝙ ex certa ſciētia faciebāt talia. c Et ego. Hic ꝯñr nūciat aduētꝰ boni paſtoris. ſ. xp̄i de quo eſt principalis intētio huiꝰ ꝓphete ⁊ alioꝝ ſicut dictū fuit in principio huiꝰ libri: tamē aliq̄ expoſitores noſtri totā iſtā ꝑtem vſq̄ ibi: Ad ꝓphetas exponūt de reditu captiuitatis babylonice. ⁊ quod ſubdit: Et ſuſcitabo ſuꝑ eos paſtores ⁊c. exponūt de ieſu filio ioſedech: Eſdra. Neemia: Aggeo et Zacharia. et qō poſtea ſubdit: Suſcitabo dd̄ germē iuſtū: exponūt d̄ çorobabel q̄ fuit de ſemine dauid: vt patet Matth. j. ⁊ fuit dux populi de captiuitate redeūtis. qō aūt poſtea ſubdit: Et hoc ē nomē qō vocabūt eū dn̄s iuſtus noſter: q2 ſicut dicūt iſti expoſitores iudei imponebant antiquitꝰ filijs ſuis nomia dei. Sed iſta expoſitio nō videt vera. primo q2 dr̄ hic. Nō formidabūt vltra ⁊ nō pauebūt. reuerſi aūt de captiuitate babylonica fuerūt frequēter i afflictione magna ⁊ abiectione: vt dicit Neemie. j. ⁊ in magno timore a gentibꝰ circūſtantibꝰ in tm̄ ꝙ vna manu faciebant opa ⁊ altera tenebāt gladiuz. ſcd̄o q2 ſubdit: Et nullus queret ex numero. i. deficiet. q2 nō oēs iudei reuerſi fuerūt de babylone: ſ3 multi remāſerūt amore vxoꝝ q̄s ibi acceperāt ⁊ ꝓlis quā ibi genuerāt vt dictū fuit Eſdre. j. Itē qō exponūt de çorobabel. Suſcitabo dauid germē iuſtū ⁊c. nō eſt verū. q2 ibi ſubdit: Et regnabit rex ⁊c. q2 çorobabel nō fuit rex. Itē q2 de illo codē rege ſubdit: Et hoc eſt nomē ꝙ vocabūt eū dn̄s iuſtꝰ noſter. vbi eni trāſlatio noſtra habet dn̄s. In heb. habet: nomē dn̄i tetragrāmaton: qō ſm doctores hebreoꝝ eſt appropriatū ſūmo creatori. ⁊ iō nō pōt cōuenire alicui puro hoī: qō aūt dicunt vlteriꝰ ꝙ iudei noīa dei imponebāt filijs ſuis eſt ficticiū ⁊ maxime de noīe dn̄i tetragrāmaton: qō ꝓpter ſui ſanctitatē nullus audebat noīare niſi ſoli ſacerdotes: nec tn̄ vbiq̄ ſ3 tm̄ in templo. Preterea expoſitores iſti magis iudaiçant q̄ iudei q̄ paſſū iſtū intelligendū dicūt ad lr̄am de xp̄o. Vn̄ ⁊ trāſlatio chaldaica q̄ apud hebreos eſt autētica: ⁊ dr̄ thargū apud eos: vbi nos habemꝰ: Suſcitabo dauid germē iuſtum habet. Statuā dauid meſſiā iuſtū: ꝓpter qō littera iſta de xp̄o eſt exponēda: ⁊ diuidit in tres ꝑtes q2 primo p̄dicit fideliū cōgregatio. ſcd̄o ſubdit cōgregātis cōditio. ibi: Ecce dies. tertio tāti beneficij recognitio. ibi: Propter. Circa primū dr̄ in ꝑſona dn̄i: Et ego ꝯgregabo reliquias gregis mei: q̄ ꝯgregatio non eſt intelligēda ꝑ localē motū: ſ ꝑ vnitatē fidei ⁊ charitatꝭ nexum ſm ꝙ dr̄ Joh. xj. ꝙ xp̄s moriturꝰ erat ꝓ gente ⁊ vt filios dei q̄ diſꝑſi erāt cōgregaret ī vnū. i. ī vnū ritū fidei xp̄iane de varijs ſectis gētiū ⁊ iudeoꝝ ī q̄bus erāt diſꝑſi. d Et ꝯuer. eos ad ru. ſua. ager aūt dn̄icus ē eccl'ia: ⁊ ſic dr̄ ager vnꝰ ꝓpter vnitatē vniuerſalis eccl'ie. ita poſſūt dici plures agri ꝓpter diuerſas ꝓuincias ī q̄bꝰ viget cultꝰ xp̄i: ⁊ ꝓpt diuerſa loca huic cultui ꝯſecrata ad q̄ ꝯueniūt fideles: ⁊ dicūt h rura: In heb. aūt hr̄: Ad maneria ſua. ꝑ qō clariꝰ ſignant loca deo dicata. e Et creſ. ⁊ mul. ſicut ptz īpletū ꝑ multiplicationē fideliū. f Et ſuſci. ſuꝑ ⁊c. ſ. xp̄m q̄ ē p̄nceps paſtorū: ⁊ apl'os ⁊ ſucceſſores eoꝝ. g Nō for. vl. ⁊c. iſtud refert ad ſtatū triūphantꝭ eccl'ie q̄ ſit cūrrit cū ſtatu eccl'ie militantꝭ a tꝑe paſſionis xp̄i ꝑ quam

quā apta fuit ianua celeſtis. ī illo ſcd̄o ſtatu formido nō h3 locū ſ firma ſecuritas ⁊ eterna. h Et mul. q̄re. ex nu. ſ. p̄deſtinatoꝝ d̄ q̄ nullꝰ deficiet ab aſſecutiōe celeſtꝭ p̄rie. i Ecce dies. Hic ꝯñr deſcribit ꝯditio ꝯgregātis. ſ. xp̄i dei veri ⁊ hoīs cuiꝰ ſcd̄a hūanitas oſtēdit. ibi: k Suſcitabo dd̄ ger. iu. q2 factꝰ eſt rex ex ſemie dd̄ ſm carnē: ad Ro. j. l Et regna. rex. ꝓpt qō dicit Matth. vl. Data ē mihi oīs ptās ī celo ⁊ ī terra. m Et ſapiēs e. ſapiā increata et creata. n Et fa. iu. diſcretionis ī p̄nti diſcernēdo fideles ab infidelibꝰ vocādo aliq̄s ad fidē ⁊ alioſ dimittēdo ſuo iuſto iudicio: l3 nobis occulto: ⁊ iudiciū diſcutiōis ī fine mūdi. o Et iu. dādo legē euangelicā q̄ ꝯtinet ꝑfectā iuſticiā: ⁊ in fine mūdi ꝓferēdo iuſtā ſnīaz de retributiōe bonoꝝ ⁊ punitiōe maloꝝ: vt hr̄ Matth. xxv. p In diebꝰ il. ⁊c. i. q̄cūq̄ vere cōfitent corde ⁊ ore nomē dn̄i. ⁊ ꝙ iſte ſit ītellectꝰ ptz nō ſolū ꝑ expoſitores latinos ſ etiā hebreos: q2 Gen. xlj. dicit q̄dā gloſa hebraica. Poterit ne dici ꝙ redēptor ſit leuans facies. i. acceptor ꝑſonaꝝ. ⁊ ſubdit. ibi: abſit. ſ oēs cōfitētes ei corde ſuo ⁊ ore ⁊ opibꝰ ſaluabit: ſicut ſcp̄tū ē Hiere. xxiij. In diebꝰ illis ſaluabit iuda. ac ſi dicat: ꝯfitētes ei hec glo. q Et iſrl' ha. ꝯfidēter. iſtud refert ad ſtatū eccl'ie triumphātis vbi ē ſūma ſecuritas. r Et h eſt no. qō vo. eū dn̄s. In heb. hr̄: nomē dn̄i tetragrāmaton. qō nō pōt dici niſi d̄ deo vero. Dicit ei Ra. Moy. libro directiōis ꝑplexoꝝ ꝙ h ē nomē īpoſitū deo ad ſignificādū nudā eſſentiā diuinā ſm ſe abſq̄ aliquo reſpectu ad creaturā: ⁊ ꝓpt h ē oīno incōicabile. Alia ſcd̄o nomia aliq̄ mō cōicabilia ſūt: ſicut h nomē dn̄s cōicat magnis ꝑſonis habentibꝰ ſubiectos: ⁊ q̄ ꝓmouet aliquē dr̄ eiꝰ creator: ſicut cōiter dr̄ ꝙ ꝓmotꝰ ē creatura eiꝰ. ſilr h nomen deus. q2 iudices dicunt dij: Exo. xxij. Utriuſq̄ eni cā ad eos ꝑueniet. Et ꝑ h ptz diuinitas vera ipſius xp̄i: h aūt nomē apud hebreos dr̄ ineffabile. ⁊ iō trāſlator loco ipiꝰ poſuit nomē cōe. ⁊ h mō trāſfert dictū nomē vbicūq̄ ī veteri teſtamēto inuenit. Aliq̄ dicūt ꝙ h nomē dn̄i tetragrāmatō nō dr̄ de deo tm̄mō ſ etiā de alijs. ſcd̄bi gr̄a Eçech. vl. dr̄: Et nomē ciuitatꝭ dn̄s: ⁊ vbi habemꝰ dn̄s. In hebreo hr̄ tetragrāmatō. ⁊ h nomē tetragrāmaton qō ſtat h ꝓ ciuitate nō dr̄ de deo. Itē Gen. xxij. Uocauit abraā nomē loci illiꝰ dn̄s videt. ⁊ vbi habemꝰ dn̄s. In heb hr̄: nomē dn̄i tetragrāmaton. Itē Judi. vj. legit: Edificauit g altare dn̄o vocauitq̄ illd̄ dn̄i pax: vbi ī heb. hr̄ nomē dn̄i tetragrāmatō. Itē Exo. xxv. Edificauit moyſes altare dn̄o ⁊ vocauit nomē eiꝰ dn̄s exaltatio mea. vbi habemꝰ dn̄s. In heb. hr̄ nomē dn̄i tetragrāmaton: ſ iſta nō derogāt dictꝭ Ra. Mo. q2 nullū p̄dictoꝝ noīat noīe dei ꝓprio ⁊ abſolute. ſ a q̄dā effectu dei. ſ nullꝰ hō ꝓprie et abſolute vocat deꝰ: ſ cū q̄dā cōnotatione ⁊ ab aliquo effectu dei: ſicut multi ſūt vocati deodatꝰ: dn̄s dedit: ⁊ ſilr de plibꝰ tā hoībꝰ q̄ locis: ſicut ē ī locis allegatꝭ. ſ. vt ptz intuenti. Uerūtn̄ ī prima auctoritate dicēte: Et nomē ciuitatꝭ dn̄s debet addi: ibidē. Vn̄ trāſlatio chaldaica h3: nomē ciuitatꝭ exponēt a die q̄ faciet dn̄s deſcēdere diuinitatē ſuam ibidē: ⁊ ſic ptz ad alia: q̄d ſit dicēdū: q2 ſemꝑ cū aliq̄ cōnotatione ponit dictū nomē: qn̄ ponit ꝓ alio q̄ ꝓ vero deo. s Juſtꝰ no. i. iuſtificans nos. ꝑ qō etiā oñdit eiꝰ diuinitas cuiꝰ ꝓpriū ē iuſtificare ipiū. Sciēdū aūt ꝙ hebrei ne ex hac auctoritate cogerent xp̄i diuinitatē ꝯfiteri quē expectāt futurū hoīem purū: moyſe tn̄ ſāctiorē. dicūt ꝙ lr̄a hebraica talis eſt. Et h ē nomē eiꝰ q̄ vocabit eū dn̄s iuſtꝰ nr̄. ita ꝙ nomē dn̄i tetragrāmaton qō ſoli deo ꝯuenit: nō dr̄ h de meſſia ſm eos: ſ de deo q̄ vocabit eū ad redēptionē iudeoꝝ. ⁊ ipi poſſūt ſic mutare lr̄az de facili. q2 dictio hebraica q̄ hic ponit. ſ. Eſſer. indifferēter accipit ꝓ q̄ et ꝓ qō. Itē vocabūt eū ⁊ vocabit eū eiſdē lr̄is hebraicis ꝑnitꝰ ſcribūt: ſ varie pūctant: q̄ pūctatio pōt

† 24. q. 3. c. trāſferunt

† ·j·33. c

B

† Deu. 33. d

¶ a Propter hoc ⁊c̃. Hoc
totũ caplm̃ ĩ Lxx. nõ ha
bet cui⁹ hic ſenſus eſt.
Ut nõ ꝑ moyſen pplꝰs
dei ḋ egypto liberet: ſed
ꝑ xp̃m de toto orbe qḋ
ex toto cõplebit: qñ ab
oriẽte ⁊ occidẽte et ſeptẽ
trione ⁊ meridie veniẽt ⁊
recũbẽt cũ abra. iſa. ⁊ ia.
vt poſtq̃ꝫ intrauerit ple/
nitudo gẽtiũ tũc oĩs iſrl
ſaluus fiat. b Quaſi
hõ. m. ⁊c̃. Nulli⁹ intelli/
Ps. 93. gentie: nulli⁹ ſapie. Do/
min⁹ eĩ nouit cogitatio/
nes ho. q̃ vane ſũt. Ubi
ſũt ḡ q̃ ꝑfectã ĩ hoĩe iu/
ſticiã p̃dicãt. Si rñderit
de ſanctꝭ ſe h̃ dicere: nõ
de ſemetipſis. Quis ſan
ctior hieremia. Qui vir/
go ꝓpheta ſanctificat⁹
ĩ vtero ꝓferẽs ſaluatorẽ
noĩe ſuo. Hieremias enĩ
interp̃tat excelſus dñi.
c A facie do. ⁊c̃. Con/
ſiderato vultu oĩpotẽtꝭ
dei. i. pr̃is: ⁊ vultu filij q̃
eſt ſplẽdor glie: ⁊ figura
ſubſtãtie ei⁹: ꝓpheta et
B aĩo ⁊ corpe phorreſcit ⁊
ſe nihil eſſe ĩtelligit. vñ:
Ps. 71. Ut iumẽtũ fact⁹ ſũ apḋ
te. d Luxit terra ⁊c̃.
Quicq̃d de terra iudea
iuxta lr̃am intelligis ad
ↄgregationẽ credẽtiũ re
ferre poteris. Propter
adulteria eĩ ⁊ mendacia
⁊ ꝑiuria ꝟtutũ ⁊ gr̃arũ
ſterilitas cõſequit.
e Propheta nãqꝫ ⁊ ſa.
Quando in ecclia dei ⁊
maxime ĩ principib⁹ ei⁹
inueniunt mala ſcim⁹ eẽ
cõpletũ. Propheta nã/
qꝫ et ſacerdos polluti
ſũt. f Afferã ſuꝑ eos.
Nõ ꝙ mala ſint aut do/
min⁹ inferat mala: ſꝫ ma
la vident his q̃ ſuſtinẽt
ſupplicia: alioquin eadẽ
⁊ bona et mala ſũt. Ma
la iuxta eos q̃s cruciãt:
bona iuxta eos q̃s emẽ/
dant. Et notandũ ꝙ an
nus viſitationis dñi ḋr
correctio ⁊ cruciat⁹ pec/
Ps. 88. cãtis. vñ: Uiſitabo ĩ vir
Ibidem ga iniq̃tatis eoꝝ ⁊c̃. Mi
ſericordiã aũt meã non
diſꝑgã ab eo. g Et in
ꝓphetis ſa. Quõ ꝓphe
te ſamarie q̃cq̃d loquũt
ꝓphetãt ĩ baal: ſic here
tici in eccleſia ſiue extra
vt ſupplantẽt pplm̃ iſrl
q̃ prius cernebat deũ lo/
quit in demonibus.
h A ꝓphetis ei. Uti/
mur enĩ hoc teſtimonio
aduerſus eos qui epl̃as
plenas mẽdacio ⁊ frau/
D dulentia ⁊ ꝑiurio in or/
bẽ dirigũt ⁊ aures audi
entiũ polluũt. Non enĩ
ſufficit eis iniquitatẽ ꝓ/
¶ priam

a ſ quando oriet ſol iuſticie
a ſter. † Propter hoc ecce dies veni a
unt dicit domin⁹: ⁊ nõ dicent vl/ b
a ſ per moyſen.
tra viuit domin⁹ qui eduxit fili/
os iſrael de terra egypti: ſꝫ viuit c
ſ per chriſtum.
domin⁹ qui eduxit ⁊ adduxit ſe/
men domus iſrl de terra aquilo/
nis: ⁊ de cũctꝭ terris ad quas eie
cerã eos illuc: et habitabũt ĩ ter/ d
ſ eccleſia. ſ pſeudo. ſ ſermo dirigitur.
a ſ victimã humilitatis offert deo. Uñ: Cor con.
et hu. d. n. d. de q̃bus oĩa oſſa mea dicẽt. d. q. ſ. t.
ra ſua. Ad ꝓphetas. Contritum e† f
eſt cor meum in medio mei: con/
tremuerũt oĩa oſſa mea. Factus g
b ſum quaſi vir ebrius: ⁊ quaſi hõ
c madidus a vino a facie dñi: et a h
ſ vel decoris glorie eius.
facie ſanctõrũ verborũ ei⁹: quia i
a ſ hoc in. Lxx. non habemus.
adulterijs repleta ẽ t̃ra: qꝛ a facie k
a ſ Lxx. iuramẽti vani ſui ſ iõ. b ſ ſterilia facta
d maledictiõis luxit terra: ãrefacta l
ſũt aruia deſerti. Fact⁹ ẽ curſus m
eorũ mal⁹: ⁊ fortitudo eorũ diſſi n
a ſ doctor. b ſ miniſterij dogmatis
e milis. Propheta nãqꝫ ⁊ ſacerdoſ o
a ſ eccleſia.
polluti ſũt: ⁊ ĩ domõ mea inueni p q
malũ eorũ ait domin⁹. Idcirco r
a ſ hereticorũ error. b ſ Unde: Nõ videant q̃
dicit ego ſum lux mundi. ſ contra quas ſigna
tum eſt ſuper nos. l. v. t. d.
viã eorũ erit quaſi lubricũ ĩ tẽne
a ſ omni vento doctrine
bris. Impellẽt eñ ⁊ corruent ĩ
f eã. Afferam eñ ſuꝑ eos mala: an
nũ viſitationis eorum ait dñs.
a ſ hereticis ⁊ oẽs qui iactãt falſi nominis ſcien/
tiam prophete ſunt ſamarie.
g Et in ꝓphẽtis ſamarie vidi fatu s
a ſ qui nõ habẽt chriſtũ dei virtutẽ: dei ſapientiã
b ſ idolo demonibus conſecrato.
itatem: ⁊ ꝓphẽtabant in bãal: et t
decipiebant populũ meũ iſrael.
a ſ doctorib⁹ nõ ſolũ in hereticis. ſ eccleſie.
Et in ꝓphẽtis hierl̃m vidi ſimili v
a ſ euntes per viã mendacij acquieſcentes hereti
cis. ſ. i. verbi dei.
tudinem adulterãtiũ ⁊ itẽr men x
a ſ quos debuerant corrigere.
dacij. Et confortauerunt mãnus y z
peſſimorum: vt non conuerteret
a ſ quaſi non impune ferent finis eorũ quaſi ſo/
dome et gomorre.
vnuſq̃ſqꝫ a malicia ſua. Fãcti ſũt a
mihi omnes ſodoma: et habita/
tores eius quaſi gomorra. Pro/
pterea hec dicit dñs exercituum
ad prophetas: † Ecce ego cibabo b
a ſ vel dolorib⁹ vel amaritudine.
eos abſinthio ⁊ potabo eoſ felle.
h A ꝓphetis enĩ hierl̃m egreſſa eſt c
pollutio ſuper omnem terram. d

valde de facili fieri: ⁊ ꝙ iudei talẽ falſitatẽ fecerint ĩ
a h̃ loco ptꝫ ꝑ. Lxx. interp̃tes q̃ fuerũt iudei valde lit
b terati: ⁊ in h̃ loco ſic trãſtulerũt. Et h̃ eſt nomen qḋ †
vocabũt eũ dñs iuſtus noſter. nec tñ ꝑ hoc reuela/
uerũt diuinitatẽ xp̃i Ptolemeo regi quã ĩtẽdebãt
ei celare ſm̃ ꝙ dicit Hiero. in plurib⁹ locis: qꝛ ꝓ no
c mine dñi tetragrãmaton trãſtulerũt nomẽ grecũ ſi/
gnans dñm: ſicut hoc nomẽ dñs ponit in trãſlatio/
ne latina. qḋ nomẽ nõ ſolũ ḋr de deo: ſed etiã de q̃li/
bet hoĩe magno. Falſitas etiã p̃dicta ptꝫ ꝑ trãſlatio
nẽ chaldaicã q̃ ſic habet ĩ h̃ loco. Et h̃ eſt nomen qḋ
vocabũt eũ ⁊c̃. a Propter h̃. Hic ↄñr ponit tan
d ti bñficij recognitio. cũ ḋr: b Et nõ di. vl. vi. dñs
⁊c̃. qꝛ ſicut ad p̃ſentiã maioris luminis min⁹ obfuſ/
cat: ſic aduenicte bñficio incarnationis ieſu xp̃i et
redẽptionis nr̃e ꝑ eũ facte obfuſcata ſũt oĩa bñficia
e† ⁊ q̃ſi obliuioni data q̃ fuerũt in veteri lege tãq̃ꝫ mo/
f dica aut nulla reſpectiue. c Sꝫ vi. dñs q̃ edu. et
addu. ⁊c̃. qḋ nõ põt intelligi de reditu captiuitatis
g babylonice. qꝛ illud beneficiũ q̃ſi incõꝑabiliter mi
n⁹ fuit q̃ꝫ eductio filioꝝ iſrl de egypto in tot ſignis
⁊ mirabilib⁹ diuinis: ⁊ ĩ tãta multitudine ꝙ erãt ſex
h cẽta milia abſqꝫ mulierib⁹ ⁊ paruulis. ⁊ iõ iſta ad/
ductio intelligit de vocatione ad fidẽ xp̃i: qꝛ de oĩ/
i bus terre ꝑtib⁹ ſũt aliqui vocati: ⁊ iſta vocatio ma/
ior eſt ⁊ excellẽtior q̃ſi incõꝑabiliter oĩb⁹ bñficijs ve
k teris teſtamẽti. d Et ha. ĩ ter. ſua. i. ĩ eccl̃ia mili/
tante: ⁊ poſtea ĩ triũphãte q̃ ẽ terra viuẽtiũ ꝓmiſſa
fidelib⁹ ĩ p̃miũ: vt frequẽter ſupi⁹ declaraui.
l e Ad ꝓphetas. Hic ↄñr nequiciã malorũ paſtoꝝ
m diffuſi⁹ reſumit: ⁊ primo arguit eorũ vitam. ſcḋo do/
n ctrinã. ibi: Hec dicit. Prima adhuc ĩ duas. qꝛ p̃mo
arguit eorũ mala vita. ſcḋo ſubdit pena. ibi: Idcir/
o co. Circa primũ dicit Hieremias. f Cõtritũ ẽ cor
meũ ⁊c̃. qꝛ dolebat de mala vita ſacerdotũ ⁊ falſorũ
ꝓphetaꝝ. cõpatiebat etiã eoꝝ nature ꝓpter mala q̃
p q videbat eis ĩminere. lꝫ eorũ culpã odiret. g Fa/
r ctus ſũ q̃ſi vir ebrius. i. attonit⁹ p̃ eorũ malicia ⁊ ſe/
quẽti pena. iõ ſubdit: h A facie dñi. vindictã p̃/
parantis. i Quia adulterijs repleta eſt terra. ſi/
cut dictũ eſt. s̃. v. Unuſquiſqꝫ ad vxorem ꝓximi ſui
hinniebat. k Quia a facie maledictiõis. i. ꝓpter
blaſphemias ↄtra deũ et alia mala. l Luxit ter/
ra. p̃ ſiccitate nimia. ſicut diffuſius explicat. s̃. xiiij.
Sicut enĩ pratũ ḋr ridere metaphorice quãdo viret
ſic terra lugere quãdo aret. m Factus eſt curſus
eorũ malus. ad mala enĩ currebãt ſine freno ratio/
nis ⁊ diuine legis. n Et fortitudo eorũ diſſimilis.
patrib⁹ antiquis. o Propheta nãqꝫ ⁊ ſacerdos
s polluti ſũt. luxuria et auaricia. p Et ĩ domo mea.
id ẽ in tẽplo meo nomini dedicato. q Inueni ma
lum eorũ. i. idola q̃ colebãt. iiij. Reg. xxj.
t r Idcirco. Hic ſubiungit pena. cũ dicit: Idcirco
via eoꝝ erit quaſi lubricũ ⁊c̃. hoc eſt dictũ. inferam
eis plura mala vnũ ſuꝑ aliud. s Et in ꝓphetis
ſamarie. q̃ iam erãt in captiuitatẽ ducti a ſexto anno
v ezechie. iiij. Reg. xviij. vbi habem⁹: fatuitatẽ. In he
breo habet: blaſphemiã. ideo ſubdit: t Et ꝓphe
tabãt in baal. querẽdo reſponſũ ab idolo vel pot⁹
x a demone in ipſo ⁊ non a deo. ⁊ ſic erat quedã blaſ/
phemia. quia ꝑ hoc oſtendebant ꝙ reputabãt baal
y z plus q̃ꝫ deũ. v Et in ꝓphetꝭ hieruſalẽ vidi ſimi
litudinem. ad prophetas ſamarie. Adulterantium.
id eſt idolatriã. x Et iter mendacij. quia decipie/
bant populũ iude: ſicut illi populũ ſamarie. In he/
a breo habet ſic: Uidi turpitudinem adulterij: ⁊ iter
mendacij. turpitudo enĩ adulterij eſt quãdo adul/
tera in eodẽ lecto recipit adulterũ cum marito: ⁊ ſic
iſti fecerũt. quia in templo domini idolũ poſuerũt.
y Et cõfortauerũt. ſuo malo exemplo ⁊ verbo fal/
ſo. z Manus peſſimorum. ad ꝑmanẽdũ in pec/
b cato. a Facti ſunt mihi omnes ſodoma. i. abomi †
nabiles vt ſodomite. ideo ſubdit inflictio pene.
b Ecce ego cibabo eos abſinthio ⁊c̃. i. replebo eos
pena amariſſima. c A ꝓphetis enĩ hieruſalem
c egreſſa eſt pollutio. idolatrie et aliorum malorum.
d d Super omnem terram. ſcꝫ iudee quia populus
eos imitabatur.

Hec dicit

Glo. ordi.

P pꝛiam deuoꝛare vel ꝓpꝛimos ledere: ſed quos ſemel oderūt p totū oꝛbē conant̄ infamare ⁊ vbiq; blaſphemias ſeminare. a Quis enim ⁊c̄. Nolite credere falſis ꝓphetis hec dicentibus: vnde ſcire poſſunt conſilia dn̄i: quis vidit ⁊ annunciauit eis. Hiero. Ubi nos poſuimꝰ in cōſilio dn̄i: in hebꝛeo ſcriptū eſt baſſod. Aquila ſecretum: Symmachus ſermonē. Lxx. et Theodotio ſubſtātiā ſiue ſubſiſtentiam dei interp̄tati ſūt. b Ecce turbo ⁊c̄. Quaſi p cōtrariū ptȝ ꝓphetas neſcire qḋ dicūt ꝓ pace eni et ſecuritate quā ꝓmittūt venit tempeſtas babylonia.

Ro. 1. c Nō mittebā ⁊c̄. Hinc apſus ſicut nō ꝓbauerūt habere deū in noticia: tradidit illos deꝰ in repꝛobū ſenſū vt faciant q̄ nō cōueniūt repletos iniquitate: malicia: ⁊ foꝛnicatione. Cū eī falſi doctoꝛes ſemel ſe tradiderint mēdacijs atq; ꝑiurijs et moꝛtibꝰ deceptoꝝ p̄cipites coꝛruerūt ad interitū ſuū et alioꝛum.

Conſideremꝰ hereticos quō ſemel deſperati gule ſe tradāt: delitias querāt: balnea adeant: muſco oleāt: varijs vnguentis delibuti querentes coꝛpoꝝ pulchꝛitudinē: nō credētes reſurrectionē: q̄ ſi nō verbis factis loquunt̄. d Audiui q̄ ⁊c̄. Sūt multa genera ꝓphetādi quoꝛum vnū eſt ſomnioꝝ: ſicut ī Daniele. Idcirco ad eos ſermo ꝓphetalis dirigitur q̄ credūt ſomnijs: et oīa q̄ cernūt putāt reuelationē eſſe diuinā q̄ ꝓpꝛie ſanctꝭ aperit̄. Pharao tm̄ et nabuchodonoſoꝛ regꝭ impij ſomnia vera viderūt: nō ꝓpter ſuū meritū: ſȝ vt tali occaſione Ioſeph et Daniel clareſcerent ⁊ coꝛda indomabilia tyrānoꝝ ꝓpꝛia cōſcientia dn̄i maieſtatē ſentirēt. e Somnia eo. ⁊c̄. Sūt hodie ſomniatoꝛes ī eccl̄ia q̄ erroꝛes ſuos dn̄i faciūt ꝓphetias crebꝛo. dicētes ſomniaui: ꝯ q̄s dr̄: Uſq; quo il-

S. 12. a lud ⁊c̄. f Quid paleis ⁊c̄. Pulchꝛe doctrina hereticoꝝ paleis cōpat̄ q̄ medullā nō habēt nec refectionē pꝛebent.

g Nūq̄d nō. Quō in pꝛioꝛi ꝑplo ꝓphete mētiebant̄ dicentes: hec dicit dn̄s

Hieremie Ca. XXIII

a ſ o popule ne putes te alienū a culpa ſi acquieueris: par enī pena diſcipulo ⁊ magiſtro.

Hec dicit dn̄s exercituum. Nolite audi- a b
re verba ꝓphetarū q̄ ꝓphetāt vobis: et
a ſ quā ſimularunt.
decipiūt vos. Uiſionē coꝛdis ſui loquūt̄ c
a ſ hereticis et peruerſis.
nō de oꝛe dn̄i. Dicūnt his q̄ blaſphemāt d
a ſ qḋ dicemꝰ. ſ nō nos. b ſ quaſi ne timeatis vanis cominationibus territi.
me: locutꝰ eſt dn̄s: pax erit vobis ⁊ oībꝰ e
q̄ ambulat ī pꝛauitate coꝛdis ſui: dixerūt
a ſ qḋ timetis ꝓ cōſcientia mala ſȝ bonū qḋ locutꝰ ē dn̄s.
a nō veniet ſup vos malū. Quis enī affuit f
in cōſilio dn̄i et vidit ⁊ audiuit ſermonē
eiꝰ? Quis cōſiderauit verbū illiꝰ ⁊ audi-
b uit? Ecce turbo dominice indignationis g
a ſ non ſuper alios.
egrediet̄ ⁊ tēpeſtas erūpens ſuper caput h
a ſ populi vel eoꝛū qui falſa nunciant. b ſ id eſt nō placabitur ſicut olim: ſed qḋ ſepe cōminatus eſt cōplebit.
impioꝛuȝ veniet: non reuertet̄ furoꝛ dn̄i i
vſq; dū faciat: ⁊ vſq; dū cōpleat cogitati
a ſ cū extremū captiuitatis tempus euenerit.
onē coꝛdis ſui. In nouiſſimis diebꝰ intel k l
a ſ quod vos nō intelligitis: ſed intelligere iactatis.
c ligetꝭ cōſiliū eiꝰ † Nō mittebā ꝓphetas:
⁊ ipſi currebāt. Nō loquebar ad eos ⁊ ipſi
a ſ de coꝛde ſuo. b ſ .i. volūtati mee acquieuiſſent.
ꝓphetabāt. Si ſtetiſſent in conſilio meo: m
a ſ nō blandientes eis neq; adulantes: ⁊ dicētes: in iuſticia veſtra viuetis.
⁊ nota feciſſent ṽba mea pplo meo: auer n o
a ſ ne facerēt ea q̄ nō cōueniūt ſequētes cogitatiōes ſuas.
tiſſem eos vtiq; a via ſua mala et a peſſi-
a ſ vt tm̄ oīa pn̄tia cognoſcā nō lōginq̄ vbiq; ſū oīa cognoſco.
mis cogitationibꝰ ſuis. Putas ne deꝰ e p
a ſ Lxx. deus appꝛopinquans ego ⁊c̄.
vicino ego ſum dicit dominus: et nō deꝰ
ſ quaſi. a ſ Quo ibo a ſpiritu tuo et quo a fa. t. fu.
de longe? Si occultabit̄ vir in abſcondi- q
tis: et ego nō videbo eum dicit dominꝰ?
a ſ quaſi vbiq; p̄ſens ſum: quia omnia impleo.
Nunquid nō celum ⁊ terrā ego implebo r
d dicit dominꝰ? Audiui que dixerūt ꝓphe s
a ſ contra quos eſt ſuperioꝛ titulus ad pꝛophetas.
te pꝛophetantes in nomine meo menda t
cium atq; dicētes: Somniaui ſomniaui. v
Uſq; quo iſtud eſt in coꝛde pꝛophetaruȝ
vaticinantiū mendaciū: ⁊ pꝛophetantiū
ſeductiones coꝛdis ſui. Qui volunt face x
ſ qui nunc eſt.
re vt obliuiſcat̄ pplꝰs meus noīs mei ꝓ
e pter ſomnia eoꝛū que narrāt vnuſquiſq;
a ſ antiquus populus de egypto egreſſus.
ad ꝓximū ſuuȝ. Sicut obliti ſunt patres
a ſ quaſi nō ī noīe meo ꝓphetant ſed in baal.
eoꝛū nominis mei ꝓpter baal. Pꝛophe- y
a ſ eoꝛū eſt exponere ſomniū qui habent dei ſermonē in quibus eſt veritas nō mendaciū.
ta q̄ habet ſomniū narret ſomniū: et qui z a
habet ſermonem meū loquat̄ ſermonem b
a ſ hereticis. b ſ ſanctos.
f meū vere. Quid paleis ad triticum dicit c
a ſ non hereticoꝛū. ſ quaſi nūciant ventura ſupplicia non adulantur paleis incendiū minantur.
g dn̄s? Nunquid nō verba mea ſunt quaſi d

Nico. de lyra

a Hec dicit dn̄s. Hic cōſequēter arguit̄ ꝓphetarū falſoꝝ ⁊ ſacerdotū doctrina. ⁊ p̄mo quātū ad denūciationē falſitatꝭ. ſecūdo quātū ad deriſionē veritatis. ibi: Si igit̄. Pꝛima adhuc in duas. q2 pꝛimo arguit̄ in eis denūciatio falſi. ſcd̄o coloratio ſui dicti. ibi: Audiui. Circa pꝛimū dicit̄: b Nolite audire verba ꝓphetarū. qui ꝓphetāt mendaciū ad vos decipiendū. c Uiſionē coꝛdis ſui. i. fictā ab eis. d Dicūt his qui blaſphemabant me. oꝛe ⁊ opere. e Pax erit vobis. aſſecurando ⁊ nutriendo eos in malis.

f Quis enī affuit in cōſilio dn̄i. de ꝓphetis ſic loquētibꝰ. q. d. nullus. q2 eueniet cōtrariū. ideo ſequit̄: g Ecce turbo dominice indignationis. i. impetꝰ diuine vindicte. h Sup caput impioꝛū. ſiue ſint ſacerdotes ſiue populares.

i Nō reuertet̄. i. nō impediet̄ ſed abſq; dubio veniet. k In nouiſſimis diebꝰ. id eſt tp̄e deſtructionis ciuitatis qḋ dicit̄ hic vltimū. q2 tunc terminatū fuit regnū iudeoꝛū. l Intelligetis cōſiliū meū. i. penā quā diſpoſui inferre videbitis p effectū m Si ſtetiſſent in cōſilio meo. verbis ꝓphetarū meoꝛū credendo.

n Et nota fe. ver. mea po. meo. ſicut tenebant̄ ex officio. o Auertiſſem eos vtiq; a via ſua mala. ſpiritū vere penitentie eis conferendo. p Putas ne deus e vicino ego ſum. i. cognoſcēs tm̄ illa que ſunt pꝛope me et nō ea que ſunt lōge. hoc nō inducit̄ ad excludēdā dei p̄ſentiā vbiq; ſed ad excludendū doctrinā falſam aliquoꝛū ſacerdotū qui dicebant dei ꝓuidētiā attingere tm̄ ad ſuperioꝛa ⁊ nō ad iſta inferioꝛa: qui erroꝛ incepit a tēpoꝛe ſancti Iob. vnde in ꝑſona ſic errantiū dicit̄ Iob. xxij. Circa cardines celi ꝑambulat nec noſtra cōſiderat. Sed quia dei ꝓuidentia attingit ad oīa quātūcūq; occulta. ideo ſequit̄: q Si occultabitur ⁊c̄. id eſt non occultabitur: quod pꝛobatur ex eius pꝛeſentia vbiq; cum dicitur: † S. 14. c. S. 29. c

r Nūq̄d non celum ⁊c̄. q. d. ſic

s Audiui. Hic conſequenter arguit̄ in falſis pꝛophetis coloꝛatio ſui dicti: ad h̄ enī q̄ magis ſibi crederet̄ vtebant̄ modo loquēdi pꝛophetarū. et hoc eſt quod dicitur: Audiui que dixerūt pꝛophete. ſ. falſi: q2 verba eoꝛū nota ſunt mihi.

t Pꝛophetantes in nomine meo mendaciū. pꝛemittentes ſue falſe pꝛophetie: hec dicit dominus ſicut pꝛophete veri.

v Somniaui. i. viſionē a deo accepi in ſomno: ⁊ quia hoc faciebant ad facilius decipiēdū populū: vt dictū eſt. iō ſequit̄: x Qui volunt facere ⁊c̄. p ſuaȝ falſam doctrinā. ideo ſequit̄: y Pꝛopheta q̄ habet ſomniū. ſ. vanū. z Narret ſomniū. i. referat tanq̄ ſomniū: ⁊ nō p̄mittat hec dicit dominꝰ. a Et qui habet ſermonem meū. ſicut hieremias ⁊ alij veri ꝓphete. b Loquat̄ ſermonē meū vere. ſcȝ p̄mittendo: hec dicit dn̄s. c Quid paleis ad triticū. i. ſicut palee nō ſunt tritico cōmiſcende vel econuerſo. ſic nec nomen domini eſt adiungendū falſe doctrine pꝛophetarum. d Nunquid nō verba mea ſunt quaſi ignis. q. d. ſic: ꝓpter quod dixit hieremias. S. xx. ca. Factus ē ſermo dei quaſi ignis exeſtuans in coꝛde meo. q. d. ſicut ignis conſumit paleas et malleus conterit petras: ſic virtus nominis mei quo coloꝛauit falſitates ſuas erit occaſio attritionis et conſūptionis eoꝝ. ideo ſubditur:

dñs ⁊ vidi dñm ⁊ verbũ dñi qd factũ eſt ad illũ ſiue ad illã. Sic heretici aſſumunt teſtimonia ſcripturaꝝ d vtroqꝫ teſtamento:⁊ furant verba ſaluatoꝛis vnuſquiſqꝫ a ꝓximo ſuo ꝓphetis:aplis: euãgeliſtis ⁊ aſſumũt liguas ſuas vt coꝛdis venena oꝛe ꝓnũciẽt ⁊ doꝛmiãt doꝛmi-

Ps. 75. tationẽ. Vñ: Doꝛmierũt ſomniũ ſuũ ⁊ nihil ĩ.oẽſ vi.di. ĩ ma.ſu. Minatur ꝗ dñs ꝯtra hmõi ſe eſſe venturum.

a Quaſi malle⁹

3.Re.6.a De eccleſiaſticis viris ſcriptũ eſt ꝙ malleus et ſecuris nõ ſunt audita in domo domini.

b Qui furant. Semꝑ enĩ mendaciũ imitat veritatẽ: aliter enĩ non põt decipere.

c Si igit ⁊c̃. Verbũ hebꝛaicũ maſſa Aquila onus ĩterꝑtat: Symmachus ⁊.lxx.⁊ theodotio aſſũptionẽ:vbi ergo graue eſt ⁊ plenũ pondere:⁊ laboꝛis põdus dicitur. Vbi aũt ꝓſpera ꝓmittunt:vel poſt cõminationẽ melioꝛa viſio dicit vel verbũ dñi.⁊ ꝓpicuũ eſt ex ipſo titulo ꝓphetie ponderis vel viſionis vel verbi domini q̃lis vaticinatio ſequat. Quia igit ꝓphete ſolebant peccantib⁹ triſtia

G nunciare: ⁊ ſic ad penitentiam ꝓuocare. Dñs aũt miſericoꝛditer ſentẽtiã differebat ĩõqꝫ putabat populus pſeudo ꝓphetaꝝ fraude deceptus: nõ ventura q̃ dñs minabat ⁊ rem ſeriam in ludũ iocũqꝫ vertebat: ꝓphetantibuſqꝫ ꝓphetis irridẽdo dicebat: Hic iterum videt pondus ⁊ on⁹ domini: atqꝫ ita fiebat vt nõ vltra viſio:ſed per locum onus appellaret. Precepit ergo dominus vt ſi populus vel propheta vel ſacerdos interrogauerit hieremiaꝫ quod ſit onus dñi.dicat: Vos eſtis onus ⁊ vos aſſũptio. Aſſumã enĩ vos et ꝓijciaꝫ ⁊c̃. Si quis aũt auſus fuerit onus domini nominare. Viſitabo ſuper virũ illũ ⁊c̃. Dicat itaqꝫ vnuſquiſqꝫ ꝓximo ſuo: Nũq̃d on⁹ dñi:ſed q̃d rñdit

---

a *Lxx. ſecuris de qua dictũ eſt:ſecuris ad radicẽ arboꝛis.*

a ignis ardẽs dicit dñs:et q̃ſi malleus conterens pẽtram.

a *dura coꝛda hereticoꝝ vt auferatur coꝛ lapideum et inferat coꝛ carneum qd poſſit pꝛecepta dei ſuſcipere et ſentire.*

Propterea ecce ego ad ꝓphetas ait do- a

b min⁹. Qui furantur verba mea b c

vnuſq̃ſqꝫ a ꝓximo ſuo. Ecce ego

ad ꝓphetas ait domin⁹ qui aſſu d

a *doꝛmierunt doꝛmitatione.*

mũnt linguas ſuas: ⁊ aiũt dicit e

a *ſermo diuinus.*

dominus. Eccẽ ego ad ꝓphetas f

ſomniantes mendaciũ:ait domi g

nus:qui narrauerũt ea: ⁊ ſeduxe h

runt pplm meũ in mẽdacio ſuo:

a *magna mirabilia ⁊ incredibilia repꝛomittũt docentes que nõ opoꝛtet turpis lucri gratia :malis ꝓſpera bonis aduerſa:nunciantes.*

⁊ in miraculis ſuis cũ ego nõ mi- i

ſiſſem eos nec mãdaſſem eis:q̃ ni

hil pꝛofuerũt pplo huic dicit do-

c minus. Si igit interrogauerit te k

ppls iſte vel ꝓpheta aut ſacerdos

a *que eſt aſſumptio.*

dicẽs: Quõd eſt on⁹ domini: di- l

ces ad eos: Vos eſtis on⁹. Pro m

ijciam quippe vos dicit dñs. Et n o

pꝛopheta ⁊ ſacerdos ⁊ populus

q̃ dicit onus domini:viſitabo ſu p

ꝑ virũ iſtũ:⁊ ſuper domum eius.

Hec dicetis vnuſq̃ſqꝫ ad pꝛoxi- q

mũ ⁊ ad fratrẽ ſuuꝫ. Quid rñdit r

dominus ⁊ quid locutus eſt do- s

min⁹? Et onus dñi vltra nõ me- t

moꝛabit :qꝛ onus erit vnicuiqꝫ v

a *nolentes obedire.* *et puertiſtis vſqꝫ:ſi aũt on⁹ domini dixeritis in.lxx.nõ habetur.*

ſermo ſuus. Et puẽrtiſtis verba x

dei viuẽtis dñi exercituũ dei nr̃i.

Hec dices ad pꝛophetaꝫ: Quid y

non onus domini.

reſpondit tibi dñs ⁊ quid locu-

tus eſt dñs? Si autem onus dñi

dixeritis: ꝓpter h̊ hec dicit domi

ſed.

nus. Quia dixiſtis ſermonẽ iſtũ

onus dñi:⁊ miſi ad vos dicens:

Nolite dicere on⁹ dñi: ꝓpterea z

---

a Ecce ego. ſupple paratus ſum. b Ad ꝓphetas. i. ad puniendũ ꝓphetas falſos. c Qui furant verba mea. a veris ꝓphetis. cõſiderabãt enĩ attente modũ loquẽdi ipoꝝ ⁊ illo vtebãt in ſuis falſis ꝓphetijs. ſic Ananias audiuit ĩ pncipio regni ſedechie hieremiã dicentem: Hec dicit domin⁹ exercituũ: ecce ego confringã arcũ elam ĩfra. xlix. ⁊ ad ſimilitudinẽ hui⁹ dixit quarto anno ſedechie. Hec dic dñs: Sic ꝯfrigã iugũ nabuchodonoſoꝛ ⁊c̃. ĩfra. xxviij. ideo ſequit: d Qui aſſumũt linguas ſuas. i. modos loquẽdi ꝓphetarũ dñi. e Et aiunt dicit domin⁹. in ſuis falſis ꝓphetijs. f Ecce ego ad ꝓphetas. exponat vt ſ. g Somniantes mendaciũ. dicentes ſe habuiſſe a deo viſionẽ in ſomno. h Et seduxerũt populũ meũ in mẽdacio ſuo quod finxerunt. i Et in miraculis ſuis. In hebꝛeo habet: Et in extaſib⁹ ſuis. aliq̃ enĩ fingebãt ſe eſſe raptos a ſenſib⁹ ad fingendũ magnitudinẽ reuelationis ſibi facte. ⁊ talia poſſunt quodãmodo dici miracula: qꝛ inducũt ſimplices hoĩes in admirationẽ.

k Si igit interrogauerit te. Hic arguit malicia eoꝛum in deriſione veritatis. Circa qd ſciendum ꝙ ſacerdotes ⁊ falſi ꝓphete deriſoꝛie nominabãt onus ꝓphetiã hieremie ⁊ alioꝝ ꝓphetarũ dñi: ⁊ populũ inducebant ad talem modũ loquendi duplici ratione. Vna eſt qꝛ ꝓphete dñi arguendo eoꝝ vitia cõminabant eis penas graues: quas ꝓphete falſi vocabant onera. Alia eſt qꝛ iſte pene diu ante euentũ fuerũt ꝑ ꝓphetas dñi nũciate: ⁊ ideo deriſoꝛie dicebant: Onus onus: ꝑ hoc inſinuãdo ꝙ ille ꝓphetie eẽnt deriſibiles tãq̃ friuole ⁊ effectũ nõ habẽtes: ⁊ ꝓpter talẽ deriſionẽ dñs cõminat deriſoꝛib⁹ penã: ⁊ ponit iſta ſententia hic diffuſe et intricate: cũ dicit in perſona dñi hieremie: Si igit ĩterrogauerit te populus ⁊c̃. qd eſt onus dñi: ꝓphetiã tuã onus nominãs deriſoꝛie.

l Dices ad eos. vos eſtis onus. ſ. ĩpoꝛtabile ꝓpter peccatoꝛum veſtroꝝ pondus. ideo ſubdit: m Proijciam quippe vos. in captiuitatẽ. n Dicit dñs. ſicut ꝓijcit importabile onus. o Et ꝓpheta ⁊ ſacerdos ⁊ populus q̃ dicit onus dñi. deridẽdo ꝓphetiã verã. p Viſitabo ⁊c̃. i. puniã eũ in perſona ſua grauiter ⁊ in perſonis ſibi cõiunctis. Cõſequẽter docet eos loq̃ reuerenter de ꝓphetia dñi. cũ dicit: q Hec dicetis. i. ſic loquimini d ꝓphetia dñi. r Quid reſpondit dñs. ꝓphete inquirenti ab eo. s Et quid locut⁹ eſt dñs. ꝓphetas inſpirãdo. t Qui onus dñi vltra nõ memoꝛabit. i. ꝓphetia domini ampli⁹ nõ nominabit a vobis noĩe oneris.

v Quia on⁹ erit vni. ſer. ſu. i. ſi loquat de ꝓphetia dñi noĩando eã onus puniet grauiter ꝓ tali ſermone.

x Et puertiſtis verba dei viuẽtis. i. ꝑuerſe noĩaſtis nominando ea onera deriſoꝛie. In hebꝛeo habet: Et puertiſtis verba deoꝝ viuẽtiũ. ꝑ qd in diuinis oſtẽdit pluralitas ꝑſonarũ ⁊ vnitas eſſentie: cũ ſubdit ĩ ſingulari: Dñi exercituũ dei noſtri. y Hec dices. Docet modũ loquendi reuerenter cũ ꝓpheta dñi: ⁊ ptꝫ ſententia ex dictis: qꝛ eſt replicatio eiuſdẽ ad maioꝛẽ aſſertionẽ ⁊ qꝛ hãc dei monitionẽ cõtẽpſerũt. ideo ſequit pena ibi: z Propterea ecce ego tollã vos de ter. ve. poꝛtãs. ſ. ad alienã qd impletũ fuit in tranſmigratione ioachin regis iude inchoatiue ⁊ cõſũmatiue in captiuitate babylonica tꝑe ſedechie.

Moꝛaliter. v† Ve paſtoꝛib⁹ ⁊c̃. Ca. XXIII Per ſacerdotes veteris teſtamẽti cõtra quos ꝓphetat hieremias ſignant mali ſacerdotes no. et eoꝝ cõſiliarij. de quib⁹ dicit: † Ve paſtoꝛib⁹ q̃ diſpergunt ⁊ dilacerant gregẽ. iſti ſũt q̃ ſuis verbis malis ⁊ factis auertũt populũ ab illis qui ſciũt ⁊ volunt dare fidelib⁹ cõſiliũ ſalutis. ⁊ iſtis cominat domin⁹ ve dãnationis eterne. i† Ecce dies veniũt ⁊c̃. hic ad literã ꝓmittit ver⁹ ⁊ bon⁹ rex ⁊ paſtoꝛ ieſus xp̃s ꝑ quẽ moraliter intelligit bon⁹ rex vel p̃lat⁹: nã vterqꝫ eſt xp̃i vicarius. vn⁹ in tẽpoꝛalib⁹ et alius in ſpiritualib⁹. id ſubdit: k† Et ſuſcitabo dauid. i. xp̃o: † Germẽ iuſtũ. i. teneꝝ pietate ad modũ germinis erga ve penitẽtes: ⁊ aſperuꝫ equitate erga duros et rebelles. vnde de dauid dicit. ij. Reg. xxiij. Ipſe eſt quaſi tenerrim⁹ ligni vermiculus: qui quãuis ſit valde mollis: tñ lignũ durũ penetrat ſicut ferrũ. ꝑ qd ſignat ꝙ vicarius veri dauid. ſ. ieſu chꝛiſti debet eſſe valde mollis pietate erga bonos: ⁊ durus equitate erga malos obſtinatos. p† In dieb⁹ illis ſaluabit iuda: et iſrael habitabit cõfidenter. nã ſub tali pꝛincipe vel p̃lato cõfidẽter habitãt actiui boni qui ꝑ iuda ⁊ boni contẽplatiui qui per iſrael ſignãt. e† Ad ꝓphetas ⁊c̃. Per falſos ꝓphetas veteris teſtamenti contra quos loquit hieremias ſignant mali doctoꝛes ⁊ pꝛedicatoꝛes noui teſtamẽti. qui docent vel p̃dicãt pꝛeſumptuoſe ad ſui oſtentationẽ vel queſtus tempoꝛalis ꝓcurationem quod eſt valde

dñs: ⁊ q̄d locut⁹ eſt dñs: Quia ſingulis ſermo ſu⁹ ⁊ opus ſuū ī pōdus reputabit. Unde: Ex ore tuo iuſtificaberis: ⁊ ex ore tuo cōdēnaberis. a Et dereliquā. Hoc in tp̄e babylonie captiuitatis factū eē nouimus: ſed plenius atq̧ perfectius poſt paſſionē ſaluatoris. vnde: Relinquet vobis dom⁹ veſtra deſerta. Iuxta. lxx. lemna nō ſolum aſſumptionē ſed etiā donū ſignificat. Quia igit̄ populus ꝓſpera ſibi ꝓmittebat dicit eos nequaq̄ vltra debere dicere hoc: dicens eos indignos eſſe donis dei et abijciendos: ⁊ dei auxilio relinquēdos. Ex verbis autem et ex interp̄tatione nominū ſepe res oſtendunt̄ vt abrae: ſare: petri ⁊ filioꝝ zebedei vocabula mutata ſignificāt rerū mutationē: et in hoc ꝓpheta faſchor dicitur pauor vel tranſlatio vel colonus vel peregrin⁹. Notandū ꝙ verba viuētis domini exercituū dei veſtri: latini ⁊ greci codices nō habent: ſed hebrei in ſuis voluminib⁹ cōtra ſe legunt q̄d ꝓprie myſteriū trinitatis ſignificat. Ca. XXIIII

b Oſtendit ⁊c̄. Notandū hanc viſionē factā eſſe tp̄e ſedechie poſtq̄ iechonias ductus ē in trāſmigrationē: nō in captiuitatē q̄ꝛ vltro ſe tradidit. c Duo calathi p. ⁊c̄. Duos calathos vel cophinos malarū et bonarū ficorū quidā interp̄tāt̄ in lege et euāgelio. ſynagogā ⁊ eccleſiā. Iudeoꝝ populum et chriſtianoꝝ. Gehennā ⁊ regna celorū. Quorū alteruꝫ ꝑtinet ad ſupplicia peccatorū: alterū ad ſanctoꝝ habitaculū. Ro.7.c Nos x̄o iuxta apoſtolū: legē bonā et ſanctā: ⁊ mādatū bonū ⁊ ſanctum ſentiētes: ⁊ vnū eſſe vtriuſq̧ teſtamēti deū: ad iudeos magis referam⁹: q̄ in aduētu dñi crediderūt vel nō crediderūt: vt qui clamauerūt dicētes: Mat.15.b Crucifige crucifige eū: ſint calath⁹ ficorū malarū. Qui vero crediderūt ad bonas ficus ⁊ calathū optimū referant̄. d Poſiti ante. Nō foris. ſ. extra eccleſiā: q̄ꝛ dño cūcta patēt. Nec tantā habent amaritudinē q̄ foris ſunt quātā ille q̄ poſt tantā cōfeſſionē fidei ꝑ p̄uaricationē mutate ſunt. nec tantā ſuauitatē bone ficus q̄ nō ſunt in conſpectu tēpli dei: quales fuerūt phariſei q̄ naturali bono ⁊ intelligentia creatoris nō tam ſequi vi ſi ſunt q̄ laudare virtutes: quā tā que ſūt in tēplo dei. ꝓphete. ſ. ⁊ apoſtoli quaꝝ vna ait: Lac dedi vobis ⁊c̄. Et filioli mei quos iterum parturio: donec chriſt⁹ formet̄ ī vobis. vnde dicit̄: Fic⁹ bonas bonas: ⁊ ficus malas malas valde. e Et vn⁹ ⁊c̄. Rab. Hiero. Nos ſimplices querētes hiſtorias calathū bonarū ficoꝝ dicim⁹ iechoniā: q̄ hiere. ↄſilio tradidit ſe regi babylonio: cui a dño ꝓſpera pollicent̄. Malarū aūt ſedechiam: qui contradicēs ſententie domini captus eſt et cecatus: ⁊ in babylonē ductus et ibi mortuus. f Et factum eſt. Hieronym⁹. Delirat hoc loco allegoricus interpres: vim cupiens facere hiſtorie: referenſq̧ de celeſti hieruſalem captos atq̧ tranſlatos in terrā chaldeorū: rurſuſq̧ ad locum priſtinū reuerſuros vt hieremiam

et alios

a ſ vel aſſumēs verbū veſtrū cōplens opere. alli dens vos de ſummo ad ima deijciens.

a ecce ego tollā vos portās: ⁊ de/
ſ etiam.
relinquā vos et ciuitatē quā dedi vobis ⁊ patribus veſtris a facie mea: ⁊ dabo vos ī opprobriū ſempiternum: ⁊ ignominiā eternā q̄ nunquā obliuione delebit̄.

Ca. XXIIII

b Oſtendit mihi dñs ⁊ ecce duo calathi pleni ficiſ poſiti ante tēplū dñi: poſtq̄ tranſtulit nabuchodonoſor rex babylonis iechoniā filiū ioakim regem iuda:

a ſ interp̄tes legis. ſ. et doctores: vel artifices auri. gemmarūq̧ incluſores: qui apud barbaras nationes ſunt in precio.

⁊ principēs ei⁹ ⁊ fabrū ⁊ icluſorē de hieruſalē: ⁊ adduxit eos ī babylonē. Calathus vnus fic⁹ bonas habebat nimis: vt ſolēt fic⁹

a ſ abraā: iſaac et iacob: ⁊ alij ſancti de quibus dicit̄: Sicut vuas ī deſerto inueni iſrael: ſicut fic⁹ vidi patres eorū: vnde ⁊ nos filij abrae dicimur. et ecōtra iudeis dicitur: Si pater veſter eſſet abraam et opera eius faceretis.

eſſe primi temporis. Et calathus vn⁹ ficus habebat malas nimis que comedi non poterant: eo ꝙ eſſent male. Et dixit domin⁹ ad me. Quid tu vides hieremia? Et dixi: Ficus bonas bonas valde: ⁊ malas malas valde que comedi non poſſunt: eo ꝙ ſint male. f Et factum eſt verbuꝫ domini ad

valde periculoſum ꝓpter quod ſubdit hieremias: f† Contritū eſt cor meum ⁊c̄. nam tales doctores vel p̄dicatores frequēter īmiſcent errores ex ignorantia vel rei temporalis concupiſcentia mala potentū nequiter excuſantes. ideo de talib⁹ ſubdit̄ poſtea: s† Et in ꝓphetis ſamarie vidi fatuitatē. magna nāq̧ fatuitas eſt docere vel p̄dicare q̄ ignorant̄: q̄d tn̄ frequenter cōtingit. Unde dicit Hieronym⁹ in epiſtola ad Paulinū de oībus ſacre ſcripture libris: Sola ſcripturaꝝ ars ē quā ſibi paſſim omnes vendicāt: hanc garrula anus hanc delirus ſenex. hanc ſophiſta verboſus: hanc vniuerſi p̄ſumunt lacerant docent anteq̄ diſcant. v† Et in ꝓphetis hieruſalem vidi ſimilitudinē adulterij. ꝑ adulteriū enī ꝓcreant̄ filij falſi: ⁊ ꝑ p̄dicationē queſtualē fiunt diſcipuli vel auditores decepti: ꝓpter q̄d de talib⁹ adulterantibus verbū dei dicit apoſtolus. ij. Cor. ij. Nō ſumus ſicut plurimi adulterantes verbū dei: ſed ex ſinceritate ⁊c̄.

In ca. xxiij. vbi dicit̄ in poſtil. Sciendum aūt ꝙ hebrei ⁊c̄. A

Additio. j. Hebrei nō ſolū ſubterfugere nitunt̄ a veritate huius auctoritatis q̄ diuinitatē xp̄i ſatis manifeſtat ꝑ varietatē lr̄e ꝓut poſtillator dicit: quā varietatē recte cōfutat ꝓut in poſtilla: ſꝫ etiā dicūt ꝙ licet nomē dñi tetragrāmaton nō cōueniat eſſentialiter alicui creature: tn̄ qn̄q̧ in ſcriptura creatura denoīat̄ p̄dicto noīe ad effectuꝫ ip̄ius dei. Ad q̄d inducūt illud Exo. xvij. vbi dicit̄: Edificauit moyſes altare ⁊ vocauit nomē ei⁹ dñs exaltatio mea. ⁊ vbi nos habem⁹ dñs: in heb. ponit̄ tetragrāmaton: q̄d nō cōuenit ipſi altari ſm̄ eſſentiā: ſꝫ denoīat̄ ſic ab effectu ip̄ius dñi exaltantis pp̄lm iſrl̄: vt ibidē exponit̄ in poſtil. vn̄ ī ꝓpoſito dicūt ꝙ h̄ nomē ꝓpriū dei. ſ. dñs iuſtus noſter: d̄r de illo germīe ſuſcitādo d̄ d̄ nō eſſentialiter: ſꝫ ab effectu ip̄i⁹ dei iuſtificātis. Sꝫ illa cauillatio nō valet: nā ꝓut h̄r ī thalmud ī libro q̄ d̄r bababata alias babalbatra ī diſtinctiōe q̄ incipit: q̄ vidit nauē: habet̄ exp̄ſſe ꝙ meſſias vocat̄ noīe dei tetragrāmaton: ad q̄d allegat̄ iſta auctoritas hieremie. Hoc eſt nomē q̄d vocabūt eū dñs iuſtus noſter. Et ſic p3 ꝙ nomē dei eſſentialiter intelligit̄ ī hac auctoritate. ibi eī de eſſentiali noīatione loquit̄ vt ibidē p3 ⁊c̄. B

In eodē ca. vbi dicit̄ in poſtil. Circa q̄d ſciēdū ꝙ ſacerdotes et falſi ꝓphete deriſorie nominabant onus ꝓphetiam.

Additio. ij. Ubi nos habem⁹ in h̄ loco onus. in hebreo habetur hec dictio maſca q̄ vno mō ſignificat idē q̄d onus: alio mō ſignificat aſſūptionē. ſ. x̄bū aſſūptū a ꝓpheta. vn̄ Nu. xxiij. et. xxiiij. vbi dicit̄ de Balaā aſſūpta ꝑabola dixit: in heb. habet̄ rō iſti⁹ dictionis. ſ. maſca ꝑ ut ſignat aſſūptionē verbi vel parabole dei: ⁊ ſic in alijs locis ſilib⁹. vbi h̄ graue erat ſeu ponderoſum q̄d ꝓpheticabat̄ irriſores vocabāt illā ꝓphetiā onus intelligēdo in prima ſignificatione. Quia igit̄ ꝓphete ſolebant peccantib⁹ triſtia enunciare: vt ad penitētiā eos reuocaret: q̄ tn̄ deus ſepe miſericorditer differebat: ideo populus pſeudo ꝓphetarū fraude deceptus putabat nō ventura que dñs minabat̄: vnde ꝓphetiā verā et ſerioſam in ludū vertebat ⁊ veris ꝓphetis irridendo dicebat: Hi viri pōdus ſeu on⁹ dñi annūciāt. Un̄ iā vltra ꝓphetia nō viſio ſꝫ on⁹ vel pōdus dñi apud eos dicebat̄. ⁊ ideo dñs ad hieremiā dicebat: Si interrogauerit te pp̄ls ⁊c̄. ⁊ hec ſnīa pleni⁹ h̄r in gloſa. Ca. XXIIII

a Oſtēdit mihi. Supius poſita ē hieremie ꝓphetia. hic ↄ̄n̄r oſtēdit̄ in ꝑte impleta. ⁊ diuidit̄ in duas. q̄ꝛ p̄mo oſtēdit̄ hec ipletio. ſcd̄o ponit̄ ꝓphetie hieremie repetitio ca. ſe. Prima ī duas: q̄ꝛ p̄mo ponit̄ q̄dā imaginaria viſio: ⁊ ſcd̄o ponit̄ ei⁹ expoſitio. ibi: Et factū eſt. aliter enī nō fuiſſet vera ꝓphetia: niſi hieremias intellexiſſet viſionē. ſicut pharao vidēs ſpicas nō fuit ꝓpheta: q̄ꝛ nō ītellexit ſignificationē. ꝓpter q̄d d̄r Dan. x. Intelligētia op⁹ eſt in viſione. Circa primū d̄r: b Ecce duo calathi pleni ficis poſiti aū tēplū dñi. h̄ vidit hieremias p̄mo viſiōe imaginaria. ⁊ ſubdit̄ hui⁹ viſiōis tp̄s cū d̄r: c Poſtq̄ trāſtulit nabuchodonoſor ⁊c̄. d̄ q̄ trāſlatione pleni⁹ dictū ē. ſ. xxij. d Et fabrū. i. artificē ſubtilē. e Et incluſorē. i. aurifabrū q̄ gēmas p̄cioſas ponit ī auro vel argēto: ⁊ ī h̄ p3 ꝓphetiā hieremie impletā eſſe ī ꝑte: q̄ frequēter p̄dixerat regē ⁊ pp̄lm in babylonē ducēdū. Cetera patēt ī lr̄a q̄ꝫtū ad viſionē imaginariā. f Et factū ē verbū dñi ad me dicēs: Hic ↄ̄n̄r ponit̄

ꝟ ⁊ alios prophetas. Qui vero
peccatores fuerũt: in terra hac
⁊ in valle lachrymarũ eſſe mo/
rituros. a Et ponã oculos.
In captiuitate poſuit oculos
ſuos ſup illos ⁊ dedit eis terrã
exercere: domos edificare: po/
meria plãtare. Daniel de capti
uo princeps factus eſt: tres pu
eri de fornace glorioſe liberati
ſunt. Expletis. lxx. annis ſub
zorobabel et ieſu ſacerdote ma
C gno magna pars reuerſa eſt in
hierl'm. Hiero. Totã huius
viſionis ſimul ꝓpoſui ꝑicopẽ:
ne ſenſũ ĩ expoſitiõe diuiderẽ.
b Verbũ qđ Ca. XXV
factũ eſt ⁊c. Hec priora
ſũt ꝑterita viſione. Il/
la enĩ ſub ſedechia facta eſt: ie/
chonia iã trãſlato ĩ babylonẽ:
hec aũt ſub ioakim filio ioſie
et patre iechonie. Nõ enĩ cure
eſt ꝓphete tp̃a cõſeruare: qđ de
ſiderãt leges hiſtorie: ſʒ ſcribe
re q̃ auditorib⁹ ⁊ lectorib⁹ de/
beant ꝓficere: vñ in pſalterio:
Male quidã iuxta textũ hiſto
rie pſalmoꝝ ordinẽ requirunt
qđ nõ obſeruat carmẽ liricũ.
c Anno quarto. Quarto an/
no regis ioakim filij ioſie pa
tris iechonie Nabuchodono/
ſor babyloniũ ſuſcepit imperiũ
⁊ ita cõtigit vt ann⁹ q̃ primus
erat nabuchodonoſor in baby
D lone quart⁹ eſſet in hierl'm re/
gis ioakim. Octauo deniq̨ an
no regni ſui iechoniã cum ma/
tre et principib⁹ duxit in capti
uitatẽ q̃ trib⁹ tm̃ menſib⁹ poſt
interfectionẽ patris ioakim re
gnauit. Ioakim interfect⁹ eſt
xij. anno regni ſui.
d A tertiode. an. ⁊c. A tre/
decimo anno regni ioſie q̃ re/
gnauit in hierl'm annos. xxx.
vnũ: cepit hieremias ꝓpheta/
re: ſub quo ꝓphauit ãnis. xix.
cui ſucceſſit filius ei⁹ ioachaz
A quo ſtatim capto a pharaone
nechao Ioakim frater eius re
gnũ obtinuit: In cuius regni
quarto anno fact⁹ eſt ad hiere
miã iſte ſermo dñi. Ita ergo.
xxiij. ann⁹ erat hieremie ꝓphe/
te: ex quo loqui cepit ad popu/
lũ nec vnq̃ ceſſauit: ſed ſingu/
lis dieb⁹ ſũmo diluculo ⁊ no/
cte cõſurgẽs hortabat̃: nec tñ
audierũt. Si aũt vt volũt he/
retici. lex ſemel in adiutoriũ da
ta eſt et cõſtituta p̃cepta q̃ pro/
prio arbitrio vel facim⁹ vel ne/
gligim⁹: quare ꝓpheta ſe inge
rit et quotidie replicat mãdata
dei ſi ſemel accepta ſufficiunt?
Sed oſtẽdit nos ſemp dei auxi
lio indigere: nec ſufficere ꝙ ſe/
mel datum eſt niſi aſſidue dñi
ammonitione reuocetur.
e Et miſit dominus ad vos.
Nõ p vnũ ꝓphetã: ſed p oẽs
populum ſuum ammonuit: et
quaſi in vigilijs et excubijs cõ
ſtitutus: ſurrexit diluculo vt
cõmoneret. ⁊ nõ audierunt vt
quãto crebrior ammonitio tan
ꝟ to con

me dicẽs. Hec dicit dñs de⁹
a ſ. exponit parabolã.
iſrl': Sicũt ficus he bone: ſic a
a ſ. que facta eſt meo conſilio ſub iechonia.
cognoſcã trãſmigratiõnẽ iu/
a ſ. iechoniã. ſ. ⁊ principes ei⁹. b ſ. hierl'm.
da quã ẽmiſi d̃ loco iſto ĩ ter/
a rã chaldeoꝝ in bonũ: ⁊ ponã
oculos meos ſup eos ad pla
a ſ. captiuitatẽ. b ſ. a captiuitate.
cãndũ. Et reducã eos in ter/ b
ram hãc: ⁊ edificabo eos: et c
nõ deſtruã: et plantabo eos
a ſ. ſimile de⁹ eſt qui operat̃ in nobis: ⁊ vel
le et perficere: nõ ei tm̃ opera: ſed voluntas
noſtra dei auxilio innitit̃.
⁊ nõ euellã: ⁊ dãbo eis cor vt d
ſciãt me: q2 ego ſum dñs † Et
erũt mihi ĩ ꝑpl'm ⁊ ego ero eiſ
in deũ. Quia reuertẽt̃ ad me
in toto corde ſuo. Et ſicut fi/ e
cus peſſime q̃ comedi nõ poſ †
ſunt: eo ꝙ ſint male. Hec di/
cit dñs: Sic dabo ſedechiaʒ f
regem iuda et principes ei⁹:
⁊ reliquos de hierl'm qui re/
mãſerũt ĩ vrbe hac: ⁊ qui ha/
a ſ. qui. ſ. tranſfugerũt in egyptũ. b ſ. q2
in egypto quoq̨ capti ſunt et nabuchodo/
noſor poſuit in thamnis ſoliũ ſuum.
bitãt ĩ terrã egypti† Et dãbo
eos in vexationẽ afflictionẽ
ꝙ oib⁹ regnis terre: ĩ oppro/
briũ ⁊ in parabolã ⁊ in ꝓuer
biũ ⁊ in maledictionẽ: in vni g
uerſis locis ad q̃ eieci eos: ⁊
mittã in eis gladiũ et famẽ ⁊ h
ſ. ꝓmiſſionis. ſ.
peſtẽ: donec ꝯſumãt̃ de terra
quã dedi eis ⁊ patrib⁹ eoꝝ.
b Verbũ qđ Ca. XXV i+
factũ ẽ ad hieremiã
de oĩ populo iude ĩ k
c anno quarto ioakim filij io/
ſ. ipẽ eſt. a. p. na. re. ba. h̃ i. Lxx. nõ habet̃.
ſie regl' iuda. Ipſe ẽ ann⁹ pri l
mus nabuchodonoſor regis
babylonis. Et locutus eſt
hieremias ꝓpheta ad omnẽ
populum iuda: et ad vniuer
ſos habitatores hieruſalem
d dicens: A tertiodecimo an/ m
no ioſie filij amon regis iu/
da: vſq̨ ad hanc diem. Ipſe
eſt terti⁹ et viceſim⁹ annus:
factũ eſt verbum domini ad
me: ⁊ locutus ſum ad vos de n
nocte conſurgens: ⁊ loquẽs:
e ⁊ nõ audiſtis. Et miſit domi o p
ſ. non vnum.
n⁹ ad vos oẽs ſeruos ſuos ꝓ

expoſitio ſiue intellect⁹ dicte viſiõis. cum dicit̃:
a Sicut ficus he bone ſic cognoſcã trãſmigratio
nẽ iuda ⁊c. i. trãſmigratis dabo gratiã meã: ⁊ erit
eis multo meli⁹ q̃ʒ illis q̃ remãſerũt in iudea: q2 io/
akim rex iuda p filiũ nabuchodonoſor fuit repo/
ſit⁹ ĩ magno ſtatu valde. ſm ꝙ hr̃. iiij. Reg. vlti. ⁊
Daniel et ſocij ei⁹ ⁊ mardocheus q̃ fuerũt de tranſ
migratis cũ ioachin fuerũt multũ honorati a regi
b⁹: vt ptʒ in libris Heſter ⁊ Dañ. hec aũt viſio fa/
cta fuit hieremie: q2 illi q̃ erãt ĩ hierl'm cũ ſedechia
rege reputabãt miſeros ioachin regẽ ⁊ alios q̃ cuʒ
eo educti fuerãt in babylonẽ. b Et reducã eos
in terrã hãc. lʒ enĩ ioachin daniel et ſocij ei⁹ ⁊ mar
docheus nõ redierint ĩ pſonis ꝓprijs: redierũt tñ
in poſteris ſuis. plures etiã illoꝝ q̃ cũ eis tranſmi/
grauerũt cõpletis ſeptuaginta annis etiã in iudeã
redierũt. c Et edificabo eos ⁊ non deſtruã ⁊c. i.
multiplicabo eos in ꝓle ⁊ bonis tp̃alibus.
d Et dabo eis cor vt ſciãt me. multiplicãdo eos ĩ
bonis ſpũalib⁹. e Et ſicut ficus peſſime. q̃ ſũt ab
ominabiles. f Sic dabo ſedechiã regẽ. mihi et †
hoib⁹ abominabilẽ: q2 poſtea fuit capt⁹ ⁊ exocula/
tus ⁊ filij ei⁹ ⁊ nobiles occiſi ⁊ pplus partim occi/
ſus ⁊ ꝑtim captiuat⁹ ⁊ ciuitas cõbuſta. ⁊ ex h̃ ptʒ
hui⁹ lr̃e ſnĩa vſq̨ ibi: g Et in maledictionem. q2
poſt iſtã miſeriã q̃cũq̨ maledicebat alteri ſic dice/
bat: ſic accidat tibi ſicut ſedechie regi ⁊ pplo eius.
h Et mittã in eis gladiũ ⁊ famẽ et peſtẽ. q2 aliq̃
corũ fuerũt mortui gladio ⁊ aliqui fame et aliq̃ cor
ruptione aeris ſeu mortalitate. Ca. XXIIII

Moraliter.

a† Oſtendit mihi dñs ⁊ ecce duo calathi pleni fi
cis. per quos ſignant̃ due ciuitates. ſ. dei ⁊ dia/
boli. p calathũ aũt ficus bonas habentẽ ſignat̃ ci/
uitas dei. ciues aũt dei ſunt boni chriſtiani dulces
dulcore gratie et diſpoſiti ad dulcedinẽ glorie. ſic⁹
male ſũt ciues diaboli pleni amaritudine culpe et
diſpoſiti ad amaritudinẽ gehenne. Et de bonis fi/ †
cis dicit̃: † Et ſolent ficus eſſe primi temporis. i.
ſimiles chriſtianis eccleſie primitiue: de quorũ cha
ritate d̃r Act. iiij. Multitudinis credẽtiũ erat cor
vnũ et aĩa vna. Ex quo ptʒ ꝙ in eis erat charitat̃
dulcedo magna. De malis aũt ficis ſubditur:
† Que comedi nõ poſſunt eo ꝙ ſint male. quia
chriſtiani in malicia obſtinati xp̃o nõ poſſũt incor/
pari p fidẽ charitate formatã. Itẽ aliter põt expo/
ni vt p ficus bonas intelligant̃ boni religioſi qui
ſũt ſicut ficus primi tẽporis. i. ſiles primis fratrib⁹
fundatorib⁹ ſue religionis. p malas aũt ficus itel/
ligant̃ fratres mali q̃ comedi nõ poſſunt. i. regula/
ri diſcipline incorpari. Unde dicit Aug⁹. Sicut nõ
inueni meliores his q̃ in monaſterijs ꝓfecerũt: ita
nõ inueni peiores his q̃ ĩ monaſterijs defecerũt.
i Verbũ qđ factũ eſt ad hiere. Ca. XXV
Hic ponit̃ replicatio ꝓphetie hiere. ⁊ p̃mo
q̃ʒtũ ad h̃ ꝙ reꝑhẽderat ppl'i maliciã. ſcđo
q̃ʒtũ ad h̃ ꝙ p̃nũciauerat penã. ibi: Propterea. Cir/
ca primũ primo notat̃ tp̃s. cũ d̃r: k In an. quar
to ioa. fi. ioſie. ex q̃ ptʒ ꝙ hec reuelatio facta hiere.
fuit ante trãſmigrationẽ p̃cedẽti ca. dictã. q2 iecho
nias ſiue ioachin ſub quo facta ẽ illa trãſmigratio
fuit fili⁹ iſti⁹ ioakim: ſicut dictũ ẽ. ſ. xxij. ⁊ iõ ſubdi
tur: Poſt q̃ʒ. i. poſt iſtã reuelationẽ factã hiere. trãſ
lat⁹ ẽ iechonias: q2 octauo anno poſt includendo
hũc quartũ annũ ioakim pr̃is ei⁹ tranſlatus fuit.
l Ipſe ẽ an. pri. nabu. qđ ptʒ ex h̃ ꝙ decimonono
anno nabuchodonoſor deſtructa fuit hierl'm. iiij.
Reg. vl. ⁊ a quarto anno iſti⁹ ioakim incluſiue vſ/
q̨ ad. xj. ãnũ ſedechie ĩ q̃ deſtructa fuit ciuitas flu/
xerũt decẽ ⁊ nouẽ ãni. ſ. octo d̃ regno ioakim q̃ vn
decim ãnis regnauit: ⁊ vndecim d̃ regno ſedechie.
Cetera patẽt vſq̨ ibi: m A tertiodc. ⁊c. vbi inci/
pit iſta replicatio. q2 a tertiodecimo ãno ioſie cepit
hiere. ꝓphare a q̃ tp̃e fluxerũt ãnni vigĩtitres vſq̨
ad quartũ ãnũ ioakim. iõ ſubdit̃: Ipe ẽ terti⁹ ⁊ vi
geſim⁹ ann⁹. n Et locu. ſũ ⁊c. i. vigilanter ⁊ ꝑſe/
uerãter. o Et nõ audiſtis. vos emẽdãdo.
p Et miſit dñs ad vos oẽs ſeruos ſuos ꝓphetas
ex quo:

to cõtẽptus maioꝛ.
a Neq; iclinaſtis ⁊c. Tã ta fuit duricia: vt nec habitũ q̃dẽ audiẽtes aſſumerẽt ⁊ inclinarẽt aures ſuas cõmonẽte dño vt reuerterẽt: ⁊ notãda eſt diuina dei clementia infinita nõ ſupplicium ꝓ ſcelere irrogat.
b Poſt deos ⁊c. Quaſi hec cũ ſuperioꝛib⁹ monebã ne dijs alienis ſuiret: nec me ad iracũdiã ꝓuocaret: ⁊ nolentẽ ad penã veſtram cogeretis. c Et aſſumã. Nõ ſicut ꝓphete ⁊ alij ſancti q̃ deo ſeruiũt: ſed quia ĩ euerſione hieruſalẽ dñi ſeruiant voluntati. ſm illud:
1.Timo.1.d Quos tradidi ſathane vt diſcant non blaſphemare.
d Et adducã eos ſup terrã ⁊c. Hec ſũt p̃mia cõtẽptorũ ⁊ deũ audire nolẽtiũ. Quicquid ergo mali ſup nos adducit: noſtra peccata merent: et ſicut gẽtes cõtra hierl'm adducte ſũt: ſic hodie ꝯtra negligentẽ eccleſiã ſeuiunt.
e Perdã ex ⁊c. Hoc ĩ cõcillabulo malignantiũ cõprobat vt magiſtri eoꝛũ nõ doceãt verbũ dei: ſʒ ſibilẽt ad inſtar colubꝛi in q̃bus vox gaudij ⁊ leticie perijt: vt nõ audiãt illd̃ apoſtoli,
Phili.4.a Gaudete in dño ſemꝑ: iterũ dico gaudete.
f Et ſeruient. Sicut hieruſalẽ poſt annos .lxx. priſtinos habitatoꝛes recipit: expletis ſupplicijs priſtina felicitate fruit obediẽs ſententie dei: ſic rex babylonis in ſupbiam elatus ⁊ ſuis aſſignãs viribus ꝙ regnat in gentib⁹ a medis ⁊ perſis deſtruitur: denicꝫ vſcꝫ hodie babylonis reliquie manẽt quã poſuit deus in ſempiternã ſolitudinẽ q̃ impleuit oĩa verba hieremie: qui in ſequentibus que babylon paſſura ſit ꝓphetico ſermone deſcribit. g Cũcꝫ impleti ⁊c. Nota ꝙ nõ ſolũ cõtra babylonẽ ꝓphetat hiere-mias: ſʒ ꝯtra oẽs gentes q̃ in exercitu babylonis fuerũt ⁊ ꝯtra populũ dei dimicauerũt. vñ in ſequẽtib⁹ cõtra egyptuʒ et philiſtijm et moab ⁊c.
h Sume calicem vini ⁊c. Propinatio calicis domini furoꝛis iudicium eſt: ꝙ omnes gentes que contra dei populũ dimicauerũt bibãt d̃ calice furoꝛis dñi. vn
Eſa.51.f de Eſaias: Calicem furoꝛis dñi bibiſti ⁊ euacuaſti ꝓpterea cõſurge. Hic autẽ calix ideo bibit a cunctis gentibus: vt vomãt ⁊ inſaniãt: qd̃ quidã prauus interpꝛes ĩ bonã ꝑtẽ accipit ad inſtar cathartice potiõis vt quic-
quid

phetas cõſurgẽs diluculo mittẽſcꝫ ⁊ — a b
ſ tamen.
a non audiſtis. Necꝫ inclinaſtis aures
veſtras vt audiretis cũ diceret: † Re-
ſ operatione.
uertimini vnuſq̃ſcꝫ a via ſua mala: et
a ſ que ſine opere reputant in peccato.
a peſſimis cogitatiõib⁹ veſtris et ha-
a ſ promittit premiũ: ſi fecerint p̃ceptum.
bitabitis in terra quã dedit domin⁹
a ſ ſed filioꝛũ vitio aufert. b ſ oſtendit dei dona eſſe perpetua ſi digni fuerint quibus data ſunt.
vobis ⁊ patrib⁹ veſtris a ſeculo ⁊ uſcꝫ
b in ſeculũ. Et nolite ire poſt deos alie
nos ⁊ ſeruiatis eis adoꝛetiſcꝫ eos ne
cꝫ me ad iracũdiã ꝓuocetiſ ĩ opib⁹ ma
nuũ veſtrarũ: ⁊ nõ affligã vos. Et nõ
ſ dicit dñe: vt me ad iracundiã ꝓ.i.o. ma.v.i malum.v.hoc.in.lxx.non habetur.
audiſtis me dicit dñs: vt me ad iracũ
diã ꝓuocaretis in operibus manuũ
a ſ quia me ad iracundiam ꝓuo. et vocantem ad penitẽtiam contempſiſtis.
veſtrarũ in malũ veſtruʒ. Propterea — c†
hec dicit domin⁹ exercituuʒ. Pro eo — d
ꝙ non audiſtis verba mea. Ecce ego — e
ſ angelos q̃ excitent gentes.
c mittã ⁊ aſſumã vniuerſas cognatio-
a ſ iuxta ſitũ hierl'm: in aquilone ſunt chaldei.
nes aquilonis ait dñs: ⁊ nabuchodo
d noſoꝛ regẽ babylonis ſeruũ meũ. Et — f g
adducã eos ſup terrã iſtã ⁊ ſup habi-
tatoꝛes eius et ſup omnes nationes
que in circuitu illi⁹ ſunt et interficiaʒ
ſ qui eſt miraculi et ſtupoꝛis indicium.
eos: ⁊ ponã eos in ſtupoꝛẽ ⁊ in ſibilũ — †
ſ vt nõ habeant deum preſidem.
e ⁊ in ſolitudines ſempiternas. Perdã — †
cꝫ ex eis vocẽ gaudij et vocem leticie — †
a ſ chriſti q̃ habet ſpõſã ſpõſus eſt. ſ eccleſiaſtice fidei
vocem ſponſi et vocem ſponſe: vo- — †
a ſ vt nõ cõterant in ea frumenta: et populis tribuant veſcenda. b ſ lucerna pedibus meis. Verbũ t.d.et lumen ſe.m. ſ doctrinam prophetarũ. Johannes quocꝫ erat lucerna lucens.
cẽ mole et lumen lucerne. Et erit vni- — b† †
a ſ hereticoꝛũ cũ nouiſſimũ eius apparebit inſipiens.
uerſa terra eius in ſolitudinẽ ⁊ in ſtu-
f poꝛem. Et ſeruiẽt omnes gentes iſte
regi babylonis ſeptuaginta annis.
g † Cuncꝫ impleti fuerit anni ſeptuagi- — i† †
ta viſitabo ſup regem babylonis et
ſuper gentem illam dicit domin⁹ ini
quitatem eoꝝ et ſuper terram chalde
oꝛum ⁊ ponã illaʒ in ſolitudines ſem — k
piternas. Et adducã ſup terrã illaʒ oĩa
verba mea q̃ locut⁹ ſũ cõtra eã: oẽ qd̃
ſcriptũ ẽ ĩ libꝛo iſto q̃cũcꝫ ꝓphetauit
hieremias aduerſum oẽs gentes: qꝛ — l
ſeruierũt eis cũ eſſent gẽtes multe et — m n
reges magni. Et reddã eis ſm opera
eoꝛum ⁊ ſm facta manuum ſuarum.
Quia ſic dicit dominus exercituum — o
h deus iſrael. Sume calicem vini furo- — p†

ex quo ꝑʒ ꝙ illo tꝑe fuerũt alij ſancti ꝓphete q̃ monebãt pplm ad bonũ. a Conſurgẽs diluculo mittẽſcꝫ. i. valde diligẽter vos admonẽs. b Et nõ audiſtis. q.d. ꝑſeuerãtia veſtra in malo nõ ꝓuenit ex defectu diuine miſericoꝛdie: ſed ex ꝑte malicie veſtre. Cetera patẽt in lr̃a. — B † ſ.18.b †.35.c 4.Re.17.b
c Propterea. Hic cõſequẽter ponit replicatio ꝓphetie q̃tum ad penã. ⁊ primo exprimit pena iudeoꝛũ. ſcd̃o pena ſuoꝛũ aduerſarioꝝ. ibi: Cũcꝫ impleti. ⁊ hoc fuit ad ꝯſolationẽ aliquoꝛũ bonoꝝ q̃ erãt ĩ pplo iude: vt dictum eſt. ſ. xvij. Circa primũ dr̃: d Pro eo ꝙ nõ audiſtis verba mea. ſed obſtinati eſtis in malicia veſtra:
e Ecce ego mittã ⁊ aſſumã ⁊c. Ex ĩſtinctu eĩ diuino nabuchodonoſoꝛ ⁊ bellatoꝛes ſui acceperũt audaciã ⁊ cõſtantiã ĩpugnãdi iudeã: vt ei⁹ habitatoꝛes de ſuis malis multiplicib⁹ ⁊ magnis ſm oꝛdinẽʒ diuine iuſticie punirẽt. f Seruũ meũ. inquãtũ exequebat diuinã iuſticiã. g Et adducã eos ſuꝑ terrã iſtã ⁊c. ⁊ ſup gẽs nationes q̃ ĩ circuitu illi⁹ ſũt. qꝛ idumei philiſtei ⁊ alij circa iudeã habitãtes fuerunt ꝑ nabuchodonoſoꝝ dep̃dati ⁊ captiuati: ⁊ eoꝛũ captiuitas hic denũciat cũ pena iudeoꝛũ q̃ ſperabãt eoꝛuʒ adiutoꝛio reſiſtere regi babylonis. Cetera patẽt vſcꝫ ibi: h Vocẽ mole ⁊ lumẽ lucerne. ꝑ hoc deſignat captiuitas habitatoꝝ. et ſic nõ erit opus mole necꝫ lucerne ꝓpter defectũ habitatoꝛũ. i Cũcꝫ impleti. Hic cõſequẽter p̃dicit pena aduerſantium iudeis ad bonoꝝ ꝯſolationẽ. vt p̃dictũ eſt. et diuidit ĩ duas ꝑtes. qꝛ primo p̃dicit deſtructio babylonioꝝ ſingulariter. ſcd̃o multoꝝ generaliter. ibi: Quia ſic. Circa primũ notat tẽpus deſtructionis babylonice. cũ dr̃: Cũcꝫ impleti fuerint ſeptuaginta anni viſitabo ſuꝑ regẽ babylonis. ĩpm ⁊ regnũ ei⁹ deſtruendo: qd̃ fuit impletũ ĩ occiſione balthaſar regis babylonis. qꝛ tũc regnũ ſuũ datũ eſt medis ⁊ perſis vt habet Dañ. v. numeratio tñ iſtoꝛũ ſeptuaginta annoꝛũ varie inchoat a diuerſis. Expoſitoꝛes eĩ noſtri cõiter incipiũt eã a deſtructione hierl'm vndecimo anno ſedechie. Ra. Sa. inchoat eam a quarto anno regni ioakim filij ioſie q̃ fuit ann⁹ primus nabuchodonoſoꝛ reg̃. vt dr̃ in principio hui⁹ ca. ab iſto vero anno excluſiue vſcꝫ ad vndecimũ ãnũ ſedechie fluxerũt decẽ ⁊ octo anni. ſeptẽ d̃ regno ioakim q̃ regnauit vndecim ãnis. ⁊ vndecĩ d̃ regno ſedechie: tꝑs autẽ iechonie q̃ regnauit ĩter iſtos duos includit in iſtis decẽ et octo annis ⁊ nõ cõputat ꝑ ſe: qꝛ regnauit tm̃ tribus menſibus. ⁊ iſta patent ex. iiij. Reg. xxiiij. k Et ponã illã in ſolitudines ſempiternas. qꝛ babylon nõ fuit reedificata. ⁊ inhabitabilis facta ẽ. ſm ꝙ hr̃ Eſa. xiij. Nõ habitabit vſcꝫ in finẽ. Licet aũt babylonij in deſtructione iudeoꝝ fuerint executoꝛes diuine iuſticie: vt p̃dictũ ẽ. tñ fecerũt hoc iniqua volũtate ⁊ attribuentes victoꝛiã illã ⁊ alias arroganter ſue poteſtati et nõ diuine virtuti ꝓpter qd̃ meruerũt a deo puniri. — C † †.29.c 1.Eſd.1.a Dañ.9.a
l Quia ſuerũt eis. ſ. chaldeis. m Cũ eſſent gẽtes multe. ſ. iudei et alie natiões ſubiugate chaldeis. n Et reges magni. erãt ĩ iſtis gẽtib⁹. q.d. nõ fuerũt ſubiugati virtute chaldeoꝝ ſʒ diuina. idõ debuerũt puniri ꝓ ſua ſupbia: ꝓpter qd̃ ſubdit: Et reddã eis ⁊c. o Quia ſic dicit dominus exercituũ deus iſrl. Hic ponit punitio multoꝛũ generalit. ⁊ diuidit ĩ tres ꝑtes. qꝛ primo p̃dicit hec punitio. ſcd̃o dicti ꝯfirmatio. ibi: Cũcꝫ voluerint. tertio reſumit iudeoꝛũ deſtructio. ibi: Vlulate. Circa primũ dicit hiere. a dño. p Sume ca. ꝑ quẽ intelligit afflictio ſeu punitio mittenda a deo. — D
x 5 Et ꝓpinabis

Q qd colere ⁊ pituite ⁊ noxij
humoꝛis in pectoꝛe eſt:fo
ras exire cõpellat: ⁊ priſti
nã ſalutẽ reſtituat. Pro
hieremia quoqꝫ ſaluatoꝛẽ
accipit:q̃ cũct' gẽtib⁹ ꝓpi
nat ad quas miſſus ẽ:vt
abiecta idolatria dei ſe
cultib⁹ dedicarẽt qd̾ ꝯtra
riũ eſſe ſcripture ſacre mõ/
ſtrarũt ſequẽtia. Nõ eĩ ꝓ
remedio ſicut ille delirat
calix ꝓpinat̃ ſed ꝓ pena.
a Hierl'm ⁊ ci.⁊c. Qua
ſi putabã ꝙ ſolis gẽtibus
ꝓpinarẽ ⁊ ideo huic mini
ſterio me letus obtulerã:
ſed inter ceteras gẽtes im
mo ante ceteras ꝓpinaui
hierl'm et ciuitatib⁹ iuda
Ie.20.b ⁊c.vñ.ĩ.ſeduxiſti me dñe:
⁊ ſeductus ſum.
b Pharaoni ⁊c. Poſt
hierl'm bibit pharao rex
egypti ⁊ ſerui ei⁹ ⁊ princi/
pes:⁊ vniuerſus pp'lus q̃
nõ quidez eſt egypti⁹ ſ; in
eius regionib⁹ cõmoꝛat̃.
E c Philiſtijm. Generali
noĩe terrã paleſtinoꝛũ ſi/
gnificat:vrbes ei⁹ ſpeciali
ter noĩat:ſolã geth tacet.
quã in reliq̃s açoti intelli
git:cui eſt affinis paleſti/
nos aut a babylonijs ca/
ptos atqꝫ vaſtatos ſcribit
Eſaias. d Tyri ⁊ vni/
uerſis ⁊c. Tyrus ⁊ ſidon
ſunt in litoꝛe phenicis q̃ a
babylonijs ſupate ſunt.
Quarum carthago colo/
nia:vnde peni quaſi phe
ni coꝛrupto ſermone ap/
pellant̃. Quoꝛũ lingua
hebꝛaice magna ex ꝑte cõ
finis eſt. e Regibus
elam. Or ſequit̃ elam ⁊ re
ges medoꝛũ arbitrãt̃ çam
bꝛi eſſe ꝑſidis regionẽ. Ni
ſi foꝛte q2 ꝑ̃ceſſit arabia:i/
telligant̃ eſſe reges ſolitu
dinis. f Bibite ⁊ ine
Allego. bꝛiamini. Hiero. Allego/
rici interpꝛetes omnẽ hũc
locũ ad cunctas referunt
nationes quas inebꝛiauit
diabolus calice peccato/
rum: ⁊ nouiſſim⁹ ipẽ rex
babylonius bibet ſuppli
2.Teſ.2.b cia ⁊ cruciatus. vñ: Quẽ
dominus interficiet ſpiri/
1.Coꝛ.15.d tu oꝛis et alibi. Nouiſſi/
mus inimicus deſtruetur
moꝛs. g Et rex ſeſach
bibet poſt eos. Et rex ſe/
ſach quaſi omnes in circũ
itu nationes babylonio
ſubiacebunt imperio ⁊ ſer
uient et bibent de calice
Je.51.a eius. Unde: Calix aure
us babylõ inebꝛiãs oẽm
terram. Rex babylonius
nouiſſimus bibet pꝛopi/
nantibus medis ⁊ perſis.
Babylon que hebꝛai/
ce babel:ſeſach quoqꝫ d̾r:
Sicut enĩ grecũ alphabe/
tũ vſqꝫ ad nouiſſimaz lit/
teram

ris hui⁹ de manu mea:⁊ ꝓpi/ a
nabis de illo cũctis gẽtib⁹ ad
quas ego mittã te:⁊ bibẽt: et b
turbabũt̃ ⁊ iſaniẽt a facie gla/ c
dij quẽ ego mittã iter eos. Et d
accepi calicez de manu domi/
ni:⁊ pꝛopinaui cunctis genti/
bus ad quas miſit me domi/
a nus hieruſalem ⁊ ciuitatibus e
iuda ⁊ regibus eius et pꝛinci/
pib⁹ eius:vt darẽ eos in ſoli/
tudinẽ ⁊ in ſtupoꝛẽ ⁊ in ſibilũ
⁊ in maledictionẽ ſicut eſt di/
b es iſta. Pharaoni regi egypti f
et ſeruis ei⁹ ⁊ pꝛincipib⁹ ei⁹ et
omni populo ei⁹: ⁊ vniuerſis

a ¶ que hebꝛaice hus: de qua dicit̃: Hõ q̃dã erat in regione auſitidis:noĩe Job: hic tamẽ verſiculus i. Lxx. nõ habet̃:⁊ theodotio pꝛo hus inſulam interꝑtatus eſt.

generaliter. Cũctis regib⁹ tẽr g
re auſitidis et cũctis regibus h
c terre philiſtijm et aſcalonis et
gaçe ⁊ accaroni açoti ⁊ reliq̃s i

a ¶ in qua mõtes ſeyr. que hebꝛaice edom.
b ¶ hij ſunt filij Loth: ꝓximi mari moꝛtuo.

idũmee ⁊ moab ⁊ filijs ãmmõ
d et cũctis regib⁹ tyri ⁊ vniuer/ k

a ¶ Cypꝛi rhodi:et aliarũ quas babylonij expugnauerũt.

e ſis regib⁹ ſidonis ⁊ regib⁹ tẽr l
re inſularũ q̃ ſunt trans mare

a ¶ he gẽtes in ſolitudine ſunt vicine:⁊ mixte hiſmaelitis quos nũc ſaracenos vocant: q̃ attonſi ſunt in comam.

⁊ dedãn et theman ⁊ huç et m
vniuerſis q̃ attonſi ſunt in co/

a ¶ poſt Dedan et theman:⁊ hus:⁊ hiſmaelitas regionũ oꝛdinẽ ꝓſequit̃.

mã ⁊ cũctis regib⁹ arabie: et
cunctis regibus occidentis q̃
habitant in deſerto:⁊ cunctis
regibus çambꝛi et cũctis regi

a ¶ regio perſis trãs babylonẽ:inde elamite.
b ¶ a quibus babylon capta eſt:ipſi enĩ veraciter calicẽ Alexandro ꝓpinare potuerunt.
¶ quibus ſpecialiter enumeratis generaliter ponit oẽs reges aquilonis.

bus elam et cũctis regib⁹ mẽ/

¶ Lxx. ſubſolani.

doꝛũ cũcti quoqꝫ regib⁹ aq̃lonis

a ¶ dedi meracam vt inſaniant ſcꝫ et mutuis vulneribus coꝛruant.

de ꝓpe ⁊ de lõge vnicuiqꝫ cõ/

a ¶ generaliter ne particulariter ſingulis numeratis longũ:et tedioſum faceret.

tra fratrẽ ſuũ et oĩbus regnis n
g terre que ſup faciẽ ei⁹ ſunt. Et o
rex ſeſach bibet poſt eos. Et

¶ cum oĩbus gentibus pꝛopinaueris.

dices ad eos. Hec dicit domi/
f nus exercituũ deus iſrael† Bi p
bite ⁊ inebꝛiamini et vomite

a ¶ patet ꝙ nõ ĩ bono accipitur hec potio.

et cadite:⁊ neqꝫ ſurgatis a fa/

a a Et ꝓpinabis de il.cũ gẽ.⁊c.i. ꝓphetabis hãc punitionẽ ſup eas vẽturã:⁊ dicit ꝓpinabis ꝓſequẽdo metaphoꝛã d̾ calice. b Et turba.⁊ inſa.i. fugiet ab eis mẽs ⁊ ꝯſiliũ. c A fa.glã.i.ꝑ timoꝛe gladioꝝ ſup eos veniẽtiũ. d Et acce.ca.de ma.dñi.i. auctoꝛitatẽ ꝓphetãdi punitionẽ vẽturã. ⁊ dicũt aliq̃ ꝙ videbat imaginaria viſione calicẽ a deo ſibi tradi ⁊ ꝑ ipm ꝓpinari regib⁹ ⁊ gẽtib⁹ ĩfra ſcript' ⁊ intelligebat viſiõis ſignificationẽ:⁊ pꝛimo ponit̃ punitio iudeoꝝ.cũ d̾r:
e Hierl'm ⁊ ci.⁊c.ſicut ẽ dies iſta.loq̃t̃ de futuro per modũ pñtis ꝓpt̃ certitudinẽ euẽt⁹.q2 dies accipit̃ hic ꝓ die deſtructiõis ciuitat' ⁊ tẽpli futura ſub ſedechia. Scd̾o ponit̃ punitio egyptioꝝ.cũ d̾r: f Pharaoni re.egy.⁊c.q2 dedit occaſionẽ ſedechie rebellãdi nabuchodonoſoꝛ ꝓmittẽs ei ſubſidiũ:ex q̃ rebellione ſecuta ẽ dicta deſtructio. g Cunctis re.ter.au. In heb. h̃r: Terre hus.de q̃ fuit Job.⁊ illa eſt vicina iudee a ꝑte oꝛiẽtis. h Et cũct' re.ter.philiſtijm.iſti erãt vicini iudeoꝝ a ꝑte occident'. i Et reliq̃s indu.⁊ mo. q̃ ſil'r erãt ꝓpinq̃ iudeis. k Et cũct' re.tyri ⁊c. Tyrus enĩ ⁊ ſidon erãt vicine iudee a ꝑte aq̃lonis.
l Et re.ter.inſu.q̃ ſũt trãſ mare.i.vltra aliquã ꝑtem mar' reſpectu terre ꝓmiſſionis:ſicut ſũt Cypꝛus: rhodus ⁊ cõſil'es.ſi eĩ eſſent totaliter trãſ mare. iã nõ eẽnt inſule. m Et vni.q̃ at.ſũt ĩ co.i. agarenis q̃ habebãt capillos reciſos ad modũ pugilũ. In heb. h̃r: Et vniuerſis angulat':ꝑ q̃s intelligũt̃ illi q̃ habitabant circa angulos terre ꝓmiſſiõis vt dicũt aliq̃:⁊ ſubdũtur m'lta noĩa regũ ⁊ terraꝝ.⁊ poſtea ſubdit̃: n Et oĩb⁹ re.ter.ẽ hyꝑbole ad deſignãdũ m'titudinẽ terraꝝ ⁊ regnoꝝ q̃ chaldei ſubiecerũt ſibi.ſic.j. Eſdre.j. dixit Cyr⁹ rex ꝑſaꝝ. Oĩa regna terre dedit mihi dñs: ⁊ tñ medietas t̃re habitabil' nõ erat ſibi ſubiecta:⁊ ꝑ talez modũ loquẽdi d̾r cõiter:tota ciuitas vadit ad tale ſpectaculũ.lꝫ maioꝛ ꝑs remaneat. Punitio aũt iſtoꝝ hic ponit̃.q2 fuerũt cũ nabuchodonoſoꝛ ĩ deſtructiõe iudeoꝝ.⁊ tñ multi eoꝝ debuiſſent mag' iuuiſſe iudeos rõne vicinitat'.ſicut philiſtei ⁊ tyri ⁊ ſidonij ⁊ cõſil'es. vel rõne cõſanguinitat':ſicut idumei q̃ deſcẽderũt ab Eſau fratre iacob:⁊ moabite ⁊ ãmonite q̃ deſcẽderũt a Loth nepote abꝛae. o Et rex ſe.⁊c.i.pũlet̃.ꝑ ſeſach ĩtelligit̃ rex babylõis vt dicũt Hiero.⁊ heb. Rõ hui⁹ ẽ q2 ſeſach ⁊ babel ꝑ qd̾ ĩtelligit̃ rex babylõis ĩ hebꝛeo ſcribũt̃ l'ris ſibi coꝛrñdẽtib⁹. Ad cui⁹ ĩtellectũ ſciẽdũ ꝙ pueri apud hebꝛeos ⁊ latinos addiſcũt alphabetũ ꝑmo oꝛdĩe recto ꝓcedẽdo de pꝛĩa l'ra ad vltimã. ſcd̾o oꝛdĩe retrogrado ĩcipiẽdo ab vltĩa l'ra ad ꝑmã redeũdo:⁊ ſi iſti duo oꝛdines iuxta ſe ſcribant̃ vltima littera oꝛdinis pꝛimi.ſ.tau eſt pꝛima in oꝛdine ſcd̾o ⁊ coꝛreſpõdet ipi aleph q̃ eſt pꝛima ĩ oꝛdine pꝛimo. ⁊ penultima l'ra.ſ.ſchin. coꝛrñdet ipſi beth q̃ eſt ſcd̾a.⁊ ſic ꝯñr ꝓcedendo ex vtraqꝫ ꝑte verſus mediũ alphabeti vbi caph ⁊ lameth ſibi coꝛreſpondent dicto modo. Nunc aũt ſic eſt ꝙ hoc nomẽ babel in hebꝛeo.ſcribit̃ ꝑ tres l'ras tm̃.ſ.ꝑ duplicem beth ⁊ vnã lameth.⁊ ſil'r hoc nomẽ ſeſach ꝑ tres.ſ.ꝑ duplicẽ ſchin ⁊ ꝑ vnã caph. Ex q̃ ꝑꝫ ꝙ ſcribũt̃ ꝑ l'ras ſibi coꝛrñdẽtes mõ ꝑ̃dicto. Qñ ꝯo iudei volũt aliq̃d velate ſcribere hñ faciũt talẽ cõmutationẽ l'raꝝ:⁊ h̾ mõ ſcꝑ̃ſit h̾ Hiere.deiectionẽ chaldeoꝛũ velate:⁊ huic dicto ꝯcoꝛdat qd̾.j̃.lj.ca.babylõ noĩat̃ ſeſach:vt dic̃ Hiero.ne foꝛte ꝓuocaret iſaniam chaldeoꝝ ꝯ̃ iudeos q̃ redigẽdi erãt ſub ſ̾uitute eoꝛũ. Sꝫ q̃cq̃d ſit d̾ v̾itate.iſta tñ rõ nõ videt̃ valere:q2 hieremias ĩ h̾ ca.⁊ ĩ ꝑl'ib⁹ alijs locis ſcribit deiectionẽ regis ⁊ regni chaldeoꝝ valde lucide et apte.⁊ iõ poſſet bꝛeui⁹ dici ꝙ ſeſach ẽ hic nomẽ regis egypti:ſicut enĩ impatoꝛes romani oẽs noĩabant̃ ceſares:⁊ cũ h̾ ꝓpꝛium nomẽ habẽtes:vt Julius auguſt⁹ ⁊ hmõi.ſic oẽs reges egypti vocabãt̃ pharaões ⁊ ꝑ̃ter h̾ habebant nomẽ ꝓpꝛiũ:vt ſeſach.iij. Reg.xj. Fugit ad ſeſach regẽ egypti:et Nechao.iiij. Reg.xxiij.⁊ ſic de alijs. et ſic ꝓbabiliter põt dici ꝙ ille rex egypti ſub quo vaſtatũ fuit regnũ ĩ h̾ ca.ſ̃.exꝑmit̃ noĩe cõi.cũ dicit̃: Pharaoni regi egypti ⁊c.⁊ hic ꝓpꝛio noĩe cũ dicit̃: Et rex ſeſach bibet poſt eos ⁊c. p Bibite et inebꝛiamini ⁊ vomite ⁊ cadite ⁊c.i,ſicut hõ multũ ebꝛius nõ habet ſenſum nec virtutẽ reſiſtẽdi.ſic nec vos poteritis reſiſtere vindicte dei.

Cunqꝫ

Bterā p ordinē legimus.i. alpha:
betha ⁊c̄. vſqꝫ o. Rurſūqꝫ ꝓpter
memoriā paruulor̄ lectionis or/
dinē vertim⁹ ⁊ prima ⁊ extrema
miſcem⁹. Uerbi gratia: alpha: o
betha: pſi. ſic apud hebreos pri/
mū eſt: Aleph. ſcōm beth. tertiuꝫ
gymel: ⁊ ſic vſqꝫ ad.xxij.i. extre/
mā lr̄az tau cui penultia eſt ſchin.
Legimus itaqꝫ aleph: tau: beth:
ſchin: cū venerimus ad mediū la
meth littere occurrit caph. ⁊ vt re
cte legim⁹ babel: itaqꝫ ordine cō/
mutato legim⁹ ſeſach. vocaleſ aūt
littere iter beth ⁊ lameth ſchin ⁊
caph in ꝫ idioma līgue hebree i ħ
noie nō ponunt̄ qđ forſitā ꝓphe/
ta velauit prudēter ne babylonio
rū cōtra ſe moueret inſaniā: ſicut
apſus ↄtra romanū imperiū: de
ſ.2.b antichriſto ſcribens ait: Qui te/
net teneat donec đ medio fiat. ro
manū ſignificās imperiū: ante an
tichriſtum ſm Danielē deſtruen/
dū. a Dn̄s de excelſo ⁊c̄. Hie/
ego. ro. Allegorici iterp̄tes iuxta.lxx.
hūc locū ad bonā ptem referunt.
Dn̄s inquiūt de excelſo reſpōſuꝫ
dabit his.ſ. quos ſaluaturus eſt:
⁊ de loco ſancto ſuo dabit vocem
ſuā: rn̄debitqꝫ ſermonem in loco
ſuo. Illi aūt quaſi vindemiātes:
pleni fructib⁹ illi⁹ ſnīe rn̄debunt
ſup oēs habitatores terre ⁊c̄. Ue/
niet aūt interit⁹: nō ſup vniuerſaꝫ
terram: ſed ſup ptē terre eor̄.ſ. q̄
nō credūt. Judiciū enī erit in gen
tib⁹: ⁊ ip̄e iudicabit̄ cū oī carne:
Impij aūt tradent̄ gladio.
b Judiciū dn̄o. Quia ſunt ⁊ gē
ob.3.c tiū diuerſa merita: q̄ nō credit iā
iudicatus eſt in eo.ſ. ꝙ nō credit.
Sed q̄ nō credūt diuerſis afficien
tur ſupplicijs. c Ecce egre. af/
flictio ⁊c̄. Erubeſcāt q̄ vim ſcrip/
ture ſācte faciētes ī bonā partem
accipiūt dn̄i cōminationes. Hie/
ro. Ecce egre. ⁊c̄. Puto ex ħ loco
.21.c dn̄m dixiſſe. Cōſurget gēs aduer
ſus gentē et regnū aduerſus reg.
⁊c̄. Sūt aūt hec facta iuxta hiſto/
riā. cū a rege babylonio cūcte in
circūitu ſubiugate ſūt nationes:
iuxta ꝓphetiā vero in cōſūmatio
ne mūdi futura ſunt. d Ulula/
te paſtores ⁊c̄. Ululatus optima/
tū gregis.lxx. iubilū arietū. In/
ter paſtores aūt ⁊ arietes. ħ inter
eſt ꝙ paſtores eccleſiaſtico gregi
cum ſapientia et doctrina p̄ſunt.
Arietes vero principes vident̄ ī
populo: ſed nihil ſapientie nihil
doctrīne habēt: ⁊ nimia ſimplici/
tate ꝓpe ſtulti ſunt. Cū autē ha/
buerit̄s pacē: ⁊ non intellexerint
ſpecioſa pacis luxurie ⁊ ocio dedi
ti conticeſcent bona pacis. ⁊ au/
ferentur in furore domini: Unde
.5.a cū dixerint pax et ſecuritas: tunc
repentinus ſuperueniet interit⁹.
e A facie ire columbe ⁊c̄. Greg.
Quis in deum nulla furoris ine/
qualitas reperit̄: furorem domi/
ni iram colūbe nominauit. vt enī
vim diuine diſtrictiōis impertur/
babilem demonſtraret: et iram
dixit columbe: quaſi dicat diſtri/
ctum iudicium inconcuſſus exe/
Erit qui

cie gladij quē ego mittā inter vos.
a ſ lateter oſtēdit̄: qui p̄ceptū dei facere noluerūt: ne
ceſſitate facturos.
Cūqꝫ noluerint accipe calicē de ma a
nu tua vt bibāt: dices ad eos. Hec b c
a ſ velitis nolitis.
dicit dn̄s exercituū: Bibētes bibet̄. d
a ſ notus in iudea.
Quia ecce i citate i q̄ inuocātū ē no e
a ſ qui pro deo idola colitis
mē meū ego icipio affligere: et vos f g
quaſi inocētes ⁊ imunes erit̄: Nō
a ſ potionē. ſ vnde: mitā nabuchodonoſor regeꝫ
babylonis ſeruū meū ⁊c̄.
eritis imunes. Gladiū ei ego voco
ſ nō tm̄ iſrael.
ſup oēs habitatores t̄re: dicit dn̄s
exercituū: Et tu ꝓphetabis ad eos
a ſ quaſi cūctis gētib⁹ ꝓphetabis: ⁊ dices ad illos.
a oia verba hec: ⁊ diceſ ad illos † Dn̄s h
a ſ iudicio furoris ſui. vnde: Leo rugiet quis non ti
de excelſo rugiet ⁊ de habitaculo ſā
mebit ⁊c̄. a ſ vt cunctos terreat audientes.
cto ſuo dabit vocē ſuā. Rugiēs ru/ i
a ſ tēplū. b ſ .i. cū rugient inſtar calcātiū in tor/
culari: celeuma cantabit̄: ⁊ in effuſione mutui ſāgui/
nis: carnē lugubre concinnet̄.
giet ſup decorē ſuū. Celeuma quaſi k
calcātiū cōcinnet̄ aduerſus oēs ha/
ſ celeumatis.
bitatores t̄re Peruenit ſonit⁹ vſqꝫ
b ad extrema terre: q̄ꝛ iudiciū dn̄o cū
a ſ vt nullus eat iniudicat⁹. ſ q̄ nō credūt.
gētib⁹. Judicat̄ ip̄e cū oī carne. Im/ l
a ſ ſempiterno.
pios tradidi gladio dic̄ dn̄s. Hec di
c cit dn̄s exercituū: Ecce egrediet̄ af m
flictio de gente in gētē ⁊ turbo ma/
gnus egrediet̄ a ſūmitatib⁹ terre.
a ſ nō ꝙ dn̄s ipſe peccatiat: ſed in interitu peſſimorū
implebit̄ imperiū eius et voluntas.
Et erūt iterfecti domini i die illa a n o
ſūmo terre vſqꝫ ad ſummū ei⁹. Non
plāgēt̄: ⁊ nō colligēt̄ neqꝫ ſepeliēt̄:
i ſterq̄linio ſup faciē terre iacebunt.
a ſ rationabilium.
d Ululate paſtores ⁊ clamate: ⁊ aſp/ p q
a ſ diuites qui eſtis pars gregis.
gite vos cinere optimates greg̃: q̄ꝛ r s
ſ peccatis completis.
cōpleti ſūt dies vr̄i vt iterficiamini:
ſ quorum maius dānū. ſ cōfracta q̄ nō valuerūt
⁊ diſſipatiōes vr̄e ⁊ cadet̄ q̄ſi vaſa t
reſtaurari. ſ qm̄ nō egerūt penitentiā. Unde
genimina viperarū qs oſtendit vobis fugere a vētu/
ra ira: et alibi: Perijt fuga a me.
p̄cioſa: Et pibit fuga a paſtorib⁹: ⁊
ſaluatio ab optimatib⁹ greg̃. Uox
clamoris paſtor̄ ⁊ vlulat⁹ optima/
tū greg̃: q̄ꝛ vaſtauit dn̄s paſcua eo
ſ ſpecioſa.
rū: ⁊ cōticuerunt arua pacis a facie v x
a ſ domin⁹. b ſ q̄ cuſtodiēte nemo audet accedere.
ire furoris dn̄i. Dereliq̄t q̄ſi leo ta/ y
a ſ hebraice ſocorh. b ſ vnde fact⁹ eſt in pace lo/
cus eius. c ſ relinquente leone. d ſ iudeorū vel
bernaculū ſuum quia facta eſt terra
omnium gentium. ſ vaſtantibus beſtijs.
e eor̄ i deſolationē a facie ire colūbe z

a Cunqꝫ noluerint accipere calicem.
Hic cōſequēter ponit̄ cōfirmatio dicti
cū dicit̄: Cūqꝫ noluerint accipere cali/
cē. repellendo ꝓphetiā tuā tanqꝫ fal/
ſam. b Dices ad eos. confirmādo F
eā. c Hec dicit dn̄s exercituū. cuius
verbū nō pōt eſſe falſum. d Biben
tes bibetis.i. ſuſtinebitis penā velitis
nolitis. cui⁹ rō ſubdit̄: e Quia ecce
in ciuitate in qua inuocatū eſt nomen
meū.i. in hier̄lm q̄ ad cultū dei erat ele/
cta. f Ego incipio affligere.ſ. pecca
tores. g Et vos quaſi inocētes ⁊ im/
munes erit̄: q.d. nullo modo. Cetera
patēt vſqꝫ ibi: h Dn̄s de excelſo ru/
giet ⁊c̄. loquit̄ de deo ad modū leonis
q̄ rugiēs facit ſtare oēs beſtias ⁊ tunc
deuorat illā quā vult. ſic de⁹ ꝓ volūta
te ſua punit peccatoreſ abſqꝫ reſiſtētia.
i Rugiet ſup decorē ſuū.i. ſup hier̄lꝫ
⁊ tēplū. k Celeuma quaſi calcātiū
cōcinnetur: celeuma eſt cantus vinde/ † Johe.3.a
miatorum in fine vindemie quādo ha Amos.1.a
bet̄ abūdanter vinū et in hoc deſigna/
tur exultatio bellator̄ in effuſione ſan
guinis deuictorum ⁊ multitudine ſpo/
lior̄. l Judicatur ipſe.i. oſtendit̄
iuſtus in peccatorum punitione. In he
breo habet̄: Judiciū hoc.i. iuſta dei pu
nitio. ⁊ ad quos ſe extendat ſubditur:
Impios tradidi gladio. ſequit̄:
m Ecce egre. affli. de gente in gentem
q̄ꝛ babylonij afflixerūt iudeos ⁊ mul/
ta regna. ſ̄. noīata. ⁊ iterū medi ⁊ pſe
deſtruxerūt babylonios. n Et erūt
interfecti dn̄i.i. a dn̄o vel virtute eius.
o A ſummo terre vſqꝫ ad ſummum
eius. hyꝑbole eſt ad deſignanduꝫ mul
titudinem interfectorum. et ad idē fa
cit quod ſubdit̄: Non plangent̄ ⁊ non G
colligentur ⁊c̄. p Ululate paſtores.
Hic reſumitur vaſtatio iudeor̄ cuꝫ di/
citur: Ululate paſtores: vlulat⁹ eſt vox
confuſa et eſt ſignum magni doloris.
q Et aſpergite vos cinere. in ſignum
humiliationis. r Optimates gre/
gis.i. maiores de populo.
s Quia cōpleti ſunt dies veſtri. q.d.
terminus veſtre deſtructionis inſtat.
t Et cadetis quaſi vaſa precioſa id eſt
irrecuꝑabiliter. vilia enī que cadūt be
ne recuperant̄. q̄ꝛ inueniētes parū aut
nihil curāt đ eis. Vaſtauit dn̄s paſcua
cor̄.i. bona vnde ſolebant nutriri.
v Et cōti. ar. pa. In hebreo habetur:
Specioſa pacis. tꝑe enī pacis arua ſūt
ſpecioſa: q̄ꝛ ſūt bene culta ⁊ fructifican
tia: ⁊ ſic dicunt̄ metaphorice cantare:
⁊ ecōtrario cōticere qn̄ ſūt deſtructa ab
aduerſarijs: ſicut pratū dicit̄ ridere qn̄
viret: ⁊ plorare qn̄ aret. x A facie ire
furoris dn̄i.i. ꝓpter vindictam ip̄ius.
y Dereliquit quaſi leo tabernaculuꝫ
ſuum. id eſt templum qđ a chaldeis fu
it incenſum. z A facie ire columbe.i.
nabuchodonoſor: eo ꝙ habebat in ali/
quo vexillo ſui exercitus imaginem co/
lumbe: vt dicunt aliqui: ſed hoc non vi
detur multum ꝓbabiliter dictū. q̄ꝛ. ſ̄.
iiij. ca. dictum fuit ꝙ habebat in vexil/
lo ſignū leonis. Ra. Sa. dicit ꝙ eſt lit/
tera: A facie ire vinoſe.i. a facie vindi/
cte dei inebriantis. et ſic proſequit̄ me/
taphoram. ſ̄. poſitam de calice vini fu/
roris ⁊ de potatione ei⁹ ⁊ inebriatiōe.
ratio hui⁹ diuerſitatis eſt: q̄ꝛ dictio he/
braica hic poſita.ſ. Jona. eſt equiuoca
ad colūbam et vinoſitatem.
Et a facie

G rit qui ꝑmanēs mãſuetꝰ punit. vñ ⁊ in ex
tremo iudicio in ſemetipſo icõmutabi/
lis manēs nulla viciſſitudine ac mutabi/
litate variaꝛ. Sed tñ electis et reprobis
nequaq̃ ſub ſpecie eiuſdē icõmutabilita
tis oſtēdiꝛ. Quia
⁊ trãquillꝰ iuſtis
⁊ iratꝰ apparebit
iniuſtis. Teſte ei
conſciētia itra ſe/
A metipſos defece/
rũt. vñ eorũ men/
tes eque vnũ re/
ſpiciãt: ſʒ nõ equa
liter modificenꝛ:
qꝛ ⁊ iſtis cũ beni/
gnũ oſtēdit ante
acta iuſticia illis
terribilē culpa.

Ca. XXVI
a In princi/
pio regni
⁊c. Hec ꝑ
phetia ſupior pri/
or ē q̃uis ſub eo/
dē rege. Illa ei fa
cta ē in ãno quar/
to: hec i eiuſdē re/
gni principio. Nõ
eſt igiꝛ i ꝓphetis
hiſtorie ordo texē/
dus cũ priora po/
ſteriꝰ ⁊ poſteriora
prius dicanꝛ.
b In atrio. Ut
etiã exteris ciuita
B tibus loquaris.
Pulchre autē in
atrio ſtat ⁊ i veſti
bulo tēpli: vt qui
ad orãdũ cõueni/
unt: ſermones eiꝰ
audire coganꝛ.
c Si forte audi/
ant ⁊c. Quaſi for
ſitan audiēt ⁊ con
uertenꝛ. Uerbuʒ
ambiguuʒ diuine
maieſtati nõ cõue
nit: ſed noſtro lo/
quiꝛ affectu ⁊ li/
berũ hoīs arbitri
um ſeruaꝛ ne ex ꝑſciētia dei: quaſi facere
q̇d vel nõ facere neceſſitati cogamur: nõ
em̄ qꝛ deꝰ ſcit futurũ aliqđ. ideo futuruʒ
eſt: ſed qꝛ futurũ eſt: deꝰ nouit quaſi pre/
ſcius futurorũ. Et tñ iuxta hieremiã ſi de
us mala ꝑdixerit ⁊ pplˀus penituerit: vel
ſi ꝓſpera ꝓmiſerit ⁊ pplˀs neglexerit: nec
mala inſereret nec ꝓſpera cõferret. Sile
Mat. xi. d eſt illud: forſitã verebũꝛ filiũ meũ.
d Si nõ au. In nr̃a poſitũ eſt volũtate:
vel facere vel non facere ita. ſ. vt quicq̇d
boni volumꝰ appetimꝰ: explemꝰ: ad dei
gratiã referamus: qui dat velle ⁊ perfi/
cere. Si aũt ſufficit ſemel ambulare in le/
ge per moyſen data vt ſuſpicatur hereſis
ſtulta: quomodo adijcitur vt audiantur
ſermones meorum ſeruorũ prophetarum
qui ſcʒ poſt legē miſſi ſunt: nec ſemel et a
ſecuro ſed ſemper ⁊ a ſollicito.
e Dabo domũ iſtaʒ ⁊c. Sicut extructo
tēplo in area orne iebuſei ⁊ i mõte moria:
Gen. xxii. a id eſt viſiõis i quo abraã filiũ ſuũ obtuliſ
ſe narraꝛ: ceſſauit religio de ſylo: nec ibi
poſtea ſunt celebrata ſacrificia. Sic in/
ſtructa eccleſia et ſpiritualibus victimis
immolatis ceſſauerunt cerimonie legis:
et data

a ſ nabuchodonoſor qui ſupra ſeruus domini di
ciꝛ. vel hierlˀm que leonis ſui irata dolet perdidiſ
ſe cuſtodiam.
⁊ a facie ire furoris domini. a
a In principio Ca. XXVI b+
regni ioakim filij ioſie re
gis iuda: factũ ē verbuʒ
iſtud a dño dicēs: Hec dicit dñs:
a ſ Qui ſtatis in domo dñi in atrijs domꝰ dei no
ſtri. ſ quaſi dicturus verbũ domini.
b Stã in atrio domꝰ domini: ⁊ lo/ c+ d
queris ad oēs ciuitates iuda: de
q̇bus veniũt vt adorent in do/
mo domini: vniuerſos ſermões
quos ego mãdaui tibi: vt loqua
a ſ licet triſte: licet cõtra te inſaniant.
ris ad eos. Nõli ſubtrahere ver/ e
c bũ. Si forte audiãt ⁊ conuertan/ f
tur vnuſq̇ſq̃ a via ſua mala. Et g
a ſ illis penitentibus: ⁊ mutatis ipſe penitēs: cõ/
mutabo ſententiam.
penitēat me mali qđ cogitaui fa/
cere eis: ꝓpter maliciaʒ ſtudiorꝫ
eorũ. Et dices ad eos: Hec dicit
d dominꝰ. Si nõ audieritis me: vt
ambuletis in lege mea quã de/
di vobis: vt audiatis ſermones
ſeruorꝫ meorꝫ prophetarũ quos
a ſ quotidie. b ſ ſollicitus.
ego miſi ad vos d nocte ꝯſurgēs
e ⁊ dirigēs ⁊ nõ audiſtꝭ: dabo do h
a ſ tēplũ. b ſ vbi fuit tabernaculũ. ſ deſtru/
cto templo.
mũ iſtã ſicut ſylo: ⁊ vrbem hanc i k
dabo in maledictionē cũctis gē/ l

a Et a facie ire furoris dñi. In hebreo habeꝛ: Itē furoris ſui ⁊ ſic referꝛ ad eũdē
de quo ꝑdiciꝛ: A facie ire colũbe. Ca. XXV
Moraliter. i† Uerbũ qđ factũ eſt ad hieremiã. In hoc caplˀo repli/
cat hieremias cõtra pplˀm iude multiplicationē peccato/
rũ et obſtinationē. ꝑ qđ ſignaꝛ multiplicatio peccatorũ ⁊ obduratio in malis chri
ſtianis maxime tēporibꝰ antichriſti. ſic dr̄ Matth. xxiiij.
Et quoniã abũdabit iniquitas refrigeſcet charitas mul/
torũ. c† Propterea hec dicit dñs exercituũ ⁊c. ꝑ puni/
tionē populi iude quã hieremias hic ꝑnũciat futurã ꝑ re
gē babylonis ⁊ eiꝰ exercitũ. ſignaꝛ tribulatio populi chri
ſtiani futura tēporibꝰ antichriſti ad puniendum malos ⁊
purgãdũ electos. de qua tribulatione ſubdiꝛ: † Et po
nã eos in ſtuporē ⁊c. qꝛ tũc erit tribulatio magna quãta
nõ fuit antea. † Perdãq̃ ex eis vocē gaudij ⁊c. qꝛ tũc
auferet celebratio ſolēnis diuinorꝫ ab eccleſia q̃ debet fie
ri cũ mentis leticia Pſ. lxxxiij. Cor meũ ⁊ caro mea ex/
ultauerũt in deũ viuũ. ⁊ hoc ſignaꝛ ꝑ hoc qđ dr̄: † Et
vocē leticie. q̃ diciꝛ a latitudine. quod ꝓprie fit qñ gau/
diũ mentis redũdat in corꝑe. † Uocē ſponſi et vocem
ſponſe. i. mutuã cõſolationē ꝑlati ⁊ ſue eccleſie: nulli eniʒ
aut pauci tũc audebũt ſe ꝑlatos eccleſie ꝯfiteri ne ducan
tur ad tormēta primi: ſicut fuit tēporibꝰ eccleſie ꝑmitiue.
h† Uocē mole. i. ꝑdicationis qua teriꝛ frumentũ ſacre
ſcripture populis exponēdo. † Et lumē lucerne. i. do
ctrinã ſacre ſcripture quã nullꝰ audebit publice legere.
d qua dr̄ Prouer. vj. Mãdatũ lucerna eſt. ⁊c. i† Cũq̃
impleti fuerint ⁊c. Hic hieremias ꝑnũciat deſtructioneʒ
regis babylõis ⁊ regni ſui ꝑ quã ſignaꝛ antichriſti mors
et ſui exercitus ſaltē ꝓ ꝑte magna quã chriſtꝰ faciet: ſicut
diciꝛ. ij. Theſ. ij. Quē dominus ieſus interficiet ſpiritu
oris ſui ⁊ deſtruet illuſtratione aduētꝰ ſui. † Anni ſe/
ptuaginta. q̇ numerꝰ ꝯſurgit ex ductu denarij ꝑ ſeptena/
riũ: et vterq̃ numerꝰ ꝑfectionē ſignat. ⁊ ꝑ hoc ſignaꝛ ꝙ
antichriſti ꝑſecutio erit vltima: ⁊ ſic eccleſie tribulatio erit
cõſũmata. ꝙ aũt ſeptenariꝰ numerꝰ ꝑfectionē ſignificet:
dicit Greg. Homelˀ. xxv. qm̄ omne tp̄s ſeptē diebꝰ cõp̄hē
diꝛ: recte ſeptenario numero vniuerſitas figuraꝛ. ſimili/
ter denarius idē ſignat qꝛ limes eſt numerorũ. et numeri
ſequentes ſũt ip̄ius ⁊ partiũ eiꝰ replicationes. p† Su/
me calicē vini. ꝑ quē ſignaꝛ auſteritas vite. Uñ dr̄ Pſ.
xxij. Calix meꝰ inebrians q̃ ꝑclarus eſt. Inebriat eni vi/
no cõpũctionis et clarificat puritate cõuerſationis. Hũc
calicē debet ꝑdicator q̇ ꝑ hieremiã ſignaꝛ aſſumere exem
plo Pauli dicentis. j. Cor. ix. Caſtigo corpus meũ ⁊ in
ſeruitutē redigo: ne forte cũ alijs ꝑdicauerim ip̄e reprobꝰ
efficiar. Et ꝑ ꝑdicationē ſuã alijs ꝓpinãre: ⁊ ſi recuſaue/
rint accipere: debet eis dicere qđ poſtea ſubdiꝛ: d† Bi
bentes bibetis. i. ſi nõ vultis hic ſuſtinere penã debitã ꝓ
peccatis veſtris: ſuſtinebitis maiorē velitis nolitis. ſ. pe/
nam purgatorij vel inferni.
In ca. xxv. vbi diciꝛ in poſtilla: numeratio tamē iſto/
rum. Lxx. annorum.

Additio. j. Inchoatio ſeptuaginta annorũ captiuitatis babylonice q̇/
renda eſt in nono ca. Dañ. vbi de. lxx. hebdomadibꝰ Danie
li reuelatis agiꝛ. ibi eni large d iſtis habeꝛ in poſtilla ⁊ in additione.
In eodem ca. vbi diciꝛ in poſtilla. A facie ire colũbe.

Additio. ij. Dictio hebraica hic poſita. ſ. iona nõ eſt equiuoca: nihil eī
ſignat in hebreo niſi colũbã: ꝙ aũt dicit Ra. Sa. ꝙ ſignat
vinoſam nõ eſt verũ niſi forte ſcḋm etymologiã qđ nõ ꝑtinet ad ſenſũ lrˀalem. Un/
de ſcḋm glo. ⁊ eſt Gre. ꝑ hoc qđ diciꝛ: A facie ire colũbe. intelligiꝛ ira dei. dicit eni
ſic qꝛ i illa nllˀa furoris ineq̄litas repiꝛ: furore dñi irã colũbe noīat. d q̇ latiꝰ i glo.
b In principio. Superiꝰ hieremias ꝓpter veritatē ſue ꝓphetie Ca. XXVI
paſſus ē iniuriã a ꝑſona ſingulari. ſ. a ſũmo põtifice: hic eadē de cã patiꝛ i
iuriã a multitudine. ⁊ primo a pſeudo ꝓphetˀ ⁊ ſacerdotibꝰ. ſcḋo a rege et
pr̄icipibꝰ. xxxij. ca. Prima i duas. qꝛ ꝑmo patiꝛ iniuriã. ſcḋo cõſtãter reſumit ſuã
ꝓphetiã ca. ſe. Prima i duas. qꝛ ꝑmo poniꝛ hieremie ꝑſecutio. ſcḋo eiuſdē libera
tio. ibi: Et audierũt. Circa primũ ꝑmo poniꝛ tp̄s huiꝰ ꝑſecutiõis. cũ dr̄: In princi
pio regni ioakim filij ioſie ⁊c. ſcḋo cã eiꝰ q̃ fuit hieremie ꝑdicatio. cũ dr̄ ei: A dño.
c Sta in atrio domꝰ dñi. vbi cauſa orationis ꝯueniebãt iudei. d Et loqueris
ad oēs ciuitates iuda. i. ad oēs hoīes venientes de oībꝰ ciuitatibꝰ. e Noli ſub
trahere verbũ. aliq̇d omittēdo. f Si forte audiãt. hoc diciꝛ ꝓpter libertatē ar/
bitrij qua põt homo penitere ⁊ obſtinari. g Et peniteat me mali. nõ inferendo
eis penã cõminatã. talia vero nõ arguũt i deo aliquã mutationē: ſed tm̄ in crea/
tura: ſicut dictũ eſt diffuſius. ſ. xviij. ca. Cetera patēt vſq̃ ibi. h Dabo domuʒ
iſtam. i. templum a ſalomone edificatũ. i Sicut ſylo. in qua ciuitate primo fuit
fixũ tabernaculũ moyſi. Ioſue. xviij. ⁊ illa ciuitas erat deſtructa diu ante ⁊ cultꝰ
diuinꝰ inde ablatꝰ. k Et vrbē hãc. ſ. hierlˀm. l Dabo i ma. ⁊c. i. hoīes maledi
cētes alicui ciuitati dicēt: ſic ꝯtigat ei ſic hierlˀʒ. tertio poniꝛ ꝑſecutiõis modꝰ cũ dr̄.
Et audierũt

Et data eſt vrbs iudeorum in ma/
ledictionem: de qua nos domi/
nus liberauit redimēs a maledi/
cto legis factus ꝓ nobis maledi/
ctū. a Porte noue. Noua dici/
tur q̄ꝛ q̄ in ea ſedebāt ⁊ iudicio ꝑ/
erant ſacerdotū ⁊ pſeudo ꝓphe/
tarū calūnie reſiſtebāt.
b Et locu.ſunt ⁊c̄. Sedentibus
vrbis principibꝰ in porta tēpli q̄
cōcurrerūt de palatio regis ad ſe
dandā ſeditionē populi: cōcione
ꝯgregata: ſacerdotes ⁊ pſeudo ꝓ
phete accuſant: ⁊ ſi habuiſſent iu/
dicij ptātē ꝯdānaſſent etiā ꝓphe/
tā. vnde intelligimꝰ crudeliores
fuiſſe ꝑ inuidia ſanctitatis q̄ vi/
debant̄ eſſe religioſi: q̄ꝫ q̄ ꝑerant
neceſſitatibꝰ publicis. Irati q̄ꝛ
ꝑdiceret religionē pitură ⁊ lucra
de religione veniētia. Si q̄n ꝓpt̄
mādata dei ⁊ veritatē fidei ſacer/
dotes vel pſeudo ꝓphete vel de/
ceptus pplꝰs nobis iraſcunt̄: nō
magnopere curemꝰ ſed ſentētiam
dei exequamur: non ꝑſentia ma/
la ſed futura bona cogitantes.
c Et ait ⁊c̄. Illis accuſantibꝰ et
crimē mortis intendētibꝰ. Hiere/
mias ad pricipes loquit̄ ⁊ ad po
pulū que illi concitauerūt: prudē
ter et humiliter et cōſtanter a do/
mino ſe miſſum dicit: vt contra tē
plum ⁊ ciuitatem loqueret̄: ⁊ dat
conſilium vt agant penitentiā et
dn̄s mutet ſuaꝫ ſniam: humiliter
loquit̄ dicēs: Ecce i manibus ve/
ſtris ſum ⁊c̄. Conſtanter: in veri/
tate eni miſit me.d.ad vos.
d Nunc ergo ⁊c̄. Quaſi ſi ira/
ſcimini q̄ cōtra tēplū ⁊ vrbē locu
tus ſum et diligit̄ ſalutē vrbis et
templi: cur peccata peccatis cu/
mulatis: et ſanguinis mei vrbem
⁊ inhabitatores eiꝰ reos facitis?
Si q̄n igit̄ ꝑ neceſſitate nobis hu
militate opus eſt: ſic cā aſſumamꝰ
ne veritatē ⁊ cōſtantiā deſeramꝰ.
Aliud eſt eni ſupbe cōtumeliā fa
cere indicanti: qȝ ſignū eſt ſtulti/
cie. Aliud ſic ipēdēs piculū vita/
re vt nihil ſubtrahat̄ de veritate.
e At dixe. Principes ciuitatis ⁊
ppl̄s intelligūt iudicij veritatem.
Senes aūt quorū eſt noſſe vetera
replicāt hiſtoriā ⁊ micheā cōpa/
rant hieremie: et oſtendunt illum
dixiſſe grauiora: nec a iuſto rege
quicq̄ꝫ perpeſſum: ſed cunctis ad
penitentiā cōuerſis dominū mu/
taſſe ſententiā. frangūt quoq̄ꝫ ac
cuſatorum rabiem ſe eis cōnume/
rantes: Nō faciamus malū gran
de cōtra aīas nr̄as. Quaſi acuſa
to non nocebimꝰ ſꝫ aīabꝰ veſtris
q̄s mutatiōe ſnīe poſſumꝰ libera/
re. f Fuit q̄ꝫ vir. Querit̄ cum
Urias eadē q̄ꝫ hieremias ꝓpha/
uerit ⁊ i egyptū fugerit ⁊ ide re/
tractꝰ occiſus ſit: quō hieremias
q̄ audacter in ſnīa pſtitit euadere
poterit vulgi principūq̄ꝫ iudicio
⁊ ſeniorꝫ ꝯſilio? Ad qȝ r̄ndendū:
Nō poſſe ſciri dei iudiciū dum cā
eadē aliꝰ punit̄: aliꝰ liberat̄. Sed
forſitā vrias i cōdēnatione accu/
ſatorꝫ ⁊ ppl̄i occiſus eſt. Hieremi/
as autē dei iudicio reſeruatꝰ eſt
Vt re.

a ſ. Lxx. pſeudo.
tibus terre. Et audierūt ſacerdotes ⁊ ꝓphē a
te: ⁊ oīs populus hieremiā loquentē verba
hec in domo dn̄i. Cūq̄ꝫ cōpleſſet hieremias
loquens oīa que ꝑceperat ei dominus vt lo
queret̄ ad vniuerſum populū: apprehende/ †
rūt cū ſacerdotes ⁊ ꝓphete: ⁊ omnis popu/
lus dicētes: Morte moriat̄. Quare ꝓpheta
uit in nomine dn̄i dicēs: Sicut ſylo erit do/
mꝰ hec: ⁊ vrbs iſta deſolabit̄: eo q̄ nō ſit ha/
a ſ. mora ſeditione.
bitator? Et cōgrēgatus eſt oīs populus ad/
a ſ. cōprehenſum. b ſ. vbi erat Hieremias.
uerſum hiēremiā in dōmo domini. Et audie/ b
a ſ. qui verſabantur in domo regia.
runt principēs iuda verba hec: ⁊ aſcēderunt c
a ſ. Nota q̄ in domū dn̄i aſcenſus eſt. b ſ. quod eſt officiū eorū vt negocij vt ſeditionis veritatē cognoſcāt.
de dōmo regis in domū domini: ⁊ ſedērunt d
a b in introitu porte domus dn̄i noue. Et locuti e f
ſunt ſacerdotes ⁊ ꝓphete ad principes: ⁊ ad
oēm populū dicētes: Iudiciū mortis eſt vi/
ro huic: q̄ꝛ ꝓphetauit aduerſū ciuitatē iſtaꝫ
c ſicut audiſtis auribꝰ veſtris. Et ait hieremi/ g
as ad oēs pricipes ⁊ ad vniuerſuꝫ populuꝫ
dicēs: Dominꝰ miſit me vt ꝓphetarē ad do
mū iſtā et ad ciuitatē hāc omnia verba que
d audiſtis† Nūc ergo bonas facite vias vr̄as: h
et ſtudia veſtra: ⁊ audite vocem dn̄i dei ve/ i
ſtri: ⁊ penitebit dn̄m mali qȝ locutus eſt ad/
uerſum vos. Ego aūt ecce in manibus vr̄is
ſum: facite mihi qȝ bonū ⁊ rectū ē in oculis
veſtris. Uerūtamē ſcitote ⁊ cognoſcite: q̄ꝛ
ſi occideritis me: ſanguinē innocentē trade/
tis contra voſmetipſos: ⁊ cōtra ciuitatē iſtā
⁊ habitatores eius. In veritate eni miſit me
dn̄s ad vos vt loquerer in auribꝰ veſtris oīa
e verba hec. Et dixerūt principes ⁊ oīs popu/ k+
a ſ. quaſi nō a ſacerdotibus ⁊ pſeudo ꝓphetis ſeductus: populus aūt audita ratione cito mutat ſententiā: q̄ꝛ dn̄s ꝓmiſit indulgentiā ſi bonas fecerint vias ſuas. ſacerdotes autē et pſeudo ꝓphete in ac cuſatione perſeuerant.
lūs ad ſacerdotes ⁊ ꝓphetas. Non eſt viro l
huic iudiciū mortis quia in nomine dei no/
ſtri locutus eſt ad nos. Surrexerunt ergo vi
ri de ſenioribus terre: ⁊ dixerunt ad omnem
cetum populi loquentes: † Micheas de mo/
raſthi fuit ꝓpheta in diebus ezechie regis
iude ⁊ ait ad omnē populū iude dicēs: Hec
dicit dn̄s exercituū. Sion quaſi ager arabit̄:
et hieruſalē in aceruū lapidum erit: ⁊ mons
domus dn̄i in excelſa ſiluarū. Nunquid mor
te cōdemnauit eū ezechias rex iuda ⁊ oīs iu
da? Nūquid nō timuerunt dn̄m et depreca/
ti ſūt faciem domini: et penituit dn̄m mali m
quod locutus fuerat aduerſum eos? Itaq̄ꝫ n
nos facimꝰ malū grande ꝯtra animas nr̄as.
f Fuit quoq̄ꝫ vir prophetans in noīe domini o
vrias filiꝰ ſemei de cariathiarim. ⁊ ꝓpheta/
uit aduerſus ciuitatē iſtā ⁊ aduerſus trā hāc

a Et audierūt ſacerdo/
a tes ⁊ ꝓphete ſcꝫ falſi. Ce/
tera patēt. b Et audi/
erūt prin. Hic ꝯn̄r deſcri/
bitur hieremie liberatio.
Circa quā primo ponitur
cauſe examinatio. ſcd̄o eiꝰ
† determinatio. ibi: Et dixe/
rūt. Circa primū primo po
nūt̄ iudices. cū d̄r: Et au/
dierūt principes iuda ver C
ba hec: videlꝫ cōmotionē
ſacerdotū ⁊ populi cōtra
hieremiā. c Et aſcēde. d̄
do. re. q̄ꝛ tēplū erat in ſum
mitate mōtis ſion et domꝰ
regis in decliui montis.
b d Et ſederūt vt maturiꝰ
examinarēt negociū.
c e In itroitu por. do. dn̄i
no. illa erat porta de q̄ d̄r.
iiij. Reg. xv. q̄ ioathā edi
d ficauit portā domꝰ dn̄i ſub
e limiſſimā q̄ d̄r hic noua. q̄ꝛ
f longe poſt tēpus ſalomo/
nis fuit edificata. Conſe/
quēter ponit̄ hieremie ac/
cuſatio. cū d̄r: f Et locu/
ti ſūt ſacer. ⁊c̄. Tertio hie/
g remie r̄nſio. cū d̄r: g Et D
ait hieremias. Dn̄s miſit
me. q. d. nō feci de ꝓprio ca
pite. h Bonas fa. vi. ve.
.i. opatiōes. i Et ſtudia
h ve. i. cogitationes. Cetera † ſ. 7. a
patēt. k Et dixerūt. Hic
i ponit̄ cauſe determinatio.
cū d̄r: Et dixerūt pncipes.
vbi p̄mo ponit̄ rō ꝑ eiꝰ li/
beratiōe. cū d̄r: l Nō ē
vi. huic iu. mor. q̄ꝛ in noīe
dn̄i dei nr̄i locutꝰ ē. q. d. in
terficiēdo ipm̄ fieret cōtra
deū cuiꝰ ē nūciꝰ: ⁊ inducit̄
ad h̄ exēplū michee ꝓphe
q̄ aū. ſ. tpe ezechie reg. ꝓ/
phetauerat d̄ſtructionē ci
uitat. hierl̄m ⁊ tēpli dicēs: E
Sion q̄ſi ager arabit̄ ⁊c̄.
k+ nec tn̄ ezechias ꝓpt̄ h̄ euꝫ
occidit ſ; magiſ ipe ⁊ ꝓplus
ad dictū eiꝰ egerūt pniaꝫ
⁊ dn̄s diſtulit penā cōmi/
l natā. ⁊ ſm̄ h̄ d̄r: m Et pe
ni. do. nō ꝑ aliquā mutati
onē i deo factā: ſ; i effectu.
ſic̄ dictū eſt. ſ. n Itaq̄ꝫ
nos fa. grāde malū ſuꝑple
ſi occidamꝰ hieremiā.
o Fuit q̄ꝫ. Hic ꝯn̄r ponit̄ † Micheꝫ
aliud exēplū ad eādē ꝯclu
ſionē: vt dicūt expoſitores
nr̄i cōiter d̄ Uria ꝓpha q̄
ꝓphauit deſtructionē ciui F
tat. ⁊ tēpli ſic̄ ⁊ hieremias
tpe reg. ioakim ⁊ ꝓpt̄ h̄ fu
it occiſus ab eo: vt h̄ d̄r. et
m ponit̄ iſtud exēplū ad hāc
ꝯcluſionem ac ſi dicat̄: eze
chias q̄ fuit bonꝰ rex nō i/
terfecit micheā ſ; ſaluauit.
n ioakim vero malus rex i/
terfecit Uriam. ⁊ nos nō
debemꝰ imitari facta ma/
o lorum ſed bonoruꝫ: ꝓpter
qȝ debemus ſaluare vitā
Hieremie. ideo concludi/
tur in fine.
Igitur

G vt reliquis populis p̄dicaret: ⁊ ad penitentiā ꝓuocaret. Si
Act. 12. a cut Jacob⁹ ſtatim martyrio coꝛonat⁹ eſt. Petrus et alij apo
ſtoli ad p̄dicandū reſeruati. Et animaduertēda eſt ꝓphete
lis cōſtantia: qꝛ nec de egypto retractus vrias ſentētiā mu
tat: ⁊ imminēte moꝛte nihilominus loquit̄ q̄ p̄ceperat domin⁹.
Q: aūt timuit ⁊ fugit: nō infidelitat̄
ſed prudentie iudiciū eſt: ne fruſtra
Job. 8. g nos offeram⁹ periculis. Chriſtus quo
q3 de manibus perſequentiū lapſus
Mat. 10. c eſt quod apoſtolus ait: Si vos perſe
cuti fuerint in vnā ci. f. in aliam.
B a Et miſit rex ⁊c. Queritur quō ioa
kim rex parui imperij ⁊ debilitati: iā
iāq3 perituri in egyptū potuerit mitte
re ⁊ vriā educere. Sed cōſiderare debe
m⁹ ꝙ Nechao rex egypti principē cō
ſtituit eū: ⁊ hāc ꝓphetiā factā eſſe cū
cepiſſet regnare. b Igitur man⁹ ⁊c.
Quis hieremias domini auxilio libe
rat⁹ ſit: in mercedē tñ deputat̄ illi per
quē ꝓphetā ſuū liberauit: regni ioa
kim credam⁹ fuiſſe. Ca. XXVII
c In principio regni ⁊c. Multi
putant hoc ſequētis capituli
eſſe principiū: ſed ſuperioꝛi eſt
iungendū: vt quicq̄d dictū refert̄ vel
factū: in principio regni ioakim cre
dam⁹ fuiſſe. d Hec dicit dñs. Pre
A terita viſio in p̄cipio regni ioakim:
h̄ aūt ſb ſedechia q̄ extremo regnauit
i hierl̄m ſub quo vrbs capta ē ⁊ euer
ſa. e Terrā ⁊ hoīes ⁊c. Oꝛdo cō
trari⁹ in Geneſi pri⁹ ſiūt animātia: hō
poſtea: hic aūt prius hoīem nominat
poſtea q̄ ſūt ei ſubiecta. In foꝛ

iuxta omnia verba hieremie. Et
audiuit rex ioakim ⁊ oēs poten
tes ⁊ principes ei⁹ verba hec: ⁊ q̄
ſiuit rex interficere eū. Et audi
uit vrias ⁊ timuit: fugitq3 ⁊ igreſ
a ſus eſt egyptū. Et miſit rex ioa
kim viros i egyptū: helnathā filiū
achoboꝛ ⁊ viros cū eo in egyptū.
Et eduxerūt vriā d̄ egypto: ⁊ ad
duxerūt eū ad regē ioakim: ⁊ ꝑ
cuſſit eū gladio: ⁊ ꝓiecit cadauer
ei⁹ in ſepulchꝛis vulgi ignobilis.
b Igitur manus aichan filij ſaphan a
fuit cū hieremia: vt non traderet̄
in man⁹ populi ⁊ interficerēt eū.
c In pꝛīcipio Ca. XXVII b+
regni ioakim filij ioſie re
gis iuda: factū ē v̄bū il
lud ad hieremiam a dño dicens:
Hec dicit dñſ ad me: Fac tibi vin c
a ſ quas vulgo boias vocat.
cula et catenas ⁊ pones eas i col
lo tuo ⁊ mitteſ eas ad regē edom d+
et ad regē moab et ad regē filioꝝ
amō ⁊ ad regē tyri ad regē ſydo e
nis i manu nūcioꝝ qui venerūt f
hierl̄m ⁊ ad ſedechiā regē iuda et g
ſ ſuos.
p̄cipies eis vt ad dños loquant̄.
d Hec dicit domin⁹ exercituū de⁹
iſrl̄: Hec dicet̄ ad dominos ve
e ſtros. Ego feci terrā et homines b

Nico. de lyra

a Igitur manus aichā ⁊c. iſte ei erat
pꝛincipalis in allegatiōe ⁊ determina
tione iſta. Ra. Sa. hoc exponit ad cō
trariū dicēs: ꝙ inter illos principes
erāt aliq̄ boni q̄ ſtabāt ꝓ Hieremia ⁊
illi allegauerūt primū exemplū d̄ eze
chia rege ⁊ Michea ꝓpheta. Aliqui
aūt erant mali: ⁊ illi erāt Hieremie cō
trarij: ſicut ſacerdotes ⁊ ꝓphete falſi
⁊ iſti ad hoc allegauerūt ſecūdū exem
plū de ioakim qui occidit Uriā. q. d.
ſic debem⁹ occidere Hieremiā. tñ alia
pars fuit maioꝛ ⁊ p̄ualuit: ⁊ ſic finali
ter aichan ſnīam dedit ꝓ hieremia et
ip̄m liberauit. ⁊ hec expoſitio ſcd'a vi
det̄ rōnabilioꝛ: qꝛ nō eſt veriſimile ꝙ
pꝛincipes regis actu regnātis ex ei⁹ malicia facerent argumē
tū ad liberationē Hieremie. Ca. XXVI

Moraliter. b† In pꝛincipio regni ioakim ⁊c.
Sequit̄. † Sta in atrio dom⁹ dñi ⁊
loqueris ꝑ hieremiā cōſtanter p̄dicantē cōtra vitia ſacerdotū
et falſoꝝ ꝓphetarū ⁊ populoꝝ eis credētiū: ſignat̄ p̄dicatoꝛ cō
ſtans ſecularis vel religioſus: q̄ cōſtanter p̄dicat ꝯtra maliciā
cleri ⁊ populi chꝛiſtiani. Et ſequit̄ poſtea: † Appꝛehenderūt
eū ſacerdotes ⁊c. ꝑ quos ſignant̄ mali ſacerdotes ⁊ clerici et
populi ab eis decepti pſequētes veritatis p̄dicatoꝛes: ſicut et
ſacerdotes iudeoꝝ deceperūt turbā ad petēdū Barrabe libe
rationē: ⁊ Jeſu chꝛiſti crucifixionē. vt habet̄ Matth. xxvij.
† Et dixerūt pꝛincipes ⁊c. ꝑ principes iſtos de domo regis q̄
liberauerūt hieremiā a pena moꝛtis ſignant̄ principes ⁊ nobi
les chꝛiſtiani ⁊ miſericoꝛdes p̄lati q̄ defendūt p̄dicatoꝛes veri
tat̄ ab iniurijs ⁊ moleſtijs ſibi crudeliter illat̄. Ca. XXVII
b In pꝛincipio regni ioakim. Hic conſequenter hieremi
i as liberat⁹ reſumit ſuā ꝓphetiā. ⁊ pꝛimo ꝓphetat popu
lo aduerſa. ſcd'o ꝓſpera. xxx. ca. Pꝛima adhuc in tres
ꝑtes. qꝛ pꝛimo ꝓphetat ꝯ ſedechiā. ſcd'o ꝯtra ananiā ca. ſe. ter
tio ꝯ iechoniā. ca. xxix. Pꝛima adhuc in duas. qꝛ pꝛimo ꝓphe
tat ꝯtra reges ad ſedechiā nūcios mittētes. ſcd'o ꝯtra ip̄m ſe
dechiā. ibi: Et ad ſedechiā. Circa pꝛimū ſciēdū ꝙ illud qđ po
nit̄ hic. In pꝛincipio regni ioakim ⁊c. vſq3 ibi: Hec dicit dñs.
excluſiue eſt finis ca. p̄cedētis ſm expoſitoꝛes latinos cōiter:
qꝛ illa

qꝛ illa q̄ dicta ſunt ca. xxvj. cōtigerūt in pꝛincipio regni ioa
kim filij ioſie: vt patet in pꝛincipio ca. illa aūt q̄ ſequunt̄ i iſto
ca. fuerūt tꝑe ſedechie. A pꝛincipio aūt regni dicti ioakim vſ
q3 ad pꝛincipiū regni ſedechie fluxerūt. xj. anni ⁊ tres menſes
vt ptꝫ. iiij. Reg. xxiiij. ⁊ ideo ſic exponūt qđ dicit̄ hic. In prin
cipio regni ioakim ⁊c. dicēs. ſ. ea q̄ di
cta ſunt in pꝛincipio ca. p̄ce. ita ꝙ hoc
eſt quedā recapitulatio ca. xxvj. ⁊ qđ
ſequit̄. Hec dicit dñs ad me ⁊c. eſt pꝛin
cipiū. xxvij. ca. ⁊ eſt alia ſnīa q̄ conti
git tꝑe ſedechie. hebꝛei vero dicūt ꝙ
hoc eſt de ca. xxvij. ⁊ dicit Ra. Sa. ꝙ
a pꝛincipio regni ioakim filij ioſie do
min⁹ dixit hieremie illud qđ ſequit̄ i
hoc capitulo. Fac tibi vincula et ca
tenas ⁊ pones eas in collo tuo. ⁊ ꝙ
poꝛtauit eas a pꝛīcipio regni ioakim
filij ioſie vſq3 ad quartū annum ſede
chie in quo Ananias abſtulit eas de
collo hieremie ⁊ fregit: vt habet̄ ca.
ſequēti. Si aūt dicat̄ ꝙ hoc videt̄ de
riſibile ꝙ hieremias poꝛtaret catenaſ
in collo ſuo tanto tꝑe. ſ. q̄ndecim an
nis: pōt dici ꝙ ꝓphete dñi talia gra
uia et alijs deriſibilia legunt̄ feciſſe d̄
mādato dñi: ſicut ezechiel doꝛmiuit
ſuꝑ latus ſuū ſiniſtrū. cccxc. diebus
et iterum quadraginta diebus ſuper
lat⁹ dextrū abſq3 ꝯuerſione de latere
i lat⁹. vt hr̄. Ezech. iiij. et ſilr̄ Eſaias
iuit nudus ⁊ diſcalciat⁹ trib⁹ annis
ſm hebꝛeos. ſm alios xp̄o trib⁹ dieb⁹
vt dictū fuit Eſa. xx. qđ erat ſat̄ gra
ue ⁊ deriſibile tanto homini q̄ erat de
regio genere. Igit̄ ſm iſtā ſnīam pre
ſens capl̄m ſic diuidit̄: qꝛ pꝛimo poni
tur dei p̄ceptū de catenis fiendis. ſe
cūdo de ipſis mittendis. ibi: Et mit
tes eas. Circa pꝛimū ponit̄ tēpus pꝛe
cepti. cū d̄r: In pꝛīcipio regni ioakim
qui regnauit vndeci annis. iiij. Reg.
xxiiij. c Fac tibi vīcula ⁊ catenas
iſte catene erant lignee. ſm ꝙ habet̄
ca. ſe. ⁊ iō partes earū quibuſdā vin
culis adinuicē adiungebant̄. d Et
mittes eas ad regē edom. Hic ponit̄
p̄ceptū de miſſione catenarū. ⁊ pꝛimo
p̄cipit̄ hec miſſio. ſecūdo ſubdit̄ miſſi
onis rō. ibi: Et p̄cipies. Circa pꝛimū
d̄r: Et mittes eas ad regeꝫ edom ⁊c.
⁊ ſequit̄: e In manu. i. ꝑ manū.
f Nūcioꝝ q̄ venerūt hierl̄m ad ſe
dechiā. De cauſa hui⁹ aduēt⁹ dicunt
expoſitoꝛes noſtri ꝙ venerūt ad ſedechiā ad tractandū cum
eo qualiter poſſent rebellare regi babylonis ⁊ de ei⁹ tributo
ſe expedire. ⁊ lr̄a ſequēs ad hoc concoꝛdat in qua hieremias
monet iſtos reges ⁊ ſedechiā vt nō rebellēt regi babylonis:
ſed magis ei ſeruiēt ſub tributo Ra. Sa. cū hoc addit aliam
cām dicēs ꝙ ſedechias quarto anno regni ſui iuit in babylo
nē: vt habet̄. j̄. lj. ca. ad poꝛtandū exenia regi babylonis q̄ fe
cerat eū regē: vt habet̄. iiij. Reg. xxiiij. ⁊ tūc rex babylonis p̄
fecit eū q̄nq3 regib⁹ hic noīatis vt ab illis acciperet tributū i
babylonē cū ſuo mittendū. ⁊ ideo q̄ñ redijt ſedechias in hie
ruſalē miſerūt iſti quinq3 reges nūcios ad eū eo ꝙ erat inſti
tut⁹ de nouo ad recipiēdū eoꝝ tributū. ⁊ tūc vt dicūt expoſi
toꝛes noſtri habuerūt adinuicē tractatū de rebellione ⁊ tri
buti negatiōe: eo ꝙ iſti quinq3 reges ⁊ etiā ſedechias liberta
tē deſiderabāt. verūtñ ſedechias nō rebellauit apte vſq3 ad
viij. annū regni ſui. vt dicit Joſephus. in talib⁹ enī negocijs
ponit̄ magn⁹ tꝑis tract⁹. ſed tūc cōfidēs d̄ auxilio regis egy
pti: ⁊ foꝛte iſtoꝝ quinq3 regū aperte rebellauit ⁊ tributū regi
babylonis negauit. g Et p̄cipies eis. Hic ꝯñr ponit̄ dicte
miſſionis ratio q̄ eſt. vt ꝓpheta nō ſolū verbo ſed etiā ſenſibi
li ſigno ſignificaret eis ꝙ ſi rebellarēt male cōtingeret ip̄is:
et patet littera exceptis aliquibus que exponent̄.
h Ego feci terram et homines et iumenta que ſunt ſuꝑ fa
ciem terre in foꝛtitudine mea magna. quia ad opus creatiōis
requiritur virtus infinita.

Et dedi

a In fortitudine. Chriſtus dei vir/
103. tus ⁊ dei ſapiẽtia. vnde Oĩa in ſapi/
i.a entia feciſti. ⁊ alibi: Oĩa ꝑ ipſum fa/
cta ſunt. b Et dedi ⁊c̃. Significat
ꝙ humano generi oĩa ꝑ dei gratiam
ſũt tributa. c In manu nabu. ⁊c̃.
Quãte infelicitatis eſt iſrl̃: cui⁹ cõ/
paratione nabuchodonoſor ſeruus
dei appellat̃. d Inſuꝑ ⁊ be. ⁊c̃. Dẽ
genus aĩaliũ: cũ hoĩe em̃ oĩa tradũt̃
que ipſi ſubijciunt̃ vel feras gentes.
vt illi ſeruiant q̃ ſeruire nõ nouerãt.
e Donec veniat ⁊c̃. Ne putet̃ re/
gnũ nabuchodonoſor eſſe ꝑpetuũ:
ſignificat ipm̃ a medis ⁊ pſis eſſe ca/
piendũ. f Gens aũt ⁊c̃. Non ſolũ
dñs peccantes ſubijcit nabuchodo/
i.d noſor: ſed et Paulus q̃ ait: Quos
tradidi ſathane vt diſcãt nõ blaſphe
mare in interitũ carnis: vt ſpirit⁹ ſal
uus fiat. poteſtatibus quoq; obedi/
re monet; nõ ſolum ꝓpter iram ſed
propter cõſcientiã. Hũc locũ allego/
ricus interpres hiſtorie fugiẽs veri/
tatẽ: de celeſti hierl̃m interp̃tat̃. Qr̃
debeant habitatores ei⁹ ſponte aſſu/
mere corpora et deſcendere in baby/
lonẽ. i. mundi cõfuſionẽ qui eſt poſi/
tus in maligno et ſeruire regi baby/
lonio. i. diabolo. Si aũt noluerĩt nõ
grauia corpora portaturos ſed peri/
turos gladio fame et peſte: nec futu/
ros hoĩes ſed demones hoc ille dixe
rit. Nos ſimplicẽ hiſtoriã ſequamur
ne quibuſdã p̃ſtigijs inuoluamur.
g Et ad ſedechiã. Poſt vniuerſas
gẽtes trãſit ad ſedechiã ⁊ eadẽ cõmi
nat̃: neq; ei iudei priuilegiũ merent̃:
qui aut ſimilia aut grauiora gẽtib⁹
peccauerũt: ⁊ q̃ audire dedignãt̃ pe
ſte ⁊ fame cõſumunt̃.
h Nolite audire. In hoc loco alle/
goricus interpres in celeſti hieruſa/
lẽ poſitos hortat̃ ne ꝓphetas ſuos
audiãt ⁊ diuinos: ſed ſeruiant nabu/
chodonoſor corpus humilitat̃ aſſu/
mẽdo infantiũ vagitũ ⁊ incunabula
paruulorũ. Si enĩ hoc fecerint exple
to famulatu ⁊ cõditione mortalitat̃
reuertentur ad propriam ſuam ter/
ram. addit quoq; ſuſpicari ſe eos q̃
precepta dei contempſerint: huma/
nis corporibus pregrauati: futuros
demones et immundos ſpiritus ⁊ ſe
dem priſtinam nõ recepturos.
i Non ſeruietis. Melius eſt ſpon/
te ſeruire et amicum deũ habere ⁊ gẽ
tilem terram colere q̃ꝫ neceſſitate ca/
ptiuum ſeruire. Verba propheta/
rum: Notandum in ſcripturis ſan/
ctis pſeudo ꝓphetas vocari ꝓphe/
tas. k Et ad ſacerdotes ⁊ ad po
pulũ iſtũ. ⁊c̃. Poſt gentes ⁊ reges:
ſacerdotibus loquit̃ ⁊ populo q̃ iã
interitum prophetis annũciauerat
dicens: et eijciam vos ⁊c̃. loquit̃ au/
tem eadem que. ſ. l Et viuatis.
Nota dei clementiam leuiori pene
vult tradere: ne ſuſcipiant grauiorẽ.
m Et ſi prophete ſunt et eſt ver. ⁊c̃.
Qui verus ꝓpheta eſt p̃cibus dño
occurrere poteſt: ſicut moyſes cui di
p.c ctũ eſt: Dimitte me vt ꝑcutiã popu/
lum iſtũ. In quo oſtendit̃ poſſe reti/
neri deum precibus ſanctorum.
n Occurrãt do. Occurrãt ⁊ q̃ p̃di
cunt opere cõpleta demõſtrẽt: ⁊ tunc
veritate vaticiniũ ꝓbabit̃.

Ad colũ/

a ⁊ iumenta que ſunt ſuper faciem terre: in
a ſ vnde brachium domini cui reuelatũ eſt.
fortitudine mea magna: ⁊ in brachio meo
b extento: et dedi eã ei qui placuit in oculis a
meis. Et nũc itaq; ego dedi omnes terras
a ſ diaboli qui ait: Hec omnia mihi tradita ſunt.
c iſtas in manu nabuchodonoſor regis ba/
d bylonis ſerui mei. Inſuꝑ ⁊ beſtias agri de b c
di ei vt ſeruiant illi. Et ſeruient ei oẽs gen d
a ſ euilmerodach. b ſ balthaſar.
e tes ⁊ filiõ ei⁹: ⁊ filio filij eius donec veniat e f g
a ſ nõ omnes: hoc enĩ proprie chriſto cõuenit.
tẽpus terre eius ⁊ ipſius. Et ſeruiẽt ei gẽ/
f tes multe et reges magni. Gens aũt ⁊ re/
gnũ qđ nõ ſeruierit nabuchodonoſor regi
babylõis: ⁊ q̃cũq; nõ curuauerit collũ ſuũ
ſub iugo regis babylonis: in gladio et ĩ fa
a ſ gentiliũ qui ſimulabãt ſe diuino ſpiritu futura p̃dicere.
me et ĩ peſte viſitabo ſuꝑ gentẽ illã ait do/
min⁹: donec cõſumã eos ĩ manu ei⁹. Vos h
ergo nolite audire ꝓphetas veſtros: ⁊ di i
a ſ qui imitant̃ Ioſeph et Daniel. b ſ qui volatu auiũ et oſci
lium vocibus faciendũ vel nõ faciendũ aliquid teſtantur.
c ſ demonum fantaſmatibus ſeruientes.
uinos ⁊ ſomniatores ⁊ augures ⁊ maleſi/ k l m
cos q̃ dicũt vobis: Non ſeruietis regi ba/
bylonis: q2 ꝓphetãt vobis mẽdaciũ: vt lõ n
ge faciãt vos de terra veſtra: ⁊ eijciãt vos
⁊ pereatis. Porro gẽs q̃ ſubiecerit ceruicẽ
ſuã ſub iugo regis babylõis ⁊ ſeruierit ei:
dimittã eã in terra ſua dicit dñs: ⁊ colet eã o
a ſ ne reſpondeant legati: et reges p̃dictarũ gentiũ: quare hoc
populo tuo nõ p̃cipis: Sedechie quoq; et prophetis et ſacerdo/
tibus ſimilia loquitur.
g ⁊ habitabit in ea. Et ad ſedechiã regem iu p
da locutus ſum ſm oĩa verba hec dicens:
Subijcite colla veſtra ſub iugo regis ba/
bylonis ⁊ ſeruite ei ⁊ populo ei⁹: ⁊ viuet̃.
Quare moriemini tu et ppl̃s tuus gladio
et fame et peſte: ſicut locutus eſt dñs ad
gentẽ q̃ ſeruire noluerit regi babylonis?
h Nolite audire verba ꝓphetarũ dicẽtiũ vo q
i bis: Nõ ſeruietis regi babylonis q2 men/
daciũ ipi loquũt̃ vobis. Quia nõ miſi eos
ait dñs: et ipſi ꝓphetãt in noĩe meo men/
daciter vt eijciãt vos: ⁊ pereatis tam vos r
k q̃ꝫ prophete qui vaticinãtur vobis. Et ad
ſacerdotes et ad populũ iſtũ locutus ſum
dicens: Hec dicit dñs: Nolite audire ver/
ba ꝓphetarũ veſtrorũ q̃ ꝓphetant vobis
a ſ que cũ iechonia fuerant apportata.
dicentes: Ecce vaſa dñi reuertent̃ de ba/
bylone nũc cito: mendaciũ ei ꝓphetãt vo/
bis. Nolite ergo audire eos: ſꝫ ſeruite regi
l babylonis vt viuat̃. Quare dat̃ hec ciui/
m tas ĩ ſolitudinẽ? Et ſi ꝓphete ſũt ⁊ ẽ verbũ s
n dñi ĩ eis: occurrãt dño exercituũ: vt nõ ve t
niãt vaſa q̃ derelicta fuerũt ĩ domo dñi: ⁊
in domo reg̃ iuda ⁊ ĩ hierl̃m in babylonẽ.

a Et dedi eã ei qui placu
it in oculis meis. nõ eſt per
hoc intelligendũ ꝙ nabu/
chodonoſor haberet grati/
am gratũ facientẽ ſiue ſãcti
ficantẽ cuꝫ eſſet infidelis et
idolatra: ſed hoc dicit̃ quia
de⁹ indifferenter bonis et
malis dat bona tẽporalia
ꝓut ſibi placet.
b Serui mei. erat ei exe/
cutor diuine iuſticie. vt. ſ.
dictũ eſt. xxv. c Inſuꝑ ⁊
beſtias agri dedi ei: Dicit
Ra. Sa. ꝙ hoc dicit̃ eo ꝙ
nabuchodonoſor leo d̃r. ſ.
iiij. ca. qui eſt rex aĩalium. B
d Et ſer. ei oẽs gẽtes. hy/
ꝑbole eſt ad deſignandum
multitudinẽ ſui imperij.
e Et filio ei⁹. ſ. euilmero/
dach. f Et filio filij ei⁹.
ſcꝫ balthaſar ĩ quo defecit
regnũ babylonie: Dañ. v.
iõ ſubdit̃: g Donec ve/
niat tẽpus. ſ. puniti〈õ〉is ter/
re ei⁹ ⁊ ipſius. Cetera patẽt
vſq; ibi: h Vos g̃ nolite
audire ꝓphetas veſtros: q̃
fingebãt ſe habere viſiões
a deo in vigilia. i Et di
uinos. q̃ cõiecturabãt per
aſtra. k Et ſomniatores.
q̃ dicebãt ſe habere viſiões
in ſomno. l Et augures.
qui diuinabant ꝑ garrituꝫ
et volatũ auiũ. m Et ma
leficos. qui diuinabãt ĩ ho
ſtijs demonib⁹ immolat̃.
n Ut longe faciãt vos d̃
terra veſtra ⁊c̃. iſtud vt di/
cit̃ cõſecutiue ⁊ nõ cauſali/
ter: ex hoc enĩ ꝙ credebant
talibus mendacijs rebella
bant: ad qđ ſequebat̃ eorũ
deſtructio ⁊ captiuitas. Ce
tera patẽt vſq; ibi:
o Dimittã eã ĩ terra ſua. C
tñ ſub tributo regis baby/ † ſ. 14. c
lonis. p Et ad ſe. Hic cõ · i. 29. b
ſequẽter ponit̃ ꝓphetia cõ/
tra ſedechiã et eius populũ
quã p̃dixerat Hieremias:
vt ptꝫ ſuperius in plurib⁹
locis. ſed hic eã repetit lo/
quendo nũcijs regũ predi/
ctorum. ſm ꝙ dicit hic Ra.
Sa. ⁊ patet ſententia vſq;
ibi: q Nolite au. ver/
ba ꝓphetarum. ſ. falſorum:
vt patet ex ſequentibus.
r Ut eijciant vos. li vt te
netur hic conſecutiue ⁊ nõ
cauſaliter: vt. ſ. dictuꝫ eſt.
⁊ patet littera vſq; ibi:
s Et ſi ꝓphete ſũt. ſ. dei.
t Occurrant domino. p̃/
ces efficaces ei porrigẽdo.
vnde in hebreo habet̃. De/
precentur dominum exerci
tuum: vt non veniant ⁊c̃.
id eſt vaſa que remanſerũt
in domo domini non por/
tentur in babylonem: ſicut
illa que fuerant portata in
tranſmigratione iechonie
que tamen portabantur.
ideo ſubditur:

Quia

a Ad colum. ⁊c. Enumerata
vaſa q̄ trāſlata
fuerūt i babylo
nem capto ſede
chia ciuitate in
cēſa tēploq; ſub
uerſo.
Ca. XXVIII
b E T factū
eſt. Nō
dū Eze
chiele vaticinā
te i babylōe ad
eos q̄ cū iecho
nia fuerāt trāſ
lati. c Pro
pheta de. Lxx.
pſeudo ꝓpheta
manifeſtius. he
breū ei nebia ꝓ
A phetā ſonat: nō
pſeudo prophe
tā ſic fere vbiq;
trāſferūt: nō ver
bū ſequētes ſed
ſenſum.
d In do. dñi.
In qua fiducia
liter loquit: qꝛ
proſpera popu
lo pollicetur: ⁊
mēdacia libent
audiūt p̄cipue
q̄ optata ꝓmit
tūt. e Diava
ſa ⁊c. Hieremi
as dixerat etiaꝫ
reliq̄ vaſa apꝑor
tanda. Hic affir
mat apportata
eſſe reportāda.
f Amē ſic ⁊c.
Optat fieri qd̄
ille mentit: h̄ ſi
gnificat amē: q̄
ſepe dñs i euan
gelio vtit: ⁊ cu
pit ꝓ rerū ꝓſpe
ritate magis il
lū q̄ ſe vera di
B cere. vnde aliꝰ
Mich. 2.c ꝓpheta: Utinā
nō eſſem vir ha
bēs ſpm̄ ⁊ men
daciū potiꝰ loq̄
rer. Jonas aūt
cōtriſtat qꝛ mē
titꝰ eſt: ⁊ arguit
a dño vtiliꝰ eſſe
mēdaciū q̄ tan
te ruinā multi
tudinis. Ne tñ
videret pſeudo
ꝓbare vaticini
um abſq; mētiē
tis iniuria: ſub
aliorū exemplo
veritatē aſſerit.
g Uerūtamē.
C ⁊c. Potuit di
cere mētiris: po
pulum decipis:
pſeudo ꝓpheta
es. Sed poterat
ille in hieremiā
eadē retorque
re. Nō ergo fa
cit iīuriā.

a †Quia h̄ dicit dñs exercituū ad a
colūnas et ad mare ⁊ ad baſes b c
⁊ ad reliq̄ vaſoꝝ q̄ remāſerūt i ci
uitate hac q̄ nō tulit nabucho
donoſoꝛ rex babylonis cū tranſ
ferret iechoniā filiū ioakim re
gē iuda de hierl̄m: i babylonē ⁊
oēs optimates iuda ⁊ hierl̄m.
Quia hec dicit dñs exercituū
deꝰ iſrl̄ ad vaſa q̄ derelicta ſūt i
domo dñi: ⁊ i domo regl̄ iuda ⁊
in hierl̄m. In babylonē trāſferē d
tur: et ibi erūt vſq; ad diē viſita e
tionis ſue dicit dñs: ⁊ afferri fa
ciam ea et reſtitui in loco iſto.

b E T factū Ca. XXVIII f
eſt i anno illo i pꝛīcipio
regni ſedechie regis iu
da: i anno quarto i mēſe quīto
a ſ vt videbat populo.
c dixit ad me ananias filiꝰ āzur ꝓ g†
d pheta de gabaō i domo dñi: co
rā ſacerdotibꝰ ⁊ omī ꝑplo dicēs:
Hec dicit dñs exercituum deus h
a ſ deſtruxi. b ſ imperium.
iſrael: Contriui iugū regis baby
a ſ vt breue tempus gaudij magnitudinem au
geret.
lonis: adhuc duo anni dierū ⁊
e ego referri faciā ad locū iſtū oīa
vaſa dñi q̄ tulit nabuchodono
ſoꝛ rex babylonis de loco iſto: ⁊
ſ nō vaſa tm̄.
trāſtulit ea in babylonē: ⁊ iecho
niā filiū ioakim regē iuda ⁊ oēꝫ
trāſmigrationē iude: q̄ ingreſſi
ſunt i babylonē ego cōuertā ad
locū iſtū ait dñs. Cōterā eni iu
gū regl̄ babylonis. Et dixit hie i
remias propheta ad Ananiā ꝓ
phetā: i oculis ſacerdotū ⁊ i ocu
ſ al's bant.
lis oīs ppl̄i qui ſtabat in domo
f dñi: ⁊ ait hieremiaſ ꝓpha: Amē k
Sic faciat dñs. Suſcitet dñs ver
ba q̄ ꝓphetaſti: vt referant va
ſa in domū dñi: ⁊ omnis trāſmi
gratio d̄ babylone ad locū iſtū.
g Uerūtamē audi verbū hoc qd̄ l
ego loquoꝛ i auribꝰ tuis ⁊ in au
ribꝰ vniuerſi ꝑpl̄i. Prophete qui
fuerūt ante me ⁊ ante te ab ini
tio: ⁊ prophetauerūt ſup terras
ml̄tas: ⁊ ſup regna magna: de ꝓ
lio ⁊ de afflictiōe ⁊ de fame: pro m
pheta qui vaticinatꝰ ē pacē cū
venerit v̄bū eiꝰ: ſciet tūc ꝓphe n
ta quem miſit dñs in veritate.

a a Quia hec dicit dñs exercituū ad columnas. ſ. duas ma †
b gnas ⁊ valde notabiles q̄ erāt in porticu tēpli. b Et ad 4. Reg.
c mare. ſ. eneū in quo lauabant ſacerdotes. c Et ad baſes. ſ.
luterū q̄ erāt valde curioſe: vt ptꝫ. iij. Reg. ideo vero iſta hic
exprimunt i ſpeciali: qꝛ erāt valde notabilia. cetera aūt dicta
ſunt in generali. cū ſubdit: Et reliqua vaſorū ⁊c. ⁊ d̄ omnibꝰ
in fine cōcludit: d In babylonē trāſferent. qd̄ fuit imple
tū capto ſedechia rege. vt habet. iiij. Reg. vl. e Et ibi erūt
vſq; ad diē viſitationis ſue. ſ. ad tēpus Cyri q̄ in principio re
gni ſui dedit licētiā iudeis redeundi ⁊ reedificādi tēplū: ⁊ va
ſa q̄ fuerūt in babylonē portata fecit in hierl̄m reportari: vt
habetur Eſdre. j. ca. Ca. XXVII
Moraliter. b† Hec dicit dñs ad me fac tibi vi
cula et catenas ⁊c. ꝑ q̄ ſm ſenſuꝫ lit
teralē ſignat ſeruitꝰ regis babylonis. ſm ſenſum moralem ſi
gnāt peccata q̄bus peccatoꝛ tenet in ſeruitute demonis.
d d† Et mittes eas ad regē edom ⁊c. Edom aūt interp̄tat ſā
e guineus: ⁊ ideo ꝑ ipm̄ ſignat pꝛīceps ſitiens ſanguinē inno
centū: ⁊ ꝑ hoc eſt demonis ſeruꝰ. Per regē Moab q̄ interp̄
tat ex patre: eo q̄ ex inceſtu pr̄is cū filia natꝰ fuit Geñ. xix. ſi
gnat rex carnalis et lubricꝰ. Per regē filiorū Ammon q̄ in
f terp̄tat inutilis: ſignat princeps fatuꝰ ſub quo miſere viuit
populus. Eccl̄s. x. Ue terre cuiꝰ rex eſt puer. Per regē Tyri
⁊ ſidonis qui interp̄tat venatio: ſignat princeps cupidus et
malicioſus q̄ ꝑ malicias exquiſitas populū ſubditū ſibi gra
uat. Prouer. xxviij. Leo rugiēs et vrſus eſuriēs pꝛīceps im
pius ſup populū pauperē. Et iſte moraliter eſt rex Tyri q̄ in
g† terp̄tat anguſtia. nā ꝑ eū populus anguſtiat. Per regē ſede
chiam qui interp̄tat iuſticia dei et tñ eam non tenuit: qꝛ regi
babylonis peierauit ſignat rex hypocrita qui ſub ſpecie bo
nitatis iniuſticias facit qualis fuit Julianꝰ apoſtata q̄ cupi
h ditatē ſuā euāgelij teſtimonio colerabat. d. chꝛiſtianis. Chꝛi
ſtus veſter dicit: Niſi quis renūciauerit omibꝰ q̄ poſſidet nō
poteſt meus eſſe diſcipulus. Et ſic ab eis patrimonia aufere
bat et de tali rege dꝛ Job. xxxiiij. Qui ꝓpter pctā populi re
gnare facit hoīem hypocritā. Oēs iſti reges ſunt ſerui regis
babylonis. id eſt inferni. Nā babylon interp̄tat confuſio. in
inferno aūt nullus eſt ordo: ⁊ ꝑ cōſequēs eſt ibi maxima con
fuſio: ⁊ ſicut reges p̄dicti ſunt hic ſerui diaboli ꝑ culpā: ſic in
futuro ſubijcient ei niſi penituerint ꝑ penā. Ca. XXVIII
f E T factū eſt. Hic ꝯſequēter Hieremias ꝓphetat ꝯtra
Ananiā falſū ꝓphetā. ⁊ diuidit in duas. qꝛ primo ꝓ
phetia Ananie ponit. ſcd̄o a domino reprobat. ibi:
Et factū eſt. Prima in duas. quia primo ananias ꝓphetat
verbo. ſcd̄o ſenſibili ſigno. ibi: Et tulit. Prima adhuc in du
as: qꝛ primo ponit ꝓphetia Ananie. ſcd̄o reſpōſio Hieremie.
ibi: Et dixit: Circa primū notat tēpus cū dꝛ: Et factum eſt in
anno illo ſcꝫ quarto anno ſedechie quo venerūt nūcij regum
ad ipm̄. ſm q̄ ſubdit poſt: In anno quarto ⁊c. Sed cōtra h̄
videt illud quod interponit in pꝛīcipio regni ſedechie. quar
tus enī annus ſui regni non poteſt dici conuenienter pꝛinci
i pium eius: ꝓpter quod Ra. Sa. dicit q̄ pꝛīcipium regni hic
accipit pro illo tēpore quo nabuchodonoſoꝛ p̄fecit eū quiq;
regibus. vt p̄dictū eſt ca. p̄cedenti. ⁊ hoc fuit quarto anno re
gni ſedechie. g Dixit ad me Ananias. dirigendo ſermonē
ad me contrariū aſſerentem. h Hec dicit dominꝰ exercituū
deꝰ iſrael: cōtriui iugū regis babylonis. Audiuerat enī iſte
k Ananias primo anno regni Sedechie Hieremiā dicētē: Hec
dicit dñs exercituū: Ecce cōfringā arcū helā: ⁊ ad ſimilitudi
nē huiꝰ dixit poſtea quarto anno ſedechie illud qd̄ dicit hic:
Hec dicit dñs ⁊c. qꝛ falſi ꝓphete accipiebāt modū loquendi
ꝓphetarū domini: ſicut dictū eſt. ſ. xxiij. Cetera patent in lit
tera. i Et dixit Hieremias. Hic ꝯſequēter ponit reſpōſio
Hieremie dicentis: k Amē: Sic faciat dñs. deſiderabat
l enī Hieremias reditū trāſmigratiōis ⁊ vaſorū q̄ cum iecho
nia trāſmigrāte fuerūt deportata: ſuppoſita tñ ſup h̄ volūta
te diuina: ſed qꝛ ſciebat hoc nō euēturū. iō ſubdit: l Uerū
tñ audi verbū hoc. ꝑ qd̄ apparebit ſi ꝓphetia tua ſit vera vl
nō. m Propheta qui vaticinatꝰ eſt pacē. ſup populo futu
rā. Cū venerit verbū eius in effectu: n Sciet ꝓpheta. i. co
gnoſcet de ipſo q̄ eſt ꝓpheta verus a deo miſſus. Ex hoc lo
m co acceperunt iudei occaſionē errandi: dicentes q̄ ꝓmiſſio
nes dei de bono futuro fiunt abſolute nec retractant ſed cō
minationes de malo ſunt ſub conditione. ſ. ſi nō egerint peni
tentiam illi quibus fiunt. ⁊ ideo accedente penitentia retra
n tant: ſicut ꝓphetia Jone de niniue ſubuerſione ꝓpter penitē
tiā niniuitarū: ⁊ ſic exponūt qd̄ dicit hic: Propheta qui vati
cinatꝰ eſt pacem ⁊c. quaſi diceret Hieremias Ananie: tu pro
phetas

cit iniuriam:loquiꝰ quaſi ad ꝓphetaȝ q̄ſi nō ſolū nos ꝓphete ſumꝰ:ſed fuerūt alij multi ante nos: Eſaias: Oſee: Johel ⁊ Amos:q̄ ꝓphetauerūt ꝯtra terras multas:bellū ⁊ aduerſitatē ⁊ penuriā ꝓnunciātes.alij q̄ȝ pacē et ꝓſperitatē nūciauerūt:quos nō adulatio mendacij ſed rerū exitus examinauit.Dn̄s quoqȝ ꝑ moyſen dicit ꝙ ꝓpha vaticinij fine monſtratur.Et notandū ꝙ nō minaciter:nō crudeliter ſȝ fiducia veritatis mentientē increpet ⁊ differt in futurū: vt q̄ audiunt expectent exitum.

a Et tulit ⁊c̄. Conſideranda hieremie prudētia:humilitas et patiētia pſeudo ꝓpha rebꝰ facit iniuriā:ꝯterit de ceruice eius furcā:quod nō feciſſet ſi ferrea eēt. Hieremias tacet et doloreȝ diſſimulat. Nondum enī q̄d diceret a dn̄o acceꝑat: in q̄ ſcriptura ſancta tacite innuit:nō ꝓphetas tm̄ ſuo arbitrio loqui:ſed volūtate domini:maxime de futuris quoꝝ noticia ſoliꝰ dei eſt. b Ananias ꝓpha. Putatiue. Multa enī in ſcripturis ſanctis dicunꝰ iuxta opinionem tꝑis q̄ geſta referunꝰ:nō iuxta veri-
ꝛ.2.g. tatē rei.vnde:Ego ⁊ pater tuus dolentes querebamus te.

c Et factū eſt ⁊c̄. Cū abijſſet Hieremias:⁊ ſilētio deuoraſſet iniurias:factꝰ eſt ſermo domini ad eū:nō vt ſuis verbis ad ananiā mēdacio gloriantē loquereꝰ.ſed diceret:hec dicit dn̄s:qꝺ tn̄ ille dixerat:ſed mēdaciū ſemꝑ veritatē imitatur.

d Catenas ligneas ⁊c̄. Oſtēdit qꝺ minorē penā retinens: maioris ſupplicij cauſa ſit. Et in hoc loco delyrat allegoricꝰ interpres furcas ⁊ catenas ligneas appellās etherea ⁊ aerea corpora demonuȝ.ſ.⁊ aduerſariaꝝ poteſtatū. ferreas vero nr̄a corpora groſſioꝛa q̄ neruis oſſibꝰ carnibuſqȝ ⁊ venis confecta ſunt: vt q̄ noluerint de celeſti hierl̄m ꝓ qualitate peccati mioꝛes ſubire cruciatus:in catenas nr̄oꝝ corporū ꝯdēnenꝰ:⁊ infancie vagitꝰ pannoꝝ vincula ſoꝛdeſqȝ ſuſtineant:⁊ ſeruiāt diabolo regi babylonis.i.mūdi cū beſtijs terre que in brutoꝝ aīalium corpora ſunt religate.

e Et dixit hiere. Notādū ꝙ Hieremias paſſus iniuriā nōdū facto ad eū ſermone dn̄i ſilet:poſtea xp̄o miſſus a dn̄o audacter arguit mentiēti denūcians ꝓpinquā mortē. f Hoc anno ⁊c̄. Si qn̄ moꝛimur de carcerib꙽ corpoꝝ liberamur:ſm̄ illud ꝙ male interp̄tan-
41. tur heretici:Educ de carcere a.m.quomō ꝓ ſupplicio moꝛs irrogaꝰ. g Menſe ſepti. Foꝛſitan mēſe ſeptīo qui requiē ſignificare ſolet.iō moꝛtuuȝ mētiunꝰ:vt de
12.c malis coꝛꝑis libereꝰ.iuxta illud:Moꝛs viro requies eſt.nos aūt nouimꝰ coꝛꝑa credētiū eſſe tēpla dei:ſi ſpiritusſanctus habitet in illis. Ca. XXIX

h Et hec ſunt ⁊c̄. Intēdit ꝑſuadere ne acquieſcāt pſeudo ꝓphis:q̄ eis poſt breue tp̄s reditum in hierl̄m ꝓmittebāt.Sȝ ſciāt ſe in babylone multo tp̄e moꝛaturos. i Uerba li. Hic libellꝰ Hieremie mittiꝰ i babylonē ad eos q̄ cū iechonia trāſlati erāt vt ꝑ occaſionē regie legatiōis opꝰ ſuū ꝓpha cōpleret:et q̄ a dn̄o ſibi imꝑata fuerāt populo ſuaderet.

¶ putatiue. ¶ vel furcam que hebꝛaice micholath.

a Et tulit ananias ꝓpha catenam a
de collo hieremie ꝓphe: ⁊ confre
b git eam.Et ait ananias in cōſpe
ctu omis populi dicens:Hec di
cit dn̄s: Sic cōfringam iugū na
buchodonoſoꝛ regis babylonis
poſt duos annos dierū de collo
a ¶ quaſi victus:q̄ſi illud cantans:Factus ſum tanq̄ȝ ſurdus nō audiēs:⁊ nō ha.in o.ſ.re.
oīm gentiū:⁊ ābijt hieremias ꝓ b
c pheta in viā ſuā.Et factū eſt ver c
bū dn̄i ad hieremiā poſtq̄ȝ confre
git catenam ananias ꝓpheta de
collo hieremie ꝓphete dicens:
Uade ⁊ dices ananie: Hec dicit
d dn̄s:Catenas ligneas cōtriuiſti: d
⁊ facies pro eis catenas ferreas: e
q꙽ hec dicit dominus exercituuȝ
deus iſrl̄:Jugū ferreum poſui ſu
per collū cunctarū gentiū iſtarū:
vt ſeruiāt nabuchodonoſoꝛ regi
babylonis:⁊ ſeruiēt ei:inſuꝑ ⁊ be
e ſtias t̄re dedi ei.Et dixit hieremi f
a ¶ veritas hiſtoꝛie ſeruaꝰ: non iuxta quod erat ſed iuxta quod illo tempoꝛe putabatur.
as ꝓpheta ād ananiam ꝓphe
a ¶ non hic ꝓphetam vocat quē miſſum a domino negat.
tā.Audi ānania.Non miſit te do
minus:et tu feciſti cōfidere ppl̄m
¶ ne acquieſcat ſententie domini.
iſtuȝ i mēdacio.Jdcirco hec dicit
dn̄s:Ecce ego mittā te a facie ter g
f re:hoc anno moꝛieris:aduerſum
enim dn̄m locutus es.Et moꝛtu h+
us eſt ananias ꝓpha i anno illo
g menſe ſeptimo. Ca.XXIX i
h
i
Et hec ſunt verba libꝛi q̄ k+
miſit hieremias ꝓphe

ꝓphetas populo bonū:et ego ꝓpheto ei pene malū:⁊ tunc ſcietur ꝙ tu ſis ꝓpheta dn̄i ſi impleta fuerit tua ꝓphetia:q꙽ talis ꝓmiſſio nō mutatur:ſed ſi nō eueniat malū pene qꝺ ꝓphetiço:non ꝓpter hoc argui potero de falſitate:q꙽ talis ꝓphetia aliq̄n nō impleꝰ ꝓpter penitentiā ppl̄i ſuꝑuenientē:ſed iſtud dictum apparet falſum ex dictꝭ Hieremie.ſ̄.xviij.vbi ꝓmiſſio de bono ita dicitur retractabilis ꝓpter pct̄m ſuꝑueniens:ſicut ⁊ cōminatio de malo ꝓpter penitentiā ſuꝑuenientem.vn̄ ibideȝ diciꝰ in ꝑſona dn̄i.Repente loquar aduerſum gentē ⁊ aduerſus regnum vt eradicē:deſtruā ⁊ diſperdā illud:ſi penitentiā egerit gens illa a malo ſuo:agam et ego penitentiā ſuꝑ malo qꝺ cogitaui vt facerē ei.Et ſtatim ſubdiꝰ ibidē de ꝓmiſſione boni:Et ſubito loquar de gente ⁊ de regno vt edificē ⁊ plantē illud.Si fecerit malū in oculis meis:penitentiam agā ſuꝑ bono qꝺ locutꝰ ſum vt facerē ei. Ex q̄ ptȝ ꝙ ſicut malū cōminatuȝ a deo ꝓpter pn̄iam nō inferꝰ:ſic bonū ꝓmiſſuȝ ꝓpter peccatū ſuꝑueniēs aufertur.Poſſent aūt ad hoc adduci plura alia de ſacra ſcriptura veterꝭ teſtamēti:ſed ꝓpter ꝓlixitatē omitto. Sciēdū tn̄ ꝙ deꝰ ꝓnioꝛ eſt ad miſerādū q̄ȝ ad condēnandū:⁊ ꝑ ꝯn̄s ad nō inferendū maluȝ cōminatū:q̄ȝ ad auferendū bonū ꝓmiſſuȝ:licȝ tam ꝓmiſſio q̄ȝ cōminatio ſint ſub ꝯditiōe:⁊ ſm̄ h̄ intelligiꝰ verbū Hieremie ꝙ ſcieꝰ veritas ꝓphete denūciantꝭ bonū cum venerit in effectu inq̄ȝtū deus nō hȝ ꝓnitatē ad auferendū.

a Et tulit ananias. Hic ꝯn̄r ananias confirmat dictū ſuū ſenſibili ſigno auferēdo catenā de collo Hieremie ⁊ frangēdo vt oſtenderet et verbo ⁊ ſenſibili ſigno dn̄m regis babylonis totaliter auferendū. b Et abijt Hieremias ꝓpheta in viā ſuā.nolens ꝯtendere ꝯtra ananiam. c Et factū eſt verbū dn̄i ad Hieremiam. Hic ꝯn̄ter poniꝰ reꝓbatio ananie:⁊ primo quantū ad ſuā ꝓphetiā falſam.cū diciꝰ in ꝑſona dn̄i: d Catenas ligneas cōtriuiſti. falſum p̄ſumptuoſe ſignādo. e Et facies ꝓ eis catenas ferreas.q̄ſi diceret:ex mendacijs tuis facies illos rebellare regi babylonis:ex quo incurrēt maius malū quaſi incōparabiliꝰ q̄ȝ ante.et ptȝ lr̄a vſqȝ ibi: f Et dixit Hieremias ꝓpheta ad ananiā ꝓphetam.vbi ponitur reꝓbatio ananie q̄ȝtum ad ꝑſonaȝ.cū diciꝰ: g Ecce ego mittā te a facie terre.per moꝛtē in qua hoīes tolluntꝰ de ſuꝑficie terre:⁊ intra terrā ſepeliuntꝰ. h Et moꝛtuꝰ ē ananias ꝓpheta in illo anno vt hieremie veritas ꝓbareꝰ. i Menſe ſeptimo.⁊ ſic a dicto hieremie vſqȝ ad moꝛtē eius fluxerūt tm̄ duo mēſes.qm̄ hec predixit menſe quinto:vt patet in principio huius capituli. Ca.XXVIII

Moraliter. f† Et factū eſt i anno illo ⁊c̄.ſequiꝰ:Dixit ad me ananias.Per iſtū ꝓphetā falſum q̄ mendaciter populo placita nunciabat:ſignificatur p̄dicatoꝛ malus q̄ ꝓpter fauoꝛē vl̄ queſtum excuſat vel palliat peccata potentum.ꝑ Hieremiam autem ſibi contradicentem:ſignificaꝰ predicatoꝛ verꝰ qui non ſolum veritatem predicare ſed etiam falſos p̄dicatoꝛes ſcit ⁊ vult confutare:ſm̄ ꝙ dicitur ad Titum.j.Amplectentem eum qui ſm̄ doctrinam eſt fidelem ſermonem vt potens ſit exhoꝛtari in doctrina ſana:et eos qui contradicunt arguere.Per hoc autem ꝙ Hieremias p̄dixit ei moꝛtem coꝛpoꝛalem de ꝓximo ſibi futuram in falſitatis ſue penam:et ſic euenit ſicut dicitur infra: h† Et moꝛtuus eſt ananias ꝓpheta in anno illo.ſignatur ꝙ doctoꝛ falſus vel predicatoꝛ incurrit moꝛtem culpe:et poſtea niſi vere peniteat moꝛtem gehenne:⁊ hoc etiam ſignatur per hoc quod diciꝰ hic de catenis ligneis confractis: ꝓ quibus impoſite ſunt ferree:que ſunt multo maioꝛis ponderis q̄ȝ lignee.ſic qui non vult hic ſuſtinere penam ꝓ peccatis ſuis habȝ neceſſario ſuſtinere maioꝛem quaſi incōparabiliter in purgatoꝛio vel in inferno. Ca. XXIX

k Et hec ſunt verba libꝛi. Hic cōſequenter ꝓphetat contra iechoniam:qui iam cū matre ⁊ nobilibus regni ⁊ ſacerdotibus ⁊ ꝓphetis pluribus ductus fuerat in babylonem:ſed ſperabat et anhelabat redire in iudeam:et illi qui cum eo tranſlati fuerant dece-

a Ad reliquias ſenioꝝ ꝛc̄. Primo ad ſenes.
deinde ad ſacerdotes. tertio ad ꝓphetas. quar/
to ad oēm pplm̄ dei ſermo dirigitur: vel ſm ordi
Myſtice. nem etatis eiꝰ epiſtola ꝓphete mittitur. My/
ſtice poſtq̄ꝫ de hieruſalē. i. de eccleſia ꝓpter pec/
cata nr̄a eiecti fuerimꝰ: ꝛ traditi nabuchodono/
1. Cor. 5. b ſor. ꝺ quo dixit apl's: Tradere hmōi ſathane ī in
1. Tim. 1. d teritu carnis ꝛc̄. et alibi: Quos tradidi ſathane
vt diſ. n̄ blaſ. Non debemꝰ ſecuri eē oīno vl' ocio
torpere vel penitꝰ deſperare: ſed primū edificare
domos non ſup arenā ſed ſup petrā: quales edi
Exo. 1. c ficauerūt obſtetrices ī Exodo: q2 timebāt dn̄m.
deinde plantare hortos qualē dn̄s plātauit pa/
Pro. 3. c radiſum: ꝛ poſuit in eo lignū vite. de q̄: Lignuꝫ
vite eſt his q̄ apprehenderūt eaꝫ ꝛc̄. Tertio vxo
res accipere: quarū vna ſapientia eſt. de qua ait
Sap. 8. a Salomon: Ama illam ꝛ ſeruabit te ꝛc̄. Et alibi:
Hanc exquiſiui ſponſaꝫ accipe mihi ꝛc̄. Nec ſuf/
ficit vna cōiunx: plures habere debemꝰ: fortitu
dinem: temperantiā atq; iuſticiā addamꝰ vt plu
res filios generemus. filias nr̄as. i. bona opa vi
ris. i. fidei veritati copulemꝰ: et tales filios fili/
aſq; generātes multiplicemur: ꝛ deſtruētes ea q̄
B ſunt paruuli: ꝛ in pfectū virū creſcentes audia/
mus. Scribo vobis patres qm̄ cognouiſtis euꝫ
1. Cor. 4. d qui ab initio eſt: ꝛ cū apl'o dicamꝰ: Per euāge/
lium enim ego vos genui. Queramꝰ ergo pacē
eccleſie: ciuitatis ꝛ terre noſtre vt ad eam redire
mereamur. de qua dn̄i iudicio tranſlati ſumꝰ: vt
in cōfuſione erroris habitaremꝰ. Sic enim habe
Luc. 6. d. bimus pacem. Conſideranda vero domini cle/
mentia pro inimicꝭ quoq; orare debemus: vt be
ne faciamus his qui oderunt nos. b Acci/
pite vxores ꝛc̄. Hieremie: quia prope eſt captiui/
tas hieruſalem: imperatur ne accipiat vxorē: ne
faciat filios. vnde apl'us: Tempꝰ breue eſt. Su/
pereſt vt qui habent vxores ſic ſint quaſi nō ha/
bentes. Si autem propter anguſtiā temporꝭ ha
bentibus vſus vxorum tollitur: quanto magis
1. Cor. 7. e non habentibꝰ ne accipiant: imperaꝫ.
1. Tim. 2. a c Querite pacē ꝛc̄. Vn̄ apl'us: Obſecro primū
omniū fieri obſecratiōes ꝛ orationes: poſtulati/
ones ꝛ gratiarūactiones pro oībus homībꝰ: ꝓ
regibꝰ ꝛ cūctis q̄ in ſublimitate ſunt: vt quietaꝫ
ꝛ tranquillā vitam agamꝰ ꝛc̄. d Non vos ſe/
ducant. Falſos ꝓphetas ꝛ diuinos ꝛ ſomniato/
res fuiſſe in babylone inter eos: qui cū iechonia
tranſlati ſunt Ezechiel teſtaꝫ: cū tn̄ hec ep'la mit/
tebaꝫ: nōdū ille ꝓphetabat q̄ q̄nto anno tranſ/
migrationis iechonie orſus eſt ꝓphetare q̄ ideꝫ
Tropo. erat regni ſedecbie. Tropologice. Nō vos ſe/
ducant ꝓphete ꝛc̄. Pſeudo ꝓphete ſunt q̄ pre/
ter ſpiritusſancti ſenſuꝫ ſcripturas exponūt. Di/
uini: qui cōiecturā ſue mentis ꝛ incerta futuro/
C rum: quaſi vera ꝓnunciant. Somniatores: q̄
Pro. 6. a illud nō audiūt. Ne dederis ſomnū oculis tuis:
ꝛ palpebris tu. dor. quoꝝ mens nō vigilat erro/
Eph. 5. d ris ſopore depreſſa. q̄bus ꝺr: Surge q̄ dormis: et
† De peni. illuminabit te xp̄s. e Cū cepint. Nolite cre/
di. 1. c. Pre dere pſeudo ꝓphetis q̄ vicinū reditū pollicētur
dixerat. vobis: ꝑus enī vob̄ explebunꝫ ſeptuagita anni
q̄ꝫ redeatꝭ. f Septuagita an. ꝛc̄. Tamdiu ī ſe/
culi ꝯfuſiōe ꝟſamur q̄ꝫdiu requiē ſeptenarij nu/
meri mereamur accipe: ꝛ accepta pnīa deꝰ iple/
at qꝺ ꝓmiſit ꝛ reducat ad locū nr̄m. i. ad eccleſi
am: q̄ ꝑcutit vt ſanet: q̄ dabit finē laboris ꝛ pati/
entie. Inuocabimꝰ eī ꝛ orabimꝰ ꝛ exaudiemur:
queremus toto corde: ꝛ inueniemꝰ eum. Quidā
Ps. 89. lxx. annos intelligūt. iuxta illud: Dies annoruꝫ
nr̄oꝝ in ip. lxx. an. Qui cū fuerint impleti ad do
minū in toto corde reuertimur et exaudimur: et
tunc eſt finis laboris noſtri atq; patientie.
g Et ibitis ꝛ ado. Sine inuocatione et oratio/
ne: poterat implere quod promiſerat: ſed hortaꝫ
ad p̄ces vt ꝓmiſſa mereantur. Et reuerti vos
vt certiꝰ ſciatis q̄ hūc reditū tā ꝓpinquū ſpera
re nō debeatꝭ: ſed domos edificare: pomeria plā
tare: filios generare: ꝛ tp̄s expectare ꝓmiſſum.
Quaſi

a ta de hierl'm ad reliq̄as ſeni/ a
orū trāſmigrationis: ꝛ ad ſa/
cerdotes et ad ꝓph̄as: et ad
oēm ppl'm quem traduxerat
nabuchodonoſor de hierl'm ī
a ſ q2 nō potentia babylonioꝝ: ſed ꝛ domi/
ni voluntate tranſlati ſunt.
babylonem. Poſtq̄ꝫ egreſſus
ſ alij regina.
eſt iechonias rex ꝛ dn̄a ꝛ eu/ b c
nuchi ꝛ principes iuda ꝛ hie
ruſalem ꝛ faber ꝛ incluſor de d
a ſ miſit dico hieremiā: ꝑ iſtos.
hieruſalem in manu elaſa fi/ e
lij ſaphan et gamalie filij hel
chie q̄s miſit ſedechias rex
iuda ad nabuchodonoſor re
gem babylonis in babylonē
dicens: Hec dicit dn̄s exerci f
tuum deus iſrl': omi tranſmi/
grationi quā trāſtuli de hie/
ruſalem ī babylonē. Edifica/ g†
te domos ꝛ habitate: ꝛ plan ‡
ſ vel pomeria.
tate hortos ꝛ comedite fru/ †
b ctum eoꝝ: accipite vxores et ‡
generate filios ꝛ filias: ꝛ da/ †
te filijs vr̄is vxores et filias
vr̄as date virꝭ ꝛ pariāt filios
ſ ibi.
ꝛ filias ꝛ mltiplicabimi ibi: ꝛ †
c nolite eſſe pauci nūero: ꝛ q̄ri †
ſ eius.
te pacē ciuitatꝭ ad quaꝫ trāſ/
migrare vos feci et orate ꝓ
ea ad dn̄m: q2 ī pace illiꝰ erit †
pax vr̄a. Hec enī dicit dn̄s ex
d ercituū deus iſrl'. Nō vos ſe/ h+
ducant ꝓph̄e vr̄i q̄ ſūt in me
dio vr̄m ꝛ diuini vr̄i: ꝛ ne at/
tendatis ad ſomnia vr̄a que
vos ſomniatis: q2 falſo ipſi
ꝓphetāt vob̄ ī noīe meo † ꝛ n̄
miſi eos dicit dn̄s. Quia hec i
e dicit dn̄s † Cū cepint impleri k+
f in babylone ſeptuagita an/
ni: viſitabo vos et ſuſcitabo l
ſup vos verbū meū bonū vt
reducam vos ad locū iſtum. m
a ſ ſed nō aliꝰ: ſoliꝰ enī dei eſt noſſe futura.
Ego enī ſcio cogitatiōes q̄s
cogito ſuper vos dicit dn̄s:
a ſ captiuitatis.
cogitatiōis pacꝭ ꝛ nō afflicti
onis: vt dem vobis finem ꝛ n
a ſ laborum preſentium. b ſ tunc vel ſpe
futurorum.
patientiam: ꝛ inuocabitꝭ me o p
g ꝛ viuetꝭ: et orabitꝭ me et ego
a ſ querite ꝛ inuenietis.
exaudiam vos. Queretꝭ me

a pti a falſis ꝓphetis exiſtētibus
inter eos: ſed Hieremias ſcribē/
do eis nititur auferre iſtā confi
dentiā falſam: et diuidiꝫ in du/
as partes: q2 p̄mo epiſtole Hie/
remie p̄poniꝫ prefatio. ſcd'o nar
ratio. ibi: Hec dicit dn̄s. In p̄fa
tione exprimitur primo perſona
mittens epiſtolā. cū ꝺr: Que mi
ſit hieremias ꝓpheta: ꝛ locꝰ vn
de miſit. cū ſubdiꝫ: De hierl'm.
b c ſcd'o ꝑſone ad q̄s miſit. cū ſubdi
tur: a Ad reliq̄as ſenioruꝫ
ꝛc̄. ꝛ patet l'ra vſq; ibi: b Et
d dn̄a. i. mater regꝭ. c Et eunu
chi. i. regꝭ ꝛ regine miniſtri: qui
e ſic noīantur nō a mēbroꝝ ſectio
ne: ſed a caſtitatis honeſtate. ta
les enī ponebanꝫ antiq̄tꝰ in re/
gijs domibꝰ: ꝛ maxīe circa obſe
quiū dn̄aꝝ: ꝛ ſm talē moduꝫ lo
quendi dicit ſaluator Mat. xix.
Sūt eunuchi q̄ ſe caſtrauerūt ꝓ
f pter regnū celoꝝ. d Et faber
ꝛ incluſor. hec noīa exponūtur
ſ. xxiiij. tertio exp̄mūtur ꝑſone
portātes ep'lam. cū ꝺr: e In
g† manu elaſa filij ſaphan ꝛc̄. quoſ
‡ miſit ſedechias rex iuda. ad por
tandū tributū qꝺ debebat regi
babylonis vel aliqꝺ exenium.
† f Hec dicit dn̄s. Hic ꝯn̄r poni
‡ tur ep'le narratio: in q̄ hieremi/
† as aufert p̄mo trāſmigratis fal
ſam ꝯfidētiā. ſcd'o ſubiūgit deci
pientiū penā. ibi: Hec dic̄. Pria
in duas: q2 p'io aufert ꝯfidētiā
falſaꝫ. ſcd'o denūciat veraꝫ. ibi:
Quia hec. Circa p̄mū dicit ī ꝑ/
† ſona dn̄i. g Edificate do. ꝛc̄.
† id eſt diſponite vos ad manēdū
diu ī babylone ꝓuidēdo vobis
de domibꝰ terre fructibꝰ ꝛ mul/
tiplicatiōe ꝓlis: ꝛ cito redire fal
ſo nō ſperetꝭ. iō ſubdiꝫ: h Nō
† vos ſedu. ꝓph̄e vr̄i. ſ. falſi redi/
tum ꝓpinquum denūciādo.
i Quia hec dicit. Hic ꝯn̄r de/
h+ nūciat eis verā fiduciā: ꝛ primo
denūciat eā trāſlatis in babylo
nē. ſcd'o ꝯtrariū nūciat habitan
tibꝰ in hierl'm. ibi: Quia h̄. Cir
ca p̄mū dicit: Quia hec dic̄ do/
minꝰ. q. d. nolite credere falſis
ꝓphis: q2 hec eſt ſnīa dn̄i de vr̄o
reditu. k Cū cepint īpleri in
i babylone ſeptuaginta anni. tot
enī anni fluxerūt ſm hebreos a
k+ tranſmigratiōe ioakim vſq; ad
primū annum cyri. ſm alios ve
ro computatio iſtoꝝ annoꝝ inci
l pit tardius. ſ. a deſtructiōe ciui/
tatis ſub ſedechia: vt dictum eſt
m ſ. xxv. l Viſitabo vos. ſic
miſericors pr̄ filioſ. cetera patēt
vſq; ibi: m Vt reducam
vos ad locum iſtuꝫ. id eſt in hie
ruſalem: non q̄ omnes redie/
runt in perſonis proprijs: quia
in tanto tempore multi fuerunt
n mortui: maxime illi qui erant iā
prouecte etatis.
n Vt dem vobis finem. capti
o p uitatis veſtre.
o Et patientiam. interim vſq;
ad terminū predictū. p Et
inuocabitꝭ me. ꝛ ibitis ad terrā
vr̄am. cetera patēt vſq; ibi.
De vin

a Quaſi ficus malas. Theodo-tio ſuarinas.i.ſecũdas: ſymmach⁹ nouiſſimas: q̃ hebraice ſuarim.
b De nocte ↄſur. Nõ ceſſaui mo-nere: vt vos imitarent̃ q̃ in trãſmi-gratione ſecuro otio fruimini: do-nec cõpleant̃ ꝓmiſſa dei. c Ad achab filiũ ⁊c̃. Aiunt hebrei hos eẽ preſbyteros quos meminit Daniel
Dañ.13.f vni eoꝝ dicẽs: Inueterate dieꝝ ma-loꝝ ⁊c̃. Alteri: Semen chanaan et nõ iuda: ſpecies decepit te ⁊c̃. Qui ꝓphetant vobis in noĩe meo mẽda-ciũ: qꝛ vt aiũt mulierculis iactabãt ſe eſſe de tribu iuda: ⁊ xp̃m generã-dum de ꝓgenie ſua. vñ acq̃eſcebãt cupidine allecte: tanq̃ꝫ xp̃i mr̃es fu-ture: ſed videt̃ hoc obeſſe qꝫ rex ba-bylonis dr̃ eos frixiſſe cũ dicat Da-niel lapidatos eſſe. vñ a pleriſqꝫ ac pene oĩb⁹ hebreis illud q̃ſi fabula negligit̃. nõ eñi putãt qꝫ captiui la-pidandi p̃ncipes ⁊ ꝓp̃has ſuos po-teſtatẽ habuerĩt: ⁊ h̃ mag̃ veꝝ eẽ af-firmãt: qꝫ ait Hieremias cõuictos q̃dẽ eſſe a Daniele: ſed ſñiam dataꝫ a rege. Multi aũt de nr̃o grege pro-phetãt in noĩe mẽdaciũ. Uxores ci-uiũ ſuoꝝ adulterant q̃s verus na-buchodonoſor frigit igne peccati.
Ezec.7.b ſm̃ illud: Om̃es adulterãtes qua-
Dañ.3.d ſi clibanus ſuccẽſus a coquẽte. Fe-lix aũt q̃ portat iugũ dñi ab adole-ſcẽtia: q̃ ſedet ſolus: q̃ amaritudine
Ps.25. plen⁹. vt dicat: Non ſedi cũ cõſilio malignantiũ. In hoc capl̃o alle-goricus interpres ſomniat ruinam celeſtis hierl̃m: ⁊ ad eos ꝓphetiaꝫ dirigi ſuſpicatur q̃ in mũdi hui⁹ ba-bylonia verſant̃: qꝛ bene fecerint ĩ hec corpa ſponte deſcendentes: do-mos edificãtes: filios generantes: ⁊ bonis opibus ſtudentes: qꝛ poſt lxx. annos in celeſtẽ hierl̃m mitten-tur. q̃ aũt noluerint ad terrena de-ſcẽdere: paſſuros dicit q̃ dñs mina-tur ſedechie: qꝛ nolunt imitari frẽs ſuos nec venire in babylonẽ: qꝛ do-min⁹ mittet in eos gladiũ ⁊ famẽ et peſtem. i. rerũ omniũ penuriã: ⁊ fa-ciet q̃ſi fic⁹ peſſimas: ⁊ pſequet̃ gla-dio ſempiterno: ⁊ dabit in vexatio-nẽ oĩbus regnis: nec fient homĩes ſed demones: ⁊ erũt oĩbus angeliſ qui preſunt ſingulis ꝓuincijs ĩ ma-ledictionẽ: quia in celeſti hieruſaleꝫ noluerũt audire verba ꝓphetaruꝫ hortantiũ: vt ad terrena deſcende-rent: vt acta penitentia poſt verum ſabbatum priſtinum locum poſſide-rent. d Ad ſemeiam ⁊c̃. Semei-as de loco neelami qui interpretat̃ torrens cum iechonia ductus eſt in babylonem: ⁊ populo prophetauit mendaciũ qꝫ. ſ. cito reuerſuri eſſent in hieruſalem. Quia igitur Hiere-mias ad eos qui erãt in babylone litteras miſerat dicens: Edificate domos ⁊c̃. ⁊ poſt addiderat: Non vos ſeducant prophete veſtri ⁊c̃. Intelligens Semeias cõtra ſe hoc ſcriptum mittit in hieruſalem litte-ras ad ſophoniam filium maaſie: ⁊ ad reliquos ſacerdotes: quare non increpetur Hieremias a ſophonia cuius eſt officium diſcernere inter falſos et veros prophetas: et iube-tur in carcere recludi: ⁊ ſoluere pe-nas men

⁊ inuenietis. Cũ queſierit me ĩ to-to corde vr̃o et inueniar a vob̃ ait dñs. Et reducã captiuitatem ve-ſtram: ⁊ ↄgregabo vos de vniuer- a
ſis gentib⁹ et de cũctis locis ad q̃ expuli vos dicit domin⁹. Et reuer-ti vos faciã de loco ad quẽ tranſ-migrare vos feci: quia dixiſtis: b
a quaſi fruſtra putatis vos habere prophetas in babylone.
Sũſcitabit nobis dñs ꝓphetas ĩ babylone. Quia hec dicit domi- c
ſedechiam.
nus ad regem q̃ ſedet ſup ſoliũ da-uid: ⁊ ad oẽm populũ habitatorẽ
a nolentes obedire ſententie mee.
vrbis huius: ad fratres veſtros q̃ non ſunt egreſſi vobiſcũ in trãſmi-migrationẽ. Hec dicit dñs exerci- d
a captiuitatem: ſed non poterunt effugere.
tuũ. Ecce ego mittam ĩ eos gladi- e
a um ⁊ famẽ ⁊ peſtẽ: ⁊ ponã eos q̃ſi f
fic⁹ malas q̃ comedi nõ pñt: eo qꝫ
a qui in hieruſalem ſunt.
peſſime ſint: ⁊ pſeq̃r eos ĩ gladio ⁊
a diſperſos.
ĩ fame ⁊ in peſtilentia: ⁊ dabo eos g
in vexationẽ vniuerſis regnis ter h
a vt in exemplo ſint omnibus maledictiõis.
re: in maledictionẽ ⁊ in ſtuporem i k
⁊ in ſibilũ ⁊ in opprobriũ cunctis l
gẽtib⁹ q̃s ego eieci eos: eo qꝫ ñ au-dierint v̾ba mea dicit dñs: q̃ miſi
b ad eos p ſeruos meos ꝓp̃has de nocte ↄſurgẽs ⁊ mittẽs: ⁊ nõ audi-
a qui mee obediſtis voluntati.
ſtis dic̃ dñs. Uos g̃ audite verbũ dñi: oĩs trãſmigratio quã emiſi de hierl̃m ĩ babylonẽ. Hec dic̃ dñs ex- m
c ercituũ de⁹ iſrl̃ ad achab filiũ chu- n
lie: ⁊ ad ſedechiã filiũ maaſie q̃ ꝓ-phetãt vob̃ ĩ noĩe meo mẽdaciter: ecce ego tradã eoſ ĩ mãu nabucho-donoſor reg̃ babylõis: ⁊ pcutiet eos ĩ ocul̃ vr̃iſ. Et aſſũet̃ ex eiſ ma-ledictio oĩ trãſmigratiõi iude: q̃ ẽ ĩ babylone dicẽtiũ: Ponat te dñſ
ſic̃ ſedechiã ⁊ ſic̃ achab q̃ſ frixit rex o
babylõiſ ĩ igne: ꝓ eo qꝫ fecerit ſtul-ticiã ĩ iſrl̃: ⁊ mechati ſũt in vxores aicoꝝ ſuoꝝ: ⁊ locuti ſr̃ v̾bũ in noĩe meo mẽdacit̃: qđ nõ mãdaui eis.
a q̃ſi nõ opiniõe ſed ipa re cognoui hec vera eſſe: nõ poſſunt celare nec iudicij veritatẽ aſſumere.
d Ego ſũ iudex ⁊ teſt̃ dic̃ dñſ. Et ad p q t
ſemeiã neelamitẽ dices: Hec dicit dñſ exercituũ ds̃ iſrl̃. Pro eo qꝫ mi- r
ſiſti libros ĩ noĩe meo ad oẽꝫ ppl̃ꝫ s
q̃ eſt in hierl̃m: ⁊ ad ſophoniã filiũ maaſie ſacerdotẽ: ⁊ ad vniũſos ſa-cerdotes dicẽſ: Dñs dedit te ſacer t

a De vniuerſis gentib⁹ ⁊c̃. qꝛ ĩ regno babylonis erãt gẽtes varie ad quas iu-dei fuerũt tranſlati tpe ioachin ⁊ ſede-chie: ⁊ inde redierunt cũ ȥorobabel du-ce. b Quia dixiſtis: ſuſcitabit nob̃ dñs ꝓphetas. i. qꝛ credidiſtis ꝓphetis falſis vos decipientib⁹ et dicẽtib⁹ ſe lo- D
qui in noĩe dñi. iõ annunciaui vob̃ ter-minũ veſtre reuerſiõis in iudeã: vt non credatis eis dicẽtibus vobis qꝫ cito de beatis reuerti. c Quia hec dicit do-min⁹. Hic ↄñr hãc fiduciã remouet a ſe-dechia rege ⁊ ei⁹ ppl̃o q̃ nõ trãſmigra-uerant in babylonẽ: denũciando qꝫ paſ-ſuri ſint multo grauiora. iõ ſubditur:
d Hec dicit dñs exercituũ. i. angeloꝝ.
e Ecce ego mittã in eos gla. ⁊ famẽ et peſtem. oĩa eñi iſta venerũt ſup eos ob-ſeſſos in hierl̃m: vt habet̃. iiij. Reg̃. vl-ti. f Et ponã eos quaſi fic⁹ malas. id eſt abomĩabiles deo ⁊ hoĩbus: ſicut dictum eſt. ſ̃. xxiiij. in parabola de ficu-bus. g Et dabo eos in vexationeꝫ. p ſeruilia opera ⁊ grauia. h Uniuer-ſis regnis terre. hoc dr̃ qꝛ ſub rege ba-bylonis erãt plura regna. i In ma-ledictionẽ. q̃ꝫtũ ad verba dura q̃ eis in-ferebant̃. k Et in ſtuporẽ. p̃ admi-ratione eoꝝ miſerie. l Et in ſibilũ. i. in deriſũ. cetera patẽt in lr̃a. m Hec dicit dñs. Hic ↄñter ponit̃ pena falſoꝝ ꝓp̃haꝝ q̃ decipiebãt ppl̃m de babylone tranſmigratũ: et p̃mo ponit̃ pena duo-rũ ſimul q̃ nõ ſolũ erant ꝓphete falſi ſꝫ etiã adulteri. ſcđo pena tertij: q̃ nõ ſolũ erat aſſertor falſitatis: ſed etiã pſecutor veritatis. ibi: Et ad ſemeiam: noĩa autẽ duoꝝ ponunt̃. cũ dr̃: n Ad achab filiũ chulie ⁊ ad ſedechiã filiuꝫ maaſie. et ſubdit̃ eoꝝ pena. cũ dr̃: Ecce ego tra-dam eos in manu nabuchodonoſor. di-cunt expoſitores nr̃i cõiter qꝫ iſti fuerũt duo ſenes q̃s cõuicit Daniel de falſo te-ſtimonio ↄtra ſuſannã: ꝓpter qđ fuerũt ↄdẽnati ad mortẽ: vt hr̃ Dañ. xiij. Ue-runtñ qꝛ iudei in babylone erant ſerui: nõ habebãt aliquã iuſticiaꝫ: nec p ↄñs poteſtatẽ ↄdẽnãdi aliquẽ ad mortẽ. iõ E
ſubditur hic qꝫ fuerũt traditi in manu nabuchodonoſor: qꝛ de ſua falſitate fu-erunt accuſati p iudeos corã rege vl̃ lo-cum ei⁹ tenẽte: q̃ ſñiaꝫ mort̃ in eos de-dit: ⁊ executionẽ iudeis cõmiſit: ⁊ iõ cũ dr̃ Dañ. xiij. ppl̃s eos interfeciſſe intel-ligendũ eſt tm̃ executiue. Cetera patẽt vſqꝫ ibi: o Quos frixit rex babylo-nis in igne. Sꝫ ↄtra: Dañ. xiij. dr̃ qꝫ fue-runt lapidati. Ad qđ dicendũ qꝫ q̃libꝫ pena mortis aliq̃ñ in ſcriptura ſignifi-catur noĩe ignis. vel qꝛ p̃mo fuerunt la-pidati: poſtea cõbuſti: ſicut de achan di-ctũ fuit Ioſue. vij. ⁊ hic exp̃mitur pena ignis. in Dañ. vero pena lapidatõis. il-lud tñ qđ de eis dr̃ ĩ Dañ. ñ ẽ autẽticũ. qꝛ nõ eſt de ſcp̃tura canõica. Cetera pa-tẽt vſqꝫ ibi: p Ego ſum iudex ⁊ te-ſtis dicit dñs. q. d. null⁹ põt effugere iu-ſticiã meã. q Et ad ſemeiã. Hic cõ-ſequẽter ponit̃ pena tertij: q̃ non ſolum erat ꝓp̃ha falſus illis q̃ erãt in babylo- F
ne: ſꝫ etiã pſecutor hieremie ſcribens de babylone ſũmo põtifici q̃ erat ĩ hierl̃m vt incarceraret hieremiaꝫ: eo qꝫ ſcripſe-rat trãſmigratis ne falſo ſperarent cito reuerti. ⁊ h̃ ẽ qđ dr̃: r Pro eo qꝫ mi-ſiſti libros. i. lr̃as. s Noĩe meo: tãq̃ꝫ noĩe veri ꝓp̃he dicẽs ſophonie. t Do-min⁹ dedit te ſacerdotẽ. ſ. ſummum.

☞ nas mendacij:qꝛ populū ſeduxit. Joiadas vero ſacerdos fu
it:q̇ ioas poſt interfectionē athalie imperiū tradidit:⁊ ſacer/
dotes baal interfecit. Quaſi quare ioiadā nō imitaris:qua
re hieremiā pſeudo ꝓphetā nō interficis:dñs enī inſtituit te
ꝓ ioiada:vt diſcernas quo ſpū q̇ſ loquat̃. Diſcretio ꝟo ſpi
4.Re.11.a rituū ſpūalis gr̃a eſt. Athalia mu/
lier quedā fuit que occidit de regio ſe
mine quos potuit:a qua ioiada ſacer
dos ſeruauit ioas:⁊ poſtq̃ illa inter/
fecta eſt a pplo:tradidit ei imperiū.
a Quare nō increpaſti. Mendacio
ꝯuenit veritatem:qḋ ipe merebat̃ alij
Luc.16.b imponit:qꝛ prudētiores ſunt filij tene
brarū filijs lucis:et qḋ timēt ſibi infe/
runt alijs. b Hec dicit do. Semei/
as vere neelamites:q̇ de torrente tur/
bidas aquas ſumpſerat:iraſcit̃ cōtra
mēdaciū ſuū ſcripſiſſe hieremiā:et ad
ſophoniam mittit epl'as:cur auſus ſit
ſcribere veritatē et cupit eum recludi
B in carcerez ne loquat̃. Sophonias q̇z
latenter accuſat:et epl'am in accuſatio
nē iactat. Silr rei ſunt q̇ pſeudo ꝓphe
tas defendūt:et alioꝝ mendacia pec/
cata ſua faciūt. cōtra quos ſubditur:
Ecce ego viſitabo. Ca.XXX
c Hoc verbū q.⁊c. Hieremias re
h uerſionē ꝓmittebat intra bien
nium:vt illi mentiebant̃. Sed
finitis.lxx.annis nūc iubet̃ ſcribere ⁊
memorie tradere que dñs pronūciat.
vñ pōt colligi vaticiniū nō cito īpleri.
Sed cū iſrael et iudas in terrā ſuaz re
uertent̃:et ſicut Ezechiel ꝓphetauit.
Ezech.37 f Due virge copulabunt̃:et erit dauid
rex et paſtor ouiū. ☞ Uocē

Nico.de lyra

a Pro ioiada ſacerdote. licet iſta io
iada fuiſſet diu ante:tñ ipm noīat eo
ꝙ fuerat hō ſanctitat' magne ⁊ aucto
ritatis:in ħ adulādo iſti ſophonie.q.
d.tu es tante ſanctitatis ⁊ auctoritat'
ſicut ille. b Ut ſis dux.i.princeps
ſacerdotū. c Sup oēm virū arrepti
ciū et ꝓphetantē.i.q̇ ꝓphetat ex virtu
te demonis ei9 fantaſiā cōmouentis.
d Ut mittas eū in neruū.i.ī cippū:
ita ꝙ nō poſſit talia ſemīare in pplo.
A e Et nūc q̄re nō increpas hieremiā.
taliter ꝓphetantē in hierl'm:⁊ nō ſolū
in hierl'm verbis ſed etiaz ī babylone
ſcriptis.iō ſubdit̃: f Quia ſup ħ
miſit ad nos.ſ.epl'am:vt dictū eſt ī pn
cipio hui9 ca. g Dicēs.in eadem

dotem ꝓ ioiade ſacerdote:vt ſis a b
dux in domo dñi ſup oēm virū ar c
repticiū ⁊ ꝓphetantē:vt mittas d
a eū ī neruū ⁊ ī carcerē. Et nūc q̄re e
nō increpaſti hieremiā anatothi
ten q̇ ꝓphetat vobis? Quia ſup f
hoc miſit ad nos ī babylonē di/ g
a ſ hoc eſt:quod dolet:quia contra mendaciū ſu/
um hieremias ſcripſit veritatem.
cēs: Longū eſt:edificate domos h i
⁊ habitate:⁊ plātate hortos ⁊ co
ſ quaſi ipa lectione ſugillans:qꝛ
auderet in babylonem talia ſcribere.
medite fruct9 eoꝝ. Legit ḡ ſopho k
nias ſacerdos libꝝ iſtū in aurib9
hieremie ꝓphe. Et factū eſt ꝟbū
dñi ad hieremiā dicēs: Mitte ad
b oēz trāſmigratōnē dicēſ: Hec dic
dñſ ad ſemeiā neelamitē. Pro eo
ꝙ ꝓphetauit vob ſemeias ⁊ ego
nō miſi eū:⁊ fecit vos cōfidere in
mēdacio. Idcirco hec dicit dñs:
a ſ viſitabo in virga iniquitatis eoꝝ.
Ecce ego viſitābo ſuper ſemeiam l m
ſ diſcipulos quos ſuo errore decepit.
neelamitē ⁊ ſup ſemē ei9. Nō erit n o
a ſ ne ſedeat in medio quieſcentium qui cum ſtan
tibus ſtare noluit.
ei vir ſedēs ī medio ppli hui9:⁊ ñ p q
videbit bonū qḋ ego faciaz pplo
a ſ peccata ſcz iam eſſe ſoluta:ca
ptiuos ſcz iam eſſe reuerſuros.
meo ait dñs:qꝛ preuaricationez r
locut9 eſt aduerſuz dñm.
c h Hoc verbū Ca. XXX s†
qḋ factū ē ad hieremiaz
a dño dicēs: Hec dicit dominus

epl'a. h Longū eſt.ſ. tp̄s more vr̃e in babylone. i E/
dificate do.⁊c.i.diſponite vos ad diutinā manſionē:ſicut ex/
poſitū eſt.ſ. k Legit ḡ ſophonias ſacerdos.ad arguēdū
hieremiā de epl'a quā miſerat.cetera patēt vſq̇ ibi: l Ecce
ego.vbi ponit̃ pena ſemeie.cū dr: m Uiſitabo ſup ſemei/
am neelamitē.in ꝑſona ei9. n Et ſup ſemē ei9.i.in ꝑſonis
ſibi cōiūctis. o Nō erit ei vir ſedens.i.habitās. p In
medio ppli hui9.ſ.reuertētis in hierl'm. q Et non videbit
bonū qḋ ego faciā pplo meo.ipm de captiuitate liberādo.
r Quia ꝑuaricatiōes locut9 eſt aduerſus dñm.notādo hie
remiam de falſitate qui ex ore dñi loquebat̃. Ca.XXIX

Moraliter.

k† Et hec ſunt verba libri ⁊c. Se
quitur. Hec dicit domin9 exercitu/
um deus iſrael omni tranſmigratiōi ⁊c. Per tranſmigratos
iſtos de terra natiua ad aliā poſſunt intelligi religioſi qui de
ſeculo tranſmigrāt ad vitā clauſtralē.q̇bus dicit̃: g† Edi/
ficate domos.id eſt edificia virtutū. † Et habitate.ꝑ conti
nuationē opeꝝ bonoꝝ:qꝛ nemo mittens manū ad aratrum et
aſpiciens retro:aptus eſt regno dei. Luc'.ix. † Et planta/
te hortos.id eſt facite de ſecularib9 deuotis nouicios ⁊ de bo
nis nouicijs ꝓfeſſos. † Et comedite fructū eoꝝ.id eſt eoruz
opera bona cedent vobis ad meritū et poſtea ad premium.
† Accipite vxores.i.ſcientiā de ſpeculatiōib9 diuinis ⁊ pru/
dentiam

dentiam de agibilib9 humanis que ſignant̃ ꝑ vxores Jacob:
rachel ⁊ lyam. Geñ.xxix. † Et generate filios ⁊ filias.ſcz ſpi
rituales ꝑ veſtrā bonam doctrinā:exemplo Pauli.d. Corin/ 1.Co.4
thijs. In xp̄o ieſu ꝑ euangeliū ego vos genui. † Et date fi/
lijs veſtris vxores ⁊c.i.inducite eos ad acquirendū ſcientiam
et doctrinā:⁊ ad opeꝝ vr̃oꝝ imitatio/
nē. † Et m'tiplicabimini.qꝛ tal' mul/
tiplicatio cedit ad honorē dei. † Et
q̄rite pacē ciuitatis ad quā trāſmigra
re vos feci.i.religionis vr̃e.q̄ bñ dr ci
uitas.i.ciuiū vnitas.nā omīs religio
hz ortū ab eo:qḋ dr Act'.iiij. Multi/
tudinis credētiū erat cor vnū ⁊ anīa
vna. † Quia in pace illi9 erit pax ve
ſtra.turbata enī aliqua religione:tur
batur q̇libet habitans in ea. Aliter ꝑ
ciuitatē pōt intelligi regnū vl' ciuitas
in q̇bus habitāt religioſi:ꝓ quoꝝ pa
ce debent orare.nā in pace ciuitat' vl'
regni habitāt pacifice religioſi.ꝓpter
qḋ dicit apl's.j. Timot̃.ij. Obſecro p̄i
mū omniū fieri obſecratiōes:orōnes:
poſtulationes: gratiaꝝactiōes:ꝓ re/
gib9 ⁊ p̄ncipib9.⁊ ſequit̃:vt trāquillā
agam9 vitā. h† Nō vos ſeducāt ꝓ
phete vr̃i.i.hoīes mali q̇ in religiōib9
vel regnis ⁊ ciuitatib9 ꝑ ſua ꝟba ma
la concitāt hoīes ad ſeditiōes ⁊ ꝓlia.
k† Cum cepint impleri in babylone
ſeptuaginta anni viſitabo vos ⁊c.ꝑ
babylonē q̄ ꝯfuſio interp̄tat̃ vita p̄ñs
ſignat̃.de qua Hugo de ſctō victore di
cit in proſa: cōfuſa ſunt hec oīa:ſpes:
metus:timor:gaudiū.termin9 aūt vi/
te p̄ñtis cōiter eſt ann9 ſeptuageſim9.
Ps.lxxxix. Dies annoꝝ nr̃oꝝ in ipis
ſeptuaginta anni. Igit̃ religioſis paci
ficis ⁊ etiā ſecularib9 dicit dñs. Cū
impleti fuerint ⁊c.i.in termīo vite ve
ſtre viſitabo vos. l† Et ſuſcitabo ſu
per vos verbū meū bonū.trāſferēdo
vos de p̄ñtis vite miſeria ad felicitat'
etne gaudia. q† Et ad ſemeiā neela/
miten dices ⁊c.ꝑ iſtū ſemeiam qui de
babylone ſcripſit in hierl'm ſummo ſa
cerdoti:ꝑſuadēs vt reprimeret hiere/
miā ab actu ꝓphetādi:ſignant̃ illi qui
ſuggerūt p̄latis eccl'ie vt auferāt pote
ſtatē predicādi ⁊ ꝯfeſſiōes audiendi a
paupib9 p̄dicatorib9 vl' nimis reſtrin/
gant:cū tñ ꝓ ſalute animaꝝ laborare
fideliter intendant. Ca. XXX
a Hoc verbū qḋ factū eſt. Supi9
h hieremias ꝓphetauit pplo aſpe
ra.hic ꝯñter ꝓphetat ꝓſpera.
iſtud aūt qḋ erat ſūme ꝓſperū erat aduēt9 xp̄i ad ſalutē mūdi:
cui9 figura fuerat ſaluatio ppli de captiuitate babylōica:de q̄
fecerat mētionē ca.p̄ce.int̃ aſpa q̄ nūciauerat:vt oppoſita iux
ſe poſita mag' eluceſcerēt:⁊ iō ꝯueniēt p9 figurā ħ ꝯſr denūci
at rē figuratā.ſ.ꝑ xp̄z ſalutē generalē.qḋ fac ī ħ ca.⁊ ſe.nec pñt
ꝯueniēt alit̃ expōi niſi referēdo ad tp̄s xp̄i vt ī ꝓſeq̄ndo mag'
apparebit. Ad ītellectū tñ ſeq̄ntiū ſciēdū ꝙ ꝓphe īſcribēdo nō
ſeruāt ſp ordinē tp̄is: ſed freq̄nt̃ p̄ri9 facta ſcribūt poſteri9:et
ecōuerſo.vñ dicūt doctores hebrei: Nō eſt p̄ri9 ⁊ poſteri9 in le
ge.ꝑ quā ītelligūt ve.teſta.ī q̇ nō eſt attēdēdus ordo tp̄is ſm
ordinē deſcriptiōis:⁊ idē dicūt doctores latini ꝙ freq̄nter ſa/
cra ſcriptura loquit̃ ꝑ anticipationē.ſ.poſteriora p̄ponēdo:et
ꝑ recapitulationē priora poſtponēdo:⁊ ħ mō ꝓcedit hieremi/
as ī ħ libro in plib9 loc':vt ptz ī p̄cedētib9:⁊ ī ſeq̄ntib9 appare
bit:⁊ ī ħ loco ſic ꝓcedit:qꝛ p̄io denūciat xp̄i regnū.ſcḋo ei9 ad
uētū.ca ſe. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ lz hō xp̄s ab īſtāti īcarnatōis
habuerit dñium ſup oīa creata auctoritatiue:ñ tñ executiue.ſ
ħ mō accepit ī ſua reſurrectiōe.ſm ꝙ dic Mat.vlt'. Data ē mi
hi oīs ptās ī celo ⁊ ī t̄ra:⁊ ꝑfecti9 habebit ī iudicio finali.tunc
eī oīa erūt ei ſimpl'r ſubiecta.vñ dicit apl's ad Heb.ij. Nūcāt
necdū videm9 oīa ſubiecta ei.iudiciū āt finale p̄cedit antixp̄i
ꝑſecutio:⁊ iō p̄io nūciat̃ ħ ꝑſecutio antixp̄i.ſcḋo dñium xp̄i.
ibi: Et erit.tertio rñdetur tacite queſtioni.ibi: Te autem. Cir/
ca p̄mū

a Vocẽ terroris ⁊c. Quidã hũc locũ ſm tropologiã ſic exponũt vt putẽt illud teſtimoniũ. 1.16.c A timore tuo dñe cõcepimus et peperim⁹ ⁊c. l.4.c Hoc ⁊ filioli mei q̃s iterũ parturio donec for.in vo.chriſt⁹. huic exẽplo cõparari põt qð manifeſtũ eſt: nõ ad terrorẽ ſed ad gaudiũ ptinere: cũ pñs ſcriptura vaſtatiõis ⁊ ruine tpſ ſignificet. b Ve qz magna. Prius triſtia nũciãtur vt poſt maloꝝ magnitudinẽ leta ſuccedant: ⁊ magnitudo dolorꝫ vertatur in gaudium. Gratior ẽ enĩ ſanitas poſt egritudinẽ: q̃ſi fugata pace bello ⁊ ſanguĩe omnia cõplebunt: ⁊ viri qui debebãt pugnare q̃ſi mulieres timebunt: nec manibus arma: ſꝫ lũbos q̃ſi parturiens tenebũt. c Et dauid. Xpo ſcꝫ. Quõ enĩ primus adam ⁊ ſecũdus ſcribunt iuxta corporis veritatẽ: ſic ⁊ dauid. xps ei de dauid ſm carnẽ. d Serue me⁹. Familiariter vocat ſicut abraam: iſaac: iacob vocantur ſui dei. moyſes qꝫ ⁊ alij prophete ⁊ paul⁹ in pncipio epl'arũ hoc titulo gloriantur. e Sꝫ ca. Symmach⁹. Et mũdãs nõ mundabo te. Aq̃la. Cũ te erudiero p iudiciũ: neq̃ q̃ꝫ inocẽtẽ faciã ⁊ hẽc. Ois mũdus: pncipes vel angeli indigent miſcðia di ⁊ nullus q̃uis ſctũs ſecurus pgit ad iudicẽ cõ nouã ſcꝫ ⁊ veterẽ heresim: q̃ putat ĩ hac mortali carne in aliq̃ perfectione

deus iſrael: Scribe tibi omnia a
verba que locutus ſum ad te in
libro. Ecce enim dies veniũt di b
cit dominus: ⁊ conuertã cõuer
ſionem populi mei iſrael ⁊ iuda.
ait dñs: ⁊ conuertaꝫ eos ad ter c
rã quã dedi patrib⁹ eorũ: ⁊ poſ
ſidebũt eam. Et hec verba que
locut⁹ eſt dñs ad iſrl' ⁊ ad iudam
a Quoniã hec dicit dñs: vocẽ ter d
roris audiuim⁹: formido et nõ
eſt pax. Interrogate et videte: e
ſi generat maſculus. Quare er f
go vidi omnis viri manum ſu g
per lumbum ſuum quaſi partu
rientis: ⁊ cõuerſe ſunt vniuerſe h
a ſ pdicit tps miſerie: vt inferat tps gaudij.
b facies in auruginẽ: † Ve qz ma i
gna dies illa: nec eſt ſimilis ei⁹: k
a ſ populi dei.
tempuſq; tribulatiõis ẽ iacob:
a ſ xij. tribuum tempore euangelij non ſub zorobabel vt putant.
et ex ipo ſaluabit. Et erit in die l m
illa ait dominus exercituũ: cõ n
teraꝫ iugum eius de collo tuo:
⁊ vincula eius dirumpã: ⁊ non o
dñabunt ei amplius alieni: ſed p q
c ſeruient domino deo ſuo: et da r
uid regi ſuo queꝫ ſuſcitabo eis. s
a ſ hec pycopen in .lxx. non habetur.
d † Tu ergo ne timeas ſerue me⁹ t
ſ due tribus.
iacob ait dominus: neq; paue
a ſ decem tribus.
as iſrael. Quia ecce ego ſalua v
a ſ reducendo.
bo te de terra longinqua: et ſe
men tuũ de terra captiuitatis eo
rũ. Et reuertetur iacob et reque x y
a ſ ſm illud: Fiat pax in virtute tua: et abundantia in turribus tuis.
ſcet: et cũctis affluet bonis: et z
non erit quem formidet: quoni
am ego tecum ſum dicit domi
nus vt ſaluem te. Faciã ei con a
a ſ diſperdendo eas.
ſummationeꝫ in cũctis gentib⁹
in qb⁹ diſpſi te. Te aũt nõ faci b
a ſ quaſi ſponſam. ſ q̃ſi nõ tradidi te pene: ſed eruditioni: vt iudicarẽ quaſi proprios: ne perderem quaſi alienos. qui enim non credit iam iudicatus eſt. i. preiudicatus in interitum.
e am i cõſũmationẽ: ſed caſtigabo
te i iudicio: vt nõ tibi videaris i
a ſ non mihi qui fregi.
noxi⁹. Quia hec dicit dñs: Inſã c
nabilis fractura tua peſſima pla
ga tua: nõ eſt q̃ iudicet iudiciũ d
tuũ: ad alligãdã curationẽ tuaꝫ
a ſ quocũq; te vterꝫ qz veꝝ medicũ offendiſti.
ſ ſacerdotes.
vtilitãs ñ ẽ tibi. Oẽs amatores e

ca primũ dꝫ Hieremie: a Scribe tibi omĩa verba ⁊c. q. d. iſta futura ſũt in longinquũ ⁊ ſunt digna memoria: ideo ſunt ſcribẽda. b Ecce enĩ dies veniũt dicit dñs: ⁊ cõuertã conuerſionẽ ppl'i mei iſrael ⁊ iuda. iſtud nõ põt intelligi de reditione captiuitatis babylonice: nec de aliq̃ alia ſequẽti ſaluatione tpali: qz ſm doctores hebreoꝝ ⁊ ſm veritatem ppl's iſrael put diuidit cõtra ppl'm iuda: ſicut ẽ hic: nõ eſt reuerſus de captiuitate: nec a iudeis expectatur reuerſur⁹ vſq; ad tps meſſie quẽ iudei expectãt vẽturũ: ⁊ iõ ſm nos q̃ cõfitemur ei⁹ aduentũ pteriſſe: oportet q lr̃a iſta alit intelligatur: ⁊ dicũt aliq̃ q intelligitur de cõuerſione ſpũali iudeoꝝ ad pdicationẽ chriſti et apl'oꝝ: quoꝝ aliq̃ fuerũt de regno iſrael: qz Salmanaſar captiuante illud regnũ aliq̃ fugitiui euaſerũt q̃ poſtea habitauerunt in regno iude tpe ezechie: et cũ illis de regno iuda in babylonẽ ducti fuerũt: ⁊ cũ redeuntibus redierunt: ſicut dictum fuit pleni⁹ .iiij. Regꝫ. quod autẽ ſubdit: c Et cõuertam eos ad terrã quã dedi ⁊c. intelligit de terra viuentiuꝫ q̃ ſub pmiſſione facta abrae fuit pncipaliter intellecta: ſicut dictum fuit pleni⁹ Gen. xv. ⁊ in plurib⁹ alijs locis: ſed qz iudei qui crediderũt ad predicationẽ xpi ⁊ apl'oꝝ fuerunt pauci reſpectiue. iõ meli⁹ intelligit qð dꝫ hic: Et cõuertã conuerſionem ppl'i mei iſrl' ⁊ iuda. de generali cõuerſiõe iudeoꝝ ad xpm detecta falſitate antixpi p heliã ⁊ enoch. iõ de pſecutiõe antixpi ſubdit: d Qm̃ hec dicit dñs: Vocẽ terroris audiuimus ⁊ formido ⁊c. ⁊ cõnumerat ſe dñs xps fidelib⁹ ſuis tũc paſſurꝫ: eo modo q̃ dixit Actꝫ. ix. Saule ſaule q̃d me pſeq̃ris?

† Amos.5.e
Johel.2.c
B

e Interrogate ⁊ videte ſi generat maſculus. hic accipit generare p parere. vñ in hebreo habet: Si parit maſcul⁹. ⁊ p hoc innuit anxietas ⁊ anguſtia tũc futura chriſtifidelib⁹. iõ ſubditur: f Quare ergo vidi oĩs viri. i. cuiuſlibet xpiani q̃tumcunq; fortꝫ ⁊ firmi. g Manũ ſup lumbũ ſuũ q̃ſi parturientis. mod⁹ enĩ mulierꝫ parturiẽtis eſt ponere man⁹ ſuas ad lumbos ſuos. h Et cõuerſe ſunt vniuerſe facies in auruginẽ. i. in colorẽ deformẽ p anguſtia ⁊ timore. i Ve quia magna dies illa. i. temp⁹ illud magnũ q̃tũ ad intenſionẽ tribulationis. k Nec eſt ſilis eius. pter qð dꝫ Matth. xxiiij. Erit enim tribulatio magna qualꝫ nunq̃ fuit ab initio mũdi vſq; modo neq; fiet. l Et ex ipo ſaluabit. oĩs pdeſtinat⁹ ad vitã beatã qui noĩe iacob intelligit: eo q ſupplãtator interpretatur. m Et erit in die illa. Hic cõñr ponit dñiũ chriſti qui ſpũ oris ſui interficiet antixpm: vt dꝫ. ij. ad Theſ. ij. et magnã partẽ adherentiũ ſibi. iõ ſubdit: n Cõterã iuguꝫ eius de collo tuo. ſ. militãtꝫ eccl'ie. o Et vincula ei⁹ dirũpam. i. machinatiões ei⁹ ⁊ deceptiones. p Et nõ dñabuntur ei ampli⁹ alieni. ſ. a deo. q Sed ſeruiẽt dño deo ſuo. ſ. deo patri. r Et dauid regi ſuo. i. dei filio incarnato. vñ in tranſlatiõe chaldaica que apud hebreos eſt autentica: vt freq̃ter dictũ eſt ſic habet: Et obedient meſſie filio dauid regi ſuo. vñ ſm oẽs doctores hebreoꝝ iſtud intelligit de chriſto ad litterã. s Quẽ ſuſcitabo eis. i. faciaꝫ apparere ad eoꝝ ſalutẽ: ⁊ etiã qz ad litteram deus pater ſuſcitauit ieſum a morte. t Tu ergo ne timeas. confortatio eſt cõtra tribulationẽ antichriſti futurã. v Saluabo te de terra lõginqua: ⁊ ſemen tuũ de terra captiuitatis eoꝝ: iudei enĩ tũc ſaluandi diſperſi ſunt in longinq̃s partib⁹ mũdi: ⁊ ibi captiui.

† I.46.g
Eſa.44.a

x Reuertet iacob. ſ. ad chriſtũ: qð non ſolũ intelligit de iudeis tũc cõuertẽdis: ſed etiaꝫ de chriſtianis ab antixpo deceptis q̃ poſtea penitebũt. y Et quieſcet. a tribulatiõe antichriſto interfecto. z Et cũctis affluet bonis ⁊ nõ erit quẽ formidet ⁊c. hoc refert ad ſtatũ eccl'ie triũphãtis vbi habet bonũ infinitũ ⁊ ſecuritas pfecta. a Faciã enĩ cõſũma. in cũctꝫ gentib⁹: qz oẽs gẽtes ſectas ſuas varias dimittẽt p fide xpi.

C

b Te aũt nõ faciã in cõſũmationẽ. Hic rñdet queſtiõi tacite duplici. ſcða ponit ibi: Propterea. Circa pmum poſſet fieri q̃ſtio q̃re dñs pmittet fideles ſuos ſic tribulari tpe antichriſti: ⁊ rñdet hic q hoc fiet vt purgent a peccatis q̃ circa tpa illa abundabũt: ſm q dicit Matth. xxiiij. Et qm̃ abundabit iniquitas ⁊c. et hoc eſt quod dicitur: Te autem non faciam in conſummationem. quaſi dicat: quantumcunq; futura ſit acerba perſecutio antichriſti: non tamen deficiet eccleſia ſed purgabitur. ideo ſubditur: Sed caſtigabo te in iudicio vt nõ tibi videaris innoxius. c Inſanabilis fractura tua. quia perſecutio antichriſti erit irremediabilis via humana.
d Non eſt qui iudicet iudicium tuum. quia tũc nullus audebit ſtare pro iuſtis ad eos liberandum.
e Omnes amatores tui obliti ſunt tui. quia principes terreni qui modo defendunt eccleſiam non audebunt ei oſtendere niſi amicitiam.

ctione eſſe: ⁊ omēs ſi
mul iuſtoꝝ poſſe vir-
tutes implere.
a Plaga enī. Aliꝰ
amicꝰ: aliꝰ ꝑcutit ini
micꝰ: aliꝰ pr: aliꝰ ho-
ſtis. ille enī vt corri-
gat: iſte ꝑcutit vt oc-
Pſ. 6. cidat. vñ: Dñe ne in
furore t. argu. me.
Grego. Quotiēs
dñs pctorē feriēdo cor
rigit: ad hoc flagellū e-
mittit vt parcat. Cū
vero eiꝰ vitā in pctō
ꝑmanentē feriendo
concludit: flagella e-
mittit ſed nō parcit.
Qui enī flagellū e-
miſit vt parceret: ad
hoc quãq emittit vt nō
parcat. In hac eni vi
ta dñs tāto magis ſtu
det vt parcat: quāto
magis flagellādo et
expectādo flagellat.
Apo. 3. d vñ: Quos amo: ar-
guo ⁊ caſtigo. ⁊ alibi:
Heb. 12. b Quē diligit dñs ca-
ſtigat. Flagellat aūt
oēm filiū quem reci-
D pit. De flagello autē
dānatiōis ſcriptū ē:
Pſ. 9. In opibꝰ manuū ſua
rū cōprehēſus ē pec-
cator. ⁊ i Hieremia:
Plaga enī inimici ꝑ
cuſſi te: caſtigatiōe c.
⁊c. b Propterea
o. ⁊c. Sub zoroba-
bel hec facta cogno-
ſcimꝰ: qñ aſſyrios. i.
niniuē vaſtauere ba
bylonij ⁊ chaldei: et
ipos medi et perſe: ⁊
babylon dſtructa ē.
Tūc ſion cepit habe
re dñm reqrentē: et
obducta eſt cicatrix
eiꝰ. Sꝫ pleniꝰ atq ꝑ-
fectiꝰ in xpo cōpletꝰ.
c Ecce ego ↄuertā.
⁊c. Quoꝝ typꝰ ꝓceſ-
ſit in zorobabel ⁊ eſ-
dra: qñ reuerſus eſt
ppls: ⁊ cepit edifica-
ri ciuitas in excelſo
ſuo tēpliq obſerua-
ri religio ⁊c. que in
Eſdra cōtinentꝰ: ple
niꝰ atq ꝑfectiꝰ i xpo
⁊ in aplis cōtinentꝰ.
d Ludentiū. Non
1. Co. 10. b ſm illud: Sedit ppls
mādicare ⁊ bibere ⁊
ſurrexerunt ludere.
1. Pa. 13. b Sꝫ ſm illud: Lude-
bant ante arcā dñi.
Ca. XXXI
e In tpe illo ⁊c.
Ope cōpleto
cognoſcitur artifex:
A adepta ſanitate me-
dicine induſtria. Sic
euerſa hierlm ⁊ abie
cto priori pplo intel-
ligiꝰ ꝙ repulſio iude
orū ſalus ſit gentiū.
Longe

tui obliti ſunt tui: teq nō quęrēt.
a Plaga enī inimici ꝑcuſſi te: caſti- a
quia.
gatiōe crudeli. Propter mltitudi- b
nē iniqtatꝭ tuę dura facta ſūt pctā c
tua. Quid clamas ſup contritiōe d
a nō mea volūtate ſed medicine curatiōe cogēte.
tua? Inſanabilꝭ eſt dolor tuꝰ. Prō e
pter multitudinē iniqtatꝭ tuę ⁊ ꝓ
a nō poſſunt ſanari: niſi puluere mordaciſſimo et ferro acutiſſimo: quo putridas carnes et inſanabiles amputarem.
b pter dūra pctā tua feci hoc tibi. Pro f
pterea oēs q comedūt te deuora-
buntꝰ: ⁊ vniūſi hoſtes tui i captiui- g
tatē ducētꝰ. Et oēs q te vaſtāt vaſta
buntꝰ: cūctoſq ꝑdatores tuos da-
bo in ꝑdā: obducā eni cicatricē ti- h
bi: ⁊ a vulneribꝰ tuis ſanabo te di
cit dñs: qr eiectā vocauerūt te ſi- i
on: hęc eſt q nō habebat reqrentē.
c Hęc dicit dñs: Ecce ego cōuertā k
ↄuerſionē tabernaculoꝝ iacob: et
a nō poteſt abſcōdi ciuitas ſupra montē poſita.
tectꝭ eiꝰ miſerebor. Et ędificābitꝰ ci l
a vt quicquid in priori populo carnaliter fiebat: in eccleſia ſpiritualiter completur.
uitas i excelſo ſuo: ⁊ tēplū iuxta m n
a dicentibꝰ apoſtolis: Gratia vobis et pax.
ordinē ſuū fundabitꝰ. Et ēgredietꝰ o
a vt totus orbis credat in chriſtum.
b de eis laus voxq ludētiū: ⁊ mūlti p
a Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei.
plicabo eos ⁊ ñ minuentꝰ: ⁊ glōrifi
cabo eos ⁊ ñ attenuabuntꝰ: ⁊ erūt q
apli. a abraā iſaac ⁊ iacob ꝓncipes iſraelitici generis.
filij eiꝰ ſic a ꝓncipiō: ⁊ cętꝰ eiꝰ corā
me ꝑmanebit. Et viſitabo adūſū
a cōtrarias ptātes. b xps de genere iſrael ſm carnem.
oēs q tribulāt eū: ⁊ erit dūx eiꝰ ex r
eo: ⁊ ꝓnceps d medio eiꝰ ꝓducetꝰ:
a ego pater b dicens: ego i pře et pater i me.
⁊ āpplicabo eū ⁊ accēdet ad me. s
a quaſi nullus poteſt cor ſuū ſic applicare domino nec ita eſſe patri coniunctus vt filius.
Qūis eni iſte ē q applicet cor ſuū t v
vt appropiquet mihi ait dñs? Et x y
a hoc in hebreo nō habetꝰ. b ex patre hoc in iſrael completū cernimus ⁊ ex toto in gentibus.
ēritis mihi i pplm: ⁊ ēgo ero vobi i
deū. Ecce turbo dñi furor egredi- z
a demonū: vel dei filiū blaſphemantium.
ens: ꝓcella ruēs i capite ipiōꝝ cō- a
qeſcet. Nō auertet irā indignatio
a vt hierlm exercitu circūdetꝰ ⁊ penitus deleatꝰ.
nis dñs: dōnec faciat ⁊ cōpleat co
gitationē cordiſ ſui. In nouiſſimo b
diēꝝ intelligetꝭ ea. Ca. XXXI
a impleta cogitatiōe mea requieſcente furore meo ſuper caput impiorum.
e In tpē illo dicꝰ dñs: ero de c
us vniūſis cognatiōibꝰ
a nō ſm carnē. ſed ſm ſpm q mente cernit deum.
iſrl: ⁊ ipi ērūt mihi i pplm. Hęc dicꝰ d

a Plaga inimici ꝑcuſſi te. q. d. tunc videbor aduerſari eccl'ie: ſicut pater dure caſtigans filiū videtur ei inimicari iudicio exteriori. b Propter multitudinē iniqtatis tue: que tūc abūdabit ſupra modum: vt dictū eſt. c Dura facta ſunt pctā tua. i. dura correctione indigentia. d Quid clamas ſup cōtritione tua. q. d. iuſte tibi infertꝰ. e Inſanabilis ē dolor tuus. ſ. via humana. ꝓpter qđ xps apponet remediū interficiēdo antichriſtū: vt ꝑdiciū eſt. f Propterea oēs. Hic ſoluitꝰ ſcđa queſtio: qr poſſet aliqs qrere qd faciet xps de antixpo ꝑſecutore ⁊ ſibi adherentibꝰ: ⁊ rñdetꝰ ꝙ nō euadent diuinā vindictā: et hoc eſt qđ dicitꝰ: Propterea oēs q comedūt te deuorabuntꝰ: non ſolū morte tpali ſed etiā eterna. g Et vniuerſi hoſtes tui in capti. ducentꝰ a demonibus. h Obducā eni cica. tibi dando ſpm penitētie deceptis ab antixpo ⁊ eiꝰ ſatellitibꝰ. i Quia eiectā voca. te ſion. i. o tu eccl'ia nomie ſion vocata Eſa. ij. ⁊ Heb. xij. Que vocabitꝰ eiecta durāte antixpi ꝑſecutione. k Cōuertā cōuerſionē tabernaculoꝝ iacob. id eſt ſocietates fideliū ab antixpo deceptoꝝ: qr dabitur eis tps pnie. l Et edificabitꝰ ciuitas. i. eccl'ia que eſt ciuiū xpi vnitas. m In excelſo ſuo. i. in honore magno: qr tunc oēs cōfugiēt ad eā. n Et tēplū iuxta ordinē ſuū fundabitꝰ. i. cultus xpi ab antixpo deiectus in ſtatū ſuū reformabitꝰ. o Et egredietur de eis laus. ſ. diuina. p Voxq ludentiū. nō ꝑ diſſolutionē ſed ꝑ deuotionem: ſicut dicebat dauid de ſeipo. ij. Reg. vj. Ludam ante dñm. q Et erūt filij eiꝰ ſicut a ꝓncipio. i. ſicut ante ꝑſecutionē antixpi. r Et erit dux eiꝰ ex eo. i. xps verus homo. s Et applicabo eū ⁊ accedet ad me. qr xps hō ꝑ oibus hꝫ acceſſum ad patrē. iđ ſubditꝰ: t Quis eni iſte eſt. i. quāte excellētie. v Qui applicet cor ſuū. qr volūtas xpi homis in oibus ↄformis eſt voluntati diuine. x Vt appropinquet mihi. ꝑ ſua voluntate: ſicut filius patri. y Et eritis mihi in pplm. ſ. deo patri ꝑ filiū: ⁊ ſubditꝰ de pena impioꝝ. z Ecce turbo dñi. ſ. in die iudicij. a In capite impiorū cōquieſcet. i. in antixpo q erit caput impioꝝ qñ fulminabitꝰ. Vel: In capite impioꝝ. generaliter ꝑ finalem ſententiā cū dicetꝰ eis: Ite maledicti i ignē eternū ⁊c. Matth. xxv. b In nouiſſimo dieꝝ intelligetꝭ ea. ꝑ hoc ſatis innuitꝰ ꝙ Hieremias loquitꝰ de futuris in nouiſſimo tpis. Et qr tunc oēs cōuertentꝰ ad vnum deū: vt predictū eſt. iđ ſubditꝰ: Ca. XXX

Moraliter. r Hoc verbū qđ factum eſt ad Hieremiam ⁊c. Illud capitulū ⁊ etiā immediate ſequēs exponūt ad litterā iudei ⁊ etiā aliqui doctores catholici de liberatione iudeoꝝ a captiuitate babylonica quantū ad bonos ⁊ flagellatiōe eoꝝ quantū ad rebelles ⁊ malos. ego vero capitulū vtrūq litteraliter expoſui de liberatione mūdi facta ꝑ chriſtū: oſtēdendo ꝓut potui ꝙ non poſſūt aliter ↄuenientꝰ ad lrām exponi. ꝓpter qđ hec expoſitio ſpūalis eſt reſpectu aliarū: nec occurrit mihi alia conuenientior hic ponenda.

In ca. xxx. vbi dicitur in poſtilla: Et applicabo eū ⁊ accedet ad me.

Additio. Hoc qđ dr hic: Applicabo eum ⁊ accedet ad me: ꝓprie intelligitꝰ de xpo hoie q ad deū hꝫ duplicē applicationē ſeu acceſſum: vnū. ſ. ꝑ grām: ⁊ aliū ꝑ vnionē ꝑſonalē: ⁊ qr nullus aliꝰ hꝫ ſilem acceſſum duplicē. iđ ſubdit: Quis eni iſte eſt q applicet cor ſuū vt appropinquet mihi. q. d. nullus ſcꝫ q habeat duplicē acceſſū ſeu adherentiā ad deū mō ꝑdicto. Qđ aūt dr in poſtilla ꝙ volūtas xpi hoīs in oibꝰ ↄformis eſt volūtati diuine: verū eſt: ſed etiā hoc poſſet verificari de volūtate beatoꝝ: ⁊ iđ reſpectu huiꝰ nō ꝓprie diceretꝰ. Quis eni iſte ē. vñ ꝑdicta expoſitio videtꝰ magis ꝓpria. Ca. XXXI

c In tpe illo dicit dñs: Ero deꝰ vniuerſis cognatiōibꝰ iſrl. qđ eſt verū: ſiue accipiatꝰ iſrl ſm carnē: qr tūc oēs iudei ↄuertentꝰ ad xpm: vt dictū eſt: ſiue accipiatꝰ ſm ſpm. ſ. ꝓ oibꝰ fidelibꝰ q noie iſrl noiantꝰ Eſa. liiij. d Hec dicit dñs. Hic incipit capitulū in hebreo ꝑ ſpaciū vacuū intꝰ lrām iſtā ⁊ precedentē immediate q ↄiūgitꝰ lrē ꝑcedentꝭ ca. ⁊ ꝓpter hoc ſic
camoo

19.c a Longe do. ap. Quia offenderat dñm iſrl' dicẽs: Non ha
21.d bemꝰ regẽ niſi ceſarẽ. ⁊ venite interficiamꝰ eũ: ⁊ nr̃a erit here
ditas: ⁊ longe receſſerat a deo. Jõ poſt multuꝫ tp̃is apparuit
ei: nõ tp̃e ʒorobabel ⁊ eſdre cũ rurſũ capti ſẽ: ſꝫ ĩ charitate ꝑpe
tua dilexit eũ ⁊ attraxit eũ miſerãs. clemẽtia enĩ ñ merito ſal/
uatꝰ eſt. b Plantabũt plantãtes.
Qui poſt captiuitateꝫ iſrl' ab alienis
28.c poſſeſſi ſunt. qbꝰ dr̃: Plantate plãta/
ria ⁊ vindemiate. c Reliq̃s iſrl'.
a.1.c Que ſm electioneꝫ ſaluant. vñ: Niſi
dñs ſabaoth reliq̃ſſet nobis ſemẽ ⁊c̃.
d Ecce ego adhuc. Per ap̃los ⁊ a/
poſtolicos viros: q̃ ſunt cuſtodes cla/
mantes in mõte ſamarie: qbꝰ p̃cipit:
Perſonate: canite ⁊c̃. e Claudꝰ.
18.d Qualibꝰ ꝑ heliã dr̃: Uſqꝫquo claudi
9.a catis vtroqꝫ pede? Sed in xp̃o poſtea
cucurrerũt: Et q̃ ambulabat ĩ tenebr̃
vidit lucẽ magnã. f In fletu veni/
ent ⁊c̃. Judei h̃ putãt eſſe cõpletũ qñ
ſub Eſdra poſt diẽ paſce egreſſi ſũt de
babylone vt reuerterẽtur in hierl'm.
Sed ibi typus fuit nõ veritas. neqꝫ eſt
in illo tp̃e vniuerſa hec fuiſſe cõpleta
pñt ꝓbare. ☞ Reducã

dominꝰ. Inuenit gratiã in deſer a
gentium in quaꝝ turba ſaluatur eccleſia.
a romano vel furoris domini.
to pp̃lus qui remanſerat gladio:
a q̃diu ſperauit: quã ꝓpheraꝝ chorꝰ ꝓmiſit.
a Uadet ad requiẽ ſuã iſrael. Lon/ b c
ge dominus apparuit mihi. Et ĩ d
charitate ꝑpetua dilexi te: iõ at/ e
a hoc ꝓprie in eccleſia: delyrant enim qui aureã atqꝫ gemmatã ſuſpicantur hieruſalẽ: auariciã ſuã in myſterio vrbis domini conſecrantes.
traxi te miſerãs. Rurſumqꝫ edifi/ f
cabo te: ⁊ edificaberis virgo iſrl': g
a vt canas deo in eccleſijs: oĩ carne maloꝝ operum conſumpta.
Adhuc ornaberis tympãis tuis h
cum gentium turbis.
⁊ egredieris in choro ludentiuꝫ. i
a non in vallibꝰ ⁊ humilibus locis.
Adhuc plãtabis vineas ĩ mõnti k
b bꝰ ſamarie. Plãtabũt plãtãtes: ⁊
donec veniat chriſtus non vinde l
domini.
miabunt: quia erit dies in qua m
a apoſtoli ⁊ ap̃lici viri. cuſtodie.
clamabunt cuſtodes in monte n
a vbertatẽ. b q̃ iacet̃ humilia relinq̃re: figurales hoſtias ſpernite ſacrificiũ ſpiritꝰ contri.
ephraim. Surgite ⁊ aſcẽdamus o
a eccleſiam: in qua ſpeculatio dei: cũ autẽ in eaꝫ aſcenderimus aſcendemus ad dominum.
in ſion ad dominũ deum noſtrũ. p
Quia hec dicit dñs: Exultate in q
a qui eſtis iacob. b ad caput gentiũ cũcta referentes: q̃ cauda verſa eſt in caput.
leticia iacob: et hinnite cõtra ca/
put gẽtiũ: ꝑſonate ⁊ canite ⁊ dici
hoc. ſ. ſcilicet.
c te. †Salua dñe pp̃lm tuũ reliq̃s s
nõ totũ. b de incredulitate ⁊ frigore domini ce charitatis.
d iſrl'. Ecce ego adducaꝫ eos de ter t
a quaſi ventꝰ duriſſimꝰ noĩe dexter.
ra aq̃lõis ⁊ ꝯgregabo eos ab ex/
a Ceci vident: claudi ambulant ⁊c̃.
tremis t̃re: inter q̃s erunt cecus v
a prius infidelitate illuminatꝰ ẽ poſtea xp̃i fide.
eccleſia. deo filios.
e ⁊ claudus ⁊ ꝑgnãs et pariens ſi/
ſ. ad fidem.
mul: cetꝰ magnꝰ reuertentiũ huc.
pre gaudio.
f In fletu veniẽt: ⁊ in miſericordia x y

Nico. de lyra

eam ordinaui. In h̃ aũt capitulo agit̃
de ꝑtinentibꝰ ad aduentũ chriſti: ⁊ di
uiditur in tres partes: q̃ primo agit̃
de ꝑtinentibꝰ ad chriſti predicationẽ.
ſecũdo de ꝑtinentibꝰ ad eius incarna
tionẽ. ibi: Hec dicit dñs. tertio de ꝑti/
nentibus ad legis euãgelice lationẽ.
ibi: Ecce dies venient. Prima adhuc
in duas: q̃ primo ponit̃ figura: ⁊ ſecũ
do res figurata. ibi: Longe. Circa pri
mũ ſciendũ ꝙ ſaluatio populi iſrl' de
egypto fuit figura ſaluatiõis fiende ꝑ
chriſtũ qui deduxit fideles ad terram
viuentiũ ꝑ penitẽtie deſertũ: ſicut Moy
ſes filios iſrael trãſeundo ꝑ deſertum
materiale ad poſſeſſionẽ terre ꝓmiſſe.
⁊ quantum ad hoc dr̃: a Inuenit
gratiã in deſerto populꝰ q̃ remãſerat
gladio. om̃es enĩ q̃ exierũt de egypto
numerati a. xx. annis ⁊ ſupra mortui
fuerũt ĩ deſerto: vt habet̃ Num. xiiij.
Et ꝓ magna parte mortui fuerũt gla/
dio. vt ptꝫ in libris Exo. ⁊ Nume. er/
go populus q̃ inuenit gratiã fuerunt
eorũ filij q̃ ingreſſi fuerũt terrã ꝓmiſ/
ſionis. ideo ſubdit̃: b Uadet ad
requiẽ ſuaꝫ iſrael. ⁊ dicit Hieremias:
vadet de futuro: ad deſignãdũ ꝙ ille
ingreſſus terre ꝓmiſſiõis q̃ p̃terierat:
erat figura ingreſſus ĩ requiẽ celeſtẽ:
qui erat futurꝰ: ſm ꝙ diffuſe declarat
ap̃ls ad Hebre. iij. ⁊. iiij. c Longe
dñs apparuit mihi. Hic ꝯñter decla/
ratur res figurata. ſ. ſalus ꝑ chriſtum
ꝓ tunc fienda q̃ facta eſt ꝑ eccl'ie edifi
cationeꝫ: ⁊ q̃ illud tempꝰ adhuc erat
longinquũ. iõ dicit Hieremias: Lon/
ge dñs apparuit mihi: ⁊ ſubdit in ꝑſo
na dei rñdentis ꝑ modũ dialogi.
d In charitate ꝑpetua dilexi te. licꝫ
ab eterno dilexerit om̃es electos eos
predeſtinãdo: tñ ſpeciali modo dilexit electos de populo iſra
el: inquantũ erat de eo carneꝫ aſſumpturus: ꝓpter quod iſti
populo ſpecialia cõtulit dona. ideo ſubditur: e Ideo at/
traxi te beneficijs ſpecialibꝰ in datione legis ⁊ cõſimilibꝰ. ꝓ/
pter quod dicit̃ Pſ. cxlvij. Non fecit taliter omi nationi: et
iudicia ſua nõ manifeſtauit eis. Ueruntamen q̃ illis bñficijs
abuſus fuit: ⁊ ſic ab honore cecidit. ideo ſubditur: f Rur
ſumqꝫ edificabo te. qđ exponẽs Ra. Sa. dicit: ꝙ edificatiões
ciuitatis hierl'm: ⁊ templi ꝑ Salomonẽ ʒorobabel ⁊ neemiã.
ideo corruerũt: q̃ fuerũt facte ꝑ hoĩem: ſed iſta de qua loquit̃
hic

hic Hieremias fiet ꝑ manũ diuinã. ideo ſtabit in eternũ: et in
hoc dicit verũ: ſed quod ſubdit eſt falſum. ſ. ꝙ in aduẽtu meſ/
ſie quẽ iudei expectant deꝰ edificabit hieruſalẽ nouã: quaſi in/
cõparabiliter nobiliorẽ q̃ fuerit precedens in qua meſſias tẽ/
poraliter regnabit: ⁊ om̃es gentes erunt ſubdite dominio iu/
deorũ: ſed quod de falſo dicit implen/
dũ iã eſt impletũ: q̃ xp̃s verꝰ deꝰ edi/
ficauit eccl'iaꝫ q̃ hierl'm dr̃ Eſa. ij. ⁊ ad
Heb. xij. ⁊ Apoc. xxj. Uidi ciuitatem
ſctãm hierl'm ⁊c̃. in q̃ regnat xp̃s: cuiꝰ
regnũ ſtabit ĩ eternũ. g Et edifi.
vir. iſrl'. i. plebs fideliuꝫ q̃ iſrl' noĩat̃:
Eſa. xliiij. Et noĩe iſrl' ꝓnoĩabit̃. ſic ẽ
in hebreo: ſꝫ trãſlatio nr̃a hꝫ aſſimila/
bit̃. h Adhuc or. tym. tuis. q̃ ad
lr̃aꝫ ĩ eccl'ia ꝯueniũt fideles ad ſonitũ
cãpanaꝝ ad deũ laudãdũ. iõ ſubdit̃:
i Et egre in cho. ludẽ. nõ diſſolute ſꝫ
deuote. ſicut cũ vnꝰ chorus cantat ala
criter cõtra aliũ. k Adhuc plãta
bis vineas in mon. ſamarie. qđ nõ po
teſt intelligi de redeuntibꝰ a babylo/
nica captiuitate: q̃ nunq̃ recuperaue
runt terrã illã: ſed illã occupabãt gen
tes aliunde adducte: que dicebãt ſa/
maritani: ⁊ ideo intelligitur de ſama/
ritanis credentibus ad predicationẽ
chriſti. vt habetur Joh. iiij. Et ad pre/
dicationẽ apoſtolorũ: vt habet̃ Act'.
viij. Fideles autem nomine vinearuꝫ
deſignantur: vt patet in pluribus lo/
cis ſacre ſcripture: ⁊ licet tota eccleſia
dicatur vna vinea propter fidei vnita
tem: dicitur tamẽ etiã aliquando plu/
res propter gentium ⁊ locorum et per
ſonarum diuerſitateꝫ. l Et donec
tempus veniat nõ vindemiabũt. vin/
demiare eſt fructũ vinee colligere. fru
ctus autem vltimus huius vinee eſt
beatitudo ꝑfecta: que non habetur in
preſenti vita ſed futura. m Quia
erit dies in qua clamabunt cuſtodes.
id eſt predicatores. n In monte
ephraim. i. in eccleſia. ephraim enĩ cre
ſcens vel frugifer interpretatur: ⁊ etiã
ad litteram in partibus illis predica/
uit chriſtus: ⁊ etiam apoſtoli.
o Surgite aſcendamus. proficiẽdo
de bono in melius. p In ſion. id
eſt in eccleſiam militantem ⁊ triũphan
tem que ſion nominatur: Eſa. ij. et ad
Hebre. xij. q Exultate in leticia ia
cob. id eſt populi chriſtiani ſic nomi/
nati: quia chriſtus ⁊ apoſtoli et quaſi
omnes fideles primi deſcenderunt de
iacob. r Et hinnite contra caput
gentium. id contra diabolum qui te/
nebat gentes ſibi ſubditas per idola/
triam quam apoſtoli ꝓ magna parte
deſtruxerunt per ſuam predicationẽ:
veruntamẽ quia non omẽs adhuc cre
dunt chriſto. ideo ſubditur:
s Salua domine populũ tuum reli
quias iſrael. ⁊ dicuntur hic reliquie iſ
rael omnes credituri generaliter: ⁊ iu
dei circa finem mundi cõuertendi ſpe/
cialiter. ⁊ ſequitur reſponſio dei:
t Ecce ego adducam eos de ter. ⁊c̃.
quia de omnibus mundi partibus aliqui adducti ſunt ad fi/
dem chriſti: et plenius adducẽtur circa finem mũdi.
v Inter quos erunt cecus ⁊ claudus ⁊c̃. id eſt habentes im
pedimenta veniendi ad fidem chriſti que tollentur. poteſt etiã
dici ad litteram ꝙ multi per chriſtum et apoſtolos et eorũ ſuc/
ceſſores fuerunt illuminati corpore et mente: et erecti et ſanati
ab infirmitatibus conſimilibus: non ſolum corporalibus ſed
etiam ſpiritualibus. x In fletu venient. ſcilicet vere con/
tritionis. y Et in miſericordia reducam eos. que non ne/
gatur vere contritis.

B
† 28. q. 1. c. iudeorũ. in glo.

a Reducam ꝛc. Lxx. in ſolẽnitate paſce.i.in ferijs dñice paſſionis cũ chriſtus crucifixus omnia traxit ad ſe. b Et ephraim ꝛc. Ephraim qui ẽ typus gentilis ppl'i.fuit enĩ poſterior fili⁹ ioſeph:

Geñ. 48.b ꝛ ſurripuit manaſſe ꝓmogenita q̃ natura primus erat:ſed in myſterio cruc' tranſuerſis manib⁹:q̃ ſtabat ad ſiniſtraȝ iacob:dextre ſuſcipit benedictiõeȝ:ꝛ qui ad dextram ſiniſtra benedictus:ĩ ſecũdũ gra/

Ibi.27.d dũ eſt redact⁹. Et quõ Iacob eſau:ſic ephraim manaſſe rapuit ꝓmogenita. Et oĩs ppl's decẽ tribuuȝ vocat⁹ eſt ephraim: q2 hieroboã fili⁹ nabath ex hac tribu in ſamaria prim⁹ regnũ obtinuit ꝛc. c De manu po.ꝛc. Aduerſarie partes que natura fortior aut fide fortiores. Si tñ liberanẽ ab eo q̃ alligat fortẽ ꝛ domũ eius diripit. d Aniam ſacerdotum. Qui hñt ſciam dei:de q̃ꝝ ore interrogãt legẽ: q̃ credunt in euȝ q̃ eſt ſacerdos in eternũ. e Pinguedine. Dñs in valle geſſemani.i.pinguedis cõprehenſus eſt. f Vox i excelſo. Quidã iudeoꝝ hũc locũ ſic exponũt: ꝙ capta hierl'm ſub Veſpaſiano ꝑ hanc viã infinita captiuorũ milia directa ſunt. Alij vero ꝙ ſub Adriano vrbe euerſa: ĩnumerabil' ppl's cuiuſcꝫ etatis vel ſexus in mercato terebinthi venũdatus ſit:ꝛ idcirco iudeis eſſe execrabile mercatũ celeberrimũ viſere.

Lxx. Vox in rama audita eſt lamentatiõis ꝛ fletus ꝛ luct⁹:rachel plorãs filios ſuos:ꝛ noluit cõqeſcere q2 nõ ſunt. Mattheus aũt nõ iuxta hebraicũ nec iuxta.lxx. ꝓtulit teſti/

Mat.2.c moniũ: Vox ĩ rama audita ẽ:plorat⁹ ꝛ vlulat⁹ multus:rachel plorans filios ſuos ꝛ noluit conſolari q2 nõ ſunt. Unde perſpicuuȝ eſt euãgeliſtas ꝛ apl'os nõ ex hebraica interꝑtatiõeȝ alicuius ſecutos: ſed tanꝗ̃ hebreos quod legebãt hebraice ſuis ſermonibus expreſſiſſe. g Rachel

Geñ. 35.c plorans. Rachel mater ioſeph cũ veniret bethleem ſubito part⁹ dolore correpta:pepit filiũ quẽ obſtetrix q2 moriebaẽ vocauit bennoni:pater aũt vocabuluȝ mutãs beniamin.i. filium dextre appellauit.

Querĩt ergo quõ Matthe⁹ teſtimoniũ ꝓphete ad ĩterfectionẽ paruuloꝝ trãſtulit:cũ ꝑſpicue de decẽ tribub⁹ ſcriptũ ſit:quaꝝ ꝓnceps ephraim:et ephrata nõ in tribu ephraim ſed in tribu iuda ſit. Ipa eſt enĩ bethleẽ ꝛ ꝯueniũt noĩa. bethleẽ nãqꝫ dom⁹ panis:ephrata ꝟo vbertas. Sȝ q2 rachel ĩ ephrata.i.ĩ bethleẽ ẽ ꝯdita.ſic ſcꝑtura ſcã ꝛ titul⁹ ſepulchri ei⁹ teſtaẽ:flere eã pueros iuxꝫ ſe ĩterfectoſ.

Et reuer.

a non in ꝑfidia iudeoꝝ.

a reducã eos. Et addũcã eos ꝑ tor a

a apl'os et apoſtolicos viros aqua viua plenos quos implet flumen dei repletum aquis ꝛ gratia. b fidei vel xpi in q̃ q̃ ambulauerit nõ impinget.

rentẽs aquarũ in viã recta:et nõ b impingent in ea:quia factus ſuȝ c

a quia ceci eſſe deſierunt: quibus dictum eſt:ſi ceci eſtis non haberis peccatum. vbi abundauit peccatum ſuperabundauit gratia.

b iſraeli pater:ꝛ ephraim primoge d

a perſpicue vocatio gentium demonſtratur.

nit⁹ meus eſt. Audite verbũ dñi e gentes:ꝛ annũciate ĩ inſulis que

a non potentia hoſtiũ:ſed domini voluntate. .ſ.hoc.

procul ſunt et dicite: Qui diſpẽr ſit iſrael cõgregabit eũ:ꝛ cuſtodi f

a qui ponit aĩam ſuã pro ouibus ſuis.

et eũ ſicut pãſtor gregẽ ſuum. Re g

a precio ſanguinis ſui.

dimẽt enĩ domin⁹ iacob: et libe/ h

c rabit eum de manu potẽtioris ꝛ i

liberati. liberatorẽ ſuũ. eccleſia.

veniẽt ꝛ laudabũt in mõte ſion:

a rerũ oĩm abundantiã que nõ frugib⁹ ꝛ cibis carnalibus ſed in virtutũ varietate ſentitur.

et cõfluẽnt ad bona domini ſuꝑ k

a de q̃ cõficiẽ panis dei:ꝛ ſanguis ei⁹. b vnxit te d.d.t.o.l. ꝑ cõ.t. c ſimpliciũ in eccl'ia.

frũmẽto: vino et õleo ꝛ fetũ peco l

a que cornibus aduerſarios ventilãt. b quoniam nõ corꝑis ſunt he benedictiones.

rũ ꝛ armentõrũ: eritqꝫ ãnima eo/ m

paradiſus domini in delitijs.

rũ quaſi hortus irriguus:ꝛ vltra n

a habentes ſaturitatẽ omniũ reꝝ. b Deſpondi eni vos vni viro vir.c.exhi.chriſto.

nõn eſurient. Tunc letabiẽ virgõ o

a qualibus dicit idẽ Iohãnes. Scribo vobis patres quoniã cognouiſtis eũ qui ab initio eſt.

in choro: iuuẽnes et ſenes ſimul. p

a vt quos crux terruit:letificet reſurrectio.

Et conuẽrtam luctuȝ eoꝝ in gau q

a Beati q̃ lugent: quoniã ipſi conſolabuntur.

dium et cõſolãbor eos et letifica

a vt fide feruẽtes:tanꝗ̃ muſto pleni loquẽtur.

bo a dolore ſuo. Et inẽbriabo a/ r

a inebriatis ſacerdotib⁹ doctrina domini:ꝛ dicentib⁹: Calix tuus inebrians ꝗ̃ preclarus eſt.

d e nimã ſacerdotũ pinguẽdie: et po s

a hic ex parte in futuro ex toto explebuntur.

pul⁹ meus bonis ãdimplebitur

f ait dñs. Hec dicit dñs. Vox i ex/ t v

celſo audita ẽ lamẽtatõis fletus

g ꝛ luct⁹: rachel plorãtl filios ſuos x

a Et adducam eos ꝑ torrẽtes aquaꝝ.i.ꝑ ſacramẽta eccl'ie in q̃b⁹ danẽ aque grẽ: Ioh.iiij. Qui biberit ex aqua quã ego dabo ei nõ ſitiet in eternũ ꝛc. b In via recta.i.in fide catholica. c Quia fact⁹ ſum iſrael pater.i.ppl'o catholico generaliẽ:ꝛ ꝯuerſus a iudaiſmo ſpecialiẽ. d Et ephraim ꝓmogenit⁹ me⁹ eſt.q2 ꝓmi vocati ad fidẽ catholicã:vt andreas: petrus ꝛ philippus ꝛ nathanael:vt habeẽ Ioh.j. fuerũt de regno decem tribuũ:qꝺ nomĩe ephraim frequẽter in ſcriptura noĩaẽ:eo ꝙ prim⁹ rex.ſ.hieroboam fuit de tribu ephraim.iij.Reg'.xj. Et q2 poſt iudeos primo credentes ꝗ̃uis pauci fuerint cõparatiue vocati ſunt gentiles.ideo ſubdiẽ: e Audite ꝛc. Qui diſꝑſit iſrael.i.diſpergi ꝑmiſit ꝑ varias ſectas ꝛ erros. f Cõgregabit eũ.in vnitate fidei catholice:ꝛ nomĩe iſrael intelligitur quecũqꝫ gens ad fidẽ predeſtinata:vt dictũ ẽ ſupra. g Redimet enĩ dñs iacob.ſanguine ꝓprio. h Et liberabit eũ de manu potẽtioris.i. demonis.de q̃ ſcribiẽ Iob.xlj. Nõ eſt ſuꝑ terram ꝑtãs que cõpareẽ ei. i Et veniẽt ꝛ laudabũt in monte ſion.i.in eccl'ia militante et triũphante ſic noĩata:vt dictũ eſt ſupra. k Suꝑ frumento vino ꝛ oleo.ꝑ que parabolice intelliguntẽ bona ſpiritualia que nõ capiunẽ ab hoĩb⁹ niſi ſub ſĩlitudine corporaliũ.ꝓpter qꝺ ſcriptura veteris ac noui teſtamẽti frequẽter parabolice loquiẽ:ꝛ ẽ ibi ſenſus litteralis:nõ ille q̃ ꝑ voces ĩmediate ſignificatur:ſed q̃ ꝑ res ſignificatas intelligiẽ.ſicut cũ dr̃ Iudic'.ix. Ierunt ligna ad rhãnũ ꝛc. Senſus litteralis nõ eſt de arborib⁹ ſȝ de abimelech ꝛ ſichimitis hoĩbus:ꝛ ſic in ꝓpoſito ꝑ frumentũ ꝛ vinũ intelligitur eukariſtie ſacramẽtum qꝺ ſub ſpecie panis ꝛ vini cõficitur:ꝛ ꝑ oleũ gratia que in hoc ſacramẽto ꝛ alijs cõfertur. l Et fetu pecorũ et armentoꝝ.i.multiplicatiõe fideliũ:ſm̃ ꝙ dicitur Pſal.xciiij. Et nos ppl's paſcue ei⁹ ꝛ oues man⁹ ei⁹:ꝛ dicunẽ hic pecora minores:ꝛ armẽta maiores. m Eritqꝫ aĩa eoꝝ q̃ſi hort⁹ irriguus.ex ſacramẽtis noue legis ex q̃b⁹ aque grẽ effluunt in aĩam. n Et vltra nõ eſuriẽt. iſtud ꝓprie refertur ad ſtatũ eccl'ie triũphantis:vbi appetit⁹ totaliter ſatiaẽ. o Tunc letabiẽ virgo.i.virgines. p In choro.ſ.angeloꝝ:ad quoꝝ ſocietates homines aſſumunẽ. q Et cõuertã luctum eoꝝ in gaudiũ ꝑfectũ ꝛ eternũ. r Et inebriabo.i.implebo. s Aniam ſacerdotũ pinguedine.i.glorie plenitudine:q2 nõ gloriantẽ tm̃ de gloria propria:ſed etiã illorum qui ſaluati ſunt eorũ doctrina.propter quod vltra cõmunes ſanctos dicuntur habere aureolam. t Hec dicit dominus. Hic cõſequẽter ponũtur aliqua ad incarnationẽ chriſti ꝑtinentia:et primo ponitur illud quod reſpicit eius ortum.ſecundo conceptuȝ.ibi: Statue tibi.tertio paſſionis effectum.ibi: In dieb⁹ illis. Prima in duas.in partem principalem ꝛ incidẽtalem.ibi: Et eſt ſpes. Circa primum ſciendum ꝙ audita chriſti natiuitate herodes voluit eum interficere:vt habetur Matth.ij.ꝛ quia non cognoſcebat euȝ determinate:interfecit omnes pueros a bimatu et infra qui erant in bethleeȝ ꝛ finibus eius:vt dicitur ibidem:ꝛ tũc impleta fuit hec ſcriptura ſm̃ ꝙ expreſſe dicit ſanctus Mattheus ſpiritu ſancto illuminatus. propter quod catholici eam aliter exponẽtes nimis iudaiçant extorte exponentes:quas expoſitiones propter prolixitatẽ ꝛ inutilitatem omitto. Eſt igitur ſenſus: v Vox ĩ excelſo audita eſt. In hebreo habetur: Vox in rama audita eſt:ſicut allegat Matth.ſed ſciendum ꝙ rama eſt nomen equiuocum: q2 vno modo eſt proprium nomen loci qui eſt iuxta gabaa:ꝛ eſt alio modo nomen appellatiuum: et ſic ſignificat excelſum.non poteſt autem hic accipi prout eſt nomen propriuȝ loci:quia rama non eſt prope bethleem ſed bene diſtans:ꝛ per hieruſaleȝ intermediam:ꝛ ideo Hiero.tranſtulit nomen appellatiuum dicẽs: In excelſo:ad deſignandum magnitudinem clamoris mulierum quarum filij interficiebantur. x Rachel plorantis filios ſuos. Rachel enim ſepulta fuit iuxta bethleem: vt habetur Geneſis.xxxv.et ideo dicebatur mater ciuitatis Bethleem et totius territorij:ſicut apud nos ſancti quoruȝ corpora requieſcunt in eccleſijs dicunẽ patroni non ſolum illarum eccleſiarum

a Et reuertent̄ ⁊c̄. Nelíꝰ hoc de paruulis intelligi/
mus ꝙ mercedē habeāt effuſo ſanguine ꝓ xp̄o: et pro
terra herodis inimici teneāt regna celi: ⁊ reuertent̄ in
ſedē priſtinā ꝑ corpe hūilitatis recipiētes glorioſuꝫ.
Hec eſt ſpes nouiſſima: q̄n fulgebūt iuſti ſicut ſol: ⁊ in/
fantes reſurgēt in virū perfe/
ctū. b Eruditꝰ ſum. Qua/
ſi correctio ꝓficit in ſaluteꝫ: et
que ad p̄ñs videt̄ eſſe triſticie:
poſt reddit fructum pacis.
c Percuſſi femur. Quid in
femore niſi voluptas carnis
accipit̄? Et q̇d eſt ꝙ ait. poſt/
ꝙ̄ oſtendiſti mihi percuſſi fe/
mur meū: niſi q᷑ ſupna ſpūali
ter vidit: om̄e qđ inferiꝰ in ſe
carnaliter viuebat extinxit:
vt q̄ꝫto ſūma paſcerent: tanto
ima nō placerēt? Nā quanto
incipit quiſq꜄ ſuperiꝰ viuere:
tanto inchoat inferiꝰ interire.

Gal.2.d vñ: Viuo aūt iā nō ego: viuit
vero in me xp̄s. d Q̄m ſu
ſtinui ꝑ ignorantiā etatis di/
cit peccaſſe: vt faciliꝰ veniā cō
Ps.24. ſequat̄. vñ: Delicta iuuētutis
mee ⁊ ignorātias meas ne me
idem. mineris. Et in ſequētibꝰ. Deꝰ
paruulū eū vocauit ⁊ delitijs
affluentem: ꝓpter diuitiaꝝ. ſ.
magnitudinē ⁊ terre fertilita/
tem. e Et filiꝰ ho. ⁊c̄. Pe
nitentiā agēte ephraim ⁊ dicē
te: Erudiſti me dñe et eruditꝰ
ſum ⁊c̄. Rñdit dñs: ⁊ plene cō
uerſum tali ſuſtētat oraculo:
filius honorabilis ⁊c̄.
Ps.77. f Puer delicatꝰ. De q̇: Filij
effraim intendētes ⁊ mittētes
arcū cōuerſi ſunt in die belli.
delitias autē accipiamꝰ. iuxta
Ps.36. illud: Delectare in dño et da/
bit tibi pe. cor. i. ꝓ quo in gre
co: ⁊ in hebreo hr̄: Delitijs af
flue. g Idcirco. Quia ſi
auido aīo ſuſcepit v̄ba mea
⁊ ſeruauit: ſꝫ tamē miſerebor
eiꝰ: q᷑ ⁊ hoīm iuſticia indiget
miſcdia. h Statue tibi ⁊c̄.
Prouocat ad ſatiſfactionem
vt ꝯſideret in quātis deliq̇t: ⁊
agens penitentiā ad priſtinā
gratiaꝫ reuertatur. ſm illud:
Apo.2.b Memento vnde excideris et
age penitētiā: ⁊ p̄ma opa fac.
Apo. Tropologice autem quēꝗ
āmonet vt ꝓuida diſcretione
circūſpiciat: ⁊ q̄ſi de arce ꝯtē/
plationis priuſꝙ̄ culpa veni/
at dep̄hendat. Grego. Sta
tue. ſpeculā ſibi ſtatuere ē ven
tura vitioꝝ certamina ex alta
ꝯſideratione p̄noſcere. Sibi/
ꝗ electi mens amaritudines
ponit: q̄n etiā in virtutū pace ꝯſtituta: dū mala inſidi
antia ꝯſpicit ſecura q̇eſcere nō ꝯſentit: Primo aūt ne
mala q̄libet agat. Scđo vero ꝯſiderat ne bona incau/
te faciat: ⁊ poſtꝙ̄ praua ſubegerit: ip̄a etiam recta ſibi
ſubijcere ꝯtēdit: ne ſi mētis dñium tranſeat in elatio/
nis culpā vertat̄. Ex bonis enī in curie vitio mala na
ſcunt̄: ex doctrina arrogātia: ex iuſticia crudelitas: ex
pietate remiſſio: ex zelo ira: ex manſuetudine torpor: et
huiuſmodi. Dirige inq̇t cor tuū in viā rectā. Via re/
cta eſt ſententia mādatoꝝ dei: in q̄ ambulādus eſt ne/
ꝗ ad dexterā: neꝗ ad ſiniſtrā declinādū. i Diri/
ge cor tu. ⁊c̄. Dirigit cor ſuū in viā rectā in qua ambu
lauit: qui mentē ſuam in celeſtis viā iuſticie: qua ī ba/
ptiſmo ambulaturū ſe ꝓmiſit: ⁊ ſm doctrinā ſcriptu/
Grarum

⁊ nolentis cōſolari ſup eis q᷑ nō a b
a ſ o rachel.
ſūt. Hec dicit dñs: Quieſcat vox c
tua a ploratu: ⁊ oculi tui a lachry
a ſ reſpexit dñs priora opa tua.
mis: q᷑ eſt merces opi tuo ait do
a ſ in aduētu xp̄i. b ſ filij de toto orbe ſaluati.
ſ diaboli.
a minꝰ. Et reuertent̄ đ terra inimi/ d
a ſ ne in preſenti dolore torquearis.
ci: et eſt ſpes nouiſſimis tuis ait e f
a ſ q̄s habuerūt prēs coꝝ abraaꝫ: iſaac: ⁊ iacob.
dñs ⁊ reuertent̄ filij tui ad termi g h
a ſ decem tribus quibus primus imperauit hie/
roboam qui fecit vitulos aureos.
nos ſuos. Audiēs audiui ephraī i
trāſmigrātē. Caſtigaſti me dñe ⁊ k
a ſ hoc eſt multo labore et verberibus eruditꝰ ad
penitentiam profecit.
b eruditꝰ ſū q̄ſi iuuēculꝰ indomitꝰ. l
a ſ ip̄aꝫ quā agimꝰ pniāꝫ ſoliꝰ dei iplemꝰ auxilio.
Cōuerte me et cōuertar: quia tu m
a ſ non ante: non per me.
dñs deus meus. Poſtꝙ̄ enī con n
uertiſti me egi penitentiam: et o p
a ſ ſententiam vel tui noticiam. b ſ ſignum
dolentis et plangentis errorem priſtinum.
c poſtꝙ̄ oſtendiſti mihi ꝑcuſſi fe/ q
a ſ memoria peccatorum.
mur meū. Cōfuſus ſuꝫ ⁊ erubui: r
d q̄m ſuſtinui opprobriū adoleſcē/
a ſ qui contra nature ordinem domini dignatiōe
primogeniti ſuſcepit honorem.
e tie mee. Si filius honorabilis mi s
a ſ merito. b ſ alij: q᷑ ver
ba mea in eo: non in ore ſed in corde.
f hi ephraim: ſi puer delicatꝰ: quia t v
ex quo locutus ſum de eo adhuc x
a ſ q᷑ v̄ba mea cordis affectu ſeruauit. b ſ ſilr̄ di
cit Oſee. Conturbata ſunt viſcera mea: non faciaꝫ
furorem ire mee.
g recordabor eius. Idcirco contur y
bata ſunt viſcera mea ſuper euꝫ:
a ſ Hiero. de verbis domini humano ſenſu argu
mentarij ſacrilegium eſt.
miſerans miſerebor eiꝰ ait dñs.
a ſ vnde prenuncietur tibi tanta felicitas.
b ſ ꝓ antiq̇s peccatis: vel ꝓ magnitudīe gaudij.
h Statue tibi ſpeculā: pone tibi a/ z a
i maritudīes. Dirige cor tuū ī viā b

ſiarum: ſed etiam ciuitatum ⁊ territorij adiacētis: ⁊ ſic dicit̄ plorare in
filiabꝰ ſuis. i. in matribꝰ pueroꝝ. ſicut ⁊ ſancti dicunt̄ cōpati afflictis
quoꝝ ſunt patroni. Iudei aūt aliq̇ dicūt ꝙ cū iudei ducerent̄ captiui
in babylonē ⁊ trāſirent iuxta ſepulchrū rachel: vox de ſepulchro mi/
raculo ꝓdiens fuit audita implorādo dei pietatē ꝓ illis q̇ captiui du
cebantur. Et hoc dictum poſui ſuper Geneſ.
xlviij. nō aſſerendo ſed tm̄ referēdo: q᷑ fictici/
um videt̄. tum q᷑ diſſonat a dicto euāgeliſte.
tum q᷑ nō eſt veriſimile q̇n intātū miraculū fu
iſſet exp̄ſſum. iiij. Reg. vel. ij. Paral. vel in fi
ne huiꝰ libri: in q̇bꝰ locis deſcribit̄ deductio
illoꝝ captiuoꝝ: q᷑ iudei fuerūt valde ſolliciti
ſcribere ea que erāt ad honorē ip̄oꝝ. a Et
nolētis ꝯſolari. ꝯſolatiōe hūana. b Quia
nō ſunt. ſ. ampliꝰ viuētes p̄nti vita. ꝓpter qđ
ſubdit̄: cōſolatio diuina. c Quieſcat vox
tua ⁊c̄. qui eſt merces operi tuo. i. filijs tuis q̇
dicunt̄ ⁊ ſunt opa parentū. ꝑ mortē enī illā re/
portauerūt martyrij premiuꝫ: q᷑ tn̄ morientes
q̄ntūcunꝗ iuſti deſcendebāt ad limbū infer/
ni. ideo ſubdit̄: d Et reuertent̄ de terra
inimici. iſta reuerſio fuit in xp̄i reſurrectione:
q᷑ tunc ſctōs de inferno eduxit: ⁊ in eiꝰ aſcen/
ſione q̄n eos ad celeſtia adduxit. e Et eſt
ſpes. Hic incipit verſus in hebreo: ⁊ eſt ps in/
cidentalis. occaſione enī ꝯſolatiōis rachel de
pueris occiſis q̇ dicebant̄ eiꝰ filij rōne ſepultu
re: vt dictū eſt. hic ꝯñter huiꝰ occaſione dat̄ ſi/
bi ꝯſolatio de filijs ſuis ſic dictis rōne genitu
re. Ephraim enim ꝑ quē intelligit̄ regnū decē
tribuum vt predictū eſt: deſcendit de rachel ꝑ
ioſeph filiū ſuū: ⁊ de ꝯuerſione illoꝝ ad deum
fit hic mentio. cū dicit̄: Et eſt ſpes. ſ. future be
atitudinis. f Nouiſſimis tuis. i. filijs tu/
is reſiduis. g Et reuertent̄ filij. ſ. tui.
h Ad terminos ſuos. i. ad eccl̄iaꝫ militantē
que eſt terminꝰ in p̄nti vita: ⁊ triūphantē que
eſt terminꝰ in futura: ⁊ hoc fuit impletum par
tim in ap̄lis alijſꝗ credentibꝰ ad p̄dicationē
chriſti ⁊ ap̄loꝝ q̇ fuerūt de regno decē tribuū:
⁊ ꝑfectius implebit̄ circa finē mūdi in conuer
ſiōe eoꝝ generali. i Audiēs audiui ephra
im trāſmigrantē. q. d. ex tūc diſpoſui eū reuo/
care ad fideꝫ cōpetenti tp̄e: ⁊ ſubdit̄ in ꝑſona
iam ꝯuerſoꝝ ⁊ in fine mūdi ꝯuertendorum.
k Caſtigaſti me. ꝑ flagellationem in captiui
tate. l Quaſi iuuēculus indomitꝰ. In he/
breo habet̄: Quaſi vitulus indomitꝰ: ⁊ nomi
nat̄ ſic ille ppl̄s: q᷑ adorabat vitulos aureos.
ſm illud Ps. cxiij. Similes illis fiant q̇ faci/
unt ea: ⁊ oēs q̇ ꝯfidunt in eis. q̄s ad hoc fecit
hieroboam. iij. Reg. xij. m Cōuerte me
dñe ⁊ cōuertar. nō enī pōt aliq̇s ad fidē chriſti
venire niſi gr̄a dei ip̄m ꝑueniente. ſm ꝙ dicit
Ioh. vj. Nemo pōt venire ad me niſi pater q̇
miſit me traxerit eū. ideo ſubdit̄: n Poſt/
ꝙ̄ enim cōuertiſti me. tua gratia ꝑueniendo.
o Egi penitentiam. ad te fructuoſe reuerten
do. p Et poſtꝙ̄ oſtendiſti mihi. illuminan
do tenebras erroris mei. q Percuſſi fe/
mur meum. paſſiones meas refrenando.
r Confuſus ſum. de hoc ꝙ tamdiu te prouo/
caui: ⁊ ſubditur miſericordia dei recipientis.
cum dicitur: s Si filius honorabilis mi/
hi ephraim: et ponit̄ hic ſi pro quia: quia quilibet reuertēs ad deum:
veraciter efficitur honorabis in conſpectu eius. t Si puer delica/
tus. In hebreo habetur: Solatioſus. i. materia ſolatij. ſm illud Lu/
ce. xv. Gaudiū eſt angelis in celis ſuper vno peccatore penitentiā agē
te. v Quia ex quo locutꝰ ſum de eo reuocando ad meritum.
x Adhuc recordabor eius. dando ſibi premiū. y Idcirco tur/
bata ſunt. i. pietate cōmota. Viſcera mea ſup eum. z Statue tibi.
Hic ꝯñter agitur de chriſti cōceptu: ⁊ diuidit̄ in duas partes: q᷑ p̄mo
deſcribit̄ hec cōceptio. ſcđo ſubdit̄ fidei dilatatio. ibi: Hec dicit. Cir/
ca primū premittit̄ diſpoſitio populi ad chriſtū q̇ eſt vera pniā. ſm ꝙ
Ioh. eius precurſor dicit Matth. iij. Penitētiā agite: appropinqua/
bit enim regnum celorum. ⁊ quantū ad hoc dicitur: Statue tibi ſpe/
culam. id eſt explorādo ꝓpriā ꝯſcientiā. a Pone tibi amaritudi/
nes. i. ꝯtritiōis dolorē. b Dirige cor tuū in viā rectā. ſ. iuſticie.
In qua

D

rarũ ꝑgere decernit: nec ꝑ
denia erroris: nec ꝑ lux⁹
ſeculi declinare ꝯſentit.
a Reuertere virgo ⁊c̃.
Licet hec q̃dã iuxta hiſto
riã ad reuerſionẽ iudeoꝝ
de babylonia in terrã ſu/
am referant: vt edificẽt ci
uitates dirutas: et ſedes
Ia.10.b antiquas. ſm illud. Rece
dite de medio babylonis
⁊ de terra chaldeoꝝ egre/
dimini ⁊c̃. Mihi tñ apti⁹
videt̃ ad noui teſtamenti
tp̃s cũcta referre in q̃ vir/
ginis part⁹ vniuerſo mun
do edidit ſaluatorẽ: vt vir
go iſrl' quã ſibi dñs deſpõ
dit ĩ iuſticia ⁊ iudicio ⁊ mi
ſericordia: poſt pollutiões
priſtinas reuertat̃ ad ciui
tates eccl'ie ⁊ deſinat va/
gari ꝑ lux⁹ ſecl'i. b Ad
huc di. Chriſtianis. ſ. tp̃i/
bus q̃bus captiuitatẽ po/
puli ſui dñs conuertit.
c Benedicat ti. Hec ſub
ꝫorobabel ex parte viden
tur eſſe cõpleta: plenitudo
aũt vaticinij ad xp̃m refer
tur: cũ p̃mo aduẽtu ſpũali
ter hec facta ſunt. In ſecũ
do vero vniuerſa cõplebũ
tur. Iuxta nos ſpũaliter.
iuxta iudeos ⁊ noſtros iu
daiçãtes carnaliter.
d Quia inebriaui. Mu/
tatio pſonaꝝ obſcuraꝫ fa/
cit intelligẽtiã ꝓphaꝝ: di/
xerat dñs: adhuc dicẽt ver/
bũ iſtud ĩ t̃. iu. ⁊c̃. q̃b⁹ vi/
uẽtib⁹ rñdit: q2 inebriaui
aĩam laſſaꝫ ⁊c̃. Quo dicẽ
te: rñdꝫ ppl's de captiuita
te reuerſus. Jõ expgefact⁹
ſum ⁊c̃. e Jõ q̃ſi ⁊c̃.
Pz.3. Vt imitarer dicentẽ: Ego
dormiui ⁊ ſomnũ cepi ⁊c̃.
Ideo quaſi ⁊c̃. Quia
ſcꝫ ꝑ gratiã chriſti: qui de
ſopore mortis reſurrexit ĩ
gloria. ꝓpheta de ſomno
tedij ⁊ triſticie diuĩa reue/
latione ſuſcitat⁹: ſomnum
quiet' ⁊ pac' dei ꝓmiſſio/
nib⁹ ꝯſolat⁹ inuẽit. vnde:
Pro.3.c Si dormieris nõ timebiſ.
q̃eſces ⁊ ſuauis erit ſom/
nus tu⁹. Iuxta lr̃aꝫ cui ſe/
cur⁹ dormit ⁊ vigilat: q̃e/
ſcit ⁊ ambulat: q̃ ſe innocẽ
tem ante deũ: ⁊ iuſte viue
re meminit. Sed ⁊ iuſtus
cũ in morte dormierit nõ
ſolũ potẽtias malignorũ
ſpirituũ nõ metuit: ſꝫ etiaꝫ
in pace quieſcit: ⁊ ſecurus
dormit: ⁊ diem reſurrecti/
onis expectat.
f Ecce dies. Omnes hu
iuſcemodi repromiſſiones
iuxta iudeos ⁊ noſtros iu
daiçantes in mille anno/
rum regno expectantur.
Nos autẽ in p̃mo aduen/
tu chriſti ſpũaliter ex pte
completa defendimus: q2
nunc in ſpeculo videm⁹ ⁊
neſcim⁹

a ſ q2 per eam redditurus.
a rectã in q̃ua ambulaſti. Reuer a b
a ſ quas captiua deſeruiſti.
tere vgo iſrl': reuertere ad ciui/ c
ſ quaſi: Reſpice quid dicturus ſum: ⁊ vnde
tibi erit tua beatitudo ſperanda: audiui inau
ditum: q2. c. d. n.
tates tuas iſtas. Vſqꝫ q̃uo de d
litijs diſſolueris filia vaga? e
a ſ nota quia natiuitas ſaluatoris ⁊ cõceptio
dei dicitur creatio.
Q̃uia creauit dñs nouuꝫ ſuꝑ f
a ſ maria. b ſ gremio vteri. c ſ abſqꝫ viri
ſemine. ſ Ecce vir oriens nomẽ ei⁹. ſ a cõ
ceptu: q2 iuxta incremẽta etatis: ꝑuagit⁹ ⁊ in
fantiã ꝓficere videbit̃ ſapientia ⁊ etatẽ: ſed ꝑ
fectus vir in ventre femineo ſolitis menſib⁹
continebitur.
terrã: feminã circũdabit virũꝫ. g
Hec dicit dñs exercituũ deus h
ſ fideles.
b iſrl'. Adhuc dicẽt verbũ iſtud ĩ i
a ſ .i. eccleſia. b ſ cõfeſſionis. ſ.
terra iuda: ⁊ in vrbib⁹ ei⁹ cum
a ſ in terrã ſuã. b ſ q2 vere eſt pulchritudo
iuſticie ⁊ mons ſanctus: in q̃ qui habitauerit:
nullas timebit inſidias.
c ꝯuertero captiuitatẽ eoꝝ. Be/ k l
a ſ Speciosus forma p̃ filijs ho.
nedicat tibi dñs pulchritudo
a ſ Venite aſcendam⁹ ad montem domini.
b ſ abſqꝫ iniquitate.
iuſticie: mõns ſcũs. Et habita m
a ſ confitens. b ſ ⁊ eccl'ie gẽtiũ: quas tenet
vna fides catholica q̃ eſt ciuitas reg' magni.
bũt in eo iudas ⁊ õmẽs ciuita n o
a ſ multitudinis aũt credentiũ erat cor vnũ
⁊ ãnia vna. b ſ predicatores.
tes ei⁹ ſimul agricole ⁊ minan p
a ſ ſubditos. b ſ in bono. ſm illud: Comedi
te amici et inebriamini chariſſimi. hac ebrieta
te inebriatus eſt ioſeph cum fratribus ſuis in
meridie.
d tes greges. Quia inebriaui a/ q r
nimã laſſam ⁊ omnẽ animam
a ſ Beati qui eſuriunt et ſitiunt iuſticiam.
b ſ ſitientem. qui ſitit veniat ad me ⁊ bibat.
e eſurientem ſaturaui. Ideo s
a ſ qui laſſi fuerant: et eſurierãt inebriati at/
qꝫ ſaturati gratias agentes reſpondent.
b ſ vel expgefactus ſum.
q̃uaſi de ſomno ſuſcitat⁹ ſum
a ſ chriſtum reſuſcitantem et dicentem: Sur
ge qui dormis ⁊c̃.
et vidi: ⁊ ſomnus me⁹ dulcis t
a ſ noui teſtamenti.
f mihi. Ecce dies veniunt dicit v
a ſ catholicam eccleſiam.
dominus: et ſeminabo domũ x
iſrael et domum iuda ſemine y
a ſ iudeorum diuina lege inſtitutorum. ſ ra
tionabilium. b ſ gentilium. ſ. quia nõ eſt ꝑ
ſonarum acceptor deus: nec eſt diſtinctio iu/
dei et greci. ſ ſimplicium.
hominum et ſemine iumento
a ſ vt facerem que minatus ſum.
rum: et ſicut vigilaui ſuꝑ eos z
a ſ omnes gentes propter originalia pecca/
ta et actualia.
b ſ vñ: Vt euellas et deſtru/
as et diſpdas et edifices et plantes.
vt euellerem et demolirer et
diſſipareꝫ et diſperderẽ ⁊ affli
gerem: ſic vigilabo ſuper eos a

a In qua ambulaſti. in patrib⁹ antiq̃s q̃ fuerũt iu
ſti. Ra. Sa. dicit ꝙ hec eſt vera lr̃a hebraica: Statue
tibi ſpeculã: Pone tibi palmas: Dirige cor tuũ in vi
am rectã in q̃ ambulaui. q̃ð ſic põt exponi: Statue ti
bi ſpeculã. ſpecula eſt loc⁹ altus vnde põt a longe q̃s
videre. eſt ergo ſenſus: Statue tibi ſpeculã. q. d. my/
ſteriũ incarnatiõis adhuc longe diſtat: ſicut dr̃ in p̃n/
cipio hui⁹ ca. Longe dñs apparuit mihi. Pone tibi
palmas: ꝯſiderãdo innocentuꝫ victorias q̃ palmam
martyrij obtinuerũt titulo xp̃i nati: vt dictũ eſt parte
p̃cedenti. quaſi diceret. iſte palme erũt ſignum natiui
tatis chriſti implete. Dirige cor tuũ in viã rectam. i. le
gem euãgelicã: que nullã patit̃ diſtorſioneꝫ. ſicut lex
moſaica patiebat̃ que ꝑmittebat libellũ repudij ⁊ vſu
ras cũ extraneis: Deut̃. xxiij. ⁊. xxiiij. In q̃ ambula/
ui: in natura hũana aſſumpta. ſm ꝙ dicit̃ Act'. j. Ce
pit ieſus facere ⁊ docere. b Reuertere vgo iſrael.
id eſt plebs predeſtinata ad fidẽ. c Ad ciuita. tu/
as iſtas. i. ad eccleſiã militantẽ ⁊ triũphantẽ: que ci/
uitates dicunt̃ in veteri ⁊ nouo teſtamẽto: vt dictuꝫ
eſt ſupra. d Vſqꝫ quo delitijs diſſolueris. carnali
ter viuẽdo. e Filia vaga. ꝑ diuerſa vitia.
f Quia creauit dñs nouũ. i. incarnatiõis myſteriũ:
⁊ loquit̃ de futuro ꝑ modũ p̃teriti ꝓpter certitudineꝫ
ꝓphetie: ⁊ ponit̃ ibi q2: tanq̃ redditiuũ cauſe reſpe/
ctu p̃cedẽtis ſentẽtie. q. d. debet dimitti vita carnalis
adueniente xp̃i incarnatiõe: ⁊ inchoari ſpũalis.
g Femina circũdabit virũ. q̃ð fuit impletũ ĩ maria
que chriſtũ virũ perfectuꝫ ſcientijs ⁊ virtutib⁹ ab in/
ſtanti incarnatiõis in vtero ſuo circumdedit.
h Hec dicit dñs exercituũ deus iſrael. Hic ꝯſequen
ter ponit̃ dilatatio fidei chriſtiane que ſecuta eſt ad
chriſti cõceptũ ⁊ ortũ. cũ dicit̃: i Adhuc dicẽt ver
bũ iſtud in terra iuda. nomĩe iude intelligit̃ omis ve
re confitens deũ: ad litterã etiam ſm expoſitores he/
breorũ: vt declaratum eſt ſupra. xxiij. ⁊ ſic terra iuda
eſt terra credentiũ chriſtũ ⁊ cõfitẽtiũ. k Cũ cõuer/
tero captiuitatem eorũ. de ſeruitute peccati ad gratie
libertatem. l Benedicat tibi dñs pulchritudo iu
ſticie et mons ſanctus: ſic enim orant fideles vt eccle
ſia que eſt pulchritudo iuſticie ⁊ mons ſanctus multi
plicetur in bonis ſpũalibus ⁊ temporalibus: q̃ mul/
tiplicatio in ſacra ſcriptura frequẽter dicit̃ dei bene/
dictio. m Et habi. in eo. i. in eccleſia que dr̃ mons
ſanctus: vt habet̃. ſ̃. ca. ij. n Judas. i. q̃libꝫ fide/
lis cõfitens xp̃m vt dictũ eſt. o Et oẽs ciuitates. i.
fideles: q2 ponit̃ hic ꝯtinens ꝓ ꝯtento: ſicut frequen
ter accipitur ciuitas ꝓ ppl'o in ea ꝯtento. ſicut cũ dr̃:
talis eccl'ia fecit hoc. p Agricole ⁊ minantes gre
ges. i. paſtores eccl'ie maiores ⁊ minores laborantes
in agro dñico ⁊ gregẽ dñi paſcẽtes. q Quia ine/
briaui. i. gratia repleui. r Aniam laſſam. i. prius
ſub peccato afflictam. s Ideo q̃ſi de ſomno ſu/
ſcitatus ſum. verbuꝫ eſt Hieremie: q̃ de tribulatiõib⁹
quas viderat venturas ſuꝑ populũ ſuũ fuerat quaſi
ſomno depreſſus: ſed audita redẽptione fienda ꝑ chri
ſtum fuit quaſi excitat⁹: ſicut de Jacob dr̃ Gen. xlv.
Quaſi de graui ſomno euigilãs ⁊c̃. audito ꝙ ioſeph
filius ſuus adhuc viueret. t Et ſomn⁹ me⁹ dulcis
mihi. i. verſus in dulcedinem ꝓpter conſolationẽ ſu/
peruenientẽ. v Ecce dies veniũt. i. tempus noui
teſtamenti quod dicitur dies. ad Ro. xiij. Nox preceſ
ſit: dies autem appropinquauit. x Et ſeminabo
domũ iſrael ⁊c̃. i. eccleſiam que eſt domus credentiũ
⁊ confitentiũ chriſtũ. y Semine hominũ et ſemĩe
iumentorũ. i. ſapientũ ⁊ ſimpliciũ: ⁊ hoc modo etiam
exponit Ra. Sa. ⁊ in eccleſia videmus ſimplices ſapi
entibus ꝑmixtos ⁊ multiplicatos. poteſt etiã hoc in/
telligi ſpecialiter de credentib⁹ ex iudeis. quorũ ali/
qui fuerunt ſapientes et litterati etiam a principio. ſi/
cut Nathanael ⁊ Paulus ⁊ plures alij. ⁊ aliqui ſim
plices vt Petrus: andreas ⁊ mattheus: ⁊ circa fineꝫ
mundi adhuc magis multiplicabuntur credentes de
iudeis ſimplices ⁊ litterati. z Et ſicut vigilaui ſu
per eos ⁊c̃. in captiuitate babylonica ⁊ romanorum.
a Sic vigilabo ſuper eos vt edificem ⁊ planteꝫ. q̃ð
impletum eſt in his qui iam crediderũt in xp̃m: ⁊ am
plius implebit̃ in credituris ante iudicium.
In dieb⁹

I neſcimus ſicut oportet nos ſcire: aut in
ſc̃do cõplenda credimus: cũ dominus
in maieſtate ſua apparebit: ⁊ plẽitudo
gentiũ ſubintrauerit: vt oĩs iſrael ſal/
uus ſit: ⁊ nõ ex parte ꝑ ſingulos: ſed ſit
deus omĩa in oĩbus. a Omĩs hõ q̃
co. Grego. Quid enim vua acerba niſi
pctm̃. Uua quippe acerba eſt fruct⁹ an
te temp⁹. Quiſq̃s enĩ pn̄tis vite de/
lectationib⁹ ſatiari deſiderat: q̃ſi fruct⁹
ante tp̃s comedere feſtinat. Qui igitur
vuã acerbã comedit dentes ei⁹ obſtupe
ſcunt: q꞉ qui pn̄tis mũdi delitijs paſci/
tur: in terrenis ſenſus ei⁹ ligant̄: vt iã
ſpũalia mandare. i. intelligere neque/
ant: q꞉ q̃ in exterioribus delectati ſunt:
inde in intimis obſtupeſcũt: ⁊ dũ pec/
cato aĩa paſcit̄: panẽ iuſticie edere nõ
valet: q꞉ ligati dentes ex peccati cõſue/
tudine iuſtum quod intus ſapiũt non
pn̄t edere. b Obſtupeſcẽt dentes.
Dentes comedentiũ nõ pn̄t ſuauitatez
ſ.33. ſentire. de qua d꞉: Guſtate ⁊ videte qm̃
ſuauis eſt dñs. Quicũq꞉ ſcripturas ñ
intelligit: vt veritas h꞉: vuã acerbã co
medit. Uñ heretici panẽ q̃ de celo de/
ſcendit comedere non pn̄t: q꞉ obſtupe/
ſcũt dentes eoꝝ: nõ auſteritate ciborũ:
ſed vitio dentiũ. c Ecce dies. Hoc
teſtimonio paulus: ſiue q̃s ali⁹ ſcripſe/
rit epiſtolã ad Hebreos vſus eſt: oẽſq꞉
deinceps eccl̃iaſtici viri in p̃mo ſaluato
ris aduentu dicũt vniuerſa cõpleta: et
nouũ teſtamentũ. i. euangeliũ ſucceſſiſ/
ſe veteri: legem quoq꞉ littere: lege ſpiri
tus cõmutatã: vt oĩa ſacrificia: ⁊ circũ/
ciſio ⁊ ſabbatũ ſpũaliter cõplentur.
d Et nõ docebit. Et nõ querãt iudai/
cos magiſtros ⁊ mãdata hoĩm: ſed do/
ceantur a ſpũſancto: ſi tñ templum dei
fuerint: ⁊ ſpũſanct⁹ habitauerit ĩ ip̃is
qui ſpirat vbi vult: ⁊ diuerſas h꞉ grati
as. Noticia tamen vni⁹ dei omniũ vir/
tutum poſſeſſio eſt. e Omẽs enĩ co.
Quia omnes erũt in contemplatione
.13.d veritatis. Uñ: Uidem⁹ nunc ꝑ ſpeculũ
in enigmate: tunc aũt facie ad faciẽ. Et
b.3.a alibi: Uidebim⁹ eũ ſicuti eſt: non ſicut
homĩes vident. ſ. vel viderũt: qñ appa
ruit in ſpecie qua voluit: nõ in natura
qua in ſemetip̃o etiã cum videret̄ latu/
it. f Qui dat ſolẽ. ſm Geñ. Sol in
celo poſitus eſt ĩ lumĩe diei. luna ⁊ ſtel
le in lumine noct̃. In pſalmo quoq꞉ le/
.18. gitur. Dies diei eructat verbuz: et nox
noc. indi. ſcientiã. quia inuicem ſibi di/
es ⁊ noctes ſuccedunt. g Si defe/
cerint ⁊c̃. Si celi peribunt: ⁊ ſicut veſti/
mentũ veteraſcẽt: quõ ſemen iſrael põt
.9.a eſſe ꝑpetuuz: Celi aũt ꝑibũt. vñ Jacob
filijs ait: Uenite ⁊ annunciabo vobis
q̃d futurũ ſit in nouiſſimis diebuſ. in q̃
13.d patet mundũ nõ eſſe perpetuũ. Uñ: Ce
28.d lum et terra tranſibunt. Et alibi: Ecce
ego vobiſcum ſum vſq꞉ ad conſumma/
30. tionẽ ſecl̃i. Uel aliter: Allego. Qdiu
mundus iſte fuerit: ſemen iſrael perma
nebit: nõ in his qui increduli ſunt: ſed
qui in apoſtolis ⁊ per apoſtolos credi/
derunt vt reliquie ſalue fierent.
h Si menſurari. Quaſi. Quõ rerũ ⁊
maxime celeſtiũ aſtroꝝ nõ poteſt ordo
mutari: ⁊ maris fluctus voluunt̄ ad li/
tora: ⁊ fragor gurgitum auditur terri/
bilis: nec vltra preceptum progredit̄.
ej. Unde: Terminũ poſuiſti eis quez non
trãſgredient̄ ⁊c̃. Sic ſemẽ iſrael dñi vo
lũtate ꝑpetuũ erit: nec aliqñ ceſſabit.
i Ecce dies

a ſ Dei enĩ agricultura: dei edificatio eſtis.
b ſ morte xp̃i placat⁹ ⁊ effuſione ſanguinis eius.
vt edificẽm ⁊ plãtẽ ait dominus.
† In diebus illis nõ dicẽt vltra: a
a ſ Gilbert⁹: hoc explanando Ezechielem ple/
ne gloſauit. b ſ vitia et peccata.
† patres comederũt vuaz acerbã:
⁊ dentes filiorũ obſtupuerũt: ſed
a ſ Domin⁹ enĩ mortẽ nõ facit: ſed perm̃. vñ: Ani
ma que peccauerit ip̃a morietur: quaſi nõ peccat̃
patrũ ſed proprijs offendit iſrael: et fide i chriſtũ
poſt tempora multa ſaluabitur.
vnuſq̃ſq꞉ in iniq̃tate ſua moriet̄.
a Omnis hõ qui comederit vuam
b acerbam obſtupeſcẽt dentes ei⁹.
c † Ecce dies veniẽt dicit domin⁹: b
et feriam domui iſrael: et domui c
a ſ teſtamentum ſ. quod ꝑ ſpiritumſanctum
ſcribitur in cordibus fidelium. b ſ ve/
teris teſtamenti quod in tabulis lapideis ſcriptũ
eſt dure nationi et incredule.
iuda fedus nouum: non ſm pa/ d e
ctum q̃d pepigi cũ patribus ve/
ſ quaſi familiaris.
ſtris in die qua apphendi manũ f
eorum: vt educerem eos de terra
egypti: pactũ quod irritum fece/ g
ſ ideo. ſ iuſte vlciſcendo.
runt: ⁊ ego dñatus ſuz eoꝝ dicit h
domin⁹: ſed hoc erit pactũ q̃d fe/
a ſ poſt crucem. ſ. reſurrectionẽ et aſcenſionem.
riam cum domo iſrael. Poſt di/ i
a ſ De ſion exibit lex: et verbũ domini de hierl̃m.
es illos dicit domin⁹: dabo legẽ k
a ſ Lex dei ei⁹ in corde ip̃ius. b ſ non in tabu/
lis lapideis: ſed in tabulis cordis carnalibus.
meam in viſceribus eoꝝ: ⁊ in cor
ſ poſt hec.
de eoꝝ ſcribã eã: † ⁊ ero eis in de/
d uz: ⁊ ip̃i erũt mihi ĩ populũ. Et ñ l
docebit vltra vir proximũ ſuũ: ⁊
vir fratrẽ ſuum dicens: cognoſce
e dominuz. Omnes enĩ cognoſcẽt
me a mĩmo eoꝝ vſq꞉ ad maximũ
ſ. i. primo aduentu.
ait domin⁹: quia ꝓpitiabor ini/
quitati eorum: et peccati eorum
ñ memorabor ampli⁹. Hec dicit m
f domin⁹. Qui dat ſolẽ in lumine
diei: ordinẽ lune ⁊ ſtellaꝝ ĩ lumi/
ne noctis: q̃ turbat mare ⁊ ſonãt
fluct⁹ ei⁹. Dñs exercituũ nomẽ il
a ſ conſtitutio et ordo nature
g li. Si defecerit leges iſte corã me n
a ſ ſicut celi nõ ꝑibunt. ſic ſemẽ iſrael domini volũ
tate perpetuũ erit: nec aliquãdo ceſſabit.
dicit dñs: tunc et ſemen iſrael de/
ficiet: vt nõ ſit gens corã me cun
h ctis dieb⁹. Hec dicit domin⁹. Si o
ſ vt magnitudo eorum cognoſcatur.
menſurari poterunt celi ſurſum:
a ſ vt ratione cõprehendant̄. quaſi ſicut hoc im/
poſſibile eſt: ita illud: ⁊ ſi audierimus iudeos hoc
teſtimonio gloriari: aſſentiamus q̃ nõ abiectũ ſit
vniuerſum ſemen iſrael: ſed tm̃ infideles.
⁊ inueſtigari fundamenta terre
deorſuz: ⁊ ego abijciã vniuerſum

a In dieb⁹ illis. Hic ponit̄ effectus
paſſionis xp̃i. Currebat enĩ tp̃e Hie
remie iſtud ꝓuerbium apud iudeos
de filijs ꝓ pctõ parentũ punitis. † Eze.18.a
Patres comederũt vuã acerbã ⁊c̃.
⁊ iſtud durauit a p̃ncipio mũdi vſq꞉
ad paſſionẽ xp̃i: q꞉ ꝓ pctõ p̃moꝝ pa/ † 37.di.c.
rentũ oẽs deſcẽdebant ad infernũ: ſ vino.in fi.
in paſſiõe xp̃i qua apta eſt ianua celi
illa punitio eſt amota: ⁊ iõ ꝓuerbiũ
iſtud nõ h꞉ locuz in illis q̃ facti ſunt
mẽbra xp̃i ꝑ baptiſmũ. ante xõ paſſi
onẽ xp̃i pueri ꝑ circũciſionẽ liberati
a pctõ originali ibi deſcẽdebãt: ⁊ om
nes q̃tũcũq꞉ iuſti. iõ d꞉: In dieb⁹ ill̃
⁊c̃. ſed vnuſq̃ſq꞉ in iniq̃tate ſua mo/
rietur. i. ꝓ iniq̃tate ſua dãnabit̄ pe/ F
na eterna: ſed pena tp̃ali aliqñ puni/ † Heb.8.c
untur filij ꝓ parẽtib⁹ ſm ordinẽ iu/
ſticie inq̃tũ ſunt q̃dã res vl̃ pars pa
rentũ. b Ecce dies. Hic cõñter po
nuntur quedã ꝑtinentia ad leg̃ euã/
gelice dationẽ: et q꞉ leges ciuitatib⁹
ponũt̄: ideo ponit̄ primo hui⁹ legiſ/
latio. ſecundo ciuitatis fideliũ edifi/
catio. ibi: Ecce dies. Circa primũ di/
citur: Ecce dies venient. i. tp̃a no/
ui teſtamenti. c Et feriaz domui
iſrael et domui iuda. i. fidelib⁹ chri/
ſtum cõfitentibus generaliter: ⁊ cre/
dentibus de iudeis ſpecialit̄: ſm q̃
dicit̄ Act̃. xiij. de iudeis: Uob opor/
tebat primũ loqui verbũ dei ⁊c̃.
d Fedus nouũ. i. legem nouaz. lex
enim freqũter in veteri teſtamento
vocatur fedus ⁊ pactum. e Nõ
ſm pactũ quod pepigi cum patrib⁹
veſtris: quia illa lex fuit timoriſ: iſta
autẽ amoris. f In die qua appre
hendi manũ eoruz vt educerem eos
de terra egypti. i. in tempore. q̃nqua/
geſima enim die ab exitu de egypto
data fuit lex in monte ſynai: vt patet † ḡ.24.c
in Exo. g Pactũ quod irritum † Heb.8.d
fecerunt. ip̃m multipliciter tranſgre/
diendo: vt patet ĩ libris Judic̃. Re/
g̃. ⁊ Paral̃. h Et ego dominat⁹
ſum eorũ. pro tranſgreſſionibus eos
puniendo: ⁊ ſubditur conditio noue
legis. cum dicit̄: Sed hoc erit ⁊c̃.
i Poſt dies illos. i. poſt curſuz ve
teris teſtamenti. k Dabo legem
meã in viſcerib⁹ eorum ⁊ in corde eo/
rum ⁊c̃. quia chriſt⁹ legem euangeli/
cam nõ ſcripſit in pellibus vel tabu/
lis materialibus: ſed ĩ humanis cor/ G
dibus. ⁊ potiſſime quãdo ſuper cre/
dentes miſit ſpiritũſanctũ in die pen
tecoſtes. ideo ſubditur: l Et nõ
docebit vltra vir proximũ ſuum ⁊c̃.
q꞉ illi omẽs immediate a deo fuerũt
edocti de ꝑtinentib⁹ ad legez nouã:
⁊ poſtea multi alij ſancti habuerunt
ſcientiã a deo infuſaz: ⁊ ſi iſtud gene
raliter intelligat̄: ad ſtatũ triũphan/
tis eccl̃ie refert̄: vbi oẽs ĩmediate vi
dent diuinã eſſentiã. m Hec di/
cit dñs qui dat ſolẽ in lumĩe diei ⁊c̃.
ordinate diſponẽs oĩa. n Si de/
fecerint leges iſte. rebus naturalib⁹
a me impoſite. q. d. ſic̃ ſunt ſtabiles:
ita fideles ſtabũt corã me. quod ꝑfe/
cte impletur in eccl̃ia triumphante.
o Si mẽſurari poterũt ⁊c̃. i. ſicut ñ
poſſunt mẽſurari: ſic nõ abijciã vni/
uerſum ſemen iſrael: q꞉ aliq̃ iã ſũt vo
cati ad fidez a tp̃e xp̃i: ⁊ pleni⁹ voca
bunt̄ alij circa finem mundi.
Ecce dies.

a Ecce dies ve. Qui mille annorum regnũ in iudea expectãt: conanť oſtendere a turre ananehel vſq; ad portam anguli collẽ gareb ⁊ goatha ⁊c. ſanctuariũ dñi: id eſt templũ eſſe condenſũ: mãſurũq; in perpetuũ. Nõ q2 ipſi çorobabel nõ pñt mõſtrare completum trãſeũt ad xpi tpa: quẽ in cõſummatiõe mũdi dicunt eſſe venturũ: vt aurea hieruſalẽ deſcẽdat de celo: ⁊ hoc terre ſpatio edificeť per circũitũ: h ide cõijciunt: q2 a turre anatoth: que appellať hieremie trib9 a hierlm ſeparata milib9 vſq; ad torrentẽ cedron fundamẽta ciuitat' iaciant. Dicunt ananebel: filiũ ſellum patruelẽ fuiſſe hieremie cui9 emit agrũ: ⁊ hic eſt inq̃uit turris ananebel: ignorãtes hebraicã veritatẽ: hic enĩ ananebel p nũ mediã litteraz ſcribiť: ibi aũt ananebel: per men litterã. b Uſq; ad portã an. ⁊c. In angulo duplex paries iungitur. ciuitas q̃ a turre ananehel vſq; ad portã anguli edificari dr: q2 eccleſia a celſitudine grẽ inchoans vſq; ad ingreſſum ſuſpitionẽq; ꝯſtruiť iudaici ppli et gentilis. Uſq; ad por. an. ⁊c. Licz eccleſia initiũ hr̃e videať ſublime: in hac tñ vita rectã veritatis lineã non pñt anguli poſſidere. In angulo enĩ ſtam9 dũ viuimus: fractis quoq; lineis exit vltra funiculũ menſure ꝯtra portã anguli ſup collem gareb: q̃ incolat9 aut ſcabies interp̃tatur: in quo aduene ⁊ pegrini ⁊ auribus prurientes: et nouitatez peſſime doctrine facile ſuſcipiẽtes ſignificantur. Et circũit goatha: qd̃. lxx. gyrũ interp̃tati ſunt: electis. ſ. viuis lapidib9 q̃ voluunť ſup faciem fr̃e ⁊ ꝯſtringũtur lapide angulari: et oẽm fagarim vallẽ q̃ interp̃tať ruinarũ ⁊ cineres: ſubaudis circũibit: vt q̃uis videamur nobis ĩ collib9: ſp tñ timeamus ruinas: ⁊ ꝯſiderem9 cineres ⁊ dicam9 pe-
Ps.101. nitentes: Cinerẽ tanq̃ panẽ mãducabamus: ⁊ vniuerſaz ſedemoch: qd̃ Hieronym9 vertit in regionẽ mortis: vnũ nomen in duo diuidens. Sade enĩ regio: et mooch interpretať mort'. Regio aũt mortis regio pctõꝝ eſt: q̃ pgit vſq; ad torrentẽ ce-
Joh.18.a dron vbi dñs tradit9 eſt: q̃ tenebre interpretať. Uide quãta loca habeat eccl'ia: et ꝙ ſine macula ⁊ ruga in celeſtib9 tandez futura ſit. Audis angulos ⁊ ſcabiez. audis ruinas et cineres: regionẽ mort' ⁊ tenebras: nec vnq̃ glorier'. Deniq; ſeq̃tur: vſq; ad angulũ porte eq̃ꝝ. Nulla ei vera iuſticia vl' certa victoria ĩ h ſecl'o. Ipe q̃z angul9 porte q̃uis oriẽtal' vñ lumẽ egrediť eq̃ꝝ appellať: vt doceat nos indigere curſu atq; certamĩe: vt tãdẽ cũ dño audi-
Abac.3.b re mereamur: Aſcẽdiſti eq̃s tuos: ⁊ eq̃tatio tua ſal9. In porta oriẽtali ⁊ in porta q̃drigaꝝ ſctificatio dñi eſt: vt tũc nos pfe-
Ps.67. ctos eſſe arbitremur. cũ dixerim9: Curr9 dei. x. milia. mul. mi. le. dñs in eis. i. ſ. in. ſ. hec edificatio manebit in eternũ.

Uerbum

ſemen iſrl' ppter oĩa q̃ fecerũt dic dñs. Ecce dies veniũt dicit dñs: a
a et edificabiť ciuitas dño a turre b c
b ananahel vſq; ad portã anguli.
Et exibit vltra normã mẽſure i cõ d e
ſpectu ei9 ſup collẽ gareb: ⁊ circũi f g
bit gõatha ⁊ oẽm vallẽ cadaueꝝ h
⁊ cineres ⁊ vniuerſam regionem
mortis vſq; ad torrentẽ cedron: i
⁊ vſq; ad angulũ portẽ equoruz k
oriẽtalis. Sanctũ dñi ñ euelleť: l
⁊ nõ deſtrueť vltra in ppetuũ.

a Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. et alibi: Fluminis impet9 letificat ci. dei. ecclesia.
b obedientie vel gratie.
a lxx. gyrum. b Theodotio ipſum hebreum poſuit fagarim: vel ruinarum alia littera.

a Ecce dies. Hic ꝯñter agiť de ciuitatis edificatiõe: ⁊ ſm ꝙ dicit hic Ra. Sa. et bene q̃ntũ ad hoc ñ põt ĩtelligi de edificatiõib9 factis p Salomonẽ ⁊ Neemiã: q2 nõ fuerũt tante amplitudinis ſicut iſta deſcribiť. Itẽ q2 in fine dr: Sanctũ dñi nõ euelletur: ⁊ nõ deſtrueť vltra in ppetuũ. Ciuitas aũt edificata p Salomonez fuit deſtructa p chaldeos ⁊ templũ in ea exiſtẽs: ⁊ ciuitatẽ reedificatã p Neemiam et templũ deſtruxerũt romani: ⁊ iõ dicit ꝙ Hieremias loquitur de reedificatiõe hierl'm ⁊ tẽpli in aduẽtu meſſie: q̃ tpe expectant iudei hierl'm ⁊ tẽplũ a deo reedificari materialiter multo p̃cioſius ⁊ lati9 q̃z vnq̃ fuerit: ſed h dictũ fundatur ſup erroneũ fundamentũ. ſ. ꝙ aduent9 xpi ſit futurus: qui iã tranſijt in p̃teritũ. ppter qd̃ Hiero. ⁊ alij expoſitores nr̃i dicũt ꝙ nõ põt intelligi ad lr̃am de edificatiõe hierl'm materialis: ſed ſpũalis q̃ edificata eſt a chriſto ex viuis lapidib9. ſ. chriſti fidelib9: ſm ꝙ dr Apoc'. xxi. Uidi ciuitatẽ ſctãm hierl'm ⁊c. cui9 edificatio hic parabolice deſcribiť: Ecce dies veniẽt. i. tp̃s noui teſtamẽti. Et edificabitur ciuitas. i. eccl'ia. de qua dr Ps. lxxxvj. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. A turre ananehel. Ananehel interpretať gratia dei. p turrem igiť ananehel metaphorice deſignantur apl'i ⁊ alij credẽtes primi q̃ ad moduz turris fuerũt ſolidati p grãm ſpũſſancti deſcẽdẽtis ſup eos ĩ die pentecoſtes in ſigno viſibili: ⁊ iſti lapides primarij fuerũt iudei: ſed q2 poſtea fuerũt gentiles ad fidẽ deuote venientes: eis in hoc edificio cõiuncti. ideo ſubditur: Uſq; ad portã anguli. Sicut enĩ due linee ꝯiunguť in angulo: ſic iudei ⁊ gentiles in xp̃o: ppter qd̃ dr lapis angularis. Et q2 eccl'ia militans nõ ſolũ habet in ſe iuſtos ſ etiã pctõres quantũ ad numerũ: licet ñ q̃tũ ad merituz. ideo ſubditur: Et exibit vltra normã menſure. ſ. ad recipiendũ pctõres. qd̃ exprimiť magis in ſpeciali. cũ ſubdiť: Super collem gareb. p qd̃ intelliguť ſupbi deo abominabiles. Gareb enĩ interpretatur ſcabies. Et circũibit goatha: qd̃ interpretať gens peccatrix. Et oẽm vallem cadauerũ. p quã intelliguť carnales. Et cineres. i. pctõres penitẽtes: ſm illud Job vltimo. Ago penitentiã in fauilla ⁊ cinere. Et vniuerſam regionẽ mortis. i. generaliter oẽs pctõres in regione vmbre mortis habitãtes. Uſq; ad torrentez cedron. q̃ interpretatur tenebre: q2 pctm̃ mentẽ obtenebrat: ⁊ q2 multi de pctõrib9 ad lucez gratie reuertunť: ⁊ ardentiores in dei obediẽtia efficiunť. ideo ſubdiť: Et vſq; ad angulũ porte equoꝝ oriẽtalis: ⁊ dicunť hic equi q̃ agunť inſtinctu ſpũſſancti. ſm ꝙ dr ad Ro. viij. Qui ſpũ dei agũtur: hi filij dĩ ſunt: ⁊ ad iſtos ſe hz ſpũſſanctus ſicut ſeſſor ad equũ. Sctm̃ dñi nõ euelleť ⁊c. q2 cult9 dei ab eccl'ia nõ tolleť: ſed p manebit vſq; ad finẽ mũdi: ⁊ tũc nõ deſtrueť: ſed magis pficieť in patria vbi erit laus iugis ⁊ ppetua. ſm illud Ps. lxxxiij. Beati q̃ habitãt in domo tua dñe: ĩ ſecula ſeculoꝝ laudabũt te. Licet autẽ hoc ſit bñ dictũ: videť tñ mihi ſaluo iudicio meliori ꝙ loc9 iſte poſſit exponi de reedificatiõe hierl'm p Adrianũ impatorẽ poſt deſtructionẽ factã ſub Tito ⁊ Ueſpaſiano: in q̃ edificatiõe murus hierl'm fuit dilatatus intantũ ꝙ loca dñice paſſiõis ⁊ ſepulture ſunt ibi incluſa: vt dicit Hugo floriacenſis ⁊ alij hiſtoriographi: q̃ tñ erãt extra hierl'm p romanos deſtructã: vt patet Joh. xix. ⁊ ad Heb. xiij. Et illã tradidit Adrian9 chriſtianis habitandã: phibens ne aliq̃s iudeus habitaret ibidem. Sic ergo põt exponi lr̃a: Ecce dies ⁊c. ⁊ edificabiť ciuitas. ſ. hieruſalẽ. b Dño. i. ad honorẽ dñi: q2 ſoli chriſtiani ibi habitare fuerũt pmiſſi: vt dictũ eſt. c A turre ananehel vſq; ad portã anguli. ab antiquo fuit in hierl'm quedã turris ⁊ quedã porta ſic noĩate: vt habeť Neemie iij. ⁊. iiij. Reg'. xiiij. ⁊ inter illa duo loca erat q̃ſi longitudo ciuitatis: ⁊ q2 in latere aquilonari fuit dilatat9 murus: vt dictũ eſt. iõ ſequiť: d Et exibit vltra. ſ. antiquã clauſurã. e Normã menſure. ſ. hierl'm ad includendũ loca p̃dicta. iõ ſubditur: f Sup collẽ gareb. i. montẽ caluarie vbi chriſt9 fuit paſſus. vn9 enim et idem loc9 aliqñ noĩať plurib9 noĩbus: ſicut mons ſynai noĩatur etiã mons oreb ⁊ mons dei. g Et circũibit goatha. iſte videť ille loc9 q̃ Joh. xix. diciť golgatha. ſic enim frequẽter variant noĩa locoꝝ p longitudinẽ tempoꝝ: ſicut Joh. iiij. noĩatur ſichar ille loc9 q̃ vocať ſichem. Geñ. xxxiij. h Et omnẽ vallẽ cadaueꝝ. ſic noĩatã: q2 ibi puniebanť ad mortẽ iudicati: quoꝝ cadauera ibi remanebant: ⁊ eadẽ rõne dr regio mortis ⁊ cineres: q2 ibi fiebãt diuerſe punitiones: ⁊ ibi aliqui cõburebanť: quoꝝ cineres remanebãt. i Uſq; ad torrentẽ cedron. ſ. excluſiue. dilatatio eĩ muri p̃dicta ptingit ppe torrentẽ cedron ſm deſcriptionẽ ciuitat' factã ab illis, qui viderũt eã. k Et vſq; ad angulũ porte equoꝝ. ſic noĩate: q2 equi p illam adducebanť p adaquatione in torrente cedron: ⁊ diciť oriẽtalis ad differentiã alterius porte que dicebať porta equorũ: que erat prope templũ ſic nominata: eo ꝙ homĩes equitare poterãt vſq; ad locũ illum: ſed inde dimiſſis equis procedebant peditando vſq; ad templũ: ſicut dictum fuit Neemie. iij. Et iſta erat in parte occidentali ciuitatis ſicut ⁊ templum: illa vero magis in parte orientali. l Sanctum domini non euelletur ⁊c. i. ſepulchri edificium quod ſaraceni capiẽtes ciuitatem nõ deſtruxerunt: ſed magis honorifice reſeruauerunt vſq; hodie: ſicut dicunt illi qui viderunt ⁊ in ſcriptis reliquerunt.

In ca. xxxj. vbi dr in poſtilla: Et ſic in ppoſito p frumentũ ⁊ vinum.

Additio. j.

Sicut p frumentũ ⁊ vinũ intelligitur hic euchariſtie ſacramentũ: ſic p oleum in hoc loco debet intelligi oleũ qd̃ ẽ materia ſacramentorũ confirmationis ⁊ vnctionis extreme. Nõ aũt p oleũ intelligatur gratia: hoc magis videtur ptinere ad ſenſum myſticum.

In eo.

In eo.ca.vbi dr̄ i poſtil.Tūc letabiť ꝟgo.i.ꝟgines.

Additio.ij. Qꝺ hic diciť.Tūc letabiť ꝟgo: nō ē neceſſariū ꝙ exponať ꝑ plurale.ſ.dicē do ꝟgines.pōt enī ꝓprie exponi de beata ꝟgine q̄ antonomatice dr̄ ꝟgo:illa enī excellētiori mō q̄ȝ ceteri beati letať in chorō nō ſolū angeloꝝ ſ etiā ſanctoꝝ hoīm.de q̄bꝰ ſubdit:Iuueneſ ⁊ ſenes ſimul.vt ꝑ iuuenes ītelligant ſācti noui teſtamē ti q̄ nouiť veniūt:⁊ ꝑ ſenes ſancti veteris teſtamenti q̄ ſimul letanť i eccl̄ia triūphāti de q̄ agiť vt poſtillator dicit.Et q2 tā ꝟgo p̄dicta q̄ȝ dicti ſācti iuuenes ⁊ ſenes anq̄ȝ ad ſtatū beatitudinis ꝑueniſſent fuerūt i cultu huiꝰ ſeculi ⁊ dolore.iđo ſubdit:Cōuertā luctū eoꝝ in gaudiū. In eodē ca.vbi dr̄ in poſtilla.Qꝺ ficticiū vr̄: tū q2 diſſonat a dicto euangeliſte.

Additio.iij. Ratiōes q̄s poſtillator allegat ꝯ expoſitionē ficticiā iudeoꝝ ꝺ hac ꝓphetia:Uox i rama audita ē ⁊c̄. vere ſūt: ſ n̄ accipiūť ab eis .De p̄ma ptꝫ.nā ipi nō accipiūt veritatē euāgelij.de ſcđa ꝟo nam dicūt ꝙ ħ miraculū ſatis exprimiť i iſto loco ꝑ hieremiam qꝺ dicūt ſufficere ad publicationē huiꝰ miraculi:p̄ſerti cū hieremias fuit poſt captiuitatē decē tribuū ⁊ videť narrare ħ iſtud factū de ploratu rachel tanq̄ȝ p̄teritū .Sꝫ eſt alia rō valida ꝯ eos.ſ.ex ħ qꝺ ſeq̄ť .Hec dicit dn̄s: Quieſcat vox tua a plora tu ⁊c̄. Qualis enī erat ꝯſolatio matri ſeu mulieri plorāti de cede p̄nti ſeu de captiuitate tāte multitudinis filioꝝ etiā ſi certificareť de ħ ꝙ poſt multa curricula annoꝝ reuerteretť ꝺ terra inimici poſteritas illoꝝ captiuoꝝ ſeu occiſoꝝ ad ꝓpriā patriā ſeu ad termīos ſuos ꝓut ipi exponūt ħ qꝺ ſeq̄ť:Eſt merces operi tuo ⁊ reuertēť ⁊c̄.qꝺ ītelligūt implēdum i aduentu meſſie ꝑ eos inaniť ſpectati q̄ tp̄e ſm eos deſcēdētes a p̄dictis captiuitatis ſeu occiſis reuertēť ad terrā ꝓmiſſiōis. Ridiculū enim videtur ⁊ dictamini rōnis oīno incōſonuꝫ ꝙ aliq̄ mulier flens ⁊ dolens de nece ſtrage filioꝝ p̄ſentialiť facta conſoleť ⁊ q̄eſcat a fletu ꝑ hoc ꝙ certificať de reſtitutiōe deſcēdētiū ab illis poſt decurſū duoꝝ mīliū annoꝝ vel circiter. nā ſm philoſophū in.j.ethi.xv.ca. Ex fortunijs vel infortunijs viuoꝝ ſi aliq̄d redūdat ad mortuos:fragile ⁊ paꝝ ē qꝺ q̄dem incōueniēs nō ſeq̄ť ad verā expoſitionē catholicoꝝ ſm quā illi filij in propria ꝑſona q̄ fuerūt occiſi ſūt reuerſi ꝺ terra inimici.ſ.herodis ad terminos ſuos.ſ.ad regna celi q̄ ſūt vera ſpes nouiſſima de qua ſubdit:Et eſt ſpes nouiſſimis tuis.

In eodē ca.vbi dr̄ in poſtil.Dabo legē meā i viſceribꝰ eoꝝ.

Additio.iiij. Cum lex noua ſit ipm̄ euāgeliuꝫ.de q̄ Ioh.xx.diciť: Hec aūt ſcripta ſūt vt credatis videť ꝙ lex noua ſit ſcripta non indita. Sꝫ ad hoc dicēdū ꝓut in p̄mo ſcđe.q.cvj.arti.j.in cor.q.ꝙ lex noua p̄ncipaliter eſt ipa gr̄a ſpūſſancti q̄ datur fidelibꝰ:de qua ad Roma.viij. Lex ſpūs vite in xp̄o ieſu liberauit me a lege peccati ⁊ mortis:habet tn̄ lex noua quedā ſicut diſpoſitiua ad gr̄am ſpirituſſancti p̄dictam q̄ ꝯtinenť in euangelio :ſicut ea q̄ ꝑtinent ad manifeſtandū diuinitatē vel humanitatē chriſti vł ea q̄ ꝑtinent ad ꝯtemptū mūdi ⁊ iſta ſunt ſecūdaria in lege noua:de q̄bus oportuit inſtrui fideles xp̄i ⁊ verbis ⁊ ſcriptis. Ideꝫ dicēdum eſt de his que ad vſum ſpūalis gratie predicte ꝑtinent:q̄ ſūt opera virtutū ad que multipliciter ſcriptura noui teſtamēti homīes exhortať: vnde dicendū eſt ꝙ lex noua p̄ncipaliter eſt lex indita:ſecūdario aūt eſt lex ſcripta ⁊c̄.

Glo.ordi.

Capl'm. XXXII

a Verbum quod. Non ſolū verba ſed ⁊ opera ꝓphetarū ſūt nobis in exempla virtutum:poterat hieremias nunciare proſpera et frui regis amicitia:ſed maluit deo obedire q̄ poteſt ⁊ aīam ⁊ corpꝰ ꝑdere i ge.

b In atrio carceris ⁊c̄. Notāda ex parte regis clementia qui non in carcere:ſed in veſtibulo ꝓphetam recludi iuſſerat i libera ſcꝫ cuſtodia ne poſſet effugere.q.non omnis hieruſaleꝫ clauſa munitiōibus fuerit cōmunis carcer.

c Clauſerat enim eum ⁊c̄. Iam vicina captiuitate : iam peſte et fame conſumpta ciuitate:⁊ tamen ꝑſtat ſedechias in ſentētia.

d Quare vaticinaris ⁊c̄. Grauior eſt terror ante increpationem verboꝝ q̄ȝ penarum ſuſtinere cruciatū ⁊ videre quē timeas.

e Uiſitem eum ⁊c̄. Tēperauit ſententiā vt ad bonam ⁊ malaꝫ partem poſſit referri:viſitatio enim ⁊ conſolationē et ſuppliciuꝫ ſignificat.

f Ecce ananehel. Helchias ⁊ ſellum frēs fuere germani. Hieremias helchie filiꝰ fuit. Sellum ananehel. Helchias īterp̄tať pars dn̄i. Hieremias ſublimitas dn̄i ⁊ recte altitudo dn̄i ꝺ parte domini etiā naſciť. Sellū vero pacificꝰ vel pax. Ananehel donū vel gr̄a dei:ꝯuenienter autem pax ⁊ gr̄a ꝯiūgunť ſm illud. Gr̄a vobis ⁊ pax ⁊c̄. Primū ꝗ ꝑ pace meremur donū dei:et pꝰ pacē nobis gr̄a naſciť:q̄ nō eſt in arbitrio poſſidētis ſ donātis. Defert aūt emptionē gr̄a dei ei q̄ i alto eſt : vt q̄ȝuis videať excelſus gr̄a tn̄ indigeat. Fuiſſe aūt hieremiā filiū helchie de ſacerdotibus qui erāt in anatoth i terra beniamin voluminis huiꝰ mōſtrat exordiū.

g Eme tibi agrū. Ager iſte ſacerdotalis cuiꝰ emptio ⁊ poſſeſſio hieremie deferť eſt in anatoth in t̄ra beniamin q̄ꝝ primum obediētiā:ſcđm filiū dextre ſonat:et ꝯueniēter appetit eiꝰ emptionē:i quo obediētia ⁊ virtus dn̄i verſabatur.

ꝗ In terra

a Verbū Ca.XXXII qꝺ factuꝫ eſt ad hieremiaꝫ a domino in anno decimo ſedechie regis iuda:ipe eſt annꝰ octauuſdecimꝰ nabuchodonoſor. Tūc exercitꝰ regł babylonis obſidebat hierł'm:⁊ hieremias ꝓ

b pheta erat clauſus in atrio carceris q̄ erat in domo regł

c iuda. Clauſerat enī eum ſede

a ſ huic iratꝰ ē rex q2 loquiť in noīe domini que ſibi fuerant imperata.

d chias rex iuda dicens: Quare vaticinaris dicens hec dicit dn̄s: Ecce ego dabo ciuitatē iſtam i manus regis babylonis ⁊ capiet eam:et ſedechias rex iuda nō effugiet de manu chaldeorū ſꝫ tradeť in manus regł babylonis ⁊ lo

a ſ humilis captiui. b ſ potētis ⁊ inſani.

queť os eiꝰ cū ore ipſiꝰ ⁊ oculi eiꝰ oculos eiꝰ videbūt:⁊ i babylonē ducet ſedechiaꝫ ⁊ ibi

a ſ verbū ambiguū ponit ne cruciatꝰ videatur ⁊ miſerias ꝓpheare.

e erit donec viſitē euꝫ ait dn̄s. Si aūt dimicaueritis aduerſū chaldeos nihil ꝓſperū habebitis. Et dixit hieremias:

a ſ hoc nemo potuit ſcire niſi ipſo indicante hieremia.

Factū ē verbum domini ad

f me dicens : Ecce ananehel filius ſellū patruelis tuꝰ veni

g et ad te dicēſ: Eme tibi agrū

Nico.de lyra

a† Verbū.Supꝛꝰ hieremi Ca.XXXII A as paſſus ē iniuriā a falſis ꝓphet' et ſacerdotibꝰ.ħ iteꝝ patiť iniuriā a regibꝰ ⁊ p̄ncipibꝰ .⁊ p̄mo a regibꝰ .ſcđo a p̄ncipibꝰ ca.xxxvij. Prima i duas:q2 p̄mo patiť iniuriā a ſedechia rege.ſcđo a ioakim eius fratre.ca.xxxv. Iſte tn̄ ioakim regnauit an̄ ſedechiā vt dictū ē.ſ̄.ca.xxij.q2 iſte liber nō ꝓcedit ſm ordinē tp̄is.vt dictū ē.ſ̄. Prima i duas:q2 hieremias p̄mo patiť iniuriā.ſcđo reſumit ſuaꝫ ꝓphetiam.ibi: Et dixit. In p̄ma ꝑte poniť hieremie incarceratio. ſcđo incarcerationis rō.ſ.q2 ꝓphetabat ciuitatē obſeſſam a chaldeis capiēdā:⁊ populū captiuādū : ꝓpť qꝺ ſedechias recluſit eū ne talia corā ꝓplo loquereť ne coꝝ ꝓpl'i formidine diſſolueretť .peccauit tn̄ ſedechias ħ faciēdo:q2 hieremias loquebať de mādato dei.⁊ īpellebať ad hoc ex eiꝰ inſtinctu ita ꝙ nō poterat nō loq̄: vt dictū eſt.ſ̄.xx.cetera patēt in littera vſq̄ȝ ibi:

b Et ibi erit donec viſitē eū.ſ. in morte q̄ eſt vltima viſitatio dei q̄ȝtum ad p̄ſentē vitam.

c Et dixit. Hic ꝯn̄r hieremias reſumit ſuam ꝓphetiā:⁊ diuidiť in duas:q2 primo ꝓphetiçat ꝓpl'i iude liberationeꝫ .ſcđo ſedechie finē. ca.xxxiiij. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ liberatio ꝓpl'i ꝑ Cyrū fuit ſignū ⁊ figura liberatiōis fiēde ꝑ xp̄m.iđo p̄mo nunciať p̄ma.ſcđo ſcđa. ca.ſe. Prima i duas:q2 p̄mo nunciať liberatio populi.ſcđo ponitur ꝯfirmatio dicti.ibi :Et orauī. Primū oſtēdiť ꝑ ħ ꝙ ex ordinatiōe diuīa patruelis hieremie venit ad eū offerens ei venalē agrū ſuū ⁊ ex diuina monitione hieremias emit: vt ſic nō ſolū verbo ſ etiā facto oſtēderet ꝙ poſſeſſiōes deſtructe a chaldeis.iteꝝ emerēť ⁊ poſſiderēť a iudeis poſt reditum de babylone:⁊ ſm ħ ptꝫ lr̄a aliq̄bꝰ except' q̄ exponenť. Et dixit Hiere.hoc nō referť ad lr̄aſ imediate p̄cedentē tāq̄ȝ ſit rn̄ſio hieremie facta ſedechie:ſ referť ad p̄ncipiū ca .cū diciť: Uerbū qꝺ factū ē ad hieremiā a dn̄o.ſ.ꝺ liberatione ꝓpl'i. Sꝫ q2 reuelatio fuit ſibi facta in carcere.iđo īterpoſita fuit eiꝰ incarceratio ⁊ incarceratiōis rō.quo facto hic reuertiť hieremias ad narrādū reuelationē ſibi factā.cum dr̄: Et dixit hieremias.ſ.illis q̄ cū eo erant in carcere ad ſuā ⁊ eoꝝ ꝯſolationem. B

d Ecce ananehel.in hebreo habeť anabahel patruelis tuus

ꝫ lis tuus

a In terra be. ꝛc. Hec ē ꝺ ſuburbanis ꝗ ſacerdotibꝰ ꝑ ſingulas tribus ꝛ ciuitates data ſūt ex lege: nec licitum erat poſſeſſionē de tribu in tribū trāſferre: nec de fami
Joſ. 17. a lia ad familiā: vñ ꝛ filie ſalphaat īter fratres ſuos acceperūt ſortē. Precipue ꝟo ſuburbana ſacerdotū venundari non poterāt vſq ad annū remiſſionis niſi cui cōpetebat ꝓpinquitate ſāguinis. b Intellexi aūt. Videndū videbaꝛ ꝗ iam capiendā vrbē ꝛ vicinā captiuitatem ꝓpheta bat: agrū emere quē nō poſſet poſſidere: ſed ītellexit verbū dñi eſſe et emptionem vaticinio dñi ꝯuenire. Decem ꝛ ſeptem ſyclis emit agrū: ī quo numero cantauit puer dñi dauid in die qua eruit eum dñs de manu inimicoꝝ eius ꝛ de manu ſaul et
Pſ. 17. dixit: Diligam te dñe fortitudo mea ꝛc. Denariū numerū myſticū eſſe oſtēdit decalogus ſcriptus digito dei. Septenariꝰ quoq in quo verus eſt ſabbatiſſmꝰ et requies ſancta multis teſtimonijs cōmendaꝛ. Et hoc numero ꝓpheta ꝛ ſacerdos emit poſſeſſionem: ſcribiturq in libro et ſignatur: teſtes adhibenꝛ ꝛ argentū diligenter appēditur: vt omnia venditionis ꝛ emptiōis iura ſeruenꝛ: ꝛ ſit poſſeſſio certa ſtipulationibus ꝛ reſponſionibꝰ roborata. Audiant hoc qui falſa teſtamēta et interdū nec teſtamenta adhibitis teſtibꝰ vendicare conantur. c Et precepi baruch. Baruch qui īterpretaꝛ benedictus qui fuit filius neri: id eſt lucerne mee: de
Pſ. 118. qua diciꝛ: Lucerna pedibꝰ meis ver. t. ꝛ lu. ſe. m. Neri quoq fuit filius maaſie. i. facture ꝛ operis dñi. Aduerte ꝗ quātis virtutuꝫ priuilegijs baruch hieremie mi
Ibidē. 100 niſtrauerit. ſm illud: Ambulās in via ī
4. Re. 2. b maculata h mihi miniſtrabat. Unde heliſeus miniſter helie intantū deo placuit vt tranſlato magiſtro duplicem ſpiritum mereret accipere. hoc diciꝛ cōtra eos qui malorum abutūtur myſterijs: nec audēt abijcere conſcios iniquitatis ſue.
d Sume libros. Uſq hodie ſeruaꝛ hec conſuetudo vt qꝺ intrinſecus ſignacula continent hoc legere cupientibus exhibeat apertum volumen. e In vaſe fictili ꝛc. Ne foris poſiti paterent rapine ꝛ humo crediti ſoluerentur humore. Hoc aūt fit vt qui vident intelligant rurſum hieruſalem eſſe habitandā ꝛ poſſeſſionē poſſidendā: quis autem ꝑ ſe poſſint intelligere cōmonenꝛ tñ dei ſermone. f Adhuc poſſidebūꝛ. Et hoc eſt qꝺ hieremias ſupra dixit ſe ītellexiſſe verbū dei: ꝛ idcirco emi agrum. g Qui facis mihi ꝛc. Grandis miſericordia creatoris. Miſericordiam ſuam in mille generationes extēdere: ꝛ iuſticiaꝫ in altera generatione mōſtrare que tamē mixta ſit miſcdie. Nō enī ſtatim punit delinquentē: ſed expectat penitudinem vt liberis ſi imitati fuerint pa
rentum vitia: diu dilata pena reddatur.
h Fortiſſime magne ꝛc. hec nomina potentiam creatoris indicāt: ſꝫ ꝓprie nomē
Joh. 17. a dei pater ē. vnde: Pater manifeſtaui nomen tuum hominibus. i Magnus cōſilio. Nemo ſecretis dei ſe inſerat: ꝛ de illius iudicijs iudicare ꝑſumat. k Ut reddas ꝛc. Significat ꝙ īterdū ꝑ nimia patiētia iudicia eiꝰ videāꝛ iniuſta. vnde:
Ro. 2. a Ignoraſ qm̄ patiētia dei ad. p. t. a. Quāto igiꝛ ſerior vindicta tāto iuſtior: ſicut ī
Exo. 14. g pharaone ptꝫ ꝗ decē plagꝭ admonitꝰ: nō punitꝰ ꝛ in duricia ꝑſeuerās tādem rubri maris fluctibꝰ obrutꝰ eſt. l Qui poſuiſti ſigna ꝛc. De generali trāſit ad ſpecia-
Gle: ꝛ ꝗd

meū ꝗ ē ī anatoth. Tibi ei cōpetit
a ſ vt ꝓpheria ope impleretur.
ex ꝓpinꝗtate vt emas. Et vēnit
a ſ gratia dei. b ſ pacis.
ad me anānehel filiꝰs patrui mei
ſm ꝟbū dñi ad veſtibulū carcerꝭ: ꝛ
a ſ que dominus ꝑdixerat.
āit ad me: Poſſide agꝝ meū ꝗ ē in
a anatoth ī ꝛra bēiamin qꝛ tibi cōpe
tit hereditas et tu ꝓpinquꝰ es vt
b poſſideas. Intellexi aūt ꝙ ꝟbum
dñi eēt. Et emi agrū ab ananehel
filio patrui mei ꝗ ē ī anatoth: ꝛ ap a
a ſ ſyclos. Syclus habet viginti obolos.
pēdi ei argētū ſeptē ſtatereſ ꝛ decē
argēteos: ꝛ ſcripſi ī libro ꝛ ſignaui b c
ꝛ adhibui teſtes. Et appēdi argētū d
ī ſtatera et accepi librū poſſeſſiōis e
ſignatū ꝛ ſtipulatiōes ꝛ rata ꝛ ſig- f g h
a ſ quā ꝗ cito eſſet poſſeſſio relinquenda.
na foriſecꝰ: ꝛ dedi librū poſſeſſiōis i
a ſ tanto ꝛ tali viro.
baruch filio neri filij maaſie: ī oculꝭ
a ſ qui vendiderat.
anānehel patruelis mei ꝛ ī oculꝭ te
ſtiū ꝗ ſcripti erāt ī libro emptiōis:
a ſ vel ad ꝓpheram conſolandū venerant: vel domini verba audire cupiebant.
ꝛ ī oculis oīm iudeoꝝ ꝗ ſedēbāt in
a ſ ſupradictis ꝑſentibꝰ ꝛ videntibus.
c atrio carcerꝭ. Et ꝑcepi baruch corā
a ſ quaſi ꝑ me ꝑcepit dominꝰ.
eis dicēs: Hec dicit dñs exercituū
d deꝰ iſrꝭ. Sume libros iſtos: librum
emptiōis hūc ſignatū: ꝛ librū hūc
e ꝗ apertꝰ ē: ꝛ poneſ illoſ ī vaſe fictili vt k
ꝑmanere poſſint diebꝰ multꝭ. Hec
f enī dicit dñs exercituū deꝰ iſrꝭ. Ad
huc poſſidebunꝛ domꝰ ꝛ agri ꝛ vi-
a ſ celebrata emptione agri: ꝛ accepta ſentētia domini ꝙ adhuc poſſideanꝛ ꝛ domus agri ꝛ vinee.
nee ī ꝛra iſta. Et orāui ad dñꝫ poſt l
ꝗ tradidi librū poſſeſſiōis baruch
a ſ dolorem cordis gemitus exprimit.
filio neri dicēs: Hēu heu heu dñe m
a ſ xp̄s dei virtꝰ ꝛ dei ſapia. vñ: Oīa ī ſapia feciſti.
deꝰ. Ecce tu fēciſti celū ꝛ terrā ī for n
a ſ brachiū domini cui reuelatū eſt.
titudie tua magā ꝛ ī brāchio tuo ex
a ſ ꝑcutiētē indicat. b ſ que apud hoīes impoſſibilia ſunt deo poſſibilia. ſ.
tētō. Nō erit tibi difficilē oē ꝟbū: o
g ꝗ facis miſcdiaꝫ ī milibꝰ ꝛ reddis p
iniꝗtatē patrū ī ſinū filioꝝ eoꝝ pꝰ
h eos. Fortiſſime magne ꝛ potens:
i dñs exercituū nomē tibi. Magnꝰ q
a ſ quem nō cōprehendit cogitatio quomodo pōt ſermo cōprehendere.
ꝯſilio et incōꝑhēnſibilis cogitatu. r
a ſ nemo ergo ſe putet abſcondere poſſe.
Cuius oculi āperti ſunt ſuper oēs
k vias filioꝝ adā vt reddas vnicui-
q ſm vias ſuas: et ſm fructum ad
l inuētionū eiꝰ. Qui poſuiſti ſigna s

lis tuꝰ. i. filiꝰ patrui tui. a Et appendi ei ar. ꝛc. ſtater eſt medietas vncie: ſm qꝺ dicit Iſidorus xvj. etymologi. b Et ſcripſi in libro. i. in charta ꝗ ſolet fieri ꝺ talibꝰ emptionibꝰ. c Et ſignaui. ſcꝫ ſigillis debitis. d Et adhibui teſtes. ad maiorem certitudinem. e Et accepi librū poſſeſſionis. i. emptionis ꝑ quaꝫ habeꝛ ius poſſidendi. f Signatum. ſcꝫ ſigillis debitis. g Et ſtipulationes. i. interrogationes et reſpōſiones vēdentis ꝛ emētꝭ: vt emis? emo: vendis? vendo. h Et rata. i. verba vtriuſq conſenſum exprimētia. i Et ſigna forinſecus. i. chartam aptam conſimilē clauſe ꝛ ſigillate qꝺ fiebat antiquitus vt de facili poſſet homo videre virtutē charte clauſe. vnde ī hebreo ſic habetur: Et diſcoopertū. i. ſcriptum ꝛ apertum. k Et pones illos ī vaſe fictili vt ꝑmanere poſſint diebꝰ multis. ſcꝫ vſq ad ſolutionē babylonice captiuitatis: ſi enī poſite eſſent ille lr̄e in vaſe ꝑcioſo citiꝰ raperenꝛ: ꝛ ſi ī lapideo vaſe vel aliquo huiuſmodi citius putrefierēt ꝓpter lapideum humorem: vas autem fictile ſiccum eſt ꝓpter decoctionē. l Et oraui. Hic ꝯſequēter poniꝛ ꝯfirmatio dicti ꝑ hoc ꝙ hieremias petit a dño ꝑfectius inſtrui de ratione emptionis dicte cum ciuitas eſſet de ꝓximo capienda ꝛ populus captiuandus: ꝛ dñs reſpōdit ꝙ poſt captiuitatem ad loca ſua populꝰ reuerteꝛ. Sic ergo ꝓcedetur: quia primo poniꝛ hieremie petitio. ſecūdo dñi reſponſio. ibi: Et factum. Sententia prime partis patet: exceptis aliquibus que diſcurrentur. m Heu heu heu. ter ponitur ad exprimenduꝫ dolorem ꝓphete de deſtructione templi ciuitatꝭ ꝛ populi. n In fortitudine tua magna et in brachio. repetitio ē eiuſdē ad maiorē expreſſionē. in deo enim qui ſpiritus eſt brachium dicitur eius potentia ſicut oculus eius noticia. o Nō erit tibi difficile oē verbum. id eſt quodcunq fieri poſſibile. p Qui facis miſericordiam in milibus ꝛ reddis iniquitatem patrum ꝛc. id eſt ꝓniores ad miſerendum ꝗ ad ꝯdemnandū. q Magnus ꝯſilio. quia nullus pōt ſcire dei cōſilium niſi ꝗtū reuelauerit. r Et incōꝑhenſibilis cogitatu. qꝛ ꝗtūcūq deū cognouerit intellectꝰ creatꝰ: remanet tamē ab eo incomprehenſus. s Qui poſuiſti ſigna et portēta in terra egypti. ſigna proprie dicuntur que ſignificāt aliquid de preſenti ſicut ſubita cōuerſio virge moyſi in ſerpentem fuit ſignuꝫ diuine virtutis hoc facientꝭ. portenta vero que dicunꝛ quaſi porro tenſa. id eſt in longinquū: ſignificāt de futuro. ꝛ ſic virga moyſi deuorauit virgas magoꝝ ī portentum deuoratiōis egyptioꝝ in mari rubro ꝑ extēſionē ꝟge moyſi ſupra mare: Exo. xiiij.
Uſq ad

Glo.ordi.

le: ⁊ q̄d ꝓpᵉ ꝯſtiterit iſraeli breui ſermone ꝑ
currit. a Et portēta ⁊c̄. Quibus afflicta
eſt vſqꝫ ad diē hanc poſteriorıbꝰ copulādum
eſt. Quaſi ⁊ ı̄ iſrael et ı̄ cūctis mortalibꝰ tua
quotidie ſigna cōplēt. Vel aliter. Signa et
portēta non ſoluꝫ in egypto feciſti ſꝫ vſqꝫ ho
die eadem tue miſericordie fortitudo ſaluat
populū tuū: ⁊ generi humano creatoris ſub
uenis poteſtate. Et notandū ꝙ iſrael ab om
Exo.4.f nibus ſeparat. Iuxta illud: Filiꝰ meus pri
mogenitus iſrael. b Et ingreſſi ſūt. Nihil
mediū inter poſſeſſionem ⁊ inobedientiam.
Vbertas eni ſecuritatē: ſecuritas negligen
tiā: negligentia ꝯtemptū parit. c Et non
obedierūt. Fruſtra ergo ꝓmiſerunt dicētes:
Quecūqꝫ preceperit dominꝰ faciemꝰ: nō enı̄
in ſpōſione ſed in opere premiū eſt. d Ecce
munitiões ex. ⁊c̄. Decimus annus ſedechie
erat ⁊ ciuitas obſeſſa: vt ſupra dictū ē: ⁊ hie
remias in atrio carceris. vnde ſubdit: Ecce
munitiones extructe ſunt. e Vt capiat.
Quaſi non habent quos vincant ſed quos
capiant iam fame ⁊ peſte ꝯſumptos. f Et
quecūqꝫ locutꝰ ⁊c̄. Ex creaturis predicat cre
atorē. ⁊ primo potentiā eius ⁊ miracula atqꝫ
iuſticiā in omne hominū genꝰ. deinde trāſit
ad iſrl: ⁊ quāta ei ꝯſtiterit deſcribit. Et poſt
tāta bñficia imemores bonoꝝ: clementiā illi
us in amaritudinē ꝓuocaſſe vt ciuitas obſi
deat: ⁊ anteqꝫ capiat gladio et fame ⁊ peſte
conſumat. Hec aūt vniuerſa ꝑmittit: vt infe
rat quaſi in reprehēſionē diuine ſentētie. Et
tu dicis mihi domine deꝰ eme agrū. g Et
tu dicis. Nō rephendit ſꝫ interrogat: nec tā
ſibi vult dicere qꝫ alijs: q̄ ſedebāt ı̄ atrio car
ceris ⁊ forſitā rephendebāt taciti. Quō pro
pheta quē vex nūciare credebāt: ⁊ vrbē di
cat capiendā ⁊ agrū emat quē tñ nō poſſide
at. h Ecce ego dñs ⁊c̄. non omniū gentiū
vel populi iſrl tm̄: vel vt de ſanctis dici ſolet
deus abraā ⁊ deus iſaac ⁊ deus iacob: ſꝫ vni
uerſe carnis. i. rationalia et bruta animātia
feciſſe credatur. Sunt enı̄ qui ꝓuidentiā cre
atoris vſqꝫ ad rationabilia ꝯfitent: bruta ve
ro caſu vel perire vel viuere. Ido ꝓpheta de
clarat nihil eſſe qḋ ꝓuidentiā ⁊ ſcientiaꝫ dei
fugiat: quia alia ꝓpter te: alia in vſum homi
num ſūt facta. i Ecce ego tradam. Quia
mihi ē cure omnia regere: vniuerſa diſpone
re: ⁊ ſingulis reddere iuxta vias ſuas.
k Ciuitatem iſtā. Primū vallata exercitu
chaldeoruꝫ abſente nabuchodonoſor capta
eſt: et ſedechias in reblatha regi traditꝰ eſt.
l Et venient. Aq̄la. Meliꝰ ingredient: non
enim abſentes erant vt venirēt qui obſideāt
ciuitatem: verbū autē hebreū ⁊ venient ⁊ in
gredient ſonat. m Et domos. Quō peri
Mt.24.c turus ſcribit mundus. iuxta illud: Celuꝫ et
terra tranſibūt: eo ꝙ in maligno poſitus ſit:
ſic ⁊ domus ıp̄a ⁊ loca in quibus flagitia fa
cta ſunt: ire dei ſubiacebunt. n Facientes
malum. Sine fine. vbi ergo iuſticia ſempiter
na. Lxx. ſoli dei. n. noticiā habebāt: ⁊ ab eo
recedebāt. Ideo ſoli in eccleſijs eiꝰ peccāt: q̄
cum increduli ꝑmanſerūt: quaſi illo non vi
dente ⁊ negligente delinquunt: vnde dauid
Pſ.50. vir ſanctꝰ ⁊ penitēs ait: Malū corā te feci. i.
Za.7.c in ꝯſpectu tuo. o Et verterunt ⁊c̄. Vñ ali
bi: Vertūt ꝯtra me ſcapulā recedētem. Qui
enı̄ ꝑcat inclinata ceruice in terra ꝓnus fun
dit. q̄ xᵒ tergū vertit geſtu corporis indicat
ſe negligere cōminantē. p Cum docerem
eos. Fugatis tenebris erroris ⁊ idoloꝝ cul
tura illuminare eos cupiebā ⁊ docere que re
cta ſunt. q Et poſuerunt ⁊c̄. Non ſolum
tunc iudas poſuit idolum in templo dei ſꝫ vſ
qꝫ hodie in eccl'ia vel in corde credētiū poni
tur idolū qñ nouū dogma ꝯſtruit ⁊ ı̄ abſcō
dito

Hieremie Ca. XXXII

a ⁊ portēta ı̄ t̄ra egypti vſqꝫ ad diē hāc: ⁊ a b
a ſ laudes tue in toto orbe celebrant
ı̄ iſrl ⁊ ı̄ hoibꝰ: et tibi feciſti nōmē ſicut ē c d
a ſ cū eni eductus ē tuo ſeruiebat imperio.
dies hec† Et eduxiſti populū tuū iſrl de
a ſ qñ mare rubrū viam ꝑbuit iſraeli ⁊ egyptios oppreſſit.
terra egypti ı̄ ſignis ⁊ ı̄ portētis ⁊ ı̄ ma
nu robuſta ⁊ ı̄ brachio extēto ⁊ ı̄ terrore
magno: ⁊ dediſti eis terrā hāc quā iura
a ſ abraam iſaac ⁊ iacob non enim ſuo merito ſed patrum virtutibus terrā acceperunt ꝓmiſſionis.
ſti patribꝰ eorū vt dares eis terrā fluētē
a ſ qr nondū ſolidum cibum capere poterāt: quibus alitur infantia vel rerum omniū abundantia.
b lacte ⁊ melle. Et ingreſſi ſūt ⁊ poſſederūt
c eā. Et ñ obedierūt voci tue: ⁊ ı̄ lege tua
nō ambulauerūt: oia q̄ mandaſti eis vt
a ſ iuxta domini ſniāꝫ: bona reddit vnicuiqꝫ ſm opa ſua.
facerēt non fecerūt: et euenerūt eis oia
d mala hec. Ecce munitiões extructe ſūt e
e aduerſū ciuitatē vt capiat ⁊ vrbs data
ē in manꝰ chaldeorū ⁊ in manꝰ regis ba
bylonis qui ꝑliant aduerſus eā a facie f
f gladij ⁊ famis ⁊ peſtilētie: ⁊ q̄cūqꝫ locu
g tus es acciderūt vt tuipe cernis. Et tu g
dicis mihi dñe deꝰ eme agrum argēto
et adhibe teſtes: cū vrbs data ſit in ma
nus chaldeoꝝ: Et factū ē verbū dñi ad h
h hieremiā dicēs: Ecce ego dñs deus vni
a ſ nō erit impoſſibile dē verbū apud deū. i. quelibet res.
uerſe carnis. Nūnq̄d mihi difficile erit
oē verbū: Propterea hec dicit domi
i k nus: Ecce ego tradam ciuitatem iſtaꝫ ı̄
manus chaldeorū ⁊ ı̄ manus regis ba
l bylonis ⁊ capient eā: ⁊ venient chaldei
ꝑliantes aduerſum vrbē hanc: ⁊ ſuccen
m dent eam igni ⁊ cōburēt eam: ⁊ domos i
a ſ non errore ſꝫ contentiōe vt in creatorē contumeliā facere viderentur. b ſ idolo ſidonioꝝ.
in quarū domatibus ſacrificabāt baal k
⁊ libabant dijs alienis libamina ad ir
ſ decē tribus.
ritandū me. Erant enim filij iſrael et fi
a ſ due tribus.
n lij iuda iugiter faciētes malū in oculis l
meis ab adoleſcentia ſua: filij iſrl qui vſ
qꝫ nunc exacerbāt me in opere manuū
ſuarū dicit dñs: qr in furore ⁊ in indig m
natiōe mea facta eſt mihi ciuitas hec a n
die q̄ edificauerūt eā vſqꝫ ad diē iſtam: o
qua auferetur d̄ cōſpectu meo propter p
a ſ ꝙ generaliter ꝑdixit ꝑ partes enumerat.
maliciā filiorū iſrael ⁊ filioruꝫ iuda quā
fecerūt ad iracundiā me ꝓuocantes: ipi
a ſ non mei.
⁊ reges eorum ⁊ principes eorū ⁊ ſacer
dotes ⁊ ꝓphete eorū viri iuda ⁊ habita
o tores hierl'm. Et verterunt ad me terga
p ⁊ nō facies: cū docerem eos et erudirē q r
ſ liberū ſignificat arbitrium.
diluculo ⁊ nollēt audire vt acciperēt di
q ſciplinā. Et poſuerūt idola ſua ı̄ domo s

Nico.de lyra

a Vſqꝫ ad diem hāc.
eſt memoria huius.
b Et in iſrael ⁊ in ho
minibus. aliarū gētiū.
c Et tibi feciſti nomē. †
oſtēdendo ꝙ tu ſis deꝰ Exo.17.c
iſrael. d Sicut ē dies
hec. id eſt ſicut apparet
in ꝑſenti. Cetera patēt
vſqꝫ ibi. e Ecce mu
nitiones extructe ſunt
aduerſū ciuitatē. i. arie
tes ad frangendū mu
ros: ⁊ ꝑrerie ad ꝓijciē
dum lapides ı̄tra ciui
tatem et turres lignee
ad pugnanduꝫ de pari
cū illis q̄ defendūt mu
rū. f A facie gladij
et famis ⁊ peſtilētie. qr
multi de illis erāt ı̄ hie
ruſalē iam erāt mortui
gladio: ⁊ multi fame et
m'lti aeris corruptiōe.
g Et tu dic̄ mihi dñe
deꝰ eme agrū argēto ⁊
adhibe teſtes. q. d. hoc
eſt mirabile ꝓpter iſta.
h Et factū eſt verbum
dñi. Hic cōſequēter po
nit domini reſpōſio. et
ꝑmo de ciuitat̄ deſtru
ctiōe ⁊ populi captiua
tione. Secūdo d̄ popu
puli reductione. ibi: Et E
nūc. Sētētie prime par
tis patet in littera vſqꝫ
ibi: i Et domos in
quarū domatibus. i. te
ctis. k Sacrificabāt
baal. tecta enı̄ domorū
illius terre ſunt plana
⁊ ibi edificabāt altaria
idolorū ad maiorem re
uerentiā ipoꝝ. l Fa
cientes malū in oculis
meis ab adoleſcentia ſ
ſua. Adoleſcentia ꝓpl'i
iſrael d̄r in exitu d̄ egy
pto: vt dictū ē. ſ. ca. ij.
⁊ extunc fuerunt idola
tre: vt ptꝫ ı̄ vituli ado
ratione: Exo. xxxij.
m Quia in furore et
in indignatio. ⁊c̄. facta
ē mihi ciuitas h̄. i. dig
na vindicte ⁊ punitio
nis mee. n A die. i.
a tpe. o Quia edifi
cauerunt eā. ⁊ hoc fuit
tēpore ſalomonis q̄ hie
ruſalē prius edificataꝫ
a melchiſedech ampli
auit: et triplici muro
clauſit: et ipſe idolatra
fuit. iij. Reg. xj. ⁊ occa
ſione eiꝰ multi de ꝓpl'o. F
p Auferet d̄ cōſpectu
meo. ꝑ eiꝰ deſtructiōeꝫ.
Cetera patent vſqꝫ ibi:
q Cū docerē eos. per
ꝓphās meos. r Dilu
culo. id eſt valde ſolli
cite ⁊ diligenter.
s Et poſuerunt ido
la ſua ı̄ domo ı̄ qua ⁊c̄.
h̄ potiſſime fuit tēpore
manaſſe. iiij. Reg. xxj.

 Et edi

¶ dito adorat. a Et edificaue/
rūt 7c. Proprie tribus iuda et
beniamin in fano baalis 7 mo/
loch demonuꝫ ſimulacra vene/
rabāt: vitulos aureos ī dan 7
3.Re.12.g ī bethel.x.trib⁹:qđ tam execra
bile ē vt dñs nunq̄ ſe cogitaſſe
teſtet. b In valle. Que ſy/
loe fontib⁹ ſubiacet 7 amenita
te ſui pplm ad luxuriaꝫ ꝓuoca/
uit quā ſeq̄t cultus idolorum.
c Ecce ego. Multi putāt hoc ī
tpe ȝorobabel fuiſſe cōpletū qñ
tēplū edificatū ē ſub neemia et
muri extructi ꝑ circūituꝫ. Sed
quō erit verꝫ? Habitare eos fa/
ciā ȝfidēter: 7 feriā eis pactum
ſempitnū: nō ſolū enī a vicinis
gētib⁹: ſ; a pſis 7 a macedonib⁹
ab egyptijs 7 romanis ſepe ca/
pti hucuſq̄ ſeruiūt. ad aduētū
igit xpi oīa referēda ſūt in q̄ cō
pleta videm⁹: 7 electio reliq̄aꝝ
ſaluat. d Et reducā eoſ. Si
cut ſperātib⁹ auxiliū 7 ī muroꝝ
firmitate fidentib⁹ ciuitas ſub/
uertēda p̄dicat vel ꝓphetat et
ppls oī anguſtia periturus: ſic
deſperātib⁹ 7 poſt ſubuerſionē
H vrbis nullā ſalutē expectātib⁹
ſuū ꝓmittit auxiliū: vt ȝfiden/
tia atq̄ ſupbia iuſtā ſniaꝫ 7 de/
ſperatio atq̄ hūilitas dei mere
atur auxiliū. e Erūt mihi 7c.
Triſtib⁹ leta ſubiungit 7 capti
uis reditū ꝓmittit: ſ; p̄mū oſtē/
dit cauſā offenſe 7 iuſti furorꝭ:
7 quāto maior culpa tāto ī pec
catores amplior clementia.
f Et dabo eis 7c. Caſſio. Ma/
nifeſte ꝓdit initiū nobis bone
volūtatis dño inſpirāte ȝcedi:
cū aut ꝑ ſe aut ꝑ exhortationeꝫ
cuiuſlibet hoīs aut ꝑ neceſſita/
tē ad ſalutꝭ viā nos retrahit vl
trāſfert: 7 pfectionem ſilr ab
eodē ȝdonari. Noſtrū xo ē ad
exhortationē auxiliūq̄ dei eni/
xius vel remiſſi⁹ ſeq̄: 7 ꝑ h vel
remunerationē vel ſupplicia ꝓ
mereri. g Et timore. Sic li/
berꝫ donat arbitriū vt timor q̄
retribuitur ex gratia ſit largito
ris. h In toto corde meo 7c.
Si verba ſunt ſaluatoris: recte
7 cor 7 anima ei⁹ credit qui di/
Job.10.c cit: Poteſtatē habeo ponendi
animā meaꝫ 7c. Si autē patris
antropoſpatos eſt intelligēdū
Amos.5.f ſicut illud: Feſtiuitates veſtras
odiuit anima mea. i Quia
hec dicit domin⁹ 7c. Hec iuxta
litteram in typo poſt reditū de
chaldeis quando ad Cyri regꝭ
imperiuꝫ reuerſus eſt populus
iudeorum. Sed ſpiritualiter in
chriſto 7 apoſtolis plenius cō/
pleta ſunt. Rabanus. Supra
dictum eſt q ſedechias clauſit
hieremiam in atrio carceris: qr
vaticinabatur dicens: hec dicit
dominus: Ecce ego dabo ciui/
tem iſtam in manu regis baby/
lonis 7c. Ubi etiam clauſus
emit agrū a filio fratris patris
ſui. Ibi etiā nunc ſecūdo verbū
conſolatiōis datur eidem de re
ditu populi.

¶ Et factū

tin q̄ inuocatū ē nomē meū vt pol
a ¶ hebraice bamoth.
a luerēt eaꝫ: et edificauerūt excelſa bā a
b al q̄ ſūt ī valle filij ennon vt inijcia b
a ¶ idolo ammonitaꝝ quod iterpretatur rex: nō enī tm̄ baal ſeruiebant.
rēt filios ſuos 7 filias ſuas moloch
a ¶ antropoſpatos.
qđ nō mādaui eis: nec aſcēdit ī cor
meū vt facerēt abomiatiōeꝫ hāc: 7
ī pctm̄ deducerēt iudā. Et nūc ꝓpt c
iſta hec dic dñs de⁹ iſrl ad ciuitatē d
hāc: de q̄ vos dicitꝭ q tradat ī ma e f
nus regꝭ babylonis ī gladio 7 ī fa/
a ¶ in eccleſiam.
c me 7 ī peſte. Ecce ego congregabo g
¶ vñ: Et vt filios dei q̄ erāt diſꝑſi ȝgregaret ī vnū.
eos d vniūſis terrꝭ ad q̄s eieci eos
ī furore meo 7 ī ira mea 7 ī indigna
d tione grandi: 7 reducam eos ad lo
cum iſtū 7 habitare eos faciā cōfi/ h
e dēter: 7 erunt mihi ī pplm 7 ego ero
a ¶ multitudinis credētiū erat cor vnū 7 aīa vna.
f eis ī deū † Et dabo eis cor vnum et i
a ¶ filialiter beatus vir qui timet dominū.
viā vnā: vt timeāt me vniūſis die k
bus 7 bñ ſit eis 7 filijs eoꝝ p⁹ eos.
a ¶ nouū t.
Et feriā eis pactū ſempitnū: 7 non l m
g deſinā eis bñfacere: 7 timorē meū
a ¶ non in ore.
dabo in corde eoꝝ vt nō recedāt a
a ¶ dona mea diligā in eis. ¶ ſaluatis q̄ ſūt creatu/ra mea. vñ: Et gaudiū ē angeloꝝ ī celis.ſ.v.p.p.a.
me: 7 letabor ſuper eis cum bñ eis n
a ¶ pſenti eccleſia vel futura.
fecero. Et plātabo eos ī trā iſta in o
h veritate ī toto corde meo et ī tota
i aīa mea. Quia h dic dñs Sic ad/ p
duxi ſup pplm iſtū oē malum h grā
de: ſic adducā ſup eos omne bonū q
qđ ego loquor ad eos. Et poſſide/ r s
bunt agri ī terra iſta de q̄ vos dici
tis q deſerta ſit eo q nō remāſerit
¶ rationalis. a ¶ ſimplices hoīes 7 iumēta ſalua/
hō 7 iumētū: 7 data ſit ī man⁹ chal/
bis dñe. a ¶ vt faciam⁹ nobis amicos de māmona iniquitatis vt recipiant nos in eterna taber.
deoꝝ: agri emēt pecunia 7 ſcribēt t
a ¶ viuētiū. b ¶ crucis 7 victorie. c ¶ martyres 7
in libro: 7 imprimet ſignūꝫ et teſtꝭ v x y
ſanctoꝝ chorus. a ¶ vbi domini fortitudo.
adhibebit ī terra beniamin 7 ī cir/ ȝ
a ¶ in q̄ viſio pacis 7 eterna ſecuritas.
b ¶ vbi vera chriſti confeſſio.
cūitu hierlm ī ciuitatib⁹ iuda: et in
a ¶ d q̄ꝝ vna dr: nō pōt ciuitas abſcōdi ſupra mōtē poſita. b ¶ q̄ hebraice ſephela: vt de ꝓfundo 7 de/preſſis ꝑ cāpoꝝ equalitatē ad ſumma egrediamur.
ciuitatib⁹ mōtanis et in ciuitatib⁹
campeſtribus: 7 in ciuitatib⁹ q̄ ad a
a ¶ Lxx. vageb vbi ſcꝫ eſt meridies 7 plena lux veritatis. b ¶ his completis. c ¶ Aſcendens in altū captiuā duxit captiuitatē dedit dona hominibus.
auſtrum ſunt: quia cōuertaꝫ capti/
uitatem eorū ait dominus.

a Et edificauerūt 7c. Videt ȝtradictio ex † 3.7.e celſa 7 ī valle. Dicendū q lꝫ eēnt altaria in 4.Re. valle: tñ corp⁹ altarꝭ idoli erat excelſi⁹ q̄ al/
tare. dñi. b Ut initiarēt. i. ȝſecrarēt. de
modo āt hui⁹ ȝſecratiōis dictū ē.ſ. freque/
ter. c Et nūc. Hic ponit rñſio dñi de redu
ctione ppli. 7 p̄mo ȝtinuat h lra p̄cedētib⁹
cū dr: Et nūc ꝓpter iſta.ſ. pctā p̄dicta.
d Hec dicit dñs 7c. illud qđ poſtea ſeq̄t.
e De q̄ vos dicitꝭ. tu hieremia 7 alij ꝓphe.
f Q tradat 7c. et in veritate erit ita. ſ; q̄d
dic de⁹ iſrl ad hāc ciuitatem vltra. 7 ſubdit
rñſio dñi: g Ecce ego ȝgre. 7c. et loq̄t de
reductiōe captiuitatꝭ babylonice: qr capti/
uitas ꝑ ſalmanaſar regem aſſyrioꝝ facta de
regno iſrl vltra mōtes caſpios nō ē adhuc
reducta. h Et habita. 7c. non ē h itelligē
dū ꝓ oī tpe generalit: qr aliq̄ñ pplus d ba/
bylone reduct⁹ fuit ī magno timore aduer/
ſarioꝝ poſitus: vt patꝫ ī Neemia 7 ī libris
machabeoꝝ. i Et Dabo eis 7c. qr a tpe
illo nō legit popul⁹ ille cōiter ad idolatriā
declinaſſe. k Ut timeāt 7c. qđ impletū ē ī
credentib⁹ de iudeis. l Et feriam 7c. qđ
aliq̄ exponūt de lege noua cui non ſuccedet
alia: ī hebreo tñ habet: Pactū ſeculi ꝓpter
qđ pōt exponi de ꝓmiſſiōe reductionis ca/
ptiuitatꝭ babylonice: 7 ȝſeruatiōe ppli ī ter
ra. m Et nō deſinā 7c. q̄diu ſtabunt in † Ezech. obedidiētia mea. tales enī ꝓmiſſiōes ſunt
ſub ȝditiōe vt dictū ē.ſ. xxviij. 7. xviij.
n Et letabor ſup 7c. de⁹ enī nō delectat in
penis: ſ; ī bñficijs largiēdis. o Et plāta.
eos 7c. i. firmit ita q nō euellet ꝑ captiuita
tē q̄diu adherebūt mihi: ſ; poſtq̄ negaue/
rūt eū corā pilato dicētes: Nō habem⁹ re/
gē niſi ceſarē. expulſi ſūt de terra illa ꝑ Ty
tū 7 Veſpaſianū: 7 ꝑ orbē diſperſi ſunt.
p Sicut adduxi 7c. ſcꝫ deſtructionē tēpli
ciuitatꝭ 7 populi. q Sic adducā ſup 7c.
nō ſimplicit 7 abſolute: ſ; ſb determiatiōe.
ideo ſubdit: r Qđ ego loq̄r ad eos.ſ. re/
ductionē de captiuitate ad terrā ꝓpriā. ido
ſubdit: s Et poſſidebunt agri 7c. et ptꝫ
lra vſq̄ ibi: t Et ſcribent.ſ. emptiōes.
v In libro. i. in chartis. 7 ponit h ſingu/
lare pro pꝭali: ſicut Exo. viij. Venit muſca
grauiſſima 7c. x Et imprimet ſignū. i. ſi/
gillū. y Et teſtis adhibebit. i. teſtes.
ȝ In terra beniamin 7c. loquit enī tm̄ de
regno duaꝝ tribuū.ſ. iude 7 beniamin: re/
uertētes enī de babylone non recuperaue/
rūt regnū ſamarie: ſ; manebāt ibi gētiles q̄
dicebāt ſamaritani etiā tpe chriſti. a Et
in ciui. q̄ ad au. ſūt. ille erāt de ſorte iude q̄
erat ī ꝑte auſtrali terre ꝓmiſſiōis: ſicut ha/
bet Joſue. xv. ca. Ca. XXXII.

Moraliter.

a† Verbū qđ fa
ctū ē ad hieremiaꝫ 7c. Sequit: † Et hieremias ꝓpha clauſus
erat ī atrio carcerꝭ 7c. Per hieremiā ꝓphe/
tā veritatꝭ q̄ clauſus erat de mādato regꝭ:
ſignat bon⁹ p̄lat⁹ vel doctor pſecutionē ſu/
ſtinēs ab aliq̄ potēte ꝓpt veritatꝭ doctrinā
vel executionē eq̄tatis: ſicut ſāct⁹ Thomas
cantuarieñ. paſſus ē a rege anglie 7 ſatelli/
tib⁹ ſuis: 7 multi alij ſilia paſſi ſūt. b† Ec
ce ananehel. q̄ ītp̄tat grat⁹ deo: ꝓpt qđ ſig/
nat xp̄m deo patri gratiſſimuꝫ. Matth. iij.
Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi complacui.
Per hieremiā clauſū in atrio carceris: ſig/
nat bon⁹ religioſus in clauſtro religionis.
huic pſuadet xp̄s emere agrū in q̄ ē theſau
rus abſcōdit⁹: de quo dicit Greg⁹. homel.
xxxvij. theſaur⁹ aūt celeſte deſideriū ē. ager
xo in q̄ abſcōdit diſciplina ē ſtudij celeſtꝭ:
q̄ vigere debet ī loco religionis. 7 ido ager
iſte dr eē in anatoth q̄ obediētia interp̄tat.
Preciū

Preciū āt hui⁹ agri ſūt ſeptē ſtateres ⁊ decē argētei p q̄s ſignat̄ impletio decalogi p numerū denariū ⁊ pfectio ꝯſiliorū euāgelij p ſeptenariū q̄ ſignat ſeptiformē graꝫ ſpūſſancti. Liber aūt emptiōis aptus ſūt v̄ba pfeſſiōis exteri⁹ plata. ⁊ liber ſignat⁹ ē īterior intētio deuota: q̄ꝝ cuſtodia cōmittit̄ ipſi baruch q̄ bñdict⁹ īterp̄tat̄. ido ſignat ſpiritūſāctū p quē veritas pfeſſiōis īterior ⁊ exterior cuſtodit̄. teſtes v̄o hui⁹ rei ſūt angeli ſācti: q̄ de bonis hoīm opib⁹ ⁊ ꝯceptionib⁹ eoꝝ deo teſtificant̄: cuſtodiunt̄ aūt ī vaſe fictili. i. in corde humili quod non reputat ſe niſi quid fragile ⁊ nullius p̄cij: humilitas enī cuſtos ⁊ decor eſt omniū chariſmatū et donorum. Prouer. xi. Ubi humilitas ibi ſapiētia. Que tenet excellentiorem gradū inter ſpūſſancti dona. Eſa. xi. enumerata. Requieſcet ſuper eū ſpūs ſapientie ⁊ intellect⁹ ⁊c̄. Et ſic habet alia ſibi annexa.

In ca. xxxij. vbi dicit̄ in poſtil. Heu heu heu.

Additio. Ubi nos habemus. A. a. a. in hebreo non ponitur hic aliqua dictio ter: ſed vnica dictio ex tribus litteris compoſita: ſicut dictum fuit ſupra in additione ſuper caplm̄ quartū: ⁊ hec dictio eſt quedā interiectio ⁊ exprimens dolorem.

Glo. ordi.

Ca. XXXIII

Et factū ē. Predicit q̄ ſic peccatorib⁹ vindicta ita penitentib⁹ paret̄ medicina. vbi enī p indignatiōem dn̄i iacuerāt cadauera: ibi ꝯuerſoꝝ reedificabūtur tabernacula cum bonoꝝ oīm abūdātia vt inde gloria dn̄i predicet̄ ⁊ laus ⁊ leticia ī oīb⁹ gētibus oriat̄. Q̄ᵒ q̄dā ad reſolutionē captiuitatis chaldaici referunt: ſed melius videt̄ ad xp̄iana tp̄a referri: vbi ſpūalit̄ dn̄s fidelib⁹ ſuis vniuerſa bona tribuit: vt in oī pace ⁊ ꝯcordia ꝯuerſēt̄. Io. 14. d vn̄: Pacē meā do vob: Mt. 28. d pa. re. vo. et alibi: Ecce ego vobiſcū ſū oīb⁹ diebus. v. a. cō. Cum v̄o d̄ babylone rediſſēt: finitime gētes infeſtabāt prohibētes reedificare templū ⁊ ciuitatē. In machabeoꝝ q̄ꝫ tp̄ib⁹ plīma aduerſa paſſi ſūt: nec vnq̄ꝫ plenā ſecuritatē habuerūt donec a romanis p totuꝫ orbē diſperſi ſunt. b Clama ad me et ⁊c̄. Oſtēdit q̄ p orōnes pphetaꝝ ⁊ ſctōꝝ q̄ fuerūt in plebe dn̄s placat⁹ ſit. ⁊ reuelauerit eis reuerſionē ī terrā ſuā q̄ adhuc occulta latebat. Supra Je. 11. c dictuꝫ ē: Noli orare pro pp̄lo h̄ ⁊c̄. Nunc aūt d̄r: Clama ad me ⁊ exaudiam te: q̄r īminentē captiuitatē dn̄s auertere noluit: vt primū ſoluerent penā peccati ſui. poſtea vero reuerſionem nō negauit quā modo pmittit. c Adhuc au. Ne deſperēt iudei ꝓpter minas ⁊ captiuitates futuras reſtaurationis bona pmittit: vt loc⁹ q̄ deſertus fuerat ꝓpter ſcelera habitatoꝝ: ꝓpt̄ correctionē ⁊ emendationē habitet̄. Mice Myſtice. eccl'ia gētiliuꝫ q̄ deſerta fuerat a dn̄o p idolatriā ⁊ ſcelerū īmanitatē: habitat̄ p xp̄i fidē ⁊ replet̄ multitudine credētiū ex diuerſis natiōib⁹. cui p eſaiaꝫ 35. a d̄r: Letabit̄ deſerta ⁊ inuia ⁊ exaltabit ſolitudo ⁊c̄. et

Ca. XXXIII

a Et factuꝫ ē verbū a+ dn̄i ad hieremiaꝫ ſcd̄o cum adhuc

a ſ vbi ſedechias clauſerat eum.

clauſus eēt in atrio carceris dicenſ: Hec dicit dn̄s:

ſ cuius omnes ſerui ſunt.

qui factur⁹ ē et formatur⁹ illd̄ et patur⁹: dn̄s nomen

b ei⁹. Clama ad me et exaudiam te: ⁊ annūciabo tibi b c

grādia ⁊ firma que neſcis. d e f

Quia h̄ dicit dn̄s de⁹ iſrl' g+

ad domos vrbis hui⁹ ⁊ ad †

domos regis iuda que de h+

ſtructe ſūt ⁊ ad munitiōeſ i+

⁊ ad gladiū veniētiū vt di k+

micēt cū chaldeis et iple l

ant eas cadauerib⁹ hoīm m

quos pcuſſi in furore meo ⁊ ī indignatiōe mea: abſcōdens faciē meā a ciuitate hac ꝓpter oēm maliciā eorū. Ecce ego obducā eis ci n

catricē ⁊ ſanitatem ⁊ curabo eos: ⁊ reuelabo eis de o

p̄cationem pacis ⁊ veritatis ⁊ conuertam conuerſi p

onem iuda ⁊ cōuerſionem hieruſalē: ⁊ edificabo eos q

ſicut a principio: ⁊ emūda r

bo illos ab oī iniq̄tate ſua in qua peccauerūt mihi: ⁊

a ſ in aduentu chriſti.

ꝓpiti⁹ ero cūct' iniquitatibus eorū ī q̄b⁹ deliq̄rūt

ſ hoc.

mihi ⁊ ſpreuer̄t me. Et erit s

mihi ī nomē ⁊ ī gaudiū ⁊ ī laudē ⁊ ī exultationē cunctis gentib⁹ terre q̄ audie t

rint oīa bona q̄ ego facturus ſū eis: et pauebunt et v

turbabūt̄ in vniuerſis locis: ⁊ in omni pace quam ego faciā eis. Hec dicit do

c min⁹ Adhuc audiet̄ ī loco x

iſto quē vos dicit' eē de y

Nico. de lyra

Ca. XXXIII

A Et factū ē. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ redēptio facta p xp̄m. ⁊ q̄r tal' reuelatio ē ardua. idō p̄mo p̄mittit̄ q̄dā p̄fatio. ſcd̄o ſubdit̄ narratio. ibi: Quia h̄ dic̄. Circa p̄mū ponit̄ ordo hui⁹ reuelatiōis reſpectu p̄cedētis. cū d̄r: Scd̄o. ⁊ locus. In atrio carcer'. et actor Hec dicit dn̄s q̄ factur⁹ ē ⁊c̄. In ꝯceptiōe enī xp̄i aliq̄d factū ē a deo p creationē. ſ. aīa. ⁊ corp⁹ formatū ē v̄tute ſpūſſācti: ⁊ aīa parata ē plenitudīe grē. b Clama ad me. ſic̄ ſancti p̄deceſſores tui orauerūt ad me de pmiſſione xp̄i. c Et exau. te. debito tn̄ tp̄e. d Et ānū. tibi. ex nūc. e Grādia ⁊ fir. futura ſcꝫ myſteriū redēptiōis fiēde p xp̄ꝫ q̄d ē q̄d maximū ⁊ ſtabiliſſimū. f Que neſc'. q̄r iſtd̄ myſteriū nō ē cōp̄henſibile a mortali hoīe. g Quia h̄. Hic ꝯn̄r ponit̄ narratio. vbi p̄mo deſcribit̄ mod⁹ redēptiōis. ſcd̄o pſona redēptoris. ibi: Ecce dies. Prima adhuc ī duas. q̄r p̄mo breuit̄ repetit̄ pp̄li captiuatio. ſcd̄o xp̄i redemptio. ibi: Ecce ego: vt ſic oppoſita iuxta ſe poſita mag' eluceſcāt. Circa p̄muꝫ dicit: Hec dic̄ dn̄s de⁹ iſrl' ad domos ⁊c̄. et ſubdit̄: h Que deſtru. ſūt. tūc enī ciuitas erat obſeſſa a chaldeis vt dictū ē ca. p̄ce. ⁊ p machīas ꝓijciētes lapides ītra ciuitatē dom⁹ iā ī pte erāt deſtructe. i Et ad munitiōes. ſ. bladi vini ⁊ victualiū q̄ iā fere erant ꝯſūpte ī ciuitate. k Et ad gla. ve. vt di. cū chal. ꝯ ciuitatē. exercitus enī chaldeoꝝ ſp augmētabat̄. l Et ipleāt eas. ſcꝫ domos. hierl'm ⁊ plateas. m Cadauerib⁹ ho. q̄s pcuſſi. Chaldei enī ī illis īterfectionib⁹ fuerūt q̄ſi inſtr̄a dei ⁊ executores iuſticie ei⁹: vt frequēter dictū ē. ſ. n Ecce ego. Hic ꝯn̄r ponit̄ medicina ſiue redēptio. Circa q̄d ſciēdū q̄ totū reſiduuꝫ hui⁹ capl'i exponit Ra. Sa. de tp̄e meſſie dicēs illd̄ adimpleādū q̄d iā ē impletū. d̄r q̄ ī pſona redēptoris: Ecce ego obducā eis cicatricē: cū enī cicatrix vulneris eſt obducta: tunc eſt vuln⁹ pfecte ſanatū: ⁊ ſanitas pfecta data eſt p xp̄m ⁊ non p aliū. o Et reuelabo ⁊c̄. ſ. pacē ⁊ veritatē ꝓ q̄ dep̄cati ſunt p̄res veter' teſtamēti. idō xp̄o nato clamauerūt āgeli: Luc. ij. Gl'ia in al. deo: ⁊ in ter. pax. ho. bo. vo. p Et ꝯuertā ꝯuerſionē iuda ⁊c̄. i. ꝯfitētiū pctā ſua ⁊ veniētiū ad eccl'iaꝫ q̄ noīatur hierl'm Eſa. ij. ⁊ Heb. xij. ⁊ Apoc̄. xxj. q Et edificabo ⁊c̄. p̄ncipiū edificatiōis fuit ī exitu d̄ egypto: que edificatio fuit p ſigna ⁊ miracula diuīe v̄tut': vt ptꝫ ī Exo. ⁊ ī li. Nu. ī plib⁹ locis. ⁊ h̄ mō edificata ē eccl'ia ī aduētu ſaluatoris: vt ptꝫ ī euāgelijs. r Et emūdabo il. ⁊c̄. h̄ nō poſſūt exponere iudei de aliq̄ tp̄ali ſaluatiōe pp̄l'i p̄terita: q̄r dicūt q̄ ī oī punitione vl' afflictiōe quā ſuſtinuerūt vſq̄ꝫ nūc ⁊ ſuſtinebūt vſq̄ꝫ ad aduētū meſſie: ſemp expiat̄ aliq̄ ps pene debite p vituli adoratiōe. ⁊ idō iſta emūdatio ꝓp̄e ītelligit̄ de xp̄o q̄ p ſuū ſāguinē lauit nos a pctīs nr̄is q̄ ē pfecta mundatio: ꝓpt̄ q̄d ill' q̄ lauāt̄ p baptiſmū nō īponit̄ aliq̄ pnīa ſatiſfactoria p pctīs p̄terit': q̄r baptiſm⁹ delet penā ⁊ culpā. s Et erit ⁊c̄. ſeq̄t̄: Cūct' gētib⁹ t̄re. q̄r ī oīb⁹ gētib⁹ ſūt aliq̄ credētes xp̄o ī q̄b⁹ noīat̄ ⁊ laudat̄: ⁊ añ finē mūdi pfecti⁹ īplebit̄. t Que audierint oīa bona. ſ. aſſūptiōis hūane nature: opatiōis miraculorū: eductiōis de inferno ⁊ trāſlatiōis ad celum. v Et pauebunt ⁊ turbabunt̄. iſte pauor ⁊ iſta turbatio non ſūt ire vel impatientie: ſed admirationis pre magnitudine diuine miſericordie in p̄dictis. x Adhuc audiet̄ in loco iſto. ſm̄ q̄ dicit Ra. Sa. hic eſt metaphorica locutio: ita q̄ p hoīes ⁊ paſtores intelligunt̄ populi rectores: ⁊ p pecora iumenta et greges intelligunt̄ ſubditi eoruꝫ. vnde q̄d in fine dicit̄: Adhuc tranſibūt greges ad manum numerantis. ſic exponit. id eſt populi ſub manu regis in capite eorum p̄cedentis: p quē regem intelligit meſſiam venturū quem nos confitemur veniſſe. ⁊ ſm̄ hoc exponenda eſt ſic littera: Adhuc audiet̄ in loco iſto. id eſt in eccleſia nomīe hieruſalē ſignificata: eo q̄ ibi fuit inchoata per chriſti predicationē paſſionē reſurrectionē ⁊ ſpūſſancti miſſionem. y Quem vos dicit' eſſe deſertū. per chaldeos in tēporalibus. ⁊ per demones ī ſpiritualib⁹: ⁊ quid ibi audiatur ſubditur: B

Eſa.45.a ⁊c̄.et alibi: Lauda ſteri/
lis que nō paris: decāta
laudē ⁊ hymnū q̄ nō par
turis: q꞉ mlt̄i filij deſte.
a Accubātium gre.⁊c̄.
Greges eccl̄ie.ſ.d̄ gētibꝰ
ꝯgregate q̄ ī culmīe ꝟtu
tū ꝯſtitūt: ⁊ tn̄ humilita/
tē nō deſerūt: ſꝫ ꝑ feruorē
ſpūſſancti exercēt ſtudiū
bone oꝑatiōis ⁊ dilectio/
nis iura ſeruāt: q̇bꝰ ſoci/
antur greges vl̄ gētes q̄
ī terra beniamin ī circūi/
tu hierl̄m: ⁊ ī ciuitatibꝰ
iuda verſantur: q꞉ d̄ illo
priori ꝑp̄lo multi ſūt qui
ad fidē xp̄i ⁊ ouiū ſuarū
numeꝝ ꝑtinent: de q̇bus
Joh.10.c d꞉: Oues mee vocē meā
audiunt: et ego agnoſco
eas ⁊ ſequunt̄ me.
Eſa.2.a b Ad domū iſrl̄. De q̇/
bus eſaias: Erit ī nouiſ/
ſimis diebꝰ ꝑparatꝰ mōs
domꝰ dn̄i ī ꝟtice montiū
⁊c̄. c Nō iteribit. Ra/
banꝰ. Hoc teſtīoniū nec
regno iudaici ꝑp̄li nec ſa
cerdotio pōt aptari: ne/
ceſſe ē ꝙ vt ad regnū xp̄i
⁊ ſacerdotiū trāſſerat̄. d̄
Ps.88. q̄ d꞉: Ponā ī ſeculū ſecl̄i
ſemē eiꝰ ⁊ thronū eiꝰ ſicut
Jbidē.109 dieſ celi. ⁊ alibi: Jurauit
dn̄s ⁊ n̄ penitebit eū: tu
† 32.q.4. es ſacerdos ī eternū ſm̄
·§· his ita or.mel. Huiꝰ ſacerdotis
ibi dic do/ mēbra ſūt filij eccl̄ie. vn̄
mui iſrael. Petrꝰ: Vos eſt̄ genus
1.Pe.2.b electū regale ſacerdotiū
⁊c̄. h holocauſta ⁊ ſacrifi
cia offert gratiſſima pa/
tri. d Et factuꝫ ē ver.
dn̄i ⁊c̄. Rabanus. Con/
grua ſimilitudīe hoſtes
inſultātes ꝑp̄lo dei con/
fūdit: q꞉ ſicut leges celi
⁊ terre diei ⁊ noctis ī or
dine ſuo īmobiliter perſi
ſtunt: ſic ꝓmiſſio dei im/
mobilis ꝑmanebit: duaſ
cognatiōes a domio ele/
ctas regalē ⁊ ſacerdota/
lem tribū vel duas q̄ fu/
erunt in hierl̄m: ⁊ decē q̄
fuerunt in ſamaria poſ/
ſumus intelligere. Has
elegit dn̄s qn̄ patribꝰ eo/
rum ꝓmiſit terram fluē/
tem lacte ⁊ melle. Sed lꝫ
plurimi eoꝝ in veritate
errauerūt: plerīqꝫ tn̄ ī fi/
de recta et oꝑatiōe bona
ꝓbati inuēti ſunt: q꞉ ex
ip̄is ap̄li ⁊ p̄mitiua eccle
ſia. e Hec dicit domi/
nus. s̄. dixerat de creati/
one ſol̄ ⁊ lune ⁊ ſtellarū
⁊ curſu eaꝝ ꝙ eoꝝ leges
mutari nō poſſūt. nūc ſi/
militer dicit pactum diei
⁊ noctis irritū non poſſe
fieri neqꝫ pactuꝫ domini
cum dauid. Finito enim
ſacerdotio legali: chriſti
regnum et ſacerdotiū in
eternum manebit.
Verbū

ſertū eo ꝙ nō ſit hō nec iumētū ī ci/
uitatibꝰ iuda ⁊ foris hierl̄m q̄ deſo
late ſt̄ abſqꝫ hoīe ⁊ abſqꝫ habitato/
a ſ p̄dicatio euangelij. b ſ alleluia.
re ⁊ abſqꝫ pecore: vox gaudij ⁊ vox a
ſ chriſti. ſ eccleſie.
letitie: vox ſpōſi ⁊ vox ſpōſe: vox di
centiū: Confitemini dn̄o exercituū
qm̄ bonꝰ dn̄s: qm̄ ī eternū miſcdia
a ſ ſeipſos. b ſ Nō manu factā.
eiꝰ: et portātium vota ī domo dn̄i. d
a ſ gentium. b ſ vt ſit oībus vna fides ⁊ in con/
feſſione labium vnum.
Reducā eni cōuerſionez terre ſicut e
a principio dic̄ dn̄s. Hec dicit dn̄s
exercituuꝫ: Adhuc erit in loco iſto f
deſerto abſqꝫ hoīe ⁊ abſqꝫ iumēto:
et in cūctis ciuitatibꝰ eiꝰ habitacu
a ſ apoſtoloꝝ et euangeliſtaꝝ ⁊ doctoꝝ noui teſta
menti. ſ vel gū.
a lū paſtoꝝ ⁊ accubātiū greges ⁊ in
ciuitatibꝰ mōtoſis: ⁊ ī ciuitatibꝰ cā g
peſtribus: et in ciuitatibꝰ q̄ ad au/
a ſ ſpūſſancti feruorem.
ſtrum ſūt ⁊ ī terra beniamin ⁊ ī cir/
cūitu hierl̄m: et in ciuitatibꝰ iuda:
ſ viā huiꝰ vite. a ſ iuxta diſpoſitionē.ſ.veri paſto
ris viuētes q̇ ait: Gaudete q꞉ noīa vr̄a ſcripta ſūt in
adhuc trāſibūt greges ad manum h
celis. a ſ q̇ numerat multitudinē ſtellaꝝ.
numerantis ait dn̄s† Ecce dies ve i
a ſ ī aduētū filij quo verbū dei caro factū eſt ⁊ habi
niūt dicit dn̄s: ⁊ ſuſcitābo ꝟbū bo/
bitauit in nobis. a ſ ꝓphetas.
b nū qd̄ locutꝰ ſum ad domū iſrl̄ ⁊ ad
domū iuda. Jn diebꝰ illis et in tp̄e
a ſ chriſtū q̇ fecit iudiciū ⁊ iuſticiā in terra: q꞉ iuſti
cia cingulū lumboꝝ eius ⁊ fides cinc.re.eius.
illo germinare faciā dauid germē k
iuſticie: ⁊ faciet iudiciū et iuſticiam
in terra. Jn diebus illis ſaluabit̄ l
a ſ apoſtoli ⁊ primitiua eccleſia. b ſ in fide xp̄i.
c ſ ſub ꝓtectione dei.
iudā: ⁊ iſrael habitabit cōfidēter.
a ſ qd̄ alibi dicit̄ emanuel.i.nobiſcū deus: q꞉ verbuꝫ
caro factum eſt ⁊ habitauit in nobis.
Et hoc eſt nomen qd̄ vocabunt eū
a ſ reddens vnicuiqꝫ iuxta opera ſua.
dominus iuſtus noſter. Quia hec
a ſ chriſtus et membra eius.
c dicit dominꝰ: Non interibit ūir de m
ſ eccleſie.
dauid q̇ ſedeat ſuꝑ thronuꝫ domꝰ
a ſ quia chriſti ſacerdotiū eternū.
iſrl̄: ⁊ de ſacerdotibꝰ ⁊ leuitis nōn i/
teribit vir a facie mea qui offerat n
holocauſtomata ⁊ incendat ſacrifi
ciū et cedat victimas cūctis diebꝰ.
d Et factū ē verbū dn̄i ad hieremiaꝫ
e dicēs: Hec dicit dn̄s: ſi irritum pōt o
fieri pactū meū cū die ⁊ pactū meū
cū nocte: vt nō ſint dies ⁊ nox ī tp̄e
ſuo: ⁊ pactū meū irritū eſſe poterit
cuꝫ ſeruo meo dauid: vt non ſit ex
eo filiꝰ q̇ regnet ī domo eiꝰ: et leui/

a Vox gaudij ⁊ vox leticie. quod fuit impletuꝫ
in chriſti natiuitate angelis deum iocunde lau/
dātibus: Luc̄.ij. ⁊ in ſpūſſancti miſſione quādo
apoſtoli alijqꝫ credentes varijs linguis loque/
bantur magnalia dei: Act̄.ij. b Vox ſponſi.
id eſt chriſti p̄dicantis. c Et vox ſponſe. id eſt
eccleſie deū laudantis: vt iam dictum eſt de apo
ſtolis. d Et portātiū vota in domo domini.
qd̄ videmꝰ impletum in credentibꝰ cum diuinis
laudibꝰ ad eccleſiā portantibꝰ vota ſua. e Re
ducam enī ꝯuerſionez terre ſicut a principio.i.ꝑ
miracula reducā hoīes ad fidez ſicut populum
iſrl̄ ꝑ miracula eduxi d̄ egypto. f Adhuc erit
in loco deſerto abſqꝫ hoīe ⁊ abſqꝫ iumento: et in
cunctis ciuitatibꝰ eius habitaculū paſtoꝝ ⁊c̄.i.
apoſtoloꝝ ⁊ ſucceſſoꝝ eorundeꝫ in eccleſia q̄ ha/
bent officiū paſcendi fideles in eccleſia dei.
g Jn ciuitatibꝰ montoſis ⁊ in ciuitatibus cam
peſtribus ⁊c̄.i. in oībꝰ mūdi partibꝰ: exprimū/
tur tamē in ſpeciali hierl̄m ⁊ iudea ⁊ loca illa ꝓ/
pinqua: q꞉ ibi incepit eccleſia ꝓut ꝯtra ſynago/
gam diſtinguit̄: ⁊ hoc ꝑ p̄dicationem xp̄i ⁊ apo/
ſtoloꝝ ꝓpter qd̄ dixit eis Act̄.j. Eritis mihi te
ſtes in hieruſalē ⁊ in omni iudea ⁊ ſamaria ⁊ vſ
qꝫ ad vltimuꝫ terre: q꞉ tn̄ paſtores ⁊ populares
ſūt ſub vno rege chriſto. ideo ſubdit̄: h Ad
huc tranſibunt greges ad manū numerantis.i.
chriſti regis cui cognitus eſt numerus electoꝝ.
i Ecce dies veniēt. Hic ꝯſequenter deſcribit̄ ꝑ/
ſona redemptoris. ⁊ primo q̄ꝫtum ad veram hu/
manitatē. cū dicit̄: k Germīare faciā dauid
germen iuſticie. q꞉ chriſtus ſm̄ carnem deſcēdit
de dauid: Matth.j. ꝙ aūt de xp̄o ītelligat̄ ad lit
terā patet ꝑ tranſlationē chaldaicā q̄ ſic habet
in loco iſto: Jn diebus illis ⁊ in illo tempore ſta/
tuam dauid meſſiam iuſtum. Secūdo deſcribit̄ † Eſa.4
q̄ꝫtum ad diuinitatem cum ſubditur: Et hoc eſt
nomen quod vocabunt eum dominꝰ iuſtus no/
ſter. ⁊ vbi tranſlatio noſtra habet: Dn̄s. Jn he/
breo habetur: Nomen domini tetragrāmaton:
quod de ſolo deo vero dicit̄: ſicut dictuꝫ fuit ple
nius. s̄. xxiij. vbi cōſimilis auctoritas ponitur:
ꝓpter quod de expoſitione hic ꝑtranſeo breuꝰ:
quia illuc poteſt recurri ꝓ reſiduo huius aucto
ritatis: quod non eſt hic ad plenum expoſitum.
Sciendum tamen ꝙ ſicut illam auctoritatē falſi
ficauerunt iudei ne cogerentur diuinitatē chri/
ſti confiteri: ſic et iſtam: dicentes ꝙ hec eſt litte/
ra: l Jn diebus illis ſaluabit̄ iuda: et iſrael
habitabit cōfidenter. ⁊ in hoc dicunt verum: ſed
illud quod ſequit̄ falſificant dicentes: Et iſte q̇
vocabit eum dominꝰ iuſtus noſter: ita ꝙ nomē
domini tetragrāmatō loco cuius habemus do/
minus: non refert̄ ad meſſiam ſed ad deū q̇ mit/
tet eum: et edificabit nouā hieruſaleꝫ ſm̄ coꝝ er
rorem: vt dictuꝫ eſt. s̄. xxxj. et ſic dicit̄ vocare eā
inq̄ꝫtum ipſemet edificabit: ſꝫ falſificatio iſta ap/
paret per tranſlationē chaldaicam que vbi nos
habemus: Et hoc eſt ꝙ vocabūt eum. ſic habet:
Et hoc eſt nomen qd̄ ipſi dicent ei. ⁊ ideo aliqui
correctores noſtri qui ſic correxerunt. Et hoc eſt
nomen quod vocabūt eum. videntur in hoc ali/
quo modo ſequi falſificationē p̄dictā. m Nō
interibit vir de dauid qui ſedebat ⁊c̄. hoc imple/
tum eſt in chriſto qui ſm̄ carnem eſt de tribu ſa/
cerdotali ⁊ de tribu regia que erāt cōmixte ⁊ eiꝰ
regnum et ſacerdotiū ſunt eterna: ſm̄ qd̄ dedu/
cit apoſtolꝰ ad hebreos ſatis diffuſe. n Qui
offerat holocauſtomata. oblatio enim chriſti in
cruce continet in ſe perfectius virtutem omniū
ſacrificiorum veteris legis: et ideo deſignatur ꝑ
per plura et varia ſacrificia veter̄ legis. Et iſtō
ſacrificium offertur quotidie in eccleſia in qua
chriſtus eſt ſacerdos et hoſtia. o Si irritum
poteſt fieri pactum meum cum die ⁊c̄. iſtud pa/
ctum habetur Geñ.viij. Nox ⁊ dies non requi/
eſcent. eſt ergo ſenſus: ꝙ ſicut illud pactum fuit
firmū: ita illud qd̄ d꞉ hic de regno ⁊ ſacerdotio.
Sicut

te et ſacerdotes miniſtri mei ſicut enume/ a
a ſ ſpūale cui⁹ ſūma ſoli deo nota qui numerat multitudinem ſtellarum ⁊c̄.
rari nō poſſūt ſtellę cęli ⁊ metiri arenę ma/
ris: ſic multiplicabo ſemē̄n dauid ſui mei.
et leuitas miſtros meos. Et factum ē̄ ver/
bum dn̄i ad hieremiā̄ dicē̄s: Nūq̄d nō vi b
a ſ hoſtiū. b ſ inſultando.
diſti q̄d popul⁹ h̄ locutus ſit dicens: Duę c
a ſ ſacerdotalis ⁊ regia: vł iudas ⁊ iſrł. b ſ q̄b⁹ ꝓmiſerat terram fluentē̄ lacte ⁊ melle. ſ ex toto.
cōgnatiōes q̄s elēgerat dn̄s abiectę ſunt d e
a ſ hoc dicentes. b ſ reputatiōe ipoꝝ.
et ꝑl̄m meum deſpēxerūt: eo ꝙ nō ſit vltrā
gens corā̄ eis. Hęc dic̄ dn̄s. Si pactū̄ meū̄ f
inter diē̄ ⁊ noctē̄ ⁊ leges cęlo ⁊ t̄rę non po g
ſui: eq̄dem ⁊ ſemē̄ iacob ⁊ dauid ſerui mei h
a ſ de q̄bus dicit̄: Nati ſunt tibi filij cō.e.p.ſ.o.terram.
ꝓijciam vt nō aſſumē̄ de ſeminē̄ ei⁹ princi/ i
pes ſeminis abraā̄ iſaac ⁊ iacob. Reducā̄
enim conuerſionē̄ eorū̄ ⁊ miſerebor eis.

Ca. XXXIIII

a V Erbū̄ q̄ȯ factū̄ eſt k+
ad hieremiā̄ a dn̄o
qn̄ nabuchodonoſor rex ba l
bylonis ⁊ oīs exercitus ei⁹
vniuerſaq̄ʒ regna terrę quę
erā̄t ſub ꝑtā̄te manus ei⁹ et
oē̄s populi bellabant ꝯtra
hierl̄m ⁊ contra oē̄s vrbes
eius dicens: Hęc dicit dn̄s
de⁹ iſrł: Vade ⁊ loquere ad
ſedechiā̄ regē̄ iuda: ⁊ dices
ad eū̄: Hęc dicit dn̄s: Ecce m
ego tradam ciuitatem hā̄c
in man⁹ regis babylonis: ⁊
ſuccendet eā̄ igni: ⁊ tu non n
effugies de manu ei⁹: ſʒ cō/
ꝓhenſione capieris: ⁊ ī ma/
nu eius traderis: et ocł̄i tui o
oculos regis babylonis vi
debūt: ⁊ os ei⁹ cū̄ ore tuo lo
quetur: et babylonē̄ introi
bis. Attamē̄ audi v̄bū̄ do/
mini ſedechia rex iuda. Hęc
dicit dn̄s ad te: Nō morierł p
ī gladio ſʒ ī pace morierł: ⁊ q r
ſm̄ cōbuſtiones patrū̄ tuorū̄ regū̄ priorū
q̄ fuerūt ante te ſic comburē̄t te: et vę dn̄e s
plangē̄t te: quia verbum hoc ego locutus
ſum dicit dominus. Et locutus eſt hiere/
mias ꝓpħa ad ſedechiā̄ regē̄ iuda vniuer/
ſa verba hęc in hierl̄m: ⁊ exercit⁹ regis ba/
bylonis pugnabat ꝯtra hierl̄m: ⁊ ꝯtra oē̄s
ciuitates iuda q̄ reliquę erā̄t cō̄tra lachis
⁊ cō̄tra azecha. Hę eni ſuperā̄t de ciuitati/ t
bus iuda vrbes munitę. Verbuʒ quod fa v+
ctum eſt ad hieremiā̄ a domio poſtq̄ʒ ꝑcuſ
ſit rex ſedechias fędus cum omni populo

Ca. XXXIIII a V Erbū q̄ȯ ⁊c̄. Rab. Licʒ rex neq̄ſſimus miſc̄dia ſit indign⁹: q̄r tn̄ miſeratiōes dei ⁊ multe et magne nimiſ: ſepi⁹ eū per ꝓphetas cōmonebat ꝑ hieremiā̄ .ſ. ī iudea ⁊ ezechieleʒ in babylone vaticinantē̄: ꝑdicens futuram captiuitateʒ ſi quo modo illum ad penitē̄tiā̄ ꝓuocaret. Sed mens indurata magis eligit ī neq̄cia perſeuerare q̄ʒ vitā̄ corrigere vnde debitam inuenit penaʒ cū̄ populo ſuo captiuatus. Audiert

a Sicut enumerari non poſſunt ſtelle celi et metiri arene maris. Iſtud impletum eſt in chriſto deſcē̄dē̄te de dauid: cui⁹ ſemen ſunt fideles ꝑ orbē̄ multiplicati ſicut ſtelle celi. b Nūquid non vidiſti quid ꝑplus h̄.ſ. babylonic⁹: c Locut⁹ ſit dicē̄s: due cogna.ſ. iude ⁊ beniamin. d Quas elegerat dn̄s. alijs decē̄ captiuatis prius ꝑ reges aſſyrioꝝ e Abiecte ſunt. ſic loquebant̄ chaldei poſtq̄ʒ deſtruxerā̄t regnū̄ duarū̄ tribuū̄ eſtimā̄tes ꝙ illud regnū̄ nunq̄ʒ debe ret reſurgere. ⁊ ideo ſubdit̄: f Si pactū̄ meū̄ inter diē̄ ⁊ noctē̄. vt ſibi ꝯtinue ſuccedant q̄ʒdiu durabit generatio hoīm. g Et leges celo ⁊ terre nō poſui. dicunt̄ hic celi leges mot⁹ celi ⁊ influxus ſtellarū̄: ⁊ leges terre ꝓductio terrenaſcentiū̄. h Equidē̄ ⁊ ſemē̄ iacob ⁊c̄. hoc eſt dictū̄ ꝙ ſicut iſte leges ſūt firme ⁊ ſtabiles: ſic ſemē̄ iacob ⁊ dauid erit ſemꝑ corā̄ me ſtabile. i Ut nō aſſumā̄ de ſemine eius ꝑ̄ncipes. q̄ȯ potiſſime impletū̄ ē̄ in xp̄o ⁊ apl̄is ⁊ eorū̄ ſucceſſoribus. pſ̄. xliiij. Conſtitues eos ꝑ̄ncipes ⁊c̄. Ca. XXXIII

Moraliter. a† Et factuʒ ē̄ verbū̄ dn̄i ⁊c̄. Sequitur: Hec dicit dn̄s de⁹ iſrł ad domos vrbis hui⁹ Per vrbē̄ ſignat̄ vniuerſalis militans eccłia. de qua dr̄ Apoc̄. xxj. Uidi ciuitatē̄ ſanctā̄ hierl̄m ⁊c̄. Dom⁹ aūt hui⁹ vrbis ſūt ꝑticulares eccłie ꝑ orbē̄ diffuſe. † Et ad domos regis. id eſt curias laicales. h† Que deſtructe ſūt. nā̄ in eccleſijs ꝓ magna ꝑte cult⁹ dei negligitur ⁊ in curijs laicis iuſticia frequē̄ter ſubuertit̄. i† Et ad munitiones .ſ. alimē̄toꝝ ꝑ q̄s ſignā̄t̄ doctrīe ſacraꝝ ſcripturaꝝ: q̄ ꝓ magna ꝑte ſunt cō̄ſumpte. nā̄ doctores plurimi docent curioſa ⁊ inutilia ad oſtentationē̄ ſui: ⁊ ꝑ̄dicatores multi ꝑ̄dicant ꝓpter queſtū̄ vel fauorem audientiū̄: ⁊ ſic tacē̄t vel palliant vitia magnatorū̄. k† Et ad gladiū̄ veniē̄tiū̄ vt dimicē̄t cū̄ chaldeis. ꝑ egyptios q̄ tenebroſi interꝑ̄tant̄: hoīes mali ſignant̄ q̄ ſūt mē̄bra demonū̄ ꝑ chaldeos ſignatorū̄. ⁊ ſic cū̄ demonib⁹ impugnā̄t populū̄ chriſtianū̄ ſeminā̄do diſcordias ⁊ alia mala ꝑſuadendo. Reſiduū̄ aūt hui⁹ capł̄i de xp̄o ⁊ redē̄ptiōe facta ꝑ ipm̄ expoſui litteralit̄: ⁊ ſic expoſitio mea reſpectu aliarū̄ eſt ſpūalis ꝓpt̄ q̄ȯ ꝑtrā̄ſeo de alia h̄ ponē̄da. A

In ca. xxxiij. vbi dr̄ in poſtil. Ecce ego obducā̄ eis cicatricē̄.

Additio. j. Ubi nos habem⁹ cicatricem. In hebreo habet̄ quedā̄ dictio q̄ ſignificat ſanitatem acquiſitā̄ poſt lōgū̄ tē̄pus: q̄ȯ magis cō̄ſonat ꝓpoſito q̄ʒ cicatrix. nam ſanitas data ꝑ xp̄m reſpectu antiquoꝝ patrū̄ data fuit poſt longū̄ tē̄pus ſed reſpectu fideliū̄ tꝑe xp̄i exiſtentiū̄ fuit data ſine magna mora tꝑis: ⁊ ideo ponunt̄ hic due dictiōes ſignificantes ſanitatē̄: q̄ꝝ vna ſignificat poſt longā̄ infirmitatē̄: alia non. Itē̄ vbi nos habem⁹: Et reuelabo eis deꝑ̄cationē̄ pacis ⁊ veritatis. In hebreo habet̄: Abundā̄tiā̄ pacis ⁊ veritatis ⁊c̄. In eodem capł̄o vbi dicitur ī poſtilla. Secū̄do deſcribit̄ q̄ʒtum ad diuinitatem.

Additio. ij. Supra in capł̄o. xxxiij. habet̄ ꝯſimilis auctoritas: ⁊ ibi eſt quedā̄ additio ad ꝯfirmandū̄ expoſitionē̄ poſtillatoris ⁊ contra falſificationē̄ iudeoꝝ: vide ibi.

k V Erbum q̄ȯ factū̄ eſt. Hic hieremias ꝑ̄dicit finem ſedechie. ⁊ diuidit̄ in duas ꝑtes. q̄r primo ꝑ̄dicit finem ſedechie regis. ſcd̄o arguit ipm̄ ⁊ populum de trā̄ſgreſſione diuine legis. ibi: Verbū̄ quod factū̄ eſt. Circa primū̄ primo ponit̄ tempus. cuʒ dicit̄: l Qn̄ nabuchodonoſor rex bobylonis ⁊ omnis exercitus eius ⁊c̄. et iſta obſidio incepit nono anno ſedechie et ā̄no vndecimo eius capta fuit ciuitas. vt habet̄. ī. xxxix. ⁊ de iſta captione ſubdit̄: m Ecce ego tradaʒ ciuitatem hanc in manus regis babylonis ⁊c̄. et ſubdit̄ finis ſedechie. ⁊ primo q̄ʒtum ad maluʒ pene. cum dicit̄: n Et tu non effugies de manu eius: ſed cō̄prehē̄ſione capieris ⁊c̄. q̄r exercitus chaldeoꝝ cō̄prehendit ſedechiā̄ fugiē̄tem: ⁊ adduxit euʒ ad regē̄ babylonis in reblata: vt habet̄. ī. xxxix. ideo ſubdit̄: o Et oculi tui oculos regis babylonis videbunt: ⁊ os eius cum ore tuo loquet̄: ſicut dicit̄. ī. xxxix. ꝙ locutus eſt ad euʒ iudicia eum arguē̄do de infidelitate ⁊ ꝑiurio: ꝓpter quod fecit occidi filios eius coram eo. ⁊ poſtea ipm̄ exoculari ⁊ ī babylonem duci. Scd̄o ꝑ̄dicit̄ finis ſedechie q̄ʒtū̄ ad bonū̄. cū̄ dicit̄: p Nō morieris in gladio. i. morte violenta. q Sʒ in pace. i. naturali morte: ⁊ ſepelieris honorifice. ideo ſubdit̄: r Et ſm̄ cō̄buſtiones patrū̄ tuorum regū̄ priorū̄ q̄ fuerūt ante te ⁊c̄. In ſepulturis enī regū̄ cō̄burebant̄ aromatica non ſolū̄ ꝯtra cadaueris fetorē̄: ſed etiā̄ ad defuncti honorē̄. s Et ve dn̄e plagē̄t te. cā̄tā̄do carmen lugubre ſicut in ſepulturis ſolē̄nib⁹. Cetera patē̄t vſq̄ʒ ibi: t He enī ſuperā̄t de ciuitatib⁹ iuda vrbes munite. ſ. nōdum capte. ſ. hierſm lachis et azecha: alijs oībus iā̄ captis a chaldeis. v Verbū̄ q̄ȯ factū̄ eſt ad hieremiā̄ a dn̄o ⁊c̄. Hic ꝯſequenter hieremias arguit regem ⁊ populuʒ de trā̄ſgreſſione diuine legis. ⁊ diuiditur in duas partes: quia ꝑ̄mo ponitur tranſgreſſio. ſecundo tranſgreſſionis punitio. ibi: Propterea hec. Circa primū̄ ſciendū̄ ꝙ Exo. xxj. dicitur: Si emeris ſeruum hebreū̄ ſex ā̄nis ſeruiet tibi: ī anno ſeptimo egredietur liber gratis: ita ꝙ non poterat vltra teneri niſi vellet remanere. tempore vero regis ſedechie et añ tenuerunt ſeruos ⁊ ancillas diuti⁹ ꝑ auariciā̄ ſuā̄. ⁊ tñ B

a Audierũt ergo ꝛc̃. Rabanus. Patet hoc loco quia nihil ꝓficit cuilibet bonũ inchoareſi nõ ſtuduerit illud ad bonũ finẽ ꝑducere. Mat.10.c Qui enĩ ꝑſeuerauerit vſq in finẽ ſaluꝰ erit. Deu.15.c Preceptũ erat ĩ lege vt filij iſrł frẽs ſuos nõ vẽderẽt cõditione ſuorũ nec affligerent: C ſ; tpe ſtatuto reuerterẽtur ad cognationẽ ꝛ poſſeſſionem patrũ ſuorũ: haberẽtq ſeruos ꝛ ancillas de nationibus q in circũitu eorum eẽnt. Hoc ſedechiaſ ꝛ populꝰ iudeorum ſe facturos ꝓmiſerũt: ſed conuerſi retrorſum ſuos et ancillas retraxerũt quos dimiſerãt liberos. vnde: Iratus dominꝰ tradidit eos omnibus regnis terre: ꝛ gladiũ et peſtem et famem miſit ſuꝑ eos: et ciuitates eorũ igne ſuccẽdit. Tropo. Tropologice autem cum fratres noſtros in tutelã noſtram ſuſcepimus propter deum nobis ſubiectos non opprimamus per potẽtiam: non inuicte ſeruitutis ĩponamus moleſtiam: ſed fraterno affectu tractemus eos adiuuemꝰ eos verbo ꝛ exemplo: vt xp̃o dño q eos redemit ſãguĩe ſuo poſſint dignum exhibere ſeruitiũ donec verꝰ iubileꝰ veniat ꝛ vnꝰ qſq ꝓ ꝑe reſtituatur dignitati ꝛ poſſeſſiõi. vñ 1.Pet.5.a petrꝰ: Paſcite q ĩ vobis ẽ gregem dñi ſpõtanee: D neq vt dominãtes

in hierl̃m: ꝑdicãs vt dimitteret vnuſqſq
ſeruũ ſuũ ꝛ vnuſqſq ancillã ſuam: hebreũ
et hebreã liberos: et nequaq dominarẽ-
a tur eis: id eſt in iudeo ꝛ fratre ſuo. Audie-
rũt ergo oẽs pricipes et vniuerſus popu-
lus qui inierãt pactũ vt dimitteret vnuſ-
quiſq ſeruum ſuum: et ancillam ſuam li-
beros ꝛ vltra nõ dominarentur eis. Audi-
erunt igitur: ꝛ dimiſerũt. Et cõuerſi ſũt de-
inceps ꝛ retraxerũt ſeruos ſuos ꝛ ancillas
ſuas quos dimiſerũt liberos: ꝛ ſubiuga-
uerũt in famulos ꝛ famulas. Et factũ eſt
verbũ ad hieremiã a dño dicẽs: Hec dicit
dñs deus iſrł: Ego ꝑcuſſi fedus cum pa-
tribus veſtris in die qua eduxi eos de ter-
ra egypti de domo ſeruitutis dicẽs: † Cũ
cõpleti fuerint ſeptẽ anni dimittat vnuſ-
quiſq fratrẽ ſuũ hebreũ q venditꝰ ẽ ei: et
ſeruiet tibi ſex ãnis: ꝛ dimittes eũ a te li-
berũ. Et nõ audierũt me p̃res vr̃i: nec in-
a ſ ab iniquitatibus veſtrorum patrum.
clinauerũt aurẽ ſuã. Et cõuerſi eſtis vos
hodie ꝛ feciſtis quod rectum eſt in oculis
meis vt ꝑdicaretis vnuſquiſq libertatẽ
ſ beneplacito.
ad amicum ſuũ: ꝛ iniſtis pactum in cõſpe-
ctu meo in domo in qua iuocatũ ẽ nomẽ
ſ ad iniquitatem veſtram.
meũ ſuꝑ eam. Et reuerſi eſtis ꝛ cõmacula- b
ſtis nomẽ meum: ꝛ reduxiſtis vnuſquiſq
ſeruum ſuum ꝛ vnuſqſq ancillã ſuã quos
dimiſeratis vt eſſent liberi ꝛ ſue ptãtis: ꝛ
ſubiugaſtis eos vt ſint vobis ſerui ꝛ an-
cille. Propterea hec dicit dñs: Vos nõ au- c
diſtis me vt ꝑdicaretis libertatẽ vnuſqſq
fratri ſuo ꝛ vnuſqſq amico ſuo. Ecce ego d
ꝑdico libertatem ait dñs ad gladium ad e
famẽ ꝛ ad peſtẽ et dabo vos in cõmotio- f
nem cunctis regnis terre: et dabo viros g
qui ꝓuaricantur fedus meum: ꝛ non obſer- h
uauerũt verba federis qbus aſſenſi ſunt
in cõſpectu meo: vitulũ quẽ cõciderũt in i†
a ſ victime quã ſacrificauerunt domino iuxta conditionẽ pa-
cti quod inierant.
duas partes et tranſierũt inter diuiſiones
eius: principes iuda et principes hieruſa-
lem: eunuchi et ſacerdotes: et omnis po-
pulus terre qui trãſierũt inter diuiſiones
vituli: ꝛ dabo eos in manꝰ iimicorũ ſuo-
rum ꝛ in manꝰ qrentiũ aiam eorum: et erit
ſ cadauer.
morticinũ eorum in eſcã volatilibꝰ celi ꝛ be-
ſtijs terre. Et ſedechiã regẽ iuda ꝛ princi-
pes eius dabo in manꝰ inimicorum ſuo-
rum: ꝛ in manꝰ querentiũ aias eorum: et in k
manꝰ exercituũ regis babylõis q receſſe-
runt a vobis. Ecce ego ꝑcipio dicit dñs: l
ꝛ reducã eos ĩ ciuitatẽ hãc ꝛ ꝓliabuntur ad- m n

a ad monitionem hieremie et aliorum bonorum rex ſedechias ꝛ eius ſubditi ſtatuerunt firmiter dimittere ſeruos ſuos hebreos ꝛ ancillas ſcḋm preceptũ legis: ꝛ vt hec ordinatio eſſet firma: ſciderunt vitulũ in duas partes ꝛ inter illas partes tranſierunt rex ꝛ principes ad ſignandum q ſic eſſet dignus occidi ꝛ diuidi infringens illam ordinationem. ꝛ talis modus confirmandi aliquid tũc temporis erat potiſſimus. verũtamen iſti poſtq dimiſerant ſeruos ꝛ ancillas cupiditate ducti retraxerũt eos ad ſe redigendo eos in ſeruitutem: et ſic non ſolum peccauerunt contra legem diuinam: ſed etiam contra ſtatutum proprium pena mortis firmatum: vt dictũ eſt. ꝛ ſcḋm hoc patet littera paucis exceptis. a Predicans. i. ſolẽniter denuncians. b Et cõmaculaſtis nomen meũ. quia illud pactũ ad maiorem ſolẽnitatem ꝛ firmitatẽ fuerat factum in domo domini ꝛ in noĩe ipſius: ꝛ ſic tranſgreſſio eius erat quodãmodo in iniuriã ꝛ irreuerentiã nominis diuini. c Propterea. Hic conſequẽter ponitur tranſgreſſionis punitio. cum dr̃: d Ecce ego ꝑdico libertatẽ. ita q nõ ſitis ſerui mei nec ego dñs veſter ad vos defendendũ. ideo ſubditur: e Ad gladiũ ad famẽ ꝛ ad pe. a qbus vos nõ ꝓtegã. f Et dabo vos in cõmo. cũctis reg. terre. eijciendo vos ibi ĩ captiuitatẽ: ꝛ eſt hyperbole ad denotãdũ magnã diſperſionem iudeorum: qr tũc non fuerunt diſperſi ꝑ totum orbem: ſ; poſtea ꝑ romanos. g Et dabo viros q ꝓuaricantur fedus meũ. i. legẽ in Exodo ꝑdictam. h Et nõ obſeruauerũt verba federis. i. ſtatuti ſui ꝑdicti: quod exponendo ſubditur: i Vitulũ quẽ conciderunt ꝛc̃. i. pactum ſectiõe vituli ↄfirmatum modo ꝑdicto. Cetera patẽt vſq ibi: k Et in manus exerci. re. ba. q receſſe. a vobis. Cum enim exercitus iſti obſediſſent hieruſalem nono anno ſedechie: ipi ꝛ ſubditi ſui fecerũt pactum ꝑdictum de dimiſſione ſeruorum ad impetrandũ dei auxiliũ: ꝛ poſtea exercitus egypti exijt ad leuandum obſidionem chaldeorum de hieruſalem: qḋ audientes chaldei dimiſerunt obſidionẽ vt occurrerẽt egyptijs: ꝛ tũc iudei credẽtes ſe eſſe liberatos a chaldeis retraxerunt ad ſe ſeruos ſuos quos dimiſerunt liberos: ſicut multi in periculo poſiti faciunt deo ꝓmiſſiões et vota ſed trãſeunte periculo nihil faciunt: ꝓpter quod ex diuino iudicio egyptij territi redierunt in egyptum: ꝛ ſimiliter chaldei ad obſidionẽ hieruſalem quam dimiſerant. ideo ſubditur: l Ecce ego ꝑcipio. ſ. reuerſionem egyptiorum. m Et reducam eos. ſ. chaldeos. n In ciuitatẽ hãc. ſ. hieruſalem ad deſtruendũ ipam. Ca. XXXIIII

† Exo.xxi. Deu.xv.

Moraliter. k† Verbum qḋ factum eſt ꝛc̃. Sequitur: Vade et loquere ad regem ſedechiam ꝛc̃. per quem ſignatur chriſtus duplici rõne ſcꝫ ratione regie dignitatis ꝛ interpretationis. nam ſedechias interꝑtatur iuſticia dei. ꝛ de chriſto dicitur. j. Cor. j. Factꝰ eſt nobis ſapientia ꝛ iuſticia ꝑ hoc igitur qḋ ꝑdicitur ipiꝰ ſedechie captio ignominioſa et tñ honorabilis ſepultura: fuit figurata xp̃i captio q fuit cũ ignominia. Mat. xxvj Tanq ad latronẽ cũ gladijs ꝛ fuſtibꝰ exiſtis cõprehẽdere me. Et eiꝰ ſepultura fuit honorabilis ꝛ ꝓcioſa vt patet Ioh. xix. et hoc ꝑdictũ fuit Eſa. xj. Et erit ſepulchrũ eiꝰ glorioſũ. † Et factũ ẽ verbũ dñi ad hieremiã. Per iſtos qui ad ꝑdicationẽ hieremie dimiſerũt ſeruos ſuos hebreos ꝛ ancillas hebreas liberos ſicut tenebantur ex ꝑcepto legis: Exo. xxi. ꝛ poſtea cupiditate ducti ſubiecerũt eos priſtine ſeruituti. ſignantur potẽtes huiꝰ ſeculi q ad ꝑdicationẽ boni ꝑdicatoris vel ad ↄſilium boni ↄfeſſoris relaxãt indebitas exactiões: ꝛ poſtea cupiditate ducti reponũt eas in toto vel in pte vel adinueniunt alias de nouo tantas vel maiores. i† Vitulũ quẽ cõciderũt in duas ꝑtes ꝛc̃. hoc fiebat ad ſignandum q tranſgrediẽtes pactum de libertate conceſſa eſſent digni morte corꝑali qḋ hieremias dixit eis futurum pro dicta tranſgreſſione: ſic qui exactiones indebitas amotas reponunt vel alias adinueniunt incurrũt mortem culpe ꝛ poſtea gehenne.

Verbũ

G minātes ī cler. ꝛc. Ca.XXXV

a V Erbū qđ. Raban⁹. Cū ꝓpha in ꝑrimo caplõ de ſedechia et q̄ ſub eo facta ſunt egiſſet: nunc ad ioakim filiȷ̄ ioſie tp̄a narrationem ↄuertit. Vñ p̄tʒ qꝛ nō ordinem tp̄is in narratiōe ſeruauit: ſed ſm̄ diſpenſationē ſp̄ūſſancti q̄ ī eo locut⁹ ē ꝑ oppoꝛtunitate cauſarū ꝛ ꝑ ↄueniētia rerū ꝓphetiā ſuā ſcribi voluit ſicut ī multis maxīe in euāgelio fit: vt ſciat lectoꝛ ſcripturas ſacras non humana diſpoſitiōe eē compoſitas ſ; inſpiratiōe ꝛ oꝛdinatione diuina. b Vade ad domuʒ. Raban⁹. Ad ↄfutandā ſupbiam iudeoꝝ q̄ mādatis dei reſtiterunt ꝛ iuſſui dñi: rechabitas obediētes obȷ̄icit qui precept̄ ionadab in oīb⁹ obedierūt vſq; quo exercitus neceſſitate babyloniȷ̄ hierl'm cōpulſi ſūt ītrare: vnde ꝑmittit eis dñs ꝙ nō deficiet vir ð ſtirpe ionadab ſtās in cōſpectu ſuo cūctis diebus.

Myſtice. Myſtice autē rechabite ſignificant eos q̄ deſiderio ꝑfectiōis trāſcenderūt mādata leḡ. Juſti enim q̄bus nō eſt lex poſita: ſic ꝓbanť nō eſſe ſub lege: ſʒ iuſticias legis. ſ. non ſolū implere verū etiam ſupare ↄtendūt: vt

Ge.14.d debitis volūtaria addāt. hinc abraam q̄ iure ſibi victoꝛie debebanť: ipſo cui⁹ ſpolia retulerat ſuppliciter offerente noluit accipe. hinc dauid pſequētes īterfectos defleuit. hinc helias ꝛ hieremias virgines ꝑmanſerunt. hinc filiȷ̄ ionadab ꝑpter obedientiam patri exhibitaʒ a dño laudāť et futura eis bona ꝑmittunť: qui offerre decimas poſſeſſionū nō ↄtenti: ſ; et īp̄as poſſeſſiōes reſpuētes ſuas ani-

Mat.16.c mas deo obtulerūt. Quaʒ enī cōmutatiōeʒ dabit homo ꝓ anima ſua. Scire ergo debem⁹ a q̄bus legale mandatū nō exigiť:

Mat.19.c ſ; ſmo ſonat euāgelic⁹: Si vis ꝑfect⁹ eſſe vade ꝛ vēde oīa q̄ habes ꝛc. Cum decimas offerim⁹ quodāmodo ſub legis ſarcina detinemur: nec ad euangelicuʒ faſtigium ꝑuenimus qđ obtēperantibus ꝓmittit non tm̄ p̄ſentis vite pꝛemia ſed future. Lex autem hui⁹ vite ſolatia ꝓmittit dicens: Qui fecerit hec viuet in eis. Euangeliū vero di-

Mt.5.a cit: Beati paupes ſp̄ū qm̄ ipſoꝝ ē regnū celoꝝ. Nō magnū eſt ſi ab illicitis abſtineam⁹ ſʒ ſi ab illicitis ꝑpter reuerentiā ei⁹ qui ea nobis ꝑpter infirmitatē noſtram ꝑmiſit. Non enim p̄cipienduʒ generaliter erat qđ ab oībus app̄hendi nō poterat: q̄ enī magni ſunt ꝑfectiōe ꝟtutū poſſūt coꝛonari. q̄ aūt parui ſūt nec īplēt menſurā etat̄ plenitudinis coꝛꝑis xp̄i: lʒ fulgoꝛe maioꝛū latere videāť: a tenebr̄ tm̄ maledictionū q̄ ī lege ſūt alieni nec p̄ſentib⁹ malis adȷ̄ciūť nec ſupplicio plectunť eterno.

Si foꝛte

uerſum eā: ꝛ capiēt eam ꝛ incendent igni. Et ciuitates iuda dabo ī ſolitudinē: eo ꝙ nō ſit habitatoꝛ. Ca.XXXV

a V Erbum qđ factū eſt ad hieremiā a
a dño ī dieb⁹ ioakim filiȷ̄ ioſie re b
b gis iuda dicēs: Vade ad domū rechabi- c †
tarū ꝛ loquere eis ꝛ ītroduces eos in do- d
mū dñi ī vnā exedrā theſauroꝛū: ꝛ dabis e f
eis bibere vinū. Et aſſūpſi iechoniā filiuʒ g h
hieremie filiȷ̄ abſame ꝛ fratres ei⁹ ꝛ oēs fi-
lios ei⁹ ꝛ vniuerſā domū rechabitarū: ꝛ ī-
troduxi eos in domū dñi ad gaʒophyla-
tiū filioꝝ anan filiȷ̄ ieʒedelie hominis dei i
qđ erat iuxta gaʒophylatiū pꝛīcipum ſup k l
theſauꝝ maaſie filiȷ̄ ſellū: q̄ erat cuſtos ve m
ſtibuli. Et poſui coꝛā filiȷ̄s dom⁹ rechabi-
tarū cyphos plenos vino: ꝛ calices: ꝛ di-
xi ad eos: Bibite vinū. Qui reſpōderūt:
Nō bibem⁹ vinū: qꝛ ionadab fili⁹ rechab
pater noſter p̄cepit nobis dicēſ: Nō bibe

a ſ. in quo eſt luxuria que euertit mentem.
b ſ. quia qui pſeuerauerit vſq; in finē ſaluus erit.

tis vinūʒ vos ꝛ filiȷ̄ vr̄i vſq; ī ſempitꝰnū.

ſ. tanq; cogitantes de craſtino.

Et domū nō edificabitis et ſemētē nō ſe-
retis: ꝛ vineas nō plātabitis nec habebi-

a ſ. tanq; aduene ꝛ pegrini ſup terram.

tis: ſʒ ī tabernaculis habitabitis cunctis

a ſ. cōuerſatione vite ſancte agatis.

dieb⁹ vr̄is vt viuātꝫ dieb⁹ multꝫ ſup faciē

a ſ. a domino.

tre in q̄ vos pegrinamini. Obediuim⁹ g̃ n
voci ionadab filiȷ̄ rechab pr̄is nr̄i ī oīb⁹ q̄
p̄cepit nobis: ita vt nō biberem⁹ vinū cū-
ctis dieb⁹ nr̄is nos ꝛ mulieres nr̄e filiȷ̄ ꝛ fi-
lie nr̄e: ꝛ nō edificarem⁹ domos ad habi-
tādū ꝛ vineā ꝛ agrū ꝛ ſemētē n̄ habuim⁹:

a ſ. quia ſi quid minus fecerimus non voluntati ſed neceſſitati aſcribēdum eſt.

ſʒ habitauim⁹ ī tabernaculis ꝛ obediētes
fuim⁹ iuxta oīa q̄ p̄cepit nob̄ ionadab pr̄
nr̄. Cū aūt aſcēdiſſet nabuchodonoſoꝛ rex o

ſ. quaſi cōmuni cōſilio non p̄cipitāter hoc fecimus.

babylonis ad terrā nr̄aʒ dixim⁹: Venite
īgrediamur hieruſalē a facie exercit⁹ chal
deoꝛum et a facie exercitus ſyrie: et man-
ſimus in hieruſalem. Et factum eſt verbū p
domini ad hieremiaʒ dicēs: Hec dicit do
minus exercituū deus iſrael: Vade ꝛ dic †
viris iuda et habitatoꝛibus hieruſalem:
Nūquid nō accipietis diſciplinam vt obe
diatis verbis meis dicit dominus? Pre-
ualuerunt ſermones ionadab filiȷ̄ rechab
quos p̄cepit filiȷ̄s ſuis vt nō biberent vi-
num: ꝛ nō biberunt vſq; ad diē hāc: quia

a ſ. qui maioꝛ ionadab ꝛ vnus pater omniū.

obedierūt p̄cepto patris ſui. Ego autē lo q

a ſ. p ꝓphetas.

cut⁹ ſum ad vos de mane cōſurgēs et lo r
quens et non obediſtis mihi. Miſiq; ad

a V Erbū. Supi⁹ Ca.XXXV A
hieremias paſſus eſt iniuriam a ſedechie rege: h' patitur iniuriā a ioakim eius fratre. iſta tn̄ iniuria fuit pꝛioꝛ pꝛecedenti q̄tuʒ ad tēpus: vt dictū ē. ſ̄. xxxiȷ̄. Et diuidiť in duas partes. qꝛ p̄mo hieremias arguit regis ꝛ populi īobedientiam. ſcđo ex hoc patiť iniuriā ca. ſequēti. Pꝛimū declarať exemplo rechabitarū. tđo p̄mo ponitur exemplū. ſecūdo applicať ad ꝓpoſitum. ibi: Et factum eſt. Circa pꝛimū poniť tēpus. cuʒ d̄r: b In dieb⁹ ioakim filiȷ̄ ioſie. q̄ regnauit ante ſedechiam: vt dictū ē. ſ̄. xxiȷ̄. c Vade ad domum rechabitaꝝ. i. ad domū in q̄ ſunt hoſpitati: vt videbitur infra. d Et introduces eos in domū dñi. per hoc non ītelligitur templum ſed edificia ad eū ꝑtinētia. ideo ſubdiť: e In vnā exedram. i. camerā. f Theſauroꝛum. Erant enī plures theſaurariȷ̄ templi: quia aliqui cuſtodiebāt vaſa aurea aliȷ̄ argentea: aliȷ̄ veſtes ſacerdotales ꝛ conſimilia: ꝛ pꝛope tēplum habebant edificia ꝓ repoſitione talium ꝛ pꝛo ſua habitatione. B g Et dabis eis bibere vinum. id eſt offeres: quia ip̄i nō biberūt: vt infra habetur: nec iſtud p̄ceptū domini ꝛ executio eius per hieremiaʒ fiebant ad hoc ꝙ ip̄i biberent: ſ; vt ꝓbaretur eoꝛū obedientia ad ionadab patrem ſuum q̄ ꝓhibuerat eis vini potū. h Et aſſumpſi iechoniam ꝛc. iſti omnes erant de rechabitis. i Filiȷ̄ ieʒedelie hominis dei. Jſte fuit ꝓpheta ſm̄ ꝙ diċ Ra. Sa. ꝑpter quod hieremias confidentius iuit ad locum illum cuʒ rechabitis. k Qđ erat iuxta gaʒophylatiū pꝛincipū ſic nominatū eo ꝙ oblatiōes pꝛincipū ibi ſeruabantur. l Super theſaurum. id eſt pꝛope locū theſauri. m Maaſie filiȷ̄ ſellum qui erat cuſtos ve. id eſt loci vbi reponebantur veſtes ſacerdotum. Cetera patent vſq; ibi: n Obediuim⁹ ergo ionadab. vnde ab iſto incepit modus viuendi religioſus. p talē enī modū viuēdi oſtendebant ſe eſſe tm̄ peregrinos in pꝛeſenti vita ꝛ tendere ad vitam manentē. ꝛ dicunt doctoꝛes hebꝛei ꝛ latini ꝙ iſti deſcenderūt de ietro C ſocero moyſi. o Cum auteʒ aſcēdiſſet nabuchodonoſoꝛ rex babylonis ad terram noſtraʒ diximus. hoc dixerunt ad ſuam excuſationē de hoc ꝙ pꝛo tunc manebant infra domum in hieruſalem: vt dicitur ī pꝛincipio huius capituli. quaſi diceret: nos fecimus hoc neceſſitate compulſi que non habet legem.

p Et factum eſt verbū domini ad hieremiam. Hic applicatur ad pꝛopoſitum: quia rechabite firmiť obedierant homini et rex ioakim cum populo ſuo nolebant obedire deo omnium patri et creatoꝛi: ex quo concluditur ꝙ merito erant arguendi ꝛ puniēdi. et patet littera paucis exceptis. q Ego autem locutus ſum ad vos. per pꝛophetas meos. r De mane conſurgens ꝛc. id eſt ſollicite et diligenter.

a ſ p ꝓphetas.
vos omnes ſeruos meos prophetas cõſurgens diluculo
a ſ opatione cogitatione locutione.
mittenſq; ⁊ dicẽs† Cõuertimini vnuſquiſq; a via ſua peſſima
⁊ bona facite ſtudia veſtra: ⁊ nolite ſequi deos alienos neq;
colatꝭ eos: ⁊ habitabitꝭ i terra quã dedi vobis ⁊ prib⁹ vr̃is.
Et nõ inclinaſtꝭ aurẽ vr̃am neq; audiſtis me.
a ſ firmiter tenuerunt.
Firmauerũt igiť filij ionadab filij rechab p̄ce/
ptũ patris ſui qđ p̄cepat eis. Populus autez
iſte nõ obediuit mihi. Idcirco hec diĉ dñs ex/
ercituũ de⁹ iſrľ. Ecce ego adducã ſup iudã ⁊ ſu
per oẽs habitatores hierľm vniuerſaz afflicti
onẽ quã locut⁹ ſum aduerſũ illos: eo ꝙ locut⁹
a ſ per ꝓphetas. b ſ obediendo.
ſuz ad illos ⁊ nõ audierũt: vocaui illos ⁊ nõ re
ſponderũt mihi. Domui autẽ rechabitaruum
dixit hieremias: Hec dicit dñs exercituuz de⁹
iſrael. Pro eo ꝙ obediſtis preceptio ionadab
patris veſtri: ⁊ cuſtodiſtꝭ omĩa mandata ei⁹ et
feciſtis vniuerſa que precepit vobis. Propte/
ſ cui in ionadab obediſtis.
rea hec dicit dñs exercituum deus iſrael: Non
a ſ imobilis viriliter agens.
deficiet vir de ſtirpe ionadab filij rechab ſtans
in cõſpectu meo cũctis diebus. Ca. XXXVI

ET factum eſt in anno quarto ioakim c†
filij ioſie regis iuda: factuz eſt verbũ
hoc ad hieremiam a domino dicenſ:
Tolle volumẽ libri: ⁊ ſcribes in eo omnia ver
ba q̄ locutus ſum tibi aduerſum iſrael et iudã
et aduerſũ omnes gẽtes a die qua locutus ſũ
a ad te: ex diebus ioſie vſq; ad diem hãc. Si for d e
te audiente domo iuda vniuerſa mala q̄ ego
cogito facere eis: reuertať vnuſq̄ſq; a via ſua
peſſima ⁊ propitius ero iniquitati et peccato
b eorum. Vocauit ergo hieremias baruch filiũ
ſ ne aliquid deperiret.
nerie: ⁊ ſcripſit baruch ex ore hieremie omnes
ſermones domini quos locutus eſt ad euz in
volumĩe libri. Et precepit hieremias baruch f
ſ quaſi ego ſi clauſus ſum verbũ domini non eſt alligatum.
dicẽs: Ego clauſus ſum: nec valeo ingredi do
mum domini. Ingredere ergo tu ⁊ lege de vo
lumine in quo ſcripſiſti ex ore meo verba dñi
a ſ quo populus attentius audiet.
audiente populo in domo domini in diẽ ieiu g
a ſ vt nemo excuſabilis ſit.
nij. Inſup ⁊ audiẽte vniuerſo iuda q̄ veniũt đ
ciuitatib⁹ ſuis. Leges eis ſi forte cadat oratio
eoꝝ in cõſpectu dñi ⁊ reuertať vnuſq̄ſq; a via
ſua peſſima: qm̃ magn⁹ furor ⁊ indignatio eſt
quam locut⁹ ẽ dominus aduerſũ pplm hũc. Et †
fecit baruch fili⁹ nerie iuxta oĩa q̄ p̄cepat ei hie
remias propheta: legens ex volumine ſermo/
nes in domo domini. Factuz eſt aũt in anno
quinto ioakim filij ioſie regis iuda in menſe
c nono: predicauerũt ieiu nium in cõſpectu dñi
omni pplo i hierľm: ⁊ vniuerſe mľtitudini que
cõfluxerat đ ciuitatib⁹ iuda in hierľm. Legitq;

D
Ca. XXXVI
a Si forte audiẽtes ⁊c. Immẽſa clemẽtia conditoris cõtemptus nõ vltionem ingerit ſed penitẽtib⁹ indulgentiam promittit: nec tm̃ iudeis: ſed omnib⁹ gẽtib⁹ verbum predicationis per ꝓphetaz dirigit ſi q̄ modo conuertantur vt p miſcđiam dei veniã ꝯſeq̄nť.
b Vocauit ergo. Prompta obedientia ꝓphete concordat diuine clementie: quia ſicut deus cõſulit humane infirmitati: monendo vt ꝯuertantur.
A Ita ꝓpheta obediẽdo ad ſalutem proximorũ exercet predicationis officium: q̄ et ſi clauſus carcere ſemet ipſum id facere non valuit: per interpretẽ quod iuſſuz fuerat expleuit. Quid ergo dicturi ſũt q̄ ſoluti et liberi verbum dei proximis expẽdere negligunt.
B
c Predicauerunt ieiunium ⁊c. At qui per luxum predicauerunt per abſtinentiaz ⁊ afflictionem peccata abluant: et q̄ illicita cõmiſerunt etiaz a licitis abſtineãt: vt p hoc conditori ſatiſfaciant: et qui cõmiſerunt ꝓhibita abſcindant ſibi conceſſa ⁊ reprehẽdant in minimis q̄ dereliq̄runt i maxis.
C
Igiť

a Vocaui illos. p ꝓphetaꝝ verba ⁊ attrahẽdo eos p beneficia ⁊ deterrendo p flagella.
b Et nõ reſponderũt mihi. verba ꝓphetarũ † reuerenter audiẽdo: ⁊ de beneficijs meis regratiando: ⁊ timore flagellorũ de malis ſe retrahendo. Cetera patẽt i lr̃a. Ca. XXXV
Moraliter. a† Verbuz quod factũ eſt ad hieremiam. Sequiť: Vade ad domũ rechabitarum. Per iſtos rechabitas q̄ aſcẽdẽtes interp̄tantur viri pfecti aſcendentes de ỽtute in ỽtutem donec videať de⁹ deorũ in ſion ſignanť: ⁊ iſti ſunt rechabite qui non ſollicitanť đ domibus edificãdis: de ſemẽte vel vineis colendis: reputãdo ſe pegrinos ⁊ aduenas in hoc mundo cũ aplo Heb. xiij. non habem⁹ ħ manentẽ ciuitatẽ ſed futurã inq̄rimus: ⁊ ſic excludiť ſollicitudo temporaliũ vt liberi⁹ ꝯtẽplationi celeſtiũ intendať. Per hoc aũt ꝙ rechabite vinũ nõ bibebant qđ letificat cor hominis: ſignať ꝙ tales perfecti excludunt a ſe q̄tũ poſſibile ẽ cõſolationẽ gaudij mũdialis vt in ſolo domino ꝯſolenť. vñ de antiq̄s monachis ſcribiť in legenda beati Hieronymi ⁊ in collatiõib⁹ patrũ ꝙ habitabant i terra ſolis ardorib⁹ exuſta q̄ p̄bebat eis horridũ habitaculũ. q2 non erat ibi viriditas arborum nec cãtus auiũ ſ tm̃ ſolatiũ diuinũ. ſm illud pſ. lxij. In terra deſerta ⁊ inuia ⁊ inaquoſa: ſic in ſancto apparui tibi vt viderim ỽtutem tuam ⁊ gloriam tuam. c† Vade ⁊ dic viris iuda ⁊ habitatoribus hieruſalẽ. p hoc aũt ꝙ hieremias de mandato dñi annũciauit pfectionem rechabitarũ viris iuda p quos ſignificanť laici. ⁊ habitatorib⁹ hieruſalẽ p quos itelligunť religioſi: oſtẽdiť ꝙ exempla ỽtutũ ſunt ſecularibus ⁊ regularib⁹ predicanda.

ET factũ ẽ. Hic ꝯñter Ca. XXXVI infertur hieremie iniuria. ſcđo ab eo reſumiť ꝓphetia. ibi: Et factũ ẽ. Prima in tres: quia primo hieremias recludiť. ſecũdo liber eius comburiť. ibi: Miſit itaq;. tertio ad mortem queriť. ibi. Et p̄cepit. Prima i duas. quia primo poniť iniurie occaſio. ſcđo hieremie recluſio. ſecũda ibi: Et p̄cepit. Occaſio autẽ recluſionis fuit quia arguebat vitia regis ⁊ populi denũcians ſuper eos vẽtura flagella dei niſi a peccatis reſiliret. Circa primum poniť tempus. cum diciť: In ãno q̄rto ioakim ⁊c. et ſequiť: d Ex diebus ioſie. tpe enĩ ioſie cepit hieremias ꝓphetare. vt dictũ eſt ſupra in p̄ncipio huius libri. e Si forte audiente domo iuda ⁊c. p hoc nõ intelligitur in deo aliqua ignorãtia reſpectu futuri: ſed p hoc deſignatur libertas arbitrij: per quã rex ⁊ popul⁹ poterant a malis ſuis reuerti. Cetera patẽt. f Et p̄cepit. Hic ꝯñr oſtendiť hieremie recluſio: ioakim enĩ recluſit euz ne ꝓphetiam ſuã publicaret in populo: ſ qđ non potuit exequi p ſeip̄m executus eſt p baruch amicũ ſuuz: q2 quod p amicos facimus quodãmodo per noſipſos facimus: vt dicit phs. viij. ethicoꝝ. ⁊ patet lr̃a vſq; ibi:
g In die ieiunij. Dicunt aliqui ꝙ fuit in feſto expiationis in quo tenebantur iudei affligere animas ſuas: Leuit. xxiij. ſed text⁹ videtur ꝯtradicere: q2. ĩ. diciť ꝙ iſtud ieiuniũ de q̄ fit ħ ſermo fuit menſe nono. feſtũ ỽo expiationis fiebat decima die ſeptimi menſis. ⁊ ideo alij dicũt ꝙ iſtud ieiuniũ fuit tũc publice pplo impoſitũ: q2 auditũ fuerat i hierľm ꝙ rex babylõis ſe diſponebat ad veniẽdũ ꝯ iudeã ⁊ hierľm: ſic niniuite p̄dicauerũt ieiuniũ audito ỽbo Ione ꝓphe đ futura ſubuerſiõe niniue: ſz quia talis afflictio corpis nõ valet corã deo niſi homĩes reſiliãt a peccatis. ideo hieremias miſit baruch ad legẽdũ ꝓphetiam ſuam in preſentia oĩm. Cetera patẽt vſq; ibi: Inveſti.

a Igitur cuꝫ au
diſſet ⁊c̄. Etiã au
ditoꝛibus neceſſa
rio eſt gratia ſpiri
tuſſãcti: niſi enim
aſſit ſpirituſſanct⁹
ſermo doctoꝛis ē
ocioſus: vnam lo
quẽtis vocem om
nes pariter ĩ eccle
ſia audiuimus ſed
nõ oẽs pariter in
telligim⁹: ſꝫ ſicut
vnctio dei nos do
cet ꝺ omnib⁹. Jpe
quoqꝫ doctoꝛ vel
cõditoꝛ nõ ad eru
ditionem homini
loquitur ſi per vn
ctionẽ ſpũs nõ lo
quaꝛ. Dictum eſt
cã.4.b enĩ Cain peccaſti
quieſce: ſed qꝛ cul
pis ꝓhibentibus
non eſt inunctus:
verba dei audire
potuit ſed non ſer
uare: ſic ioakim ⁊
ſerui ei⁹ verba dei
audire poterãt au
re coꝛpoꝛis ſed nõ
coꝛdiſ. b Ex oꝛe
ſuo loquebaꝛ ⁊c̄.
Significat ꝙ apo
ſtoli ⁊ ꝓphete nul
lã neceſſitateꝫ tra
ctandi vel penuri
am loquẽdi patie
bantur: ſꝫ ꝓmpte
⁊ facile omnia ꝓ
mt.10.b ferebanꝛ. vñ: No
lite cogitare quo
modo aut quid lo
quamini.
c Et ꝓiecit in ig.
Stupenda indu
rati coꝛdis nequi
cia qui debuerunt
monitis ſalutari
bus ad penitenti
am compũgi ver
ba domini tradi
derunt igni: ⁊ pro
phetam docenteꝫ
⁊ coꝛrigenteꝫ quẽ
honoꝛare debuerẽt
cõtumelijs affece
runt: qꝛ ſpũs neqꝫ
q̇ ſemper ſpiritui
gratie aduerſatur
coꝛda eoꝛum indu
rabat ne crederẽt
⁊ penitêrent.
d Abſcõdit autẽ
⁊c̄. Cõtra quẽ fru
ſtra nititur huma
144. na p̄ſumptio. Cu
ſtodit enim domi
nus oẽs diligẽtes
ſe: ⁊ oĩes peccato
res diſperdet.
e Propterea ⁊c̄.
Digna vltio qꝛ ſer
mones domini cõ
buſſit: ſic quicun
qꝫ mãdat⁹ domini
reſiſtit ſꝫm coꝛdis
ſui duriciam ſuſti
nebit

baruch ex volumine ſermones hieremie in domo
dñi in gaçophylatio gamarie filij ſaphã ſcribe in ve a
ſtibulo ſupioꝛi in introitu poꝛte noue dom⁹ dñi au b
diente omni populo. Cũqꝫ audiſſet micheas filius
gamarie filij ſaphã oẽs ſermones domini ex libꝛo:
deſcendit in domuꝫ regis ad gaçophylatiũ ſcribe.
Et ecce ibi omnes pꝛincipes ſedebant: eliſama ſcri
ba ⁊ dalaias fili⁹ ſemeie ⁊ belnathã filius achoboꝛ
et gamarias filius ſaphan ⁊ ſedechias fili⁹ ananie
et vniuerſi pꝛincipes. Et nũciauit eis micheas oĩa
verba que audiuit legentẽ baruch ex volumine in
auribus populi. Miſerunt itaqꝫ omnes pꝛincipes
ad baruch iudi filium nathanie filij ſelemie filij chu
ſi dicentes: Volumen ex quo legiſti audiẽte popu
lo ſume in manu tua ⁊ veni. Tulit ergo baruch fili⁹
nerie volumẽ in manu ſua: ⁊ venit ad eos. Et dixe
runt ad eũ: Sede ⁊ lege hec in aurib⁹ nr̃is. Et legit
a baruch in aurib⁹ eoꝛũ. Igiꝛ cũ audiſſent oĩa verba
obſtupuerũt vnuſquiſqꝫ ad ꝓximũ ſuũ ⁊ dixerunt
ad baruch: Nunciare debemus regi oẽs ſermones
iſtos. Et iterrogauerũt euꝫ dicẽtes: Indica nobis
quõ ſcripſiſti oẽs ſermones iſtos ex oꝛe eiuſ. Dixit
b aũt eis baruch: Ex oꝛe ſuo loquebaꝛ q̃ſi legens ad
me oẽs ſermones iſtos ⁊ ego ſcribebã ĩ volumĩe at
tramẽto. Et dixerũt pꝛincipes ad baruch: Vade et
abſcondere tu et hieremias: ⁊ nemo ſciat vbi ſitis.
Et ingreſſi ſunt ad regem in atriũ. Poꝛro volumẽ
cõmendauerunt in gaçophylatio eliſame ſcribe: et
nunciauerunt audiẽte rege omnes ſermones. Mi
ſit itaqꝫ rex iudi vt ſumeret volumen. Qui tollens c
illud de gaçophylatio eliſame ſcribe legit audiẽte
rege: et vniũſis pꝛincipib⁹ q̇ ſtabãt circa regẽ. Rex
aũt ſedebat ĩ domo hyemali ĩ mẽſe nono: et poſita d
erat arula coꝛã eo plena pꝛunis. † Cũqꝫ legiſſet iudi e†
c tres pagellas vꝛ q̃ttuoꝛ: ſcidit illꝺ ſcalpello ſcribe ⁊ f
ꝓiecit ĩ ignẽ q̇ erat ſup arulã donec ꝯſumereꝛ oĩe
volumẽ igni q̇ erat ĩ arula. Et nõ timuerũt neqꝫ ſci
derũt veſtimẽta ſua rex ⁊ oẽs ſerui ei⁹: q̇ audierunt
ſermones iſtos vniuerſos. Verũtñ helnathan ⁊ da g
laias et gamarias ꝯtradixerũt regi ne combureret
libꝛũ: et non audiuit eos. Et pꝛecepit rex hieremiel h
filio amalech ⁊ ſaraie filio eꝫrihei et ſelemie filio ab
dehel: vt cõp̄hẽderẽt baruch ſcribam ⁊ hieremiam
d ꝓphetã. Abſcõdit aũt eos dñs. Et factũ eſt verbũ i k
domini ad hieremiã ꝓphetam poſtq̃ combuſſerat
rex volumen et ſermones quos ſcripſerat baruch
ex oꝛe hieremie dicens: Rurſum tolle volumẽ ali †
ud: et ſcribe in eo oĩes ſermones pꝛioꝛes q̇ erant
in pꝛimo volumĩe qꝺ cõbuſſit ioakim rex iuda. Et
ad ioakim regem iuda dices: Hec dicit dñs: Tu cõ
buſſiſti volumẽ iſtud dicẽs: Quare ſcripſiſti in eo
annũciãs feſtin⁹ venit rex babylonis et vaſtabit
terrã hãc ⁊ ceſſare faciet ex illa hominẽ ⁊ iumentũ.
e Propterea hec dicit dñs de⁹ contra ioakim regem
iuda. Nõ erit ex eo q̇ ſedeat ſup ſolium dauid: ⁊ ca l m
dauer eius ꝓijcietur ad eſtũ p diem et ad gelu per n

a In veſtibulo ſupioꝛi: vt de
loco alto baruch audireꝛ a po
pulo exiſtẽte in atrio: ad qꝺ cõ
ueniebat populus ad oꝛanduꝫ
et verbum dei audiendum.
b In introitu poꝛte noue. iſta
erat poꝛta quam ioathan edifi
cauerat: vt dictum eſt. ſ̃. xxvj.
Cetera patent in lr̃a. c Miſit
itaqꝫ. Hic ꝯſequenter liber hie
remie cõburiꝛ. cuꝫ ꝺr: Miſit ita
qꝫ rex iudi. In hebꝛeo habetur
Jehudi: ⁊ ĩ latino ſignificat iu
deũ: qꝛ lꝫ iude⁹ ſit nomẽ appel
latiuũ: iſti tñ erat appꝛopꝛiatuꝫ
ſicut apud nos aliq̇s ꝓpꝛio no
mine vocaꝛ xp̄ian⁹ q̃uis ſit no
mẽ cõmune alijs. Cetera patẽt
vſqꝫ ibi: d Et poſita ⁊c̄. ē au
tẽ arula inſtrumẽtũ ferreũ in q̇
ponunꝛ carbones ardẽtes pꝛo
calefactiõe magnatoꝝ. e Cũ
qꝫ legiſſet iudi tres pagellas vꝛ
q̃ttuoꝛ. Ra. Sa. dicit tres ver
ſus vel q̃ttuoꝛ dicẽs ꝙ legebat
lamẽtatiões Hiere. ⁊ legerat q̃t
tuoꝛ ꝟſus complete. ſ. Quõ ſe
det ⁊c̄. Ploꝛãſ ploꝛauit ⁊c̄. Mi
grãs migrauit iudas ⁊c̄. Vie ſi
on lugẽt ⁊c̄. et cũ ĩcepit q̇ntũ. ſ.
Facti ſũt hoſtes ei⁹ ĩ capite: tũc
rex ĩpatiẽs noluit pl⁹ audire: ſꝫ
fec̄ libꝛũ ĩcidi ⁊ cõburi. iõ cũ ꝺr:
f Scidit illud ⁊c̄. i. paruo cul
tello ſcriptoꝛis: ĩtelligẽdũ ꝙ h̄
fecit de p̄cepto regis. vñ poſtea
ſubdiꝛ: g Verũtñ helnathã
et dalaias ⁊c̄. nõ cõtentioſe ſed
verbis depꝛecatoꝛijs. Vñ in he
bꝛeo habeꝛ: Dep̄cati ſũt regẽ.
h Et p̄cepit. Hic ꝯñr hieremi
as ad moꝛtẽ queriꝛ. cũ ꝺr: Et p̄
cepit rex ⁊c̄. vt cõp̄henderẽt ba
ruch ſcribã ⁊ hieremiã ꝓphaꝫ.
hieremias aũt iã erat recluſus
in carcere vt dictũ eſt. ſ̃. ⁊ ideo
non querebaꝛ ad incarcerãduꝫ
ſed ad occidendũ. i Abſcon
dit autem eos dñs: qꝛ vbi defe
cit remediũ humanuꝫ affuit di
uinũ: ⁊ ptꝫ in hoc magna obſti
natio ioakim regis in malo: q̇
nõ ſolũ ꝓphetam dñi ꝓpter ve
ritatẽ in carcere recluſit: ſꝫ etiã
eũ interficere q̃ſiuit. k Et fa
ctum ē. Hic ꝯñr hieremias reſu
mit ſuã ꝓphetiã nõ ſolũ loquẽ
do ſꝫ etiam ſcribẽdo. ⁊ h̄ de dñi
mãdato ad ꝯfirmationẽ verita
tis libꝛi cõbuſti ⁊ p̄mo ponitur
hoc mandatũ. ⁊ ptꝫ. ſcꝺo ſubdi
tur ip̄ius ioakim punitio de li
bꝛi cõbuſtione. cũ ꝺr: Hec dicit
dñs ⁊c̄. et patꝫ lr̃a vſqꝫ ibi:
l Non erit ⁊c̄. ſ. ſtabiliꝛ. lꝫ enĩ
ioachin fili⁹ ei⁹ ꝓ eo fuerit rex
ſubſtitutus: tñ regnauit tm̃ tri
bus menſibus: vt dictuꝫ eſt. ſ̃.
xxij. vt habeꝛ. iiij. Reg. xxiiij. ⁊
ideo regnũ eius ꝓ nihilo cõpu
tatur. ſꝫm ꝙ dicit ph̄s. ij. phyſi
coꝝ ꝙ illud qꝺ modicũ ē qua
ſi ꝓ nihilo habetur. m Et ca
dauer eius. ſ. ioakim filij ioſie.
n Pꝛoijcietur ad ⁊c̄. rex enim
babylonis veniens contra iſtũ
ioakim cepit eum ⁊ cũ ei reddi
diſſet tributũ trib⁹ annis: audi
ens ꝙ

C D E F G

† 24. q. 1. § nõ afferamus.

Gal. 6. b nebit vindictaꝫ. Que enī ſeminauerit homo hec
et metet. Notādum autem ꝙ in paralipomenon
2. Pa. 36. a legitur: ꝙ hunc ioakim nabuchodonoſor vinctū
4. Re. 24. a duxit in babilonē. ⁊ in libro regum ꝙ dormierit
ioakim cum patribus ſuis et regnauit ioachin fi-
Joſephus lius eius pro eo. Sꝫ Joſephus hieremie verbis magis cōcordare videtur aſſerens ipſum ioakim patrem iechonie a rege babylonis in hieruſalem fuiſſe interfectuꝫ non captiuum ī babylonem ductū. Jn decimo antiquitatū libro dicēs ita: Dū rex babylonis intraſſet ciuitatē nequaꝗ̄ fidē ſeruauit: ſꝫ iuuenes fortiſſimos ⁊ decoros occidit vna cum rege ioakim quem etiaꝫ añ muros inſepultum ꝓijci
iuſſit. Filium vero ei⁹ ioachin regem cōſtituit vniuerſe prouīncie: eos auteꝫ qui erant in dignitatibus
A conſtituti numero tria milia captiuos duxit in babylonem inter quos ezechiel ꝓpheta erat adhuc puer: hic ergo finis habuit regem ioakim qui vixit annis trigintaſex. Regnauit auteꝫ annis vndecim: Succeſſor vero regni ioachin regnauit tribus menſibus ⁊ diebus decē. Sed vtrum ī hieruſalem an in chaldea memoratus ioakim perierit non eſt querendum: cum iuxta ꝓphetam cadauer eius conſtet eſſe ꝓiectum ad eſtum per diem et ad gelu ꝑ nocteꝫ: vt qui ſcripturam ꝓpheticā igne cremauerit: eſtu ſolis ⁊ gelu noctꝭ vreref.
a Hieremias autem tulit volumen aliud ⁊c̄. Raba. Poſt cōbuſtionem. ſ. prioris: quia reprobata iudea ꝓpter perfidiam libri legis ⁊ prophetarum ad ſalutem gentium ſeruati ſunt: ad quas omnis gloria veteris teſtamē-
1. Co. 10. c ti tranſlata eſt. Quia oīa in figurā cōtingebāt illis: ſcripta ſunt autem ad correctioneꝫ noſtram ⁊c̄. Et additi ſunt ſermones multo plures ꝗ̄ ante fuerant: qꝛ illi hiſtoriā tm̄ nos autem cū hiſtoria
2. Cor. 3. c myſticū ſenſum habemus. Jlli enī ſuper cor velamen habent cum legitur moyſes: nos aūt reuelata facie gloriā dei ꝯtēplamur. Ca. XXXVII
b Et regnauit rex ſedechi. ⁊c̄. Oꝛ ſedechias poſt ioachin qui cognominatus eſt iechonias regnauit vndecim annis: non ſoluꝫ hieremias ſꝫ ⁊ liber regum ⁊ paralipomenō narrant. Si quidem poſt ioſiā patrem eius regnauit ioachaz tribus mēſib⁹ poſt quē eliachī qui ⁊ ioakim fratrer eius annis vndecim. poſt hūc q̄ꝫ ioachin fili⁹ ioakim trib⁹ menſib⁹ ⁊ dieb⁹ decē ⁊ poſt eum ſedechias patruus eius annis vndecim ſed omnes iniqui fuerūt ⁊ idolatre: ⁊ ideo perierunt.
c Ora ꝓ nobis dn̄m ⁊c̄. Nequaꝗ̄ ꝓ ſe orare poſtulauit qꝛ diuinis mādatis obtēperare noluit: q̄ enī auertit aurē ſuaꝫ ne audiat legē oratio ei⁹ erit execrabilis. d Igif ex. Quō chaldei ſoluerūt
Joſephus hāc obſidionē aduenīētib⁹ egyptijs ioſeph⁹ manifeſtat Vaffrem regē egypti in auxiliū veniſſe iudeis dicēs: Jtaqꝫ dū cognouiſſet h̄ babylōie rex mouit caſtra aduerſus eū: ⁊ afflicta ꝓuīcia ⁊ munitiōes ei⁹ diripiēſ ad ipaꝫ hieroſolymoꝝ ciuitatē obſidendā

nocte. Et viſitabo cōtra eū et cōtra ſemē ei⁹ ⁊ ꝯtra ſeruos ei⁹ iniq̄tates ſuas: ⁊ adducā ſuꝑ eos ⁊ ſuper habitatores hierl̄m et ſuꝑ viros iuda omne maluꝫ qđ locut⁹
a ſū ad eos: ⁊ nō audierīt. Hieremias aūt tulit volumē aliud ⁊ dedit illud baruch filio nerię ſcribę qui ſcripſit in eo ex ore hieremię oēs ſermōes libri quē cōbuſſerat ioakim rex iuda igni: ⁊ inſuꝑ additi ſūt ſermones multo plures ꝗ̄ antea fuerant.

Ca. XXXVII

b Et regnauit rex ſedechias filius ioſię pro iechonia filio ioakim quē cōſtituit regem nabuchodonoſor rex babylonis ī terra iuda: ⁊ non obediuit ip̄e ⁊ ſerui eius ⁊ populus terrę verbis dn̄i que locut⁹ ē im manu hieremię prophetę. Et miſit rex ſedechias iuchal filium ſelemię ⁊ ſophoniā filiuꝫ maaſię ſacerdotē ad hieremiā ꝓphetam
c dicēs: Ora pro nobis dn̄m deuꝫ nr̄m. Hieremias autē libere ambulabat ī medio populi. Nō enī miſerāt euꝫ in cuſtodiā carceris.
d Igif exercit⁹ pharaōis egreſſus

ens ꝙ rebellare volebat ⁊ regi egypti adherere. miſſis exercitib⁹ iterū cepit eū ⁊ interfectū ꝓiecerūt extra hieruſalē: vt dictū eſt. s̄. xxij. Cetera patent vſqꝫ ibi: a Hieremias aūt. vbi ponif reparatio libri combuſti. ⁊ cū hoc ſuꝑadditio. ſicut dicitur in fine. b Et inſuꝑ additi ſunt ſermones ⁊c̄. Dicit āt hic Ra. Sa. ꝙ in libro primo quem cōbuſſit ioakim erant ſcripta tm̄ tria capitula lamentationū. ſ. primū ſecundum et quartū. in q̄bus eſt alphabetū hebraicuꝫ ſimplex: quia ſinguli verſus a ſingulis litteris incipiūt. ſed in iſto ſecūdo fuit additū tertiū capitulū ſcꝫ: Ego vir vidēs ⁊c̄. ī quo alphabetū ē triplicatum: qꝛ ſub qualibet lr̄a ſunt tres verſiculi. Sꝫ cōtra iſtud dictū videf: qꝛ in lamentationib⁹ hieremias deplorat deſtructionē ciuitatis factam: q̄ deſtructio fuit poſt tēpus ioakim. de libro vo primo hieremie dicif in principio hui⁹ ca. Tolle volumen libri ⁊ ſcribes ī eo omnia verba que locut⁹ ſum tibi ⁊c̄. et ſubdif: A die qua locutus ſum ad te ex diebus ioſie: vſqꝫ ad hāc diē que erat ī quarto anno regni ioakim: vt ibideꝫ premittif. Ad qđ pōt dici ꝙ non ſolum tēpore ioakim: ſed etiam ex principio quo iam hieremias cepit ꝓphetare: de deſtructione ciuitatis ꝓphetauit: ⁊ in multis locꝭ eam denunciauit ꝑ modum p̄teriti tanꝗ̄ factā: lꝫ eſſet vētura: vt patuit in p̄cedētib⁹. ⁊ h̄ ꝓpē certitudinē ꝓphetie: ⁊ qꝛ in ꝓphetia hieremie ordo tēporis non ſeruatur. Ca. XXXVI

Moraliter.

c† Et factuꝫ ē in anno q̄rto ioakim ⁊c̄. Seq̄f: † Tolle volumē libri et ſcribes ī eo ⁊c̄. Per hoc aūt ꝙ hieremias nō ſolū ꝓphetauit verbo ſ etiaꝫ ſcripto ꝓpter futuros ⁊ abſentes: ſignaf ꝙ bō litterat⁹ in ſcripturis diuinis non ſolū debet docere verbo p̄dicando vel legēdo. ſed etiā ſcripto: vt ſic non ſoluꝫ p̄ſentib⁹ ꝓficiat ſ etiam abſentib⁹ ⁊ futuris. † Et fecit baruch fili⁹ nerie ⁊c̄. ꝑ hoc aūt ꝙ ip̄e ꝯſtanter legit verba hieremie corā principibus ⁊ populo: ſignaf ꝙ p̄dicator veritatis debet cōſtāter annūciare verba ſacre ſcripture ⁊ doctorum approbatoꝝ coraꝫ magnis ⁊ paruis. c† Cū qꝫ legiſſet iudi tres pagellas ⁊c̄. ꝑ hoc autē ꝙ rex noluit audire ꝑfecte ſed fecit librū incidi ⁊ cōburi ⁊ ei⁹ actores ſcꝫ hieremiā ⁊ baruch ad mortem queri: ſignanf illi q̄ dei verbū audire nō poſſunt dicētes illud Joh. vj. Durus ē hic ſermo et quis pōt eū audire? Jnſuꝑ etiā q̄runt doctrinā veritatis ⁊ doctores eius deſtruere. Per h̄ autē ꝙ dn̄s abſcōdit eos: ſcꝫ baruch ⁊ hieremiā oſtēdif diuia clemētia cui⁹ ꝓpriū ē ſuccurrere in caſib⁹ deſperatis. † Rurſum tolle volumē aliud ⁊ ſcribe in eo ⁊c̄. per hoc enī ꝙ hieremias de mandato dn̄i ſcripſit plures ſermones de punitiōe regis ⁊ maloꝝ ſibi adherentiū duo ſignanf. primuꝫ eſt ꝙ doctor veritatis ex ꝑſecutiōe nō debet ceſſare a veritatis doctrina ſed ꝯſtāti⁹ docere. ſcđm eſt ꝙ ex augmento ſcripture deſignaf peccatoribus obſtinatis augmentatio ſue pene. Ca. XXXVII

Et regnauit rex. Superius ſcriptuꝫ eſt quid hieremias paſſus ſit a regibus. hic cōſequenter ponif quid paſſus ſit a principibus. et diuidif in duas: quia primo ab eis incarceraf. ſecūdo mors eius ꝓcuraf ca. ſe. Prima in duas. quia primo ponitur ſedechie poſtulatio. ſecūdo hieremie incarceratio. ibi: Ergo. Circa primū primo ponitur conditio poſtulantis cum dicitur: Et regnauit rex ſedechias. iſte vocatur ſellum. s̄. xxij. et mathathias. iiij. Reg. xxiiij. ſed rex babylonis euꝫ regem cōſtituēs ꝓ iechonia vertit nomen eius in ſedechiam: quod ſonat iuſticiam dei vt eēt memor regi babylonis fideliter ſeruire et egyptijs non fauere.
d Et non obediuit ip̄e ⁊ ſerui eius ⁊c̄. quia contra monitionem hieremie ex ore domini fecit fedus cum egyptijs ⁊ rebellauit regi babylonis. Secūdo ponitur modus ſue poſtulationis: ſcꝫ per nuncios cum dicitur:
e Et miſit rex ſedechias ⁊c̄. ad hieremiam ꝓphetaꝫ dicens: Ora ꝓ nobis dominū. dicit enī Ra. Sa. ꝙ iſte ſedechias erat d̄ ſe manſuetus: ſ fuit per malorū conſiliū deceptus. f Hieremias autem libere ambulabat. hoc dicit ad oſtendendū regis reuerentiā erga euꝫ. quia ip̄m venire ad ſe non iuſſit ſed ad euꝫ ſolēnes nūcios miſit. g Non enī miſerāt eū in cuſtodiam carceris. ſcꝫ principes ioakim: tamē rex eum incarcerauerat pri⁹ vt dictum eſt in caplo p̄cedenti. tertio ponif cauſa poſtulatiōis ſedechie. cum dicif: h Igitur exercitus pharaonis. chaldei enī obſidentes hieruſalē audiētes egyptios venire in auxiliū iudeorū dimittētes obſidionē occurrerūt egyptijs: ⁊ tunc ſedechias ſperauit ſe liberanduꝫ ſimpliciter a chaldeis: ꝓpter qđ queſiuit a hieremia ſuꝑ hoc domini reſponſū ſed audiuit ab eo contrariū. vnde ſequitur reſponſum hieremie.

Ecce exer.

obſidẽdaꝫ: cũ
magno venie/
bat exercitu.
Rex autẽ egy/
ptius audienſ
quia ſedechi/
as eius amic⁹
eſſet obſeſſus:
adepta virtu/
te maxima bel
latorum venit
ad iudeam q̃/
ſi abſoluturus
obſidionẽ.ba/
byloni⁹ autem
recedẽſ ab hie
roſolymis oc/
currit egypti/
is quos om/
nes ſuperatoſ
prelio in fugã
vertens: deſy
ria exire coe/
git. Cunqꝫ diſ/
ceſſiſſet baby/
loniorũ rex ab
hieroſolymis:
deceperũt fal/
ſi prophete ſe/
dechiam di/
centes: baby/
lonios nõ eſſe
contra euꝫ de/
nuo pugnatu/
ros ſed reuer/
ſuros: ſcilicet
q̃ i babylonia
captiui erant
cum vaſis dei
que rex abſtu/
lerat. Hieremi
as contraria ꝛ
vera propheta a
uit.

a Quobrẽ ira
ti prĩcipes ꝛc̃.
Raban⁹: Fru/
ſtra excuſãt ſe/
dechiam: qua/
ſi non ſponte ſꝫ
coactus violẽ
tia populi: et
rogatu princi/
pum hieremiã
in carcerem mi
ſerit: illud ad
confirmatiõeꝫ
opinionis in/
ducẽtes ꝙ pio
affectu i neceſ/
ſitate famiſ iuſ
ſerit ei dari ci/
baria: cum ille
qui infidelis ꝛ
deo cõtrarius
fuit homini fi/
dem ſuare nõ
potuerit. patet
enim in operi/
bus eı⁹ ꝙ nec ĩ
dei timore nec
in ꝓximi dile/
ctione aliquid
deo gratũ ege
rit. et ideo iu/
ſte peccatoruꝫ
ſuoꝝ vindictã
paſſus ſit.

Et dixit

eſt de egypto: ꝛ audiẽtes chaldei q̃
obſedebãt hierl̃m huiuſcemõi nun/
ciũ: receſſerũt ab hierl̃m. Et factuꝫ ẽ
ṽbũ dñi ad hieremiã ꝓpħaꝫ dicẽs:
Hec dicit dñs de⁹ iſrl̃: Sic dicetis re
gi iuda q̃ miſit vos ad ĩterrogãduꝫ
me. Ecce exercit⁹ pharaonis q̃ egreſ a
ſus ẽ vob̃ i auxiliũ reuertet̃ in terrã b
ſuã i egyptũ: ꝛ rediẽt chaldei ꝛ bella c†
bũt ꝯ ciuitatẽ hãc ꝛ capiẽt eã: ꝛ ſuc
cendẽt eã igni. Hec dicit dñs: Noli/
te decipe aĩas vr̃as dicẽteſ: Eũtes
abibunt ꝛ recedẽt a nob̃ chaldei: qꝛ
nõ abibũt. Sꝫ ꝛ ſi ꝑcuſſeritl oẽm ex d
ercitũ chaldeorũ q̃ ꝓliãt̃ aduerſum
vos ꝛ derelicti fuerĩt ex eis aliq̃ vul
nerati: ſinguli d̃ tẽtorio ſuo ꝯſurgẽt
ꝛ incẽdẽt ciuitatẽ hãc igni. Ergo cũ e
receſſiſſet exercit⁹ chaldeorũ ab hie/
ruſalẽ ꝓpt̃ exercitũ pharaõis: egreſ/
ſus ẽ hieremias de hierl̃m vt iret in
t̃rã beniamin ꝛ diuideret ibi poſſeſ f
ſionẽ i ꝯſpectu ciuiũ. Cũqꝫ ꝑueniſſet g h
ad portaꝫ beniamin erat ibi cuſtos i
porte ꝑ vices: noĩe hierias fili⁹ ſele/
mie filij ananie: ꝛ apprehẽdit hiere/ †
miã ꝓpħaꝫ dicẽſ: Ad chaldeos ꝓfu
gis? Et rñdit hieremias: falſũ ẽ. Nõ
fugio ad chaldeos: ꝛ nõ audiuit eũ
ſꝫ cõpħẽdit hierias hieremiã ꝛ addu k
xit eũ ad prĩcipes. † Quobrẽ irati prĩ
cipes ꝯ hieremiã: ceſũ eũ miſerũt in l
carcerẽ q̃ erat in domo ionathã ſcri m
be. Ipe enĩ erat ꝑ̃poſit⁹ ſuꝑ carcerẽ.
Itaqꝫ igreſſus ẽ hieremias ĩ domũ n
laci ꝛ ĩ ergaſtulũ: ꝛ ſedit ibi hieremi o
as dieb⁹ multl. † Mittẽs autẽ rex ſe/ p†
dechias tulit eũ et iterrogauit eũ in q
domo ſua abſcõdite ꝛ dixit: Putaſ r s
neẽ ſermo a dño? Et dixit hieremi
as: Eſt. Et ait: In man⁹ regis baby t
lonis traderl. Et dixit hieremiaſ ad
regẽ ſedechiã: Quid peccaui tibi et v
ſeruis tuis ꝛ ꝑl̃o tuo: qꝛ miſiſti me ĩ
domũ carcerl: Ubi ſũt ꝓpħe vr̃i q̃ x
ꝓphetabãt vob̃ ꝛ dicebãt: nõ venĩt
et ſuꝑ vos rex babylõis ꝛ ſuꝑ terrã
hanc? Nunc ẽgo audi obſecro dñe mi y
rex. Ualeat deꝑ̃catio mea ĩ ꝯſpectu
tuo: ꝛ ne me remittas ĩ domũ iona/
the ſcribe: ne moriar ibi. Precepit ẽgo
rex ſedechias vt traderet̃ hieremiaſ
ĩ veſtibulũ carcerl: et daret̃ ei torta
panis q̃tidie: excepto pulmẽto: do/ z
nec ꝯſumerẽt̃ oẽs panes d̃ ciuitate.
Et mãſit hieremiaſ ĩ veſtibl̃o carcerl.

a Ecce exercitus pharaonis qui egreſſus eſt vobis ĩ au/
xilium. ſupple vobis non valebit. ideo ſubdit̃: b Re/
uertetur in terram ſuam. dicit autẽ hic Ra. Sa. ꝙ egyptij
veniebãt per mare in nauib⁹ ꝛ dominus fecit apparere ſu B
pra mare ſimilitudines hominũ ſubmerſorum ꝛ tunc dixe
runt egyptij: iſti ſunt patres noſtri qui fuerũt ſubmerſi ꝓ
iudeis ad quorũ auxiliũ ꝓcedimus: ꝛ ſic indignati redie/
runt. ſed iſtud videtur ficticiũ: quia ab exitu de egypto qñ
illi fuerunt ſubmerſi vſqꝫ ad tẽpus ſedechie fluxerũt anni
nõgenti vel circiter. ꝙ autẽ egyptij qui erant homines ſen
ſati crederent corpora tanto tẽpore fuiſſe in mari abſqꝫ om
nimoda diſſolutiõe non eſt aliqualiter veriſimile. ꝛ ido ſi/
cut dictũ eſt ſupra redierunt moti timore: quia chaldei tã/
q̃ꝫ potẽtiores iam occupauerãt magnã partem terre regis
egypti: vt habet̃. iiij. Reg̃. xxiiij. c Et redient chaldei
ad obſidendũ ꝛ deſtruendũ hieruſalem. Cetera patent vſ/
qꝫ ibi: d Sed ꝛ ſi percuſſeritis omnẽ exercitũ chaldeo/
rum ꝛc̃. q̃ſi diceret: voluntas dei eſt ꝙ ꝑ̃ualeant vobis fi/
naliter. ꝛ ideo ſi nõ remanerẽt ĩter eos niſi valde pauci et
cum h̃ vulnerati. tñ ꝑ̃ualerẽt vobis finaliter ṽtute dei cui
nõ põt reſiſti. Ergo cũ receſſiſſet exercit⁹ chaldeoꝝ ꝛc̃. Hic
conſequẽter ponitur hieremie incarceratio. ꝛ ſubditur ſe/
dechie iterata ĩterrogatio. ibi: Mittẽs ãt. Circa ꝑ̃mũ ſciẽ/
dum ꝙ exercitu chaldeorũ exiſtente circa hieruſaleꝫ hiere/
mias non poterat ire ad terram ſuã: ꝓpter qd̃ dimiſſa ob/
ſidione ꝓpter egyptios: vt ꝑ̃dictum eſt: tũc hieremias vo/
luit ire. ꝛ hoc ẽ qd̃ dicit̃: Ergo cum receſſiſſet exercit⁹ chal
deoꝝ ꝛc̃. ꝛ ptꝫ littera vſqꝫ ibi: f Et diuideret ibi poſſeſ/
ſionẽ. i. agrũ quem emerat: vt habet̃. ĩ. xxxij. poſſeſſioneꝫ
eius accipiendo ꝛ ſic ſeparãdo ſeu diuidẽdo a vẽditore.
g In cõſpectu ciuiũ. videbat enĩ cito populũ in babylo/ C
nem ducendũ. ideo volebat ante in poſſeſſionẽ ſe ponere.
h Cunqꝫ ꝑueniſſet ad portã beniamin. ſic nominataꝫ: qꝛ
ad ſortẽ beniamin ducebat. i Erat ibi cuſtos porte per
vices nomĩe hierias filius ſelemie filij ananie. Dicit Ra.
Sa. ꝙ iſte cuſtos erat nepos ananie: cuius mortẽ nuncia/
uit feſtinã hieremias. ĩ. xxviij. propter qd̃ erat pronus ad
inferendũ calumniã hieremie ſcilicet ꝙ fugeret ad chalde
os vt ꝓditor ciuitatis ꝓpter qd̃ non audiuit eius excuſa/
tionem. k Et adduxit eum ad principes. qui erãt peio
res ĩpo ſedechia rege: vt ꝑ̃dictum eſt. l Ceſum eum mi
ſerũt in carcerẽ. tãq̃ꝫ dignum nõ ſolum carcere ſed etiã pla
gis ſine morte. m Qui erat in domo ionathan. ille car † ĩ. 20. d
cer erat durior alijs. n Itaqꝫ ingreſſus ẽ hieremias in
domũ laci. i. in carcerẽ iuxta lacũ in quo ꝓ̃ijcebãt̃ ad mor
tem ꝯdẽnati: vt habet̃ ca. ſequẽti. o Et in ergaſtulũ. i.
in laboris locũ. ꝛ dicit̃ ab erge quod ẽ labor. ꝛ nominaba
tur ſic: quia laborioſum erat ibi eſſe: ꝛ quia religati ibideꝫ
cogebant̃ laborioſa operari. p Mittẽs aũt. Hic ꝯñter
ponit̃ ſedechie iterata ĩterrogatio. cũ d̃r: q Interroga/
uit eũ ĩ domo ſua. ad quã fecerat eũ venire. r Abſcõdi † ĩ. 38. d
te. ne offẽderet ꝑ̃ncipes q̃ eũ incarcerauerãt. s Putas
ne ẽ ſmo a dño. vt doceas me d̃ futuro. t Et ait: In ma/
nus reg̃ babylonis traderis. nõ celãs ṽitatẽ timore mor
tis. v Quid peccaui tibi ꝛ ſeruis tuis ꝛc̃. q. d. non me/
rui erga te vl̃ ſeruos tuos incarcerari: qꝛ q̃cq̃d locutus ſũ D
dixi de mãdato dñi: qd̃ ꝓbat cõſequẽter ꝑ falſitatẽ ꝓphe/
tarũ contrarium aſſerentium dicẽs: x Ubi ſũt ꝓphete
veſtri ꝛc̃. q. d. ꝑ effectũ pꝫ ꝙ dicebãt vobis falſũ. Cõſequẽ
ter ponit ſupplicationẽ ſuã dicẽs: y Nũc ergo audi ꝛc̃.
ne me remittas in domũ ionathe: qꝛ ibi erat carcer nimis
durus cui aſſenſit rex nõ de totali liberatione ꝓpter princi
pes: ſed de mutatiõe carceris ad locũ magis humanũ: ꝛ ꝓ
uidens ei de victu. z Excepto pulmẽto. ꝑ hoc intelligi
tur ꝙ cuꝫ pane daret̃ ei pulmentũ. hebrei tamen dicunt ꝙ
hec ẽ vera littera. De vico panificũ. ꝛ ſic non exprimit̃ hic
datio pulmenti: ſed locus vnde de pane ꝓuideretur ſibi.

Moraliter. Ca. XXXVII

c† Et regnuit rex ſede. ꝛc̃. Seq̃t̃: Igit̃ exercit⁹ pharõis egreſſus ẽ d̃ egypto. ꝑ iſtos q̃ egreſ
ſi fuerũt de egypto ad pugnãdũ ꝯ chaldeos ꝛ territi fuert̃
reuerſi ſine pugna: ſignãt̃ illi q̃ egrediũt̃ d̃ tenebris mun
dane ꝯuerſatiõis ad pugnandum ꝯtra demones ĩ caſtris
religionis. de quibus põt dici illud Geñ. xxxij. caſtra dei
ſunt hec. ſꝫ tamen territi auſteritate viuẽdi ad ſeculum re/
uertuntur ante tempus ꝓfeſſionis. c† Et rediẽt chaldei
ꝛ bellabunt contra ciuitatẽ hãc. ꝑ receſſũ chaldeoꝝ a hie/
ruſalẽ ꝛ eoꝝ reditũ ad ipſam debellãdã ſignificat̃ malicia
demonũ

A Ca. XXXVIII
a Et dixit rex ſe. ⁊c. Patet ſedechi/
am ſine puro affe/
ctu hieremie impē/
diſſe miſeꝛlam. Si
enī vere euȝ dilige
ret: non cuȝ pꝛinci
pibꝰ traderet. In/
fructuoſa ḡ fuit ſi/
mulata miſeratio:
ſicut pilato q̄ ī paſ
ſione dn̄i coꝛaȝ po
pulo lauit manus
Mat. 27. c ſuas dicēs: Inno/
cēs ego ſū a ſāgui/
ne huius. Poſtea
xp̄o flagellatū tra/
didit cū iudeis vt
crucifigeret.
B b Audiuit āt ab. Sic illi pꝛincipes q̄
ꝓpham miſerūt ī la
cū demōes ſignifi/
cant: q̄ fideles xp̄i
ſp̄ deſiderant mer/
gere ī cenū vitioꝝ
⁊ ſoꝛdes pctōꝝ. ſic
iſte ethiops eunu/
chus q̄ timoꝛe dei
⁊ amoꝛe cōpūctus
eripuit ꝓphaȝ: ſig/
nificat p̄dicatoꝛes
de gētibꝰ q̄ ſeip̄os
caſtrauerūt ꝓpt̄ reg
nū celoꝝ. q̄ xp̄e cha
ritat' inſtictu iniq̄
opp̄ſſos ſtudēt ver
bo et ope ⁊ exēplo
d̄ fouea ꝑditionis
eruere qḋ et nomē
C eiꝰ teſtat̄. Abdeme
lech enī ſuꝰ reg' in
terp̄tat̄. Illiꝰ. ſ. de
Pſ. 94. q̄ d̄r: Rex magnuſ
ſup̄ oēs deos. Cui
oꝛdo p̄dicatoꝝ ſer
uit ꝑ xb̄ū euāgelij
gētes aſſociādo fi/
dei. Nos āt diuinis
āmonitiōibꝰ ⁊ p̄ce/
dentiū exēplis ad/
iuti: d̄ huiꝰ vite ꝓ/
fundo liberamur
hō ꝑ hieremiā figu
rat̄ q̄ cum d̄ puteo
eleuet̄ funeſ ad eū
⁊ veteres pāni de/
ponūt̄. Funibꝰ enī
p̄cepta dei figurāt̄
q̄ q̄ꝛ noſ ī pctīs po
D ſitos ɔſtrīgūt ⁊ eri/
piūt q̄ſi ligāt ⁊ tra
hūt: coartant ⁊ le/
uant. Sȝ ne ligatꝰ
his funibꝰ dū tra/
hit̄ etiā īcidant: ſi/
mul etiā pāni vete
res apponūt̄: q̄ꝛ ne
diuina p̄cepta nos
terreāt antiq̄ꝝ pa/
trū nos exēpla cō/
foꝛtāt: vt eoꝝ cōpa
ratiōe nos poſſe p̄/
ſumamꝰ qḋ ex nr̄a
ībecillitate foꝛmi/
damꝰ. Si ḡ d̄ h̄ ꝓ/
fūdo eleuari feſti/
namus

Ca. XXXVIII

Audiuit aūt ſapha/
cias filiꝰ madiā ⁊ iedelias filiꝰ phaſ/
ſur: ⁊ iucha filiꝰ ſelemie ⁊ phaſſur
filiꝰ melchie ſermōes q̄s hieremias loque/
bat̄ ad oēȝ populū dicens: Hec dicit dn̄s:
† Quicūq̄ emāſerit ī ciuitate hac moꝛitur
gladio ⁊ fame ⁊ peſte. Qui āt ꝓfugerit ad
chaldeos viuet: ⁊ erit aīa eius ſoſpes ⁊ vi/
uēs. Hec dicit dn̄s: Tradendo tradet̄ ciui
tas hec in manu exercitꝰ regis babylonis
⁊ capiet eā. Et dixerūt pꝛīcipes regi: Roga
manꝰ vt occidat̄ hō iſte. De induſtria eniȝ b
diſſoluit manꝰ viroꝝ bellātiū q̄ remāſerūt ī
ciuitate hac: ⁊ manꝰ vniūſi ꝑpl'i: loquēs ad
eos vniūſa xba h̄: Siq̄dē hō iſte n̄ q̄rit pa
a cem ꝑpl'o huic: ſȝ malū. Et dixit rex ſedechi
as: Ecce ipſe ī manibꝰ vr̄is ē: nec enī phas c
ē vobis quicq̄ negare. Tulerūt ergo hie/ d
remiaȝ et ꝓiecerūt eum in lacū helchie filij
amalech q̄ erat in veſtibulo carceris ⁊ ſub †
miſerūt hieremiā ī funibꝰ ī lacū ī q̄ nō erat
aqua ſȝ lutū: deſcēdit itaq̄ hieremias ī ce/

a ſ ſeruus regis.

b nū. Audiuit aūt abdemelech ethiops vir e f

a ſ caſtratus ꝓpter regnum celoꝛum.

eunuchus q̄ erat ī domo regis q̄ miſiſſent
hieremiaȝ in lacum. Poꝛro rex ſedebat in
poꝛta beniamin. Et egreſſus eſt abdeme/
lech de domo regis: et locutus eſt ad regē

a ſ quaſi rectoꝛes tenebraꝝ.

dicens: Domine mi rex: male fecerūt uiri
iſti omnia q̄cunq̄ perpetrarunt cōtra hie/

ſ vitioꝛum.

remiam ꝓphetam: mittentes eū in lacum

ſ verbi dei.

vt moꝛiatur ibi fame. Non ſunt enī vltra ī
ciuitate panes: p̄cepit itaq̄ rex abdeme/

a ſ p̄dicatoꝛibus. ſ. de gentibus.

lech ethiopi dicēns: Tolle tecum hinc tri/
ginta viros: et leua hieremiam pꝛophetā
de lacu anteq̄ moꝛiatur. Aſſūptis ergo ab
demelech ſecum viris ingreſſus eſt domū
regis que erat ſub cellario: ⁊ tulit inde ve/

a ſ exempla. ſ. antiquoꝛum patrum.

teres pannos et antiqua veſtimenta que
computruerant: et ſubmiſit ea ad hieremi
am in lacum per funiculos. Dixitq̄ abde/
melech ethiops ad hieremiaȝ. Pone vete g
res pannos et hec ſciſſa et putrida ſub cu/

a ſ domini pꝛecepta.

bito manuum tuarum: ⁊ ſuper funēs: fecit
ḡ hieremias ſic. Et extraxerūt hieremiam
funibꝰ ⁊ eduxerūt eū de lacu: Manſit autē
hieremias in veſtibulo carceris. Et miſit h
rex ſedechias: ⁊ tulit ad ſe hieremiā ꝓphe/ i
tā ad hoſtium tertiū qḋ erat in domo dn̄i. k l
Et dixit rex ad hieremiaȝ: Interrogo ego m
te ſermonē ne abſcōdas a me aliq̄d. Dixit n
aūt hieremiaſ ad ſedechiā: Si ānūciauero o

a † demonū q̄ ceſſant aliq̄n a tētatione hoīm vt ſic
ip̄os decipiāt ⁊ opinari faciant demones ſupaſ
ſe ⁊ ſic inſoleſcāt ex opinata victoꝛia: ⁊ tunc de/
mones ꝑ iteratas tentatiōes eos impellūt ī cri/
mina grauioꝛa. ⁊ ſic fiunt nouiſſima taliū peio/
ra pꝛioꝛibꝰ. ſicut dicit̄ Luc. xj. de ſpiritu īmūdo
exeunte ab hoīe ⁊ poſtea reuertēte. † Appre/
hēdit hieremiā ꝓpham dicēs ad chaldeos traſ † ſ
fugis. Per iſtū ſignāt̄ clientes ⁊ miniſtri mag/
natoꝝ q̄ calūniāt̄ opa iuſtoꝝ eis falſū impone/
tes ⁊ eos grauiter affligētes. p† Mittēs ita
q̄ rex ſedechias tulit eū ⁊ interrogauit ⁊c. ꝑ ſe/
dechiā q̄ de ergaſtulo carcer' hieremiā tulit et
tn̄ eiꝰ ɔſilio nō aſſenſit: ſignat̄ hō piꝰ erga iniu/
ſte afflictos. tn̄ nō aſſentit ɔſilio veritat' d̄ ſuis
mat̄ alijs relinquēdis. Ca. XXXVIII
b Audiuit. Hic ɔn̄ter a pꝛincipibꝰ moꝛs hie
remie ꝓcurat̄. Et diuidit̄ ī duas ꝑtes.
q̄ꝛ p̄mo ponit̄ hmōi ꝓcuratio. ſcd̄o hieremie ſb
leuatio. ibi: audiuit āt. Circa p̄mū pōit̄ occaſio
ꝓcuratiōiſ. cū d̄r: Audiuit āt ⁊c. ſmōes q̄s hie
remias loq̄bat̄ ad oēȝ ꝑpl'm: lȝ eēt recluſus ī ve
ſtibulo carcer'. tn̄ ad locū illū poterāt hoīes in
c gredi q̄bꝰ nō tacebat xitatē d̄ futuris: ſicut pa/
d tuit ꝑ effectū poſtea. ⁊ ſubdit̄ moꝛtis eiꝰ ꝓcura
tio. cū d̄r: Rogamꝰ vt occidat̄ hō iſte. b De in/
duſtria enī ⁊c. q. d. denūciat falſa tāq̄ hoſt' rei
† publice. ⁊ ſubdit̄ ɔceſſio: c Ecce ip̄e ⁊c. lȝ aūt
rex h̄ ɔceſſerit ne īcurret maliuolētiā pꝛincipum.
tn̄ nō excuſat̄ a pctō moꝛtali ɔſentiēdo ī moꝛtē
īnocēt' ⁊ ꝓphe dei. d Tulerūt ḡ. vt ibi moꝛe/
e ret̄ fame ⁊ demerſiōe ītra lutū: ⁊ ſic dura moꝛ/
f te. e Audiuit āt. Hic ɔn̄r ponit̄ ip̄iꝰ hieremie
ſubleuatio. ⁊ diuidit̄ ī duas ꝑtes. q̄ꝛ p̄mo poni
tur ſubleuatio hieremie. ſcd̄o conſultatio ſede/
chie. ibi: Et miſit rex. Circa primū d̄r: Audiuit
āt abdemelech ethiopſ. h̄ exp̄mit̄ ad denotādū
iudeoꝝ crudelitatē q̄ nō cōpatiebāt̄ hieremie ⁊
ſibi patiebat̄ hō nationis extnee. dic̄ tn̄ Ra. Sa.
q̄ꝛ due ſūt dictiōes tales abdemelech. i. ſeruꝰ re
gis ⁊ ſic nō ē nomē alicuiꝰ hoīs determiati: ſȝ ſer
ui reg' īdifferēt̄ ꝓ q̄cūq̄. ⁊ qḋ ſubdit̄: Ethiops
dic̄ ⁊ veꝝ ē q̄ ibi chuſi qḋ ſignificat ethiopē ī q̄
cūq̄ caſu ī ſingl'ari. q̄ꝛ oīa noīa hebꝛaica ſūt in/
declinabilia ſic̄ apud nos coꝛnu ⁊ gelu. ⁊ ſic dic̄
q̄ chuſi ē genitiui caſus. i. ethiopis ⁊ refert̄ ad
ſedechiam eo q̄ erat denigratus vita et fama.
⁊ ſic in alijs locis cōmuniter eſt intelligenduȝ.
ſed in littera hic ⁊ in ſequētibus magis dicitur
q̄ abdemelech ſit nomē ꝓpꝛium et quod fuerit
ethiops natiōe. f Uir eunuchꝰ. i. caſtꝰ ⁊ ho
neſtꝰ. Cetera patent vſq̄ ibi: g Pone vete
res pannos ⁊c. ꝑ talē enī modū poterat leuari
faciliꝰ ⁊ extrahi de luto. h Et miſit rex ſede/
chias ⁊c. Hic cōſequenter ponitur ſedechie cō/
ſultatio vbi pꝛimo ɔſilium querit̄. ſecūdo datū
renuitur. ibi: Et dixit rex. tertio ſub ſecreto po/
nitur. ibi: Dixit ergo. Circa pꝛimuȝ ponit̄ ſede/
chie interrogatio. cum dicit̄: i Et tulit ad ſe
heremiā. nolebat enī ad ip̄m ire duplici de cau
ſa. tum quia non decebat regem ire ad carcerē.
tum q̄ꝛ volebat factū ſuum abſcōdere q̄tuȝ po
terat. ſecretius autē poterat hieremias ad regē
adduci q̄ q̄ rex iret ad eū: quia reges incedūt
cum magna comitiua hominū. k Ad hoſti/
um tertiū. erant enī ante templum domini tria
atria. ſcȝ mulierum ⁊ viroꝝ ⁊ ſacerdotuȝ vt di/
ctum fuit. iij. Reg'. oſtium autē atrij ſacerdotū
erat tertiū. ⁊ ip̄e fecit eum venire vſq̄ ad locuȝ
illum. ideo quod ſubdit̄: l Quod erat ī do/
mo domini. non accipit̄ pꝛo domo templi pꝛeci/
ſe. ſed etiā ꝓ edificijs alijs ad templū pertinē
tibus. m Et dixit rex. petendo a hieremia di
uinum oꝛaculū ⁊ cōſilium. ſecundo ponit̄ hiere
mie reſponſio. ibi: n Dixit autē. Pꝛemittit̄
tamen hieremie aſſecuratio. cum dicit̄: o Si
annūciauero tibi nūquid ⁊c. et querit̄ aſſenſus
ad diuinum conſilium. cum dicitur:
Et ſi ɔſiliū

B nam⁹ ligemur funib⁹.i.ꝑce/ ptis dñic̄ aſtrī gamur. Inter ſint etiā panni veteres vt me li⁹ teneant fu/ nes.i.ꝓceden/ tiū conforme/ mur exēpliſ ne īfirmos noſ ꝑ cepta ſubtilia vulnerēt. Añ: 3. b Memētote ꝓ/ poſitoꝝ vroꝝ qui vob locuti ſt xbū dei q̄ꝝ intuētes exit⁹ ꝯūſatiōis imi/ tamini fidez. a Si ꝓfect⁹. Propheta ꝓ/ uidēs ciuitatē eē tradēdam ī man⁹ chaldeo rū: ꝯſuluit re/ gi: vt ſe trade/ ret ī man⁹ regl̄ babylonis: vt ſic furibundū ei⁹ aīm mitiga ret ⁊ leuiorem ſñiaz ſuſcipet: ſ; mēs idurata corrigi ñ pote rat. b Ecce. ſignificat ꝙ ſīn xa cogitatio ⁊ voluptuoſi cō ſiliatores ī lu/ brico carnaliū deſideriorum ⁊ ceno vitiorū greſſus nr̄oꝝ operū demer/ gunt: ⁊ cū; de merſos vide/ ant a nobis re cedunt. qꝛ ꝑdi tis nullū cōſi/ lium dare poſ/ ſūt: qꝛ h̄ ſolu; ſtudebāt vt ī pctī voraginē ꝓcipitarēt. Si ḡ conſilio diui naꝝ ſcripturarū pctā corri/ gere ⁊ animaſ nr̄as a ꝑditio/ ne ꝑ pniam li/ berare nolue/ rim⁹: cū vxori bus.i.cū ꝯcu/ piſcentijs car/ nalib⁹ ⁊ filijs .i.prauis acti/ bus ad chal/ deos q̄ interꝑ tant̄ demoneſ educemur et ī māu regl̄ etñe ꝯfūſiōis victi trademur q̄ ci uitatē nr̄az.i. carnē ſit̄ ⁊ ani mā igne cōbu/ ret iextīguibili B Precepat

tibi nūq̄d nō īterficies me? Et ſi ꝯſiliū de a
dero tibi non me audies. Iurauit ḡ ſede/ b
chias rex hieremie clam dicēſ: Viuit dñs c
q̄ fec̄ nob aīaz hāc. Si occidero te ⁊ ſi tra/ d e
didero ī man⁹ viroꝝ iſtoꝝ q̄ querūt aīam
tuā. Et dixit hieremias ad ſedechiā. Hec
a dicit dñs exercituū de⁹ iſrl̄. Si ꝓfect⁹ exie
ris ad pricipes regl̄ babylonis: viuet aīa
tua ⁊ ciuitas hec non ſuccendetur igni: ⁊
ſaluus eris tu et domus tua. Si aūt non
a ſ ſponte. b ſ a domino.
exieris ad pricipes regl̄ babylōis trādet̄
ſ poteſtatem.
hec ciuitas ī man⁹ chaldeoꝝ ⁊ ſuccēdēt eā f
igni ⁊ tu nō effugies de manu coꝝ. Et di g
xit rex ſedechias ad hieremiaz. Sollicit⁹ h+
ſū ꝓpter iudeos q̄ trāſfugerūt ad chalde
os ne forte tradar ī man⁹ eorū ⁊ illudant i
mihi. Reſpōdit aūt hieremias ⁊ dixit ei.
Nō te tradēt: Audi q̄ſo vocē dñi quā lo/
quar ego ad te: et bñ erit tibi ⁊ viuet aīa
tua. Qꝫ ſi nolueris egredi iſte ē ſmo quē
b oſtēdit mihi dñs. Ecce oēs mulieres q̄ re
māſerūt ī domos regl̄ iuda educēt̄ ad ꝓn
cipes regis babylonis: ⁊ ipi dicēt: Sedu k
a ſ voluptuoſi conſiliatores.
xerūt te ⁊ ꝓualuerūt aduerſū te uiri paci/ l
a ſ vitioꝝ. b ſ carnaliū deſiderioꝝ.
fici tui: demerſerūt te ī cenō ⁊ ī lūbrico pe m n
a ſ greſſus opeꝝ. b ſ carnales cōcupiſcentie.
des tuōs ⁊ receſſerūt a te. Et oēs vxores o
ſ praui actus. ſ demones.
tue ⁊ filij tui deducēt̄ ad chaldeos: ⁊ non
a ſ diaboli eterne cōfuſionis.
effugies man⁹ coꝝ. Sꝫ ī manu regl̄ baby
a ſ aīam. ſ. ſimul. b ſ inextinguibili.
lonis traderl̄: ciuitātē hāc cōbūrent igni.
Dixit ergo ſedechias rex ad hieremiam: p
Nullus ſciet verba hec et non morieris.
Si autem audierint principes quia locu
tus ſum tecum: et venerint ad te et dixe/
rint tibi. Indica nobis quid locutus ſis
cum rege. Ne celes et non te interficie/
mus: et quid locutus ē tecum rex. Dices
ad eos: Proſtraui ego preces meas corā q
rege ne me reduci iuberet in domum io/
nathā: et ibi morerer. Venerūt ergo om/
nes principes ad hieremiam: et interro/
gauerunt eum. Et locutus eſt eis iuxta
oīa verba que preceperat ei rex. Et ceſ/
ſauerunt ab eo. Nihil enim fuerat audi/
tum. Manſit ergo hieremias in veſtibu/
lo carceris vſq; ad diem quo capta ē hie/
rusalem. Et factum eſt vt caperetur hie/
ruſalem. Ca. XXXIX
Anno nono ſedechie regis iuda: r+
mēſe decimo venit nabuchodo/
noſor rex babylonis ⁊ omnis ex
ercitus ei⁹ ad hieruſalē ⁊ obſidebant eaz.

a Et ſi ꝯſiliū de. ⁊c̄. ꝑmū aūt ꝯceſſit ſedechias. ido ſubdit̄: b Iurauit ḡ ſedechias rex hieremie clā. ne ꝓuocarēt̄ ꝑncipes ſi feciſſet h̄ manifeſte. c Viuit dñs ⁊c̄.i. ſicut eſt verū ꝙ deus viuit ⁊ aīas nr̄as creauit. d Si occidero te. accipit̄ hic ſi pro non. q.d. ſicut verū eſt illud qd̄ dixi ita verū eſt ꝙ nō occidam te ꝑ memetipm̄. nec etiā ꝑ alium. ido ſubdit̄: e Et ſi tradidero te in manus viroꝝ iſtorū.ſ. principum q̄ poſuerant eum in lacum vt dictum eſt. cetera patent vſq; ibi: f Et ſuccendent eaz igni. q.d. tu eris cauſa hui⁹ incēdij qd̄ reputabat̄ peccatū grauiſſimū. g Et dixit. Hic ꝯſequenter ꝯſilium datum renuit̄. cum dicit̄: h Sollicit⁹ ſum ꝓpter iudeos ⁊c̄. in quo apparet malignitas iudeorū ⁊ crudelitas qꝛ ſedechias magis timebat eos q̄; extraneos. i Et illudāt mihi. inſerēdo mortē opprobrioſā et vilem. plus enī timebat modū moriēdi opprobrioſū q̄; ipam mortē. Cetera patēt vſq; ibi: k Et ipe dicēt. tibi improperādo. l Preualuerūt aduerſū te viri pacifici tui.i. ꝓphete falſi denūciātes pacē tibi. m Demerſerūt te in ceno.i. ad ſtatum vilitatis. n Et in lubrico pedes tuos. dādo tibi occaſionem ruine. o Et receſſerūt a te. qꝛ īminēte captione ciuitatis trāſfugerūt ad chaldeos. Cetera patent. p Dixit ergo. Hic ꝯſequēter negociū in ſecreto ponit̄. timebat enī ſedechias offenſā principū ſi ad eorū noticiā ꝑueniret tractat⁹ inter ipm̄ ⁊ hieremiaz. ⁊ ptꝫ lr̄a vſq; ibi: q Proſtraui ego ꝓces meas corā rege ne ⁊c̄. in hoc verꝫ dixit rex. al's hieremias nō obediuiſſet ei mētiēdo. ⁊ hoc ptꝫ ex h̄ qd̄ ſupra dictū eſt ꝙ rex iurauit ei ꝙ nō interficeret euꝫ nec traderet eū in man⁹ principū q̄ miſerāt eū intra lacum q̄ erat in domo ionathan ſcribe: nec eſt veriſimile ꝙ rex iuraſſet de aliquo qd̄ hieremias nō petiuiſſet. Cetera patent in littera. Ca. XXXVIII F

Moraliter. a† Audiuit aūt ſaphacias ⁊c̄. Per iſtos hieremiā accuſantes inique regi ⁊ eius mortē poſtulantes ſignātur detractores peſſimi apud magnos accuſātes nequiter innocentes ⁊ eorum penam confuſibilē impetrantes. † Et ſubmiſerunt hieremiam funibus in lacum ⁊c̄. per iſtos funes ſignant̄ malignorū colligatiōes ad penam iuſtorum. de quibus dicit̄ Iſa. lviij. Diſſolue colligationes īpietatis ⁊c̄. † Et ſubmiſit ea ad hieremiam per funiculos ⁊c̄. per funes iſtos quibus hieremias extractus fuit d̄ lacu ſignātur colligationes charitatis ad liberandū innocentes. de quibus dicit̄ Oſee. xj. in funiculis adam traham eos in vinculis charitat̄. per pannos veteres ſignantur antiqui patres ſancti quorum meritis ſucceſſores eorum iuſti leguntur frequenter a penalitatibus liberati. Aliter autē poteſt moraliter dici ꝙ per hieremiam ſignatur vir bonus per deceptionez demonum in lutum peccati deiectus: eo ꝙ in gratia non erat confirmatus. per abdemelech qui ſeru⁹ regis īterpretat̄. perdicator bonus de ſalute hominū ſollicitus ītelligit̄. qui talem lapſum cum adiutorio dei extrahit ipm̄ de luto peccati per funes ⁊ pannos veteres: id eſt per charitatem dei et proximi qua eſt accenſus et exemplo ſanctoruꝫ patrum ad hoc inductus. habet autez ſecum. xxx. viros. per quos ſignātur opera decalogi facta in fide ⁊ ſpe ⁊ charitate ſpirituſſancti: quia numer⁹ tricenarius ex ductu denarij per ternarium conſurgit. G b† Sollicitus ſum ꝓpter iudeos qui tranſfugerunt ad chaldeos ⁊c̄. ex h̄ patet ꝙ apoſtate de quolibet ſtatu magis formidandi ſunt illis a quibus receſſerunt q̄; alij aduerſarij. propter quod apoſtolus. ij. Corl̄. xj. capi. inter pericula in quibus fuerat dicit in fine. periculum in falſis fratribus tanq̄; completiuum aliorum.

r Anno nono ſedechie Ca. XXXIX
Superius deſcripta eſt deſtructio hieruſalē ꝓphetice hic ꝯñter deſcribit̄ hiſtorice. ⁊ diuiditur in duas partes: qꝛ primo fit ꝓpoſitū. ſecundo ponitur quoddam correlarium. ca. xlv. Prima ī duas. quia primo deſcribitur ciuitatis captio. ſecundo populi remanētis ordinatio. ibi: Et reliquias. Circa primum primo ponitur tempus obſidionis. cum dicit̄: Anno A

Undecimo aũt ãno ſedechię mẽſe quarto quin
ta menſis apta ẽ ciuitas :ꝛ ingreſſi ſũt oẽs prin a
cipes regis babylonis ꝛ ſederunt in porta me/ b
dia:neregel:ſereſer:ſemegar:nabuſarſathim:ra
pſaces:neregel:ſereſer:rebmag: et omnes reli/
qui principes regis babylonis. Cumq̧ vidiſſet
eos ſedechias rex iuda ꝛ oẽs viri bellatores:fu
gerũt ꝛ egreſſi ſũt nocte ꝺ ciuitate ꝑ viã horti re c
gis:ꝛ ꝑ portam q̃ erat iter duos muros ꝛ egreſ d
B ſi ſũt ad viã deſerti. Perſecut⁹ ẽ aũt eos exercit⁹ e
chaldęorũ ꝛ cõphẽderũt ſedechiã in cãpo ſolitu
dinis hierichõtine:ꝛ captũ adduxerũt ad nabu/
chodonoſor regem babylõis in
reblatha q̃ ẽ i terra emath:ꝛ lo/ f
cut⁹ eſt ad eũ iudicia. Et occidit
rex babylonis filios ſedechię in
reblatha i oculis ei⁹:ꝛ oẽs nobi
les iuda occidit rex babylonis.
Oculos q̧ȝ ſedechię eruit ꝛ vin/
xit euȝ cõpedib⁹ vt duceretur in
babylonẽ. Domũ q̧ȝ regis ꝛ do g†
mũ vulgi succẽderũt chaldęi ig/
ni:ꝛ murũ hierl̃m ſubuerterunt.
Et reliq̃as ꝓpl̃i q̃ remãſerãt in ci h
uitate:ꝛ ꝓfugos q̃ trãſfugerant
ad eũ ꝛ ſuꝑfluos vulgi q̃ reman
ſerãt:trãſtulit nabuçardan ma/
giſter militũ i babylonẽ :ꝛ ꝺ ple
be pauperũ q̃ nihil penit⁹ habe/
bãt dimiſit nabuçardan magr̃
militię in terra iuda:ꝛ dedit eis
a vineas ꝛ ciſternaſ i die illa. Pręi
cepat aũt nabuchodonoſor rex
babylonis ꝺ hieremia nabuçar
dã mgr̃o militũ dicẽſ: Tolle illũ k
et pone ſuꝑ eũ oc̃los tuos:nihil l
ꝗ̃ ei mali facias:ſed vt voluerit
ſic facies ei. Miſit ẽ nabuçardã
pꝛiceps militię ꝛ nabu ꝛ ſeſbã ꝛ
rapſaces ꝛ nergel ꝛ ſereſer ꝛ reb
mag:ꝛ oẽs optimates regis ba
bylonis miſerũt ꝛ tulerũt hiere/
miã de veſtibulo carcerl̃:ꝛ tradi m
derũt eũ godolię filio aichã filij
ſaphã vt itraret i domuȝ ꝛ hita/
ret i ꝓpl̃o. Ad hieremiã aũt fact⁹ n
ẽ ſmo dñi cũ clauſus eẽt i veſti/
bulo carcerl̃ dicẽs: Uade et dic †
abdemelech ęthiopi dicẽs:Hęc
dicit dñs exercituũ de⁹ iſrl̃:Ecce
ego inducã ſermones meos ſuꝑ
ciuitatẽ hãc in malũ ꝛ nõ in bo/
num :ꝛ erunt in cõſpectu tuo in o
b die illa:et liberabo te in die illa
ait dñs:ꝛ non traderis in man⁹ p
virorũ:quos tu formidas: ſed

G a Precepat. Raban⁹. Su/perbis ꝛ ꝯtem ptorib⁹ reddit de⁹ ſupplicia : manſuet̃ ꝛ hu milib⁹ ſolatia qꝺ patȝ i ſede/chia rege et in hieremia ꝓpha ꝛ nabuchodo/noſor reg̃ ſnĩa Nec miruȝ ſi ꝑ eoſdẽ diuerſis C diuerſa reddit q̃ eiſdẽ elemẽt̃ ꝓ merito℞ q̃li tate elect̃ ꝛ re probis diuer/Exo. 7.d ſa repẽdit : aq̃ mar̃ rubri iſra elitas ſeruauit illeſos:eadem egyptios inſ̃fe Daň.3.c cit. flãma cami ni babylonijs reg̃ miſtros i/cendit :pueroſ i medio ignis bñdicẽtes deũ ſeruauit. vnde vir ſapiens in laudib⁹ dei ait D Creatura eniȝ tibi factori ſuo deſeruiẽs excã deſcit i tormẽ/tũ aduerſus in iuſtos vt leui/or fit ad bñfa/ciẽdũ ꝓ his q̃ in te ꝯfidunt. b Et libera. Qui ſperãt in dño ñ ꝯfũdẽẽ. Cõfũdãẽ oẽs q̃ iniq̃ agẽtes. Ecce ꝑncipes qui aĩaȝ hiere mie q̃rebãt ca/ptiuanẽ :eunu chus q̃ eũ libe rauerat ꝑfecta poti⁹ ẽ libera/te. Sic q̧ȝ libe/rat̃ ſanctis ꝑ/dicatorib⁹ :ꝑſe cutores eterna vltione puni/entur.

Sermo

dicitur: Anno nono ſedechie. Scꝺo tp̃s captionis. cũ ꝺr: Un/decimo ãt anno ꝛc. et ptȝ lr̃a. Tertio deſcribiẽ ip̃a captio. cũ di citur: a Apta ẽ ciuitas .fractis muris exteriorib⁹ ꝛ portis. ideo ſubdiẽ: b Et ſederũt in porta media neregel. ꝛ ceteri di ſpoſuerũt ſe ad inuadẽdũ portas ſecũdi muri. Qꝺ cuȝ vidiſſet ſedechias ꝛ viri ſui videtes ꝙ nõ poterant reſiſtere territi fuge rũt: c Per viã horti regis. i. q̃ ducebat verſus hortum: d Et ꝑ portã q̃ erat iter duos muros. dicit Ra. Sa. ꝙ ibi erat vna porta ad ingrediẽdũ viã ſubterraneã .cui⁹ exitus erat lon ge a ciuitate ꝑ quã fugerũt. e Perſecut⁹ ẽ aũt eos exercit⁹ chaldeo℞ .ꝑ indiciũ iudeo℞ q̃ trãſfugerant ad chaldeos:vt di/cit Joſeph⁹. Ra. Sa. aũt dicit ꝙ de⁹ fecit apparere vnã ceruam q̃ in ſuꝑficie terre currebat ſuꝑ viam ſubterraneã ꝛ chaldei eaȝ ſequẽtes viderũt ſedechiã ꝛ viros eius a lõge exiſtentes ſuper terrã. ꝛ ſic eos ceperũt vt dictũ fuit diffuſius. iiij. Reg̃. Cetera patẽt vſq̧ ibi: f Et locut⁹ eſt ad eũ iudicia. ꝑmo verbo argu endo eũ de infidelitate ꝛ ꝑiurio. ſcꝺo facto filios eius occiden/do coraȝ eo: ꝛ oẽs nobiles q̃ dederãt ei ꝯſilium rebellãdi. Ra. Sa. dicit ꝙ ꝑ nobiles h̃ intelligũẽ .lxx. ſenes iudices populi cũ rege ꝛ ſũmo ſacerdote. qꝺ fuerat inſtitutũ a tp̃e moyſi :vt habe tur Numeri. xj. ꝙ. lxx. ſenes ſuſtinerent onus regimis cuȝ ip̃o. ꝛ dicit ꝙ iſti relaxauerũt iuramẽtũ ſedechie qꝺ fecerat regi ba/bylonis. ꝓpter qꝺ fecit eos occidi. g Et domuȝ vulgi. i. do/mos accipiẽdo ſingulare ꝓ plurali. q̃ chaldei incenderunt do mos hierl̃m ꝑ circũitũ. vt habeẽ. iiij. Reg̃. vlẽ. h Et reliqui as. Hic ꝯſequẽter poniẽ ordinatio populi remanentis. ꝛ primo q̃tum ad eos q̃ p̃ſentes erãt. ſcꝺo q̃tum ad eos q̃ fugerant. xl. ca. ibi: Cũq̧ audiſſent. Prima diuidiẽ in duas: q̃ primo poni/tur ordinatio generalis. ſcꝺo ſpecialis. ibi: Preceperat. Circa primũ ſciendũ ꝙ popul⁹ in ciuitate ꝛ territorio reptus poſt de/ſtructionẽ ciuitatis erat in duplici differẽtia: q̃ aliq̃ añ captio/nem fugerant ad chaldeos. ꝛ aliqui inuẽti fuerũt q̃ non trãſfu/gerant. ꝛ iſti erãt in duplici differẽtia: q̃ aliq̃ erãt alicui⁹ valo/ris ſeu reputatiõis ꝛ iſti cũ p̃cedentib⁹ fuerũt trãſlati in baby/lonem: alij erant pauꝑes ꝛ nulli⁹ reputatiõis in aliqua arte ſeu ſciẽtia. ꝛ iſti fuerũt dimiſſi in terra ad colendũ terras et vineas reddendo inde tributũ regi babylonis ꝑ godoliam quẽ p̃fecit eis. ꝛ ſm hoc ptȝ lr̃a. i Precepat aũt. Hic ꝯñter poniẽ ordi natio ſpecialis. ſ. de ꝑſona hieremie. interponiẽ tñ ſaluatio ab/demelech. ibi: Ad hieremiã. Circa primũ ptȝ littera vſq̧ ibi: k Tolle illũ. de carcere in quo poſit⁹ fuerat: vt dictũ ẽ ca. p̃ce/denti. l Et pone ſuꝑ eũ oculos tuos. ei in oĩbus cõpatiẽdo. Cetera patẽt vſq̧ ibi: m Et tradiderũt eũ godolie. vt ei ꝯue niẽter de neceſſarijs ꝓuideret. n Ad hieremiã. Hic ſaluatio abdemelech iterponiẽ: ꝛ ſcꝺo ordinatio circa hieremiã reſumiẽ in principio ſequẽtis ca. Circa primũ poniẽ tp̃s reuelationis fa cte hieremie de abdemelech ſalute. cũ ꝺr: Cũ clauſus eſſet ꝛc. ce tera patẽt vſq̧ ibi: o Et erũt in ꝯſpectu tuo i die il. i. videbis ſermones meos ꝑ hieremiã dictos impleri. p Et non trade/ris in manus viro℞. i. chaldeo℞. modus tñ liberationis nõ pl⁹ hic exprimitur. Cetera patent.

Ca. XXXIX

Moraliter.

r† Anno nono ſedechie reg̃ iu. ꝛc. Per hierl̃m ſignaẽ aĩa fidel̃ ſm ſenſũ moralẽ ſic dictũ fuit i hui⁹ opis p̃ncipio: q̃ ab exercitu regis ba bylonis obſideẽ q̃ñ tẽtationib⁹ demonũ impugnaẽ: apiẽ autẽ q̃ñ ſenſus exteriores ad act⁹ indecẽtes ꝯuertũẽ vt ocul⁹ ad ipu/dicũ ꝯtuitũ. ꝛ auris ad turpiũ auditũ. ꝛ ſic de alijs. Sȝ tũc p̃n/cipes regis babylonis ſedẽt i media porta. q̃ñ ꝑ ſenſualitatẽ q̃ media ẽ iter ſenſus exteriores ꝛ rõneȝ ip̃am rõnem ipugnãt: et tũc rex ſedechias ꝛ bellatores fugiũt q̃ñ vires ſuꝑiores reſiſte/re negligũt ꝛ tũc rex ſedechias capiẽ q̃ñ volũtas ad ꝯſenſũ pec cati mortal̃ induciẽ. ꝛ filij ei⁹ occidũẽ. nam oꝑa bona p̃cedentia mortificãẽ. ꝛ h̃ fit i oculis illi⁹: q̃ ꝑ vnũ actũ pcti mortalis nõ ſtatim hõ totaliẽ excecaẽ ſ ꝑ ei⁹ frequẽtationẽ: ꝛ tũc ligaẽ ꝑ ma lũ habitũ acq̃ſitũ. ꝛ finaliter in babylonẽ duciẽ q̃ñ pene gehen nali deputaẽ. g† Domũ q̧ȝ reg̃ ꝛ domũ vulgi incẽderũt chal dei. iiij. Reg. xxv. addiẽ dom⁹ dei. Jgnis aũt iſte quẽ incendũt demones q̃ ꝑ chaldeos ſignanẽ ẽ vitiũ luxurie. de q̃ diciẽ Job. xxxj. Jgnis ẽ vſq̧ ad ꝯſũptionẽ deuorãs ꝛ oĩa eradicans geni/mina. Hoc aũt igne incẽdiẽ dom⁹ reg̃ ꝑ quã ſignãẽ nobiles. et dom⁹ vulgi. i. hoĩes populares ꝛ domus dei. i. clerici ꝛ regula/res. † Uade ꝛ dic ad abdemelech ꝛc. ꝑ h̃ aũt ꝙ iſte abdeme/lech ꝑ oꝑa pietatis q̃ circa hieremiã exercuit fuit liberat⁹ ꝺ ma nib⁹ chaldeo℞. ſignaẽ ꝙ oꝑa pietatis liberanẽ hoĩes a poteſta te demonũ. Unde ſm ſaluatoris ſentẽtiã Matth. xxv. diceẽ eis in finali iudicio. Uenite bñdicti p̃ris mei ꝑcipite paratũ vobis regnũ a ꝯſtitutiõe mũdi. Et ſubdiẽ ratio cũ ꝺr: Eſuriui enim ꝛ dediſtis mihi manducare. ſitiui ꝛ dediſtis mihi bibere. ꝛc.

Sermo qui

Ca. XL
Sermo q̇ fact⁹ eſt ⁊c̄. Queritur quō h̄ ſermo dn̄i fact⁹ ad Hieremiā ꝓphetā dicat̄ Nō enī oſtendit̄ q̄s iſte ſermo fuerit vel q̇d māifeſtauerit. vn̄ ni fallor daṫ ītelligi: ꝙ liberationē ſuaz p̄ p̄ncipē militie diuīo nutu factaz ꝓpheta occulte p̄ hūc ſermonē ad ſe ꝓlatū ītimare voluerit: ſicut ip̄e nabuçardan ait: Dominus deus tuus locutus eſt malum ſuper locum iſtum ⁊c̄. Si ergo illi qui peccauerūt domīo: nec obedierunt iuxta ſermonem dn̄i captiuati ſunt qui peccātes corripuit ⁊ dn̄o obediuit iuxta ſermonez dn̄i liberatus eſt.
b Tollens ergo. Deſcripta vaſtatiōe vrbis et īteritu ⁊ captiuitate ppl̄i ⁊ p̄fidi regis: ſequit̄ q̇d de Hieremia factū ſit et de reliq̇s ppl̄i quas ꝓph̄a monuit ex verbo dn̄i ſedere in terra ſua et ſeruire regi babylōis. Ip̄i vero maluerūt ire in egyptū vbi eoſ poſtea nabuchodonoſor trucidauit ⁊ ip̄az egyptum vaſtauit.
c Sed habita apd̄ godoliā. Rabanus: Miſeratiōes dn̄i ſūt multe ⁊ iudicia eius abyſſus multa: q̇ ſic̄ p̄uaricatores leg̊ iuſte corripuit: ita humilibus ⁊ obediētibus miſericordit̄ ſolatiū contulit. Per ipſos enī hoſtes quibus perfidū regez et miniſtros ei⁹ puniuit: reliquijs populi prouiſorem godoliam conſtituit. Myſtice autez godolias qui īterpretatur magnificatus domino: predicatores domini ſignificat qui diuino nutu preficiūtur vt deum timētes habeant refugiuz et ſolatium: hij ꝓ ſubiectis animā ponūt: et contra perfidos ꝓtectionis ſcutū oppōnunt vſq̧ ad mortez in officio fideliter ꝑſiſtentes ſicut godolias innocens a perfido hiſmaele occiſus eſt.
Et factū ē

eruēs liberabo te ⁊ gladio nō cades: ſ; erit
tibi aīa tua ī ſalutē: q₂ in me habuiſti fidu(ciā ait dn̄s. Ca. XL
Sermo q̇
fact⁹ eſt ad Hieremiā a dn̄o poſt
q̄ȝ dimiſſus eſt a nabuçardan ma
giſtro militię de rama: quā̄do tulit eū vin
ctū catenis in medio omniū qui migrabāt
de hierl̄m et iuda ⁊ ducebāt̄ in babylonē.
Tollens ergo p̄nceps militię Hieremiā di
xit ad eū: Dn̄s deus tu⁹ locut⁹ eſt malum
ſup̄ locū iſtū: et adduxit ⁊ fecit dn̄s ſicut lo
cutus eſt: q₂ peccaſtis dn̄o et nō audiſt̄ vo
cem eius: et fact⁹ eſt vobis ſermo hic. Nūc
ergo ecce ſolui te hodie de catenis q̄ ſunt ī
manib⁹ tuis. Si placet tibi vt venias me
cū in babylonē: veni ⁊ ponā oculos meos
ſuper te. Si autē diſplicet tibi venire me
cum in babylonem: reſide. Ecce omnis ter
ra in conſpectu tuo eſt. Quod elegeris et q̄
placuerit tibi vt vadas illic perge: et me
cum noli venire: ſed habita apud godoliā
filiū aichaz filij ſaphan quē p̄poſuit rex ba
bylonis ciuitatibus iude: habita ergo cuz
eo in medio ppl̄i: vl̄ quocunq̧ placuerit ti
bi vt vadaſ vade. Dedit quoq̧ ei magiſter
militię cibaria et munuſcula: et dimiſit eū.
Uenit autē hieremias ad godoliā filiū ai
cham in maſphat: ⁊ habitauit cū eo in me
dio populi qui relictus fuerat in terra. Cū
q̧ audiſſent omnes principes exercitus q̄
diſperſi fuerant per regiones: ip̄i et ſocij eo
rūm ꝙ p̄feciſſet rex babylonis godoliā fili
um aichā terrę: et ꝙ cōmendaſſet ei viros
et mulieres et paruulos: et de pauperib⁹
terrę qui nō fuerāt trāſlati in babylonē ve
nerūt ad godoliā in maſphat: ⁊ hiſmael fili
us nathanię et iohānā filius charee et ioa
than et ſareas filius thenoemeth et filij of
fi qui erant de nethophati ⁊ iechonias fili
us maachati ip̄i ⁊ viri eorū. Et iurauit eis
godolias fili⁹ aichā filij ſaphan: ⁊ comitib⁹
eoꝝ, dicēs † Nolite timere ſeruire chaldeis:
habitate in t̄ra ⁊ ſuite regi babylōis: ⁊ bn̄
erit vobis. Ecce ego habito ī maſphat: vt
rn̄deā p̄cepto chaldeoꝝ q̇ mittunt̄ ad nos.
Uos āt colligite vidēmiā ⁊ meſſē ⁊ oleū ⁊
cōdite in vaſis vr̄is: et manete ī vrbib⁹ ve
ſtris quas tenetis. Sed et omnes iudei q̄
erant in moab et in finibus āmon ⁊ in idu
mea et in vniuerſis regiōib⁹: audito ꝙ de
diſſet rex babylonis reliquias in iudea: et
ꝙ p̄poſuiſſet ſup̄ eos godoliā filiū aichā fi
lij ſaphan reuerſi ſunt in quaz iudei oēs de
vniuerſis locis ad quę ꝓfugerant: et vene
rūt in terrā iuda ad godoliā ī maſphat: et
collegerunt vinū et meſſem multā nimis.

a Sermo qui factus eſt ⁊c̄. Ca. XL
Hic ordinatio circa Hieremiā reſumitur. Circa quā ſciendū ꝙ ſic̄ dicit Ra. Sa. Hieremias vidēs ppl̄m duci in babylonē in vinculis ⁊ catenis iuit cum eo vſq̧ rama et ponebat ſe volūtarie int̄ ligatos et catēatos ſupponēs collū ſuū catenis eoꝝ ſ̄m q̄ poterat: ꝓpter q̄ nabuçardan cui rex q̇ eū recōmēdauerat noluit ꝙ h̄ modo iret cū ppl̄o: ſed poſuit ī ei⁹ optiōe ꝙ iret cū eo in babylonē honorifice ⁊ nō ſicut captiuus. vel ꝙ remaneret in terra iuda cū godolia: ⁊ tūc fuit ſibi reuelatū a deo ꝙ remāeret: q̄ et fecit vt ꝓ ppl̄o remanēte oraret: ⁊ circa ip̄m quereret dn̄i volūtatē. ⁊ ꝓpter h̄ dicit̄: Sermo q̇ fact⁹ eſt ad Hieremiā a dn̄o poſtq̄ȝ dimiſſus eſt ⁊c̄. ⁊ iſtud refert̄ ad illō q̄ infra dicit̄. xlij. Cū aūt cōpleti eſſent decē dies factū eſt verbū dn̄i ad Hieremiā ⁊c̄. ſed hic interponit̄ Hieremie remiſſio ⁊ fugitiuorū reuerſio et etiā godolie occiſio. **A**
b De rama. nomē eſt loci vn̄ redijt Hieremias ad godoliā ex cauſa p̄dicta. c Qn̄ tulit eū vinctū catenis. nō ꝓprijs a quib⁹ iā ante ſolut⁹ fuerat in hierl̄m: ſ; catenis tranſmigrātium quibus ſe ingerebat. ideo ſubditur: In medio omnium qui migrabant ⁊c̄. **B**
d Tollēs ergo princeps militie Hieremiam. ne nabuchodonoſor contra eum offenderetur ſi duceret hieremiaz taliter in babylonem. e Dominus deus tuus locutus eſt malum hoc. quaſi diceret nō debes ei tātum compati ex quo eſt voluntas dei tui.
f Quia peccaſtis domino et nō audiſtis vocem eius. non loquit̄ hic pro Hieremia ſ; pro populo de quo erat. g Nūc ergo ecce ſolui te hodie de catenis que ſunt in manibus tuis. nolens ꝙ ſic in babylonē ducaris. h Si placet tibi vt venias mecū in babylonem. honeſte ſ̄m regis mandatum.
i Ueni et ponam oculos meos ſup̄ te. alit̄ non. k Et mecū noli venire. ſed habita apud godoliam. In hebreo habetur: Et adhuc nō eſt reuerſus: et reuerſus eſt ad godoliam. quod ſic exponitur ab hebreis: Et adhuc non eſt reuerſus. ſ. propter verba nabuçardan. ſed tūc facta eſt ſibi reuelatio domini de reuerſione ratione predicta. ideo ſeq̇tur: Et reuerſus eſt ad godoliam. ſ. propter verba domini. iſte enim godolias tranſfugerat ad chaldeos ante captionē ciuitatis de conſilio Hieremie: vt dicit Ra. Sa. propter quod rex babylonis prefecit eū populo remanenti in terra. cetera patent in littera. **C**
l Cunq̧ audiſſent omnes principes exercitus. Hic ponitur ordinatio populi q̄ȝtū ad eos qui fugerant. ⁊ diuiditur in duas p̄tes. quia primo ponitur eorū receptio benigna. † secundo contra godoliam conſpiratio maligna. ibi: Johannam autem. Sētētia prime partis patet in littera paucis exceptis. 4. Re. 15. c
m Qui diſperſi fuerant per regiones. ſ. circa iudeā. q₂ diuerſi fugiebant ad diuerſa loca ſperantes ibi habere latibula ꝓpter aliquā amicitiā ſeu familiaritatē ibi pri⁹ cōtractam. n Et iurauit eis godolias. ꝙ ſuaret vitā eoꝝ. o Ecce ego ha. in maſphat vt rn̄deā p̄cepto chal. q. d. poteſtis ad me ſecure recurrere ſi in aliquo formidatis.
p Sed ⁊ oēs iudei qui erāt in moab ⁊c̄. q̇ ad illa loca fugerāt īminēte guerra.
q Audito ꝙ de. ⁊c̄. i. ꝙ ordīaſſet aliq̄s de iudeis manere pacifice in terra ſua: ne terra redigeret̄ in ſolitudinē ꝓpt̄ defectū cultoꝝ. ⁊ ſic redderet̄ īutil̄ regi babylōis. r Collegerūt vi. ⁊c̄. h̄ ē reſpctū ppl̄i q̇ remāſerat: q₂ q̄ȝuis chaldei vineas ⁊ agros ꝑ magna p̄te deſtruxiſſent: tn̄ illō q̄ remāſit nō ſoluz **D**

☞ Et factũ eſt ⁊c. Grego. Ca. XLI
Hec fraus tũc ꝑ hiſmaelẽ hiſtoria
liter facta eſt: ſed quotidie ꝑ dia/
bolũ fit ſpiritualiter. Sciendũ vero eſt ꝙ
bona noſtra trib⁹ modis diabol⁹ inſequi
tur: vt q̃d rectum
agit̃ corã homini
bus: in eterni iudi
cis cõſpectu vitie/
tur. Aliquãdo eĩ
intẽtiõem polluit
vt ſeq̃ñſ actio ab
origine ĩmũda ſit.
Sz ſi h̃ ñ p̃ualet ĩ
ipſa actione quaſi
in itinere ſe oppo/
nit. vt cũ ꝑ ꝓpoſi/
tum mentis ſecuri
or q̃s graditur ſb/
iuncto latenter vi
tio. quaſi ex inſidi
is perimatur. Ali
quãdo vero nec in
tẽtionẽ vitiat: nec
in itinere ſupplan/
tat: ſed op⁹ bonũ
in fine actiõis illa
Ps. 141. queat. vñ: In via
hac qua ambula/
bã abſcõ. ſu. laq̃.
mi. Q̃d bñ Hiere
mias inſinuat qui
dũ geſta for̃ retu
lit: que intus gerã
A tur indicauit di/
cẽs: Venerũt. lxxx.
viri de ſichem ⁊c.
Barbã radũt: q̃ ſi
bi de ꝓprijs viri/
bus fiduciam ſub
trahũt. Veſtes ſci
dunt: q̃ ſibimetip/
ſis interioris deco
† 76. di. c. ieiunium. ris laceratiõe non
parcũt: Oblaturi
in domo dñi thus
et munera veniũt:
qui exhibere ĩ dei
ſacrificio oratiões
cũ opibus pollicẽ
tur. Sed tñ ſi ſe in
ſancte deuotionis
via caute cõſpice/
re neſciũt: hiſmael
nathanie fili⁹ in eo
rũ occurſũ venit:
q̃r q̃libet malign⁹
ſp̃us prioris ſui ſa
thane. ſ. exẽplis in
ſupbie errore gene
rat⁹ ſe ad decipien
dũ opponit. De q̃
bñ dicit̃: Incedẽs
et plorãs ibat: q̃r
vt deuotas mẽtes
ĩterimere feriẽdo
p̃ualeat: ſe ſub ve
lamine virtut̃ oc/
cultat: et dũ cõcordare ſe vere lugentib⁹
ſimlat: ad cordis intima ſecurius admiſ/
ſus ꝙ intus de virtute latet occidit: quia
plerunq₃ ſe ꝑmittit ad altiora ꝑuehere.
vñ dixiſſe ꝑhibetur: Venite ad godoliaz
filium aichã: et dũ maiora ꝑmittit etiaz
minima ſubtrahit. vnde dictũ eſt: Cũ ve
niſſent ad mediũ ciuitatis interfecit eos:
viros ergo ad offerenda deo munera ve/
nientes in medio ciuitatis ĩterfecit: quia
☞ diuinis

a Johãnã aũt fili⁹ caree ⁊ oẽs p̃n/
cipes exercit⁹ q̃ diſꝑſi fuerãt ĩ re/
giõib⁹: venerũt ad godoliã ĩ maſ
b† phat et dixerunt ei: Scito ꝙ ba/
hal rex filioꝝ ãmõ miſit hiſmael
filiũ nathanie ꝑcutere aiaz tuã.
Et nõ credidit eis godolias fili⁹
aichaz. Johannã aũt fili⁹ caree
dixit ad godoliã ſeorſuz in maſ/
phat loquens: Ibo et percutiã
hiſmael filiũ nathãie nl̃lo ſciẽte:
ne interficiat animã tuã: et diſſi/
pentur iudei omnes q̃ ꝯgregati
ſũt ad te: ⁊ ꝑibũt reliq̃e iuda. Et
ait godolias filius aichaz ad io
hannã filium caree. Noli facere
verbũ hoc: falſum eñi tu loque/
ris de hiſmael.

Capitulum: XLI

a Et factum eſt in men/ c†
ſe ſeptimo: venit hiſ/
mael fili⁹ nathanie fi/
lij eliſama de ſemie regali ⁊ opti
mas regl̃: ⁊ decẽviri cũ eo ad go
doliã filiũ aichaz in maſphat: ⁊ d†
comederũt ibi panes ſil̃ in maſ/
phat. †Surrexit aũt hiſmael fili⁹ e
nathanie ⁊ decẽviri q̃ cũ eo erãt
⁊ ꝑcuſſerũt godoliã filiũ aichaz
filij ſaphan gladio: ⁊ interfecerũt
eũ quez p̃fecerat rex babylonis
terre. Omnes quoq₃ iudeoſ qui
erãt cum godolia in maſphat et f
chaldeos q̃ reꝑti ſũt ibi ⁊ viros g
bellatoreſ ꝑcuſſit hiſmael. Scd̃o h i†
ãt die poſtq̃ʒ occiderat godoliã
nullo adhuc ſciẽte: venerũt viri k
de ſichem ⁊ de ſylo ⁊ de ſamaria
a ſ fiduciam in proprijs viribus nõ habentes.
octogita viri rãſi barba ⁊ ſciſſis †
a ſ decori ſuo nõ parcẽtes. b ſ opa.
veſtib⁹ et ſqualẽtẽs: ⁊ mũnera ⁊ ‡
thus habebãt in manu vt offer/ ‡

fuit ſufficiẽs: ſed abũdãs ꝓ ill̃ pauc̃ iudeis q̃ in terra habitabãt. a Johannã.
Hic ꝯñr ponit̃ maligna cõſpiratio cõtra godoliã. ⁊ diuidit̃ in duas: q̃r p̃mo ꝯſpi/
ratio fidelit̃ detegit̃. ſcd̃o nequit̃ ꝑficit̃ ſe. ca. Prima ꝑs patet vſq₃: b Scito ꝙ
bahalis rex ⁊c. ꝑcutere animã tuã. i. te occidere. frequẽter eñi in ſcriptura aĩa ac/
cipit̃ ꝓ toto homine. eo mõ loquẽdi quo totũ denominat̃ a digniori ꝑte: iſte autẽ
hiſmael eo ꝙ erat de ſanguine regio indignabat̃ ꝙ godo
lias p̃erat ppl̃o. ⁊ ideo petijt a rege ammon ad quẽ cõfu/
gerat auxiliũ ad ip̃m occulte iugulandũ: ſed iſtud innotu
it Johannã filio caree ⁊ ſocijs ei⁹ q̃ reuelauerũt hoc godo/
lie volẽtes remediũ adhibere: ſed ip̃e nõ credidit ⁊ occiſi/
onẽ hiſmaelis ꝓhibuit. et patet lr̃a. Ca. XL

Moraliter. a† Sermo q̃ fact⁹ eſt ad Hie/
remiã. Sequit̃: Habita ap̃d go
doliã ⁊c. Per godoliã q̃ interp̃tat̃ magnificãs dominũ:
ſignat̃ bon⁹ vir ⁊ litterat⁹ qui ſcit et vult magnificare do
minũ corde ſacra meditãdo: ore vera docendo: et oꝑe vir
tuoſa oꝑando. et talis p̃fici debet eccl̃ie ſicut godolias fu
it p̃fectus terre. de quo dicit̃ conſequẽter ꝙ habitabat in
maſphat q̃ interp̃tat̃ cõtẽplatio. debet eñi cõſiderare bo/
nus p̃latus cõditiones tꝑm: q̃r ſic diuerſimode ẽ agẽdũ.
l† Cunq₃ audiſſẽt oẽs p̃ncipes exercit⁹ ⁊c. Sequit̃:
† Venerũt ad godoliã. officiũ eñi boni p̃lati eſt diſꝑſos
ꝑ diſcordiã reunire ꝑ ꝯcordiã charitatis: et eos aſſecura/
re in bono. ideo ſubdit̃: † Nolite timere ⁊c. ⁊ ad bonũ
opus inducere. ideo ſequit̃: † Vos aũt colli. vin. bo/
ne cõpũctiõis. † Et meſſẽ. multiplic̃ bone oꝑatiõis.
† Et oleũ. pie miſeratiõis. † Et cõdite in vaſis vr̃is.
id eſt in cordib⁹ vr̃is ꝑ rectitudinẽ debite intẽtionis. Gre/
go. Homel̃. xxxvij. Sic aũt ſit op⁹ in publico quaten⁹ in/
tentio maneat in occulto: vt et de bono oꝑe ꝓximis p̃bea
mus exemplũ: ⁊ in intẽtione qua ſoli deo placẽ querim⁹:
ſemꝑ optem⁹ ſecretũ. b† Scito ꝙ bahal rex filioꝝ am/
mon miſit hiſmael filiũ nathanie ꝑcutere animã tuã. Am
mon interp̃tat̃ ppl̃s iniqu⁹. ⁊ iõ ꝑ regẽ ammõ ſignat̃ dia/
bolus: qui vt dicit Grego. Homel̃. x. eſt caput oĩm iniquo
rũ. et huius capitis mẽbra ſũt oẽs iniq̃. ⁊ ip̃e hiſmaelẽ. id
eſt hominẽ impiũ et ferocẽ mittit ad interficiendũ homi/
nẽ innocẽtẽ qui ſignat̃ ꝑ godoliã: et ſic̃ ille godolias non
credidit q̃d dicebatur de hiſmaele: et ſic interfect⁹ fuit.
ſic q̃r innocẽs nõ credit de facili malũ de alio ſibi dictuz:
frequẽter incurrit damnũ tꝑale: licet cedat ad eius bonũ
ſpirituale ſi ſuſtineat patienter. Prouer. xxij. Callid⁹ vi/
det malũ et abſcõdit ſe. innocẽs aũt ꝑtrãſijt et afflict⁹ eſt
(damno.

c Et factũ eſt. Hic cõſequen Ca. XLI.
ter cõſpiratio hiſmaelis nequiter ꝑficit̃. et diuidit̃
in tres ꝑtes. q̃r p̃mo ponit̃ godolie occiſio. ſecũdo
occiſoris ꝑſecutio. ibi: Audiuit ãt. tertio ppl̃i trepidatio.
ibi: Tulit ergo. Prima ꝑs patet vſq₃ ibi: d Et come/
derũt ibi panes. nomine panis intelligit̃ oĩs cibus. fecit
eñi eis godolias ꝯuiuiũ: credẽs ꝙ veniſſent amicabiliter
ad ipſum. e Surrexerũt a ũt hiſmael fili⁹ nathanie et
decẽ viri ⁊c. erãt eñi multo plures aliter nõ feciſſent talez
ſtragem. ſed iſti decẽ q̃ exprimũt̃ erãt p̃ncipales cũ eo. Ce
tera patent vſq₃ ibi: Et chaldeos q̃ reperti ſunt ibi: q̃r ali/
quando mittebant̃ de babylone ad godoliã vt reſponde
ret d̃ officio ſibi ĩpoſito vt habet̃ ca. p̃ce. Ecce ego habito
in maſphat. vt reſpõdeã p̃cepto chaldeoꝝ. g Et viros
bella. qui erãt cũ godolia ad munitionẽ loci. h Per
cuſſit iſmael. q̃r nõ p̃cauebãt ſibi. hiſmael ãt ⁊ qui erãt cũ
eo erãt occulte armati. i Scd̃o aũt die. Hic ꝯñr ponit̃
occiſio hominũ venientiũ ad godoliã deuote. cũ dicit̃:
k Venerũt viri de ſichem ⁊c. raſi barba ⁊ ſciſis veſtib⁹
⁊c. Dicit hic Ra. Sa. ꝙ iſti ibãt in hierl̃m ad offerendum
munera in tẽplo: q̃r q̃ñ receſſerũt de domib⁹ ſuiſ neſciebãt
templũ eſſe cõbuſtũ: ſed in via audierũt ⁊ tũc in ſignũ tri/
ſticie fecerunt barbas ſuas radi et veſtes ĩciderũt ſz mo/
dũ iudeoꝝ ĩ afflictiõe exiſtẽtiũ. Sz h̃ nõ videt̃ verũ: q̃r tẽ/
plũ fuit cõbuſtũ q̃nto mẽſe decia die mẽſis vt hr̃. ĩ. lij. viri
ãt iſti venerũt mẽſe ſeptĩo: vt ptz ex p̃ncipio hui⁹ ca. et ſic ab ĩcẽdio tẽpli et ciuitat̃
vſq₃ ad aduentũ eoꝝ fluxerunt duo menſes vel circiter. quod autẽ factũ ſic nota/
bile tam diu neſciretur in locis vnde venerũt: nõ habet aliquã apparentiaz veri
tatis: q̃r ſamaria q̃ plus diſtabat a hieruſalẽ non diſtabat niſi ꝑ. xxviij. miliaria q̃
faciũt tñ. xiiij. leucas: ⁊ ſichem. ꝑ. xij. miliaria vt dicit̃ in diſcriptione terre ſancte.
Propter quod dicendũ ꝙ godolias poſt deſtructionẽ tẽpli edificauit ĩ maſphat
altare domini: quia tempore ſamuelis fuit ibi arca domini et altare per aliquod tẽ
pus vt dictum fuit. j. Reg. vij. et ad illum locum ex deuotione veniebant iſti viri
raſis tamẽ barbis et ſciſſis veſtibus in ſignum triſticie pro templi deſtructione vt
offerrent in domo domini: ſic enim nominatur locus ille ratione altaris: ⁊ quia
erat ſta

ſ diuinis rebus dedite mentes niſi cũ magna circũſpectione ſe cuſtodiãt ho ſte ſurripiẽte: dũ deuotionis poꝛtãt hoſtiã: i ipõ itinere p/dunt vitã. De cuiꝰ manu non euadiť: niſi ci/tiꝰ ad pẽitẽtiã redeať. Ũñ ap te ſubiungiť: Decẽ viri rep/ti ſt inť eos ⁊c. Theſaurꝰ eni i agro ſpes ẽ in penitẽtia: q̃ qꝛ nõ cerniť q̃ſi in ẽra coꝛdis ſuf/foſſa ꝯtinetur. Qui ğ theſau ros i agro ha/bueř: ſuati ſť. Qui eni pꝰ in cautele ſue vi/tiũ ad lamẽtũ redeũt: nec ca/pti moꝛiũť. Cũ ho antiquꝰ ho ſtis nec in exoꝛ dio itẽtiõis fe/rit: nec in itine re actiõis infi cit: durioreſ in fine laq̃os ten/dit quem tãto nequiꝰ obſidꝫ: quãto ſolũ re/mãſiſſe ſibi ad decipiẽdum vi det. hos nan/ q̃ fini ſuo ap/poſitos laq̃os videbat ꝓpha cũ dicebat: Ip ſi calcaneũ me um obſuabũt. p calcaneũ eñi q̃ finis ẽ coꝛpiſ terminꝰ ſignifi cať actiõis.

a Tulit ergo iohannan fili/us caree ⁊ om/nes principes bellatoꝛum q̃ erant cum eo: vniuerſas reli/liq̃as ⁊c. hãc. fugã reliq̃ax ⁊ tranſitũ ꝯ ver bũ dñi i egyp/tũ quẽ Hiere. lõga narratiõe ƀ rtexuit: lõge añ Eſaias ꝑdi xit. ca. ſe. q̃nq̃/gita ãnis q̃ fu/erũt inť Eſaiaꝫ ⁊ Hiere. dicẽſ: 30.a Ue filij ďſerto/res diť dñs vt faceretꝭ cõſiliũ ⁊ nõ ex me ⁊c. G Rũdeřt

a ſ malignus quilibet ſpũs.
rẽt in domo domini. Egreſſus ergo hiſmåel a†
ſ ſathane. ſ.
filius nathanie in occurſuꝫ eoꝝ de maſphat
a ſ q̃ ſub velamie vtutꝭ ſe occltat et cõcoꝛdare ſe virtlugẽtibꝰ ſimlať.
incedẽs ⁊ ploꝛãs ibat. Cũ aũt occurriſſꝫ eis: b
a ſ quia ad altioꝛa ſe ducere ꝓmittit: q̃ etiã minima ſubtrahit.
dixit ad eos: Uẽnite ad godoliã filiũ aichã. c†
a ſ in ipſo itinere actionis.
Qui cũ veniſſent ad mẽdiũ ciuitatis: iterfe/ d†
cit eos hiſmael filius nathanie circa mediuꝫ
laci ipẽ et viri qui erãt cũ eo. Decẽ aũt viri re †
pti ſũt inter eos qui dixerũt ad hiſmael: No/ e
ſ ſpem penitentie ſcꝫ.
li occidere nos: quia habemus theſåuros in
agro frumẽti ⁊ hoꝛdei et olei ⁊ mellis. Et ceſ
ſauit et nõ interfecit eos cũ fratribus ſuis.
Lacus aũt i quẽ ꝓiecerat hiſmael omnia ca f
dauera viroꝝ quos ꝑcuſſit ꝓpter godoliaꝫ:
ipſe ẽ quẽ fecit rex aſa ꝓpter baaſa regẽ iſrť.
a ſ quoſcũq̃ꝫ diabolus doloſe inficit precipitat in locũ ſulphuris ⁊ ignis eterni.
Ipſũꝫ repleuit hiſmael filiꝰ nathanie occiſiſ.
a ſ pctis ligatas. b ſ fideles ſcꝫ in cõtẽplatiõe vel meditatiõe legť manentes. vel in ſpecula virtutum.
Et cåptiuas duxit hiſmael oẽs reliquias po g
a ſ animas. b ſ eterni.
puli qui erãt in maſphat. Filiås rẽgis ⁊ vni/
uerſũ ppľm qui remãſerãt in maſphat: q̊s cõ
mẽdauerat nabuçardã ꝓ̃nceps militie godo
lie filio aichã. Et cepit eos hiſmael filius na/
a ſ qui interꝑtať ppľs meroꝛis: captiuos eñi facit ſocios ꝑditionis damnatoꝝ in eterno meroꝛe conſiſtentium.
thanie: et abijt vt trãſiret ad filios åmmon.
ſ dei gratia.
Audiuit autẽ iohannã filius caree ⁊ omnes h†
ſ doctoꝛes. ſ. ſcti dei gr̃a ⁊ miſcdia ꝯfoꝛtati q̃ꝯ ſpũales neq̃cias pu gnãdo captiuos ad ecclĩam reducũt.
pꝛincipes bellatoꝝ qui erãt cũ eo omne ma/
lũ q̃d fecerat hiſmael filiꝰ nathanie: et aſſũp/
tis vniuerſis viris ꝓfecti ſũt vt bellarẽt ad/
uerſũ hiſmaelẽ filiũ nathanie: ⁊ inuenerũt eũ i
ad aquas multas q̃ ſũt in gabaõ. Cũq̃ꝫ vidiſ k
ſet oĩs ppľs qui erat cũ hiſmael iohannã fili
um caree et vniuerſos pꝛincipes bellatoꝛuꝫ
qui erãt cũ eo letati ſũt. Et reuerſus ẽ oĩs po
pulꝰ queꝫ cepat hiſmael in maſphat: reuerſuſ
ſ quaſi ad pꝛincipem.
q̃ꝫ abijt ad iohannã filiũ caree. Hiſmael aũt
a ſ reſiſtite diabolo et fugiet a vobis.
filiꝰ nathanie fůgit cũ octo viris a facie iohã l
a nan: ⁊ abijt ad filios ammõ. Tulit ergo iohã m
nan filiꝰ caree et omẽs pꝛincipes bellatoꝛuꝫ
qui erãt cũ eo vniuerſas reliquias vulgi q̃s n
reduxerãt ab hiſmael filio nathanie de maſ/ o
phat poſtq̃ꝫ ꝑcuſſit godoliã filiũ aicham foꝛ/
tes viros ad pꝛeliũ: ⁊ mulieres et pueros et
eunuchos q̊s reduxerat de gabaõ: ⁊ abierũt p
et ſederũt peregrinãteſ in chanaã q̃ eſt iuxta
bethleẽ: vt ꝑgerẽt et introirẽt egyptũ a facie q
chaldeoꝝ. Timebãt eñi eos: qꝛ ꝑcuſſerat hiſ/
mael filiꝰ nathanie godoliã filiũ aichaꝫ quẽ
ꝓ̃poſuerat rex babylonis in terra iuda.

erat ſtatutus locus oꝛatiõis. a Egreſſus ergo hiſmael. vt eos deciperet. viderat enim eos de alto loco venientes. b Incedẽs et ploꝛãs. in hoc ſimulans ſe dolere de moꝛte go/dolie vt dicunt aliqui: ſed huic cõtradicere vi detur quod ſubdiť: c Dixit ad eos. Ueni/te ad godoliã. ſ. ſecure tãq̃ꝫ ad ꝓ̃fectũ terre. nõ eñi eſt veriſimile q̃ loquereť de cadauere ipſiꝰ ⁊ alioꝝ interfectoꝝ q̃ magis volebat celare. ⁊ ideo cũ diciť: Incedẽs ⁊ ploꝛãs. hoc eſt intelli gendũ q̃ ꝯfoꝛmabat ſe eis in luctu ꝓ deſtruc/tiõe tẽpli ⁊ ciuitatis: vt magis crederẽt ſibi. d Qui cũ ve. ad me. ci. ⁊c. ibi eñi dimiſerat homieſ armatos latẽter ad hoc faciẽdũ: ⁊ ipſe ſolus vel cũ paucis occurrerat illis viris. cete ra patẽt vſq̃ꝫ ibi: e Noli occidere nos. qꝛ habemꝰ theſaurũ ⁊c. q. d. tibi erit neceſſariꝰ et ĩuenire nõ poteris niſi indicauerimꝰ. f La/cus aũt in quẽ ꝓiecerat iſrľ oĩa cadauera ⁊c. ipẽ eſt quẽ fecit aſa rex ꝓpter baaſa ſicut habe tur. iij. Reg. xv. baaſa rex iſrael cepit edifica/re rama: vt nullꝰ poſſꝫ egredi ſecure de regno iude: ꝓpter q̃d aſa miſit mũera magna regi ſy rie vt inuaderet regnũ baaſa q̃d et fecit ꝓpter q̃d baaſa fuit cõpulſuſ dimitter edificia rama: ⁊ tũc aſa cõuocato toto ppľo ſuo ex lapidibus ⁊ lignis dicti edificij fecit foꝛtalicia ad muniẽ/dũ ſe de baaſa: ⁊ tũc etiã fecit iſtũ lacũ ad lo/cũ maſphat foꝛtificãdũ. g Et captiuas du. ⁊c. ħ videť ꝯdicere ei q̃d. ſ. dictũ eſt q̃ interfe/cerat iã añ oẽs q̃ erãt cũ godolia in maſphat. ꝓpť q̃d dicẽdũ q̃ ibi p maſphat intelligiť illd foꝛtaliciũ ꝓ̃ciſe vbi erat godolias filiꝰ aichaꝫ. hic aũt territoꝛiũ q̃d erat circa illud foꝛtaliciũ vbi manebãt aliq̃ iudei q̃ nõ fueřt cũ godolia ĩterfecti. Cetera patẽt. h Audiuit aũt. Hic cõſequẽter deſcribiť ipſius hiſmaeliſ ĩſecutio. et patet littera vſq̃ꝫ ibi: i Et inuenerũt euꝫ ad aquas multas que ſunt in gabaon. licet ga baon ſit in mõte in quo nõ ſũt aque in abũdã/tia: tñ de ſubtus erat vallis magna in q̃ erant iſte aque. k Cunq̃ꝫ vidiſſet oĩs po. ⁊c. leta ti ſũt ꝓ ſua liberatione de manibꝰ hiſmaeľ ip/ſo fugiente. ſꝫ q̃d dicitur poſtea: l Fugit cũ octo viris. duo eñi de decẽ pꝛincipalibꝰ quos ſecum adduxerat fuerant interfecti. m Tu lit ergo. Hic conſequẽter poniť popľi trepida/tio. ⁊ pꝛimo iſte timoꝛ deſcribiť. ſecũdo Hiere/mie conſilium q̃riť: qꝛ timoꝛ ꝯſiliatiuos facit: vt dicit ph̃s. ij. rhetoꝛice. ſecũda ps incipit in pꝛincipio ſequentis ca. Circa pꝛimũ ſciendũ q̃ ideo timuit ppľs remanere in terra iuda ne ꝓpter interfectionẽ godolie qui tenebat ibi lo cũ regis babylonis venirent chaldei et inter/ficerent totũ populũ reſiduũ imponẽtes ei go/dolie homicidiũ: et patet littera paucis excep/tis. n Quas reduxerat ab hiſmael filio na thanie. ⁊ hic eſt punctꝰ ⁊ quod ſequiť: o De maſphat. nõ ſignificat locũ vnde iohã nã eas reduxit: qꝛ nõ reduxit eas de maſphat ſed de gabaõ vt dictũ eſt. ⁊ iõ li de maſphat ſi/gnificat locũ vñ erãt ille reliquie: qꝛ erãt ď ter/ritoꝛio maſphat: vt pꝛedictũ eſt. p Quos reduxerat. ſ. iohannã filius charee et ſocij eiꝰ. q Ut ꝑgerent et introirent egyptum. rex eñi egypti erat aduerſarius regis babylõis. ⁊ iõ credebãt ibi eſſe ſecuri. Ca. XLI

Moꝛaliter.

c† Et factũ eſt ĩ mẽſe ſeptimo vẽit hiſmael ⁊c. Per illũ hiſmaelẽ qui fuit homicida peſſimus ſignať diabolꝰ. ď quo ſcribiť Ioħ. viij. Ille homicida erat ab initio. ipẽ vero vẽit ad godoliã p quẽ intelligiť vir innocẽs ⁊ bonus ad eum ſubuertendũ de ſtatu gratie ad miſeriam culpe. d† Et comederunt ibi panes ſiľ. quod fit quando vir innocẽs in cogitatiõe peccati per ſuggeſtionez diaboli incipit delectari. de quo etiã diabolus delectatur. ⁊ ſic hiſmael

⁊ godolias ſimul comedūt et paſcunt̄:ſed cu̅ʒ diabolo trahit ip̄m ad peccati conſenſū vl' actū tūc interficit eū. p̄ īterfectos aūt ſimul cū godolia intelligunt̄ opera boni viri q̄ ip̄o peccā te mortificant̄. Poſſūt etiā p̄ iſtos intelligi illi q̇ ex lapſu bo/ ni viri accipiūt occaſionē peccādi. i† Secūdo aūt die ve/ nerūt de ſich ē⁊ de ſylo et de ſamaria octogī. viri. p̄ ſylo q̇ īnt̄ pretat̄ auulſio:religionis ꝓfeſſio ſignatur. per quaʒ homo a ſeculari cōuerſatiōe totaliter auellit̄. per ſichem qui humer⁹ interp̄tat̄:obedientia ſignatur p̄ quā humer⁹ ad portandum onera religiōis applicat̄. per ſamariā q̄ interp̄tat̄ cuſtodia:in telligit̄ obſeruātia regular̄:et ſic p̄ iſtos octogīta viros vni/ uerſitas religioſorū deſignat̄. dicunt̄ aūt raſi barba. p̄ quod ſignificat̄ caſtitas:eo ꝙ barba ſignū eſt virilis ſexus. caſti ve ro ſūt eunuchi ꝓpter regnū celoꝝ caſtrati:vt dicit̄ Mat. xix. † Et ſciſſis veſtibus. quod eſt ſignū meroris ſiue luct⁹. He/ breo. xij. Omnis diſciplina in p̄nti nō eſt gaudij ſed meroris Et cōpetit religioſis. Hiero. ad ripariū. Monachus plangen tis habet officiū ⁊c̄. † Et ſqualētes. p̄ quod deſignat̄ aſ/ peritas vite quā religioſi debēt ducere. † Munera habe/ bant. multiplicis bone operatiōis. † Et thus. deuote ora/ tionis. † Ut offerrēt in domo domini. nam illa fieri de/ bent ad honorē dei ⁊ nō ad gl'iam mūdi. a† Egreſſus eſt ergo hiſmael fili⁹ nathanie. nā diabolus p̄ hiſmaeleʒ ſignat⁹ aliquādo ſe trāſfigurat in angelū luc̄ vt religioſos decipiat ſuis fallacijs dicēs: † Uenite ad godoliam. inuitādo eos malicioſe ad viri p̄fectioris imitationē:q̄ tñ nō eſt imitanda: ſicut ſecunda collatione moyſi abbatis:dicit̄ ꝙ quidā a dia/ bolo fuit ſic deceptus ꝙ p̄ eius exhortationē voluit immola/ re filiū ſuū qui ſecum erat in monaſterio vt p̄fectiōi abrae eq̄/ ret̄ et ſic feciſſet niſi puer fugiſſet. † Interfecit eos hiſma/ el. id eſt diabol⁹ qui multos interfecit p̄ tales fraudulentias morte culpe. † Decē aūt viri ⁊c̄. p̄ illos decē viros q̇ eua ſerūt mortē eo ꝙ habebant theſaurū in agro:ſignant̄ religio ſi litterati et diſcreti theſauꝝ ſacre ſcripture habētes: ⁊ ſic nō credunt omni ſpiritui:ſed ꝓbant ſpūs vtrū ex deo ſint:ſʒ cō ſiliū beati Ioh. j. Canonica. ca. iiij. b† Audiuit aūt iohā/

na filius caree ⁊c̄. per illū aūt ⁊ alios bellatores ſecū exiſtētes ſignat̄ bonus doctor vl' p̄latus ⁊ coꝝ diſcipuli boni:qui audi/ to animarū damno p̄ demonē ꝓcurato vadūt ad bellandū cō tra eū et ſuos ſatellites gladio feruide p̄dicatiōis et ſagitta de uote orationis. de qua dici pōt illud. iiij. Reg. xiij. Sagitta ſa/ lutis dñi cōtra ſyriā. i. cōtra demonū ſup̄biā. nā ſyri ſublimes īterpretant̄. ⁊ de diabolo dicit̄ Iob. xlj. Omne ſublime videt: ipſe eſt rex ſup̄ omnes filios ſuperbie.

In ca. xlj. vbi dicitur in poſtil. Propter quod dicendū ⁊c̄.

Additio. Quod godolias poſt deſtructionē tēpli e/ dificaſſet maſphat altare dñi nll'o modo vi detur dicendū:tñ qꝛ de tali edificatiōe nulla fit hic mētio:nec quarto Reg. nec in ſecūdo Paral'. tñ quia poſt edificationeʒ tēpli ꝓhibitū erat ſacrificare ſeu edificare altare niſi in loco tē pli:vt habet̄ Deut̄. xvj. ca. ⁊ in alijs locis:⁊ ideo dicēduʒ ꝙ h̄ qđ dicit̄ hic:vt offerrēt in domo dñi. intelligit̄ de domo dñi in hieroſolyma:qꝛ licet ſcirēt eā iā deſtructā:erat tñ apud eos ce lebris et venerāda ſicut dom⁹ dñi ꝓut etiā hodie ad illū locuʒ peregrinant̄ ⁊ libenter ibi offerrēt ſi p̄mitterent̄ a ſaracenis.

Replica. In ca. xlj. pōit poſtil. godoliā in maſphat edificaſſe altare:vbi tēplo cōbuſto ipſe et alij obtulerunt ſuas deuotiones. Burgeñ. dicit hoc nullo mo do dicendū:vtens argumento ſibi ⁊ vuicklef familiari:quia ī quit in ſcripturis non fit mentio ⁊c̄. ſcđo arguit ex Deut̄. vbi poſt edificationē tēpli ꝓhibet̄ ſacrificari in alio loco preterq̄ʒ hieroſolymis. Hic videt̄ dicendū ꝙ nō oportet eundē modum viuendi ſeruare tp̄e pacis et p̄ſecutionis. tp̄e enī pacis dictū ē apoſtolis: Nihil tuleritis in via tp̄e p̄ſecutionis diſpenſatiue vt dictū ē. Sed nūc qui hʒ tunicam tollat ſimul et palliū. Ita tp̄e pacis non licebat extra templū altare cōſtruere:tp̄e tranſ/ migrationis potuit licere nō ad ſacrificandum in illo:ſed pro deuotione offerenda:nec oportuit de huiuſmodi op̄e indifferē ti in ſcriptura multam fieri mentionem:per hoc patet ad moti ua Burgeñ. Circa reſiduū huius libri nihil facit Burgeñ. p̄/ tractatiōe dignū:⁊ circa librū Threnoꝝ Burgeñ. cōmēdat do minum ⁊ fratrē Aureoli ꝯtra poſtil. tñ nihil tāgit in ſingl'ari.

Nico. de lyra

a† Et acceſſerūt oēs principes Ca. XLII bellatorū et iohānan fili⁹ caree et iechoni as filius oſie ⁊ reliquū vulg⁹ a p̄uo vſq̄ʒ
b ad magnū:dixerūtq̄ʒ ad Hieremiā ꝓphetā †Cadat
c oratio noſtra in cōſpectu tuo:⁊ ora pro nobis ad dñm deū tuū ꝓ vniuerſis reliquijs iſtis:qꝛ dereli cti ſumus pauci de plurib⁹ ſicut oculi tui nos intu/ entur:et annūciet nobis dñs de⁹ tu⁹ viā p̄ quā p̄/
d gamus:⁊ verbū qđ faciam⁹. Dixit aūt ad eos hie remias ꝓpheta. Audiui:Ecce ego oro ad dñm de um vr̄m ſcđm v̄ba veſtra:oīe v̄buʒ qđcūq̄ʒ r̄ñde rit mihi indicabo vobis nec celabo vos quicq̄ʒ.
e Et illi dixerūt ad hieremiā. Sit dñs īter nos teſt̄
f v̄itat̄ ⁊ fidei:ſi nō iuxta oīe v̄bū in quo miſerit te dñs de⁹ tu⁹ ad nos:ſic faciem⁹ ſiue bonuʒ ē ſiue h
g malū. Uoci dñi dei noſtri ad quē mittim⁹ te obe/ diemus:vt bene ſit nobis cū audierim⁹ vocē do/ mini dei noſtri. Cū aūt cōpleti eſſent decē dies fa i ctū eſt verbū dñi ad hieremiā. Uocauitq̄ʒ iohānā filiū caree et oēs principes bellatorū qui erāt cuʒ eo ⁊ vniuerſū ppl'm a minimo vſq̄ʒ ad magnuʒ:⁊ dixit ad eos:Hec dic̄ dñs đs iſrl' ad quē miſiſt̄ me: vt ꝓſternerē p̄ces veſtras in ꝯſpectu ei⁹. Si quieſ k centes māſeritis in terra hac:edificabo vos ⁊ nō deſtruā:plantabo et nō euellā. Iā enī placat⁹ ſuʒ l ſuper malo qđ feci vobis. Nolite timere a facie re gis babylonis quē vos pauidi formidatis. Noli te metuere eū dic̄ dñs:qꝛ vobiſcū ſum ego vt ſal/ uos vos faciam et eruam de manu eius:et dabo

A Et acceſ Ca. XLII ſerūt. licet popul⁹ vel let ī egyptū fugere: tñ prius voluerūt ꝯſiliū Hie/ remie querere. ꝓpter qđ di/ uidit̄ in duas p̄tes:qꝛ p̄mo ponit̄ ppl'i petitio. ſcđo Hie remie reſponſio. ibi: Dixit aūt. ſentētia prime part̄ pa/ tet vſq̄ʒ ibi: b Cadat orō nr̄a in cōſpectu tuo. i. humi lit̄ te dep̄camur vſq̄ʒ ad pe/ dū oſcula. c Ora ꝓ no bis ⁊c̄. et patet l'ra. d Di xit aūt. Hic cōſequēter pōit̄ Hieremie reſpōſio. Et diui/ ditur in duaſ p̄tes. qꝛ primo querit eoꝝ aſcenſuʒ. ſecūdo explicat eis dñi reſponſum. ibi: Cū autē cōpleti eſſent.
B Queſiuit āt Hieremias aſ/ cēſū ppl'i vt faceret ꝓmpte ⁊ ſine rebellione aliq̄ dñi re ſpōſū ſibi fiendū:qꝛ minus malū eſt cōſiliū dñi nō que/ rere q̄ʒ queſitū ⁊ datū reſpu ere. ꝓpter qđ dicit ſaluator Luc̄. xij. Seruus q̇ ſciuit vo lūtatē dñi ſui ⁊ nō fecit:va/ pulabit multis. ⁊ populus nō ſolū aſſenſit ſed aſſenſuʒ iuramento firmauit. dicēs: e Sit dñs inter nos teſtis veritatis. iurare enim ē de/ um teſtē īuocare. f Si nō iuxta omne v̄bū in quo mi/ ſerit te dñs ⁊c̄. ſubintelligit̄ puniat nos ſ̄m ſeueritatem ſue iuſticie ſi nō ſic fecerim⁹ g Siue bonū eſt. i. proſpe rum. Siue

Nico. de lyra

ruʒ. h Siue malū. i. aſpe rum. ita ꝙ non accipit̄ h̄ ꝓ malo culpe. ſed pene:ſic me/ dicina amara ſuſcipiēda eſt ꝓpter ſanitatē inde cōſeq̄n/ tem † Jere. ca. 37. i Cū autē cōpleti eſ ſent decē dies. Hic cōſequē ter Hieremias explicat diui num reſponſuʒ ſibi factum. et diuiditur in duas p̄tes: quia primo ponitur hui⁹ re/ ſpōſi explicatio. ſecūdo eiuſ refutatio. ca. ſequēti. Cir/ ca primū ſciendū ꝙ reſpon/ ſū domini ſtat in hoc ꝙ pri/ mo ꝓmittit̄ eis bonum ſi in terra iuda remanſerint. ſecū do predicitur malum ſi exie rint. ibi: Si autē dixeritis. Circa primum premittit̄ tempus diuini reſponſi. cuʒ dicitur: Cum aūt cōpleti eſ/ ſent decem dies ⁊c̄. ſic eſt in hebreo:⁊ ideo aliq̇ libri ma le habēt Septē. ex hoc pa/ tet ꝙ Hieremias querēdo diuinū reſponſuʒ orauit de/ cem diebus:qꝛ audita peti/ tiōe populi reſpōdit. ſ. Ec/ ce ego oro ⁊c̄. q. d. ex nūc in/ cipiam orare pro vobis. Ce tera patent vſq̄ʒ ibi: k Ut ꝓſternerē preces ve ſtras. i. preces meas ꝓ vob. Cetera patēt vſq̄ʒ ibi: l Iam enī placat⁹ ſū ſup̄ malo ⁊c̄. loquit̄ de⁹ de ſeip/ ſo ad modū hominis irati q̇ qñ vindictā intulit placat̄. Cetera patent in littera.

Si autē

a Si autē dixeritꝭ. Hic
cōſequēter ponit̄ cōmīa
tio mali ſi receſſerint. ⁊ p̄
mo ponit̄ hec cōmīatio.
ſecundo adducit̄ ad idē
ratio. ibi: Uos enī. Sen/
tētia p̄me ptiſ patet vſqꝫ
ibi: b Ubi nō videbi
mus bellū: qꝛ egyptꝰ eſt
terra pacifica et ſecura.
c Et clangorē tube nō
audiemus: qui fit ad ex
citandum homines ad
arma. d Et famem
non ſuſtinebimus: quia
terra eſt fertilis. Et ſub/
ditur poſtea cōminatio
pene in cōtrariū. cū dici/
tur: e Gladiꝰ quē voſ
formidatis. ſ. regꝭ baby
lonis. f Ibi cōprehē
det vos. qꝛ poſtea quaſi
per. v. annos vel circiter
rex babylonis vaſtauit
egyptum ⁊ ſibi ſubiuga/
uit. ideo ſubditur:
g Et fames ꝓ qua eſtꝭ
ſolliciti adherebit vobꝭ:
vaſtatis bonis egypti.
h Omneſqꝫ viri qui po
ſuerint faciē ſuā. i. firmi/
ter poſuerint ſe ad ingre
diendū egyptum.
i Sicut cōflatus ē fu/
ror meus. i. totaliter poſi
tus. k Sup habitato
res hierlm. Sic cōflabit̄
indignatio mea ſup vos
in egypto. l Et eritis
ī iuſiurādū. ſ. execratio/
nis dicendo: ita male cō
tingat mihi ſicut iudeis
ingredientibus egyptū
ſi nō fecero hoc vel illō.
m Et in ſtuporē. ꝑ ma
gnitudine mali vobis fu
turi. n Et in maledi/
ctū. ita ꝙ aliquiſ maledi
cens alicui ponet vos in
exemplum. dicendo ma
ledicat tibi deus ſicut il/
lis iudeis. Cetera patēt.
o Uos enī miſiſtis me
ad dominum. Hic conſe/
quēter adducitur ratio
ad predicta que aſſumit̄
ex hoc ꝙ rogauerāt hie/
remiam de querenda do
mini voluntate ꝓmittē/
tes et aſtringentes ſe iu/
ramento verbuꝫ domini
ſimpliciter facere: vt pa/
tet ex ſupradictis. ⁊ ideo
grauius erat retrocede/
re q̄ꝫ ſi non petiuiſſent ⁊
ſe talit̄ aſtrinxiſſent: ⁊ ex
iſtis patet ſententia.

Ca. XLII.

Moraliter

a† Et acceſſerūt ⁊c̄. Per
illos q̄ rogauerūt Hiere
miā vt ꝯſuleret ꝓ eis do
minū ꝓmittētes ꝙ face/
rent ſꝫ eiꝰ ꝯſiliū ⁊ tn̄ nō
fecerūt ſ eiꝰ ꝯ̄riū īponē/
tes eis falſitatē ſicut ptꝫ
in textu. ſignant̄ illi q̄ ac
cedunt ad bonū cōfeſſo/
rē et diſcretū: vꝉ ad cōſili
ariū bonū ꝓ ſalute ani/
me ſue: et tn̄ eiuſ audito
cōſilio eis diſplicēti re/
trocedūt imponētes cō/
feſſori vel cōſiliario igno
rantiā vel affectionē per
uerſam vel aliam huiuſ/
modi falſaꝫ excuſationē. C

Ca. XLIII

p F Actū ē. Poſtq̄ꝫ
f poſita ē diuini re
ſponſi explicatio.
hic ꝯñr ponit̄ eiuſdē re/
futatio. ⁊ diuidit̄ in du/
as partes: qꝛ primo hec
refutatio ponit̄ ⁊ ſecūdo
pēa ſequēs ſbiūgit̄. ibi:
Et factꝰ eſt. Pria ps ptꝫ
vſqꝫ ibi: q Oēs viri
ſupbi. qꝛ rebellabāt ver/
bo dñi. r Sꝫ baruch D
filius nerie incitat te. hie
remias eī erat magne fa
me ⁊ auctoritatis. ⁊ ideo
dictuꝫ hieremie qd̄ dice/
bant falſū retorquebant
in maliciā Baruch q̄ ta/
men erat innocēs. Cete/
ra patent vſqꝫ ibi:
s Et hieremiā ꝓphetā
⁊ Baruch. Iſti enim nō
ibant voluntarie ſꝫ coa/
cti a principibꝰ bellatoꝝ
⁊ pplo. t Et venerūt
vſqꝫ ad taphnis. nomen
eſt ciuitatꝭ famoſe in egy
pto. v Et factꝰ ē. Hic
ꝯñr pena debita ſubiun/ A
gitur. ⁊ primo ꝑpt̄ pec/
catū inobedientie. ſecun
do ꝓpter peccatū idola/
trie ca. ſe. Primū oſten/
dit̄ ſenſibili ſigno. cū di/
cit̄. x Sume ⁊c̄. ſub
muro lateritio ⁊c̄. In he
breo habet̄: In luto late
ritio. i. in luto diſpoſito
ad faciendū īde lateres. B
y Cernentibꝰ viris iu/
deiſ. vt cū cōpletū fuerit
ſint memores qd̄ ꝑdictū
eſt eis: z Ecce ego mit
tam et aſſumā nabucho
donoſor: īſtigādo eū ad
veniendū cōtra egyptū.
a Seruū meū. hoc dici
tur: qꝛ erat executor diui
ne iuſticie. b Et ponā C
thronuꝫ eiꝰ ſup lapides † ē. 40. a
iſtos. i. ſup locū vbi ſunt
lapides iſti vel ꝓpe: qꝛ
frequent̄ in hebreo poni
tur ſuper ꝓ iuxta: ſic̄ di/
citur cōi ſermōe ꝙ rotho
magus ē ſup ſecanā. Di/
cūt aūt aliq̄ expoſitores
catholici ꝙ iudei ꝯ̄ Hie/
remiā cōcitati ꝓpt̄ v̄ba
iſta cū illis lapidibꝰ int̄/
fecerūt eū: ⁊ ī hoc ſequū/
tur epiphaniū q̄ h̄ ⁊ plu/
ra alia dixit d̄ Hieremia D
ſ hoc nō habet̄ ex textu
nec ex Ioſepho. Ra. Sa
lomon etiam ſentit con/
trarium vt videbitur ca
pitulo ſequenti.

vobis miſericordias et miſerebor veſtri: et habitare
a vos faciā in terra vr̄a. Si aūt dixeritis vos: nō habi/
tabimꝰ in terra iſta nec audiemus vocē dñi dei nr̄i di/
b centes: Nequaq̄ꝫ: ſed ad terrā egypti ꝑgemꝰ vbi nō vi
c d debimus bellū: et clāgorē tube nō audiemꝰ: et fameꝫ
nō ſuſtinebimꝰ ⁊ ibi habitabimꝰ: propter hoc nūc au
dite v̄bū dñi reliq̄e iuda. Hec dic̄ dñs deꝰ exercituū de
us iſrael. Si poſueritis faciē veſtraꝫ vt ingrediamini
e egyptū et intraueritis vt ibi habitetis: gladius queꝫ
f g vos formidatis ibi cōprehēdet vos in terra egypti et
fames ꝓ qua eſtis ſolliciti adherebit vobis ī egypto/
h et ibi moriemini. Omneſqꝫ viri qui poſuerint faciē ſu
am vt ingrediāt̄ egyptū vt habitēt ibi: moriēt̄ gladio
et fame et peſte. Nullus de eis remanebit: nec effugi/
et a facie mali quod ego afferā ſup eos. Quia hec dic̄
i dñs exercituū deꝰ iſrꝉ. Sic cōflatꝰ ē furor meꝰ ⁊ īdigna
k tio mea ſup habitatores hierlm: ſic cōflabit̄ indigna/
l tio mea ſup vos cū ingreſſi fueritis egyptū: et eritis ī
m n iuſiurādū et in ſtuporē ⁊ in maledictū ⁊ in opprobriū:
et nequaq̄ꝫ vltra videbitis locū iſtum. Uerbū dñi ſup
vos reliq̄e iuda. Noliteītrare egyptū. Sciētes ſcietꝭ:
qꝛ obteſtatꝰ ſū vobis hodie: qꝛ decepiſtꝭ aīas veſtraſ.
o Uos enī miſiſtis me ad dñm deum nr̄m. dicēteſ: Ora
ꝓ nobꝭ ad dñm deū nr̄m ⁊ iuxta oīa q̄cūqꝫ dixerit tibi
dñs deꝰ nr̄: ſic annūcia nobis et faciemꝰ. Et annūcia
ui vobis hodie: et nō audiſtis vocē dñi dei veſtri ſup
vniuerſis ꝓ q̄bus miſit me ad vos. Nūc ergo ſciētes
ſcietꝭ: qꝛ gladio et fame et peſte moriemini in loco ad
quē voluiſtis ītraret habitaretis ibi. Ca. XLIII

F Actū eſt aūt cū cōpleſſet hieremias loquens p†
f ad pplm̄ vniuerſos ſermones dñi dei eorū ꝓ
quibꝰ miſerat eū dñs deꝰ eoꝝ ad illoſ oīa ver
ba hec: dixit açarias filiꝰ oſie et iohānan filiꝰ caree et
oēs viri ſupbi dicētes ad Hieremiā. Mēdaciū tu loq̄/ q
ris. Nō miſit te dñs deꝰ noſter dicēs: Ne ingrediami
egyptum vt habitetis illic: ſed baruch filius nerie in r
citat te aduerſū nos vt tradat nos in manus chaldeo
rū et interficiat nos ⁊ traduci faciat ī babylonē. Et nō
audiuit iohānan filiꝰ caree et omnes ꝑncipes bellato
rū et vniuerſus pplꝰs vocē dñi: vt manerēt in terra iu
da: ſed tollēs iohannā filiꝰ caree et vniuerſi principes
bellatoꝝ: vniuerſos reliquiaꝝ iuda q̄ reuerſi fuerant
de cūctis gentibꝰ ad quas fuerāt ante diſꝑſi: vt habi/
tarent in terra iuda† viros ⁊ mulieres ⁊ ꝑuulos ⁊ fili/
as regis et omnē animā quā reliquerat nabuçardan
principes militie cū godolia filio aichā filij ſaphan: ⁊ s
tulit hieremiā ꝓphetā et baruch filiū nerie: ⁊ ingreſſi
ſūt in terrā egypti: qꝛ nō obedierūt voci dñi ⁊ venerūt t
vſqꝫ ad taphnis. Et factꝰ eſt ſermo dñi ad hieremiam v
ī taphnis dicēs: Sume tibi ī manu tua lapides gran x†
des ⁊ aſcōdeſ eos ī cripta q̄ ē ſub muro lateritio ī por
ta domꝰ pharaōis ī taphnis cernētibꝰ viris iudeis: ⁊ y
dices ad eos. Hec dicit dñs exercituū deꝰ iſrael. Ecce z
ego mittā et aſſumam nabuchodonoſor regē babylo
lonis ſeruū meū: et ponā thronū eiꝰ ſup lapides iſtos a b
quos abſcōdi: et ſtatuet ſoliū ſuū ſup eos. Ueniēſqꝫ

ꝑcutiet terrā egypti. Quos in moꝛtē in moꝛtē: q̄s i a
captiuitatē i captiuitatē: ⁊ q̄s in gladio i gladio. Et b
ſuccēdet ignē in delubꝛis deoꝝ egypti ⁊ cōburet ea c
⁊ captiuos ducet illos: ⁊ amicieꝛ terra egypti ſic ami d e
ciꝛ paſtoꝛ pallio ſuo: ⁊ egredieꝛ inde i pace. Et cōte/ f g
ret ſtatuas dom⁹ ſol' q̄ ſūt in terra egypti: ⁊ delubꝛa h
deoꝝ egypti cōburet igni.

Ca. XLIIII

A Uerbū qđ factū ē ad hieremiā ⁊ ad oēs iude i+
a ℣ vꝛbs eſt egypti vltra mare rubꝝ.
Uos q̄ habitāt i ꝛra egypti habitātes i māg/ k+
a ℣ vꝛbs eſt in egypto. b ℣ regio egypti.
dalo et in tāphnis ⁊ i mēphis: ⁊ i ꝛra phatu † † †
res dicēs: Hec dicit dn̄s exercituū de⁹ iſrl'. Uos vidi l
ſtis om̄e malū iſtud qđ adduxi ſuꝑ hierl'm ⁊ ſuꝑ oēs
vꝛbes iuda: et ecce ſūt deſerte hodie ⁊ nō ē in eis ha
bitatoꝛ: ꝓpꝛ maliciā quā feceꝛt vt me ad iracūdiā ꝓ
uocarēt: ⁊ irēt ⁊ ſacrificarent ⁊ colerēt deos alienos
a ℣ clemētiā dn̄i oſtēdit et vigilantiā ac ſtrēnuitatē ꝓphetaꝝ.
q̄s neſciebant illi ⁊ vos et patres veſtri. Et miſi ad m
vos oēs ſeruos meos ꝓph̄as de nocte ꝯſurgēs: mit
tenſqꝫ ⁊ dicēs: Nolite facere verbū abomīatiōis hu
iuſcemodi. Et nō audieꝛt nec iclīaueꝛt aurē ſuā vt cō
B uerterēꝛ a mal' ſuis ⁊ n̄ ſacrificarēt dijs aliēis. Et cō/
flata ē idignatio mea ⁊ furoꝛ me⁹: ⁊ ſuccēſa eſt i ciui/
tatib⁹ iuda ⁊ i plateis hierl'm ⁊ v̄ſe ſūt i ſolitudīeꝫ ⁊
vaſtitatē ſꝫ diē hāc. Et nūc h̄ dic̄ dn̄s exercituū de⁹ n
iſrl': Quare vos feciſtꝭ maluꝫ grāde ꝯtra aīas v̄ras
vt itereat ex vobis vir ⁊ mlr̄ier paruul⁹ ⁊ lactās de
medio iude nec reliquaꝛ voƀ q̄cq̄ reſiduū: ꝓuocātes
me in oꝑib⁹ manuū v̄raꝝ ſacrificādo dijs alienis in
terra egypti in quā egreſſi eſtꝭ vt habitetꝭ ibi: ⁊ diſ/
ꝑeatꝭ ⁊ ſitꝭ i maledictiōeꝫ ⁊ i oppꝛobꝛiū cūctꝭ gētib⁹
ꝛre: Nūq̄d obliti eſtꝭ mala patrū v̄roꝝ ⁊ mala reguꝫ o
iuda: ⁊ mala vxoꝝ eoꝛū ⁊ mala veſtra: ⁊ mala vxoꝛū
C v̄rarū q̄ fecerūt in ꝛra iuda ⁊ i regiōib⁹ hierl'm: Non p
ſūt mūdati vſqꝫ ad diē hāc ⁊ nō timuerūt ⁊ nō āmbu/
lauerūt i lege dn̄i ⁊ i ꝓceptꝭ meis q̄ dedi coꝛā voƀ et
coꝛā patrib⁹ v̄ris. Ideo h̄ dic̄ dn̄s exercituū de⁹ iſrl'. q
†Ecce ego ponā faciā meā i voƀ i ma/
lū: et diſꝑdā oēm iudā: ⁊ aſſumā reliq̄
as iude: q̄ poſueꝛt facies ſuas vt igre r
derenꝛ terrā egypti ⁊ habitarēt ibi et s
ꝯſumenꝛ oēs i ꝛra egypti: ⁊ cadēt i gla
dio ⁊ i fame. Conſumeꝛ a minimo vſ/
qꝫ ad maximū: i gladio ⁊ fame moꝛiē/
tur: ⁊ erūt i iuſiurādū ⁊ i miraculū ⁊ i
maledictiōeꝫ ⁊ i oppꝛobꝛiū. Et viſita
bo ſuꝑ hitatoꝛes ꝛre egypti ſic viſita/
ui hieruſaleꝫ: i gladio ⁊ fame ⁊ peſte:
⁊ nō erit q̄ effugiat ⁊ ſit reſidu⁹ de reli
quijs iudeoꝛū q̄ vadūt vt peregrinēꝛ
i terra egypti et reuertanꝛ in terrā iu/
da: ad quā ipi eleuāt aīas ſuas vt re/ t
uertanꝛ et habitēt ibi. Nō reūtentur v
a niſi q̄ fugerit. Rn̄deꝛt āt hieremie oēs x
viri ſciētes ꝙ ſacrificarēt vxoꝛes eoꝛū
dijs aliēis ⁊ vniūſe mlr̄ieres q̄rū ſtabat
multitudo grādis: ⁊ ois ppl's habitā

A a Reſpōdeꝛt. Stulta rn̄ſio ꝯfitenꝛ eū loq̄ i noīe dn̄i: nec acq̄eſcunt ſed ſequunꝛ praui tatis ſue ꝯſiliū.

Myſtice. Myſtice oēs heretici in egypto hui⁹ mūdi .i. in tenebris erroꝛis ꝯſtituti: ſacrificia nō

D deo vero ſꝫ demonibus offerūt cū figmēta ⁊ praua dogmata ad decipiēdos homines et fidē ſubuertendā ſcribunt. Ideo veniēt ſuper eos mala: et erūt i deſolationē et in ſtupoꝛem.

Uiuit

a Quos in moꝛte ⁊c̄. q2 aliquos interficiet ⁊ aliq̄s ca
ptiuabit. b Et ſuccendet ignē in delubꝛis. i. in tem/
plis. ⁊ dicunꝛ delubꝛa a deleo les. q2 ibi delenꝛ peccata
ſm̄ erroꝛē gentiliū. Et captiuos ducet illos. id eſt egyp/
tios. c Et amicietur. i. inuolueꝛ. d Terra egypti.
multitudine exercitus regis babylonis ita ꝙ nō poterit
reſiſtere. In hebꝛeo habeꝛ: Et amiciet terrā egypti. id ē
inuoluet. e Sicut amiciꝛ. id eſt inuoluitur. f Pa/
ſtoꝛ pallio ſuo. paſtoꝛ enī trāſferēs gregē de vno loco ad
aliū inuoluit palliū ſuū: et poꝛtat ſuꝑ humeꝝ: ⁊ ꝑ hoc de
ſignaꝛ ꝙ rex deꝑ̄dabiꝛ bona egypti poꝛtās ea ad terram
ſuā. ideo ſubdiꝛ: g Et egredieꝛ inde in pace. i. ſic vi/
ctoꝛ cui nō pōt reſiſti. h Et cōteret ſtatuas dom⁹ ſol'.
id eſt tēplū in quo colebaꝛ ſol. qđ erat in ciuitate eliopo
leos. Gen̄. xlj. ſic nominata ab elios qđ eſt ſol et polis ci/
uitas: ⁊ de ea diciꝛ Eſa. xix. ciuitas ſolis vocabiꝛ vna.

Moꝛaliter.

p† Factū eſt āt Ca. XLIII ⁊c̄. Sequiꝛ: Sꝫ tollēs iohā. ⁊c̄.
Per illos qui nō acquieuerūt verbo domini ex oꝛe Hie
remie ſed contrariū facientes receſſerunt de iudea q̄ cō/
feſſio vel laudatio interꝑ̄taꝛ et cōuenit ſtatui gratie. et i
greſſi ſunt egyptū que tenebꝛa interꝑ̄taꝛ: ꝓpter qđ cōue/
nit ſtatui culpe. ſignanꝛ illi qui cadūt a gratia in culpaꝫ
diabolo ſuggerente. per hoc aūt ꝙ iohanna et alij prin/
cipes duxerunt ſecū i egyptum alios omnes viros ⁊ mu
lieres quoſcunqꝫ potuerūt īuenire: ſignaꝛ ꝙ peccatoꝛes
obſtinati ſecum trahunt alios q̄ꝫtū poſſunt ad tenebꝛas
peccati. ſicut ecōtrario homines boni ſtudēt ſecū trahe/
re alios ad opera meriti. pſ. xvij. Cū ſancto ſanct⁹ eris
⁊ cū peruerſo ꝑuerteris. x† Sume tibi in manu tua
lapides grādes ⁊c̄. per illos lapides abſcōditos in crip
ta ſignanꝛ peccatoꝛes obdurati in culpa. ideo rex baby/
lonis. id eſt diabolus ſuꝑ eos ſoliū ſuū collocat. naꝫ i ta
libus regnat: et ſicut ſūt ei ſubiecti in culpa: ſic ei ſubijci/
entur in pena.

Ca. XLIIII

Uerbū. Hic ꝯn̄r poniꝛ cōminatio pene ꝓ peccato
idolatrie. ⁊ diuidiꝛ in duas: q2 pꝛimo poniꝛ di/
cta cōminatio. ſecūdo ppl'i obſtinatio. ibi: Reſpō
derūt aūt. Pꝛima adhuc in duas: q2 pꝛimo arguiꝛ cul/
pa. ſecūdo ſubdiꝛ pena. ibi: Ideo hec dicit. Circa pꝛimū
poniꝛ loc⁹. cū diciꝛ: k Habitātes in magdalo ⁊ in ta/
phnis ⁊c̄. nomina ſunt villarū in quib⁹ habitabāt iudei
qui trāſfugerāt in egyptū: vt dictū eſt ca. ꝓ̄cedēti.
l Uos vidiſtis omne maluꝫ iſtud quod adduxi ſuꝑ
hieruſalē ⁊c̄. q. d. ex eo ꝙ vidiſtis ſenſibiliter penā quaꝫ
intuli hieruſalē et terre iuda ꝓpter peccatū idolatrie de/
beretis eſſe coꝛrecti. m Et miſi ad vos omnes ſuos
meos ꝓphetas de nocte cōſurgēs. i. miſi ad vos plures
nuncios frequenter et ſollicite ad retrahendum vos de
idolatria. Cetera patēt vſqꝫ ibi: n Secundū diē hāc.
id eſt vſqꝫ ad diē hāc apparet manifeſte vindicta quā in
tulit. Cetera patēt vſqꝫ ibi: o Nūquid obliti eſtꝭ ma
la patrū veſtroꝝ. q. d. bene deberetꝭ eſſe memoꝛes de pe/
na quā eis intuli: vt ſic in peccatis eos nō imitaremini.
p Nō ſūt mūdati vſqꝫ ad diē hanc: quia macula rema
net in vobis qui eſtis eoꝛū filij imitantes eos in malis.
q Ideo hec dicit dn̄s. Hic poniꝛ cōminatio pene. ⁊ pa
tet littera vſqꝫ ibi: r Qui poſuerūt facies ſuas vt i/
grederenꝛ terrā egypti. ſe ad hoc ꝯfirmādo ⁊ alios indu
cendo. s Et cōſumenꝛ oēs in terra egypti: q2 aliq̄ tn̄
euaſerūt inde q̄ nō iuerāt volūtarie ſꝫ magꝭ ab alijs tra
cti vt videbiꝛ poſtea. t Ad quā ipi eruāt aīas ſu/
as. ſperātes reuerti aliquādo in terrā iuda. v Nō re
uertēꝛ niſi q̄ fugerit. In hebꝛeo habeꝛ: Niſi euadētes. ⁊
dicit hic Ra. Sa. ꝙ iſti ſunt Hieremias et Baruch q̄ in
deſtructione hieruſalem habuerunt regem babylonis ꝓ
pitium: vt dictum eſt ſupꝛa. xxxvij. ⁊ . xxxviij. ⁊ ſimiliter
quando deſtruxit egyptum inueniens Hieremiam ibi et
Baruch fuit eis ꝓpitius dimittens eos redire pacifi/
ce in iudeam. pꝛobabile tamen eſt ꝙ cum eis redierint
aliqui alij de iudeis. Ex hoc patet quod dixi in ca. prece
denti. ſ. ꝙ Ra. Sa. negat Hieremiam fuiſſe lapidatuꝫ in
egypto. quid tamen circa hoc verius ſit iudicio alioꝝ re/
linquo. x Reſponderunt autem Hieremie omnes vi
ri ſcientes ꝙ ſacrificarent vxoꝛes eoꝛum dijs alienis ⁊c̄.
Hic conſequenter deſcribitur ppl'i obſtīatio. Circa qđ
ꝓ̄mo pōiꝛ irrationabilis ppl'i rn̄ſio. ſc̄do rōnabil' dicte re
ſponſionis cōfutatio. ibi: Et dixit. Sētētia pꝛime partis
patet vſqꝫ

Glo. ordi.

a Viuit dominus ⁊c̄. Cō/
tradicit ꝓpheta ex ſermone
domini: ne nomen eius vo/
cetur ore iudeorum in terra
egypti: quoniã qui contra
dei preceptum illuc ꝑtran/
ſierant: ꝓtectionez domini
ibidem habere nō debebãt
Myſtice aūt nō vocat̃ no/
men domini ore hereticorū
in terra egypti: quia nec ſer
mo eorū nec oratio dum in
errore ſunt: accepta eſt deo.
Non enī eſt pulchra laus ī
ore peccatorū. Qui ergo in
errore ꝑſeuerauerint peri/
būt gladio diſtricti iudicij.
Qui autē relicto errore de
egypto in terram iuda redi/
erunt: penitētes: ⁊ deīceps
catholicã fidem tenētes ſal
uabunt̃. Ca. XLV

Nico. de ly.

patet vſqꝫ ibi: a Sermo/
nem quez locutꝰ es ad nos
in nomine domini nō audi/
emus ex te. q. d. reputamuſ
te falſum dicere. b Sed
facientes faciemꝰ. abſqꝫ re/
tinaculo. c Ut ſacrifice/
mus regine celi. i. lune.
d Et bene nobis erat. in
hoc falſum dicūt: vt poſtea
oſtendetur. e Q ſi non
ſacrificamus. verbū eſt mu
lierū poſt viros ſuos loquē
tiū. f Nunquid ſine vi/
ris noſtris. i. ſine ſcitu ⁊ vo
luntate eorum. g Facie
mus ei placētas. q. d. nō ſic̄
exprimitur in textu p̄ceden/
ti. ſciētes ꝙ ſacrificarēt vxo
res eorū. In hebreo habet̃
hic: Fecimus ei placentas
ad faciendū ei vultum. offe
rebant enim ei panes rotū/
dos in quibus erat impreſ/
ſa effigies lune. h Et di/
xit hieremias. Hic cōſequē/
ter ponit̃ dicte reſponſiōis
confutatio. et ſecūdo infer/
tur debita punitio. ibi: Di/
xit aūt. Prima ꝑs patet vſ
qꝫ ibi: i Horū recordatꝰ
eſt dominus. ſ. ſacrificiorū
que patres veſtri ⁊ vos feci
ſtis in hieruſalē. dicit̃ enim
iudex iuſtꝰ recordari de ma
lis impioꝝ quãdo infert de
bituz ſuppliciū. k Et nō
poterat dn̄s vltra portare.
id eſt mala veſtra diſſimula
re abſqꝫ punitiōe. l Si/
cut eſt dies hec. i. ita claruz
eſt hoc ſic̄ hec dies. ⁊ ſic ptz
confutatio reſpōſionis p̄di
cte. quia ex ſacrificijs ido/
lorū nō habuerunt proſpe/
ritatē ſed maximã aduerſi/
tatem. m Dixit aūt. Hic
conſequenter infertur debi/
ta punitio. et patz littera vſ
qꝫ ibi: n Ecce ego iura/
ui ī nomīe meo magno ait
dominus. quia nō habuit
maiorē ſe per quez iuraret:

---

tiū in terra egypti in phatures dicētes: Sermo/ a
nē quē locutꝰ es ad nos ī noīe domini nō audie/
mus ex te: ſed faciētes faciemꝰ om̄e v̄bū qđ egre/ b
a ſ lune aut iunoni: aut nerecinthine q̄ ſaturni vxor ⁊ mat̃ deoꝝ dicit̃:
dit̃ ð ore nr̄o: vt ſacrificemꝰ regīe celi ⁊ libemꝰ ei c
libamīa: ſic̄ fecimꝰ nos et pr̄es nr̄i reges nr̄i ⁊ p̄n
cipes nr̄i ī vrbibꝰ iuda ⁊ ī plateis hierl̓m: ⁊ ſatu
a ſ quaſi nō a deo ſed a demonibꝰ bonoꝝ abundãtiã ſuſceperūt.
rati ſumꝰ pãibꝰ ⁊ benē nob̄ erat: maluqꝫ n̄ vidimꝰ. d
Ex eo aūt tp̄e q̄ ceſſauimꝰ ſacrificare regīe celi et
libare ei libamīa: indiguimꝰ omnibꝰ et gladio ⁊
fame ꝯſūpti ſumꝰ† Q ſi nō ſacrificamꝰ regīe celi ⁊ e
libamꝰ ei libamīa: nūqđ ſine viris noſtris facie/ f
mus ei placētas ad colēdū eã: ⁊ libamīa ad libã/ g
dū? Et dixit hieremias ad oēm pplm̄ aduerſū vi h
ros et aduerſū mł̄ieres ⁊ aduerſū vniuerſã plebē
q̄ reſpōderãt ei verbū dicēs: Nūquid nō ſacrifici
um qđ ſacrificaſtis in ciuitatibꝰ iuda ⁊ ī plateis
hierl̓m vos et patres veſtri reges veſtri ⁊ p̄nci/
pes veſtri et populus terre: horum recordatus ē i
dominꝰ et aſcendit ſuper cor eius? Et nō poterat k
dominꝰ vltra portare ꝓpt̃ maliciã ſtudiorū vr̄oꝝ
et ꝓpter abominationes quas feciſtis. Et facta
eſt terra veſtra in deſolationē et ī ſtuporē ⁊ ī ma/
ledictū: eo ꝙ nō ſit habitator ſic̄ eſt dieſ hec. Pro
pterea ꝙ ſacrificaueritis idolis ⁊ peccaueritꝭ do
mino ⁊ nō audieritis vocē dn̄i ⁊ in lege ⁊ in p̄ce/
ptis ⁊ in teſtimonijs eiꝰ nō ambulaueritis: idcir
co euenerūt vobis mala hec ſicut ē dies hec. Di/ l m
xit aūt hieremias ad omnē pplm̄ ⁊ ad vniuerſas
mulieres: Audite verbū dn̄i oīs iuda q̄ eſtis ī ter
ra egypti. Hec inq̄t dn̄s exercituū deus iſrael di †
cens: Uos et vxores veſtre locuti eſtis ore vr̄o:
et manibus veſtris impleſtis dicētes: Faciamꝰ
vota noſtra que vouimꝰ vt ſacrificemꝰ regīe celi
⁊ libemꝰ ei libamina. Impleſtiſ vota veſtra ⁊ ope
re ꝑpetraſtis ea: ideo audite verbuz domini oīs
iuda qui habitatis in terra egypti† Ecce ego iura n
ui in nomine meo magno ait dn̄s: q2 nequaq̄ꝫ vl
tra vocabitur nomen meū ex ore omnis viri iu/
a dei dicentis: Uiuit dominus deus in omni ter/
ra egypti. Ecce ego vigilabo ſuꝑ eos in malū et o
non in bonum: et conſumentur omnes viri iuda †
qui ſunt in terra egypti gladio et fame: donec
penitus conſumantur. Et qui fugerint gladium
reuertentur de terra egypti in terram iuda vi/
ri pauci: et ſcient oēs reliquie iuda ingredienti/ p
um terram egypti vt habitent ibi: cuius ſermo
compleatur: meus an illorum. Et hoc vobis ſi/
gnum ait dominus: ꝙ viſitem ego ſuper vos in
loco iſto: vt ſciatis quia vere cōplebūtur ſermo/
nes mei ꝯtra vos in maluz. Hec dicit dn̄s: Ecce
ego tradam pharaonē ephree regē egypti ī ma/
nu inimicoꝝ eius ⁊ ī manu querētiū animã illiꝰ:
ſic̄ tradidi ſedechiã regē iuda in manu nabucho
donoſor regis babylonis inimici ſui et queren/
rentis animam eius.

Nico. de lyra

ideo iurauit per nomē ſuū: a
ſic̄ et Geñ. xxij. Per memet
ipſū iuraui dic̄ dn̄s ⁊c̄.
o Ecce ego vigilabo ⁊c̄. i. b†
cito inducã ſuꝑ eoſ malū pe
ne. p Et ſciēt oēſ reliq̄e c
iuda. ꝑ pene experientiaz q̄
hn̄t modo ocl̓os clauſos ꝑ
culpã. Cetera patēt.

Ca. XLIIII

Moraliter.

k† Uerbum qđ factū ē ad
Hieremiã et ad oēs iudeos
qui habitabãt in terra egy/ e
pti in magdalo: q̄ interp̄tat̃ †3.7.b
iniq̄tatis magnitudo. iō ꝑ f
eã ſuꝑbia ſignat̃ q̄ cōcurrit g
in om̄i pctō. † Et ī taph h
nis. q̄ interp̄tat̃ mãdãs hu/
milia ꝓpter qđ auariciã ſig/
nat q̄ magnitudinē ſtatꝰ nō
q̄rit ſed paruitatē vt ð pecu
nijs faciat magnū aceruū.
† Et in mēphis. q̄ ex ore ī/
terp̄tat̃ ꝓpter hoc ꝑ eã gula
ſignat̃. † Et ī terra pha i
tures. q̄ decepti cōculcatio ī k
terp̄tat̃. iō ꝑ eã luxuria deſi
gnat̃. Eccī. ix. Mulier for/
nicaria quaſi ſtercꝰ in via cō
culcabit̃. Igit̃ habitãtes in
magdalo ſūt inanit̃ glorio/
ſi. in taphnis vero cupidi et
auari. ī mēphis aūt guloſi:
⁊ in terra phatures luxurio
ſi: et de iſtis dicit̃ infra in eo
rū ꝑſona. † Faciemꝰ om
ne verbum quod egreditur l m
de ore noſtro vt ſacrificemꝰ
regine celi. i. lune per quã ſi/
gnat̃ fortuna eo ꝙ ē varia/
bilis ſicut illa. Unde dicit q̄ †
dã: Rota fortūe variat̃ ima/
gine lune. Creſcit decreſcit ī
eodē ſiſtere neſcit. Oēs aūt
p̄dicti ī cultu fortune ſūt oc/
cupati: nã ad q̄rēdū bōa for
tune ſunt totalit̃ intēti q̄ bo/
na ſunt excellētie mūdiales
q̄ꝫtū ad ſuꝑbos. diuitie tꝑa/
les q̄ꝫtū ad cupidos ⁊ aua/ n †Geñ. 22. e
ros. delitie carnaleſ q̄ꝫtū ad
guloſos ⁊ luxurioſos. Cum
iſtis autē habitabat Hiere/
mias nō tn̄ cōmunicãs ope/
ribꝰ eoꝝ malignis: ſ3 magis o
eos reuocãs ab eis. ꝓpt̃ qđ
dixit eis infra: † Hec di/ †
cit dominus exercituū. ⁊ ſe/
quit̃: † Conſument̃ om
nes in terra egypti gladio ⁊
fame ⁊c̄. ꝑ iſtas penaſ corpo
rales ſignant̃ inferni pene p
multiplices quas incurrunt
predicti peccatores.

In ca. xliiij. vbi dicit̃ ī po
ſtilla: Ut ſacrificemus regi/
ne celi.

Additio.

Ubi nos
habemꝰ ī
hoc loco: Ut ſacrificemꝰ re/
gine ce. In hebreo hr̄: Oꝑi
celeſti ſeu celoꝝ. qđ nō ē ītel/
ligēdū de luna tm̄ ſ3 de ꝯſtel/
latiōe ſideꝝ ꝓut dictum fuit
ſupra capitulo ſeptimo ī ad/
ditione ſecunda.

a V Erbũ qꝺ locutꝰ ē ⁊c̃.Hie. Ca. XLV
v Rudis adhuc intollerãtia paſſionum quas experturus erat Baruch :expa/nit captiuitatis calamitatē que tpe ioakim fi/lij ioſie regis iuda imminebat.vñ ꝯqueriť do/lorē additũ dolori ſuo: cui reſponſũ eſt a dño: qꝛ ſupflue querat ſibi
A pacē cũ totꝰ ppl's labo/ret ſub falce tribulatio/nũ.Significat aũt eos q̇ in ꝑſſura tribulatio/nũ vel ꝑſecutionũ q̇bꝰ in p̃ſenti eccl'ia grauã/tur:puſillanimitate ti/tubant:querētes ꝯſo/lationē q̃ in futuro ꝓ/
Job.16.b mittiť.Vñ:Uos autē cõtriſtabimini:ſꝫ triſti/cia vr̃a verteť ĩ gaudi/
Joſephus um. Joſephꝰ rex egy/
B ptioꝝ cum fuiſſet a pu/gna reũſus: euocauit ioachaç ad ſe de ciuita/te ſyrie que ꝺꝛ emath: ⁊ repente vinxit eũ: et ſeniori fratri eiꝰ ex eo/dē patre nomĩe ioakĩ tradidit regnũ:et ꝓuĩ/cie ĩpoſuit tributũ cen/tũ talēta argenti ⁊ vnũ auri.Joakĩ ãt hãc pe/cuniam ꝑſoluebat.Jo/achaç aũt ĩ egyptũ de/duxit q̇ in ea mortuꝰ ē cũ regnaſſet treſ mēſes
A ⁊ dies decē. Joakĩ ve/ro mať vocabať çabuç de ciuitate abima:ħ e/rat natura iniuſtꝰ ⁊ ne/quiſſimꝰ:neqꝫ circa de/um ſãctꝰ:neqꝫ circa ho/mines mãſuetꝰ. Dũqꝫ quartuꝫ regni haberet annum: babylõie p̃nci/patum q̇dã noĩe nabu/chodonoſoꝛ accepit:eo/dem tpe cũ magno ap/paratu ad circhã ciui/tatē venit: que eſt cir/ca euphratē:pugnaturus cõtra regē egyptio/rũ nichan:ſub hoc enĩ ſyria erat vniuerſa.Dũ qꝫ cognouiſſet rex babylõie volũtatē nichan: penitus nõ expauit ſed cũ magno brachio ad euphraten venit. Qui facta cõgreſſione victꝰ eſt:et multa milia amiſit. Trãſiēs aũt euphra/ten babylonie rex omnē ſyriã vſqꝫ ad peluſiuꝫ cepit p̃ter iudeam. Quarto autē anno nabu/chodonoſoꝛ q̇ erat octauꝰ ioakim cõtra iude/deos cum magno exercitu caſtrametatus eſt: tributa exacturus a Joakim aut certe dimica/turus. Jlle vero metuens minas eius et pacē habere deſiderans:prebuit ei tributa que per/ceperat annis tribus. Tertio vero anno audi/ens egyptioſ denuo ꝯ̃ babylonē pugnaturos tributa ñ reddidit ſꝫ ſpe egypciaci belli dece/ptꝰ ē:nã pugnare ꝯ̃ eũ mĩme ꝑſũpſerť egyptij.

b Q Uod fa.ē.⁊c̃.Ra.Dacten'ꝰ Ca.XLVI
q ꝓpħa mixtĩ de iuda ⁊ iſrl':ꝯ̃ chaldeis ⁊ egyptijs ꝓ cõueniētia narratiõis egit. De hĩc adũſus gētes ⁊ ꝓuĩcias.i.ad egyptuꝫ paleſtĩos moabitas:ad filios ãmõ ad idume/am:ad cedar:ad elã:tãdē ad babylonem ⁊ ad terrã chaldeoꝝ ꝟbũ dñi ꝓphetat: vt ſciãt qꝫ ꝯ̃ volũtatē dñi fecerũt:⁊ quã vĩdictã paſſuri ſiť. Primũ ğ ad egyptũ q̃ maxĩe iudeis ĩ ſcãdalũ fuit:ſmonē ꝯuertit:ſignãſ qñ ħ locutio fctã ē q̃rto.ſ.anno ioakĩ filie ioſie: quando pharao

☞ nechao rex

a V Erbũ qꝺ lo/ Ca.XLV
cutus eſt Hieremias ꝓ/pheta ad baruch filium nerię cũ ſcripſiſſet ꝟba ħ in libro ex ore hieremię anno q̃rto ioakĩ b
filij ioſię regis iuda dicens: Hęc c
dicit dñs deꝰ iſrael ad te baruch.
Dixiſti: Uę miſero mihi qm̃ ad/ d e
didit dñſ dolorē dolori meo. La/ f
boraui in gemitu meo: ⁊ requiē g
nõ inueni. Sic dices ad euꝫ: Hęc
dicit dñs: Ecce quos ędificaui h
ego deſtruo: ⁊ quos plãtaui ego
euello: ⁊ vniũſã terrã hãc. Et tu i
q̃ris tibi grãdia? Noli q̃rere: qꝛ k l
ecce ego adducã malũ ſup omnē m
carnē ait dñs: et dabo tibi aĩaꝫ n
ſ qua tu ibi non periclitaberis.
tuã in ſalutē in oĩbꝰ locis ad q̃cũ
qꝫ perrexeris. Ca. XLVI

b Q Uod factũ ē ꝟbũ dñi ad o
q hieremiam ꝓphetã cõ/tra gentes. Ad ęgyptũ p
aduerſum exercitũ pharaõis ne/chao regis ęgypti: q̇ erat iuxta fluuiuꝫ euphratē ĩ charchamis: quem ꝑcuſſit nabuchodonoſoꝛ rex babylõiſ ĩ q̃rto ãno ioakĩ filij
ſ ironice.
ioſię regis iuda. Preparate ſcu/ q†

a V Erbũ quod locutus eſt Hieremias. Hic poniť quoddã Ca. XLV
v correlariũ.et referť iſtud factũ ad tp̃s p̃cedēs.cũ diciť: b Anno quarto ioakim filij ioſie ⁊c̃.⁊ ſic patet qꝫ iſtud fuit ante deſtructionē hierl'm ꝑ.xviij.annos:qꝛ ioakim regnauit vndecĩ annis. ⁊ anno vndecimo ſedechie quarto menſe capta fuit hieruſalē: vt dictũ eſt.ſ̃.xxxix. c Hec dicit dominꝰ deus iſrael ad te Baruch ⁊c̃. Hic dic̃ Ra. Sa. qꝫ iſte Baruch ferebat moleſte qꝫ ipſe nõ erat aſ/
a† ſecutus ſpũm ꝓphetie:qꝛ diu ſeruierat Hieremie: ſic Joſue miniſter Moyſi ⁊ Heliſeus miniſter Helie cõ/ſecuti fuerũt donũ ꝓphetie:⁊ ſic exponit qꝺ ſubdiť: d Dixiſti.tu Baruch. e Ue miſero mihi qm̃ ad. dñs do.dolo.meo.dolebat enĩ de incarceratiõe Hie/remie q̇ tunc erat recluſus: vt dictũ eſt.ſ̃.xxxvj.⁊ de hoc quod nõ habebat ſpũm ꝓphetie. f Labora/raui ĩ gemitu meo.ꝓpter iſta duo. g Et requiē nõ ĩueni.i.nõ ſũ exꝑtus ſuꝑ me req̇eſcere ſpũm dñi.⁊ ſub/ditur rep̃henſio ſui dicti cũ dicitur in ꝑſona dei. h Ecce quos ego edificaui deſtruo.i.populũ meuꝫ et templũ nomini meo dedicatũ deſtruã de ꝓpinquo. i At tu queris tibi grãdia.qui vis fieri ꝓpheta.ali/qui libri habent: Gaudia.⁊ male:quia littera ē corru/pta ꝑ ſcriptores ꝓpter ſimilitudinē litterarũ. k Noli querere.q.diceret:magiſter tuus nõ queſi/uit:ſed magis de ꝓphetia ſe excuſauit: vt patet in p̃n/cipio huius libri. l Quia ecce ego adducã malũ. captiuitatis et deſtructionis. m Suꝑ omnē car/nem.i.ſuper omnem hominem:de iudea tñ: qꝛ de illa terra loquitur hic ſcriptura:⁊ inducitur hoc ꝓ ratio/ne ex qua debeat ceſſare a ſua petitione: quia ſpiritꝰ prophetie datur ꝓ communi vtilitate populi:ſm qꝺ dicitur.j.ad Coꝝ.xij.⁊ ideo imminente deſtructione ⁊ captiuitate populi nõ debet ſpiritꝰ ꝓphetie poſtu/lari. n Et dabo tibi animã tuam.i.vitam:⁊ ħ ſuf/ficiat tibi. Expoſitores vero nr̃i nõ dicũt qꝫ Baruch quereret ꝓphetie ſpũm ſibi dari:ſed qꝫ ĩpatienter vl' ſaltem minus patienter portabat tribulationē magi/ſtri ſui et ſuam:quia Hieremias erat recluſus ⁊ liber queꝫ ſcripſerat Baruch cõbuſtus: ⁊ vterqꝫ ad mortē querebať: vt habeť.ſ̃.xxxvj.⁊ ꝓpť iſta dicebat: Ue miſero mihi qm̃ addidit dñs dolorē dolori meo.ideo ſubditur in perſona dñi: Ecce quos edificaui ego de/ſtruo.q.d.debes portare patienter tribulationem tu/am ſm qꝺ dicit apl'us: Flere cum flentibus. Et tu q̃/ris tibi grandia.i.vt ſis in quiete et pace tua. Noli q̃/rere.q.d.non eſt tempꝰ imminente populi tui tribu/latiõe et captiuitate.cetera patēt ex dictis. Ca.XLV

Moraliter. a† Uerbũ quod locutꝰ eſt Hieremias ꝓpheta ad Ba/ruch ⁊c̃. In hoc ca.reprehēdiť Baruch de hoc qꝫ mi/nus patiēter debito portabat ꝑſecutionē Hieremie et ſuã maxime:qꝛ de ꝓpinquo imminebat ꝑſecutio communis ppl'i qui ꝑtim e/rat occidendus per exercitũ regis babylõis ⁊ partim captiuãdus. ꝑ hoc aũt doceńť innocētes patienť tolerare et etiã iuſte ꝓprias anxietates qñ immiet ꝑſecutio cõis ppl'i cuius ſũt pars. Ca. XLVI.

q Q Uod factũ eſt verbũ domini ad Hieremiã. Superius Hieremias ꝓ/phetiçauit contra iudeos p̃ncipaliť:licet aliqua ĩmiſcuerit cõtra gen/tiles.hic ꝯñr ꝓpheticat cõtra extraneos.⁊ diuidiť ĩ duas ptes.quia primo premittiť quedã breuis p̃fatio:ſecũdo ſubditur narratio.ibi: Ad egy/ptum. Circa primũ diciť: Quod factũ eſt verbũ dñi ad Hieremiã ꝓphetã contra gentes.iſta prophetia erat ad conſolationē iudeoꝝ.⁊ ideo facta eſt cõ/tra illas gentes que ſpeciali mõ eis nocuerunt:⁊ iſte gentes fuerunt babylo/nij qui populum captiuauerunt et egyptij ex quorum confidentia iudei na/buchodonoſor rebellauerunt: vt patet ex ſupradictis.⁊ ammonite ⁊ moabite qui debuiſſent eos iuuare ratiõe conſanguinitatis:eo qꝫ deſcēderũt de Loth nepote abrae:et ſaraceni qui deſcenderũt ab hiſmael filio abrae.⁊ idumei q̇ deſcēderũt ab eſau fratre iacob:⁊ philiſtei:⁊ ſyri ratione vicinitatis: et tamē magis nocuerunt eis. p Ad egyptum aduerſum exer.pharaonis. Hic in/cipit narratio.et diuiditur in quinqꝫ partes ſm quinqꝫ gentes contra quas Hieremias propheticat: ptes proſequendo patebũt.incipit aũt ab egyptijs: ⁊ diuidiť in duas ptes.qꝛ p̃mo deſcribiť egyptioꝝ deſtructio.ſcđo iudeoruꝫ ſalutatio.ibi: Et tu ne timeas. Pꝛĩa ĩ duas: qꝛ p̃mo deſcribiť egyptioꝝ debel/latio.ſcđo regni eoꝝ deiectio.ibi: Uerbũ qꝺ locutꝰ eſt. Pꝛĩa adhuc in duas: qꝛ p̃mo deſcribiť egyptioꝝ debellationis generalitas.⁊ ſecũdo eiuſdē graui/tas.ibi: Aſcende in galaad. Prima adhuc in duas: qꝛ primo deſcribiť de/bellatio q̃ꝫtũ ad egyptios.ſecundo q̃ꝫtũ ad eoꝝ auxiliarios.ibi: Egyptus. Circa primum primo tangiť locus belli.cũ ꝺꝛ: Juxta flumen euphraten in charchamis.ſecũdo tempꝰ.ibi: Quarto anno ioakim.tertio belli apparatꝰ. cũ dicitur: q Preparate ſcutũ.qꝺ ꝓprie eſt militum.

Et clypeũ

B nechao rex egypti ĩ char/chamis cũ nabuchodonoſoꝛ pugnauit ⁊ ſupatus ẽ.
a Aſcẽdite equos. He/retici ⁊ ſciſmatici ex diuerſis prouicijs oꝛti: fruſtra diſponũt ꝯtra ciuitatẽ dei
6.c bella. Poꝛte enĩ inferi nõ p̃ua. ad. e. Sed in die vlti/onis dñi gladiꝰ eiꝰ deuo/rabit carnes. De quo dici
32.f tur: Inebꝛiabo ſagittas meas ſanguĩe: ⁊ gla. meꝰ de. car. Et erit victima domini in terra aq̃lõis iuxta fluuiũ euphꝛaten. i. fluxũ ſecularis voluptatis: cuꝫ tradunt̃ in manꝰ eiꝰ q̃ ſoliũ ſuũ poſuit ad aquilonẽ vt mittat eos in ſtagnũ ignis ⁊ ſulphuris.
b Aſcẽde in ga. Mõs ẽ ad quẽ ſeptima die vẽit iacob de charraꝫ fugiẽs: eſt aũt ad tergum phenicis ⁊ arabie collibꝰ libani copulatus: extẽditurq̃ per deſertũ vſq̃ ad trãſ ioꝛdanẽ vbi habitauit ſeon rex ammoꝛreoꝝ. Cecidit ãt ĩ ſoꝛtẽ filioꝝ ruben ⁊ gad. ⁊ dimidie tribus manaſſe.
c Tolle reſinã. Greci recinã vocãt. Reci enĩ dr̃ q̃c q̃d manat. Eſt aũt lachyma ſudoꝛe lignoꝝ exalata vt ceraſi ⁊ lẽtiſci: ⁊ huiuſmodi. Pꝛima reſina ẽ terebinthina oĩm p̃ſtantioꝛ: hãc gignit arabia: iudea: ſyria cypꝛus ⁊ affrica ⁊ inſule ciclades. Secũda eſt lẽtiſcina q̃ myrtrix vocat̃. hec ex chio inſula depoꝛtat̃. Tertia pinalis: q̃rũ alia pictines: alia pictine: alia liq̃da: alia arida: ⁊ afferunt̃ ex colophonia. vnde et nomẽ colophonia reſina ſũpſit. Reſina autẽ apta ẽ leſis coꝛpoꝛibꝰ ⁊ ꝓ
8.g medicĩa põit̃. vñ: Nũq̃d reſina nõ ẽ in galaad. Reſina ergo ꝓ penitentia ponit̃ ⁊ medicamĩe cõuerſionis ad deum. Inde hoꝛtatur pꝛopheta egyptũ et cõfines ꝓuincias vt agant pẽitẽtiã: alioquin a falſis dijs fruſtra medicamĩa expectant: quia non accipient ab eis ſanitateꝫ ſed cõfuſionem. d Audiert̃. quaſi fruſtrato ſolatio idoloꝛũ: coꝛã hoſtibꝰ coꝛruit ⁊ mutua clade foꝛtis cũ foꝛti cecidit. Sic heretici qui ſemper diſcoꝛdes in vario erroꝛe verſant̃: alterutruꝫ ſeſe lacerantes: non victoriam veritatis accipiunt: ſed erroꝛe captiui pariter in foueam perditionis cadũt. e Annũciate egypto. Quaſi vos qui audiſtiſ vaticiniũ meũ nũciate pharaõi qꝛ ꝓpe ẽ tp̃s ⁊ tumultus belli.

H Qm̃ ſicut

tũ ⁊ clypeũ ⁊ ꝓcedite ad bellũ. Iũ
gite equos ⁊ aſcẽdite eq̃tes: ſtate
in galeis: polite lãceas: ĩduite voſ
ſ egyptios.
loricꝭ. Quid igit̃? Vidi ip̃os paui
dos et terga vertẽtes: foꝛtes eoꝝ
ceſos. Fugerunt cõciti nec reſpe/
xerũt. Terroꝛ vndiq̃ ait dñs. Nõ
fugiet velox: nec ſaluari ſe putet
foꝛtis. Ad aq̃lonem iuxta flumẽ
euphꝛaten victi ſunt ⁊ ruerunt.
a ſ egyptius. b ſ abundãtia pploꝝ.
Quis ẽ iſte q̃ q̃ſi flumẽ aſcendit ⁊
a ſ ſup hierl'm vel terrã chaldeoꝝ.
veluti fluuioꝝ itũ meſcũt gurgiteſ
eiꝰ? Egyptꝰ flumis iſtar aſcẽdit: ⁊
a ſ q̃ſi iudeã ⁊ t̃rã chal. ſe opire ⁊ diſpdere iacraret.
velut flumĩa mouebũt̃ fluctꝰ eiꝰ: ⁊
dicet: Aſcẽdẽs opiã terrã: pdaꝫ ci/
a ſ babylonẽ et hierl'm. b ſ ironice.
a ũitatẽ ⁊ hitatoꝛes eiꝰ. Aſcẽditẽ eq̃ſ
⁊ exultate in curribꝰ: ⁊ ꝓcedãt foꝛ
a ſ ſupbi qui ĩ potẽtia ꝓpꝛia cõfidũt et vicinis ꝓuincijs egypto et ethiopia.
tẽs ethiopię ⁊ lybię tenẽtes ſcutũ:
⁊ lidij arripientes ⁊ iaciẽtes ſagit
tas. Dies aũt ille dñi dei exercitu
um dies vltionis: vt ſumat vindi
ctam de inimicis ſuis. Deuoꝛabit
gladius et ſaturabit̃: ⁊ inebꝛiabit̃
ſanguĩe eoꝝ. Victima eñ dñi exer
cituũ ĩ terra aq̃lonis: iuxta flumẽ
b c euphꝛatẽ. Aſcẽde in galaad ⁊ tol/
le reſinam v̓go filia egypti: fruſtra
multiplicas medicamina: ſanitas
d nõ erit tibi. Audiert̃ gẽteſ ignomi
niã tuã: ⁊ vlulatꝰ tuꝰ repleuit t̃rã.
Quia foꝛtis impegit in foꝛtem: ⁊
ambo pͥter cõciderũt. Verbũ qđ
locutꝰ eſt dñs ad hieremiã pꝛophe
tam ſup eo ꝙ venturꝰ eſſet nabu/
chodonoſoꝛ rex babylonis ⁊ pcuſ
e ſurꝰ terrã egypti. Annũciate egy/
pto ⁊ auditũ facite ĩ magdalo ⁊ re
a ſ cĩtas magicꝭ artibꝰ d̃dita. b ſ metropol' ẽ egyp.
ſonet ĩ memphiſ ⁊ in taphnis dici
te. Sta ⁊ p̃para te qꝛ d̃uoꝛabit gla
diꝰ ea q̃ ꝑ circũitũ tuũ ſũt. Quare
ſ idolũ vel pharao.
cõputruit foꝛtꝭ tuꝰ? Nõ ſtetit: qm̃
a ſ qꝛ populus eius in manus hoſtiũ traditus.
dñs ſb̃uṫit eũ: mꝉtiplicauit ruẽtes:
ceciditq̃ vir ad ꝓxim ſuũ. Et dicẽt:
a ſ ſicut hoꝛtari ſe debuerunt ad pugnam: ſic hoꝛtantur ſe ad fugam.
Surge ⁊ reũtamur ad ꝑl'm nr̃m ⁊
ad t̃rã natiuitatꝭ nr̄ę a facie gladij
a ſ nabuchodonoſoꝛ qui ſtultus et ſine coꝛde victoriam deo aſcribendam: aſcribit dijs ſuis.
colũbę. Vocate nomẽ pharaõiſ re
a ſ belli. b ſ cõtra te.
gis egypti: tumultũ adduxit tem/

a Et clypeũ q̃. ꝓpꝛie eſt peditũ. tñ frequent̃ vnũ ponit̃ ꝓ alio. b Et ꝓcedite ad bellũ. oꝛdinate ꝑ acies diſtinctas. c Iũgite equos. In hebꝛeo habet̃: Ligate equos. i. cingulate: qđ fit ante aſcenſũ equitũ. d Polite lanceas. i. foꝛbite ferra lancearũ vt melius penetrent. Conſequẽter ponit̃ cõflictꝰ. cũ dicit̃: e Vidi ipſos pauidos. ſ. egyptios. f Et terga vertẽtes. i. fugientes.
g Nec reſpexerũt retro ſe. ex feſtinatiõe fuge: et adhuc nõ valebit eis. ideo ſubdit̃: h Nõ fugiet velox ⁊c̃. ideo admirãdo ſb̃dit adhuc ꝓpheta:
i Quis eſt iſte. ſ. rex egypti. k Qui quaſi flumen aſcendit. i. cũ magna põpa ⁊ apparatu ad ꝑliũ venit: ⁊ tñ ſic eſt turpiter debellatꝰ. l Egyptus. Hic ꝯñr deſcribit̃ debellatio ꝯ̃tũ ad auxiliarios. cũ dicit̃: m Et velut flumina mouebuntur fluctꝰ eiꝰ. qꝛ plures alias gẽtes ſecũ habebat et foꝛtes. vt poſtea ſubdet̃: de quoꝝ auxilio nimiſ ꝯfidebat. ideo ſubditur: Et dicet aſcẽdẽs ⁊c̃.
n Exultate in curribꝰ. qꝛ antiquitꝰ aliqui pugnabãt in curribꝰ. o Et ꝓcedãt foꝛ. ethiopie. i. bellatoꝛes de terra illa. p Tenẽtes ſcutũ. i. docti ad pꝛeliũ. q Et lydij arripiẽtes ⁊ iaciẽtes ſagittas: qꝛ erãt edocti in arte ſagittãdi. r Dies aũt ille dñi ⁊c̃. q. d. totũ iſtud nõ valebit egyptijs: qꝛ dies ille belli ſtatutꝰ eſt a deo vt fiat vindicta de eis. s Deuoꝛabit gladiꝰ. ſ. regis babylonis egyptioꝝ exercitũ. t Et inebꝛiabit̃ ſanguine eoꝝ. i. abſq̃ menſura effundet ſanguinẽ.
v Aſcende in galaad. Hic deſcribit̃ debellationis grauitas: qꝛ multi fuerũt interfecti ⁊ alij vulnerati ꝓ magna pte inſanabilit̃. ideo dicit̃: Aſcẽde in galaad. vbi abundabãt medicinalia.
x Et tolle reſinã. i. medicinã: qꝛ tñ hoc dicit̃ ironice. ideo ſubdit̃: Fruſtra multiplicas medicamina ⁊c̃. y Audierũt gẽtes ignominiã tuã. ex fuga et debellatiõe. z Vlulatꝰ tuꝰ. i. ſonus cõfuſus fugientiũ ⁊ moꝛientiũ. Repleuit terrã. ⁊ ſubditur cauſa: a Quia foꝛ. impe. in foꝛtẽ. milites eñ pharaonis qui adhuc nõ erãt vulnerati ex feſtinatione fugiendi: vnus ĩpellebat aliũ ad terrã ⁊ ſic mutuo ſibi nocebant. b Verbũ. Hic ꝯñr deſcribit̃ regni deiectio. ⁊ ſecũdo ſubdit̃ eiꝰ reparatio. ibi: Et poſt hec. Pꝛima adhuc in duas. qꝛ p̃mo ponit̃ egyptioꝝ ruina. ſcđo chaldeoꝝ potentia. ibi: Vox eius. Circa pꝛimũ dicit̃: Verbũ qđ locutꝰ eſt dñs ad Hieremiã ꝓphetã ſup eo ꝙ vẽturus eſſet nabuchodonoſoꝛ. dicit Ioſephꝰ. x. libꝛo antiquitatis iudaice ꝙ nabuchodonoſoꝛ. xxiij. anno regni ſui ĩtrauit egyptũ ⁊ ſubiecit ſibi. debellatio autem egypti pꝛedicta fuit. iiij. anno ioakim filij ioſie: vt dicit̃ in pꝛincipio huius ca. ⁊ ille fuit pꝛimus annus regni nabuchodonoſoꝛ: vt habetur. ſ̃. xxv. ⁊ ſic ab illa debellatione egypti vſq̃ ad iſtã deſtructionẽ regni ſui fluxerũt. xxij. anni. Ioſephus.
c Annunciate egypto ⁊c̃. i. in omnibus ciuitatibus et locis pꝛoclamate ꝙ omneſ pꝛeparent ſe ad bellum. ideo ſubditur: d Sta et pꝛepara te. qꝛ tamen hoc eis nõ valuit. ideo ſubditur: Quia deuoꝛabit gladius ea que per circũitum tuum ſunt.
e Quare cõputruit foꝛtis tuus? In hebꝛeo habetur: Quare inclinauit cadens ad terraꝫ nõ potens ſe ſuſtinere ſicut reſ putrida. redditur cauſa: Quoniã dominꝰ ſubuertit eum. f Surge et reuertamur ad populum noſtrum et ad terrã natiuitatis noſtre. ſic dicebant illi qui venerãt in auxilium egyptioꝛum. g A facie gladij columbe. id eſt exercitus chaldeoꝛum ſic nomĩati: eo ꝙ in aliquo eius vexillo erat ſignum columbe vt expoſitoꝛes noſtri dicunt. In hebꝛeo habetur: A facie gladij vinoſi. id eſt inebꝛiati ſanguine occiſoꝝ. ſicut. ſ̃. eodem capitulo dicitur: Deuoꝛabit gladius et inebꝛiabitur ſanguine eoꝛum. ratio diuerſitatis huius littere eſt: quia dictio hebꝛaica hic poſita equiuoca eſt ad vinoſitatem et columbam: vt dictum eſt ſupꝛa. xxv. h Vocate nomen pharaonis regis egypti. ironice dicitur hoc.
i Tumultum adduxit tempus. viuo ego ⁊c̃. id ẽ

tp̃s a deo

a Quoniã ſicut tha. ⁊c. hoc eſt ex cõpa
ratione locoꝝ frugiferoꝝ q̃ſi in mare ſub/
merſoꝝ: grandẽ egyptioꝝ ꝑtãtis itellige
ruinã. Tabor terminꝰ eſt ʒabulon: mons
in medio galilee campo: mira rotũditate
ſublimis diſtans a diocesaria. x. milibus
ↄtra orientalẽ plagã. Qui cõfiniũ q̃ʒ in/
ter tribus iſachar ⁊ neptalim fuit carme/
lus. vbi nabal carmelus fuit: et nũc villa
eſt carmela noĩe: in decimo lapide oppi/
di chebron: vergẽs ad orientalẽ plagam
Myſtice. vbi romanoꝝ p̃ſidiũ eſt. Myſtice aũt: q꞉
thabor veniẽs lumẽ: vel veniat lux. ⁊ car
melus tenellus aut mollis ſiue ſciẽtia cir/
cũciſionis interpretant̃: ſignificãt hereti/
cos in lumine ſecularis ſcientie et ſapiẽtie
ſupbientes: vel iudeos molles vl' delitio
ſos in circũciſione carnis gloriantes: qui
ſub vero pharaone verſant̃ ⁊ xp̃o ſeruire
renuunt: in huius ſeculi mare demerſi: et
ĩ dãnationẽ ꝑpetuã. b Vitula elegãs.
Quia egyptia plebs in delitijs nutrita ĩ
domita laſciuia iugũ diſciplĩe recuſauit.
c Mercennarij q̃ʒ ⁊c. Principes egyp
F tioꝝ nõ paſtores ſed mercẽnarios vocat
qui nõ curã gregis habebãt ſed auaricie
⁊ luxurie ſtudebãt. Ideo corã hoſtibꝰ in
Myſtice. fugã cõuerſi ſunt. Myſtice autẽ: Mercẽ
narios egypti fictos paſtores eccl'ie ĩ hoc
mũdo peregrinãtes poſſumꝰ intelligere:
qui lucrũ terrenũ querẽtes: oues ſibi com
mendatas cõtra vaſtatores defendere nõ
Ioh. 10. b p̃ſumunt. vñ: Mercẽnarius aũt ⁊ q̃ nõ eſt
paſtor videt lupũ venientẽ: dimittit oues
⁊ fugit. d Vox eius quaſi ⁊c. Nõ ſolũ
hiſtoriali egypto iuſto dei iudicio vindic
ta ſupuenit: ſed ⁊ ſpũali in die iudicij ſup
uẽtura eſt quã nũc ſcriptura in toto orbe
clara futurã ꝓnũciat. vñ bene vox eiꝰ eri
ſonãti cõparat̃: qd' ceteris metallis ſono
rius tinniat: et dies iudicij cunctis retro
correptionibꝰ fortiꝰ ſonabit. Tũc enĩ deꝰ
Pſ. 49. manifeſte veniet ⁊ nõ ſilebit. Ignis in con
ſpectu eius exardeſcet: ⁊ in circũitu eiꝰ tẽ/
peſtas va. Tũc angeli ꝓperabũt vt colli
gant de regno eiꝰ oĩa ſcãdala ⁊ ligna ĩfru
ctuoſa ſecuribus validi examinis cedãt.
Mat. 3. c Tũc ſuccidet̃ ſaltus inutilis: q꞉ om̃e lig/
nũ nõ faciẽs fructũ bonũ excidet̃ ⁊ in ig/
nẽ mittet̃. Et m'titudo ꝑditoꝝ q̃ quaſi lo/
cuſte breui volatu ſe extollũt: in infernum
demergetur et tũc patebit confuſionũ om
niũ carnaliũ cognatio: q̃ voluptatibꝰ ſcl'i
innitit̃ cũ diabolo puniẽda tradet̃. vñ ſeq̃
tur: Cõfuſa ẽ filia egypti ⁊c. e Et poſt
G hec. licet videat̃ intimare regnũ egyptio/
rũ nõ irreparabiliter a nabuchodonoſor
eſſe deſtructũ cuʒ poſtea ibi fuerint reges
vſq; ad auguſtũ. altiori tñ ſẽſu xp̃iana de
ſignat tp̃a: qñ dei cultꝰ in egypto huiꝰ mũ
di reſtauratꝰ eſt. ad quẽ exercendũ hõ na/
Eſa. 19. d tus ẽ. de quo Eſaias: Percutiet dñs egy
ptũ plaga ⁊ ſana. eã ⁊c. f Et tu no. ti. ⁊c.
Hec ꝓmiſſio nõ bñ ↄuẽit iudeis q̃ toto or
be diſperſi ↄſumũt̃: nec regnũ hñt: nec ſa/
cerdotium. Conuenit auteʒ chriſtiane gẽ/
ti que colligitur de omnibus gentibus et
reuertitur de captiuitate erroris ad terrã
eccleſie vbi requieſcet in ſpe et proſperabi/
tur ſucceſſu virtutum: nec timebit aduer/
ſarium confidens in deo ſuo. Non conſu
metur quidẽ: ſed ſicut aurũ qd' per ignem
tranſit purgabitur atq; probabitur. Poſ
ſumus tamen dicere q generatio illa an/
tiqua ante diem iudicij penitus non con/
Ro. 11. c ſumet̃. Quia ex parte cecitas contigit in
iſrael: ⁊ cũ plenitudo gentiũ ſubĩtrauerit:
tunc omnis iſrael ſaluus fiet.
Qd' factum

pus. Viuo ego iquit rex: do
minus exercituũ nomen eiꝰ:
a qm̃ ſicut thabor in mõtibꝰ et a
ſicut carmelus in mari vẽiet.
a ſ ꝑpara ſarcinulas ad fugiendũ.
Vaſa trãſmigratiõis fac tibi b
habitatrix filia egypti: q꞉ mẽ
phis in ſolitudine erit: ⁊ deſe
b ret̃ ⁊ ihabitabil' erit. Vitula c
elegãs atq; formoſa egyptꝰ:
a ſ nabuchodonoſor qui eã in fugã a facie armorum vertat.
ſtimulator ab aquilone veni d
c et ei. Mercẽnarij q̃ʒ eiꝰ q̃ ver e
ſabantur in medio eius: qua f
ſ delitijs carnalibus dediti.
ſi vituli ſaginati verſi ſũt ⁊ fu g
gerunt ſimul: nec ſtare potue
runt: q꞉ dies interfectiõis eo h
rũ venit ſup eos: tp̃s viſita/
d tionis eorũ. Vox eius quaſi i k
eris ſonabit: qm̃ cũ exercitu
ꝓperabũt: et cũ ſecuribus ve l
niẽt ei. Quaſi ligna cedẽtes
ſucciderũt ſaltum eius ait do
minus: qui ſupputari nõ põt.
Multiplicati ſunt ſuper locu m
a ſ quia multiplicati ſunt ſuper numeꝝ.
ſtas: ⁊ non eſt in eis numerꝰ.
Confuſa eſt filia egypti: ⁊ tra
a ſ demonũ. ſ. b ſ nabuchodonoſor ⁊ chaldeoꝝ: hi enĩ diruperunt omnia et ſtatũ regni euerterunt.
dita in manus populi aquilo
nis dicit dñs exercituũ deus
iſrl'. Ecce ego viſitabo ſup tu/ n
multũ alexãdrie et ſup egyp/
tũ ⁊ ſup deos eius et ſup re/ o p
ges eius et ſup pharaoneʒ: ⁊ q
ſup oẽſ q̃ ↄfidũt in eo: ⁊ dabo
eos in manꝰ querentiũ aĩam
eorum: ⁊ in manus nabucho
donoſor regis babylonis: et
e in manus ſeruorum eius. Et r
poſt hec habitabit̃ ſicut die/
bus priſtinis ait dominꝰ † Et s
tu ne timeas ſue meꝰ iacob:
et ne paueas iſrael. Quia ec/ t
ce ego ſaluum te faciam de lõ
ginquo: ⁊ ſemen tuum de ter
ra captiuitatis tue. Et reuer/
tet̃ iacob et requieſcet ⁊ pro/
ſperabitur: ⁊ non erit qui ex/
f freat eũ. Et tu noli timere ſer
ue meus iacob ait dominus:
quia ego tecuʒ ſum quia ego
cõſumã cũctas gentes ad q̃s
eieci te. Te vero non conſu/ v

tempus a deo cõſtitutum adduxit mul
titudinem chaldeorum ad te deſtruen/
dum. In hebreo habet̃: Vocate ibi. ſ.
a ad bellũ pharao rex. ⁊ eſt vocatiui ca/
ſus. Tumultꝰ. ſ. belli trãſit tp̃s ſtatutũ.
Dic hic Ra. Sa. q die ſtatuta debebat
egredi rex egypti in campũ cõtra regeʒ
b babylõis ſʒ nõ fuit auſus exire: ⁊ ſic ad
deriſionẽ eiꝰ dr̃ hic q tp̃s ſtatutũ belli
trãſijt. a Sic thabor in mon. ⁊c. i. ſic
verũ eſt q thabor eſt ſitꝰ in mõte ⁊ car/
c melus ꝓpe mare: ſic veniet deſtructio
egypti. iõ ſubdit̃: b Vaſa trãſmigra
tionis ⁊c. i. ꝑpara te ad fugaʒ de terra.
Sciendũ aũt q ſcriptura nõ loquit̃ hic
de carmelo vbi mãſit nabal: q̃ ẽ ſatꝰ lõ/
d ge a mari: ſʒ de carmelo in quo fuit mã/
e ſio Helie q̃ eſt ꝓpinquꝰ mari mediterra
neo. c Vitula ele. ⁊c. h' dicit̃: q꞉ ppl's
f egypti erat petulãs et laſciuꝰ. d Sti
mulator ab aq̃lone veniet. i. nabucho/
g donoſor q̃ a p'te aq̃lõis itrauit egyptuʒ
⁊ gladio ſuo ſtimulauit eũ. e Mercẽ
narij q̃ʒ eiꝰ ⁊c. terra egypti eſt ſupra ma
h re mediterraneũ: ꝓpt' qd' mercatores de
extraneis regionibus veniẽtes ibi mo
i rabant̃ ad tp̃s. f Quaſi vituli ſa/
k ginati. i. diuitijs pleni: g Verſi ſunt
⁊c. ⁊ fugierũt vnuſquiſq; ad terrã ſuaʒ
l ꝓpter guerrã imminentẽ. iõ ſubdit̃:
h Quia dies iter. eo. ſ. q̃ſtũ ad rema/
nẽtes in egypto. i Vox eiꝰ. Hic ↄ̃ñr
ponit̃ babylonioꝝ potẽtia. cũ dr̃: Vox
eiꝰ. i. fragor ⁊ ſtrepitꝰ exercitꝰ.
k Quaſi eris ſonabit. i. ſic̃ tuba eris.
m l Et cũ ſecuribꝰ veniẽt ei ⁊c. quaſi di/
cat: ſicut ligna nõ pñt reſiſtere ſecuribꝰ
ſe cedentiũ: ſic nec egyptus poterit reſi
ſtere exercitui babylonioꝝ. m Mul
tiplicati ſũt ⁊c. i. h' deſignat̃ magna m'
titudo exercitꝰ babylõis. n Viſita/
bo ſup tumultũ alex. nomẽ ẽ ciuitatis
egypti famoſe ĩ q̃ erat ppl's multꝰ. iõ ſi/
gnat̃ h' p tumultuʒ. In hebreo tñ hr̃ h'
Sup tumultũ mino. ſic eĩ vocabat̃ illa
ciuitas tp'e Hieremie: ſʒ poſtea p magnũ
n tp̃s Alexãder magnꝰ egyptũ ſibi ſubie
cit: ⁊ illã ciuitatẽ in p'te deſtructã reedi
ficauit ⁊ ampliauit ⁊ ſuo noĩe denomia
o p uit: ꝓpt' qd' trãſlator q̃ fuit poſt tp̃s ale
xandri trãſtulit nomẽ vltimũ qd' erat ⁊
q eſt famoſũ. o Et ſup deos eiꝰ. i. ſuper
idola argẽtea et aurea q̃ rapuerũt chal
dei. p Et ſup reges eiꝰ. q꞉ p'les regu
li erãt ſub rege egypti. q Et ſup om
nes q̃ cõ. ĩ eo. q̃ venerãt ad eiꝰ auxiliũ
ſperãtes ab eo auxiliari ĩ caſu cõſimili.
r r Et poſt h' ha. Hic ↄ̃ñr põit̃ regni e/
gypti reparatio. q꞉ licʒ tũc nabuchodo
noſor egyptũ vaſtauerit ⁊ nomẽ regni
s ſude abſtulerit: tñ poſtea fuit ab egyp/
tijs habitata. ſ. pꝰ finẽ q̃dragita ãnoꝝ:
ſm qd' hr̃ Ezechiel. xxix. fuerũt etiã ibi
t poſtea reges magni ⁊ potẽtes: vt pʒ in
libris Dañ. ⁊ Machab. ⁊ hoc ẽ qd' dr̃:
Et poſt hec habitabitur ſicut in diebꝰ
pri. ⁊c. et patet littera. s Et tu ne ti
meas ſerue meus iacob. Hic conſequen
ter deſcribitur conſolatio iudeorum q̃/
bus promittitur reuerſio a captiuitate
babylonica. cum dicitur: Et tu ne time
as ſerue meus iacob. cuius cauſa ſub/
ditur: t Quia ecce ego ſaluum te
faciam de longinquo ⁊c. et dicitur hoc
de iuſtis illius populi: quia impij fue/
runt deleti. cetera patent vſq; ibi:
v Te vero non conſumam. totaliter
v delendo.
Sed caſti

Q[uod] factū ē ver Ca. XLVII bū ⁊c̃. Hieremias ſic̃ Eſaias ⁊ Ezechiel vicinis nationib⁹ pla/gas vēturas p̄dicit:q2 pplm̄ dei infeſta bāt:⁊ illi⁹ aduerſitate gaudebāt. Pa leſtinis ergo ſic̄ ante egyptijs p̄ nunciat captiui tatē vēturā.
b Et diſſi. ty. Oſtēdit tyꝝ ⁊ ſi donē ad paleſti nos attinere:li/cet tyr⁹ in ſortez neptalim cecide rit:⁊ ſidō termi/nus chananeo/rū in ſortē aſer: ſ3 nō eā poſſedit q2 hoſtes expel/lere nō valuit.
c Reliq̄as iſu. In qua habita/bāt capadoces priſtinis cultori b⁹ iterfect:̄ ꝧ eſt ẽmin⁹ chanane orū iux̄ egyptū: ceciditq3 ĩ ſortē iude:ꝧ eā nō ob tinuit:q2 enachi̅ .i.gigātes allo/philoꝝ fortiſſi/me reſtiterūt: et eſt vſq3 hodie ĩ/ſigniſ ciuitaſ pa leſtine:Cuis de ea pphetatū ſit Gaça futura ẽ ĩ tumulū ſēpiter/nū:ꝧ vbi pri⁹ fu it vix vlla rema/nēt veſtigia. In alio ei loco edi/ficata ē. d Ue nit calui.⁊c̃.He retic̄ ⁊ ſciſmati/cis ⁊ oib⁹ ecclie hoſtib⁹ plagam vēturaȝ ſignifi/cat:q2 x̄pi ꝯfeſ/ſorib⁹ p̄paraue/rūt inſidias:in/tulerūt bella ⁊ ĩ cenſore diabolo multa pſecutio/nū genera. Ad extremū ꝟo ipi tradūẗ hoſtib⁹ ſeuiſſimis ⁊ pe/nis ꝑpetuiſ. In terp̄tanẗ ei phi/liſtei potione ca dētes :tyr⁹ āgu ſtia :ſidon vena tio:aſcalō ignis ĩfamis. Gaça fortitu/do ei⁹:q̄ oīa bñ coueniūt antix̄po ⁊ mē/bris ei⁹:q̄ ꝑ ſupbiā in apoſtaſiā cadēs āguſtia mēt̄ eſtuādo vēationē exercet ĩ mūdo:q̄s p̄t ꝺ ecclia rapiēdo ⁊ inẗficiē do cui⁹ fortitudo igniſ ē ĩfamiſ.i.ꝯcupi a.b ſcētia carnis.vñ:Uirt⁹ ei⁹ ĩ lūbiſ ei⁹ ⁊c̃. Per libidinē ē carnaliū mētes exurit: ꝧ ĩ nouiſſimo p̄cipitabiẗ. e Quō q̄e. Quaſi ſi p̄t gladi⁹ q̄ſcē niſi dño iubē/te cui vīdictā exercet. Ul̄ q̄ſi ex pſona afflictoꝝ ad gladiū dñi locut⁹ erat: ꝧ ꝧ rñdet in perſona ſua.

Ad moab

a Sed caſtigabo te in iudicio: nec b quaſi innocēti parcā tibi.

a Q[uod] fac/ Ca. XLVII c† tū eſt verbū dñi ad Hie remiā pphetā ꝯtra pa/leſtinos añq3 ꝑcuteret pharao ſ populi aſſyriorum. gaçā. Hec dicit dñs: Ecce aque d† a ſ vt multitudine et violentia cūcta opprimar. aſcēdēt ab aq̄lōe:⁊ erūt q̄ſi torrēs † iundās:et opiēt terrā ⁊ plenitu/nē ei⁹:vrbem et habitatorē ei⁹. ſ vnicuiq3 imminente morte. Clamabunt omnes ⁊ vlulabūt e a ſ q2 vocē plorantiū ſtrepitus oſtiū ſuperabit. oēs habitatores terrę a ſtrēpitu pōpę armoruȝ ⁊ bellatorū eius: a cōmotiōe quadrigarū eius et a ſ nulli licuit.ſ.alterius curā gerere cū hoſtis in ſingulos graſſaretur. multitudie rotarū illi⁹. Non rē/ f ſpexerūt pr̄es filios manib⁹ diſ/ſolutis:pro aduentu diei in quo b vaſtabunẗ oēs philiſtijm:et diſ/ g ſipabitur tyrus ⁊ ſidon cū omni bus reliq̄s auxilijs ſuis. Depo/ a ſ q2 paleſtini de capadocia venerunt. c pulat⁹ eſt eni dñs paleſtinos:re/ h a ſ ablatis opibus et robore virili. d liquias inſulę capadocię. Uenit i a ſ fortitudinē ei⁹. b ſ a voce gaudij et leticie. c ſ vrbs paleſtie in ſorte iude ſed nō eā habuit: quia habitatores eius ſuperare non potuit. caluiciū ſuꝑ gaçam:cōticuit aſcā k lō et reliq̄e vallis eaꝝ. Uſq3 quo l a ſ diabolū ſignificat cui tradunẗ peccatores in interitū carnis vt ſpūs ſaluus fiat. ꝯcideris? O mūcro dñi:vſq3 quo m n a ſ nabuchodonoſor qui in diuerſis gentib⁹ vin dictā dñi exercuit. b ſ babylonem. nō q̄uieſces? Ingredere in vāgi a ſ ab ardore occidendi. b ſ quieſce. e naȝ tuā:refrigērare et ſilē. Quo o modo quieſcet cū dominus pre/ceperit ei aduerſus aſcalonez ⁊ aduerſum maritimas eius regi/ones:ibiq3 condixerit illi.

a Sed caſtigabo te in iudicio.penis tꝑalibus ꝧm ordinē iuſticie mee te affligēdo. b Nec quaſi innocēti parcā tibi.q.d.q2 nō es innocēs ꝧm veritatē: Uel ſic: Ne in/dices te innocentē ſi tibi ꝑcerē.

Moraliter. Ca. XLVI

d† Uerbū quod factū eſt ad Hieremiā ⁊c̃. Sequiẗ: Pre paratc ſcutū ⁊c̃. Per hāc p̄parationē ad pugnādū cōtra regē babylonis ſignaẗ pre paratio hominis ad pugnandū ꝯtra diabolū q̄ d2 rex ſuper oēs filios ſupbie: Job. xlj. contra quē accipiendū ē ſcutū pa tientie qꝺ ad modū ſcuti militaris debet eſſe triangulū.ſ.ad portandū patiēter cōtumelias verboꝝ et moleſtias verberū et damna tꝑaliū rerū:⁊ clypeū qꝺ ꝓprie loquēdo eſt rotun A dū: ꝓpter quod ſignat munitionē ſacre ſcripture ꝯtinētē ꝑfe ctionē vite q̄ ſignaẗ ꝑ clypeū circulariſ figure: Prouer. xxx. Omnis ſermo dei ignitus:clype⁹ eſt ſperantib⁹ in ſe. b† Et ꝓcedite ad bellū.ꝯſtanter et ītrepide.nā tales timet diabol⁹ et refugit: Jaco. iiij. Reſiſtite diabolo et fugiet a vo bis. c† Jungite equos. In hebreo habeẗ: Cingulate e/quos.nā in bello cōtra diabolū corpa que ſūt equi animaꝝ. B cingulanda ſūt cingulo caſtitatis et mūdicie. † Et aſcē/dite equites.ꝑ dominiū anime ſupra corpus ꝓpriū. † State in galeis.per rectitudinē intētiōis:q2 ſicut galea ē in capite:ſic intētio recta eſſe debet in volūtate q̄ caput ē in viribus anime. d† Polite lanceas.i.forbite ferra lācea rū amouēdo inde rubiginē:qꝺ fit moralit̄ ꝑ verā ⁊ ꝑfectam penitentiā de peccatis. † Et induite vos loricis. Per cu ſtodiā iuſticie et equitatis: Epheſ. vj. Induti lorica iuſticie ⁊c̃. Et qm̄ in hoc cōgreſſu multi ſunt puſillanimes ex huma/na fragilitate.ſequiẗ: † Quid igiẗ. vidi ip̄os pauidos ⁊ terga vertētes et fortes eoꝝ ceſos. ⁊ quoniā aliq̄ ſic letaliter vulneranẗ q̄ de cetero nō curanẗ.ideo ſequiẗ poſtea: C † Fruſtra multiplicaſti medicamina.

In ca. xlvj. vbi dicitur in poſtil. ⁊ ammon et moabite.

Additio. j. De iſtis cōſanguinitatibus tā antiq̄s ſeu beneficijs tā lōgo tꝑe añ recept̄ q̄ poſtillator allegat nō fit mētio in hoc loco nec in alijs ſimili/b⁹:q2 talia nō cōſueuerūt in memoriā reduci niſi apud eos q̄ ſcripturā ſacrā recipiūt:vnde nationes hic expreſſe repꝛhen/dunẗ ꝓpter vicinitatē vel ſaltē humanitatē:q2 ꝧm legē na/ture hō nō debet alterū ledere ⁊c̃.

In eodē ca. vbi d2 in poſtilla: Et tolle reſinam.

Additio. ij. Ubi nos habem⁹ reſinam.in hebreo habetur tori.qꝺ ſignat tiriacā ꝓut di ctū fuit ſupra in additiōe ſuꝑ capitulum viij.

In eodē ca. vbi d2 in poſtil. A facie gladij colūbe.

Additio. iij. In hebreo in hoc loco ꝓprie diciẗ: A facie gladij colūbe ⁊c̃. nō aūt A facie gladij vinoſi:q̄liter aūt intelligaẗ gladi⁹ colūbe. vide ſupra ca. xxv. in additione vltima.

Ca XLVII D

Q[uod] factū eſt ⁊c̃. Hic ꝯñr Hieremias ꝓpheti̇çat cō/tra paleſtinos. ⁊ p̄mo pōiẗ hui⁹ reuelatiōis tp̄s.cuȝ d2: Qꝺ factū ē ꝟbū d. ad Hie. p. ⁊c̃. ⁊ vt diẗ Ra. Sa lo. hoc fuit tp̄s quo nabuchodonoſor obſidebat hierl̄m: vt dictū eſt. ſ. xxxix. ⁊ ab illa obſidiōe diſceſſerūt chaldei vt ob uiarent egyptijs veniētib⁹ in auxiliū iudeoꝝ:quoꝝ occurſū timēs rex egypti ſpoliauit gaçam q̄ eſt ciuitas in extremita/te terre philiſtinoꝝ ꝟſus egyptū: vt patet in deſcriptiōe illi⁹ terre:et reuerſus eſt in terrā ſuā. Cōſeq̄nẗ pōiẗ vaſtatio phi/liſtinoꝝ ꝑ regē babylonis.cū d2: d Ecce aque da. ⁊c̃. q2 a ꝑte aq̄lōis intrauit exercit⁹ babylōis terrā philiſtinoꝝ q̄ no minaẗ nomīe aquaꝝ īundantiū:ad deſignandū fortitudīeȝ exercit⁹ ⁊ ei⁹ īpetū. ſic̃ Eſa. viij. d2: Adducet dñs ſuꝑ eos a/quas fluminis fortes ⁊ mltas: regē aſſyrioꝝ ⁊c̃. e Clama/būt ho. ⁊c̃. ē eni vlulat⁹ ſon⁹ ꝯfuſus ꝓcedēs ex magno timo re ⁊ anxietate. f Nō reſpexe. ⁊c̃. ad adiuuādū eos ex īpo/tentia. g Et diſſipabiẗ tyr⁹ ⁊ ſidō. iſte ciuitates erāt cōfe/derate philiſteis. ⁊ iō diſſipate fuerūt cū eis. h Reliquias inſu. capa. capadoces et philiſtei exierūt de eadē gēte: ꝧ3 qꝺ d2 Geñ. x. de quib⁹ egreſ ſi ſūt philiſtijm ⁊ capturi.i.cappadoces. vñ ꝧ hr̄ in hebreo: Inſule caphtur. ⁊ ꝓpẗ ꝓ pinq̄tatē dictā in auxiliū philiſtioꝝ venerẗ ⁊ cū eis pierẗ. i Uēit cal. ⁊c̃. licȝ ei fuiſ ſet p̄mo ſpoliata ꝑ regē egypti: vt dictū ē:tñ poſtea fuit ampli⁹ deſtructa ꝑ regem ba bylōis. k Cōticuit aſca.i.ppl̄s aſcalōis nō potēs reſiſtere. l Uſq3 quo cō. hic eſt finis ꝟſus et referẗ ad terrā philiſtinoꝝ. ⁊ qꝺ ſequiẗ: m O mucro do. dirigiẗ ad gladiū regis babylōis: q̄ d2 mucro dñi: eo q̄ erat executor diuine iuſticie: vt frequē/ter dictū ē. ſ. n Uſq3 q̄ nō q̄. Ingredē ĩ v. ⁊c̃. ⁊ ſic dicebāt philiſtei ⁊ regiōeſ ille gla dio babylōis afflicte: ⁊ rñdet ꝓpha. o Quō q̄eſcet ⁊c̃. q. d. tales occiſiōes ⁊ victo rias nō facit virtute ꝓpria ſed diuīa. ⁊ ſilr̄ ceſſabit ab occiſiōib⁹ ⁊ victorijs qñ ꝧ3 or/

Moraliter. c† Qꝺ factū (dinē diuīe iuſticie pūiẗ ⁊ īpe. Ca. XLVII ē ver. do. ⁊c̃. q̄ iterp̄taẗ ore ꝯtūdētes ⁊ ore ꝯtuſi: lō ꝑ ip̄os ſi gnāẗ d̄tractores q̄ ore ſuo maledicto ꝯtūdūt famā bonoꝝ. ⁊ ꝑ ꝧ ipi ſẗ ore ꝯtuſi. nā ꝑ

os ſuum

☞ a H*Ꝯ moab. Sic ē circūciſio carnal' ⁊ ſpūal': Ca. XLVIII ſic moab carnal' ⁊ ſpūal'. Moab īterp̄taꝛ de p̄re vl' aqua paterna tā ꝙ̄ de inceſtu ⁊ ebrietate cōcept⁹ quaſi abſente ⁊ neſciēte patre. Rex moabitaꝝ balaā: ariolū ad maledicenduȝ

Nu.24.c inuitauit: qui cōtra moab hec intra cetera ꝓphetauit: Orietur ſtella ex iacob et exurget homo ex iſrael et percutiet principes moab. Signifi-

A cat autē moab ſapientiā ſecularē. de q̄

1.Cor.1.c dicit: Perdam ſapientiā ſapiētū que auctorē ſui ſenſū habet: qui ex dei cognitione generatur. videt quidē de patre naſci: ſed qꝛ adulter eſt et aduerſarius ppl'o dei de inceſtu ⁊ ſpelūca ⁊ nocte generatur: vnde in nocte perijt ſm̄ Eſaiam in errore. ſ. ſempiterno: ſicut egyptij a vigilia matutina. i. nocte fluctib⁹

Gen.19.a obruti ſūt. Et Loth de ſodomis nocte peuntib⁹ venit in segor: et ort⁹ ē ei ſol.

Eſa.15.a Hic Eſaias. Quia nocte vaſtata eſt ar. cōticuit moab. Notandū aūt ꝙ nabo interp̄taꝛ ſeſſio vel ꝓphetia. cariathiarim ciuitas vel villa ſiluaꝝ: eſebon cogitationes: luith gene: oronaim foramē meroris. Quia ergo omne dogma ꝯ̄rium veritati abſꝙ inſpiratiōe dei: de humano ſenſu in erroris tenebris naſciꝛ: nocte vaſtaꝛ: et argumēta eius. i. muri eccleſiaſtico ſermone deſtruūꝛ: vt eterno ſilētio cōticeſcāt: et factio eoꝝ ad penitentiā et lachrymas v̄taꝛ ſup nabo. i. ꝓphetiā vel ſeſſionē: magiſtros. ſ. eorū ⁊ ſup cariathiarim vbi non ſūt arbores fructuoſe: ſed ſaltus infertilis erit: vlulat⁹ et planct⁹ ⁊ oīa eloquētie ornamenta tollenꝛ: vt nudi remaneant ⁊ deformes. Et ſi quid virilitatis habere videbanꝛ: in barba raſa a viro eccleſiaſtico effeminatū et debile cōprobeꝛ. Accīgunꝛ ſacco penitētie: et ſup tecta et dogmata in quib⁹ ſe ſublimes credebāt: ⁊ in plateis ſpacioſe vie q̄ ducit ad mortē erit vlulat⁹: nec aſcēdēt ꝑ ſupbiaȝ ſȝ

B deſcendent in fletū. Tūc intelligēt omnes cogitatiōes ſuas vanas qꝺ interp̄taꝛ eſebon: ⁊ caſū et aſcenſuȝ ſupbie vt vox eoꝝ audiaꝛ vſꝙ ad opa mala q̄ fecerūt: et mādatū qꝺ putabāt dei ꝓpria ſe cōfeſſione dānātes. Cūꝙ egerit penitentiā: ꝙ ꝑ luith. i. genarū lachrymas ad altare concedāt: ⁊ q̄ſi meroris foramine in introitu clamorē cōtritiōis le-

Pſ.50. uēt ad dn̄m dicētes. Sacri. d. ſ. cō. ⁊c.

b Ue ſup na. Predicit vaſtationē babylonioꝝ ſup nabo venturaȝ et ſup ei⁹ vrbes inclytaſ: vt qui hoſtes fuerūt populi dei et deriſerūt eū: vertenꝛ in deriſum ceteris nationib⁹. vnde in ſequentib⁹: Fuit enī tibi in deriſū iſrael quaſi inter fures repeiſſes eū. Hinc Eſaias.

Eſa.15.a Onus moab ⁊c. Eſt āt moab ꝓuincia arabū: nabo ciuitas nobil' ī q̄ erat chamos idolū qꝺ et beelphegor.

c Saluate aīas ve. Qui volūt ſaluare aīaȝ ſuā fugiāt verſutā doctrinā philoſophoꝝ et hereticoꝝ: vbi cert⁹ eſt interit⁹: ⁊ ꝑ humilitatē cōfeſſiōis agāt penitētiā erroris in deſerto diſtricte abſtinētie: maneātꝙ in ſimplicitate ⁊ veritate catholice doctrine. d Date flo. ⁊c. q̄ inuētiōe hūana ⁊ in ſcl'ari ſciā florere videbaꝛ: in deſertū ⁊ in ſolitudinē redigetur: qꝛ vere diſplicet deo oīſ hypocriſis vt ſequēs ſnīa oñdit: Maledict⁹ q̄ facit o. d. f. Neceſſe eſt enī vt nō ſolū intueamur qꝺ agim⁹: ſed etiā qua diſcretiōe agim⁹.

e Maledict⁹ q̄ fa. ⁊c. Deſidia ꝑ torporē naſciꝛ: fraus ꝑ priuatā dilectionē: illā minor amor dei exagerat: hāc ꝓpri⁹ amor ſui excitat. Fraudem quippe in dei opere ꝑpetrat: qui ſe inordinate diligēs: ꝑ h̄ qꝺ recte agit ad remūeratiōis trāſitorie bōa feſtinat. Trib⁹

Ꝓ aduerſum moab.

a H*Ꝯ moab Ca. XLVIII a† hec dicit dn̄s exercituū

Ꝓ ſeſſio vel ꝓphetia.

b de⁹ iſrl'. Ue ſup nabo: b† qm̄ vaſtata ē ⁊ cōfuſa. Capta eſt †

a Ꝓ ciuitas vel villa ſiluarū.

cariāthiarim: cōfuſa ē fortl ⁊ tre c

a Ꝓ ex patre vel aqua paterna.

muit. Nō ē vltra exultatio ī mōab: †

a Ꝓ ciuitas ſeon regl ammoreoꝝ. vn̄: Egreſſus eſt ignis de eſebon et flamma de medio ſeon.

ab: cōtra eſebōn cogitauerūt ma- d† lum. Uenite et diſꝑdam⁹ eā de †

Ꝓ cogitationes.

gēte. Ergo ſilēs ꝯticeſces: ſeque e† turꝙ te gladi⁹. Uox clamorl de f

Ꝓ foramen meroris.

oronaim: vaſtitas ⁊ cōtritio ma

Ꝓ ꝓuincia arabū.

gna. Cōtrita ē moab: annūciate clamorē paruuliſ ei⁹. Per aſcēſū g

Ꝓ gene interp̄tatur.

eniȝ luith plorās aſcēdet ī fletu:

Ꝓ diui. ſ. [illegible] itineris qꝺ ducit ad aſſyrios.

qm̄ in deſcenſu oronaim hoſtes h vlulatū cōtritiōis audierūt. Fu

Ꝓ pereūte moab.

c gite: ſaluate animas veſtras † et i

Ꝓ myrica arbor eſt humilis.

eritis q̄ſi myrice ī deſerto. Pro k

a Ꝓ dialecticis diſputationib⁹

eo ei ꝙ habuiſti fiduciā in munitionibus tuis et in theſaurl tu- l

a Ꝓ ſapientie ſecularis vel memorie.

a Ꝓ ab eccleſiaſticis qui muniuntur ſcutu fidei ⁊ ſcuto pugnant veritatis. b Ꝓ figmenta hereticoruȝ vel philoſophorum que colūt quaſi idola.

is: tu quoꝙ capieris: ⁊ ibit chamos in trāſmigrationē: ſacerdo- m n o

Ꝓ cultores.

Ꝓ miniſtri.

tes ei⁹ et principes ei⁹ ſimul. Et p

a Ꝓ eccleſiaſticus. b Ꝓ ſecularis ſcientie munitionem.

veniet predō ad oēm vrbēm: et

a Ꝓ quia oīs prau⁹ itellectus captiuabitur.

urbs nulla ſaluabiꝛ. Et peribūt q

Ꝓ falſe humiliationes. Ꝓ ficte virtutes.

valles et diſſipabunꝛ cāpeſtria:

Ꝓ quaſi vſꝙ adhuc floruit.

d qm̄ dixit dn̄s. Date florē moab r† quia florēs egredietur: ⁊ ciuitates eius deſerte erūt ⁊ inhabita-

e biles. Maledictus qui facit op⁹ s†

oſ ſuū maledictū tradūꝛ demonū ptāti. ⁊ de ipſis ſubdiꝛ:

d† Ecce aque deſcē. ab aq̄. i. turbatiōes iſtoꝝ a demonū poteſtate. ſȝ qꝺ dicit ſupra. j. ca. Ab aquilone pādeꝛ omne malū. ꝓ aūt ꝑ aquas ſignificetur turbatio: patet Eſa. viij. adducet dominus aquas fluminis fortes regem aſſyrioruȝ ⁊c. detractores enī per demōes acriter turbabuntur in penis inferni. ideo ſubditur: † Et erunt quaſi torrens inundans ⁊c. de quo dicit Eſa. xxx. Preparata eſt ab heri tophet. a rege preparata ꝓfūda et dilatata nutrimenta eius ignis et ligna multa: flatus domini ſicut torrens ſulphuris incendens eam. Ca. XLVIII

a H*Ꝯ moab. Hic ī tertio loco ꝓphetiçat contra moabitas. et diuiditur in duas partes: qꝛ primo poniꝛ afflictio moabitaꝝ ab aſſyrijs. ſecūdo a chaldeis. ibi: Hec dicit dn̄s. ⁊ h̄ mō ꝓcedit Eſaias ꝓphā ꝯtra eos ꝓpheticando. xv. ca. ⁊ xvj. ca. ⁊ in plurib⁹ vtiꝛ ibi v̄bis h̄ poſit' ex q̄ magis apparet Eſaiā ⁊ Hieremiam eodē ſpū ꝓphetaſſe. Pria diuiditur in tres. qꝛ p̄mo poniꝛ moabitarū vaſtatio. ſcd̄o vaſtatiōis rō. ibi: Pro eo ei. tertio ꝓphete cōpaſſio. ibi: Jō ſup moab. Circa primū nominanꝛ plures ciuitates terre moab: ꝑ quas intelligiꝛ ppl's ibi habitās: eo mō loquendi q̄ diciꝛ ciuitas affligi vel vaſtari qn̄ pplus ciuitatis affligiꝛ v̄l vaſtaꝛ. Dicit igiꝛ: b Ue ſup nabo. nomen eſt ciuitatis notabilis ī terra moab. c Cōfuſa eſt for. i. cariathiarim q̄ erat valde fortis ciuitas īter alias. d Cōtra eſe. co. malū. ſ. chaldei dicētes ad inuicē: Uenite diſꝑdamus eā ⁊c. e Sequeꝛꝙ te gla. q̄ſtū ad fugiētes ex te. f Uox clamo. Jſa.17.a de oronaim. i. de tali loco egrediens a morientib⁹ et fugientib⁹. g Per aſcen. enī luith ⁊c. nomē eſt montiſ in moab ad quē multi flētes refugerūt. h Hoſtes vlu. cō. audierūt. ſ. chaldei lōge ꝑceperūt clamorē fugientiū. i Et e. q̄ſi my. in d. i. ſteriles ab omī bono. In hebreo ſic h̄r: Erit quaſi vaſtitas in deſerto. k Pro eo enim. Hic ꝯ̄ñr poniꝛ dicte vaſtatiōis rō q̄ ē duplex. vna ex eius vaſtu. alia ex dei cōtēptu. ſcd̄a ibi: Abſciſū ē. Pria adhuc duplex. Pria qꝛ nimis ꝯfidebāt in fortalicijs ſuis et abūdabāt diuitijs. Scd̄a qꝛ habebāt pl'es viros bellatores natiuos de terra moab: ꝓpꝛ qꝺ nimis ſupbierāt et iuſtum erat ꝙ punirenꝛ. Igiꝛ primo poniꝛ primuȝ. ſecūdo ſecūdū. ibi: Quō dicit'. Circa primū diciꝛ: Pro eo ⁊c. reputādo eas inexpugnabiles. l Et in the. tu. eſtimādo ꝙ inde poſſeꝛ bellatores ꝯducere ad reſiſtendū omni homini. m Tu q̄ȝ capie. qꝛ nulla ptās hūana valet ꝯtra iudiciū dei. n Et ibit chamos. idolū erat moabitaꝝ. o In trāſmigrationē. qꝛ chaldei portauerūt ipm ad terrā ſuā ꝓpꝛ materie p̄cioſitatē. p Et veniet p̄. i. exercit⁹ chaldeoꝝ. q Et ꝑibūt val. ⁊c. id ē habitantes in vallib⁹ ⁊ cāpeſtrib⁹. r Date flo. moab ⁊c. i. dicite eū ſimilē flori cui⁹ pulchritudo marceſcit et d̄ficit ſubito. trāſlatio chaldaica habet ſic: Date coronā moab. qꝛ egrediēs egredietur. ⁊ eſt h̄ moab genitiui caſus. ⁊ eſt ſenſus: Regnū moab dabiꝛ alteri. ⁊ ſic egredieꝛ a dignitate regia. s Maledictus ⁊c. op⁹ dei d̄r deſtructio moab eo ꝙ ꝓcedebat ſm̄ ordinē diuine iuſticie: cui⁹ executor erat exercit⁹ chaldeoꝝ. iō ſubdiꝛ: Male.

☞ nat. Trib⁹

nat. Trib⁹ aũt modis fraus iſta cõmitti tur: qꝛ aut tacita cordis hũani grã: aut fauoris aura: aut res qlibet exterior deſi
1.33.c deraſ. Cõtra qd̃ ꝑ pphetã dr̃: Beat⁹ qui excutit man⁹ ſuas ab oĩ munere: qꝛ enĩ nõ ſolũ fraus in exceptiõe pecunie ẽ: nec munus vnũ eſt. Tres vero ſunt accepti ones munerũ: ad quas ex fraude feſtina tur. Munus eſt enĩ a corde: captata gra tia a cogitatiõe. Mun⁹ ab ore. glĩa ꝑ fa uorem. Mun⁹ ex manu: premiũ ꝑ datio nẽ. Juſt⁹ vero ab oĩ munere man⁹ excu tit: qꝛ in eo ꝙ recte agit: nec ab humano corde inanẽ glĩam: nec ab ore laudẽ: nec a manu q̃rit recipe dationẽ. Solus ĩ dei opere fraudẽ nõ facit: q̃ cũ in ſtudio bo ne actionis vigilat: nec ad corporalis rei premia: nec ad laudis verba: nec ad hũa nã gratiam anhelat. Ipã igiẽ bona nr̃a: qꝛ inſidiantis culpe gladiũ euadere neq̃ unt: niſi ſollicito timore quotidie muni
9.d anẽ. recte ꝑ Job dr̃: Verebar opa mea: quaſi que apte egerim in deo: ſed quid ĩ his latenter ꝑtulerim ignoro. Sepe enĩ bona nr̃a latrocinãte fraude pereunt: qꝛ rect̃ actiõib⁹ cõcupiſcẽtie terrene ſe inge rũt. ſepe deſidia interueniẽte deficiũt: et frigeſcente amore tabeſiũt. a Et ma ledict⁹ q̃ pro. ꝛc̃. Poteſt hec maledictio oĩbus cõuenire q̃ luxũ ſeculi loquunẽ: et corpa ſua caſtigare ꝛ ſeruituti ſubijcere negligunt. ſm illud: Qui aũt ſunt chri
al.5.d ſti carnẽ ſuã crucifixerunt ꝛc̃. Quia ſine ſanguinis effuſione nõ fit remiſſio pecca
15.f torũ. Caro enĩ ꝛ ſanguis regnum dei nõ poſſidebũt. Maledictus ergo q̃ ꝓhibet gladiũ. i. verbũ dei a ſanguĩe: quo. ſ. ani maẽ materia peccatorũ. fundendum eſt q̃cq̃d in mẽbris nr̃is carnale ꝛ terrenum inoleuit: ꝛ reſecandũ gladio verbi dei.

Grego. Gladiũ a ſanguine ꝓhibere ẽ predicatiõis verbũ a carnalis vite inter
ſa.1.c fectione retinere. de quo dr̃: Gladi⁹ me⁹
1.20.f deuorabit carnes. Hic Paulus ait: Cõ teſtor hodie qꝛ mũdus ſum a ſanguĩe om niũ. Nõ enĩ ſubterfugi quo min⁹ annun ciarẽ oĩe ꝯſiliũ dei vobis. b Fertiẽ fuit. Oſtendiẽ moab ex abundãtia ĩ oci um ꝛ eleuationẽ veniſſe: ꝛ ppſm dei affli ctum deſpexiſſe: qꝛ nihil afflictionis vel captiuitatis patiebatur. c Mittaȝ ei
ſtice. ꝛc̃. Myſtice. Quicunq̃ in hũana philo ſophia ꝯfidũt: deſpiciẽtes eccl̃ie fidem et doctrinã ſimplicẽ: veniẽt illis ordinato res ꝛ ſtratores dogmatuȝ ſuoꝝ: ꝛ diripi entes theſauros falſe ſcientie q̃s ĩ libris q̃ſi in vaſis habuere maligni. ſ. ſpirit⁹: ꝛ tunc ꝯfundenẽ in exitu vite: ꝓbãtes ni hil ſibi ꝓfuiſſe ſtudiũ ſuũ: ꝛ falſoꝝ ſuorũ
1.95. deorũ culturã. Quia dij gentiũ demõia:
25.d tunc ibũt cum diabolo et angelis eius in ignẽ eternũ. Juſti aũt in vitam eternã.

d Conſolamini enĩ oẽs ꝛc̃. Jronice vl̃ ad pniam ꝓuocat: vt ꝑ ſatiſfactionẽ con
ice. gruã euadant miſeriã. Myſtice. Sapi entes hui⁹ mũdi ꝛ heretici quos moab ſignificat: ſi ſtulticiã ñ correxerĩt ad fidẽ catholicã cõuerſi: veniet illis ruina ꝛ va ſtatio oĩb⁹ vrbib⁹ eoꝝ. i. diuerſis ſectis. Que enĩ lõge vel ꝓpe a veritate diſtãt: lucente euãgelio ſubuertenẽ. e Abſci ſum eſt c. m. ꝛc̃. Sicut ꝯtra babyloneȝ et philiſtijm vaticinat⁹ ẽ: qꝛ oppreſſere po pulũ iudeoꝝ: ita ꝑdiciẽ vaſtitas moabi taꝝ. i. arabie ab aſſyrijs ꝛ babyloniĩſ: ab vtriſq̃ enim vaſtati ſũt: qñ ſennacher ca ptiuauit iſrl̃: ꝛ nabuchodonoſor ſubuer tit hierl̃m. Cornu moab. quicq̃d. ſ. in
hoc

a ſ vel deſidioſe. ſ vel ꝑ corporalis rei premio: vel ꝑ laudis verbo: vel humani iudicij gratia.
a dñi fraudulenẽ: ꝛ maledict⁹ q̃ ꝓhi
a ſ verbum dei. b ſ interfectiõe carnalis vite.
b bet gladiũ ſuũ a ſanguĩe. Fertilis
fuit moab ab adoleſcẽtia ſua: ꝛ re
q̃euit in fecib⁹ ſuis. Nec trãffuſus
ſ captiuitatis.
eſt de vaſe ĩ vas: et ĩ trãſmigratio
a ſ antiqua felicitas.
nẽ nõ abijt. Jdcirco ꝑmãſit guſtuſ
a ſ fama.
eius in eo: ꝛ odor ei⁹ nõ eſt ĩmuta
tus. Propterea ecce dies veniunt
a ſ. i. hoſtibus tradam diripiendam qui ſcruten tur omnem ſuppellectilem eius.
c dicit dñs: ꝛ mittãȝ ei ordiatores ꝛ
ſtratores lagũculaꝝ ꝛ ſternẽt eũ: ꝛ
vaſa ei⁹ exhauriẽt: et lagunculas
eoꝝ collidẽt. Et cõfundeẽ moab a
a ſ qui non poterit auxiliari.
chamos: ſicut ꝯfuſa eſt dom⁹ iſrael
a ſ vbi colebat vitulos aureos. b ſ liberationis.
a bethel in q̃ hẽbat fiduciaȝ. Quõ
dicitis fortes ſum⁹ et viri robuſti
a ſ ſub noĩe moab ſtulticia ſecalis ſupbia cõfutaẽ.
ad ꝑliandũ? Vaſtata ẽ moab ꝛ
ſ hoſtes.
ciuitates illi⁹ ſuccenderũt: ꝛ electi
a ſ qui ĩ propria virtute vel ſcientia confidebãt.
b ſ damnationem perpetuam.
iuuenes ei⁹ deſcẽderũt in occiſio
nẽ ait rex dñs exercituum nomen
ſ eternus.
ei⁹. Prope eſt interit⁹ moab vt ve
a ſ non diuturnũ eſt qd̃ certo fini obnoxium eſt.
niat: et malũ eius velociẽ accurret
ſ ironice.
d nimis. Cõſolamini enĩ oẽs q̃ eſt̃
in circũitu eius: ꝛ vniuerſi q̃ ſcitis
nomẽ eius dicite: Quõ cõfracta
eſt virga fortis: baculus glorio
ſus? Deſcende de gloria et ſede in
ſiti habitatio filie dibon: quoniaȝ
vaſtator moab aſcendet ad te: diſ
ſipabit munitiones tuas. Jn via
a ſ ſtuporẽ indicat aroer propter ſubitum caſum.
ſta ꝛ proſpice hĩtatio aroer. Jnter
roga fugientẽ: ꝛ ei qui euaſit dic:
a ſ reſponſio fugientis.
Quid accidit? Cõfuſus eſt moab
qm̃ victus eſt. Vlulate ꝛ clamate
annunciate in arnon: quoniã va
ſtata eſt moab: et iudiciũ venit ad
terrã cãpeſtrẽ ſup helõ et ſuper ia
ſa et ſuper mephat et ſup dibon ꝛ
ſup nabo et ſup domũ deblatha
im ꝛ ſuper cariathaim ꝛ ſup beth
gamul ꝛ ſup bethmaon et ſup ca
rioth et ſup boſra et ſup oẽs ciui
tates terre moab: q̃ longe ꝛ q̃ pro
a ſ quicquid in ſeculo dogmatum peruerſorum eſt.
e pe ſunt. Abſciſum ẽ cornu moab:

ditur: Maledict⁹ q̃ ꝓhibet gladiũ ſuũ a ſanguĩe. ſ. moabitaꝝ. Cõſeq̃n ter reuertiẽ ad deſcribendũ eius di uitias de q̃b⁹ ſupbierat. dicens:
a Fertilis fuit moab. ſ. diuitijs.
b Ab adoleſcẽtia ſua. i. a tpe q̃ ce pit eſſe ppl̃s noĩat⁹. c Et req̃e. ĩ feci. ſuis. i. q̃ete poſſedit diuitias ſu as: q̃ feces dicunẽ eo ꝙ ꝑſtãt fomẽ tũ oĩb⁹ vitijs. d Nec trãffu. ẽ de vaſe in vas ꝛc̃. loquiẽ de eo ſm me taphorã vini qd̃ nõ eſt trãffuſuȝ de vno vaſe ad aliud: eo ꝙ non fuerat tranſlat⁹ de terra ſua ad aliã ꝑ ca ptiuitatẽ. e Jdcirco ꝑmãſit gu ſtus ei⁹. i. ſapor ei⁹. f Jn eo. ꝑ qd̃ deſignaẽ appetit⁹ eius ꝛ inclinatio ad vitia q̃b⁹ diuitie ꝑſtant fomẽtũ 1. Timot̃. vj. Qui volũt diuites fi eri incidũt in laqueũ ꝛ tentationes diaboli: ꝛ in deſideria mala et noci ua ꝛc̃. g Et odor eius. i. fama.
h Nõ ẽ ĩmutat⁹. ab antiq̃ enĩ erãt diffamati de vitijs carnalibus.
i Propterea ecce di. de. ũe ꝓpin quo. k Et mittã ei ordi. ꝛ ſtra. lagun. ꝛ ſternẽt eũ. lr̃a hebraica pla nior eſt q̃ eſt talis: Mittã euacua tores ꝛ euacuabũt eũ. iſti enim fue rũt aſſyrij q̃ euacuerũt eũ diuitijs.
l Et lagunculas eoꝝ collident. i. hoĩes poſſeſſores diuitiaꝝ vel loca vbi diuitie ꝯſeruabanẽ. hec oĩa de ſtruxerũt aſſyrij. m Et confun deẽ moab a chamos. i. ꝓpter cul tum idoli chamos. n Sicut cõ fuſa eſt dom⁹ iſrael a bethel. i. pro pter cultũ vituli aurei in bethel. ſm ꝙ habeẽ. iij. Reg̃. xij. o Quõ dicitis: fortes ſum⁹. Hic poniẽ ſcd̃a ratio deſtructiõis moab q̃ eſt iactã tia de fortitudine bellatoꝝ ſuorum. cũ dr̃: Quõ dicitis fortes ſum⁹ ꝛ vi ri robuſti ad ꝑliandũ. q. d. ꝑ effe ctum apparebit ꝯtrariũ. id̃ ſubdiẽ:
p Vaſtata eſt moab ꝛ ciuita. illi⁹ ſuccenderũt. ſ. aduerſarij. q Et electi iuuenes ei⁹. ſ. moab. r De ſcenderunt a ſupbia ſua. s Jn occiſionẽ. a ſuis aduerſarijs.
t Conſolamini eũ. ironice loquiẽ. ꝓpter quod ſubdiẽ: v Dicite: Quõ ꝯfracta ẽ virga fortis. i. ptãs moab. x Bacul⁹ glĩoſus. i. ſce ptrũ regni ei⁹ ſupbũ. y Deſcen de de glĩa. in ꝯfuſionẽ. z Sede in ſiti. i. in penuria q̃ ſupbiſti ex ni mia abundãtia. a Habitatio fi lie dibon. nomẽ eſt ciuitat̃ famoſe.
b Jn via ſta et ꝓſpice habitatio aro er. loquiẽ de ppl̃o moab ꝑ mo dũ hoĩs in pauore ꝛ anguſtia exiſtẽ tis q̃ proſpicit hinc ꝛ inde ad viden dum ſi veniat aliq̃s vnde poſſit ali quid conſolabile audire: frequen ter tamen audit contrariũ: ꝛ ſic fu it in propoſito. ideo ſequiẽ: c Cõ fuſus eſt moab quoniã victus eſt. reſponſio eſt interrogati. d Vlu late ꝛ clamate annũciate in arnon ꝛc̃. vt oĩes preparent ſe ad fugaȝ: eo ꝙ ciuitates fortes ſũt deſtructe: ꝛ noĩantur in lr̃a: ꝛ patet. e Ab ſciſuȝ eſt cornu moab. Hic ponitur ratio deſtructiõis moab: que acci pitur ex eius cõtemptu ꝛ infidelita te. cum dicitur: Abſciſum eſt cornu moab. i. ſuperbia eius eſt deiecta.
B Et brachiũ

Et hoc ſeculo dogmatū ꝑuerſoꝝ eſt ꝗcꝗd ad terrenā ſciam ꝑtinet ⁊ putaſ robuſtū ſubuertiſ: vt nihil ꝓbibetur qḋ fortiſſimū putabaſ. a Audiuimꝰ ſupbiam ⁊c̄. Quia in priori comite errātes ad pniam ꝓuocabat ⁊ ad xp̄m ↄuerti monebat: vt i eius fide ꝑpetuo manerēt: nūc incoꝛrigibiles ꝑſſimos ⁊ obſtinatos agnoſcēs ex ꝑſona eoꝝ ꝗ de moab ſaluati ſunt: ⁊ experimēto ſuo eiꝰ ſupbiaꝫ didicerūt ait: Audiuimꝰ ſupbiam moab ⁊c̄. Et moab ſupbie arguit: qꝛ plus efferſ tur ꝗꝫ poſſit: vel poſcat eius foꝛtitudo. b Ideo ſup ⁊c̄. Potentiā priſtine felicitatis ⁊ plagā repentine ſubuerſiōis oſtēdit. c Muri fictilis. Que interp̄taſ foꝛtitudo eoꝛum: et ſignificat foꝛtiſſima dogmata hereticoꝝ dialectice ↄſtructa: i ꝗbus videbaſ eē foꝛtitudo erroꝛis. d Ploꝛabo ti. Tēpeſtatē huiꝰ ſecli. Uideſ ei ſignificare aliꝗs de moab ad dn̄m ↄuerti velle. ſabama enī ↄuerſio aliꝗ interpretaſ. e Uinea ſabama. Attollēs altitudinē: qꝛ ſuperbie turrim ad celū conatur erigere. f A ſegoꝛ. Urbs ꝗ moꝛtuo mari īminet vbi terminꝰ moabitarū. Indicat ꝗ qꝛ vſqꝫ ad extremos prouincie vlulatꝰ ꝑſonabit. De ꝗ Eſaias: vectes eius vſqꝫ ſegoꝛ vitulā conternantē. i. ꝑfecte etatis: ſicut enim in hominibꝰ triceſimꝰ annus: ita in pecudibꝰ ⁊ iumentis annꝰ tertius robuſtiſſimꝰ eſt. g Aque quoqꝫ. Eſaias. Aque enī nemrim deſerte erunt ⁊c̄. Et que hic minus dicuntur in Eſaia plene exponuntur. Eſt enī nemrim opidum ſuper mare moꝛtuū. h Et auferā ꝺ mo. Intereunte ſecta humane ſapientie: ceſſauit pompa ⁊ clamoꝛ verboꝛuꝫ: vt nec philoſophi nec heretici de eccleſia egreſſi aliquid inueniāt in doctrina

Eſa.16.c — Eſa.16.c — Ibidem. — E — F

⁊ brachiū eiꝰ ↄtritū eſt ait dn̄s. In a b
a ſ calice ire dei.
ebꝛiate eū: qm̄ cōtra dn̄m erectꝰ eſt. c
a ſ .i. in pena ſua alios punire ceſſabit.
Et allidet manū moab in vomitu d e f
a ſ ꝗ alios deriſit ſic ſtulta ſapiētia mōi irridēs xp̄iană ſimplicitatē i fine erroꝛ̄ ſui ſtulticiā agnoſcet.
ſuo: ⁊ erit in deriſum etiā ip̄e. Fuit g
enī in deriſuꝫ tibi iſrl̄: ꝗſi iter fures
repperiſſes eū. Propter v̄ba ergo h
a ſ ſicut filia babylonis.
tua ꝗ aduerſum illū locutꝰ es capti i
a ſ o ſapientes. b ſ conſiliū ꝓphete.
uus ducerl̄. Relinquite ciuitates k
a ſ habitacula erroꝛū. b ſ chꝛiſto. ſm̄ illud: Columba mea in foꝛaminibus petre: ⁊ in cauernis macerie.
⁊ habitate i petra habitatoꝛes mo l m
a ſ bene operans. ſ. eternum habitaculū preparās.
ab: ⁊ eſtote ꝗſi colūba nidificans i n
a ſ id eſt in ꝑfecta confeſſione paſſionis et reſurrectionis chꝛiſti. b ſ idem pene Eſaias ait.
a ſummo oꝛe foꝛaminis. Audiuimus
a ſ heretici ſupbi ſūt ⁊ ſimplicitatē ecclīe deſpiciūt.
ſupbiaꝫ moab. Supbus eſt valde:
ſublimitatē eius ⁊ arrogantiā ⁊ ſu o p
perbiā et altitudinē coꝛdis illius. q r
a ſ quem nihil latet.
Ego ſcio ait dn̄s: iactantiam eius s
a ſ ſed vltra.
eo ꝙ nō ſit iuxta eā virtꝰ eius: nec
iuxta qḋ poterat conata ſit facere.
a ſ dolens miſeriam eius ⁊ triſticiā vel ſtulticiam.
b Ideo ſuper moab eiulabo et ad t
a ſ ꝓuinciā vl̄ metropoli. b ſ hereticoꝝ ſynagogā.
moab vniuerſam clamabo: ad vi v
a ſ munitiōis ſophiſtice. ſ fragilis ⁊ ſolubilis.
c ros muri fictilis lamentantes. De x
a ſ que ſe extollit contra ſcientiam dei.
d e planctu iaçer ploꝛabo tibi vinea ſa
a ſ aliqui volentes conuerti.
bama. Propagines tue trāſierunt y z
mare vſqꝫ ad mare iaçer ꝑuenerūt.
a ſ ne fiat inde panis ꝗ cōuertatur in fel aſpidum.
b ſ ne fiat inde vinū quod eſt fel dꝛaconum.
Sup meſſem tuā ⁊ vindemiaꝫ tuā
a ſ vt cōculcet ⁊ deſtruat: ne inde comedētes et bibentes moꝛiantuꝛ. ſ euāgelicꝰ. b ſ conuerſis hereticis. ſ Beati qui lugent q. ip̄i conſo.
predo irruit. Ablata eſt leticiā ⁊ ex a
a ſ ſcientia falſi nominis. i. de his qui ſe ſcientiaꝫ circūciſionis habere iactant.
ultatio de carmelo ⁊ ꝺ t̄ra moab: ⁊
ſ dꝛaconū.
vinū ꝺ toꝛcularibus ſuſtuli. Neqꝫ b
a ſ qꝛ eterno ſilentio oppꝛimentur.
calcatoꝛ vue ſolitū celeuma cantabit.
a ſ cogitatio.
bit. De clamoꝛe eſēbō vſqꝫ eleale ⁊ c
f iaſa dederūt vocē ſuā a ſegoꝛ vſqꝫ d
g ad oꝛnaim vitulā ↄternātē: aque v̄o e f
a ſ amare ſalſe: ideo ſteriles. b ſ qꝛ cum defecit regnum ceſſauit vſus ſacrificioꝛum.
h nemrim peſſime erūt. Et auferā de g
moab ait dn̄s offerētē i excelſis et
a ſ affectus.
ſacrificātē dijs eiꝰ. Propt̄ea coꝛ me h
a ſ lugubꝛe carmen cantans.
um ad moab ꝗſi tibia eris reſonā i
a ſ affectus. b ſ munitionis fragilis.
bit: ⁊ coꝛ meū ad viros muri fictil̄

a Et brachiū eiꝰ cōtritū eſt. id eſt foꝛtudo eiꝰ eſt cōtrita. b Inebꝛiate eū. ſ. calice ire dn̄i. iſtud tamē in aliꝗbus libꝛis poniſ in textu: ⁊ hoc fuit ꝑ ignorātiam ſcriptoꝝ: qui hanc gloſam interlinearem textui interſeruerūt: ſicut ⁊ in multis alijs locis ſcripture. c Quoniā cōtra dn̄m erectus eſt. ꝑ ſupbia eū contemnendo. d Et allidet. ſ. dominꝰ. e Manū moab. i. poteſtatē eius. f In vomitu ſuo. in ꝗ ꝓſequiſ metaphoꝛam homīs inebꝛiati: ꝗ reijcit ea ꝗ habet interiꝰ: ſic ex dei iuſticia moab fuit diuitijs ⁊ virtute vacuatus. g Et erit in deriſum etiaꝫ ip̄e. cuius cauſa ſubditur: Fuit enim in deriſum tibi iſrael: qn̄ captiuatꝰ fuit a rege Salmanaſar. ſm̄ illud Eſa. xxxiij. Ue qui ſpernis: nōne ⁊ ip̄e ſperneris? h Propter verba ergo tua. cōtemptibilia cōtra iſrael. i Captiuus duceris. ſicut ⁊ ip̄e. ideo ſubditur: k Relinquite ciuitates ⁊c̄. ⁊ eſtote quaſi colūba nidificans ī ſummo oꝛe foꝛaminis. quod exponens Ra. Sa. dicit ꝙ in ripis fluuioꝛū ex cauatione aque fiunt foꝛamina: ⁊ qn̄ fluuij multū decreſcūt ſūt ſatis alta ab aqua: ⁊ ibi nidificāt colūbe: ſed qn̄ creſcit fluuius intrat aqua ⁊ aufert nidū ſecū. ſic ꝓplus moab ꝑ inundantiā exercitus aſſyrioꝛū de terra ſua fuit trāſlatus. Alij aūt exponūt aliter cū dicitur: l Habitate in petra. i. in rupibꝰ alt̄. m Habitatoꝛes moab. qui ſolebatꝰ habitare in ciuitatibꝰ delicatis. n Et eſtote ꝗſi columba nidificās in ſūmo oꝛe foꝛaminis. i. in altioꝛi loco rupis: vbi homines armati non poſſunt aſcendere ⁊ vos ſequi. q. d. non poteſtis aliter euadere. ꝓpter quod reuertitur ſcriptura ad increpandū ſupbiam moab. cum diciſ: Audiuimus ſupbiam moab ⁊c̄. o Sublimitatē eius in ſtatu. p Et arrogantiā. in affatu. q Et ſuperbiam. in effectu. r Et altitudinē coꝛdis. in cogitatu. s Iactantiam eius: eo ꝙ nō ſit iuxta eam virtus eius: nec iuxta quod poterat conata ſit facere. In hebꝛeo habeſ: Ira eius iniuſta ⁊ foꝛtitudo eius non ſic fecit. qḋ ſic exponit Ra. Sa. Ira eius. i. odium contra populū iſrael. Iniuſta. qꝛ magis debuit populum iſrael diligere tanꝗꝫ gratus de beneficijs que fecit abꝛaam erga loth patreꝫ ipſius moab: quem captum ab hoſtibus eripuit: Gen̄. xiiij. ⁊ de ſubuerſiōe ſodome ſuis precibꝰ liberauit: Gen̄. xix. t Ideo ſuper moab eiulabo. Hic ponitur conſequenter compaſſio hieremie qui moabit̄ compatiebatur: eo ꝙ videbat in ſpiritu chꝛiſtū deſcenſurum de Ruth moabitide: ꝺ qua genuit booç obeth: ⁊ obeth ieſſe patrem dauid: ſicut dictum fuit plenꝰ Eſa. xv. ⁊ hoc eſt quod dicitur: Ideo ſup moab eiulabo: id eſt flebiliter clamabo. v Ad viros muri fictilis. id eſt ad moabitas habitantes ciuitates edificatas ⁊ clauſas de lateribus coctis. x De planctu iaçer. nomen eſt loci vbi eſt vinearū abundantia. y Propagines tue. id eſt viri tui foꝛtes: quos ſic vocat ex vineis ibi abundantibus. z Tranſierunt mare. in captiuitatem ducti. a Et exultatio de carmelo. nomen eſt loci in moab alius a carmelo qui eſt in iudea. b Nequaꝗꝫ calcatoꝛ vue ſolitum celeuma cantabit. eſt autem celeuma canticum vindemiatoꝛum: quando abūdant in vino: ⁊ per hoc intelligitur deſtructio vinearum: et captiuatio hominum. c De clamoꝛe eſebon ⁊c̄. nomen eſt ciuitatis populoſe. propter quod clamoꝛ populi in eius deſtructione longe fuit diffuſus. d A ſegoꝛ vſqꝫ ad oꝛonaim. qui locus eſt in ꝓfundo moab. e Uitulam cōternantem. hoc dicitur eo ꝙ ſegoꝛ fuit ſubuerſa cum ſodoma. ſciendum tamen ꝙ ſegoꝛ non erat in terra moab: ſed in extremitate iudee verſus terram moab. f Aque vero nemrim peſſime erunt. propter multitudinem ſanguinis humani ibi currentis. g Et auferam de moab ait dominus offerenteꝫ in excelſis. ibi enim idola colebantur. h Propterea coꝛ meum ad moab. per compaſſionem. i Quaſi tibia eris reſonabit. alte clamando: et reſumit hic ꝓpheta modum ſue compaſſionis: ſicut ſolet fieri in carminibus lugubꝛibus vbi principiuꝫ in proſequendo reſumitur.

Quia

Patria ſua:q̄ hu
mane vite vtile
ſit. a Omne
ei ca.ꝛc̄. Apud
ãtiq̄s barbe ca/
pitiſꝙ raſura lu
ctus indiciũ fu/
it.ꝑ h̄ ergo ma/
gnitudo mero/
ris oſtendit̄ q̄ſi
nõ erunt p̄ſua/
te lachꝛyme: pu
blica lamẽta re/
ſonabunt: nec
matrone nec vir
gines nec etas
puerilis nec ſe/
nilis erit immu
nis:pudoꝛem et
imbecillitatẽ ex
trema captiui/
tas neſcit. Hinc
.15.a Eſaias: In cun
ctis capitib⁹ ei⁹
caluiciũ:omnis
barba radetur.
b Qm̄ cõtri.
Om̄is doctria
phoꝝ et hereti/
coꝝ q꞉ fragilis
ꝛ inutilis a veri
tate ꝯterit̄ ꝛ diſ
ſipat̄. c Et
erit coꝛ.foꝛ.mo.
Bene coꝛ moab
coꝛdi mlier̄ par
turientis cõpa/
rat:q꞉ ꝺ magna
luxuria ad ma/
gnã ꝑuenit̄ tri/
ſticiã. d In
vmbꝛa. Quia ĩ
ei⁹ munitiõe ſpe
rabant ſibi ſola
tiũ:ſed fruſtra:
q꞉ ignis vidicte
verticẽ tumult⁹
filioꝝ moab iu/
ſto iudice retri/
buente oppſſit.
e Ve tibi ꝛc̄.
Quia nec mu/
nitio vꝛbiũ: nec
virt⁹ idoloꝝ va
luit te defende/
re:ſic erit ꝑpetu
um ve his q̄ ꝯfi
dũt ĩ ſapĩa hũa
na ꝛ ſeruiũt er/
roꝛib⁹ diuerſis.
f Et ꝯuer.ꝛc̄.
Videt̄ tp̄s gr̄e
ſignificare:in q̄
q̄cũꝙ inuocaue
rit nomẽ dñi ſal
uus erit.
Ca. XLIX
g AD filios
ammon.
poſt mo/
ab ad filios am
mõ verba xt̃ũt:
ꝛ icrepãt̄ ꝙ au/
ſi ſũt terminũ iſ
rael iuadere.vñ
et eis vltio di/
gna p̄nũciat̄:et
iſt̄ poſſeſſores
ſuos

a ſ lugubꝛẽ.ſ. b ſ ſupbiendo.
dabit ſõnitũ tibiaꝝ:q꞉ pl⁹ fẽcit a
a q̄ potuit:idcirco perierũt.† Om̃e b c
eni caput caluiciũ:ꝛ oĩs barba
raſa erit. In cũctis manib⁹ col d
ligatio:ꝛ ſup oẽ doꝛſuz ciliciũ.
Et ſup om̃ia tecta moab :et in
b plateis ei⁹ oĩs planct⁹: qm̃ cõ/
triui moab ſicut vas ĩutile ait
a ſ regio moab. b ſ habitatores ei⁹.
domin⁹. Quõ victã ẽ ꝛ vlulaue
a ſ ſuperbie.
runt? Quomõ deiẽcit cerũicez
moab ꝛ cõfuſus eſt? Eritꝙ mo
a ſ deiecte ſupbie:ſic humana ſapientia quãto
cõtra deũ ſe erigit.tanto veritate ſuperante co
ram omnibus erubeſcit.
ab in dẽriſum ꝛ ĩ exemplũ oĩb⁹
in circũitu ſuo. Hec dicit dñs. e
a ſ nabuchodonoſoꝛ rapax.ſ.et velox.
Ecce qũaſi aquila volabit ꝛ ex/ f g
a ſ tranſiens.ſ.ad moab.
tendet ãlas ſuas ad moab. Ca
a ſ ciuitas famoſa.
pta eſt cãrioth: et munitiones
c cõpꝛehenſe ſũt. Et erit coꝛ foꝛti h
um moab in die illa:ſic̄ coꝛ mu
lieris parturientis. Et ceſſabit i
moab eſſe ppl̄s:qm̃ ꝯtra domi k
ſ mentis. ſ deceptiõis.
nũ gl̃iat⁹ eſt.† Pãuoꝛ ꝛ fouẽa et l
ſ captiuitatis.
laque⁹ ſup te o hitatoꝛ moab
ait dñs. Qui fugerit a facie pa
a ſ obſidionis. b ſ tẽptans euadere.
uoꝛis cadet in fõueã:ꝛ qũi ꝯſcẽ
ſ captiuitatis.
derit de fouea capiet̄ laqueo.
Adducã eni ſup moab annum m
ſ iuſte retributionis.
d viſitatiõis eoꝛum ait dñs. In n
a ſ de iniquitate eoꝛum.ſ.
vmbꝛa eſebon ſteterũt ꝺ lãq̄o
fugientes: q꞉ ignis egreſſus ẽ
de eſebon:ꝛ flamma de medio
ſeon:ꝛ deuoꝛauit partem mo/ o
ab ꝛ verticem filioꝛũ tumult⁹. p q
e Ve tibi moab. Periſti popule r
chamos:quia cõpꝛehenſi ſunt
a ſ diſcipuli.ſ.cum magiſtris traduntur eter/
ne captiuitati.
filij tũi ꝛ filie tue in captiuita/
f tẽ. Et ꝯuertã captitatẽ moab ĩ s
nouiſſimis dieb⁹ ait dñs. Huc
uſꝙ iudicia moab. Ca X.LIX t
g AD filios ãmon hec di v†
cit domin⁹: Nũquid x
non filij ſũt iſrael: aut
heres non eſt ei? Cur igitur he y
a ſ idolum eſt ãmoni/
tarum:et interpꝛetatur rex meus.
reditate poſſedit mẽlchõ gad: z
ꝛ populus eius in vꝛbibus ei⁹

a Quia plus fecit q̄ potuit.i.attentauit aliqua mala que ꝑ
ficere non potuit:quia tamẽ ſibi eſt imputandũ ac ſi feciſſet.iõ
ſubditur: b Idcirco perierunt.moabite. c Om̃e enĩ † Eſa.15.a
caput caluiciũ ꝛc̄.illi enim qui antiquit⁹ ducebant̄ captiui ra
debant̄ quantũ ad capillos ꝛ barbã.ſm̄ ꝙ dicit̄ Deut.xxxij.
De captiuitate nudati inimicoꝛũ capitis. d In cũctis ma/
nibus colligatio ꝛc̄.capti enim in bello ducunt̄ colligati ꝛ cili
cio ſeu ſacco induti:ſubtractis eis veſtib⁹ pꝛecioſis.cetera pa
tent in littera. e Hec dicit. Hic ꝯſequẽter ponit̄ deſtructio
moabitarũ ꝑ regem babylonis que fuit magno tp̄e poſt pꝛedi
ctam.iõ dicitur: f Ecce quaſi aquila volabit.q꞉ exercit⁹ ba
bylonis velociter ꝛ ſine impedimẽto cõtra moab venit.
g Et extendet alas ſuas.i.acies q̄ oꝛdinate vocant̄ ale.
h Et erit coꝛ ꝛc̄.ſicut coꝛ mulieris parturiẽtis.i. valde timi/
dũ ꝛ anxium. i Et ceſſabit moab eſſe ppl̄s.q.d.ita pauci
remanebũt ꝙ dici ppl̄s nõ poterũt. k Qm̃ ꝯtra dñm lo/
cutus eſt.ex ſupbia enĩ ꝓcedit blaſphemia. l Pauoꝛ ꝛ fo/
uea ꝛ laqueus ꝛc̄.i.tot pericula:ꝛ ex diuerſis partib⁹ occurrẽt
moabitis ꝙ ſi euadent aliqua capient̄ in alijs. m Addu/
cam enĩ ſup moab annũ viſitatiõis eoꝛũ.i.punitionis peccato
rum ſuoꝝ. n In vmbꝛa eſebon ſteterũt de laqueo fugien/
tes.eſebon enĩ erat ciuitas foꝛtis:ꝓpter q̄ multi ne caperen
tur a chaldeis cõfugerũt ad eã vt ibi quaſi in vmbꝛa pꝛotege/
rentur:ꝓpter q̄ nabuchodonoſoꝛ irat⁹ illã ſuccẽdit ꝛ ſimilit̄
ſeon:ad quã ſiīr aliq̄ fugerãt ꝓpter ei⁹ foꝛtitudinez. o Et
deuoꝛauit partẽ moab.i.magnã partẽ ppl̄i refugientis ibi.
p Et verticẽ.i.ciuitatẽ regni capitaneã. q Filioꝝ tumul/
tus.ſic noĩabat̄:eo ꝙ erat ibi ppl̄s multus. r Periſti po.
chamos.ſic noĩat̄ ab idolo q̄ colebat. s Et ꝯuer.cap.mo
ab ꝛc̄.h̄ addit̄ ĩ fine ad oñdẽdũ ꝙ ppl̄s moab repararet̄ futu/
ris tp̄ib⁹.ꝛ ſubdit̄ ꝯcluſio hui⁹ ca. t Huc uſꝙ iu.moab.i.il
la q̄ vẽtura ſũt ſup eũ ex oꝛdinatiõe diũe iuſticie. XLVIII G

Moraliter. a† Ad moab hec dicit domin⁹ ꝛc̄.
Per moab qui interpꝛetat̄ ex patre:
eo ꝙ ex patre ꝛ filio fuit nat⁹ Geñ.xix.ſignatur homo in pec/
catis nat⁹ ꝛ nutritus:ꝛ ꝑ ei⁹ ſubiectionẽ aſſyrijs qui facture vi
gilantes interp̄tant̄ ip̄ius ſubiectio demonib⁹ qui nunq̄ doꝛ
miũt ſignat̄.iõ ſubdit̄: b† Ve ſup nabo. q̄ interpꝛetat̄ cõſo † Eſa.24.c
latio.talis aũt hoĩs ꝯſolatio nõ eſt niſi in turpib⁹ ꝛ peccatis q̄
ducit ad ve eterne maledictiõis. † Quoniam vaſtata eſt.in
moꝛte. † Et ꝯfuſa.ꝯfuſione gehenne. † Capta eſt cariathi
arim.que interp̄tat̄ vꝛbs ſiluarũ:ꝑ quã ſignatur congregatio
opeꝝ ĩutiliũ:ſic̄ ſilua eſt cõgregatio lignoꝝ infructuoſoꝝ:ꝛ ſic
moꝛaliter capta eſt cariathiarim in moꝛte:q꞉ tũc ceſſant opati/
ones inutiles ꝛ male q̄ſtũ ad exercitiũ:ſed nõ q̄ſtũ ad ſuppli/
ciũ. † Nõ eſt vltra exultatio.ſed maxĩa deſolatio. d† Cõ
tra eſebon.q̄ interpꝛetat̄ cingulũ triſticie:et ſignat faſciculum
peccatoꝝ. † Cogitauerũt malũ.ſcz demones q̄ pctõꝛibus diſ
ponũt penas hoꝛribiles. † Ergo ſilens conticeſces.in penis
gehenne.ſeq̄turꝙ te gladi⁹.ſcz demonũ ſine fine. Et qm̃ tales
frequẽter tp̄aliter ꝓſperant̄.ſequit̄: e† Date floꝛẽ moab q꞉
floꝛens egrediet̄.i.licet ad tp̄s ꝓſperet̄: tñ eternalit̄ puniet̄.
Job.xxj. Tenent tympanũ ꝛ citharã ꝛ gaudẽt ad ſonũ oꝛga/
ni:ducũt in bonis dies ſuos:ꝛ in puncto ad inferna deſcẽdũt.
Exẽplũ ꝺ diuite epulone Lu.xvj. Et qm̃ tales ad palliãdũ ſu
as malicias aliq̄ñ faciũt aliq̄ bõa opa ꝺ genẽ.ſeq̄t̄: ſ† Ma/
ledict⁹ q̄ fac̄ op⁹ dei fraudulẽt.op⁹ dei fraudulent̄ facere ẽ opꝫ
bono de genere magnã maliciã palliare. † Et maledict⁹ q̄ ꝓ
hibet gladiũ ſuũ a ſanguine.i.iuſticie exercitiũ a pctõꝝ p̄ciſio/
ne cũ poſſit ꝛ debeat coꝛrigere. a† Fertilis fuit moab. in tẽ/
poꝛalib⁹ bonis. c† Et req̄euit in fecib⁹ ſuis.q꞉ diuitie fomẽ/
tum pꝛeſtant omnibus peccatis:ꝛ per hanc requiem ſignatur
perſeuerantia in malis. Ca. XLIX

v AD filios. Hic in q̄rto loco ponit̄ ꝓphetia cõtra ãmoni/
tas ꝛ alias q̄ttuoꝛ gẽtes:ꝛ iõ diuidit̄ iſtud ca.in quiꝙ
ꝑtes:q̄ patebũt ꝓſequẽdo. In pꝛĩa aũt parte ponit̄ ꝓ/
phetia ꝯtra ãmonitas q̄ debuerũt diligere ꝛ iuuare ppl̄m iſra
el ꝓpter beneficia que fecit abꝛaam loth patri eoꝝ: vt dictum
eſt ca.p̄ce.ꝛ ip̄i magis nocuerũt eis: nõ ſolũ gaudẽdo de eoꝛũ
infoꝛtunijs:ſed etiã terrã eoꝝ in ꝑte occupando. ꝓpter q̄ ꝺ A
hic: Ad filios ãmon:ꝛ eſt verbũ dñi ad aduerſarios eoꝝ diui/
nam iuſticiã exequẽtes. x Nunq̄d nõ filij ſunt iſrael aut he
res nõ eſt ei.q.d.ĩmo.ideo ſubdit̄: y Cur igit̄ he.poſ.mel/
chon.i.rex eoꝝ.ſ.ãmonitaꝝ.melchon enĩ interpꝛetat̄ rex eoꝝ:
ꝛ aliq̄ñ accipit̄ ꝓ idolo ãmonitaꝝ.aliq̄ñ ꝓ rege ip̄oꝝ.
z Gad.i.hereditatẽ gad.accipit enĩ trib⁹ gad hereditatẽ vl
tra ioꝛdanẽ ꝓpe ãmonitas.ꝓpter q̄ ãmonite illaz occupaue/
runt violenter ꝛ iniuſte.ideo ſequitur pena cum dicitur:

ſuos ꝑdicit̄ poſſeſſur⁹. a Fi
liꝫ rabbath. Metropolis mo/
abitaꝝ que nunc ariopolis dr
cõpoſito noīe ex hebreo ⁊ gre
co:nõ ꝙ ares.i. mart' ciuitas
vocetur. b Et poſt hec re/
uer.⁊c̄. Quia poſt ꝯuerſionē
hereticoꝝ ad fidē: captiuitas
peccati diſſoluet̄:et recipient̄
in cõmunionez ecclie vñ exie/
rant. c Et captiuos filio.
Poſſum⁹ ꝑ filios ãmon q̇ de
loth in ſpelũca ⁊ in ebrietate ⁊
in inceſtu generati ſunt:here/
1. Joh.2.c ticos accipe:ſm illud. Ex no/
bis exierũt:ſed ex nobis non
erant. d Ad idumeã ⁊c̄.
Tropo. Tropologi.idumea terrena ⁊
carnea delectatio q̄ conſurgit
aduerſus ſpm̄:vt nõ faciam⁹
ea q̄ ſt ſpũs ⁊ aĩam in meditul
lio poſitam ad ſe trahere feſti
nat:rebellãs contra filios iu/
da q̇bus prius erat ſubdita:⁊
recordat̄ doloris antiq̇ cõtra
eos q̇ a carne recedẽtes:ſpiri/
tũ ſequũtur. Ideo dñs exten/
dit manũ ſuã ſuꝑ idumeaꝫ:vt
redigat eã in ſolitudinē:⁊ the
man q̄ interꝑtatur deficiẽs et
dedan.i.cognationē vt ſerui/
Ro.6.c ant domui iude. Jacob enim
dilexi:eſau autez odio habui.
Diligit dñs iacob:qꝛ carneuꝫ
⁊ t̄renũ ſupplãtat:⁊ bñdictio
nē illi⁹ accipit. Primũ enī ſm
carnē viuim⁹:poſtea ſm ſpiri
tũ. Priora enī ſũt vitia:dein/
de virtutes q̇b⁹ vitia obruun
tur. Appoſitũ eſt enī cor hoīs
ad maliciã a puericia:erroreſ
vero adoleſcẽtie etas matura
Ps.24. cõdẽnat.vñ: Delicta iuuẽtut̄
mee:⁊ igno.m.ne me. Sciẽdũ
tñ ꝙ iacob accepit bñdictionē
primã:eſau ſecũdã:⁊ ad extre
Gen.27.f mũ dicit̄ ei: Seru⁹ eris fratr̄
tui. Cũ enī ſpũi caro ſubiecta
fuerit idumea trãſibit in iude
am:⁊ caro ſeruiet rationi.
e Si fures. Heretici q̇ furan
tur ſufficientiam ſibi:⁊ q̄tidie
de ecclia aliq̇s rapiũt:ingredi
entes vineã dñi quaꝫ de egy/
pto trãſtulit:cupiũt vniuerſa
populari:vt vix racemũ in ea
relinquãt:ſed dñs ecõtra oīa
ſecreta eoꝝ:⁊ patriarcharum
eſau:q̇ primi.ſ.hereſes īuene/
rũt ꝑ viros eccliaſticos et do/
ctores ꝓfert in mediũ. Et pri/
ma illi⁹ victoria eſt pateſacere
Tropo. q̄ tegebantur. Tropologi/
ce. Cõtra iudeos fact⁹ eſt ſer/
mo q̇ chriſtianis inuidẽt ⁊ ꝑ/
ſequunt̄ iacob fratrē ſuũ qui
ꝑmogenita patris rapuit vel
preripuit. Uel cõtra hereſes ⁊
contraria dogmata que vidē
tur nobis eſſe vicina:ſꝫ de pa
terna hereditate ſimplicem ia
cob ⁊ habitatorē dom⁹ nitun
tur expellere. idumea enī ter/
rena interpretatur: ⁊ propter
rubrum colorem cruenta intel
Eſa.63.a ligi poteſt. vnde: Quis ē iſte
qui venit de edom tinctis ve/
ſtibus de boſra. Sicut q̇ idu/
meam

habitauit? Ideo ecce dies veniũt a
in te dicit dñs: ⁊ auditũ faciã ſuꝑ b
a ſ metropolis:q̄ poſtea a ptolemeo phyladelpho q̇ arabiã cũ iudea tenuit phyladelphia vocata eſt.
rãbbath filioꝝ ãmon fremitũ prę/ c
lij. Et erit in tumuluꝫ diſſipata:fi/ d e
lięqꝫ ei⁹ igni ſuccendent̄:⁊ poſſide f
bit iſrael poſſeſſores ſuos ait dñs.
Ulula eſebon:qm̄ vaſtata eſt hai. g
a Clamate filij rabba:accingite voſ
cilicijs:plãgite et circumite per ſe/ h
a ſ in quo confidebatis.
pes:qm̄ melchon in trãſmigratio i
a ſ ſicut populus ſic ſacerdotes.
nē ducet̄:ſacerdotes ei⁹ ⁊ ꝑncipes
a ſ abundãtia frugũ in qua ãmonite cõfidebant.
ei⁹ ſimul. Quid gl'iaris ī vallib⁹? k
a ſ abundantia ſuperbie et plebis acquiſite.
Defluxit vallis tua filia delicata: l m
ſ ſcientie.
q̄ ꝯfidebas in theſaur̄ tuis ⁊ dice n o
a ſ correctoꝛ vel victor.
bas: Quis vẽiat ad me? Ecce ego p
a ſ eccleſiaſticoꝝ viroꝝ.
inducã ſuꝑ te terrorē ait dñs de⁹
exercituum ab omnib⁹ q̇ ſũt ī cir/
a ſ catholica eccleſia ꝑ totum orbem dilatata.
cũitũ tuo:et diſꝑgemini ſinguli a q
ꝯſpectu vr̄o:nec erit q̇ ꝯgreget fu/
b gientes. Et poſt hęc reuerti faciaꝫ r†
c fugiẽtes ⁊ captiuos filiorũ ãmon
d ait dñs. Ad idumeã hęc dicit dñs s†
a ſ predicit̄ idumee ꝙ vltra nõ ſit ſapiã ī theman.
exercituum. Nunquid non eſt vl/ t
tra ſapiã ī themã: periit ꝯſiliũ a fi/
lijs. Inutil' facta eſt ſapiã eoꝝ. Fu
gite ⁊ terga vertite:deſcẽdite ī vo v†
a ſ vrbs eſt idumee:⁊ interpretat̄ cognatio.
raginē hitatores dẽdã:qm̄ ꝑditi/
onē eſau adduxi ſuꝑ eũ:tꝑs viſita
a ſ vaſtatores qui palam ⁊ omnino vaſtant.
tionis ei⁹. Si vindemiatores ei⁹ x
veniſſent ſuꝑ te:nõ reliquiſſent ra
a ſ qui nocte fodiunt domos.
e cemũ:ſi fures in nocte rapuiſſent
a ſ aliq̇d reliquiſſent vel ſatiati vel ignorantes.
qd̄ ſufficeret ſibi. Ego vero diſcoo
a ſ per babylonios. b ſ oĩa.ſ.ſecreta:cauernaſ ⁊ foramia ſpelũcaꝝ: qꝛ illa regio in ſpeluncis habitat propter nimium calorem.
perui eſau: reuelaui abſcõdita ei⁹
⁊ celari ñ poterit. Uaſtatũ ē ſemē
ei⁹ ⁊ frẽs ei⁹ ⁊ vicini ei⁹ et nõ erit.
a ſ tibi derelict⁹ ē pauꝑ.orphano tu eris adiutor.
Relinq̄ pupillos tuos:et ego eos y z
a ſ viduam eius bñdicens bñdicã.
faciã viuē:⁊ viduę tuę ī me ſꝑabũt
a ſ q̄ſi.vix iuſt⁹ ſal.impij et pctõres vbi parebũt.
qꝛ hęc dic̄ dñs: Ecce q̇b⁹ ñ erat iu/ a
diciũ vt biberẽt calicē:bibẽtes bi/
bẽt:⁊ tu q̄ſi inocẽs relīq̄r̄. Nõ eriſ b
inocẽs:ſ bibẽs bibeſ. Quia ꝑ me
metipꝫ iuraui dic̄ dñs:ꝙ ī ſolitudi
nē ⁊ ī opprobriũ ⁊ ī deſtũ ⁊ ī male/ c

a Ideo ecce dies veniũt.in breui. b Et
au.fa.ſuꝑ rabbath.ciuitas erat metropol' in
regno ammon. c Fremitũ prelij. quē ſu/
ſtinere nõ poterit.idõ ſequit̄: d Et erit ī tu
mulũ diſſipata.ſic eī ē in hebreo aliq̇ libri ha
bent tumultũ ⁊ male. e Filieqꝫ ei⁹.i.ciui/
tates ⁊ ville ſub ea exiſtentes. f Igni ſuc
cendent̄ ⁊ poſſidebit iſrael poſſeſſores ſuos.
hoc fuit impletuꝫ tꝑe machabeoꝝ: qui aliq̇s
de ãmonitis ſibi ſubiecerũt. g Ulula eſe
bon qm̄ vaſtata eſt hai.nomē eſt cuiuſdã for
talicij ꝓpinqui ciuitati eſebon.ideo ex deſtru
ctione ei⁹ imminebat deſtructio eſebon.
h Circũite ꝑ ſepes. tanq̄ vagabũde ⁊ fugi
tiue. i Qm̄ melchon in trãſmigrationē
ducet̄.erat enī idoluꝫ de materia ꝑcioſa.ꝓpt̄
quod fuit aſportatũ ab aduerſarijs.
k Quid gloriaris in vallib⁹.in terra enī il
la erant valles fertiles in bonis de q̇b⁹ glori
abant̄:ſed h̄ excludit̄ cũ ſubdit̄: l Deflu/
xit val.tua.i.a bonis ſuis eſt euacuata.
m Filia delicata.i. gens ãmonitaꝝ delitijs
carnalib⁹ intẽta. n Que ꝯfidebas in the
ſauris tuis.tam de diuitijs naturalib⁹:ſicut
ſunt ꝯgregatio bladi ⁊ vini ⁊ olei:q̄ꝫ de arti
ficialib⁹:ſicut ſũt cõgregatio pecunie auri et
argẽti. o Et dicebas ꝑ ſuꝑbia. p Quis
veniet ad me.i.nullus audebit me inuadere:
ſed ꝯtrariũ inducit̄ cũ dr̄: Ecce ego inducam
ſuꝑ te terrorē ⁊c̄. q Diſꝑgemini ſinguli a
cõſpectu vr̄o.ita ꝙ nullus videat aliũ de ce/
tero. r Et poſt hec reuerti faciã fugiẽtes
⁊ captiuos ⁊c̄.hoc dicit̄ ad aliquã ãmonita/
rũ conſolationē reſpectu tñ futuri temporis.
s Ad idumeã. Hec eſt ſecũda pars in q̄ po/
nitur ꝓphetia cõtra idumeos: q̇ debuerũt fi/
lios iſrael diligere:eo ꝙ deſcenderũt ab eſau
iſraelis fratre:⁊ ipi ecõtrario oderũt eos.ꝓ/
pter qd̄ dñs eos infatuauit vt neſcirent inue
nire conſiliũ cõtra īminens periculũ:⁊ hoc ē
qd̄ dicit̄: t Nunq̇d nõ vltra eſt ſapiẽtia
in theman.q.d.non:⁊ tñ in illa ciuitate vige/
bat ſtudiũ ſapiẽtie:⁊ qꝛ deficiente ꝯſilio con
tra periculũ nõ reſtat niſi fuga. ideo ſubdit̄:
v Fugite ⁊c̄. Deſcẽdite ī voraginē.i.ī abyſſũ
maloruꝫ.vel ad lr̄am: In voraginē.i.in loca
ſubterranea vos abſcõdendo. x Si vin/
demiatores ei⁹ ⁊c̄.q.d.ſi vindemiatores vl' fu
res introiſſent ad te: aliq̇d tibi reliquiſſent:
ſed hoſtes tui ita ſcrutabuntur omĩa occulta
tua ꝙ nihil remanebit ibi:nec etiaꝫ homies.
ideo ſubdit̄: Vaſtatũ eſt ſemē ei⁹ ⁊c̄. y Re
linque pupillos tuos.qm̄ enim viri occidunt̄
ſeu in captiuitatē ducunt̄: paruuli ⁊ mulieres
relinquunt̄ ſm modũ bellandi rationabilē.
vnde ī hiſtoria ſancti ſilueſtri dicit̄: ꝙ h̄ erat
ſtatutũ in bellis romanorũ vt q̇cunq̄ aliquē
occidiſſet infantē capitali ſentẽtia puniret̄.ꝑ
hoc ergo quod dicit̄: Relinque pupillos ⁊c̄.
dat̄ intelligi ꝙ omẽs viri ſint occidendi vl' ca
ptiuandi:ita ꝙ ſolum remaneant mulieres ⁊
paruuli. z Et ego faciã eos viuere. ꝓpri/
um eſt enim ipſius dei innocentib⁹ in neceſſi/
tatis tꝑe ꝓuidere.⁊ ſubdit̄ ratio talis puni/
tionis cũ dicit̄: a Ecce q̇bus nõ erat iudi
ciũ vt biberent calicē.i.nõ meruerant mortis
ſeu captiuitatis penã:ſicut hieremias inno/
cens fuit incarceratus: ⁊ Baruch cũ ipo ad
mortē queſit⁹:vt dictũ eſt.ſ.xxxvi. b Et
tu quaſi innocens relinq̄ris:cũ tñ multa ini/
qua feceris. Cetera patent vſq̄ ibi: c In
maledictionē erit boſra.i.exemplũ maledicti
onis:vt cum aliquis maledicet alicui ciuita/
ti.dicet: Sic fiat de ea ſicut d̄ boſra. Dicit au
tem hic Ra.Sa.ꝙ boſra eſt ciuitas ī moab:
ſed ponit̄ hic in punitione idumee: qꝛ de ea
fuit natus vnus rex edom:ſm ꝙ dicit̄ Gen.
xxxvi. Et regnauit ꝓ eo Jobab de boſra.po
teſt tñ

N meam ad carnē referant ⁊ aduer/
ſus eam extimāt aniam ꝓuocari:
vt mortificātes membꝛa nr̄a forni
cationē.ſ.immūdiciā ⁊ huiuſmo/
di:eternā in chꝛiſto victoriā cōſe/
quamur. a Auditū audiui.
dic.i.a Hec ſententia in abdia pene eiſdē
verbis continet̄ ⁊ multa hui⁹ ca/
pituli. b Ecce eni paruulū ⁊c̄.
Quaſi de edom q̄ minor es inter
omnes in circūitu nationes:et ad
cōparationē ceterarū gentiū par/
uulus merito ⁊ numero:ſed vltra
vires erigeris ſupbia. Cunq̧ ha/
bitas in ſpelūcis ⁊ in cauernis pe
trarū:humilis ⁊ paup q̄ſi aquila
extolleres:⁊ intantū cogitatione
intumeſcis vt inter ſidera habita/
re te credas: ſed ſi vltra naturam
poſſes celi altitudinē penetrare:
inde te detraherem ⁊ ad terrā re/
ducerem ceterarum gentium.
c Paruulū. O heretice licz ma
gnus tibi videaris ⁊ cotēnas par
uitatē eccleſie:paruus tn̄ es ⁊ con
temptibilis. d Cū exaltauer̄.
Quia heretici altitudinē ⁊ ſilitu/
dinē aquilarū pollicent̄ ſibi:que
ad cadauer dominicū congregan
tur.hec quoq̧ contra carnē dicun
tur:quia imminute ſunt vires ei⁹
in aduentu chꝛiſti:⁊ contemptibil̄
facta eſt anime:ſubiecta imperio ⁊
fruſtra erigitur:cum habitet in ca
uernis petre vel ſenſib⁹ vl̄ cogita
tionibus:⁊ vult dominari anime
exaltans ſolium ſuum:nec opera
ſua poſſe credit ſuperari. Cui dici
tur ꝙ Quis ſe erigat ⁊ aquile imi/
tetur excelſa:multoſq̧ ſanctoꝛum
decipiat:a domino tamen ſupere/
tur. Quod autem contra hereti/
cos ⁊ carnem dictum eſt:cōtra iu/
deos quoq̧ intelligi poteſt.
e Ecce quaſi leo. Sicut domin⁹
caſtigauit ſuperbiam iudeoꝝ q̄s
per ioꝛdanem ſignificat: Ita idu/
meoꝛum perfidiam ⁊ inuidiā quā
contra fratres ſuos exercuerant:
per miniſtros ire ſue plene caſtiga
bit: nulluſq̧ conſilio ⁊ voluntati
eius reſiſtet:heretici quoq̧ et ho/
ſtes eccleſie toꝛmenta ſibi ꝯdigna
non euadent:ſed leo ſeuiſſimus in
tartarum eos perpetuo crucian/
dos detrudet. f A voce ruine.
Veniente vaſtatoꝛe ſtrepit⁹ ruine
eoꝝ longe lateq̧ reſonabit terro/
rem incutiens vicinis ꝓuincijs.
g Confuſa eſt emath et ar. ⁊c̄.
Poſt philiſteos:moabitas:ammo
nitas quoq̧ et idumeos ad Da/
maſcum.i.arabiam verba conuer
tit. Damaſcus vero regalis quon
dā ciuitas fuit:⁊ ī omni ſyria pri
matum tenuit.necdū floꝛebat an/
tiochia:laodicia et apamia:quas
poſt alexandrum auctas eſſe noui
mus: quia ergo decem tribubus
contra iudam pꝛebebat auxiliū:
ipſi vaſtitatem a babylonijs īmi/
nere ſignificat. h Auditū peſ
ſimum audierunt ⁊c̄. Captiuitatē
ſcilicet que a babylonijs imminet
vel a romanis ſm̄ alios. cum enī
captus eſt populus iudeoꝛum:da
maſc⁹ cui imperabat aretha ſimili
ter capta eſt.

a ʃ ciuitas in moab que interp̄tat̄ firma vel robuſta vel munita.
dictionē erit boſra:⁊ oēs ciuitates
a ʃ ſpūale.
a ei⁹ erūt i ſolitudieſ ſempit̄naſ† Audi a
a ʃ aure ſpūali. b ʃ chꝛiſtus deſideratus cūctis gē/tibus.ipſe eſt enim angelus magni conſilij.
tū audiui a dn̄o:et legat⁹ ad gētes b
a ʃ mecum. ʃ exhoꝛtatio legati.
miſſus ſum. Cōgregamini ⁊ venite
a ʃ idumeā. b ʃ ⁊ ego ero dux ⁊ pꝛim⁹ in acie.
c ʃ cōparatione ceterarū gentiū.
b ꝯtra eā:⁊ ꝯſurgam⁹ i pꝛeliū. Ecce c
c eni paruulū dedi te i gētib⁹:ꝯtēpti d
a ʃ rationales ſapientes. b ʃ omnis hereticus ar/rogans:quia ſuperbia facit hereticum.
bilē int̄ hoīes† Arrogātia tua dece/ e
a ʃ non ignoꝛantia.
pit te ⁊ ſuperbiā coꝛdis tui:q̄ habi f
a ʃ in ſciſſuris.ſ.ſciſmatis ⁊ hereſis q̄ ſcindunt̄ a pe tra xp̄i ⁊ ab vnitate fidei. b ʃ cogitatiōe ītumeſcēs.
tas i cauernis petre:⁊ appꝛehendere g
a ʃ .i.ſi exaltare poſſis vltra naturā.
d niteris altitudinē collis† Cū exalta
a ʃ q̄ cūctis auib⁹ alti⁹ volat. b ʃ pꝛomittens tibi regnum celoꝛum.
uer̄ q̄ſi aqlā nidū tuū: inde detra
a ʃ ſynagoga hereticoꝝ vel iudeoꝝ.
hā te dicit domin⁹. Et erit idumea
a ʃ intuendo.
deſerta† Oīs q̄ tranſibit p eā ſtupe/
a ʃ magnitudine toꝛmentoꝛum.
bit:et ſibilabit ſup oēs plagas ei⁹:
a ʃ Pluet ſup pctōꝛes laqueos:ignis et ſul.
ſicut ſubuſa ē ſodoma ⁊ gomoꝛra ⁊
vicine ei⁹ ait dn̄s. Non habitabit
ʃ viriliter agens. a ʃ rationalis ſapientis.
ibi vir:⁊ nō incolet eā filius hoīs.
ʃ diabolus. ʃ iudeoꝛum.
e Ecce q̄ſi leo aſcēdz d ſupbia ioꝛdāis h i
a ʃ cōtra idumeā.ſ.q̄ pulchꝛa ſibi ⁊ robuſta videt̄.
ad pulchꝛitudinē robuſtā:qꝛ ſubi/ k
to currē faciā eū ad illā. Et q̄s erit l
electus quē pꝛeponā ei? Quis enī m n
a ʃ quaſi quis reſiſtet vo.mee.
ſilis mei:et quis ſuſtinebit me? Et o
q̄s eſt iſte paſtoꝛ qui reſiſtat vultui p
meo? Propterea audite ꝯſiliū dn̄i
qd̄ inijt de edom:⁊ cogitatiōes ei⁹
q̄s cogitauit de hitatoꝛib⁹ themā.
a ʃ recta fide ⁊ ro dogmate. b ʃ hūileſ. c ʃ eccliaſtici
Si nō deiecerint eos puuli gregis: q r
ʃ apoſiopeſis. a ʃ praua dogmata.
niſi diſſipauerint cū eis habitacu/ s
f lū eoꝝ. A voce ruine eoꝝ cōmota ē t
terra:clamoꝛ in mari rubꝛo audit⁹
eſt vocis ei⁹. Ecce quaſi aquila a/ v
a ʃ ad rapiendum.
ſcendet:et euolabit et expandet a/ x
a ʃ faſtus.ſ.hereticoꝛum cōteretur.
las ſuas ſuper boſram. Et erit coꝛ y z
foꝛtium idumee in die illa: quaſi a
coꝛ mulieris parturientis. Ad da/ b†
a ʃ vꝛbes ſunt damaſci ⁊ arabie.
g maſcū. Cōfuſa ē emath ⁊ arphath: c
h qꝛ auditū peſſimū audierūt. Tur/ d e
bati ſūt i mari p̄ ſollicitudie q̄eſce/ f

teſt tamē dici ꝙ eſt alia ciuitas idumee
eiuſdē tn̄ noīs.in diuerſis enī terris be
ne ſunt ciuitates eiuſdē noīs. a Au
ditū audiui a dn̄o.verbū eſt hieremie.
a b Et legatus ad gētes miſſus ſum.de †Abdi.i.a
nunciando ex parte dei vt veniāt ad de
ſtructionē idumee.ideo ſubditur:
b c Ecce enī paruulū dedi te in gētib⁹.
qui ſolebas eſſe maxim⁹. d Contē/
ptibilē.qui eras honoꝛat⁹. cuius cauſa
ſubdit̄: e Arrogantia tua decepit
te.qꝛ excecat intellectū. f Qui ha/
bitas in cauernis petre.i.in locis inac/
c ceſſibilib⁹ ⁊ inexpugnabilib⁹. g Et
d appꝛehēdere niter̄ altitudinē collis.i.
indebiti tibi honoꝛis:ſed maḡ deijcie/
ris.ideo ſubdit̄: Cū exaltaueris ⁊c̄.et
e ptz lr̄a vſq̧ ibi: h Ecce q̄ſi leo aſcē/ †Eſa.47c
det.i.rex babylonis q̄ deſignat̄ nomie
f leonis:eo ꝙ habebat ſignū leonis ī ve/ P
xillo:vt dictū eſt.ſ̄.iiij.ca. i De ſu/
perbia ioꝛdanis.i.ad ſilitudinē ioꝛda
g nis intumeſcētis:q̄ tūc operit terrā iu/
xta poſitā:⁊ p hoc deſignat̄ ꝙ rex ba/
bylonis ventur⁹ ſit cū tanta multitudi †Abdi.i b
ne ⁊ poteſtate ꝙ abſoꝛbeat idumeā.qd̄ †.ſ.51.f
notat̄ cū dicit̄: k Ad pulchꝛitudi/
nē robuſtā: eo ꝙ ibi erāt ciuitates pul
chꝛe et foꝛtes. l Et q̄s erit elect⁹.i.
pꝛinceps in idumea. m Quē pꝛepo
nam ei.vt ei reſiſtat ⁊ p̄ualeat.q.d.nul
lus:eo ꝙ iſte eſt executoꝛ mee iuſticie ⁊
ꝓcedens mea virtute.iō ſubditur: †ſ̄.18.c et
n Quis enim ſimilis mei. quaſi dice 19.c.ſ.50.e
ret:nullus.
o Et q̄s ē iſte paſtoꝛ.i.idumee rectoꝛ.
p Qui reſiſtat vul.meo.q.d.nullus.
ideo ſequit̄ poſtea: q Si non deie.
eos.ſ.idumeos. r Paruuli greḡ.
id eſt minimi de exercitu mea virtute ꝓ
cedentes. s Et niſi diſſi.cū eis.ha.
eoꝝ.i.ciuitates ⁊ foꝛtalicia idumeoꝝ.
q.d.niſi fiat ita nō credat̄ mihi: q̄ tamē
ſum veritas ip̄a. t A vo.ru.eoꝝ
cō.eſt terra.qꝛ rumoꝛ huius ſtatim fuit
diffuſus ad habitātes in terra: ⁊ naui/
gantes in mari. v Ecce q̄ſi aq̄.aſ.et
euolabit.i.rex babylonis foꝛtit̄ ⁊ celeri
ter veniet ꝯtra idumeā. x Et expan
det alas ſuas.i.acies ſuas. y Sup
boſrā.ciuitatē regiā. z Et erit coꝛ
foꝛ.idu.in die illa.ſ.qn̄ debebūt reſiſte/
re ⁊ bellare. a Quaſi coꝛ mulieris
parturiētis.i.pauidū ⁊ anxiū nimis.
b Ad damaſcū. Hic ꝯn̄r ponit̄ pꝛo/
phetia ꝯtra ſyros q̄ multa mala intule
rūt iudeiſ:vt ptz.iij. Reḡ.⁊.iiij.in plu
ribus locis.⁊ hoc eſt qd̄ dr̄: Ad dama/
ſcū.erat enī ciuitas metropolis ſyrie. E
ſm̄ qd̄ dr̄ Eſa.vij. Caput ſyrie Dama/
ſcus.⁊ ideo ꝓphetando ꝯtra damaſcū
ꝓphetiçat contra totā ſyriam.
c Cōfuſa eſt emath ⁊ arphath.nomi/
na ſunt ciuitatū ſyrie. d Quia au
ditum peſſimū audierūt.ſ. captionē da
maſci que erat metropolis. e Tur/
bati ſunt in mari.i.habitantes in q̄buſ
dam inſulis maris ſyrie pꝛopinquis et
ſub eius dominio exiſtētibus. propter
quod audita vaſtatiōe ſyrie turbati fu
erunt. f Pre ſollicitudine quieſce/
re nō potuit.ſcz populus ibi habitās:
timens ne ad ipſum perueniret gladi⁹.
In hebꝛeo autem habetur: Sicut ma/
re turbatum quieſcere non potuit.ſcili/
cet popul⁹ exiſtēs in emath et arphath:
et eſt littera plana: quia non leguntur
tales inſule fuiſſe ſub dominio ſyrie.

a Diſſoluta eſt damaſcus ⁊c.
Damaſcus interpꝛetatᷣ poculū
ſanguinis: aut ſanguinē bibēs
aut ſanguis cilicij q̄ oīa ethnicꝰ
cōueniunt: qui ante fidē chꝛiſti
amici erāt ſanguinis ⁊ crudeli/
tatis ⁊ opa agebant digna plan
2.Pa.24.f ctu ⁊ ſacco. In libꝛo dieꝝ narrat
hiſtoꝛia: ꝙ impleto anno aſcen/
derit cōtra ioas regē iudeoꝛum
exercitus ſyrie: ⁊ venit hieruſa/
lem ⁊ omēs pꝛincipes eiꝰ inter/
fecerit: cunctāqꝫ pꝛedaꝫ miſerit
regi damaſci q̄ cū paucis vene/
rat: et deꝰ tradidit in manꝰ eoꝝ
multitudinē magnā nimiſ: eo ꝙ
F dereliquiſſent dn̄m deū patrem.
poſt finēꝫ enī anni acceptabilꝭ in
quo chꝛiſti euāgeliū p̄dicatū ē:
aſcendit de damaſco gentiū ex/
ercitus in paucis viris ꝯtra iu/
dam et hierl'm q̄ dereliquerunt
dn̄m: ⁊ oēs eoꝝ leges ⁊ ꝓpheta
rū abſtulerunt diuitias: ⁊ miſe/
rūt regi damaſci viri eccl'iaſtici:
q̄ ad cōparationē totiꝰ mundi
fideles adhuc pauci erant: et tn̄
dn̄s tradidit hierl'm in manꝰ eo
rū: q̄ꝛ dereliquerūt dei filiū qui
ꝑ ꝓphetas ante p̄dictꝰ eſt. Per
damaſcū ergo vocatio gentium
ſignificatᷣ: q̄ pꝛiꝰ amātes ſangui
nē: poſtq̄ꝫ in xp̄m crediderūt p̄/
ſtine ꝯuerſatiōis ciuitas eē de/
Eſa.17.a ſierūt. vn̄ Eſaias: Et erunt ſicut
aceruus lapidū in ruina. Quō
enī aceruus lapidū de diſperſis
lapidibꝰ cumulatᷣ: ſic de oībus
nationibꝰ aceruus credentiū cō
gregatᷣ in ruina iudeoꝝ cadenti
um dū gentes ſurgūt. b Ad
cedar. Hi agareni ſunt: ſed vſur
pato nomīe ſaraceni vocantur:
⁊ habitant per ſolitudinē totā.
de q̄bus poeta dicit: Lateqꝫ va
Myſtice. gātes argei. Myſtice. Cedar
qd̄ interpꝛetatᷣ tenebꝛe: ⁊ aſoꝛ. i.
ſagitta luminis hereticos ſigni/
ficant mente tenebꝛoſos: ⁊ cum
ſn̄ias dogmatis ſui ſagittas lu/
minis fingētes q̄ ſe ſimulēt fili/
os oꝛiētis: cū ſint tenebꝛaꝝ filij.
c Tabernacula ⁊c. Hec oīa ſa/
racenoꝝ ꝓpꝛie gentē ſignificāt:
q̄ in tentoꝛijs manēt: ⁊ vbi nox
coegerit ſedes habēt: ⁊ armēta
multa et pecoꝛa camelorūqꝫ gre
ges: ſed non habebant oſtia nec
vectes. nō enim verſantur in vꝛ/
bibus: ſed in ſolitudine: hi om/
G nes a babylonijs ſunt deleti.
d Ecce ego cōfringā ⁊c. Elam
eſt regio perſidiſ: vnde elamite.
Pꝛedicit enim ꝓpheta perſis ⁊
medis: licet babyloniam vaſta/
uerint regnumqꝫ chaldeorū de/
ſtruxerint ꝙ per macedones de
ſtruendi ſunt. Qui enim cetera
regna pꝛo iniquitatibꝰ coꝛripu/
it: hoc regnum impunitū nō re/
liquit. Elamite quoqꝫ deſpicien
tes vel tēptantes interpꝛetantᷣ:
⁊ ſignificant ꝑſecutoꝛes eccl'ie.
e Et inducam ſuper elam ⁊c.
Mat.24.c Mittit enim filius hominis an/
gelos ſuos a quattuoꝛ ventis ce
li vt colligant omnia ſcandala
de regno eius.

Verbum

a re nō potuit. Diſſoluta eſt dama/ a
ſcus: verſa eſt in fugaꝫ tremoꝛ ap/
a ſ pꝛo peccatis penitentem.
pꝛehēndit eā: anguſtię et doloꝛes b
a ſ vt parturiat ipm̄ ſalutis ⁊ bo/
noꝛum operum fructum pareret.
tenuerūt eā q̄ſi parturientē. Quō c
dereliq̄rūt ciuitatē laudabileꝫ: vꝛ
bem leticię? Ideo cadēt iuuenes d
eiꝰ in plateis eiꝰ et oēs viri pꝛęlij e
ꝯticeſcēt in die illa ait dn̄s exerci/
tuū. Et ſuccēdā ignē ī muro dama f+
ſci: et deuoꝛabit męnia benadap. g
b Ad cedar et ad regna aſoꝛ q̄ ꝑcuſ/ h+ i
ſit nabuchodonoſoꝛ rex babylo/
nis. Hec dicit dn̄s: Surgite ⁊ aſcē
dite ad cedar: ⁊ vaſtate filios oꝛiē k+
ſ ſynagoga. ſ diſcipulos.
c tis. Tabernacula eoꝛum ⁊ greges l
a ſ moꝛticina peccatoꝝ. b ſ neq̄cie: ire.
eoꝝ capiēt: pelles eoꝝ ⁊ oīa vaſa
a ſ bꝛutos gibbo peccatoꝛum defoꝛmatos.
eoꝝ ⁊ camelos eoꝝ tollēt ſibi: ⁊ vo
cabūt ſuꝑ eos foꝛmidinē in circūi/
a ſ irruētibus ſpiritualibus chaldeis. b ſ pctōꝝ.
tu eiꝰ. Fugite: abite vehemētᷣ ī vō m
a ſ latitantes. b ſ ſagittā illiꝰ luminis. ſ metro
raginibꝰ ſedēte q̄ habitatꝭ aſoꝛ ait
polis illiꝰ gētꝭ. a ſ diabolus.
dn̄s. Inijt eni ꝯ vos nabuchodo/ n
a ſ cōfuſiōis eterne. b ſ doli aſtutieqꝫ. c ſ diabo
lus vel nabuchodonoſoꝛ.
noſoꝛ rex babylōis ꝯſilium ⁊ cogi
tauit aduſus vos cogitatiōes. Cō o
ſurgite ⁊ aſcēdite ad gentē q̄etā ⁊
habitātē cōfidenter ait dn̄s. Non p+
a ſ cōtinentie. b ſ vere defenſiōis. c ſ abſqꝫ deo.
oſtia nec vectes eis ſoli habitant. q
a ſ demonibus.
Et erūt cameli eoꝝ ī direptiōnē: ⁊ r
a ſ ſtultoꝛum.
multitudo iumētoꝝ in pꝛędaꝫ. Et s
a ſ doctrine. b ſ q̄uis. ſ. ſe
pꝛiuatos crinibus vitioꝛum arbitrentur.
diſꝑaꝫ eos ī oēm ventū q̄ ſunt at/ t
a ſ q̄ꝛ demones vicini nobis et in hoc pꝛoximo ae/
re volitantes.
tonſi ī comā: ⁊ ex oī ꝯfinio eoꝝ ad/
ſ eternum.
ducā interituꝫ ſuꝑ eos ait dn̄s. Et v
a ſ demonū. ſ a deo.
erit aſoꝛ ī hitaculū dꝛacōnū: deſer x
ta vſqꝫ ī ęternū. Non manebit ibi
ſ eccleſiaſticus. a ſ vere rationalis.
vir: nec incolet eā filius hoīs. Qd̄ y+
factū eſt v̄bū dn̄i ad hieremiā ꝓ/
phetā aduſus elā ī p̄ncipio regni
ſedechię regꝭ iuda dicēs: Hec dicit
d dominus exercituū: Ecce ego con z+
fringā arcū elam ⁊ ſumā foꝛtitudi
e nem eoꝝ: ⁊ iducā ſuꝑ elā q̄ttuoꝛ vē a+
tos a q̄ttuoꝛ plagꝭ cęli: ⁊ vētilabo b
eos ī oēs vētos iſtos: ⁊ n̄ erit gēs
ad quā nō ꝑueniāt ꝓfugi elaꝫ. Et

a Diſſoluta eſt damaſcꝰ. ꝑ timoꝛe qui diſ
ſoluit virtutē animi ⁊ coꝛꝑis. idō ſubditur:
Verſa ē in fugā ⁊c. b Doloꝛes tenue/
rūt eā q̄ſi parturientē. q̄ patitᷣ doloꝛē maxi
mū ⁊ anguſtiā. c Quō dereliquerunt
ciuitatē laudabilē. i. damaſcū metropolim
vbi habitauerūt abūdantᷣ ⁊ iocoſe. In he
bꝛeo hr̄: Quō nō eſt foꝛtificata ciuitas lau
dabilꝭ ⁊c. q̄ꝛ nō fuit ſufficientᷣ munita a ciui
bus cōtra hoſtes. ⁊ ſic intelligitᷣ qd̄ dꝛ hic:
Quō dereliq̄rūt ciuitatē. ſ. ſic īmunitā. vn̄
ſubditᷣ: d Idō cadēt iuue. eiꝰ ī pla. eius.
eo ꝙ hoſtes de facili introibunt. e Et
oēs viri ꝑlij ꝯticeſcēt. nō potētes reſiſtere.
f Et ſuccēdā ig. in mu. damaſci. i. ī domi/
bus muro adherētibꝰ. g Et deuo. me/
nia benadap. fuit eī benadap rex ſyrie ma/
gnꝰ ⁊ potēs: vt hr̄. iij. Regꝭ. xx. ⁊ fecit ma/
gna edificia ī damaſco q̄ tunc fuerūt cōbu
ſta. h Ad cedar. Hec ē q̄rta ꝑs huiꝰ ca.
in q̄ ꝓphetiȥat ꝯtra ſaracenos: q̄ meliꝰ di/
cerentᷣ agareni: q̄ꝛ deſcēderūt ab abꝛaaꝫ ꝑ
hiſmaelē filiū agar ancille: ſed ipi vſurpa/
uerūt ſibi nomē a ſara libera. cedar aūt fu
it filius hiſmaelis: vt hr̄ Gen̄. xxv. ⁊ q̄ꝛ fuit
potens ⁊ famoſus. ꝑ ipſum intelliguntᷣ hic
agareni. i Et ad regna aſoꝛ nomen eſt
ciuitatis metropolis. q̄uis eī agareni ha/
bitarēt in tabernaculis ⁊ nō in ciuitatibꝰ:
vt poſtea dicetᷣ: tn̄ habebāt aliq̄s ciuitates
in q̄bus manebāt artifices ad faciendum
multa hoībꝰ neceſſaria: q̄ nō pn̄t fieri ī ten
toꝛijs cōpetentᷣ: ſicut mō in dominio tarta/
roꝝ ſunt aliq̄ ciuitates ꝓ mercatoꝛibus ⁊
artificibꝰ: ſed nobiles ⁊ hoīes armoꝝ ha/
bitāt in cāpis ⁊ in tentoꝛijſ. Qꝛ aūt dꝛ hic:
Ad regna aſoꝛ. ponitᷣ plurale ꝓ ſinglari: ſi
cut Exo. xxxij. Iſti ſunt dij tui iſrl'. et tn̄ ibi
erat vnicum idolū. Vel dꝛ regna in plali:
q̄ꝛ ſub vno p̄ncipali rege erāt plures regu/
li. k Et vaſtate filios oꝛiētis. ſic eni no
minantᷣ agareni. q̄ꝛ habitāt in ꝑte oꝛiētalꝭ
reſpectu iudee. l Tabernacula eoꝝ ⁊
gre. eo. capiēt ⁊c. q̄ꝛ ſicut dictū eſt: habita/
bāt in tabernaculꝭ cū gregibꝰ ſuis: ⁊ depa/
ſta vna regione tr̄āſferebāt tentoꝛia ſua ad
aliā. m In voꝛaginibꝰ ſedete. i. in locis
occultis ſubterraneis vbi chaldei non pn̄t
vos inuenire. n Inijt eni ꝯtra vos na
buchodonoſoꝛ rex babylonis cōſiliū. cuiꝰ
diffinitio fuit vos debellare. dicēs bellato
ribꝰ ſuis: o Cōſurgite ⁊ aſcēdite ad gē
tem q̄etā. q. d. de facili poterit debellari: q̄ꝛ
nō cauet ſibi. p Nō oſtia nec vectes eiſ.
id eſt nō habitāt in foꝛtalicijs ſ; in cāpis.
q Soli habitāt. i. nō hn̄t cū alijs gētibꝰ
ꝯfederationē a q̄bꝰ auxilientᷣ. idō ſubditur:
r Et erūt cameli eoꝝ ⁊c. ⁊ q̄ꝛ nō reſtat eis
niſi fuga. ſubditᷣ: s Et diſꝑ. e. in oēꝫ vē
tū. q̄ꝛ homīes fugiētes vadūt ad diuerſas
partes. t Qui ſunt at. in comā. agare/
ni eni tūc habebāt capillos reciſos ad mo
dū pugilū: vt dicūt expoſitoꝛes nr̄i. In he/
bꝛeo hr̄ ſic: Et diſꝑgā eos ī oēm ventū an/
gulatos angulos. i. fugatos vſqꝫ ad terre
angulos: vt exponit Ra. Sa. v Et erit
aſoꝛ. ciuitas. ſ̄. dicta. x In ha. dꝛaco/
nū. tanq̄ꝫ deſtructa ſine reꝑatiōe. y Qd̄
factū ē. Hec ē q̄nta ꝑs huiꝰ ca. in q̄ ꝓpheti
ȥat ꝯtra elamitas: ⁊ ponitᷣ pꝛīo tp̄s huiꝰ re
uelatiōis facte hieremie. cū dicit: In p̄nci/
pio regni ſedechie. ⁊ ſubditᷣ ꝓphetia cū di
citᷣ: z Ecce ego ꝯfrin. ar. elā. i. eiꝰ ꝑtātē:
que deſignatᷣ ꝑ arcū eo ꝙ erant optimi ſa/
gittarij. a Et inducā ſuꝑ elā q̄ttuoꝛ vē
tos. i. aduerſarios a q̄ttuoꝛ vētis. b Et
ventilabo eos. eijciendo eos longe a terra
ſua. Cetera patent vſqꝫ ibi.

Et ponā

☞ a **V**Erbũ qđ locutꝰ eſt ⁊c. Expleto vatici/ Ca. L
v nio ꝯtra egyptũ: paleſtinos: moab filios ãmon: dania
ſcum quoqꝫ ⁊ cedar: cõtra babylonẽ ⁊ chaldeos ſmo
dirigit: vt q̃s ante latent arguit: nũc palã ſcelera eoꝝ mani/
feſtando vaſtationẽ ⁊ deſolationẽ ſubſeq̃ apte ꝓnũciat. Eſai
as quoqꝫ ⁊ Ezechiel ſilia cõtra baby/
lonios ⁊ chaldeos ꝓphetauerũt.
b Cõfuſa ſunt. Silia dixit Eſaias:
Eſa.13.d Ecce ego ſuſcitabo ſup eos medos: q̃
argentũ nõ q̃rãt neqꝫ aurũ velint.
c Venięt filij iſrael. Hec ꝓmiſſio re
uerſionẽ ppl'i dei de captiuitate ſigni/
ficat: quã ſub aſſyrijs vel chaldeis ſu
ſtinuit: vel mag' chriſtiana tpa q̃n de
diuerſis gentibꝰ filij dei cõuenerũt ad
eccleſiã catholicã vbi q̃rerẽt deũ ſuũ:
interrogantes ⁊ diſcẽtes viã veritat':
vultũqꝫ cordis ſui ad faciendã volun
tatẽ dei cõuertẽtes: vt iũgant illi fede
re ſempiterno. ☞ Hrex per

pauere faciã elã corã inimicis ſu — ſ demonibus.
is: ⁊ i ꝯſpectu querẽtiũ aiaꝫ eoꝝ.
a ſ de q̃ dr: Dñe ne in furore tuo arguas me: neqꝫ in ira tua corripias me.
Et adducã ſup eos malũ: irãm fu
roris mei dić dñs. Et mittã poſt
eos gladiũ donec cõſumã eos: et a
ponã ſoliũ meũ in elã: ⁊ ꝑdã inde
b ſ q2 ꝑſecutoribꝰ mortuis m'lti cõuertẽt ad fidẽ.
reges ⁊ principes ait dñs. In nõ b†
ſ ad dominum.
uiſſimis aũt diebꝰ reuerti faciam
ſ a peccatis.
captiuos elam dicit dñs. C.L
a **V**Erbũ qđ locutꝰ eſt domi c†
v nus de babylõe ⁊ de ter
ra chaldeoꝝ i manu hie/
remię ꝓphetę. Annũciate in gen d†
tibꝰ et auditum facite. Leuate ſi/ e†
gnũ: predicate ⁊ nolite celare† Di f†
cite: Capta ẽ babylon: ꝯfuſus eſt †
b bel: victꝰ eſt marodach. Confuſa ‡
a ſ idola.ſ.que pro dijs colebant.
ſunt õia ſculptilia eoꝝ: ſupata ſũt
idola eoꝝ. Qm̃ aſcendet cõtra eã g†
ſ perſarum et medorum.
gens ab aquilone: quę ponet ter h
ram eiꝰ in ſolitudinẽ: ⁊ non erit q̃
habitet in ea ab homine vſqꝫ ad
pecꝰ. Et moti ſunt ⁊ abierunt. In i†
diebus illis ⁊ in tempore illo ait
a ſ ad eccleſiã. b ſ deũ vidẽtes. c ſ viri.ſ.confeſſores.
c dominꝰ: venięt filij iſrl': ipſi ẽt filij
a ſ de virtute in virtutem. b ſ pro peccatis.
iuda ſimul. Ambulãtes ⁊ flentes † k
properabunt: ⁊ dñm deum ſuuꝫ l
a ſ eccleſia.
quęrẽt. In ſion interrogabũt vi/ †
ſ veritatis. a ſ cordium.
am: huc facies eoꝝ venięt: et ap/ m†
a ſ q2 neqꝫ mors neqꝫ vita poterit ſeparare.
ponent ad dñm fędere ſempiter/
no: qđ nulla obliuiõe delebitur. n

Nico.de lyra

a Et ponã ſoliũ meũ in elaꝫ.i. dabo
dñium eiꝰ alteri: cuiꝰ ſoliũ erit meũ in/
quantũ poteſtate ⁊ auctẽ mea obtine
bit. In hebreo hr̃: Et ponã ſedẽ meã.
id eſt obſidionẽ meã in elã: vt expõit
Ra.Sa. ⁊ dr illa obſidio dñi: eo qđ do
minꝰ inſtigauit eã fieri. b In no/
uiſſi.aũt di.re.fa.cap.elã. illud enĩ re/
gnũ fuit poſtea reparatũ per magnuꝫ
tempus. Ca. XLIX

Moraliter.

v† Ad fili
os ãmon ⁊c.
Scđm ſenſum litteralẽ iſti habitabãt
iuxta poſſeſſionẽ filioꝝ iſrl'. ⁊ in pte ab
ſtulerũt eã ſibi. ꝓpter qđ meruerũt de
terra ſua captiuari. ꝑ illos igit ſignifi
cant cupidi: q̃ fraudibꝰ ⁊ violẽtijs au
ferũt alioꝝ hereditates: ꝓpter quod
merent hereditate celeſti ꝑuari. ꝑ hoc
aũt qđ ſubdit in fine: r† Poſt hec
reuerti faciã ⁊c. ſignificat q2 illi q̃ ve/
raciter penitẽt a talibus maleficijs re
ducunt ad poſſeſſionẽ celeſt' heredi/
tatis. s† Ad idumeã. q̃ interꝑtat
ſanguinea. ꝓpt qđ ꝑ idumeos ſignan
tur homicide q̃ ſanguinẽ ĩnocẽtũ fun/
dere delectant: ⁊ raptores q̃ ſudoribꝰ
eoꝝ ⁊ ſanguine paſcunt. ꝓpter qđ ſić
idumei meruerũt partim occidi ⁊ par
tim captiuari: ſic iſti merent in ĩferno
puniri. iõ ſequit poſtea. v† Deſcẽdi
te in voragineꝫ habitatores de dan: ſi
vindemiatores veniſſent ſup te reliq̃ſ/
ſent racemũ. q.d. raptores huiꝰ mũdi
aliqua relinquũt illis q̃s ſpoliãt: ſed
demones in peccat' obſtinatos oĩbus
bonis priuãt. b† Ad damaſcũ. q̃ in/
terpretat ſanguinẽ ꝓpinãs. iõ ſignat
illos q̃ ſuis malis ꝑſuaſiõibꝰ ⁊ ꝯſilijs
incitant alios ad ꝯtentiões: diſcordi/
as: lites ⁊ guerras: ex q̃bꝰ ſequit ſan/
guinis effuſio: ⁊ ſic alijs ſanguinẽ ꝓ/
pinant: ⁊ ſicut damaſcꝰ fuit igne cõbuſta: ſicut dicitur infra.
f† Succẽdã ignẽ in muro damaſci: ⁊ deuorabit menia bena
dap. ſic iſti ſuccendent igni ĩfernali vt pena rñdeat culpe: q̃/
niã ſuccenderũt in alijs ignẽ furoris ⁊ ire. † Ad cedar. qui
interpretat merens ⁊ tenebroſus. iõ ꝑ ipm ſignantur inuidi
merẽtes de ꝓſperitatibꝰ alioꝝ: ⁊ ſic inuoluti ſũt tenebris pec
catorũ. nã odiũ ex inuidia ꝓcedens aufert lumẽ gr̃e ⁊ obfu/
ſcat lumẽ nature. Hos deſtruit rex babylonis.i. diabolꝰ: au/
ferens oĩa bona eoꝝ. iõ ſubdit: k† Vaſtate filios orientis
tabernacula eoꝝ ⁊c. ſeq̃tur: p† Non oſtia nec vectes eis.i.
deſtituti ſunt cuſtodia angelica ⁊ diuiña. y† Qđ factũ ẽ ver
bũ dñi ad hieremiã ꝓphãm adũſum elã. q̃ deſpiciens interꝑ
tatur. iõ ꝑ ipm ſupbus q̃ ꝯtẽnit alios ſignatur. z† Cõfrin/
gam arcũ elã.i. os eiꝰ loquens verba iactatiua ſui ⁊ deſpecti
ua primi

ua primi ⁊ blaſphematoria dei: q̃ tanqꝫ ſagitte diaboli proce
dunt de ore ſupbi: ſed arcꝰ iſte cõfringit q̃n vere humiliat. iõ
ſubdit: a† Et inducã ſup elam q̃ttuor ventos. ꝑ q̃s ſignat
vilitas originis ab oriente: ⁊ ꝓpinq̃tas mort' ab occidente: et
crudelitas demonis ab aq̃lone: ⁊ dei bonitas a meridie. conſi
deratio nãqꝫ iſtoꝝ q̃ttuor diligens fa
cit ſupbũ hũiliari: ⁊ ad bonũ reduci.
iõ ſequit in fine. b† In nouiſſimis
aũt diebꝰ reuerti faciã captiuos elam
dicit dominus.
In ca. xlix. vbi dr in poſtil. iõ ſubdi
tur: Cur igitur hereditatẽ.

Additio. j.

Melchon in he
bre. ſignificat ſp
idolũ ãmonitaꝝ: ſ malchã alias mel/
chor ſignificat regeꝫ eoꝝ ⁊ alioꝝ q̃rũ/
cunqꝫ de q̃bus agit.
In eo. ca. vbi dr in poſtil. Dicit aũt
hic Ra.Sa. q2 boſra.

Additio. ij.

Qđ autẽ boſ/
ra ſit ciuitas
in idumea de ꝑncipibꝰ: ptꝫ Eſa. xliij.
vbi dr: Quis ẽ iſte q̃ venit de edõ tin
ctis veſtibus de boſra: et ſic in alijs
multis locis. Ca. L
c **V**Erbũ qđ locutꝰ ẽ dñs. Hieremi
v as ſupiꝰ ꝓphauit ꝯ gẽtiles: hic
vlteriꝰ ꝓphetat ꝯtra babyloni
os. tũ q2 mag' circa eos ĩmorat. tũ q2
ꝑ ſ hec ꝓphetia ſeq̃nti lr̃e mag' conti
nuat vt videbit: ⁊ diuidit ĩ duas par
tes. q2 prio ponit deſtructio chaldeo/
rũ vrbis planis. ſcđo mag' paraboli/
cis. ca. ſe. Pria ĩ tres: q2 prio põit de
ſtructio chaldeoꝝ. ſcđo deſtructionis
rõ. ibi: Qm̃ exultat'. tertio deſtructiũ
ꝯditio. ibi: Ecce ppl's. Pria adhuc in
duas. q2 prio deſcribit chaldeoꝝ inte
ritꝰ. ſcđo iudeoꝝ reditꝰ. ibi: In diebꝰ
illis. Circa ꝑmũ dr: d Annũciate ĩ
gẽtibꝰ. tanqꝫ mirabile factũ omibꝰ.
e Leuate ſignũ.i. ponite vexillũ ad/
uerſarioꝝ ſup portas babylonis ĩ ſi/
gnũ captiõis. iõ ſubdit: f Dicite ca
pta ẽ bab. ꝯfu. ẽ bel: vic. ẽ marodach.
dicũt expoſitores aliq̃ q2 ꝑ marodach
intelligit balthaſar quẽ interfecerũt
perſe ⁊ medi: Dan. v. ⁊ dr marodach:
q2 fuit filiꝰ euilmerodach. talia ei no/
mina aliq̃n variant ĩ medio: ſic Guil/
helmꝰ ⁊ guilotꝰ ſt idẽ nomẽ. Ra.Sa.
dicit q2 marodach eſt ſ nomẽ idoli ſić
⁊ bel: q̃ dicunt ſ cõfuſa ⁊ deuicta: q2
manifeſte apparuit q2 nõ habebãt po
teſtatẽ ſaluãdi ſuos cultores. g Qm̃
aſcẽdet cõ. eã ge. ab aquilo.i. a media
⁊ ꝑſide q̃ vergunt ab aq̃lone reſpectu
babylonie. h Que po. ter. eiꝰ ĩ ſo/
litu. q2 babylonia tũc deſtructa nõ ſu
it poſtea reedificata: ſicut hr̃. j. eo. ca.
⁊ Eſa. xiij. i In diebꝰ illis. Hic ꝯñr
deſcribit iudeoꝝ reditꝰ: q2 poſt deſtru
ctionẽ babylonie cyrꝰ ꝑmo ãno regni
ſui dedit iudeis licentiã reuertẽdi ĩ iu
deã. j. Eſdre. j. ⁊ ſ eſt qđ dr: In diebꝰ ill' ⁊ in tpe illo ait dñs: ve
nięt filij iſrl' ipi ⁊ filij iuda ſimul. Regno enĩ iſrl' captiuato per
Salmanaſar aliq̃ euaſerũt q̃ poſtea ĩ regno iude habitauerũt:
⁊ ſic cũ filijs iuda ducti fuerũt in babylonẽ ⁊ cũ eis redierunt.
k Et flẽtes. ꝑ gaudio ſeu ex ꝯtritiõe ꝑcedẽtiũ pctõꝝ ꝓpter q̃
fuerãt captiuati. l Properabũt ⁊ do. de. ſu. q̃rẽt. ꝑ debituꝫ
cultũ. vñ. j. Eſdre. iij. dr q2 venięntes in hierl'm erexerũt ibi alta
re dñi offerẽtes ſup illud holocauſtũ dño mane ⁊ veſpere.
m Et appo. ad do. fe. ſem. q2 poſtea ñ legũt iudei a deo ꝑ ido
latriã declinaſſe niſi aliq̃ pauci tpe machabeoꝝ: ⁊ mag' violẽ
tia q̃ꝫ volũtate. Sciẽdũ tñ q2 in heb. hic hr̃: Federe ĩ ſecl'm: qđ
nõ ſp importat ꝑpetuitatẽ ſ durationẽ notabilẽ. n Quod
nul. obli. delebit. in heb. hr̃. Qđ obliuiõi nõ dabit. qđ ẽ intel
ligendũ vſqꝫ ad xp̃i aduẽtũ q̃ tpe fuerũt a deo ſeꝑati ꝓpt ſuã

† 26.q.4.c ſciẽdũ.i ſi. ibi. iminente téploꝝ ⁊ ſimulacrorũ euerſione.

A

a Grex ꝑditus. Hac ſnīa notanť
reges iſraelitarū q̄ errare fecerunt
ppl'm τ declinare ad idolatriā: quo
rū fuit hieroboaz p̄m⁹ fili⁹ nabath:
3. Re.12.g q̄ fec̄ adorari vitulos aureos. dein/
de ceteri p̄uaricatores legis.
b Recedite de me. Scd'm hiſtoriā
monet iſraelitas q̄ captiuādi erant
in babylonē vt nō ſtabilē poſſeſſio
nem arbitrenť ſe ibi habituros: ſ
ſpem reuertendi haberēt: τ cum ca
ptiuitas laxareť: fugerent inde: q2
venturū erat vt a medis et perſis
vaſtareť. Orige. Quō corp⁹ no
ſtrū in aliq̄ terre loco cōſiſtit: ſic aīa
ſm ſtatū ſuū in aliq̄ terre loco nun
cupatiue eſt. Corpus noſtrū aut in
egypto aut in babylone aut ī pale/
ſtina eſt aut in ſyria aut vbicū q̄ʒ: τ
ſilr aīa. τ ꝑ qualitate vite locorū
diuerſitas diſtiguiť. In babylone
enī eſt q̄n ꝯfundiť: turbať et pace
deſerta bella ſuſtinet paſſionū. Ta
Je.51.a libus aīabus d̄r: Fugite de medio
babylonis: τ ſaluet vnuſq̄ſq̄ʒ aīam
ſuaʒ. dū enī in babylone eſt ſaluari
nō pōt. Qui aūt ibi recordať hie/
Ps.136. rusalē ingemiſcit τ dicit: Quō can
tabim⁹ canticū dn̄i in terra aliena.
Impoſſibile enī eſt in babylone cō
ſtitutū deo organis canere. ocioſa
enī ſunt ibi organa hymnorū dei.
Ibidem. vn̄ in ſalicib⁹: In medio ei⁹. ſ.o.n.
Suſpenſa ſunt organa nr̄a dum in
babylone ſum⁹: in ſalicib⁹ fluminū
ei⁹. Si aūt venerim⁹ in hierl'm in lo
cū viſionis τ pac̄: organiçabimuſ:
pſallemus: cithariçabim⁹ τ ſp lau/
dabimus deū. Sicut aūt aīa pctō/
ris ī babylone: ſic iuſti ī iudea ē: ſ
iuxta equalitatē fidei τ vite: in ipa
iudea locis inter ſe varijs ſeparan
tur. Eſt aūt in dan q̄ extreme ptes
iudee ſunt vel in ſupiorib⁹ locis
paulo meliorib⁹: vel in medijs fini
bus iudee: vel circa hierl'm. Eſt au
tē oīm beatiſſima q̄ in medio hieru
ſalē cōſiſtit. Qui aūt pctōr eſt τ ni/
mijs ſcelerib⁹ opp̄ſſus in babylone
eſt q̄ nōdū ad ſummū pctōrum cul/
men aſcēdit: in egypto ē τ in parti/
bus ei⁹ morať. Et ſicut q̄ in iudea
ſūt: nō eq̄lia poſſidēt loca. alius eſt
enī in dan. ali⁹ in neptalim. alius ī
C finib⁹ gad: ſic in egypto ali⁹ eſt in
taphnis. ali⁹ eſt in mēphis. ali⁹ in
ſienni. ali⁹ in bubaſtis habitat.
c Confuſa eſt τc. Eſaias dicit ſi/
Esa.13.d milia. Et erit babylon illa gl'ioſa ī
regnis inclyta: in ſupbia chaldeo/
rū ſubuerteť: ſicut dn̄s ſubuertit ſo
domā et gomorram. d Ecce no
Tropo. uiſſima. Tropologia. in fine mūdi
in morte cuiuſq̄ʒ oīs gl'ia τ ſupbia
chaldeorū: τ confuſio mūdi recedet
Je.49.d a nobis: τ ita oīa ſubuertentur: ſi/
cut ſubuertit deus ſodomam et go
morram: nec vltra voluptatis vel
mundi futurus eſt ſtatus.
e Sicut fecit facite. i. ſicut illa ꝑ
nabuchodonoſor gētes circūqua/
q̄ʒ vaſtauit: τ retributionē reddite
ei. f A facie gla. Colūba ſtulta
d̄r q2 nutrit pullos alienos: ita na/
buchodonoſor alios opprimēdo τ
fouendo: etiā nabuchodonoſor co
lumbam vocat nō ꝑ ſimplicitate:
ſed pro ſtulticia ſuperbie.
Leones

a Grex ꝑdit⁹ factus eſt ppl's meus. a
a ſ ſcribe et phariſei vel heretici. b ſ a cultu dei. b
Paſtores eorū ſeduxerūt eos: fece c d
a ſ diuerſis hereticorū ſectis. b ſ ſupbie. c ſ leg̃.
rūtq̄ʒ vagari ī montib⁹. De monte
a ſ humilitatē hereſis que tamen putatur habere
aliquā altitudinē. b ſ eccleſie vbi ſpōſa cū ſponſo
delectatur.
ī collē trāſierūt: obliti ſūt cubilť ſui. e
a ſ viſibiles et inuiſibiles hoſtes. b ſ vagantes.
Oēs q̄ iuenerūt comederť eos: f
a ſ peccatū lacerati greg̃ ꝑ nihilo duxerūt. ſ cō
tra preceptū. ſ. iuſticie: et ſpem remuneratiōis futu
re oues chriſti luporū morſibus tradentes.
τ hoſtes eorū dixerūt: Nōn pecca/
uimus: ꝑ eo q̄ peccauerť dn̄o de/
cori iuſticie τ expectatiōi patrum
a ſ captiui in peccatis. ſ penitendo.
b eorū domino. Recedite de medio g
a ſ confuſionis. b ſ captiuantiū. i. demonū audi/
ta deſtructione babylonis.
babylonis: de terra chaldeorum
a ſ in hierl'm q̄ eſt loc⁹ viſionis et pacis. b ſ peni/
tentes.
egredimini: τ eſtote q̄ſi hedi ante h
a ſ catholice eccleſie.
greges. Quī ecce ego ſuſcitabo τ i
adducā in babylonē ꝯgregationē
a ſ demonū. b ſ ab aq̄lone enī oīe malū veniet.
gentiū magnarū de terra aq̄loniſ:
a ſ māifeſte: q2 tūc māifeſta erūt abſcōdita cordiū.
et p̄parabunť aduerſus eā: τ inde
a ſ pena ſubdita et improuiſa.
capieť. Sagitta ei⁹ q̄ſi viri fortis
interfectoris non reuerteť vacua.
Et erit chaldea in ꝑdā: oēs vaſtan
tes eam replebunť ait dominus.
a ſ cauſa q̄re hec patianť. b ſ in interitu iudeorū.
Quoniā exultatis: τ magna loq̄/ k l
a ſ iſrael.
mini diripiētes hereditatē meaʒ: m
a ſ laſciuiētes. ſ. in deuoratiōe ei⁹ ſicut vitul⁹ ſuper
herbā quaſi taurino mugitu captiuis inſultātes.
qm̄ effuſi eſtī ſicut vituli ſup herbā n o
c τ mugiſtis ſicut tauri. Confuſa eſt p q
ſ quaſi non diu letabimini.
mr̄ vr̄a nimis: τ adequata pulue/ r
d ri q̄ genuit vos. Ecce nouiſſima erit s
in gētib⁹ τ deſerta iuia τ arēs. Ab t v
a ſ q2 ꝑ ea ſeleuciam τ cteſiphōtē inclytas vrbes x
perſarum fecerunt.
irā dn̄i nō habitabiť: ſ redigeť to/ y
ta ī ſolitudinē. Oīs q̄ tranſibit ꝑ z
a ſ q2 tanta potentia eſt in nihilū redacta.
babylonē ſtupebit: τ ſibilabit ſup a
a ſ o perſe et medi.
vniūſis plagī ei⁹. Preparami ꝯ ba b
bylonē ꝑ circūitū: oēs q̄ tēditis ar
cū debellate eā: non parcatī iaculť
q2 dn̄o peccauit. Clamate aduſus c
a ſ ad occidendum eam.
eā. Vbiq̄ʒ dedit manū. Ceciderūt d
fūdamēta eius: deſtructi ſūt muri
ei⁹: qm̄ vltio dn̄i eſt. Vltionē acci/
e pite de ea. Sicut fecit facite ei. Diſ e f
ꝑdite ſatorē de babylone: τ tenen g
f tē falcē in tpe meſſis a facie gladij h

incredulitatē: τ ſic ītelligiť q̄ obliuiōi
nō dabiť vſq̄ʒ ad magnū tp̄s. a reditu
enī captiuitatī babylōice vſq̄ʒ ad xp̄m
fluxerūt āni circiť. cccc. a Grex ꝑdi.
fa. ē po. m. in captiuitate babylonica. τ
ſubdiť cā: b Paſtores eorū. ſ. reges
ſacerdotes τ falſi ꝓphe. c Seduxe
rūt eos. vt ptʒ ex p̄dictī in h li. in plib⁹
locis. d Fecerūtq̄ʒ vaga. in mōtib⁹.
in cultu idolorū q̄ in talib⁹ locis pone/
banť. e Obliti ſ. cu. ſui. i. tēpli dn̄i
qđ dicebať caula ſiue cubile fideliū: et
q2 ꝓpť h freq̄nter traditi fuerūt iudei ī
māib⁹ hoſtiū. iō ſubdiť: f Oēs qui
īuenerūt τc. dixerūt: Nō peccauim⁹ τc.
ex h ei q̄ iudei ꝓpť offēſā dī tradebāť
in māib⁹ hoſtiū: dicebāt hoſtes ſe non
peccare tractādo eos cū nimia crudeli
tate: ſ h nō eſt verū: q2 de⁹ actib⁹ malorū
bn̄ vtiť in bonū: ſicut ꝑ demones exer/
cet ſuā iuſticiā ī dānatos. g Rece/
dite de me ba. vos iudei ꝑ cyrū licētian
di. h Et eſtote q̄. he. an̄ gre. i. letanť
redite in iudeā. i Qm̄ ecce ego ſuſ.
τc. ꝑ aduentū enī perſarū τ medorū fuit
capta babylōia: τ ex ꝯſequēti data eis
licētia. cetera patēt ī lr̄a. k Qm̄ ex
ultatis. Hic ꝯńr poniť deſtructiōis ba
bylonice rō: τ eſt duplex. vna ꝓpť cru/
delitatē erga ppl'm iudaicū. alia ꝓpter
īpietateʒ erga dn̄m. ſcd'a pōiť ibi: Vox
fugientiū. Pr̄ia adhuc diuidiť ī duaſ.
q2 ad deſtructionē chaldeorū ſecuta ē li
beratio iudeorū. iō p̄mo ponitur p̄mū.
ſcd'o ſcd'm. ibi: Grex diſpſus. Circa pri/
mū d̄r: Qm̄ exultatī. i. debellatiōe ppl'i
mei. l Et ma. loq̄mini. attribuētes
h vr̄e virtuti. m Diripiētes he. m. i.
iudeā: eo q̄ ibi viguit diuin⁹ cultus.
n Qm̄ effuſi eſtī. ad lacerādū ppl'm
meū. o Sic vi. ſu. herbā. ad eū de/
glutiēdū. ī heb. hr̄: Ut vitula triturās
q̄ pedib⁹ ſuis meſſeʒ cōterit τ ore ſuo co
medit. p Et mugi. ſi. tau. ad ip̄m am
pli⁹ terrēdū. q Cōfuſa eſt mr̄ vr̄a. i.
babylon metropolis in regno chaldeo
rū. r Et adeq̄ta pul. i. deiecta in ter
rā. s Ecce no. erit. q̄ ſolebat eſſe p̄/
ma inť oēs ciuitates. t Et deſerta.
ab hoīb⁹. v Inuia. q2 nullus aude
bit trāſire ꝓpť ſerpētes τ dracones ibi
habitātes. x Et arens. q2 euphra/
tes trāſiēs ꝑ eam fuit deuiat⁹ ab alueo
ſuo ꝑ ꝑſas τ medos eā obſidētes: ita q̄
ꝑ alueū ſiccū intrauerūt ciuitatem.
y Ab ira do. non ha. i. a vindicta dei
factū ē q̄ de cetero nō habiteť: vt p̄di/
ctū eſt. z Oīs q̄ τc. de deſtructione
tante ciuitatī. a Et ſibilabit. deridē
do ſupbiā ei⁹ p̄cedentē. b Prepa Je.14.
ramini τc. ita q̄ null⁹ poſſit ſtare ad ꝑ 19.c.
pugnacula ad ei⁹ defenſionē. c Cla 43.c
mate aduer. eā. exhortando bellatores
ꝯ eā. d Vbiq̄ʒ de. ma. i. vbiq̄ʒ queſi
uit auxiliū τ nō īuenit: ſic̄. ī. d̄r in fine li
bri: Egypto dedim⁹ manū τc. e Si
cut fecit. deſtruēdo crudelr alia regna.
f Facite ei. eam deſtruēdo. g Diſ/
ꝑdite ſatorē τc. i. reddite terrā ī circūi/
tu ei⁹ deſertā τ incultā. h A fa. gla.
colū. i. ꝓpter crudelitatē regī babylōis
q̄ d̄r colūba: nō a carētia fellť: ſ ſagacita
tis: ſm illud Oſee: Ephraim colūba ſe
ducta τc. In heb. hr̄: A facie gladij vi
noſi. i. ſanguīe babyloniorū inebriati. τ
ꝑ h intelligiť gladi⁹ medorū τ ꝑſarū. di/
ctio enī hebraica h poſita. ſ. iona equo/
ca eſt ad columbā τ vinoſitatem: vt di/
ctum eſt

a Leones eiecerunt ⁊c. Theglathphalaſſar q̄ partē magnā iudeoꝝ in aſſyrios trāſtulit: ⁊ ſennacherib q̄ decē tribꝰ in mōtes medoꝝ tranſduxit: hi leones appellant. b Ecce ego viſi. Ait ſitauit dñs regē babylonis.i.ꝯfuſiōis: ſicut viſitauit regē aſſur q̄ interpretat gradiens vel dirigēs: cū diabolū ꝯfuſiōis regē ⁊ tenebraꝝ harectorē deſtruxit.ſ.antixp̄m: ⁊ oīs ecclie pſecutores q̄ dirigūt arma neq̄cie ꝯtra ſctōs dei: ⁊ effundūt ſanguinē innocentē: et hereticos q̄ dirigunt iacula praue doctrine: vt aīas ſimplicium interficiāt. In fine enī mūdi diabolus q̄ ſeducebat gentes: mittet in ſtagnū ignis ⁊ ſulphuris: ⁊ beſtia.i.antichriſtꝰ: ⁊ pſeudo ꝓphete.i.heretici. Sancti vero cū xp̄o regnabūt in eternū ⁊ ſaturabit aīa eoꝝ oībus bonis. Tūc quereᵗ iniq̄tas iſrl ⁊ nō erit: ⁊ peccatuꝫ iuda ⁊ nō inueniet. Quia tūc alligabit dñs vulnus pplī ſui ⁊ ſana-
.21.a bit ꝯtritiōes eiꝰ. Et abſterget om.la.ab oculis ſanctoꝝ: ⁊ mors vltra nō erit neq̄ luctꝰ: ſed nouus ppls in noua ciuitate in ꝑpetuū exultabit.
ſtice c Sup terrā dñantiū ⁊c. Myſtice p̄dicatoribus xp̄i p̄cipit vt regnū diaboli ſtudeāt euertere ⁊ opa eius maligna ⁊ ꝯſilia peſſima: vt interficiant oēs pctōres terre: ⁊ diſꝑdant de ciuitate dñi oēs opantes iniquitatē. d Quō cōfractus ⁊c. Malleus vniuerſe terre diabolus eſt: ſed eſt q̄ non curat de malleo vniuerſe terre. vir ſcꝫ ſtans ſuper muros adamātinos: ⁊ in manu eius adamas. Refert hiſtoria ꝙ fortior ſit adamas omī cedenti malleo: incōtritus ⁊ inuincibilis pſeuerans: licꝫ ſupſtet malleus diabolus: ⁊ ſuppoſitus ſit draco quaſi intus indomabiliſ: nihil tñ in manu dñi ⁊ in ꝯſpectu eius cōſiſtens pfectus adamas patiᵗ. Duo ergo ꝯtraria ſunt adamāti iuſto: malleus ⁊ incus. vñ in Prouerbio dr de his q̄ anxietatibꝰ premunᵗ: Inᵗ malleū ſt ⁊ incudē. Juſtus aūt nō curat de malleo ⁊ incude: q̄ quanto cediᵗ tanto ſplendeſcit virtꝰ eius. Malleū aūt vniuerſe terre nō potuit ꝯfringere moyſes: nec añ eū abraam: nec poſt eū Joſue: nec quiſq̄ ꝓphetaꝝ: chriſtus aūt confregit: qd admirans ꝓpha ait: Quō ꝯfractꝰ eſt m.v.t. Primo cōfractꝰ: deinde ꝯtritus. Qñ dixit dia-
r.4.b bolus: Hec oīa tibi dabo ſi ꝓcidens adoraueris me ⁊c. nō ꝯtriuit ſed ꝯfregit tm̄. cū vero receſſit ab eo vſq̄ ad tp̄s ⁊ poſt venit: ⁊ tūc etiā cōtritꝰ eſt. Per vnūquēq̄ nr̄m cōfringiᵗ qñ introducimur a dño in eccleſiā ⁊ ꝓficimꝰ in fide. Cōteriᵗ aūt ⁊ cōminuitur cū ad ꝑfectionē venimus.
e Quō verſa eſt. Captiuitas babylonis intelligitur cū nihil in nobis confuſiōis remaneat. Inuenta es ⁊ cōprehenſa: qꝛ dño reſtitiſti. An aūt ſola babylon reſtitit ⁊ nō potiꝰ oēs gentes: dū creatore deſerto idola coluerūt: an figuraliter dicit oēm aīam ꝯtrariā hierlm.ſ. viſioni pacis eſſe babylonē. vñ ſancti in hierlm pctōres ī babylone erant: ⁊ ſi peccabant hieroſolymite: mittebanᵗ in babylonē ⁊ penitentes redibant in hierlm. Capiᵗ ergo babylon ⁊ nō agnoſcit. legi enī dei nō ſubijcitur: neq̄ enī pōt: ⁊ inuēta eſt babylon ⁊ cōprehenſa: quia domino reſtitit.
f Aperuit dñs ⁊c. Orige. Alia editio: Aperite apothecas eiꝰ ⁊ ſcrutamini eaꝫ quaſi ſpeluncā: ⁊ diſperdite eā vt nō ſint eius reliquie: exiccate omnes fructus eius vt deſcēdant in occiſionē. Ve eis quoniam veniet dies eorū tempus vin-
.9.c dicte eorum. vt ait apoſtolus: Pertulit in multa patientia vaſa ire preparata ī perditionē ſuꝑ vaſa miſericordie ⁊c. alij ergo vaſa miſericordie. alij vaſa ire. Pharao egyptij vaſa ire. Paulus qui p̄mus miſericordiā cōſecutus eſt: ⁊ de iudeis ac gentibus credentes vaſa miſericordie. Sūt ergo in theſauris dei vaſa ire. Scriptū eſt enī: Aperuit dñs theſaurū ſuū ⁊ ꝓtulit vaſa ire. Theſaurꝰ dñi ecclia eſt in qua ſepe latent hoīes q̄ ſunt vaſa ire. Veniet ḡ tp̄s qñ aperiet dñs theſaurum eccleſie. Nunc enim clau-
ſa eſt

a ſ auxiliator.ſ. b ſ idē Eſaias et eiſdē vb.
colūbe. Vnūq̄ſq̄ ad pōpulū ſu- a b
a ſ capta babylone.
um ꝯuerteᵗ: ⁊ ſinguli ad terram
a ſuā fugiēt. Grex diſꝑſus iſrl: leo- c d
nes eiecerūt eū. Primus come- e f
a ſ qui hierlm ſubuertit et templū ſuccendit.
dit eū rex aſſur: iſte nouiſſimꝰ ex- g
oſſauit eū nabuchodonoſor rex
babylonis. Propterea hec dicit h
b dñs exercituū deꝰ iſrl: Ecce ego
a ſ per cyrum et dariū. b ſ balthaſar q̄ nouiſſimus in babylone regnauit.
viſitabo regē babylonis ⁊ terrā
a ſ ſennacherib quando.ſ.angelus domini percuſſit aſſyriorum.clxxxv.milia.
eius: ſicut viſitaui regem aſſur:
a ſ permittente cyro.l.fere milia egreſſi ſunt in iudeam.
⁊ reducā iſrael ad habitaculum
ſuum. Et paſceᵗ carmelus ⁊ ba- i
a ſ vt vltra neq̄ mors neq̄ luctus: ſed nouus populus ſit.
ſan: ⁊ in monte ephraim ⁊ gala-
ad ſaturabiᵗ aīa eiꝰ. In diebꝰ il- k
lis et in tp̄e illo ait dñs: quereᵗ
iniq̄tas iſrl ⁊ nō erit: ⁊ peccatuꝫ l
a ſ vñ: Gratia aūt dei vita eterna.
iuda ⁊ nō inueniet: quōniā ꝓpi
ſ alijs abiectis.
c cius ero eis quos religro. Sup m
a ſ babyloniā. b ſ chaldeoꝝ. c ſ exercitꝰ medorum et perſarum.
terrā dñantiū aſcende: ⁊ ſup ha- n o
a ſ vt poſteritas babylonis funditus intereat.
bitatores eius viſita. Diſſipā ⁊ p
interfice que poſt eos ſunt ait
dominus: ⁊ fac iuxta oīa que p̄-
a ſ in interitu babylonis gaudiū ⁊ exultatio multorum.
cepi tibi. Vōx belli in terra: ⁊ cō-
d tritio magna. Quomō cōfractꝰ
a ſ babylon ⁊ reges eius qui plures gentes cōtriuerant.
eſt et cōntritꝰ malleus vniuerſe
e terre: Quō verſa ē in deſertum q
babylon ī gentibꝰ: Illaqueaui r
te ⁊ capta es babylon et neſcie-
bas. Inuēta es ⁊ apphenſa: qm̄ s
f dominū ꝓuocaſti. Aperuit do- t v
ſ eccleſiam.
minus theſaurum ſuum et pro-
a ſ peccatores.
tulit vāſa ire ſue: quoniā opus
eſt domino deo exercituum in
a ſ eorum ſcilicet qui ſtellis aſcribunt que in terris fiunt.
b ſ diſſipatores ſpirituales babylonis.
terra chaldeōrum. Venite ad eā x
ab extremis finibus: aperite vt y
ſ predicatores.
exeant q̄ ꝯculcent eā. Tollite de z
ſ babylonis.
via lapides et redigite in acer-
a ſ vitia.ſ.confuſionis.
uos: et iterficite eā: nec ſit quic-

ctum eſt.ſ̄.xxv.⁊.xlvj.
a Vnuſq̄ſq̄.ſ. alienigenarū in babylone exiſtentium.
b Ad pplm ſuū ꝯuerteᵗ. de babylone recedēdo. c Grex diſꝑſus. Hic ꝯñr deſcribiᵗ liberatio iudeorū q̄ ſecuta ē ad deſtructionē chaldeoꝝ: p̄mittiᵗ tñ eiꝰ captiuatio. cū diciᵗ: Grex diſꝑſus iſrl.i. ductꝰ ad diuerſa loca extra terrā ſuaꝫ.
d Leones.i. reges crudeles. e Eiecerūt eū. ⁊ q̄ fuerint illi ſubdiᵗ: f Primꝰ comedit eū rex aſſur. q̄ captiuauit decem tribꝰ.iiij. Regū. xviij. g Iſte nouiſ.exoſ.e.na. q̄ deſtruxit hierlm ⁊ tēplū vbi erat fortitudo pplī tpalit ⁊ ſpūaliter: ſicut fortitudo corporis eſt ī oſſibꝰ. h Propterea ⁊c. Ecce ego viſitabo regē babylonis: debitā penā inferendo. i Et paſceᵗ car. ⁊ baſan.i. viuēt abūdanᵗ de bonis terre ſue. k In diebꝰ illis ⁊c. q̄reᵗ iniq̄tas iſrl.ſ. idolatria ꝓpter quā fuerat captiuatꝰ. l Et nō erit. qꝛ poſt reditū captiuitatis babylonice nō legiᵗ ppls ad idolatriā declinaſſe: vt dictuꝫ ē.ſ̄. ꝯñr reuertiᵗ ad deſtructionē babylonis. cū dr: m Sup terrā dñantiū.i. babylonioꝝ q̄ multis regnis dñabanᵗ. In heb. hr: Rebellantiū. rebellauerūt enī dño tēplū eiꝰ deſtruēdo.
n Aſcēde. tu cyre. o Et ſuper ha.e. viſita.ī malū. iō ſubdiᵗ: p Diſſipa ⁊ interfi. ⁊c. ꝯtritꝰ ē malleꝰ terre.i. rex babylonis q̄ ꝯtriuerat mltas gētes: ſicut malleus lapides.
q Quō v̄ſa eſt ī deſertūꝫ. et ſubdit modū: r Illaq̄aui te. te capiēdo mō a te improuiſo: ſicut auis laq̄o capiᵗ. medi enī ⁊ pſe lōge a babylone fecerūt fluuiū euphraten q̄ currebat ꝑ ciuitatē alibi diuertere. ⁊ ſic ꝑ alueū vbi nō erat murꝰ ītrauerūt repēte. s Inuēta es ⁊ apphēſa. ab aduerſarijs tuis. t Qm̄ dñm ꝓuocaſti. q.d. nō eſt opatio hūana ſ; vindicta diuīa. iō ſubditur: v Apuit dñs theſaurū ſuū.i. mala pene ī ſua p̄ſentia nob occulta p̄parata tibi ꝓtulit ī effectu. x Venite ad eaꝫ ab extremis fini. tre.i. a longinq̄s valde partibꝰ vñ collectꝰ fuit exercitꝰ cyri ⁊ darij. y Aperite vt exeant q̄ ꝯculcēt eā.i. remouete īpedimēta exercitui medoꝝ ⁊ pſarū. iō ſubdiᵗ: z Tollite de via lapi. ⁊ redi. ī acer. lr̄a hebraica ad aliū ſenſū reduciᵗ q̄ talꝭ eſt: Apite portas.ſ. babylonis eas frāgēdo. Cōculcate ſic̄ aceruos.ſ. frugū q̄ extēdūtur ī area ⁊ teruntᵗ pedibꝰ aīaliū in t̄ra illa ad granū excutiendū. q.d. ſic ꝯculcate babylonis pplm: ⁊ iſte ſenſꝰ magꝭ ꝯſonat lr̄e p̄cc. ⁊ ſbſe, vt ptꝫ de ſe.

 Vox ſu

ſa eſt: ⁊ vaſa ire cũ vaſis miſcdie inhabitãt: palee cũ frumento: ⁊ piſces mali cum bonis qui in rete ceciderunt: quem cũ aperuerit in iudicio et ꝓtulerit vaſa ire: dicent forſitan vaſa miſericordie: egredientibus

1.Joh.2.c vaſis ire. Exierũt a nobis: nõ enĩ erant ex nobis.

Idem. Aperuit do.⁊c. In theſauris dñi ſunt vaſa ire: extra theſaurũ vaſa peccãtia que nõ ſunt vaſa ire ſed miſcdie: Serui enĩ ſunt ignorãtes voluntatez dñi ⁊ nõ facientes. Qui aũt ingredif eccleſiam: aut vas ire eſt aut miſcdie: qui foris eſt neq̃ miſcdie neq̃ ire. Aliud ergo nomẽ ei⁹ inquiro. opus inq̃t domĩo virtutũ in terra chaldeoꝝ eſt. Scdm diuerſos intellectus: terrenus loc⁹ multipliciter dr vel noiaf: et quõ differenti rõne chriſt⁹ plura habet vocabula: cum in ſubiacenti ſit vn⁹: varius aũt in virtutib⁹: ſic ꝓ malicia generis humani terrena negocia cũ vnum ſint in ſubiacenti: tñ intellectus diuerſitate ſũt plima. Unũ enim ſubiacens eſt xp̃s: ſed alio intellectu medicus.

Mat.2.c vñ: Nõ neceſſe habent ſani medico ⁊c. alio paſtor: q̃ irrationabilib⁹ pẽeſt. alio rex: q̃ rõnabilib⁹ principatur. alio vitis vera: q̃ in eũ inſerti hoĩes vberes fructus afferunt ⁊ filia. Quõ ergo in chriſto plurimi intellectus ſunt diuerſorũ nominũ: ⁊ ſubiacens vnum: ſic terrena negocia in ſubiacenti vnũ: ſed iuxta intellectum plurima. Sepe etiã allegoriçãtes babylonez dixim⁹ eſſe terrena negocia: que ſemp cõfuſa ſunt vitijs egyptũ affligentia ⁊ chaldeam: q̃ multi q̃ geruntur in terris ſtellis ↄſecrant: ⁊ ex earũ nutib⁹ fieri aſſeuerant. Omĩs ergo q̃ putat q̃ ſtelle faciant hoĩes luxurioſos: adulteros: caſtos vel hmõi: in terra chaldeorũ eſt. Cõminatur ergo deus ſpecialiter his q̃ in terra chaldeoꝝ ſunt: abraam vero ꝓmouens ad me

Geñ.15.b lioꝛa ait: Ego ſum q̃ te educo de terra chaldeoꝝ. Potens eſt de⁹ educere nos de terra chaldeorũ: ⁊ nullũ alium credam⁹ vitã noſtrã diſpenſare ꝓ qualitatib⁹ meritorũ. Opus dño ergo virtutũ in terra chaldeoꝝ eſt: q̃ venerũt tp̃a eius: aperite apothecas eius: doctrinas. ſ. natiuitatũ: ſcrutamini eã quaſi ſpeluncam ⁊ diſperdite eã. Qui reſpuit ſupputationes nataliuz q̃ veritatis ſermone vtif aduerſum eas: q̃ oſtẽdit falſa eſſe que mathematici dicunt: qui docet inſcrutabilia dei iudicia nec ab oĩbus poſſe cõprehẽdi: qui aſſerit ſidera non eſſe cauſas eorum que fiunt ſup terrã: precipue eoꝝ que chriſtianis accidũt: preceptũ domini exequif. a Vox fugientium. Orige. Utinam hec eſſet noſtra vox o cathecumini: fugientium de babylone ⁊ fugiẽtiũ. ſ. vitia ⁊ pctã. Vox ei fugiẽtiũ ⁊ re

ſaluatoꝝ ñ ſufficit fugere de t̃ra babylõis: ſ; reſaluari de t̃ra babylõis ad annũciãdũ i ſion vindictã dño deo nr̃o: vt fugiẽtes de terra babylonis veniatis de ſion ſpeculatorum eccleſiã dei ad annunciandũ in ſion. i. eccleſia vindictam a domino deo noſtro. Uindictam populi eius denunciate in babylonem multis omni tendẽti arcum. Multi enim in babylone ſunt: in hieruſalẽ pauci. Non enim ait: Dilexit vos pater veſter: quia multi eratis: vos enim pauci eſtis ab oĩbus gentibus. Annunciate in babylonẽ multis omni tendenti arcum: vt non ſit ex ea qui ſaluetur. Diſperdite interficite omnia vt nõ ſit qui ſaluetur ex babylonio ſemine. Iuxta ea que fecit facite ei. Dum habes in te prauas cogitationes pietati ⁊ fidei reſiſtentes: babylonios in te habes: ſed fac vindictaz: interfice oĩes peccatores terre qui in te ſunt: ⁊ oẽs babylonios vt poſſis mũdatus in hieruſalẽ tranſgredi ci

Myſtice uitatem dei. b Ecce ego ad te. Myſtice prenunciat antichriſto q̃ extollef ſup oĩe id qd dr deus ⁊ mẽbris eius. i. iniq̃s oĩbus futurã damnationẽ: ⁊ oĩes munitiones ſapiẽtie ſecularis ⁊ cõcilia malignantiũ: quibus hoĩes decipiebat: futuro incendio cõcremãda vt vniuerſe machinationes eius ⁊ arma quib⁹ orbem eccleſiaſticum impugnabat: eterno interitu deuorentur: quia nõ timuerunt calumniã ⁊ captiuitatẽ populo dei inferre. vnde ſequif: Calumniã ſuſtinent filij iſrael. c Et erunt quaſi mu. ⁊c. Imbelles q̃ſi mulieres per medos ⁊ perſas deſtruxit eos: oẽs quoq̃ q̃ in cõfuſione mũdi verſantur: ⁊ qui ſapiẽtie ſeculari innitentes erroris ſimulacra ꝓ veritate colunt: cũ theſauris doctrinarũ ⁊ opeꝝ ſuoꝝ in iudicio dam

nabit

ſ vitiorum.
q̃s reliquũ. Diſſipate vniuerſos
a ſ ſubtiliora et fortiora vitia.
fortẽs eius: deſcẽdãt i occiſionẽ.
Ue eis: quia venit dies eoꝝ tem
a ſ de his prophetat qui mores patrios reliquerunt et leges gentium.
a pus viſitationis eorũ. Uox fugi a
ſ ſaluatorum.
entiũ et eorũ q̃ euaſerũt de terra babylonis: vt annũcient in ſion vltionẽ dñi dei noſtri: vltionem templi eius. Annũciate i babylonẽ plurimis: oĩbus qui tendunt arcũ. Conſiſtite aduerſus eam p gyrũ: et nullus euadat. Reddite b ei ſm opus ſuum: iuxta oĩa que fecit facite ei: q̃ contra dominũ c erecta eſt: aduerſum ſanctuz iſrl. d
ſ fortes.
Idcirco cadẽt iuuenes ei⁹ in pla
a ſ que ducunt ad mortẽ: nõ enĩ arripiẽt anguſtã viam que ducit ad vitam. b ſ robuſti. b ſ contra eccleſiam pugnantes.
tẽis eius: ⁊ oĩes uiri bellãtores
a ſ viſitationis dñi: quia poſt iudicium nulla erit ei poteſtas preliandi et nocendi.
eius ↄticeſcent i diẽ illa ait dñs.
ſ rex babylonis.
b Ecce ego ad te ſuperbe dic̃ dñs e deus exercituũ: q̃ vẽiet dies tu
ſ captiuitatis. ſ. tue et tuorum.
us temp⁹ viſitationis tuẽ. Et ca
ſ antichriſtus.
det ſupbus et corruet: ⁊ nõ erit q̃ ſuſcitet eum. Et ſuccendã ignem
ſ in munitionibus ſecularis ſapientie.
in vrbibus ei⁹: ⁊ deuorabit oĩa i f circũitu eius. Hec dicit dominus g exercituũ. Calũniam ſuſtinẽt filij iſrael: et filij iuda ſimul. Omnes q̃ ceperũt eos tenẽt: nolũt dimittere eos. Redẽptor eoꝝ fortis dominus exercituũ nomẽ eius. Iu h dicio defendat cãm eorũ: vt exter i reat terram: ⁊ commoueat habi
a ſ dñi de q̃ dicif: Si acuero vt fulgur gladiũ.
tatores babylonis. Gladius ad k l chaldeos ait dñs: ⁊ ad habitatores babylonis ⁊ ad p̃ncipes ⁊ ſapiẽtes eius. Gladius ad diuios m ei⁹ q̃ ſtulti erunt. Gladius ad fortes n illius qui timebunt. Gladius ad equos ei⁹ ⁊ ad currus eius: et ad omne vulgus quod eſt in me
c dio eius: ⁊ erunt quaſi mulieres. Gladius ad theſauros eius q̃ diripientur. Siccitas ſuper aquas o eius erit ⁊ areſcẽt: q̃ terra ſculpti p liũ eſt ⁊ in portentis gloriantur. q
a ſ hec in Eſaia: hiſtorice et tropologice ſm Hieronymum plene expoſita ſunt.
Propterea habitabũt dracones r

a Uox fugientium. Hic ponif ſecũda cauſa deſtructionis babylonice q̃ eſt ipietas contra deũ deſtruẽdo eius templũ. ſi enĩ verũ deũ ipm reputaſſent: ei⁹ tẽplũ nõ cõbuſſiſſent: et hoc ẽ qd dicif: Uox fugientiũ ⁊c. q. d. ad hoc diuinit⁹ fuerũt aliq̃ in babylone a morte pſeruati: vt agnoſcerẽt ⁊ cõfiterenf babylonẽ deſtructã in vltionem deſtructiõis tẽpli dñi. cetera patẽt vſq̃ ibi: b Et null⁹ euadat. ſ. de illis q̃s de⁹ pordinanit interfici: q̃ plures mortẽ euaſerũt: vt pdictum eſt immediate. c Quia ↄtra dñm erecta eſt. deſtructionez hierlm ſue virtuti iputando ⁊ tẽplũ dñi concremãdo. d Aduerſum ſctm iſrl. i. adũſus deũ q̃ colif ab iſrl ſicut ſctũ ſctõruz. cetera patẽt vſq̃ ibi: e Ecce ego ad te ſupbe. tu rex babylonis q̃ faciebas te adorari ſicut deum: Dañ.iij. f Et deuo. oĩa i cir. ei⁹: q̃ medi et perſe nõ ſolũ deſtruxerũt vrbes: ſ; alia q̃ erãt in circũitu vrbium. g Hec dicit. h ↄñr ponif liberatio iudeoruz ↄſecuta ad deſtructionẽ chaldeoꝝ a q̃b⁹ dure tractabãf. iõ ſbdif: Calũniam ſuſtinẽt ⁊c. ſubdif eoruz liberatio virtute diuĩa: Redemptor eoꝝ fortis ⁊c. h Iudicio. i. ſm ordinẽ ſue iuſticie. i Defendat cãm eoꝝ. eos liberãdo ⁊ chaldeos puniẽdo. ſequif: k Gladi⁹. ſ. medoꝝ ⁊ perſaꝝ. l Ad chaldeos. deſtruẽdos. m Gladi⁹ ad diuĩos ei⁹. q̃ deluſi a demõib⁹ falſa babylõijs diuinabãt eis ſecuritatez ꝓmittẽdo. iõ ſeq̃f: n Qui ſtul. erũt. q̃ ↄtrariũ apparuit p effectũ. cetera patẽt vſq̃ ibi: o Siccitas ſu. aq. ei⁹. q̃ medi ⁊ perſe ſiccauerũt alueũ euphratis mõ p̃dicto. p Q̃r ter. ſcul. ẽ. i. diũſis idolatrijs dedicata. q Et in por. glo. i. in falſis figmẽtis: vt dic̃ glo. In heb. hr̃: In enim gloriant̃. i. deo vl idolo gigantũ: vt dic̃ Ra. Sa. r Propterea habitabunt dracones. qui habitant in locis ruinoſis et deſertis.

Cũ fatuis

gnabit: ⁊ areſcet doctrina hereticoꝝ et ſiccabit. q2 ſynagoga coꝝ terra ſculptilium eſt ⁊ impotent.i.falſis figmētis gliant. a Ecce pplus ve. ⁊c. Manifeſta ē hiſtoria ꝙ gens innūerabilis medoꝝ ⁊ perſarum: et reges multi cū Cyro ⁊ dario ꝯuenerūt ad deſtructionē babylonis vbi Balthaſar cōuiuio ꝑparato vaſa templi q̄ nabuchodonoſor de hieroſolymis apportauerat: ꝯcubinis ad potādū publicauit. Iō manū in pariete ſcribētē vidit deſtructionē ſui et regni ſui. quā cū Dan.5.b Daniel expoſuiſſet: merore et triſticia fatigatus nequaq̄ reſiſtere parauit: q2 eadē nocte interfectus fuit: ⁊ dari9 in regnū ſucceſſit. b Ecce q̄ſi leo. Raba. Videt̄ ſignificare ꝙ nabuchodonoſor poſtq̄ regnū iudeoꝝ tāq̄ leo ſubuertit: iudeā vaſtauit ⁊ hierl'm ⁊ tēplū ſuccēdit: ad ſedē ſuā ī babylonē victor ⁊ ſecur9 reūſus ſit: ⁊ poſter' ſuis in egyptū regnum īcolume reliquerit. Sʒ dño diſpenſante ⁊ vlciſcente ad cyrū trāſlatū ē. de q̄ dicit: Quis erit electus quē preponam ei: Et vt demōſtret nō cyri potētia ſ3 dñi iudicio factū eē ſubdit: Quis ē ſilis mei ⁊c.

Ca. LI

c Qm̄ nō fu. vid. Quia dñs miſit eos in vindictā populi ſui quem non corripiendo caſtigauit: ſed ſeuiēdo cōtriuit. vnde: Iſa.10.b Ve aſſur: virga furoris mei.

Fugite

---

a .ſ. ſiluanis hominibus.

cū fatuis ficarijs: ⁊ habitabūt ī ea a ſtrutiões. Et nō inhabitabit̄ vltra vſq3 ī ſempiternū: nec extruet̄ vſq3 ad generationē ⁊ generationē † Sicut ſubūtit dñs ſodomā ⁊ gomorrā ⁊ vicinas ei9 ait dñs. Nō habitabit ibi vir: neq3 incolet eā filius

a .ſ. perſaꝝ et medoꝝ. b .ſ. vbi habitat.

a hoīs. Ecce pplus vēiet ab aq̄lone: b

a .ſ. cum cyro et dario.

⁊ gens magna ⁊ reges multi ꝯſurgent a finib9 t̄re. Arcū ⁊ ſcutū app̄hendēt: crudeles ſunt ⁊ imiſericordes.

a .ſ. ſonitu multo et fragore.

des. Vox eoꝝ q̄ſi mare ſonābit: et c ſup eq̄s aſcēdēt ſicut vir parat9 ad preliū ꝯ te filia babylon. Audiuit d

a .ſ. balthaſar. b .ſ. merore et triſticia.

rex babylonis famā eoꝝ: ⁊ diſſolu e

a .ſ. timoris.

te ſt̄ man9 ei9. Anguſtia app̄hēdit f
b eū dolor q̄ſi parturientē. Ecce q̄ſi g h

a .ſ. nabuchodonoſor.

leo āſcēdet de ſupbia iordanis ad i pulchritudinē robuſtā: q2 ſubito

a .ſ. quaſi potētia mea et iudicio meo factū eſt hoc.

currere faciā eū ad illā: ⁊ quis ērit elect9 quē ꝑponam ei: Quis eni ſilis mei ⁊ q̄s ſuſtiebit me: † Et q̄s ē iſte paſtor q̄ reſiſtat vultui meo:

a .ſ. Hinc Eſaias: Hec dicit dñs chriſto meo cyro cuius apprehendi dexteram ⁊c.

Propterea audite conſiliū dñi qđ mēte ꝯcepit adūſum babylonē: et cogitatiões ei9 q̄s cogitauit ſuper terram chaldeorū: niſi detraxerint

a .ſ. babylonios. b .ſ. medi ⁊ perſe q̄ videbant̄ paruuli et cōtēptibiles.

eos paruuli gregū. Niſi diſſipatū

.ſ. habitatorib9. a .ſ. babylon. .ſ. apoſiopeſis. q.d. nō credatis mihi.

fuerit cū ipis habitaculū eorū. A voce captiuitatl babylōis ꝯmota eſt t̄ra: ⁊ clamor int̄ gētes audit9 ē.

Hec dicit dñs: Ca. LI k
Ecce ego ſuſcitabo ſuper l babylonem ⁊ ſuper habitatores eius qui cor ſuum leuauerunt cōtra me q̄ſi vētum peſtilen- m

a .ſ. medos et perſas.

tē: ⁊ mittā ī babylonē vētilātores n ⁊ vētilabūt eā. Et d̄molieť t̄rā ei9: o qm̄ venerūt ſup eā vndiq3 ī die af-

a .ſ. et q2 non poterunt arcitenentes vel loricati babylonie reſiſtere.

flictiōis ei9. Nōn tēdat q̄ tēdit ar- p q cum ſuū: ⁊ non aſcendet loricat9.

a .ſ. o medi et perſe: nec etati .ſ. parcent nec ſexui.

Nōlite pcere iuuēib9 ei9: īterficite oēs militiā ei9. Et cadēt īfecti ī terra chaldeoꝝ: ⁊ vulnerati ī regiōib9
c ei9: qm̄ ñ fuit viduat9 iſrl' ⁊ iuda a r

---

a Cū fatuis ficarijs. i. faunis ⁊ ſatyris: vt dicit Huguitio q̄ ſunt hoīes ſiluestres: vel ſm alios demones in tali effigie apparentes. cetera patēt ex ſupra dict'. b Ecce ppl's. Hic ponit̄ deſtruentiū ꝯditio: ⁊ p̄mo ex regione. cū d2: Ecce popul9 venit ab aq̄lone. ſcđo a ſtatura. cū d2: Et gens magna. homīes enī aq̄lonares ſunt maioris corpis q̄3 auſtrales. tertio a multitudine. ibi: Et reges multi. q̄rto ab animoſitate ⁊ crudelitate. cū d2: Arcū ⁊ ſcutū ⁊c. quanto enī hoīes ſūt magis aq̄lonares: tanto plus hñt de ſanguine ⁊ ſunt mag' aīoſi ⁊ iracūdi. c Vox eorū q̄ſi mare ſonabit. ex multitudine hominū ⁊ fremitu armorū. d Audiuit rex baby. fa. eoꝝ. in p̄dictis cōditionib9. e Et diſſolute ſunt manus eius. pre timore. f Anguſtia apprehēdit eū. in aīo interius. g Dolor quaſi parturientē. in ſenſibus exterius. h Ecce quaſi leo aſcendet. iſte populus ꝯtra babylonē. i De ſupbia iordanis ⁊c. exponatur ſicut. ſ. xlix. hoc excepto quod ibi dicitur contra idumeā. h̄ autem contra babylonem vſq3 ad finem hui9 ca. Ca. L

† Gen.14.e

G

Moraliter. c† Verbū qđ locutus eſt dñs de babylone. que cōfuſio interpretat̄. ideo p ipam iudeoꝝ ſupbia p romanos ꝯfuſa ſignat̄. iō ſubditur: d† Annūciate in gentib9. i. romanis: qui gentiles erant. e† Leuate ſignū. i. vexillū belli cōtra iudeos ī vindictam mortis xp̄i: ſicut exp̄ſſe dicit̄ Lu. xix. f† Capta eſt babylon. i. iudea. † Cōfuſus eſt bel. q̄ interpretatur vetuſtas: ⁊ p hoc deſignat̄ legaliū ceſſatio. † Victus eſt moradach. qui interpretat̄ amaritudinē immittens. ꝑpter quod ſignat legaliū onus graue qđ eſt deiectū p gratiā legis noue. † Confuſa ſunt ſculptilia ei9. i. ſacerdotes iudee q̄ dicunt̄ hic ſcuptilia: eo ꝙ pplus maiorē eis reuerentiā faciebat q̄3 deo: mandata ipius ꝓpter traditiões eoꝝ dimittēdo: vt d2 Mar. vij. g† Qm̄ aſcendet ꝯtra eā gens ab aquilone. Veſpaſian9 enī dux exercit9 romanoꝝ venit de tracia contra hierl'm q̄ eſt a parte aq̄lonari reſpectu hierl'm. i† In dieb9 illis ⁊ in tp̄e illo ait dñs: venient filij iſrael ⁊c. Sequitur: k† Ambulantes ⁊ flentes ꝑperabūt ad dominū. naʒ illo tempore multi de iudeis cōuerſi fuerūt ad xp̄m. † Et interrogabūt viā. ſc3 ꝯſiliorū euangelicoꝝ a credentibus in chriſtū. † Et apponent̄ ad dominū federe ſempiterno. p glorie cōſecutionē. † Grex pditus fact9 eſt ppl's me9 ⁊c. p falſam doctrinā ſcribaꝝ ⁊ ſacerdotū docentiū eos dimittere dei precepta ꝓ traditiōib9 ſuis: vt dicit̄ Mar. vij. ideo ꝯcluditur poſtea: g† Recedite de medio babylōis. i. de iudaica perfidia. Cetera de facili poſſunt ad dictam ſententiā applicari: ꝓpter qđ ⁊ ꝓpter prolixitatem vitandam hanc applicationem omitto.

† Job.41.e

In ca. l. vbi dicitur in poſtil. A facie glacij columbe.

Additio. In hebreo nō habetur hic aliqua dictio equiuoca ad columbā ⁊ ad vinoſitatē: ſ3 ſolū ſignificat columbā ad l'rām: ⁊ exponatur ſicut. ſ. xxv. ī additione. Ca LI

Hec dicit dñs: Deſcripta babylonis deſtructiōe modo plano. h̄ deſcribit̄ mō mag' parabolico. Et diuidit̄ ī duas ptes. q2 p̄mo deſcribit̄ ſub parabola v̄bi. ſcđo ſub parabola facti. ibi: Verbū qđ p̄cepit. Pria in duas: q2 p̄mo ponit̄ parabolica deſcriptio. ſcđo ponit̄ explanatio. ibi: Acuite ſagittas. Prima in duas ſm duas parabolas. ſcđa ibi: Calix aureus. Prima parabola eſt de vento peſtilente. p quē intelligit̄ exercit9 medoꝝ ⁊ perſaꝝ veniēs ad deſtructionē babylonis. cū d2: l Ecce ⁊c. leuauerūt ꝯ me. templū meū cōburēdo tp̄e nabuchodonoſor: ⁊ vaſa mei cultus hūanis vſib9 applicādo tp̄e balthaſar: Dañ. v. m Quaſi ven. peſtil. ſ. exercitū medoꝝ ⁊ perſaꝝ. n Et mittā in babylo. ventil. ſ. Cyrū ⁊ dariū exercit9 rectores. o Et ventila. eā ⁊c. bona ei9 rapiēdo ⁊ eā deſtruēdo. p Nō tēdat. ſic hñt libri correcti. q Qui tēdit ar. ſu. ⁊c. q.d. pedites ſagittarij ⁊ eq̄tes loricati nō poterūt defendere babylonē. Scđm hebreos l'rā tal' eſt: Attēdat tēdens arcū ſuū ⁊ nō valebit lorica: ⁊ eſt mod9 loq̄ndi decurtatus vbi oportet aliq̄d ſupplere: ſic. ij. Reg. v. ꝓpoſuerat in die illa q̄ pcuſſiſſet iebuſeū: ſubītelligēdū ē: fiet mgr̄ militie. ⁊ h̄ mō cū d2 hic: Attendat. ſubintelligit̄ bellatorē babylonicū. Tendēs arcū ſuū. ſc3 q̄libet ſagittari9 de exercitu cyri ⁊ darij: ⁊ nō valebit lorica. ſ. babylonioꝝ ad ſuſtinēdū ictū: ⁊ huic ſenſui mag' cōſonat l'rā ſequēs cū d2: Nolite parcere ⁊c. Hui9 deſtructionis ſubdit̄ vna cā cū d2: r Qm̄ nō ⁊c. i. derelict9 ab eo totaliter: q2 licet pmiſerit populū ſuum affligi ⁊ captiuari a chaldeis: tamē poſtea vindictā accepit. ideo ſubditur:

A

Fugite.

a Fugite de medio ba.⁊c. Poſt plagas babylonis ad iu/
deos hiſtorice.ad fideles myſtice exhortationē ↄuertit:vt fu
giant de medio babylonis.i.mūdane confuſionis. Orige.
Non gradatim.ſ.nō pedetentim ſed velociter exite q̇cunq̧
cōfuſam habetis aīam varioꝝ paſſione vitioꝝ ad vos ſermo
dirigit̃. Pōt euenire vt q̇s in babylo
ne ſit:ſed cum ī extremis finibus eſt:
q̇dāmodo extra babylonē eſſe videat̃.
Aliud aūt eſt īmediate babylonis eē
vt vndiq̧ eq̄le ſit ſpatiū:⁊ in vmbili/
co eiꝰ q̄ſi in medio cordis aīalis habi
tet. Sicut aīalis medietas eſt cor:⁊ lu
cas cor terre medietatē terre nomīat.
Eze.27.g Sicut in Ezechiele dici videt̃: In cor
de maris poſita tyrus ⁊ nunc peccato
res de medio babylōis.i.de corde eiꝰ
fugere debere. Fugite ḡ de medio ba/
bylonis vt medietatē deſerētes:in fi/
nibꝰ incipiatis eſſe nō in medio. Qui
enī valde merſus eſt vitijs:mediꝰ ba/
bylonis habitator eſt:q̇ paulatim ma
lum relinq̇t:⁊ naturā ad meliora con/
uertit:⁊ incipit nō tam virtutes poſſi/
dere q̄ȝ cupere.de medio babylōis fu/
git:nō tamē diſcedit. Taliter exponē/
do credendū eſt ſacras lr̄as nec vnuȝ
quidē apicem habere vacuū a ſapien
Exo.13.b tia dei. Qui enī ait: Nō apparebis in
cōſpectu meo vacuus:multo plus va
cuum ip̄e nihil loquit̃. De plenitudīe
eius accipientes ꝓphete que erant de
plenitudine ſumpta cecinerunt. Ideo
ſemꝑ ſacra volumina ſpiritū plenitu/
dinis ſpirant. Nihilq̧ eſt qȝ nō a ple/
nitudine maieſtatis deſcēdat. Spirāt
aūt his qui habēt oculos ad videnda
celeſtia:⁊ aures ad audiēda diuina:⁊
nares ad ea que ſūt plenitudinis odo
rāda. Primū ḡ oportet fugere de me/
dio babylonis:deinde ſingulas anīas ſaluare. Nec tm̄ dixit
ſaluare:ſed ſm aliā editionē reſaluare. Quia quondā guſtā/
tes ſalutē:⁊ de ea ꝑ peccatū corruentes:venimꝰ in babylonē.
Ideo oportet vnūquēq̧ reſaluare animā ſuā:vt incipiat recu
1.Pe.1.b perare quod ꝑdidit.vñ Petrus: Reportabimꝰ finē fidei:ſa/
lutem animarū ⁊c. Sed in nobis eſt fugere de babylone et in
noſtra poteſtate:ſi volumꝰ reſuſcitare qȝ corruit. b No/
lite tacere. Orige. Alia editio. Ne proijciamini iniq̇tatibꝰ ⁊c.
Qui in iniuſticia babylonis eſt ⁊ penitentiā nō egerit:conſe
Ps.83. quens eſt vt proijciat̃.vñ alibi dicit̃: Elegi abiectꝰ eſſe in do/
mo dei nr̄i nō ꝓiectus. Hic aūt nō poſuit:ne abijciamini:ſed
ne proijciamini. Aliud eſt enī proijci: aliud abijci. Qȝ enim
deſpicit̃ abijcitur.qȝ penitꝰ a ſalute alienuȝ eſt proijcit̃. Vñ:
Mich.2.c Duces populi mei proijcient̃ ex domo delitiarū ſuarū ꝓpter
peſſimas volūtates ſuas. Cleri eorū nō ꝓderūt eis: q꞉ tempꝰ
vindicte eius eſt a dño. Miro ſenſu dicit ſupplicia irrogari ꝓ
pter eiꝰ vltionē qui ea patit̃. Cū enī quis nō vindicat̃:impu/
Oſee.4.c nitꝰ relinquit̃.vñ. Nō viſitabo ſuꝑ filias veſtras qñ fornica/
bunt̃. Nō ergo deꝰ iratꝰ petōres punit:ſed ſic expedit loqui:
Magna ira eſt a deo tormēta non perpeti. Qui enī punit̃ ad
hoc punit̃ vt emendet̃: etiā ſi ab ea q̄ vocat̃ ira dei corripit̃.
Chriſti quoq̧ filijs peccantibꝰ pena ꝓmittit̃:ne venia dene/
Ps.88. getur. Si dereliquerint filij eiꝰ legē meam:⁊ in iudicijs meis
nō ambulauerit ⁊c.vide ḡ quō nōdū pena dignꝰ ſit: qui ad/
huc criminalia ſcelera cōmittit:nec luit. Viſitatio eī dei ꝑ vſi/
tata tormēta demonſtrat̃. Qui autē peccans corripit̃: neſcio
q̇d ei excurrat de pena. c Viciſſitudineȝ ip̄e re. Idem ⁊c.
Nō oībꝰ ip̄e deꝰ retribuit.ſunt q̇bꝰ ꝑ alios retribuit:vl̄ puni
Ezech.7.a ens vel medicās ꝑ dolorē.vñ: Miſit in eos furorē ire ſue. Fu
rorē ⁊ irā:anguſtiā:īmiſſionē ꝑ angelos peſſimos: alijs forſi
tan ꝑ bonos angelos retribuit vt eis q̇ ꝓ ſcelerībꝰ puniunt̃
eſt qñ miniſtroꝝ officio refutato ip̄e retribuit vt nūc babylo/
ni:qñ vero ſunt vulnera facilia: prompta curatio mittit me/
dicꝰ ſeruū:mittit diſcipulū ⁊ ꝑ eū medicat̃. Aliqñ ſectionis ⁊
ferri indiget q̇ ſanat̃:nō tñ ip̄e venit: ſed vno ex diſcipulis q̇
curare valeat vtit̃ miſtro. Qñ vero inſanabiles plage ⁊ alta
putredo in emortua carne:qñ nec ſerui nec diſcipuli: ſed ip̄iꝰ
mgr̄i manibꝰ indiget:tūc ip̄e manibꝰ p̄cinctꝰ lūbos ad ſectio
nē vulneris ↄcitat̃. Silr̄ qñ ſunt mīora petā miſtris vtit̃ deꝰ:
qñ vero

dño deo ſuo: dño exercituuȝ:ter
a ſ carnalis vita.
rā aūt eoꝝ repleta ē delicto a ſan
a cto iſrl̄. Fugite de medio babylo
nis:vt ſaluet vnuſq̇ſq̧ aīam ſuā.
a ſ nōdū pena.ſ.digna ē. ſ q̇ ei tacēdo aſſētit ꝑti
ceps fit peneꝫ culpe:dum adhuc ſcelera cōmittit
nec luit.
b Nolite tacere ſuꝑ iniquitatē eiꝰ:
quoniaȝ tempus vltionis eiꝰ eſt
a ſ non ꝑ miniſtros ſed ꝑ ſemetipſum.
c dño:viciſſitudineȝ ip̄e retribuet
a ſ ornatus ſermonis. ſ poteſtate.
d ei. Calix aureus babylon in mãu
a ſ vitijs. b ſ oēs.ſ.qui terra ſunt.
e f domini inebriās oēm terraȝ. De
a ſ in quo eſt luxuria. b ſ nihil certi tenētes.
vino eius biberūt gentes:⁊ ideo
a ſ non paulatim non ꝑ partes. ſ q꞉ dies domi
ni ſicut fur veniet.
g cōmote ſunt.† Subito cecidit ba/
a ſ in corde eius cui aduenit chriſtus.
ſ plangite.
h bylon ⁊ ↄtritā eſt. Vlulate ſuper
a ſ angeli ſcilicet animaꝝ medici. b ſ q꞉ nul/
la anīa deo inſanabilis.
eā: tollite reſinaȝ ad dolorem eiꝰ c

qñ vero grauiora tūc ad retributionē ip̄e feſtinat. d Ca/
lix aureꝰ baby.⁊c. Nō eſt ſemꝑ calix aureꝰ babylōis vl̄ in ma
nu dñi. Cū enī ad vindictā venerit ⁊ in mãu dñi poſita fuerit:
efficiet̃ terra q̄ tacta eſt in Iob. Nec iugiter in manu dñi conti
net̃:ſed tūc tm̄ cū reſtituet ei dñs qȝ meretur. Orige. Calix
aureꝰ ba.⁊c. Nabuchodonoſor volēs
decip̄e hoīes ꝑ calicē babylonis:non
miſcuit in vaſe fictili ferreo:eneo:ſtan
neo:⁊ q̄ iſta p̄cellit argenteo. In vaſe
aureo poculū tēperauit: vt vidēs de/
corē radiantꝭ auri totis oculis hereas
a† in ſpeciē:nec ↄſideres qȝ intꝰ hȝ:ſed
arripias ⁊ neſciēs bibas. Calicē nabu
chodonoſor intellige prauoꝝ peſtife/
ra verba dogmatū:qualē habeāt ſer/
monū cōpoſitionē:qualē eloquētie de
corē:⁊ cognoſces q̄lit̃ q̇ſq̧ poeta cali/
cē aureū tꝑauit:⁊ iniecit venenū ido/
latrie ⁊ turpiloquij ⁊ eoꝝ dogmatū q̄
aīam occidūt:⁊ falſi nois ſcīe. Ieſus
aūt ↄtra fecit. Sciēs enī aureū caliceȝ
diaboli:ne q̇s ad fidē veniēs putaret
b+ etiā talē xp̄i calicē eſſe qualē reliq̄rat:
⁊ ꝓ ſilitudine materie formidaret er/
rorē:curauit vt haberet̃ theſaurꝰ iſte
in vaſis fictilibꝰ. Sepe vidi aureū ca/
licē in pulchro ſermonis ornatu:⁊ do/
gmatū venena ↄſiderās deꝑhendi ca
licē babylonis. e Inebriās omnē
ter.⁊c. Vide oēs hoīes ebrios: inebri
amur ira ⁊ triſticia: inebriamur ⁊ mē/ † Eſa.
te:excedimꝰ amore:ↄcupiſcētia:vana Apo.
glīa. Aniaduerte oēm terrā plenā eſſe
pctīs:⁊ nō q̄res quō babylon oēȝ ter
rā inebriauerit. Iuſtꝰ enī nō eſt in ter/
ra:ſed ſuꝑ terrā ↄuerſationē hñs ī ce/
lis:nec ↄueniet ei dici: Terra es:et in Gen.
ter.ibis:ſed celū es ⁊ in celū ibis.por ſm aliā
tat enī imaginē celeſtiū. Inebriat ḡ ca tranſlationē
lix aureus oēȝ terrā.i.ab eo oēs inebriamur q̄ȝdiu terra ſumꝰ.
f De vino eiꝰ bi.gen. Idē ⁊c. Sicut in his q̇ vinū corꝑale bi
būt ſuꝑ mēſurā videmꝰ ebrij corꝑis motū: vacillantes pedeſ:
caput ⁊ tympora grauata:os diſſolutū ⁊ herētibꝰ labijs v̾ba
preſciſa.ſic qui de calice aureo babylonis biberūt: inſtabiles
greſſu:debilitati mente:fluctuāte conatu nihil firmuȝ tenēt:ſ;
ſemꝑ in turbatiōe agunt̃ incerti.biberūt gētes: iō cōmote ſūt.
g Subito cecidit ba.⁊c. Significat ↄſūmationē mūdi ſubi/
to futurā:q̄ nō ꝑ ꝑtes ſed repēte fiet:ſicut hiericho corruēs:ci
to vel ſubito perijt. Si aūt veneris ad aduētū xp̄i ⁊ viderꝭ ma
gnū eiꝰ opus quō ſubuertit oīa dogmata gentiū vt credentes
de erroris iugo eximeret videbis:q꞉ in paſſiōe eiꝰ babylon ſu
bito corruit ⁊ ↄtrita eſt:videat q̇ſq̧ babylonem in pectore ſuo
corruiſſe:in cuiꝰ enī corde nō cecidit:xp̄s ei nōdū aduenit:ba/
bylon ruit ⁊ edificat̃ hierl̄m ciuitas ſctā dei. h Vlulate ſu
per eā ⁊c. Hiero. Quia nulla aīa apud deū inſanabilis:ↄſili/
um dat eis q̇ p̄nt trāſmigratiōis in hierl̄m ⁊ teſtimonij h̄re re/
ſinā ad emplaſtra faciēda vt aſſumāt medicamīa:⁊ quāto p̄nt
ſtudio ſanitati reſtituāt babylonē. Rogemꝰ ḡ dñm vt det nob
reſinā rōnabilē.de q̄ dicamꝰ: Eſt malagma imponere ⁊ oleū ⁊ Eſa.1.b
alligaturas:⁊ imponētes ligemꝰ vulnera babylonis vt ſanet̃ tranſlatio
⁊ curata deſinat eē qȝ fuerat. Hoc eſt qȝ ait: Accipe reſinaȝ nem.lxx.
ad correctionē eiꝰ ſi quō ſanabitur. Vbi ſunt heretici q̇ natu/
ras quaſdā introducētes aſſerūt eſſe materiā deſperabilē que
penitꝰ nō recipiat ſalutē. Deꝰ aūt nec deſpicit babylonē.preci
pit enī medicis vt accipiāt reſinā ſi quō ſanet̃. Quidā ḡ coruȝ
accipiētes reſinā correctiōis babylonis fecerūt qȝ fuerat ipa/
rātū:eā audiētes poſſe recip̄e ſanitatē:ſ; q꞉ noluit curari ſatiſ/
faciūt boni medici ⁊ dicūt: Curauimꝰ babylone ⁊ ñ ē ſanata.
Curauimus

Nico.de lyra

a Fugite de medio babylonis ⁊c.⁊ patet littera. b Ca/
lix. Hic ponitur ſecunda parabola.ſcȝ calicis aurei inebrian/
tis gentes:per quem deſignatur rex babylonis:qui potū do/
loris multis gentibus ꝓpinauit:⁊ quia hoc fecit crudeliter et
ſuperbe:attribuens ſue virtuti qȝ fiebat virtute dei. ideo fa/
ctum eſt ſibi ſimile ſm ordinem diuine iuſticie:⁊ ſm hoc patet
littera vſq̧ ibi: c Tollite reſinā.i.medicinā ad dolorē eiꝰ
ſanandū ſeu mitigandū:⁊ loquit̃ ironice.vnde ſubditur:
Curauimus

a Curauimꝰ bab.⁊c̄. Uide ne qñ an
gelis ꝑcipiat deꝰ langueñti aĩe tue me
dicamĩa cõficere ſi q̃ mõ poſſit ſanari:
⁊ rñdeant ei: Curauimꝰ babylonē: oſtē
dentes aĩam tuā paſſione ꝯfuſam ⁊ nõ
eſſe ſanatā. Nõ ſcientiā artꝭ nec vim re
ſine criminant̄: ſed te q̃ noluiſti eis obe
dire. Sunt medici ſub magno medico
angeli dei volentes aĩas nr̃as a vitijs
curare: quos ipi repellimus dũ ꝯſilijs
eoꝝ nõ acquieſcimꝰ: videntes ſe per
dere operā ad inuicē dicũt: Relinqua
mus eā ⁊c̄. quaſi tradita eſt nobis me
dicina a deo vt aĩam curemꝰ humanā:
adiutoꝛia medicamina adhibuimꝰ: cõ
tumax eſt: non vult obſeruare q̄d dici
mus: ſtudiũ noſtrũ nõ ſequitur effectꝰ:
abeamus vnuſq̄ſq; in terrā ſuā. i. ad do
meſticũ ⁊ ꝓpriũ negociũ. Caue qñ re
linquat te medicus vel angelus dei: vł
cui credita cura eſt ſermonis ad medi
camina ſalutꝭ. ſi enim dereliquerĩt ⁊ di
xerint: Abeamus quiſq; in terrā ſuā:
q2 appropinquauit in celũ iudiciū eiꝰ.
patet ꝙ abſceſſio medici cõdēnatio tua
ſit irremediabilis nolētiſq; curari. Ac
cidet ergo tibi q̄d accidit his qui deſpe
rantur a medicis: et vtentes voluptate
moꝛbi ad peioꝛa merguntur: Sepe pru
dens medicus accedit ad languētē: et
quantũ ars patit̄ ⁊ induſtria medicine
nõ ceſſat: ſed ſi egritudo tanta ſit vt re
pugnet curationi: aut eger ꝑ impatien
tiam doloꝛis cõtra faciat q̄d iubetur. re
linquit eũ deſperans medicus ne expi
ret inter manus eiꝰ ⁊ moꝛtis videat̄ re
us. Ne ergo inter ſanctoꝝ angeloꝝ ma
nus moꝛiamur ne relinquāt nos deſpe
Iſa.1.b rātes ⁊ dicentes: Nõ eſt malagma im
tranſlati poneret: neq; oleũ neq; alligaturam: q2
m.lxx. appꝛopinquauit iudicium eius celo ele
uauit vſq; ad aſtra. Qui paruũ pecca
tũ habet nõ vſq; ad celũ ⁊ ſidera iudi
cium ſuũ effert: puſillũ enĩ ⁊ humile eſt.
Qui vero creſcit in ſcelere: creſcit et in
iudicio: ſimulq; cũ vitijs auget̄ ⁊ pena.
Et quia intantũ delinquit vt iudicium
eius vſq; ad celũ ſubleuetur: ⁊ ꝑ impie
tatem ſuam reſiſtens deo ad ſuperioꝛa
aſcendat: pꝛofert deus iudiciũ ſuū ad
humiliandum quod exaltatum eſt.
b Qui leuat nubes. i. pꝛedicatoꝛes q̃
nos a caloꝛe futuri iudicij defendũt im
bꝛe eloquij ſui cum futura depꝛomunt.
c Fulgura in pluuiā ⁊c̄. Pꝛedicato
res ꝓphetarũ fulgura ſunt cum inimi
cos ꝑcutiunt: pluuie cũ deuotos a pec
catis abluunt ⁊ imbꝛē ſalutꝭ infundũt:
vñ ſpũales germinent fructꝰ ⁊ in matu
ram meſſem coaleſcant. d Et pꝛodu
cit ven.⁊c̄. Uenti ſunt apłi quoꝝ pꝛedi
catio ꝑcurrit mundũ tanq̃ ventꝰ celer
Ps.7. rimus. de quibus alibi dicitur: Sagit
tas ſuas ardentibꝰ effecit. Ipſis enim
ventis penne ꝓpter diſcurſus celerita
.22.b tem tribuunt̄. vnde: Uolauit ſuꝑ pen
nas ventoꝝ. e Stultus factꝰ eſt ⁊c̄.
Bene poſt ſubuerſionē babylonis reꝑ
hendit fabꝛicatoꝛes idoloꝝ: q̃ ꝑ ſtulti
ciā humane mētis faciũt oꝑa vana ⁊ ri
ſu digna: q2 nec ſpũs in eis nec vox nec
vlla efficacia. vñ nec ſe nec cultoꝛes ſu
os in die viſitatiõis liberare poſſunt.
f Cõfuſus eſt ⁊c̄. Raba. Demõſtrata
ſubuerſione baby. redit ꝓpheta ad au
ctoꝛē tanti iudicij: quia nõ eſt poteſtas
niſi a deo q̃ dñatur in regno hominũ: ⁊
cui voluerit dabit illud.

Ecce

a ſ quaſi poteſt ſanari ſi vult. b ſ vox medicoꝝ domino reſpondentium. ſ quaſi non eſt vitium artis reſine.
a ſi foꝛte ſanētur. Curauimꝰ baby a
a ſ quia non vult nobis obedire. ſ q2 ſcꝫ perijt opera ⁊ impenſa.
lonē ⁊ nõ eſt ſanāta. Derelinqua
a ſ in infirmitate deſperatam.
mus eām et eamus vnuſquiſq;
a ſ pꝛopꝛium negocium.
in tērram ſuā. Quoniā peruenit b
a ſ creſcente culpa creſcit ⁊ damnatio.
vſq; ad celōs iudicium eius: ⁊ e
leuatum eſt vſq; ad nubes. Pꝛo c
a ſ contra babylonem.
tūlit dominus iuſticias noſtras:
a ſ vox angeloꝝ vel pꝛedicatoꝝ qui vidētes plagam babylonis incurabilē: hoꝛtant̄ ſeſe. d. venite et narremus. b ſ virtutes. ſ. ⁊ miracula. c ſ eccleſia q̃ ſola ꝑuenit ad dei cõtēplationē cũ angeł.
vēnite ⁊ narrēmus in ſiōn opus
ſ o medi et perſe
domini dĩ nr̃i. Acuite ſagittas ⁊ d
iplete pharetras. Suſcitauit do
minus ſpiritū regum medoꝝ: ⁊
contra babylonē mens eius eſt
a ſ pꝛo populo ſuo.
vt ꝑdat eā. Quoniā vltio domi e
a ſ quod ſuccenderunt babylonij.
ni eſt vltio tēmpli ſui. Super mu f g
ros babylonis leuate ſignũ: au
a ſ vt nemo effugiat.
gēte cuſtodiā. Leuate cuſtodes: ꝑ
parate inſidias: q2 cogitauit do
ſ per pꝛophetas.
minus ⁊ fecit quecũq; locutꝰ eſt
a ſ o babylon.
ꝯtra hītatoꝛes babylonis. Que h
a ſ q2 per mediũ eius effluit euphꝛates: vel typice ſignificat multitudinem populoꝛum.
habitās ſupēr aq̃s multas locu i
plex in theſauris: venit finis tuꝰ k
a ſ firmiter ſtatuit.
pedalis pꝛecīſionis tue† Iūrauit l
a ſ toto affectu.
dominꝰ exercituũ ꝑ ānimā ſuā: m
a ſ quia ad deſtructionem eius innumere gentes cõuenerũt.
quoniā rēplebo te hoībus quaſi n o
a ſ triumphale carmen. b ſ ab hoſtibus pꝛo adepta victoꝛia. p
bꝛucho: et ſuper te cēleuma cāta q
a ſ filio qui virtꝰ ⁊ ſapientia patris. Omia enĩ ꝑ ipſum facta ſunt ⁊c̄.
bitur† Qui fecit terram in foꝛtitū r s
dine ſua: ⁊ ꝑparauit oꝛbē i ſapiē t
a ſ quia omnia celeſtia fecit.
tia ſua: ⁊ pꝛudētia ſua ēxtēdit ce v
los. Dante eo vocē multiplicant̄ x y
a ſ ꝑdicatiõis doctrine. b ſ celeſtibꝰ. c ſ ad ꝑdicationis faſtigia. d ſ ab humili ꝓpoſito.
b c d āq̃ i celō. Qui lēuat nubes āb ex z a b
tremo t̄re: fulgura in pluuiā fec̄: ⁊
a ſ. ſ. vnde: ſpũales poſſunt ꝓdire diuitie.
ꝓduxit vētos de thēſauris ſuis.
a ſ idolatra vł hereticꝰ vł ſciſmaticꝰ. b ſ figmēti.
e f Stūltꝰ factꝰ ē oīs hõ a ſciā: ꝯfuſus c d
a ſ idoloꝝ vł erroꝝ ⁊ ꝑuoꝝ dogmatũ. b ſ h̄ ē: ñ ē talis iſrael vnius dei cultoꝛ: licet enĩ plurimi errauerũt: multi tñ i fide ꝑmāſerũt: ⁊ iõ liberati ſunt.
ē oĩs ꝯflātoꝛ i ſculptili q2 mēdāx ē e

a Curauimꝰ babylonē ⁊c̄. ⁊ loquit̄
ſcriptura ad modũ medici totalit̄ de
ſperātis de ſanatiõe infirmi: q2 tũc di
mittit eũ. dicit tñ gloſa ꝙ verbũ eſt an
geloꝝ ad cuſtodiā babylonie deputa
toꝝ dimittētiũ eũ tꝑalit̄ affligi: ex q̃ vi
derũt ſuꝑ h̄ voluntatē dei. iõ ſubdit̄:
b Qm̃ ꝑuenit vſq; ad celos iudici
um eiꝰ. i. corā deo. c Pꝛotulit do.
iu. no. verbũ ē ꝓphe ĩ ꝑſona redeũtiũ
de babylonica captiuitate ꝯfitētiũ ſe
liberatos ꝑ meritũ Hieremie: Ezechi
elis ⁊ Danielꝭ ⁊ alioꝝ ſctõꝝ illiꝰ tꝑis: ⁊
etiā patrū antiq̃ꝝ. d Acuite. Hic B
ꝯñr ponit̄ dictaꝝ parabolaꝝ explana
tio. ⁊ ꝑmo pꝛime. ſcđo ſcđe. ibi: Colli
dis. Pꝛiā in duas: q2 ꝑmo ponit̄ ex
planatio. ſcđo dicti ꝯfirmatio. ibi: Iu
rauit. ꝑma ꝑabola ſignificabat exerci
tũ medoꝝ ⁊ ꝑſaꝝ babyloniā deſtruen
tē: h̄ aũt fuit maxīe ꝑ artē ſagittādi: ⁊
iõ explanās modũ deſtructiõis dicit:
Acuite ſagittas ⁊c̄. e Qm̃ vltio
dñi eſt. in cuiꝰ ꝯtēptū balthaſar vaſa
diuio cultui deputata cõibꝰ vſibꝰ ap
plicauit. f Ultio tēpli ſui. q̄d nabu
chodonoſoꝛ cõbuſſit. g Suꝑ muros
baby. le. ſi. ⁊c̄. q. d. q̃ntũcũq; babylo
nij ſe diſponāt ad defendēdũ: tñ nihil
eis valebit. iõ ſequit̄: Quia cogitauit
dñs ⁊ fecit ⁊c̄. h Que ha. ſuꝑ a. mł.
h̄ dr̄ q2 euphꝛates fluuiꝰ magnꝰ trāſi
bat ꝑ ciuitatē añ eiꝰ deſtructionem.
i Locuplex ĩ the. de diuerſis ꝓuĩcijs
crudelit̄ ꝯgregatis. k Uenit fi. tu.
peda. ꝑci. tue. q. d. tu es ꝓpe caſū: ſic̄
arboꝛ cui ē ſola mēſura pedis ꝑſcindē
da. In heb. hr̄: Uenit finis tuꝰ menſu
ra rapine tue. i. ſm mēſurā pcti tui ra
piēdo crudelit̄ bõa alioꝝ: ⁊ iſte ſenſus
magꝭ ꝯſonat lr̄e ꝑce. vbi dr̄: Locuplex
in theſaurꝭ. l Iurauit do. h̄ ꝯñr po
nit̄ ꝯfirmatio dicti: ⁊ h̄ diuio iuramē
to cũ dr̄: Iurauit dñs exercituũ. i. āge
loꝝ. m Per aĩā ſuā. i. ꝑ ſeipm̄: q2
ſpũs ē deꝰ. Ioh. iiij. nõ enĩ hꝫ maioꝛē
ꝑ quē iuret. iõ iurat ꝑ ſeipm̄: Gen. xxij.
Per memetipm̄ iuraui dicit dominꝰ. † Amos.6.e
n Qm̃ reple. te. babylonē. o Hoĩ
bꝰ. tibi aduerſantibꝰ. p Quaſi bru
cho. q̃ ĩcēdit cũ magñ mltitudīe. q Su
per te celeu. can. eſt aũt celeuma canti
cũ vindemiatoꝝ: ⁊ ꝑ h̄ deſignat̄ gau
diũ medoꝝ ⁊ ꝑſaꝝ ĩ effuſiõe ſanguinis
chaldeoꝝ: ⁊ deꝑdatiõe eoꝝ. r Qui
fe. ter. h̄ refert̄ ad illud q̄d ꝑdictũ eſt:
Iurauit do. s In foꝛtitudine ſua.
. i. potētia īfinita q̃ reqrit̄ ad creatio
nē. t Et ꝑparauit oꝛbē. i. guberna
uit. v Pꝛudētia ſua extē. ce. q̃ ad † Ier.10.b
modũ tētoꝛij vident̄ extēdi ſuꝑ terrā.
x Dāte eo vocē. i. ꝑcipiēte. y Mul
tiplicant̄ aq̃ in celo. ſ. aereo in q̃ gene
rant̄. z Qui leuat nu. ab extre. t̄. i.
ab oceano terrā habitabilē ēmināte.
inde enĩ ꝓ maioꝛi ꝑte eleuant̄ exalati
ones humide q̃ ꝯdenſant̄ in nubes.
a Fulgura ĩ pluuiā fecit. pluuia enĩ
abũdans facit ceſſare fulgura. b Et
ꝓduxit ventos de the. ſuis. i. de locis
hoībꝰ occultis. c Stultꝰ ⁊c̄. a ſcia.
⁊ loquit̄ hic de ſciā ſuꝑſtitioſa: cuius
modi ē necromantia ⁊ eiꝰ ꝑtes. iõ ſub
dit̄: d Cõfuſus ē oīs ꝯflatoꝛ ĩ ſcul
ptili: ⁊ loquit̄ de imaginibꝰ ꝑ aſtrono
miā factis: ⁊ ꝑ alios modos ſuperſti
tioſos. e Quia mendax eſt cõfla
tio eius, quod pꝛobat dicens:

Nec eſt

a Ecce ego ad.&c. Mons peſtifer nabuchodono ꝛ et regnū chaldeoꝝ: vl' diabolus q̄ alibi mons caliginoſus ꝓpter tenebras erroris dr̄. b Et dabo te in mon.&c. Ad hunc montē ptinēt iudei: heretici: blaſphemi ꝛ oēs impij q̄ pdurant in malicia: nec ꝯuertunt vt fiant lapides viui in edificio dei. c Ceſſauerunt &c. Veniēte Cyro ꝛ Dario ceſſauit robur baby. ꝛ pncipū ei⁹. d Filia babylōis q̄ſi ar. Fuit plebs baby. q̄n p potentiaꝫ regni ꝛ diuitiaꝝ abundātiam triturabat ꝛ cōterebat gētes: ſed tp̄s meſſionis ei⁹ venit: cū cogit̄ recipe qđ geſſit: de qua ex pſona iudaice plebis cōſequenter dicit̄: Comedit me et deuorauit me rex baby. &c.

Et deſertū

Nico. de lyra

a Nec eſt ſpūs in eis. ſi enī aliqñ dent̄ in eis reſpōſa. hoc eſt a demonibus. b Vana ſunt opa. i. nullā virtutē de ſe hñtia. c Et riſu digna. i. de riſibilia ſapiētib⁹. d In tpe viſi. ſue pibunt. deſtructa enim babylone: deſtructa fuerūt idola q̄ ibi erāt. e Nō ſicut hec. ſ. vana. f Pars iacob. ſupple eſt. i Quia q̄ fecit om̄ia. ſ. deus ver⁹. h Ipe ē. ſ. ps iacob. i Et iſrl' ſceptrū hereditatis ei⁹. fideles eui poſſident dñm p fidem ꝛ dilectionē: ꝛ de⁹ poſſidet eos p grām: ꝛ iō ſicut fideles ſunt pars dei: ita ꝛ de⁹ eſt pars eoꝝ: qꝛ preelecti ſunt a deo: ꝛ ipi pelegūt eū alijs cōtemptis. k Collidis. Hic ponit̄ explanatio ſecūde parabole. et diuidit̄ in duas ptes: qꝛ primo ponit̄ parabole ſententia. ſcđo hierl̄m q̄rimonia. ibi: Comedit me. Sentētia vero parabole ꝯſiſtit in h̄ q̄ p eā deſignat̄ rex babylonis ꝓpinans alijs potū meroꝛis: ꝛ ſic factū eſt ſibi ꝛ ſuis: qꝛ victoꝛias factas virtute dei aſcribebat ſibi. iō ſibi dr̄ in pſona domini: Collidis tu mihi. i. vt inſtrumentū iuſticie mee. l Vaſa belli. i. apparatū belloꝛū aliaꝝ gentiuꝫ. m Et ego collidā te in gētes. qꝛ iniuſticiā meā volūtate iniq̄ executus es. n Et diſpdā in te regna. tibi ſubiecta ꝛ te auxiliantia. o Collidā in te equū ꝛ equitē. i. equos ꝛ equites: qꝛ ponit̄ hic ſingulare ꝓ plurali: ꝛ ſil'r in ſequētibus: ꝛ ptꝫ lr̄a vſq; ibi: p Omne malū qđ fecerunt in ſion. templū cōcremādo. q In ocul' vr̄is. in h̄ alloquit̄ iudeos q̄ hoc viderūt: q̄rū plures erāt in babylone. r Ecce ego ad te mons peſtifer. i. babylō q̄ es mons alt⁹ p potentiaꝫ et ſupbiaꝫ: ꝛ peſtifer: occidendo gentes

a ſ figmenti.
conflatio ei⁹: nec eſt ſpūs in eis. Vana ſūt ope a b
a ſ iudicij generalis.
ra ꝛ riſu digna: in tempoꝛe viſitatiōis ſue per/ c d
a ſ doctrina vel prophetica vel apoſtolica.
ibunt. Non ſicut hec pars iacob: quia qui fecit e f g
a ſ ſolus immutabilis omniū creatoꝛ. b ſ eccleſia.
oīa ipſe eſt: ꝛ iſraēl ſceptrū hereditatis ei⁹: dñs h i
a ſ arma bellica vel bellatores.
exercituū nomē ei⁹. Collidis tu mihi vaſa bel/ k l
a ſ iuſto iudice retribuente vnicuiq; ſm q̄ fecit: ſicut in futuro recipiet vnuſquiſq; ſm opera ſua.
li: ꝛ ego collidā in te gentes ꝛ diſpdam in te re m n
gna. Et collidā in te equum ꝛ equitem eius: et o
collidam in te currū ꝛ aſcenſoꝛē eius: et collidā
ſ vtrumq; ſexum.
in te virum ꝛ mulierē. Et collidam in te ſenem
a ſ q̄ūamlibet etatem.
ꝛ puerū: ꝛ collidā in te iuuenē ꝛ virginem: ꝛ col
lidā in te paſtoꝛē ꝛ gregē eius: ꝛ collidam in te
agricolā ꝛ iugales eius. Et collidā in te duces
ꝛ magiſtrat⁹: ꝛ reddā babyloni ꝛ cūctis habi/
tatoꝛibus chaldee om̄e malū ſuū qđ fecerūt in p
ſ ſupbie.
a ſion i ocul' vr̄is ait dñs. Ecce ego ad te mons q r
a ſ terrenos vniuerſis vitijs deditos.
peſtifer ait dñs: q̄ coꝛrūpis vniuerſam terrā: et
a ſ vindicte. b ſ ſeparabo. c ſ in fide firmis.
extēdā manū meā ſup te: et euoluā te de petri: s
a ſ eterne: vbi luas penas ſuperbie.
b ꝛ dabo te in montē cōbuſtiōis. Et nō tollā de t v
a ſ angularem. ſ. edificij celeſtis fundamentum.
te lapidem in angulū: ꝛ lapidē in fundamēto:
a ſ vox ꝓphete. b ſ vexilla arma bellica.
ſed pdit⁹ in eternū eris ait dñs. Leuate ſignūꝫ x
in terra: clangite buccina in montibus: ſanctifi y
cate ſuper eā gentes: annūciate contra illā re/ ꝫ
a ſ armenie.
gibus ararath: menni ꝛ aſcenez: numerate con a b
tra eā taphſar: adducite equū q̄ſi bꝛuchū acu/ c d
a ſ qꝛ expleture ſūt ſciam: dei volūtatē iuſtā retributionē retribuētē.
leatum. Sanctificate cōtra eam gentes: reges
medie: duces eius ꝛ vniuerſos magiſtrat⁹ ei⁹.
cunctāq; terrā poteſtatis eius. Et cōmouebit̄
terra ꝛ conturbabit̄: quia euigilabit contra ba e
bylonē cogitatio domini vt ponat terrā baby
c lonis deſertam ꝛ inhabitabilē. Ceſſauerūt foꝛ/ f
tes babylonis a pꝛelio: habitauerunt in pꝛeſi/
dijs. Deuoꝛatum eſt robur eoꝛum: et facti ſunt g
ſ imbelles.
quaſi mulieres. Incēſa ſunt tabernacula eius: h
ſ munitiones.
contriti ſunt vectes eius. Currens obuiaꝫ cur i k
ſ capte ciuitati.
renti veniet: et nuncius obuius nuncianti vt
ſ Balthaſar
annuncient regi babylonis: quia capta eſt ciui l
a ſ euphꝛatis.
tas eius a ſummo vſq; ad ſummum: et vada m
ſ ab hoſtibus. ſ babylonij.
p̄occupata ſūt: ꝛ paludes incēſe ſūt igni: ꝛ viri n o
ſ ſtupefacti.
bellatoꝛes conturbati ſunt. Quia hec dicit do
d minus exercituum deus iſrael. Filia babylo/ p
nis quaſi area: tempus triture ei⁹. Adhuc mo/ q r
dicū ꝛ veniet tp̄s meſſionis eius. Comedit me: s

gentes alias crudeliter. s Euoluā te de petris. i. de foꝛtalitijs tuis in q̄b⁹ ꝯfidiſ. t Et dabo te in montē combuſtiōis. qꝛ babylon fuit cōbuſta a medis ꝛ perſis. v Et nō tollēt de te lapideꝫ in angulū &c. i. nō reedificabert̄ vltra. x Leuate ſignū. id eſt vexillū ad cōgregandū bellatoꝛes cōtra babyloneꝫ. y Sanctificate. i. cōfirmate ad bellandū. ſanctū enim in vna ſignificatione ideꝫ eſt quod firmū. ꝫ Annūciate cōtra illā regib⁹ ararath. i. armenie regib⁹. a Menni ꝛ aſcenez. noīa ſunt regnorum. b Numerate cōtra eaꝫ taphſar. nomē eſt hebraicum ꝛ ſignificat exercitū qui numeratur in expeditione. c Adducite equū. i. equos. d Quaſi bꝛuchū aculeatū. i. agiles et pꝛeparatos ad bellum. cetera patēt vſq; ibi: e Quia euigilabit ꝯtra babylonē cogitatio dñi. videbatur enī quaſi doꝛmiens pmittendo crudelitates chaldeorū: ꝛ euigilans in punitione eoꝛū. f Ceſſauerūt foꝛtes babylonis. victoꝛias enī fecerant virtute diuina: et ideo ipa retracta non ſolū ceſſauerunt a victoꝛijs: ſed etiā fuerunt deuicti ab alijs. iō ſubditur: g Et facti ſunt q̄ſi mulieres: que ſunt imbelles. h Incenſa ſunt tabernacula eius. i. habitationes babylonis. i Contriti ſunt vectes eius. per fractionē poꝛtarū. k Currens obuiaꝫ currēti &c. Babylon enī erat ciuitas valde magna. dicit eī Hiero. ſup Pſal. q̄ erat edificata in quadro: ꝛ quodlibet latus habebat in longitudine. xvj. miliaria: que faciunt octo leucas. ꝓpter quod dicit ph̄s in libꝛo poli. q̄ mag' erat dicēda regio clauſa muris q̄ꝫ ciuitas: et ideo de domo regia frequēter currebāt nuncij ad poꝛtas ciuitatis: ꝛ econuerſo ad denunciandūꝫ ſtatum. et ideo ingreſſus aduerſarioꝛū cito fuit regi nunciatus. ideo ſubditur: l Capta eſt ciuitas eius a ſum. vſq; ad ſū. i. a p̄ma poꝛta vſq; ad vltimaꝫ. m Et vada p̄occupata ſunt. qꝛ medi ꝛ perſe p alueum fluminis intrauerunt: vt dictum eſt. n Et palu. incēſe. i. foꝛtalitia q̄dā in paludib⁹ ſita. o Et viri. bel. ꝯtur. ſ. ex ſubito igreſſu hoſtiū. p Filia babylōis. i. gēs babylonica. q Quaſi area. i. mēſis extenſa in area. r Tp̄s triture ei⁹. i. ſue ꝯtritiōis: ſic̄ bladū terit̄ i area. s Comedit me. h̄ ponit̄ ꝯ babyloneꝫ q̄rimonia de malo qđ fecit in hieruſalē: ꝛ diuiditur in tres partes

a Et deſertũ faciaꝫ mare. Myſtice. Mare huiꝰ ſeculi ſignificat turbulentiaꝫ qd̃ dñs deſertum ponit. Faciet enĩ ceſſare luxum eiꝰ ⁊ diſſipabuntur iniqui: q̃ ꝯfuſiõi errorũ vitiorũq̃ꝫ deſeruiebãt. b Quõ capta eſt ſeſach. Seſach byſſus ſacci vel manꝰ ſacci interp̃tatur: ſicut babylon cõfuſio. Capta eſt ḡ ſeſach: ⁊ in ſtuporeꝫ facta eſt babylon: quia idolatre ⁊ diuerſis vitijs ſeruientes fluctibꝰ futuri iudicij ſubuertenẗ: ⁊ ſero penitentes cũ bel q̃ interpretaẗ vetuſtas. i. cũ antiq̃ hoſte confuſionẽ in inferno patientur ꝑpetuaꝫ. vñ fideles ãmonenẗ vt egrediantur de ſocietate eorũ ne cũ illis pereant. egredimini ⁊c̃.
c Egredimĩ de medio eiꝰ. Qui vult animã ſuã ſaluam facere fugiat ꝑditoꝝ ꝯſortium: vereaẗ ſermonẽ dñi vindictã pctõꝝ p̃dicentꝭ: q̃ q̃tidie p̃dicaẗ in eccl̃ia et audiẗur in ſcripturꝭ ſanctis de anno in annũ atteſtãtibꝰ: qꝛ iudex dicturꝰ ſit his q̃ a ſiniſtris eiꝰ erũt. Diſcedite a me maledicti ĩ ignẽ eternũ ⁊c̃. 25.d Non enĩ debemꝰ in deſiderijs carnis molleſcere et ſegnes in bono eſſe: ſed in meditatione eiꝰ legꝭ ⁊ exercitio virtutũ ſtrenui.
d Propterea ec. d. ve. ⁊c̃. Enũerat plagas babyloni ſuꝑuẽturas et optimatibꝰ eius: ducibꝰ et magiſtratibꝰ ⁊ om̃i pp̃lo: qui. ſ. diuerſis ſupplicijs interempti dormient ſomno eterne mortꝭ. Myſtice hic ruinã ꝑfide ciuitatis annũciat quã diabolus ab initio conſtruxit: ꝑ quã ꝯtra ciuitatẽ dei ſedulo pugnauit: qꝛ liberatꝭ electꝭ dei impia ciuitas in eternũ ſuppliciuꝫ demergeẗ. vñ Ioħ. in apocalypſi: Cecidit: cecidit babylon magna ⁊c̃. ⁊ poſt pauca: Exite d̃ illa pp̃ls meus: ne participes ſitꝭ delictorum eiuſ: ⁊ de plagis eius non accipiatis ⁊c̃.
Sic ſub

deuorauit me nabuchodonoſoꝛ rex ba a
bylonis. Reddidit me quaſi vaſ inane. b
Abſorbuit me quaſi draco: repleuit ven c
trem ſuũ teneritudine mea: ⁊ eiecit me. d
Iniq̃tas adũſum me: ⁊ caro mea ſuper e f
babylonẽ dic̃ habitatio ſion: ⁊ ſanguis g
meꝰ ſuꝑ habitatores chaldee dicit hie/
ruſalem. Propterea hec dicit dñs: Ecce h i
ego iudicabo cauſam tuã ⁊ vlciſcar vl/
a ſ multitudinem habitantiũ. ſuperius enim multitudo egypti mari comparata eſt.
a tionẽ tuã: et deſertũ faciã mare eius: et k
a ſ luxus. ſ.
ſiccabo venam eius. Et erit babylon in l m
a ſ arenarum. b ſ demonum. c ſ mirantium ⁊ videntium interitum eius.
tumulos habitatio draconũ: ſtupoꝛ et n
ſibilus: eo ꝙ nõ ſit habitatoꝛ. Simul vt o
a ſ maiores demones. b ſ duces chaldeorum.
leones rugiẽt: ⁊ excutient comas velu p
a ſ minores. b ſ eſtu tribulationum.
ti catuli leonũ. In caloꝛe eoꝝ ponã po/ q
a ſ calice ire. b ſ ſopoꝛe mortis eterne.
tus eoꝝ: ⁊ inebriabo eos vt ſopiãẗ et r
dormiant ſomnũ ſempiternũ: ⁊ nõ con
a ſ gladio domini occidendos.
ſurgant dicit dominꝰ. Deducaꝫ eos q̃ſi s
a ſ duces babylonis.
agnos ad victimã: ⁊ quaſi arietes cum t
a ſ populus peccatoribus. b ſ babylon.
b hedis. Quõ capta eſt ſeſach: et compre/
henſa ẽ inclyta vniuerſe terre: Quõ fa/
cta eſt in ſtuporẽ babylon inter gẽtes:
Aſcendit ſuꝑ babylon mare: multitudi/ v x
ne fluctuũ eiꝰ opta eſt. Facte ſunt ciuita y
tes eiꝰ in ſtuporẽ: terra inhabitabilis ⁊
deſerta: terra ĩ qua nullus habitet: nec
trãſiet ꝑ eã filius hominis. Et viſitabo z
ſuꝑ bel in babylone: ⁊ eijciã qd̃ abſorbu a
erat de oꝛe eius: ⁊ nõ cõfluent vltra ad b
eam gentes. Siquidem et murus ba/
c bylonis corruet. Egredimini de medio c
ſ fidelis.
eius populus meus vt ſaluet vnuſq̃ſq̃ꝫ
a ſ ventura.
animã ſuã ab irã furoꝛis domini. Et ne d
a ſ deſiderijs carnalibus.
forte molleſcat coꝛ veſtrum: ⁊ timeatis
a ſ Diſcedite a me malig. in ig. eter.
auditũ qui audietur in terra. Et veniet e
ſ de anno in annum.
in anno auditio: ⁊ poſt hunc annuꝫ au/ f
a ſ quia remunerabitur iniquitas in terra mortuorum.
b ſ vt qui potentiores fuerũt in peccatis maioꝛa tormenta patiantur.
ditio ⁊ iniq̃tas in ẗra: ⁊ dñatoꝛ ſuꝑ dñã g h
a ſ retributionis: qm̃ iudicabit orbem terrarum in iuſticia ⁊ populos in equitate.
b torẽ. Propterea ecce dies veniũt: ⁊ vi/
a ſ ſimulacra erroꝝ q̃ heretici fingũt. b ſ ẗrena ꝯuerſatio.
ſitabo ſuꝑ ſculptilia babylõis: ⁊ oĩs ẗrã
a ſ perpetue. b ſ errantes ⁊ in errorẽ mittentes. c ſ gladio domini.
eiꝰ ꝯfũdeẗ: ⁊ vniuerſi ĩterfecti eiꝰ cadẽt
a ſ qꝛ predo omnium gentiũ vaſtatus eſt.
ĩ medio eiꝰ. Et laudabũt ſuꝑ babylonẽ i

partes: qꝛ p̃mo poniẗ q̃rimonia. ſcd̃o circa eaꝫ diuina iuſticia. ibi: Propterea. tertio ſequens laus diuiã. ibi: Et laudabũt. Circa p̃mũ d̃r in ꝑſona hierl̃m: Comedit me: pp̃l̃m meũ occidẽdo ⁊ bona rapiendo. a Deuorauit me. crudeliẗ hoc agendo. b Reddidit me q̃ſi vas inane. qd̃ nõ eſt aptũ ad ſuũ officium: qꝛ ſic hierl̃m deſtruxit ꝙ nõ erat apta habitatiõi hoĩm. c Repleuit ventrẽ ſuum teneritudine mea. i. eo ꝙ tenerrime diligebã rapiẽdo ſibi vaſa aurea ⁊ argentea ꝯſecrata diuio cultui. d Et eiecit me. pp̃l̃m meũ captiuãdo. e Iniq̃tas aduerſuꝫ me. i. facta mihi a chaldeis. f Et caro mea. lacerata ab eis. g Suꝑ baby. ſupple veiat vltio eiꝰ. h Propterea. Hic ꝯñr poniẗ diña iuſticia: cũ in ꝑſona dñi rñdeẗ hierl̃m ꝯq̃renti. i Ecce ego iudicabo cãm tuã. dãdo ꝓ te ſententiã ꝯtra babylonẽ. k Et deſertũ faciam mare eiꝰ. i. ꝯgregationẽ aq̃ꝝ ex curſu euphratꝭ ſm modũ loq̃ndi hebraicũ: q̃ oĩs aquaꝝ cõgregatio vocaẗ mare. ſm illud Geñ. j. Cõgregationeſq̃ꝫ aq̃ꝝ appellauit maria. l Et ſicca. venã eiꝰ. i. curſuꝫ euphratꝭ mõ. ſ̃. dicto. m Et erit ba. in tumu. ex ruinis domoꝝ ⁊ murorum. n Stupoꝛ ⁊ ſibilꝰ. ꝑ admiratiõe tante ruine. o Simul vt leo. ru. ſ. chaldei. leones enĩ horribiliẗ rugiũt q̃ñ ſunt deuicti. p Et excutiẽt comas ſuas. detrahẽdo capillos ſuos p̃ dolore ⁊ indignatiõe: ſicut faciũt leões q̃ñ ſũt deuicti. In hebreo tñ habeẗ ſic: Recanabũt vt catuli leonũ. i. extrance rugiẽt pre doloꝛe: qꝛ recanare ꝓprie eſt aſinoꝝ. q In caloꝛe eoꝝ ponaꝫ potꝰ eoꝝ ⁊c̃. i. calefaciã eos ꝑ potũ ⁊ dormire faciaꝫ. ⁊ nõ ſolũ dormitiõe ſoporis: ſed etiã mortis. iõ ſubdiẗ: r Et dormiant ſom. ſempi. diciẗ enĩ Dañ. v. ꝙ balthaſar fecit grãde cõuiuium ſuis p̃ncipibꝰ: et calefactꝰ vino fecit apportari vaſa dei vt biberẽt in eis: ⁊ ibidẽ ſequiẗ ꝙ eadẽ nocte interfectꝰ eſt balthaſar: ⁊ regnũ eiꝰ accepit Dariꝰ medus: ⁊ qꝛ fatigati a vino fuerũt ĩterfecti. iõ ſequiẗ: s Deducã eos q̃ſi agnos. i. ſine defenſione. t Ad victimã. Quõ capta ẽ ſeſach. i. babylon ſic noĩata ꝓpter correſpõdentiã lr̃aꝝ: vt dictũ eſt. ſ̃. xxv. ſm Ra. Sa. v Aſcendit ſuꝑ ba. ma. i. exercitꝰ magnꝰ valde ⁊ fortis. x Multitudĩe fluctuũ eius. i. bellatoꝝ. y Operta eſt. i. abſorpta ⁊ deſtructa. cetera patent vſq̃ꝫ ibi: z Et viſitabo ſuꝑ bel. idolũ erat in babylonia. ꝑ qd̃ deſignaẗ pp̃ls colens eũ. a Eijciã qd̃ abſorbuerat de oꝛe eiꝰ. diuitie enĩ aliaꝝ gentiũ q̃s babylonij abſorbuerant ſibi rapiẽdo ex diuina ſñia date fuerũt medis ⁊ perſis. b Et nõ cõfluent ad eaꝫ vltra gentes. q̃ erãt ſubdite dñio eoꝝ. c Egredimini de me. eiꝰ po. meꝰ. licet enĩ iudei eẽnt ſerui in terra babylonis: ita ꝙ nõ poterant exire regnũ: tñ poterãt de vna ciuitate trãſire ad aliaꝫ reddendo regi de bonis ſuis ꝓ tributo magnã portionẽ: ſicut eſt de iudeis manentibꝰ ſub p̃ncipibus chriſtianis. ⁊ multi ex diuina admonitione ſic exiuerunt ante deſtructionem babylonis. hoc modo Tobias ꝓuidens interitũ niniue dixit filijs ſuis ꝙ eo ſepulto inde exirẽt: Tobie. xiiij. d Ne for. mol. coꝛ vr̃m ⁊c̃. i. nimio timoꝛe reſoluaẗ ex auditu appropinq̃tiõis exercituũ ꝯ babylonẽ. e Et ve. in an. au. ſ. rumoris de occiſiõe balthaſar: ⁊ deſtructiõe babylonis. f Et pꝰ hũc ⁊c̃. ſ. de vr̃a reũſiõe ĩ hierl̃m: vt expõit Ra. Sa. Occiſo eĩ balthaſar Dariꝰ medus ſuſcepit regnũ eiꝰ: vt dictũ ẽ: ⁊ regnauit ꝑ annũ ĩtegrũ ⁊ ꝑtẽ ſcd̃i: ⁊ ſic ille ſcd̃s ꝓ ꝑte eiꝰ fuit p̃mꝰ ãnꝰ cyri q̃ ſucceſſit dario: ⁊ p̃mo ãno cyri fuit data dicta licẽtia redeũdi. g Et ĩiq̃tas ĩ ẗraꝛ qꝛ dariꝰ ⁊ cyrꝰ fuerunt idolatre. h Et dñatoꝛ ſuꝑ do. i. cyrꝰ pꝰ dariũ. vt dictũ ẽ. ceẗa patẽt ex ſ̃. dictꝭ. i Et lau. h̃ ꝯñr põiẗ laus diña d̃ iuſticia circa babylonẽ fctã. cũ d̃r. Et lau. ſuꝑ ba. celi ⁊ terra. i. angeli ⁊ hoĩes. iõ ſubditur:

Et oĩa

a ſ a quo exardeſcunt mala ſuper terram.
celi ⁊ terra: ⁊ oīa q̄ i eis ſūt: q2 ab aq̄lōe veniēt ei a b
ſ ſpūalis.
predones: ait dn̄s. Et quō fecit babylon vt cade
rent occiſi i iſrl': ſic de babylone cadēt occiſi in vni
a ſ iſraelite. ſ vox ꝓphe. b ſ in babylone. c ſ ſi vultis ſaluari. d ſ in babylone.
uerſa t'ra. Qui fugiſtꝭ gladiū venite nolite ſtare. c d
a ſ in terra longinqua. b ſ ciuitas regis magni. c ſ non babylon cuius vaſtatio predicitur.
Recordamini ꝓcul dn̄i: ⁊ hierl'm aſcēdat ſup cor e
a ſ vox populi. b ſ inſultantibꝰ vicinis q̄ſi captiuis. c ſ vicinorū.
veſtrū. Cōfuſi ſumꝰ: quoniā audiuimꝰ opprobri f
um. Operuit ignominia facies nr̄as: q2 venerūt g
a ſ templi. b ſ reſponſio prophete.
alieni ſup ſctificationē domꝰ dn̄i. Propterea ecce h i
dies veniūt dicit dn̄s: ⁊ viſitabo ſuper ſculptilia k
babylonis: ⁊ in oī terra eiꝰ mugiet vulneratꝰ † Si l m
ſ ſuperbiendo.
aſcēderit babylon i celum ⁊ firmauerit in excelſo
robur ſuū: ad me veniēt vaſtatores eius ait dn̄s.
Vox clamoris de babylone ⁊ ꝯtritio magna de
a ſ ciuitatē confuſionis.
terra chaldeoꝝ. Qm̄ vaſtauit dn̄s babylonē et n
ꝑdidit ex ea vocē magnā: ⁊ ſonabunt fluctꝰ eorū o
q̄ſi aq̄ multe. Dedit ſonitū vox eoꝝ: q2 venit ſup
a ſ diabolus.
eam.i. ſup babylonē predo. Et app̄henſi ſunt for
tes eiꝰ: ⁊ emarcuit arcꝰ eoꝝ: q2 fortꝭ vltor domi p
a ſ calice ire.
nus reddēs retribuet. Et inebriabo ꝓ̇ncipes eiꝰ ⁊ q †
ſapientes eiꝰ: duces eiꝰ ⁊ magiſtratꝰ eiꝰ et fortes
eius † Et dormiēt ſomnū ſempiternū: ⁊ nō expgi †
ſcent ait rex: Dn̄s exercituū nomē eiꝰ. Hec dicit
a ſ munitio quelibet.
dominus exercituum. Murus babylonis ille la r
tiſſimus ſuffoſſione ſuffodietur: ⁊ porte eiꝰ excel s
ſe igne cōburentur: ⁊ labores populorū ad nihi t
a ſ eternum.
lum: ⁊ gentiū in ignem erūt ⁊ diſpibūt. Verbum v †
quod precepit hieremias ꝓpheta ſaraie filio ne
rie filij maaſie cū ꝑgeret cū ſedechia rege in baby x
lonē in āno q̄rto regni eiꝰ. Sarai
as aūt erat priceps prophetie. Et y
ſcripſit hieremias oīe malum qđ
venturū erat ſup babylonē i libro
vno: oīa verba hec que ſcripta
ſunt ꝯtra babylonē. Et dixit hiere
mias ad ſaraiam: Cum venerꝭ in z
babylonem ⁊ videris ⁊ legerꝭ oīa a
verba hec. dices: Dn̄e tu locutus b c
es ꝯtra locū iſtū vt diſpderes eū:
ne ſit q̇ in eo habitet ab hoīe vſq3
ad pecus: et vt ſit perpetua ſolitu
do. Cumq3 cōpleueris legere librū
iſtū: ligabis ad eū lapidē: ⁊ ꝓijci d
es illū in mediū euphraten. et di
a ces: Sic ſubmergetur babylon: et
nō ꝯſurget a facie afflictiōis quā
ego adduco ſup eā: et diſſoluetur.
Hucuſq3 verba hieremie. e

a Sic ſubmergetur ba. ⁊c. Nō ſm̄ hiſtoriam babylon i euphratē merſa eſt: q̄3uis in ſolitudinē redacta: ſed ſpiritualis babylonis eternū interitum p̄dicit: que i ꝓfundū inferni cū pricipe diabolo demergeꝭ. Unde Joh. in apocalypſi ſuſtulit vnus angelus fortis lapidē quaſi molarē magnū: et miſit i mare dicens: Hoc impetu mittetur babylon. [Apo.18.f]

Filiꝰ

a Et oīa. et accipiꝭ hic ⁊ ꝓ id eſt. Celū enī eſt habitatio angeloꝝ. ⁊ terra hoīm. b Quia ab aq̄lone veniēt ei p̄dones. ſ. medi ⁊ perſe: q̇ venerūt de aq̄lonari ꝑte reſpectu babylonis. ⁊ ſubdiꝭ vna cā. ſ. occiſio crudelꝭ filioꝝ iſrl'. cum dr̄: Et quō fecit babylon ⁊c. c Qui fugi. gla. i. vos iudei q̇ euaſiſtis. d Venite. in iudeā. e Et hierl'm aſcēdat ſup cor vr̄m. i. accipiatꝭ cordi deſtructionē hierl'm ⁊ tēpli: vt ad eoꝝ reedificationē animemini. f Cōfuſi ſumꝰ ⁊c. q. d. q̄3diu tēplū dn̄i remanebit ſic deſtructū a gentilibꝰ: erit nobis ꝯfuſio ⁊ opprobriū. iō ſubdiꝭ: g Quia ve. alieni. i. idolatre: q̇ ſunt alieni a cultu dei. h Sup ſctificationē domꝰ dn̄i. eā incēdēdo: vt hr̄ ca. ſe. ⁊. iiij. Regꝭ. vlti. i Propterea ecce dies veniūt. de ꝓpinq̇. k Et viſitabo ſup ſculptilia. i. idola ⁊ tēpla babylonis. l Et in oī terra eiꝰ mugiet vulneratꝰ. non potens loq̇ recte p̄ dolore: ſed mugiens ad modū beſtie. m Si aſcēderit babylon i celū ⁊c. q. d. q̄ntūcunq3 ſit eleuata in honore ⁊ firmata in ꝑtāte: tn̄ deſtrueꝭ mea virtute. iō ſequiꝭ. Ad me veniēt vaſtatores. n Et ꝑdidit vocē magnā. i. v̄ba iactātie de ſua magnitudine et poteſtate. o Et ſonabūt fluctꝰ eoꝝ. i. exercitꝰ medoꝝ ⁊ perſarū. Cetera patēt vſq3 ibi: p Et emarcuit arcꝰ eoꝝ. i. nō poterūt ſe defendere ꝑ artē ſagittādi in q̄ ſūt edocti. [†5.49.a] q Et inebriabo ꝓ̇ncipes eiꝰ ⁊c. q2 nocte ſequēti feſtū balthaſar in quo ipē ⁊ ꝓ̇ncipes eiꝰ fuerūt vino repleti: interfectꝰ fuit balthaſar ⁊ ꝓ̇ncipes eiꝰ cū eo: vt dictū eſt. ſ. r Murus babylonis ille latiſſimꝰ: ſic eſt in hebreo ⁊ in libris correctis. s Suffoſſione ſuffodieꝭ. i. deijcieꝭ q̄3tūcūq3 ſit latꝰ ⁊ fortꝭ. t Et labores pploꝝ ad nihilū. i. edificatiōe eī muroꝝ et domorū babylonis fuerūt expenſe multe diuitie acq̇ſite laboribus pploꝝ ⁊ gentiū: quas ab eis abſtulerūt chaldei: ⁊ iō diuinū fuit iudiciū ꝙ tales edificatiōes redigerenꝭ ad nihilū. v Verbū. Hic ꝯn̄r deſcribiꝭ deſtructio babylonis ſub parabola facti. ſicut enī parabola v̄bi eſt qn̄ ꝑ ſignificatū vocū aliud intelligiꝭ: vt cū dr̄ Judicꝭ. ix. Jerūt ligna ad rhānū. ꝑ qđ intelligunꝭ habitatores ſychem ⁊ abimelech quē fecerūt ſibi regem: ſic parabola facti eſt qn̄ fit aliq̇d ad ſignandum aliud fiendū: ⁊ ſic ē in ꝓpoſito: q2 deſtructio babylonis ſcripta in quodā libello: ⁊ alligata lapidi ponderoſo: ꝓiecta fuit in fluuiū euphraten corā pluribꝰ iudeis ad ſignificandū deſtructionē babylonis futurā. Primo poniꝭ ergo q̇s p̄cepit hoc fieri. cū diciꝭ: Verbum qđ p̄cepit Hieremias. ⁊ cui: [†P2.7] Saraie filio nerie ⁊c. ⁊ tempꝰ: ⁊ etiā locꝰ. cū dr̄: x Cū ꝑgeret cū ſedechia rege in babylonē ⁊c. ſedechias enī fuerat inſtitutꝰ rex a rege babylonis. ⁊ ideo quarto anno regni ſui iuit in babylonē ad faciendū ei reuerentiā: ⁊ ad deferendū munera: cū quo iuit iſte ſaraias: cuiꝰ ſubdiꝭ officiū cū dicitur: y Erat ꝓ̇nceps ꝓphetie. i. principalis inter leuitas qui in tēplo decantabāt laudes diuinas a dauid et ab alijs ꝓphetis factas. In hebreo habeꝭ: Erat ꝓ̇nceps xenij: et iō iuit cū ſedechia ad faciendū xeniū regi babylonis noīe ſedechie. Cetera patēt vſq3 ibi: z Cū veneris in babylonē ⁊ videris. diligēter ea que ſunt ſcripta in h' libro. a Et legeris oīa verba hec. ſ. corā iudeis. q̇ illuc tranſlati fuerāt cū iechonia rege iuda. b Dices. corā eiſdē. c Dn̄e tu locutus es ꝯtra locū iſtū. i. ꝯtra babylonē. Cetera patēt vſq3 ibi: d Ligabis ad eū lapidē: vt demergaꝭ in ꝓfundum fluminis: ad deſignādū totalē deſtructionē babylonis. e Hucuſq3 verba hieremie. dicūt aliq̇ ꝙ nō eſt de textu: ſed quedā rubrica appoſita: ſed hoc nō eſt verū: q2 ſic ſcribiꝭ in hebreo ſicut ⁊ alia p̄cedentia.

Ca. LI

Moraliter. k † Hec diꝭ dn̄s deꝰ: Ecce ego ſuſcitabo ſup babylonē ⁊c. In hoc capitulo deſcribiꝭ deſtructio babylonis metaphorice. ꝑ quam myſtice ſignaꝭ deſtructio iudee: ⁊ poniꝭ hic triplex parabola. Prima eſt de vento peſtilēte. cū dr̄: m † Quaſi ventū peſtilentē ⁊c. ꝑ quē ſignaꝭ exercitus romanoꝝ: q2 ſicut ventus peſtilens deſtruit domos ⁊ frangit arbores et eradicat: ſic exercitꝰ romanoꝝ deſtruxit iudee ciuitates ⁊ caſtra: ⁊ ſuccidit arbores ad faciendū machinas ⁊ implendū foſſata: et homīes partim occiſi ⁊ partim captiuati fuerūt in illa guerra. a † Fugite de medio babylonis vt ſaluet vnuſquiſq3 animā ſuam. ꝑ hoc ſignatur ſalus chriſtianoꝝ: qui imminēte romanorū aduentu ꝑ monitionē angeli receſſerunt de iudea tranſeuntes in regnū agrippe: qui confederatꝰ erat romanis: ⁊ ſic fuerūt ibi ſaluati. Moraliter aūt ꝑ ventū peſtilentē ſignaꝭ ſupbia: que ventꝰ eſt ſubuertēs oīa bona. Unde verſus. Si cibi copia ſi ſapīa formaq3 deꝭ. Sola ſupbia deſtruit oīa ſi comiteꝭ. Scđa parabola poniꝭ h': b † Calix

aureus

ſureus babylonis ⁊c̄. ꝑ calicē in ſacra ſcriptura frequēter ſi/gnificat dolor penalis ⁊ anguſtia: ꝓpt̄ qḋ ꝑ calicē illū̄ ſignificat paſſio chriſti ⁊ diſcipuloꝝ eiꝰ: quē calicem iudea ꝓpinauit eis: vt ptꝫ ex textu euāgelioꝝ ⁊ Actuū̄ apl'oꝝ. ꝓpter qḋ chriſtus dixit diſcipulis Matth. xx. Poteſtis bibere calicē quem ego bibiturꝰ ſum ⁊c̄. ⁊ ideo iuſto dei iudicio in vltionē mortis chriſti ⁊ diſcipuloꝝ eiꝰ iudei calice doloris ⁊ āguſtie fuerūt inebriati ⁊ hec eoꝝ tribulatio ſignificat̄ hic diffuſe ꝑ tribulationē babylonioꝝ q̄ fuit valde magna. ideo cōcludit̄ inferius. q† Et inebriabo prin. ⁊c̄. Sequit̄: † Et dormiēt ſomnū ſempiternum. ꝑ mortem doloroſā. v† Verbū quod p̄cepit hieremias ⁊c̄. Hic ponit̄ tertia parabola q̄ ē facti. ſ. de libro cui p̄cipit̄ lapis alligari ⁊ ī euphratē demergi. Liber aūt ille ſignat euāgeliū cui alligat̄ x̄p̄s q̄ dr̄ lapis abſciſus de mōte ſine manibꝰ Dan. ij. nā eiꝰ doctrina ⁊ facta cōtinent̄ in euāgelio. ꝑ eius vero ꝓiectionē in euphratē q̄ frugifer interp̄tat̄ apl'oꝝ p̄dicatio gētilibꝰ valde fructifera ⁊ iudeoꝝ reprobatio eā repellentiū ſignificat̄: ꝓpter qḋ Paulus ⁊ Barnabas iudeis cōſtanter dixerūt Act. xiij. Vobis oportebat primū loq̄ verbū dei: ſꝫ qm̄ repellitis illud ⁊ indignos vos iudicatis eterne vite ecce cōuertimur ad gētes ſic eni p̄cepit nobis deus.

In ca. lj. vbi dicit̄ in poſtilla: Tollite reſinā.

Additio. j. Dictio ī hoc loco poſita ſignificat tyriacā nō reſinā ꝓut dictū fuit ſupra in additione ca. viij.

In eodem ca. vbi dicit̄ in poſtil. Stultus factus oīs homo.

Additio. ij. Quia gentiles idoloꝝ cultores nō ſolū errabāt in h̄ ꝙ idola vana colebat ſed etiā q̄r ſtulte eſtimabāt ꝙ deꝰ verꝰ quē pp'lus iſrl' colebāt erat ſimilis dijs eoꝝ. vn̄: Eſa. xxxvj. et. xxxvij. ſennacherib et ſui dicebāt ꝙ nō potuerat deꝰ iſrl' defendere hierl'm a manibꝰ aſſyrioꝝ: nec ſicut dij aliarū gentiū potuerāt gētes ſuas ꝓtegere ab eis: quos deꝰ cōfutauit ꝑ Eſaiā denūciādo eis defenſionē populi vt ibidē: ſed in hoc loco q̄r hieremias nō potuerat oſtēdere chaldeis excellentiā diuine potētie ꝑ defenſionē hierl'm cū ex ordine iuſticie diuine ꝓpter peccata ppl'i erat deſtruēda. iō oſtēdit eis excellētiā dei iſrl' reſpectu falſoꝝ deoꝝ ex h̄ ꝙ dij falſi ſūt ab hoīb' fabricati ſeu ficti ⁊ ſic cū actoribꝰ ſuis pereūt: ⁊ ꝓpter h̄ dicit: Stultꝰ factꝰ eſt oīs hō a ſcientia. ſ.

vera. Cōfuſus eſt oīs conflator in ſculptili ⁊c̄. qḋ ptꝫ ex h̄ qḋ ſubdit ī tp̄e viſitatiōis ſue ꝑibūt. ſ. idola vana cū cultoribus eoꝝ ſeu actoribꝰ. ⁊ rō eſt: q̄r tales dij nō habēt aliā potētiā niſi eā quā actores ſeu cultores ſui fingūt: ⁊ ſic oportet ꝙ cū cultoribꝰ pereāt: nō t̄n ſic ē de deo vero iacob cuiꝰ virtꝰ ⁊ potētia nō pēdet a cultoribꝰ: ſ; eꝫ totū eſſe ⁊ bonū colētiū ipſiꝫ pēdet ab illo quē colūt. ⁊ iō dicit: Nō ſicut hec ꝑs iacob. ſ. vt pereat pereūte ꝓp'lo ſuo. Quia q̄ fecit oīa ip̄e ē ⁊ ſic eſſe oīm ab illo depēdet. Et q̄r lꝫ ip̄m ſit principiū totiꝰ eē t̄n appropriatur pp'lo iſrl' ſp̄aliter. iō ſubdit: Et iſrl' ſceptrū hereditat̄ eiꝰ. Cōſequēter ex ꝑmanētia diuīe potētie infert ꝙ ſicut babylonij fuerūt inſtrumēta diuine potētie ꝯtra alias natiōes: ſic et alie gētes eſſent inſtrumēta diuine vltionis ꝯ eos ſp̄aliter ꝓpter ea q̄ fecerāt in ſion q̄ erat locus diuino cultui deputatꝰ: ⁊ de hoc dicit: Collidis tu mihi vaſa belli ⁊c̄. ⁊ reddā babyloni oē malū qḋ fecerūt in ſion in oculis veſtris ⁊c̄.

In eodē ca. vbi dicit̄ in poſtilla. Regibꝰ mēni ⁊ aſchenē.

Additio. iij. Ubi nos habemꝰ mēni ⁊ aſchenē. in hebreo habet̄ aſchenā qḋ ſignat alemaniā. Itē tapſar ē nomē hebraicū ſignificās capitaneū vel ducem exercitus.

In eo. ca. vbi dr̄ ī poſtil. Et viſitabo ſuꝑ Bel.

Additio. iiij. Qḋ dr̄ hic. Et viſitabo ſuꝑ bel: ꝓprie pōt ītelligi ḋ ip̄o idolo bel. ſiue h̄ ꝙ ſignificet ꝓpl'm: q̄r cū deꝰ punit aliquā gētē idolatrā: ꝯſueuit etiā deos ſuos diſſipare ſeu ꝯfūdere. vn̄ Exo. xij. In oībꝰ dijs egypti faciā iudicia. Et ſic ī alijs locis. Silr̄ qḋ dr̄: Et eijciā qḋ abſorbuerat ḋ ore eiꝰ: pōt ītelligi ḋ ore ip̄iꝰ idoli bel ī q̄ colētes ponebāt diuitias: fingēdo ꝙ eas acceptaſſet: ſicut faciebāt de moloch ī occiſione pueroꝝ. Silr̄ qḋ ſequit̄ ⁊ nō cōfluent ad eā vltra gentes: ꝓprie intelligi pōt de ipſo idolo bel: ad qḋ gētes ꝯfluebāt cū babylonia eēt ī ꝓſꝑitate.

In eodem ca. vbi dicit̄ ī poſtil. Hucuſq; verba Hieremie.

Additio. v. Qḋ dicit̄ hic. Hucuſq; verba hieremie denotat ꝙ illa q̄ ſequunt̄ ī ſeq̄nti ca. nō ſūt reputāda de v̄bis ꝓphetie hieremie ſ; ſumit̄ hiſtorialiter a. iiij. Reg. vl. inter qḋ capl'm ⁊ iſtud modica ⁊ quaſi nulla eſt differētia: ⁊ interponit̄ hic hec hiſtoria deſtructiōis hierl'm ⁊ tēpli ad cōtinuationē libri Threnoꝝ ⁊c̄.

Glo. ordi.

B a Filiꝰ vigīti ⁊ vniꝰ. Ca. LII Hiſtoria q̄ captū refert ſedechiā et hierl'm a chaldeis vaſtatā: ī libro Regū plene tota cōtinet̄. b Factum ē aūt ⁊c̄. Nouenariꝰ minor denario imꝑfectionē legis ſignificat: ſicut vndenariꝰ trāſgreſſionē. Vn̄ ꝗ nabuchodonoſor. ix. anno ſedechie regni obſedit ciuitatē mēſe. x. decima die mēſis. q̄r cū mali paſtores decalogū ſciūt ⁊ iplere negligūt: neceſſe ē vt plebē eis cōmiſſā antiquꝰ hoſtis cū exercitu ſuo circūdet munitione erroꝝ ⁊ vitiorum vallādo. Et fames verbi dei in ciuitate p̄ualeat: cū nō expēdit̄ libere panis doctrine ⁊ interrūpit̄ ciuitas: ⁊ viri bellatores nocte fugiunt. Interrupta eī tentatione diaboli cuſtodia pp'loꝝ q̄ debuerāt ciuitatē gladio v̄bi dei defēdere: nocte ignorātie tenebris pctōrum vallati fugiūt: ⁊ vidētes lupū venientē oues dimittūt. c Per viam porte ⁊c̄. Latēter arguit inertiā doctoꝝ q̄ inter muros duoꝝ teſtamētoꝝ cōſtituti: nō bellū gerere ſꝫ effugere querūt: ⁊ delitijs magis affluere (quas hortus ſignāt) ꝗ̄ ſcuto fidei ociū relinq̄re. d Perſecutꝰ eſt a. ⁊c̄. In libro Regū ita legit̄: Fugit ſedechias ꝑ viā q̄ ducit ad cāpeſtria ſolitudinis: ⁊ ꝑſecutꝰ eſt exercitꝰ chaldeoꝝ: cōp̄heditq; eū ī planicie hiericho ⁊ oēs bellatores q̄ erant cū eo diſꝑſi

a Filiꝰ viginti ⁊ vniꝰ Ca. LII annī erat ſedechias cū regnare cepiſſet: ⁊ vndeci annis regnauit ī hierl'm: ⁊ nomē mr̄is eiꝰ amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit b in oculis dn̄i malū iuxta oīa q̄ fecerat ioakim: quoniā furor dn̄i erat in hieruſalē ⁊ in iuda vſq; quo ꝓijceret eos a facie ſua. Et receſſit ſedechias a re/
b ge babylonis † Factū ē aūt ī anno no c
no regni eiꝰ in menſe decimo: decima die menſis venit nabuchodonoſor rex babylōis ip̄e ⁊ oīs exercitꝰ eiꝰ aduerſus hierl'm: ⁊ obſederūt eā: ⁊ edificauerūt ꝯtra eā munitiōes ī circūitu: ⁊ fuit ciuitas obſeſſa vſq; ad vndecimū annū regni ſedechie. Mēſe autē q̄rto nona die mēſis: obtinuit fames ciuitatē ⁊ nō erāt alimēta pp'lo terre. Et dirupta ē ciuitas ⁊ oēs viri bellatores eiꝰ fugerūt: exierūtq; de ciuita/
c te nocte ꝑ viā porte q̄ ē inter muros
duos: ⁊ ducit ad hortū reg: chaldeis d
obſidētibꝰ vrbē ī gyro: ⁊ abierūt ꝑ vi/
d am q̄ ducit ī heremū. Perſecutꝰ ē aūt
chaldeoꝝ exercitꝰ regem ⁊ app̄hen/

a ſ maligni ſpiritus. b ſ animam.

Nico. de lyra

a† Filiꝰ vigīti ⁊ vniꝰ. Ca. LII Iſtud ca. a principio libri fuit diuiſum ꝯtra p̄cedētia. eſt eni quedā breuis epilogatio reſpectu p̄cedētiū in q̄bus deſcripta eſt deſtructio hierl'm: lꝫ occaſione huiꝰ plura alia fuerint annexa. ⁊ diuidit̄ h̄ capl'm ī tres ꝑtes. q̄r primo ponit̄ ciuitat̄ captio. ſcḋo capte deſtructio. ibi: In mēſe autē quinto. tertio de reliquijs ordinatio ibi: De pauperibꝰ. Prima ī duas q̄r primo ponit̄ captiōis occaſio. ſcḋo ip̄a captio. ibi: Factū ē aūt. Occaſio aūt captiōis prima fuit pctm̄ regis et ppl'i ꝯtra deū. qḋ notat̄ cū dicit̄: b Et fecit malū in oculis dn̄i. imitādo ī h̄ ioakim filiū ioſie ⁊ alios reges q̄ fuerūt idolatre ꝓpter qḋ dn̄s voluit hierl'm deſtruere: ⁊ maxime ꝓpt̄ peccatū manaſſe q̄ poſuit idola in domo dn̄i. Scḋa occaſio fuit pctm̄ ſedechie in regē babylonis: cui rebellauit ꝗ̄uis iuraſſet ei fideliter ſeruire: vt habet̄. ij. Paral'. vlti. quod notat̄ cū dicit̄: Et receſſit ſedechias a rege babylonis. c Factū eſt. Hic ponit̄ ciuitatis captio. et patet ſententia ex his que dicta ſunt. ſ. xxxix. vbi deſcribit̄ iſta captio: ſicut et hic: paucis exceptꝭ q̄ exponent̄. d Chaldeis obſidentibus vrbē ī gyro. Si ergo querat̄ quō rex et bellatores potuerunt exire: dicēdum ꝙ erat via ſubterranea cuius introitus erat intra ciuitatem inter duos muros: ⁊ exitus erat longe a ciuitate vltra locū vbi erāt chaldei: ⁊ ꝑ illā fugerūt rex et alij: ſicut dictū fuit. ſ. xxxix.

† A 4. Re. 24. a 2. Pa. 36. b

† ſ. 39. a 4. Re. 25. a

B

C

☞ eo diſpſi ⁊c̃. Malignis ſpiritibꝰ po
pulū circūdātibꝰ: rector non fugit
Pſ. 124. ad mōtes. d̄ qbꝰ dr: Mōtes ī circūi
tu eiꝰ. ⁊. d. i. c. p. ſ. ẜ ad cāpeſtria ſo
litudinis. i. ad latā ⁊ ſpacioſā viaꝫ
q̄ d. a. m. Cōphēditqꝫ eū ī planicie
hiericho: ⁊ oēs viri bellatores qui
erāt cū eo diſpſi ſūt ⁊ reliquerūt eū.
cū xtutes hoīem deſerūt q̄ defen
dere debuerāt: ī deſerto capit̃: ⁊ in
planicie hiericho. i. ī laſciuia vel in
defectu carnalis ꝯcupiſcētie ⁊ con
uerſatiōis. Hiericho eī iterp̄tat̃ lu
na ⁊ ſignificat defectū carnis. vñ:
Luce. 10. e Qui de hierl̃m deſcēdebat ī hieri
cho in latrones incidiſſe deſcribit̃.
4 Re. 25. b Apphēſū ẜ regē duxerūt ad regeꝫ
babylonis in reblatha ⁊c̃. a Et
adduxit eū. Quia aīa in ꝯfuſione
pctōꝝ vincta cōpedibus vitioꝝ: ꝑ
malignos ſpūs ducit̃ ī domū car
ceris vſqꝫ ad diē mortis: ⁊ ī angu
ſtia mētis includit̃ vt mortꝭ ſniam
expectet. b In mēſe aūt ⁊c̃. Con
gruit ordo tpīs cuꝫ rōne vindicte:
mēſe q̄nto vaſtat̃ ciuitas q̄ penta
teuchū deſpexit decima die mēſis
qꝛ decalogo legꝭ ꝯria fecit: blandi
ens ſibi d̄ ſecuritate ꝑ ſctōꝝ locoꝝ
ſu. 7. a habitatione. vñ. ſ. Nolite ꝯfidere
ī verbis mēdacij dicētes: tēplū do
mini. t. d. Grego. Dū ſcriptura ſe
† 44. di. c. dechie captiuitatē narrat: ordineꝫ
17. c. iciu captiuitatis īterne denūciat. Rex
niū ibi ijmu enī babylōis ē antiquꝰ hoſtis poſ
rū rupti ſeſſor intime ꝯfuſionis q̄ priꝰ filios
ſunt. ante intuētis oculos trucidat: qꝛ
ſepe ſic bona oꝑa īterficit: vt hec ſe
amittere ipſe q̄ captꝰ eſt animꝰ do
lēs cernat. Nā cum gemit plerūqꝫ
animꝰ: ⁊ tñ carnis ſue delectationi
bꝰ victꝰ bona q̄ genuit amās ꝑdit:
⁊ ea q̄ patit̃ dāna conſiderat: nō tñ
virtutis brachiū ꝯ regē babylōis
leuat ſed dū videt ꝑpetrationē ne
quicie ꝑcutit̃. Ad hoc qñqꝫ ꝑduci
tur peccati vſu: vt ī ipo q̄ꝫ ratiōis
lumine priuet̃. vñ babylōis rex ex
tinctis priꝰ filijs: ſedechie oculos
D eruit: qꝛ malignus ſpūs ſubductis
priꝰ bonis oꝑibꝰ: etiā ītelligētie lu
mē tollit: qd̄ recte ſedechias ī reb
latha patit̃ q̄ multa hec interp̄tat̃.
Quādoqꝫ enī ⁊ lumen totiꝰ rōnis
claudit̃: qꝛ prauo vſu et iniq̄tatis
ſue multitudine grauat̃. c Ve
nit nabuçardan ⁊c̃. Iuſto iudicio
dei venit nabuçardan princeps ex
ercituū regis babylōis ſuꝑ hierl̃m
⁊ ſuccēdit domū dñi: cū ātiquꝰ ho
ſtis ⁊ rex cōfuſionis princeps oīm
iniquorū inuadit gregē fideliū: et
domū regis ⁊ domꝰ hierl̃m. i. recto
res: ⁊ q̄ videbant̃ in viſione pacis
manere: īflāmatos cupiditate ſub
uertit: oēm domū cōburit igni. i. cu
iuſqꝫ ꝯſciētiā flāma illiciti amoris.
d De paupe. ve. ter. ⁊c̃. Eos q̄ vti
les verbo et exēplo eſſe poterāt ꝑ
vitia captiuās: ſtultis et hebetibꝰ
cōmēdat agriculturā vt nō vinum
gratie ſpūalis ⁊ frumētū ſane do
ctrine ī vineis et agris pplꝛoꝝ fru
ctificent: ſꝫ ſpine ⁊ tribuli vitioꝝ.
e Colūnas. q. Per diuerſa vaſa
diuerſa officia in eccl̃ia ſignificat:
q̄ maligni ſpūs de ſeruitio dei aufe
rūt: ⁊ in vſum ſuū cōuertūt.
☞ De colū

derūt ſedechiā ī deſerto quod eſt
a ſ defectionē b ſ virtutes.
iuxta hiericho: ⁊ oīs comitatus
eiꝰ diffugit ab eo. Cunqꝫ cōp̄hen
diſſent regē: adduxerunt eum ad
a ſ diabolū. b ſ intime cōfuſionis. c ſ hec eſt
regē babylonis in reblathā que
antiochia. a ſ que interp̄tat̃ multa hec.
eſt ī terra emāth: et locutꝰ eſt ad
a ſ. i. iuſte iudicauit eum.
euꝫ iudiciā. Et iugulauit rex ba
a ſ opera bona.
bylōis filiōs ſedechie ī oculiſ eiꝰ:
ſed ⁊ oēs principes iuda occidit a
a ſ lumē intelligentie.
in reblatha. Et oculos ſedechie
ſ peccatorum.
a eruit ⁊ vinxit euꝫ cōpedibus. Et
adduxit eū rex babylonis ī baby
lonem: ⁊ poſuit eū in domo car
ceris vſqꝫ ad diem mortis ſue. b
a ſ qꝛ pentateuchū legis neglexerūt. b ſ quia
cōtra decalogū peccauerant.
b In mēnſe autēꝫ quinto: decimā c
menſis ipſe annꝰ nonuſdecimus
nabuchodonoſor regis babylo
a ſ ventilabrū vel ꝑphera alieni iudicij.
c nis: † venit nābuçardā princeps
militie q̄ ſtabat coraꝫ rege baby
ſ doctores.
lonis ī hierl̃m ⁊ incēdit domum
a ſ rectores. b ſ videbāt̃. ſ. ī viſiōe pacꝭ manere
dñi ⁊ domū regis ⁊ oēs domus
ſ conſcientiā.
hierl̃m: ⁊ omnē domū magnam
a ſ illiciti amoris. b ſ intētionē oratiōis ⁊ vir
ignē cōbuſſit: ⁊ totū muꝝ hierl̃m
tutū ſtudia. a ſ in deſperātibꝰ. b ſ demones.
ꝑ circūitū dēſtruxit cūctūs exerci
ſ diabolo.
tus chaldeoꝝ q̄ erāt cū magiſtro
militie. De paupibꝰ autē popu
li ⁊ de reliquo vulgo qd̄ remāſe d
rat ī ciuitate: ⁊ d̄ ꝓfugis q̄ trāſfu
gerāt ad regē babylonis et cete
ros d̄ multitudine trāſtulit nabu e
d çardā p̄ceps militie. De paupi
bꝰ vero terre reliquit nabuçardā
p̄ceps militie vinitores ⁊ agri
a ſ doctores q̄ ſonoritate p̄dicationis ⁊ firmitate
fidei: debuerunt alios ſuſtentare.
e las. Columnās quoqꝫ ereas que f† g
a ſ baptiſmi lauacrū vel cōpūctionē lachrymaꝝ
erāt in domo dñi: ⁊ baſes ⁊ māre h i
ſ eccleſia.
eneū quod erat ī domo domini k
a ſ ꝑ inertiā magiſtrorum audaciores facti.
b ſ ſpirituales.
ꝯfrēgerūt chāldei: ⁊ tulerūt omē l
es eoꝝ ī babylonē. Et lebetes et m† n†
creagras ⁊ pſalteria et phiala et o† p†
mortariola et omnia vaſa erea q̄ q†
in miniſterio fuerāt: tulerūt ⁊ hy r†
drias ⁊ thymiamateria ⁊ vrceos ſ† t†
⁊ pelues ⁊ cādelabra ⁊ mortaria †

ſ. xxxix. ⁊. iiij. Reg. vl. a Sꝫ et oēs p̄n
cipes iuda occidit. dicit Ra. Sa. ꝙ iſti fu
erūt. lxx. iudices ordinarij: eo ꝙ relaxa
uerāt iuramētū ſedechie. alij aūt dicūt ꝙ
fuerūt p̄ncipes inducētes ſedechiā ad re
bellandū regi babylonis. b Vſqꝫ ad
diē mortis ſue. lꝫ aūt mortuꝰ fuerit ī car
cere: tñ rex babylonis ſtatū eiꝰ regiū ꝯſi
derās: fecit eū ſepeliri honorifice: ſicut p̄
dixerat Hieremias. ſ. xxxiiij. c In mē
ſe. Hic ꝯñr ponit̃ ciuitatis capte deſtru
ctio. circa qd̄ primo ponit̃ tp̄s. cū dr: In
menſe aūt q̄nto. lꝫ aūt fuerit capta menſe
quarto. vt dr. ſ. eo. ca. tñ nō fuit cōbuſta
donec ſuꝑ h̄ habuerūt volūtatē regꝭ ba
bylonis: q̄ agebat tūc ī remotis. ſ. in ter
ra emath vt hr̃ ī textu. ⁊ ſic trāſijt tp̄s vſ
qꝫ ad decimā diē. v. mēſis ī qua fuit cōbu
ſta. Cetera patēt ī lr̃a. d De paupibꝰ.
Hic ꝯñr ponit̃ ordinatio de remanētibꝰ.
⁊ primo de pplꝛo. ſcd̄o de rege ioakim. ibi:
Et factū eſt. Prima ī duas. qꝛ primo po
nit̃ ordinatio de ꝑſonis reſeruatis. ſcd̄o
de occiſis. ibi: Et tulit. Prima adhuc in
duas. qꝛ primo ponit̃ ordinatio de pplo.
ſcd̄o trāſlatoꝝ nūeratio. ibi: Iſte ē pplus
Pria ī duas. qꝛ prīo ponit̃ ordinatio d̄ ꝑ
ſonis. ſcd̄o d̄ vaſis. ibi: Colūnas q̄ꝫ. Cir
ca primū ſciendū ꝙ de ꝑſonis reſeruatis
ſic fuit ordinatū: ꝙ illi q̄ erant alicuiꝰ re
putationis ī ſapiētia vel arte aliq̄ ſeu cō
ditione notabili fuerūt trāſlati ī babylo
nē vt d̄ illa cōditiōe ſeruirēt babylonijs.
ceteri xo fuerūt dimiſſi in iudea ad colen
dū agros ⁊ vineas: ne terra redigeret̃ in
ſolitudinē: ⁊ redderet̃ inutilis regi baby
lonis. d̄ cultura vero terre eī tributū ma
gnū reddebat̃: ⁊ h̄ eſt qd̄ dr: De paupibꝰ
aūt ppl̃i ⁊c̃. ſ. habētibꝰ aliquā cōditioneꝫ
babylonijs vtilē: vt pleniꝰ exponit̃. iiij.
Reg. vlti. e Trāſtulit na. prin. mili
tie ⁊c̃. ⁊ ptꝫ lr̃a. f Colūnas q̄ꝫ. Hic po
nit̃ diſpoſitio de vaſis. q̄cq̄d eī fuit p̄cio
ſū de talibꝰ ī tēplo dñi totū portauerūt ſe
cū chaldei. inter vaſa tñ ponunt̃ hic due
colūne eree q̄ erāt in porticu tēpli: d̄ qua
rū magnitudine ⁊ forma dictū fuit diffu
ſe ꝑ ſingula. iij. Reg. vij. et ſilr̃ d̄ alijs va
ſis hic poſitꝭ. ⁊ idō h̄ breuit̃ ītēdo ptrāſire
qꝛ deſcriptio exq̄ſita de iſtis ibi habet lo
cū. dicit ẜ: Colūnas q̄ꝫ ereas. de q̄rū for
ma poſtea ſubdit̃. g Que erāt in do
mo dñi. i. ī porticu tēpli. h Et baſes. il
larū. ſ. colūnarū. quelibet eī colūna habe
bat q̄ttuor ꝑtes. ſ. baſem. ſtipitē. caput. et
capitellū. i Et mare eneū. vas erat ma
gnū ⁊ rotūdū ī quo lauabāt̃ ſacerdotes.
k Qd̄ erat ī domo dñi. i. ī atrio ſacerdo
tū. domꝰ enī dñi large accepta nō ſolū ac
cipit̃ ꝓ corpore tēpli: ſed etiā ꝓ atrijs et
edificijs ad ip̄m ꝑtinētibꝰ. l Cōfrege
rūt chaldei. vt materia poſſet expeditius
portari. m Et lebetes. i. chaldarias:
vbi coquebant̃ carnes ſacrificioꝝ.
n Et creagras. i. fuſcinulas ad extrahē
dū carnes. o Et pſalteria. i. inſtrumen
ta muſica ꝓ leuitis. p Et phialas. va
ſa erāt ad reponēdū vnguēta q̄bꝰ vnge
bant̃ reges et ſacerdotes: ⁊ vaſa diuino
cultui ꝯſecrata. q Et mortariola. ī q̄bꝰ
terebāt̃ ſpēs ex q̄bꝰ cōponebant̃ vnguē
ta. r Et hydrias. ī q̄bꝰ ponebat̃ vinū ⁊
oleū ꝓ libaminibꝰ fiendis. s Et thy
miamateria. ī quibꝰ terrebant̃ ſpecies ad
faciendū thymiama: qd̄ cōburebat̃ ſuper
altare thymiamatis. t Et vrceos et
pelues. in quibus lauabant̃ carnes offe
rende ſuꝑ altare holocauſti.
Et cyathos

E a De colūnis autez. Ra. Ex factura colūnarū deſcribit cū capitellis ⁊ retiaculis atq̄ malogranatis: oſtendit myſticū opus eſſe: q̄ ſicut colūne ſignificant doctores ita capitella.i.ſupma ps eorū ꝓcordia ſūt fideliū doctoꝝ: ⁊ retiacula diuerſa charismata ſāctiſpiritus exprimūt: ſic̄ malogranata virtutū ſuauitatem. Hec oīa antiqu⁹ hoſtis ꝑ miniſtros ſuos conat̄ auferre de tēplo dei. Siq̄s aūt h̄ plenī⁹ noſſe voluerit: legat op⁹ nr̄m ſup librū Reg. vbi q̄d d̄ his ſācti p̄res ſenſerint explanatū eſt.

b Et tulit ma. Etiaz fortes in eccl̄ia diabolus decipit ⁊ captiuat. vñ: Ecce eius electe ⁊c̄.

c De ciuitate. Continentes.ſ.oleū gratie ⁊ miſericordie ſic̄ fatue virgines ī pectore ſuo nō habentes q̄ fruſtra ſuper viros bellatores cōſtituunt̄: cū arrogātiā vitare nō p̄meditant̄ur

d Septē vi. de his. Septiformi ſpiritu.ſ.ſāctificatos. Sed q̄ gratiā ꝑdiderūt ſeptē ſpiritib⁹ neq̄orib⁹ traditi: nō regis celeſtis mādata intuent̄: ſ regis inferni volūtati obſequūt̄.

e Et ſcribā prin. ⁊c̄. Quē liber Regū ſophar vocat: q̄ interp̄tat̄ diſſipās vel diuidens: ⁊ ſignificat eos q̄ rudes in eccleſia quos ad militiam xp̄i nutrire debuerāt: prauis exemplis diſſipant ⁊ a cetu fideliū ꝑ errorē ſequeſtrant.

f Et ſexagin. viros. Stultos.ſ.coopatoreſ q̄ merito vulgi noīe appellant̄ qui vtilitatem diuini cōſilij diſcernere ⁊ īplere neglexerūt.

g Et ꝑcuſſit eos rex. Hoc ambit rex babylonis vt quos ab eccleſia euellit ꝑducat ad īterfectiōez ꝑpetue mortis.

h Iſte eſt populus ⁊c̄. Rab. Tertio vaſtauit nabuchodonoſor iudeam. Primo cū ioakim qui ⁊ heliachim filiū ioſie vinctum catenis duxit in babylonem cum vaſis domini: que in templo ſuo poſuit. Secūdo cū ioakim cognomēto iechoniā filiū eius cum matre et principibus ⁊ eunuchis

a ſ precioſus ſenſus.
⁊ cythos. Quotquot aurea au- a b
a ſ elōquij venuſtas.
rea: ⁊ quotquot argētea argē-
a ſ diabolus. ſ infernalis.
tea. Tulit magiſter militie colū-
nas duaſ ⁊ mare vnū: ⁊ vitulos c
duodecim ereos q̄ erāt ſub baſi- d
b⁹ quas fecerat rex ſalomō ī do-
mo dñi. Nō erat pondus eris e
a oīm vaſorum horū. De colūnis f
aūt decē ⁊ octo cubiti altitudi- g
nis erāt in colūna vna: ⁊ funicu- h
lus duodecim cubitoruz circūi-
bat eaz. Porro groſſitudo eius i
quattuor digitoꝝ ⁊ intrinſecus k
caua erat: ⁊ capitella ſuꝑ vtrāq̄
erea. Altitudo capitelli vnius
quinq̄ cubitoꝝ ⁊ reticula ⁊ ma- l
logranata ſuꝑ coronā in circūi- m
tu omnia enea. Et fuerūt malo- n
granata nonaginta ſex depen-
dentia: ⁊ omnia malogranata o
centuz retiaculis circūdabant̄.

a ſ qui interp̄tat̄ vinct⁹: q̄ epiſcopalē ordinez amore voluptatis vitiorū catena cōſtringit.
b Et tulit magiſter militie ſaraiā p
a ſ abſconditū. b ſ p̄ſbyteros.ſ. qui talentū verbi dei abſcondūt in terra.
ſacerdotē p̄mū ⁊ ſophoniā ſacer-
a ſ qui hoſtium fidei aperire debēt et tenentes clauē ſciētie nec intrāt nec alios īrrare pmittūt
dotē ſecūdū: ⁊ tres cuſtodes ve-
c ſtibuli. Et d̄ ciuitate tulit eunu- q
chum vnū q̄ erat p̄poſitus ſuꝑ
d viros bellatores: ⁊ ſeptē viros r
de his qui videbant faciē regis
e qui inuēti ſunt in ciuitate: ⁊ ſcri- s
bā principē militū qui ꝓbabat
f tyrones: et ſexaginta viros de t
populo terre q̄ inuēti ſūt in me-
dio ciuitatis. Tulit aūt eos na-
buçardā magiſter militie ⁊ dux-
it eos ad regē babylonis in reb-
g latha. Et ꝑcuſſit eos rex baby-
a ſ in multitudine ſcelerū et amore voluptatū Lata ē et ſpacioſa via que ducit ad mortem et multi intrant ꝑ eam.
lonis ⁊ interfecit eos ī rēblatha
a ſ ꝑ peccata
in terra emath. Et trāſlātus eſt
a ſ q̄ nois dei confeſſores vident̄. b ſ in regnū cōfuſionis et erroris.
h iudā: de terra ſua. Iſte eſt po- v
pulus quē trāſtulit nabuchodo-
noſor. In anno ſeptimo iudeoſ x
ſ primo.
tria milia: ⁊ viginti tres. In an- y
no octauo decimo nabuchodo-
ſ ſecundo.
noſor tranſtulit de hieruſalem
animas octingentas triginta

a Et cyathos.ī q̄b⁹ ꝓbabat̄ vinū ⁊ oleū vtrū eſſent apta ad ſacrificiū. b Quotquot aurea aurea ⁊c̄. q̄ oīa vaſa aurea ponebāt ad vnā ptē: ⁊ argētea ad aliā: ⁊ erea ſimiliter ad aliā. c Vitulos duodeci ereos: boues vocant̄.iij. Reg. d Qui erāt ſub baſib⁹. baſes dicunt̄ hic ꝑtes fundi maris enei: q̄ȯ ſedebat ſuper illos.xij. vitulos. ⁊ tres reſpiciebant ad orientē: ⁊ tres ad occidentē: ⁊ tres ad meridiē: ⁊ tres ad aquilonē. e Nō erat pondus eris. h̄ d̄r ad deſignādū magnitudinē ⁊ multitudinē ei⁹ intātū q̄ nō poſſet de facili ſciri pondus determinatū. f De colūnis aūt. duab⁹ ſuꝑadictis. g Decē ⁊ octo cubiti altitudinis ⁊c̄. h̄ intelligēdū eſt de ſtipite. q̄ tota colūna ex quattuor ꝑtib⁹ p̄dictis cōſtituta habebat.xxv. cubitos ī altū. vt h̄r.ij. Paral.iij. ⁊ declaratū ē diffuſi⁹.iij. Reg. h Et funi. duodeci cu. ⁊c̄.i. ei⁹ groſſiciē. i Porro groſ. ei⁹.i. ſpiſſitudo. k Quattuor digitoꝝ ⁊c̄. ſuꝑ vtrāq̄ erea. q̄rū forma erat valde ſubtilis ⁊ artificioſa ꝓut dictū fuit.iij. Reg. l Et retia. ⁊ malogranata. ad decorē em̄ capitelloꝝ erāt ibi in circūitu malogranata de ere appoſita: ⁊ retiacula q̄ ſm aliquos erant quedā foramina in circūitu capitelloꝝ artificioſe facta: ſicut in oſtijs laternaꝝ erearū. ⁊ dicunt̄ retiacula: q̄ foramina illa ī aliquo erāt ſiſia foraminib⁹ retis. ſm alios erat opus reticulatū de filis ereis factū ⁊ poſitū ſuꝑ capitella: vel q̄ ꝑ illa apparebāt malogranata ſicut illa q̄ ſūt opta reti apparēt exteri⁹ ꝑ retis foramina. m Suꝑ coronā.i. ſuꝑ capitellū q̄ȯ d̄r corona: eo q̄ erat ſuꝑ caput colūne ſicut corona ſuꝑ caput regis. n Et fuerūt malo. ⁊c̄. dependentia a capitello. ⁊ tot erāt q̄ſi appoſita ī q̄libet colūna.iij. ſ vero Reg. d̄r: q̄ erāt ducēta in qualibet colūna: centū depēdentia: ⁊ centū appoſita. ⁊ ſicut dictū fuit ibidē iſte due colūne erāt ſite ꝓpe parietes ex vtraq̄ ꝑte porticus ita q̄ quattuor malogranata iuxta parietē poſita nō apparebāt. ⁊ iō nō cōputant̄ hic: ⁊ ſic remanēt.xcvj.iij. vero Reg. cōputant̄ oīa. o Et oīa ma. centū retia. circūdabant̄. lʒ ī qualibet colūna eſſet tm̄ vnū retiaculū: tñ ibi erāt cētū diſtinctiones. ſicut in malogranatis erāt cētū ordines. duo eī malogranata ſcʒ vnū appoſitū. ⁊ aliud depēdēs ſub eo faciebāt vnū ordinē: ⁊ ſic cū in circūitu capitelli eſſent centū appoſita ⁊ centū depēdētia. ibi ꝑ ꝯſequēs erāt cētū ordines. p Et tulit. Hic ponit̄ ordinatio de ꝑſonis ad vitā nō reſeruatis. cū d̄r: Et tulit magiſter militie ſaraiā ſacerdotē primū.i. primi ordinis. dauid eī diſtinxit ſacerdotes ꝑ.xxiiij. ordines. vt habet̄.j. Paral. q Et de ciuitate tulit ⁊c̄. ex quo ptʒ q̄ iſte d̄r eunuchus nō a ſectione genitaliū: q̄ tales nō p̄ponūt̄ hoīb⁹ belli: ſʒ a maturitate ⁊ honeſtate. ſm q̄ d̄r Matth.xix. Sūt eunuchi q̄ ſe caſtrauerūt ꝓpter regnū celorū ⁊c̄. r Et ſeptē viros de his q̄ videbāt faciē regis.i. habētes ad ipm̄ liberū acceſſuz. s Et ſcribā principē militū q̄ ꝓbabat tyrones.i. iuuenes aptos ad exercitiū armorū: hos interfecit rex babylonis: q̄ ꝯſiliū ⁊ fauorē dederāt ſedechie rebellādi. t Et ſexagī. vi. de pplo terre iſrl̄. hos ſil̄r interfecit: q̄ reſtiterūt ei defendēdo ciuitatē q̄ntum potuerūt: ⁊ ſic nō reddiderūt ſe volūtarie: ſed fuerūt inuēti latētes ⁊ abſcōditi. v Iſte eſt ppl̄s. Hic ꝯſequēter ponit̄ trāſlatoꝝ in babylonē nūeratio. x In anno ſeptimo iudeos tria milia. ⁊ loquit̄ hic ſcriptura de tranſlatis cū iechonia filio ioakim. vt dicit Ra. Sa. et alij hebrei. Sʒ ꝯtra hoc videt̄ q̄ȯ d̄r.iiij. Reg. xxiiij. q̄ trāſlati cū eo fuerūt decē milia: ſed hec diſſonātia ſoluitur ꝑ h̄ q̄ȯ hic dicit̄ iudeos tria milia.i. de tribu iuda. de alijs aūt tribub⁹ fuerūt ſeptē milia q̄ hic omittūt̄: et iiij. Reg. cū iſtis numerant̄. Item.iiij. Reg. dicit̄ q̄ iſta trāſmigratio fuit anno.viij. nabuchodonoſor. hic aūt dicit̄ anno.vij. ad quod dicēdū q̄ ibi accipiūt̄ anni nabuchodonoſor a principio regni ſui: hic aūt ab illo tp̄e quo ioakim fili⁹ ioſie fuit ei ſubdit⁹ ⁊ ſeruiēs ſub tributo. nabuchodonoſor aūt iam regnauerat vno anno. y In anno octauo decimo ⁊c̄. loquit̄ hic de trāſlatione populi cū rege ſedechia. Sed ꝯtra hoc videt̄ q̄ȯ.ſ. dicit̄ capitulo iſto. Ipſe eſt annus decimuſnonus nabuchodonoſor regis baby. ⁊c̄. ⁊ ſoluit̄ hoc ſicut et precedēs. quia hic accipiunt̄ anni nabuchodonoſor a tempore a quo ioakim factus fuit eius ſerū⁹.ſ. vero a principio regni ſui.

F

G

eunuchis trãſtulit in babylonẽ:⁊ p̃cioſiſſima vaſa domus domini.
Tertio cũ ſedechiã cepit ⁊ cecauit:filios ei⁹ interfecit:⁊ incendit do
mũ dñi:⁊ hierl'm deſtruxit. vnde hieremias primo dicit eſſe tranſla
ta tria milia et.xxiij. Secũdo octingẽtos.xxxij. Tertio ſeptingẽtos
xlv. Sũmã vero cõputãs dicit eſſe aĩas quatuor milia ſexcentos.

a Anno viceſimotertio nabuchodonoſor.tũc enĩ cepit
Tyrum et plures alias ciuitates circa iudeã ad quas
cõfugerant ante plures iudei timore nabuchodonoſor:
⁊ illi tũc fuerũt capti ⁊ in babylonẽ ducti. b Oẽs er
go aĩe. hic numerate. c Quattuor milia ſexcente. Sci
endũ tamen ꝙ fuerunt multo
plures ſed hic ⁊ in libro Regũ
numerant̃ tñ notabiliores.

Q̃d hiſtorialiter factũ: ſpiritualiter innuit
quia oẽs q̃ ſancte trinitatis fidẽ p errorem
pollnũt:⁊ euãgelioꝝ doctrinã ñ cuſtodiũt:
⁊ pfectionẽ bonoꝝ operũ deſpiciũt:regi cõ/
fuſionis merito ſeruiũt:qui lumine ſcientie
priuatos in captiuitatẽ ppetue cõfuſionis
abducit:⁊ retrudit in carcerẽ inferni vbi ge
munt in ppetuũ dãnati. a Et factuz eſt
⁊c̃. Significat admirandã dei potẽtiã p bo
nos et malos eque ſua exercere iudicia. Nã
ſicut ſedechiã incorrigibilem et ꝓphetis in
obedientẽ p nabuchodonoſor cecitate ⁊ ca
ptiuitate ppetua dãnauit:ita per euilmero/
dach:ioachin q̃ licet peccator fuerit tñ po/
pulo et ciuitati conſulẽs:ſe et matrem ſuam
tradidit regi babylonis correctũ miſericor/
diter reſpexit:⁊ de penis liberãs quieti re/
ſtituit et honori.

In Threnos Hieremie ꝓthemata.

Sunt cantica canticorũ: ſunt ⁊ la/
mentationes lamẽtationũ. Liber
ſalomonis : cantica canticorum.
Threni hieremie: lamentationes
lamẽtationum. Sicut enĩ cantica p̃cellunt
in q̃bus ſponſus aut ſpõſa dulcibus fruun/
tur amplexibus:ita lamẽtationes in quib⁹
ſponſi a ſponſa abſentia multimodis fleti/
Threñ.i.a bus deplorat̃: Unde dicit̃: Quõ ſe. ſo. ci.
In illis canticis inducunt̃ diuerſe perſone
ad nuptialia gaudia. In his lamẽtationib⁹
diuerſe abducte plangunt̃. Cantica decent
in patria:lamẽtationes in hui⁹ vite miſeria.
Ps.64. Hinc dauid ait: Te decet hymn⁹ de⁹ in ſiõ:
Ibidẽ.83. ⁊ ti.re.vo.in hierl'm.et alibi: Beat⁹ vir cui⁹
eſt auxiliũ abs te :aſ.in cor.ſ.d.ĩ val.la.⁊c̃.
Quadruplici plangit alphabeto:quia ⁊
nos ⁊ mũdus de quattuor elemẽtis cõſiſti/
mus:igne:aqua:aere ⁊ terra. vt qui quattu
or elementis cõſiſtimus:quattuor planga/
mus alphabetis. Nã ꝓpheta nõ ſolũ p̃ſen/
2.Ps.35.d tia ſed p̃terita et futura deploret:liber Pa
ralipomenon manifeſtat: vbi legit̃ ꝙ vni/
uerſus iuda et hierl'm luxerũt ioſiam. Sed

duas. In ãno viceſimotertio na/ a
ſ tertio.
buchodonoſor tranſtulit nabu/
zardan magiſter militię iudęorũ
aĩas ſeptingẽtas quadraginta/
a ſ q̃ primo vel ſecũdo vel tertio captiuate ſũt.
quinq;. Oẽs ergo aĩę quattuor b c
a milia ſexcẽtę. Et factũ eſt ĩ triceſi d†
moſeptimo anno trãſmigratiõis
ioakim regl iuda duodecimo mẽ
ſe viceſimaquinta menſis: eleua e
a ſ nepos nabuchodonoſor
uit euilmerodach rex babylonis
ipõ ãno regni ſui caput ioachin
regis iudę:⁊ eduxit eũ de domo
carceris:⁊ locut⁹ eſt cũ eo bona.
Et poſuit thronũ ei⁹ ſup thronoſ
regũ q̃ erãt poſt ſe in babylone:
⁊ mutauit veſtimẽta carceris ei⁹
⁊ comedebat panẽ corã eo ſemp
cũctis diebus vitę ſuę: ⁊ cibaria
ei⁹ cibaria ppetua dabant̃ ei a re
ge babylonis ſtatuta p ſingulos
dies vſq; ad diẽ mortis ſuę cun/
ctis diebus vitę eius.

Incipiũt lamentatiões Hie/
mię quę gręce Threni :hębraice
cynoth inſcribuntur.

Et factũ eſt poſtq̃ ĩ captiui f
tatez redactus eſt iſrael ⁊ hierl'm
deſer ta eſt:ſedit hieremias ꝓpheta

d Et factũ eſt. Hic vltimo po
nit̃ ordinatio de iechonia rege
q̃ poſt longũ carcerẽ fuit hono
ratus ĩ babylone.cũ dicit̃: Et
factũ eſt ĩ triceſimoſeptimo an/
no trãſmigratiõis ioakim. tũ
enĩ fuit in ſtatu humili.
e Eleuauit euilmerodach.iſte
enĩ regnauit poſt nabuchodo/
noſor patrẽ ſuũ ſm hebreos.et
mortuo patre cũ regnaret ho/
norauit ioachin ſup oẽs princi
pes regni ſui:vt apparet in lit/
tera:rõ aũt hui⁹ fuit ſm aliq̃s:
q: nabuchodonoſor patre per/
cuſſo amentia iſte euilmero/
dach fili⁹ eius voluit regnare:
⁊ videbat̃ de pcuſſione patris
gaudere. ꝓpter q̃d nabucho/
donoſor in regnũ reſtitut⁹ fecit
eũ incarcerari cũ iſto ioachin:
⁊ ſic cũ eo cõtraxit amicitiã: ꝓ
pter q̃d cõſtitut⁹ in regno mor/
tuo patre honorauit eũ. Cete/
ra patẽt in littera. Ca. LII

Moraliter.

a† Fili⁹ viginti ⁊ vni⁹ anni.
erat ſedechias cuz regnare ce.
⁊c̃. Moralitas huius capituli
poſita eſt ſupra ca.xxxix. vſq;
ibi: f† Colũnas quoq; ere/
as ⁊c̃. confregerunt chaldei.
Myſtica vero ſignificatio iſto
rum que ptinebant ad cultum
diuinũ poſita fuit.iij.libro Re.
ſed per chaldeos confringun/
tur quoniã bona ad dei cultũ
pertinentia tentationibus de/
monũ ſubuertunt̃: addunt̃ ta
men hic aliqua ad cultum tẽ/
pli pertinentia ſcz: m† Le/
betes.ad coquendum carnes. n† Et creagras.ad ex
trahendum eas:per que ſignant̃ diſpoſitiones ad admi
niſtrandum eukariſtie ſacramentũ in quo carnes agni
immaculati continentur. o† Et pſalteria.quibus de/
ſignat̃ laus vocalis et mentalis. q† Et mortariola.
in q̃bus terebant̃ ſpecies ad faciendũ vnguenta pro re/
gum et pontificũ vnctione. p† Et phialas.ad reponẽ
dum hec vnguẽta p que deſignant̃ vnctiones chriſma/
tis et olei que fiũt in eccleſia. † Et hydrias.in q̃bus
ponebat̃ vinũ et oleũ ꝓ ſacrificijs liquidorũ. s† Thy
miamateria.in q̃bus terebant̃ ſpecies pro thymiamate
conficiendo ⁊ in altari incenſi offerendo. t† Et vrce/
os et pelues. vbi lauabantur carnes offerende in altari
holocauſtorum. † Et candelabra pro illuminatiõe
templi. a† Et cyathos.in quibus probabant̃ thus ſi
milia et huiuſmodi offerenda ad videndum ſi eſſent ad
hoc apta. Per hec oĩa vaſa que erant neceſſaria in diuer
ſis oblationib⁹ et ſacrificijs tẽpore veteris teſtamẽti ſi/
gnant̃ vaſa neceſſaria in oblatione vnius ſacrificij per/
fecti quod eſt eukariſtia tẽpore noui teſtamenti.
d† Et factũ eſt ĩ triceſimoſeptimo anno. Senſus hui⁹
myſtic⁹ poſit⁹ eſt.iiij. Reg.in fine vbi ꝓprie habet locũ.
f† Et factũ eſt poſtq̃ in captiuitatẽ redactus eſt iſra
el et hierl'm deſerta ẽ:ſedit hieremias ꝓpheta flẽs
et planxit lamentatione hac in hierl'm: et amaro
animo ſuſpirans et heiulans dixit:totum iſtud videtur
appoſitũ ab aliq̃ expoſitore ad cõtinuãdũ ſentẽtiã capi/
tulis ſequẽtib⁹.q̃d nõ eſt in hebreo nec ĩ libris correctis.
Quõ

Hieremias p̃cipue ſub quadrato celi cardine p̃ſentis ſeculi delicta
quadrato alphabeto luget:vt oẽs ad lamenta inuitet. Materialis
enĩ hic numerus eſt:q: et homo et mũdus quattuor elementis ẽ cõ/
pactus. Quattuor ſunt tẽpora: quattuor climata:etas quoq; no/
ſtra quattuor cõſtat ptib⁹.ſ.tẽporis diei:mẽſis et ãni. Hic quoq; nu
merus materialis quaſi quadratus et ſolidus: oĩa ſibi vt ſubſiſtãt
quadrat:nõ ſolũ terrena ſed etiã celeſtia. Quattuor ſunt euangeli/
ſte:quattuor virtutes egregie vñ cetere egrediunt̃:q̃b⁹ quaſi quat/
tuor paradiſi fluminib⁹ oĩa virtutũ germina irrigant̃. Quia ergo
quattuor elemẽtis ſubſiſtim⁹:vel q̃d interi⁹ exteriuſq; delinquim⁹:
iuſtũ eſt vt cũ ꝓpheta quaternario numero defleamus: ⁊ materiali
numero nos int⁹ exteriuſq; renouem⁹: vt ſingulis morũ corporũq;
corruptionib⁹ ſingula opponant̃ elemẽta litteraꝝ: vt q̃ ſup flumi/
na babylonis captiui tenemur abſoluti penitentia et gratia in no/
ſtra ſion vera libertate perfruamur.

Paſchaſius. Conſtat multa eſſe genera fletuũ:multas differen/
tias lachrymarũ. Aliter ꝓpria damna:aliter plangimus aliena:ali
ter ploramus deſiderio celeſtis patrie:aliter ꝓ ſcelerum immanita/
te et terrore gehenne.i.aliter pro dolore cordis: aliter ꝓ amore pie
recordationis. Has diuerſitates fletuũ diuina ſcriptura in diuerſis
locis explanat:cum ſingulorum varios affectus et lamẽta explicet.
Ps. 41. vnde dauid. Fuerũt mihi la.mee p.d.ac.n.⁊c̃.et alibi: Laboraui in
Ibidem. 6 gemitu meo.la.p ſin.no.le.meũ la.m.ſtra.m.ri.et Hieremias: Cali
gauit oculus meus p̃ amaritudine:⁊ cũ his affectibus fideles mo/
uent̃:qui totum volumen illud ezechielis in ſenſuz mẽtis traijciũt
in quo erant ſcripte lamentationes et carmen et ve.

Paſchaſius. Tam terrene ciuitatis ruinam q̃ eccleſie damna ⁊
animarũ diſcrimina in lamentationibus exponere:⁊ pro oportuni/
tate